2

VSVARDI MARTYROLOGIVM, QVO ROMANA ECCLESIA, AC PERMVLTAE aliæ vtuntur: iuſſu Caroli Magni conſcriptum.

Cum additionibus ex Martyrologijs Romanæ Eccleſiæ, & aliarum, potißimum Belgij.

Et Annotatione Auctorum, qui de Sanctorum vita, confeſſione, vel martyrio, fusè, aut aliquando obiter, nonnulla ſcripſerunt.

Opera IOANNIS MOLANI *Louanienſis*, *Louanij ſacræ Theologiæ Regij Profeſſoris.*

Eodem Auctore, DE MARTYROLOGIIS, & INDICVLVS SANCTORVM BELGII.

BIBLIOTECA ...

ANTVERPIAE,
Apud Philippum Nutium.
1583.

ILLVSTRISSIMO AC REVERENDISSIMO DOMINO, D. ANTONIO

Perrenoto Granuellano, S. R. E. Cardinali, Archiepiſcopo Mechlinienſi, &c.

MARTYROLOGIVM, illuſtriſsime ac ampliſsime CARDINALIS, antiquitus numerari ſolet, inter paucos libros, qui omnibus ſacerdotibus neceſſarij iudicabantur. Quod diſertis verbis ſcribit Burchardus, epiſcopus Vuormatienſis, in decimo nono libro Decretorum. *Cap. 8.*

Quantæ autem ſint huius libri vtilitates, non eſt neceſſe hîc commemorare, cum id per aliquot Capita diſſeruerim, in eo tractatu, quem de Martyrologijs ipſius Vſuardi Martyrologio ſubiunxi.

Neque dubium mihi eſt, quin ad aliquas earum vtilitatum Maiores noſtri reſpexerint, dum eos ſacerdotis nomine indignos iudicabant, quibus hic codex deerat. Certe Martyrologij lectionem in fine Primæ antiquiſsimæ obſeruationis eſſe indubitatū eſt. In eaque obſeruatione à Choro permanendum eſſe, decretum eſt iam pridem in eo Romanæ Eccleſiæ ſacroſancto Breuiario, quod auctoritate ſanctiſsimi Concilij Tridentini recepimus. Sed & magnus ille Gregorius, epiſtola vigeſima nona libri *Gregor. in regiſtro.* ſeptimi, indicat ſuo tempore Martyrologij vſum fuiſſe in quotidiano Miſſarum ſacrificio, dum eorum quotidie ſpecialis fieret commemoratio, quorum Natales, ſiue Paſsiones, vt ipſe loquitur, in eos

dies incidebant. Nos, ait, pæne omnium Martyrum diſtinctis per dies ſingulos Paſsionibus, collecta in vno codice nomina habemus, atque quotidianis diebus in eorum veneratione Miſſarum ſolennia agimus.

Itaque in libro, has, aliaſque ob cauſas, vtiliſsimo, libens non parum operæ, laboris, & moleſtiarum, inſumpſi. De quibus quæ à me dicenda ſunt, ea dicturus ſum in ſubiungenda ad Lectorem epiſtola. Neque enim conuenit vt cum Veſtra Excellentia verboſior ſim.

Porrò cum hac meâ operâ, peculiarius quàm quiſquam alius, Belgij noſtri Sanctos illuſtrauerim, videbatur conueniens ſi Præfatione dedicatoria, & mihi, & labori meo, è Belgio aliquem patronum deligerem. Primo autem loco, occurrit Veſtra Ampliſsima Reuerentia, etſi abſens, cui diuina prouidentia donatum eſt reliquos miniſterio, auctoritate & dignitate anteire.

Cum autem in clariſsima & alma Vniuerſitate Louanienſi, quę Veſtræ diœceſis eſt, locum aliquem Dei dignatione ſortitus ſim inter opitulatores Eccleſiæ Veſtræ, tum per presbyterium, tum etiam per ſacræ Theologiæ magiſterium, ratione vtriuſque functionis confugio ad Veſtram Reuerentiam, velut ad Epiſcopum animæ meæ: Eidemque & me, & ſtudiorum meorum fructus, ſubijcio, ac dedico; vt ſub protectoris mei auſpicijs, & liber noſter, Eiuſdem nomini inſcriptus, legentibus ſit gratior.

Vtinam autem Illuſtriſsime Cardinalis, ouibus tuæ diœceſis præſens adeſſes, in hoc afflictiſsimo ſtatu, & catholicorum Mechlinienſium, & reliquorum Belgarum. Vbique enim Belgium plenum eſt miſerijs, & ab hoſtibus fidei, & aliunde.

Quare non ſolum præſentem librum Nomini Veſtræ Reuerentiæ nuncupo, ſed Eidem commendo etiam afflictiſsimam Belgij Rempublicam, vt ea auctoritate, qua ſumma vales apud ſanctiſsimum Pontificem, & Regis noſtri Catholicam Maieſtatem, Belgij noſtri miſerijs ſubleuandis ſuccurrere digneris: vt ſi non redeat ad eam felicitatem, quam ante diſceſſum V. Celſitudinis habuit, (id enim ſperare non audeo) ſaltem eouſque redeat, vt tot hominum myriades, quæ Deo & Regiæ Maieſtati fideles perſtant, non per miſerias animis deijciantur, & ad iracundiam prouocentur; ſed talem videant Reipublicæ faciem, in qua iucundum ſit eis & Deo ſeruire, & Catholico Hiſpaniarum Regi ſubeſſe. Benigniſsimus autem Deus Tuam Celſitudinem diu ſeruet incolumem, ad vtilitatem noſtræ Reipublicæ, & totius Chriſtianitatis. Louanij, anno LXXIII, III. Kal. Iunij.

Veſtræ ampliß. & ill.ma R.tia

obſequentißimus,

Ioannes Molanus Louanienſis.

LITERÆ SIGNIFICANT
MARTYROLOGIA,

a Adonis.
b Bedæ.
g Græcorum.
p propriæ eccleſiæ.
p: proprij epiſcopatus.
q quoddam.
r Romanum.

LVNA PRONVNCIANDA.

Anno,		
1573	16	loco ponitur.
1574	17	
1575	18	
1576	19	
1577	1	
1578	2	
1579	3	
1580	4	
1581	5	
1582	6	
1583	7	
1584	8	
1585	9	
1586	10	
1587	11	
1588	12	
1589	13	
1590	14	

Anno,		
1591	15	loco ponitur.
1592	16	
1593	17	
1594	18	
1595	19	
1596	1	
1597	2	
1598	3	
1599	4	
1600	5	

& ſic deinceps, vſque ad numerum 19. procedendo, iuxta aureum numerum illius anni, prout poſitus eſt in Calendario Romani Breuiarij.

CANDIDO LECTORI
IOAN. MOLANVS.

PVLCHRE ſcripſit quidam, Ne hoc tibi dedecori fore putato, ſi orationem iam editam, adhuc lima retractes. quandoquidem hoc Phidiam quoque feciſſe perhibent, quo tempore apud Eleos Iouem iam abſoluerat. Stetiſſe enim illum poſt ianuam, vbi primum opus in lucem productum, hominibus viſendum oſtendiſſet, ſubauſcultaſſeq; quid quiſque ſpectantium laudaret, aut reprehenderet. Cæterum hic quidem naſum reprehendebat, quaſi plus æquo craßiorem: alius vero faciem, tanquam oblongam: tertius aliud quiddam pictori vertebat vitio. Deinde digreßis ſpectatoribus, rurſus Phidiam ſemetipſum concludentem correxiſſe, atque ad multorum opinionem & iudicium imaginē emendaſſe. Neque enim mediocre, aut contemnendum eſſe exiſtimabat populi tam numeroſi conſilium, ſed hoc ſibi perſuaſerat neceſſariò fore, vt multi ſemper plus quàm vnus peruiderent. Hæc de Phidia ille. *Lucianus dialogo pro imaginibus.*

Quem ſane in modum auſcultaui, & ſæpius interrogaui, Candidißime Lector, quid quiſque legentium laudaret, aut, cuius prima cura erat, quid improbaret in eo Martyrologio, quod mea qualicunque opera editum erat Louanij Anno 68. Eorúmque collectis iudicijs, librum ad multorum opinionem & iudicium, adhibita diligenti lima, retractare, expolire, recognoſcere, & emendare, ſum conatus. Quæ igitur habeat poſterior hæc editio, ob quæ priori ſit anteferenda, paucis aperiam.

II. De lectione Lunæ.

LVnæ lectionem in eccleſiis vſitatam, nonnulli deſiderarunt. quibus non ſolùm acquieui, ſed eam recog-

noui ad caſtigationem & reductionem numeri Decem=*nouennalis, ſiue aurei numeri, quæ facta eſt iam pridem in* Romano Breuiario. *Quare cùm alibi lunæ pronunciatio, quinque diebus diſcrepet à luna cæli, (ob quos dies retro=cedendum fuit per ſyllabas quinque dicendo, In cælis eſt hic) in hac editione ſic caſtigata eſt lunaris pronunciatio, vt à cæli ſitu aut nihil diſcrepet, aut perparum.*

III. De numeris Lunæ.

S*Olent vero numero decemnouennali ſubijcere, primas nouendecim literas,*

A b c d e f g h i k l m n o p q r ſ t

ac lectorem admonere, vt dum aureus numerus eſt vnum, toto anno legunt numerum ſuprapoſitum A *primæ literæ: dum eſt aureus numerus duo, eo anno legant numerum cui ſubiungitur b litera ſecunda, & ſic conſequenter, vſque ad decimum nonum, cui reſpondet litera* T, *decima nona. Sed non fuit neceſſe eiuſmodi literis onerare librum præ=ſentem, eò quòd numerum aureum per quinarios diſtinxe=rim: per quas diſtinctiones tam facilè inuenitur locus lu=næ anni præſentis, quam ſi literæ id ipſum ſignificantes, eſſent adiunctæ. Tam facilè enim agnoſco locum nonum eſſe penultimum in ſecundo quinario: aut duodecimum locum, eſſe ſecundum in tertio quinario, quàm agnoſcam* I *literam eſſe nonam, &* M *duodecimam.*

IIII. De Vuandelberti Mar-tyrologio.

M*Onuerunt etiam vnus, & alter, vt carmina Vuan=delberti omitterem: quos ſcio parum cogitaſſe ante quot ſæcula ea ſint conſcripta: tantúmque attendiſſe non ſatis ea numeris ſuis conſtare. Interim, quia magis faciunt ad centonem libri, quam ad multam* Lectoris *pro=*

miſcui

miſcui inſtructionem, & vt ornatum exiguum, ſic etiam non nimiam vtilitatem & neceßitatem adferre eis videantur, permiſi hæc carmina in recognitione libri abeſſe. Remitto interim ſtudioſißimos Lectores, quibus ea vſui eſſe poſſent, tum ad primum tomum operum Bedæ, vbi falsò extant eius nomine: tum ad primam noſtri Martyrologij editionem, vbi Vuandelberto ſua carmina reſtitui.

V. De omißis abbreuiationibus.

Porrò cum plærunque à iunioribus Martyrologium legi ſoleat in eccleſia, eiusq; lectio ſit etiam vſitatiſſima apud ſanctimoniales; viſum mihi fuit, vt quæcunque ad martyrologij lectionem in eccleſia pertinent, integre, abſque vlla abbreuiatione, aut mutilatione, excuderentur, in gratiam idiotarum, & minus peritorum. Quod etiam à typographis fere eſt obſeruatum, ſaluis vſitatißimis virgulis pro literis m & n. In reliquis verò, quæ doctis ſeruiunt, id non fuit obſeruandum.

VI. De Vſuardo.

Vſuardus principali charactere excuſus eſt. quem diligenter contuli cum variis exemplaribus Ms. & varietate lectionum deprehenſa, elaboraui genuinam ponere lectionem. Vbi id deprehendere non potui, alteram lectionem in margine poſui. Occurrerunt in eodem paucula, quæ videbantur à fide hiſtorica aliena, vt nonnunquam bonus dormitat Homerus, difficiléque eſt in tam confuſo opere nihil humanum pati. Ea ex cõtextu ſuſtuli, ne in eccleſia legantur, & ſic in annotatione vel margine poſui, vt Lector facile aduertat quid ad integritatem Vſuardi pertineat.

VII. De notis parentheſis.

Martyris autem vocem aliquando notis parentheſis interclusi, quando poſita eſt pro eo qui in confeſſione fidei tormenta paſſus eſt, ſed citra mortem. Similiter dictionem virginis, dum ponitur pro vidua ſanctimoniali, vt doctioribus eæ ſignificationes occurrant.

VIII. De natalibus tranſpoſitis.

Natales quorundam Sanctorum tranſpoſui iuxta Tridentini Concilij Breuiarium, aut iuxta propriæ eccleſiæ legitimam obſeruationem. Quia geminatio ea, potiſſimum ſi altero loco erronea erat, parum gratia erat Lectoribus, ſuſpendens eos quonam die feſtum obſeruaretur. Si cui autem tantilla Vſuardi verborum tranſpoſitio diſpliceat, ſciat is noſtri inſtituti fuiſſe, Martyrologium eccleſiis, quo ad poſſem, accommodare. Neque deeſſe alias editiones, in quibus nulla ſit Vſuardi verborũ trãſpoſitio.

IX. De additionibus.

Eadem fere, quæ de Vſuardo dixi, locum habent in additionibus, quæ curſiuo, vt loquuntur, & Italico charactere, additæ ſunt, ex veterum Scriptorum, & ſanctarum eccleſiarum Martyrologijs, potiſſimum ſi caſtigatam & emendatam lectionem ſpectes, in qua non parum operæ & laboris collocandum fuit.

Acceſſit in iiſdem additionibus auctarium magnum. Nam inter alia quæ primæ editioni defuerunt, multa hîc acceſſerunt. Vt, de Sanctis noſtratibus non pauca, ex propriarum eccleſiarum Martyrologijs, de Sanctis Græcorum, ex Menologio Græcorum, quod tunc nondum videram, de Sanctis Siciliæ, ex Martyrologijs Siciliæ, apud Maurolycum.

X. Lite-

X. Literulæ ſignificantes.

DIctas additiones maluiſſent nonnulli indiſtincto ab Vſuardo charactere imprimi, & ſine literis ſignificatiuis. Sed ſecuti ſumus quod pluribus nō abs re placuit. Nam nec character diuerſus imperitum lectorem turbare poteſt: nec nudæ eæ literulæ, quas facilè aduertit à ſe eſſe prætereundas. At verò docti gaudent videre quid ſit Vſuardi, quidque Vſuardo additum. Nec iniucundum eſt eis videre has literas ſignificantes. Quoniam A ſignificat ſequentia ſumpta eſſe ex Martyrologio Adonis epiſcopi: B, ex Bedæ: G, ex Græcorū menologio: P, ex Martyrologio propriæ eccleſiæ, apud Belgas. hoc eſt, in qua corpus ſanctū quieſcit, vel in qua Sanctus reſedit. P, cū punctis, ex Martyrologio proprij epiſcopatus. R, ex Romanæ eccleſiæ Martyrologio: Q, ex quodā eccleſiarū Martyrologio confusè. qua litera ſignificandū fuit ſæpius quod ſequentia non pertineant ad eam literam, ad quæ præcedentia.

Nec dubiū eſt quin ſub hac litera multa notauerim, quæ etiam ſunt in propriis Martyrologijs. Quia ſanctos Mediolanenſes ſcripſi ex Martyrologio quod cum Breuiario Ambroſianæ eccleſiæ eſt impreſſum. Siculos ex Martyrologiis Siciliæ, quod modo dixi. Laudunenſes ex Martyrologio quod noſtrum Parcum habet ex Abbatia S. Martini in Lauduno clauato. Remenſes, ex Ms. Vſuardo, qui vix vllas habebat additiones, præterquam de ſanctis Remenſibus. Treuirenſes, ex Martyrologio impreſſo pro vnione Burſfeldenſi. Rothomagenſes, & comprouinciales, ex Martyrologio Rothomagi excuſo, anno 1507. Pariſienſes ex Martyrologio quod Caroli magni iuſſu digeſtum eſt, & Pariſiis impreſſum annis 1490, & 1536. Ordinum denique ſanctos ex monaſteriis Ordinum ſcripſi.

In priori editione etiam aliis vtebar literis, ſed poſterior ratio priori fuit prælata.

Nec

Nec difficile eſt Lectori hinc ad memoriam reuocare dictarum literarum ſignificationes, quæ iam paulò latius ſunt explicandæ. A *dixi ſignificare* A*donem in* M*artyrologio.* B, B*edam, vel* B*edæ* M*artyrologium.* D*e quibus quæ hic ſcribenda forent, ſufficienter tractabo in libro de* M*artyrologiis, capitibus ſexto & tertio.* R*eſtãt g,p,r,q.*

G *ſignificat commemorationes* S*anctorum totius anni per ordinem menſium, prout ea cum eorundem ſanctorum deprecationibus habentur in* M*enologio de ſanctis totius anni, quod eſt in* G*ræco* H*orologio, ſiue* H*orarum libro, qui* V*enetijs excuſus eſt in octauo,* A*nno 32.* V*nde etiam* I*oannes* B*uteo* C*anonicus* V*iennæ* O*rdinis ſancti* A*ntonij multa* A*nno 58. in* L*atinum vertit in libro quem inſcripſit* O*rationes* G*ræcorum veteres ad* D*eum &* S*anctos.*

P: *cum punctis ſignificat* M*artyrologium ſummæ eccleſiæ proprij epiſcopatus intra cuius terminos corpus ſancti quieſcit. vt,* C*ameracenſe ſecundum antiquos limites, quo etiã vtitur* M*echlinienſis eccleſia,* V*ltraiectenſe, cuius titulus eſt* M*artyrologum cathedralis eccleſiæ in* T*raiecto, ſcriptum anno 1364.* A*nno primo* I*oannis de* V*oerrenborch epiſcopi* T*raiectenſis. item* M*artyrologium ſancti* I*acobi* L*ouanij ſecundum* O*rdinarium ſancti* L*amberti* L*eodienſis. quod vetuſtate aliquibus locis obliteratum eſt.*

R, *ſignificat additionem ex* M*artyrologio ſecundum morem* R*omanæ eccleſiæ, quod emendauit magiſter* B*ellinus de* P*adua,* O*rdinis fratrum eremitarum ſancti* A*uguſtini,* V*enetijs ad ſignũ* S*pei excuſum anno 49, &* P*ariſiis* A*n. 21.* V*idetur etiam id nonnihil auxiſſe* S*anctis* P*aduæ, &* V*enetæ eccleſiæ, & diuerſarum religionum.* E*xtant & alia* R*omanæ eccleſiæ* M*artyrologia, quæ non vidi.* E*ccleſia enim ſancti* P*etri vtitur* M*artyrologio* V*enetiis impreſſo anno 60. quod* A*lexander* P*eregrinus* B*rixienſis,* I*ulij tertij ſacellanus, opera ſua emendatum edidit.*

E*ccleſia*

Eccleſia autem Lateranenſis vtitur Martyrologio apud Hieronymum Caualcalupum anno 1564. impreſſo.

Q, *non ſignificat quodcunque Martyrologium, ſed probatum, quódque in aliqua eccleſia venerabiliter legitur. Interim ſanctos nonnullos, ex Eccleſiarum Breuiarijs, & integris hiſtorijs, quos in Martyrologiis non inueni, libens adieci, eo quod ipſæ hiſtoriæ & Lectiones eccleſiaſticæ de Sanctis, paris ſint cum Martyrologiis auctoritatis, imo aliud non ſint quam prolixa Martyrologia.*

XI. De minimis additionibus.

ADdidi etiam quædã ad Vſuardum & Eccleſiæ martyrologia potiſſimũ ex recentiorum Martyrologiis aut additionibus: In quibus aliquando aliena fide contentus fui ponens ea lege commentariorum. Quæ omnia minimo charactere imprimenda fuere, vt ſecernerentur ab ijs quæ grauioris ſunt auctoritatis vel dignitatis.

Et quidem in priori editione vtebar literis ſignificatiuis quas nunc ſuſtuli, niſi quod litera p aliquoties ſignificet propriæ eccleſiæ librum obituum. Parum enim referre putaui, ſiue id dicat Colonienſis Carthuſia in ſuis ad Vſuardum annotationibus, ſiue Antonius Geems, Regularis Rubeæ vallis, in Martyrologio prolongato, vel reuerendus abbas Maurolycus, vel ego, vel quiſquam denique alius recentiorum.

XII. De notula ¶.

NOtula ¶, ſignificat eouſque in omnibus eccleſiis noſtra directione legi poſſe. Illa enim quæ ſequuntur notam ¶, vel ſunt feſta tranſlationum, fere ex propriis eccleſiis ſumpta, quæ non eſt neceſſe paſſim per eccleſias legi, vel ſunt minimis typis de non canonizatis: vel etiam de canonizatis ex ſcriptis recentiorum, ſed de quibus ego nullam

nullam aut nimus ſufficientem habuerim notitiam an ſint canonizati, & an ijs diebus eorum natales occurrant.

XIII. De annotationibus.

IN *Annotationibus, quæ ad Grammaticam vocum explicationem pertinebant, pleraque in altera editione omittenda iudicaui. Annotationes verò de hiſtoriis Sanctorum, multum auxi, & recognoui: atque cifras remittentes ad annotationes in margine ponere malui, è regione Sanctorum, quam in ipſo contextu relinquere, vbi aliquando Lectorem turbabant.*

XIIII. De orthographia.

O*Rthographiæ etiam ratio habita eſt: ſed vbi inter doctos diuerſitas eſt ſententiarum, libertatē reliqui typographis: vt in accentibus aduerbiorum, & in voce* Diocletianus, *quæ vſitate ſcribitur per* e, *ſicut Græce per* κ. *In Romano tamen Breuiario, & duobus, quæ habui,* Ms. *martyrologiis perpetuo per i* Dioclitianus. *Itidem in permultis aliis vocibus. Accentum aliquando poſui, quo, vt in Latinis, ſic in Græcis dictionibus ſignificare volui quantitatem ſyllabæ penultimæ. Quantitatem autem aliquando ſolum notaui ex vſu propriæ eccleſiæ, vt, in Ionátus, Gaugéricus, Remáclus.*

XV. De appendice Martyrologij.

A*Sſcripſeram etiam in minimis additionibus multos ſanctos ex ſcriptis recentiorum, quos ſumpſerunt ex hiſtoria tripartita, Gregorio vtroque, & aliunde. De quibus nom ſolum neſciebam an in aliqua eccleſia natalem habeant; ſed nec diem obitus ſciebam. Recentiores enim tantum aliquo loco eos poſuerant, ne in toto opere abeſſent. Hos ordine alphabetico ponere malui poſt Martyrologium, cum auctario nonnullo tum ſimilium ſanctorum,*

tum

tum eorum quos natales dies habere ſcio, etſi eos igno-rem: Vt qui volet, auctarium illud locupletet, & ſanctos ad Martyrologium transferat, quorum dies Natales de-prehenderit.

XVI. De omiſsis ſanctis.

N*Eque defuerunt qui totum auctarium Colonienſe per dies ſingulos additum voluiſſent. Quibus reſ-pondeo, mei inſtituti non fuiſſe vt ex recentiorum colle-ctaneis adferrem, quæcunque adferri potuiſſent, tũ certa, tum incerta. Nam in ſuo auctario multo copioſior eſt Antonius Geens quàm ſint Colonienſes, qui pari ratione non fuiſſet prætereundus, & vtrique permulta addenda fuiſſent, quæ ex Breuiariis, & aliunde obſeruari poſſent. Sed ſatis mihi fuit pauca quædam è multis inde ſelegiſſe: neque voluiſſe vllum ſanctum præterire cuius ſciui tem-pus, diem, & locum confeſsionis, vel martyrij. Reliquum, cuius difficilem abyſſum videbam, aliis reliqui. Sane ſi om-nium eccleſiarum per ſingulas prouincias proprij exta-rent Natales aut indices, (quale quid re de Belgis cum martyrologio iam in lucem edo) locupletiſsimum ex ijſdem noſtrum prodijſſet Martyrologium.*

XVII. Concluſio.

V*Erum vt finem præfandi faciam, quicquid in hac altera editione eſt immutatum, vel additum, vel im-minutum, id ſolerti indagine, vt Vſuardus loquitur, ſiue ſtudioſe, & citra omnem temeritatem à nobis factum eſſe agnoſcas. Quorum etiam omnium rationem in prolixo ſcripto mihi reſeruo. Omnes verò Sancti, in quorum ho-norem hoc opus congeſsi, mihi peccatori, quod minus aut perperã feci, ignoſcant: & tam Vobis omnibus, quã mihi, ſuis meritis & ſuffragijs patrocinium ferre dignentur.*

INDEX RERVM, AC SENTENTIARVM PRÆCIPVARVM, QVAE IN MARTYrologio, eius appendice, & libro de Martyrologijs, continentur.

Martyrologium citatur per dies: appendix, per literas: liber de Martyrologijs, per capita. Numerus menſi præpoſitus, ſignificat Vſuardum, aut ad eum additiones maiores: poſtpoſitus verò, minores additiones, & annotationes.

A.

ABbas S. Gerardus, octodecim cœnobiorum curam habuit. 3. Oct.

Abbas Benedictus num fuerit ſacerdos. Mar. 21. Maurus non fuit ſacerdos, ſed leuita. 15 Ian.

Abbas, dux dicitur à Græcis. 4 Ian.

Adoleſcentiæ non parcendum. Ian. 11.

Adulter Bonifacius fit martyr. 14 Maij.

Aduocatorũ patronus, Iuo. 19 Maij. Philogonius. Dec. 20.

Aduocati, quãuis nolint, multum malitiæ addiſcunt, litibus ſe terendo. Febr. 6.

Aëre commoto in eccleſia orabat Ceadda, donec ſerenitas rediret. 2 Mar.

Agnominantur, Maria AEgyptiaca, peccatrix & pœnitens. 2 Apr. item Pelagia. 8 Oct. Hermannus, ob ſimplicitatem, Ioſephus, Apr. 7. Hildegundis, Ioſepha. Apr. 20. Simeon, ſtultus ſiue ſalus. 21 Iul. Vuilgefortis, Ontcommera. Iul. 20. Cuius nomen neſciebatur, Adauctus, 30 Aug. Coronatus, 8 Nou. Superius, 7 Sep. martyr ſine nomine. Apr. 16.

Alſatiam conuertunt Scoti. 7 Nouemb.

Amabilis fuit S. Goericus epiſcopus omnibus ſibi commiſsis, 19 Sep.

Ambroſio contrarium eſſe ſermonem, qui ei de Euſebio Vercellẽſi inſcribitur. Aug. 1

Ancillas à ſancta Martha nominari Marthas, Iul. 29.

Angelus cõfortat in Martyrio Pontianum. 19 Ian. Vincentium, 22 Ian. Marcum, 25 Apr. &c educit Theodorũ, in App. T.

Angeli dicuntur à Græcis incorporei, 8 Nou.

Angeli, cecinerunt in tranſitu Martini 23. Oct. inter Apoſtolorum & Prophetarum choros tulerunt animã Pauli eremitæ, 15 Ian. animam

Aidani in cœlum ferunt. 31 Aug.
Angeli è Tyberi eripiunt animas Valētini & Hilarij. 3 Nou.
Anglos ad Humbrum conuertit Paulinus. 10 Oct.
Anglorum Apoſtolus, Gregorius. 12 Mar.
Anni initium dicitur Octauæ diei Dominicæ. 1 Ian.
Antuerpiæ iugi inſtantia pugnauit Eligius (contra infidelitatem) 1 Dec.
Apocrypha omnino reſpuit Eccleſia. Aug. 15
Apocrypha ſunt quædam Georgij Geſta. Apr. 23. & quædam Cyrici. Iun. 16
Apoſtatam Iulianum in ſacris literis erudijt à puero S. Pigmenius. 24 Mar.
Apoſtatæ Elpidophoro oſtendit Murita linea, quibus eum in baptiſmo texerat. 13 Iul.
Apoſtatas à fide duas conuertit S. Dorothea. 6 Feb.
Apoſtolorum nomen Græci ad ſeptuaginta diſcipulos extendunt. 4 Ian. 31 Oct. 10 Nou.
de Apoſtolorum vita cur pauca extent. Oct. 28
Aqua in vinum mutata meritis Marcelli. 1 Nou.
Aquis ſuperambulat Maurus. 15 Ian.
Arboris miraculum per Gummarum. 11 Oct.
Archipresbyter, S. Landoaldus 19 Mart.
Arcus non poteſt ſemper eſſe intenſus. Dec. 27
Argento abſtinentes, Cyrus & Ioannes. 31 Ian.
Aſceta pro monacho. 28 Feb.
de Aſtronomia, quæ rerum euentus prædicit, accuſatur S. Euſebius. in App. E
Attrebatæ ciuitati pontifex cōſecratur S. Vedaſtus, 6 Feb.
Aurum & argētum velut ſtercora exhorrebat Euſichius, in App. E

B.

Baptiſmus candidiorē niue facit. 25 Aug. per ipſum induimur Chriſto, 19 Maij.
in Baptiſmate filius Petri Marcus. 25 Apr.
in Baptiſm. albis veſtibus induitur Tertullinus, 4 Aug. Geneſſus, 25 Aug. Luſor, 4 Nou. Elpidophorus apoſtata, 13 Iul.
Baptizat diaconus Siſinnius, 2 Febr.
Baptizatur proprio cruore Geneſius Arelatenſis, 25 Aug.
Baptizandis quæ ſint imponenda nomina. de Marty. cap. 17
Baptiſma vnicum Liberatus, cum ſocijs, martyrio defendit. 17 Aug.
Baſilij eloquentia ſingularis fuit, & ſermo Apoſtolico ſale conditus. Mar. 9
Batuæ prædicator Vuerenfridus. Aug. 14
Bauaria dicitur Baioaria. 22 Sept.
Bauarorum Apoſtolus, Rupertus. 12 Oct.
Bedæ falſo quædam inſcripta. Mar. 10, 17. Aug. 16, 19. Apr. 3
Benedictio Agilegi martyris. in App. A
Benedictionem petit ab epiſcopo

ſcopo Amandus prædicaturus. 6 Febr.
Beſtiæ intactos relinquunt, Maximã & collegas, 29 Iul. Tyrios martyres. 20 Febr. non audebant attingere corpora Tharaci & ſociorum. 11 Oct. præfocant tantum Ignatium. 1 Febr.
Bibliothecam diligenter cuſtodiri monuit Auguſtinus. de Marty cap 21
Biothanati dicuntur quidam martyres per contemptum. 18 Iul. Nou. 28
Bonis ſpoliata Nicareta, non ſtomachatur. in App. N
Brabantia vaſtatur à Nortmãnis, Hunis & Danis, 14 Iul. nominatur pagus Brachbantenſis 30 Mar.
Bullata pagina Nicolai primi. Febr. 3

C.

CAEmentarij occiderunt S. Reinoldum, operi ſuo præpoſitum. Ian. 7
Calcaneis perforatis horribiliter trahuntur Philemon & Apollonius, 3 Mar.
Calix ſanctus, à paganis fract⁹, reſtauratur orando. 7 Aug.
Calici ſancto ſancti Lupi cœlitus gemma illapſa refertur. 1 Sept.
Caniculares dies 5 Sept. finiuntur Gregorio Turonenſi, 5 Sept.
Canities, veneranda. 30 Ian.
Canonizatur Bellinus anno ſecundo poſt mortem, Nou. 26.
non Canonizati feſtum Rogerij. Ian. 4. Raimundi, Ian. 6 non Canonizati corpus, in tumba portatili. Febr. 21.
Cantum Romanum inſtituit Vitalianus. 27 Ian.
Captiuos Chriſtianos redemit Acacius epiſcopus, conflando vaſa eccleſiæ. in App. A
Captiuos pijſsime redemit Domnolus, Iun. 17
Caput (id eſt, pars capitis) Pantaleonis, eſt Coloniæ, 19 Feb. Lugduni, 17 Iul.
Capite S. Ioannis calybiti ſe velut theſauro incomparabiliter ditari fatetur Biſontium. Ian. 15
pro Caſtitate occiſa ancilla militis. 25 Mar.
Caſtratur propter fidem Ignatius patriarcha. in App. I
Caſtrum pro oppido minori. Paſsim toto libro.
Cauſas pupillorum, viduarum, & pauperum, defendit Iuo. 19 Maij.
Cauſarum patronus fuit Philogonius. Dec. 20
in Cellulæ anguſtia fruebatur Aſella latitudine paradiſi. in App. A
Cereus Paſchalis in Sabbatho ſancto benedicitur. 26 Dec. etiam ante tempora Zoſimi. Dec. 26
Chorepiſcopus Lugduni Agobardus. Iul. 17
Chriſtianos, ſolet Iulianus Galilæos appellare. 24 Ian.
Chriſtianos & Natales quoſdam dici à Chriſti natali. Dec. 24
Cilicino amicta induitur Marcellus

cellus papa, 16 Ian.
Cilicio Catharinæ Senenſis ſemimortuus ſanatur. Apr. 29
Clariſſæ Coletanæ. Mar. 6
Clerum compoſuit Hyginus. 11 Ian.
Clerus Carthaginenſis in exilium mittitur. 13 Iul.
Clericus mirabiliter deſignatur S. Nicetius Treuirenſis. 1 Oct.
Clericum nullũ iudicẽ permiſit Siluanus, cum animaduertiſſet quod ex liribus quæſtum quærerent. in App. S.
Cœlo iugiter intentus erat Melanius. 6 Ian.
Coëpiſcopus Metenſis, Drogo 29 Aug.
Cognominatur S. Sura, Soter. Feb. 10. Vide Agnomin.
Coma clero non nutrienda 17 Apr. ea depoſita Sigiſmundus rex habitum religionis ſuſcipit. 1 Maij.
Compaſsione piiſsimus Ioannes patriarcha, 23 Ian.
in Confeſsione fidei reprehenſibilis eſt ſimulatio. Apr. 12
ad Confeſsionem Petri orat Zoë, 5. Iul. ad Pauli, Tranquillinus 6 Feb.
Confeſſor peculiariter nominatur à Græcis qui in tormentis, aut coram iudice, fidem confeſſus eſt. vnde rarius in Martyrologio Græco ponitur hic titulus. Similiter veteres acceperunt vt Ambroſius, Sept. 18
Confeſſores & martyres, Gurias, Samonas, & Abibus, 15 Nou.
Confirmandum ſacro chriſmate, offert Siſinnius diaconus Marcello papæ. 2 Febr.
Confuſio Sanctorum notatur, Ian. 8. Iul. 14. Aug. 13.
Coniuges, ſanctiſsimo voto caſti, Iulianus & Baſiliſſa 9 Ian. in virginitate Chriſto ſeruientes, Cunegundis & Henricus, 3 Mar. ſeruata charitate ſeparati, Vincentius & Vualdetrudis, 14 Iul. 9 Apr.
Conuertuntur per Vincentium Prædicatorem ſupra triginta millia Iudæorum & Maurorum. 5 Apr. mimus, 25 Aug. exceptor (*de bloet-ſchrijuer*) 25 Aug. 3 Dec. meretrix, 7 Aug. conſiliarius Neronis. 11 Maij. carnifex, 22 Aug. commẽtarienſis, 2 Febr. &c.
Conuiua nautis, S. Phocas. Iul. 14
Conuiuium prophanum execratur S. Marcellus. 4 Sep.
Corona Domini feliciter infidelibus eripitur, & honoratur Pariſijs. 11 Aug.
Coronis ne ſit locus quas Angelus ferebat, capita amputantur Facundo & Primitiuo, 27 Nou.
Corona militum occiditur. 1 Ian. 13 Ian.
CORPVS Domini eſt Bruxellæ miraculis clarum Iul. 13. circumfertur in ſupplicatione, poſt Dec.
Corporis & ſanguinis Domini communionem accepit Lucia, antequam mori poſſet. 13 Dec. Sacramentũ Chriſti accepit

acceepit Petronilla. 31 Maij.
Corporis Chriſti veritatem in Sacramento agnoſcunt pagani, 15 Aug.
Corpus Chriſti miraculo euanuit, 15 Aug. ipſum paganis tradens eſt proditor. Ibi.
Corpori decollato ſubſternit veſtem ſuam Aſterius ſenator, 3 Mar.
Corpora Adriani & ſociorum, per coruſcationem incendi prohibentur, 8 Sept.
Corpora martyrum delphini beneficio littori reſtituta. 8 Mar.
Corpus Vincentij feris obiectum, à coruo diuinitus cuſtoditur. 22 Ian.
Corpus Suſannæ collegit Serena Auguſta, & aromatibus ornauit. 11 Aug.
ad Corporis S. Folquini tranſitum vna nocte congelatur vehemens aqua. 14 Dec.
Corpus S. Theodorici Rex proprijs humeris ad ſepulchrum euexit. 1 Iul.
Corpore vnius ſancti, terra eſt reuerentior, & ab hoſtibus immunior. Ian. 7.
Corpus Amaranthi per 40 dies incorruptũ. 7 Nou. Ediltrudis, vndecim annis. 23 Iun.
Corpus Seuerij reuerẽter oſtenditur, die 1 Febr.
in Corpore ac ſi viuens magnificè miraculis coruſcat Nicolaus. 9 Maij.
Corpora Euualdorum vbi eſſent, & cuius meriti, lux apparens declarauit. 3 Oct.
Corpora reperiuntur diuina reuelatione Abacuc & Michex, 15 Ian. Nazarij & Celſi, 12 Iun. incorrupta Geruaſij & Prothaſij, 16 Iun. Zoili, 27 Iun. Sigiſmundi, 1 Maij. Quintini, 31 Oct. Coronatorum, 8 Nou. Stephani & ſociorum, 3 Aug. per ſtellam fidelibus deprecantibus, Tharaci & ſociorum. 11 Oct. &c.
Corpora ſua reuelant, Vincentius, 22 Ian. Barnabas, 11 Iun. Seuerianus cum ſocijs, 19 Nou.
Corpora transferũtur, Andreæ & Lucæ, apud quę dæmones rugiunt. 9 Maij. Antonij diuina reuelatione Alexandriam, 17 Ian. Babylæ per ſex millia pſallendo, 24 Ian. Hilduardi ſummo iubilo. 7 Sep. Dominici, 24 Maij. Auguſtini propter barbaros, 28 Aug. Sauiniani & Potentiani auditis Angelicis vocibus. 19 Oct. &c.
Corpus Exuperij fugatum eſt perſecutione Danorum, 1 Aug. id magna deuotione ſuſcipitur Redonis, & colitur. 1 Aug.
Corpus S. Eugenij, id eſt, corporis pars, transfertur Brẽniũ, 8 Aug. Toletũ, Nou. 15
Corpora Landoaldi & ſociorum, qua auctoritate tranſlata. Mar. 19.
Corpus S. Amandi per Franciam portatur. Feb. 6.
Corpus Levuinnæ per vicos & caſtella Flandrię circumfertur. Iul. 24. Vrſmari, Apr. 18

Crucis ſalutaris portionē inuenit Sergius papa. 9 & 14 Sep.
Crucis lignum Romæ omnis populus oſculatur, & adorat. 14 Sept.
Crucis ſigno artem ſuam muniebant ſancti lapicidæ, 8 Nou.
Crucis ſigno, ſuperatur à Margarita diabolus, 18 Iul. extinguitur draco. in App. D
Crucifigitur Petrus Aulonus, 3 Ian. clauis Pionius, 1 Febr. cruci affigitur Agricola, 4 Nou.
Cytharœdus fuit S. Arnoldus. Iul. 18

D.

DAemonium peſsimum vſque ad finem vitæ arripuit Euſtochiam, Feb. 13. contra dæmones potenter claruit Paulinus, 22 Iun. cum diabolo palam conflixit Iuliana. 16 Feb.
Damaſi pontificale interijſſe dicit Onuphrius. de Marty. cap. 21
Danorum protomartyr Canutus, 10 Iul.
Decimarum ſolutionē defendit S. Bellinus, & ob id martyr occumbit Nou. 26
Dedicatur eccleſia à Petro, 1. Aug. S. Remigij à Leone nono. 19 Apr. Baſilica S. Nicomedis, vel altare, 1 Iun. crypta, 18 Nou. 23 Dec. ordo Cœleſtinorū. 10 Oct. Baſilica S. Lāberti Leodij ab archiepiſcopo, 28 Oct. Vide Eccl.
Degradatur & excommunicatur Arius. 25 Nou.
Dentes excuſsi Apolloniæ, 9 Feb. Fauſto. 13 Oct.
Diptycha eccleſiarum. de Marty. cap. 11
Doctorum collegium coronatur Martyrio. in App. D
Doctor, ſacræ Theologiæ, fuit Thomas. 9 Mart. vtriuſquè Iuris, Iuo. 27 Oct.
Dominæ nominantur virgines ſacræ. 12 Aug.
Domus Acacij epiſcopi ſemper patebat cibi & ſomni tempore. in App. A
Dormientes ſeptem, Epheſi, 27 Iul. & Iun. Turonis in Ap. D
non Dormientium monaſterium. 29 Dec.

E.

ECcleſiam primam conſecrat S. Petrus, 1 Aug. eccleſiam baſilicam (ſiue regalem) primā, in palatio Conſtantini dedicat Syluester. 9 Nou. eccleſiam ſuam dedicat S. Michaël, 21 Sept.
Eccleſiæ conſecrandæ quanta ratio ſit habita, 21 Sep.
Eccleſias 27 ædificauit Carolus, 28 Ian. eccleſiis extruendis cooperatur rex Ethelbertus, 24 Febr.
Eccleſijs & pauperibus erogat rex Guntramnus theſauros ſuos, 28 Mar.
Eccleſia ex muſiuo quodammodo deaurata, 15 Oct.
Eccleſiam irrumpi non patitur S. Romanus, 18 Nou.
Eccleſiæ ne clauderentur & ſpoliarentur, vſque ad martyrium reſtiterunt Philippus & ſocij. 22 Oct.

Eccle-

Eccleſiam maximis priuilegijs honorauit Conſtantinus. Maij 21

Eccleſiaſticam libertatem defenderunt & pro ea martyres occubuerunt, Thomas, Dec.29. Albertus, Nou.21. Bellinus, Nou.26

Eleemoſynarij, Ioannes Alexādriuus. 23 Ian. Edbertus, Maij 6. Caſsius,in App.C

Eleemoſynam vt pauperibus daret, ruſticationem contra vires ſuas exercet Hilarius epiſcopus. 5 Maij. diſcum argenteum frangi iubet rex Oſualdus. 5 Aug. Guntrannus rex theſauros erogat. 28 Mart.

Energumeni curātur ad ſepulchrum ſanctorum. in App.I

Eunuchi fiunt Chriſtiani, ad metalla damnati. in App. A

Epiſcoporum accuſationem audire noluit Conſtantinus. Maij 21

Epiſcopi ab Apoſtolis ordinati, Lucius & Euodius, 6 Maij. Torquatus & alij, ad Hiſpanias directi, 15 Maij. Fronto, 25 Oct.

Epiſcopus Fronto, baculo S.Petri (epiſcopali, quem à Petro acceperat) mortuum ſuſcitat 25 Oct.

Epiſcopus fit Eucherius obſeruantibus Lugdunēſibus triduanum ieiunium & obſecrationes, iuxta morem antiquum. 16 Nou.

Epiſcopus deſignatur angelo reuelāte Eucherius. 16 Nou. per columbam Euortius, 7 Sept. ex lanificio aſſumitur à Deo Seuerus. 1 Feb.

Epiſcopum prædicantem cuſto diri ſtatuit Euariſtus. 27 Oct.

Epiſcopatu fugatur Amatus per Theodoricum regem. 19 Oct.

Epiſcoporum ſubſtantiæ & eccleſiæ Arianis condonātur. 6 Sept.

Epiſcopus ſenex diuina reuelatione accepit ſuffraganeum. 18 Mar.

Epiſcopus Hippone cur factus ſit Auguſtinus viuēte adhuc epiſcopo. 28 Aug.

Epiſcopatum mutat Methodius, 18 Sep. Agritius, 13 Ian.

Epiſcopatus ſedes diuino oraculo transfertur Leodium. 3 Nou.

Epiſcopus Iuſtus in eremū ſecedit, 2 Sept. Nazianzenus in rus. 9 Maij.

Epiſcopatibus tribus præeſt Maternus. 14 Sept.

Epiſcopatus vniti. Febr. 3

Equorum certamē contra Canones ſpectauit Thomas, Apameę epiſcopus, vt Choſdrois furorem molliret. in App. P

Eremiticam vitam dilexerunt, Paul9, 15 Ian. Moyſes, 7 Feb. Romanus, 28 Feb. Vrſatius, 16 Aug. Domitianus, 1 Iul. Arnulphus, 16 Aug. Menas, 11 Nou. Seuerin9, 23 Nou. &c.

Euangelium Hebræū Matthęi, ipſo reuelante reperitur. 11 Sept. iterum perijt, Sept. 21

Euchariſtia. Vide Corpus Domini.

Excommunicatur Arius, 26 Feb. 26 Nou.
Exlector Iul. 13
Exilium pro fide eſt glorioſum martyrium, 2 Iul.
Exul papa, Lucius, 4 Mar. Martinus, 12 Nou. Iulius, 12 Apr.
Exul epiſcopus, Fulgentius, 1 Ian. Hilarius, 14 Ian. Eucherius, 20 Febr. Cyprianus, 8 Mar. Amatus, 19 Oct.

F.

FAbricauit S. Eligius Sāctorum tumbas. 1 Dec.
in Fame quid populo præſtiterit Patiens. Sep. 11.
Fauſtus Lirinenſis, epiſcopus Rhegij, hæreticus. de Marty. cap. 13.
Feſtum transfigurationis Domini fuit ante annos ſexcentos. Aug. 6.
Feſtiuitas nō Canonizati Raimundi. Ian. 6.
Feſta mobilia poſt Decembrē, feſtum Catherinæ Senenſis eſt mobile, 29 Apr.
Fidei calore ignitus, Ioannes edicta Auguſtorum diſcerpſit. 7 Aug. Pantenus, Orientis vltimis gentibus Euāgelium prædicat. 7 Iul. Fidei calore ſuccenſi, Priſcus. Malchus, & Alexander, vltro iudicem adeunt. 28 Mar.
Filia Euſtochium quantū matri obedierit in App. E
Finlandos conuertit S. Henricus epiſcopus. Ian. 19
Flandris prædicauit Eligius, 1 Dec. Amandus, 6 Feb. Hilduardus. 7 Sep.
Flebat multū Arſenius. 19 Iul.
Fodebāt terram per totū diem Maro & collegæ. 15 Apr. ad fodiendam terram damnantur 60. martyres. 1 Mar.
Fœmina Bertrada ſcientia literarum emicuit. Feb. 5. Roſuitha, Iun. 26.
Fortunæ natalitia celebrari ſolent Cæſareæ. Mar. 5
Francorum Apoſtolus, Remigius. 13 Ian.
Fratres de communi vita Dauentriæ inſtituūtur. Mar. 24
Friſones conuertit Bonifacius. 5 Iun.
Frontem ſibi ſignante Satyro, corruit idolum. 12 Ian.
Fullo fuit S. Anaſtaſius. 7 Sept.
Fur Tornaci ſuſpenſus eſt tempore S. Amandi 6 Feb. quem idem ſanctus ad vitam reuocauit. Ib.

G.

GAlleciam conuertit S. Carolus. 28 Ian.
Galli prædicatores è Roma accipiunt, 1 Oct. Dionyſium cum ſuis, 6 Oct. Giſlenum, Ibi prędicatores à Polycarpo accipiunt, 1 Nou.
Gandauenſes conuertit Amādus, 6 Feb.
Gandauum nominatur pagus pręter fluenta Scaldi 6 Feb. portus Gāda. 19 Mar 1 Oct.
Gelu diſrumpitur 40 ſancti. 9 Mar
Gennadius de viris illuſtribus ſcribens, eſt hæreticus. de Marty. cap. 13
Germanis mittitur à papa, Bonifacius. 13 Feb. Vuillibrordus, 8 Nou.

Gladia-

Gladiatores occiderunt S. Almachium 1 Ian. & Telemachium in App.T. eorum ludum remouet Honorius Imp. Ibi.
Gladius diuinitus euaginatur 10 Sept.
Grandimōtenſis ordo inchoatur Feb.13.
Gregorij dialogos in Græcum transfert Zacharias papa. 14 Mar.

H.

HAEreticus Nouatianus in pœnis fit Catholicus & martyr. 30 Ian.
Hæreſi ſcinditur tunica Domini. 26 Nou. contra hæreſes fidei vigor in Philaſtrio, 18 Iul.
ab Hęreſi Arij defendit Gallias Auitus, 5 Febr. conuertit totam Italiam Ambroſius, 4 Apr. Viſogothos, Leander, 27 Feb. Tungros & alios, defendit Seuerinus. 23 Oct.
Hæretici blaſphemant Sanctorum vitas. de Marty. cap. 23. Lutherus Bennonem vocat nouum idolum, & antiquum diabolum. in App. B.
Hæretici occiderunt Petrū inquiſitorem, 29 Apr. Paulum epiſcopum. 7 Iun, Angelum, 5 Maij. Albanum, 30 Oct.
Hæretici, Ariani, ſub Conſtantio grauiſsimè perſequuntur eccleſiam, 14 Aug. ad tradendum diuina myſteria & libros arctāt omnes ſacerdotes Africæ. 15 Dec. de pallis altaris faciunt femoralia. Ib. multis inſidijs perſequuntur Athanaſium, 2 Maij. Cyrillum, Mar.18. eis donatur ſubſtantia epiſcoporum, & eccleſiarum. 6 Sept.
Hæreticus, imperator fulmine perijt. 6 Aug. Arius diuino iudicio condemnatur, virtute orationis S. Alexandri. 28 Aug.
Hibernis primus Euangelizauit Patricius. 17 Mar.
Hieronymi epiſtolā ad Chromatium & Heliodorum de martyrum paſsionibus citat Caſsiodorus. de Marty. cap. 2 quæ nunc non extat. Ibi.
Hiſpanos poſt martyrium conuertit Iacobus. 30 Dec.
Hiſtorias Sanctorum quanti fecerint Veteres. de Marty. cap. 21. in eis ne aliqua illuſio aut ſcandalum fidelium oriretur, cauit Fabianus. Ibi. in hiſtorijs non euulgentur quæ incerta, & quæ ſpecie falſi laborant. de Marty. cap. 22.
Hiſtoriam S. Eugenij ſe epiſcopali auctoritate, & toti cleri conſilio approbari cupiuit S. Gerardus vt in eccleſia recitaretur, Nou. 15
Hiſtoriæ lege nec illa prætermitti, quæ vulgata relatione diſcuntur. Oct. 1
Hiſtoriæ ſtylus mutatur, Fauſti Febr. 11. Bertulfi. Feb. 5. Maclouij, 15 Nou. Trudonis Nou. 23 &c.
Hoſpes vniuerſæ eccleſiæ, Caius. 4 Oct.
Hoſtia Chriſti Ignatius, dentibus leonū præfocatus. 1 Feb.

Excommunicatur Arius, 26 Feb. 26. Nou.
Exlector Iul. 13
Exilium pro fide eſt glorioſum martyrium, 2 Iul.
Exul papa, Lucius, 4 Mar. Martinus, 12 Nou. Iulius, 12 Apr.
Exul epiſcopus, Fulgentius, 1 Ian. Hilarius, 14 Ian. Eucherius, 20 Febr. Cyprianus, 8 Mar. Amatus, 19 Oct.

F.

FAbricauit S. Eligius Sanctorum tumbas. 1 Dec.
in Fame quid populo præſtiterit Patiens. Sep. 11.
Fauſtus Lirinenſis, epiſcopus Rhegij, hæreticus. de Marty. cap. 13.
Feſtum transfigurationis Domini fuit ante annos ſexcentos. Aug. 6
Feſtiuitas nō Caponizati Raimundi. Ian. 6.
Feſta mobilia poſt Decembrē, feſtum Catherinæ Senenſis eſt mobile, 29 Apr.
Fidei calore ignitus, Ioannes edicta Auguſtorum diſcerpſit. 7 Aug. Pantenus, Orientis vltimis gentibus Euāgelium prædicat 7 Iul. Fidei calore ſuccenſi, Priſcus. Malchus, & Alexander, vltro iudicem adeunt. 28 Mar.
Filia Euſtochium quantū matri obedierit in App. E
Finlandos conuertit S. Henricus epiſcopus. Ian. 19
Flandris prædicauit Eligius, 1 Dec. Amandus, 6 Feb. Hilduardus. 7 Sep.
Flebat multū Arſenius. 19 Iul.
Fodebāt terram per totū diem Maro & collegæ. 15 Apr. ad fodiendam terram damnantur 60. martyres. 1 Mar.
Fœmina Bertrada ſcientia literarum emicuit. Feb. 5. Roſuitha, Iun. 26.
Fortunæ natalitia celebrari ſolent Cæſareæ. Mar. 5
Francorum Apoſtolus, Remigius. 13 Ian.
Fratres de communi vita Dauentriæ inſtituūtur. Mar. 24
Friſones conuertit Bonifacius. 5 Iun.
Frontem ſibi ſignante Satyro, corruit idolum. 12 Ian.
Fullo fuit S. Anaſtaſius. 7 Sept.
Fur Tornaci ſuſpenſus eſt tempore S Amandi 6 Feb. quem idem ſanctus ad vitam reuocauit. Ib.

G.

GAlleciam conuertit S. Carolus. 28 Ian.
Galli prædicatores è Roma accipiunt, 1 Oct. Dionyſium cum ſuis, 6 Oct. Giſlenum, Ibi prędicatores à Polycarpo accipiunt, 1 Nou.
Gandauenſes conuertit Amādus. 6 Feb.
Gandauum nominatur pagus pręter fluenta Scaldi 6 Feb. portus Gāda. 19 Mar 1 Oct.
Gelu diſrumpitur 40 ſancti. 9 Mar
Gennadius de viris illuſtribus ſcribens, eſt hæreticus. de Marty. cap. 13
Germanis mittitur à papa, Bonifacius. 13 Feb. Vuillibrordus, 8 Nou.

Gladiatores occiderunt S. Almachium 1 Ian. & Telemachium in App. T. eorum ludum remouet Honorius Imp. Ibi.
Gladius diuinitus euaginatur 10 Sept.
Grandimõtenſis ordo inchoatur Feb. 13.
Gregorij dialogos in Græcum transfert Zacharias papa. 14 Mar.

H.

HAEreticus Nouatianus in pœnis fit Catholicus & martyr. 30 Ian.
Hæreſi ſcinditur tunica Domini. 26 Nou. contra hæreſes fidei vigor in Philaſtrio, 18 Iul.
ab Hęreſi Arij defendit Gallias Auitus, 5 Febr conuertit totam Italiam Ambroſius, 4 Apr. Viſogothos, Leander, 27 Feb. Tungros & alios, defendit Seuerinus. 23 Oct.
Hæretici blaſphemant Sanctorum vitas. de Marty. cap. 23. Lutherus Bennonem vocat nouum idolum, & antiquum diabolum. in App. B
Hæretici occiderunt Petrũ inquiſitorem, 29 Apr. Paulum epiſcopum. 7 Iun, Angelum, 5 Maij. Albanum, 30 Oct.
Hæretici, Ariani, ſub Conſtantio grauiſsimè perſequuntur eccleſiam, 14 Aug. ad tradendum diuina myſteria & libros arctãt omnes ſacerdotes Africæ. 15 Dec. de pallis altaris faciunt femoralia. Ib. multis inſidijs perſequuntur Athanaſium, 2 Maij. Cyrillum, Mar. 18. eis donatur ſubſtantia epiſcoporum, & eccleſiarum. 6 Sept.
Hæreticus, imperator fulmine perijt. 6 Aug. Arius diuino iudicio condemnatur, virtute orationis S. Alexandri. 28 Aug.
Hibernis primus Euangelizauit Patricius. 17 Mar.
Hieronymi epiſtolã ad Chromatium & Heliodorum de martyrum paſsionibus citat Caſsiodorus. de Marty. cap. 2 quæ nunc non extat. Ibi.
Hiſpanos poſt martyrium conuertit Iacobus. 30 Dec.
Hiſtorias Sanctorum quanti fecerint Veteres. de Marty. cap. 21. in eis ne aliqua illuſio aut ſcandalum fidelium oriretur, cauit Fabianus. Ibi. in hiſtorijs non euulgentur quæ incerta, & quæ ſpecie falſi laborant. de Marty. cap. 22.
Hiſtoriam S. Eugenij ſe epiſcopali auctoritate, & toti cleri conſilio approbari cupiuit S. Gerardus vt in eccleſia recitaretur, Nou. 15
Hiſtoriæ lege nec illa prætermitti, quæ vulgata relatione diſcuntur. Oct. 1
Hiſtoriæ ſtylus mutatur, Fauſti Febr. 11. Bertulfi. Feb. 5. Maclouij, 15 Nou. Trudonis. Nou. 23 &c.
Hoſpes vniuerſæ eccleſiæ, Caius. 4 Oct.
Hoſtia Chriſti Ignatius, dentibus leonũ præfocatus. 1 Feb.

Hoſtes fugatur, Dani, per Martinum. Iul. 4. ad Parabiagum, per Ambroſium, 21 Feb. Brabanti, per Lambertum 13 Oct. in Vuorong per Mariam, Iun. 5.
Hungaros conuertit Stephanus Rex. 20 Aug.

I.

IDola & fana deſtruxit Eligius. 1 Dec. idolum exufflat Satyrus, & ob id martyrizatur. 12 Ian.
Ieiunator Ioannes, 2 Sept.
Ieiunijs vigilijsq; vacat, Sigiſmundus, die noctuq; 1 Maij. aſsiduè Praxedis, 21 Iul. Salaberga, 22 Sept. Oneſimus, 13 Maij.
Ieiunium pro ludo habuit Aſella. in App. A. ad ieiunium, orando vires acquirit Gregorius. in App. E
Ieſabel nominatur Brunichildis regina, Oct. 22
Ignatij epiſtola ad Antiochenſes citatur. 6 Maij.
Ignē extinxit oratione Agnes, 21 Ian. ſanguine ſuo Polycarpus, 26 Ian. ſuperat Iuliana, 16 Febr. in igne illæſa Macra, 6 Ian.
Imaginis Chriſti crucifixio recolitur. 9 Nou.
Imagines defendit contra iconomachos, Theophanes. Mar. 12. Nicephorus, Mar. 13. Andreas in Criſi, Oct. 17. Senatorij, in App. S. ſeptima Synodus. Poſt 11 Oct.
Imperator, Decius diuinitus punitur, 18 Oct. Adrianus, à Fauſtino dicitur tortuoſus coluber, & latrans. 15 Febr.
Imperatores Chriſtiani fuerunt vterque Philippus. 14 Maij.
Imperator Carolus, religioſiſſimus, & fidei ampliator, 28 Ian. Conſtantinus, Maij 21.
Incluſus, Hoſpitius, Maij 21. Eparchius, Iul. 1. Patroclus, Nou. 19. Stephanus, Nou. 28 Caluppa, in App. C
Incluſa, Ida, Sep. 4. Iutta, Ian. 13
Indos vlteriores conuertit Frumentius. in App. F
Indulgentia in feſto nominis Ieſu. Ian. 15. viſitationis, 2 Iul. in Portiuncula, 2 Aug. præſentationis, 21 Nou. Corporis Chriſti. poſt Dec.
Iudæos & Mauros ſupra triginta millia cōuertit S. Vincentius. 5 Apr.
Iudæi occiderūt Vuernherum, Apr. 19. in hebdomada ſancta Simonē Trident Mar. 24
à Iudice vitam rei petit Amandus. 6 Febr.

L.

LAEtus ſemper erat Iſaac monachus. in App. I.
Lętantium cœnobium. 28 Oct.
de Lanificij arte ad epiſcopatū ſublatus Seuerus, 1 Feb.
Lapicidis præfectus S. Reinoldus, ab eis occiditur. Ian. 7
Largus alijs, ſibi parcus, Exuperius. 29 Sept.
cum Latronibus iuſſus eſt incendi Nemeſius. 19 Dec.
Lectores infantuli, qui apud Victorem. Iul. 13
Leones præfōcant Ignatium. 1 Febr. māſuefecit Venantius, 18 Maij.

Linguis

Linguis excißs quidam articulatim loquuntur. in App. L
Litaniæ ſolennes ante Aſcenſionē Domini. 11 Maij. poſt Dec. certis feſtis, 9 Sept.
Lumen aliјs non participare, impoſsibile iudicat Beniamin. in App B
Lunæ pronunciatio in Martyrologio cur fiat. de Marty. cap. 14

M.

MAnna Atrebati pluit, ibidemque aſſeruatur. poſt Dec.
Manibus ad cœlum extenſis, ſpiritū emittit Polycronius, 17 Febr.
Mariæ dormitionis dies, 15 Aug. 9 Sept.
Mariam pro carnis conditione obiiſſe, 15 Aug. de eius corporis aſſumptione quid ſentiendum ſit. 15 Aug. & Sep. 23
Mariæ interceſsione pœnitentia Theophili. Febr. 4.
Mariæ ſingulariter deuotus fuit Simeon Carmelita. 16 Maij.
Maria Magdalena primo videre meruit Chriſtum reſurgentem. 22 Iul.
Martyrium eſt odoriferum ſacrificium, 18 Feb. quo vitam mercamur æternam. 9 Apr.
Martyr Apollonia vltro in ignem proſilit. 9 Feb.
Martyrium crudeliſsimum læto vultu pertulit Ioannes, 7 Sept.
Martyr annorum 120 Simeon. 18 Febr.
Martyrizantur triennio Victor & Victorinus. 6 Mar.
ad Martyrium hortatur mater puerum. 2 Iun. pueri vltro ad id currunt Paſtor & Iuſtus. 6 Aug.
Martyr Theodorus à Saluatore ſibi apparente, monetur vt conſtanter agat. 9 Nou.
Martyres illæſi in pœnis. Paſſim toto libro.
Martyrium ſibi demonſtratum optat Georgius diaconus. 27 Aug. ad id vocatum me ſcio, etſi peccator ſum, ait Petrus Alex. 26 Nou.
Martyr cingulo tenus defoſſus 4 Sept.
Martyr Lābertus, quia regem increpabat. 17 Sep.
Martyrij gloria dignus iudicatur Capraſius, per miraculum, 20 Oct.
Martyr Maria, quia in natali filij domini ſui, prandijs intereſſe noluit. 1 Nou.
Martyres proprij ſpecialiter iuuant. de Marty. cap. 22
Martyres, 17 millia vno die coronati, 26 Apr.
Martyres ſub Sapore, clerici, monachi, & ſacræ virgines, 21 & 22 Apr.
Martyrū geſta quanta diligentia olim collecta per Notarios. de Marty. cap. 21
Martyrij ſaporem guſtarunt Caius & Crementius, ſecundo Confeſsi. 16 Apr.
Martyriū longū vocat Hieronymus, Paulæ pœnitentiam. 27 Ian. Martyrologiū Duacenſe vitā Oneſimi, 13 Maij.
Martyres vocātur aliqui medij inter

inter confeſſores & martyres, Hyginus, 11 Ian. Gregorius Thaumaturgus. Nou. 17. Zeno epiſcopus, Apr. 12. Iuſtinus, 4 Aug.
Martyrologia qui ſcripſerint. de marty. cap. 2. & ſeq.
Martyrologium Euſebij interprete Hieronymo intercidiſſe. de Marty. cap. 2. Hieronymum non ſcripſiſſe Martyrologium, ſed Euſebij vertiſſe. Ibi.
Martyrologium Bedæ doctiſſimum, eſſe plenum mendis. de Marty. cap. 3. ipſum non ſcripſiſſe metricum martyrologium. Ib. cap. 3 & 5
Martyrologij quis vſus. de Marty. cap. 14. 16. 17. 18.
Martyrologia quomodo recentiores nonnulli collegerint. de Martyr. cap. 13
Matre monacha naſcitur Euſtochia, vt roſa ex ſpinis, Feb 13
Mechliniam diuinitus petijt S. Rumoldus. 1 Iul. nominatur Malina. Ib.
Medici, Lucas, 18 Oct. Pantaleon 28 Iul. Hermolaus. Ib. Coſmas & Damian' 13 Oct.
Militare nolens martyrizatur 2 Ian.
Minimorũ fratrũ ordo. 2 Apr.
Miracula Sanctorum paſsim toto libro.
Miracula fiunt in conuerſione Indiæ. Dec. 2
Miracula teſtimonium ferunt meritis. in App. E. teſtantur Simeonẽ viuere, 1 Iun. beatitudinem Peregrini, 28 Iul. vitam Sindulphi Deo acceptam, 20 Oct. ſanctitatem Romani, 24 Nou. pro iuſtitia exiliũ Eucherij, 20 Febr.
Miraculis minus plene fulget S. Landericus. 10 Iun.
Miſericordia Nicolai in occidendos memorabilis. 6 Dec.
Miſſam celebrabat paulo ante martyriũ Fridericus, Vltraiecti, 18 Iul. Stephanus papa, 2 Aug. Nicaſius, 14 Dec.
Miſſæ ſacrificium quotidie celebrabat Caſsius, & velut totus in lachrymis defluebat. in App. C
Miſſam, metendo & vindemiando, quantum honorauerit rex Vuenceſlaus. 28 Sept.
Mœſtitiâ moritur Leocadia, 9 Dec.
Mola piſtoria contritus eſt Victor. 21 Iul.
Monachus fit Thomas inuito patre. 7 Mart.
Monachus fit rex Sigiſmũdus. 1 Maij. tractu diuino Maiolus archidiaconus 11 Maij.
Monachis hortum colentibus mulieres eum ingredi non decet. 23 Feb.
Monachi dicti aſcetæ Ian. 11. &c. exercentes, 7 Nou.
ad Monaſticam vitam multos monuit & adduxit Stephanus incluſus, ob quod fit martyr. Nou. 28.
Monachis mille præeſt Iulianus, 9 Ian fere ducentis Honoratus, in App. H plurimis, Romanus, 28 Febr. fermè ſexentis, Euſtaſius, 29 Mar. innumerabilibus Columbanus, 21 Nou. &c.

Monaſte-

Monaſterium fundat, Ioannes, 19 Mar. Heribertus, 16 Mar. Gertrudis in peregrinorum hoſpitium, 1 Maij. Gilbertus, 4 Febr. Vuaningus, 9 Ian. Luthardus, Sept. 15. Guibertus, 23 Maij, Gerardus, 3 Oct. Bruno, 11 Oct. Beregiſus, 2 Oct. &c.
Monaſteria fundauerũt, Sigebertus Rex, Feb. 1. Philibertus, 20 Aug. Iulianus & Baſiliſſa, 9 Ian. Maiol', 11 Maij. Columbanus, 21 Nou. Adelheidis. Dec. 16
Montes Hãnoniæ dicti Caſtrilocus, 3 Febr.
Morbum ſynanchen, ſiue anginam, ſolitus eſt curare S. Suuibertus, 1 Mar.
Moritur cum hilaritate Merulus. in App. M
Mortis ſuæ diem & horã præſignat Petrus Thomaſius, 6 Ian. Vedaſti mortẽ columna ſupra domum. 6 Feb.
in Mortem Ephræm pſalmi compoſiti. Febr. 1
Mortuos ſuſcitant, tres, Dominicus, 4 Aug. Martinus, 11 Nou. vnum Rumoldus, 14 Iul. Hilarius, 14 Ian. Gendulphus, 13 Nou. Memmius, 15 Aug. Furem Amandus. 6 Febr.

N.

NAtalis cur dicatur mors Sanctorum. de Marty. cap. 15
Natalis nominatur dies cõfeſſionis S. Ioannis ante portam Latinam, 6 Maij.
Natalis cathedræ Petri. Feb. 22. eccleſiæ, Aug. 1.
in Natali die mos Chriſtianorũ ieiunijs operam dare. 1 Nou.
Natalem diem ſuũ nece martyrum polluit Seuerus. 7 Mar.
Naumachiæ patronus. 5 Iul.
Niuella, Vſuardo Niuigella monaſterium. 17 Mar.
Nomen Sophronij inſeritur diptychis ſanctarum eccleſiarum. Mar. 11
Noricorum Apoſtolus Seuerinus, Ian. 8
Notarij, ſancti Martianus & Martyrius, 25 Oct.
Notarijs, vt Martyrum geſta perquirant, ſeptem regiones diuiduntur. 23 Nou.
Nuncius fuit S. Adrianus. 19 Mart.
Nuptiæ ſpirituales à luctu tendunt ad gaudia; contra, carnales. in App. G

O.

OBlationem ſtupratoris per ſpiritum renuit Menas. in App. M.
Occidit ſeipſam martyr Pelagia. Iun. 9
Octauæ Dominicæ diei. 1 Ian.
Oeconomus magnæ eccleſiæ Martianus, 10 Ian.
Oleo ſepulchri Catherinæ languidi ſanantur. 25 Nou.
Orat Sanctos Victor Africanus, de Marty. cap. 13. Nicolaum Chryſoſtomus, Dec. 6. Leunimirũ eccleſia, 30 Sep.
Orabat Iacobus pro populo flexis genibus, 1 Maij.
Orat Canutus Rex ſolotenus, manibus in modum crucis expanſis, 10 Iul.

Orat ad confeſsionē Petri Zoe, 5 Iul. Pauli, Tranquillinus, 6 Iul. ad corpora Iaſonis & Mauri aſsiduè Hilaria, 3 Dec. ad ſepulchrum Agnetis, Emerentiana. 23 Ian.
Orabat epiſcopus Neſtor, noctu diuq; , pro cuſtodia gregis. 26 Feb.
Orando Trecas munijt Lupus, tempore belli. 29 Iul.
Orationibus furtiuis eccleſiam frequentabat Matrona, 15 Mart. orationibus furtiuis ſe Domino effundebat Serena Auguſta ad reliquias Suſannæ, die noctuque, 11 Aug.
Orant manibus in cœlum expanſis vt vrātur, Fructuoſus, Augurius, Eulogius. 21 Ian.
Oratione impetratur regi Clodoueo ſanitas, 11 Febr. mortuo vita. in App. E. fatigatis fons. Ib. D. &c.
Orando montem mouet Greg. Thaumaturgus, 17 Nou. reſtaurat Donatus fractum calicem, 7 Aug. draconem interemit Vrſatius, 16 Aug. ignē extinguit Agnes, 21 Ian.
Ordinatur in albis, Tertullinus presbyter. 4 Aug. Ambroſius, epiſcopus, 7 Dec.
Ordinem vallis vmbroſæ inſtituit Ioānes Gualberti. Iul. 12
Orphanorum altor Zoticus, 30 Dec.
Oſſa Samuēlis quo triumpho ſint tranſlata, 11 Aug.
Oſſa ſacratiſsima Iacobi, in Hiſpanijs celeberrimè excoluntur. 25 Iul.
Oſſa Lamberti Hubertus diuino oraculo monitus, cum ſede epiſcopali trāsfert Leodium, 3 Nou.

P.

Pagus ponitur pro territorio, diſtrictu, ſiue ditione, Paſsim toto libro.
Panes crudi in furnum mittendi, crucis ſigno ſignari ſolēt. in App. M
Panis per eſum creſcentis miraculum. in App. S
Papæ Anaſtaſij meritis mūdus immeritus eſt frui, 27 Apr. de Romanorum Pontificum auctoritate & miniſterio, Paſsim toto libro.
Papa Cæleſtinus renūciat ſummo pontificatui, 19 Maij.
Papa vocatur epiſcopus Ceranus, Ian. 17. Vrbicus, Nou. 27
Parcus ſibi, alijs largus fuit Exuperius, 28 Sept.
Parturiens Fælicitas martyr, per preces ſanctorum octauo menſe parit. 7 Mar.
Paſsio Fructuoſi legebatur in eccleſia populo, tempore S. Auguſtini, Ian. 21. & Vincentij, Ian. 22
Paſsionē ſuam Rutilius, quam antea vitarat, miſericordiæ Dei retulit. in App. R
Paſtoris ſui veſtigia ſequitur innumera multitudo, 4 Feb.
Pater ſeruorum Dei, Ioannes 19 Mart. ſexcentorum ferè monachorum, Euſtaſius, 29 Mart.
Pati eſt lucrum, 25 Oct.
Patrimonium ne opulentis relinquat Olympias, à Chryſoſtomo monetur. in App. O
Paupe-

Pauperibus facultates ſuas erogat Potentiana. 19 Maij.
Pauperibus miniſtrat Gallicanus exconſul. 25 Iun.
Pecuniæ abſtinentia clari, Coſmas & Damianus, 27 Sept. Cyrus & Ioannes, 31 Ian.
Peregrinantur ad ſancta loca, Alexander, 18 Mart. Guido ſeptem annis, 12 Sep. Antonius Patauinus, Ian. 30. Richardus, Febr. 7. Hieroſolymam, Ranerius, Iun. 17. Romam, Giſlenus, 9 Oct. Marius & Martha cum filijs, 19 Ian. Brigitta, 27 Iul.
Peſtis, ſiue mortalitas, ceſſauit deportato corpore ſancti Hippolyti. Maij 12
Petrus Romæ ſedit. 18 Ian.
Pictor Lazarus quid paſſus ſit ob ſacras picturas. in App. L
Piè neſcit Eccleſiæ ſobrietas, vbi ſit B. Mariæ corpus. 15 Aug.
Podagra conſtrictus Iulianus fit martyr. 27 Feb.
Pœnituit publicè Fabiola in baſilica Laterani. in App. F
Portarius Diegus miraculis claret. in App. I
Portatur per Franciã S. Amandus, miracula in via patrans, Febr. 6. per Flandriam Vrſmarus, Apr. 18. Vide Corp.
Portus communis orbis terræ, nominatur Io. Chryſoſtomus. Ian. 27
Præceptorem Pigmenium necauit Iulianus apoſtata, 24 Mart. præceptorem Caſsianum pueri ſtylis confoderunt. 13 Aug.
Prædicant infidelibus quinque Minores, 16 Ian. Gallis Andeolus ſubdiaconus, 1 Maij. in prædicando omnibus gentibus deuotio Pantæni, 7 Iul.
Præfectum, 1 Feb. 20 Nou.
Primicerius ſcholæ gentilium fuerat Bacchus: ſecundicerius, Sergius, 7 Oct.
Proceſsio Crucis, 1 Aug.
Prophetat eremita Ioannes, 27 Mart.
Pſalmi compoſiti in mortem Ephræm, Febr. 1.
Pugnis occiditur Flauianus patriarcha. in App. F
Puluerem ſacrum auferũt languentes à ſepulchro Heddi, in App. H
Punitur diuinitus Decius, 18. Oct.
Purgatorias pœnas cur nonnullas pertulerit Paſchaſius diaconus. in App. P

R.

Recluſorium in porticu Eccleſiæ ſtatuit Ida, Sept. 4. Vide Incl.
Redemptionis noſtræ inſignia ſunt Pariſijs, 26 Apr.
Regem Ludouicum cum 370 nobilibus regenerat ſacro fonte Solennis, 25 Sept.
in Regni ſolum ſublimatur Pipinus per Papam, 14 Mar.
Regulã domi ſeruabant amitæ Gregorij papæ. in App. A
Reliquias martyrum, proiectas in fluuium, Chriſtiani requirunt, 7 Nou. & ſepeliunt, 18 Febr.
Repræhenſio ſit rara, modeſta, & lenis, de Marty. cap. 23

Reuelantur multa Cyrillo, 6 Mart.
Rogationum dies quomodo ſint celebrandi, poſt Dec. Vide Litaniæ.
Romam ad orationem venerunt Marius & Martha, 19 Ian. Giſlenus, 9 Oct.
Roſæ diuinitus colliguntur. 17 Nou.
Rumores nec audiebat, nec referebat libenter abbas Goſuinus, Oct. 9
Ruſsiam conuertit Bonifacius. in App. B

S.

Sacellanus Olaui Regis S. Theodgarus, 30 Oct.
Sacerdotes & miniſtri eccleſię, fugiunt propter perſecutionis immanitatem, 9 Ian.
Sacerdotis vox pro Epiſcopo, 12 Oct. & alibi.
Sacrificium orationum ſolenni conſuetudine conſummat S. Petrus Alexandr. 26 Nou.
Sagittis confoſſus eſt Sebaſtianus, 20 Ian. Chriſtophorus, 25 Iul. Chriſtiana, 24 Iul. 261, 1. Mar.
Sanguis Polycarpi ignem extinxit, 26 Ian.
Sanguinis guttæ, Blaſio defluentes, colliguntur, 3 Feb. Sanguinem Suſannæ in argentea capſa condit Auguſta, 11 Aug.
Sanctus Suuitbertus ſolet curare ſynanchen, 1 Mar. Calculoſis ſubuenit Drogo, 16 Apr. iiſdem & iliacis, Rolendis, 13 Maij. Febricitantibus & alijs, aqua putei, in quē fertur Iſidorus iniectus, 15 Maij. captiuis, Leonardus, 6 Nou.
Sāctus Fortunatus habuit gratiam effugandi ſpiritus immundos. 14 Oct.
Sancti Stephani brachio perdito, quantum doluerint Biſuntini Iun. 19.
Sanctus Bruno feſtum habet Tornaci: in ſua eccleſia memoriam defunctorū, Oct. 11
Sanctus Aibertus Natalem habet, non Canonizatus à Romana ſede, Apr. 7
ad Sanctum Trudonem concurſus & fixa tentoria, perinde ac in iuſta oppidi obſidione. Nou. 23
Sancto Alexandro condignam cryptam facit Damaſus. 21 Sept.
Sarracenos magna ex parte conuertit Moſes epiſcopus. 7 Feb. eis prædicant ſeptem Minores. 13 Oct.
Scholas multas publicas in Anglia tenuit Abbo abbas, Nou. 20. Scholæ præſidens ad S. Albanum, Rupertus. Iun. 21
Scholaſticus pro declamatore non in veris litibus. Febr. 6
Scotorum nomine olim comprehenſi Hiberni. 17 Mar. 1 Iul. 8 Iul.
Scripturas diuinas, ſine ſcientiā literarum intellexit Antonius. 17 Ian.
Scripta quędam à Pamphilo, vt Crœſi opes h bet Hieronymus, 1 Iun.
Senex 120. annorum crucifigitur. 18 Febr.

Sepelit

Sepelit Eutychianus papa 342 ſua manu. 8 Dec.
Sepelit Octauilla aromatibus conditum reuerendum Pancratij corpus. 12 Maij.
Sepeliuntur officioſiſsimè ſanctorum corpora. 18 Aug. à clericis & Chriſtianis 9 Aug. à Potentiana, 19 Maij. à Iuſtino, 4 Aug.
Sepeliunt Angeli beatam Catharinam. 25 Nou.
Sepeliuntur iuxta ciuitatem perquiſitæ reliquiæ 18 Febr.
Sepelitur in cœmeterio Calliſti papæ, Anterus, 3 Ian. Fabianus, 20 Ian. Pontianus 19 Nou.
Sepelitur apud eccleſiam ſuam Titus, Cretenſium epiſcopus. 4 Ian.
ad Sepulchrum defertur corpus S. Theodorici, humeris Theodorici Regis. 1 Iul.
ob Sepulchrum Babylæ vicinum, reſponſa non dari ab idolis, confeſsi ſunt dæmones. 24 Ian.
ad Sepulchrum Afræ martyrizatur Hilaria. 12 Aug. Vide Orans.
Sepulchrū beati Seruatij quam diu niue tectum. 13 Maij.
Sermone ſimplici ſcripſit Egeſippus. 7 Apr.
Serpentibus imperat Amabilis. in App. A. Amantius. Ib.
Seruos à iugo relaxat Hermes. 28 Aug.
ad Seruitutem infimam damnatur Paulillus. 14 Nou.
Simplicitati ſtudet Florentius. in App. E
Simulachra cōfringit Macedonius, cum duobus, in App. M
Societatis IESV, profectus. Iul. 31.
Solitarius, S. Seuerinus, 23 Nou. Vide Incluſus.
Sponſum fidem & martyrium perdocuit Cæcilia. 22 Nou.
Suetiam conuertit S. Sigfridus, 15 Febr.
Supplicans pro plebe ſua Deſiderius epiſcopus apud Vuādalos, decollatur. 23 Maij.
Suſceptoris Dagoberti munificentia. Ian. 20

T.

Talentū abſcondentium eſt maxima pœna. in App. B
Templum præclarum in memoriam Coſinę & Damiani. 27 Sep. Vide Eccl.
Terræ motus magni commemoratio. 26 Oct.
Tonitrua & fulgura, in memoriam iudicij nos reuocant, 2 Mart.
Traditor eſt qui corpus Chriſti paganis tradit. 15 Aug.
Tranſiſelanos conuertit Marcel. 14 Iul.
Tridentum nominatur Trientum. 31 Ian.
Tumbam portatilem habet corpus ſancti non canonizati. Feb. 21. Craphaildis, 12 Nou.
Tungrenſem eccleſiam vaſtant Hunni. 13 Maij.

V.

Venenū facto Crucis ſigno bibit Sabinus, in App. S
Victoriæ per B. Mariam partæ feſtum, Iun. 5. per Ambroſium, 21 Feb. per Lambertum,

tum.13 Oct. per crucem contra Mauros, 16 Iul.
Victoriam de tyranno prædicit Ioannis. 27 Mar.
Victoris locus emẽdatur. Mar. 29
Vidua Lea virginum mater efficitur. in App. L
Vidua S. Birgitta, nominatur Chriſti ſponſa, 7 Oct.
Viduis alẽdis ædes parat Eleuſius epiſcopus, in App. E
Vigilia ſine ieiunio, 5 Ian.
Vigiliæ ad ſepulchrum Afræ, 12 Aug. Valentini, 14 Febr.
Vigiliæ diſperſæ S. Pipini. Feb. 21
Villa publica fuit Leodium. 17 Sept.
Virginitas Luciæ miraculo defenditur. 13 Dec.
Virginis teſtimonium, arbor florens, 8 Ian. virginitatem ſuam ſigno teſtatur Brigida, 1 Febr.
Virgo Chriſto dicata per Germanum, Genoueſa. 3 Ian. virgo Domitilla à Clemente conſecratur velamine ſacro. 7 Maij.
in Virginitatis propoſito vt permaneat Aldegundis, ſępe ab Angelo monetur, 30 Ian.
Virgo Seraphia laſciuis viris reſiſtit, 3 Sept. in lupanar tradita Theodora, Dei fauore eripitur, 28 Apr.
ob Virginitatem martyr Baſilla, 20 Maij. vndecim millia, 21 Oct. &c.
Virgo pro vidua ſanctimoniali, 2 Iul. 13 Feb.
Virgo obijt Felix Epiſcopus, 24 Oct.
Vita S. Aſpaſij penitus ignoratur, Ian. 1
Vita Or, & aliorum per Euagrium. de Marty. cap. 13
Vitam S. Mauri à Fauſto ſcriptam, approbat Bonifacius papa, Ian. 15
Vitæ deſcribendæ iurati teſtes adhibentur, Ian. 30
in Vita Heriberti deſcribenda, quantam curam adhibuerit metropolis Agrippina, Mar. 16
Vita S. Vincentij deſcripta ex claris teſtimonijs, Apr. 5
Vitæ S. Vuilelmi ſcriptor, vt vitam eius conſummet miraculo ſuæ ſanitatis, orat & obtinet ſanitatem, Feb. 10
Vrbis vniuerſæ in Phrygia voluntarium martyrium, Feb. 7.

X.

Xenodocheum conſtruxit Eliſabeth, 19 Nou.

Z.

Zetarius palatij Caſtulus, 26 Mar.

INDEX SANCTORVM.

A.

Aron, 1 Iul. & ſociorum, 22 Iun.
Abacuc prophetæ, 15. Ian. martyris, 19 Ian.
Abdon & Sennis, 30 Iul.
Abel Lobienſis, 5 Aug. 4 Apr.
Abilij, 22 Febr.
Ableberti epiſc. 15 Ian.
Abrahæ patriarchæ, 9 Oct. Aruerenſis, 15 Iun.
Abramij, ſiue Abrahę anachoritæ, 29 Oct.
Abrunculi, 22 Apr.
Abſoloni cum duobus, 2 Mar.
Abundij apud Comum, 2 Apr.
Acacij, in gradu, 29 Nou. Meliteni, 17 Apr. centurionis, 7 Maij.
Accurſij, 16 Ian.
Aceiæ regis, 25 Iul.
Acepſimæ cum ſoc. 3 Nou.
Acharij Nouiom. 27 Nou.
Achillæ, 7 Nou.
Acij & Acioli, 1 Maij.
Acindymi cum ſoc. 2 Nou.
Aciſcli & Victoriæ, 17 Nou.
Acylines vel Aquilinæ, 13 Iun.
Adalardi, 2 Ian.
Adalongi, 1 Mart.
Adaucti cum tota vrbe, Feb. 7
Adelberti, Pragenſis, 23 Apr. Egmundani, 25 Iun.
Adeleidis imperatricis, 16 Dec.
Adelendis, 28 Aug.
Adelini, 27 Iun.
Adelphi, 28 Apr. 29 Aug.
Adiliæ in Orpio. 30 Iun.
Adonis Vienn. 16 Dec.
Adriani, cum viginti duobus, 4 Mar. 8 Sep. 27 Maij. nuncij, 19 Mart. Cæſareenſis, Mart. 5. cum duobus, 26 Iul. abbatis Cantuariæ, 9 Ian.
Aduentij, 3 Nou.
Adulphi Camerac, 19 Maij. & Ioannis, 27 Sept.
Aegidij, 1 Sept.
Aemiliani, Vercell. 11 Sept. Tiraſſon. 12 Nou. Redon, 11 Oct. in Doroſtoro, 18 Iul. in Cyzico, 8 Aug. & Hieremiæ 17 Sept.
Aemilij cum tribus, 28 Maij.
Aetherij, Antiſiod. 27 Iul. Vienn. 14 Iun.
Afflini, 8 Ian.
Afræ, 5 Aug.
Agabi, 13 Febr. 8 Apr.
Agapę, 15 Feb. 8 Aug. & Chioniæ, 3 Apr.
Agapij, Nou. 20. in Numidia, 29 Apr. cum ſocijs, 15 Mart.
Agapeti, papæ, 22 Apr. Præneſt. 18 Aug. Phrygis, 14 Mart.
Agathæ, 5 Febr.
Agathangeli, 23 Ian.
Agathonici, 22 Aug.
Agathonis, 7 Dec.
Agerici, Virduni, 1 Dec. Vide Agi.
Aggæi, 4 Iul.
Agili Reſbaci, 30 Aug.
Agilolphi Coloniæ, 9 Iul.
Agirici Turonis, 11 Apr.
Aglibertæ, 12 Aug.
Agnetis Romanæ, 21 & 28 Ian. 2 Sep. Policianæ, Sep. 16

Agoardi cũ innumeris, 24 Iun.
Agricolæ, Cabilone, 17 Mar. & Vitalis, 4 Nou.
Agrippinæ, 23 Iun.
Agritij Treueris, 13 Ian.
Aiberti, Apr. 7
Aichadri, 15 Sept.
Aigulphi Lirinis, 3 Sept.
Aithalæ, 1 Sept.
Alardi, ſiue Adalardi, 2 Ian.
Albani, Britanni, 22 Iun. 16 Apr. Moguntini, 21 Iun.
Alberti, Carmelitæ Prouincialis, 7 Aug. Carmelitæ epiſcopi, 8 Apr. Prædicatoris, Nou 15. epiſcopi Leodienſis Nou. 21.
Albini Andegauis, 1 Mart.
Alcuini, Maij 19
Aldeberti Dononij, Apr. 22
Aldegundis, Malbodij, 30 Ian. 13 Nou 6 Iun. Truncinij, 20 Iun.
Aldelmi epiſc. 25 Maij.
Aldetrudis, 25 Febr.
Alcidis, 5 Febr.
Alenæ, ante 19 Iun.
Alexandri, papæ, 3 Maij. Hieroſolymis, 18 Mar. Alexãdriæ, 26 Febr. ſub Maximiano, Maij 13. ſub Antonino, 21 Sept. Pergamis, 26 Aug. Lugduni, 24 Apr. in Pãnonia 27 Mart. in Pydne, 14 Mart. & Caij, 10 Mart. & Anto. Maij 3. & duorum. 27 Febr.
Alexij, 17 Iul.
Algiſi, 2 Iun.
Alipij, 26 Nou.
Alloyni Bauonis, 1 Oct.
Almachij, 1 Ian.
Alnoberti, 16 Maij.
Alphæi & Zach. Nou. 17
Alphegi, 19 Apr.
Alphij & Fratrum, 10 Maij.
Alphonſi, 23 Ian.
Alpini Lugduni, 15 Sept.
Amandi, Leodienſ epiſcopi, 6 Febr. 26 & 27 Oct. 20 Sept. Burdegalenſis, 18 Iun & Domnoleni Iun. 25. Argentinenſis, 17 Nou.
Amandini, 7 Nou.
Amantij, Epiſcopi, 4 Nou. diaconi 19 Mart. & Alexandri, 6 Iun.
Amaranthi, 7 Nou.
Amati epiſc. Duaci, 13 Sept. 19 Oct. 28 Apr. abbatis 13 Sept.
Amatoris, Antiſiodor. 1 Maij. Auguſtodun. 26 Nou.
Ambroſij, Mediolanenſis, 4 Apr. 7 Dec. 21 Feb. Cadurc. 16 Oct diaconi, 17 Mar. abbatis, 2 Nou.
Amelbergæ, virginis, 10 Iul. 27 Oct. 1 Maij. viduę Lobijs 10 Iul.
Amelij, Oct. 12
Amici, Oct. 12
Ammonis, 17 Nou & Alexandri, 9 Febr. & viginti quatuor, 8 Sept. & Zenonis &c. 20 Dec.
Ammonariæ &c. 12 Dec.
Amoluini, 7 Feb. 4 Apr.
Amoris, Beliſiæ 8 Oct.
Amos, 31 Mart.
Ampeli, 20 Nou.
Amphiani, 5 Apr.
Amphilochij, 23 Nou.
Amplij, 31 Oct.
Amulrici, Febr. 13
Anacleti, 13 Iul.
Ananiæ, 25 Ian. Ananiæ, Azariæ, Mizaëlis, 16 Dec.

Anaſta-

Anaſtaſiæ, Romæ, 25 Dec. Treueris, 8 Dec.
Anaſtaſij, papæ, 27 Apr. Perſæ, 22 Ian. fullonis 7 Sep. in Salona, 21 Aug.
Anatholiæ & Audacis, 9 Iul.
Anatholij, vtriuſq. 3. Iul. Biſontini, 3 Feb.
Andeoli, 1 Maij.
Andochij, Thyrſi, Fe. 24 Sept.
Andragiſinæ, 14 Oct.
Andreæ, Apoſtoli, 30 Nou. 9 Maij. Carmelitæ, 6 Ian. in Crili, 17 Oct. Cretæ, 4 Iul. cum 2527, 19 Aug.
Andronici, 9 Oct. & Athanaſiæ, Feb. 27
Angelæ, Ian. 3
Angeli, cuſtodis, 1 Mart. Carmelitæ, 5 Maij.
Aniani, 17 Nou. Iun. 14
Aniceti, 17 Apr.
Annæ, 26 Iul. propheteſſæ, 1 Sept.
Annonis, 4 Dec.
Anſberti, 9 Feb. 14 Feb.
Anſcharij, 4 Feb.
Anſelmi, Cantuar. 21 Apr. Lirinenſis, Nou. 18
Anſueri, Iul. 15
Antelmi, Iun. 26
Antheri papæ, 3 Ian.
Anthiæ, 15 Apr.
Antidij, 15 Iun.
Anthimi cum plebe, 27 Apr. martyris, 11 Maij.
Antoliani, 6 Feb.
Antonij, eremitæ, 17 Ian. Minoris 13 Iun. Turonenſis. 4 Maij. Patauini, Ian. 30. cum duobus, Nou. 13
Antoniæ, 4 Maij.
Antoninæ, 4 Maij. cũ Alexan. 3 Maij.
Antonini, Romę 22 Aug. Apamiæ, 2 Sep. Florẽtiæ, 2 Maij. Placentiæ, 30 Sept. 13 Nou. & Ariſtæi, 3 Sept.
Antramni, 22 Sept.
Antypæ, 11 Apr.
Anyſiæ, 30 Dec.
Aphrodiſij, 22 Mart. & viginti duorum, 28 Apr.
Apiani, 18 Mart.
Apollinaris, Rauennæ 23 Iul. Valentiæ, 5 Oct. virginis, Ian. 5
Apolloniæ, 9 Feb.
Apollonij, 18 Apr. & Leontij, 19 Mart. & quinq. 10 Apr.
Apoſtolorum, 30 Iun. diuiſio, 15 Iul.
Apri, 15 Sept.
Aproniani, 2 Feb.
Aquilæ & Priſcillæ, 8 Iul.
Aquilini, Ebroicenſis, 19 Oct. cum ſex in Africa, 4 Ian. cũ quatuor Romæ, 4 Febr. & Victoriani, 16 Maij.
Arandi, 20 Oct.
Aratoris &c. 21 Apr.
Arbogaſti, 21 Iul.
Arcadij, 12 Ian. cum tribus. 13 Nou.
Archippi, 20 Mart.
Aredij, 25 Aug.
Arethæ & 504, 1 Oct. & ſociorum, 24 Oct.
Aretij & Daciani, 4 Iun.
Argæi cum duobus, 2 Ian.
Aris cum duobus, Dec. 14
Ariſtarchi, 4 Aug.
Ariſtidis, 31 Aug.
Ariſtionis, 22 Feb. & aliorum 2 Iul.
Armogaſti cũ duobus, 29 Mar.

 Arnoldi

Arnoldi cytharœdi, Iul.18
Arnulphi, Metis, 16 Aug. 16 Iul. Turonis, 18 Iul. Sueſsionis, Aug.15. Moſonij, 3 Oct. Villariæ, Iun.30
Arriani & quatuor, 8 Mart.
Arſenij, 19 Iul.
Artemij, 20 Oct. cum duobus, 6 Iun. epiſcopi Aruernæ, 24 Ian.
Aſaphi, 1 Maij.
Aſclæ, 23 Ian.
Aſclepiadis, 18 Oct.
Aſpaſij, Ian.1
Aſterij, 21 Oct.
Athanaſiæ, Aug.14
Athanaſij, Alexandr. 2 Maij. in Atho, 5 Iul.
Athelberti, 20 Maij.
Athenogenis cum decẽ, 16 Iul.
Attalæ, abbatis, 10 Mart. virginis, 3 Dec.
Attici, 6 Nou.
Attilani, 5 Oct.
Audæ, 18 Nou.
Audoëni, 24 Aug.
Audomari, 9 Sep. 21 Oct. 8 Iun.
Auæ Dononij, 29 Apr.
Auentini, 4 Feb.
Auertini, 5 Maij.
Auguli, 7 Febr.
Auguſti, 7 Oct.
Auguſtalis, 7 Sept.
Auguſtini, Hippon. 28 Aug. 5 Maij. 28 Feb. 11 Oct. Angli, 26 Maij. Capuæ, 16 Nou.
Auiti, epiſcopi, 5 Feb. martyris, 27 Ian. presbyteri, 17 Iun.
Aunarij, 25 Sep. Aureæ, 4 Oct.
Aurei & Iuſtinæ, 16 Iun.
Aureliæ, 15 Oct.
Aurelij, 25 Maij.
Aureliani, 16 Iun.
Aurelianenſium, Iun.13
Auſpicij, 8 Iul.
Auſtreberthæ, 10 Feb.
Auſtregiſili, 20 Maij.
Auſtremonij, 1 Nou.
Auſtrudis, 17 Oct.
Autberti, 13 Dec. 24 Ian.
Autbodi, 21 Nou.
Autonomi, 12 Sept.
Authoris, Treueris, 20 Aug. Metis, 10 Aug.
Auxentij, 14 Febr.
Auxibij, Feb.19. Ayæ, Apr.18

B.

Babylæ cum tribus, 24 Ian.
Bademi, Apr.8
Baini, 20 Iun.
Balbinæ, 6 Oct. filiæ Quirini, 31 Mart.
Baldæ, 9 Dec.
Baldegundis, 10 Feb.
Baldi, 7 Nou.
Baldrici, 16 Oct.
Baldomeri, 27 Feb.
Balſemij & ſociorum, 16 Aug.
Baltaſaris, 6 Ian. Banti, 31 Iul.
Barbaræ, 4 De. Barbati, 19 Feb.
Barbatiani, 31 Dec.
Barlaam martyris, 19 Nou.
Barnabæ, 11 Iun.
Bartholomæi, 24 Aug. & 25.
Baſilei, Antiocheni, 27 Nou. Amaſiæ, 26 Apr. monachi, 28 Febr. Ancyrani, 22 Mart. Parij, 12 Apr. & ſociorum, 7 Mart.
Baſilidis cũ tribus, 12 Iun. cum viginti duobus, 10 Iun.
Baſilij, magni, 14 Iun. 1 Ian. Vide Baſilei.
Baſillæ, 20 Maij.
Baſiliſci, 22 Maij.
Baſiliſſæ, 20 Maij.

Baſini epiſcopi, 4 Mart. reguli, 14 Iul.
Baſoli, 26 Nou. 15 Oct.
Baſſæ, 21 Aug.
Baſsi Niceæ, Dec. 14. & duorũ. 14 Febr.
Baſsiani, 19 Ian.
Bathildis, 26 Ian.
Baudelij, 20 Maij.
Bauonis, 1 Oct. 1 Aug.
Beani, 16 Dec.
Beati in Vindec. 9 Maij. Treueris, 26 Iul.
Beatricis, Maij 19
Bedæ, Maij 10
Begghæ, 17 Dec. 7 Iul.
Bellini, 26 Nou.
Benedictæ Senonenſis, 29 Iun. Laudunenſis, 8 Oct.
Benedicti, Caſsinenſis, 21 Mar. 11 Iul. 4 Dec. Angli, 12 Ian. Pictaui, 23 Oct.
Benigni, 28 Iun. Diuione, 1 Nou. Mediolani, 20 Nou. Angli, 3 Nou. & Beati, 25 Oct.
Berardi & quatuor, 16 Ian.
Bercharij, 16 Oct.
Beregiſi, 2 Oct.
Berlendis, 3 Feb. 2 Maij. 9 Sep.
Bernardi Clareuall. 20 Aug. eremitæ, 16 Maij. epiſcopi Viennæ, 23 Ian. Parmæ, 4 Dec.
Bernardini, 20 Maij.
Beronici cum 50, 19 Oct.
Bertillini, 9 Sept.
Berthæ, Blangiaci, 4 Iul. Vltraiecti, Iun. 25
Bertiliæ, 14 Sept.
Bertini abbatis, 5 Sept. 16 Iul. 2 Maij.
Bertholdi, 29 Maij.
Bertuini epiſcopi, 11 Nou.
Bertuualdi, 20 Nou.
Bertulphi, Bobijs, 19 Aug. Gādaui, 5 Feb 3 Dec.
Beſſarionis, 6 Iun.
Betharij, 2 Aug.
Bibianæ, 2 Dec.
Bibiani, 28 Aug.
Bilhildis, 27 Nou.
Bilibaldi, 7 Iul.
Birgittæ viduæ, 23 Iul. 28 Maij. 7 Oct.
Birini, 3 Dec.
Blandinæ, 2 Iun.
Blaſij, 3 Febr. vel Blauij.
Bodonis, Sept. 11
Bonæ & Dodæ, 24 Apr.
Bonauenturæ, 14 Iul.
Boni, 22 Maij. cum 8, 1 Aug.
Bonifacij papæ, 25 Oct. in Friſia, 5 Iun. Tharſi, 14 Maij. Bruxellenſis, Feb 19
Boniti, 15 Ian.
Bonoſi, 17 Feb. & Maximiani, 21 Aug.
Botulphi abbatis, 17 Iun.
Brandani, 16 Maij.
Brictij, epiſcopi, 13 Nou. martyris, 9 Iul.
Brigidæ virg. 1 Feb. Vide Birg.
Brioci, 1 Maij,
Britonis, 5 Maij.
Brocardi, 2 Sept.
Brunonis Carthuſiani, 6 Oct. Colonienſis, 11 Oct.
Brunolphi, 30 Iul.
Buculi, 6 Febr.
Burchardi, Herbip. 14 Oct. Vuormatiæ, Aug. 20
Burgundo foræ, Apr. 3.

C.

CAeciliæ, 22 Nou.
Cæſarij, martyris, 1 Nou.

Arelat. 27 Aug. & Iuliani, 1 Nou.
Caij papæ, 22 Apr. Palatini, 4 Mart.
Caldeoldi, 14 Ian.
Calepodij cum ſuis, 10 Maij.
Caletrici, 7 Oct.
Calimeri, 31 Iul.
Callinici, 29 Iul.
Calliopij, Apr. 7
Calliſtes & duorum, 10 Sept.
Caliſti, papæ, 14 Oct. cū octo, 16 Apr.
Caliſtrati & ſoc. 27 Sept.
Calocerij, 19 Mart. cum Part. 19 Maij.
Calogeri, 18 Iun.
Cameliani, 22 Mart.
Candidæ, 29 Aug.
Candidi, 3 Oct.
Canici, 11 Oct.
Cantianorum, 31 Maij.
Canuti ducis, 7 Ian. regis. 10 Iul.
Capraſij abbatis, 1 Iun. martyris, 20 Oct.
Carauni, 28 Maij.
Carilephi, 1 Iul.
Caroli, magni, 28 Ian. 27 Iul. Brugis, Mar. 2
Carpi, 13 Oct. cum duobus, 13 Apr.
Carpophori & Ab. 10 Dec.
Caſsij & Florentij 10 Oct. & Victorini, 15 Maij.
Caſsiani, Imolæ, 13 Aug. Tingi, 3 Dec. Auguſtod. 5 Aug.
Caſti & Aemilij, 22 Maij.
Caſtoris, martyris, 27 Apr. cōfeſſoris, 13 Feb. & Dorothei. 28 Mar. & duorum, 28 Dec.
Caſtriciani, 1 Dec.
Caſtuli, 26 Mar.
Catherinæ, 25 Nou. Senenſis 29 Apr. Sueuæ, 24 Mar.
Catulini cum quatuor, 15 Iul.
Ceaddæ, 2 Mart.
Celerini & trium, 3 Feb.
Celiniæ, 21 Oct.
Celſi, 23 Feb.
Celſini, 25 Oct.
Cenſurij, 10 Iun.
121, 25 Nou. 165, 10 Aug.
Ceolfridi, 25 Sept.
Cerati 6 Iun.
Ceranni, 27 Sept.
Cerbonij, 10 Oct.
Cerealis, 10 Iun.
Chæremonis, &c. 22 Dec.
Charalampi, 10 Feb.
Charitines, 5 Oct.
Charitônis, 28 Oct.
Childeberti, 23 Dec.
Chiliani, Herbip. 8 Iul. Albiniaci, 13 Nou.
Chorentini, 1 Maij.
Chriſtophori, 25 Iul.
Chryſanti & Dariæ, 25 Oct.
Chryſogoni, 24 Nou.
Chryſolij, 7 Feb.
Chriſtianæ, 26 Iul. 7 Sep.
Ciliniæ, 21 Oct. 5 Apr.
Cirini, 25 Mart. Vide Quir.
Cirionis & trium, 14 Feb.
Claræ, 12 Aug. 2 Oct.
Clari, Vilcaſsini, 4 Nou. Vien. Ian. 1. Nortmanni, Iul. 18
Clarentij, 26 Apr.
Claudij epiſcopi Biſuntij 6 Iun. Viennæ, 1 Iun. cum vxore, filijs, & fratre, 18 Febr. cum Hilaria, &c 3 Dec. cum quatuor 8 Nou. cum duobus, 23 Aug. cum ſeptem, 21 Iul.
Clementis, papæ, 23 Nou. Metis, 23 Nou. Alexand. 4. Dec. Lugdun.

Lugdun. 20 Ian. Ancyræ, 23 Ian.
Clemētini cū duobus, 14 Nou.
Cleophæ, 25 Sept.
Cleri, 7 Ian.
Cleti, 26 Apr.
Clodoaldi, 7 Sept.
Clodulphi, 8 Iun.
Clothildis, 3 Iun.
Clotſendis, 30 Iun.
Coctidi, 6 Sept.
Codrati, diſcipuli 21 Sep. & ſociorum, 10 Mart.
Cœleſtini, papæ, 6 Apr. martyris, 6 Iun. Petri Cœleſtini. 16 Maij.
Cointhæ, 8 Feb.
Coletæ, Mar. 6
Columbæ, Scoti, 9 Iun. virginis, 31 Dec.
Columbani, 21 Nou.
Concordiæ, 13 Aug.
Concordij, 1 Ian.
Cononis, Iſauri, 29 Maij. Siculi, 26 Mar.
Cōradi epiſcopi, 26 Nou. præpoſiti, Iun. 1
Conſortiæ, 22 Iun. 13 Mar.
Conſtantiæ, 26 Iun.
Conſtantij, 29 Ian.
Conſtantini, epiſcopi, 12 Apr. confeſſoris, 11 Mar. Imperatoris, 21 Maij.
Conteſti, 19 Ian.
Corbiniani, 8 Sept.
Cordulæ, 22 Oct.
Coruelij, papæ, 16 & 14 Sept. centurionis, 2 Feb.
Coronæ virginis, 24 Apr.
Coronæ Domini, 11 Aug.
Corſici & Le. 30 Iun.
Coſmæ & Damiani, 27 Sept. 10 Maij. Coſmæ eremitæ, 2 Sep. epiſcopi poëtæ, 14 Oct.
Craphaildis, Nou. 12.
Cratonis, 15 Feb.
Creſcentis, 27 Iun.
Creſcentiani, Romæ, 24. Nou. Turribus Sardiniæ, 31 Maij. & trium, 14 Sept.
Criſpi & Caij, 4 Oct.
Criſpinæ, 5 Dec.
Criſpini, Paduę, 7 Ian. Aſtiag. 19 Nou. & Criſpiniani, 25 Oct.
Criſtinæ Tyriæ, 24 Iul. Panorm. 10 Maij.
Crotildis, 3 Iun.
Crucis, 3 Maij. 14 Sep. 7 Maij. 16 Iul.
Cucuphatis, 25 Iul.
Cudberti, 20 Mar.
Cudburgis, 31 Aug.
Cunegundis 3 Mart. & Mechtundis, 16 Iun.
Cuneræ, 28 Oct. 12 Iun.
Cuniberti, 12 Nou.
Cunonis, Iun. 1
Curcodomi, 4 Maij.
Cypriani 16 & 14 Sep. abbatis, 9 Dec. & Iuſtinæ, 26 Sep.
Cyri & Ioannis, 31 Ian. 28 Iun.
Cyriacæ, 7 Iul. Romanæ, 21 Aug.
Cyriaci &c. 16 Mar. 8 Aug. anachoritæ, 29 Sept.
Cyrici & Iulitæ, 16 Iun. & duorum, 3 Ian.
Cyrillæ, 28 Oct.
Cyrilli, Alexandr. 28 Ian. Treueris, 19 Maij epiſcopi martyris 9 Iul. Carmelitæ, 6 Mar. diaconi, 29 Mar.

D.

DAdæ cum duobus, 28 Apr.
Dafroſæ, 4 Ian.
Dagoberti, 23 Dec.

Orat ad confeſsionē Petri Zoe, 5 Iul. Pauli, Tranquillinus, 6 Iul. ad corpora Iaſonis & Mauri aſsiduè Hilaria, 3 Dec. ad ſepulchrum Agnetis, Emerentiana. 23 Ian.
Orabat epiſcopus Neſtor, noctu diuq́; , pro cuſtodia gregis. 26 Feb.
Orando Trecas munijt Lupus, tempore belli. 29 Iul.
Orationibus furtiuis eccleſiam frequentabat Matrona, 15 Mart. orationibus furtiuis ſe Domino effundebat Serena Auguſta ad reliquias Suſannæ, die noctuque, 11 Aug.
Orant manibus in cœlum expanſis vt vrātur, Fructuoſus, Augurius, Eulogius. 21 Ian.
Oratione impetratur regi Clodoueo ſanitas, 11 Febr. mortuo vita. in App. E. fatigatis fons. Ib. D. &c.
Orando montem mouet Greg. Thaumaturgus, 17 Nou. reſtaurat Donatus fractum calicem, 7 Aug. draconem interemit Vrſatius, 16 Aug. ignē extinguit Agnes, 21 Ian.
Ordinatur in albis, Tertullinus presbyter. 4 Aug. Ambroſius, epiſcopus, 7 Dec.
Ordinem vallis vmbroſæ inſtituit Ioānes Gualberti. Iul. 12
Orphanorum altor Zoticus, 30 Dec.
Oſſa Samuělis quo triumpho ſint tranſlata, 11 Aug.
Oſſa ſacratiſsima Iacobi, in Hiſpanijs celeberrimè excoluntur. 25 Iul.
Oſſa Lamberti Hubertus diuino oraculo monitus, cum ſede epiſcopali trāsfert Leodium, 3 Nou.

P.

Pagus ponitur pro territorio, diſtrictu, ſiue ditione, Paſsim toto libro.
Panes crudi in furnum mittendi, crucis ſigno ſignari ſolēt. in App. M
Panis per eſum creſcentis miraculum. in App. S
Papæ Anaſtaſij meritis mūdus immeritus eſt frui, 27 Apr. de Romanorum Pontificum auctoritate & miniſterio, Paſsim toto libro.
Papa Cæleſtinus renūciat ſummo pontificatui, 19 Maij.
Papa vocatur epiſcopus Ceranius, Ian. 17. Vrbicus, Nou. 27
Parcus ſibi, alijs largus fuit Exuperius, 28 Sept.
Parturiens Fælicitas martyr, per preces ſanctorum octauo menſe parit. 7 Mar.
Paſsio Fructuoſi legebatur in eccleſia populo, tempore S. Auguſtini, Ian. 21. & Vincentij, Ian. 22
Paſsionē ſuam Rutilius, quam antea vitarat, miſericordiæ Dei retulit. in App. R
Paſtoris ſui veſtigia ſequitur innumera multitudo, 4 Feb.
Pater ſeruorum Dei, Ioannes 19 Mart. ſexcentorum ferè monachorum, Euſtaſius, 29 Mart.
Pati eſt lucrum, 25 Oct.
Patrimonium ne opulentis relinquat Olympias, à Chryſoſtomo monetur. in App. O

Paupe-

Pauperibus facultates ſuas erogat Potentiana. 19 Maij.
Pauperibus miniſtrat Gallicanus exconſul. 25 Iun.
Pecuniæ abſtinentia clari, Coſmas & Damianus, 27 Sept. Cyrus & Ioannes, 31 Ian.
Peregrinantur ad ſancta loca, Alexander, 18 Mart. Guido ſeptem annis, 12 Sep. Antonius Patauinus, Ian. 30. Richardus, Febr. 7. Hieroſolymam, Ranerius, Iun. 17. Romam, Giſlenus, 9 Oct. Marius & Martha cum filijs, 19 Ian. Brigitta, 27 Iul.
Peſtis, ſiue mortalitas, ceſſauit deportato corpore ſancti Hippolyti. Maij 12.
Petrus Romæ ſedit. 18 Ian.
Pictor Lazarus quid paſſus ſit ob ſacras picturas. in App. L
Piè neſcit Eccleſiæ ſobrietas, vbi ſit B. Mariæ corpus. 15 Aug.
Podagra conſtrictus Iulianus fit martyr. 27 Feb.
Pœnituit publicè Fabiola in baſilica Laterani. in App. F
Portarius Diegus miraculis claret. in App. I
Portatur per Franciā S. Amandus, miracula in via patrans, Febr. 6. per Flandriam Vrſmarus, Apr. 18. Vide Corp.
Portus communis orbis terræ, nominatur Io. Chryſoſtomus. Ian. 27
Præceptorem Pigmenium necauit Iulianus apoſtata, 24 Mart. præceptorem Caſsianum pueri ſtylis confoderunt. 13 Aug.
Prædicant infidelibus quinque Minores, 16 Ian. Gallis Andeolus ſubdiaconus, 1 Maij. in prædicando omnibus gentibus deuotio Pantæni, 7 Iul.
Præfeſtum, 1 Feb. 20 Nou.
Primicerius ſcholæ gentilium fuerat Bacchus: ſecundicerius, Sergius, 7 Oct.
Proceſsio Crucis, 1 Aug.
Prophetat eremita Ioannes, 27 Mart.
Pſalmi compoſiti in mortem Ephræm, Febr. 1.
Pugnis occiditur Flauianus patriarcha. in App. F
Puluerem ſacrum auferūt languentes à ſepulchro Heddi, in App. H
Punitur diuinitus Decius, 18. Oct.
Purgatorias pœnas cur nonnullas pertulerit Paſchaſius diaconus. in App. P

R.

Recluſorium in porticu Eccleſiæ ſtatuit Ida, Sept. 4. Vide Incl.
Redemptionis noſtræ inſignia ſunt Pariſijs, 26 Apr.
Regem Ludouicum cum 370 nobilibus regenerat ſacro fonte Solennis, 25 Sept.
in Regni ſolum ſublimatur Pipinus per Papam, 14 Mar.
Regulā domi ſeruabant amitæ Gregorij papæ. in App. A
Reliquias martyrum, proiectas in fluuium, Chriſtiani requirunt, 7 Nou. & ſepeliunt, 18 Febr.
Repræhenſio ſit rara, modeſta, & lenis, de Marty. cap. 23

Reuelan-

Reuelantur multa Cyrillo, 6 Mart.

Rogationum dies quomodo ſint celebrandi, poſt Dec. Vide Litaniæ.

Romam ad orationem venerunt Marius & Martha, 19 Ian. Giſlenus, 9 Oct.

Roſæ diuinitus colliguntur. 17 Nou.

Rumores nec audiebat, nec referebat libenter abbas Goſuinus, Oct. 9

Ruſsiam conuertit Bonifacius. in App. B

S.

SAcellanus Olaui Regis S. Theodgatus, 30 Oct.

Sacerdotes & miniſtri eccleſię, fugiunt propter perſecutionis immanitatem, 9 Ian.

Sacerdotis vox pro Epiſcopo, 12 Oct. & alibi.

Sacrificium orationum ſolenni conſuetudine conſummat S. Petrus Alexandr. 26 Nou.

Sagittis confoſſus eſt Sebaſtianus, 20 Ian. Chriſtophorus, 25 Iul. Chriſtiana, 24 Iul. 261, 1. Mar.

Sanguis Polycarpi ignem extinxit, 26 Ian.

Sanguinis guttæ, Blaſio defluentes, colliguntur, 3 Feb.

Sanguinem Suſannæ in argentea capſa condit Auguſta, 11 Aug.

Sanctus Suuitbertus ſolet curare ſynanchen, 1 Mar. Calculoſis ſubuenit Drogo, 16 Apr. iiſdem & iliacis, Rolendis, 13 Maij. Febricitantibus & alijs, aqua putei, in quē fertur Iſidorus iniectus, 15 Maij. captiuis, Leonardus, 6 Nou.

Sãctus Fortunatus habuit gratiam effugandi ſpiritus immundos. 14 Oct.

Sancti Stephani brachio perdito, quantum doluerint Biſuntini Iun. 19.

Sanctus Bruno feſtum habet Tornaci: in ſua eccleſia memoriam defunctorū, Oct. 11

Sanctus Aibertus Natalem habet, non Canonizatus à Romana ſede, Apr. 7

ad Sanctum Trudonem concurſus & fixa tentoria, perinde ac in iuſta oppidi obſidione. Nou. 23

Sancto Alexandro condignam cryptam facit Damaſus. 21 Sept.

Sarracenos magna ex parte conuertit Moſes epiſcopus. 7 Feb. eis prædicant ſeptem Minores. 13 Oct.

Scholas multas publicas in Anglia tenuit Abbo abbas, Nou. 20. Scholæ præſidens ad S. Albanum, Rupertus. Iun. 21

Scholaſticus pro declamatore non in veris litibus Febr. 6

Scotorum nomine olim comprehenſi Hiberni. 17 Mar. 1 Iul. 8 Iul.

Scripturas diuinas, ſine ſcientiā literarum intellexit Antonius. 17 Ian.

Scripta quędam à Pamphilo, vt Crœſi opes habet Hieronymus, 1 Iun.

Senex 120. annorum crucifigitur. 18 Febr.

Sepelit Eutychianus papa 342 ſua manu. 8 Dec.
Sepelit Octauilla aromatibus conditum renerendum Pancratij corpus. 12 Maij.
Sepeliuntur officioſiſsimè ſanctorum corpora. 18 Aug. à clericis & Chriſtianis 9 Aug. à Potentiana, 19 Maij. à Iuſtino, 4 Aug.
Sepeliunt Angeli beatam Catharinam. 25 Nou.
Sepeliuntur iuxta ciuitatem perquiſitæ reliquiæ 18 Febr.
Sepelitur in cœmeterio Calliſti papæ, Anterus, 3 Ian. Fabianus, 20 Ian. Pontianus 19 Nou.
Sepelitur apud eccleſiam ſuam Titus, Cretenſium epiſcopus. 4 Ian.
ad Sepulchrum defertur corpus S. Theodorici, humeris Theodorici Regis. 1 Iul.
ob Sepulchrum Babylæ vicinum, reſponſa non dari ab idolis, confeſsi ſunt dæmones. 24 Ian.
ad Sepulchrum Afræ martyrizatur Hilaria. 12 Aug. Vide Orans.
Sepulchrũ beati Seruatij quam diu niue tectum. 13 Maij.
Sermone ſimplici ſcripſit Egeſippus. 7 Apr.
Serpentibus imperat Amabilis. in App. A. Amantius. Ib.
Seruos à iugo relaxat Hermes. 28 Aug.
ad Seruitutem infimam damnatur Paulillus. 14 Nou.
Simplicitati ſtudet Florentius. in App. E
Simulachra cõfringit Macedonius, cum duobus, in App. M
Societatis IESV, profectus. Iul. 31.
Solitarius, S. Seuerinus, 23 Nou. Vide Incluſus.
Sponſum fidem & martyrium perdocuit Cæcilia. 22 Nou.
Suetiam conuertit S. Sigfridus, 15 Febr.
Supplicans pro plebe ſua Deſiderius epiſcopus apud Vuãdalos, decollatur. 23 Maij.
Suſceptoris Dagoberti munificentia. Ian. 20

T.

TAlentũ abſcondentium eſt maxima pœna in App. B
Templum præclarum in memoriam Coſinę & Damiani. 27 Sep. Vide Eccl.
Terræ motus magni commemoratio. 26 Oct.
Tonitrua & fulgura, in memoriam iudicij nos reuocant, 2 Mart.
Traditor eſt qui corpus Chriſti paganis tradit. 15 Aug.
Tranſiſelanos conuertit Marcel. 14 Iul.
Tridentum nominatur Trientum. 31 Ian.
Tumbam portatilem habet corpus ſancti non canonizati. Feb. 21. Craphaildis, 12 Nou.
Tungrenſem eccleſiam vaſtant Hunni. 13 Maij.

V.

VEnenũ facto Crucis ſigno bibit Sabinus, in App. S
Victoriæ per B. Mariam partæ feſtum, Iun. 5. per Ambroſium, 21 Feb. per Lambertum.

tum.13 Oct. per crucem contra Mauros, 16 Iul.
Victoriam de tyranno prædicit Ioannis. 27 Mar.
Victoris locus emēdatur. Mar. 29
Vidua Lea virginum mater efficitur. in App. L
Vidua S. Birgitta, nominatur Chriſti ſponſa, 7 Oct.
Viduis alēdis ædes parat Eleuſius epiſcopus, in App. E
Vigilia ſine ieiunio, 5 Ian.
Vigiliæ ad ſepulchrum Afræ, 12 Aug. Valentini, 14 Febr.
Vigiliæ diſperſæ S. Pipini. Feb. 21
Villa publica fuit Leodium. 17 Sept.
Virginitas Luciæ miraculo defenditur. 13 Dec.
Virginis teſtimonium, arbor florens, 8 Ian. virginitatem ſuam ſigno teſtatur Brigida, 1 Febr.
Virgo Chriſto dicata per Germanum, Genoueſa. 3 Ian. virgo Domitilla à Clemente conſecratur velamine ſacro. 7 Maij.
in Virginitatis propoſito vt permaneat Aldegundis, ſępe ab Angelo monetur, 30 Ian.
Virgo Seraphia laſciuis viris reſiſtit, 3 Sept. in lupanar tradita Theodora, Dei fauore eripitur, 28 Apr.
ob Virginitatem martyr Baſilla, 20 Maij. vndecim millia, 21 Oct. &c.
Virgo pro vidua ſanctimoniali, 2 Iul. 13 Feb.
Virgo obijt Felix Epiſcopus, 24 Oct.
Vita S. Aſpaſij penitus ignoratur, Ian. 1
Vita Or, & aliorum per Euagrium. de Marty. cap. 13
Vitam S. Mauri à Fauſto ſcriptam, approbat Bonifacius papa, Ian. 15
Vitæ deſcribendæ iurati teſtes adhibentur, Ian. 30
in Vita Heriberti deſcribenda, quantam curam adhibuerit metropolis Agrippina, Mar. 16
Vita S. Vincentij deſcripta ex claris teſtimonijs, Apr. 5
Vitæ S. Vuilelmi ſcriptor, vt vitam eius conſummet miraculo ſuæ ſanitatis, orat & obtinet ſanitatem, Feb. 10
Vrbis vniuerſæ in Phrygia voluntarium martyrium, Feb. 7.

X.

Xenodocheum conſtruxit Eliſabeth, 19 Nou.

Z.

Zetarius palatij Caſtulus, 26 Mart.

INDEX SANCTORVM.

A.

Aron, 1 Iul. & ſociorum, 22 Iun.
Abacuc prophetæ, 15. Ian. martyris, 19 Ian.
Abdon & Sennis, 30 Iul.
Abel Lobienſis, 5 Aug. 4 Apr.
Abilij, 22 Febr.
Ableberti epiſc. 15 Ian.
Abrahæ patriarchæ, 9 Oct. Aruerenſis, 15 Iun.
Abramij, ſiue Abrahę anachoritæ, 29 Oct.
Abrunculi, 22 Apr.
Abſoloni cum duobus, 2 Mar.
Abundij apud Comum, 2 Apr.
Acacij, in gradu, 29 Nou. Meliteni, 17 Apr. centurionis, 7 Maij.
Accurſij, 16 Ian.
Aceiæ regis, 25 Iul.
Acepſimæ cum ſoc. 3 Nou.
Acharij Nouiom. 27 Nou.
Achillæ, 7 Nou.
Acij & Acioli, 1 Maij.
Acindymi cum ſoc. 2 Nou.
Aciſcli & Victoriæ, 17 Nou.
Acylines vel Aquilinæ, 13 Iun.
Adalardi, 2 Ian.
Adalongi, 1 Mart.
Adaucti cum tota vrbe, Feb. 7
Adelberti, Pragenſis, 23 Apr. Egmundani, 25 Iun.
Adeleidis imperatricis, 16 Dec.
Adelendis, 28 Aug.
Adelini, 27 Iun.
Adelphi, 28 Apr. 29 Aug.
Adiliæ in Orpio. 30 Iun.
Adonis Vienn. 16 Dec.
Adriani, cum viginti duobus, 4 Mar. 8 Sep. 27 Maij. nuncij, 19 Mart. Cæſareenſis, Mart. 5. cum duobus, 26 Iul. abbatis Cantuariæ, 9 Ian.
Aduentij, 3 Nou.
Adulphi Camerac, 19 Maij. & Ioannis, 27 Sept.
Aegidij, 1 Sept.
Aemiliani, Vercell. 11 Sept. Tiraſſon. 12 Nou. Redon, 11 Oct. in Doroſtoro, 18 Iul. in Cyzico, 8 Aug. & Hieremiæ 17 Sept.
Aemilij cum tribus, 28 Maij.
Aetherij, Antiſiod. 27 Iul. Vienn. 14 Iun.
Afflini, 8 Ian.
Afræ, 5 Aug.
Agabi, 13 Febr. 8 Apr.
Agapę, 15 Feb. 8 Aug. & Chioniæ, 3 Apr.
Agapij, Nou. 20. in Numidia, 29 Apr. cum ſocijs, 15 Mart.
Agapeti, papæ, 22 Apr. Præneſt. 18 Aug. Phrygis, 24 Mart.
Agathæ, 5 Febr.
Agathangeli, 23 Ian.
Agathonici, 22 Aug.
Agathonis, 7 Dec.
Agerici, Virduni, 1 Dec. Vide Agi.
Aggæi, 4 Iul.
Agili Reſbaci, 30 Aug.
Agilolphi Coloniæ, 9 Iul.
Agirici Turonis, 11 Apr.
Aglibertæ, 12 Aug.
Agnetis Romanæ, 21 & 28 Ian. 2 Sep. Policianæ, Sep. 16

Agoardi cũ innumeris, 24 Iun.
Agricolæ, Cabilone, 17 Mar. & Vitalis, 4 Nou.
Agrippinæ, 23 Iun.
Agritij Treueris, 13 Ian.
Aiberti, Apr. 7
Aichadri, 15 Sept.
Aigulphi Lirinis, 3 Sept.
Aithalæ, 1 Sept.
Alardi, ſiue Adalardi, 2 Ian.
Albani, Britanni, 22 Iun. 16 Apr. Moguntini, 21 Iun.
Alberti, Carmelitæ Prouincialis, 7 Aug. Carmelitæ epiſcopi, 8 Apr. Prædicatoris, Nou 15. epiſcopi Leodienſis Nou. 21.
Albini Andegauis, 1 Mart.
Alcuini, Maij 19
Aldeberti Dononij, Apr. 22
Aldegundis, Malbodij, 30 Ian. 13 Nou 6 Iun. Truncinij, 20 Iun.
Aldelmi epiſc. 25 Maij.
Aldetrudis, 25 Febr.
Alcidis, 5 Febr.
Alenæ, ante 19 Iun.
Alexandri, papæ, 3 Maij. Hieroſolymis, 18 Mar. Alexãdriæ, 26 Febr. ſub Maximiano, Maij 13. ſub Antonino, 21 Sept. Pergamis, 26 Aug. Lugduni, 24 Apr. in Pãnonia 27 Mart. in Pydne, 14 Mart. & Caij, 10 Mart. & Anto. Maij 3. & duorum. 27 Febr.
Alexij, 17 Iul.
Algiſi, 2 Iun.
Alipij, 26 Nou.
Alloyni Bauonis, 1 Oct.
Almachij, 1 Ian.
Alnoberti, 16 Maij.
Alphæi & Zach. Nou. 17
Alphegi, 19 Apr.
Alphij & Fratrum, 10 Maij.
Alphonſi, 23 Ian.
Alpini Lugduni, 15 Sept.
Amandi, Leodienſ epiſcopi, 6 Febr. 26 & 27 Oct. 20 Sept. Burdegalenſis, 18 Iun & Domnoleni Iun. 25. Argentinenſis, 17 Nou.
Amandini, 7 Nou.
Amantij, Epiſcopi, 4 Nou. diaconi 19 Mart. & Alexandri, 6 Iun.
Amaranthi, 7 Nou.
Amati epiſc. Duaci, 13 Sept. 19 Oct. 28 Apr. abbatis 13 Sept.
Amatoris, Antiſiodor. 1 Maij. Auguſtodun. 26 Nou.
Ambroſij, Mediolanenſis, 4 Apr. 7 Dec. 21 Feb. Cadurc. 16 Oct diaconi, 17 Mar. abbatis, 2 Nou.
Amelbergæ, virginis, 10 Iul. 27 Oct. 1 Maij. viduę Lobijs 10 Iul.
Amelij, Oct. 12
Amici, Oct. 12
Ammonis, 17 Nou & Alexandri, 9 Febr. & viginti quatuor, 8 Sept. & Zenonis &c. 20 Dec.
Ammonariæ &c. 12 Dec.
Amoluini, 7 Feb. 4 Apr.
Amoris, Beliſiæ 8 Oct.
Amos, 31 Mart.
Ampeli, 20 Nou.
Amphiani, 5 Apr.
Amphilochij, 23 Nou.
Amplij, 31 Oct.
Amulrici, Febr. 13
Anacleti, 13 Iul.
Ananiæ, 25 Ian. Ananiæ, Azariæ, Mizaëlis, 16 Dec.

Anaſta-

Anaſtaſiæ, Romæ, 25 Dec. Treueris, 8 Dec.
Anaſtaſij, papæ, 27 Apr. Perſæ, 22 Ian. fullonis 7 Sep. in Salona, 21 Aug.
Anatholiæ & Audacis, 9 Iul.
Anatholij, vtriuſq. 3. Iul. Biſontini, 3 Feb.
Andeoli, 1 Maij.
Andochij, Thyrſi, Fe. 24 Sept.
Andragiſinæ, 14 Oct.
Andreæ, Apoſtoli, 30 Nou. 9 Maij. Carmelitæ, 6 Ian. in Criſi, 17 Oct. Cretæ, 4 Iul. cum 2527, 19 Aug.
Andronici, 9 Oct. & Athanaſiæ, Feb. 27
Angelæ, Ian. 3
Angeli, cuſtodis, 1 Mart. Carmelitæ, 5 Maij.
Aniani, 17 Nou. Iun. 14
Aniceti, 17 Apr.
Annæ, 26 Iul. prophetiſſæ, 1 Sept.
Annonis, 4 Dec.
Anſberti, 9 Feb. 14 Feb.
Anſcharij, 4 Feb.
Anſelmi, Cantuar. 21 Apr. Lirinenſis, Nou. 18
Anſueri, Iul. 15
Antelmi, Iun. 26
Antheri papæ, 3 Ian.
Anthiæ, 15 Apr.
Antidij, 15 Iun.
Anthimi cum plebe, 27 Apr. martyris, 11 Maij.
Antoliani, 6 Feb.
Antonij, eremitæ, 17 Ian. Minoris 13 Iun. Turonenſis, 4 Maij. Patauini, Ian. 30. cum duobus, Nou. 13
Antoniæ, 4 Maij.
Antoninæ, 4 Maij. cũ Alexan. 3 Maij.
Antonini, Romę 22 Aug. Apamiæ, 2 Sep. Florẽtiæ, 2 Maij. Placentiæ, 30 Sept. 13 Nou. & Ariſtæi, 3 Sept.
Antramni, 22 Sept.
Antypæ, 11 Apr.
Anyſiæ, 30 Dec.
Aphrodiſij, 22 Mart. & viginti duorum, 28 Apr.
Apiani, 18 Mart.
Apollinaris, Rauennæ 23 Iul. Valentiæ, 5 Oct. virginis, Ian. 5
Apolloniæ, 9 Feb.
Apollonij, 18 Apr. & Leontij, 19 Mart. & quinq. 10 Apr.
Apoſtolorum, 30 Iun. diuiſio, 15 Iul.
Apri, 15 Sept.
Aproniani, 2 Feb.
Aquilæ & Priſcillæ, 8 Iul.
Aquilini, Ebroicenſis, 19 Oct. cum ſex in Africa, 4 Ian. cũ quatuor Romæ, 4 Febr. & Victoriani, 16 Maij.
Arandi, 20 Oct.
Aratoris &c. 21 Apr.
Arbogaſti, 21 Iul.
Arcadij, 12 Ian. cum tribus. 13 Nou.
Archippi, 20 Mart.
Aredij, 25 Aug.
Arethæ & 504, 1 Oct. & ſociorum, 24 Oct.
Aretij & Daciani, 4 Iun.
Argæi cum duobus, 2 Ian.
Aris cum duobus, Dec. 14
Ariſtarchi, 4 Aug.
Ariſtidis, 31 Aug.
Ariſtionis, 22 Feb. & aliorum 2 Iul.
Armogaſti cũ duobus, 29 Mar.

Arnoldi cytharœdi, Iul.18
Arnulphi, Metis, 16 Aug. 16 Iul. Turonis, 18 Iul. Sueſsionis, Aug.15. Moſonij, 3 Oct. Villariæ, Iun.30
Arriani & quatuor, 8 Mart.
Arſenij, 19 Iul.
Artemij, 20 Oct. cum duobus, 6 Iun. epiſcopi Aruernæ, 24 Ian.
Aſaphi, 1 Maij.
Aſclæ, 23 Ian.
Aſclepiadis, 18 Oct.
Aſpaſij, Ian.1
Aſterij, 21 Oct.
Athanaſiæ, Aug.14
Athanaſij, Alexandr.2 Maij. in Atho, 5 Iul.
Athelberti, 20 Maij.
Athenogenis cum decẽ, 16 Iul.
Attalæ, abbatis, 10 Mart. virginis, 3 Dec.
Attici, 6 Nou.
Attilani, 5 Oct.
Audæ, 18 Nou.
Audoëni, 24 Aug.
Audomari, 9 Sep. 21 Oct. 8 Iun.
Auæ Dononij, 29 Apr.
Auentini, 4 Feb.
Auertini, 5 Maij.
Auguli, 7 Febr.
Auguſti, 7 Oct.
Auguſtalis, 7 Sept.
Auguſtini, Hippon. 28 Aug. 5 Maij. 28 Feb. 11 Oct. Angli, 26 Maij. Capuæ, 16 Nou.
Auiti, epiſcopi, 5 Feb. martyris, 27 Ian. presbyteri, 17 Iun.
Aunarij, 25 Sep. Aureæ, 4 Oct.
Aurei & Iuſtinæ, 16 Iun.
Aureliæ, 15 Oct.
Aurelij, 25 Maij.
Aureliani, 16 Iun.
Aurelianenſium, Iun.13
Auſpicij, 8 Iul.
Auſtreberthæ, 10 Feb.
Auſtregiſili, 20 Maij.
Auſtremonij, 1 Nou.
Auſtrudis, 17 Oct.
Autberti, 13 Dec. 24 Ian.
Autbodi, 21 Nou.
Autonomi, 12 Sept.
Authoris, Treueris, 20 Aug. Metis, 10 Aug.
Auxentij, 14 Febr.
Auxibij, Feb.19. Ayæ, Apr.18

B.

Babylæ cum tribus, 24 Ian.
Bademi, Apr.8
Baini, 20 Iun.
Balbinæ, 6 Oct. filiæ Quirini, 31 Mart.
Baldæ, 9 Dec.
Baldegundis, 10 Feb.
Baldi, 7 Nou.
Baldrici, 16 Oct.
Baldomeri, 27 Feb.
Balſemij & ſociorum, 16 Aug.
Baltaſaris, 6 Ian. Banti, 31 Iul.
Barbaræ, 4 De. Barbati, 19 Feb.
Barbatiani, 31 Dec.
Barlaam martyris, 19 Nou.
Barnabæ, 11 Iun.
Bartholomæi, 24 Aug. & 25.
Baſilei, Antiocheni, 27 Nou. Amaſiæ, 26 Apr. monachi, 28 Febr. Ancyrani, 22 Mart. Parij, 12 Apr. & ſociorum, 7 Mart.
Baſilidis cũ tribus, 12 Iun. cum viginti duobus, 10 Iun.
Baſilij, magni, 14 Iun. 1 Ian. Vide Baſilei.
Baſillæ, 20 Maij.
Baſiliſci, 22 Maij.
Baſiliſſæ, 20 Maij.

Baſini epiſcopi, 4 Mart. reguli, 14 Iul.
Baſoli, 26 Nou. 15 Oct.
Baſſæ, 21 Aug.
Baſsi Niceæ, Dec. 14. & duorũ, 14 Febr.
Baſsiani, 19 Ian.
Bathildis, 26 Ian.
Baudelij, 20 Maij.
Bauonis, 1 Oct. 1 Aug.
Beani, 16 Dec.
Beati in Vindec. 9 Maij. Treueris, 26 Iul.
Beatricis, Maij 19
Bedæ, Maij 10
Begghæ, 17 Dec. 7 Iul.
Belliui, 26 Nou.
Benedictæ Senonenſis, 29 Iun. Laudunenſis, 8 Oct.
Benedicti, Caſsinenſis, 21 Mar. 11 Iul. 4 Dec. Angli, 12 Ian. Pictaui, 23 Oct.
Benigni, 28 Iun. Diuione, 1 Nou. Mediolani, 20 Nou. Angli, 3 Nou. & Beati, 25 Oct.
Berardi & quatuor, 16 Ian.
Bercharij, 16 Oct.
Beregiſi, 2 Oct.
Berlendis, 3 Feb. 2 Maij. 9 Sep.
Bernardi Clareuall. 20 Aug. eremitæ, 16 Maij. epiſcopi Viennæ, 23 Ian. Parmæ, 4 Dec.
Bernardini, 20 Maij.
Beronici cum 50, 19 Oct.
Bertillini, 9 Sept.
Berthæ, Blangiaci, 4 Iul. Vltraiecti, Iun. 25
Bertiliæ, 14 Sept.
Bertini abbatis, 5 Sept. 16 Iul. 2 Maij.
Bertholdi, 29 Maij.
Bertuini epiſcopi, 11 Nou.
Bertuualdi, 20 Nou.
Bertulphi, Bobijs, 19 Aug. Gſdaui, 5 Feb 3 Dec.
Beſſarionis, 6 Iun.
Betharij, 2 Aug.
Bibianæ, 2 Dec.
Bibiani, 28 Aug.
Bilhildis, 27 Nou.
Bilibaldi, 7 Iul.
Birgittæ viduæ, 23 Iul. 28 Maij. 7 Oct.
Birini, 3 Dec.
Blandinæ, 2 Iun.
Blaſij, 3 Febr. vel Blauij.
Bodonis, Sept. 11
Bonæ & Dodæ, 24 Apr.
Bonauenturæ, 14 Iul.
Boni, 22 Maij. cum 8, 1 Aug.
Bonifacij papæ, 25 Oct. in Friſia, 5 Iun. Tharſi, 14 Maij. Bruxellenſis, Feb 19
Boniti, 15 Ian.
Bonoſi, 17 Feb. & Maximiani, 21 Aug.
Botulphi abbatis, 17 Iun.
Brandani, 16 Maij.
Brictij, epiſcopi, 13 Nou. martyris, 9 Iul.
Brigidæ virg. 1 Feb. Vide Birg.
Brioci, 1 Maij,
Britonis, 5 Maij.
Brocardi, 2 Sept.
Brunonis Carthuſiani, 6 Oct. Colonienſis, 11 Oct.
Brunolphi, 30 Iul.
Buculi, 6 Febr.
Burchardi, Herbip. 14 Oct. Vuormatiæ, Aug. 20
Burgundo foræ, Apr. 3.

C.

Caeciliæ, 22 Nou.
Cæſarij, martyris, 1 Nou.

Arelat. 27 Aug. & Iuliani, 1 Nou.
Caij papæ, 22 Apr. Palatini, 4 Mart.
Caldeoldi, 14 Ian.
Calepodij cum ſuis, 10 Maij.
Caletrici, 7 Oct.
Calimeri, 31 Iul.
Callinici, 29 Iul.
Calliopij, Apr. 7
Calliſtes & duorum, 10 Sept.
Caliſti, papæ, 14 Oct. cũ octo, 16 Apr.
Caliſtrati & ſoc. 27 Sept.
Calocerij, 19 Mart. cum Part. 19 Maij.
Calogeri, 18 Iun.
Cameliani, 22 Mart.
Candidæ, 29 Aug.
Candidi, 3 Oct.
Canici, 11 Oct.
Cantianorum, 31 Maij.
Canuti ducis, 7 Ian. regis. 10 Iul.
Capraſij abbatis, 1 Iun. martyris, 20 Oct.
Carauni, 28 Maij.
Carilephi, 1 Iul.
Caroli, magni, 28 Ian. 27 Iul. Brugis, Mar. 2
Carpi, 13 Oct. cum duobus, 13 Apr.
Carpophori & Ab. 10 Dec.
Caſsij & Florentij 10 Oct. & Victorini, 15 Maij.
Caſsiani, Imolæ, 13 Aug. Tingi, 3 Dec. Auguſtod. 5 Aug.
Caſti & Aemilij, 22 Maij.
Caſtoris, martyris, 27 Apr. cõfeſſoris, 13 Feb. & Dorothei. 28 Mar. & duorum, 28 Dec.
Caſtriciani, 1 Dec.
Caſtuli, 26 Mar.
Catherinæ, 25 Nou. Senenſis 29 Apr. Sueuæ, 24 Mar.
Catulini cum quatuor, 15 Iul.
Ceaddæ, 2 Mart.
Celerini & trium, 3 Feb.
Celiniæ, 21 Oct.
Celſi, 23 Feb.
Celſini, 25 Oct.
Cenſurij, 10 Iun.
121, 25 Nou. 165, 10 Aug.
Ceolfridi, 25 Sept.
Cerati 6 Iun.
Ceranni, 27 Sept.
Cerbonij, 10 Oct.
Cerealis, 10 Iun.
Chæremonis, &c. 22 Dec.
Charalampi, 10 Feb.
Charitines, 5 Oct.
Charitônis, 28 Oct.
Childeberti, 23 Dec.
Chiliani, Herbip. 8 Iul. Albiniaci, 13 Nou.
Chorentini, 1 Maij.
Chriſtophori, 25 Iul.
Chryſanti & Dariæ, 25 Oct.
Chryſogoni, 24 Nou.
Chryſolij, 7 Feb.
Chriſtianæ, 26 Iul. 7 Sep.
Ciliniæ, 21 Oct. 5 Apr.
Cirini, 25 Mart. Vide Quir.
Cirionis & trium, 14 Feb.
Claræ, 12 Aug. 2 Oct.
Clari, Vilcaſsini, 4 Nou. Vien. Ian. 1. Nortmanni, Iul. 18
Clarentij, 26 Apr.
Claudij epiſcopi Biſuntij 6 Iun. Viennæ, 1 Iun. cum vxore, filijs, & fratre, 18 Febr. cum Hilaria, &c 3 Dec. cum quatuor 8 Nou. cum duobus, 23 Aug. cum ſeptem, 21 Iul.
Clementis, papæ, 23 Nou. Metis, 23 Nou. Alexand. 4. Dec.

Lugdun.

Lugdun. 20 Ian. Ancyræ, 23 Ian.
Clemētini cū duobus, 14 Nou.
Cleophæ, 25 Sept.
Cleri, 7 Ian.
Cleti, 26 Apr.
Clodoaldi, 7 Sept.
Clodulphi, 8 Iun.
Clothildis, 3 Iun.
Clotſendis, 30 Iun.
Coctidi, 6 Sept.
Codrati, diſcipuli 21 Sep. & ſociorum, 10 Mart.
Cœleſtini, papæ, 6 Apr. martyris, 6 Iun. Petri Cœleſtini. 16 Maij.
Cointhæ, 8 Feb.
Coletæ, Mar. 6
Columbæ, Scoti, 9 Iun. virginis, 31 Dec.
Columbani, 21 Nou.
Concordiæ, 13 Aug.
Concordij, 1 Ian.
Cononis, Iſauri, 29 Maij. Siculi, 26 Mar.
Cōradi epiſcopi, 26 Nou. præpoſiti, Iun. 1
Conſortiæ, 22 Iun. 13 Mar.
Conſtantiæ, 26 Iun.
Conſtantij, 29 Ian.
Conſtantini, epiſcopi, 12 Apr. confeſſoris, 11 Mar. Imperatoris, 21 Maij.
Conteſti, 19 Ian.
Corbiniani, 8 Sept.
Cordulæ, 22 Oct.
Cornelij, papæ, 16 & 14 Sept. centurionis, 2 Feb.
Coronæ virginis, 24 Apr.
Coronæ Domini, 11 Aug.
Corſici & Le. 30 Iun.
Coſmæ & Damiani, 27 Sept. 10 Maij. Coſmæ eremitæ, 2 Sep. epiſcopi poëtæ, 14 Oct.
Craphaildis, Nou. 12.
Cratonis, 15 Feb.
Creſcentis, 27 Iun.
Creſcentiani, Romæ, 24. Nou. Turribus Sardiniæ, 31 Maij. & trium, 14 Sept.
Criſpi & Caij, 4 Oct.
Criſpinæ, 5 Dec.
Criſpini, Paduę, 7 Ian. Aſtiag. 19 Nou. & Criſpiniani, 25 Oct.
Criſtinæ Tyriæ, 24 Iul. Panorm. 10 Maij.
Crotildis, 3 Iun.
Crucis, 3 Maij. 14 Sep. 7 Maij. 16 Iul.
Cucuphatis, 25 Iul.
Cudberti, 20 Mar.
Cudburgis, 31 Aug.
Cunegundis 3 Mart. & Mechtundis, 16 Iun.
Cuneræ, 28 Oct. 12 Iun.
Cuniberti, 12 Nou.
Cunonis, Iun. 1
Curcodomi, 4 Maij.
Cypriani 16 & 14 Sep. abbatis, 9 Dec. & Iuſtinæ, 26 Sep.
Cyri & Ioannis, 31 Ian. 28 Iun.
Cyriacæ, 7 Iul. Romanæ, 21 Aug.
Cyriaci &c. 16 Mar. 8 Aug. anachoritæ, 29 Sept.
Cyrici & Iulitæ, 16 Iun. & duorum, 3 Ian.
Cyrillæ, 28 Oct.
Cyrilli, Alexandr. 18 Ian. Treueris, 19 Maij epiſcopi martyris 9 Iul. Carmelitæ, 6 Mar. diaconi, 29 Mar.

D.

Adæ cum duobus, 28 Apr.
Dafroſæ, 4 Ian.
Dagoberti, 23 Dec.

Dalmatij, 5 Dec.
Damaſi, 11 Dec.
Damiani, 27 Sept. militis, 12 Febr.
Danielis, prophetæ, 22 Iul. Paduani, 3 Ian ſtylitæ, 11 Dec. cum ſex, 13 Oct.
Darij, 19 Dec.
Daſij cum 14, 21 Oct.
Datij Mediolan. Ian. 14
Dauid, Regis, 29 Dec. epiſc. 1 Mar.
Decem martyrum in Oriente, 6 Nou. Cretæ, 23 Dec. militum, 10 Feb.
Decem millium crucifixorum, 22 Iun.
Deicolæ, 18 Ian.
Demetriæ, 21 Iun.
Demetrij, Afri, 14 Aug. Theſſal. 8 Oct. & duorũ, 22 Dec. & viginti duorum, 10 Nou.
Democriti, So Dio. 31 Iul.
Dentlini, 16 Mar.
Deodati, 24 Apr.
Deſiderati, 11 Febr.
Deſiderij, Lugdun. 12 Febr. Lingonenſis & Viennenſis, 23 Maij.
Deusdedit, 15 Iul.
Dij, 19 Iul.
Dioclitiani & Flor. 16 Maij.
Diodoli, 31 Mar.
Diodori &c. 25 Oct.
Diomedis, 16 Aug. Niceæ, 10 Iun.
Dionyſiæ cum ſuis, 6 Dec.
Dioniſij, Areopagitæ, 9 & 3 Oct. 22 Apr. papæ, 26 Dec. Corinth. 8 Apr. Alexandr. 17 Nou. Viennæ, 18 Maij. Mediolan. 25 Maij. patrui Pancratij, 12 Maij. & Ammonij, 14 Febr. & Priuati, 10 Sept. & duorum, 8 Febr. & Ianuarij cum ſocijs, 8 Oct.
Dioſcori, 18 Maij.
Diſebodi, 8 Iul.
Diuiſio Apoſtolorum, 15 Iul.
Dodonis, 28 Oct.
Dometij, 7 Aug.
Dominicæ, 6 Iul.
Dominici, 4 Aug. 24 Maij, Calciatenſis, 11 Maij. Silenſis, 20 Dec. Loricati, Oct. 14
Domionis, 11 Apr.
Domitillæ, 7 Maij.
Domitij epiſcopi, 23 Oct. Martyris, 5 Iul.
Domitiani, epiſcopi Leodienſis, 7 Maij. 15 Iun. Catalaunis, 9 Aug. Melitinæ, 10 Ian. abbatis, 1 Iul. confeſſoris Criſpinij, 22 Iun.
Domnicæ, 8 Ian.
Domninæ cum ſocijs, 14 Apr.
Domnini, 9 Oct. & Victoris, 30 Mar.
Domnoli, Vien. 17 Iun. Cenoman. 16 Maij.
Donati, Aretij, 7 Aug. Sigiſterici, 19 Aug. cum 88, 17 Feb. Carthag. 1 Mar. Afri cum 15, 23 Aug.
Donatiani, Brugis, 14 Oct. 30 Aug. Catalaunis, 7 Aug. & Rogatiani, 24 Maij. & Præſidij cum alijs, 6 Sep.
Dormientium ſeptem, 27 Iul. & Iun.
Dorotheæ, 6 Febr. Alexandrinæ, Feb. 6
Dorothei Tyri, 5 Iun. & Gorgonij, 9 Sept.
Drauſij, 5 Mar.
Droctouæi, 10 Mar.

Drogonis, 16 Apr.
Druſi & duorum, 14 Dec. 220,30 Oct.260,1 Mar.261, 17 Iun. 270, 16 Oct.
Dulæ, Nicomediæ, 25 Mart. in Cilicia, Iun.15
Dulcardi, 25 Oct.
Dunſtani, 19 Maij.
Duodecim fratrum, 1 Sept.
Dympnæ, 15 Maij.

E.

EAdburgæ, 15 Iun.
Eadmundi Regis, 20 Nou.
Eadnochi, 19 Oct.
Eanſvuidæ, 31 Aug.
Ebrajſili, 31 Aug.
Ebrulphi, 29 Dec.
Ediltrudis, 23 Iun.
Ediſtij, 12 Oct.
Edithæ, 16 Sept.
Edmundi, epiſcopi, 16 Nou. regis, 20 Nou.
Eduardi martyris, 18 Mar. confeſſoris, 5 Ian.
Egberti, 24 Apr.
Egdunij & ſeptem, 12 Mar.
Egeſippi, 7 Apr.
Egidij, 1 Sept.
Eguini, 11 Ian.
Einbeth, 16 Sept.
Eladij, 8 Maij.
Elaphij, 19 Aug.
Eleutherij, papę, 26 Maij Tornaci, 20 Feb. Antiſiodori. 26 Aug. & Anthiæ, 18 Apr. & innumerabilium, 2 Oct.
Eliæ, 17 Iun.
Eligij, 1 Dec. 25 Iun.
Eliphij, 16 Oct.
Elizabeth, Thuringæ, 19 Nou. Thaumaturgæ, 24 Apr. Sconaugæi, Iun.18
Elizei, 29 Aug.
Eloquij, 3 Dec. 8 Oct.
Elphegi, 19 Apr.
Elzearij, 1 Aug. confeſſoris, 17 Sept.
Emani, 16 Maij.
Emeberti, 15 Ian.
Emerentianæ, 23 Ian.
Emerici, 4 Nou.
Emitherij & Celid. 3 Mar.
Emmerami, 22 Sept.
Emmiæ, 6 Oct.
Emygdij, Aug. 5
Encratis, 16 Apr.
Engelberti, Nou.7
Ennathæ, Nou.13
Enodij Ticinenſis epiſc. 17 Iul.
Eobani, 5 Iun.
Epaphræ, 19 Iul.
Eparchij, 1 Iul.
Ephræm, 1 Feb.
Epimachi, 31 Oct. & Alexandri, 12 Dec.
Epiphanij, Cyprij, 12 Maij. Papiæ, 22 Ian. & quatuordecim 7 Apr.
Epipodij, 22 Apr.
Epitacij vel Epicteti, 23 Maij.
Equitij, 7 Mar.
Erardi, 8 Ian.
Eraſmi, Campani, 2 Iun. Antioch. 25 Nou.
Ercannuualdi, 30 Apr.
Eremberti, 30 Apr.
Erici, 18 Maij.
Erimboldi, 8 Iul.
Erkenbodonis, 12 Apr.
Ermini, 25 Apr. 26 Oct.
Ermelendis, 29 Oct.
Ermengaudi, Nou.3
Ermenildæ, 13 Feb.
Eſaiæ, 16 Iul.
Eſdræ, 13 Iul.
Eſichij, martyris, 15 Iun.

Ethini, 10 Oct.
Ethelberti, 24 Febr.
Ethelburgæ, 11 Oct.
Ethelvvoldi, 1 Aug.
Etherij, Antiſiodori, 27 Iul. Viennæ, 14 Iun.
Ethmundi 16 Nou. Vide Edm.
Ettonis, 10 Iul.
Euagrij & Benigni, 3 Apr.
Euanti, 12 Sept.
Euariſti, 26 Oct.
Euaſij, 1 Dec.
Eubuli, Mar. 7
Eucharij, 8 Dec.
Eucherij, Lugduni, 16 Nou. Aurelijs, 20 Feb.
Eudociæ, 1 Mar.
Eudocimi, 30 Iul.
Eudoxij cum tribus, Sep. 5
Euellij, 11 Maij.
Euerardi, ſiue Eurardi, 16 & 12 Dec.
Euergiſli, 24 Oct. 28 Mart.
Euermari, 1 Maij.
Eugeniæ, 25 Dec.
Eugeniani, 8 Ian.
Eugenij, Toletani, martyris, 15 Nou. 18 Aug confeſſoris, 13 Nou. Mediolani, 30 Ian. cum Maria, Feb. 8. cum tribus. 21 Ian. Carthag. cum clero, 13 Iul.
Eugendi, 1 Ian.
Eulaliæ, Emeritæ, 10 Dec. Barcinone, 12 Feb.
Eulampij, 10 Oct.
Eulogij, Cord. 20 Sept. Conſtantin. 3 Iul.
Eumenij, 18 Sept.
Eunucij, 10 Sept.
Euodij, Antioch 6 Maij. Rothomagi, 8 Oct. & Hermogenis, 25 Apr.
Euphemiæ, 16 Sept. & trium, 3 Sept.
Euphraſiæ, 13 Mar.
Euphraſij, 14 Ian.
Euphronij Auguſtoduni, 3 Aug. Turonis 4 Aug.
Euphroſij, 14 Mar.
Euphroſynæ, 11 Feb. 1 Ian.
Eupli, 12 Aug.
Euſebiæ, Marcennis, 16 Mart. 27 Oct. hoſpitæ, 25 Ian.
Euſebij, papæ, 26 Sep Vercellis, 1 Aug. martyris, 31 Oct. presbyteri via Appia, 14. Aug Moſateni, 22 Iun. Pamphili, 21 Iun. cum tribus, 25 Aug. cum nouem, 5 Mar.
Euſignij, 5 Aug.
Euſtachij, vel Euſtatij, Placidi cum ſocijs, 20 Sept. Conſtantin. 19 Feb 22 Apr. Alexandriæ, 16 Iul. Antiochiæ, 21 Feb. presbyteri in Syria, 12 Oct.
Euſtaſij abbatis, 29 Mar.
Euſtochij epiſcopi, 19 Sep. monachæ, Feb. 13
Euſtorgij, epiſcopi, 8 Sept. presbyteri, 11 Apr.
Euſtratij & quatuor, 13 Dec.
Euthimij epiſcopi, 26 Dec. monachi, 20 Ian. diaconi, 5 Maij.
Eutychij, Hiſpani, 11 Dec. martyris, 9 Apr. Conſtantin. 6 Apr. Ancyrani, 28 Dec. & duorum, 29 Sept.
Eutychiani papæ, 8 Dec.
Eutychis, 24 Aug.
Eutropiæ, 14 Dec.
Eutropij, Santonis, 30 Apr. Arauſicæ, 27 Maij. & duarum, 15 Iul. & ſociorum, 3 Mar.

Evvaldorum, 3 Oct.
Euurtij, 7 Sept.
Exuperij, Toloſæ, 28 Sept. Gemblaci, 8 Iul. Corboili, 1 Aug.
Exuperantiæ, 26 Apr.
Ezechielis, 10 Apr.

F

FAbij, 31 Iul.
Fabiani, 20 Ian.
Facundi & Primitiui, 27 Nou.
Fandilæ, 13 Iun.
Fantini, 31 Iul.
Faronis, 28 Oct.
Fauſtæ & Fuilaſij, 20 Sep.
Fauſti, diaconi, 19 Nou cum Dio & Am. 26 Nou. cum la. & Marc. 13 Oct.
Fauſtini, 7 Aug. & Iouitæ, 15 Feb. & Timothei, 22 Maij.
Febroniæ 25 Iun.
Feliciani, 20 Oct.
Felicis papæ, 30 Dec. primi, 30 Maij martyris Romæ, 29 Iul. Nolani, 14 Ian. Lugduni, 3 Febr. Spellat. 18 Maij. Tuſci, 23 Iun. Papiæ, 15 Iul. Gerundæ, 1 Aug. Angli, 8 Mart Metis 21 Feb. Tuneſſę, 6 Nou Treueris, 26 Mar. martyris Nolæ cum 30, 15 Nou. & Adaucti, 30 Aug. & Ianuarij, 7 Ian. & Fortunati, 11 Iun & Conſtantię, 19 Sep. & Euſebij, 5 Nou & Regulę 11 Sept cum duobus, 23 Apr. cum quatuor, 24 Oct. cum 20, 23 Mart. Felicis, Luc. &c. 3 Mart.
Felicisſimi, 24 Nou. cum duobus, 26 Maij.
Felicitatis, 23 Nou. & Perpetuæ, 7 Mar.
Feliculæ, 13 Iun.
Ferdinandi, Iun. 13
Ferreoli, 18 Sept. & Ferrutij, 16 Iun. 5 Sept.
Ferrutij, 28 Oct.
Fiacrij, 30 Aug.
Fibitij, 5 Nou.
Fidei, 6 Oct. cum tribus, 1 Aug.
Fidelis, 28 Oct.
Fidentij, 16 Nou.
Fidoli, 16 Maij.
Filini & Gra. 1 Iun.
Fintani, 17 Feb.
Firmati & Fla. 5 Oct.
Firmi & Ruſtici, 9 Aug.
Firmini, Ambianis martyris, 25 Sept. ibidem confeſſoris, 1 Sept. in Vzecia, 11 Oct. Metis, 18 Aug.
Flauiæ Domitillæ, 7 Maij.
Flauij, Au Aug. 7 Maij.
Flauiani, 30 Ian. epiſcopi, 23 Aug.
Flocelli, 17 Sep.
Florberti Gandaui, 1 Nou. 19 Apr.
Floræ & Mariæ, 24 Nou. & Lucillæ, Iul 29
Florentiæ, 20 Iun.
Florentij, Vienn 3 Ian Argentinæ, 7 Nou Pictaui, 22 Sep. Arauſic. 17 Oct. in Thile, 27 Oct. Andegauis, 2 Maij. Hoię 27 Iun Dauentriæ, Mar. 24. & Vindemialis, 2 Maij.
Florentini, Ambaſij, 1 Dec. Treueris, 15 Oct. & Hilarij, 27 Sept.
Flori epiſcopi, 4 Nou.
Floriani, 4 Maij.
Floriberti epiſcopi, 26 Apr.
Florini, Confluentiæ, 18 Nou. Rhetiæ, 17 Nou.

Floſculi, 11 Feb.
Foillani, 31 Oct. 16 Ian. 3 Sept.
Folquini, 14 Dec. 13 Nou. 7 Iun.
Fontanellenſium, Iun. 1
Fortunati, Romæ, 15 Oct. Tridenti, 14 Oct. Cellæ, 18 Iun. cum tribus, 2 Feb. cum duobus, 13 Iun. cum 28, 26 Febr.
Franciſci, 4 Oct. 25 Maij. 17 Sept. 16 Iul. de Paula, 2 Apr. Xauierij, Dec. 2
Fraterni, 29 Sept.
Fraubaldi, 23 Aug.
Fredegandi, 17 Iul.
Fredeſvuidæ, 19 Oct.
Frederici, 18 Iul.
Fremundi, Maij 11.
Friardi & Secundelli, 1 Aug.
Fridolini, 6 Mar.
Frigidiani, 18 Nou.
Frodoberti, 8 Ian.
Frominij, 27 Iul.
Fronti, 1 Oct.
Frontonis epiſcopi, 25 Oct. abbatis, 14 Apr.
Fructuoſi cum duobus, 21 Ian.
Fulgentij, 1 Ian.
Furſei, 16 Ian.
Fuſcæ, 13 Febr.

G.

Gabini, 19 Febr. & Criſp. 30 Maij.
Gabrielis, 18 Mar.
Galactionis & Ep. 5 Nou.
Galdini, 18 Apr.
Galli Aruernis, 1 Iul. Alemanni, 16 Oct.
Gallicani, 25 Iun.
Gamalielis, 3 Aug.
Gandi, 31 Ian.
Gandulphi, 11 Maij.
Garini, 6 Febr.
Gatiani, 18 Dec.
Gaudentiæ, 30 Aug.
Gaudentij Nouariæ, 22 Ian. 3 Aug.
Gaugerici, 11 Aug. 24 Sep.
Gebehardi, 27 Aug.
Gedeon, 1 Sept.
Gelaſij, 19 Nou.
Gemini & Albini, 5 Febr.
Geminiani, 31 Ian.
Gendulphi, 13 Nou.
Genebaldi, 5 Sept.
Geneſij vtriuſque, 25 Aug.
Genoueſæ, 3 Ian. 28 Oct. 26 Nou.
Gentiani, 11 Dec.
Genulphi, 17 Ian.
Georgij, 23 Apr. Viennæ, 2 Nou. Chozebiſti, 8 Ian. Melitine, 7 Apr. in Malæo, 4 Apr. Cremonæ, Aug. 16. cum Aurelio, 20 Oct. cum quatuor, 27 Aug.
Gerardi Hungari, 24 Sep. Tulli, 23 Apr. Bronij, 3 Oct. in Francia, 13 Oct. Dauentriæ, Aug. 20
Geraſini, 4 Mar.
Gerebaldi, 7 Dec.
Gerbrandi, Oct. 13
Gereonis, 10 Oct.
Gerini, 2 Oct.
Gerlaci, 5 Ian.
Gerlandi, 25 Feb.
Germani, Pariſijs, 28 Maij. 25 Iul. Antiſiodori, 1 Oct. 31 Iul. Capuæ, 30 Oct. Biſontiæ, 11 Oct. & trium, 3 Nou.
Germanici, 19 Ian.
Gertrudis, Niuellæ, 17 Mar. 10 Feb. 2 Dec. viduæ, 6 Dec. 27 Oct. de Ooſten, Ian. 6
Geruaſij & Prothaſij, 19 Iun.

Gerulphi, 21 Sept. 25 Iun. 8 Oct.
Geruntij, 25 Aug.
Gethulij, 10 Iun.
Gezelini, Aug. 6
Gibriani, 8 Maij.
Gilberti, 4 Feb.
Gildæ, 29 Ian.
Gildardi, 8 Iun.
Giraldi, 7 Dec.
Giſleberti, 13 Febr.
Giſleni, 9 Oct. 1 Iun. 29 Sept. 6 Nou.
Giſlerij, 9 Oct.
Glodeſindis, 25 Iul.
Glodulphi, 8 Iun.
Glyceriæ & La. 13 Maij.
Goaris, 6 Iul.
Goberti, Remis, 23 Nou. Villariæ, Aug. 20
Godebertæ, 11 Apr.
Godefridi, Nou. 8
Godegrandi, 9 Sept.
Godehardi, 4 Maij.
Godeleuæ, 6 Iul.
Godoaldi, 7 Iun.
Godrici, 21 Maij.
Godſcalci, Aug. 7
Goërici, 19 Sept.
Gordanij, 16 Oct.
Gordij, 3 Ian.
Gordiani & Epim, 10 Maij.
Gorgonij & Dorothei, 9 Sept. & Firmi, 11 Mart.
Goſuini, martyris, Maij 22. abbatis, Oct. 9
Graciliani & Fel. 12 Aug.
Gratæ, 1 Maij.
Grati, 7 Sept.
Gratiani, 23 Oct.
Gregorij, primi, 12 Mar. 3 Sept. ſecundi, 13 Febr. tertij, 28 Nou. Nazianſeni, 9 Maij. Traiecti, 25 Aug. Antiſiodori, 19 Dec. Lingonis, 4 Ian. Nyſſæ, 9 Mart. Eliberri, 24 Apr. Neocæſar. 17 Nou. 3 Iul. Turonis, 17 Nou. Spoleti, 24 Dec. Porceti, 4 Nou. Decapolitæ, 20 Nou. Agrigantini, 23 Nou. Armeni, 30 Sept.
Grimbaldi, 8 Iul.
Grodegandi, Mar. 6
Guddenis, 18 Iul.
Gudilæ, 8 Ian.
Gudvali, 6 Iun. 3 Dec. 22 Feb. 20 Maij.
Guiberti, 23 Maij, & Sept.
Guidonis Anderlaci, 12 Sept. Spiræ, 4 Maij.
Guilelmi, Pictaui, 10 Feb. Bituric. 10 Ian. Brioc. 29 Iul. Daci, 6 Apr. Siculi, 16 Apr. Eborac. 8 Iun. Roffenſis, 23 Maij.
Guinali, 3 Nou.
Gumberti, 11 Mart.
Gummari, 11 Oct. 17 Mar.
Gundulphi, 17 Iun.
Gunthramni, 28 Mar.
Gurdielli, 16 Oct.
Guriæ cum duobus, 15 Nou.
Guthagoni, 3 Iul.
Guthlaci, 11 Apr.

H.

Hadelini, 3 Feb.
Hadulphi, 19 Maij. 31 Au.
Halenæ, poſt 17 Iun.
Hariolphi, Aug. 13
Harlindis, 6 Feb. 22 Mar.
Heiri, 24 Iun.
Hedvuigis, 15 Oct.
Helani, 7 Oct.
Helei cum duobus, 17 Apr.
Helenę auguſtę, 18 Aug. 7 Feb. Anti-

Antiſiodori, 22 Maij. in Suetia, 30 Iul.
Heliodori Iul. 3. cū 76, 6 Maij.
Helladij, 28 Maij.
Helpidij, 2 Sep.
Henrici, imperatoris, 14 Iul. epiſcopi, Ian. 19. Suſonis, Ian. 25.
Heraclæ, 14 Iul. Heracli, 2 Mar.
Heraclij, 8 Iun. cum quatuor, 17 Maij. cum alijs, 11 Mar.
Heraſti, 26 Iul. & ſociorum, 10 Nou.
Herblandi, 18 Oct.
Herculani, Peruſiæ, 7 Nou. Romæ, 5 Sept. militis, 25 Sep.
Heriberti, 16 Mar.
Hermagoræ, 12 Iul.
Hermanni, Eifliæ, Apr. 7. Brixiæ, Dec. 23
Hermæ, 9 Maij.
Hermæi, 31 Maij.
Hermelandi, 25 Mar.
Hermelli, 3 Aug.
Hermenfredi, 25 Sept.
Hermetis, 28 Aug. Iul. 6. exorciſtæ, 31 Dec. & Adriani, 1 Mar. & duorum, 4 Ian.
Hermenigildi, 13 Apr.
Hermogenis &c. 19 Apr. & viginti trium, 12 Dec.
Hermolai cum duobus, 27 Iul.
Hermyli & Strato, 13 Ian.
Herodionis & ſoc. 8 Apr.
Heronis, 7 Oct. & trium, 14 Decem.
Heſichij, 18 Nou.
Hieremiæ, 1 Maij
Hierij aut Pierij, 4 Nou.
Hieronis & 32, 7 Nou.
Hieronymi, 30 Sept. epiſcopi, 22 Iul.
Hierothei, 4 Oct.
Higini, 11 Ian.
Hilariæ cum 28, 12 Aug.
Hilarij, Pictaui, 13. Ian. papæ, 10 Sept. Arelat. 5 Maij. Gaualis. 25 Oct. & ſociorum, 16 Mart.
Hilarini, 16 Iul.
Hilarionis, 21 Oct. iunioris, 28 Mart.
Hildegardis, 17 Sep.
Hildegermi, Iun. 19
Hildegundis, Apr. 20
Hilduardi, 7 Sep. 29 Dec.
Hildulphi, 11 Iul.
Hillephonſi, 23 Ian.
Hiltrudis, 27 & 17 Sep.
Himelini, Mar. 10
Himerij, 17 Iun.
Hippolyti, 22 Aug. 30. Ian. & Concordiæ, 13 Aug.
Homoboni, 13 Nou.
Honeſti, 16 Feb.
Honorati, Arelate, 16 Ian. Anbianis, 16 Maij.
Honorinæ, 27 Feb.
Honorij, 30 Sept.
Hormiſdæ, 6 Aug.
Hoſpitij, Maij 21
Huberti, 3 Nou. 30 Maij. 19 Dec. vlt. Sept.
Hugonis, Lincolniæ, 17 Nou. Gratianopoli, 1 Apr. Rothomag. 9 Apr. Cluniaci, 29 Apr.
Humberti, 25 Mar. 6 Sep.
Hunegundis, 25 Aug.
Hunfridi, 8 Mar. 16 Aug.
Hyacinthi Romæ, 26 Iul. in Anaſtride, 18 Iul. & duorū, 9 Sept. & trium, 29 Oct.
Hydulphi, 23 Iun.
Hygini, 11 Ian.
Hypatij, 31 Mar.

I.

IAcici, 15 Aug.
Iacinthi. Vide Hya.
Iacobi,Zebedæi,25 Iul. Fratris Domini, 1 Maij. Niſibi, 15 Iul. interciſi, 27 Nou. epiſcopi,21 Mar.Alemanni,Oct. 11. Porphyrienſis,Ian.28
Ianuarij cum fratribus filiorum Felicitatis,10 Iul.& Pelagiæ, 11 Iul. & quinque,19 Sept. & ſociorum, 21 Apr.
Iaſonis, 12 Iul.
Iaſparis, Ian 11 & 6
Idabergæ,21 Maij. 20 Iun.
Idæ,viduæ,4 Sep.Niuellenſis, Nou. 29
Ieremiæ, 1 Maij.
Ieronis, 17 Aug.
IESV Chriſti D. N. feſtum nominis,15 Ian reſurrectionis, 27 Mart. aſcenſionis, 5 Maij. transfigurationis, 6 Aug. imaginis, 9 Nou. 16 Aug. Coronæ,11 Aug. Corporis Chriſti cum alijs Mobilibus feſtis, poſt Decembrem. lanceæ,ibidem.
Ieſu Naue, 1 Sept.
Ignatij,1 Febr.17 Dec.Loiolæ, 31 Iul.
Illidij, 7 Iun.
Illuſoris, 4 Nou.
Iudæ &c. Ian.28
Ingenuini, 5 Febr.
Innocentium, 28 Dec.
Innocentij papę,28 Iul.epiſcopi,17 Apr. cum 31, 4 Iul.
Innumerabilium martyrum, Tyri, 20 Febr. Treueris, 6 Oct. ſub Daciano, 3 Nou.
Ioachim, 20 Mar.
Ioannæ, 24 Maij.
Ioannicij, 4 Nou.
Ioannis Baptiſtæ, 24 Iun. 29 Aug. 24 Sept. & Febr. Maij 25. Iul.29. Dec.16. Euangeliſtæ,17 Dec.6 Maij.26 Sep. Chryſoſtomi, 27 Ian. papæ, 27 Maij. boni, Oct.23. Bridlingt. 10 Oct. Calybitæ, 15 Ian Carmelitę,12 Ian.Charthuſiani,Maij 4. Climaci,30 Mar. Damaſceni, 4 Dec Decapol, 18 Apr. eleëmoſynarij, 23 Ian. Eboracenſis, 7 Maij. eremitæ, 27 Mart. Gualberti, 12 Iul. ieiunatoris,2 Sep.Nicomediæ,7 Sep. Palæolauriti,19 Apr.Pennarenſis, 19 Mart. presbyteri via Salaria,23 Iun. Roffenſis. Iun.22.Ruysbroeck,Dec.2. Reomenſis, 28 Ian. Tornodori, 22 Sept. & Criſpi, 18 Aug & Feſti,21 Dec.& Pauli, 26 Iun.
Iob, 10 Maij.
Ioëlis, 13 Iul.
Ionati, 1 Aug. 8 Apr.
Ionæ & Barachiſij, Mar.29
Ionij, 5 Aug.
Iordani, Febr.13
Ioſeph, ſponſi,19 Mar. iuſti,20 Iul.diaconi,15 Feb. hyninographi,4 Apr.Theſſalonicæ, 13 Iul.
Iouini,1 Iun. & Baſilei, 2 Mar.
Iouiniani, 5 Maij.
Irenes, 5 Apr.
Irenæi Lugduni,28 Iun.Smyrnæ,25 Mart. & Abundij, 26 Aug. & duorum, 5 Maij. & Muſtiolæ, 3 Iul.
Irmgardis, Sept.4
Irminæ, 24 Dec.

Iſaac martyris, 3 Iun.
Iſaacij qui & Trophanes, 27 Mart. Dalmatæ, 30 Maij. cũ duobus, 3 Aug.
Iſaiæ, 6 Iul.
Iſidori, Hiſpalis, 4 Apr. in Chio, 15 Maij. Alexandriæ, Febr. 5. Antiochiæ, 2 Ian. Peluſij, 4 Febr.
Itisbergæ, 21 Maij.
Iubini epiſcopi, 18 Apr.
Iucundæ, 25 Nou.
Iucundiani, 4 Iul.
Iudæ Apoſtoli, 28 Oct. Quyriaci, 4 Maij.
Iudoci, 13 Dec. Iuetæ, Ian. 13
Iulię, Trecis, 21 Iul. in Euphrateſia, 7 Oct. Corſicæ, 22 Maij. Emeritæ, 10 Dec.
Iulij, papæ, 12 Apr. apud Meſiam, 27 Maij. ſenatoris, 19 Aug. Geldubæ, 20 Dec. cõfeſſoris, 31 Ian. & Potamiæ, 5 Dec.
Iulianæ, 16 Febr. de Cornelion Apr. 5
Iuliani, 7 Ian. Cenomanis, 27 Ian. Toleti, 6 Mar. Cæſareę, 23 Mart. Alexandr. 27 Febr. Tarſi, 21 Iun. Syri, 25 Aug. Aruernis, 28 Aug. Hareę, 17 Iun. cum Baſiliſſa, 9 Ian. cũ 15. 20 Iul cum quinque millibus, 16 Febr.
Iuniani, 15 Nou.
Iuonis, aduocati, 19 Maij. 27 Oct. epiſcopi, 10 Iun.
Iuſtæ & Rufinæ, 19 Iul.
Iuſti Lugdun. 2 Sept. Trigeſtini, 2 Nou. Beluaci, qui & Iuſtinus, 18 Oct. Treueris, 14 Sept. Angli, 10 Nou. & Paſtoris, 6 Aug.
Iuſtinæ, 7 Oct. 30 Nou.
Iuſtini philoſophi, 13 Apr. Romæ, 4 Aug. Pariſiis, 1 Aug. & ſociorum, 1 Iun.
Iuuenalis epiſcopi, 3 Maij. martyris, 7 Maij.
Iuuentini & Maximi, Ian. 25
Iuuini, 3 Oct.

K.

Kenelmi, 17 Iul.
Kentegerni, Ian. 13
Keulli, 11 Iul.
Vide C & Q.

L.

Ladiſlai, 27 Iun.
Lamberti Leodij, 17 Sept. 13 Oct. 28 Apr. 24 Maij. 27 Aug. 23 Decem. Lugduni, Apr. 14
Lampadi, 5 Iul.
Landelini, 15 Iun. 21 Sept.
Landoaldi, 19 Mart. 13 Iun. 1 Dec.
Landradæ, 8 Iul.
Landrici, 17 Apr.
Landerici, 10 Iun.
Latiniaci ſanctorum tranſlatio, Iun. 2
Latuini, 20 Iun.
Laudi, aut Laudonis, 21 Sept.
Laudulphi, 13 Aug.
Launomari, 19 Ian.
Laurentij, 10 Aug. Dublinenſis, 14 Nou. presbyteri, 30 Apr. Iuſtiniani, Ian. 8. Cantuariæ, 2 Febr.
Lauriani, 4 Iul.
Lazari, 17 Dec. in monte, 7 Nou.
Leandri, 27 Febr.
Lebuini, 12 Nou. 25 Iun.
Leguntij, 19 Febr.
Leobardi, 18 Ian.

Leobini,

Leobini, 15 Sept.
Leocadiæ, 9 Dec. 1 Iun.
Leodegarij, 2 Oct. 11 Apr.
Leonis, primi, 11 Apr. ſecundi, 28 Iun. noni, 19 Apr. Senonis, 22 Apr. Trecis, 25 Maij. Catanæ, 20 Feb. & Paregorij, Febr. 18
Leonardi, Aquitani, 6 Nou. in Vendopera, 27 Nou. Dunis, 8 Dec.
Leoniani, 16 Nou.
Leonidis, 1 Mar.
Leonigildi & Chriſt. 20 Aug.
Leonij, 12 Nou.
Leonorij, 1 Iul.
Leontij, 18 Iun.
Leopardi, 30 Sept.
Leopoldi, 15 Nou.
Leouini, 14 Mart.
Leti, 5 Nou.
Leucij cum duobus, 28 Ian.
Leudomiri, 30 Sept.
Leutfridi, 21 Iun.
Levuinnæ, 24 Apr. 16 Iun. 5 Aug.
Liberalis, Apr. 27
Liberatæ, 18 Ian.
Liberati, 20 Dec. & aliorum, 17 Aug.
Liberij, 23 Sept.
Liberti, 14 Iul. epiſcopi Cameraci, Iun. 23
Liborij, 23 Iul. 28 Maij.
Licinij, 13 Feb.
Lidorij, 13 Sept.
Lijdvuijt, Apr. 14
Lini, 23 Sept.
Liobæ, 28 Sept.
Liphardi epiſcopi, 4 Feb. preſbyteri, 3 Iun.
Liuini, 12 Nou. 27 Iun.
Longini, 15 Mart.
Loth, 10 Oct.
Lucæ, 18 Oct. in Storio, 7 Feb.
Lucani, 30 Oct.
Luciæ, 13 Dec. & Geminiani, 16 Sept. cum 23, 25 Iun.
Lucij papæ, 4 Mart. Cyrenen. 6 Maij. & Ptolomæi, 19 Oct. Lucij, Sil. Max. 18 Febr. Lucij, Ab. Lor. 2 Mar.
Luciani Antiochiæ, 7 Ian. Tripoli, 24 Dec. & Florij, 26 Oct. & duorum, 8 Ian.
Lucilliani, 3 Iun.
Lucinæ, 30 Iun.
Lucretiæ, 23 Nou.
Ludgeri, 26 Mart.
Ludouici regis, 25 Aug. Minoris, 19 Aug.
Ludvuini Treueris, 29 Sept.
Lulli, 16 Oct.
Lupi, Trecis, 29 Iul. Senonis, 1 Sept. Lugduni, 25 Sept. Cabilone, 27 Ian. Corboili, 25 Oct.
Lupantij Turon. 6 Nou.
Lupentij, Gabalis, 22 Oct. Treueris, 13 Oct.
Lupiani, 17 Febr.
Lupicini epiſcopi Lugduni, 3 Feb. Viennæ, 14 Dec. abbatis, 21 Mar.
Luppi, 23 Aug.
Luſorij, Ciſ. & Cam. 21 Aug.
Luſoris, 4 Nou.
Lutardi, Sept. 15
Lutgardis, Iun. 16

M.

MAcarij, Gandaui, 9 Maij. 10 Apr. abbatis, 2 Ian. alterius, 15 Ian. martyris abbatis, 23 Ian. Alexandriæ, 8 Dec. & Iul. 12 Aug. & trium, 28 Febr.

Macedonij cũ duobus, 13 Mar.
Machabæorum, 1 Aug.
Maclouij vel Machuti, 15 Nou.
Macræ, 6 Ian.
Macrinæ, 19 Iul.
Madelbertæ, 7 Sept.
Madelgiſili, 30 Maij.
Maderniani, 30 Apr.
Madelupi, 3 Apr.
Magdalenæ, 22 Iul. 19 Mar.
Magdaluei, 4 Oct.
Maglorij, 24 Oct.
Magni martyris, 1 Ian. Faucenſis, 6 Sept. & Caſti, 4 Sept. cum ſociis, 19 Aug. in Dacia, 16 Apr.
Magnerici, 25 Iul.
Magnobodi, 16 Oct.
Maibodi, 23 Ian.
Maioli, 11 Maij.
Maingoldi 9 Feb. 15 Iun.
Malachiæ, prophetę, 3 Ian. Hyberni, 5 Nou.
Mamantis, 17 Aug.
Mamerti, 11 Maij.
Mamiliani, 12 Mart.
Mammetis, 17 Aug.
Manahen, 24 Maij.
Mancij, 21 Maij.
Mandelij, 16 Aug.
Manegildis, 14 Oct.
Manſueti, 3 Sept. cum decem, 30 Sept.
Manuelis, 17 Iun.
Mappalici, 17 Apr.
Marcelli papæ, 16 Ian. 9 Sept. Cabilone, 4 Sept. Treueris, eodem die. Argentin. 29 Iun. Pariſiis, 1 Non. 26 Iul. abbatis non dormientium, Dec. 29. & Apuleij, 7 Oct. cum tribus, 6 Oct.
Marcellinæ, 17 Iul.
Marcellini papæ, 26 Apr. Ebreduni, 20 Apr. Dauentriæ (vel Marcelmi,) 14 Iul. & Petri, 2 Iun. cum vxore & filijs, 27 Aug.
Marci, Euangeliſtæ, 25 Apr. 31 Ian. 25 Iun. papæ, 7 Oct. epiſcopi, 22 Oct Arethuſij, 29 Mart & Marcelliani, 18 Iun. & Martiani, 4 Oct.
Marciæ, 3 Mar. vel Martiæ.
Marcianæ, 9 Ian.
Marculphi, 1 Maij.
Mardonij, &c. 24 Ian.
Margaritæ, 20 Iul. & 13. reginę, Nou 16. contractæ, Mar. 22
Mari epiſc Treu. 26 Feb.
Mariæ, ad martyres, 13 Maij, ad niues, 5 Aug. præſentationis, 21 Nou. recollectionis, Sep. 1. gaudiorum, Maij 7. annunciationis, Dec. 16. zonæ, 31 Aug. ſtolę, 2 Iul commemorationis in Maſinis, 1 Sept. Bruxellæ, Iun 5
Mariæ Aegyptiacæ, 2 Apr. & 9. martyris, 1 Nou. Ogniaci, Iun. 23
Marij, 27 Ian. & Marthæ cum filiis, 19 Ian.
Marinæ, 20 Iul.
Marini, Romæ 26 Dec. Papiæ, 3 Sep. & Aſterij, 3 Mar.
Mariani, Bituri, 19 Aug. & Iacobi, 30 Apr.
Maronis cum duobus, 15 Apr.
Marthæ, 29 Iul. matris Simeonis 5 Iul. cum pluribus, 20 Oct.
Martialis, 30 Iun. 1 Dec. cum ſociis, 22 Aug.
Martiani, Dertonæ, 27 Mart. Antiſiodori, 20 Apr. Siculi, 14 Iun.

14 Iun. cum duobus, 5 Apr. cum quatuor, 16 Oct. & Martyrij, 25 Oct. œconomi, 10 Ian. Palæſtini, 13 Feb.
Martinæ, 1 Ian.
Martini Turonis, 11 Nou. 4 Iul. papæ, 12 Nou. Tungris, 21 Iun. Treueris, 19 Iul. Santonis, 8 Dec. Vertani, 24 Oct.
Martyris ſine nomine, 16 Apr.
Martyrum ſub Sapore, 22 Apr. ſub Aureliano, 10 Apr. ſub Alexandro, 2 Mar. per Tartaros, Iun. 2 ſub Iuliano, 29 Mar. in Syna, 14 Ian. in monaſterio S. Sabæ, 20 Mart.
Maſſæ candidæ, 24 Aug.
Maſtidiæ, 7 Maij.
Materni Treueris, 14 Sep. Mediolani, 18 Iul.
Mathildis, Mart. 14
Matthæi, 21 Sept.
Matthiæ, Apoſtoli, 24 Febr. 1 Sept. Hieroſolymis, 30 Ian.
Matronæ, Theſſalicæ, 15 Mar. in Perge, 9 Nou.
Maturini, 1 Nou.
Mauri, abbatis, 15 Ian martyris in Hiſtria, 21 Nou. Romæ, 22 Nou. Ceſennæ, Ian. 20. Remis, 22 Aug. 3 Nou. Virduni, 8 Nou.
Maurilionis, 13 Sept.
Maurini, 10 Iun. 13 Oct.
Mauritij, 22 Sept.
Mauronti, 5 Maij.
Maxellendis, 13 Nou.
Maxentiæ, 30 Mar.
Maxentij, 26 Iun.
Maximæ, 16 Maij. & duarum, 30 Iul.
Maximi, Paduæ, 2 Aug Papiæ, 8 Ian. Alexandriæ, 27 Dec. Taurinis, 25 Iun. Rhegij, 29 Nou. 2 Oct. Cainone, 20 Aug. confeſſoris in Græcia, 21 Ian. 13 Aug. Romæ, 19 Nou. in Aſia, 30 Apr. Auiēſis, 20 Oct. cum quatuor, 18 Febr.
Maximiani, Syracuſis, 9 Iun: cum ſex, 27 Iul. & Iun.
Maximiliani, 12 Oct. & 29
Maximini, confeſſoris Treueris, 29 Maij. 12 Sept. ibidem martyris, 20 Iun. Aureliæ, 15 Dec. Aquis, Iun. 8
Medardi, 8 Iun.
Mederici, 29 Aug.
Medulphi, 1 Iun.
Meinradi, Ian. 21.
Meinulphi, Bituric. 12 Iul. Padebornæ, 5 Oct.
Melaniæ, 31 Dec.
Melanij, 6 Ian.
Melchiadis, 10 Dec.
Melchioris, 6 Ian.
Meletij Antioch. 12 Febr.
Melliti, 24 Apr.
Melloni, 22 Oct.
Memmij, 5 Aug.
Memmonis, 29 Apr.
Memorij, 7 Sept.
Menæ cum duobus, 10 Dec.
Mengoldi, 9 Feb. 15 Iun.
Menelei, 18 Iul.
Mennæ martyris, 11 Nou.
Mercurialis, 23 Maij.
Mercurij, martyris, 24 Nou. epiſcopi Beneuenti, 15 Iun.
Methrani, 31 Ian.
Methodij Tyri, 18 Sept. Conſtantin. 14 Iun. Pateræ, 20 Iun.
Metrophanis, 4 Iun.
Metropoli, 8 Oct.

Michaëlis, 29 Sept. 8 Maij. 16 Oct. 8 Nou 6 Sep. Synnadę, 23 Maij. Malæi, 12 Iul.
Micheæ, 15 Ian.
Milburgis, 23 Febr.
Mildradæ, 13 Iul.
Mileti epiſcopi, 19 Sept.
Miletij in Ponto, 4 Dec.
Miltiadis, 10 Dec.
Mineruij cum nouem, 23 Aug.
Miniatis, 25 Oct.
Mirocletis, 3 Dec.
Mitrij, 13 Nou.
Modeſtæ, 4 Nou.
Modeſti, 24 Feb. & Ammonij, 12 Febr.
Modovualdi, 12 Maij.
Momboli abbatis, 18 Nou.
Mommoli Burdegalis, 8 Aug.
Monæ, 12 Oct.
Monegundis, 2 Iul.
Monicæ, 4 Maij. 9 Apr.
Monitoris, 10 Nou.
Mononis, 18 Oct.
Montani, 17 Maij. & Maximæ, 26 Mart.
Monulphi & Gõdulphi, 16 Iul.
Moyſis, 4 Sep. Sarraceni, 7 Feb. Afri, 18 Dec. & Ammonij, 18 Ian. Aethiopis, 28 Aug.
Mutij, 13 Maij.
Myronis, 17 Ian.

N.

NAboris & Felicis, 10 & 12 Iul. & Nazarij, 12 Iun.
Narciſsi, Hieroſolymis, 29 Oct. & Creſcentionis, 17 Sept.
Nataliæ, 1 Dec.
Nauiti epiſc. 7 Iul.
Naum, 1 Dec.
Nazarii & Celſi, 28 Iul. 12 Iun. 10 Maij.
Nectari, 13 Sept.
Nemeſiani, &c. 10 Sept.
Nemeſij martyris, 19 Dec. confeſſoris, 1 Aug. cum Lucilla, 31 Oct.
Neonis, 20 Oct.
Neophiti, 21 Ian.
Neoti, 31 Iul.
Nerei & Archillei, 12 Maij.
Neſtoris, 26 Feb.
Nicandri, 4 Nou. & ſodalium, 19 Sept.
Nicanoris, 10 Ian.
Nicaſij epiſcopi, 14 Dec. preſbyteri, 11 Oct.
Niceæ, 22 Iun.
Nicephori, Conſtantinopoli, 13 Mart. 2 Iun. Antiochiæ, 9 Febr.
Nicetæ Medini, 3 Apr. Gotthi, 15 Sept & Aquilini, 24 Iul.
Nicetij, Lugduni, 2 Apr. Treueris, 1 Oct. Viennæ, 5 Maij. Biſontij, 8 Febr.
Nicodemi, 3 Aug.
Nicomedienſium, 23 Dec.
Nicolai epiſcopi 6 Dec. 9 Maij. Auguſtinenſis, 10 Sept.
Nicomedis, 15 Sept. 1 Iun.
Niconis, 23 Mar.
Nicophori, 17 Apr.
Nicoſtrati cum ſuis, 7 Iul.
Niniani, Sept. 16
Niuardi, 1 Sept.
Nodgeri, Apr. 2
Noë, 28 Apr.
Nomæ, 12 Apr.
Nomij, 8 Iul.
Noitburgæ, 31 Oct.
Nongentorum Martyrum, 4 Mart.
Norberti, Iun 6
Notarij, 10 Nou.
Nouati, 20 Iun.

Nouem

Nouem martyrum in Perſide, Mart.27.in Cyzico,29 Apr.
Numeriani, 5 Iul.
Numilonis, 22 Oct.
Nummolini, 16 Oct.
Nuncij, 10 Oct.
Nymphæ, 10 Nou.

O.

OCtauij cum duobus, 20 Nou. & Ian.
Octodecim Cæſarauguſtæ, 16 Apr. Carthuſianorũ, Maij 4.
83 militum, 24 Iul.
Odæ viduæ, 23 Oct. virginis, 27 Nou.
Odiliæ Argentin.13 Dec. Huij, 18 Iul Leodij, Dec.14
Odilonis, 2 Ian.
Odonis Cluniaci, 18 Nou. Vrgelli, 30 Iun. Cantuariæ, Febr. 7
Odradæ, 3 Nou.
Oduini, 24 Iun.
Odulphi, 12 Iun.
Oelberti, 22 Oct.
Olai, 29 Iul.
Ollæ, 9 Oct.
Oliuæ, Nou. 10
Oliueriæ & Li. 3 Febr.
Oliuerij, Iun. 16
Omnium Sanctorum, 1 Nou. pontificum Traiectenſium, 6 Febr.
Oneſimi, diſcipuli, 16 Febr. Duaci, 13 Maij. & Porph. 9 Nou.
Oneſiphori, 6 Sept.
Ontcommeræ, Iul. 20
Onuphrij, 12 Iun.
Opionis, 12 Oct.
Oporcunæ, 22 Apr.
Optati, 31 Aug. & duorum, 3 Maij.
Orientij, 1 Maij.
Oricoli & ſociorum, 18 Nou.
Ormiſdæ papæ, 6 Aug.
Ortrudis, 22 Iun.
Olympiadis & Maximi, 15 Apr. & Eufraxiæ, 25 Iul.
Oſeæ, 4 Iul.
Oſmundi, 4 Dec.
Oſtiani, 30 Iul.
Oſvualdi, regis, 5 Aug. 20 Iun. epiſcopi, 15 Oct.
Otgeri, 10 Sept.
Othmari, 16 Nou.
Othonis, 30 Sept.

P.

PAchomij, 14 Maij.
Pacifici, Iul. 10
Palladij, 10 Maij.
Palmatij & ſoc. Romæ, 10 Maij Treueris, 5 Oct.
Pamphili, 1 Iun. Romæ, 21 Sept.
Pancratij, Siculi, 3 Apr. Romæ, 12 Maij.
Panteni, 7 Iul.
Pantaleonis, 27 Iul. 18 Feb.
Paphnutij cum 546, Apr. 28
Papiæ, 22 Febr. & Mauri, 29 Ian.
Papinij & Manſueti, 28 Nou.
Paramoni, 29 Nou.
Paraſceues, 24 Iul.
Parmenæ, 13 Ian.
Parmenij, cum 4, 22 Apr.
Parthenij, 7 Febr.
Paſchaſij, 22 Febr.
Paſicratis cum tribus, 25 Maij.
Paſtoris, 27 Aug. epiſcopi Aureliæ, 30 Mart. presbyteri confeſſoris, 26 Iul. & ſociorum, 29 Mart.
Patapij, 8 Dec.
Paterni, epiſcopi, 23 Sept. Martyris, 12 Nou.

Patiani, 9 Mart.
Patientis, Metis, 8 Ian. Lugduni, 11 Sept.
Patritij Hiberni, 17 Mart. Aruernis, 16 Mart. abbatis, 24 Aug. & ſociorum, 19 Maij.
Patrocli martyris, 21 Ian. confeſſoris, 19 Nou.
Pauicij, 23 Iul.
Paulæ, 27 Ian.
Pauli Apoſtoli, 29 & 30 Iun. 25 Ian. 6 Iul Narbonæ, 12 Dec. Trecis, 1 Feb. Virduni, 8 Feb. epiſcopi Conſtantinopoli, 7 Iun. martyris ibidem, 8 Iul. 21 Maij. Gazæ, Iul. 25. in occulto, 15 Dec. Cordubæ, 20 Iul. Leonenſis epiſcopi, Mar. 12. eremitæ, 15 Ian. cum Iuliana, Aug. 17. cum duabus, 2 Mart. cum duobus, 8 Febr. & Cyriaci, 20 Iun. cum ſex, 20 Mart.
Paulini, Nolæ, 22 Iun. Treueris, 31 Aug. Lucæ, 12 Iul. Britanni, 10 Oct. Coloniæ, 4 Maij.
Paxentij, 23 Sept.
Pecinnæ, 24 Iun.
Pelagiæ, pœnitentis, 8 Oct. Tharſæ, 4 Maij, alterius, Iun. 9
Pelagij, Cordubæ, 26 Iun. Conſtantin 28 Aug.
Pelei & Nili, 19 Sept.
Peluſij, 7 Apr.
Peregreni Antiſiodori, 16 Maij. Lugduni, 28 Iul.
Perfecti, 18 Apr.
Pergentini & Laur. 3 Iun.
Perpetuæ Romæ, 4 Aug. coniugis S. Petri, 4 Nou. & Felicitatis, 7 Mar.
Perpetui, Leodij, 4 Nou. Turonis, 8 Apr.
Perſeuerandæ, 26 Iun.
Petri, Apoſtoli, 29 Iun. 1 Aug. 22 Febr. 18 & 16 Ian. Alexandriæ, 26 Nou. Auloni, 3 Ian. Chryſologi, 2 Dec. archiepiſcopi, 10 Sept. Nicomediæ, 12 Mar. Afri, 14 Mar. Hiſpali, 8 Oct. Thomaſij, 6 Ian. Cœleſtini, 19 Maij. Prędicatoris, 29 Apr. Bellæuallis, 8 Maij. Cæſareæ, Ian. 11. Athoniti, 12 Iun. & Hermogenis, 17 Apr. cum Succeſſo & Baſſ. 9 Dec. cum Seuero & Leucio, 11 Ian. cum quinq. 7 Iun. cum 19, 7 Aug. cum tribus, 15 Maij.
Petronij, 4 Oct.
Petronillæ, 31 Maij.
Pharæ, 7 Dec.
Pharaildis, 4 Ian.
Pharonis, 28 Oct.
Philaſtrij, 18 Iul.
Phileæ & Philoromi, 4 Feb.
Philemonis & Apol. 8 Mar.
Philiberti, 20 Aug.
Philippi Apoſtoli, 1 Maij. Siculi, 12 Maij. Gortynæ, 11 Apr. Alexandriæ, 13 Sept. diaconi ex primis, 6 Iun. Cellæ, 3 Maij. & duorum, 22 Oct. & plurium, 15 Iul.
Philogonij, Dec. 20
Phlori & Lau. 18 Aug.
Phocæ, epiſcopi, 14 Iul. martyris, 5 Mar. 22 Iul.
Phœbes, 3 Sept.
Photini cum ſociis, 2 Iun.
Photij & Aniceti, 12 Aug.
Piati, 1 Oct.
Pierij, 4 Nou.

Pigme-

Pigmenij, 24 Mart.
Pinyti, 10 Oct.
Pionij, 1 Febr.
Pipini, Febr. 21
Pij, 11 Iul.
Pirminij, 3 Nou.
Piſtis cum tribus, 1 Aug.
Placidi cum ſociis, 5 Oct.
Placidiæ, 15 Oct.
Placiti, 7 Maij.
Platonis, 22 Iul.
Plechelmi, 15 Iul.
Plutarchi cum ſuis, 28 Iun.
Pollionis, 28 Apr.
Polycarpi epiſcopi, 26 Ian. presbyteri, 23 Feb.
Polycronij, 17 Feb.
Polyeucti, 13 Feb.
Polyueti cum duobus, 21 Maij.
Pomæ, 27 Iun.
Pompeij, 10 Apr.
Pontij diaconi, 8 Mar. Cimellę, 14 Maij.
Pontiani, papæ, 19 Nou. Spoleti, 14 & 19 Ian. Romæ, 2 Dec. & duorum, 11 Dec.
Popponis, Ian. 25
Porcariæ, 8 Oct.
Porcarij, 12 Aug.
Porphyrij, 20 Aug. Gazæ, 26 Febr.
Portiani, 24 Nou.
Poſſemij, 17 Iun.
Potentianæ, 19 Maij.
Pothamij & Nemeſij, 20 Feb.
Præcordij, 1 Febr.
Præiecti & Amarini, 25 Ian.
Pragmatij, 22 Nou.
Praxedis, 21 Iul.
Primi & Felic. 9 Iun. & duorum, 2 Oct.
Principij, 25 Sept.
Priſci, Capuæ, 1 Sept. Carnoti, 16 Oct. cum Malcho & Alex. 28 Mar. cum Creſcente & Euagrio, 1 Oct. cum Priſcilliano & Benedicta, 4 Ian. cum multis, 26 Maij.
Priſcæ, 18 Ian.
Priſcillæ, 16 Ian.
Priuati Gaualis, 21 Aug.
Probæ, 5 Sept. 28 Apr.
Probi Rauennæ, 10 Nou.
Proceſsi & Martin. 2 Iul.
Prochori, 9 Apr.
Procli martyris, 14 Apr. Conſtantin. 20 Nou.
Procopij, Palæſtini, 18 Iul. Decapol. 27 Febr.
Proculi martyris, 4 Nou. preſbyteri, 1 Dec.
Proſdocimi, 7 Nou.
Proſperi, Rhegij, 25 Iun. Aureliæ, 29 Iul.
Prothadij, 10 Feb.
Prothaſij, 24 Nou.
Proti & Hyacinthi, 11 Sept.
Prudentij, 28 Apr.
Ptolomæi & Lucij, 19 Oct.
Publij, 21 Ian. & duorũ, 19 Feb.
Pudentis, 19 Maij.
Puſinnæ, 13 Apr.

Q.

Quadraginta martyrum, 9 Mar. virginum, 24 Dec. in metallo Phanenſi, 4 Maij. militum, 13 Ian.
Quadraginta duorum, in Perſide, 10 Mar. in Ammorio, 6 Mart. mulierum, 1 Sept.
45, 10 Iul.
46, 25 Oct.
47, 14 Martij.
Quadrati, Epiſcopi, 21 Aug. Athenis martyris, 26 Maij.
Quarti, 3 No. & Quinti, 10 Maij

Quatuor coronatorum,8 Nou. 4976, 12 Oct.
Querani, 9 Sept.
Quiniberti, 18 Maij.
Quinidij, 15 Febr.
Quinq. eremitarum, Nou.12
50. martyrum, 17 Dec.
Quinti cum duobus, 5 Sept. cum duodecim, 19 Mar.
Quintini, 31 Oct. 3 Ian. 8 Iul. Turonis, 4 Oct.
Quintiani Auernis, 13 Nou. presbyteri, 14 Iun.
Quirini Romę,30 Mar.& Apr. Illyrici, 4 Iun.
Quyriacæ, 21 Aug.
Quyriaci epiſcopi, 4 Maij. presbyteri, 6 Mar. & Apolinaris, 21 Iun. & Archelai, 22 Aug.
Quiteriæ, 22 Maij.

R.

RAdbodi,29 Nou. 25 Iun.
Radegundis, 13 Aug.
Radfridi & Vualdefridi, Dec.3
Ragenuflæ, 14 Iul.
Ragenfredis,8 Oct. 11 Iun.
Raimundi, Ian. 6
Ranerij, 17 Iun.
Ranulphi, 27 Maij, 9 Nou.
Raphaëlis, 20 Nou.
Raſipi, 23 Iul.
Reginæ martyris,7 Sept. Dononij, 1 Iul. 17 Mar.
Reginſuidæ, 15 Iul.
Reguli, 30 Mart.
Reineldis,16 Iul. 26 Oct.
Reineri, Apr 11
Reinoldi, Ian 7
Remacli, 3 Sept.
Remberti, 11 Iun. 4 Febr.
Remigij, 13 Ian. 1 Oct.
Renati, 12 Nou.
Renoberti, 16 Maij.
Reparatæ, 8 Oct.
Reſtituti, Romani, 29 Maij. Tricaſtrenſis, Nou.7
Reuerenuj, 12 Sept.
Reueriani cum vndecim,1 Iun.
Richardi epiſcopi,3 Apr.regis, Febr. 7
Richardis, 18 Sept.
Richarij, 26 Apr.
Rictrudis, 12 Maij. 7 Feb.
Rigoberti, 4 Ian.
Rigomari, 24 Aug.
Rixæ, Mar. 20
Roberti Ciſtertienſis, 29 Apr. Aruerni, 24 Apr.
Robuſtiani & Marci, 31 Aug.
Rochi, 16 Aug.
Rogatiani & Fel. 26 Oct.
Rogerij, Ian. 4
Rolandi, Iun. 16
Rolendæ, 13 Maij.
Romani Rothomagi, 23 Oct. Antiſiodori, 6 Oct. Antiochiæ, 18 Nou. Lugduni, 28 Febr. Vallilia, 22 Maij. Blauij, 24 Nou. militis, 9 Aug. melodi, 1 Oct.
Romarici, 8 Dec.
Romualdi, 19 Iun.
Romuli, 25 Dec. & Secundoli, 24 Mart.
Roperti Bingi, 15 Maij. Vide Rob. & Rup.
Rufi Metis, 7 Nou. diſcipuli Apoſtolorum, 21 Nou. Capuæ, 27 Aug. cum Sozimo, 18 Dec. cum domo ſua, 28 Nou.
Rufinæ & Secundæ, 10 Iul.
Rufini, Aſsiſij, Iul 30. Mantuæ, 19 Aug. & Valerij, 14 Iun. & Martiæ, 21 Iun. cum Marco

Marco & Valerio, 16 Nou. cum Siluano & Vitalico, 4 Sept.
Rumoldi, 1 Iul. 18 & 27 Oct.
Rumpharij, 18 Nou.
Ruperti, 27 Mar.
Ruſtici Narbonę, 26 Oct. Treueris, 14. Aruernæ, 24 Sept. & Firmi, 9 Aug.
Rutili, cum duobus, 4 Iun.

S.

SAbæ, 5 Dec. Gothi, Apr. 12. ducis exercitus, 24 Apr.
Sabinæ vtriuſq. 29 Aug.
Sabini martyris, Mar. 13. confeſſoris, 11 Iul. & Papæ, 16 Mar. cum alijs, 30 Dec.
Sabiniani, 29 Ian. & Potentiani, 31 Dec. 19 Oct.
Sacerdotis Lugduni, 12 Sept. Lemouicæ, 4 Maij.
Sadoth, Feb. 21
Sagaris, 6 Oct.
Salabergæ, 21 Sept.
Salomæ, 22 Oct.
Salomonis martyris, 8 Feb.
Salonis, 28 Sept.
Saluij, Valencenis, 26 Iun. 7 Sept 15 Oct. Afri, 11 Ian Albigenſis, 10 Sept.
Saluſtiani, 8 Iun
Samonis & Guriæ, 15 Nou.
Samſonis epiſcopi, 28 Iul. hoſpitis, 27 Iun.
Samuelis, 20 Aug.
Sanctini, 11 Oct.
Sanderadi, 24 Aug.
Sarij, 23 Nou.
Saturnini, 27 Nou. Toloſæ, 29 Nou. Calari, 30 Oct. & Siſinnij, 29 Nou & Lupi, 14 Oct. & Neopolis, 2 Maij. cum Thyrſo & Victore, 31 Ian. cum Theophilo & Re-uocata, 6 Febr. cum nouem, 22 Mar. in Africa cum ſocijs, 12 Febr. cum 366, 16 Oct.
Satyri martyris, 12 Ian. confeſſoris, 18 Sept.
Sauin. Vide Sabin.
Schirionis, 22 Dec.
Scholaſticæ, 10 Feb.
Scillitanorum, 17 Iul.
Sebaldi, 19 Aug.
Sebaſtiani, 20 Ian.
Sebaudi, 26 Nou.
Secundi, Victimilij, 26 Aug. Aſtæ, 30 Mart.
Secundelli, 1 Aug.
Secundini, 21 Maij.
Secũdiani cum duobus, 9 Aug.
Secundolæ, &c. 2 Mar.
Segonis, 19 Sept.
Seleuci, 24 Mart.
Senatoris, 26 Sept.
Sendomiriæ martyrum, Iun. 2
Senoch, 24 Oct.
Septem, fratrum, 10 Iul. filiorum Symphoroſæ, 27 Iun. 29 Maij 18 Iul. Minorum, 13 Oct. virginum, 9 Apr. dormientium, 27 Iun. & Iul.
70 diſcipulorum, 4 Ian.
72 martyrum, 23 Feb.
79, 21 Febr.
Sequani, 19 Sept.
Seraphinæ, 29 Iul.
Serapiæ, 3 Sept.
Serapionis, Antiochiæ, 30 Oct. Alexandriæ, 14 Nou. Anachoritæ, 21 Maij.
Serenæ, 16 Aug.
Sereni, 2 Oct.
Sergij papæ, 9 Sept. martyris, 24 Feb. & Bacchi, 7 Oct.

Seruandi

Seruandi & Germani, 23 Oct.
Seruatij, 13 Maij. 7 Iun.
Seruuli, 23 Dec.
Seueræ, 20 Iul.
Seueri, Rauennę, 1 Feb. 22 Oct. Treueris, 15 Oct. Viennæ. 8 Aug. Barcinone, 6 Nou. Itali, 15 Febr.
Seuerij, 1 Febr.
Seueriani Gabalis, 25 Ian. Sebaſte, 9 Sept. & Aquilæ, 23 Ian. & duorum, 19 Nou.
Seuerini Colonię, 23 Oct. Neapoli, 8 Ian. Treueris, 21 Dec. Tiburt. 1 Nou. Pariſiis, 23 Nouem. Nantonis, 11 Febr. 62 martyrum, 23 Feb.
Sexburgis, 6 Iul.
Siagrij Auguſtoduni, 27 Aug.
Sichariæ, 2 Feb.
Sicharij, Lugd. 11 Apr. martyris, 2 Maij.
Sidonij Aruernis, 23 Aug.
Sidronij, 11 Iul.
Sigeberti, Febr. 1
Sigfridi, 15 Febr.
Sigirami, 4 Dec.
Sigiſmundi, 1 Maij.
Sigonis, 1. Febr.
Silæ, 13 Iul.
Siluani, Gazæ, 4 Maij. confeſſoris, 22 Sept.
Siluerij, 20 Iun.
Silueſtri, papæ, 31 Dec. Cabilone, 20 Nou. Reomenſis, 15 Apr.
Siluiani, 10 Febr.
Siluij cum tribus, 7 Oct.
Siluini, 17 Febr.
Simeonis, prophetæ, 8 Oct. Treueris, 1 Iun. Hieroſolymis, 18 Febr. Perſæ, 21 Apr. Metis, 5 Ian. Siculi, 27 Iul. Mantuæ, 26 Iul. Carmelitæ, 16 Maij. ſali, 21 Iul. metaphraſtis, Nou. 27
Similiani, 16 Iun.
Simmitrij cum 22, 26 Maij.
Simonis, 28 Oct. Tridentini, 24 Mart.
Simperti, 13 Oct.
Simplicij papæ, 1 Mart. Auguſtoduni, 24 Iun. cũ duobus, 29 Iul.
Simpliciani, 13 Aug.
Sindulphi, Viennę, 10 Dec. Remis, 20 Oct.
Sinerij, 18 Sept.
Siniſij, 1 Sept.
Sireni, 23 Febr.
Siriæ, 8 Iun.
Siriaci & Paulæ, 18 Iun.
Siricij, 26 Nou.
Siridonis, 2 Ian.
Siſinnij cum duobus, 29 Maij.
Siſoæ, 6 Iul.
Siuiardi, 1 Mart.
Sixti primi, 6 Apr. ſecundi, 6 Aug. Remis, 1 Sept.
Socratis & Stephani, 17 Sept.
Solæ, 3 Dec.
Solennis, 25 Sept.
Solinæ, 17 Oct.
Solutoris cum duobus, 20 Ian. & Nou.
Sophiæ, 30 Sept.
ſophiæ, Febr. 15
Sophoniæ, 3 Dec.
Sophronij, 11 Mart.
Soſij, 23 Sept.
Soſipatris, 25 Iun.
Soſthenis, 28 Nou. & Victoris, 10 Sept.
Soteris papæ, 22 Apr. virginis Romæ, 6 Febr. in Oriente, 10 Febr.

Sozimi

Sozimi papæ, 26 Dec. martyris, Iun 19
Spati, 25 Oct.
Specioſæ, 18 Mart.
Spei cum tribus, 1 Aug.
Sperati, 17 Iul.
Speuſippi cum ſex, 17 Ian.
Spiridonis, 14 Dec.
Stachys, 31 Dec.
Staniſlai, 8 Maij.
Stephani protomartyris, 26 Dec. 3 Aug. regis, 20 Aug. papæ, 2 Aug. Conſtantinop. 28 Nou. 25 Maij. Thaumaturgi, 28 Mart. Grandimont. Febr. 13. & Victoris, 1 Apr. 8 Maij.
Stephanidis, 11 Nou.
Stilonis, 7 Ian.
Stratonis, 14 Aug.
Sueſsionenſium eleuatio, Iun. 1
Sulpitij pij, 17 Ian. Seueri, 29 Ian. ad S. Giſlenum, 27 Ian. 21 Iul. & Seruiliani, 20 Apr.
Suræ, Febr. 10
Suſannæ, Romę, 11 Aug. Blion, 8 Oct.
Svuitberti, 1 Mart.
Svuithuni, 2 & 15 Iul.
Symphoriani, 22 Aug.
Symphoroſæ, 18 Iul.
Symphronij Olym. &c. 26 Iul. 4 Dec.
Syncleticæ, 5 Ian.
Syneſij, 21 Maij.
Syntichæ, 22 Iul.
Syrenei, 23 Febr.
Syri Papiæ, 9 Dec. 12 Sept. & Palatini, 30 Maij.
T.
Tanchæ, 16 Oct.
Tatianæ, 12 Ian.
Taurini, 11 Aug.
Telechildis, 10 Oct.
Teleſphori, 5 Ian.
Terentij, 28 Oct. & ſociorum, 10 Apr.
terræmotus, 26 Oct.
Thalalæi, 20 Maij.
Tharaci cum duobus, 11 Oct.
Tharaſij, 15 Feb.
Tharſitij, 15 Aug.
Thebæorum, 22 Sept.
Theclæ, 23 Sept.
Theobaldi, 1 Iul.
Theoctiſtes, Nou. 10
Theocteſti, 4 Ian. ſynaſcetæ Euthymij, 3 Sept.
Theodardi, 10 Sept.
Theodarij, 29 Oct.
Theodgari, 30 Oct.
Theodoli, 16 Aug.
Theodolphi, 2 Maij.
Theodoræ, 28 Apr. 11 Sept. Romæ, 1 Apr.
Theodori Antiochiæ, 23 Oct. Amaſeæ, 9 Nou. ducis exercitus, 8 Feb. tyronis, 17 Feb. Papiæ, 20 Maij presbyteri Antiochiæ, 23 Mar. Siceæ, 22 Apr. Studitæ, 11 Nou. diſcipuli Pachomij, 16 Maij. Pergæ, 21 Apr. in Trichine, 20 Apr. & Theophanis, 27 Dec. cum ſeptem, 10 Mar.
Theodori abbatis, 1 Iul. Metis, Iul. 10. Andaini, Aug. 24. Carmelitæ, 15 Oct. Vide Theodorus.
Theodoſiæ, 2 Apr.
Theodoſij cœnobitæ, 11 Ian. imperatoris, Ian 17
Theodotæ cum tribus, 2 Aug.
Theodoti, Laodiceæ, 2 Nou. Cyreneæ, 2 Mart. Ancyræ, 1 Iun. cum ſeptem, 18 Aug.

Theoduli & Agath. 5 Apr.
Theodulphi, Remis, 1 Maij. Lobijs, 25 Iun.
Theogenis, 26 Ian.
Theonæ, 23 Aug.
Theoneſti, 30 Oct.
Theopempti, 5 Ian.
Theophanis, Niceæ, 11 Oct. Iſaacij, 12 Mar.
Theophili Antiochiæ, 13 Oct. pœnitentis, Febr. 5. cum quinq. 13 Mar.
Theophylacti epiſc. 8 Mar.
Therapontis, 27 Maij.
Thermes, Apr. 5
Thomæ, Apoſtoli, 21 Dec. 3 Iul. Aquinatis, 7 Mart. Cantuarienſis, 29 Dec. Herefordenſis, 2 Oct. Malæi, 7 Iul.
Thraſeæ, 5 Oct.
Thraſonis cũ duobus, 11 Dec.
Thyrſi cum ſocijs, 4 Oct.
Tiburtij, 11 Aug. & duorum, 14 Apr.
Tichonis, 15 Iun.
Tigridis & Remedij, 3 Feb.
Tigernaci, 5 Apr.
Timolai cum ſeptem, Mar. 24
Timonis, 19 Apr.
Timothei diſcipuli, 24 Ian. Romæ, 22 Aug. in Symbolis, 21 Febr. Pruſæ, 18 Iun. & Apollinaris, 23 Aug. & Fauſti, 8 Sept. & Diogenis, 6 Apr. & Mauræ, 3 Maij. & duorum, 21 Maij.
Titi, 4 Ian.
Torpetis, 17 Maij.
Torquati cum ſex, 15 Maij.
Tranquillini, 6 Iul.
300, 24 Aug.
310, 9 Maij.
360, 15 Oct.
Trium militum, 2 Iul. regum, 22 Iul.
30 militum, 1 Ian. martyrum, 22 Dec.
33 in Melitene, 7 Nou.
Triphillij, 13 Iun.
Troiani vel Trophiani, 30 Nou.
Trophimi, 29 Dec. cum duobus, 19 Sept.
Trudonis, 23 Nou. 11 Aug.
Tryphoniæ, 18 Oct.
Tryphonis, 1 Febr. & duorum, 10 Nou. & duodecim, 3 Iul.
Turiani, 13 Iul.
Turibij, 16 Apr.
Tyberij cum duobus, 10 Nou.
Tychici, 29 Apr.

V.

VAlentis, 21 Maij.
Valentinæ, Iul. 25
Valentini vtriuſq. 14 Febr. Patauini, Ian 7. Oct. 29. Treuerenſis, 16 Iul. & Hilarij, 3 Nou. cum Solutore & Victore, 13 Nou. cum Nauali & Agricola, 16 Dec.
Valeriæ in Hunecourt, 8 Oct. Rauennæ, 28 Apr. Lemouicæ, 10 Dec.
Valeriani epiſcopi Afri, 15 Dec. Cabilone, 15 Sept. cum duobus, 17 Sept.
Valerij Treueris, 29 Ian.
Vari, 19 Oct.
Vbaldi, 16 Maij.
Vdalrici, 4 Iul.
Vedaſti, 6 Feb. vlti. Sept. 5 Iul.
Venantij epiſcopi, 1 Apr. Camerte, 18 Maij. abbatis, 13 Oct. martyris, 10 Oct.
Venerandi, 18 Ian.
Venerij, 13 Sept.

Verani, Lugduni, 11 Nou. Aureliæ, 19 Oct.
Verenæ, 1 Sept.
Veri & Securi, 2 Dec.
Veriſsimi & duarum, 1 Oct.
Veroli cum 22, 21 Febr.
Veronæ, 29 Aug.
Veroni, 30 Mar. 31 Ian.
Viatoris, 21 Oct.
Victoris papæ, 28 Iul. Cenomanis, 1 Sept. Mediolani, 8 Maij. Maſsiliæ, 21 Iul. Xanthis, 10 & 30 Oct. Archiarenſis, 26 Febr. Cereſani, 26 Aug. & Stephani, 1 Apr. 8 Maij. & Coronæ, 14 Maij. & Victorini, 6 Mar. & Vrſi, 30 Sept & Vrſini, 3 Apr. cum Alexandro & Mariano, 17 Oct. cum Stercatio, 24 Iul.
Victoriæ, 23 Dec.
Victoriani, cum 4, 23 Mar.
Victorici & duorum, 11 Dec.
Victorini, Pictabionis, 2 Nou. Aminternæ, 5 Sept. cum pluribus, 25 Febr.
Victricij, 7 Aug.
Viginti martyrum, Tharſi, 6 Iun. Nicomediæ, 23 Dec. militum, 10 Dec.
Vigoris, 1 Nou.
Vincentij Cæſarauguſtani, 22 Ian. Oct. 27. Prædicatoris, 5 Apr. Caucoliberi, 19 Apr. Romæ, 14 Maij. Tiburti, 24 Iul. Pompei, 12 Iul. Sonegijs, 24 Iul. 20 Sep. 29 Oct. Agennis, 9 Iun. & duorum, 22 Ian. & duarum, 27 Oct.
Vincianæ, 11 Sept.
Vindiciani, 25 Iun. 11 Mart.
Vitaliani, 27 Ian.
Vitalis, 28 Apr. 24 Oct. cum Reuocato & Fortunato, 9 Ian. cũ Felicula & Zenone, 14 Febr.
Viti cum duobus, 15 Iun.
Vitoni, 9 Nou.
Viuencioli, 12 Iul.
Viuentij, Verſiaci, 13 Ian. Remis, 7 Sept.
Viuianæ vel Bibianæ, 2 Dec.
Viuiani, 28 Aug.
Vltani, 1 Maij.
Vodali, 5 Febr.
Voluſiani, 18 Ian.
Volkeri, Mar. 7
Vndecim millium, 21 Oct.
Vrbani, papæ, 25 Maij. Lingonis, Apr. 2
Vrſatij, 16 Aug.
Vrſi Trecis, 25 Iul. Lucæ, 28 Iul. Antiſiodori, 30 Iul. Auguſtæ, 1 Febr.
Vrſij, Maij 3
Vrſini, Biturigis, 9 Nou.
Vrſicini, Rauennæ, 19 Iun.
Vrſionis, 29 Sept.
Vrſmari, 18 & 2 Apr. 26 Mart. 2 Oct. 2 Iul. 14 Oct.
Vualburgæ, 1 Maij. 4 Aug.
Vualdedrudis, 3 Febr. 12 Aug. 2 Nou.
Vualerici, 12 Dec. 1 Apr.
Vualis, 21 Maij. Vualteri, 3 Maij
Vualtfridi cum ſuis, Iun. 22. Dec. 3
Vualtgeri, 16 Nou.
Vualperti, 2 Maij.
Vuandregiſili, 22 Iul. 3 Sept. 31 Mart.
Vuaningi, 9 Ian.
Vuarleſij & Luxoris, 20 Nou.
Vuaſnulphi, 1 Oct.
Vuenceſlai, 28 Sept.
Vuendelini, 20 Oct.

Vuene-

Vuenefridæ, 3 Nou.
Vuerenfridi, 14 Aug.
Vuermebandi, 6 Apr.
Vuernheri, Apr. 19.
Vuibrandis, 3 Iul.
Vuigberti, 13 Aug.
Vuilberadæ, 2 Maij.
Vuilfridi, 12 Oct.
Vuilibaldi, 7 Iul.
Vuilgefortis, 20 Iul.
Vuillebrordi, 7 Nou.
Vuillehadi, 8 Nou.
Vuilleici, 2 Mar.
Vuimonis, Oct 21
Vuinnoci, 6 Nou. 18 Sept. 30 Dec.
Vuinvualoci, 3 Mart. 1 Aug.
Vuironis, 8 Maij.
Vuiteburgæ, Iul. 8
Vuiuinæ, 17 Dec.
Vulfiæ, 31 Ian.
Vulfranni, 20 Mart.
Vulgiſi, 4 Feb. & Apr.
Vulmari, 20 Iul.
Vuolbodonis, Apr. 21
Vuolfelmi, Apr. 22
Vuofgangi, 31 Oct.
Vuolſtani, 19 Ian.

X.

XEnæ, 24 Ian.
Xenophontis, 26 Ian.
Xyſtus, vide Sixtus.

Y.

YDubergæ, Maij 8. Vide I.

Z.

ZAchariæ, Prophetæ, 6 Sep. patris baptiſtæ, 5 Nou. papæ, 14 Mart. Viennæ, 26 Maij. Nicomediæ, 10 Iun.
Zachæi, 23 Aug.
Zenobij epiſcopi, 25 Maij presbyteri, 29 Oct. & Zenobiæ 30 Oct.
Zenonis, 8 Dec. 12 Apr. cum alijs, 9 Iul.
Zepherini, 26 Aug. Zoæ, 5 Iul.
Zoeli, 27 Dec. cum Seruulo & alijs, 24 Maij.
Zoerardi, Maij 1
Zoili cum 19, 27 Iun.
Zotici, 31 Dec. cum tribus, 10 Febr.

FINIS.

Cyprianus epiſt. 37. ſiue lib. 3. epiſtola 6.

DIES eorum, quibus excedunt, annotate, vt commemorationes eorum inter memorias Martyrum celebrare poſsimus.

Loquitur eo loci beatiſsimus Cyprianus de Confeſſoribus, qui in carcere ſine tortura excedebant. quibus conſummatam martyrij gloriam tribuere non dubitat, eò quòd eorum voluntati, confeſsioni, & vinculis, acceſſerit etiam moriendi terminus.

Auguſt. lib. 20. contra Fauſtum, cap. 21.

POPVLVS Chriſtianus memorias Martyrum religioſa ſolennitate concelebrat, & ad excitandam imitationem, & vt meritis eorum conſocietur, atque orationibus adiuuetur.

Bernardus, ſermone in vigiliam Petri & Pauli.

TRIA ſunt quæ in feſtiuitatibus Sanctorum vigilanter conſiderare debemus: auxilium Sancti, exemplum eius, confuſionem noſtram.

Hadrianus Papa 1. in ſcripto de imaginibus ad Carolum Magnum.

PASSIONES ſanctorum Martyrum, ſacri Canones cenſuerunt, vt liceat etiam in Eccleſia legi, cum anniuerſarij dies eorum celebrantur. *Canon 13. Cōcilij Africani. 47. Carthag. tertij.*

Gelaſius in Concilio ſeptuaginta Epiſcoporum.

QVAEDAM tamen ſecundum auctoritatem antiquam, vel conſuetudinem, ſingulari cautela in Sancta Romana Eccleſia non leguntur, ne vel leuius ſubſannandi oriretur occaſio.

Gregorius homilia 39. Euangeliorum.

AD amorem Dei, & proximi, plerunque corda audientium plus exempla, quàm verba excitant.

Leo Sermone de S. Laurentio.

NVLLORVM eſt vtilior forma, quàm Martyrum eloquentia. Validiora ſunt exempla, quàm verba: & plenius eſt opere docere, quàm voce.

Ambroſius Sermone 92. de Nazario & Celſo.

MAGNI periculi res eſt, ſi poſt Prophetarum oracula, poſt Apoſtolorum teſtimonia, poſt Martyrum vulnera, veterem fidem, quaſi nouellam diſcutere præſumas, & poſt tam manifeſtos duces, in errore permaneas, & poſt morientium ſudores, ocioſa diſputatione contendas. Veneremur ergo in Sanctorum Martyrum gloria fidem noſtram.

Sulpitius Seuerus dialogo primo, qui Gallus inſcribitur, Cap. 12.

AD excitandam virtutum æmulationem, cui pauca non ſufficiunt, multa non proderunt.

QVAE

QVÆ SEQVVNTVR COMMVNITER MARTYROLOGIO PRAEMITTI SOLENT.

PRAEFATIO IN SVBSEQVENS *Martyrologij opus.*

NOTANDVM, quòd licet multi dederint operam ad compilandum Martyrologium: tamen tres fuerunt, qui pręcipuè opus huiuſmodi tradiderunt. Primus fuit Hieronymus, cuius operi præmittuntur duæ epiſtolæ: videlicet, duorum Epiſcoporum ad ipſum, & ipſius ad eos, inferiùs annotatæ. Secundus fuit Beda, cuius operi aſsignatur ſecundus Prologus: qui ſic incipit, Feſtiuitates. Tertius fuit Vſuardus Monachus: cuius opus magis habetur in vſu apud multas Eccleſias: quæ etiam creduntur aliqua eius operi in locis variis addidiſſe: præcipuè de Sanctis & feſtis pertinentibus ad eaſdem. Et huius eſt Martyrologium ſubſcriptum: quod nos pro maiori parte duximus eligendum, & præ aliis tenendum.

EPISTOLA CHROMATII ET HELIODORI EPISCOPORVM, AD beatum Hieronymum de opere Martyrologij colligendo.

DOmino ſancto patri Hieronymo Chromatius & Heliodorus epiſcopi in Dominō ſalutē. Cum religioſiſſimus Auguſtus Theodoſius Mediolani vrbem eſſet ingreſſus: vniuerſóſque Italiæ Epiſcopos ad ſe inuitaſſet: & ob cauſam aliquantulorum epiſcoporum, qui ex Ariana fæce ſuas animas inquinaſſent, inquireret: contigit & noſtram paruitatem in eodem adeſſe concilio: in quo cum dicenda dicta eſſent, & diffinienda diffinita, cœpit Chriſtianiſſimus princeps ſanctum Gregorium Cordubenſis Eccleſiæ in eo præferre antiſtitem, quòd omni die ſiue non ieiunans matutinas, ſiue ieiunans veſpertinas explicans miſſas, eorum martyrum quorum natalitia eſſent, plurimorum nomina memoraret. Factúmque eſt, vt omnes pariter ſtatueremus ad tuam ſcribere charitatem, vt famoſiſſimos feriales de archiuis ſancti Euſebij Cæſareæ Paleſtinæ epiſcopi inquirens, Martyrum ad nos dirigas feſta: vt poſſimus hoc officium per tuam ſanctam induſtriam meliùs perfectiuſq; ad honorem Dei, Martyribus exhibere.

BEATI HIERONYMI SVPER EO IPSO AD EOSDEM *reſponſio.*

CHROMATIO & Heliodoro ſanctis Epiſcopis Hieronymus Presbyter. Conſtat Dominum noſtrum IESVM CHRISTVM omni die Martyrum ſuorum triumphos excipere: quorum paſsiones à ſancto Euſebio Cæſarienſi Epiſcopo ſcriptas reperimus. Nam Conſtantinus Auguſtus cum Cęſaream fuiſſet ingreſſus, & diceret memorato antiſtiti, vt peteret aliqua beneficia Cæſarienſi Eccleſiæ profutura: legitur reſpondiſſe Euſebium: opibus ſuis Eccleſiam ditatam nulla petendi beneficia neceſsitate compelli: ſibi tamen deſiderium immobile extitiſſe, vt quicquid in Republica Romana geſtum ſit erga Sanctos Dei: iudices iudicibus ſuccedentes in vniuerſo orbe Romano ſolicita perſcrutatione monumenta publica diſcutiendo perquirerent, & qui Martyrum à quo iudice, in qua prouincia vel ciuitate, qua die, quáue perſeuerantia paſsionis ſuæ obtinuerunt palmam, de ipſis archiuis ſublata ipſi Euſebio Regio iuſſu dirigerent. Vnde factum eſt, vt idoneus relator exiſtens, & Eccleſiaſticam Hiſtoriam retexeret: & omnium penè Martyrum Prouinciarum omnium Romanarũ trophæa diligens hiſtoriographus declararet: quatenus omni die ſacrificium Deo offerentes eorum nomina meminiſſent, ſtudentes quî die ipſo quo ſacrificium offertur, victores diaboli extitiſſent: & Martyrij ſui triumpho pollentes atq; ouantes, ad Regem ſuum perueniſſent Chriſtum. Hac de cauſa ſingulorum menſium: ſingulorumque

Vide cap. ſecundũ libri de Martyrologijs.

dierum feſta cõſcripſimus, vt iubere dignabamini, perennem noſtrę paruitatis memoriam fore credentes, cùm diebus omnibus per tot annorum ſpatia ſancta ſanctorum nomina fuerint feſtiuè celebrata. Et quoniam per ſingulos dies diuerſarum prouinciarum diuerſarumq; vrbium pluſquam octingentorum & nongentorum Martyrum ſunt nomina nominata: vt nullus dies ſit, qui non intra quingentorum numerum reperirį poſsit aſſcriptus, excepto die Calendarum Ianuariarum: conſiderans inter innumerabiles turbas lectoris animum intra vnum menſem poſſe laſſeſſere, ne id eueniat, breuiter & ſuccincte eorum qui ſunt in ampliſsima feſtiuitate in ſuis locis tantum præ omnibus memoratus ſum, vt amputato faſtidio vnus de omnibus ſufficiat libellus aſſcriptus: Sane in prima parte libellį omnium beatorum Apoſtolorum feſta conſcripſimus: vt dies varij non videantur diuidere, quos vna dignitas Apoſtolatus in cœleſti gloria fecit eſſe ſublimes.

PRAE-

PRÆFATIO,

Quæ in multis libris adſcribitur BEDAE, ſuper opere Martyrologij: plures autem ipſam excerptam dicunt ex libris beati AVGVSTINI.

*FEſtiuitates ſanctorum Apoſtolorum ſeu Martyrum, antiqui patres in venerationis myſterio celebrari ſanxerunt; ad excitandam imitationem, & vt meritis eorum aſſociemur, atque orationibus adiuuemur: ita tamen vt nulli martyrum, ſed ipſi Deo martyrum, ſacrificemus, quamuis in memorias martyrum conſtruamus altaria. Nemo enim antiſtitum in locis ſanctorum corporum aßiſtens altari, dixit: Offerimus tibi Petre aut Paule aut Cypriane: ſed quod offertur, Deo offertur, qui Martyres coronauit: & apud memorias eorum quos coronauit: vt ex ipſorum locorum amore maior affectus aſſurgat, ad augendam charitatem, & in illos quos imitari * poſſumus: & in illum quo adiuuante poſſumus. Colimus ergo Martyres eo cultu dilectionis & ſocietatis, quo in hac vita coluntur homines ſancti Dei, quorum cor ad talem pro Euangelica veritate paßionem paratum eſſe ſentimus: ſed illos tantò deuotius quantò ſecuriùs, poſt incerta omnia ſuperata: quos etiam fidentiori laude prædicamus, iam in vita feliciore victores, quam in iſta adhuc vſque pugnantes. At vero illo cultu qui Græcè* λατρεία *dicitur, ſed Latinè vno verbo dici non poteſt, cum ſit quædam diuinitati debita ſeruitus, nec colimus, nec colendum docemus, niſi vnum Deum. Cum autem ad hunc cultum pertineat oblatio ſacrificij, inde idololatræ dicuntur, qui hoc etiam idolis exhibent. Nullo ergo modo aliquid tale offerimus, aut offerendum præcipimus, vel cuiquam martyri, vel cuiquam ſanctæ animæ, vel cui-*

Lib.20.cõtra Fauſtũ cap.21.

* poſcimus.

quam angelo. Et quiſquis in hunc errorem labitur, corripitur per ſanam doctrinam: ſiue vt corrigatur, ſiue vt condemnetur*: dum etiam ipſi ſancti homines vel angeli exhiberi ſibi nolunt quod Deo debere norunt. Apparuit hoc in Paulo & Barnaba, cum commoti miraculis, quæ per eos facta ſunt, Lyaconij eis, tanquam dijs, immolare voluerunt: ſciſſis enim veſtibus, confitentes & perſuadentes ſe deos non eſſe, iſta ſibi fieri vetuerunt. Apparuit & in Angelis, vt in Apocalypſi legimus, Angelum ſe adorari prohibentem, atque dicentem adoratori ſuo: Vide ne feceris, conſeruus enim tuus ſum & fratrum tuorum: Deum adora.] Honorandi ſunt ergo martyres, propter imitationem: non adorandi, propter religionem: honorandi ſunt charitate, non ſeruitute.

* ſiue vt caueatur.

Act. 14.

Apoc. 19. & 22.

EPI-

EPISTOLA SEV PRAEFATIO VSVARDI MONACHI AD CAROLVM *Magnum, Regem Franciæ, & Imperatorem, ſuper opere Martyrologij.*

DOmino Regum pijſsimo, Carolo Auguſto, Vſuardus indignus ſacerdos ac monachus, perennẽ in Chriſto coronam. Minimè latet veſtram celſitudinem ſapiẽtiſsime Princeps, qualiter monemur in imitandis antiquorum ſtudijs, vt quicquid in geſtis præcipuè eccleſiaſtico dogmati congruis minus perfectum inuentum fuerit, debeamus vel pro poſſe ſupplere, vel certè ſuppleri optare. Quæ res pia quidem ſolicitudine (veſtro, ſi recordamini, iuſſu dignanter admoto) me ad hoc, etſi indignum, compulit, quatenus Sanctorum ſacras atque anniuerſariò recolendas feſtiuitates, ex quibuſdam præcedentium patrum Martyrologijs, in quandã colligerem vnitatem. Recolebamque in ipſis eorundem ſolennitatibus, quam multos propriæ negligentiæ exceſſus, quos etiam purgari tali cupiebam officio. Præterea & venerabilium Hieronymi ſcilicet ac Bedæ preſbyterorum, pijs quamuis ſuccinctis, ſuper hoc prouocabar deſcriptis. Quorũ prior breuitati ſtudens, alter verò quamplures kalendarum dies intactos relinquens, multa inueniuntur huius operis præterijſſe neceſſaria: quos tamen ſequutus, cenſui & Flori memorabilis viri latiora iã in eo ipſo negocio ſequi veſtigia, præſertim in ſecundo eiuſdem libro.

Ibi enim multa quæ in priori omiſerat, & correxit & addidit. At ſi quid prȩter quod ab illis accepi, in hoc tempore auctum vel mutatum eſt, ſagaci

à me indagine id perquiſitum agnoſci poterit. Cæterum benigniſsime, idcirco hanc exiguitatis meæ præfatiunculam huic opuſculo inſerere malui, vt ſciretur non me in hoc vſum leuitatis conamine, ſed potius veſtris (vt erat dignum) paruiſſe imperiis, catholicorum fidelium ſolitò conſulentibus vtilitati. Vnde quod veſtrum eſt obſecro, vt ſi iuſtum decernitur, propriæ tuitionis anchora roboretur, quò videlicet & præſentibus regalis examinis auctoritate, & futuris tantæ auctoritatis firmetur examine. Excellentiam magnitudinis veſtræ per multa annorum curricula, Rex regum Dominus ſua dignetur cuſtodire potentia.

AMEN.

PRO-

PROLOGVS ADONIS EPISCOPI TREVERENSIS, IN SVVM MARTYROLOGIVM.

NE putes me in hoc opere in vacuum laboraſſe, & rem non neceſſariam executum fuiſſe, breuiter tibi cauſam facti aperiam. Primum fuit imperium, ac iuſsio ſanctorum virorum, ne ſupereſſent dies abſque nominibus Martyrum in Martyrologio. quod venerabilis Flori ſtudio in labore domini Bedæ accreuerat,& tantum notati erant. Deinde quoniam collecti vndique paſsionum codices in tantum ſuccreuerunt, vt non ſolùm præteritas dierum feſtiuitates, verum & aliorum, qui per totum annum ibi notatum poſiti erant, latius, & paulò apertius deſcriberem, infirmioribus fratribus, & minus legere valentibus ſeruiens, vt ad laudem omnipotentis Dei, in memoriis Martyrum haberent compendioſam lectionem, atque in paruo codicillo, quod multo labore alij per plures codices requirunt. Huic operi, vt dies Martyrum veriſsimè notarentur, qui confuſi in Kalendariis ſatis inueniri ſolent,adiuuit nos venerabile, & perantiquum Martyrologium ab vrbe Aquileia cuidam ſancto Epiſcopo à Pontifice Romano directum, & mihi poſtmodum à quodam religioſo Fratre aliquot diebus præſtitum. Quod ego diligenti cura tranſcriptum,

ſcriptum, poſitus apud Rhauennam, in capite huius operis ponendum putaui. Paſsiones autem Sanctorum paulò longius, maximè circa finem Martyrologio huic inſertas non mireris, cùm tibi ratio ſuperius cur factum ſit ſuffecerit. Ora tamen impenſiſsimè, obſecro, vt meritis illorum conſocier, quorum triumphos, & ſi minus quàm debui, excolere optaui.

Salutatus in Chriſto, Vale.

MARTYROLOGIVM, PER SINGVLOS ANNI DIES.

MENSIS IANVARIVS HABET DIES XXXI.

Calendis Ianuarij: Luna Die 1 Ianuarij. A

12.24.5.16.27. 8.19.30.11.22. 3.14.25.6.17. 28.9.20.1

OCTAVAE *Natiuitatis Domini*. & 1
CIRCVNCISIO Domini noſtri Ieſu Luc.2.e
Chriſti ſecundũ carnem; *quando ſanctiſsimum nomen Ieſus ei ab Angelo impoſitum, mundo innotuit, annique decorauit exordium.* Romæ, natalis ſancti Al- 2
machij martyris, qui iubente Alipio vrbis præfecto, cum diceret, Hodie Octauæ diei Dominicæ ſunt; ceſſate à ſuperſtitionibus idolorum: à gladiatoribus occiſus eſt. Via Appia, coronæ militum triginta, ſub Dioclitiano imperatore. Item Romæ, ſanctæ
Martinæ virginis; quæ ſub Alexandro imperatore 3
diuerſis tormentorum generibus cruciata, tandem gladio martyrij palmam adepta eſt. Apud Spoletum, ſancti Concordij presbyteri & martyris, tem- 4
poribus Antonini imperatoris. qui primo fuſtibus cæſus, dehinc equuleo ſuſpenſus, ac fame poſt in carcere maceratus, ibique Angelica viſitatione conſolatus, demum gladio vitam finiuit. In Cæſaréa
Cappadociæ, depoſitio ſancti Baſilij epiſcopi, cuius 5
celebritas decimo octauo Calendas Iulij potiſsimum recolitur. In Africa, beati Fulgentij, eccleſiæ 6
Ruſpenſis epiſcopi. qui ob Catholicam fidem; & eximiam

eximiam doctrinam, exilio relegatus, tandem ad propriam eccleſiam redire permiſſus, vita & verbo clarus, ſancto fine quieuit. [b] *Huius vita virtutibus plena, habetur.* In territorio Lugdunenſi, [r] *monaſte-*
7 *rio Iurenſium*, ſancti Eugendi abbatis. Cuius vita, virtutibus & miraculis plena refulſit. Alexandriæ,
8 ſanctæ Euphróſynæ virginis. [r] *Eodē die, ſancti Magni martyris. Et aliorum plurimorum Sanctorum, martyrum, confeſſorum, atque virginum, R. eſpondetur, Deo gratias.*

¶ Apud Viennam Galliæ, ſancti Clari confeſſoris, abbatis monaſterij ſancti Marcelli magnæ ſanctitatis. cuius & vita ha-
Pag. 64. Sur. betur †. Caſtro Mileduno, depoſitio ſancti Aſpaſij confeſſoris: cuius ibidem nomini principalis eccleſia titulatur, licet vita penitus ignoretur.

ANNOTATIONES.

1 De Octauis Domini ſcribunt Ordo Romanus pag. 20. Alcuinus pag. 38, 39.
2 De Almachio verba Martyrologij citat Alcuinus de officijs cap. 4.
3 Martinæ paſsionem, ex qua Ado Treuirenſis epiſcopus multa tranſſcripſit, habet tomus 1 Surij pag. 20.
4 Concordij ſimiliter, pag. 22.
5 Baſilij laudem habet hoc die Simeon Metaphraſtes: ſed vitæ eius auctores notabuntur iuxta Romanum Calendarium die 14 Iunij.
6 Fulgentij Ruſpenſis epiſcopi vitam ſcribit diſcipulus eius ad Felicianum epiſcopum, eiuſdem ſucceſſorem. Quam Beda meritò vocat virtutibus plenam. Edita eſt apud Surium: & edenda cum Fulgentij operibus, quibuſdam nunquam editis, apud Plantinum.
7 Eugendi abbatis vitam diſcipulus eius fideliter conſcripſit. pag. 57 Surij.
8 De Euphroſyne, die 11 Februarij.

2 Ian. B Quarto Nonas Ianuarij, luna
13. 25. 6. 17. 28. 9. 20. 1. 12. 23. 4. 15. 26. 7. 18. 29. 10. 21. 2. f

Octaua ſancti Stephani. Apud Antiochiā, paſsio beati Iſidori epiſcopi. Et in Ponto, ciuitate Tomis, trium frātrū, Argæi, Narciſsi, & Marcellini

pueri,

pueri, qui ſub Licinio principe inter tirones com-
prehenſus, cum nollet militare, cæſus ad mortem,
& diu in carcere maceratus, atque in mare merſus,
martyrium conſummauit. In Thebainde, ſancti
Macarij abbatis. [r] *Apud Siluiniacum, ſancti Odilonis* 1
abbatis, cuius feſtiuitas, cum in Calẽdis habeatur, hic tamẽ 2
plenius recolitur. ¶ *Apud Corbeiam, depoſitio ſancti*
Adalardi abbatis. [r] *Ipſo die, ſancti Siridonis epiſcopi.* 3

ANNOTATIONES.

1 De Macarijs vide tertiam annotationem 15 die Ianuarij.

2 De Odilone. Sigebertus Gemblacenſis in libro de viris illuſtribus cap. 163. Petrus Damiani, Romanæ eccleſiæ ſeptimus leuita, ſcripſit vitam Odilonis, quarti abbatis Cluniacenſis. Eſt pag. 48 Surij, petẽte Hugone quinto abbate Cluniaci cõſcripta.

3 Adalardi vitam ſcripſit ſanctus Ratbertus abbas, ſextus ſancti Adalardi in Gallica Corbeia ſucceſſor, qui & Paſchaſius magis vſitatè dicitur. Pag. 72 Surij.

Tertio Nonas Ianuarij, luna 3 Ian. C

14. 26. 7. 18. 29. 10. 21. 2. 13. 24. 5. 16. 27. 8. 19. 30. 11. 22. 3. 1

OCtaua *ſancti Ioannis Euangeliſtæ.* Romę via Ap- 1
pia, natale beati † Anteri papæ. Qui paſſus eſt *al.* Ante
ſub Maximino, & in cœmeterio Calixti ſepultus. ros
Eodem die ſancti Petri, qui apud ciuitatem † Au- 2
lanam crucis ſupplicio eſt interemptus. In Helle- *al.* Aulo
ſponto, ſanctorum martyrum, Cyrici, Primi, & nam.
Theogenis. Ciuitate Pariſijs, ſanctæ Genouefæ 3
virginis. quæ à beato Germano Altiſiodorenſi epi-
ſcopo Chriſto dicata, admirandis virtutibus late
claruit, *& vſque ad octogeſimum annum in Chriſti ſer-*
uitutẽ conſenuit. Cuius corpus requieſcit in conuentu
Apoſtolorum Petri & Pauli in monte Pariſiis. [g] *Die* 4
tertia, ſancti prophetæ Malachiæ: & ſancti martyris De Dan.
Gordij. [r] *Patauij, ſancti Danielis martyris.* [b] *Eadem* Scardeon.
die, ſancti Florentij, Viennenſis epiſcopi, & martyris, fol. 104.
octaui eiuſdem vrbis †. † Ado Anno 241.

¶ In

¶ ¶ *In pago Viromandenſi, inuentio corporis beati*
5 *Quintini martyris, ab* Eligio *epiſcopo, & tranſlatio ipſius.* P *Item relatio capitis ſancti* Iacobi *Apoſtoli,* fratris ſancti Ioannis, ad ſancti Vedaſti monaſterium oppidi Atrebatenſis. Ipſo die, obitus Angelæ de Fulgineo.

ANNOTATIONES.

1 Anteri, ſiue Anterotis, meminit Pontificale Capite 20. & Euſebius libro ſexto cap.22. Rufini 20. Quod Vſuardus habet, {cum duodecim annis rexiſſet eccleſiam} ex contextu hic repono, propter diſcrepantiam.

2 Petri Balſami apud Aulonam martyrium, habet Surius pag. 96. Ipſum tranſtulit Anaſtaſius Romanæ Sedis bibliothecarius.

3 Genoueſæ meminit Greg. Turonenſis de gloria confeſſorum cap.91. Hiſtoria vitæ eius ſcripta eſt per anonymum quidē, ſed qui ſub finem vitæ dicit, ſe poſt † tricenos annos ab obitu Genoueſæ, animum appuliſſe ad deſcribendam eius vitam. Eam mutato ſtylo habet Surius, pag.102.

† Forte trecenos.

4 Gordij militis & martyris inclytum certamen, beatiſsimus epiſcopus Baſilius enarrauit, in hodierna eius celebritate, ex hiſtoriæ eius notitia. Homilia 19.

5 Quintini hac die inuentionē, latè ſcribit Audoēnus ſanctus epiſcopus Rothomagenſis, libro 1 vitæ ſancti Eligij, cap. ſexto.

4. Ian. D Pridie Nonas Ianuarij, luna

15.27.8.19.30. 11.22.3.14.25. 6.17.28.9.20. 1.12.23.4.15

O*Ctaua ſanctorum Innocentium. Item,* natalis beati
1 Titi. qui ordinatus ab apoſtolo Cretenſium epiſcopus, ac prædicationis officium fideliſsimè complens, finem beatum adeptus eſt: ibiq; ſepultus apud eccleſiam, vbi fuerat dignus miniſter conſtitutus. Apud Africam, præclariſsimorum martyrum, Aquilini, Gemini, Eugenti, Martiani, Quinti, Theódoti, & Tryphonis. quorum geſta habentur.
2 Romæ, ſanctorum, Priſci presbyteri, & Priſcilliani clerici, ac Benedictę religioſæ fœminæ. qui ſub tempore Iuliani imperatoris, gladio martyrium
3 conſummauerunt. Item Romæ, ſanctæ Dafroſæ, vxoris

vxoris Fabiani martyris. quæ poſt interfectionem ipſius, primum relegata exilio, deinde à præfato principe capite iuſſa eſt puniri. Ciuitate Bononia, Hermetis, Aggæi & Caij ʳ *martyrum. Lingonis, ſancti Gregorij epiſcopi & confeſſoris.* ¶ *cuius geſta habentur.* 3

Ipſo die, natalis ſancti Rigoberti †, *Remenſis archiepiſcopi, & confeſſoris.* Gandaui, ᵖ *natale ſanctæ Pharaildis virginis.* § *Die quarta, ſancti Theoctiſti ducis † in Cucumo.* † *Surius pag. 111.* *Portè monachorũ. id eſt, abbatis*

¶ *& congregatio ſanctorum ſeptuaginta Apoſtolorum.*

Tuderti Tuſciæ, ſancti Rogerij confeſſoris, Ordinis Minorũ. Cuius memoria ibidem celebratur, conſenſu Gregorij noni.

ANNOTATIONES.

1 Titi meminit Apoſtolus ſcribens ad eum, 2 Cor. 2, 7, 8, 12. Gal. 2. 2 Timoth. 4. Euſebius 3 hiſt. eccl. cap. 4. Appendix Græci ad Hieronymi catalogum capite 12.

2 De Priſco, Priſcilliano, Benedicta, & Dafroſa, geſta Pigmenij & Bibianæ Ms.

3 Gregorij Lingonenſis vitam ſcribit ſanctus Gregorius Turonenſis de vita patrum Galliæ, capite, ſiue, vt ipſe loquitur, libro ſeptimo. De eodem idem libro tertio hiſt. Francorum cap. 19. & epitaphium Ms. ſancti Fortunati epiſcopi.

Nonis Ianuarij, Iuna 5 Ian. E

16. 28. 9. 20. 1. 12. 23. 4. 15. 26. 7. 18. 29. 10. 21. 2. 13. 24. 5 r

† Vigilia *Epiphaniæ Domini.* Romæ, natalis beati Teleſphori papæ. qui ſeptimus poſt beatum Petrum Apoſtolum Pontifex ordinatus, illuſtre martyrium duxit. Apud Antiochiam, ſancti Simeonis monachi cuius vita & conuerſatio ſatis extitit admirabilis. Eodem die, Eduardi regis *Anglorum & confeſſoris.* § *Die quinta, ſanctorum martyrum Theopempti & Theonæ. & ſanctæ Syncleticæ.* † § *Præfeſtum Theophaniæ.* *De Tel. Pontificale. c. 9* 1 2 3

¶ Apud Traiectum Gerlaci eremitæ, ex milite confeſſoris. Item, vt notat Metaphraſtes, beatæ Apollinaris virginis †. *Pag. 115. Surij.*

ANNOTATIONES.

1 De Simeone. Nicephorus libro 14 Eccl.Hiſt.cap.51 Simeonis admiranda opera à multis quidem, qui ea oculis ipſi ſuis viderunt, memoriæ prodita ſunt: Commodè autem & perpulchrè ea Theodoritus Cyri epiſcopus in Dei amantium hiſtoria
Th.cap.26 eſt proſecutus. Citatur à Damaſceno libro 3 contra iconocla-
Philothei. ſtas, & in ſeptima ſynodo, actione quarta. Sequitur in Nicephoro, Hiſtoriam quoque eius poſt magnum Theodoritum, optime ei cognominis Simeon Metaphraſtes conſcripſit. Hic non extat. De eodem Euagrius Hiſtoriæ Eccl.lib.1. cap.13,14. libro 6 cap.22.

2 De Eduardo ex catalogo Scriptorum Brytanniæ. Oſbertus de Stoke Clare, Londini, monachus ſancti Petri, dedicauit Alberico legato Innocētij ſecundi, librum vnum de vita Eduardi regis qui incipit, Reuerendiſsimo domino Alberico. Claruit An.1136. Ealredus (Ethelredum plures vocant) ordinis Ciſtertienſis abbas in Rhieualle diœceſis Eboracenſis, ſcripſit vitam Eduardi regis libris duobus. Incipit, Multis veterum ſtudio fuiſſe, & carmine, Cum tibi Laurenti cogar parére: De miraculis D.Eduardi incipiendo, Rebus humanis exemptus. Cl.an. 1164. Hiſtoria autem Eduardi impreſſa tomo 1 Surij, habet titulum ſancti Ealredi in Ms. exemplari Rubeæ vallis. Cui etiam Surius ſubiecit eiuſdem canonizationem per Alexandrum ſucceſſorem Innocentij.

3 Syncletices vitam, Auctore Athanaſio Alexandrino epiſcopo, citat Nicephorus lib.8.Hiſt. cap.40.

6. Ian. F Octauo idus Ianuarij, luna

17.29.10.21.2. 13.24.5.16.27. 8.19.30.11.22. 3.14.25.6.

1 Matth.2. EPIPHANIA Domini. *qua manifeſtari cœpit gentibus, cum eum Magi adorauerunt, Melchior, Baltazar & Iaſpar. Simul hoc die Eccleſia gratam memoriam*
Matth.3. *celebrat baptiſmi eius ſacri, & primi omnium miraculo-*
Ioan.2. *rum Chriſti, ac ſub illo cæterorum; quibus celebriter manifeſtata fuit ipſius diuinitas.* In territorio Remenſi, paſsio ſanctæ Macræ virginis. quæ iubente Rictiouaro præſide, cum in ignem eſſet præcipitata, & permanſiſſet illæſa, deinde mamillis abſciſsis, & ſqualore carceris afflicta, ſuper teſtas etiam acutiſſimas

ſimas ac prunas volutata, orans migrauit ad Dominum. Redonis, ſancti Melanij epiſcopi & confeſſoris. qui poſt ſigna virtutum, iugiter intentus cœlo, migrauit à ſæculo. *Apud Famaguſtam ciuitatem Cypri, beati Petri Thomaſij, patriarchæ Conſtantinopolitani, doctoris percelebris, Ordinis Carmeli profeſſoris. qui poſt plures de ſacræ Crucis inimicis victorias, poſtq́; plures conſcriptos libros, ac patrata miracula, die ac hora à ſe præſignatis, feliciter obdormiuit. Ciuitate Florẽtia, beati Andreæ Carmelitæ, præſulis Feſulani, odore virtutifero longe latéque fulgurante ſplendeſcentis.* De Mela. Tur. in glo. conf. c. 55. 2 3

¶ Barcinone, beati Raimundi confeſſoris, tertij magiſtri Ordinis Prædicatorum. qui licet non ſit Canonizatus, eius tamẽ feſtiuitas ex cõſenſu Pauli quarti à Barcinonenſibus celebratur poſtridie Epiphaniæ Domini. Delphis in curia beghinarum, obitus venerabilis Gertrudis de Ooſten. cuius vita habetur †. Antiquitus, annunciatio diei Paſchatis per diaconum. 4 † Ms. prolixè.

ANNOTATIONES.

1 In Epiphaniorum ſeu manifeſtationum Chriſti Euangelicum feſtum extant Homiliæ & doctiſsimi Commentarij, tam Patrum, quàm recentiorum. De eodem feſto, Ordo Romanus pag. 21. Alcuinus pag. 39. Canus lib. 11. locorum cap. 3, obiectione 4, 5, & 6. quibus reſpondet cap. 5.

2 Petri Thomæ, ſiue Thomaſij, vitam ſcripſerunt, Philippus Mazerius Cancellarius regis Cypri, & Ioannes Fauentinus, nondum impreſsi.

3 Andræ verò Corſini vita, qui Feſularum fuit propè Florentiam epiſcopus, doctè & eleganter conſcripta eſt, apud Surium, pag. 143.

4 Item Raimundi breuiter ex Leandro Bononienſi, de illuſtribus viris Ordinis Prædicatorum.

Septimo Idus Ianuarij, luna 7. Ian. G

18.30.11.22.3. 14.25.6.17.28. 9.20.1.12.23. 4.15.26.7.

Relatio pueri Ieſu ex Aegypto. Eodem die, beati Luciani, Antiochenæ eccleſiæ presbyteri & martyris. qui ſatis clarus doctrina & eloquentia, Matth. 2.

ANNOTATIONES.

1 De Simeone. Nicephorus libro 14 Eccl.Hiſt.cap.51 Simeonis admiranda opera à multis quidem, qui ea oculis ipſi ſuis viderunt, memoriæ prodita ſunt: Commodè autem & perpul-
2 chrè ea Theodoritus Cyri epiſcopus in Dei amantium hiſtoria
Th.cap.26 eſt proſecutus. Citatur à Damaſceno libro 3 contra iconocla-
Philothei. ſtas, & in ſeptima ſynodo, actione quarta. Sequitur in Nicephoro, Hiſtoriam quoque eius poſt magnum Theodoritum, optime ei cognominis Simeon Metaphraſtes conſcripſit. Hic non extat. De eodem Euagrius Hiſtoriæ Eccl.lib.1. cap.13,14. libro 6 cap.22.

2 De Eduardo ex catalogo Scriptorum Brytanniæ. Oſbertus de Stoke Clare, Londini, monachus ſancti Petri, dedicauit Alberico legato Innocētij ſecundi, librum vnum de vita Eduardi regis qui incipit, Reuerendiſsimo domino Alberico. Claruit An.1136. Ealredus (Ethelredum plures vocant) ordinis Ciſtertienſis abbas in Rhieualle diœceſis Eboracenſis, ſcripſit vitam Eduardi regis libris duobus. Incipit, Multis veterum ſtudio fuiſſe, & carmine, Cum tibi Laurenti cogar parére: De miraculis D.Eduardi incipiendo, Rebus humanis exemptus. Cl.an. 1164. Hiſtoria autem Eduardi impreſſa tomo 1 Surij, habet titulum ſancti Ealredi in Ms. exemplari Rubeæ vallis. Cui etiam Surius ſubiecit eiuſdem canonizationem per Alexandrum ſucceſſorem Innocentij.

3 Syncletices vitam, Auctore Athanaſio Alexandrino epiſcopo, citat Nicephorus lib.8.Hiſt. cap.40.

6. Ian. F Octauo idus Ianuarij, luna

17.29.10.21.2. 13.24.5.16.27. 8.19.30.11.22. 3.14.25.6.

1 EPIPHANIA Domini. *quà manifeſtari cœpit gen-*
Matth.2. *tibus, cum eum Magi adorauerunt, Melchior, Baltazar & Iaſpar. Simul hoc die Eccleſia gratam memoriam*
Matth.3. *celebrat baptiſmi eius ſacri, & primi omnium miraculo-*
Ioan.2. *rum Chriſti, ac ſub illo cæterorum; quibus celebriter manifeſtata fuit ipſius diuinitas.* In territorio Remenſi, paſsio ſanctæ Macræ virginis. quæ iubente Rictiouaro præſide, cum in ignem eſſet præcipitata, & permanſiſſet illæſa, deinde mamillis abſciſsis, & ſqualore carceris afflicta, ſuper teſtas etiam acutiſ-

ſimas

ſimas ac prunas volutata, orans migrauit ad Dominum. Redonis, ſancti Melanij epiſcopi & confeſſoris. qui poſt ſigna virtutum, iugiter intentus cœlo, migrauit à ſæculo. *Apud Famaguſtam ciuitatem Cypri, beati Petri Thomaſij, patriarchæ Conſtantinopolitani, doctoris percelebris, Ordinis Carmeli profeſſoris. qui poſt plures de ſacræ Crucis inimicis victorias, poſtq; plures conſcriptos libros, ac patrata miracula, die ac hora à ſe præſignatis, feliciter obdormiuit. Ciuitate Florētia, beati Andreæ Carmelitæ, præſulis Feſulani, odore virtutifero longe latéque fulgurante ſplendeſcentis.* De Mela. Tur. in glo. conf. c. 55. 2 3

¶ Barcinone, beati Raimundi confeſſoris, tertij magiſtri Ordinis Prædicatorum. qui licet non ſit Canonizatus, eius tamen feſtiuitas ex cōſenſu Pauli quarti à Barcinonenſibus celebratur poſtridie Epiphaniæ Domini. Delphis in curia beghinarum, obitus venerabilis Gertrudis de Ooſten. cuius vita habetur †. Antiquitus, annunciatio diei Paſchatis per diaconum. 4 † Ms. prolixè.

ANNOTATIONES.

1 In Epiphaniorum ſeu manifeſtationum Chriſti Euangelicum feſtum extant Homiliæ & doctiſsimi Commentarij, tam Patrum, quàm recentiorum. De eodem feſto, Ordo Romanus pag. 21. Alcuinus pag. 39. Canus lib. 11. locorum cap. 3, obiectione 4, 5, & 6. quibus reſpondet cap. 5.
2 Petri Thomæ, ſiue Thomaſij, vitam ſcripſerunt, Philippus Mazerius Cancellarius regis Cypri, & Ioannes Fauentinus, nondum impreſsi.
3 Andræ verò Corſini vita, qui Feſularum fuit prope Florentiam epiſcopus, doctè & eleganter conſcripta eſt, apud Surium, pag. 143.
4 Item Raimundi breuiter ex Leandro Bononienſi, de illuſtribus viris Ordinis Prædicatorum.

Septimo Idus Ianuarij, luna 7. Ian. G

18. 30. 11. 22. 3. 14. 25. 6. 17. 28. 9. 20. 1. 12. 23. 4. 15. 26. 7.

Relatio pueri Ieſu ex Aegypto. Eodem die, beati Luciani, Antiochenæ eccleſiæ presbyteri & martyris. qui ſatis clarus doctrina & eloquentia, Matth. 2.

 paſſus

paſſus eſt Nicomediæ ob confeſsionem Chriſti, ſub perſecutione Maximini, ſepultusque eſt Helenopoli Bithyniæ. Apud Antiochiam, ſancti Cleri diaconi. qui pro confeſsionis gloria ſepties tortus, & in carcere diu maceratus, ad vltimum decollatus, martyrium cõſummauit. Ciuitate Heraclea, Felicis & Ianuarij. *Ipſo die, ſancti Iuliani. Item Papiæ,*
2 *Criſpini epiſcopi & confeſſoris.* ¶ *Ipſo die, ſancti Ca-*
3 *nuti, ducis Daciæ & martyris, filij Erici regis: qui paſſus*
eſt anno milleſimo centeſimo trigeſimo. Solemniaco monaſterio, beati Stilonis monachi.

4 ¶ Pataujj, beatiſsimi Valentini, epiſcopi Rhætiarum. Tremoniæ diœceſi Agrippinenſi, tranſlatio ſancti Reinoldi monachi. qui à lapicidis, quibus erat præfectus, Coloniæ martyrium eſt perpeſſus. Inde Tremoniam tranſlatus, cum ab archiepiſcopo Colonienſi Tremonienſes ſibi corpus alicuius ſancti dari poſtularent, quo eorum terra reuerentior eſſet, & ab hoſtibus ſecurior.

Ex Rein. hiſtoria, parte 2 Legende.

ANNOTATIONES.

1 De Luciano, Euſebius libro 9 cap. 5: 6 Rufini, libro 8. cap. 25. quod eſt 14 Rufini. Hieronymus de viris illuſtribus cap. 87. Metaphraſtes pag. 148 Surij. De alio, Origines libro 2 in Iob.
2 De Criſpino Euodius, ſiue Enodius epiſcopus, in vita ſancti Epiphanij to. 1 Surij, pag 527.
3 Kanuti huius martyrium ſcribit Saxo Grammaticus libro decimo tertio hiſtoriæ Danorum, ad Voldemerum regem.
4 Valentini Ms. vita incipit, In ciuitate Pataujenſi inuentum eſt ſub noſtro æuo corpus ſanctiſsimi venerandi confeſſoris Chriſti Valentini epiſcopi, temporibus Calliſti papæ, anno Dominicæ incarnationis 1090.

8 Ian. A — Sexto Idus Ianuarij, — luna

19. 1. 12. 23. 4. 15. 26. 7. 18. 29. 10. 21. 2. 13. 24. 5. 16. 27. 8

1 NEapoli Campaniæ, natale ſancti Seuerini. qui Seuerinus poſt multarum virtutum perpetrationem, plenus ſanctitate quieuit. Beluaci, ſanctorum martyrum, Luciani presbyteri, Maximiani & Iuliani. quorum Maximianus & Iulianus primo à per-

à perſecutoribus gladio puniti ſunt: deinde beatus Lucianus poſt nimiam cædem, cum Chriſti nomen viua voce confiteri non timuiſſet, priorum ſententiam & ipſe excepit. Eodem die, ſancti Eugeniani 1
martyris. *Auguſtoduni, depoſitio ſancti Egemonij, epiſcopi & confeſſoris. Apud Bruxellam,* P *depoſitio ſanctæ Gudilæ virginis* *. *cuius ſacri corporis reliquiæ* † *ibidem venerantur.* ¶ *Ad cuius tumulum apud Ham Brabantiæ tempore hiberno pópulus arbor, ſine manibus putantium mox excreuit, & virens vt nemus fronduit. Quorum vtrumque fecit Deus, officio quo nouit & voluit: & poteſtate qua valuit, in teſtimonium eiuſdem virginis, in domo Domini vt palma florentis. Trecas, ſancti Frodoberti abbatis. Ratiſponæ, beati Erardi pontificis & cõfeſſoris.* r *Metis ciuitate, ſancti Patientis epiſcopi & confeſſoris. Eodem die, ſancti Maximi, Papienſis epiſcopi, & confeſſoris.* g *Die octaua, ſanctæ matris Dominicæ: & ſanctorum patrum Georgij Chozebiti, & Aemiliani confeſſoris.*

P patronæ noſtræ

† P hîc

Vita Gudilæ extat pag. 165 Surij.

¶ Eodem die, beati Laurentij Iuſtiniani. 2

ANNOTATIONES.

1 De Seuerino Noricorum Apoſtolo. Iſidorus de viris illuſtribus cap. 14. Eugippius abbas, ad quendam Paſchaſium diaconẽ, libellum de vita ſancti Seuerini monachi tranſmiſſum, breui ſtylo compoſuit. pag. 153 Surij. De eodẽ Lazius, in commentarijs Reip. Romanæ, lib. 12. cap. 7. In Vſuardo expunxi ea verba, {epiſcopi & confeſſoris, fratris beatiſsimi Victorini martyris.} Hunc enim Ado habet Nonis Septembris. Seuerinum verò Noricorum Apoſtolum hoc die obijſſe, & Neapolim tranſlatum eſſe, conſtat ex Eugippio, qui vtrumque habet, & ex Paulo diacono, qui poſterius aſſerit lib. 1. de geſtis Longobardorum, cap. 12. Quare Vſuardo addita putarim quæ expunxi: aut ipſum errando duos Seuerinos confudiſſe.

2 De Laurentio. Trithemius de ſcriptoribus eccleſiaſticis, Laurentius Iuſtinianus Venetus patriarcha claruit An. 1430. Ad cuius tumbam Venetijs multa miracula diuinitus fiunt. Eius vitam Bernardus Iuſtinianus, nepos ipſius, luculenter deſcripſit.} Editus eſt cum operibus patrui ſui.

9. Ian. B Quinto Idus Ianuarij, luna

20.2.13.24.5. 16.27.8.19.30. 11.22.3.14.25. 6.17.28.9.

1 APud Antiochiam, ſub Dioclitiano & Maximiano, natalis ſanctorum, Iuliani & Baſiliſſæ virginis, vxoris eius. quorum miræ paſsiones leguntur. b *Hi ſanctiſsimo voto caſti coniuges, carnem ſuam virginem Chriſto ſeruantes, monaſteria de rebus ſuis inſtituerunt, vt ad decem millia monachorum pater, beatus Iulianus fieret: Baſiliſſa verò multarum virginum mater.* Ex quorum etiam collegio venerabilis multitudo ſacerdotum & miniſtrorum Eccleſiæ Chriſti, igne cremata eſt, quæ ad eos confugerat propter immanitatem perſecutionis. Poſt quos Antonius presbyter Anaſtaſius, & Celſus puer, vnà cum matre, atque alij plures paſsi ſunt. In Mauritania Cæſarienſi, ſanctæ Martianæ, virginis & martyris. Apud Smyrnam, ſanctorum, Vitalis, Reuocati & Fortunati. *In Cantia, Adriani abbatis & confeſſoris. In Nortmannia depoſitio beati Vuaningi confeſſoris, hic nobile monaſterium Fiſcanenſe fundauit, & Leodegarium exulem fouit.*

De Adriano Beda l. 4. hiſt. c. 1, 2, & 21.

ANNOTATIO.

1 Iuliani, Baſiliſſæ, & reliquorum, miræ paſsiones habent ſub initium, Nos qui noſtris oculis vidimus, Martyrum facta conſcribimus: apud Metaphraſtem & Surium pag. 193.

10. Ian, C Quarto Idus Ianuarij, luna

21.3.14.25.6. 17.28 9.20.1. 12.23.4.15.26. 7.18.29.10.

Act. 6. APud Cyprum, beati Nicanoris, diaconi de ſeptem primis. qui gratia fidei & virtute admirandus, glorioſè coronatus eſt. In Thebaïde, natalis beati Pauli primi eremitæ. *Sed transfertur poſt Octauas Epiphaniæ, ad diem decimum quintum menſis*

1 *eiuſdem. Bituricas, natalis ſancti Guilelmi eiuſdem vrbis archiepiſcopi, vita & miraculis glorioſi.* § *Die decima,*

cima, ſancti Domitiani *epiſcopi Melitinæ.* Et *ſancti* 2
Marciani, preſbyteri & œconomi magnæ eccleſiæ. De Mar. Metaph. pag. 215.

ANNOTATIONES.

1 Guilelmi Bituriensis vita Ms. extat in Rubra valle, ſuppreſſo nomine auctoris. Quem tamen ex ipſa hiſtoria conſtat Bituricenſem fuiſſe, & aliquos bonæ memoriæ vidiſſe, qui ipſi poteſtati ſunt, ſeſe à ſancto Guilelmo ſanatos eſſe. Inde ſuum compendium habet Surius pag. 223.

2 De Domitiano Euagrius libro 6 Hiſt. Eccl. cap. 17.

Tertio Idus Ianuarij, luna 11. Ian. D

22.4.15.26.7. 18.29.10.21.2. 13.24.5.16.27. 8.19.30.11

IN Africa, natalis ſancti Saluij. In huius natali ſanctus Auguſtinus verbum fecit ad populum Chartagini*. Apud Alexandriam, ſanctorum confeſſorum, Petri, Seueri, Leucij. quorum geſta habentur. ¹ *Eodem die ſancti Higinij papæ (& martyris). hic compoſuit clerum, & diſtribuit gradus.* ¶ *Vigorniæ, ſancti Eguini epiſcopi & confeſſoris.* ẞ *Die vndecima, ſancti patris Theodoſij cœnobiarchæ.*

Teſtatur idem Poſſidius c. 3. & vl. Indiculi 1 2 3

¶ Coloniæ, obitus Iaſparis, tertij regis. feſtum duplex.

Cæſareæ Paleſtinæ, ſancti Petri aſcetæ, id eſt, religioſi, ſiue monachi. qui ſæpe rogatus vt adoleſcentiæ ſuæ parceret, eorum exhortationibus neglectis, per ignem velut aurum puriſsimum, fidem in Chriſtum excelſo animo probauit. *Lib. 8. hiſt. Eccl. c. 20. Euſebij.*

ANNOTATIONES.

1 De Hygino, Pontificale capite ſiue pontifice 10, & Onuphrius ad Platinam. Martyris titulo honoratur, vt alij nonnulli, quia pro Chriſti confeſsione multa paſſus eſt.

2 De Eguino, Catalogus Scriptorum Brytanniæ habet Brituualdum Glaſconium Cantiorum epiſcopum ſcripſiſſe vitam Eguini Vuicciorum pontificis: obiiſſe anno 731. De eodem, Legenda Sanctorum Angliæ.

3 Theodoſij cœnobiarchæ ſanctam vitam ſcribit hoc die prolixè Simeon Metaphraſtes.

Pridie Idus Ianuarij, luna 12. Ian. E

23.5.16.27.8. 19.30.11.22.3. 14.25.6.17.28. 9.20.1.12

APud Achaiam, natalis beati Satyri martyris. qui tranſiens ante quoddam idolum, cum exufflaſſet illud, ſignans ſibi frontem, ſtatim corruit. ob quam cauſam decollatus eſt. Eodem die,
1 ſancti Arcadij martyris, genere & miraculis clari.
2 *Vuirimudæ in Anglia, ſancti Benedicti primi abbatis. Item, ſancti Ioannis epiſcopi Hieroſolymitanæ eccleſiæ Ordinis Carmeli profeſſoris.* § *Die duodecima, ſanctæ martyris Tattianæ.*

Vuandel. ¶ *Plebs Ithacia ſuum pridie recolit Cyriacum.*

ANNOTATIONES.

1 Arcadij paſsionem, ex ſermonibus Zenonis Veronenſis epiſcopi, habet Surius pag. 259.

2 De Benedicto Anglo. Beda ad finem hiſtoriæ Anglorum. Scripſi hiſtoriam abbatum monaſterij Apoſtolorum Petri & Pauli, in quo ſupernę pietati deſeruire gaudeo, Benedicti, Ceolfridi & Vuertberti, in libellis duobus. Hi nondum impreſsi ſunt, ſed tantum Bedæ homilia in natalem eius, tomo 7, in parte hiemali de Sanctis.

13 Ian. F — Idibus Ianuarij, luna

24.6.17.28.9. 20.1.12.23.4. 15.26.7.18.29. 10.21.2.13. r

OCtaua *Epiphaniæ.* Romæ, via Lauicana, coronæ militum quadraginta. quas ſub Gallieno imperatore pro confeſsione veræ fidei percipere meruerunt. Pictauis ciuitate, natalis ſancti Hilarij epiſcopi & confeſſoris. *Differtum in diem ſequentem.*

De Remi. cal. Oct. Remis metropoli, depoſitio ſancti Remigij epiſcopi & cōfeſſoris eximiæ virtutis. Cuius ſanctitatis præconium, merito credulitatis ſuæ, gens Francorum debitæ venerationis cultu celebriter recolit.
[r] *Ipſo die Verſiaco, ſancti Viuentij cōfeſſoris.* ¶ *Tre-*
1 *uiris, beati Agritij epiſcopi & confeſſoris. hic dum eſſet patriarcha Antiochenus, per beatam Helenam, ob roborationem fidei Catholicæ, ad eandem vrbem tranſmiſſus eſt.*
Ado Anno 583. [b] *Apud Viennam, ſancti Veri † epiſcopi. qui præfedit*

eccleſiæ

eccleſiæ poſt ſanctum Euantium. *g* Die *decima tertia,*
ſanctorum martyrum Hermyli *&* Stratonîci. 2

¶ In Scotia, ſancti Kentegerni, epiſcopi Glaſcoënſis, & con- 3
feſſoris. In territorio Leodienſi, obijt Iuëta recluſa, vidua 4
valde ſancta.

ANNOTATIONES.

1 De Agritio indicant Pandectæ vniuerſales Lambertum de Legia.

2 Hermyli & Stratonici martyrium habet Simeon Metaphraſtes pag. 260.

3 De Kentegerno ex catalogo Scriptorũ Brytanniæ. Aſaphus epiſcopus (vnde Aſaphenſis diœceſis appellatur) compoſuiſſe dicitur vitam magiſtri ſui Kentegerni. Claruit Anno 590.

4 Iuëtæ vita extat Ms. auctore Hugone Floreffienſi, ad dominum Ioannẽ Floreffiæ abbatem, qui eam ſepeliuit Anno 1227.

Decimo nono Calendas Februarij, Iuna 14 Ian. G

25.7.18.29.10. 21.2.13.24.5. 16.27.8.19.30. 11.22.3.14.

PIctauis ciuitate, natalis ſancti Hilarij epiſcopi 1
& confeſſoris. qui ob Catholicam fidem quadriennio apud Phrygiam relegatus, inter alias virtutes fertur, quod mortuum ſuſcitauerit. Apud
Nolam Campaniæ, natale ſancti Felicis presbyteri 2
ac confeſſoris. de quo ſcribit beatus Paulinus epiſ- *Natali 4.*
copus, quia cum à perſecutoribus in carcerem mit- *in editione*
teretur, & cochleis ac teſtulis vinctus ſuperpoſitus *Plantini, 2.*
iacéret, per noctem ab Angelo ſolutus atq; eductus ſit. Eodem die, ſancti Euphraſij epiſcopi. *Apud*
Spoletum, P paßio ſancti Pontiani martyris pretioſi, tem- 3
poribus Antonini Imperatoris, ſub iudice Fabiano. Cuius reliquiæ habentur in Traiecto inferiori. b *Apud Viennam, ſancti Caldeoldi epiſcopi. g Die decima quarta,*
ſanctorum patrum in Syna & Rhaithi interfectorum. 4

¶ Mediolani, ſancti Datij epiſcopi. de quo in dialogis beati
Gregorij. Hic ponitur, cum pluribus eius loci epiſcopis, in Li- *Lib. 3. c. 4.*
tanijs Eccleſiæ Mediolanenſis.

ANNOTATIONES.

1 De Hilario. Gregorius Turonenſis de gloria confeſſorum, cap.2. Ad Hilarij ſepulchrum beatum, multæ quidem virtutes oſtenſæ narrantur, quas liber vitæ eius continet. Liber vitæ eius, poſterior videlicet. Vterque extat ad Paſcentium papam, auctore Fortunato Pictauorum epiſcopo. pag.264 Surij.

2 De Felice. Beda in fine hiſtoriæ Anglorum. Librum vitæ & paſsionis ſancti Felicis confeſſoris de metrico Paulini opere in proſam tranſtuli. tomo tertio. Idem fecit Marcellus presbyter, ad dominum atque in Chriſto florentiſsimum Leonem Nolanum epiſcopum, Ms. Meminit eiuſdem confeſſoris Auguſtinus epiſt. 137. de cura pro mortuis cap. 16. item Ado in Martyrologio.

3 Pontiani martyrium ſcribunt Vſuardus, & latius Ado 19 die Ianuarij, ex ipſius paſsione. pag.305 Surij.

4 De eremitis in Syna & circumcirca interfectis, Nilus monachus apud Metaphraſtem pag. 312.

15. Ian. A Decimo octauo Calendas Februarij, luna

26. 8. 19. 30. 11. 22. 3. 14. 25. 6. 17. 28. 9. 20. 1. 12. 23. 4. 15.

1 IN Thebaide, natalis beati Pauli primi eremitæ. cuius animam inter Apoſtolorum & prophetarũ choros ad cœlum ferri ab Angelis, ſanctus Antonius vidit. In Iudæa, *Abacuc & Micheæ prophe-
*Abbacum
2 tarum. quorum corpora ſub Arcadio imperatore, diuina reuelatione reperta ſunt. Apud Aegyptũ,
3 beati Macarij abbatis, diſcipuli beati Antonij, vita
3 & miraculis celeberrimi. item ſancti Iſidori, ſanctitate vitæ, fideq; ac miraculis præclari. Ciuitate
4 Aruernis, ſancti Boniti epiſcopi & confeſſoris, cuius vita virtutibus refulſit. In territorio Andegauenſi, ſancti Mauri abbatis, *& confeſſoris atq; leuitæ,*
5 *[1] diſcipuli ſanctiſsimi* Benedicti. *cuius diſciplinis ab infantia eruditus, quantum in iiſdem profecerit, inter nonnulla quæ apud eum poſitus geßit, (res noua & poſt Petrum inuſitata) etiam ſuper aquas pedibus incedens patefecit. de hinc in* Gallias *ab ipſo directus, miraculorum*

Greg. 2. dial. c.7.

gloria clarus, in pace quieuit. ¶ Cuius corpus, iuxta Pariſium vrbem magnifice collocatum, honoratur & colitur.

Item, celebratio dulciſſimi nominis Ieſu. Eodem die Malbodij, depoſitio beati Ableberti, ſeu Emeberti, Cameracenſis epiſcopi. qui ſanctum Autbertum in Cameracenſi epiſcopatu præceſſit. 6

§ Die decima quinta, ſancti patris Ioannis calybitæ. ¶ Cuius pretioſo capitis theſauro vrbs Chryſopolitana incomparabiliter ditatur. 7

ANNOTATIONES.

1 De Paulo Thebæo. Hieronymus de viris illuſtribus cap. vltimo. Scripſi vitam Pauli monachi: in fine tomi primi. Quam cum omni honore ſuſcipit Concilium Gelaſij, & ſeptuaginta epiſcoporum.

2 Abacuc & Micheæ inuentionem ſcribit Caſsiodorus lib. 9. tripartitæ hiſtoriæ cap. 49. ex Sozomeno libro 7. cap. 28.

3 De Macarijs & Iſidoro, Rufinus lib. 11. hiſt. eccl. cap. 4. Socrates lib. 4. cap. 18. Sozomenus lib. 3. cap. 13. Caſsiodorus lib. 7. cap. 39. lib. 8. cap. 1.

4 Boniti Aruernorum, ſiue Claromontenſis epiſcopi, vita, cum non extaret, beatiſsimi patres Adelphius & Eucherius eam deſcribi iuſſerunt. Extat paraphraſtice, omiſſa ad eos præfatione, pag. 352. Surij.

5 De Mauro. Sigebertus Gemblacenſis de viris illuſtribus cap. 13. Fauſtus diſcipulus ſancti Benedicti, ab ipſo Benedicto miſſus ad Gallias, cum Mauro eius monacho, vitam Mauri monachi deſcripſit. Quam Papa Bonifacius ſua ſancta authoritate approbauit, vt habet prologus ipſius Fauſti, pag. 337 Surij. Habet etiã Rubra vallis epiſtolam Odonis primi abbatis Glannafolij in territorio Cenomanenſi, cum libro de inuentione & tranſlationibus ſancti Mauri.

6 De nomine Ieſu, ordinationem feſti & officij per Clementem ſeptimum, cum annotatione indulgentiarum ab eo conceſſarum anno 1530, excũdebat Antuerpiæ Michaël Hillenius An. 34, vnico octernione. Eſt & apud Bernardum de hoc nomine iubilus, & ſuper Cantica ſermones, 14 & 15.

7 Ioannes. qui calybam ſiue tugurium inhabitauit, patriâ fuit Romanus: hoc eſt, vt arbitror, Conſtantinopolitanus. Scribunt de eo Metaphraſtes hac die, & Breuiarium Biſontinæ eccleſiæ, quæ vrbs etiam Chryſopolis dicitur.

Decima

16 Ian. B Decima ſeptima Calendas Februarij, luna
27. 9. 20. 1. 12. 23. 4. 15. 26. 7. 18. 29. 10. 21. 2. 13. 24. 5. 16.

1 ROmæ, via Salaria, natale ſancti Marcelli papæ. qui ob catholicæ fidei defenſionem iubente Maximiano tyranno, primo fuſtibus cæſus, deinde ad ſeruitium animalium cum cuſtodia publica deputatus, poſt multos annos ibidē ſeruiendo amictu indutus cilicino, defunctus eſt. Apud Arelaten,
2 beati Honorati epiſcopi. cuius vita, doctrina & miraculis illuſtris fuit. Item ciuitate Odobergia, ſancti Ticiani, epiſcopi & confeſſoris. Perona
3 monaſterio, ſancti Furſei confeſſoris. *cuius geſta habentur.* [r] *Eodem die apud Marochium, paßio beato-*
4 *rum martyrum, Berardi, Petri, Accurſij, Adiuti & Ottonis,* [q] *de Ordine Minorum. qui zelo diuino ſuccenſi, & flagrantes amore martyrij, cum ad prædicandum Christi Euangelium ad partes infidelium transfretaſſent, à rege Marochij pro Christi nomine martyrio coronati ſunt. Quorū venerandas reliquias dominus Petrus Infans, à Marochio detulit, & in monaſterio ſanctæ Crucis de Colimbria venerabiliter collocauit.* [r] *Romæ ſanctæ Priſcillæ* †.

De qua fortè Geſta Marcelli.

¶ [q] *cuius Paulus meminit in Actibus Apoſtolorum.*

Act. 18.

[g] *Die decima ſexta adoratio pretioſæ catenæ ſanctißimi & benedictißimi Apoſtoli Petri.*
5 [p] *Ipſo die, inuentio corporis beatißimi Foillani martyris, in Ampolin* †.

Vita Gertrudis l. 2. cap. 11.

ANNOTATIONES.

1 Geſta Marcelli papæ habet Surius pag. 361. quę per Romanæ Eccleſiæ Notarios conſcripta, in Martyrologijs frequentiſsimè citantur, & ab Amalario Antiphonarij 28 capite. De eodem Pontificale cap. 31. Vrſio notabitur 5 iduum Septembris.

2 De Honorato Sanctus Iſidorus de viris illuſtribus capite 16. Hilarius Arelatenſis epiſcopus ſcripſit vitam prædeceſſoris ſui, ſanctiſsimi ac venerabilis Honorati, ſuaui ac præclaro prædicatam eloquio. Idem Beda teſtatur quinta die Maij, verbis Gennadij. Nondum tamen eſt excuſa: ſed alia, Pariſijs libris tribus, longe inferioris auctoritatis.

3 De Furſeo confeſſore, & fratribus eius, Foillano & Vltano, prolixe Beda lib. 3 Hiſtoriæ cap. 19. vbi in fine Capitis concludit, Quæ cuncta in libello eius ſufficientius, & de alijs commilitonibus ipſius, quiſquis legerit, inueniet. verbatim videlicet apud Surium pag. 365. non tamen de alijs commilitonibus. Quare putarim libellum de vita Furſei excuſum, non integre prodijſſe.

4 Quinque Minorum paſsio habetur in Breuiario Minorum antiquato, in Officio quod edidit Ioannes Tiſerandus, Ordinis eiuſdem Doctor Theologus, & pag. 372 Surij.

5 Petri Apoſtoli catenarum & gladij laudationem, habet Metaphraſtes 16 Ianuarij, to.7 Aloyſij.

Decimo ſexto Calendas Februarij, luna 17 Ian. C

18. 10. 21. 2. 13. 24. 5. 16. 27. 8. 19. 30. 11. 22. 3. 14. 25. 6. 17.

APud Thebaidem, beati Antonij monachi. 1 ᵇ *qui ſine vlla ſcientia literarum, Scripturas diuinas & memoriter audiendo intellexiſſe, & prudenter cogitando, tenuiſſe prædicatur:]* *multorúmque monachorum pater, vita præclariſsimus vixit.* Cuius corpus ſub Iuſtiniano imperatore, diuina reuelatione Alexandriam delatum eſt, atque in eccleſia ſancti Ioannis Baptiſtæ humatum. Lingonis, natale ſanctorum geminorum Speuſippi, Eleuſippi, & Meleuſippi. qui 2 cum eſſent viginti quinque annorum, cum auia ſua Leonilla, & Ionilla, & Neone, martyrio coronati ſunt, tempore Aureliani † imperatoris. ᵃ *Turbon autem ſcribens victorias confitentium* Dominum, *non poſt multum temporis martyrium perpeſſus eſt.* Bituricas ciuitate, depoſitio ſancti Sulpitij epiſcopi, cuius vita & mors pretioſa, glorioſis miraculis commendatur. 3 *Eodem die ſancti Genulphi, primi epiſcopi Cathurcenſis, & confeſſoris.*

Aug. in præfat. de doct. Chriſt.

id eſt, Aurelij.

¶ Ipſo die, obijt Theoſius imperator Mediolani. in cuius mortem orationem habuit ſanctiſsimus antiſtes Ambroſius, in tomo. 3. celebritate quadrageſimi diei obitus ipſius, Honorio principe, filio eius, aſsiſtente.

A NNO-

ANNOTATIONES.

1 De Antonio. Hieronymus de viris illuſtribus cap. 98. Antonij monachi vitam Athanaſius Alexandrinus epiſcopus inſigni volumine proſecutus eſt: qui ad præbendam ei aquam non paululum temporis cum eo fuit. Ibidem Hieronymus cap. 135. Euagrius Antiochiæ epiſcopus, vitam beati Antonij de Græco Athanaſij in noſtrum ſermonem tranſtulit. pag 381 Surij. De eodem Auguſtinus lib. 8 confeſsionum. Chryſoſt. hom. 8. in Matth. ſub finem. Caſsiodorus lib. 1 tripart. cap. 11. ex Sozomeno lib. 1. cap. 13. Rufinus, 10 hiſt. eccl. cap. 8. & 11 cap. 7. Theodoritus lib. 4. cap. 27. al. 25. & alij.

2 Ter geminorum paſsio à Neone primū conſcripta, (is enim, Adone teſte, exceptor erat geſtorū) incipit pa. 376 Surij, Sancto & à me pontificali apice prçferēdo Ceranno papæ Vuariharius. Fuit autē hic ſanctus Cerānus, Pariſiorū epiſcopus circa an. 610.

3 De Sulpitio. Hic non eſt Seuerus, ſed Pius. cui ſanctus Gregorius Turonicus dedicauit hiſtoriam de ſeptem dormientibus in Maiori monaſterio. Vitam à contemporaneo ſcriptam eſſe indicant ea verba, Quantum eorum relatione cognoui, qui ei à pueritia vſque in tempora noſtra comites miniſtrive fuerunt.

Pag. 411 Surij.

18 Ian. D Decimo quinto Calendas Februarij, Luna 29. 11. 22. 3. 14. 25. 6. 17. 28. 9. 20. 1. 12. 23. 4. 15. 26. 7. 18

d. Dedicatio. C*Athedra ſancti Petri Apoſtoli, qua Romæ primum ſedit. Et paſsio ſanctæ Priſcæ virgi-
1 2 nis. Apud Pontum, natale ſanctorum martyrum Moſei & Ammonij. qui cum eſſent milites, primo ad metalla deputati, nouiſsimè igni traditi ſunt.
Ipſo die, ſanctæ Liberatæ virginis. ¶ *Turonis, natalis*
3 *ſancti Voluſiani, ſeptimi archiepiſcopi. Ibidem, depoſi-*
4 *tio ſancti Leobardi cōfeſſoris. Ciuitate Aruernis, ſancti*
5 *Venerandi, epiſcopi & confeſſoris. Eodem die, ſancti Deicolæ, abbatis Sutrenſis, diſcipuli beati Columbani.*

ANNOTATIONES.

1 De feſto cathedræ Petri Romæ, Onuphrius in Paulo quarto. Mendaciſsimam legendam quam Illyricus confinxerat de papatu Petri, confutat D. Iudocus Tiletanus, in fine apologiæ contra Illyricum.

2 Priſcæ paſsio Ms. habetur, vt mihi apparet, per Notarios S. R. Eccl.

3 Voluſiani meminit Gr. Turonenſis libro 10 hiſtoriæ cap. 31. in catalogo epiſcoporum.
4 Leobardi vero, de vita Patrum Galliæ, cap. vltimo.
5 Venerandi deniq. lib. 2 hiſt. Francorum cap. 13.

Decimo quarto Calendas Februarij, Iuna 19. Ian. E

2.12.23.4.15. 26.7.18.29.10. 21.2.13.24.5. 16.27.8.19

VIa Cornelia, ſanctorum martyrum Marij & Marthæ, cum filiis ſuis Audifax, & † Abacuc, nobilium de Perſida. qui ad orationem venerant Romam temporibus Claudij Principis. E quibus, poſt toleratos fuſtes, equuleum, ignes, vngues, manuum præciſionem, Martha in Nympha necata, cæteri ſunt decollati: & corpora eorum incenſa. *Horũ celebritas vno die præuenitur, quia dies paßionis eorum, martyrio ſanctorum Fabiani & Sebaſtiani ſolummodo deputatur.* In Smyrna, natalis ſancti Germanici martyris. qui † ſub Marco Antonino & Lucio Aurelio, per gratiam virtutis Dei, metum corporeæ fragilitatis excludens, ſponte præparatam ſibi beſtiam prouocauit. cuius dentibus comminutus, vero pani, id eſt, Domino Ieſu Chriſto, pro ipſo moriens, meruit incorporari. Apud Spoletũ, *tranſlatio* ſancti Pontiani martyris, temporibus Antonini imperatoris. quem iudex pro Chriſto vehementiſsime virgis cæſum, iuſsit ſuper carbones nudis pedibus ambulare. à quibus nil læſus, equuleo & vncinis ferreis iuſſus eſt ſuſpendi, & ſic in carcerem trudi. Vbi angelica viſitatione meruit confortari. poſt quæ plumbo feruente perfuſus, tandem gladio percuſſus eſt. [2] *Conſummauit autem martyrium ſuum decimo nono Calendarum Februariarum: decimo quarto vero Calendarum Februarij, ſacrum corpus eius mutatum eſt.*

Margin: 1 — † al. Abachum — † vt ſcribit Smyrnenſis Eccleſia, 4. hiſt. eccl. c. 14. 15 Rufini.

¶ *Monaſterio † Corbionis, in pago Dorcaſino, ſancti Launomari preſbyteri. cuius præclara geſta habentur.* al. Torb. 2

Eodem

Eodem die Baiocas, beati Contexti epiſcopi & con-
3 *feſſoris. In Anglia ſancti Vuolſtani, epiſcopi Vuigor-*
nienſis, & confeſſoris. ¶ In Laude ciuitate, ſancti Baſ-
ſiani, epiſcopi & confeſſoris.*

¶ In Suetia, beati Henrici archiepiſcopi Vſpalenſis, & martyris anno milleſimo centeſimo quinquageſimo primo, qui conuertit Finlandos.

Meminit Paulinus ſub finem vitæ Ambroſij.

De Herico Magnus l. 19 hiſt. Gothorum. c. 3

ANNOTATIONES.

1 Marij & ſociorum agonem, in Geſta redegerunt Romanæ eccleſiæ Notarij: quæ inſcribuntur, Paſsio Valentini Romani martyris. pag. 981 Surij.

2 Launomari præclara geſta per eius fere æqualem paraphraſticos habet Surius pag. 423.

3 De Vuolſtano ex catalogo Scriptorum Brytanniæ. Senatus Brauonius monachus Vuigorniæ, edidit vitam Volſtani epiſcopi. Cl. anno 1170. Eius fragmentum videtur mihi excuſum in Legenda Sanctorum Angliæ, & apud Surium.

20. Ian. F Decimo tertio Calendas Februarij, luna

2.13.24.5.16. 27.8.19.30.11. 22.3.14.25.6. 17.28.9.20.

1 ROmæ, natalis beati Fabiani papæ. qui, cum *quatuordecim annis Eccleſiæ præeſſet, martyrium paſſus eſt tempore Decij, & in cœmetrio Calixti ſepultus. Eodem die, apud Catacumbas,
2 ſancti Sebaſtiani martyris, qui cum haberet principatum primæ cohortis, iuſſus eſt ſub titulo Chriſtianitatis à Dioclitiano imperatore ligari in medio campo, ac ſagittari à militibus atque ad vltimum fuſtigari donec deficeret. ¶ *Ciuitate Taurina, ſanctorum martyrum Solutoris. Aduentoris, & Octauij †.* ¶ *Lugduno Galliæ ſancti Clementis preſbyteri.* ¶ *Die*
3 *vigeſima, ſancti & Theophori patris, Euthymij magni.*

**al. tredecim*

Ambr. ſermone 77.

4 ¶ Eodem die, ſancti Mauri, epiſcopi Ceſennæ ciuitatis, & confeſſoris, eximiæ ſanctitatis viri. Obiit Dagobertus rex Francorum. Conſtitutum eſt autem à domino Ioanne abbate & vniuerſo Capitulo Marcionenſi, vt dies anniuerſarius eius ſolenniter celebretur, pro eo quod idē glorioſus rex & Mathildis

regina

regina eius, cum beatam virginem Euſebiam de fonte ſalutari ſuſcepiſſent, villam Verniacum, & vinum quod ad vſus noſtros de Francia adduceretur, regali munificentia contulerunt.

ANNOTATIONES.

1 De Fabiano, Pontificale pontifice 21. Euſebius lib. 6. Hiſt. Eccl cap 22. 27. & 32. quæ ſunt apud Rufinum 21, 25, 29. Hieronymus de viris illuſtribus cap. 64. Cyprianus epiſtola 4. & ad Cyprianum 31.

2 Sebaſtiani celeberrima geſta, emiſit Liuinus Brechæus, Louanij Anno 1551. & exactius Surius pag. 434. Ex eis veteres Martyrologi multa verbatim tranſcripſerunt, potiſsimum hac die, 23 Februarij, 26 Martij, 18 Iunij, 2, 5, 6 & 7 Iulij, & die 11 Auguſti. Meminerunt etiam Sebaſtiani, Ambr in pſal 118. ſerm. 20. Greg. 1. dial. cap. 10. Paulus diaconus lib. 6. de geſtis Langobardorum cap 2. Ado viennenſis An. 815. Simeon metaphraſtes tomo 5 Aloyſij, & alij.

3 Euthymij & Sabæ geſta ſcripſit tempore quintę Synodi Cyrillus quidam, Lauræ monachus, valde prolixe pag. 453 Surij.

4 Mauri Celennatis epiſcopi hiſtoriam, ſcripſit Petrus Damiani. Ms, Louanij ad S. Martinum.

Duodecimo Calendas Februarij, Iuna 21. Ian.

3. 14. 25. 6. 17. 28. 9. 20. 1. 12. 23. 4. 15. 26. 7. 18. 29. 10. 21

NAtalis beati Publij epiſcopi. qui ſecũdus poſt Dionyſium Areopagitam, Athenienſium ecclesiam rexit nobiliter, & præclarus virtutibus, ac doctrina pręfulgens ob Chriſti martyrium glorioſe coronatur. Romæ, paſsio ſanctæ Agnetis, virginis & martyris: *cuius reliquiæ habentur in Traiecto inferiori.* quæ ſub præfecto vrbis Symphronio ignibus iniecta, ſed his per orationem eius extinctis, gladio percuſſa eſt. In Hiſpanijs ciuitate Tarracona, ſanctorum martyrum, Fructuoſi epiſcopi, Augurij & Eulogij diaconorum. qui tempore Gallieni primo in carcerem truſi, deinde flammis iniecti, exuſtis vinculis, manibus in modum crucis expanſis, orantes vt vrerentur obtinuerunt. Trecas, ſancti Patrocli martyris. *In inſula Augienſis monaſterij,*

(margin notes: 1, 2, 3, 4)

pag. 498. *Meinradi † eremitæ, & martyris anno octingenteſimo*
Sury. *ſexageſimo.* 8 Die vigeſima prima, *ſancti patris* Maximi
5 *confeſſoris.* & *ſancti* Neophyti. Eadem die *ſanctorum martyrum,Eugenij,Candij,Valeriani & Acylæ.*

ANNOTATIONES.

1 De Publio, Act. 28. hiſt. Eccl. Euſebij lib. 4. cap. 22. apud Rufinum 23.

2 Agnetis paſsionem ſcribit Ambroſius ſerm. 90. De eadem Prudentius peri ſtephanôn hymno vltimo, ſanctus Ambroſius initio libri primi de virginibus, lib. 1 officiorum cap. 41. Hieronymus ad Demetriadem de virginitate ſeruanda. Damaſus in duobus elogijs. Gregorius homilijs 11. & 12. Euangeliorum. Maximus totidem & alij.

3 De Fructuoſo & diaconis eius. Auguſtinus in ſermone (imprimendo) de natali Fructuoſi, Augurij, Eulogij, & Agnetis: Audiſtis perſequentium interrogationes, audiſtis confitentium reſponſiones, cum ſanctorum paſsio legeretur. ea ipſa, quam Surius habet pag. 496. vt liquet ex citationibus Auguſtini. Iiſdem Prudentius ſcripſit hymnum ſextum peri ſtephanôn.

4 Patrocli martyrium eleganti ſtylo iam olim deſcriptum, habet Surius pag. 492. De eodem Gregorius Turonicus, de gloria martyrum cap. 63.

5 Maximus hic forte eſt epiſcopus Hieroſolymorum, de quo Sozomenus lib. 1. cap. 10. lib. 2. cap. 19.

22. Ian. A ꝭ Vndecimo Calendas Februarij, Luna
4. 15. 26. 7. 18. 29. 10. 21. 2. 13. 24. 5. 16. 27. 8. 19. 30. 11. 22

APud ciuitatem Valenciam, ſub Daciano Hiſ-
1 paniarum præſide ſancti Vincentij leuitæ & martyris. cuius paſsionis nobilem triumphum conſpicuus verſificator Prudentius, luculenter verſibus exequitur. Sanctus quoque Auguſtinus, eiuſdem martyris præconium, quanto ſit laudis honore ex-
al. multo cipiendum, * quodam ſermone commendat.
2 Romæ, ad aquas Saluias, ſancti Anaſtaſij monachi & martyris. qui poſt plurima tormenta, carceris, verberum, & vinculorum, quæ in Cæſarea Paleſtinæ perpeſſus fuerat, à Perſis poſtremo multa pœna

affectus,

affectus, atque ad vltimum decollatus eſt, cum alijs ſeptuaginta. In Gallijs, ciuitate Ebreduno, ſanctorum martyrum, Vincentij, Orontij, & Victoris. 3

†Eodem die, apud Nouariam, depoſitio ſancti Gaudentij, epiſcopi & confeſſoris. ¶ Papiæ, ſancti Epiphanij, epiſcopi & confeſſoris. 4

ANNOTATIONES.

1 In Vincentij natalem multi extant ſermones beati Auguſtini. In quorum tertio inter alia legitur, Quæ hodie regio, quæve prouincia vlla quouſque Chriſtianum nomen extenditur, natalem non gaudet celebrare Vincentij diaconi? & ſecundo ſermone, Cuius cum glorioſa paſsio legeretur, plane vtiliſsimam, & fructuoſiſsimam voluptatem oculis interioribus hauſimus. Incipit Ms. Probabile ſatis eſt. cuius initium celebre eſt in omnium eccleſiarum antiquis Breuiarijs: eandemque Simeon metaphraſtice habet, pag. 504. Surij. Prudentius ab Vſuardo eſt indicatus. Rurſus de eodem Beda & Ado in martyrologijs. Bernardus ſerm. 66. in paruis. *De diuerſis ſer. 22. & ſequentes.*

2 De Anaſtaſio. Beda ad finem hiſtoriæ Anglorum. Librum vitæ & paſsionis ſancti Anaſtaſij male de Græco tranſlatum. & peius à quodam imperito emendatum, prout potui, ad ſenſum correxi: Hanc correctam tranſlationem nondum vidi. ſed Metaphraſtes martyrium habet 22. die Ianuarij. & ſeptima Synodus Actione quarta prolixe Anaſtaſij meminit, tam ex libro vitæ, quàm ex libro miraculorum.

3 Vincentij, Orontij & Victoris geſta, collegit ſucceſſor Aetherij antiſtitis. qui Ebredunenſem rexit eccleſiam circa annum Domini 658. Extant tomo 1 Surij.

4 Epiphanij vitam edidit ſucceſſor eius ſanctus Euodius, vel Enodius, pag. 526. Surij, ſed ex exemplari contractiori. Plenius enim extat in Orthodoxographis.

Decimo Calendas Februarij, luna 23. Ian. B

5.16.27.8.19. 30.11.22.3.14. 25.6.17.28.9. 20.1.12.23

PHilippis, beati Parmenæ. qui fuit vnus de ſeptē diaconibus. hic traditus gratiæ Dei à fratribus, iniunctum officium prædicationis plena fide conſummans, martyrij gloriam adeptus eſt. Romæ, natale ſanctæ Emerentianæ virginis & martyris. Act. 6.

Ambroſ. in paſſ. Agnet. † quæ dum oraret ad ſepulchrum ſanctæ Agnetis, ac ſimul orantes à læſione gentilium defenderet, lapidata eſt ab eis. In Mauritania, ciuitate Neocæſarea, ſanctorum, Seueriani & Aquilæ vxoris eius, ignibus combuſtorum. Apud vrbem Antinoéum, Geſta S. Thyrſi 14. Dec. apud Metaph. ſancti Aſclæ martyris. * qui primo atrociſsime ſuſpendio tortus, deinde flammis lateribus admotis exuſtus, ad vltimum verò pretioſam Deo animam, in flumen præcipitatus, reddidit. *Toleto ciuitate,*
1 *beatiſsimi Ildefonſi, epiſcopi & confeſſoris. Apud Ale-*
2 *xandriam, natale ſancti Ioannis patriarchæ viri Dei, in compaſsione & largitate eleemoſynarũ pijſsimi. Viennæ* Ado anno 813. *Galliæ, ſancti Bernardi*, epiſcopi eiuſdem ciuitatis & confeſſoris, tempore Ludouici Pij. In Burgundia, ſancti Maibodi martyris. Et alio loco, paſsio ſanctorum Eu-*
3 *genij & Macarij.* ℥ *Die vigeſima tertia, ſancti hiero-* De vtroq. Metaph. *martyris † Clementis Ancyræ, & ſancti martyris † Agathangeli.*

ANNOTATIONES.

1 De Ildephonſo ſcribunt ſanctus Iulianus Pomerius pag. 572 Surij, & Michael Caranza, editus cum libello Ildephonſi de virginitate Mariæ. Vocatur etiam Alphonſus. quam vocem ab Ildephonſo corruptam eſſe teſtatur Lazius libro 10 Hiſtoriæ, De gentium aliquot commigrationibus.

2 De Ioanne eleëmone Nicena ſecunda Synodus, actione 4. Leontius in vrbe Cypri Neapoli epiſcopus, ſcripſit ſancti Ioannis eleëmoſynarij epiſcopi Alexandrini vitam. Sigebertus de viris illuſtribus cap. 104. Anaſtaſius, iubente Nicolao papa, tranſtulit in Latinam linguam vitam Ioannis eleemoſynarij, ſcriptam Græcè à Leontio epiſcopo. Eſt impreſſa cum vitis patrum, & tomo 2. Aloyſij. De eodem Metaphraſtes, qui videtur illam, quam Leontius conſcripſit, longe meliori ordine congeſſiſſe, pag 572 Surij. Item de tranſlatione ad Budam apud Pelbertum Hungarum, in fine Pomerij de Sanctis.

3 De Eugenio & Macario. Annotator in Breuiarium Moguntinum, dicit horum vitam Metaphraſten referre in Artemio Metaphr. 10 Oct. meminiſſe & Zonaram in Iuliano: licet plures fuerint his cognomines martyres.

Nono Calendas Februarij, Luna 24.Ian. C

6.17.28.9 20. 1.12.23.4.15. 26.7.18.29.10. 21.2.13.24

NAtalis ſancti Timothei, diſcipuli ſancti Pauli. 1
Hic ab eodem Apoſtolo epiſcopus ordinatus
Epheſi, poſt multos pro Chriſto agones, martyrio
coronatus eſt. Apud Antiochiam, natale ſancti
Babylæ epiſcopi & martyris. qui perſecutione De- 2
cij poſteaquam frequenter paſsionibus ſuis ac cru-
ciatibus glorificauerat Deum, glorioſe vitæ finem
ſortitus eſt in vinculis. [b] *De quo etiam in decimo ec-* cap.35.au-
cleſiaſticæ hiſtoriæ grande narratur miraculum. Nam ctore Ru-
cum Iulianus Daphnis litaret Apollini, & nulla ex his quæ fino.
quærebat, reſponſa ſuſciperet, cauſasq; ſilentij percon-
taretur à ſacerdotibus, reſponderunt dæmones, Babylæ
ſepulcrum prope aßiſtere, & ideo reſponſa non reddi.
Tunc ille Galilæos, (hoc enim nomine noſtros appellare
ſolitus erat) auferre ſepulcrum martyris iubet. Mox igi-
tur Chriſtiani ſuſtulêre arcam martyris, & pſallentes in
auribus profani principis, per ſex millia paſſuum ſummis
vocibus, & cum exultatione dicebant, Confundantur om- Pſal. 96.
nes qui adorant ſculptilia. Referuntur etiam paſsi
cum eo tres paruuli, id eſt, Vrbanus, Prilidanus, &
Epolonus. Neocæſarea ciuitate, ſanctorum mar-
tyrum, Mardonij, Muſonis, Eugenij, & Metelli. qui
omnes igni traditi ſunt. & reliquiæ eorum in Axum
flumen diſperſæ. *Aruernis, ſancti Artemij, epiſcopi*
& confeſſoris, miræ ſanctitatis. [g] *Die vigeſima quarta,*
ſanctæ matris Xenæ.

¶ [p] *Cameraci, eleuatio corporis ſancti Autberti, epiſ-*
copi & confeſſoris.

ANNOTATIONES.

1 De Timotheo Actuum 16 & ſeqq. quatuor. Paulus Apoſto-
lus, præcipue 1. Cor. 4. & 16. Phil 2. Hebr. 13. & in vtraq. ad eum
epiſtola. Chryſoſtomus homilia ad populum Antiochenum
prima. Euſebius 3 hiſt. eccl. ca. 4. Græca appendix ad Hieronymi

catalogum cap.11. & Iſidorus de vita ſanctorum vtriuſq. Teſtamenti cap. penultimo. Sigebertus 3.cap.de viris illuſtribus, notat Polycratem paſsionem ſancti Timothei Apoſtoli ſcripſiſſe. Metaphraſtem habet Surius pag. 501.

2 Babylæ hiſtoriam ſcribit Chryſoſtomus in libro contra gentiles: tomo tertio. quam contractius ponit Surius. & Metaphraſtes tomo 6. Aloyſij pag. 226. Paruulorum, qui cum eo paſsi ſunt, meminerunt Chryſoſtomus ſermone in Iuuentinum. Suidas in voce Babylas: & Metaphraſtes 4.Sept.

25.Ian. D Octauo Calendas Februarij, luna

7.18.29.10.21. 2.13.24.5.16. 27.8.19.30.11. 22.3.14.25

1 Conuerſio ſancti PAVLI. quæ euênit ſecundo aſcenſionis Domini anno. Eodem die,

Act.9.22. ſancti Ananiæ apud Damaſcum, qui eundem Apoſtolum baptizauit. Ciuitate Aruernis, ſancti Pręiecti epiſcopi, & Amarini viri Dei. qui paſsi ſunt à proceribus præfatæ vrbis. In ciuitate Gabalis,

2

3 ſancti Seueriani epiſcopi, mirandæ ſanctitatis & doctrinæ viri.

4 ¶ Poſtridie Babylæ, natalis beatorum martyrum Iuuentini

pag. 597. & Maximi. Apud Metaphraſtem, ſanctæ Euſebiæ †, quæ

5 cognominata eſt hoſpita vel externa. Stabuleti, P obijt do-

6 minus Poppo abbas. Eodem die ● obijt Henricus Suſo. qui fuit eximiæ ſanctitatis.

ANNOTATIONES.

1 De conuerſione Pauli Act.9.22. 1.Tim.1. Gal.1. Pſal.67.&c. Hieronymus de viris illuſtribus cap. 15. In Actibus Apoſtolorum pleniſsime de Pauli conuerſatione ſcriptũ eſt. item ſparſim in Paulinis epiſtolis quæ in ordinem redegit Perionius in vita Pauli. Auguſtinus de Apoſtolo Paulo, & conuerſione eius, habet ſermones complures, de verbis Apoſtoli, Fidelis ſermo, & omni acceptione dignus, ſermones tres, 8, 9, & 10, de verbis Apoſtoli: quos & Beda citat 1.Timoth.1. De eiuſdem laudibus habet Chryſoſtomus homilias 9. tomo 3. De natis hoc die, Alanus, dialogo 3. cap.28.

2 Præiecti & Amarini vitam habet Surius pag. 603.

3 De Seueriano, Gennadius cap.21. Socrates lib.6.cap.10.lib. 6.cap.vlt.(& 14.) Sozomenes lib.8. cap.10, 16, & 18.

4 In Iuuentini & Maximi natali, ſermonem hiſtoricum habuit

Ioannes

Ioannes Chryſoſtomus, tomo tertio. De eiſdem Theodoritus lib.3.hiſt.eccl. cap.14.ſiue 15.

f Popponis hiſtoriam ſatis longam, ſcripſit cognatus eius Euerhelmus, abbas Altimontis, pag.608. Surij.

g Henrici Suſonis vita cũ eius opuſculis edita eſt à Laur.Surio.

Septimo Calendas Februarij, Iuna 26.Ian. E

8.19.30.11.22. 3.14.25.6.17. 28.9.20.1.12. 24.4.15.26

APud Smyrnam, natale ſancti Polycarpi epiſcopi. qui beati Ioannis Apoſtoli diſcipulus, 1
& ab eo epiſcopus ordinatus, totius Aſiæ princeps fuit: poſtea ſub Marco Antonino & Lucio Aurelio, perſonante vniuerſo populo eiuſdem vrbis in amphitheatro aduerſus eum, igni traditus eſt. [b] *in cuius medio rogo, mucrone perfoſſus, tam largum profudit ſanguinem, vt ignem extingueret.* Cum quo etiam alij duodecim ex Philadelphia, venientes, in præfata vrbe martyrio conſummati ſunt. Eodem die, ſanctorum martyrum, Theógenis, *cuius memoriam facit beatus Auguſtinus in homilijs de Pentecoſte* †, cum alijs triginta ſex. qui contemnentes temporalem mortem, coronam vitæ adepti ſunt. In territorio Pariſiacenſi, Bathildis reginæ. *Treuiris, Mari epiſcopi & confeſſoris.* g *Die vigeſima ſexta, ſancti patris Xenophontis, & comitatus ipſius.* 2

† *& in hom. de Fructu ſo.*

ANNOTATIONES.

1 De Polycarpo & collegis ſcribunt Eccleſia Smyrnenſis, Irenæus lib.3. cap.3. Euſebius ex vtroq. lib.4. cap.13. 14. quæ in Rufino ſunt 14,15. Hieronymus de viris illuſtribus cap.17.

2 Bathildis vitam habet Rubra vallis cap. 13. Ms. auctore incerto: qui tamen Bathildem teſtatur ſuis effulſiſſe temporibus, ſeq. ſcribere quæ ab ea geſta nouit & vidit.

Sexto Calendas Februarij, luna 27. Ian. F

9.20.1.12.23. 4.15.26.7.18. 29.10.21.2.13. 24.5.16.27

NAtale beati Ioannis epiſcopi Conſtantinopolitani, cognomento Chryſoſtomi. qui verbo 1

atque exemplo plurimum Chriſtianæ profuit reli-
2 gioni. Item ſancti Marij, abbatis monaſterij Bo-
bacenſis, cuius vitam virtutibus plenam, vir illuſtris
ac patricius Dinamius ſcribit. In Bethlehem Iu-
dæ, dormitio ſanctæ Paulæ. Huius vitam, virtutibus
Euſtochio admirãdam, ſanctus Hieronymus ſcribens, teſtatur
epiſt. 27. eam longo coronatam eſſe martyrio. In Africa,
1 ſancti Auiti martyris. *Cenomanis, depoſitio ſancti*
3 *Iuliani, primi eiuſdem vrbis epiſcopi, vita, ſanctitate, & miraculis, glorioſi.* ¶ *Cabilonis, ſancti Lupi, ipſius ciuitatis epiſcopi. Cellenſi monaſterio, depoſitio ſancti*
noſtri *patris * Sulpitij, epiſcopi & confeſſoris.*

¶ *Die vigeſima ſeptima, reportatio reliquiarum ſancti patris Ioannis Chryſoſtomi.* ¶ *Romæ, natale ſancti Vitaliani papæ. qui poſt beatum Petrum ſeptuageſimus octauus, cantum Romanorum compoſuit, & dulciſsimo organo concordauit.*

ANNOTATIONES.

1 Ioannis Chryſoſtomi vitam ſcribit Metaphraſtes, cuius Nicephorus meminit lib. 13 cap. 2. Leo imperator habet encomiaſticam orationem de magno Dei pontifice, & communi orbis terræ portu, Ioanne Chryſoſtomo. Vtrunque ponit Surius. Eiuſdem vitam ſcribunt Palladius Helenopolitanus epiſcopus, tomo 2. Aloyſij. Georgius Alexandrinus patriarcha, Godofrido Tilmanno interprete, citatus à Ioanne Damaſceno libro 3. de imaginibus, & Caſsiodorus 10 tripartitę, à cap. 1. vſque ad 27. ex Socratis libro 6. Theodoriti lib. 5. & Sozomenis lib. 8. Suidas & Deſiderius Chryſoſtomi operibus præmittuntur.

2 De Mario. Petrus Equilinus lib. 3. catalogi cap. 32. Marij vitam per Dinamium, nuſquam reperire valui.

3 Iuliani epiſcopi Cenomanenſis vitam collegit & cultius ſcripſit, frater Lethaldus ad reuerendiſsimum patrem Aneſgandum. Ms. Vltraiecti ad S. Saluatorem. Fuit autem Aneſgandus Cenomanenſis epiſcopus, Anno 990.

28. Ian. G   Quinto Calendas Februarij,   luna
10. 21. 2. 13. 24. 5. 16. 27. 8. 19. 1. 11. 22. 3. 14. 25. 6. 17. 28

Romæ,

ROmæ, natalis ſanctæ Agnetis ſecundo. In ciuitate Apollonia, ſanctorum, Leucij, Thyrſi, & Calenici martyrũ †. qui tempore Decij diuerſis tormentorum generibus excruciati, primus ac vltimus abſciſione capitis, medius cœleſti voce euocatus, ſpiritum reddentes, martyrium conſummauerunt. De his Metaphr. 14. Decembris.

Alexandriæ, beati Cyrilli epiſcopi. qui catholicæ 1
fidei præclariſsimus extitit propugnator. In monaſterio Reomenſi, depoſitio ſancti Ioannis preſbyteri, viri Dei. ¶ *Eodem die Aquiſgrani baſilica, na-*
tale ſancti Karoli confeſſoris, primi de ſtirpe Francorum 2
ordinatione diuina Romanorum Auguſti. qui ab ineunte ætate ſua ſeculi pompam deſpiciens, imperialis potentiæ gladio, & ſanctæ prædicationis verbo, vitéque ſalutaris exemplo, conuertit Guaſconiam, ... ¶ Hiſpaniam atque Gallæciam. In ea namque corpus beati Iacobi Apoſtoli nefandis idolorum ritibus oppreſſum, hodierno honori reſtituit. ¶ Conuertit quoque ad Dominum, Friſiam, Alemaniam. atque triplici trophæo Saxoniam. Aedificauit quoq; proprijs ſumptibus ad laudem & honorem ſanctæ Trinitatis viginti ſeptem eccleſias: quarum excellentiæ typhum obtinet Aquenſis, præſentibus ſuffragijs glorioſa. ¶ Hic fide ſtudioſiſſimè ampliata, ſtatu Eccleſiæ religioſè ordinato, regno etiam ſuo dilatato ac pacato, Anno Domini octingenteſimo decimo quarto, ætatis ſuæ ſeptuageſimo, imperij vero decimo quarto, quieuit in pace: & pro magnitudine fidei ac operum, cognominatus eſt Magnus.

¶ Apud Porphyrionem, ſecundum Simeonem, ſancti Iacobi eremitæ *. & Nicomediæ, ſanctorum martyrum † Indæ & Domnes, & viginti millium. qui paſsi ſunt ſub Maximiano. Eodem die obitus illuſtriſsimæ Margaretæ virginis, filiæ regis Hungarorum, Ordinis Prædicatorum. 3

* pag. 721. † to. 5. Aloy ſij pag. 471.

ANNOTATIONES.

1 Cyrilli vita non extat. Eius tamen magnam portionem putarim conſcribi poſſe ex Synodo Epheſina, & eius temporis hiſtorijs: item ex doctiſsimis eius operibus.

2 De Karolo Chronicon caſtri & cœnobij Gandenſis: Anno 826. vir venerabilis Einhardus, Ludouico piiſsimo imperatori multum familiaris, factus eſt abbas Gandenſis cœnobij. qui geſta inclyta & acta glorioſi Imperatoris Caroli Magni lucido ſtylo deſcripſit. Sigebertus de viris illuſtribus cap 84. Einardus ſcripſit vitam Caroli Imperatoris, tanto veracius, quanto adhæſit ei familiarius. Impreſſus eſt Baſileæ cum Vuitichindo & alijs hiſtoricis, Anno 32. & Coloniæ Anno 21. cum annalibus rerum geſtarum à Pipino, Carolo & Ludouico De eodem Donatus Florentinus cum Plutarcho excuſus. Hiſtoria de Carolo Magno & Rolando inſcripta Ioanni Turpino Remenſi archiepiſcopo, excuſa eſt Francoforti An.66. Cuius tamen Sigebertus non meminit: nec à doctis probatur.

3 Margaretæ vitam frater Garinus ſacræ Theologiæ Doctor, eiuſdem cum ea Ordinis, ex iuratorum teſtium diffuſioribus dictis in compendium redegit Auinione, Anno Chriſti 1340. A Surio editus pag. 728.

29. Ian. A Quarto Calendas Februarij, Iuna

11.22.3.14.25. 6.17.28.9.20. 2.12.23.4.15. 26.7.18.29

ROmæ via Numentana, natalis ſanctorum Papiæ & Mauri militum. quorum ora iuſsit Laodicius vrbis præfectus ad primam confeſsionem Chriſti, lapidibus contundi, ac poſtea fuſtibus cædi, atque ad vltimum percuti plumbatis, donec expirarent. [b] *Scriptum eſt in geſtis beati Marcelli* †. Eodem die, Treuiris, depoſitio beati Valerij epiſcopi *, diſcipuli ſancti Petri Apoſtoli. In territorio Trecaſsino, ſancti Sabiniani martyris. qui iubente Aureliano imperatore, pro fide Chriſti decollatus eſt. *In Britannia, Gildæ abbatis & cõfeſſoris. Eodem*

1 *die Bituricas ciuitate, ſancti Sulpitij Seueri, epiſcopi & confeſſoris, diſcipuli beati Martini, cuius vitam conſcrip-*

2 *ſit. Peruſiæ, ſancti Conſtantij, epiſcopi & martyris.*

(Margin: † Ante medium fo. 1. — * Golſcher pag. 734. Surij.)

ANNOTATIONES.

1 Sulpitij Seueri meminerunt, ſanctus Paulinus in epiſtolis ad eum. Gennadius de viris illuſtribus cap. 19. Guibertus quoque, abbas Gemblacenſis, in apologia Seueri, Ms.

2 Con-

a Conſtantij hiſtoriam habet Italia per Ioannem Andream Palatium, proſa & carmine. Eugubij anno 1566. In qua ſimpliciter ſtylum correxit exemplarium vetuſtorum.

Tertio Calendas Februarij, luna 30. Ian. B

12.23.4.15.26. 7.18.29.10.21. 3.13.24.5.16. 27.8.19.1

APud Antiochiam, paſsio beati Hippolyti martyris †. qui Nouati ſchiſmate aliquantulum Prud. initio
deceptus, operante gratia Chriſti correctus, ad cha- hymni 11.
ritatem eccleſiæ redijt: pro qua & in qua illuſtre periſteph.
martyrium conſummauit. Hieroſolymis, ſanctiſſimi Matthiæ † epiſcopi. de quo mira & plena fide Euſ. l. 4.
geſta narrantur, quia multa pro Chriſto perpeſſus, meminit c.
vltimo in pace vitam finierit. Ipſo die, ſancti Fla- 5. Ruf.
uiani martyris. Malbodio monaſterio, ſanctæ Aldegundis virginis. b *Quæ tempore* Dagoberti *regis* 1
Francorum, ex nobili genere progenita virginitatis propoſitum elegit: in quo & permanſit. ſæpiusq; illi Angelica viſio reuelata fuit, exhortans eam vt in propoſito permaneret. Nouiſsime verò cum magna claritate cœleſtis luminis, ad vitam migrauit æternam.

¶ Ipſo die, defunctus eſt anno ducenteſimo ſexageſimo ſeptimo ſupra milleſimum, Antonius peregrinus Patauinus, qui omnia ſancta loca viſitauit, ex Manziorum familia natus.

ANNOTATIO.

1 Aldegundis fuit prima abbatiſſa in Malbodio Hannoniæ Scardeon.
ciuitate. Cuius vita habetur. Eam ſcriptam eſſe ab Hucbaldo pag. 111. de
Elnonenſi, eumque obijſſe Anno 930. teſtantur Chronica mo- Padua.
naſterij ſancti Amandi in Elnone.

Pridie Calendas Februarij, luna 31. Ian. C

13.24.5.16.27. 8.19.1.11.22. 4.14.25.6.17. 28.9.20.2

APud Alexandriam, natalis beati Methrani Dion. Alex
martyris.† quo nolente impia verba proferre 6. hiſt. eccl.
c. 34. 31.
ad iuſsionem paganorum, omne corpus eius fuſtibus Rufini.

bus colliſerunt: vultumq; & oculos acutis calamis terebrantes, extra vrbem cum cruciatibus expulerunt. Ibique ſpiritum qui in eo ſupererat, lapidibus eiecerunt. Item Alexandriæ, ſanctorum marty-
'd.Trid. rum, Saturnini, Thyrſi, & Victoris. *Apud* * *Trien-*
1 *tinam vrbem, ſancti Vigilij, epiſcopi & martyris. In Gallijs, Ambianis, tranſitus ſanctæ Vulfiæ. Ciuitate Ebroicenſi, beati Gandi, eiuſdem vrbis epiſcopi.* ʳ *Eodem*
2 *die, ſanctorum martyrum, Cyri & Ioannis, ʒ mirificorum & abſtinentium argento.* ʳ *Item Mutinæ, ſancti Geminiani, epiſcopi & confeſſoris. Eodem die, ſancti Iulij confeſſoris.*

¶ *In Caſtriloco, tranſlatio ſancti Veroni confeſſoris.*

ʳ *Eodem die, tranſlatio ſancti Marci Euangeliſtæ, ab Alexandria Aegypti, ad Venetias.*

ANNOTATIONES.

1 De Vigilio quædam præmittuntur eius libris à Caſpare Currerio in fol. à Caſſandro in 8.

2 De Cyro & Ioanne Metaphraſtes hac die. Sanctum Sophronium de eiſdem citat Damaſcenus, libro 3. de imaginibus, & Septima ſynodus, actione 4.

FEBRVA-

FEBRVARIVS HABET DIES XXVIII: IN ANNO Biſſextili Dies xxix.

Calendis Februarij, luna 1. Febr. B
14.25.6.17.28. 9.20.2.12.23. 5.15.26.7.18. 29.10.21.3

NAtalis beati Ignatij epiſcopi, & mar- 1
tyris. qui tertius poſt beatum Petrũ
Apoſtolum, Antiochenam rexit Ec-
cleſiam, ac perſecutione Traiani Ro-
mam vinctus mittitur. vbi præſente
eodem, circumſedente ſenatu, im-
maniſsimis pœnarum ſuppliciis primo affectus, de-
inde leonibus obiicitur, eorumque dentibus præ-
focatus, hoſtia Chriſti efficitur. Apud Smyrnam,
ſancti Pionij martyris. qui poſt ſqualorem carceris, 2
vbi multos fratrum ad martyrij tolerantiam ſuis
exhortationibus roborauit, cruciatibus multis ve-
xatus, clauis confixus, & ardenti rogo ſuperpoſitus,
beatum pro Chriſto finem vitæ ſortitus eſt. Paſsi
ſunt cum eo & alij quindecim. Eodem die, beati
Ephræm, diaconi Edeſſenæ Eccleſiæ. In oppido 3
Trecaſsino, ſancti Pauli epiſcopi. cuius & vita vir-
tutibus claruit, & mors pretioſa miraculis com-
mendatur. In Scotia, ſanctæ Brigidæ virginis, 4
cuius vita miraculis claruit. *r Hæc cum lignum altaris
tetigiſſet in teſtimonium virginitatis ſuæ, ſtatim viride
factum eſt. Rauennæ, ſancti Seueri epiſcopi & con-* 5
*feſſoris. ¶ Quem Deus de lanificij arte ad epiſcopatum
ſuſtulit. Eodem die ſancti Seuerij, epiſcopi & confeſ-
ſoris. Cuius corpus in baſilica metropoli beatæ Mariæ
Rothomagenſis, in capſa venerabili conditur, & populis
hac die reuerenter oſtenditur. In Vaſliaco, natalis ſancti
Præcordij confeſſoris. & Die prima, præfeſtum hypa-*

pantes

pantes Domini *&* Dei, *Saluatoris noſtri*, *Ieſu Chriſti*:
Metaphr. *&* *ſancti martyris* Tryphonis *. ¶ Ciuitate *Auguſta*,
Pag.789. *ſancti Vrſi, epiſcopi eiuſdem ciuitatis.* Pictauis, *ſancti*
Leonij, *compreſbyteri ſancti* Hilarij, *ab ineunte ætate*
ſanctißimi.

6 ¶ Metis ciuitate, Sigeberti regis & confeſſoris. qui inter alias
7 virtutes, viginti monaſteria conſtruxit. In Liſlandia, ſancti
Goedermundi epiſcopi & martyris.

ANNOTATIONES.

1 De Ignatio ſcribunt Euſebius lib.3.hiſt.eccl.cap.30. 36 Rufini. Hieronymus de viris illuſtribus cap. 26. Caſsiodorus 10. tripartitæ cap.10. ex Socrate libro 6. cap.8. Ado, 10. Calendas Ianuarij. Metaphraſtes pag.758. Surij. Epiſtolę denique Ignatij, duodecima potiſsimum ad Romanos, ſatis ſui auctoris vitam prædicant.

2 De Pionio, cuius martyrium ſcripſerant Smyrnenſis Eccleſiæ fratres, pauca tantum habet Euſebius lib.4. hiſtoriæ eccleſiaſticæ cap.14. 15 Rufini: amandando lectorem ad libellum à ſe editum, de veterum Sanctorum martyrijs. vbi omnia facta Pionij plenisſime complectitur. Hæc nobis conſeruauit Simeon Metaphraſtes pag.762. non tam ex Euſebio Cæſarienſi, quàm ex epiſtola fratrum Smyrnenſium, qui præſentes aderant.

3 Ephræm vitam exprimunt Metaphraſtes, & Teſtamentum Ephræm apud Surium. De eodem Amphilochius in fine vitæ Baſilij. Sozomenus lib.3. cap.15. & vita per Gregorium Niſſenum, Dilingæ Anno 62 edita, cum opuſculis aliquot Ephræm. Sed & Gennadius in catalogo atteſtatur Petrum Edeſsenæ eccleſiæ presbyterum in mortem ſancti diaconi pſalmos compoſuiſſe.

4 Brigidæ vitã ſcripſiſſe Laurentium Dunelmenſem præcentorem circa annum 1160. annotat Catalogus Scriptorum Brytanniæ. Indeque crediderim Surium ſuam paraphraſin habere.

5 De Seuero Surius pag.786. & Petrus Damiani, Cardinalis, in duobus ſermonibus: quorum alter tantum excuſus eſt. item Lazius lib.1. rerum Viennenſium cap.14. & Ludolphus monachus Ms. qui vixit anno 840. quando Ottgarius archiepiſcopus reliquias Seueri Erphordiam tranſtulit.

6 De Sigeberto. Sigebertus de viris illuſtribus cap.vlt. Scripſi vitam Sigeberti regis, conditoris eccleſiæ & abbatiæ ſancti Martini extra Mettim poſitæ. Eſt Ms. Malmundariæ.

Quarto

Quarto nonas Februarij, Iuna 2. Febr.

15.26.7.18.29. 10.21.3.13.24. 6.16.27.8.19. 1.11.22.4 1

H*Ypanti Domini: *& P*VRIFICATIO *beatæ* al. Hypa-
Virginis. Quod feſtum tempore Iuſtiniani impera- pantæ.
toris apud Byzantium, ſeu Conſtantinopolim ſumpſit Niceph.L
exordium. Apud Cæſaream, beatiſsimi Cornelij 16. rerum
centurionis. quem beatus Petrus baptizauit. hic Rom. 2
apud præfatam vrbem epiſcopatus honore ſubli- Act. 10.
matus quieuit. Romæ via Salaria, paſsio ſancti
Aproniani. † qui adhuc gentilis, [b] *ſub perſecutione* Geſta S.
Maximiani imperatoris, cum præſentaſſet aſpectibus Lao- Marcelli
dicij præfecti beatum Siſinnium diaconum, eductum de pag. 361.
carcere, (erat enim commentarienſis:) audiens vna cum to.1.Surij.
Siſinnio diacono vocem de cœlo factam, Venite Matt. 25.
benedicti patris mei, percipite regnum quod vobis
paratum eſt, & reliqua: credens, baptizatus eſt [b] *à*
Siſinnio diacono: & ad conſignandum ſacro chriſmate
Marcello papæ oblatus: & ſic poſtea in confeſsione
Domini, finem vitæ, capitali ſententia accepit.
Item Romæ, ſanctorum, Fortunati, Feliciani, Firmi
& Candidi. Aurelianis, ſancti Floſculi epiſcopi.
& depoſitio ſanctæ Sichariæ, virginis Deo ſacratæ.

Cantuariæ, natalis ſancti Laurentij, qui beato Augu- 3
ſtino primo eius vrbis epiſcopo ſucceſsit.

ANNOTATIONES.

1 De proceſsione & cereis in feſto Purificationis, Ordo Romanus pag. 21. Rupertus de diuinis officijs lib. 3. ca. 25. Alcuinus pag. 41. Bernardus ſerm. 2. De hypante, ſiue occurſu Domini, extant Commentarij & homiliæ: item hymnus Coſmæ.

2 Cornelij Centurionis hiſtoriam habet Simeon Metaphraſtes, 13. die Septembr.

3 De Laurentio Anglorum archiepiſcopo, Beda libro 2. hiſt. Angl. cap. 4. & 6. & vita eius, per Gotzelinum Morinenſem, monachum ſancti Bertini, quæ incipit in catalogo Scriptorum Brytanniæ, Dominis chariſsimis, & paternæ. Claruit Anno 1110.

Tertio

3. Febr. F Tertio Nonas Februarij, Iuna

16. 27. 8. 19. 1. 11. 22. 4. 14. 25. 7. 17. 28. 9. 20. 2. 12. 23. 5

Blaſij 1 APud Sebaſten ciuitatem, paſsio ſancti * *Blaſij* epiſcopi. qui multorum patrator miraculorum, ſub præſide Agricolao poſt diutinam cæſionem, atque ſuſpenſionem in ligno, vbi pectinibus ferreis carnes eius diruptæ ſunt, poſt teterrimum carcerem, ac demerſionem laci; vnde ſaluus exiuit, iubente præfato iudice, capite cum duobus pueris truncatur. Nouiſsime verò ſeptem mulieres, quæ guttas ſanguinis eius defluentes colligebant, deprehenſæ quod eſſent Chriſtianæ, poſt dira tormenta, gladio percuſſæ ſunt. In Africa, natalis beati Celerini, diaconi & confeſſoris: & ſanctorum martyrum, Laurentini, Ignatij, & Celerinæ: de quorum omnium glorioſis laudibus extat beati Cypriani

Epiſt. 34. epiſtola. Apud oppidum Vapincum, Tigridis, &

l. 4. epiſt. 5 Remedij, epiſcoporum. *In Monte, Caſtriloco, P beatæ*

† electæ *Vualdetrudis* q † *viduæ. Apud oppidum Viſetum, P: ſancti Hadelmi confeſſoris.* r *Lugduni, Lupicini, & Felicis, itidem.* P *Apud Merbeccam, depoſitio ſanctæ*

2. *Berlendis virginis.* q *Apud Bremam, ſancti Anſcharij, primi epiſcopi eiuſdem loci, & Hamburgi, vnitorum. Ciuitate Biſontina, ſancti Anatholij, eiuſdem metropolis ſanctiſsimi epiſcopi, & confeſſoris. In monte Caluo, ſanctarum ſororum, Oliueriæ & Liberatæ virginum.*

Ado Anno 575. b *Viennæ, ſancti Euentij, glorioſi epiſcopi* †.

ANNOTATIONES.

1 De Blaſio. Ado paulo fuſius hac die quam Vſuardus 15 Februarij. vnde eum tranſpoſui propter Romanum Calendarium. Item Metaphraſtes pag. 818. Surij.

2 De Anſchario. Hiſtoriam eius paulo poſt mortem ſcripſerunt Fratres Corbeienſes: inter quos ſanctus Rembertus. Nam Corbeienſes ſe eſſe, ipſi auctores non obſcure indicant Lectione 1 & 4. Contemporaneus ſancti Remberti in geſtis eiuſdem.

Libellus

Libellus geſtorum domini Anſcharij, ab ipſo Remberto, & alio quodam eius condiſcipulo, editus eſt in quo libello, vbicumq; commemoratur fidiſsimus eius diſcipulus, quod crebro illic Lector offendet, Rembertus deſignatur. ſed quia cum alio quodam illa ſancti Anſcharij geſta † ipſe edidit, rei veritatem ſuo tacito nomine indicare voluit. De adunatione Bremæ & Hamburg, eſt Nicolai primi bulla, ſiue, vt ipſe loquitur, ebullata pagina, apud Crantzium metropolis lib. 1. cap. 38, 39. *Nondum impreſſa.*

Pridie Nonas Februarij, luna 4 Febr. G

17. 28. 9. 20. 2. 12. 23. 5. 15. 26. 8. 18. 29. 10. 21. 3. 13. 24. 6

IN ciuitate Aegypti, quæ vocatur Thmuis, paſsio beati Phileæ epiſcopi, & Philorómi tribuni. cum quibus etiam innumera fidelium multitudo ex eadem vrbe, Paſtoris ſui ſequens exemplum, martyrio coronata eſt, ſicut octauus liber Eccleſiaſticæ Hiſtoriæ loquitur. Romæ in foro Sempronij, ſanctorum martyrum, Aquilini, Gemini, Gelaſij, Magni & Donati. Trecas, ſancti Auentini †. *Cap. 10.* *Tur. de cōf. cap. 68.*

r *Eodem die ſancti Gilberti confeſſoris.* q *qui Sempingamiæ quieſcit, in monaſterio quod ipſe condiderat. In Hunecourt*, P: *ipſo die ſancti* * *Lietphardi, Anglorum archiepiſcopi, & martyris.* P *Cœnobio Laubienſi, depoſitio ſancti Vulgiſi, epiſcopi & confeſſoris.* g *Die quarta, ſancti patris Iſidori Peluſiotæ †.* *Liefardi* *de quo Euagrius. l. 1. c. 15.*

¶ Item, Remberti archiepiſcopi. cuius celebrior feſtiuitas eſt die 11. Iunij. Eodem die ponit Metaphraſtes pœnitentiam Theophili, per interceſsionem glorioſiſsimæ Dei parentis, auctore Eutychiano, huius Theophili miniſtro.

Nonis Februarij, luna 5 Febr. A

18. 29. 10. 21. 3. 13. 24. 6. 16. 27 9. 19. 1. 11. 12. 4. 14. 25. 7

APud Siciliam, ciuitate Catanenſium, natalis ſanctæ * Agathæ virginis & martyris. quę poſt alapas & carcere, poſt equuleum & tortiones, poſt mamillarum abſciſionem, poſt volutationem in r *Agathes*

H teſtulis

teſtulis & carbonibus, tandem ſub iudice Quin-
tiano martyrio conſummata eſt. Viennæ, beati
2 Auiti epiſcopi & confeſſoris. cuius fide & induſtria,
atque admirabili doctrina, ab infeſtatione Arianæ
hæreſeos Galliæ defenſæ ſunt. ¶ *In Blandinio, ſancti*
3 *Bertulfi confeſſoris.* ¶ *Sueßionis, ſancti Vodali con-*
feſſoris. ¶ *In ciuitate Brixina, ſanctorum confeſſorum,*
al. Ingenuini. * *Gemini & Albini epiſcoporum. quorum vita miraculis*
extat glorioſa. ¶ *In Vilika, depoſitio Aleidis virginis*
4 *& abbatiſſæ, miræ ſanctitatis.*

Metaphr. pag. 840. Alexandriæ, martyrium ſancti & glorioſi martyris Iſidori †.

ANNOTATIONES.

1 Agathæ martyrium ex geſtis manuſcriptis habet Ado ſuc-cincte 5. Februarij: & plenius Metaphraſtes, pag. 842. Surij. De eadem Miſſa Ambroſiana, & Fazellus in Siculorum hiſtoria. Rurſus de Agathe eſt hymnus Damaſi, qui extat apud veteres poëtas: & alter Aldhelmi epiſcopi, in libro 2. de virginibus.

2 De Alcimo Auito Gregorius Turonicus lib. 2. hiſt. cap. 34. & epitaphium ipſius apud Fabritium ad poëtas Eccleſiaſticos. cuius præclare meminit Ado Viennenſis, ſic ſcribens anno 492. Quantus autem in eccleſia Chriſti vixerit, quiſquis ſcire plenius vult, poſt eius innumera in diuinis laboribus opera, epitaphium ipſius legat. ibi quantus fuerit, videre poterit.

3 De Bertulfo auctor vitæ in prologo. Bertulfi vitam veteri olim ſtylo deſcriptam, vt nouo ſcribendi percurrerem ſtudio, domini abbatis noſtri Folkardi obtinuit iuſſio. Vixit circa anno 1073. monachus Blandinij, ſiue Gandaui ad ſanctum Petrum. (pag. 846. Surij.)

4 De Aleide. Coenradus in vita Vuolfelmi. Berta ſanctimonialis, ſoror ſancti Vuolfelmi, ſcientia literarum plurimum emicuit. Hæc vitam beatæ Adelheidis, primæ abbatiſſæ Vilecenſis, eleganti ſtylo compoſuit. Eſt in codice Ms. vbi pleniori vocabulo dicitur Bertrada.

6. Febr. B Octauo Idus Februarij, luna

19. 1. 11. 22. 4. 14. 25. 7. 17. 28. 10. 20. 2. 12. 23. 5. 15. 26. 8

APud Cæſaream Cappadociæ, natalis ſanctæ
1 Dorotheæ virginis. quæ primum equuleo
vexata, deinde palmis diu cæſa, ad vltimum capite
punita

punita eſt. in cuius confeſsione quidam Theophilus 2
ſcholaſticus conuerſus, & mox in equuleo eodem
àcerrime tortus, nouiſsime gladio cæſus eſt. [b] Hæc
cum commendata eſſet duabus ſororibus, id eſt, Chriſtæ
& Caliſtæ, quæ à fide nuper apoſtatarant victæ dolori-
bus, vt eam auerterent à Chriſto, eas iterum conuertit ad
Chriſtum, ita vt in cupam miſſæ per præfectum, incenſæ
ad martyrij palmam peruenerint. Aruernis, ſancti
Antholiani martyris. Eodem die, ſanctorum 3
Vedaſti & in Pabula, P Helnone monaſterio, Amandi. 4
quorum & vita, & mors, plurimis extitit miraculis 5
glorioſa. è quibus prior * Atrebatenſium P pontifex al. Adar
à ſancto Remigio Remorum archiepiſcopo conſecratur: tēſium
& ab eodem huic ciuitati, gratia Saluatoris ordinante,
deſtinatus, per quadraginta annos eccleſiam Dei, verbo
prædicationis, & exemplo vitæ, ſtrenuè gubernauit. Ad
cuius merita declaranda, columna miri ſplendoris è cœlo
ſuper domum illius ægrotantis irradians, obitum eius præ-
ſignauit. Secundus vero Traiectenſium rexit eccle-
ſiam: & benedictione ab Aichario epiſcopo accepta, in
pago † præter fluenta Scaldi fluuij, cui vocabulum eſt id eſt, terri-
Gandauum, verbum Domini intrepidus annunciauit. P Qui torio.
multorum miraculorum virtutibus pollens, inter alia fer-
tur, quod reo, cui ante mortem à ſæuo iudice non potuerat
vitam impetrare, poſt mortem à pio iudice Deo vitam
impetrauit, & ſalutem. ¶ In territorio Loſſenſi, iuxta
villam MaesEike, monaſterio Eike, Harlindis & Relindis
virginum. Ciuitate Præneſtenſi, ſancti Garini, epiſcopi
& cōfeſſoris. g Die ſexta, ſancti patris Buculi, epiſcopi
Smyrnæ. [r] Ipſo die, Saturnini, Theophili, & Reuocatæ.
[b] Romæ via Appia, paßio ſanctæ Soteris virginis.
¶ Traiecti ad Moſam, feſtiuitas omnium pontificum 6
Traiectenſium, Seruatij, Monulphi, Gondulphi, Martini,
Valentini, Candidi, & reliquorum.

ANNOTATIONES.

1 Doróthex geſta habet Surius pag. 866. quibus Martyrologia pulchrè conſentiunt. Fuit etiam Alexandrina martyr, de qua Euſebius lib. 8. hiſtoriæ eccl. cap. 17. cui Doróthex nomen fuiſſe, ſcribit Rufinus cap. 16. ſuæ paraphraſis.

2 Theophili paſsio, in Geſtis Dorotheæ continetur. Quod autem Vſuardus ſcholaſticum eam vocet, in bonam partem eſt accipiendum. clarius enim eum aduocatum nominaſſet: vt & Geſta habent. Nam in iiſdem ſemel tantum, & per contemptũ, de eo dicitur, Scholaſticus tuus Theophilus, qui vſque hodie poſtulabat contra Chriſtianos: eſtque ſcholaſticus, declamator verſatus ſolum in fictis cauſis & otioſis, non in veris litibus. Vnde Plinius epiſtolarum libro 2. Scholaſticus tantum eſt. quo genere hominum nihil aut ſimplicius, aut ſyncerius, aut melius. Nos enim qui in foro, veriſque litibus terimur, multum malitiæ, quamuis nolimus, addiſcimus.

3 De Antholiano. Antiqua S. Præiecti hiſtoria. Paſsiones martyrum Caſsij, & Victorini, Antholiani & Auſtremonij, ac cæterorum Sanctorum, qui in Aruernorum vrbe, ſanguinem fuderunt pro Chriſto, glorioſo lucubrauit ſtylo (Præiectus epiſcopus Aruernenſis). De eodem Antholiano Greg. Turonenſis de gloria martyrum cap. 65.

4 Vedaſti vitam, non Beda tomo tertio, ſed Alcuinus ſcribit, pag. 870 Surij. Miracula ſancti Vedaſti ab Haymino magiſtro edita, quæ incipiunt, Sane quæ nuper oculis, & liber de virtutibus ſancti Vedaſti, per Fratres eiuſdem cœnobij, habentur Ms. Lobijs.

5 Amandus Gandenſium Apoſtolus, obijt anno 661. Vita eius tomo primo Surij, non multo poſt ſcripta eſt. Refert enim auctor, Bonum presbyterum ſibi narraſſe, quod præſens erat cum Amandus Torniaci à iudice non obtinebat furis liberationem, quem ſuſpenſum ad vitam reuocauit. Hæc hiſtoria in codicibus ad S. Amandum titulum habet Baudemundi. Quam alio libro ſuppleuit Milo. Vnde epitaphium eius habet Anno 871, in Chronico Elnonenſi,

Milo poëta ſophus cubat hoc ſub marmore clauſus,
Carmine dulciloquus, qui librum ſobrietatis
Edidit, & ſanctum pulchrè depinxit Amandum,
Floribus exornans metro, proſaque, venuſtans.

Proſa incipit, Prælato libello de virtutibus ſancti Amandi edito: carmen ad Hayminum ſacerdotem,

Feſta

Feſta proquinquabant noſtri veneranda patroni.

Rurſus, Philippus de eleemoſyna ſcripſit vitam Amandi, cap. 52. & Gillebertus decanus Elnone ſancti Andreæ, deportationem ſancti Amandi per Franciam ac miracula per Amandum in via patrata. Habentur Ms. in Flandria ad S. Amandum.

6 De Sotere martyre, neſcio tamen an de hac, Ambroſius lib. 3. & 4. de virginibus, & finis paſsionis ſancti Pancratij Romani to. 3. Surij.

Septimo idus Februarij, luna 7. Febr. C

20. 2. 12. 23. 5. 15. 26. 8. 18. 29. 11. 21. 3. 13. 24. 6. 16. 27. 9

IN Britannijs, ciuitate Auguſta, natalis beati Auguli epiſcopi. qui curſum temporis per martyrium explens, æterna meruit ſuſcipere præmia. Item ſancti Moyſetis epiſcopi. 1 hic primo in erémo vitam ſolitariam ducens, ſignis ac virtutibus magnificè innotuerat: poſt vero gentem Sarracenorum, cui epiſcopus fuerat factus, grandi ex parte ad fidē Chriſti conuertit: ſicque glorioſus meritis quieuit in pace. *Cominij, natale ſancti Chryſolij. qui huc venit a Marcello papa ad prædicandum miſſus. Binchij ex P Laubijs, beati Amoluini, epiſcopi & confeſſoris.* ¶ *In Anglia, ſancti Odonis, epiſcopi & confeſſoris.* 8 *Die ſeptima, ſancti Parthemij* †, *epiſcopi Lampſaceni: & ſancti Lucæ, in Storio Græciæ.* 2 *Criſpinus apud Metaph.*

¶ ¶ *Marcianis, P eleuatio corporis ſanctæ Rictrudis.*

¶ *Eodem die, ſanctæ Helenæ corporis aduentus ad Altouillare monaſterium. quæ mater Conſtantini imperatoris exiſtens, ad hoc religioſe viuendo peruenire meruit, vt ſacratiſsimæ crucis Domini noſtri Ieſu Chriſti fieret inuentrix.* 3

Apud Phrygiam, natalis beati numeroſique Martyrij, pariter ab vniuerſa vrbe quadam Chriſtianorum ciuium ſuſcepti. Huius auctor & dux extitit, vir pietate & religione clarus, Adauctus nomine. Cuius in confeſsione Chriſti conſtantiam omnis populus ſequens, cum mulieribus viri, cum pueris ſenes, cum ciuibus ciuitas, iniecto igne concremantur, ita vt nullus *Euſ. l. 8. ca. 23. ſed 11. Rufini.*

Epitaphiũ eius pag. 896. Surij. penitus ex illa vrbe, etiam cum optio daretur, abſcederet. Eodem die, ciuitate Lucenſi, Richardi regis †, patris ſanctæ Vualburgis. qui propter Chriſtum longiſsimam peregrinationem ſubijt.

ANNOTATIONES.

1 De Moyſete, Rufinus lib. 11. hiſtoriæ eccleſiaſticæ cap. 6. & Sozomenes lib. 8. cap. 38.

2 Odonis archiepiſcopi vitam compoſuit Oſbernus Cantuarienſis præcentor. qui claruit Anno 1074. Ex catalogo Brytanniæ Scriptorum.

3 De Helenæ tranſlatione. Sigebertus de viris illuſtribus. cap. 99. Almannus monachus Altuillarenſis ſcripſit tranſlationem Helenæ reginæ, à Roma ad cœnobiũ Altuillarenſe. Extat Ms.

8. Feb. D Sexto Idus Februarij, luna

21. 3. 13. 24. 6. 16. 27. 9. 19. 1. 12. 22. 4. 14. 25. 7. 17. 28. 10

APud Armeniam minorem, natalis ſanctorum, Dionyſij, Aemiliani, & Sebaſtiani. Eodem die, Alexandriæ, ſanctæ Cointhæ martyris. * hanc pagani correptam ad idola perducentes, adorare cogebant: quod cum illa execrans recuſaret, vincula pedibus eius innectentes, & per plateas totius ciuitatis eam trahentes, horrendo ſupplicio diſcerpſerunt. Ciuitate Corduba, Salomonis martyris. (B. Dio. Alex. 6. hiſt. eccl. c. 34. 31. Rufini.)

Eodem die, natale ſancti Nicetij, epiſcopi Biſontini & confeſſoris, præclaræ ſanctitatis viri. Ipſo die, depoſitio 1 *ſancti Pauli, epiſcopi Virdunenſis, & monachi, ipſius eccleſiæ reſtauratoris, & rectoris præcipui. § Die octaua, ſancti Megalomartyris Theodori, ducis exercitus.* (De Theod. Metaph.)

¶ [1] *Romæ, Pauli epiſcopi, Lucij & Cyriaci.*

In Bithynia, beati Eugenij, & Mariæ filiæ. de quibus Metaphraſtes.

ANNOTATIO.

1 Pauli Virdunenſis epiſcopi vitam habet tomus primus hiſtoriarum Surij, & in ea narrationem Bercharij presbyteri: qui rogatus à Dadone Virdunenſi epiſcopo (obijt is anno 880.) omnium ſuperiorum antiſtitum eius eccleſiæ, nomina & res geſtas, quatenus noſſe potuit, mira breuitate conſcripſit. (pag. 899.)

Quinto Idus Februarij, Iuna 9.Febr.E

22.4.14.25.7. 17.28.10.20.2. 13.23.5.15.26. 8.18.29.11

APud Alexandriam, paſsio ſanctæ Apolloniæ virginis. † cui perſecutores primum dentes excuſſerunt: deinde cum minarentur eam ſe viuam incenſuros, niſi cum eis impia verba proferret, illa paulului quid ageret intra ſemetipſam deliberans, repente de manibus impiorũ proru pit, & in ignem quem parauerant, proſiliuit. Sueuo apud Cyprum, ſanctorum Ammonis & Alexandri. *Gandaui in Blandinio, ex* [r] *Fontanellæ monaſterio,* [p] *ſancti Anſberti, ſanctæ Galliarum ſedis archiepiſcopi. In Hoyo, ſancti* * *Maingoldi, ducis & martyris, regis Hugonis Anglorum filij.* [g] *Die noua, ſancti martyris Nicephori* †.

S.Dio.Ale. 6 Inſt.eccl. ca.34. 31. Rufini.

1

al Meng. Metaphr. pag.904.

ANNOTATIO.

1 De Anſberto Rothomagenſi epiſcopo. Vitæ eius initium eſt, Venerabili & omni honore amplectendo, eximio ſacerdoti Chriſti Hilberto, abbati cœnobij Fontanellenſis, minimus famulorum Domini ſeruus Angradus. Eſt Ms. & præter præfationem impreſſa pag.906. Surij.

Quarto Idus Februarij, Iuna 10.Feb.F

23.5.15.26.8. 18.29.11.21.3. 14.24.6.16.27. 9.19.1.12

ROmæ, natalis ſanctorum martyrum, Zotici, Irenæi, Hyacinthi & Amantij. In Oriente, ſanctæ Soteris virginis. quæ grauiter & diutiſsime alapis cæſa, cum cætera quoque pœnarum genera viciſſet, gladio martyrium conſummauit. Item Romæ, via Lauicana, militum decem. Apud caſtum Caſsinum, ſanctę Scholaſticæ virginis, ſororis ſancti Benedicti abbatis. In pago Rothomagenſi, ſanctæ Auſtrebertæ virginis. *In Stabulo Rodis,* [r] *natale ſancti Guilelmi confeſſoris, Ordinis eremitarum ſancti Auguſtini.* ¶ *Aruernis, depoſitio ſancti Sigonis, eiuſdem ciuitatis præclaræ ſanctitatis epiſcopi, & confeſſoris.*

r 1 2 3

feſſoris. Biſontij, depoſitio Prothadij epiſcopi & confeſſoris, tempore Clotarij regis. g *Die decima, ſancti martyris Charalampi.* b *In Campania, natale ſancti Siluiani, epiſcopi & confeſſoris. Et Baldegundis abbatiſſæ.*

q Dordraci, ſanctæ Suræ, virginis & martyris, cõmemoratio, ſub nomine Soteris, quod Latinæ interpretatur Saluatrix.

ANNOTATIONES.

1 De Scholaſtica ſcribit Gregorius lib. 2. dialogorum, cap. 33. & 34. In quæ Gregorij verba eſt ſermo ſecundus inter varios apud Bedam to. 7. Subiungitur ibidem carmen de Scholaſtica. Eſt & aliud de ea per S. Aldhelmum lib. 2. de virginitate cap. 10.
2 Auſtrebertæ vitam, quæ prima fuit in Pauliaco abbatiſſa, grauiter & religioſe conſcripſit eius fere æqualis, pa. 918 Surij.
3 De Vuilhelmo Cornelius Grapheus Aluſtenſis in vitam eius, quam carmine ſcripſit. Albertus egregius tanti doctoris diſcipulus, Theobaldus quoque quidam, ſanctitate etiã ac doctrina conſpicuus, grauiſsima, vt ipſe refert, valetudine à diuo liberatus, Diui Guilelmi hiſtoriam fideliter literarum monumentis tradiderunt. Theobaldum habet Surius pag. 924. præter cap. 31. niſi id malis librum miraculorum vocare, & in 28. capita diſtinguere. refert enim Theobaldus vltimo miraculo, ſe deſperate ægrotantem oraſſe, & à Vuilhelmo obtinuiſſe, vt in vita eius conſummanda vnicum inſereret capitulum, quod reſtabat; intelligens videlicet ſui per eum liberationem: cuius vitam & miracula ſcripſerat rogatus à Priore Prouinciali Franciæ, & fratribus eius.

11 Feb. G Tertio idus Februarij, luna

24. 6. 16. 26. 9. 19. 1. 11. 22. 4. 15. 25. 7. 17. 28. 10. 20. 2. 13

APud Lugdunum, natalis ſancti Deſiderij epiſcopi & confeſſoris. Eodem die caſtro Nan-
1 tonenſi, ſancti Seuerini, abbatis monaſterij Agaunenſis. cuius precibus Dei cultor rex Clodoueus à diutina infirmitate ſua liberatus eſt. Alexandriæ,
2 depoſitio ſanctæ Euphróſynæ virginis. quæ in monaſterio, r *vt illius vita docet*, virtute abſtinentiæ, & miraculis etiam, claruit. *Aruernis, ſancti Deſiderati, epiſcopi & confeſſoris.*

ANNOTATIONES.

1 De Seuerino. Demochares de Miſſæ ſacrificio to.2. cap.19. Fauſtus presbyter ſcripſit hiſtoriam diui Seuerini abbatis. Initium vitæ eius Ms. in Throno, eſt, Sacram ſane libelli ſeriem, quam Fauſtus presbyter, diſcipulus ſancti Seuerini abbatis, de eius vita vel actibus poſt ipſius obitum ediderat, trāſcribentes, iubente etiam venerabili viro Magno †, & meritis & nomine Senonicæ vrbis antiſtite, aliquanto clariori ſermone propagare duximus, ſenſum & ordinem eiuſdem lectionis funditus exequendo: nec etiam diuerſum aliquid huic textui inſerendo. Hanc in compendium redegit Surius, pag 957. Aetate Caroli Magni

2 Euphróſynes hiſtoriam habent non tantum Vitæ Patrum alphabeto 15. ſed & Metaphraſtes pag.43. Surij.

Pridie Idus Februarij, luna 12. Feb. A

25.7.17.28.10. 20.2.13.23.5. 16.26.8.18.29. 11.21.3.14

IN Hiſpanijs, natalis ſanctæ Eulaliæ virginis. quā conſtat tempore Diocliriani martyrij accepiſſe coronam, ciuitate Barcinona. In Africa, ſanctorum martyrum, Saturnini presbyteri, Datiui, Felicis, Ampelij, & ſociorum eius. qui paſsi ſunt pro Chriſto ſub Anulino proconſule. 1 Apud Alexandriam, Modeſti & Ammonij infantum. b *In Africa, paßio ſancti Damiani militis.* g *Die duodecima, ſancti patris Meletij, archiepiſcopi Antiochiæ magnæ.* 2

¶ Item Conſtantinopoli, ſancti Antonij, magni inter Dei pontifices, & admirabilis inter patriarchas. 3

ANNOTATIONES.

1 Saturnini & collegarum paſsio habetur ex Actis publicis, pag.949. Surij. Quæ ſyncere videtur & grauiter relata in publica Acta. Qui autem appendicem ſubiunxit, is ex eo conuincitur fuiſſe de ſchiſmate & parte Donati, quia ſchiſmatico & mendaci ſpiritu multa effutit contra catholicos epiſcopos, Menſurium & Cæcilianum.

2 Meletij archiepiſcopi Antiocheni encomium ſcribit Ioannes Chryſoſtomus apud Metaphraſtem, quod citatur à Septima Synodo, Actione 4. Extat etiam Gregorij Nyſſeni oratio in eius funere recitata. De eodem, auctores tripartitæ hiſtoriæ.

3 Antonij archiepiſcopi vitam, ſeu funebrem de eo oratio-nem, habet apud Metaphraſtem, beatiſsimus Nicephorus, philoſophus & orator.

13.Feb.B Idibus Februarij, luna

26.8.18.29.11. 21.3.14.24.6. 17.27.9.19.1. 12.22.4.15

APud Antiochiam, natalis ſancti Agabi prophetæ. de quo beatus Lucas in Apoſtolicis
Act.11.21 Actibus ſcribit. In Melitena, ciuitate Armeniæ,
1 ſancti Polyeucti martyris. qui Latinè interpretatur multum orans. Ciuitate Andegauis, ſancti Licinij epiſcopi, venerabilis ſanctitatis viri. [r] *Romæ, ſan-*
2 *cti Gregorij papæ ſecundi. qui rexit Eccleſiam annis ſedecim, tempore Leonis & Conſtantini imperatorum.* [b] *Hic in Germania per Bonifacium epiſcopum verbum ſalutis prædicauit.* [r] *Apud Torcellum, ſanctæ Fuſcæ, virginis & martyris.* ¶ *In Brytannia, Ermenildæ virginis* †. *In Lugduno, Stephani epiſcopi. In territorio Treuerenſi, Confluentiæ caſtello, ſancti Caſtoris confeſſoris. cuius geſta habentur. Ciuitate Meldenſi, ſancti Giſleberti epiſcopi & confeſſoris.* [g] *Die decima tertia, ſancti patris Martiniani* †.

id eſt, vidua ſanctimonialis.

Metaphr. pag. 973.

Leander. l. 1. de ill. Prædic.

¶ Eodem die, depoſitio Stephani eremitæ, qui Grandimontenſis Ordinis extitit fundator deuotus. Itẽ obitus Iordani †, ſecundi magiſtri Ordinis Prædicatorum. & Amulrici epiſcopi Monaſterienſis nondum canonizati. Paduæ ad ſanctum Prof-
3 docimũ, obitus Euſtochiæ virginis. quæ ex monachæ ſacrilego partu, vt roſa ex ſpinis, effloruit, & à peſsimo dæmonio vſq; ad extremũ vitæ fatigata, inuicta animi patientia omnia ſuperauit.

ANNOTATIONES.

1 Polyeucti martyrium in Melitene Armeniæ, habet Metaphraſtes 9. Ianuarij, pag. 188. Surij.

2 De Gregorio ſecundo Pontificale tomo 3. Conciliorum fol. 11. & ſequentibus.

3 De Euſtochia. Bernardinus Scardeonius de antiquitate vrbis Pataiuij lib. 2. claſſe 6. Extat liber in D. Proſdocimi monaſterio innumerabilium pœne miraculorum beatæ Euſtochiæ, quem nuper cum maxima admiratione & animi lætitia perlegi. Extat

etiam

etiam libellus de eius vita & laudibus à Petro Baraccio epiſcopo Patauino conſcriptus. Scripſit quoque multa de eadem Latino vulgariq. ſermone Hieronymus Saligerius, tunc illius monaſterij confeſsionarius ſacerdos, vir doctiſsimus.

Decimo ſexto Calendas Martij, luna 14 Feb. C

27.9.19.1.12. 22.4.15.25.7. 18.28.10.20.2. 13.23.5.16

ROmæ, natalis beati Valentini presbyteri, qui poſt multa ſanitatũ & doctrinæ inſignia, fuſtibus cæſus, & ſic decollatus eſt, ſub Claudio Cæſare. Item Romæ, ſanctorum martyrũ, Vitalis, Feliculæ & Zenonis. Ciuitate Interamnis, beati Valentini epiſcopi. qui poſt diuturnã cædem, cuſtodiæ mancipatus, cum ſuperari nõ poſſet, medio noctis ſilentio eiectus de carcere, decollatus eſt. Apud Alexandriam, ſanctorũ martyrũ, Baſsi, Antonij, Protolici, qui in mare merſi ſunt. item Cyrionis presbyteri, Moyſeos, Baſsiani, Agathonis. qui omnes ignẽ combuſti ſunt: item Dionyſij & Ammonij decollatorum. § *Die decima quarta, ſancti patris Auxentij.*

Valentini vtriuſque geſta celeberr. habes tomo I. Surij.

De Auxẽ. Metaph.

Decimo quinto Calendas Martij, luna 15. Feb. D

18.10.20.2.13. 23.5.16.26.8. 19.29.11.21.3. 14.24.6.17

CIuitate Brixia, ſanctorum martyrum Fauſtini & Iouitæ diaconi. † *qui ſub Adriano imperatore examinati, dixerunt ei, Audi Adriane tortuoſe coluber, imò & ſæuiſsime anguis, per ambages, & anfractus curſitas, vt nos à recto poſsis deuiare. Hoc tibi ſit agnitum, quod latratui tuo non obedimus, nec illis tura ponemus, ſed Domino creatori noſtro tura ſimul & libamina, iugiter immolamus. Quod audientes populi ex Mediolanenſium vrbe conglobantes ſe mutuo, venerunt ad beatos martyres, & baptizari ſe fecerunt. Tunc Adrianus hoc audiens, furore accenſus, mox eos gladio plecti fecit, & capita truncari.* Romæ, ſancti Cratonis martyris.

Ado. & Geſta pag. 1004. Surij.

Valentini Interam.ge ſtapa.984 to.1.Surij. † qui à Beato Valentino fidei documentis inſtitutus, non multis poſt diebus, cum vxore & vniuerſa domo, martyrio eſt conſummatus. In Gallijs, ciuitate Vaſionenſi, ſancti Quinidij epiſcopi. cuius mortem in conſpectu Domini pretioſam crebra miracula teſtantur. *eiuſque geſta habentur.* Ciuitate Interamnis, ſanctæ Agapes virginis. Antiochiæ, Ioſeph diaconi. *Ipſo die beati Seueri, preſbyteri & confeſſoris. cuius meminit beatus Gregorius in libro dialogorum.* lib.1.cap. ult. *Huius corpus attulit ex Italia Ropertus epiſcopus Treuirenſis. Vexione in Dacia, ſancti Sigfridi epiſcopi, præclaræ ſanctitatis viri. qui Suetiam ad Dominum conuertit.*

1 ¶ Conſtantinopoli, dedicatio eccleſiæ ſanctæ Sophiæ.

ANNOTATIO.

1 De eccleſia Sophiæ, Nicephorus lib.17. Hiſtoriæ cap.20. ex Procopio: & Euagrius lib.4.cap.30.

16 Feb. E Decimo quarto Calendas Martij, luna

29. 11. 21. 3. 14. 24. 6. 17. 27. 9. 20. 1. 12. 22. 4. 15. 25. 7. 18

c. vnico De eodem Metaph. NAtalis beati Oneſimi. de quo ſanctus Paulus ſcribit Philemoni. Quem idem Apoſtolus epiſcopum ordinans, prædicationiſque verbum ei committens, apud Epheſiorum ciuitatem reliquit. [a] *De quo & beatus Ignatius, Epheſiis ſcribens epiſtolam,* Epiſt.11. *ita dicit: Ego ſuſcepi multitudinem veſtram in nomine Domini, in Oneſimo dilecto præceptore noſtro, veſtro autem epiſcopo. Obſecro eum ſecundum Chriſtum Ieſum diligere vos, & vos omnes in concordia eius in ipſo eſſe. Benedictus enim Deus, qui vobis talibus talem epiſcopum donauit habere in Chriſto.* Hic Romam perductus atque ibi pro fide Chriſti lapidatus: inde ad loca vbi fuerat ordinatus, corpus eius delatum eſt. De Iul. Metaph. pag. 1011. Ciuitate Cumis, ſanctæ Iulianæ virginis. quæ poſt varia torméta, & carceris cuſtodiam, palam cum diabolo

con-

conflixit. Deinde flammas ignium & ollam ſuperans feruentem, capitis decollatione martyrium conſummauit. b *Quæ paſſa eſt quidem in Nicomedia, ſed poſt paucum tempus Deo diſponente in Campaniam eſt tranſlata.* Apud Aegyptum, ſancti Iuliani martyris, cum alijs numero quinque millibus. *Metis ciuitate, natalis ſancti Simeonis, epiſcopi & confeſſoris. Ipſo die, Ambianis, ſancti Honeſti martyris.*

Decimo tertio Calendas Martij, luna 17 Feb. F

1. 12. 22. 4. 15. 25. 7. 18. 28. 10. 21. 2. 13. 23. 5. 16. 26. 8. 19

IN Perſide, ciuitate Babylonia, natalis ſancti Polycronij, epiſcopi & martyris. qui præſedente Decio perſecutore, os lapidibus cæſus, manibus extenſis, oculos ad cœlum leuans, emiſit ſpiritum. b *Scriptum eſt in paßione ſancti Laurentij.* Apud vrbem Concordiam, paſsio ſanctorũ, Donati, Secundiani, Romuli, cum alijs octoginta ſex. In Scotia, ſancti Fintani, presbyteri & confeſſoris, magnæ virtutis viri. Ipſo die, *monaſterio Sithiu,* P *in pago Teruanenſi,* ſancti Siluini Teruanenſis, epiſcopi *Toloſanæ ciuitatis.* r *Claromonte, ſancti Lupiani confeſſoris.* q *Treueris, ſancti Bonoſij, epiſcopi eiuſdem vrbis.* g *Die decima ſeptima, ſancti martyris Theodori tironis.* 1

In initio cum geſtis Abdon.

ANNOTATIO.

1 De Theodoro tirone Metaphraſtes tomo quinto Aloyſij, & ibidem Nectarius epiſcopus. Videndum tamen eſt num nonnulli diuerſos Theodoros confundant.

Duodecimo Calendas Martij, luna 18 Feb. G

2. 13. 23. 5. 16. 26. 8. 19. 29. 11. 22. 3. 14. 24. 6. 17. 27. 9. 20

NAtalis beati Simeonis, epiſcopi & martyris. 1 qui propinquus Saluatoris ſecundum carnem extitiſſe dinoſcitur, ac filius Cléophæ, qui fuit frater Ioſeph.

Ioſeph. Hic Hieroſolymorum epiſcopus poſt Iacobum fratrem Domini ordinatus, perſecutione Traiani multo tempore ſupplicijs affectus, martyrio conſummatus eſt, omnibus qui aderant, & ipſo iudice, mirantibus, vt centum viginti annorum ſenex crucis ſupplicium pertuliſſet. Ciuitate Oſtia, ſanctorum martyrum, Maximi, Claudij, & vxoris eius Præpedignæ, cum duobus filijs. qui cum eſſent præclariſsimi generis, iubente Dioclitiano ſunt tenti, atque in exilium deportati; deinde incendio concremati, odoriferum ſacrificium martyrij Deo reddiderunt. a *Quorum reliquias in rheuma † iactatas, Chriſtiani perquiſitas, iuxta ciuitatem ſepelierunt.* r *In Africa, Lucij, Siluani, & Maximi.*

De his fuſe Geſta Suſannæ.

† eſt fluxus aquarum.

¶ P *Coloniæ, commemoratio oſsium ſanctiſsimi Pantaleonis martyris. quando caput eiuſdem martyris per Henricum de Vlmine militem, de Conſtantinopoli * tranſlatum eſt.*

* ad nos

Metaph. de his. Pataris, ſanctorum martyrum, Leonis & Paregorij †.

ANNOTATIO.

1 De Simeone Euſebius, & apud eum Egeſippus, libro 3. hiſt. eccl. cap. 10. & 26. quæ ſunt Rufini 11. & 32.

19. Feb. A Vndecimo Calendas Martij, Luna

3. 14. 24. 6. 17. 27. 9. 20. 1. 12. 23. 4. 15. 25. 7. 18. 28. 10. 21

De Gab. Geſta Suſanne, 11. Auguſti.

ROmæ, natalis ſancti Gabini, presbyteri & martyris. qui à Dioclitiano diu in cuſtodia vinculis afflictus, pretioſa morte cœli gaudia comparauit. In Africa, ſanctorum, Publij, Iuliani, & Marcelli. r *Eodem die, ſancti Euſtathij, patriarchæ eccleſiæ Conſtantinopolitanæ.* ¶ *Treuiris, ſancti Leguntij, epiſcopi & confeſſoris. Ciuitate Beneuento, ſancti Barbati, epiſcopi & confeſſoris.*

Metaph. pag. 1018. ¶ Item ſancti & glorioſi admirabilium operum effectoris, patris Auxibij, archiepiſcopi Solienſis. qui fuit diſcipulus ſancti bene-

benedictiq; Apoſtoli & Euangeliſtæ Marci. Eodem die obiit Bonifacius, Lauſanenſis in Burgundia epiſcopus. qui Bruxellæ natus, in Camera monaſterio Ordinis Ciſtertienſis, iuxta idem oppidum quieuit.

Decimo Calendas Martij, Iuna 20 Feb. B

4.15.25.7.18. 28.10.21.2.13. 24.5.16.26.8. 19.29.11.22

Apud Tyrum ciuitatem, beatorum martyrum, quorum numerum ſolius Dei ſcientia colligit. qui iubente Diocletiano, multis tormentorum ſupplicijs ſibi inuicem ſuccedentibus, occiſi ſunt. Primo quidem flagris per omne corpus dilaniati, deinde diuerſis beſtiarum generibus traditi: ſed ab his diuina virtute cuſtoditi, pòſt addita feritate ignis & ferri, martyrium cōſummauerunt. Horum glorioſam multitudinem incitabant ad victoriam Tyrannio & Siluanus: ſed & Peleus atque Nilus epiſcopi. Zenobius quoque presbyter, qui felici agone, vnâ cum eis, martyrij palmam adeptus eſt. In Cypro inſula, ſanctorum Pothamij & Nemeſij. 1

Tornaco ciuitate, depoſitio ſancti Eleutherij, *epiſcopi & confeſſoris eccleſiæ eiuſdem.* P *In Sarchinio, monaſterio ſancti* Trudonis, *depoſitio beati* Eucherij. *qui* Au*relianenſium epiſcopus à Carolo * exilio eſt relegatus. quod tamen cum pro iuſtitia fuiſſe perpeſſum, crebra miracula, quæ per eius ſacra merita diuina fieri concedit clementia, ſunt indicio.* g *Die vigeſima, ſancti patris Leonis, epiſcopi Cátanes* 9 *in Sicilia.* 2 3 Martello.

¶ Apud Perſidem, ſancti Sadoth † epiſcopi, & centum viginti octo. qui cum eo ſubiêre martyrium, in ſecundo anno perſecutionis Saporis. *Metaph. pag.* 1024.

ANNOTATIONES.

1 De martyribus Tyrijs ſcribit Euſebius lib. 8. hiſtoriæ eccleſiaſticæ cap. 7. & 15. ſed Rufini 14.

2 Eleutherij vita Ms. incipit, Temporibus Diocletiani. Auctor citat de vita eius Audoneum diſcipulum: item miracula,

quæ

quæ ipſi retulit Heidilo epiſcopus Tornacenſis. qui Anno 881. eleuauit corpus ſancti Eleutherij.

3 Eucherij vitam habet Surius mutato nonnihil ſtylo, pag. 1026. Meminit & Sigebertus, anno 723.

21.Feb.C Nono Calendas Martij, luna

5.16.26.8.19. 29.11.22.3.14. 25.6.17.27.9. 20.1.12.23

APud Siciliam, ſanctorum martyrum ſeptuaginta nouem, qui ſub Dioclitiano per diuerſa tormenta confeſsionis ſuæ coronam, à Chriſto ſibi paratam, accipere meruerunt. In Africa, ciuitate Adrumeto, ſanctorum, Veroli, Secundini, Seruuli, & aliorum viginti. *Metis ciuitate, natalis ſancti Felicis, epiſcopi & confeſſoris. qui ſedit annos quadraginta duos & menſes ſex.* g *Die vigeſima prima, ſancti patris Timothei, qui fuit in Symbolis.*

¶ q *Mediolani,* p *feſtum ſancti Ambroſij pro victoria, ipſo inuocato adepta ad Parabiagum, anno Domini milleſimo trecenteſimo trigeſimooctauo.*

Surius pag. 1030. ¶ p Eodem die, obitus ſancti Pipini †, (&) vigiliæ diſperſæ ſancti Pipini, cuius corpus Niuellæ quieſcit in tumba portatili, & circumfertur in Litanijs: ſicut & Idubergæ, & nutricis ſanctæ Gertrudis.

22 Feb.D Octauo Calendas Martij, luna

6.17.27.9.20. 1.12.23.4.15. 26.7.18.28.10. 21.2.13.24

1 APud Antiochiam, cathedra ſancti PETRI.
2 Eodem die, ſancti Papiæ Hierapolitanæ ciuitatis epiſcopi. qui Ioannis Apoſtoli auditor, Polycarpi autem condiſcipulus & ſodalis fuit.
2 Item ſancti Ariſtionis. qui fuit vnus de ſeptuaginta duobus Chriſti diſcipulis. Alexandriæ, ſancti
2 Abilij epiſcopi. qui poſt beatum Marcum ſecundus epiſcopus, tredecim annis ſacerdotium virtute conſpicuus miniſtrauit. b *Viennæ, ſancti Paſchaſij* †, *epiſcopi & confeſſoris,* q *admirandæ ſanctitatis viri.*

Ado Anno 208.

¶ Gan-

¶ *Gandaui, P tranſlatio corporis ſancti Gudwali archiepiſcopi.*

ANNOTATIONES.

1 In Cathedræ Petri feſtum & natalem diem, eſt apud Auguſtinum ſermo diei. item Sermo vltimus Iuonis Carnotenſis. Huc pertinent Leonis ſermones in anniuerſarium diem aſſumptionis ſuæ, 23. canon 2. ſynodi Turonenſis, & alia.

2 De Papia, Ariſtione & Abilio mentionem ingerit Euſebius in tertio libro ſuæ hiſtoriæ, de primis cap. 33. Rufini 39. de tertio cap. 12. & 16. apud Rufinum 13. & 21.

Anno biſſextili in lectione diei 23. omittatur vigilia S. Matthiæ.

Septimo Calendas Martij, Luna 23. Feb. E

7. 18. 28. 10. 21. 2. 13. 24. 5. 16. 27. 8. 19. 29. 11. 22. 3. 14. 25

APud * Sirmium, beati Sireni monachi & martyris. qui b *cum vnius ex Maximiani imperatoris domeſticis vxorem, hora incongrua in horto quem ipſe ſibi excolebat, deambulantem, acrius increpando repuliſſet*, iubente Maximiano imperatore tentus, cum ſe Chriſtianum eſſe confiteretur, capite cæſus eſt. Item natale * ſexaginta duorum. qui martyrij certamen in præfata vrbe conſummantes, regna perманſura perceperunt. Ipſo die, ſancti Polycarpi, presbyteri & confeſſoris. † qui cum beato Sebaſtiano plurimos ad fidem Chriſti conuertit, atque ad martyrij gloriam exhortando perduxit. r *Eodem die, vigilia beati Matthiæ Apoſtoli.* ¶ *In Anglia, Milburgis virginis, filiæ regis Merciorum.* 1 *Treueris, inuentio ſancti Celſi epiſcopi & confeſſoris Chriſti.* 2 *In territorio Aruernenſi, ſancti Syrenci, martyris egregij.*

Firmium Italiæ ciuitatem in Picenis.

al. ſeptuaginta

Scribitur ſe in geſtis Sebaſt.

ANNOTATIONES.

1 De Milburge. Catalogus Scriptorum Brytanniæ habet Gotzelinum monachum ſancti Bertini ſcripſiſſe vitam D. Milburgæ, Claruiſſe Anno 1110. & ſanctum Odonem Bellenſem edidiſſe de inuentione librum, obiiſſe anno 1160.

2 De Celſo, Tritthemius in chronicis Hirſaugiæ. Theodoricus monachus cœnobij ſancti Matthiæ prope Treuerim, ordinis Benedictini, ſcripſit de inuentione ſancti Celſi, librum vnum. Cl. anno Domini 1005. Eſt Ms. Coloniæ, ad Minores.

Lectio diei intercalaris.

24. Feb. F Sexto Calendas Martij, luna

8.19.29.11.22. 3.14.25.6.17. 28.9.20.1.12. 23.4.15.26

Vigilia ſancti Matthiæ Apoſtoli. Et aliorum plurimorum ſanctorum martyrum, confeſſorum, atque virginum.

ANNOTATIO IN BISSEXTVM.

Quidam die intercalari repetunt totam lectionem diei 23. Parum etiam refert an luna vtroque die eadem legatur: an vero, vt diei, ſic & lunæ fiat in pronunciando acceſsio, quod legitimum eſt.

24. Feb. F vel 25. Sexto Calendas Martij, luna

8.19.29.11.22. 3.14.25.6.17. 28.9.20.1.12. 23.4.15.26

1 Act. 1. c. Natalis beati MATTHIAE Apoſtoli. qui poſt aſcenſionem Domini ab Apoſtolis ſorte electus, apud Iudæam Euangelium Chriſti prædicauit.

Item, inuentio capitis præcurſoris Domini, tempore Marciani principis: quando idem Præcurſor duobus monachis, primum vbi idem caput eius cælatum iacêret, reuelauit. In Cæſarea Cappadociæ, ſancti Sergij † martyris. cuius geſta præclariſſima habentur. *Treuiris, beati Modeſti epiſcopi.* *In Anglia Ethelbergi regis Cantiorum, & confeſſoris. qui* 2 *prædicatione ſancti Auguſtini, quem ſanctus papa Gregorius miſerat, conuerſus, fidei ampliandæ & eccleſiis extruendis, ſtudioſum cooperatorem ſe exhibuit.*

Forte de eo Turo. de gl. Mar. c. 97.

¶ Eodem die annotatur † vita & martyrium ſancti Montani, & ſociorum eius, Lucij, Iuliani, Victorici, Flauiani, & cæterorum: ſcriptum eleganti ſtylo, partim ab ipſis martyribus, partim ab eorum familiari, qui præſens aderat.

a Surio. Codex Ms. Lobijs, ponit 18 Maij.

ANNO-

ANNOTATIONES.

1 De Matthia legitur in quibuſdam eccleſijs ſermo quem Vrbinas in milleloquio aſſcribit Auguſtino: Bedæ vero alij quidã. Meminit eiuſdem Clemens Alexandrinus, libris ſtromatum, 2, 3, & 7. quorum medium locum Euſebius citat lib. 3. hiſt. cap. 23. Rufini 29. rurſus de Matthia, Appendix Græca ad Hieronymi catalogum cap. 10. Treuericam hiſtoriam cum Pſeudoabdia edidit Lazius.

2 De Ethelberto rege confeſſore. Beda hiſtoriæ gentis ſuæ libro 1. cap. 25, 32, 33. lib. 2. cap. 3. & 5.

Quinto Calendas Martij, Luna 25. Feb. G vel 26.

9. 20. 1. 12. 23. 4. 15. 26. 7. 18. 29. 10. 21. 2. 13. 24. 5. 16. 27

APud Aegyptum, natalis ſanctorum Victorini, Victoris, Nicophori, Claudiani, Dioſcori, Serapionis, & Papiæ, ſub Numeriano imperatore. quorũ primus, ſecundus, & tertius, pro confeſsione deitatis conſtanter exquiſita ſuppliciorum genera tolerantes: reliqui quatuor, Claudius & Dioſcorus, flammis incẽſi: Serapion & Papias, gladio cæſi ſunt. Omnes itaque celebre martyrium dedicauerunt.

Item ſanctæ Aldetrudis virginis, filiæ ſanctæ Vualdetrudis: quæ Malbodio monaſterio ſecunda præfuit. In Sicilia, ſancti Gerlandi, ex Burgundia, epiſcopi Agrigentini, tempore Rogerij comitis. Die vigeſima quinta, ſancti patris Taraſij, archiepiſcopi Conſtantinopolis. 1

ANNOTATIO.

1 De Taraſio Suidas in dictionario; Ignatius diaconus, & vaſorum cuſtos magnæ Conſtantinopolitanæ eccleſiæ, metropolitanus Nicéæ, grammaticus, ſcripſit vitas Taraſij † & Nicephori, ſanctorum & beatorum patriarcharum. *pag.* 1036. *Surij.*

Quarto Calendas Martij, Luna 26 Feb. A vel 27.

10. 21. 2. 13. 24. 5. 16. 27. 8. 19. 30. 11. 22. 3. 14. 25. 6. 17. 28

IN ciuitate † Perge Pamphyliæ, natalis beati Neſtoris epiſcopi. qui perſecutione Decij, cum dic noctuque orationi inſiſteret, poſtulans vt grex *al.* Pergen 1

Chriſti cuſtodiretur, comprehenſus, nomen Domini mirabili libertate & alacritate confeſſus equuleo crudeliſsime tortus eſt: exinde crucis ſuſpendio
2 victor migrauit. Apud Alexandriam, ſancti Alexandri epiſcopi, glorioſi ſenis. hic poſt beatum Petrum, Arium presbyterum ſuum, hæretica impietate deprauatum, & diuina veritate conuictum, de eccleſia eiecit: ac poſtea inter trecentos decem & octo patres in Niceno Concilio eundem damnauit.
[r] Item Fortunati, Felicis, cum alijs viginti ſeptem. ¶ *In*
3 *territorio Archiacenſi, ſancti Victoris confeſſoris.*
4 *g Die vigeſima ſexta, ſancti patris Porphyrij, archiepiſcopi Gazæ.*

ANNOTATIONES.

1 De Neſtore latius Beda in martyrologio, ex Geſtis apud Surium, pag. 1055.

2 De Alexandro, Rufinus, lib. 1. ſiue 10. hiſtoriæ eccleſ. cap. 1. Theodoritus lib. 1. capitibus primis.

3 De Victore, Bernardus epiſtola 312. ad Guidonem abbatem Arremarenſem. Seruata antiquorum veritate ſcriptorum, quæ tu mihi tranſmiſeras, de vita ſancti Victoris, cuius apud vos corpus ſacratiſsimum requieſcit, duos dictaui ſermones † qualicunque ſermone meo, illud quantum potui cauens, vt nec breuitas obſcuros, nec prolixitas redderet oneroſos. Deinde quod ad cantum ſpectat, hymnum compoſui, metri negligens, vt ſenſui non deeſſem. Reſponſoria duodecim, cum antiphonis viginti ſeptem, ſuis in locis diſpoſui &c.

† Sunt inter Sermones.

4 Porphyrij vitam Marcus eius diſcipulus & familiaris, ſatis prolixe ſcribit, apud Metaphraſtem.

27. Feb. B vel 28. Tertio Calendas Martij, luna
11. 22. 3. 14. 25. 6. 17. 28. 9. 20. 1. 12. 23. 4. 15. 26. 7. 18. 29

S. Dio. Alex. 6. hiſt. eccle. c. 34. 31. Rufini.

Alexandriæ, paſsio ſancti Iuliani martyris †. is cum ita podagra conſtrictus eſſet, vt neque incedere, neque ſtare poſſet, vna cum Euno miniſtro ſuo in ſella iudici offertur. qui camelis impoſiti, per totam iubentur circumduci vrbem, & flagris hinc inde

inde inſpectante populo laniari, vſquequo finem ipſis verberibus ſortirentur. In Hiſpanijs, ciuitate Hiſpali, natalis ſancti Leandri, epiſcopi & confeſſoris. cuius prædicatione & induſtria, tota gens Gothorum, per Recharedum regem, ab Ariana impietate conuerſa eſt. Lugduni, ſancti Baldomeri viri Dei. cuius ſepulchrum crebris miraculis illuſtratur. *Eodem die, in Nortmannia, beatæ Honorinæ, virginis & martyris.* 𝔤 *Die vigeſima ſeptima, ſancti patris Procopij, Decapolitæ confeſſoris.* 1

¶ Item apud Metaphraſtem, ſanctorum Andronici & Athanaſiæ. *pag. 1081.*

ANNOTATIO.

1 Leandri Gregorius meminit 3. dialogorum cap. 30. & initio moralium: item S. Iſidorus de viris illuſtribus, cap. 28.

Pridie Calendas Martij, luna 28 Feb. C vel 29.

12. 23. 4. 15. 26. 7. 18. 29. 10. 21. 2. 13. 24. 5. 16. 27. 8. 12. 30

IN territorio Lugdunenſi, locis † virentibus, depoſitio ſancti Romani abbatis. qui primus illic eremiticam vitam duxit, & multis virtutibus ac miraculis clarus, plurimorum poſtea pater extitit monachorum. [r] *Eodem die ſanctorum Macarij, & Rufini, Iuſti & Theophili.* 𝔤 *Die vigeſima octaua, ſancti patris & confeſſoris Baſilij, ſynaſcetæ ſancti Procopij.* *al. Iurenſibus* 1

¶ [r] *Papiæ, tranſlatio † ſancti patris Auguſtini, epiſcopi & confeſſoris.* *P. diaconus l. 6. de Longob. c. 14.*

ANNOTATIO.

1 Lupicini & Romani vitam ſcribit ſanctus Gregorius Turonicus, libro ſiue capite 1. de vita patrum. r

MARTIVS HABET
DIES XXXI.

1.Mart.D Calendis Martij, luna

13.24.5.16.27. 8.19.30.11.22. 3.14.25.6.17. 28.9.20.1

Paſsio Valentini preſbyt.tom.1. Surij pag. 981.

ROMAE, Sanctorum ducentorum ſexaginta Martyrum, quos iuſsit primo Claudius pro Chriſti nomine damnatos, arenam fodere: deinde præcepit, vt foras muros portæ Salariæ mitterentur, & in amphiteatro eiuſdem ciuitatis, militum ſagittis interficerentur.

al.iudice Eodem die, ſancti Donati martyris. qui ſub * duce
Vrſatio, & Marcellino tribuno, Carthagini paſſus
1 eſt. Andegauis, ſancti Albini epiſcopi & confeſſoris, viri præclariſsimæ virtutis & ſanctitatis. *cuius vitam Fortunatus preſbyter conſcripſit.* Ciuitate Maſsilia, ſanctorum, Hermetis & Adriani. *Eodem die feſtiuitas ſanctorum Angelorum, cuſtodum ſingulorum hominum.* * *Apud oppidum imperiale, quod Vuerda*
2 *dicitur, natalis ſancti Suuitberti Vuerdenſis epiſcopi, & confeſſoris. qui temporibus Pipini vna cum ſancto Vuillibrordo verbum ſalutis gentibus prædicauit. Hic inter cætera genera morbum, quem Phyſici ſquinantiam † nominant, ſolitus eſt curare. Eodem die Maſsiliæ, ſancti Adalongi epiſcopi.* § *Die prima, ſacroſanctæ martyris*

Synanchen & anginā, quod angat guttur.

3 *Eudociæ.* ¶ *In territorio Cenomanenſi, natale ſancti Si-*
4 *uiardi abbatis. In Britannia, beati Dauid, Meneuenſis archiepiſcopi, & confeſſoris. Apud Antinoëum vrbem, paſsio beati Leonidis †.*

Geſta Thyrſi.

ANNOTATIONES.

1 De Albino. Gregorius Turonenſis de gloria confeſſorum cap. 96. Albini confeſſoris nuper vitæ liber conſcriptus eſt à Fortunato presbytero: editus tomo 2. Surij, pag. 1.

2 De

2 De Suuitberto. Rixfridus ſeptimus epiſcopus Traiectenſis, in epiſtola ad S. Ludgerum. Habemus & reuerenter habemus, libellum continentem geſta & Legendam ſancti Suuitberti epiſcopi,& coëpiſcopi ſancti Vuillibrordi, editam mandato & auctoritate ſancti patris Gregorij, epiſcopi Traiectenſis eccleſiæ, à ſancto Marcellino presbytero, conſodali & confratre ſanctorum Vuillibrordi & Suuitberti. S. Ludgerus cap. 1. libri de eleuatione, canonizatione & miraculis ſancti Suuitberti ad Rixfridum. Expaueſco, & tremiſco aliquid addere ad complementum illius libri, editi & cõſcripti à tam excellenti gentilium prædicatore, egregio presbytero ſancto Marcellino. Eſt excuſus cum Marcell.tom.2.Surij, & Coloniæ Anno 1508. Cap.5. dicit Suuitbertum vbique terrarum appellari patronum peſtis ſquinantiæ.

3 Siuiardi abbatis Aniſolenſis vita, habetur per coætaneum, breuiter ſcripta: pag.44.Surij.

4 De Dauide, ex Catalogo Scriptorum Brytanniæ. Silueſter Gyraldus Cambrenſis ſcripſit vitam Dauid Meneuenſis,& Caradoci presbyteri. Cl. Anno 1210.

Sexto Nonas Martij, luna 2.Mart.E

14.25.6.17.28. 9.20.1.12.23. 4.15.26.7.18. 29.10.21.2

ROmæ via Latina, ſanctorum martyrum Iouini & Baſiléi. qui paſsi ſunt ſub Gallieno & Valeriano imperatoribus. Item Romæ, martyrum plurimorum, quos diu cruciatos imperator Alexander capitali ſententia in extremo damnauit.

Apud Vuerdam, natale ſancti Vuilleici confeſſoris, presbyteri ſancti Suuitberti epiſcopi. 8 *Die ſecunda, ſancti hieromartyris Theodoti, epiſcopi Cyreniæ.* 9 *In Britannia, depoſitio ſancti Ceaddæ, epiſcopi gentis Merciorum, & Lindisfarnorum. quem Beda prædicat timoris Domini plenum, & nouiſsimorum ſuorum aſsiduè memorem. Hic aere commoto in eccleſia ſolicitus orabat, donec ſerenitas aeris rediret. Mouet enim, aiebat, aera Dominus, ventos excitat, fulgura iaculatur, de cœlo intonat, vt terrigenas ad timendum ſe ſuſcitet, & corda eorum in memoriam futuri iudicij reuocet.*

De Vuill. Marcel. vita Suuitberti. c.26. 1

¶ r Item Lucij epiſcopi b in Cæſarea Cappadociæ. Et al.Largi *ſanctorum martyrum, r Abſoloni & *Lorgij, b & Heracli: Et Simplicij papæ. qui ſedit annos quindecim. Hic Petrum Alexandrinum epiſcopum, Eutychianum damnauit. In portu Romano, Pauli, Secundolæ, Ianuariæ.*

Brugis, obitus Caroli martyris, Comitis Flandriæ.

ANNOTATIO.

1 De Ceadda. Virtutes eius Beda commemorat libro tertio Hiſt.Eccl. cap.28. lib.4. cap.2. & 3. Vitam eius, teſtante id Catalogo Brytann.ſcripſit Daniel epiſcopus Vuentanus, ſiue Vintonienſis. qui obiit Anno 746.

3.Mart. F Quinto nonas Martij, luna

15.26.7.18.29. 10.21.2.13.24. 5.16.27.8.19. 30.11.22.3

APud Cæſaream Paleſtinæ, ſanctorum martyrum, Marini militis, & Aſterij ſenatoris, ſub perſecutione Valeriani. quorum prior cum accuſatus fuiſſet à cõmilitonibus quod eſſet Chriſtianus, & ille clariſsima voce Chriſtianum ſe eſſe teſtaretur, martyrij coronam capitis abſciſione ſuſcepit. Cumq; ſequens capite truncatum martyris corpus ſubiectis humeris, & ſubſtrata veſte, qua induebatur, exciperet, honorem quem martyrij detulit, continuo ipſe martyr accepit. b *Scriptum eſt in hiſtoria eccleſiaſtica.* Eodem die, natalis ſanctorum, Hemeterij & Cheledonij. qui primum apud Legionenſem Galæciæ ciuitatem milites, exurgente perſecutionis procella, pro confeſsione nominis Chriſti plurimis afflicti tormentis, Calagurrim vſque perducti, atque ibi coronati ſunt martyrio.

[Euſ.l.7.c. 14. Rufini 11,13.]

Hymno 1 b *Scribit hæc Aurelius Clemens in libro Coronatorum.*

1 *p In Blandinio monaſterio, Vuinvvaloci abbatis. q Ba-*
2 *benbergæ, ſanctæ Kunegundis virginis. g Die tertia, ſanctorum martyrum, Eutropij, & comitatus ipſius, Cleonici & Baſiliſci.*

ANNO-

ANNOTATIONES.

1 Vuinuualoci hiſtoriam paraphraſticôs habet Surius pag.52.
2 Kunegundis imperatricis, pag. 60.

Quarto Nonas Martij, luna 4.Mar.G

16.27.8.19.30. 11. 22.3.14.25. 6.17.28.9.20. 1.12.23.4.

ROmæ via Appia, natalis beati Lucij, papæ & 1
martyris. qui perſecutione Valeriani & Gal-
lieni ob Chriſti fidem exilio relegatus, & poſtmo-
dum diuino nutu ad eccleſiã ſuam redire permiſſus,
martyrium capitis obtruncatione compleuit.
Item Romæ, via Appia, ſanctorum martyrum
nongentorum. qui poſiti ſunt in cœmeterio ad
ſanctam Cæciliam. Eodem die, Caij * Palatini in *Forte pala*
mare merſi: r *& aliorum viginti ſeptem.* q Nicome- *tini, id eſt,*
diæ, ſancti Adriani, cum alijs viginti tribus. cuius corpus *aulici.*
Romæ tranſlatum eſt, atque ſepultum, ſexto idus Septem-
bris. vbi & eius paßio eſt annotata. Treuiris, ſancti
Baſini epiſcopi. g *Die quarta, ſancti patris Geraſini;*
qui fuit in Iordane.

¶ P *Ipſo die, eleuatio corporis beati Adriani martyris.*

ANNOTATIO.

1 De Lucio, Pontificale cap.23. Cyprianus epiſt. 58. & 63. & Breuiarium Daniæ.

Tertio Nonas Martij, luna 5.Mart.A

17.28. 9. 20.1. 12. 23. 4.15. 26. 7.18.29.10. 21. 2. 13. 24. 5

APud Antiochiam, natalis beati Phocæ marty-
ris. † qui poſt multas quas pro redemptoris *Greg. Tur.*
nomine paſſus eſt iniurias, qualiter de antiquo illo *de gloria*
ſerpente triumphauerit, hodie quoque populis de- *mar. c. 99.*
claratur. Ipſo die, paſsio ſancti Euſebij Palatini,
& aliorum nouem martyrum. *Sueßionis, ſancti*
Drauſij, epiſcopi & confeſſoris.

8.hiſt.eccl. ¶ Cæſareæ Palæſtinæ, ſancti Adriani martyris. qui die feſto
c.21.Euſ. quo natalitia fortunæ Cæſarienſium (ſic enim putabatur) celebrari ſolent, leoni primum ad diſcerpendum proiectus fuit: deinde gladio eſt iugulatus.

6.Mar. B Pridie Nonas Martij, luna

18.29.10.21.2. 13.24.5.16.27. 8.19.30.11.22. 3.14.25.6

NIcomediæ, natalis ſanctorum, Victoris & Victorini. qui per triennium cum Claudiano & Baſſa vxore eius, tormentis multis afflicti, & retruſi in carcerem, ibidem vitæ ſuæ curſum impleuerunt.

Pomerij, cuius prognoſticon extat. Ciuitate Toleto, depoſitio Iuliani * epiſcopi. qui apud eiuſdem loci incolas famoſiſsimus habetur.

In monte Carmelo, beati Cyrilli presbyteri, Carmeli eremicolæ perdeuoti. cui Deus, tanquam fideli amico de futuro mundi ſtatu quam plura reuelauit. Treueris,
1 *ſancti Quiriaci presbyteri. Seckingi, depoſitio Fridolini abbatis & confeſſoris. § Die ſexta, ſanctorum quadraginta duorum martyrum, recenter inuentorum in Ammorio.*

2 ¶ Gandaui, obitus ſanctæ memoriæ Coletæ de Corbeia, anno milleſimo quadringenteſimo quadrageſimo ſeptimo, quæ inſtituit Clariſſas Coletanas. Metis, ſancti Grodegandi †,
Sig.c.78. archiepiſcopi & confeſſoris.

de vi.ill. & vita.

ANNOTATIONES.

1 De Fridolino, Aegidius Tſcudus in deſcriptione Rhetiæ Alpinæ, cap. 12. Deſcriptionis vitæ ſancti Fridolini auctor fuit Noggerus, abbas ſancti Galli, qui vixit ante 650 annos.

2 Coletæ Gandauenſis vitam ſcripſit Stephanus Iuliacus, ſacræ paginæ profeſſor, Ms. cuius compendium Pariſijs impreſſum eſt in 8.

7.Mar. C Nonis Martij, luna

19.30.11.22.3. 14.25.6.17.28. 9.20.1.12.23. 4.15.26.7

IN Mauritania, ciuitate Thuburbitanorum, na-
1 talis ſanctorum martyrum, Perpetuæ & Felicitatis, & cum eis, Reuocati, Saturnini, & Secundoli. quorum

quorum vltimus in carcere quieuit: reliqui omnes ad beſtias ſunt traditi, ſub Seuero principe, [b] *die natalis eius. Quique dum adhuc ſeruarentur in carcere, & Felicitas parturiret, omnium ſanctorum precibus impetratum eſt, vt octauo menſe pareret. Eodem die, in Tarracina Campaniæ ciuitate, monaſterio Foſſæ nouæ* [1] *ſancti Thomæ Aquinatis, doctoris & confeſſoris.* ¶ *qui de nobili genere Comitum Aquinorum claram originem ducens, patre inuito Ordinem ingreſſus eſt Prædicatorum, & literarum ſtudijs diligenter intendens, ſacræ Theologiæ cathedra ſublimatus, totum mundum claritate ſuæ ſcientiæ illuſtrauit: & anno milleſimo ducenteſimo, ſeptuageſimo quarto, vitæ vero ſuæ quinquageſimo inchoante, diem clauſit extremum. Apud Valeriam prouinciam, ſancti Equitij abbatis. cuius meminit beatus Gregorius, dialogorum libro primo.* [g] *Die ſeptima, ſacroſanctorum martyrum epiſcoporum in Cherſone, Baſilei, Ephraim, Charitônis, Eugenij, & reliquorum.* 2 Cap. 4.

¶ Ceſaréæ Palæſtinæ, natalis ſancti Eubuli. qui glorioſam pro pietate mortem, caducæ vitæ præponens, poſt beſtiarum laniatus, gladio truncidatus fuit: omniaque martyrum certamina ſuo ſanguine poſtremus obſignauit. In Segenberge, ſancti Volkeri martyris. 8. hiſt. eccl. cap. 21. Euſebij.

ANNOTATIONES.

1 De Perpetuæ & Felicitatis natali, indicat Poſsidius in Indiculo tractatus tres beati Auguſtini, qui ex Cambronenſi codice excudentur apud Plantinum. Meminit idem Perpetuæ Tertullianus de anima, Capite de inferis. Auguſtinus de animæ origine libro tertio cap. 9. in Pſalmum quadrageſimum ſeptimum verſus finem, & Perpetuæ, Felicitatis, ac ſociorum, de tempore barbarico cap. 5.

2 Thomas Toloſam eſt tranſlatus. Vitam eius ſcribunt Ioannes 22. & Antonius Pizamanus, cum opuſculis ſancti Thomæ excuſi Venetijs, Anno 1490. Ioannes Garzo libro quarto de illuſtribus viris Ordinis Prædicatorum: & Surius pag. 68. Item Græce Demetrius Cydoneus, teſte Xyſto Senenſi, libro 4. bibliothecæ ſacræ.

Octauo

8.Mar. D Octauo Idus Martij, luna

20. 1. 12. 23. 4. 15. 26. 7. 19. 29. 10. 21. 2. 13. 24. 5. 16. 27. 8

IN ciuitate Antinoetarum, natalis ſanctorum,
1 Philemonis & Apollonij diaconi. qui tenti, & à iudice auditi, cum conſtanter ſacrificare idolis noluiſſent, perforatis calcaneis per ciuitatem horribiliter tracti, nouiſsime gladio cæſi, martyrium compleuerunt. Eodem die, apud præfatam vrbem,
1 paſsio ſanctorum, Arriani, Theotici, & aliorum trium. quos iudex ſubmerſos in mare necauit: ſed obſequio delphini corpora eorum littori ſunt reſtituta. Carthagini, ſancti Pontij, diaconi beati
Hieron. de vir. ill. c. 78. Cypriani epiſcopi. * qui vſque ad diem paſsionis illius cum eo exilium ſuſtinens, egregium volumen vitæ & paſsionis ipſius reliquit, ac clarus paſsionibus coronam vitæ promeruit. ¶ *In pago Teruanenſi, ſancti Hunfridi, epiſcopi eiuſdem ciuitatis, & abbatis Sithienſis.* ¶ *cuius corpus deletis Morinis, Ipras eſt tranſ-*
Beda lib. 2. cap. 15. *latum. In Anglia, ſancti Felicis* †, *epiſcopi & confeſſoris. qui de Burgundia veniens, nationi Anglorum Orientalium Chriſtum annunciauit.* § *Die octaua, ſancti patris & confeſſoris Theophylacti, epiſcopi Nicomediæ.*

ANNOTATIO.

1 Philemonis, Apollonij, Arriani & aliorum quatuor, martyrium habet Metaphraſtes, in paſsione Thyrſi, die 14. Decembr.

9.Mart. E Septimo Idus Martij, luna

21. 2. 13. 24. 5. 16. 27. 8. 19. 30. 11. 22. 3. 14. 25. 6. 17. 28. 9

1 APud Sebaſten Armeniæ minoris, natalis ſanctorum quadraginta militum. qui tempore Licinij regis, poſt vincula & carceres creberrimos, poſt facies cæſas lapidibus, miſsi ſunt in ſtagnum, & ſic demum crurifragio martyrium conſummauerunt. Erant autem nobiliores inter eos Quyrion & Can-

& Candidus. Apud Nyſſenam ciuitatem, depoſitio ſancti Gregorij epiſcopi, fratris beati Baſilij Cæſarienſis, tam vita quàm eloquentia clariſsimi. 1

Ciuitate Barcinona, ſancti Patiani epiſcopi. † qui tempore Theodoſij principis, optima ſenectute finem vitæ ſortitus eſt. Hier. de vi. ill. c. 116.

ANNOTATIONES.

1 De quadraginta martyribus. Baſilius ſcripſit laudationem in hos martyres, homilia 20. Extant & fratris eius Gregorij Nyſſeni orationes duæ in laudem eorundem: & tomo quarto Aloyſij ſermo ſancti Gaudentij Brixienſis epiſcopi, habitus in die dedicationis Baſilicæ Concilij ſanctorum, vbi inter cætera ait, Habent plane idoneum ſuis meritis, digniſsimumque præconem, beatæ recordationis virum confeſſorem Baſilium, eccleſię Cæſarienſis antiſtitem, cuius eloquentia ſingularis, & ſermo Apoſtolico ſale conditus, paupertatem mei retundit ingenij. De iiſdem Metaphraſtes tomo 2. Surij. Sozomenus lib. 9. cap. 2.

2 Gregorij Nyſſeni meminit Theodoritus lib. 4. hiſt. eccleſ. cap. 30. vel 28. & Hieronymus de viris illuſtribus cap. 138. Extantque eius opera.

Sexto Idus Martij, luna — 10 Mar. F

22. 3. 14. 25. 6. 17. 28. 9. 20. 1. 12. 23. 4. 15. 26. 7. 18. 29. 10

Apud Apamíam, natalis ſanctorum Alexandri & Caij martyrum. qui, vt Apollinaris ſcribit Hieropolitanus epiſcopus, in libro contra Cataphrygas †, perſecutione Antonini Veri, glorioſo martyrio coronati ſunt. In Perſide, ſanctorum martyrum numero quadraginta duorū. Pariſijs, depoſitio ſancti Droctouei abbatis, diſcipuli beati Germani epiſcopi. Luxouio monaſterio, ſancti Attalæ abbatis. § *Die decima, ſanctorum martyrum, Codrati & ſociorum eius* †. 1

Apud Euſ. l. 5. c. 15. 16 Rufini.

De his Metaph.

¶ In Viſſenaken iuxta Thenas in montibus, ſancti Himelini confeſſoris. qui natione Scotus, & beato Rumoldo carne propinquus, præfato loco, febre peſtilentiali tactus, diem obiit, mirificante Domino obitum eius multis ſignis & miraculis.

ANNO-

ANNOTATIO.

Pag. 92. Surij. 1 De Attala. Ionas Scotus, diſcipulus diſcipulorum Columbani, ſcripſit vitas ſanctorum, Columbani, & Attalæ †, ac Euſtathij, ſucceſſorum eius Quæ manifeſto errore Bedæ tribuuntur, tomo 3. operum Bedæ.

11. Mar. G Quinto Idus Martij, luna

23.4.15.26.7. 18.29.10.21.2. 13.24.5.16.27. 8.19.30.11.1

IN Carthagine, ſanctorum martyrum, Heraclij, Sozimi, & Candidi, Piperionis, & aliorum viginti. Ipſo die, Gorgoni & Firmi. ¶ *In territorio Herbipolenſi, ſancti Gumberti confeſſoris. In pago Atrebatenſi, depoſitio ſancti Vindiciani epiſcopi. Item Carthagine, ſancti Conſtantini clariſsimi viri.* § *Die vndecima, ſancti patris Sophronij, patriarchæ Hieroſolymorum.*

Act. 13. ¶ Cuius nomen inſeri ſanctis diptychis ſanctarũ eccleſiarum iudicauit ſanctum Concilium ſextum, Conſtantinopolitanum.

ANNOTATIVNCVLA.

Hoc die Vſuardus ſolos habebat martyres 40. qui poſiti ſunt die nona, iuxta Rom. eccl. obſeruationem.

12 Mar. A Quarto Idus Martij, luna

24.5.16.27.8. 19.30.11.22.3. 14.25.6.17.28. 9.20.1.12

1 ROmæ, beati Pontificis Gregorij, doctoris & Apoſtoli Anglorum. Apud Nicomediam, paſsio ſancti Petri martyris. Hic cùm eſſet cubicularius Dioclitiani principis, & liberius cauſaretur de immenſis * martyrum ſupplicijs, iubente eodem in medium educitur, ac primo ſuſpenſus, diutiſsime flagris torquetur: deinde aceto & ſale perfuſus, ad vltimum in craticula aſſatur: ſicque vere Petri extitit & fidei hæres, & nominis. Item Nicomediæ, ſanctorum Egdunij presbyteri, & aliorum ſeptem. qui diebus ſingulis ſuffocati ſunt, vt cæteris metus incuteretur. *Romæ, ſancti Mamiliani martyris.* § *Die duodecima, ſancti patris & cõfeſſoris Theophanis.*

Lib. 8. hiſt. eccl. c. 6. — b *Sancti Nomæ* — *De Mamil. presb. geſta Vrbani.* — *De Theop. Metaph.*

Qui

¶ Qui & Iſaacius dictus eſt: magnaq; animi conſtantia reſtitit iconomacho Leoni. In Britannia minori, Pauli Leonenſis epiſcopi, tempore Iuſtini iunioris.

ANNOTATIO.

1 De Gregorio, Beda lib. 2. hiſt. Anglorum cap. 1. Paulus diaconus lib. 3. de geſtis Langobardorum cap. 11. Ideo, inquit, de beato Gregorio plura dicere omittimus, quia iam ante annos aliquot eius vitam Deo auxiliante contexuimus. Habetur Ms. Sigebertus eiuſdem meminit de viris illuſtribus cap. 80. rurſus cap. 107. librorum quatuor, quos Ioannes diaconus Romanæ eccleſiæ, vrbano ſtylo ſcripſit de vita Gregorij ad Ioannē papā. Hi excuſi ſunt cum operibus Gregorij, Pariſijs, & tomo 2. Surij.

Tertio Idus Martij, luna 13. Mar. B

25. 6. 17. 28. 9. 20. 1. 12. 23. 4. 15. 26. 7. 18. 29. 10. 21. 2. 13

APud Nicomediam, natalis ſanctorum martyrum, Macedonij presbyteri, Patriciæ & Modeſtæ. Nicéa ciuitate, ſanctorum martyrum, Theuſetæ, Horris, Theodoræ, Nymphodoræ, Marci, Arabiæ. qui omnes igni traditi ſunt. In Thebaide, depoſitio ſanctæ Euphraſiæ virginis. 1

¶ [1] *Ipſo die, monaſterio Cluniaco, tranſlatio ſanctæ Conſortiæ.* § *Die decima tertia, reportatio reliquiarum ſancti Nicephori patriarchæ Conſtantinopolis.* 2

Qui vtilem ſacrarum imaginum vſum aduerſus impietatem defendit. Hermopoli, ſancti Sabini martyris. De Sab. Metaph.

ANNOTATIONES.

1 Euphraſiæ vitam habet Surius pag. 216. quæ etiam cum vitis patrum eſt impreſſa.

2 In Nicephori patriarchæ Conſtantinopolis exilium, & in tranſlationem ſanctarum ipſius reliquiarum, eſt apud Metaphraſtem oratio Theophanis presbyteri & præpoſiti. Pag. Surij 227.

Pridie Idus Martij, luna 14 Mar. C

26. 7. 18. 29. 10. 21. 2. 13. 24. 5. 16. 27. 8. 19. 30. 11. 22. 3. 14

ROmæ, paſsio ſanctorum martyrum quadraginta & ſeptem. Hi * baptizati ſunt à beato Vt habet Proceſſi paſſio 2. Iul.

Petro

Petro Apoſtolo, cum teneretur in cuſtodia Mamortini, cum coapoſtolo ſuo Paulo, vbi nouem menſes detententi ſunt. Qui omnes ſub deuotiſsima fidei confeſsione, Neroniano gladio conſumpti ſunt.

In Africa, ſancti Petri martyris. Item ſancti Euphroſij. r *Eodem die, Zachariæ pontificis. qui ſedit Romæ annos decem.* ¶ *Hic quatuor libros dialogorum beati Gregorij tranſtulit in Græcum, & per Bonifacium Moguntinum epiſcopum, Pipinum patrem Caroli, in ſolium regni ſublimauit, in Sueßionum ciuitate. Eodem die Carnoti, ſancti Leouini epiſcopi.* g *Et ſancti martyris Alexandri in Pydne.*

De Zach. pontificale c.93. to.3. Concil.

¶ In Quindelingeborg monaſterio, diœceſis Halberſtadenſis, dormitio Machtildis reginæ, matris Ottonis primi, imperatoris. cuius vita virtutis ſpecular fuit. 1

ANNOTATIO.

1 De Mathilda, Vuitichindus Saxo ad Mathildam filiam Othonis, lib.3. rerum geſtarum ab Henrico & Othone, & Liutprandus Ticinenſis lib.4. cap.17. rerum Europæ.

15 Mar. D Idibus Martij, luna

27. 8. 19. 30. 11. 22. 3. 14. 25. 6. 17. 28. 9. 20. 1. 12. 23. 4. 15

IN Cæſarea Cappadociæ, paſsio ſancti Longini. qui latus Domini lancea perforauit, vt in geſtis eius inuenitur †. Apud Theſſalonicam ciuitatem, natalis ſanctæ Matronæ martyris, quæ a *cum occulte Chriſtum colens, quotidie furtiuis orationibus eccleſiam frequentaret*, deprehenſa & multipliciter afflicta, nouiſsime robuſtis fuſtibus vſque ad mortem cæſa, in confeſsione Chriſti incorruptum Deo ſpiritum reddidit. g *Die decima quinta, ſancti martyris Agapij, & ſociorum eius.*

Apud Metaph. pag. 232.

16 Mar. E Decimo ſeptimo Calendas Aprilis, luna

28. 9. 20. 1. 12. 23. 4. 15. 26. 7. 18. 29. 10. 21. 2. 13. 24. 5. 16

Apud

APud Aquileiam,natalis beati Hilarij epiſcopi, & Tatiani diaconi. qui ſub Beronio præſide, poſt equuleum,atque alia tormenta,vna cum Felice,Largo,& Dionyſio,martyrium terminarunt. Romæ,paſsio ſancti Cyriaci diaconi †. qui poſt longam carceris macerationem, reliquata pice pertuſus,& in cataſta extenſus, attractus etiam neruis, & fuſtibus cæſus, ad vltimum cum Largo & Smaragdo, & alijs viginti, iubente Maximiano, capite truncatus eſt. Horum tamen feſtiuitas ,ſexto Idus Auguſti recolitur. quo die à beato Marcello papa, eorum corpora ſunt leuata,ac venerabiliter tumulata. *Eodem die, natale ſancti Heriberti archiepiſcopi Colonienſis. Huius venerabile corpus in monaſterio Tuitienſi ad Rhenum honorifice requieſcit: quod idem vir ſanctus in honore ſanctæ Dei genitricis à fundamento erexit. Reeſæ, in territorio Cliuenſi, feſtum ſancti Dentlini,pueri ſeptem annorum. Marcianis,* P *depoſitio ſanctæ Euſebiæ virginis.* § *Die decima ſexta,ſanctorum martyrum, Sabini † & Papæ.*

Geſta Marcelli tomo 1 Surij, pag. 361.

1

2

De hoc forte Metaph. 13. huius.

¶ Aruernis, depoſitio ſancti Patricij, epiſcopi & confeſſoris.

ANNOTATIONES.

1 Hereberti vitam nouo ſtylo concripſit Rupertus abbas Tuitienſis, pag. 246. Surij. Hanc,& miracula, antea libris duobus ſcripſerat Lambertus Leodienſis, monachus Tuitienſis, mandante metropoli Agrippina. Sic enim habet præfatio inter alia, Matri eccleſiarum ſanctæ Romanæ Eccleſiæ, & in vniuerſo orbe terrarum, filijs vniuerſis vniuerſalis eccleſiæ, Metropolis Agrippina Colonia: Curam ſcribendi communi conſenſu vni ipſius monaſterij fratri commiſimus, qui miniſtri obedientia nihil aliud ſcripſit, quam quod vidimus, aut à fidelibus audiuimus. Et in fine, Scripta ſunt imperante Honorio tertio, Hermanno metropolis noſtrę archiepiſcopo,cœnobij ipſius in quo requieſcit, abbate Vuerimboldo. Ne vero ſuppreſſo nomine dictantis, cauſetur muta pagina, tituletur obſecundantis nobis fratris noſtri Lamberti, nomine & memoria.

2 De Euſebia, Chronicon Marcianenſe. Euſebiæ ſanctæ virginis vitam, & actionum geſta, edidit quidam profundioris ſcientiæ, & proſa, & carmine. Habentur Ms. Marcenis, vbi auctore Marcianenſi, Proſa incipit, Cum primum ad ſcribendum, Carmen vero.

Ordinibus varijs, quorum compagine veſtis.

17.Mar.F Decimo Sexto Calendas Aprilis, luna

29. 10. 21. 2. 13. 24. 5. 16. 27. 8. 19. 30. 11. 22. 3. 14. 25. 6. 17.

1 IN Scotia, natale ſancti Patricij, epiſcopi & confeſſoris. qui primus ibidem Chriſtum euangelizauit. Eodem die, monaſterio Niuigella, P*tranſitus*
2 ſanctæ Gertrudis virginis, *filiæ Pipini ducis. cuius præclara geſta habentur. Alexandriæ, natalis ſancti Ambroſij, eiuſdem eccleſiæ diaconi. Cabilone, natale*
3 *ſancti Agricolæ, epiſcopi & confeſſoris.*

¶ P *Lyræ, tranſlatio ſancti Gummari, præclari confeſſoris. Apud Dononium, eleuatio corporis ſanctæ Reginæ.*

ANNOTATIONES.

1 Patricius Apoſtolus fuit Hibernorum, qui apud veteres Scotorum quoque nomine comprehendebantur. Vita duobus libris habetur tomo 3. Bedæ, non per Bedam, ſed per Hibernum Bedæ longe imparem, qui ſe in fine ſecundi Probum nominat, & fratri Paulino vtrumque ſcripſiſſe indicat. Eiuſdem vitam tribus libris ſcriptam eſſe à Guilh. Malmesburiæ Benedictino, teſtatur catalogus Scriptorum Brytanniæ.

2 Gertrudis vita tribus libris conſcripta habetur Niuellæ, oppido Brabantiæ: & in eorum prologo, Vitam piiſsimæ virginis ſcribere decreuimus, ſecundum quod veraciſsima ac fideliſsima narratione, licet inculto ſermone, nobis tradidit †, qui vitam & virtutes eius oculis ſuis vidit, quique ſacris exequijs præſens fuit.

Libro vnico tom. 2. Surij.

3 De Agricola. Annonius vel Aimonius de geſtis Francorum lib. 3. cap. 42. Agricola vtique in vita beati Germani Pariſiorum præſulis memoratur. Meminit eiuſdem Greg. Turonicus lib. 5. hiſtoriæ Francorum, cap. 45.

Decimo Quinto Calendas Aprilis, Luna 18 Mar. G

30.11.22.3.14. 25.6.17.28.9. 20.1.12.23.4. 15.26.7.18

NAtalis beati Alexandri epiſcopi. qui de Cappadocia, ex propria ciuitate, ſanctorum locorum deſiderio, Hieroſolymam veniens; [b] *cum Narciſſus eiuſdem vrbis epiſcopus, iam ſenex regeret eccleſiam*, diuina reuelatione eiuſdem loci gubernaculum [b] *cum eo* ſuſcepit. & poſt venerandam ſenectutem, ductus Cæſaream, perſecutione Decij, ob confeſſionem Chriſti martyrium compleuit. *Ipſo die, memoria venerabilis archangeli Gabrielis, noſtræ redemptionis paranymphi. Eodem die, reconditio ſancti Apiani, epiſcopi & confeſſoris. Item, ſanctæ Speciosæ virginis. In Britannia, paſſio ſancti Eduardi regis* †. *g Die decima octaua, ſancti patris Cyrilli, archiepiſcopi Hieroſolymorum.* 1 Lucæ 1. Surius pag. 276. 2

¶ Qui promptiſsimus defenſor Apoſtolicorum dogmatum, maximas ab Arianis paſſus eſt perſecutiones.

ANNOTATIONES.

1 De Alexandro epiſcopo, Euſebius libro 6. hiſtoriæ eccleſiaſticæ, capitibus apud Rufinum 7, 9, 16 & 29.

2 Cyrilli nunc extant Catecheſes. Grodecius autem interpres præpoſuit eis ex eccleſiaſticis hiſtorijs, De vita & ſcriptis Cyrilli.

Decimo quarto Calendas Aprilis, Luna 19 Mar. A

1.12.23.4.15. 26.7.18.29.10. 21.2.13.24.5. 16.27.8.19.1

N*Atale beati Ioſeph, ſponſi beatiſſimæ virginis Mariæ.* 1
Item, natalis beati Ioannis, magnæ Matt. 1. 2.
ſanctitatis viri. qui de Syria oriundus, peruenit ad Italiam, ibique apud Penarenſem vrbem, multorum ſeruorum Dei, per quadraginta † annos pater *quatuor*
exiſtens, multis clarus virtutibus, quieuit in pace. *adſunt Beda & Ado.*
Eodem die, apud Surentum, ſanctorum, Quinti, Quintilli, Quartillæ, Marci, cum alijs nouem. 2

 Ciui-

Ado 15. calen. Mart. Ciuitate Brixia, ſancti Caloceri martyris †. In Cæſarea Cappadociæ, Theodori preſbyteri, & aliorum
2 ſeptem. In portu Ganda, P depoſitio ſancti Landoaldi confeſſoris ¶ & archipreſbyteri. Hic beatum Lambertum epiſcopum in pueritia nutriuit, & ſacris literis erudiuit.
Item, natale ſanctorum ſociorum eius, Amantij diaconi, Adriani internuncij, & reliquorum, qui cum eo honorifice
al. monaſterio quieſcunt apud Gandauum, in * eccleſia ſancti Bauonis.
r Ipſo die, ſanctorum Apollonij & Leontij epiſcoporum.
¶ ¶ Vercelliaco monaſterio, tranſlatio ſanctæ Mariæ Magdalenæ.

ANNOTATIONES.

1 De Ioſeph, Bernardus homilia 2. ſuper Miſſus eſt. Petrus de Aliaco Cameracenſis Cardinalis in homilia de duodecim honoribus Ioſeph. Scripſit & Ioannes Gerſon Cancellarius nonnulla pro inſtitutione feſti. Teſtatur quoque abbas Tritthemius libro 2. epiſtolarum, ſe in laudem Ioſeph ſcripſiſſe librum, & adiunxiſſe Roſarium ex præconijs meritorum eius. &c.
2 De Landoaldo. Nodgerus Leodienſis epiſcopus erudite ſcripſit Anno 980. hiſtoriam tranſlationis Landoaldi archipreſbyteri, & ſociorum, ex Vuintershoue Gandauum. quæ tunc contigit per Vuomarum abbatem, data à Papa Ioanne auctoritate, & imperatore conſentiente. Habet eam Surius.

20 Mar. B Decimo tertio Calendas Aprilis, luna

2.13.24.5.16. 27.8.19.30.11. 22.3.14.25.6. 17.28.9.20

IN Aſia, natalis ſancti Archippi, commilitonis
Col. 4. beati Pauli. cuius meminit idem Apoſtolus in epiſtola ſua, ſcribens Coloſſenſibus. Apud Bri-
1 tanniam, depoſitio ſancti Cuthberti. qui ex anachorita, eccleſiæ Lindisfarnenſis antiſtes, totam ab infantia vſque ad ſenium vitam, miraculorum ſignis inclytam duxit. In Syria, ſanctorum, Pauli Cyrilli, Eugenij, cum alijs quatuor. Ipſo die, ex r Fontanellæ monaſterio, P in Blandinio monaſterio, ſan-
2 cti Vulfranni confeſſoris, P Senonum archiepiſcopi.

¶ Item

¶ *Item, ſancti* Ioachim † *confeſſoris, patris beatæ* M*a-ria virginis.* ℥ *Die vigeſima, ſanctorum qui nominantur patres in monaſterio ſancti Sabæ, interemptorum.* *Epiph. hæreſi* 79. *Damaſ. l.* 4. *c.* 15.

¶ Coloniæ ad gradus, obitus Rixæ, reginæ Hungariæ, neptis ſancti Annonis epiſcopi. Cuius non canonizatæ corpus, patet in magnis feſtis.

ANNOTATIONES.

1 De Cuthberto. Beda ad finem hiſtoriæ Anglorum. Vitam ſancti patris, monachi, ſimul & antiſtitis, Cuthberti, & prius heroico metro †, & poſtmodum plano ſermone deſcripſi: to.3 Bedæ, 2. Surij. Idem in præfatione eiuſdem hiſtoriæ gentis Anglorum, Ea quæ de ſanctiſsimo patre noſtro & antiſtite Cudberto, vel in hoc volumiue *, vel in libello geſtorum ipſius conſcripſi, partim ex eis quæ de illo prius à fratribus eccleſiæ Lindisfarnenſis eccleſiæ ſcripta reperi, aſſumpſi, ſimpliciter fidem hiſtoriæ quam legebam, accommodans, partim vero ea quæ certiſsima fidelium virorum atteſtatione per me ipſum cognoſcere potui, ſolerter adijcere curaui. *Ms. capitibus* 46. *lib.* 4. *c.* 27 *&* 5. *ſequ.*

2 Vulfrannus archiepiſcopus, & Fontanellenſis monachus, obiit anno 720. cuius vitam ſcripſit grauiter Ionas, eiuſdem temporis & loci monachus, ad ſanctum Bainum epiſcopum Taruanenſem, & Fontanellæ abbatem, pag. 293. Surij.

Duodecimo Calendas Aprilis, luna 21 Mar. G

3. 14. 25. 6. 17. 28. 9. 20. 1. 12. 23. 4. 15. 26. 7. 18. 29. 10. 21. 2

APud caſtrum Caſsinum, natalis ſancti Benedicti abbatis. huius vitam, virtutibus & miraculis glorioſam, beatus papa ſcribit Gregorius. 1 *lib.* 2. *dialogorum.*
Alexandriæ, beati Serapionis anachoritæ, magnarũ 2
virtutum viri. In territorio Lugdunenſi, ſancti
Lupicini abbatis. cuius vita ſanctitatis & miraculorum gloria illuſtris fuit. 3 ℥ *Die vigeſima prima, ſancti patris & confeſſoris* Iacobi *epiſcopi.*

ANNOTATIONES.

1 De Benedicto. Paulus Varnefridus, diaconus Caſsinenſis, de geſtis Langobardorum lib. 1. cap. 17. Benedictus primum in loco qui Sublaco dicitur, qui ab vrbe Roma quadraginta millibus abeſt, & poſtea in Caſsino, & magnis vitæ meritis, & Apoſtolicis virtutibus effulſit. Cuius vitam, ſicut notum eſt,

Lib.2.cap. 34. ex re-latu qua-tuor diſci-pulorum. beatiſsimus papa Gregorius in ſuis dialogis † ſuaui ſermone compoſuit. Ego quoque pro paruitate ingenij mei, ad honorem tanti patris, ſingula eius miracula, per ſingula diſticha, elegiaci metri modo contexui. Aimonius de geſtis Francorum libro 2. cap.22. Sed & Odo venerabilis abbas Floriacenſis cœnobij, in quo ſæpius nominatus requieſcit pater Benedictus, ipſius memoriam in quodam ſermone mirificis extollit laudibus. Marcus quoque poëta, vt habet Sigebertus de viris illuſtribus cap. 33. familiaris Benedicti Caſsinenſis, vitam eius à Gregorio deſcriptam, deflorauit heroico breuiloquio, & pauca ſuperaddidit: & cap.101. Adreualdus, qui & Adeuuertus, monachus Floriacenſis, ſcripſit hiſtoriam miraculorum, quæ oſtenſa ſunt per Gallias ſancti Benedicti Caſsinenſium meritis, à tempore quo eius Corpus tranſlatum eſt à monte Caſsino, ad cœnobium Floriacenſe, vſque ad tempus Odonis regis Francorum. & iterum Sigebertus cap. 102. Aimonius monachus Floriacenſis, hiſtoriam miraculorum ſancti Benedicti, ab Adreualdo initiatam, perfecit, perducens vſque ad tempus Roberti regis Francorum. Paulus diaconus eſt Ms. Gemblaci, Odo & Adreualdus ibidem, & in Villari. Dialogus denique an beatus Benedictus monachorum pater almificus fuerit ſacerdos, extat in volumine Conſiliorum Cardinalis Zabarellæ, interlocutoribus Michaële & Hieronymo monachis ordinis ſancti Benedicti, congregationis ſanctæ Iuſtinæ de Padua.

2 De Serapione mentio eſt 8 tripartitæ cap.1. Neſcio tamen an de hoc: quod quidam annotarunt.

3 Lupicini vitam ſcribit ſanctus Gregorius Turonenſis, de vita patrum cap.1.

22 Mar. D Vndecimo Calendas Aprilis, luna

4.15.26.7.18. 29.10.21.2.13. 24.5.16.27.8. 19.30.11.22

APud Septimaniam, ciuitate Biterris, depoſitio ſancti Aphrodiſij, epiſcopi & confeſſoris. Hic à beato Paulo Narbonenſi epiſcopo, eidem vrbi ordinatus antiſtes, fidei documentis præclarus, virtutumque meritis ornatus, quieuit in pace. r *In Africa, ſancti Saturnini, & aliorum nouem.* q *Trecas, depoſitio ſancti Cameliani antiſtitis.* g *Die vigeſima ſecunda, ſancti hieromartyris Baſilei †, preſbyteri Ancyranæ eccleſiæ.*

Sozo. l.9. cap.10.

q *In*

¶ ⁋ *In monaſterio, quod Eike dicitur, tranſlatio ſanctarum virginum, Herlindis & Relindis germanarum.*

Parthenopoli ciuitate, beatæ Margaretæ quæ contracta di- *per Ioannē*
citur, virginis multæ patientiæ. de cuius vita liber extat †. *Dominicanum Ms.*

Decimo Calendas Aprilis, luna 23. Mar. E

5.16.27.8.19. 30.11.22.3.14. 25.6.17.28. 9.20.1.12.23

IN Africa, ſanctorum martyrum, Victoriani, Frumentij, & alterius Frumentij, & duorum germanorum. qui perſecutione Vuandalica, vt ſcribit
Victor Africanus epiſcopus, ſub Hunerico rege, pro libro 3.
conſtantia catholicæ confeſsionis, immaniſsimis ſupplicijs excruciati, egregio martyrio coronati ſunt. In Antiochia, ſancti Theodori presbyteri.
In ciuitate Cæſarea, ſancti Iuliani. *§ Die vigeſima tertia, ſacroſancti martyris Nicónis, & miniſtrorum diſcipulorum eius, cum ipſo martyrizatorum.*

¶ ⁋ *Bergis, P eleuatio ſancti Vuinoci abbatis.*

Nono Calendas Aprilis, luna 24 Mar. F

6.17.28.9.20. 1.12.23.4.15. 26.7.18.29.10. 21.2.13.24

ROmæ, paſsio beati Pigmenij presbyteri. hic *De Pigm.*
Iulianum apoſtatam à puero nutriuit, & literis *latius Beda*
ſacris erudiuit. à quo ipſe poſtea in Tyberim pro *ex Ms. geſtis.*
fide Chriſti necatus eſt. In Mauritania, natalis
ſanctorum Romuli & Secundoli fratrum, qui pro
Chriſto paſsi ſunt. Item in Phrygia, ſancti Aga- 1
peti. Apud Syriam, ſancti Seleuci. *Tridenti, paſsio*
beati Simonis pueri. In monaſterio Vuaſteno, ſanctæ 2
Catharinæ abbatiſſæ, filiæ beatæ Birgittæ. 3

¶ *§ Die vigeſima quarta, præfeſtum euangeliſmi.* *De quibus l.8. hi. eccl.*
Cæſareæ, ſanctorum octo martyrum †, Timolai, Dionyſij, *c.13. Euſ.*
Romuli, Pauſæ, Alexandri, Alexandri: Agapij, & Dionyſij. ** editam in*
Dauentriæ obijt Florentius presbyter, qui fratres de communi *operib.*
vita inſtituit. cuius vitam ſcripſit Thomas de Kempis *. *Thomæ.*

ANNOTATIONES.

1 Agapeto epiſcopo Sinadæ Phrygiæ, Suidas, & libro 11. tripartitæ cap.3. ex Socrate lib.7. cap.3.
2 Simon infans martyrium paſſus eſt à Iudæis anno 1475. quo eodem anno paſsionem eius deſcripſit Ioannes Matthias Tyberinus, ad Senatum & populum Brixianum. Excuſus aliquot paginis, & tomo 2. Surij.
3 Catharinæ vita viginti cap. impreſſa eſt Romæ, cum reuelationibus matris ſuæ Birgittæ.

25 Mar.G Octauo Calendas Aprilis, luna

7.18.29.10.21. 2.13.24.5.16. 27.8.19.30.11. 22.3.14.25

Aug. 4. de Trin.c.5. Lucæ 1. IEſus Chriſtus Dominus noſter paſſus eſt. Apud Nazareth ciuitatem Galilææ, ANNVNCIATIO Dominica. In Sirmio, paſsio ſancti Irenæi epiſcopi, tempore Maximiani imperatoris. qui primo tormentis acerrimis vexatus, deinde diebus plurimis in carcere cruciatus, nouiſsime abſciſo capite conſummatus eſt. Romæ, ſancti Cirini martyris. qui à rege Claudio poſt facultatum amiſsionem, poſt carceris ſqualorem, poſt multorum verberum afflictionem, gladio interfectus eſt. *Scriptum eſt in* Presbyteri to.1.Surij. *paſsione beati Valentini* †. Nicomediæ, natalis Dulę, ancillæ cuiuſdam militis, quæ pro caſtitate occiſa
1 eſt. In Antro inſula, ſancti Hermelandi abbatis. cuius glorioſa conuerſatio, miraculorum collaudatur præconio. P *Item ipſo die, depoſitio ſanctiſsimi Humberti, epiſcopi & confeſſoris Chriſti, virtutibus & miraculis glorioſi.*

Gen.1.22. Exod.14. Iudæ c Apoc.12. ¶ ꝗ *Eodem die, geneſis mundi. & immolatio Iſaac. & tranſitus filiorum Iſraël per mare rubrum. & victoria Michaelis Archangeli contra draconem.*

ANNOTATIO.

1 Hermelandus ex Fontanella aſſumptus eſt in primum abbatem Antrenſem. cuius vitam pulchre deſcripſit cœnobita Antrenſis, ex ijs quæ viſu, relationeque fratrum, didicit. Pag. 373. Surij.

Septimo

Septimo Calendas Aprilis, luna 26 Mar. A

8.19.20.11.22. 3.14.25.6.17. 28.9.20.1.12. 23.4.15.26

APud Pentapolim Libyæ, natalis ſanctorum, Theodori epiſcopi, Irenæi diaconi, Serapionis, & Ammonis lectorum. Romæ, via Lauicana, ſancti Caſtuli martyris. qui, vt in geſtis beati Sebaſtiani legitur, [b] *cum eſſet zetarius palatij, & hoſpes ſanctorum*, à perſecutoribus tertio appenſus, tertio auditus, in confeſsione Domini perſeuerans, miſſus eſt in foueam, & dimiſſa ſuper eum maſſa arenaria, martyrio migrauit ad Chriſtum. In Sirmio, ſanctorum, Montani presbyteri, & Maximæ, in mare merſorum. *Item in Vuerdena, depoſitio ſancti Ludgeri epiſcopi & confeſſoris. qui fuit epiſcopus primus Monaſterienſis, tempore Caroli Magni imperatoris. Eodem die, beati Felicis ſecundi, epiſcopi Treuerenſis.* pag. 451. to. 1. Surij. 1

¶ P *Lobijs, eleuatio ſancti Vrſmari epiſcopi. quæ agitur Dominica ante natalem ſancti Ioannis Baptiſtæ.*

ANNOTATIO.

1 Ludgeri ſanctam vitam duobus libellis conſcripſerunt, Omnibus in Chriſto fidelibus, Dei Sanctorumque eius non fictis amatoribus, fratres in cœnobio ſancti Saluatoris, & ſancti confeſſoris Ludgeri: quando ſanctiſsimæ eius vitæ conſcij adhuc aliquanti in corpore ſupererant: pag. 384. Surij.

Sexto Calendas Aprilis, luna 27 Mar. B

9.20.1.12.23. 4.15.26.7.18. 29.10.21.2.13. 24.5.16.27

IN Aegypto, depoſitio ſancti Ioannis eremitæ. qui inter cætera virtutum inſignia, etiam prophetico ſpiritu plenus, Theodoſio imperatori Chriſtianiſsimo victorias de tyranno prædixit. In Pannonia, ſancti Alexandri martyris. [b] *Hieroſolymæ, reſurrectio Domini noſtri Ieſu Chriſti.* ¶ *Dertonæ, ſancti Marciani, epiſcopi & martyris. Vuormaciæ, ſancti Ruperti, epiſcopi & confeſſoris* †. *qui temporibus* 1 Surius pag. 412.

Childeberti, in Bauaria, Auſtria, Styria, & toto Norico, doctrinam Chriſti propagauit.

Metaph. ¶ Conſtantinopoli, ſancti Iſaacij viri Dei †. Perſide, nouem

2 martyrum.

ANNOTATIONES.

1 De Ioanne, Rufinus libro 11. hiſtoriæ eccleſiaſticæ cap. 19. Auguſtinus de cura pro mortuis cap. 17. De eodem Euagrius, ſed ab Hieronymo reprehenſus, & Palladius eius diſcipulus, cap. 43. hiſtoriæ Lauſiacæ.

2 Nouem iſtorum martyrum paſsionem habet Metaphraſtes die 29. Martij, in martyrio Ionæ.

28 Mar. C Quinto Calendas Aprilis, luna

10. 21. 2. 12. 24. 5. 16. 27. 8. 19. 1. 11. 22. 3. 14. 25. 6. 17. 28

IN Cæſarea Palæſtinæ, ſanctorum martyrum, Euſ. 7. hiſt. eccl. ca. 11. Priſci, Malchi, Alexandri. † qui perſecutione Valeriani, diuino fidei calore ſuccenſi, vltro iudicem adeuntes, cur tantum in ſanguinem piorum deſæuiat, obiurgant. Quos ille continuo pro Chriſti nomine beſtijs tradidit deuorãdos. Apud

1 vrbem Cabilonem, depoſitio ſancti Guntramni regis. qui ita ſe ſpiritualibus actionibus mancipauit, vt relictis ſæculi pompis, theſauros ſuos eccleſijs & pauperibus erogaret. Tharſo Ciliciæ, Caſtoris & Dorothei. *Apud Naxum, ſiue Neſum, Ciciliæ oppidum, ſancti Cononis, Baſiliani monachi, abſtinentia & ſanctitate clari, tempeſtate Rogerij ſecundi, anno milleſimo, ducenteſimo, trigeſimo ſexto.* § *Die vigeſi-*

2 *ma octaua, ſancti Stephani Thaumaturgi, & ſancti Hilarionis iunioris.*

tertiũ, de quo Pontif. c. 46. ¶ b *Romæ, Sixti papæ *. qui ſedit annos octo.* ¶ *Coloniæ, ex Tungris tranſportatio corporis ſancti Euergiſli epiſcopi.*

ANNOTATIONES.

1 De Guntramno poſuit Vſuardus verba Gregorij Turonenſis ex libro de gloria martyrum cap. 76. Idem Gregorius ſparſim de eo

de eo ſcribit lib. 4. hiſtoriæ vſque ad caput 13. libri vndecimi. qui liber Gregorio in Baſileenſi editione acceſsit. rurſus Paulus diaconus lib. 3. de geſtis Langobardorum cap. 17.

2 De Hilarione, hoc fortaſsis, libro ſexto hiſtoriæ tripartitæ, cap. 12. & 28.

Quarto Calendas Aprilis, luna 29 Mar.D

11. 22. 3. 14. 25. 6. 17. 28. 9. 20. 2. 12. 23. 4. 15. 26. 7. 18. 29

APud Africam, natalis ſanctorum confeſſorum Armogaſtis, Archimini, & Saturi. qui, tempore Vuandalicæ perſecutionis, ſub * Genſerico rege, pro confeſsione veritatis multa & grauia perpeſsi ſupplicia, atque opprobria, curſumglorioſi certaminis impleuerunt. 1 (al. Geiſerico) Ipſo die, ſancti Euſtaſij, abbatis monaſterij Luxouienſis. qui pater ferme ſexcentorum extitit monachorum, & vitæ ſanctitate conſpicuus, etiam miraculis claruit. 2 *r Ciuitate Nicomedia, paßio ſanctorum, Paſtoris & Victorini, q Saturnini, Iulianæ, & aliorum quatuor. Ipſo die, ſancti Bertholdi, confeſſoris Ordinis Carmeli. g Die vigeſima nona, ſancti patris Marci, epiſcopi Arethuſij.* 3 *& Cyrilli diaconi, & aliorum, qui ſub Iuliano tyranno certauerunt.* 4

¶ Eodem die, ſanctorum Ionæ & Barachiſij, martyrum ſub Saporio Perſarum rege. 5

ANNOTATIONES.

1 De Armogaſte & collegis, ſcribit Victor ſub fine libri primi, ſed codices mendoſe habent, quendam archimimum, nomine Maſculan. Vera enim lectio, eaq; Martyrologijs conſentanea, eſt in peruetuſta & prima editione, cap. 13. quendam Archiminum nomine, Maſculinum. Hoc eſt, ex Maſcula ciuitate.

2 Euſtaſij vitam, diſcipulus eius Ionas Scotus ſcribit, tomo 3. Bedæ, to. 2. Surij.

3 Marci Arethuſij martyrium late ſcribit Gregorius Nazianzenus, inuectiua prima in Iulianum, & Sozomenus libro 5. cap. 19. Theodoritus libro tertio cap. 7. aliàs 6. Caſsiodorus lib. 6. tripartitæ cap. 12.

4 De reliquis martyribus ſub Iuliano tractatur ijſdem libris.

De

De Cyrillo diacono à Theodorito libro 3. cap. citato: & ſexto tripartitæ cap. 15.

5 De Ionæ & Barachiſij martyrio hiſtoriam conſcripſit Eſaias Adami filius, eques regis Saporij, & auditor atque ſpectator eorum quæ fiebant. Eſt apud Metaphr. & Surium.

30 Mar. E Tertio Calendas Aprilis, luna

12.23.4.15.26. 7.18.29.10.21. 3.13.24.5.16. 27.8.19.30

Romæ via Appia, natalis beati Quirini, martyris & tribuni.* qui ſub Aureliano *Comite vtriuſque militiæ, & Traiano* imperatore, poſt linguæ abſciſionem, & equulei ſuſpenſionem, manuumque ac pedum detruncationem, agonem martyrij gladio conſummauit. Theſſalonicæ, natalis ſanctorum, Domnini & Victoris. Apud caſtrum Siluanectenſium, depoſitio ſancti Reguli, epiſcopi & confeſſoris. *In pago Brachbantenſi, villa Lembeca,*

Geſta Alex. papæ.

1 P *tranſitus ſancti Veroni.* q *Apud ciuitatem Aſtenſem, ſancti Secundi martyris* †. *Eodem die, natalis ſanctæ Maxentiæ viduæ, matris ſancti Vigilij.* r *Aurelianis, Paſtoris epiſcopi.*

Ado 15. cal. Martij.

2 ¶ g *Die trigeſima, ſancti patris Ioannis, qui ſcripſit ſcalam.*

ANNOTATIONES.

1 Veroni inuentionis hiſtoria Ms. incipit, Comiti Raginero Comitum nobiliſsimo Olbertus Gemblacenſis, nomine, non merito, abbas. Claruit anno 1048.

2 Ioannis Climaci vitam per Danielem monachum, habet Surius, & tomus operum Climaci.

31. Mar. F Pridie Calendas Aprilis, luna

13.24.5.16.27. 8.19.30.11.22. 4.14.25.6.17. 28.9.20.1

Iſrael 1.

Amos prophetæ. quem Ozias rex * vecte per tempora confixum necauit; ac poſtea ſemiuiuus ad patriam deuectus, ibique ſepultus eſt. Romæ, ſanctæ Balbinæ virginis, filiæ Quirini martyris.

tyris. quæ poſt deuictum ſæculi huius curſum, ſepelitur via Appia, iuxta patrem ſuum. In Africa, ſanctorum Diodoli & Aneſi. g *Die trigeſima prima, ſancti & miraculis clari* Hypatij, *epiſcopi* Ancyræ.

¶ r *Eodem die, Felicis papæ & martyris.* q *In Blandinio,* p *eleuatio & tranſlatio ſanctorum, Vuandregiſili abbatis, & Anſberti, atque Vulfranni, archipræſulum.*

ANNOTATIO.

1 Amos. De temporibus eius per Oziam regem Iuda confixis, meminit Hieronymus in principium Amos. item Epiphanius & Iſidorus, de vitis Prophetarum ſcribentes.

APRI-

1.Apr. G Calendis Aprilis, Iuna

14.25.6.17.28. 9.20.1.12.23. 5.15.26.7.18. 29.10.21.2

De Theod. geſta Alex. papa, 3. Maij.

ROMAE, paſsio beatiſsimæ Theodoræ, ſororis illuſtriſsimi martyris Hermetis. Hæc ſub Aureliano martyrizata, ſepulta eſt iuxta fratrem ſuum via ſalaria, non longe ab vrbe Roma. Eodem die, ſancti Venantij, epiſcopi & martyris. In Aegypto, ſanctorum
1 Victoris & Stephani. *Gratianopoli, beati Hugonis epiſcopi & confeſſoris. qui anachoriticam vitam exegit multis annis, & miraculorum gloria clarus migrauit ad Chriſtum.*

¶ *Ipſo die, tranſlatio ſancti Vualerici, confeſſoris.*
b *cuius ſepulchrum crebris miraculis illuſtratur.*

ANNOTATIO.

1 De Hugone. Petrus Sutor de vita Carthuſiana lib.2. cap.7. Guigo de caſtro Valentinenſis diœceſis, quintus poſt Brunonem maioris Carthuſiæ prior, vitam beati Hugonis Gratianopolitani antiſtitis, & vineæ Carthuſianæ complantatoris, iubente Innocentio ſecundo, Pontifice ſummo, luculento ſermone conſcripſit, Pagina 434. Surij.

2.Apr. A Quarto Nonas Aprilis, Iuna

15.26.7.18.29. 10.21.2.13.24. 6.16.27.8.19. 1.11.22.3

APud Cæſaream Cappadociæ, paſsio ſanctæ Theodoſiæ. quæ Dioclitiani tempore, vltro ſe confeſſoribus in cuſtodia ſocians, tenta & nihilominus in equuleo cruciata, Dei virtute poſt de vinculis & beſtijs eruta, nouiſsime martyrium

capitis

capitis abſciſione compleuit. Eodem die, natalis beati Nicetij Lugdunenſis epiſcopi. cuius & vita miraculis claruit, & pretioſa mors nihilominus miraculis commendatur. Apud Paleſtinam, depoſitio beatæ Mariæ Aegyptiacæ, quæ peccatrix appellatur. *cuius actus valde mirabiles, & omni laude digniſſimi inueniuntur.* ⸢*Item apud Comum, ſancti Abundij, epiſcopi & confeſſoris.* ¶ *In Galliæ agro Turonenſi, ſancti Franciſci, de Paula Calabriæ oppido, Ordinis Minimorum fundatoris.* 1 2 3

¶ *Lobijs,* P *commemoratio meritorum venerabilium Chriſti confeſſorum, Vrſmari, & Ermini, quando à Hungris liberati ſunt Laubienſes, per merita eorum.*

Lingonis, ſancti Vrbani, epiſcopi & confeſſoris, magnarum virtutum viri, qui vineas precibus ſuis ſæpius conſeruauit. Apud Cæſaream Paleſtinæ, paſsio alterius Theodoſiæ, virginis Tyriæ. quam libro octauo ſcribit Euſebius Cæſarenſis †. Hoc die, tranſitus viri Dei Nodgeri epiſcopi Leodienſis. cuius præclara geſta habentur. *cap. 17. integræ verſionis.*

ANNOTATIONES.

1 De Nicetio Lugdunenſi, Gregorius Turonicus de vita patrum Galliæ cap. 8. de gloria confeſſorum capite 61. Libro autem quarto hiſtoriæ, caput 36. de eo, nondum extat.

2 De Maria Aegyptiaca, quam quidam ſecundum hiſtoriam ponunt 9. Aprilis, Sigebertus de viris illuſtribus cap. 69. Paulus diaconus Neapolitanæ eccleſiæ, tranſtulit de Græco in Latinum, vitam ſanctæ Mariæ Aegyptiacæ. Hanc ſcripſit Sophronius Hieroſolymitanus epiſcopus teſte Nicephoro Calliſto libro 17. capite 5. Allegatur in Nicæna ſynodo, & à Damaſceno contra iconoclaſtas: edita cum vitis patrum Coloniæ eycuſis, aut potius pagina 698. Surij. Additio ad Sigebertum capite octauo. Hildebertus ex Cenomanenſi epiſcopo archiepiſcopus Turonenſis, ſcripſit eleganti metro vitam Mariæ Aegyptiacæ. eſt Ms.

3 Franciſcus Paulenſis obijt Anno 1507. cuius vitam ſcribit Leo decimus in bulla Canonizationis, quæ impreſſa eſt quaternionibus quatuor, & pag. 462. Surij.

ȝ. Apr. C Tertio Nonas Aprilis, luna

16.27.8.19.1. 11.22.3.14.25. 6.17.28.9.20. 2.12.23.4

IN Scythia, ciuitate Tomis, natalis ſanctorum, Euagrij & Benigni. Theſſalonicæ, paſsio ſan-
1 ctarum virginum Agapis & Chioniæ, ſub Diocletiano. quæ primo in carcere maceratæ, poſt in ignẽ miſſæ, ſed intactæ à flammis, poſt orationem ad Dominum fuſam, animas reddiderunt. Apud
2 Taurominium Siciliæ, depoſitio beati Pancratij *epiſcopi, ab Archagano pagano interfecti: cuius vitam*
2 *ſcripſit Euagrius eius diſcipulus.. In Anglia, ſancti Richardi, epiſcopi Ciceſtrienſis, & confeſſoris. In monaſterio Alto villari, tranſlatio corporis beati Madelupi*
3 *ſacerdotis.* ℥ *Die tertia, ſancti patris Nicetæ, ducis monaſterij Medini.*
4 ❡ Item, depoſitio beatæ Burgundoforæ, virginis, & abbatiſſæ Euoriacenſis. de qua in vita beati Columbani abbatis.

ANNOTATIONES.

1 Agapis, Chioniæ & Irenis martyrium, deſcribitur in celeberrima paſsione matris iſtarum Anaſtaſiæ, & apud Metaphraſtem pag. 432. Surij. De eiſdem S. Aldhelmus libro ſecundo de virginitate (cuius Beda meminit *) ſic canit: *Libro 5. hiſt. cap. 19.*

Tres ſimul illuſtres ſumpſerunt ſorte ſorores
Splendida purpureis plectentes ſerta coronis.
Dum ſimul integritas candens, & paſsio rubra,
Virginibus Chriſti cumulabant præmia dupla:
Quarum per proſam deſcripſi carmina dudum †.

Proſa eſt in Orthodoxographis.

2 Richardi Ciceſtrij vitam duobus libris ſcripſit circa Annum 1270. Radulphus Ciceſtrius Bockinge, Ordinis Prędicatorum, ad Iſabellam Arundeliæ Comitiſſam, ſiue Comitẽ. Ms. Louanij ad Martinenſes. Succincte autem Surius pag. 486. & Vrbanus papa in litera Canonizationis, apud Radulphum lib. 2. cap. 15.

3 In Nicetam orationem funebrem ſcripſit Theoſterictus, illius beatiſsimi viri diſcipulus, apud Metaphraſtem, pag. 470.

4 Burgundoforæ vita titulo Bedæ habetur tomo 3. Bedæ: ſed Ionæ eſt, non Bedæ: Neque vita Burgundoforæ appellari debuit, cum nihil pœne habeat de Burgundofora, ſed obitus aliquot virginum commemoret, quæ in eius monaſterio vixere.

Pridie Nonas Aprilis, luna 4.Apr. D

17.18.9.10.2. 12.23.4.15.26. 8.18.29.10.21. 3.13.24.5

MEdiolani, depoſitio beati Ambroſij epiſcopi & confeſſoris. cuius ſtudio inter cætera doctrinæ & miraculorum inſignia, tempore Arianæ perfidiæ tota Italia ad catholicam fidem conuerſa eſt. Apud Hiſpalim, depoſitio beati Iſidori epiſcopi. *g Die quarta, ſanctorum patrum, Ioſeph hymnographi, & Georgij, qui fuit in Malæo.*

De Ambr. 7.Dec. 1

ANNOTATIO.

1 De Iſidoro, Braulio Cæſarauguſtanus to.2. Surij.

Nonis Aprilis, luna 5. Apr. E

18.29.10.21.3. 13.24.5.16.27. 9.19.1.11.22. 4.14.25.6

APud Aegyptum, natalis ſanctorum martyrũ, † Martiani, Nicánoris & Apollonij. Theſſalonicæ, ſanctæ Irenis virginis. quæ poſt tolerantiam carceris, ſagitta percuſſa eſt à Siſinnio comite: ſub quo & ſorores eius ſimul, Agapes & Chionia,* martyrizatæ ſunt. Apud Cæſaream, ſancti Amphiani. *r Item apud Venetiam Britanniæ, beati Vincentij Valentini, cognomento Ferrarij, confeſſoris Ordinis Prædicatorum, ſanctitate, doctrina, miraculiſque clariſſimi. q Hic ſupra triginta millia Iudæorum, ac Maurorum, ad Chriſtum conuertit. In Scotia, ſancti Tigernaci, epiſcopi & confeſſoris. g Die quinta, ſanctorum martyrum, Theodúli & Agathápodis.**

al. Martianæ. 1 al. Martyrizarunt. 2 3 Metaphr. 4.April.

q Lauduno clauato, prima tranſlatio ſanctæ Ciliniæ, matris ſancti Remegij epiſcopi.

Eodem die, ſanctorum martyrum, ſanctæ † Thermes, cum ſorore, & ancilla. Apud Leodium in monte Cornelion, obijt Iuliana virgo, & præfecta eiuſdem loci. quæ tertio obitus ſui die ad cœnobium Villarienſe tranſlata, illic inter corpora ſacra eſt ſepulta. Vbi & eius vita habetur *.

Metaphr. pag.512. prolixe.

ANNOTATIONES.

1 Eirenes martyrium & ſororum eius, à quibus deſcribatur, notatum eſt 3. die Aprilis.

2 De Amphiano Vſuardus habebat Apud Cæſaream Lyciæ: ſed expunxi (Lyciæ) Martyrium enim Amphiani, ſeu Apphiani Lycienſis & Aedeſij fratris eius, quod in Cæſarea Paleſtinæ pertulerunt, ſcribunt Euſebius lib.8 hiſtoriæ eccleſiaſt. cap. 14. & 15. integræ verſionis, & ex eo Metaphraſtes 2. Aprilis tomo 7 Aloyſij pag. 44.

3 De Vincentio, Leander libro 1. de illuſtribus viris Ordinis Prædicatorum. Saluius Caſſetta, generalis magiſter 32. edidit vitam D. Vincentij confeſſoris. Eandem ſcribit Ioannes Antonius Flaminius Foro Cornelienſis libro 5. de illuſt. viris Ordinis Prædicatorum, & ante iſtos, Petrus Rauſanus Panormitanus, libris quinque, quorum quatuor habet Surius. Scripſit hos libros anno 35. à morte Sancti, iubente Magiſtro Ordinis Martiale Auribello vt ea conſcriberet, quæ apud Maximum Pontificem, vniuerſamque Romanam eccleſiam, claris veridicisque teſtimonijs de eius mirabilibus factis comprobata ſunt.

6. Apr. E Octauo Idus Aprilis, luna

19. 1. 11. 22. 4. 14. 25. 6. 17. 28. 10. 20. 2. 12. 23. 5. 15. 26. 7

1 ROmæ, natalis beati Sixti papæ & martyris. qui temporibus Adriani, vt ſibi Chriſtum lucrifaceret, libenter mortem ſuſtinuit temporalem. In Macedonia, ſanctorum Timothei & Diogenis.

2 r *Item, ſancti Cæleſtini papæ.* q *Et beati Vuermebandi*
3 *abbatis. In Dacia, Vuilhelmi abbatis Roſchildenſis &*
4 *confeſſoris.* g *Die ſexta, ſancti patris Eutychij, archiepiſcopi Conſtantinopolis.*

ANNOTATIONES.

1 De Xyſto vel Sixto primo, pontificale cap. 8.

2 De Cæleſtino, Proſper contra Collatorem cap. 41. Cyrillus epiſtola 10. Pontificale cap. 45. Socrates lib. 7. cap. 11.

3 Vuilhelmi abbatis Roſchildenſis vitam diſcipulus eius conſcripſit. Ms. in Rubea valle. Quam Surius habet pag. 576. in compendium redactam, & phraſi plerumque mutata.

4 Eutychij vita apud Simeonem inſcribitur Euſtathio humili presbytero. pag. 546. Surij.

Septi-

Septimo Idus Aprilis, Luna 7. Apr. F

26. 2. 12. 23. 5. 15. 26. 7. 18. 29. 11. 21. 3. 13. 24. 6. 16. 27. 8

APud Africam, natalis ſanctorum martyrum, Epiphanij epiſcopi, Donati, & aliorum tredecim. Eodem die, Egeſippi viri ſanctiſsimi: qui 1
vicinus Apoſtolorum temporum, à paſsione Domini vſque ad ſuam ætatem eccleſiaſticorū Actuum texuit hiſtorias, ſermone ſimplici: vt quorum vitam ſectabatur, dicendi quoque exprimeret characterem. In Alexandria, ſancti Peluſij presbyteri.

g *Die ſeptima, ſancti patris Georgij, epiſcopi Melitines.*

¶ Criſpinij, P obijt dominus Aibertus incluſus, cuius memo- 2
riam facit Criſpinium in Litanijs monaſterij. Feſtum vero in ſacello vicino, in quo quieſcit, poſtridie dedicationis eius oratorij: quod eſt, ſecūda die Maij. Pompeiopoli, ſancti Calliopij martyris †. In Eiflia, monaſterio Steinfelt, ſanctæ memoriæ Hermanni, qui & Ioſeph propter ſimplicitatem dictus eſt †. *Metaphr. p. 586.*

ANNOTATIONES.

1 De Egeſippo, Rufinus lib 4. hiſt. eccleſ. capitibus 8, 11, & 22. apud Chriſtophorſonum 8, 10, & 12. Hieronymus de viris illuſtribus cap. 32. *Cuius vita habetur Ms. & impreſſa.*

2 Aiberti vita incipit Criſpinij, Ego Robertus Dei miſeratione Oſtrouandenſis archidiaconus, humilis & indignus, opuſculum quod de vita & moribus domini Aiberti, venerabilis presbyteri, Deo inſpirante, compoſui. Eſt to. 2. Surij. ſed deeſt ibi prior Prologus.

Sexto Idus Aprilis, Luna 8. Apr. G

21. 3. 13. 24. 6. 16. 27. 8. 19. 1. 12. 22. 4. 14. 25. 7. 17. 28. 9

APud Corinthum, beati Dionyſij epiſcopi. cu- 1
ius eruditione & gratia quam habuit in verbo Dei; multi fruuntur vſque hodie. Claruit autem idem Chriſti electus temporibus Marci Antonini, & Lucij Aurelij. Turonis, ſancti Perpetui epiſco- 2
pi, admirandæ ſanctitatis viri. *Item beati Alberti, patris Ordinis Carmeli, epiſcopi & confeſſoris Hieroſolymitanæ eccleſiæ.*

¶ P *Marchianis, eleuatio ſancti Ionâti, confeſſoris Chriſti.* g *Die octaua, ſanctorum Apoſtolorum,* † *Herodiônis,* * *Agabi,* † *Rufi, & ſociorum.*

†Rom.16 *A&.11.21 Item, ſancti Bademi archimandritæ & martyris. cuius martyrium habet Metaphraſtes Simeon †.

pag.596.

ANNOTATIO.

1 De Dionyſio Corinthi epiſcopo, Euſebius lib.4. hiſt cap.22. 23. Rufini. Hieronymus de viris illuſtr. cap.37.

2 De Perpetuo ſexto Turonum epiſcopo, ſcribit ſanctus Gregorius Turonicus lib.2. hiſtoriæ Francorum cap.14. & lib. 10. cap.31. item Sollius Sidonius lib.4. epiſt.18. ad Lucontium.

9. Apr. A Quinto Idus Aprilis, Luna

22.4.14.25.7. 17.28.9.20.2. 13.23.5.15.26. 8.18.29.10

Act. 6. NAtalis ſancti Próchori. qui fuit vnus de ſeptē diaconibus primis. hic fide & miraculis præclarus, apud Antiochiam martyrio conſummatus eſt. In Sirmio, paſsio ſanctarum ſeptem virginum, quæ dato ſimul pretio ſanguinis, vitam mercatæ ſunt æternam. P *In Gallijs ciuitate Rothomagenſi, beati Hugonis, præfatæ vrbis archiepiſcopi, & confeſſoris. Cuius corpus magna reuerentia aſſeruatur, & fulget, in Præpoſitura ſancti Vedaſti, Haſpris dicta, in diœceſi Cameracenſi.* ¶ *In caſtro Monte,* P *tranſitus beatæ Vualdedrudis.* ¶ *quæ ex Vincentio viro nobili genuit ſanctas virgines, Aldedrudem & Madelbertam: deinde ab illo, ſeruata charitate, ſeparata, in Caſtriloco ad exercitium ſpirituale multam ſanctarum virginum militiam adunauit.* g *Die nona, ſancti martyris Eutychij.*

1 ¶ ¶ *Eodem die,* [1] *tranſlatio corporis ſanctæ Monicæ, matris ſancti Auguſtini, ex Oſtia Tiberina Romam, pontificatu Martini quinti papæ, anno decimo tertio ſui pontificatus.*

Apud Paleſtinam, ſecundum hiſtoriam, depoſitio ſanctæ Mariæ Aegyptiacæ. quæ à nonnullis hoc die recolitur, ab alijs quarto Nonarum Aprilis, vbi ab Vſuardo eſt annotata.

ANNO-

ANNOTATIO.

1 De Monicæ tranſlatione habetur bulla Martini M1. & in Breuiario Auguſtinenſium pars eius.

Quarto Idus Aprilis, luna 10.Apr.B

23.5.15.26.8. 18.29.10.21.3. 14.24.6.16.27. 9.19.1.11

EZechielis Prophetæ. qui à iudice populi Iſrael apud Babyloniam interfectus, in ſepulchro Sem atque Arphaxat eſt ſepultus. 1 Romæ, beatorum martyrum, quos ſanctus Alexander papa baptizauit, cum teneretur in carcere. Hos omnes Aurelianus princeps naui † vetuſtæ impoſitos, in altum mare deduci, & illic ligatis ad colla lapidibus, mergi in profundum maris, fecit. Alexandriæ, ſancti Apollonij presbyteri, & aliorum quinque. *In Gandauo, depoſitio beati Macarij, epiſcopi & confeſſoris.* 2 *g Die decima, ſanctorum martyrum, Terentij, Pompeij, & ſociorum †.*

Geſta Alexandri, 3. Maij. al. vetuſta Metaphr. pag. 609.

ANNOTATIONES.

1 De Ezechiele, Epiphanius de vitis prophetarum cap. 9. Iſidorus cap 39. &c.

2 . Macarij ſui, hiſtoriam vitæ & eleuationis, conſcriptam iuſſu Sigeri abbatis, habet Gandauum, & Surius pag. 612. Obijt peſte 1012. eleuatus eſt ſub Sigero, Anno 1067.

Tertio Idus Aprilis, luna 11.Apr.C

24.6.16.27.9. 19.1.11.22.4. 15.25.7.17.28. 10.20.2.12

ROmæ, natalis beati Leonis papæ. cuius temporibus extitit ſancta ſynodus Chalcedonenſis. 1 Apud Cretam, vrbe Gortyna, ſancti Philippi epiſcopi. qui magnis virtutibus & optimis ſtudijs præditus fuit. 2 Floruit autem temporibus Antonini Veri & Lucij Aurelij imperatorum. In Dalmatia, ciuitate Salóna, ſancti Domnionis epiſcopi, cum militibus octo. Nicomediæ, ſancti Euſtorgij presbyteri. *In Britannia, ſancti Guthlaci, confeſſoris* 3

& anachoritæ. qui multis virtutibus fulgens, requieuit in pace. Nouiomi, *ſanctæ Godobertæ virginis. Lugduno, Sicarij epiſcopi. Turonis, Agirici abbatis.*

4. *g Die vndecima, ſancti hieromartyris Antypæ, epiſcopi Pergami Aſiæ.*

¶ P In Bronio monaſterio, aduentus ſancti Leodegarij, epiſcopi & martyris.

Item beatæ memoriæ Reineri ſolitarij. qui apud eccleſiam Oſnaburgenſem, vita & miraculis admodum effulſit.

ANNOTATIONES.

1 De Leone terſancto, Pontificale cap. 47. Vita operibus præmiſſa, auctore, vt puto, Caniſio. Pluraque ex ipſius auctoris ſcriptis, de vita eius addi poſſent.

2 De Philippo Gortynenſi, ſcribit Euſebius ex S. Dionyſio Corinthi epiſcopo, lib. 4. hiſt. eccl. cap. 22. apud Rufinum 23. & Hieronymus de viris ill. cap. 40. ex citati Euſebij lib. 4. cap. 24.

3 De Guthlaco Catalogus Scriptorum Brytanniæ. Felix Crolandienſis Benedictinus. Ealfvvaldo Mecœnati ſuo, Orientalium Anglorum regi, dedicauit vitam Guthlaci recluſi. quæ incipit, Iuſſionibus tuis obtemperans. Miracula eiuſdem, de tranſlatione eiuſdem, & epitomen vitæ eius. Quæ adhuc extât. Claruit An. 730. Guilhelmus Rameſeye, ordinis ſancti Benedicti in Crolandia, ſcripſit vitam D. Guthlaci carmine heroico, quam prius ſcripſerat proſa Felix Crolandienſis. Petrus de Bleſis in lucem emiſit Guthlaci confeſſoris vitam libro vno. Is incipit, Quia geſta illuſtrium virorum. Claruit anno 1160. Subſtantiam vitæ arbitror apud Surium eſſe, pag. 625.

4 De Antypæ martyrio Apocalypſis 2. & Metaphraſtes.

12. Apr. D Pridie Idus Aprilis, luna

25.7.17.28.10. 20.2.12.23.5. 16.26.8.18.29. 11.21.3.13

Pontificale c. 36. ROmæ via Aurelia, natalis beati Iulij papæ.† qui ſub Conſtantio imperatore decem menſibus tribulationes & exilia perpeſſus, poſt eius mortem cum magna gloria ad ſuam ſedem reuerſus, quieuit
1 in pace. Eodem die, ſancti Zenonis epiſcopi. qui inter procellas perſecutionis Veronenſem vrbem
lib. 3. c. 19. mirabiliter rexit. [b] *De quo Gregorius in libro Dialogorum*

gorum refert. Vapinco, depoſitio ſancti Conſtantini epiſcopi. F *Monaſterio Sithiu, depoſitio ſancti Erkenbodonis Morinorum epiſcopi, & abbatis Sithienſis.*

G *Die duodecima, ſancti patris & confeſſoris Baſilij, epiſcopi Parij.*

¶ Eo die, ſancti Sabæ Gotthi martyris. hic cum Gotthiæ magiſtratus Chriſtianos cogeret edere idolis immolata, & gentiles quidam propinquis ſuis pro immolatis, non immolata proponerent, recognita proteſtatus eſt. Si quis ex carnibus illis comederit, Chriſtianus eſſe non poteſt. 2

ANNOTATIONES.

1 De Zenone ſuſtuli Vſuardi verba, ac tempore Gallieni martyrio coronatus eſt. Honorari enim eum vt confeſſorem, cõſtat ex Romano Martyrologio, & Officio Mediolanenſis eccleſiæ die 8. Decembris, & aliunde. Extatq. Lobij narratio venerabilis Coronati Chriſtianiſsimi notarij de vita ſancti Zenonis epiſcopi & confeſſoris. Gregorius interim 3 dial. cap. 19. bis eum martyrem nominare maluit quàm confeſſorem, eo quod inter procellas perſecutionis multa viriliter pertulerit. qua eadem de cauſa Iuuenalem quoque alibi martyrem nominat. *Hom. 37. Euang.*

2 Sabæ martyrium ſcribit apud Metaphraſtem eccleſia Dei quæ eſt in Gotthia, eccleſiæ in Cappadocia, & omnibus catholicæ eccleſiæ Chriſtianis, pag. 635. Surij.

Idibus Aprilis, luna 13. Apr. E

16. 8. 18. 29. 11. 21. 3. 13. 24. 6. 17. 27. 9. 19. 1. 12. 22. 4. 14

Apud Pergamum Aſiæ vrbem, natalis ſanctorũ, Carpi epiſcopi, Papylij diaconi, & Agathonicæ optimæ feminæ, aliarumque multarum, quæ pro beatis confeſsionibus martyrio coronatæ ſunt, ſub Antonino Vero & Aurelio Commodo. Cum quibus & vir mirabilis Iuſtinus Philoſophus, pro religione Chriſti plurimum laborans ſcripto, remunerationem linguę fidelis martyrij munus accepit. In Hiſpania, ſancti Hermenigildi *. qui ob catholicæ fidei confeſsionẽ ſecuri in capite percuſſus, regnum cœleſte pro terreno, rex & martyr intrauit. 1 2 *Gregor. 3. dial. c. 31.*

ANNOTATIONES.

1 De Carpo & collegis, Euſebius ex epiſtola Smyrnenſis eccleſiæ lib.4. hiſtoriæ eccleſ.cap.14. 15.Rufini. & Metaphraſtes pag.641. Surij.

2 De Iuſtino conſequenter Euſebius per tria capita,& eodem 4.libro,capitibus 8.& 11. Vitam ex eius ſcriptis collegit Ioach. Perionius, pag.638. Surij.

14.Apr.F Decimo octauo Calendas Maij, luna

27.9.19.1.12. 22.4.14.25.7. 18.28.10.20.2. 13.23.5.15

De his Geſta Cæciliæ. ROmæ via Appia, natalis beatiſsimorum martyrum †,Tiburtij,& Valeriani,& Maximi, ſub Almachio præfecto. quorum primi fuſtibus cæſi, & gladio percuſsi: vltimus tamdiu plumbatis eſt verberatus,donec exhalaret ſpiritum. Apud Alexandriam,ſancti Frontonis abbatis,cuius vita ſanctitate & miraculis extitit glorioſa. Interamnis, beati Proculi martyris. item ſanctæ Domninæ virginis,cum ſocijs virginibus coronatæ.

1 ¶ Lugduni,Lamberti epiſcopi & confeſſoris. In Hollandia,
2 oppido Schiedamis, obitus Lijdvvijdt virginis, patientiæ ſingularis.

ANNOTATIONES.

1 De Lamberto. Angradus in vita ſancti Ansberti, Plurima de tanto patre (Lamberto abbate in Fontanella, & poſt pontifice in Lugduno) per eum,& ſub eius regimine geſta,dici poterant, quæ in eius geſtis olim plenius memoriæ tradidimus.

2 Lidvvidis vita extat Ms. per venerabilem Thomam Kempenſem,& impreſſa auctore Ioanne Brugman Minorita,Schiedamis anno 1498.

15.Apr.G Decimo ſeptimo Calendas Maij, luna

28.10.20.2.13. 23.5.15.26.8. 19.29.11.21.3. 14.24.6.16

Geſta Laurentij, Abdon,& ſociorum. APud Perſidem,ciuitate Corduba, natalis ſanctorum Olympiadis & Maximi nobilium. † qui iubente Decio fuſtibus cæſi, & deinde plumbatis: ad vltimũ capita eorum ſecuribus ſunt tunſa, donec

donec emitterent ſpiritum. In Italia, beatorum martyrum, Maronis, Eutychetis, & Victorini. * qui primo apud inſulam Pontiam in Chriſti confeſsione longum ducentes exilium, poſtmodum ſub principe Nerua [a] *traditi ſunt in ſeruitutem Aureliano ſponſo, quem Flauia Domitilla ob Chriſtum contempſerat. Quos iußit terram fodere per totum diem, ad veſperam vero cantabrum manducare: deinde* cum conuertiſſent plurimos ad fidem, iuſsi ſunt varijs interfici pœnis. Geſta Nerei, 12. Maij

In Reomago cœnobio, depoſitio ſancti Silueſtri, diſcipuli ſancti Ioannis confeſſoris.

¶ P *Ipſo die, Helnone monaſterio, ſuſceptio crucis geminæ, quæ duobus in locis de ligno Dominicæ crucis habens, à Vualterio Vuariniaco, nobili milite, de Hieruſalem allata, & ibidem eccleſiæ oblata, ab abbate & conuentu cum ſolenni proceßione eſt recepta, cum gaudio & exultatione.*

¶ Item, inchoatio Niceni primi Concilij †. *Metap. to. 6. Aloy.*

Decimo ſexto Calendas Maij luna 16. Apr. A

19. 11. 21. 3. 14: 24. 6. 16. 27. 9. 20. 1. 12. 22. 4. 15. 25. 7. 17

APud Corinthum, natalis ſanctorum, * Calixti, & Cariſij, cum alijs ſeptem, omnium in mare merſorum. Cæſarauguſtæ, ſanctorum decem & octo martyrum, Quintiliani, Caſsiani, Matutini, Publij, Vrbani, Martialis, Fauſti, Succeſsi, Felicis, Ianuarij, Primitiui, Euentij, Cæciliani, Optati, Frontonis, Luperci, Apodemi & Iulij. Hi omnes ſub Daciano Hiſpaniarum præſide pœnis affecti, atque interempti ſunt. *Ibidem Engratiæ ſiue Encratis, virginis ac martyris. & Caij, atque Crementij, qui ſecundo cõfeßi, guſtarunt ſaporem martyrij. Palentiæ in Hiſpanijs, natalis ſancti Turibij, epiſcopi Aſtoricenſis: ad quem ſcripſit Leo pontifex epiſtolam contra Priſcillianiſtas.* *Epiſt. 93.*

al. Cęleſtij

Hic innumeris clarus miraculis, Chriſtianam religionem ac fidem catholicam quam maxime iuuit. Iuxta Valencenas, *in pago Sebourch, quieſcit ſanctus* Drogo *confeſſor inclytus. qui miro modo calculoſis & ruptis inuocatus ſubuenit. Depoſitio eius decima ſexta Aprilis, anno Domini milleſimo centeſimo octuageſimo ſexto.* ¶ *In Sicilia iuxta Caſtellum bonum, ſub Marone monte ac gemellis collibus, in cœnobio ſanctæ Mariæ à partu, depoſitio beati Guilelmi confeſſoris.* In Dacia, *ſancti* Magni, *Comitis* Arca*diæ, & martyris, anno milleſimo centeſimo quarto.*

al. Albani ¶ P *Coloniæ, tranſlatio ſancti* † Albini *martyris. huius Deo digni martyris reliquiæ de Britannia per beatū Germanum epiſcopum* Antiſiodorenſem *primo* Romam, *deinde per auguſtam* Theophanium, *Othonis ſecundi vxorem, Coloniam tranſlatæ, poſitæ ſunt in monaſterio ſanctiſſimi* Pantaleonis *martyris. vbi cunctis pie quærentibus opem conferunt ſalutarem.* Zanthis, P *feſtum martyris* *, *quem tranſtulit archiepiſcopus Philippus, inuentum in purpura & calceis, amputata ſummitate capitis. Nos qui floccellos ſanguinis cohærentes pilis in monumento eius vidimus, ſcripſimus hæc, vt vos credatis, & per annorum reuolutionem hoc die, & aſſidue, cum in veneratione habeatis. Nec conturbet quod nomē eius non habetur, cum Legēda Thebæorum vix duodecim martyrum nomina contineat.*

Hiſt. Albani per Conuentum S. Pātaleonis, Impreſſa Coloniæ. ſine nomine

Surius pag. 654. In pago Conſtantienſi, ſancti Paterni epiſcopi Aprincenſis & confeſſoris, ex abbate Sciſciacenſi.

ANNOTATIO.

1 De octodecim martyribus Cæſarauguſtanis, necnon de Encrate, Caio & Cremenrio, extat hymnus quartus Aur. Prudentij, in libro peri ſtephanωn.

17. Apr. B Decimo quinto Calendas Maij, luna

1.12.22.4.15. 25.7.17.28.10. 21.2.13.23.5. 16.26.8.18

1 APud Africam, natalis ſancti Mappalici martyris. qui, vt beatus ſcribit Cyprianus, in epiſtola ad

ad martyres & confeſſores, cum alijs pluribus martyrio coronatus eſt. Antiochiæ, ſanctorum martyrum, Petri diaconi, & Hermogenis. Item Cordubæ, ſanctorum † Helei presbyteri, Pauli & Iſidori, monachorum. *al.* Heliæ [r] *Item Romæ, Aniceti papæ & martyris.* [b] *hic conſtituit vt clericus comam non nutriret, ſecundum Apoſtoli præceptum.* Pontificale c. 12. 1. Cor. 11. [q] *In Oriente, beati Nicephori, ſub Valeriano & Gallieno, ob Chriſtum martyrio coronati. Dertonæ, ſancti Innocentij, epiſcopi & confeſſoris. Sonegias,* [p] *natalis ſancti Landrici, epiſcopi & confeſſoris.* [g] *Die decima ſeptima, ſancti Acacij, epiſcopi Melitines.*

ANNOTATIO.

1 De Mappalico, Cyprianus epiſtola 9. ſiue lib. 2. epiſt. ſexta. De ſocijs epiſt. 22. apud eundem, quæ eſt Luciani ad clerum.

Decimo quarto Calendas Maij, luna 18. Apr. C

2. 13. 23. 5. 16. 26. 8. 18. 29. 11. 22. 3. 14. 24. 6. 17. 27. 9. 19

APud † Miſenam Apuliæ ciuitatem, natalis ſanctorum martyrum, Eleutherij epiſcopi & * Anthiæ matris eius. Qui cum eſſet & ſanctimonia vitæ, & miraculorum virtute illuſtris, ſub Adriano principe lectum ferreum ignitum, craticulam, & ſartaginem, oleum, picem, ac reſinam feruentem ſuperans, leonibus quoque proiectus, ſed ab his illæſus, nouiſsime vna cum matre iugulatur. Romæ, beati Apollonij ſenatoris †. qui ſub Commodo principe, à ſeruo proditus quod Chriſtianus eſſet, inſigne volumen compoſuit, quod in Senatu legit, ac deinde ſententia Senatus, pro Chriſto, capite truncatus eſt. Cordubæ, ſancti Perfecti, presbyteri & martyris. Cœnobio Laubijs, *depoſitio* ſanctiſsimi * Vrſmari, epiſcopi & confeſſoris. [p] *cuius * patris geſta præclara habentur.* [p] *Mediolani, depoſitio ſancti noſtri Galdini.*

al. Meſſanam 1 [g] * *Euanthiæ*

Euſ. l. 5. ca. 20. 21. Rufinus.

Galdini. quæ ſemper celebratur in dominica ſecunda poſt Paſcha. 8 *Die decima octaua, ſancti patris Ioannis, diſcipuli ſancti Gregorij Decapolitæ.* ¶ *Eodem die ſancti Iubini epiſcopi & confeſſoris. cuius corpus requieſcit Lugduni ſupra Rhodanum.*

¶ *Antiſiodori, dedicatio altaris ſenioris eccleſiæ ſancti Stephani, protomartyris Chriſti. Nam antiqua dedicatio, quæ à beato Amatore celebrata eſt, quinto Nonas Octobris in antiquis Martyrologijs reperitur.*

In Montibus, Ayæ commitiſſæ Hannoniæ, tam ſanguine, quàm vita præclaræ. cuius memoriam facit eccleſia Montenſis in litanijs.

ANNOTATIONES.

1 Eleutherij & matris, paſsionem habet Metaphraſtes pag. 657 Surij. Petrus Equilinus lib 2. catalogi cap. 20. vocat eum Latina voce Liberalem epiſcopum Cannenſem in Apulia.

2 De Vrſinaro Lobienſi, Fulquinus abbas Lobij in chronicis ſui monaſterij. Anno 776. fit abbas Lobijs Anſo, per quem conſcriptus extat libellus vitæ ſancti Vrſmari ad prędeceſſorem Theodulphum epiſcopum. item & ſancti Ermini alius. Ratherius Veronenſis epiſcopus, ſed Laubienſis monachus, libellum etiam vitæ ſancti Vrſmari, cum exularet reperit, quem ſolœciſmis refertiſsimum, emendauit, & nobis miſit habendum. Ex eo qui paulo poſt Fulquinum ſuppleuit. Fulquinus geſta abbatum huius cœnobij vſque ad ſeipſum annotauit, & miracula beati Vrſinari, quæ ſuis maxime fuere temporibus, deſcripſit. Obijt Anno 990. Herigerus ſub Notgero ſucceſſor Fulcuini, ſcripſit geſta pontificum Leodienſium: ſcripſit metrico ſtylo vitam ſancti Vrſinari. Obijt Anno 1007. Anſonem & Erminum non vidi Ratherius eſt Lobijs, & alibi Ms & to. 2. Surij maiori ex parte excuſus. Fulquinus cap. 31. eſt Lobij, cum itineratione ſancti Vrſmari, qua inter Flandrenſes eſt glorificatus. Herigeri carmina habentur Gemblaci.

19 Apr. D Decimo tertio Calendas Maij, luna

3. 14. 24. 6. 17. 27. 9. 19. 1. 12. 23. 4. 15. 25. 7. 18. 28. 10. 20

Act. 6. BEati Timónis, diaconi de ſeptem primis. qui primum apud Berœam doctor reſedit, ac deinde

inde verbum Domini diſſeminans, venit Corinthum: ibique à Iudæis & Græcis, vt traditur, primo flammis iniectus, ſed nil læſus, deinde cruci affixus, martyrium ſuum impleuit. In Armenia, ciuitate Melitana, natalis ſanctorum martyrum, Hermogenis, Caij, Expediti, Ariſtonici, Rufi, Galatæ, vna die coronatorum. Ciuitate Caucoliberi, paſsio beati Vincentij martyris. *Ipſo die, ſancti Elphegi, epiſcopi Cantuarienſis, & martyris.* 1 *Romæ, apud eccleſiam beati Petri, depoſitio domini Leonis papæ noni. qui eccleſiam beati Remigij dedicauit.* 2 *E Die decimanona, ſancti patris Ioannis de vetuſta Laura.*

¶ P *In Blandinio monaſterio, eleuatio corporis ſancti Florberti, primi eiuſdem cœnobij abbatis.*

Apud Vueſaliam, paſsio Vuernheri pueri, qui in die paraſceues ſuſpenſus, flagellatus, & crudeli morte interemptus à perfidis Iudæis, multis poſtmodum miraculis claruit. *De Vuern. Legenda pars 2.*

ANNOTATIONES.

1 De Elphego. Miratus eſt Lanfrancus, cur Angli Elphegum vt martyrem venerarentur: ſed reſponſo accepto ab Anſelmo, Firma ratione tua, inquit, edoctus, beatum Elphegum vt vere magnum martyrem, deinceps me colere & venerari ex corde, gratia Dei iuuante confido. Quod ipſe, vt refert Edineius, *Libro 1. vita Anſelmi.* poſtmodum deuote executus eſt. quin & hiſtoriam vitæ ac paſſionis eius diligenti ſtudio fieri præcepit. quem etiam Muſico modulamine ad canendum à iucundæ memoriæ Osberno, Cantuarienſis eccleſiæ monacho, ad præceptum illius nobiliter editam, ipſe ſua prudentia pro amore illius martyris celſius inſigniuit. &c. Osbernum habet Surius pag. 667.

2 De Leone nono. Sigebertus de viris illuſtribus cap. 153. Anchelmus monachus Remenſis ſcripſit itinerarium noni Leonis papæ à Roma in Gallias, ad hoc maxime, vt notificaret, quanta auctoritate Remis, vel in alijs vrbibus, ſynodum celebrarit: quanta iuſtitia & ſubtilitate examinauerit cauſas eccleſiaſticas: qua diſcretione peccantes correxerit: quomodo ei virtus Dei cooperata ſit. In Geraldi monte ad S. Adrianum, eſt vita eiuſdem per contemporaneum, libris duobus. Habet duodecim Lectiones Remis, in archicœnobio ſancti Remigij.

Duode-

20.Apr.E Duodecimo Calendas Maij, luna

4.15.25.7.18. 28.10.20.2.13. 24.5.16.26.8. 19.29.11.21

Geſta Nerei & ſoc. circa finem 12.Maij.

ROmæ ſanctorum martyrum, Sulpitij & Seruiliani. † qui prædicatione & miraculis Flauiæ Domitillæ virginis ad fidem Chriſti conuerſi, cum nollent idolis immolare, à præfecto vrbis Aniano capite cæſi ſunt. In Gallijs ciuitate Ebredunenſi,
1 ſancti Marcellini eiuſdem vrbis epiſcopi & confeſſoris. qui diuino iuſſu, cum ſanctis ſocijs Vincentio & Domnino, ex Africa veniens, maximam partem Alpium maritimarum, verbo & ſignis admirandis, quibus vſque hodie refulget, ad fidem Chriſti conuertit. *f Antiſiodori, ſancti Martiani. g Die vigeſima, ſancti patris Theodori qui fuit in Trichine.*

2 ¶ Sconaugiæ, obitus Hildegundis virginis, Ordinis Ciſtercienſis. quæ & Ioſepha dicta eſt.

ANNOTATIONES.

1 De Marcellino, Ado in Martyrologio, & Gregorius Turonenſis in gloriam confeſſorum cap. 69.

2 De Hildegunde, Trithemius in Chronicis Hirſaugiæ. Huius vitam Cæſarius monachus Heiſterbacenſis in prima dialogorum ſuorum diſtinctione diffuſe conſcripſit.

21.Apr.F Vndecimo Calendas Aprilis, luna

5.16.26.8.19. 29.11.21.3.14. 25.6.17.27.9. 20.1.12.22

1 APud Perſidem, natalis beati Simeonis epiſcopi & martyris. qui, iubente Sapore Perſarum rege, comprehenſus, ferroque onuſtus, cum de Domino Ieſu Chriſto libera voce & conſtantiſsime teſtaretur, primum carcerali ergaſtulo cum alijs centum, (è quibus alij epiſcopi, alij erant presbyteri, alij diuerſorum ordinum clerici,) maceratus; nouiſsime cum omnibus iuſſus eſt pariter decollari. Paſsi ſunt cum eo etiam clariſsimi quidam viri, Vſtazadis, Abdella, Ananias, & Puſitius, cum filia,

quæ

quæ erat ſacra virgo. Alexandriæ, ſanctorũ, Aratoris presbyteri, Fortunati, Felicis, Siluij, & Vitalis. qui in carcere quieuerunt. *Eodem die, ſancti Anſelmi* 2
epiſcopi Cantuarienſis, & confeſſoris. § *Die vigeſima prima, ſancti hieromartyris Ianuarij, & comitatus ipſius. & ſacroſancti martyris Theodori, qui fuit in Perge.*

¶ Apud Leodium, in eccleſia ſancti Laurentij P Dominus Vuolbodo Leodienſis pijſsimus epiſcopus, à ſæculo migrauit, 3
qui huic loco res ſacras dedit, & in eo humari elegit.

ANNOTATIONES.

1 De Simeone & collegis, Sozomenus libro 2. hiſtoriæ ſuæ cap. 8. 9. 10. lib. 3. hiſtoriæ tripartitæ cap. 2.
2 Anſelmi vitam libris duobus ſcripſit Edinerus conuictor ipſius. Excuſus Antuerpiæ anno 51. Coloniæ cum operibus an. 60. & tomo 2. Surij. Additio ad Sigebertum cap. 7. Emundus monachus Cantuarienſis ſcripſit vitam ſancti Anſelmi, Cantuarienſis archiepiſcopi: item ſcripſit alium librum de diſcordia inter Vuilhelmum Anglorum regem, & eundem Anſelmum.
3 Vuolbodonis vitam ſcribit Reinerus monachus ad ſanctum Laurentium. Ibidem Ms.

Decimo Calendas Maij, luna 22. Apr. G

6. 17. 27. 9. 20. 1. 12. 22. 4. 15. 26. 7. 18. 28. 10. 21. 2. 13. 23

ROmæ via Appia, natalis beati Caij papæ. qui 1
cum eccleſiam vndecim annis, menſibus quatuor, diebus duodecim, rexiſſet, martyrio coronatus eſt ſub Diocletiano principe. r *Ipſo die, ſancti Sotheris papæ, natione Campani.* Apud Perſidem, 2
ſanctorum martyrum, qui pro Chriſti nomine iu- 3
gulati ſunt ſub rege Sapore. In quo fidei certamine, paſſus eſt Meliſius epiſcopus, ſanctitate & miraculorum gloria inſignis: Acepſimas quoque epiſcopus, cum presbytero Iacobo: Mareas & Bicor, nihilominus epiſcopi, cum clericis fere ducentis quinquaginta, monachis etiam, & ſacratis virginibus plurimis. Inter quas & Simeonis epiſcopi ſoror nomine

nomine Tarbua, cum pediſequa ſua, ſerra ſciſſa eſt.
Ciuitate Corduba, natalis Parmenij, Helimenæ, & Chryſoteli presbyterorum, Lucæ & Mutij diaconorum. Quorum triumphus martyrij in paſsione beati Laurentij † habetur. Lugduni, ſancti

& Abdon in initio

4 Epipodij. qui, perſecutione Antonini Veri, poſt illata ſibi grauia tormenta, martyrium capitis ab-
5 ſciſione compleuit. *Eodem die, ſanctæ Oportunæ virginis.* [r] *Senonas, ſancti Leonis epiſcopi, & confeſſoris.* ¶ *Et alibi, depoſitio Abrunculi epiſcopi. Eodem*
6 *die,* [b] *Agapeti pontificis. qui ſedit Romæ menſes vndecim. hic ingreſſus Conſtantinopolim ad Iuſtinianum imperatorem, Anthimum epiſcopum Conſtantinopolitanum, qui duas naturas in Chriſto negabat, depoſuit: & in eius loco Menam catholicum conſecrauit.* g *Die vigeſima*
7 *ſecunda, ſancti patris Theodori Sicei.*

¶ [r] *Item in monaſterio ſancti Georgij maioris Venetiarum, tranſlatio ſancti Euſtathij patriarchæ Conſtantinopolitani, Anno Domini milleſimo ducenteſimo quadrageſimo ſexto.* ¶ *Ipſo die inuentio beatorum corporum,*
8 *Dionyſij, Ruſtici & Eleutherij. quorum corpora requieſcunt in cœnobio diui Dionyſij, in Francia.*

In Hannonia, Dononio monaſterio, obitus ſancti Aldeberti, comitis Auſtrouandiæ & confeſſoris, non tamen canonizati. cuius corpus quieſcit in ſummo altari in tumba argentea.
9 Eodem die, obijt beatus Vuolphelmus, abbas Bruvvilerenſis.

ANNOTATIONES.

1 De Caio, Pontificale cap. 19. Geſta Sebaſtiani à folio 448. to.1. Surij. & Geſta Suſannæ, 11. Auguſti.
2 De Sothere, Pontificale cap. 13. Dionyſius Corinthi epiſcopus lib.4. hiſt.eccl. cap.22,23. Rufini.
3 De martyribus iſtis ſub Sapore ſcribit Caſsiodorus libro 3. hiſtoriæ tripartitæ cap.2. ex Sozomeno lib.2. cap.11,12,13. Item Metaphraſtes pag.718. Surij.
4 Epipodij martyrium ex Ms. habet Surius pag.715. De eo eſt homilia 49. apud Euſebium Gallum, qui Emiſenus à Gagneio inſcri-

inſcribitur. Meminit etiam Gregorius Turonenſis de gloria martyrum cap. 64.

5 Opportunæ abbatiſſæ in Monaſteriolo, & fratris eius Godegrandi Sagienſis epiſcopi, tam vitam, quàm miracula conſcripſit * Adelenus epiſcopus Sagienſis, ſecundus, vt puto Godegrandi ſucceſſor. Ms. in Rubea valle, & pag. 770. Surij.

6 De Agapeto, Gregorius libro 3. dialogorum cap. 3. & Pontificale cap 59. to. 2. Conciliorum.

7 Theodori archimandritæ vitam fuſe ſcribit Gregorius preſbyter, eius diſcipulus, apud Metaphraſtem & Surium.

8 De reuelatione Dionyſij. Ludouicus imperator Hilduino abbati. Volumus vt reuelationem oſtenſam beato papæ Stephano in eccleſijs eiuſdem ſanctiſsimi Dionyſij, ſic vt ab eo dictata eſt: & geſta, quæ eidem ſubnexa ſunt, vna cum hymnis de hoc glorioſiſsimo martyre atque Pontifice, & officium nocturnale, ſubiungas. Eſt Ms. in Parco, & citatur à Reginone in chronicis anno 753.

9 De Vuolfhelmo ex Trithemio in chronis Hirſaugiæ. Vuolfhelmi abbatis in Bruvuiler vitam & miracula ſcripſit Conradus monachus cœnobij Bruvuilerenſis, ordinis ſancti Benedicti, Colonienſis diœceſis, Vuolfhelmi auditor, ad Eucrardum & Hermannum abbates. Eſt pag. 781. Surij.

Nono Calendas Maij, luna 23. Apr. A

7. 18. 28. 10. 21. 2. 13. 23. 5. 16. 27. 8. 19. 29. 11. 22. 3. 14. 24

IN Perſide, ciuitate Dioſpoli, paſsio ſancti Georgij martyris, *glorioſi anteſignani, clariq; miraculis.* cuius geſta paſsionis etſi inter apocryphas connumerentur ſcripturas, tamen illuſtriſsimum eius martyrium, inter coronas martyrum Eccleſia Dei venerabiliter honorat. In Gallijs, ciuitate Valentia, natalis ſanctorum, Felicis presbyteri, Fortunati, & Achillei, diaconorum, qui cum maximã partem ſupradictæ vrbis ad fidem Chriſti conuertiſſent, à duce Cornelio in carcerem truſi ſunt: deinde diutiſſime verberati, cruribuſque confractis, circa vertiginem rotarum aſtricti, fumum quoque in equulei ſuſpenſione perpeſsi, ad extremum gladio conſum-

(margin: 1 — *Diſt. 15. c. Sãcta Romana eccl.*; 2)

 mati

3 *mati ſunt.* [r] *Eodem die Pruſsiæ, natalis ſancti Adalberti, epiſcopi & martyris.* [q] *Tulli, ſancti Gerardi, epiſcopi & confeſſoris. Ipſo die, beatæ Puſinnæ virginis, quæ tempore Caroli magni Heruordiam eſt tranſlata †.*

Hiſtoriam habet Legendæ 2. part.

ANNOTATIONES.

1 De Georgio. Habet Surius vitam & martyrium magni martyris Georgij, per Simeonem Metaphraſtem, rurſus per Paſicratem ſeruum Georgij. & tertio, encomium in eundem. Aliam autem hiſtoriam à Gelaſio papa reprobatam eſſe, pulchre demonſtrat Aloyſius. Item de Georgio Præfatio Ambroſiana, diſtichon Fortunati, Turonenſis de gloria martyrum cap. 101. Nicephorus lib. 7. cap. 15. & alij. De Baſilica, Gregorius lib. 9. cap. 68. regiſtri.

2 Felicis & diaconorum eius acta atque martyrium habet Surius pag 823. erudite conſcripta à quodam, qui res non auditas, ſed viſas, ſe narrare ſubindicet.

3 Adalberti Pragenſis hiſtoriam & martyrium, contemporaneus monachus bona fide conſcripſit. cuius ſtylum modice correxit Surius. De eodem Cromerus lib. 3.

24. Apr. B Octauo Calendas Maij, Luna

8. 19. 29. 11. 22. 3. 14. 24. 6. 17. 28. 9. 20. 1. 12. 23. 4. 15. 25

1 LVgduno Galliæ, natalis ſancti Alexandri martyris. qui perſecutione Antonini Veri, poſt carceris cuſtodiam, primo ita laniatus eſt crudelitate verberantium, vt crate ſoluta coſtarum, patefactiſque viſceribus, interiora corporis panderentur: deinde crucis affixus patibulo, beatum ſpiritum exanimatus reddidit. Paſsi ſunt cum eo & alij numero triginta quatuor. Eodem die, depoſitio

2 Melliti, epiſcopi in Britannia. In ciuitate Eliberri, ſancti Gregorij, epiſcopi & confeſſoris. *Eodem die, natale ſanctæ Coronæ virginis. Bleſis, ſancti Deodati, abbatis & leuitæ. Remis ciuitate, ſanctarum virginum, Bonæ & Dodæ.* [g] *Die vigeſima quarta, ſancti martyris Sabbæ ducis exercitus, & ſanctæ Eliſabet thaumaturgæ.*

maturgæ. ¶ *In Hibernia, beati Egberti monachi, preſ-* 3
byteri & confeſſoris. In territorio Aruernenſi, depo-
ſitio beati Roberti, abbatis Caſæ Dei, & confeſſoris. 4

ANNOTATIONES.

1 Alexandri Lugdunenſis martyrium habet Surius pag. 841. De eo & Epipodio, eſt homilia Euſebij Emiſſeni, ſiue Galli.

2 De Mellito Beda libro 1. hiſtoriæ Anglorum cap. 29. & 30. lib. 2. cap. 3. & quatuor ſequentibus.

3 De Egberto. Idem eiuſdem hiſtoriæ lib. 3. cap. 4. & 27. lib. 4. cap. 3. lib. 5. cap. 10. & 23. Egbertus autem epiſcopus ponitur 6. Maij.

4 Roberti vitam, qui primus fuit abbas Caſæ Dei, eſt per auctorem fide dignum, pag. 844. Surij.

Septimo Calendas Maij, luna 25. Apr. G

9. 20. 1. 12. 23. 4. 15. 25. 7. 18. 29. 10. 21. 2. 13. 24. 5. 16. 26

ROmæ, litania maior ad ſanctum Petrum. Apud 1
Alexandriam, natalis beati MARCI Euange- 2
liſtæ. Hic diſcipulus & interpres Apoſtoli Petri [1] *&*
in baptiſmate filius, rogatus Romę à fratribus, ſcripſit
Euangelium: quo aſſumpto perrexit Aegyptum,
primusque Alexandriæ Chriſtum annuncians, con-
ſtituit eccleſiam: ac poſtea pro fide Chriſti tentus,
& grauiter afflictus, primo angelica viſitatione con
fortatus, ac deinde ipſo Domino ſibi apparente, ad
cœleſtia regna vocatus eſt. Mortuus eſt autem octa-
uo Neronis anno. Ciuitate Syracuſa, ſanctorum
Euodij & Hermogenis, *& Caliſti martyrum.* P*Lau-*
bijs, tranſitus ſancti Ermîni epiſcopi & confeſſoris. 3

ANNOTATIONES.

1 De maiori Litania Gregorius papa initio libri 2. epiſtolarum, & libro 11. epiſtola ſecunda, Gregorius Turonenſis in principio libri decimi hiſtoriæ Francorum. Ordo Romanus pag. 81. Micrologus cap. 57.

2 Marci martyrium habet Metaphraſtes, laudationem Procopius diaconus & Chartophylax, apud Surium. Hieronymus de viris illuſtribus cap. 21, Philo Iudęus † de prima Marci Euan- *Lib. 4. de vita cōtemplatiua.*

geliſtæ apud Alexandriam ſcripſit eccleſia, habitacula eorum dicens monaſteria. Item Euſebius lib.2.cap.15. Petrus Damiani in duobus ſermonibus hiſtoricis. Hieronymus de viris illuſtribus cap.18. Iſidorus de obitu patrum cap 85. Beda in Martyrologio, &c.

3 Ermini geſtorum liber eſt Lobijs Ms. per eius loci monachum, qui familiaris fuit Flaberto, vni ex diſcipulis Ermini.

26 Apr. D Sexto Calendas Maij, luna

10.21.2.13.24. 5.16.26.8.19. 30.11.22.3.14. 25.6.17.27

Pontificale c.3. ROmæ natalis ſancti Cleti papæ. qui ſecundus poſt Apoſtolum Petrum, cũ rexiſſet eccleſiam annis duodecim, perſecutione Domitiani martyrio

1 coronatus eſt. Item Romæ, ſancti Marcellini pontificis. qui cum eccleſiam nouem annis, & menſibus quatuor rexiſſet, à Dioclitiano pro fide Chriſti, cum Claudio, Cyrino, & Antonino, capite truncatus eſt. Quo tempore fuit magna perſecutio, ita vt intra vnum menſem decem & ſeptem millia coro-

2 narentur. Monaſterio Centula, ſancti Richarij presbyteri & confeſſoris. P *Eodem die apud Legiam, ſancti Floriberti, epiſcopi eiuſdem loci, & confeſſoris.*

Ado. Anno 641. b *Viennæ, ſancti Clarentij* † *epiſcopi & confeſſoris.* q *Trecas, ſanctæ Exuperantiæ virginis.* g *Die vige-*

3 *ſima ſexta, ſancti martyris Baſilei, epiſcopi Amaſeæ.*

¶ q *Pariſiis, dedicatio ſacræ Capellæ regiæ, ſacris noſtræ redemptionis inſignijs mirifice à beato Ludouico rege ditatæ.*

ANNOTATIONES.

1 De Marcellino Pontificale cap. 30. & Condemnatio Marcellini tomo 1. Concil.

2 Richarius abbas fuit Centulenſis in Pontino. Eius vitam ſcripſit Albinus Flaccus Alcuinus abbas, ad Carolum imperatorem, petenti id abbate Angilberto. Pag.865. Surij.

3 Baſilei martyrium habetur in Simeone per Ioannem preſbyterum Nicomediæ. Pag. 857. Surij.

Quinto

Quinto Calendas Maij, luna 27 Apr. E

11.22.3 14.25. 6.17.27.9.20. 1.12.23.4.15. 26.7.18.28

ROmæ, depoſitio beati Anaſtaſij papæ. de quo 1 Hieronymus venerabili teſtatur eloquio, quod *Epiſt.16. ad Principia.* eius vita diuturna mundus immeritus ſit frui. Apud Nicomediam, natalis ſancti Anthimi epiſcopi & martyris. 2 qui perſecutione Dioclitiani ob confeſsionem Chriſti, vt in hiſtoria eccleſiaſtica *Lib. 8. Cap. 6.* deſcriptum eſt, martyrij gloriam capitis obtruncatione accepit. Secuta eſt quoque illum vniuerſa pœne gregis ſui multitudo per eandem martyrij viam: quorum alios iudex, gladio obtruncari, alios ignibus concremari, alios nauiculis impoſitos pelago immergi fecit. Tarſo Ciliciæ, ſancti Caſtoris [r] *& Stephani martyrum.*

¶ Ciuitate Altinenſi, ſancti Liberalis confeſſoris, ab Heliodoro epiſcopo nutriti. qui ciuitate Altino deſtructa, Taruiſium eſt tranſlatus.

ANNOTATIONES.

1 De Anaſtaſio primo, Hieronymus epiſtola 8. Demetriadi, 16. Principiæ. 78. Pammachio & Marcellæ: & in apologijs 2. & 3. contra Rufinum. Paulinus epiſt. 2. ad Delphinum. item Pontificale cap. 41.

2 De Anthimo ſuccincte ſcribit Euſebius lib. 8. cap. 6. fuſius Metaphraſtes pag. 871. Surij.

Quarto Calendas Maij, luna 28. Apr. F

12.23.4.15.26. 7.18.28.10.21. 2.13.24.5.16. 27.8.19.29

APud Rauennam, natalis ſancti Vitalis martyris. 1 qui cum corpus beati Vrſicini ſublatum, honeſtate debita ſepeliſſet, tentus à Paulino Conſulari, poſt equulei tormenta, iuſſus eſt deponi in foueam profundam, ac terra & lapidibus obrui. talique martyrio ad Chriſtum migrauit. Alexandriæ, ſanctæ Theodoræ virginis. [b] *de qua beatus* 2 *Ambroſius ſcribit.* Quæ ſacrificare contemnens, cum

eſſet in lupanar tradita, repente quidam è fratribus, nomine Didymus, miro Dei fauore illam eripuit, ac poſtea cum eadem percuſſus, ſimul coronatus eſt.

Eodem die, Aphrodiſij, Carilippi, Agapeti, & Euſebij, martyrum. In Pannonia, ſancti Pollionis
3 martyris. *Ipſo die, ſanctæ Valeriæ martyris, coniugis ſancti Vitalis. In Hiſpanijs, ſancti Prudentij, epiſcopi Tiraſonenſis & confeſſoris. Metis ciuitate, ſancti A-*
4 *delphi, epiſcopi & confeſſoris.* ꝸ *Die vigeſima octaua,*
Metaphr. *ſanctorum martyrum, Dadæ, Maximi, & Quintiliani* †.
pag. 890. ¶ P *In Leodio, tranſlatio ſancti Lamberti martyris.*

¶ *Lauduno clauato, tranſlatio ſanctæ Probæ virginis Eodem die Duaci,* P *eleuatio ſancti Amati, epiſcopi & confeſſoris. Ad hanc eleuationem ſacri corporis, quod perdiderant Dominus reddidit multis: ſanitatem videlicet ægrotis, lumen & auditum cæcis & ſurdis: inde vero viri prius confracti redierunt nimium exultantes, veſtigia*
Gen. 8. *pedum admirantes.* ¶ *Item egreßio Noë de arca.*

Eodem die, martyrium ſancti Paphnutij abbatis, & quingentorum quadraginta ſex. qui vna cum illo martyrium paſsi
Metaphr. ſunt †.
pag. 882.

ANNOTATIONES.

1 De Vitale eſt ſermo Petri Damiani apud Surium. De eodem late Beda in martyrologio: vterque ex epiſtola beati Ambroſij ad omnes per Italiam fratres de inuentione Geruaſij & Prothaſij, quæ eſt tomo 3. Surij.

2 De Theodora & Didymo, præter prolixiores Martyrologos, ſcribunt Ambroſius libro 2. de virginibus, (vbi fortaſsis mendoſe legitur Antiochiæ pro Alexandriæ) & Simeon Metaphraſtes Nonis Aprilis, nonnihil tamen ab alijs diſcrepans, vt D. Surius notauit pag. 512. De alia Theodora idem Simeon, 11. Septembris.

3 De Valeria, coniuge Vitalis, Ado hac die, ex citata Ambroſij epiſtola, item de vtroque Ambroſiana præfatio in Liturgicis.

4 Adelphus corporaliter quieſcit patronus in collegio Neouillarenſi, in dominio Liechtenberg, diœceſis Argentinenſis. Vita pulchre deſcripta eſt circa annum 1197. impreſſa in 4. Anno 1506.

Tertio

Tertio Calendas Maij, luna 29 Apr.

13.24.5.16.27. 8.19.29.11.22. 3.14.25.6.17. 28.9.20.1

APud Paphum, Tychici diaconi, ſancti Pauli Epheſ.6.
diſcipuli. Huius meminit in ſuis epiſtolis idem 2.Tim.4.
Apoſtolus †, pronuncians eum fratrem chariſsimũ, † Col.4.
ac conſeruum ſuum in Domino. In Numidia,
apud Cirthenſem Coloniam, natalis ſanctorum
martyrum, Agapij & Secundini, epiſcoporum. qui 1
perſecutione Valeriani poſt longum exilium, apud
præfatam vrbem, in qua tunc maxime gentilium
rabies ad tentandam iuſtorũ fidem inhiabat, ex il-
luſtri ſacerdotio, effecti ſunt glorioſi martyres. Paſsi
ſunt in eorum collegio, Aemilianus miles, Tertulla
& Antonia, ſacræ virgines, & quædam mulier cum
ſuis geminis. r *Eodem die, apud Mediolanum, ſancti
Petri martyris, de Ordine fratrum Prædicatorum.* q *qui* 2
cum per partes Italiæ contra virus hæreticæ prauitatis,
verbum Dei longe latéque, prædicaſſet, tandem gladijs
hæreticorum eſt interemptus. *Romæ, ſanctæ Caterinæ* 3
virginis. Hæc de ciuitate Senenſi oriunda, in adoleſcentia
ſua habitum de pœnitentia ſancti Dominici aſſumens, ac
crebris miraculis clarens, anno ſuo trigeſimo tertio, Romæ
quieuit: ſepulta in eccleſia ſanctæ Mariæ ſuper Mineruã.
Differtur autem eius feſtiuitas in Dominicam diem poſt
inuentionem ſanctæ Crucis. *In territorio Lingonenſi,*
apud Moliſmum, beati Roberti confeſſoris, primi abbatis 4
Ciſtertij. r *Cœnobio Cluniaco, beatiſsimi Hugonis ab-* 5
batis. g *Die vigeſima nona, ſanctorum nouem martyrum*
in Cyzico. & *ſancti Memnonis thaumaturgi.*

¶ P *Eodem die * feſtiuitas ſanctæ Auæ virginis.* *al cõmemoratio*
Quæ in Dononio quieſcit, non canonizata. *Sicut pro defunctis.*

ANNOTATIONES.

1 De Agapio, Secundino, & reliquis, Geſta ſanctorum Mariani & Iacobi tomo 3. Surij pag. 1. è quibus Vſuardus quædam ad verbum deſcribit.

2 De Petro, Vincentius in ſpeculo hiſtoriali libro 31. cap. 103. Innocētius quartus beati Petri Mediolanenſis actus in epiſtola canonizationis, quam per omnes eccleſias promulgari fecit, breuiter deſcripſit. Latius autem Ioannes Garzo lib. 2. de viris illuſtribus Ordinis Prædicatorum, & Thomas Lentinus antiſtes Cuſantinus, poſtea patriarcha Hieroſolymitanus, qui contemporaneus fuit ſancti martyris. Hunc Surius habet pag. 905.

3 Caterinæ Senenſis legendam, ſeu hiſtoriam, ſcripſit Raimundus Capuanus, ſacræ Theologiæ Doctor, & Ordinis Prædicatorum magiſter generalis, atque ſanctæ virginis Confeſſarius. Qui cum bulla Pij ſecundi excuſus eſt Coloniæ in Folio anno 63. De eadem eſt Ms. epiſtola Stephani Senenſis, Prioris Carthuſiæ Ticinenſis. Quorum ſcripta in compendium redegit Surius pag. 915. De eiuſdem vita extat Ioannes Pinus in libro de claris mulieribus. Qui etiam aſſerit vitam huius virginis vernacule ſcripſiſſe Nicolaum Burgium Senenſem, poſtquam ſuperimpoſito ſibi ciliciolo, quo illa viuens vti ſolebat, & diligenti cultu adhuc aſſeruatur, iam ſemimortuus, velut repente collectis viribus, aſſurrexit.

4 Roberti vitam & miracula deſcribi curauit dominus Odo Moliſmenſis abbas. Extant pag. 898. Surij, integre Louanij ad Martinenſes.

5 Hugonis Cluniacenſis vitam multi ſcripſerunt, vt Gilo iuſſu Pontij abbatis, & Reinaldus abbas Viceliacenſis, Manuſcripti, & Hugo Cluniacenſis, eius æqualis, pag. 292 Surij. qui in præfatione ait, Non eis præiudico, qui ante me de ſancto eleganti ſcripſere calamo: ſed noſtris ſeruio, dum quædam ab eis omiſſa colligo, profuſius edita contraho: ne occupatos onerem, multa prætereo.

30 Apr. A Pridie Calendas Maij, luna

14. 25. 6. 17. 28. 9. 20. 1. 12. 23. 4. 15. 26. 7. 18. 29. 10. 21. 2

1 APud Lambeſitanam vrbem, natalis ſanctorum martyrum, Mariani lectoris & Iacobi diaconi. quorum prior, cum iam pridem infeſtationes Decianę perſecutionis in confeſsione Chriſti euiciſſet, iterum cum chariſsimo collega tentus eſt. Deinde poſt dira & exquiſita ſupplicia, diuinis reuelationibus mirabiliter ſecundo confortati, atque alleuati, nouiſsime cum multis alijs, gladio conſummati ſunt.

ſunt. Santonas, beati Eutropij martyris. quem 2
cum ſanctus Clemens pontificalis ordinis gratia conſecratum direxit in Gallias, peracta diu prædicatione, ob Chriſti teſtimonium illiſo capite victor occubuit. *Romæ, ſancti Quirini, tribuni & martyris. Huius Deo dilecti & pretioſi martyris paßio, licet tertio Calendas Aprilis facta ſit, hic tamen feſtiue recolitur, quando ſacræ reliquiæ corporis eius ab vrbe Roma, ad ciuitatem Nußienſem ſupra Rhenum, tranſlatæ ſunt.* De Quirino, Geſta Alexandri papæ. *In Britannia, ciuitate Londonia, ſancti Erconvaldi, epiſcopi* 3
& confeſſoris. qui in actiua iam degens vita, totis viribus theoricam diligens, ſubditis ſibi plebibus, callem veritatis verbis atque exemplis monſtrauit: multiſque ornatus virtutibus, migrauit ad Chriſtum. Eodem die, natalis ſancti Maderniani Remenſis archiepiſcopi. qui ſextus rexit eandem eccleſiam. Item, ſancti Maximi martyris, cuius geſta habentur †. Eodem die, ſancti Laurentij, presbyteri Nouarienſis. pag. 941. Surij.

ANNOTATIONES.

1 Mariani, Iacobi, & ſociorum, martyrium, grauiter deſcribit is qui eidem interfuit. Eſt tomo 3. Surij, pag. 1.

2 Eutropij meminit Gregorius Turonicus de gloria martyrum cap. 56.

3 Erconvvaldi vita per Gotzelinum Morinenſem, incipit, Poſt paſsionem ac reſurrectionem, teſte catalogo Scriptorum Brytanniæ. De eodem Beda lib. 4. cap. 6.

1.Maij. B Calendis Maij, luna

15.26.7.18.29. 10.21.2.13.24. 5.16.27.8.19. 1.11.22.3

Epiph. & Iſid. de vita Proph. IN Aegypto, Hieremiæ prophetæ. qui à populo lapidibus óbrutus, apud Taphnas occubuit. Item, natalis beatorum Apoſtolorum,
1 PHILIPPI &
2 IACOBI. Ex quibus Philippus, poſtquam pæne Scythiam ad fidem Chriſti conuertiſſet, b *diaconibus, preſbyteris, & epiſcopis ibi conſtitutis, reuerſus eſt ad Aſiam:* & apud Hierapolim Aſiæ ciuitatem, glorioſo fine quieuit. Iacobus vero, qui & frater
Matt.13. Domini legitur †, iuxta templum Hieroſolymorũ,
Galat.1. vbi & præcipitatus b *de pinna templi, fullonis fuſte in cerebro percuſſus* fuerat, ſepultus eſt. b *Hic fixis genibus pro populo deprecabatur, in tantum vt camelorum duritiem eius genua traxiſſe viderentur.* In Gallijs, territorio Viuarienſi, beati Andeoli ſubdiaconi. quem miſit ab Oriente ſanctus Polycarpus, vnâ cum alijs, ad prędicandum verbum Dei in Galliam. Cuius prædicatione Imperator Seuerus comperta, ſpinoſa fuſtibus crudeliſsime flagellatum, in carcerem trudi præcepit: & ſic demum ab enſe ligneo in crucis modum caput eius ſcindi. Ciuitate Sedu-
De Sig. Turonenſis 3. hiſt. Franc. cap.5. & 6 nenſi, natalis ſancti Sigiſmundi regis, b *filij Gundebaldi, regis Burgundionum. qui cum ſe cerneret non poſſe Francis reſiſtere, ſolus fugiens, coma depoſita, habitum religionis ſuſcepit: & ieiunijs, vigilijs, die noctéque vacans, captus eſt à Francis, cum vxore & filijs, in puteumq́; demer-*

demerſuro occubuit. Poſtea vero cuidam abbati releuatus eſt: & ab eo reuerenter ſepultus, etiam miraculis claruit.

Apud ciuitatem Auſcium, ſancti * Orientis epi- al Oriētij]
ſcopi. qui virtutibus ornatus, ſancto fine quieuiſſe De Ama.
ſcribitur. Item Antiſiodori, ſancti Amatoris, Conſtātius
epiſcopi & confeſſoris. ¶ *In pago Laudunenſi, ſancti* initio vitæ
Marculphi confeſſoris †. *Remis, depoſitio ſancti Theo-* S.Germanī
dulphi preſbyteri. In Britannia, ſancti Chorentini, † Vita ex-
epiſcopi ciuitatis Aquilæ. Ambianis, beatorum marty- tat erudita
rum, Acij & Acioli. qui religioſis fulgent miraculis. Ms.
Ipſo die, ſancti Vltani confeſſoris, fratris ſanctorum Fur- De Vltano
ſei & Foillani qui poſt exceſſum fratris ſui Furſei, cum Beda lib.3.
Foillano ſancta adeptus eſt ſanctæ Gertrudis contuber- cap.19.
nia. cuius multa in eccleſia ſanctitatis clarent monumenta. Quorum ſancta virgo agnita ſanctitate, per manus eorum obtulit Deo partem hæreditatis ſuæ, ſcilicet villam, quæ vulgo Foßis dicitur: quam ipſis tradidit in ſeruorum Dei alimoniam, vt in eo loco conſtruerent monaſterium ad perpetuale peregrinorum hoſpitium. In territorio Tungrenſi, villa quæ Ruttis dicitur, ſancti Euermari martyris. qui ab iniuſtis innocenter interemptus eſt. Huius mors pretioſa crebris miraculis illuſtratur.

r *Item Bergomi Galliæ Ciſalpinæ, Gratæ virginis. Ipſo die, ſanctæ Vualburgæ virginis.* y

¶ P *In Blandinio monaſterio, tranſlatio corporis ſanctißimæ Amelbergæ virginis. In Blandinio, conſecratio baſilicæ primæ à beato Amando pontifice.* ¶

Maias prima ſacrat Chriſti doctrina Calendas. Vuandelb.

In Hungaria, ſanctorum eremitarum, Zoerardi confeſſoris, & Benedicti martyris. quorum hiſtoriam deſcripſit Maurus
epiſcopus Quinqueeccleſienſis †. Furnis, tranſlatio reliquia- to.3.Surij,
rum, Vualburgis, Vuilibaldi, & Vuiliboldi, anno milleſimo pag.13.
centeſimo nono. In Scotia, Aſaphi epiſcopi de cuius nomine nunc vocatur epiſcopatus ſancti Aſaph. In minori Britannia, ſanctiſsimi Brioci, epiſcopi & confeſſoris.

ANNO-

ANNOTATIONES.

1 De Philippo, Ioannis 1,6,12,14. Euſebius libro 3. hiſt. cap. 24,25. Rufini, 30. & 31. Iſidorus de patribus vtriuſque teſtamenti cap. 75. Appendix in Hieronymi catalogo cap. 6. & Simeon Metaphraſtes.

2 De Iacobo fratre Domini, ſacra Scriptura, potiſsimum 1. Corin. 15. Gal. 1.2. Canonica ipſius, & Actuum liber. Egeſippus libro 5. commentariorum apud Euſebium, & ipſe Euſebius lib. 2. hiſt eccl. cap. 22. Rufini 23. Epiphanius hæreſi 78. Hieronymus de viris illuſtribus cap. 3. Simeon Metaphraſtes Chryſoſt. hom. 5. in Matthæum. Anacletus epiſt. 2. Hieronymus in 1. ad Galatas. Iſidorus de patribus vtriuſque Teſtamen. i, capite 74. Gregorius Turonenſis de gloria martyrum cap. 27. Heſſelius in reſurrectionis hiſtoriam. Sixtus Senenſis lib. 2. bibliothecæ ſacræ. Quidam addunt ſecundam epiſtolam Ignatio inſcriptam: quæque ex Clemente Alexandrino Euſebius habet initio libri ſecundi.

3 De Vualburge. Bibliotheca. Vuilibaldus primus epiſcopus Eiſtatenſis, natione Scotus, ſcripſit vitam, ſancti Bonifacij epiſcopi, vitam Vualburgæ ſororis. Vixit anno 760.

2. Maij. C Sexto Nonas Maij, luna

16. 27. 8. 19. 1. 11. 22. 3. 14. 25. 6. 17. 28. 9. 20. 2. 12. 23. 4

* patris noſtri

1 NAtalis ſancti * Athanaſij, Alexandriæ vrbis epiſcopi & confeſſoris. In huius perſecutione pæne vniuerſus coniurauit orbis, & commoti ſunt principes terræ. Gentes, regna, & exercitus, coïerũt aduerſus eum: multaque perpeſſus Arianorum inſidijs, toto orbe profugus agitur: nec ei vllus tutus ad latendum ſupererat locus, dum ad inueſtigandũ eum omnes mouerentur. Moritur autem quadrageſimo & ſexto anno ſacerdotij ſui, poſt multos agones, multaſque patientiæ coronas, tempore Valentiniani & Valentis. Eodem die, ſanctorum Saturnini & Neopolis, qui in carcere quieuerunt.

In territorio Andegauenſi, ſancti Florentij, preſbyteri & confeſſoris. Apud vrbem Florentiam, natalis beati

2 *Antonini confeſſoris, de Ordine fratrum Prædicatorum,*

archie-

archiepiſcopi eiuſdem ciuitatis. In Alemannia, apud monaſteriũ ſancti Galli, natale ſanctæ Vuilberadæ virginis. **De Vuilb.**
Ipſo die, paßio ſancti Sicharij martyris. Item, depoſitio ſancti Vualberti Comitis, & Luxouienſis abbatis, diſcipuli ſancti Columbani. Treuiris ſancti Theodolphi, presbyteri & monachi. In Eiſchel, Cunegundis virginis. **Bernardus, in initio vitæ S. Vlrici.**

¶ 8 Die ſecunda, reportatio reliquiarum ſancti patris Athanaſij magni. P Monaſterio Sithiu, glorioſa eleuatio corporis pretioſißimi confeſſoris Chriſti Bertini abbatis. quæ facta eſt anno Dominicæ incarnationis milleſimo quinquageſimo ſecundo. Merbeccæ, eleuatio ſanctæ Beralendis virginis, 9 & Celſæ atque Nonæ virginum.

ANNOTATIONES.

1 De Athanaſio. Sozomenus libro tertio tripartitæ capite 4. Athanaſij perſecutiones, fugas, contumelias, crebraq́. pericula, Rufinus ſuo nobilitauit eloquio. Hieronymus de viris illuſtr. cap. 107. Gregorius Nazianzenus epiſcopus, vir eloquentiſsimus, compoſuit laudes Athanaſij. De eodem Caſsiodorus & Aloyſius ex auctoribus tripartitæ hiſtoriæ: item Simeon Metaphraſtes, & libri duo Luciferi Caralitani epiſcopi, pro ſancto Athanaſio, ad Conſtantium Imp. Quos Io. Tilius Meldenſis epiſcopus Pariſijs emiſit, anno 68. **Ruf. lib. 10**

2 Antonini vitam ſcripſit Franciſcus Caſtellio, Canonicus ſancti Laurentij in Florentia libro 3. de viris illuſtribus Ordinis Prædicatorum, & poſt canonizationem per Adrianum ſextum anno 1523. Vincentius Geminianenſis, quem Surius ponit, Ei ſic ſcribit Clemens ſeptimus †, Dilecto filio fratri Vincentio de ſancto Geminiano, Procuratori Ordinis Prædicatorum. Tibi, de cuius diligentia fiduciam pleniorem gerebamus, mandari curauimus, vt beati Antonini vitam & geſta, nec non officium nouem lectionum, cum Miſſa, pro gratia tibi cælitus data ſcriberes, componeres, & ordinares Quæ tu omnia cum diligenter perfeceris, noſtræ & Apoſtolicæ Sedis munimine duximus roboranda. ***in Pariſ. editione anno 26. pag. 31.***

Quinto Nonas Maij, luna 3. Maij. D

17. 28. 9. 20. 2. 12. 23. 4. 15. 26. 7. 18. 29. 10. 21. 3. 13. 24. 5

HIeroſolymis, inuentio ſanctæ CRVCIS ab Helena regina, ſub Conſtantino principe. I

Romæ

2 Romæ via Numentana, paſsio ſancti Alexandri papæ, Euentij & Theoduli presbyterorum, ſub Aureliano principe. Quorum primus, poſt vincula, carceres, equuleum, vngulas, & ignes, punctis creberrimis per tota membra peremptus eſt. ſequentes vero poſt longam carceris ſuſtinentiam, ignibus examinati, ad vltimum decollati ſunt. Ipſo die,
3 ſancti Iuuenalis, epiſcopi & confeſſoris. *Apud Pontiſeram, ſancti Vualteri abbatis.* ȣ *Die tertia, ſanctorum martyrum, Timothei & Mauræ.*

*¶ In Italia ciuitate Salſena, ſancti Vrſij confeſſoris, filij regis Dalmatiæ, qui peregrinus veniens ad hanc ciuitatem, ibidem plenus virtutum, quieuit in Chriſto. Item ſub Feſto præſide, *de vtroq. Metaphr.* martyrium Antoninæ virginis, & Alexandri militis.

ANNOTATIONES.

1 De inuentione ſanctæ Crucis, & honore ei per Conſtantinum & Helenam exhibito, varij ſcribunt à Surio poſiti: vt, Ambroſius de obitu Theodoſij. Rufinus lib. 10 Paulinus epiſt. 11. ad Seuerum. & Caſsiodorus, tripartitæ cap. 4, 5, & 9. Item in laudem ſanctæ Crucis extant veterum ſcriptorũ homiliæ, hymni, & libri contra hæreſes vero Copus dialogo 4, & alij.

28 Aug. 30 31 Mar. 1, 10 Apr. 3 Maij 2 Alexandri papæ & ſociorum actus, quibus veteres Martyrologi † compluribus locis vſi ſunt, extant pag. 64. Surij. Miror autem quorundam ab eis diuerſitatem.

3. Iuuenalis Narnienſis hiſtoriam non vidi, niſi breuiter in Romano Breuiario. Meminit Gregorius ipſius, homilia 37. Euangeliorum.

4. Maij. E Quarto Nonas Maij, Luna

18. 29. 10. 21. 3. 13. 24. 5. 16. 27. 8. 19. 1. 11. 22. 4. 14. 25. 6. 1

1 *Apud Oſtiam Tiberinam, natale ſanctæ Monicæ. cuius vita admiranda ex nono confeßionis libro ſancti Auguſtini epiſcopi colligitur.* In Palæſtina, ciuitate
2 Gaza, natalis beati Siluani, eiuſdem vrbis epiſcopi. qui perſecutione Dioclitiani, cum plurimis clericorum ſuorum, martyrio coronatus eſt. Hieroſo-
* Cyr. lymis, paſsio ſancti * Quiriaci epiſcopi, r *qui inuenit*

Domi-

Dominicam crucem. Item in metallo Phanenſi, ſanctorum martyrum quadraginta, qui ſimul capite ſunt cæſi. Nicomediæ, natalis ſanctæ † Antoniæ martyris. quæ nimium torta, & varijs cruciatibus afflicta, ab vno brachio tribus diebus ſuſpenſa, & in carcerem biennio detruſa, ad vltimum in confeſsione Domini flammis exuſta eſt. In Norico Ripenſi, b *loco Lauriaco*, ſancti Floriani. † qui præſidis iuſſu, ligato ad collum ſaxo, in flumen Aniſi præcipitatus eſt. Antiſiodori, ſancti Curcodomi diaconi *. *In territorio Petragoricenſi, ſancti Sacerdotis, Lemouicenſis epiſcopi. In Hildeſheim, ſancti Gothehardi, epiſcopi & confeſſoris. Turonis, beati Antonij confeſſoris. Coloniæ Agrippinæ, natalis ſancti Paulini martyris. cuius caput malleo ferreo pro Chriſto contritum dinoſcitur.* ℥ *Die quarta, ſanctæ hoſtiomartyris Pelagiæ.*

3 al. Antoninæ

to. 3. Surij pag. 78.

* Conſtantius vita Germani c. 16.

De Pelagia Metaph.

¶ ꝗ *Virduni, tranſlatio eius loci epiſcoporum & confeſſorum, Pulchronij, Poſſeſſoris, ac Firmini.*

Londini, beatæ memoriæ Ioannis Houthon, Prioris Carthuſiæ Londinenſis. qui noluit regem Anglorum ſupremum caput in temporalibus & ſpiritualibus acceptare, credere, & affirmare. ideoque crudeliſsime martyrizatur, primus inter octodecim martyres Carthuſianos. Siquidem ſuper vimicillum, vulgariter Ahyrdle dictum, reſupinus alligatus, per milliare ad calces equorum trahitur ad locum bubali. Vbi ſuſpenſus eſt primum in patibulum: verum abſciſſo fune ſemiuiuus decidit in terram. Deinde cruentus lictor verenda eius abſcidit, ventrem eius dirupit: cor, & omnia interiora euulſa, in ignem proiecit. Sic patientiſsimus martyr, migrauit anno trigeſimo quinto ſupra ſeſquimilleſimum, cum ſanctiſsimis collegis, Roberto Laurens, Priore Bellæ vallis, Auguſtino Vuebſter, Priore domus viſitationis beatæ Mariæ, & Reginaldo, Ordinis ſanctæ Birgittæ. Quorum morticina in caldarijs aliquantulum lixa, per diuerſa ciuitatis loca ſunt ſuſpenſa. Scriptum eſt in paſsione octodecim Carthuſianorum, à Mauritio Chamneij, profeſſo domus Londinenſis. Cap. 10.

ANNO-

ANNOTATIONES.

1 Monicæ vitam collegit D. Aloyſius Lipomanus, ex libro nono confeſsionum beati Auguſtini à cap. 8. & ex alijs eiuſdem libris.

2 Siluani meminit Rufinus lib.8.cap 14. lib.9. cap.6. ſed Euſebius, Chriſtophorſono interprete, lib.8. capitibus 17, 22, 25. lib.9. cap.5.

3 De martyribus ad metalla in Phenneſo amandatis, ſcribit primâs martyrum eius temporis, Petrus Alexandrinus epiſcopus, apud Theodoritum libro 4.cap.20. (22 Camerarij) & Euſebius lib.8.cap.25. Rufini 14.

5. Maij. F Tertio Nonas Maij, luna

19.1.11.22.4. 14.25.6.17.28. 9.20.2.12.23. 5.15.26.7

APud Alexandriam, ſancti Euthymij diaconi, in carcere quieſcentis. Theſſalonicæ, natalis ſanctorum, Irenæi, Peregrini, & Irenes, ignibus combuſtorum. In Gallijs, ciuitate Arelatenſi, beati Hilarij, epiſcopi & confeſſoris, præclariſsimi viri, & nobiliſsimi. [b] *qui pro reficiendis pauperibus, etiam ruſticationem contra vires ſuas, homo genere clarus, exercuit.* Item Viennæ, ſancti Nicetij epiſcopi, venerabilis ſanctitatis viri †. Antiſiodori, ſancti Iouiniani lectoris, & martyris. *qui cum beato Peregrino epiſcopo & martyre, imperio Sixti papæ, Antiſiodorum veniens, cum eſſet vir per omnia eloquens, & in diuinis Scripturis egregie eruditus, dum ſuperſtitionibus paganorum fortiter reſiſteret, tentus eſt, atque in Chriſti confeſsione perdurans, ab eis interemptus eſt. Scriptum eſt in paßione ſancti Peregrini. In Sicilia, apud oppidum Leochatam, ſiue Achatem, natale ſancti Angeli, presbyteri & martyris, qui de monte Carmeli, prædicationis cauſa diuino iuſſu veniens, cum multos ad pœnitentiam conuertiſſet, à quibuſdam impijs hæreticis trucidatus eſt.* Apud Cellas, ſancti Fortunati, epiſcopi & confeſſoris. [p] *Ipſo die, depoſitio ſancti Mauronti abbatis. cuius*

Gennadius de viris ill. cap.69.

Præclariſsimi in dogmate fidei. Ado anno 379.

Angeli vita per Enoch Hieroſoly. nondum extat.

cuius ſuffragijs, ſi ad ſepulcrum eius fuerint delati varijs languoribus ægroti, vere recipiunt præmia ſoſpitatis. Cui ſacer præſul Amatus, eo tempore quo Thedoricus rex tyrannidem exercebat, poſt exceſſum beati Vltani abbatis, traditus fuit in cuſtodiam. Scriptum in vita ipſius.

¶ Eodem die, ſancti Auertini, confeſſoris & diaconi. Treuiris, Britonis epiſcopi & confeſſoris.

*¶ In monte Olıueti, aſcenſio Domini noſtri Ieſu Chriſti ad cœlos. ¶ Mediolani, conuerſio ſancti Auguſtini, epiſcopi & confeſſoris, ſub Ambroſio ſancto, & epiſcopo eiuſdem ciuitatis: & * ab eodem baptizati.* Lib. 5. conf. c. 13. & ſeq. * l. 9. cap. 6. Poſſidius cap. 1.

Pridie Nonas Maij, luna 6. Maij G

20. 2. 12. 23. 5. 15. 26. 7. 18. 29. 10. 21. 3. 13. 24. 6. 16. 27. 8

NAtalis beati Ioannis Apoſtoli. quando ab Epheſo iuſſu Domitiani Romam perductus, & præſente ſenatu ante portam Latinam in olei feruentis dolium miſſus eſt, ſed minime læſus. Vbi feſtum eádem die concurſum fideles populi vſque hodie faciunt. Antiochiæ, ſancti Euodij. qui, vt beatus Ignatiús ſcribit, primus ibidem epiſcopus à ſanctis Apoſtolis inſtitutus eſt. quem in Actibus Apoſtolorum beatus Lucas commemorat. In Africa, ſanctorum martyrum, Heliodori, Venuſtij, cum alijs ſeptuaginta quinque. Hier. 3. contra Iouin. ex Tertull. de praeſcrip. epiſt. 9. ad Antiochenſes. Act. 13. a

¶In Anglia, ſancti Eadbrechti, ſiue Edberti, epiſcopi Lindisfarnenſis & confeſſoris, viri in diuinarum Scripturarum ſcientia ſimul & præceptorum cæleſtium obſeruantia, ac maxime eleëmoſynarum operatione inſignis. 1

ANNOTATIO.

1 De Eadberto Beda lib. 4. hiſtoriæ Anglorum cap. 29. & 30. in vita Cuthberti cap. 40, 42. & ſequentibus.

7. Maij A Nonis Maij, Iuna

21.3.13.24.6. 16.27.8.19.30. 11.22.4.14.25. 7.17.28.9

Geſta Ne-rei tom. 3. Surij.

APud Terracinam Campaniæ vrbem, natalis beatæ Flauiæ Domitillæ, virginis & martyris. quæ cum eſſet Flauij Clementis conſulis ex ſorore neptis, & à ſancto Clemente ſacro velamine conſecrata, perſecutione Domitiani, cùm alijs plurimis, in inſulam Pontiam exilio deportata, longum inibi martyrium duxit. Nouiſsime doctrina ac miraculis, cum conuertiſſet plurimos ad fidem Domini, incenſo cubiculo à quodam iudice, in quo ſimul cum ſuis conuirginibus, Euphróſyna videlicet & Theodóra, clauſa morabatur, curſum glorioſi martyrij ſui conſummauit. Eodem die, ſancti Iuuenalis martyris. Nicomediæ, paſsio ſanctorum, Flauij, Auguſti, & Auguſtini, fratrum. *Beuerlaci,*

1 *depoſitio ſancti Ioannis, epiſcopi Eboracenſis, & confeſſoris, vita & miraculis clari. In eccleſia beatæ Mariæ, P in Hoyo, natalis ſancti Domitiani, epiſcopi & confeſſoris. Qui ſub Hildeberti glorioſiſsimi regis tempore Aurelianenſi † legitur ſynodo interfuiſſe.* ¶ *Auguſtodunι, depoſitio ſancti Placiti epiſcopi.*

quinta, epiſcopus Turonenſis.

¶ *Trecas, tranſlatio corporis ſanctæ Maſtidiæ virginis.*

2 ¶ *Die ſeptima, commemoratio ſigni crucis apparentis in cœlo Hieroſolymis, circa horam diei tertiam, ſub Conſtantio rege. quod quidem figurabatur per aſtra, à ſancto caluariæ loco, vſque ad montem oliuarum. & memoria ſancti martyris Acacij.*

De Acac. Metaph.

ANNOTATIONES.

1 De Ioanne Catalogus Brytanniæ. Folchardus Dorobernenſis monachus, ſcripſit ad Aldredum epiſcopum Eboracenſem, qui D. Ioannis corpus Beuerlaci tranſtulit, vitam Ioannis archiepiſcopi, & miracula poſt mortem. Claruit anno 1060. Scripſit etiam vitam eius Alphredus, Beuerlacenſis ſacerdos. Claruit anno 1136. Item de ipſo, Beda libro quinto hiſtoriæ

hiſtoriæ cap. 2. & ſequentibus quatuor.
2 De ſigno crucis, quod Hieroſolymis apparuit, ſcribit Cyrillus epiſcopus Hieroſolymorum apud Metaphraſtem, & Sozomenus lib. 4. cap. 4.

Octauo Idus Maij, luna 8. Maij B

22.4.14.25.7. 17.28.9.20.1. 12.23.5.15.26. 8.18.29.10

Mediolani, ſancti Victoris martyris. qui à primæua ætate Chriſtianus, cum eſſet in caſtris imperialibus miles, compellente Maximiano vt ſacrificaret, in confeſsione Domini fortiſsime perſeuerans, primo grauiter fuſtibus cæſus, ſed Deo protegente, doloris expers; deinde liquenti plumbo perfuſus, ſed nihil penitus læſus, nouiſsime glorioſi martyrij curſum capitis abſciſione compleuit. 1
Apud Aegyptum, ſanctorum Stephani & Victoris.
r *In finibus Apuliæ, monte Gargáno, apud Sipontum ciuitatem, apparitio beati Michaëlis Archangeli. Item, Eladij epiſcopi, q & confeſſoris Antiſiodori. Cracouiæ, ſancti Staniſlai epiſcopi & martyris. Remis, depoſitio ſancti Gibriani † confeſſoris, in eccleſia ſancti Remigij quieſcentis. In territorio Biſuntino, monaſterio Bellæ vallis, ſancti Petri, epiſcopi & confeſſoris. p Eodem die, Vuironis epiſcopi, & confeſſoris, cuius reliquiæ habentur in eccleſia Traiectenſi. b Viennæ ſancti Dionyſij †, ſexti vrbis epiſcopi.* 2 3 Sigeb. anno 509. 4 Vuir. hiſtoriam habet Surius. Ado Annis 181, 194.
¶ Niuellæ p eodem die, commemoratio Ydubergæ.

ANNOTATIONES.

1 Victoris meminit Miſſa Ambroſij, & Turonenſis in laudem martyrum cap. 45. Martyrium vero ſcribit tomo 3. Surij, Maximianus notarius.
2 De apparitione Michaëlis in Gargâno, Ado tertio Calendas Octobris, & homiliarium Doctorum.
3 Staniſlai hiſtoriam habet tomus 2. Surij pag. 631. 11. Aprilis. Item Cromerus de geſtis Polonorum, in initio libri noni, & ſub finem quarti. qui atteſtatur Innocentium quartum in ipſius canonizatione de vita & meritis luculentum ſermonem habuiſſe.

4 Petri epiſcopi Tarentaſiæ vitam, ſcripſit Gaufridus abbas Altæ tubæ, iuſſu abbatum Ciſtertienſis & Clareuallenſis, quibus Lucius papa iniunxerat, vt vitam eius conſcribi curarent. Eſt à Surio excuſa.

9. Maij. C Septimo Idus Maij, Luna

23. 5. 15. 26. 8. 18. 29. 10. 21. 2. 13. 24. 6. 16. 27. 9. 19. 30. 11

FEſtiuitas beati Andreæ Apoſtoli. quando ſacratiſsimum eius corpus, vna cum oſsibus, *apud quæ dæmones rugiunt*, ſanctorum Lucæ Euangeliſtæ, & Timóthei, diſcipuli ſancti Pauli, ſub * Conſtantino Imperatore, Conſtantinopolim tranſlatum eſt. Romæ ſancti * *Hermetis*. cuius Apoſtolus meminit Paulus, ad Romanos ſcribens. Hic digne ſemetipſum ſacrificans, acceptabilisque Deo hoſtia factus, virtutibus clarificè fundatus, cœli regna petiuit.

Hier. cõtra Vigilãtium — al. Conſtantio — Hermẽ — Rom. 16.

1 Apud Nazanzi oppidum, beati Gregorij epiſcopi, cognomento theologi. qui poſt multa documenta, in loco ſuo, vt Hieronymus ab eodem in diuinis libris inſtructus, perhibet, epiſcopum ordinans, ruri vitam monachi exercuit. In Perſide, ſanctorum martyrum trecentorum decem. Caſtro Vindecino, ſancti Beati confeſſoris.

De viris ill. c. 107.

2 ¶ *Eodem die, tranſlatio corporis beatiſsimi Nicolai archiepiſcopi, diuina diſpenſatione à Myrea, Lyciæ metropolicis mare, ad Barenſem Apuliæ regionis ciuitatem. vbi in ſui honoris baſilica, ac ſi viuens in corpore, diuerſis coruſcat miraculis.*
3 P *Gandaui, eleuatio ſancti Macarij, Antiochienæ ſedis archiepiſcopi.*

ANNOTATIONES.

1 Gregorij Nazianzeni vita per Gregorium presbyterum cum operibus extat impreſſa: item de eodem apud Surium, Rufinus in Apologetico, & Simeon.

2 Nicolai tranſlationem ſcripſit Nicephorus Varenſis, aut, vt alij libri Ms. habent, Nicophorus Barenſis. Item, teſte Vincentio

ſentio, Speculi lib. 25. cap. 83. ad Vrſionem Barenſem archiepiſcopum, Ioannes archidiaconus.

3 Macarij eleuatio annotatur in natali, 9. Apr.

Sexto Idus Maij, luna 10 Maij D

24.6.16.27.9. 19 30.11.22.3. 14.25.7.17.28. 10.20.1.12

IN *terra Hus, depoſitio* Iob prophetæ. Romæ via Latina, natalis ſanctorum martyrum, Gordiani & Epimachi. quorum prior *à Ianuario preſbytero, cum Marina vxore, & familia, baptizatus*, pro confeſſione nominis Chriſti, tempore Iuliani diu plumbatis cæditur, & in vltimo capite truncatur. Item Romæ, beati Calepodij presbyteri, ſub Alexandro imperatore. qui fecit eum occidi gladio, & corpus per ciuitatem trahi, atque in Tyberim iactari. Decollatus eſt etiam Palmatius conſul, cum vxore, & filijs, & alijs promiſcui ſexûs, quadraginta duobus. cum quibus & Simplicius ſenator, [b] *cum vxore & filijs, & familia ſua, promiſcui ſexûs, ſexaginta octo: & Felix ſimiliter cum vxore ſua Blanda, qui per doctrinam Caliſti papæ, & Calepodij preſbyteri, nuper fuerant baptizati*. Quorum capita iuſſa ſunt ſuſpendi per diuerſas portas vrbis Romæ, ad exemplum Chriſtianorum †. Item Romæ via Latina, ad centum aulas, natalis ſanctorum, Quarti & Quinti. [r] *Item, ſanctæ Chriſtinæ, virginis & martyris.* [q] *cuius corpus Panormi in Sicilia, magna veneratione atque concurſu, in maiori templo conditum, viſitatur. In Sicilia apud Leontinos, ſanctorum, Alphij, Philadelphij, & Cyrini, fratrum martyrum, ſub Licinio imperatore, ac Tertullo præſide. In agro Biturico Galliarum, ſancti Palladij, epiſcopi & confeſſoris.*

1 *Gord. geſta extant pa. 151. Surij.*

Scriptum eſt in geſtis Caliſti papæ, in Oct.

¶ *Mediolani, tranſlatio † corporis beati Nazarij, ad baſilicam Apoſtolorum.* [r] *Item tranſlatio corporum ſanctorum martyrum, Coſmæ & Damiani, ad ciuitatem*

Paulinus in vita Ambroſij. Præfatio Mediolan.

Venetias, in monaſterio ſancti Georgij maioris, anno Domini milleſimo centeſimo quinquageſimo quarto, indictione ſecunda collocatorum.

¶ Eodem die, depoſitio venerabilis Bedę presbyteri. Gem-
2 mulæ, obijt Beatrix Atheſtina.

ANNOTATIONES.

1 Iob patientis hiſtoria, ſatis ex ipſius libro, & commentarijs in eundem, colligitur.

2 Beatrix obijt anno 1229. Cuius vitam eo tempore ſcripſit Albertus, Prior Montis vinearum. Ex Scardeonio de Patauio.

11. Maij E Quinto Idus Maij, luna

25.7.17.28.10. 20.1.12.23.4. 15.26.8.18.29. 11.21.2.13

1 ROmæ via Salaria, natalis beati Anthimi preſbyteri. qui poſt virtutum ac prędicationis inſignia, in Tyberim præcipitatus, & ab Angelo exinde ereptus, oratorio reſtitutus eſt proprio: deinde capite punitus, victor migrauit ad cœlos. Viennæ,
2 ſancti Mamerti, epiſcopi & confeſſoris. qui ob imminentem cladem, ſolennes ante Aſcenſionem Domini litanias inſtituit. *Apud Siluiniacum, depo-*
3 *ſitio* [r] *ſancti Maioli abbatis.* ¶ *cuius vita, præclara ſanctis extitit meritis. Qui faſtibus archidiaconi ſublimatus, tractu diuino repente mutatus, monachorum pater, & multorum cœnobiorum fundator in pace quieuit.* [r] *Item*
4 *Varennas, ſancti Gangulphi martyris.* [b] *Et paßio ſancti Euellij.* † *qui videns paßionem ſancti Torpetis martyris, & mirabilia quæ fecit, credidit Chriſto. qui antea conſiliarius Neronis imperatoris fuit, qualiter Chriſtiani martyrizarentur.*

Geſta Torpetis ante medium to. 3. Surij.

¶ P *In Blandinio, dedicatio paradiſi in honorem beati Andreæ Apoſtoli. Martianis, vigilia ſanctæ Rictrudis.*

5 Eodem die, ſancti Fremundi. qui quinto Calendas Aprilis eleuatus eſt per Birinum, redeuntem à Pontifice cum literis Apoſtolicis. § Die vndecima, genethlia Conſtantinopolis.

ANNOTATIONES.

1 Anthimi & ſociorum geſta extant pag.157. Surij. quæ etiam à Petro Damiani citantur,in ſermone quem habuit de martyre Anthimo.

2 Mamertus Claudianus inſtituit triduanam litaniam, quæ etiam minor,& Gallicana, nuncupatur. de qua dignißima lectu ſcribunt,Ado Viennenſis annis 396,452. & Greg. Turonenſis lib 2. hiſt.Francorum cap.34. Homilia autem de rogationibus per ſanctum epiſcopum Alcimum Auitum habita, citatur ibidem à Gregorio,& excuſa extat in Orthodoxographis. Extant præterea in laudem Mamerti. Sidonij epiſcopi Aruernorum, epiſtolæ aliquot,quarta lib.11. ad Petreium, 14.lib.5. & 1.lib.7. ad ipſum Mamertum.

3 Maioli hiſtoriam habet Surius, authore Odilone presbytero. Videndum, an is ſit ſanctus Odilo abbas.

4 Gangulphi martyris hiſtoria eſt pag.163. Surij, ex fideli aliorum relatione. quam etiam Roſuida ſanctimonialis in carmen pentametrum redegit,impreſſa Norinbergę.Traiectenſes memoriam eius celebrant 9. die huius: plures die 13. Quidam, 12. Octobris. quo die forte eſt eleuatus.

5 Fremundi eremitæ vitam Latino ſermone compoſuit Burchardus Angelus,Dorceſtrius,eremita. qui eam præſens nouit. Cl. anno 870. teſte catalogo ſcriptorum Brytanniæ. Eleuationem eius per Birinum, cum literis Apoſtolicis redeuntem, habet legenda Sanctorum Angliæ.

Quarto Idus Maij, luna 12 Maij F

26.8.18.29.11. 21.2.13.24.5. 16.27.9.19.30. 12.22.3.14

ROmæ, via Ardeatina, natalis ſanctorum martyrum, Nerei & Archillei fratrum. qui primo 1
apud inſulam Pontiam,longum duxerunt exilium; & poſtmodum à quodam iudice verberibus grauiſsimis ſunt † attrectati: deinde cùm equuleo & flammis compellerentur ad immolandum, & dicerent ſe à beato Petro Apoſtolo baptizatos, nulla ratione poſſe idólis immolare, capite cæſi ſunt. † *attriti*
Item via Aurelia,ſancti Pancratij martyris.qui cum eſſet annorum quatuordecim,ſub Diocliti ano martyrium capitis obtruncatione compleuit. b *Cuius*

reuerendum corpus Octauilla, illuſtris fœmina, occulte noctu ſublatum, aromatibus conditum, ſepeliuit. Eodem
Geſta Pancratij. die, ſancti Dionyſij, patrui eiuſdem Pancratij.† qui cum præmijs cæleſtibus, charus & dignus Deo, in pace diem vitæ huius clauſit. Apud Cyprum, ſan-
3 cti * Epiphanij, Salaminæ epiſcopi. *In Hiſpanijs,*
* patris noſtri *ſancti Dominici Calciatenſis, confeſſoris miræ ſanctitatis.*
Eodem die Argyræ in Sicilia, ſancti Philippi presbyteri. cuius in dæmonijs effugandis virtus, crebris apparet
4 *ſignis. Ipſo die Treuiris, ſancti Modoaldi, epiſcopi & *
5 *confeſſoris. P Marcianis, depoſitio ſanctæ Rictrudis.*

¶ Sueſsionis, tranſlatio beati Hippolyti martyris, quando eius pijſsimo corpore deportato, ceſſauit vaſtæ tempeſtas mortalitatis.

ANNOTATIONES.

1 De Nereo & Archilleo, quæ Vſuardus habet, ea deſumpſit ex epiſtola Eutychetis, Victorini, & Maronis, quæ eſt in eorum geſtis apud Surium, pag. 178.

2 Pancratij geſta Notarij Rom. Eccle. confecerunt pag. 180. Surij. Meminit quoque Pancratij Greg. Turonenſis, de gloria martyrum cap 38. In ipſius & Nerei baſilicis, habuit Gregorius papa, in eorum natalibus, homilias Euangeliorum 18. & 19.

3 De Epiphanio epiſcopo Salaminæ (quæ nunc Conſtantia dicitur) ſcribunt Hieronymus epiſtola 27. Socrates lib. 6. cap. 9. 11. 13. Sozomenus lib. 6. cap. 32. lib. 7. cap. 26. lib. 8. cap. 14. 15. tripartitæ, lib. 9. cap. 48. lib. 10. cap. 11. & 12. item apud Metaphraſtem quidam prolixe ex voce Ioannis, vnius ex eius diſcipulis: pag. 181. Surij.

4 Modoaldi hiſtoriam habet D. Surius tribus libellis conſcriptam, à Stephano abbate Leodienſi.

5 Rictrudis, item & prolium, per Hucbaldum monachum Elnonenſem. quam ſcripſit anno 907. ad Stephanum epiſcopum Cameracenſem.

13 Maij G Tertio Idus Maij, luna

27. 9. 19. 30. 12. 22. 3. 14. 25. 6. 17. 28. 10. 20. 1. 13. 23. 4. 15

NAtalis ſanctæ Mariæ ad martyres. quando beatus Bonifacius papa eccleſiam in honorem ſemper

ſemper virginis Mariæ, & omnium martyrum, dedicauit. Item, beati * Mutij, presbyteri & marty- g Mocij ris. qui primo in Amphipoli vrbe, multis pœnis, atque cruciatibus, in confeſsione Chriſti affectus, poſtea Byzantium vſque perductus, capitali ſententia occubuit. Ipſo die, ſancti Seruatij, Tungrenſis 1 eccleſiæ epiſcopi, & confeſſoris. b *qui tempore quo Hunni Germaniam vaſtabant, ne ciuitatis atque eccleſiæ ſuæ videret excidium, Domini reuelatione commouitus, tranſijt ad vicum Traiectenſium: ibique defunctus, atque in medio publici aggeris eſt ſepultus.* Ob cuius meritum omnibus demonſtrandum, cum tempore hiemis omnia in circuitu nix repleret, nunquam ſepulcrum eius operuit, donec induſtria ciuium baſilica ſuper ipſum ædificata eſt, b *à ſucceſſore ſuo* † *ſancto* Octaui *Monulpho epiſcopo.* ¶ *Gerpiniæ, ſanctæ Rolendæ virginis, quæ inuocari ſolet contra iliacam paſsionem, & calculum. Duaci ex Sueßione,* P *depoſitio ſancti Oneſimi, epiſcopi & confeſſoris. qui in ſuis membris longum pertulit martyrium ſine ferro. Ad eius vero tumulum venientes ægri optata conferunt remedia ſuæ ſanitatis. Ipſe igitur illa diuinæ maieſtatis fruitur præſentia in cœleſti curia, in qua vtraque, Cherubin ſcilicet & Seraphin, inceſſanter Sanctus, ſanctus, ſanctus, & quod ſequitur, proclamant. Scriptum in geſtis eius.* g *Die decima tertia, ſanctæ martyris* * *Glyceriæ.*

De his tribus Metaphraſtes.

¶ & * Laodicij, apud Traianopolim. Item ſancti * Alexandri martyris, ſub Maximiano imperatore. Et Ioannis epiſcopi, 2 poſtea ſilentiarij in Laura. Quibuſdam hodie, Gengulphi martyris, qui poſitus eſt die vndecima huius.

ANNOTATIONES.

1 De Seruatio, Gregorius Turonenſis lib. 2. hiſtoriæ cap. 5. de gloria confeſſorum cap. 72. Sulpitius lib. 2. ſacræ hiſtoriæ. Athanaſius in apologia ad Conſtantium, Concilium contra Euphratem, & Caput vltimum vitæ Norberti, 6. Iunij.

2 Ioannis ſilentiarij nondum mortui vita, eſt apud Metaphraſtem per contemporaneum Cyrillum.

14 Maij A Pridie Idus Maij, Iuna

28.10.20.1.13. 23.4.15.26.7. 18.29.11.21.2. 14.24.5.16

1 PAſsio ſancti Bonifacij martyris, ſub Dioclitiano & Maximiano, apud Tarſum ciuitatē paſsi, ſed Romæ in via, quæ Latina nuncupatur, ſepulti. Hic cum diu in ſtupro miſceretur, tandem diuino nutu compunctus, non ſolum, cui ſubiacuit, vitium deſeruit, verum per diuerſa tormenta, ad palmam martyrij ardenter cucurrit. In Gallijs, ciuitate Cimella, natalis ſancti Pontij martyris, cuius prædicatione & induſtria, poſtquam conuerſi ſunt duo Philippi imperatores ad fidem Chriſti, ipſe quoque ſub Valeriano & Gallieno principibus, martyrij palmam adeptus eſt. In Syria, ſanctorum martyrum,
2 Victoris & Coronæ, ſub Antonino imperatore. Quæ Corona, cum eſſet vxor cuiuſdam militis, & cœpiſſet beatificare ſanctum Victorem, ob martyrij conſtantiam, vidit duas coronas de cœlo lapſas, vnam Victori, & alteram ſibi miſſam. Cumque hoc cunctis audientibus proteſtaretur, ipſa quidem inter arbores ſciſſa, Victor vero decollatus eſt.

3 Eodem die, ſancti patris noſtri Pachomij. * qui cum eſſet factis Apoſtolicæ gratiæ inſignis, fundatorq; Aegypti cœnobiorum, ſcripſit monachorum regulas, quas ab Angelo dictante didicerat.

Gennadius de vir. ill. cap. 7.

¶ *Mediolani, tranſlatio ſancti Victoris* †.

Præfatio Mediol.

ANNOTATIONES.

1 Ex Bonifacij martyris geſtis pulcherrimis, multa deſumpſit Ado in Martyrologio. Eadem fideliter habentur in Simeonis metaphraſi.

2 De Victore & Corona, plura apud Bedam ex eorum paſſione, quæ eſt in vetuſtis Ms. codicibus. cum quibus Metaphraſtes conſentit, pag. 257. Surij.

3 De Pachomio prolixe Metaphraſtes hac die. Sigebertus de viris illuſtr. cap.27. Dionyſius abbas Romanus, cognomento Exiguus, tranſtulit de Græco in Latinũ vitam Pachomij abbatis. Habetur cum regula ipſius, inter vitas patrum, alphabeto ſ.

Idibus Maij, luna 15.Maij B

29.11.21.2.14. 24.5.16.27.8. 19.30. 12. 22.3. 15.25.6.17

NAtalis ſanctorum confeſſorum, Torquati, Theſiphontis, Secundi, Indaletij, Cæcilij, Heſichij & *Eufragij. qui Romæ à ſanctis Apoſtolis epiſcopi ordinati; & ad prædicandum verbum Dei ad Hiſpanias, tunc adhuc gentili errore implicatas, directi ſunt. Cumque diuerſis vrbibus euangelizaſſent, & innumeras multitudines Chriſti fidei ſubiugaſſent, Torquatus Acci: Theſiphon, Vergi: Secundus Abulæ: Indaletius, Vrci: Cæcilius Eliberri: Heſichius, Carthesæ: Eufragius, Eliturgi, quieuerunt. Apud inſulam Chium, beati Iſidori martyris. in cuius baſilica extat puteus, † in quo & fertur iniectus. De cuius aqua energûmeni, febricitantesque vel reliqui infirmi ſæpius potati ſanãtur. *al.* Euphraſij. Turon. de marty. gl. cap. 102. pag. 297. Surij.

Lámpſaci, paſsio ſanctorum, Petri & Andreæ, Pauli, & Dionyſiæ. *In Brabantia, villa quæ Ghele nuncupatur, ſanctæ Dympnæ virginis & martyris. Hæc propter fidem, & amorem caſtitatis, decollata eſt à proprio genitore, rege Hyberniæ pagano. Apud Bingam, ſancti Roperti ducis Palatini Rheni, & confeſſoris.* 2 3

Apud Aruernum, ſanctorum martyrum, † Caßij, Victorini, Maximi, & ſociorum. Quorum actus ſcripſit ſanctus Præiectus epiſcopus. Gr. Tur. l. 1. hiſt. c. 33.

¶ *Hieroſolymis, aduentus Spiritus ſancti paracleti.*

ANNOTATIONES.

1 De ſeptem Hiſpaniæ epiſcopis Beda aliquanto fuſius: Loca vbi quieuerunt, nunc dicuntur, Guadix, Almeria, Abula, Vnga vel Verga, Granada, Ventoſa depopulata, & Licurgi, vt eſt in feſtis Hiſpaniæ additis Romano Breuiario.

2 S. Dympnæ martyrium habet Surius, ex hiſtoria eiuſdem ſanctiſsimæ virginis, quam edidit Petrus Canonicus ſancti Autberti Cameracenſis.

3 S. Ruperti vitam ſcripſit ſancta Hildegardis. Tritthemius in catalogo. Extat in fine operum S. Hildegardis, & Ms. plenius.

16 Maij C Decimo ſeptimo Calendas Iunij, luna

30. 11. 22. 3. 15. 25. 6. 17. 28. 9. 20. 1. 13. 23. 4. 16. 26. 7. 18

IN Iſauria prouincia, ſanctorum, Aquilini, & Victoriani. quorum geſta habentur. Apud Antiſiodorum, beati Peregrini, martyris & epiſcopi, primi ipſius ciuitatis, qui capitali ſentētia multatus, coronam meruit ſempiternam. In pago Foroiulienſi, ſanctæ Maximæ virginis, quæ multis clara
1 virtutibus, in pace quieuit. *In Scotia, ſancti Brandani abbatis, cuius miri actus leguntur. Cenomanis, ſancti*
2 *Domnoli epiſcopi. Ciuitate Burdegala, beati Simeonis*
3 *Stock Carmelitæ, Deiferæ virgini Mariæ ſingulariter deuoti, ac miraculorum coruſcatione prægloriosi. Ciuitate Sagienſi, beati Alnoberti, eiuſdem vrbis epiſcopi, & confeſſoris. Ipſo die, beati Renoberti, epiſcopi Baiocenſis, & confeſſoris, magnæ ſanctitatis viri. In monte*
4 *Iouis, depoſitio ſancti Bernardi eremitæ. Eugubij, ſancti*
5 *Vbaldi, epiſcopi & confeſſoris. In Gallijs, ciuitate Ambianis, ſancti Honorati, epiſcopi & confeſſoris. In pago Carnoteno paßio ſancti Emani martyris.* [b] *Et ſanctorum, Dioclitiani & Florentij.*† [f] *Trecis, ſancti Fidoli, epiſcopi & confeſſoris.* [g] *Die decima ſexta, ſancti patris Theodori ſanctificati, diſcipuli ſancti Pachomij.*

De his Anthimi paßio 11. Maij apud Suriū

ANNOTATIONES.

1 De Brandano, Vincentius lib. 22. ſpeculi hiſt. cap. 81. Huius peregrinationis hiſtoriam propter apocrypha quædam, quæ in ea contineri videntur, penitus ab opere iſto reſecaui.

2 De Domnolo, Gregor. Turonen. lib. 6. hiſtoriæ Francorum cap. 9. & hiſtoria eius ad Haduinum præſulem, per quendam familiarem Domnoli, deſcripta, pag. 303. Surij.

3 De Simeone Stockio, ex Catalogo Scriptorum Brytanniæ. Vitam ſcripſerunt Monaldus Roſarius Vaſco, Rolandus Bouchier Hannonius, & Nicolaus Harlemenſis Batauus, viri ſuis temporibus clari. Officium edidit Robertus Bale, Carmelita Brunhauiæ.

4 Bernardi vitam nondum vidi, quam Henricus Glareanus Heluetius deſcripſit. Quieſcit in monte Iouis, qui ab eo tranſnominatus eſt mons ſancti Bernardi.

5 Vbaldi Eugubini vitam ſcripſit Stephanus Cremonēſis, Ms.

Decimo ſexto Calendas Iunij, luna 17 Maij D

1.13.23.4.16. 26.7.18.29.10. 21.2.14.24.5. 17.27.8.19

IN Tuſcia, ſancti Torpetis martyris. Hic magnus in officio Neronis Cæſaris primum fuit, ſed poſtea pro fide Chriſti, iubente eodem alapis ceditur, verberibus duriſsime afficitur, ac beſtijs deuorandus traditur, ſed minime læditur. tandem vero decollatione martyrium ſuum tertio Calendas Maij compleuit. ſed tamen eius feſtiuitas celebrius hîc recolitur. Ciuitate Niueduno, ſanctorum, Heraclij, Paulini, Aquilini, cum alijs duobus. 1

¶ *Lauduno clauato, tranſlatio corporis ſancti Montani monachi.* ℣ *Ipſo die Elnone, illatio trium virginum Coloniensium.* 2

ANNOTATIONES.

1 Torpetis geſta paſsionis dictauit Artemius, qui omnibus interfuerat. Extant parte 2. Legendæ.

2 De Montano, Hincmarus in initio vitæ S. Remigij. tomo 1. Surij. pag. 274.

Decimo quinto Calendas Iunij, luna 18 Maij E

2.14.24.5.17. 27.8.19.30.11. 22.3.15.25.6. 18.28.9.20

IN Aegypto, ſancti Dioſcori lectoris. in quem præſes multa & varia tormenta exercuit, ita vt vnguibus carnes eius effoderet, & lampadibus eius latera inflammaret. Sed cæleſtis luminis fulgore territi, ceciderunt miniſtri. Nouiſsime laminis arden-

ardentibus aduſtus, martyrium conſummauit.

vel. Spoletium — Ipſo die, ſancti Felicis epiſcopi. qui apud * Spellatenſem vrbem, ſub Maximiano imperatore, palmā martyrij adeptus eſt. *In Suetia, ciuitate Vſpalenſi, ſancti Erici, regis & martyris. In ciuitate Camerina,*

Magnus l. 19.

1 *ſancti Venantij, martyris ſub Decio. qui flagris, carcere, facibúſque ſuperatis, ac leonibus manſuefactis, obtruncatus Deo ſpiritum reddidit. Apud Quercetum, P eodem die, ſancti Quiniberti confeſſoris. g Die decima octaua, ſancti hieromartyris Theodoti Ancyrani, & cum eo virginum ſeptem.*

ANNOTATIO.

1 De Venantio Macarius Mucius eques Camers. Exibit propediem Poliuchus. ſic carmen inſcribitur, quo diuum Venantium Camertem, cuius ſub numine & tutela, iucundiſsima ac gratiſsima patria mea eſt, celebraui.

15 Maij F Decimo quarto Calendas Iunij, luna

3.15.25.6.18. 28.9.20.1.12. 23.4.16.26.7. 19.29.10.21.

ROmæ, via Appia, natalis ſanctorum Calocerij & Partemij eunuchorum. quorum prior cum eſſet præpoſitus cubiculi imperatoris Decij, alter primicerius, nolentes ſacrificare idolis, ab eodem interfecti ſunt. Item Romæ, ſanctæ Potentianæ virginis, quæ poſt multos agones, poſt multorum martyrum venerabiliter exhibitas ſepulturas, poſt omnes facultates ſuas pauperibus pro Chriſto erogatas, tandem de terris ad cœlos migrauit. Eodem die, beati Pudentis †, patris ſupradictæ virginis. qui ab Apoſtolis Chriſto inueſtitus baptiſmo, innocentem tunicam vſque ad coronam vitæ, immaculate

Beda plura habet ex geſtis.

Quidam notant 1. Tim. 2.

1 cuſtodiuit. r *Eodem die, ſancti Petri Cæleſtini de Morono. qui quoniam renunciauit ſummo pontificatui, canonizatus extitit ab eccleſia tantùm pro ſimplici confeſſore.* P *Nobiliaco monaſterio, depoſitio ſancti Hadulphi,*

dalphi, epiſcopi & confeſſoris, ¶ apud Atrebatum in ec- *incorpo-
*cleſia * ſancti Vedaſti quieſcentis. In Britannia minori,* rata mo-
Trecorenſi diœceſi, ſancti Iuonis presbyteri & confeſ- naſterio.
ſoris. qui pro Chriſti amore cauſas pupillorum, viduarum 2
ac pauperum, defendere non deſiſtebat. Ciuitate Doro-
berna, ſancti Dunſtani archiepiſcopi. qui famoſum mona- 3
ſterium Glaſconienſe fabricauit, multorum aliorũ exiſtens
fundator cœnobiorum. Ad cuius ſarcophagum crebro ma-
nifeſtatur qualis nunc meriti maneat in cœlis. Eodẽ die,
ſancti Cyrilli epiſcopi Treuirenſis. g *Die decima nona,*
ſancti hieromartyris Patritij Pruſæ, & ſociorum eius.

¶ [b] Depoſitio domini Alcuini.

ANNOTATIONES.

1 Petri Cæleſtini vita impreſſa eſt Pariſijs anno 1539. conſcripta à Clemente quinto, & fuſius à Petro de Aliaco Cardinali Cameracenſi. Quem etiam Surius habet pag. 337.

2 Iuonis vitam continet bulla Clementis ſexti, pag. 355. Surij, & proceſſus canonizationis, Ms.

3 Dunſtani archiepiſcopi vitam ſcribit Osbertus, Cantuarienſis monachus, pag. 309. Surij. Cl. teſte Tritthemio Anno 1020. Item Guilhelmus Malmesburenſis Benedictinus, qui obijt anno 1142.

Decimo tertio Calendas Iunij, Luna 20 Maij.

4.16.26.7.19. 29.10.21.2.13. 24.5.17.27.8. 20.30.11.22

ROmæ, via Salaria, natalis beatæ Baſillæ, virginis & martyris. quæ † cum eſſet ex regio genere, & haberet ſponſum illuſtriſsimum, accuſata eſt ab eodem, quod eſſet Chriſtiana: decretum eſt autẽ à Gallieno Auguſto, vt aut ſponſum reciperet, aut gladio interiret. Conuenta de hoc, & renuens aſſenſum præbere, gladio tranſuerberata eſt. In Gallijs, ciuitate Nemauſo, ſancti Baudelij martyris. qui comprehenſus, cum ſacrificare nollet, & in fide Chriſti immobilis inter verbera & tormenta perſiſteret, martyrij palmam pretioſa morte ſuſcepit.

† vt habes paſsio Eugeniæ, 25. Decembris.

De Baudelio Gr. Turo. in laudem martyrum, cap. 78.

Bitu-

1 Bituricas, beati Auſtregiſili epiſcopi & confeſſoris.
^r *Papiæ, ſancti Theodori, epiſcopi & confeſſoris.*
2 *Eodem die, ſancti Bernardini Senenſis, confeſſoris Ordinis Minorum, in ciuitate Aquilana quieſcentis. qui totam Italiam ſuo illuſtrauit verbo atque exemplo.* ^q *Treuiris, ſancti Maximini martyris, primi huius nominis Treuirenſis epiſcopi. & in monaſterio quod vulgariter Horreum nuncupatur, Baſiliſſæ virginis. Herefordiæ, ſancti A-*
3 *thelberti, regis Angliæ orientalis, & martyris.* ^g *Die vigeſima, ſancti martyris Thalalæi.*

De qua vita Bertulphi ca. 30. & 11. ſequentibus, to. 1. Surij. ¶ ^p In Blandinio, *tranſlatio* † *corporum, ſanctorum Gudwali, Bertulphi, cum reliquijs ſanctæ virginis Amelbergæ.*

ANNOTATIONES.

1 Auſtregiſili vitam ſcripſit eius quidam æqualis, pa. 359. Surij.
2 Bernardini vita apud eundem eſt fideliter per eiuſdem temporis & Ordinis anonymum auctorem ſcripta. Item bulla canonizationis per Nicolaum quintum, eſt in Horis Minorum antiquatis, 20, 21, & 22. Maij.
3 De Athelberto ex catalogo Brytannico. Osbertus de Stoke Clare, Londini monachus ſancti Petri, ſcripſit vitam Ethelberti martyris, patris Eduardi, quæ incipit, Glorioſus Orientalium Anglorum rex. Claruit 1136. Simeon Dunelmenſis ſcripſit de Ethelberto & Ethelredo martyribus. Claruit anno 1164.

21 Maij A   Duodecima Calendas Iunij,   luna

5. 17. 27. 8. 20. 30. 11. 22. 3. 14. 25. 6. 18. 28. 9. 21. 1. 12. 23

IN Mauritania Cæſarienſi, natalis ſanctorum Timothei, † ^r *Hippolyti*, & Eutychij diaconi. qui apud præfatam regionem verbum Domini diſſeminantes, pariter coronari meruerunt. Item apud Cęſaream Cappadociæ, natalis ſanctorũ, Polyeucti, Victorij, & Donati. Cordubæ, ſancti Secundini martyris. *Apud Aream,* ^p *natalis ſanctæ* * *Idabergæ virginis.* ^b *In ciuitate Antiſiodorenſi, beati Vualis presbyteri, & confeſſoris.* ^q *In Luſitania villa Miliana,*

(margin: Polij; al. Itiſbergæ)

paſsio

paſsio ſancti Mancij, à Iudæis perempti.

*¶ [r] Item, tranſlatio beati Pauli martyris è Conſtantinopoli, in ciuitatem Venetias, ad monaſterium ſancti Georgij maioris, anno Domini, milleſimo ducenteſimo vigeſimo ſecundo, indictione decima. Eodem die, ſanctorum, Syneſij & * Theopontij. [b] Et ſancti Valentis, martyris & pontificis. ¶ Augia quem lætis ducit per gaudia votis.* *al. Theopompi*

[g] Die vigeſima prima, ſanctorum magnorum regum, & Apoſtolis æqualium, Conſtantini, & Helenes. 1

Qui Conſtantinus Eccleſiam Dei maximis priuilegijs honorauit, fidem dilatauit, templa conſtruxit, & plenus operibus bonis, in pace quieuit. Libellos accuſationum contra epiſcopos ſibi oblatos, conuocatis epiſcopis incendit, dicens, Vos dij eſtis, à vero Deo conſtituti. Ite, & inter vos cauſas veſtras diſcutite. *Greg. l. 4. epiſt. 31. ex Rufini c. 2.*

Apud Nicæam Galliæ, ſancti Hoſpitij, confeſſoris & viri Dei. qui virtute abſtinentiæ inſignis, etiam prophetiæ ſpiritu claruit. 2

In Anglia, depoſitio beati Godrici, eremitæ & confeſſoris. cuius actus clari extant †. *in Legenda Anglorum, Luc.*

ANNOTATIONES.

1 Conſtantini vitam Euſebius hiſtoriographus libris quinque, & inſigni oratione deſcripſit. Donatio ipſius ponitur diſt. 96. & à Leone 9. in epiſtola 1. cap. 13, 14.

2 De Hoſpitio incluſo. Paulus diaconus lib. 3. de geſtis Langobardorum cap. 1. Per Hoſpitium Dominus magnas virtutes operari dignatus eſt. quæ ſcriptæ habentur in libris venerabilis viri Gregorij Turonenſis epiſcopi, libro 6. hiſtoriæ Francorum cap. 6. & 7. de gloria confeſſorum cap. 97.

Vndecimo Calendas Iunij, Luna 22 Maij B

6. 18. 28. 9. 21. 1. 12. 23. 4. 15. 26. 7. 19. 29. 10. 22. 2. 13. 24

IN Africa, natalis ſanctorum Caſti & Aemilij: qui, vt ſcribit beatus Cyprianus in libro de lapſis, per ignem, paſsionis martyrium compleuerunt. Apud Córſicam, ſanctæ Iuliæ, quæ crucis ſupplicio coronata eſt. Antiſiodori, ſanctæ Helenæ virginis. *quæ ſicut in geſtis ſancti Amatoris legitur, & multimoda meritorum virtute claruit, & miraculis effulſit.* In Gallijs, 1 *ſerm. 5.* *De Iul. Ado.*

De quo ſor-
se Greg. 2.
dial. c. 1.

monaſterio quod vocatur Vallilias, ſancti Romani † abbatis, alumni patris Benedicti. Eodem die, ſancti Bonifacij. In Gaſconia, ſanctæ Quiteriæ virginis, quæ cum alijs multis, egregium martyrium ſuſtulit. ʳ Romæ, ſanctorum, Fauſtini & Timothei. ᵹ Die vigeſima ſecunda, ſancti martyris Baſiliſci.

¶ Romæ, ſancti Goſuini, pueri & martyris.

ANNOTATIO.

1 De Caſto & Aemilio Cyprianus ſermone 5. de lapſis ante medium. Indicat Poſsidius de eorundem natali ſermonem Auguſtini, qui non extat.

23 Maij C   Decimo Calendas Iunij,   luna

7.19.29.10.22. 2.13.24.5.16. 27.8.20.30.11. 23.3.14.25

APud Lingones, paſsio ſancti Deſiderij epiſcopi. Hic, cum plebem ſuã ab exercitu Vuandalorum vexari cerneret, pro ea ſupplicaturus exiens, ſtatim iugulari eſt iuſſus. qui pro ouibus ſibi creditis ceruicem libenter tetendit: & percuſſus gladio, migrauit ad Chriſtum. Paſsi ſunt autem cum eo & alij plures, de numero gregis ſui, & apud eandem

1 vrbem conditi. ᵖ *In Gemblaco monaſterio, natale ſancti Guiberti * fundatoris, confeſſoris præclari in miraculis.* ᵇ *Item Viennæ, natale ſancti Deſiderij epiſcopi. † qui paſſus eſt in territorio Lugdunenſi.* ᵹ *Die vigeſima tertia, ſancti patris & confeſſoris, Michaelis, epiſcopi Sinadæ.*

* patris noſtri, ac

Ado Anno 258. Liber 11 hiſt. Frã. c. 24, 32.

¶ ʳ *In Hiſpanijs, * Epitacij epiſcopi, & Baſilei. Ipſo die, ſancti Mercurialis, epiſcopi & confeſſoris.*

* Epicteti

2 In Anglia, ciuitate Roffenſi, paſsio ſancti Guilelmi.

ANNOTATIONES.

1 De Guiberto. Sigebertus Gemblacenſis de viris illuſtribus capite vltimo. Scripſi vitam † ſancti Guiberti confeſſoris, fundatoris eccleſiæ noſtræ Gemblacenſis. de qua excerpſi lectiones competenti ordine in eius depoſitione. Arte autem muſica, antiphônas & reſponſorio, de ſanctis Maclouio & Guiberto melificaui.

† eſt à Surio edita.

2 De Guilhelmo. Catalogus Scriptorum Brytanniæ. Thomas Monemutenſis monachus ſcripſit ad Guilhelmum Nordouicenſem epiſcopum, vitam Guilhelmi martyris libris ſeptem. Reuerendæ ſanctitatis patri ac dom. Miracula eiuſdem. Claruit Anno 1160.

Nono Calendas Iunij, Luna 24 Maij D

1. 20. 30. 11. 23. 3. 14. 25. 6. 17. 28. 9. 21. 1. 12. 24. 4. 15. 26

NAtalis Manahen, Herodis Tetrarchæ collactanei, doctoris & prophetæ ſub gratia noui teſtamēti, apud Antiochiam in Chriſto quieſcentis. Act. 13. 1

Item, beatiſsimæ Ioannæ, vxoris Chuſæ procuratoris Herodis, quam commemorant Euangeliſtæ. Luc. 8. 24

In portu Romano, natalis ſancti Vincentij martyris. In Gallijs, ciuitate Nānetis beatorum martyrum, Donatiani & Rogatiani fratrum. qui pro 1 conſtantia fidei in carcerem miſsi, & in equulei cataſta ſuſpenſi, ac laniati; deinde lancea militari perfoſsi, nouiſsime capita eorum præciſa ſunt. Apud Hiſtriam, ſanctorum martyrum, * Zoelli, Seruilij, Felicis, Siluani, & Dioclis. Zoili

¶ *Leodij, P tranſlatio ſancti Lamberti.* [r] *Item Bononiæ, tranſlatio beati Dominici confeſſoris. in qua ex corpore eius virgineo tanta emanauit odoris fragrantia, vt omnium aromatum ſuauitatem ſuperaret. Quæ anno decimo tertio ab eius felici obitu, de mandato domini papæ Gregorij noni, celebrata fuit ab archiepiſcopo Rauennate, & multis alijs epiſcopis.*

ANNOTATIO.

1 Donatiani & Rogatiani meminit Gr. Turonenſis. de gloria martyrum ca. 50. Paſsionem habet tomus tertius Surij, pag. 385.

Octauo Calendas Iunij, luna 25 Maij E

9. 21. 1. 12. 24. 4. 15. 26. 7. 18. 29. 10. 22. 2. 13. 25. 5. 16. 27

ROmæ via Numentana, natalis beati Vrbani, 1 papæ & martyris. cuius doctrina ſub perſe-

cutione Alexandri, multi martyrio coronati ſunt.

Ambr. ep. 82. ad Vercell. & in Miſſa.

Mediolani, ſancti Dionyſij † epiſcopi & confeſ-
ſoris. qui apud Cappadociam damnatus exilio,
ibidem primo quieuit: poſtea vero reliquias corpo-
ris eius per ſanctum Baſilium, prefatæ vrbis epiſco-
pum, receptas, beatus Ambroſius condigno hono-
re condidit. Apud Meſiam, ciuitate Doroſtoro,
ſanctorum martyrum, Paſsicratis, Valentionis, &
aliorum duorum ſimul coronatorum. In terri-
torio Trecaſsino, ſancti Leonis confeſſoris. In
2 *Britannia, monaſterio Maldubienſi, ſancti Aldelmi, epi-*
ſcopi & confeſſoris. † *Apud Florentiam Tuſciæ, natalis*
3 *ſanctißimi Zenobij, eiuſdem ciuitatis epiſcopi.*

¶ *Eodem die, ſancti Bonifacij papæ. Item tranſlatio*
2 *ſanctißimi Stephani martyris, è Conſtantinopoli in Vene-*
tias, ad monaſterium ſancti Georgij maioris, anno milleſi-
mo centeſimo decimo. Apud Aßiſium, tranſlatio ſancti
patris Franciſci. ¶ *inſtitutoris fratrum Minorum. cuius*
venerabile corpus, Crucifixi ſtigmatibus, velut pretioſiſ-
ſimis margaritis, ornatum, anno Domini milleſimo ducen-
teſimo trigeſimo, fratribus ad generale capitulum Aßiſij
congregatis, ab eccleſia ſancti Georgij, in qua primum
locum quietis acceperat, ad baſilicam in honore ipſius
conſtructam, octauo Calendas Iunij tranſlatum, condigno
honore ibidem ſituatur. ¶ *Die vigeſima quinta, inuentio*
tertia pretioſi capitis præcurſoris.

Bonauentura c. 15. vita Franciſci.

4 Eodem die, ſancti Aurelij, Redicianæ ciuitatis epiſcopi. qui
cum Dionyſio Mediolanenſi epiſcopo ſepultus eſt: ac tandem
in Hirſaugienſe cœnobium tranſlatus, à Nottingo epiſcopo,
eius fundatore.

ANNOTATIONES.

1 De Vrbano, Pontificale cap. 18. geſta Cæciliæ, & ipſius Vrbani geſta Ms. per Metaphraſtem, ſecundum Onuphrij citationem, initio Chronici eccleſiaſtici.

2 De Aldhelmo, Beda lib. 5. hiſtoriæ cap. 19. & epitome vitæ eius pag. 401. Surij. Ex catalogo Brytannico. Sanctus Eguinus

(ſunt

(ſunt qui Eugenium vocent) Vuicciorum epiſcopus, ſeu, vt nunc vocant, Vigornienſium, compoſuit vitam Aldhelmi epiſcopi Schireburnenſis, quæ nunc Saliſburia dicitur. Obijt An. 716. Sanctus Oſmundus Neuſtrius, epiſcopus Sariſburienſis, ſcripſit eiuſdem vitam. Deceſsit anno 1099. Faritius Thuſcus victuris chartis commendauit Aldhelmi vitam. Claruiſſe fertur Anno 1110. & Guilhelmus Malmesburiæ Benedictinus, ſcripſit vitam Aldhelmi Durotelli, ſeu Bladunij, (Malmesburiam oppidum nunc vocant) epiſcopi Sariſburienſis, quæ incipit, Beatus Aldhelmus Saxonica.

3 Zenobij meminit Paulinus ſub finem vitæ Ambroſij. Vitam deſcripſit Ioannes Aretinus archipresbyter, tempore Concilij Florentini: excuſus pag. 387. Surij.

4 De Aurelio, Tritthemius in chronico Hirſaugiæ multa ſcribit, & inter alia, Huius exequias beatus Ambroſius cum multis lacrymis proſecutus, illum ſermonem inſignem fecit ad populum, qui incipit, Amiſimus fratrem, & paſtorem dulciſsimum, imo præmiſimus aduocatum. in quo laudes & præconia ipſius ſancti præſulis Aurelij, magnis eloquentiæ viribus effert.

Septimo Calendas Iunij, luna 26 Maij F

10.22.2.13.25. 5.16.27.8.19. 1.11.23.3.14. 26.6.17.28

APud Athenas, natalis beati Quadrati Apoſtolorum diſcipuli. qui perſecutione Adriani 1
eccleſiam grandi terrore diſperſam, fide & induſtria 1
ſua congregans, etiam librum pro Chriſtianæ religionis defenſione edidit, plenum fide, & Apoſtolica doctrina dignum. Romæ, ſanctorum martyrum, Simitrij presbyteri, & aliorum viginti duorum *. *quos ſepeliuit Praxedis.

Ipſo die, ſancti Quadrati martyris. in cuius ſolennitate ſancti Auguſtini ſermones † habiti inueniuntur. Tuderti Tuſciæ, natalis ſanctorum, Feliciſsimi, Heraclij, Paulini. In territorio Antiſiodorenſi, paſsio ſancti Priſci martyris, cum ingenti multitudine. In Britannijs, ſancti Auguſtini epiſcopi & confeſſoris, qui miſſus à beato papa Gregorio, primus genti Anglorum Chriſti Euangelium 2
prædicauit. ʳ *Eodem die, ſancti Eleutherij, papæ (&* 3

† vnius meminit Poſſidius.

Adô Anno 101. *martyris*). b *Viennæ, paſſio ſancti Zachariæ, † ſecundi, eiuſdem vrbis epiſcopi.*

4 ¶ Itē, depoſitio Bedę presbyteri, doctoris gentis Anglorum.

ANNOTATIONES.

1 Quadrati Athenienſis, meminit Hieronymus de viris illuſtribus cap. 29. & Euſebius lib. 3. hiſt. cap. 31. Rufini 37. lib. 4. cap. 3. & 22. Rufini 23.

2 De Auguſtino Beda in Anglorum hiſtoria per multa capita. item teſte catalogo Brytanniæ, Nothelmus Londinenſis, & Gotzelinus Morinēſis, monachus ſancti Bertini. qui Cantuariæ habitans, ſcripſit de S. Auguſtini vita, libros duos: de miraculis, librum: de tranſlatione eiuſdem ac ſociorum, librum. Claruit Anno 1160. ſed Nothelmus 739.

3 De Eleutherio, Pontificale cap. 14. Beda lib. 1. hiſt. Anglorum cap. 4. Euſebius lib. 5.

4 De Beda ex catalogo Scriptorum Brytanniæ. Cuthbertus Girvvicenſis cœnobij monachus, compoſuit de Bedæ vita & obitu librum, cuius initium eſt, Dilectiſsimo in Chriſto Lectori. Claruit anno 740. Obijt Beda Anno 734. Giruuici ſepultus, Dunelmum poſtea tranſlatus: ſed abſque Romanorum Pontificum canonizatione.

27 Maij G Sexto Calendas Iunij, luna

11. 23. 3. 14. 26. 6. 17. 28. 9. 20. 2. 12. 24. 4. 15. 27. 7. 18. 29

1 ROmæ, natalis beati Ioannis papæ. quem refert ſanctus Gregorius, ob orthodoxam fidem primo in cuſtodia tentum, ac deinde ad mortem vſque perductum, cum alijs æque catholicis viris. Apud Mœſiam, ciuitate Doroſtorenſi, natalis beati Iulij. qui tempore perſecutionis, cū eſſet veteranus & emeritæ militiæ, comprehenſus ab officialibus, iudici oblatus eſt. Quo præſente, cum idola execraretur, & nomen Chriſti confiteretur cōſtantiſsime, capitali ſententia punitus eſt. In Gallijs, ciuitate Arauſica, ſancti Eutropij epiſcopi. cuius vitam illuſtrem virtutibus ac miraculis, Verus epiſcopus luculento ſermone deſcribit. g *Die vigeſima ſeptima, ſancti hieromartyris Therapontis.*

de Iulio latius Beda.

¶ In

¶ In territorio * Adartenſi, ſancti Ranulfi marty-ris. ¶ *Eodem die, aduẽtus ſancti Adriani martyris apud* * *Geraldi montem, anno milleſimo centeſimo decimo.* al. Atrebatenſi * nos

ANNOTATIO.

1 De Ioanne papa Gregorius magnus lib. 4. dial. cap. 30. lib. 3. cap. 2. Pontificale cap. 55.

Quinto Calendas Iunij, luna 28 Maij A

12. 24. 4. 15. 27. 7. 18. 29. 10. 21. 3. 13. 25. 5. 16. 28. 8. 19. 30

PAriſijs ciuitate, tranſitus ſancti Germani confeſſoris. qui beatus eiuſdem vrbis epiſcopus, quantæ ſanctitatis, quantique fuerit meriti, quibus etiam claruerit miraculis, ſanctus Fortunatus epiſcopus veraci ſtylo digeſsit. In Sardinia, ſanctorum, Aemilij, Felicis, Priami, Luciani. Eodem die, ſancti Carauni martyris. qui apud Carnotum ciuitatem, capite amputato, martyrium ſumpſit. ¶ *Die vigeſima octaua, ſancti patris Nicetæ. & ſancti hieromartyris Helladij.* Excuſus à Surio. Reliqua 25. Iulij.

¶ 1 *Padebornæ, tranſlatio ſancti Liborij, epiſcopi Cenomanenſis & confeſſoris. Item tranſlatio ſanctarum reliquiarum beatæ Birgittæ de Roma, ad monaſterium Vuaſtzenenſe, regni Suuetiæ.* 1

ANNOTATIO.

1 De Liborij tranſlatione, Albertus Crantz libro 1. metropolis cap. 28. Ido Paderburnenſis clericus, & Erconredus Cenomanenſis eccleſiæ archidiaconus, ſcribunt miracula, quæ per ſanctum Liborinum epiſcopum Cenomanis, & in tranſlatione, & poſtea in loco quietis ſuæ, dignatus eſt Dominus operari.

Quarto Calendas Iunij, luna 29 Maij B

13. 25. 5. 16. 28. 8. 19. 30. 11. 22. 4. 14. 26. 6. 17. 29. 9. 20. 1

APud Iconium, ciuitatem Iſauriæ, ſub Aureliano imperatore, paſsio ſancti Cononis & filij eius. qui primum ignito ferro ſuperpoſiti, deinde

Ado Anno 101. *martyris).* [b] *Viennæ, paſsio ſancti Zachariæ, † ſecundi, eiuſdem vrbis epiſcopi.*

4 ¶ Itē, depoſitio Bedę presbyteri, doctoris gentis Anglorum.

ANNOTATIONES.

1 Quadrati Athenienſis, meminit Hieronymus de viris illuſtribus cap. 29.. & Euſebius lib. 3. hiſt. cap. 31. Rufini 37. lib. 4. cap. 3. & 22. Rufini 23.

2 De Auguſtino Beda in Anglorum hiſtoria per multa capita. item teſte catalogo Brytanniæ, Nothelmus Londinenſis, & Gotzelinus Morinēſis, monachus ſancti Bertini. qui Cantuariæ habitans, ſcripſit de S. Auguſtini vita, libros duos: de miraculis, librum: de tranſlatione eiuſdem ac ſociorum, librum. Claruit Anno 1160. ſed Nothelmus 739.

3 De Eleutherio, Pontificale cap. 14. Beda lib. 1. hiſt. Anglorum cap. 4. Euſebius lib. 5.

4 De Beda ex catalogo Scriptorum Brytanniæ. Cuthbertus Girvvicenſis cœnobij monachus, compoſuit de Bedæ vita & obitu librum, cuius initium eſt, Dilectiſsimo in Chriſto Lectori. Claruit anno 740. Obijt Beda Anno 734. Giruuici ſepultus, Dunelmum poſtea tranſlatus: ſed abſque Romanorum Pontificum canonizatione.

27 Maij G Sexto Calendas Iunij, luna

11. 23. 3. 14. 26. 6. 17. 28. 9. 20. 2. 12. 24. 4. 15. 27. 7. 18. 29

1 ROmæ, natalis beati Ioannis papæ. quem refert ſanctus Gregorius, ob orthodoxam fidem primo in cuſtodia tentum, ac deinde ad mortem vſque perductum, cum alijs æque catholicis viris. Apud Mœſiam, ciuitate Doroſtorenſi, natalis beati Iulij. qui tempore perſecutionis, cū eſſet veteranus & emeritæ militiæ, comprehenſus ab officialibus, iudici oblatus eſt. Quo præſente, cum idola execraretur, & nomen Chriſti confiteretur cōſtantiſsime, capitali ſententia punitus eſt. In Gallijs, ciuitate Arauſica, ſancti Eutropij epiſcopi. cuius vitam illuſtrem virtutibus ac miraculis, Verus epiſcopus luculento ſermone deſcribit. [g] *Die vigeſima ſeptima, ſancti hieromartyris Therapontis.*

De Iulio latius Beda.

¶ In

¶ In territorio * Adartenſi, ſancti Ranulfi marty- *al. Atre-* ris. P *Eodem die, aduetus ſancti Adriani martyris apud* * *batenſi* *Geraldi montem, anno milleſimo centeſimo decimo.* * *nos*

ANNOTATIO.

1 De Ioanne papa Gregorius magnus lib.4.dial.cap.30. lib.3. cap.2. Pontificale cap. 55.

Quinto Calendas Iunij, luna 28 Maij A

12.24.4.15.27. 7.18.29.10.21. 3.13.25.5.16. 28.8.19.30

PAriſijs ciuitate, tranſitus ſancti Germani confeſſoris. qui beatus eiuſdem vrbis epiſcopus, quantæ ſanctitatis, quantique fuerit meriti, quibus etiam claruerit miraculis, ſanctus Fortunatus epiſcopus veraci ſtylo digeſsit. In Sardinia, ſanctorum, Aemilij, Felicis, Priami, Luciani. Eodem die, ſancti Carauni martyris. qui apud Carnotum ciuitatem, capite amputato, martyrium ſumpſit. *Excuſus à Surio. Reliqua 25. Iulij.* g *Die vigeſima octaua, ſancti patris Nicetæ. & ſancti hieromartyris Helladij.*

¶ 1 *Padebornæ, tranſlatio ſancti Liborij, epiſcopi Cenomanenſis & confeſſoris. Item tranſlatio ſanctarum reliquiarum beatæ Birgittæ de Roma, ad monaſterium Vuaſtzenenſe, regni Suuetiæ.* 1

ANNOTATIO.

1 De Liborij tranſlatione, Albertus Crantz libro 1. metropolis cap.28. Ido Paderburnenſis clericus, & Erconredus Cenomanenſis eccleſiæ archidiaconus, ſcribunt miracula, quæ per ſanctum Liborinum epiſcopum Cenomanis, & in tranſlatione, & poſtea in loco quietis ſuæ, dignatus eſt Dominus operari.

Quarto Calendas Iunij, luna 29 Maij B

13.25.5.16.28. 8.19.30.11.22. 4.14.26.6.17. 29.9.20.1

APud Iconium, ciuitatem Iſauriæ, ſub Aureliano imperatore, paſsio ſancti Cononis & filij eius. qui primum ignito ferro ſuperpoſiti, deinde

craticulam prunis ſuppoſitis, & oleo ſubinfuſo, conſtanter ſuperauerunt. Poſtea vero tam frixorij, quam ſuſpenſionis in equuleo, ac ignis pœnam paſſi, malleo ad extremum ligneo manibus eorum contritis, in laudem omnipotentis Dei ſpiritum emiſerunt. Eodem die, *Mediolani*, ſanctorum mar-
1 tyrum, Siſinij, Martyrij, atque Alexandri. qui in
in vita Ambroſ. Ananiæ partibus, vt ſcribit ſanctus Paulinus, perſequentibus gentilibus viris, martyrij coronam
2 adepti ſunt. Treueris, beati Maximini, epiſcopi & confeſſoris. à quo Athanaſius antiſtes perſecutionem Conſtantij fugiens, honorificè ſuſceptus eſt.

Romæ, via Aurelia, natalis ſancti Reſtituti. Via Tiburtina, ſeptem germanorum.

¶ Quorum martyrium exprimitur die 27. Iunij.

ANNOTATIONES.

1 Siſinij & duorum, martyrium, ſcribit S. Vigilius epiſcopus Tridentinus, tomo 2. Aloyſij, & alius explicatiùs hac die, apud Surium.

2 Maximini hiſtoriam ſcripſit Lupus Vualdoni, anno 839. pag. 427. Surij. Ab eo Athanaſium receptum eſſe, habet Hieronymus in Chronicis an. 246.

30 Maij C Tertio Calendas Iunij, luna

14. 26. 6. 17. 29. 9. 20. 1. 12. 23. 5. 15. 27. 7. 18. 30. 10. 21. 2

primi. pontificale c. 27. Romæ via Aurelia, natalis beati Felicis † papæ: qui cum annis quinque rexiſſet eccleſiam ſub Claudio principe, & *Aureliano*, martyrio coronatus eſt. Turribus Sardiniæ, ſanctorum martyrum, Gabini & Criſpoli. *Centula, depoſitio ſancti Madelgiſili confeſſoris.* [r] *In Antiochia, ſanctorum Syci & Palatini. qui multa tormenta paßi ſunt.* [g] *Die trigeſima, ſancti patris Iſaa*[illegible]*, manſionis Dalmatiæ.*

Huberti *Vide 3. Nouemb.* ¶ Ipſo die, ſancti * Huberti, epiſcopi [p] *Tungrenſis eccleſiæ*, & confeſſoris.

Pridie

Pridie Calendas Iunij, luna 31 Maij D

15.27.7.18.30. 10.21.2.13.24. 6.16.28.8.19. 1.11.22.3

ROmæ, ſanctæ Petronillæ virginis. quæ poſt 1
multa miracula ſanitatum cum eam quidam
Comes ſuo vellet coniugio ſociare, tridui inducias
poſtulans, ieiunijs atque orationibus vacans, tertio
die mox vt Chriſti ſacramentum accepit, emiſit ſpi-
ritum. Apud vrbem Aquileiam, natalis ſancto-
rum martyrum, Cantij, Cantiani, & Cantianillæ, 2
fratrum. qui cum ducerent proſapiam de genere
Aniciorum, ob Chriſtianæ fidei conſtantiam, vna
cum pædagogo ſuo Protho, capite plexi ſunt.
Turribus Sardiniæ, ſancti Creſcentiani martyris.

¶ g *Die trigeſima prima, ſancti Apoſtoli Hermij, & ſacroſancti martyris Hermæi.* Rom.16.

ANNOTATIONES.

1 De Petronilla ponit Vſuardus verba ſancti Marcelli, diſci-
puli ſancti Petri, qui vnicâ epiſtola dictæ Petronillæ, Feliculæ,
& Nicomedis, hiſtorias deſcripſit to.3. Surij pag.176. De eadem
Auguſtinus contra Adimantum cap.19. & Platina in Paulo 1.

2 De Cantianis eſt ſermo ſancti Maximi epiſcopi, inter Am-
broſianos, 75.

IVNIVS HABET
DIES XXX.

1. Iun. E Calendis Iunij, luna

16.28.8.19.1. 11.22.3.14.25. 7.17.29.9.20. 2.12.23.4

altaris ROmæ, dedicatio * *baſilicæ* ſancti Nicomedis, presbyteri & martyris. [r] *cuius martyrium celebratur decimo ſeptimo Calendas Octobris.* Apud Cæſaream Palæſtinæ, ſub perſecutione
1 Maximini, beati Pamphili, presbyteri & martyris. cuius vitam Euſebius Cæſarienſis
De vir. ill. cap. 85. epiſcopus, tribus libris cõprehendit. Sed & Hieronymus ſcribit quędam volumina manu eius exarata ſe reperiſſe, quæ tanto, inquit, amplector & ſeruo gaudio, vt Crœſi opes habere me credam. Auguſtoduni, ſanctorum Reueriani, epiſcopi, & Pauli presbyteri, cum alijs decem. qui ſub Aureliano principe martyrio coronati ſunt. Ipſo die, ſancti Capraſij, abbatis monaſterij Lirinenſis. *Pictauis, ſancti*
2 *Iouini abbatis. Treuiris ciuitate, depoſitio beati Simeonis monachi. qui profectus ex monaſterio in monte Sinai conſtituto, inque memoratam metropolim deueniens, non paucis annis remotiorem vitam ſtrenue exercuit, ibidemq́; vocante Domino ad cœleſtia migrauit. vbi ſe feliciter viuere, miraculorum creberrima teſtatur exhibitione. Ipſo die, Filini & Gratiniani, martyrum ſub Decio Cæſare. Aruernis, ſancti Medulphi confeſſoris, magnæ ſanctitatis*
Ado Anno 322. *viri.* [b] *Viennæ, ſancti Claudij* * *vndecimi epiſcopi.*
¶ [r] *Item, ſancti Viriani martyris.* Romæ, *ſancti Vi-*
3 *uentij martyris.* [g] *Die prima, ſancti martyris Iuſtini philoſophi. & alterius Iuſtini, & ſociorum.* [p] *Ipſo die,*
noſtri *trãſlatio corporis ſancti patris* * *Giſleni, & ſancti Sulpitij epiſcopi & confeſſoris, & beatæ Leocadiæ virginis.*

Rothor-

Rothornaci, tranſlatio reliquiarum diui Cypriani. Sueſsionis, eleuatio ſanctorum epiſcoporum, Principij & Lupi confeſſorum, Gãdini martyris, & Agricolæ presbyteri confeſſoris.

Monaſterio Fontanella, tranſlatio ſanctorum Maximi & Venerandi martyrum, Vulfranni & Eremberti epiſcoporum, & Condedi presbyteri & confeſſoris. Item Doleiæ, Cunonis, ſiue Conradi, Præpoſiti eccleſiæ Agrippinæ Coloniæ. qui anno milleſimo ſexageſimo ſexto, ter de altiſsimo monte præcipitatus, manſit illæſus, ac paulo poſt gladijs interfectus, miraculis claruit. *De Cuno. Her. Contractus in fine chron. & Lãbertus Scafnaburg.*

ANNOTATIONES.

1 De Pamphilo & collegis, Euſebius lib. 8. hiſtoriæ cap. 17. & 21. nouæ ac integræ verſionis Item Metaphraſtes tomo 3. Surij. Euſebij libri ab Vſuardo citati, non extant, quos & Hieronymus citat apologia prima in Rufinum: & ipſe Euſebius lib. 7. hiſtoriæ cap. vlt. lib. 8. cap. 21.

2 De Simeone. Tritthemius in chronico Hirſaugiæ. Euerbinus abbas Dolcienſis, ſcripſit ad Popponem archiepiſcopum vitam ſancti Simeonis monachi Treuerenſis. Fuerunt ſynchroni, vt vita declarat, à Surio edita.

3 Iuſtinus philoſopus ponitur menſe Aprili in Latinis martyrologijs. de altero Iuſtino, Charitone, & ſocijs Simeon Metaphraſtes 12. Iunij, pag. 605. Surij.

Quarto Nonas Iunij, Iuna 2. Iun. F

17. 29. 9. 20. 2. 12. 23. 4. 15. 26. 8. 18. 30. 10. 21. 3. 13. 24. 5.

ROmæ, ſanctorum martyrũ Marcellini presbyteri, & Petri exorciſtæ. qui multos in carcere ad fidem erudientes, poſt dira vincula, & plurima tormenta, decollati ſunt ſub iudice Sereno. 1

Lugduni, ſancti Photini, eiuſdem vrbis epiſcopi, Zachariæ presbyteri, Sancti diaconi, Pagati, Maturi, Attali, Albinæ, Gratæ, cum alijs quadraginta. Hi omnes famuli Chriſti, ſicut in hiſtoria eccleſiaſtica ſcribitur, pariter coronati ſunt. Paſſa eſt quoque ſancta Blandina ex eorũ collegio, quæ primo, ſecundo & tertio die pulſata cruciatibus, cum non ſuperaretur, quarto verberibus acta, craticulis exuſta, & multa alia perpeſſa, ad vltimum gladio iugu- 2 *initio lib. 5.*

iugulatur. b *Tunc & Ponticus, puer annorum quindecim, per omnia tormẽtorum genera cum ipſa circumactus, & materna eius cohortatione roboratus, ante illam martyrium conſummauit.* In Campania, natalis ſancti Eraſmi, epiſcopi & martyris. Hic ſub Dioclitiano Auguſto primo plumbatis, deinde fuſtibus grauiter maceratus: poſt, reſina, ſulphure, pice, plumbo, cera, oleoque perfuſus, illæſus apparuit. deinde ſub Maximiano diuerſis atque immaniſsimis ſupplicijs excruciatus, tandem vocante Domino, ſancto fine quieuit. g *Die ſecunda, ſancti patris Nicephori, patriarchæ Conſtantinopolis, confeſſoris.*

3 ¶ In territorio Laudunenſi, depoſitio beati Algiſi, presbyteri & confeſſoris. Sendomiriæ, anniuerſaria celebritas ſtragis martyrum Chriſti per excurſionem Tartarorum. quæ magno populi concurſu recolitur, multum Alexandri quarti, pontificis indulgentiã, cumulata & dedicata. Monaſterio Latiniaco, tranſlatio ſanctorum, Deodati epiſcopi, Maldegarij, Fulberti, Amlilionis, Lamberti, ac vnius Innocentium.

Cromerus de geſtis Polonorum lib. 9.

ANNOTATIONES.

1 Marcellini & Petri geſta extant apud Surium, etiam cum carminibus Damaſi papæ. Reliquiæ eorum Gandauum tranſlatæ ſunt: ad quas quæ & quanta miracula contigerint, teſtantur libri aliquot, de his manuſcripti, ab Einardo abbate, Caroli magni Cancellario.

2 De Photino, Blandina, & alijs, Euſebius libro quinto hiſtoriæ eccleſiaſticæ in initio, ex epiſtola ſeruorum Chriſti apud Viennam & Lugdunum. Eſt etiam vndecima homilia Euſebij Emiſeni Galli de ſancta Blandina Lugdunenſi.

3 Algiſi vita habetur libris duobus, Ms. Rhodij. Prior complectitur fideliter antea ſcripta: alter, non ſcripta.

vi 3. Iun. G   Tertio Nonas Iunij,   luna

18.30.10.21.3. 13.24.5.16.27. 9.19.1.11.22. 4.14.25.6

Apud Aretium ciuitatem Tuſciæ, ſanctorum martyrum Pergentini & Laurentini † fratrũ. qui perſecutione Decij, cum eſſent pueri, poſt dira ſupplicia

Surius pag. 457.

ſupplicia tolerata, & magna miracula oſtenſa, gladio cæſi ſunt. Ciuitate Corduba, ſancti Iſaac monachi. qui cum eſſet annorum viginti & ſeptem, gladio pro fide Chriſti necatus eſt. In territorio Aurelianenſium, ſancti Liphardi presbyteri*. *Ipſo die, ſancti Morandi confeſſoris, diſcipuli beati Hugonis. & ſanctæ Crotildis reginæ.* § *Die tertia, ſancti martyris Lucilliani.* Surius pag. 459. 1

ANNOTATIO.

1 De Crotilde, vxore Clodouei regis, Gregorius Turonicus lib. 2, 3, & 4 hiſtoriæ Francorum, & vita in libro de claris mulieribus, edita Pariſijs anno 21.

Pridie Nonas Iunij, Luna 4. Iun. A

19. 1. 11. 22. 4. 14. 25. 6. 17. 28. 10. 20. 2. 12. 23. 5. 15. 26. 7

APud Illyricum, ciuitate Sciſcia, natalis ſancti Quirini epiſcopi. qui pro fide Chriſti, vt Prudentius ſcribit, ligato ad manum molari ſaxo, in flumen præcipitatus eſt: & cum circunſtantibus diu collocutus, ne eius terrerentur exemplo, vix precibus, vt mergeretur obtinuit. 1 peri ſteph. hymno 7. [r] *Item Romæ, Aretij & Daciani.* § *Die quarta, ſancti patris Metrophanis, patriarchæ Conſtantinopolis.*

ANNOTATIO.

1 Quirini Laureacẽſis epiſcopi antiqua hiſtoria citatur à Lazio rerum Viennenſium lib. 2. cap. 2. Bruſcius de Laureaco & Patauia lib. 1. Quomodo vero corpus poſt annos à martyrio 400. tempore Pipini regis in Bauariam ad Tegorinum monaſterium tranſlatũ ſit, ex eius loci annalibus præclare patet. Habentur in eius cœnobij bibliotheca Quirinalia Metello auctore, qui Tegorinus monachus anno 1160. Lyricis carminibus non inuenuſtis, totam fere huius diui vitam, elegantiſsime deſcripſit.

Nonis Iunij, Luna 5. Iun. B

20. 2. 12. 23. 5. 15. 26. 7. 18. 29. 11. 21. 3. 13. 24. 6. 16. 27. 8

APud Aegyptum, natalis ſanctorum martyrum Martiani, Nicandri, & Apollonij: quorum geſta

1 geſta habentur. Item ſancti Bonifacij P *Traiectenſis* epiſcopi. qui de Britannijs veniens & fidem Chriſti gentilibus euangelizans, cum maximam multitudinem in Friſia Chriſtianæ religioni ſubiugaſſet, nouiſsime gladio peremptus, martyriũ conſummauit, cum Eobano coëpiſcopo, & alijs ſeruis Dei. g *Die quinta, ſancti hieromartyris* Dorothei, *epiſcopi* Tyri.

¶ Bruxellæ P commemoratio beatæ Mariæ ſemper virginis, inſtituta ob glorioſam victoriam, quam hac die apud Vuoerong habuit Ioannes, huius nominis primus, Lotharingiæ, Brabantiæ & Lemburgiæ dux.

ANNOTATIO.

1 Boniſacij hiſtoria non extat excuſa quam ſcripſit ſanctus Vuilibaldus epiſcopus, eius diſcipulus. cuius meminerunt Trithemius in catalogo & Vuicelius in hagiologio. Sed extat apud Surium, anonymus, qui iuſſu Fuldenſium, poſt ſanctum Vuilibaldum, hiſtoriam eius libris duobus deſcripſit. Trithemius in Chronico Hirſaugiæ meminit Ruthardi, diſcipuli Rabani & Mauri. qui monachus Hirſaugienſis, ſcripſit paſsionem Bonifacij carmine heroico, libris duobus. Moritur an. 865. Extant etiam ſancti Radbodi laudes, & alia quædam, Ms.

6. Iun. C Octauo Idus Iunij, luna

21.3.13.24.6. 16.27.8.19.1. 12.22.4.14.25. 7.17.28.9

1 Act. 6. NAtalis ſancti Philippi. qui fuit vnus de ſeptem diaconibus. Hic ſignis & prodigijs inclytus apud Cæſaréam requieuit. iuxta quẽ tres virgines, filiæ ipſius propheti ſſæ, tumulatæ iacent. Apud
2 Tarſum Ciliciæ, ſanctorum martyrum viginti, temporibus Diocliani & Maximiani. qui per diuerſa ſupplicia glorificauerũt Deum in corporibus ſuis.
3 Romæ, ſancti Artemij, cum vxore ſua Candida, & [1] filia Paulina. qui Artemius gladio percuſſus: vxor vero eius & filia, lapidibus ſunt obrutæ. Ciuitate Niueduno, ſanctorum Amantij & Alexandri. P *In*
4 *Blandinio, ſancti Gudwali, archiepiſcopi & confeſſoris.*

r *Apud*

¹ Apud Montuam, inuentio beati Cæleſtini martyris.
Ipſo die, Claudij confeſſoris, archiepiſcopi Biſuntinenſis. 5
§ Die ſexta, ſancti patris Beſſarionis, miraculis clari. 6
¶ 9 Malbodij, oſtenſio corporis beatæ Aldegundis virginis.
Octauas idus Ceratus epiſcopus ornat,
Vrbem qui fulſit Gratiano a principe dictam.
Præmonſtrati, commemoratio domini Norberti primi patris Præmonſtratenſis, & archiepiſcopi Magdeburgenſis eccleſiæ. 7

ANNOTATIONES.

1 Philippi diaconi mentio eſt Act. 8. & 21. apud Euſebium lib. 2. hiſt eccleſ. cap. 1. lib. 3. cap. 25. Rufini 31. apud Hieronymum ad Euſtochium epiſt. 27.
2 De viginti martyribus Tarſenſibus, Auguſtinus lib. 22. de ciuit. Dei cap. 8. & geſta Bonifacij Tarſenſis manu ſcripta.
3 De Artemio, Candida & Paulina, geſta Marcellini & Petri, tomo 3. Surij, pag. 454.
4 De Guduualo. author vitæ & tranſlationis ſancti Bertulphi, qui vixit anno 1073. cap. 27. Beatus Guduualus confeſſor pariter & pontifex, vt ſpreta parentum celſitudine, & hæreditarij iuris amplitudine, vel in monaſterio, vel in epiſcopatu Deo ſeruierit, & poſt plurima ac inaudita ſeculis miracula, ex hoc mundo ad Deum tranſierit, liber qui de eius vita & virtutibus pleniſsime conſcriptus eſt, liquido pandit. Corpus vero illius, qua de cauſa cum corpore ſancti Bertulphi tranſlatum ſit, ex libello, qui de eorum aduentu ſcriptus eſt, lector agnoſcere poterit. Hiſtoriam habet Surius pag. 509.
5 Claudij vita incipit Ms. In nomine ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis, laudabili fratrũ Iurenſium inſtantia cõmoniti, vitã beati Claudij, & eius miracula, ſummatim declarare decernimus.
6 De Beſſarione. Platina panegyrico in Beſſarionem Cardinalem. Sancti Beſſarionis, vnde ipſe nomen accepit, patriæ parentis, ac patroni, vitam diligenter ac copioſe ſcripſit.
7 Norberti ſanctiſsimam vitam eius æqualis fideliter conſcripſit, pag. 517. Surij.

Septimo Idus Iunij, Luna 7. Iun. D

22. 4. 14. 25. 7. 17. 28. 9. 20. 2. 13. 23. 5. 15. 26. 8. 18. 29. 10

CONſtantinopoli, natalis beati Pauli, eiuſdem ciuitatis epiſcopi. qui à Conſtantio imperatore

tore apud ciuitatulam quandam Cappadociæ, nomine Cucuſam, ob catholicam fidem pulſus exilio, Arianorum inſidijs crudeliter ſtrangulatus, ad cœleſtia regna migrauit. Item Cordubæ, ſanctorum, Petri presbyteri, Auentij, Hieremiæ, & aliorum trium. *Eodem die, ſancti Godoaldi, epiſcopi & con-*
2 *feſſoris. Aruernis, ſancti Illidij, eiuſdem ciuitatis epiſcopi & confeſſoris.* g *Die ſeptima, ſancti hieromartyris Theodoſij, epiſcopi Ancyræ.*

¶ P *Item in Traiecto, tranſlatio ſancti Seruatij.*

Monaſterio Sithiu, tranſlatio beati Folquini, Morinorum epiſcopi.

Surius pag. 551. Item, depoſitio Roberti †, abbatis Ordinis Ciſtertienſis, in Anglia.

ANNOTATIONES.

1 Pauli hiſtoriam habet Simeon Metaphraſtes. De eodem, Athanaſius. Socrates lib. 2. cap. 4. vſq. ad 22. Theodoritus lib. 2. Sozomenus lib. 3. & 7. Caſsiodorus lib. 4. tripartitæ.

2 Illidij vitam ſcribit Gregorius præſul Turonenſis, de vita patrum cap. 2.

8. Iun. E Sexto Idus Iunij, luna

23. 5. 15. 26. 8. 18. 29. 10. 21. 3. 14. 24. 6. 16. 27. 9. 19. 1. 11

1 IN Gallijs, Sueſsionis ciuitate, natalis beati Medardi, epiſcopi Nouiomenſis. qui quanti fuerit meriti, oſtenſum eſt, cum in eius obitu cœli aperti ſunt, atque ante eum diuina micuerunt luminaria. b *Eius vita virtutibus plena, conſcripta eſt.* Eodem die,
2 ſancti Gildardi, Rothomagenſis epiſcopi. Item Senonis, ſancti Heraclij epiſcopi & confeſſoris. In Sardinia, ſancti Saluſtiani. Cordubæ, ſancti Abundij, presbyteri & martyris. *In territorio Treca ſsinenſi, beatæ Siriæ matronæ.* r *Metis ciuitate, ſancti Clodulphi, epiſcopi & confeſſoris.*

¶ P *Monaſterio Sithiu, relatio, ſiue tranſlatio ſancti*

Audo-

Audomari epiſcopi. quãdo ſanctus Folquinus corpus eius fugato Hugone abbate à Liſbourch, retulit anno octingenteſimo quadrageſimo tertio, & in Sithiu iuxta corpus beati Bertini ſub terra recondidit. Vbi per multos annos homines quidem latuit. at reuelatus eſt, vbi Dominus voluit.

In Anglia, Vuilhelmi archiepiſcopi Eboracenſis, & confeſſoris. In Gallijs, ciuitate Aquenſi, depoſitio beati Maximini, primi ciuitatis epiſcopi, & confeſſoris.

ANNOTATIONES.

1 De Medardo, Gregorius Turon. lib. 4. hiſt. cap. 19. de gloria confeſſorum cap. 95. & hiſtoria vitæ, quam primùm ſcripſit Fortunatus presbyter, vt teſtatur annonymus ſcriptor vitæ S. Gildardi, ſed poſterior quidam, vir doctus, nonnulla admiſcuit, pag 553 Surij.

2 De Gildardo. Auctor vitæ Ms. Viſu non didici, quæ dictare ſtatui de vita beati ac venerabilis patroni noſtri, ſanctæ ſedis Rothomagenſis eccleſiæ archiepiſcopi, Gildardi. Allegat de Gildardo metrum ſancti Audoeni, & antiphonam Gregorij Turonenſis. quæ Surius poſuit pag. 565.

Quinto Idus Iunij, luna 9. Iun. F

14. 6. 16. 27. 9. 19. 1. 11. 22. 4. 15. 25. 7. 17. 28. 10. 20. 2. 12

ROmæ, in monte Cælio, natalis ſanctorũ, Primi & Feliciani, ſub Dioclitiano & Maximiano imperatoribus. hi glorioſiſsimi martyres longæuam in Domino vitam ducentes, & nunc ſimul paria, nunc* ſingillatim diuerſa, & exquiſita ferentes tormenta, tandem felicis pugnæ curſum gladio animaduerſi, conſummauerũt. In Gallijs, ciuitate Agenno, paſsio beati Vincentij leuitæ & martyris. 1 2

al. ſingulatim

Item in Scotia, beati Columbæ presbyteri & confeſſoris, magnæ & admirandæ virtutis viri. 3

Niceæ, ſancti Diomedis. *Item, Maximiani Syracuſani epiſcopi. qui tempore Gregorij papæ claruit.* 4

¶ Eodẽ die, ſanctę Pelagiæ virginis & martyris Antiochenæ. quæ ſe ex tecto præcipitauit, ne in illuſorum manus incideret. 5

ANNOTATIONES.

1 De Primo & Feliciano plura habent Beda & Ado, ex eorum paſsione, pag. 566. Surij.

2 Vincentij Agennenſis hiſtoriam paſsionis, ab incolis retineri, ſcribit Gregor. Turonenſis de gloria martyrum cap. 105. Lege etiam caput 35. lib. 7. hiſtoriæ Francorum.

3 De Columba Hyberno, Beda libro 3. cap. 4. lib. 5. cap. 10. Vitam prolixe deſcribit Adomnanus abbas, cuius initium eſt, Beati patris noſtri, Chriſto ſuffragante, vitam deſcripturus. Ms. ad S. Giſlenum.

4 De Maximiano epiſcopo Syracuſano, Gregor. lib. 3. dialogorum cap. 36. homilia euang. 34. epiſt. 4. lib. 2. epiſt. 19. lib. 4.

5 De Pelagia Antiochena, Aloyſius lectori to. 3. Surij pag. 569. Hanc virginem deinceps duabus orationibus diuinus pater Ioannes Chryſoſtomus, ſuo eloquio ornaturus eſt: Ambroſius quoque antiſtes epiſtola 7. virginem hanc ſummopere commendat: itemque libro 3. de virginibus.

10. Iun. G Quarto Idus Iunij, Luna

25. 7. 17. 28. 10. 20. 2. 12. 23. 5. 16. 26. 8. 18. 29. 11. 21. 3. 13

ROmæ, via Aurelia, natalis ſanctorum, Baſilidis, Tripodis, & Mandalis, ſub Aureliano imperatore, præſide Platone, & aliorũ viginti martyrum.

1 Eodem die, via Salaria, paſsio beati Getulij, clariſsimi & doctiſsimi viri, ſociorumque eius, Cerealis, Amantij, & Primitiui. qui iuſſu Adriani imperatoris primo cæſi, deinde in carcerem recluſi, poſtremò incendio ſunt traditi. Apud Nicomediam, ſancti Zachariæ. Antiſiodori, ſancti Cenſurij, epiſcopi & confeſſoris. *Pariſijs, depoſitio ſancti Landerici, epiſcopi & confeſſoris. qui eiuſdem vrbis antiſtes, licet minus plene miraculorum ſignis fulgeat in terris, tamen cum Domino creditur regnare in cœlis.*

2 P *In Colonia Agrippina, paßio ſanctißimi Maurini, abbatis & martyris. Huius fortißimi crucis ſuæ ſigniferi, Chriſtus, chara ſibi merita, per crebra virtutum opera, mundo declarauit, quando eius ſacrum corpus reuelare*

dignatus

dignatus eſt. ℥ *Die decima, ſacroſancti martyris Timothei, epiſcopi Pruſæ.*

¶ ℩ *Eodē die, trāſlatio ſancti Iuonis epiſcopi, de Perſide.* 3

In Scotia, ſanctæ Margaretæ reginæ. 4

ANNOTATIONES.

1 Getulij, Cerealis, Amantij, & Primitiui martyrium habet Surius mutato ſtylo.

2 Maurini hiſtoria paſsionis, & potiſsimū inuentionis eſt Ms. auctore Stephano quodam, ad D. Chriſtianum, Anno 990.

3 De Iuone ex catalogo Brytannico. Andreas Leucander, abbas Rameſienſis, ſcripſit elaborate vitam Iuonis epiſcopi Perſarum in Anglia ſepulti, poſt eius tranſlationem per Ailvvinum comitem Oſtroanglorum. quam poſtea Gotzelinus Bertinianus elegantiorem aliquanto reddidit.

4 De Margareta Surius, & qui notantur à nobis 16. Nouemb.

Tertio Idus Iunij, luna 11. Iun. A

26. 8. 18. 29. 11. 21. 3. 13. 24. 6. 17. 27. 9. 19. 1. 12. 22. 4. 14

NAtalis ſancti Barnabæ Apoſtoli. qui cum eſſet Cyprius, cum Paulo gentium Apoſtolus ordinatus eſt. Huius corpus, tempore Zenonis imperatoris, ipſo reuelante repertum eſt. In Aquileia, paſsio ſanctorum Felicis & Fortunati, ſub perſecutione Diocliciani & Maximiani. qui cum eſſent duo germani fratres, equuleo ſunt ſuſpenſi, atque ardentes lampades circa eorum latera appoſitæ. Quibus mox Dei virtute extinctis, per ventrem feruenti oleo ſunt perfuſi, atque ad vltimum in confeſsione Chriſti capite truncati. *Bremæ, ſancti Remberti, archiepiſcopi & confeſſoris.* 1 2

¶ P *Eodem die, relatio corporis ſanctæ Ragenfredis virginis.*

ANNOTATIONES.

1 De Barnaba Act. 11. & ſequentibus capitibus, apud Metaphraſtem, laudatio Alexandri monachi. Hieronymus de viris illuſtr. cap. 16. Iſidorus de patribus vtriuſque teſtamenti. Beda libro retract. in 4. Actorum. Præfatio Ambroſiana. & Sixtus

Senenſis libro 2. bibliothecæ ſanctæ. Quidam addunt etiam Ioannem Marcum, miniſtrum Pauli, Ms.

2 De Remberto, Albertus Crantzius, metropolis lib. 2. cap. 10. & 11. Bauo Corbeienſis abbas de ſui temporis mirabilibus actis memorabile quid in laudem ſancti Remberti perſcribit. Sunt & alia multa, quæ de ſancto viro copioſe in eius vita ſunt exarata, per contemporaneum to. 1. Surij, pag. 830.

12. Iun. B Pridie Idus Iunij, luna

27. 9. 19. 1. 12. 22. 4. 14. 25. 7. 18. 28. 10. 20. 2. 13. 23. 5. 15

MEdiolani, natalis beati Nazarij martyris. *Sed feſtiuitas martyrij agitur quinto Calēdas Auguſti.*

1 Item Romæ, ſanctorum martyrum Baſilidis, Cyrini, & Naboris, [b] *& Nazarij. Quorum Naborem & Nazarium, ſimul cum Gorgonio martyre, tranſtulit à Roma in Galliam Grodegandus Metenſis epiſcopus, permittente Paulo papa Romano, anno Dominicæ incarnationis ſeptingenteſimo ſexageſimo quinto; & collocauit*

† *prædictus epiſcopus ſanctum Gorgonium, in monaſterio quod dicitur Gorzia: ſanctum vero Naborem in monaſterio, quod dicitur Noua cella †: ſanctum quoque Nazarium, in monaſterio, quod dicitur Loreſhaim. vbi ſigna & miracula in ſanitate infirmorum & debilium, ſæpius fiunt.*

† S. Hilarij in Lotharingia, vbi nunc eſt oppidum S. Naboris.

2 *P Ipſo die, ſancti Odulphi, preſbyteri & confeſſoris. cuius reliquiæ habentur apud ſanctum Saluatorem Traiecti. ¶ In oppido Rhenenſi, eleuatio ſanctæ Cuneræ, virginis & martyris. § Die duodecima, ſancti patris*

3 *Onuphrij. & ſancti patris Petri Athoniti.*

ANNOTATIONES.

1 Baſilidis, & trium collegarum martyrium, breuiter habent Romanæ lectiones. è quibus, & ex Beda, loco verborū Vſuardi {apud præfatam vrbem} poſui {Romæ}.

2 Odulphi hiſtoria ante aliquot ſæcula conſcripta, eſt apud Surium pag. 602.

3 Honofrij eremitæ & aliorum patrum vita, per Paphnutium anachoritam, habetur in Simeone Metaphraſte 11. Iunij, & in vitis patrum.

Idibus

Idibus Iunij, Iuna 13. Iun. C

28.10.20.2.13. 23.5.15.26.8. 19.29.11.21.3. 14.24.6.16

ROmæ, via Ardeatina, natalis ſanctæ Feliculæ virginis & martyris. quæ nolens nubere, neque idólis immolare, tradita eſt cuidam vicario, qui fecit eam perſeuerantem in confeſsione Christi, poſt tenebroſam cuſtodiam, & famis inopiam, leuari in equuleo, & ſic demum deponi, & præcipitari in cloacam. Eodem die, ſancti Fandilæ presbyteri. qui apud Cordubam ciuitatem capite amputato, martyrium ſumpſit. 1 r *In ciuitate Padua, beati Antonij Luſitani, Vlyſbonenſis, illuſtris confeſſoris, Minoritæ. qui celeberrimus extitit vita, miraculis, & doctrina.* 2 *In Africa, ſanctorum martyrum, Fortunati, Luciani, & Creſcentiniani.* g *Die decima tertia, ſanctæ martyris Acylines.* 3 *& ſancti Triphillij † epiſcopi Leucoſiæ in Cypro.* Sozom. l. 1. c. 11. ¶ P *Gandaui, eleuatio ſancti Landoaldi, ſociorumq́; eius.*

In Claraualle, obitus Gerardi monachi. de quo Bernardus ſermone ſuper Cantica vigeſimo ſexto. Item ſancti Peregrini ſiue Cetæi, Aternenſis epiſcopi, & martyris, in Hadrienſi ciuitate in fluuium Piſcariæ merſi, tempore ſancti Gregorij papæ.

ANNOTATIONES.

1 Feliculæ martyrium ſcribit ſanctus Marcellus S. Petri diſcipulus, ad ſanctos, Nereum & Archilleum in eorum geſtis, 12. Maij. pag. 177. Surij.

2 Antonij Vlysbonenſis vita, grauiter & fideliter deſcripta eſt à Franciſcano quodam. quam Surius habet nonnullis omiſsis, abſque tamen hiſtoriæ detrimento. Vulgo à Padua vocatur, antea dictus eſt Ferdinandus.

3 Aquilinæ hiſtoriam habet Metaphraſtes.

Decimo octauo Calendas Iulij, Iuna 14. Iun. D

29.11.21.3.14. 24.6.16.27.9. 20.1.12.22.4. 15.25.7.17

ELiſci prophetæ. qui apud Samariam Palæſtinæ, 1 vt ſcribit beatus Hieronymus, conditus eſt; vbi & Abdias propheta quieſcit. Apud Cæſaream

2 Cappadociæ, natalis ſancti Baſilij epiſcopi. qui tempore Valentis, doctrina & ſapientia inſignis, omnibusque virtutibus fundatus, mirabiliter effulſit. In territorio Sueſsionis ciuitatis, ſanctorum martyrum, Rufini & Valerij. qui à præſide Rictiouaro, poſt illata ſibi tormenta, iuſsi ſunt decollari.

Ipſo die, ſancti Quintiani, presbyteri & confeſſoris. ᵇ *Viennæ, ſancti Etherij epiſcopi* †. ¶ *Syracuſis, ſancti Martiani epiſcopi. qui ab Apoſtolo miſſus Seleucum, ibi & Gordium, & magnam multitudinem conuertit.*

viri in omnibus eximij. Ado an. 604.

§ *Die decima quarta, ſancti patris Methodij, patriarchæ Conſtantinopolis.*

¶ Aurelianis, tranſlatio ſanctorum Aniani, Monitoris, & Floſculi, ciuitatis eius epiſcoporum, Euſpitij abbatis Miciacenſis primi, Baudelij & Scubilij martyrum, & Agiæ matris ſancti Lupi epiſcopi, & liberatio ciuitatis ab Hunis, per ſanctum Anianum epiſcopum.

ANNOTATIONES.

1 Eliſei laudationem per Baſilium Seleuciæ epiſcopum, habet Metaphraſtes. Vt ſcribit Hieronymus} in epitaphio Paulæ, & tomo 6. initio commentariorum in Abdiam.

2 De Baſilio magno, ſanctus Amphilochius, Iconij epiſcopus, in præfatione vitæ eius. Cum tres admirabiles & ſacratiſsimi viri, Gregorius Theologus eximius, Gregorius Nyſſæ epiſcopus memorabilis, atq; Ephræm beatiſsimus, diuerſis epitaphijs illuſtrarint, patrem & prçceptorem noſtrum Baſilium, viſum eſt & mihi, tanquam abortiuo, quæ ab ijs venerabilibus patribus prætermiſſa ſunt, adijcere. Extat to 1. Surij pag. 4. Nazianzenus & Nyſſenus de Baſilio in eorum operibus. Tilmannus etiam alia quædam, huc pertinentia, Baſilio præmiſit, ex Hieronymo, Suida, Philoſtorgio, & Theodorito.

15. Iun. E Decimo ſeptimo Calendas Iulij, luna

1.12.22.4.15. 25.7.17.28.10. 21.2.13.23.5. 16.26.8.18

1 IN Cicilia, natalis ſanctorum, Viti, Modeſti, & Creſcentiæ. qui ſub Diocliciano imperatore, poſt ollam plumbi feruentis, poſt beſtias & cataſtas diuina virtute ſuperatas, curſum glorioſi certaminis perege-

peregerunt. Apud Meſiam, ciuitate Doroſtoro, ſancti Eſichij militaris, qui cum beato Iulio comprehenſus, ſub præſide Maximo, poſtea martyrio coronatus eſt. *Aruernis, ſancti Abrahæ confeſſoris.* 2

Apud Vuentanam ciuitatem, ſanctæ Eadburgæ. 3 *In territorio Valencenenſi, in villa quæ dicitur Criſpinium, ſuper fluuium Hon, tranſitus ſanctiſſimi ac beatiſſimi patris * Landelini. Hic à beato Autberto eruditus, ſed poſt malorum ſuaſione deceptus, viam veritatis deſeruit, ſed precibus eiuſdem, & angelica viſitatione territus, poſtea reuocatus, & à beato Martino papa officium prædicationis ſuſcipiens, & efficaciter complens, plurimorumq; fundator cœnobiorum exiſtens, quieuit in pace.* nostri 4

¶ Item ipſo die, tranſlatio corporis eiuſdem ſancti Landelini, à Godefrido Cameracenſi epiſcopo. In Hoyo, tranſlatio ſancti Domitiani, epiſcopi & confeſſoris. Eodem die, tranſlatio beati Mengoldi, ducis & martyris.

In Cilicia, ſancti Dulæ martyris. *De Dula Metaph.*

ANNOTATIONES.

1 Viti, Modeſti, & Creſcentiæ certamen habet Surius ex antiquiſsimis Ms. codicibus.

2 De Abraham Gr. Turonen. lib. 2. hiſtoriæ Francorũ cap. 21. Fuit in monaſterio beati Cyriaci vrbis Aruernæ, abbas Abraham nomine, qui fide atque operibus Abrahæ illius prioris refulgebat, ſicut in libro vitæ eius ſcripſimus. Hoc eſt, Capite 3. de Patribus Galliæ. Eiuſdem epitaphium ſcribit Sidonius lib. 2. epiſt. penultima ad S. Voluſianum Turonorum epiſcopum.

3 Edburgæ vitam ſcripſit Osbertus de Stoke. quæ incipit, Fidelibus in Chriſto ſororibus. Claruit anno 1136. Ex catalogo Brytannico.

4 Landelini breuem hiſtoriam habet Surius. Quæ Criſpinij extat Ms. ea eſt auctore Philippo, abbate Bonæ ſpei.

Decimo ſexto Calendas Iulij, Luna 16. Iun F

2.13.23.5.16. 26.8.18.29.11. 22.3.14.24.6. 17.27.9.19

IN Gallijs, apud vrbem Veſontionem, ſanctorum martyrum, Ferreoli presbyteri, & Ferrutionis

diaconi. qui à beato Irenæo epiſcopo ad prædicandum verbum Dei miſsi, poſtea ſub Claudio iudice excruciati pœnis, gladio feriuntur. Apud Antio-
1 chiam, natalis ſanctorum martyrum, Cyrici, & Iulittæ matris eius. qui poſt dira verbera, & grauia tormenta, martyrij ſui curſum obtruncatione capitis impleuerunt. b *Paſsi ſunt cum eis & alij, quadringenti quatuor.* Lugduni, depoſitio beati Aureliani, epiſcopi Arelatenſis.. Ciuitate Namnetis, ſancti Similiani, epiſcopi & confeſſoris. h *Et in ciuitate*
2 *Maguntiaco, paſsio ſanctorum Aurei & Iuſtinæ ſororis eius. qui ab Hunis vaſtantibus Germaniam, in eccleſia occiſi ſunt.* g *Die decima ſexta, ſancti clarique miraculis, Tychonis Amathontæi.*

¶ q *In Eiſchel Conſtantienſis diœceſis, eleuatio ſancta-*
3 *rum virginum, Cunegundis, Mechtundis & Vuibrandis. Bergis,* p *tranſlatio ſanctæ Lewinnæ, virginis & martyris. Monaſterio Sithiu, inuentio pretioſiſsimi corporis ſancti Bertini. quod repertum eſt ſub capitaneo altaris ſancti Martini. vbi olim à beato Folquino tranſlatum, & reconditum fuerat, anno octingenteſimo quadrageſimo ſexto. Iacuit autem ducentis & ſex ferme annis, cum primitus in ſepulchro ſuo quieuiſſet, centum & quadraginta nouem annis.*

Turpinus c. 21. & ſeq. In Gallijs, Rolandi comitis Cenomanenſis, Oliuerij, & ſociorum. qui iuxta Pompelonem ſub Pyreneis montibus pro Chriſto pugnantes, Carolo magno imperante occubuerunt.

4 In Aquiria monaſterio Brabantiæ, obijt Lutgardis, abbatiſſa, magnæ deuotionis virgo.

ANNOTATIONES.

1 Quirici & Iulittæ, martyrium habet Simeon Metaphraſtes. Gelaſius inter apocrypha numerat paſsionem Cyrici & Iulittæ, quæ ab hæreticis perhibetur compoſita. Sed Aloyſius notat canonem hunc non de Græca hac, ſed de Latina hiſtoria mentionem facere, quæ ab iſta longe diuerſa eſt. Incipit Latina in Mſ. Domino fratri & coëpiſcopo Sozimo Theodorus. Chronicon

nicon Elnonenſe anno 930.

Hucbaldus famam cuius per climata mundi
Edita Sanctorum modulamina, geſtaque, clamant:
Hic Cyrici membra pretioſa, reperta Niuernis,
Noſtris inuexit oris, ſcripſitque triumphum.

2 De Auræo (vel Aureo potius) & Iuſtina, breuiter Breuiariũ Moguntinum, & Cochleus in catalogo de epiſcopis Moguntiæ, quem Vualafrido ſubiunxit. Annotatum eſt ad dictum Breuiarium, quod feratur libellus perſcriptus de miraculis Auræi, ad Adelbertum epiſcopum circa annum 1137.

3 Cunegundis, Mechtundis, Vuibrandis, & Chriſtiana tranſlatę ſunt, & eleuatę anno 1504. iam antea canonizatæ. Proceſſus eleuationis extat excuſus, circa eundem annum.

4 Lutgardis hiſtoriam conſcripſerunt, Guilelmus Affliginienſis, Ms. & Thomas Cantipratenſis Louanij Dominicanus, libris tribus, quos habet Surius.

Decimo quinto Calendas Iulij, luna 17. Iun. Q

3. 14. 24. 6. 17. 27. 9. 19. 1. 12. 23. 4. 15. 25. 7. 18. 28. 10. 20.

ROmæ, natalis ſanctorum martyrum ducentorum ſexaginta duorum. qui poſiti ſunt via Salaria veteri ad cliuum cucumeris. Eodem die, ſancti Vulmari confeſſoris, admirandæ ſanctitatis, 1
& religionis, viri. Aurelianis, ſancti Auiti, presbyteri & confeſſoris. 2
teri & confeſſoris. b *cuius vita miraculis coruſcabat. Hic inter alia facta quendam monachum defunctum in eccleſia, cæteris fratribus ſomno grauatis, oratione fuſa ad Dominum, à morte ſuſcitauit.* Apud Viennam, *ſancti Domnoli epiſcopi* †. ¶ *In pago Biturico, ſancti Gundolphi, epiſcopi & confeſſoris.* in redimendis captiuis piiſsimi. *Eodem die, ſancti Poſſemij ſacerdotis, miræ ſimplicitatis viri.* Ado Vien. *In monaſterio, quod Harea nuncupatur, ſancti Iuliani confeſſoris.* Anno 604 *Eodem die, Botulphi abbatis. Cremonæ, ſancti Himerij epiſcopi Aemiliæ, & confeſſoris.* 8 *Die decima ſeptima, ſanctorum martyrum, Manuelis, Sabelis & Iſmaelis.* de his trib' Metaph.

¶ ¶ *In Conſtantienſi diœceſi, eleuatio Chriſtianæ virginis.*

Item Piſis, ſancti Ranerij nobilis ac poſtmodum peregrini. qui cum Hieroſolyma viſitaſſet, abſtinentia & pietate clarus, obijt anno ſalutis milleſimo centeſimo ſexageſimo primo. In Arabia, raptus in cœlum ſancti Eliæ, prophetæ Domini, & Carmelitanæ religionis patriarchæ; qui tantam inuenit coram Domino gratiam. vt verbo clauderet & aperiret cælum. Item Fulconis † martyris, Remenſis epiſcopi. qui pro libertatis eccleſiaſticæ defenſione eſt interemptus.

Acta Eliæ habentur à 3. Regū 17 vſque 4. Reg. 2.
† Regino anno 905.

ANNOTATIONES.

1 De Vulmaro partem hiſtoriæ habet Surius.

2 De Auito vero Gregorius Turon. de gloria confeſſorum cap. 99. & apud Surium mutato fere ſtylo hiſtoria contexta à quodam, ſancti viri prope æquali.

*Die Dominica ante natalem Baptiſtæ. ᴾ In Foreſto, ſanctæ * Helenæ virginis & martyris. quæ Leuoldi regis gentilis filia vnica, iuſſu patris martyrium tulit: poſt mortem tot clarens miraculis, vt illis excitatus Leuoldus pater eius, fidem Chriſti, baptiſmi gratiam, ſimul & peccatorum veniam, acceperit. Huius ſacræ virginis corpus, in monaſterio Foreſtenſi, Ordinis ſancti Benedicti, prope Bruxellam quieſcit.*

al. Haſenæ

18. Iun. A Decimo quarto Calendas Iulij, Iuna

4.15.25.7.18. 28.10.20.2.13. 24.5.16.26.8. 19.29.11.21

Romæ, via Ardeatina, natalis ſanctorum martyrum Marci & Marcelliani fratrum. qui à duce Fabiano tenti, & ad ſtipitem ligati, in pedibus acutos acceperunt clauos. Cumque demum non ceſſaſſent laudare Chriſtum, lancea per latera transfixi, cum Chriſtum etiam in pœnis confiterentur, tam diu cruciati ſunt, quo ad vſque per coronam martyrij ad ſiderea regna migrauerunt. In Hiſpanijs, ciuitate Malaca, ſanctorum martyrum, *Siriaci & Paulæ virginis. qui poſt multa tormenta ſibi illata, lapidibus obruti, inter ſaxa animas cælo reddiderunt. *In territorio Senonenſi apud Cellas, depoſitio beati*

Geſta Sebaſtiani to. 1. pag. 434.
Cyria.

beati Fortunati, epiſcopi & confeſſoris. qui Vercellis ciuitate oriundus, & à primæuæ ætatis flore peritiæ literarum traditus, micante ſtudio Longobardorum philoſophus, deinde vero à beato Germano Pariſiorum epiſcopo cognitus, vitam ſancti Marcelli, prædictæ vrbis antiſtitis, totius mundi gyramini, indubitanter patefecit. In Lipara, Calogeri monachi ſanctiſsimi. de quo videtur Gregorius in quarto dialogorum mentionem facere. cap. 3. *§ Die decima octaua, ſancti martyris Leontij.* 1

Ciuitate Burdegala, ſancti Amandi, epiſcopi & confeſſoris.
Sconaugiæ obijt Eliſabeth, virgo ſanctimonialis, cui multa 2
ſecreta à Domino ſunt reuelata.

ANNOTATIONES.

1 De Leontij martyrio commentaria cōſcripſit Cyrus quidam ſcriba in tabulis plumbeis, & apud ſancti martyris monumen- *apud Metà*
tum ea depoſuit, vt ijs qui poſtea futuri ſunt, optimum relin- *phraſtem.*
queret exemplum in Chriſto Ieſu Domino noſtro.

2 Eliſabeth vita per Ecbertum cœnobitam Sconaugiæ, edita eſt à Fabro, in libro trium virorum, & trium ſpiritualium mulierum. Tritthemius de ſcriptoribus Germaniæ teſtatur Einichonem abbatem Sconaugiæ multa ſcripſiſſe proſa & metro: è quibus legit tantum, de laudibus diuæ virginis Elizabeth Sconaugienſis.

Decimo tertio Calendas Iulij, luna 19.Iun. B

5.16.26.8.19. 29.11.21.3.14. 25.6.17.27.9. 20.1.12.22

MEdiolani, natalis ſanctorum, Geruaſij & Pro- 1
taſij fratrum, ex quibus priorem tādiu iuſsit Aſtaſius Comes plumbatis cædi, quouſque exhalaret ſpiritum: ſequentem vero fuſtibus cæſum capite truncari. Horum ſepulcra ſanctus Ambroſius Domino reuelante reperit, & ita incorrupta eorum corpora, ac ſi eodem die fuiſſent interempti. Apud Rauennam, ſancti Vrſicini martyris. qui ſub iudice Paulino, poſt nimia tormenta, in confeſsione Domini immobilis permanens, capitis abſciſione martyrium

tyrium cōpleuit. ʳ *Item ſancti Romoaldi confeſſoris.*

¶ ᑫ *Biſontij, commemoratio ſancti Stephani.*

¶ Cum enim protomartyris brachium auro & gemmis præparatum, à furibus eſſet ſublatum, populus lamentabatur vitam ſuam perditam eſſe in brachio patroni. Quem tumultum piſcatores audientes, monſtrarunt populo ſanctum brachium nudum, cum lumine in ſicco interaquas poſitum: & omnes ſimul videntes, indubitatam fidem eius miraculi poſteris reliquerunt. In vrbe Cononenſium, ſancti Sozimi martyris.

De Sozimo Metaphr.

ANNOTATIONES.

1 De Geruaſio & Protaſio habet Surius Metaphraſtem. Ambroſij epiſtolam ad fratres per omnem Italiam: eiuſdem epiſtolam 85. ad ſororem, & ſermonem 91. Meminerunt etiam Auguſtinus ſermone 108. de diuerſis, & lib. 22. de ciuit. Dei cap. 8. Paulinus in vita Ambroſij circa initium. & Gregorius Turonicus in laudem martyrum cap. 4. vbi citat epiſtolam beati Paulini.

2 Romualdi confeſſoris vitam deſcripſit luculento ſermone eloquentiſsimus vir Petrus Damianus, epiſcopus & Cardinalis, vt ſcribit S. Antoninus parte ſecunda tit. 15. cap. 15. Habet eum Surius. Tranſlatio autem corporis ſancti patris Romualdi, ſacræ eremi Ordinis Camaldulenſis inſtitutoris, excuſa eſt Florentiæ, in 8. anno 62.

20 Iun. C Duodecimo Calendas Iulij, luna

6.17.27.9.20. 1.12.22.4.15. 26.7.18.28.10. 21.2.13.23

Romæ, depoſitio ſancti Nouati, fratris Timothei presbyteri. qui ab Apoſtolis in fide eruditi ſunt. Horum ſorores fuerunt beata Potentiana & Praxedis, ſacræ virgines Chriſti. ᵇ *in quarum geſtis de eo ſcribit Paſtor,* ᵃ *ad prædictum Timótheum germanum eius.* Ciuitate Tomis, ſanctorum Pauli & Cyriaci. *Ciuitate Sagienſi, beati Latuini, præfatæ vrbis epiſcopi, & confeſſoris. Fontanellenſi cœnobio, natale ſancti Baini, epiſcopi & confeſſoris. Truncinij, P depoſitio ſanctæ Aldegundis virginis, filiæ beati Baſini,*

Apud Adonem.

1 *regis & martyris.* ʳ *Ipſo die, ſancti Silucrij, papæ & martyris. Eodem die, ſanctæ Florentiæ virginis.*

g Die

℥ Die vigeſima, ſacroſancti martyris Methodij, epiſcopi Pateræ.

¶ ꝗ Bergis, ꝑ glorioſa tranſlatio ſancti Oſuualdi regis, & ſanctæ Iduhergæ virginis.

ANNOTATIO.

1 De Siluerio, Pontificale cap. 60. ipſe ad amatorem, & Liberatus breuiarij cap. 22. tomo 2. Concil.

Vndecimo Calendas Iulij, luna 21. Iun. D

7. 18. 28. 10. 21. 2. 13. 23. 5. 16. 27. 8. 19. 29. 11. 22. 3. 14. 24

APud Siciliam ciuitate Syracuſana, natalis ſan-
ctorum martyrũ, Rufini & Martiæ. Romæ,
ſanctæ Demetriæ virginis. Hæc cum ante impium De Deme.
Iulianum pro fide Chriſti introduceretur, in con- geſta Pig-
feſsione ſpiritum emiſit. In pago Madriacenſi, menq.
ſancti Leutfredi confeſſoris. qui in monumentum
eximiæ ſanctitatis, orationibus ſuis fontem produ-
xiſſe fertur de terra. In Africa, ſanctorum Quiriaci
& Apollinaris. *Eodem die, ſancti Martini, Tungrenſis*
eccleſiæ epiſcopi, & confeſſoris. qui conuertit Haſbanos,
& multis claruit miraculis. [b] *In Moguntia, natale ſan-*
cti Albani martyris. ℥ Die vigeſima ſecunda, ſacroſancti 1
martyris Iuliani Tarſi.
¶ Palæſtinæ, ſancti Euſebij epiſcopi & confeſſo- 2
ris, viri excellentiſsimi ingenij, & hiſtoriographi.

ANNOTATIONES.

1 De Albano. Trithemius in chronicis Hirſaugiæ. Rupertus monachus in monaſterio ſancti Albani, ſcholæ præſidens, vitam & paſsionem ſancti Albani metrice deſcripſit, circa annum 892. Idem in epiſtola ad Albertum archiepiſcopum Moguntinum, refert Sighardum monachum S. Albani, ſcripſiſſe eius vitam, anno 1297. Ad huius diſtinctionẽ, Colonienſes Albanum ex Britannia ad ſe allatum, vſitatius Albinum nuncupant.

2 De Euſebio ex Socrate lib. 2. cap. 3. & lib. 4. tripartitæ cap. 3. Euſebius cognomento Pamphilus, Cæſariæ Palæſtinæ epiſcopus, mortem obit, & Acacius eius diſcipulus in illum ſucceſsit

epiſco-

epiſcopatum: qui librum de vita præceptoris ſui Euſebij, conſcripſit. Fidem Nicenam approbat apud Socratem lib.1. cap.5. lib.2. cap.17.

22.Iun. E Decimo Calendas Iulij, luna

8.19.29.11.22. 3.14.24.6.17. 28.9.20.1.12. 23.4.15.25

1 IN Britannia, ſancti Albani martyris. qui tempore Dioclitiani, in Verolamio ciuitate poſt verbera & tormēta acerba, capite plexus eſt. Paſſus eſt etiam cum illo vnus de militibus, eo quod eum iuſſus ferire, noluerit. a *Quo in tempore perſecutio crudelis* Hoc eſt, in Brytannia. *Oceani littus tranſgreſſa, etiam Aaron & Iulium* † *Brytanniæ, cum alijs pluribus viris ac fæminis, felici morte damnauit.* Apud Nolam Campaniæ, natalis beati

2 Paulini, epiſcopi & confeſſoris. cuius meminit ſanctus Gregorius in libro dialogorum. Claruit autem non ſolum eruditione, & copioſa vitæ ſanctitate, ſed etiam potentia aduerſus dæmones. Ipſo die,

Gennadius de vir.ill. cap.22. depoſitio ſancti Niceæ † Romatianæ ciuitatis epiſcopi. P *In pago Hainnocenſi, ſuper fluuium Hagnam, depoſitio ſancti Domitiani confeſſoris. qui beato Landelino in peregrinatione ſua comes indiuiduus exiſtens, & ab eodem in loco eodem eremita conſtitutus, multis clarus virtutibus, migrauit ad Chriſtum, & modo cum ſuo magiſtro felix requieſcit Criſpinio.* r *Apud Alexandriam, in monte qui vocatur Ararath, paſſio ſancto-*

3 *rum martyrum decem millium crucifixorum. Eodem die, ſanctæ Conſortiæ virginis,* q *in Cluniaco cœnobio. In* q Rotrudis *monaſterio Sithiu,* P *ſanctæ* * *Ortrudis virginis.* g *Die vigeſima ſecunda, ſancti hieromartyris Euſebij, epiſcopi Moſatenſium.*

¶ In Friſia iuxta Groningam, tranſlatio Vualtfridi martyris, Theraſiæ vxoris eius, & Ratfridi filij. Item beatæ memoriæ Ioannis Phiſceri, epiſcopi Roffenſis & martyris. qui verum egit epiſcopum vitæ ſanctimonia, aſsiduitate docendi, voce & ſcri-

pris,

pus, liberalitate & benignitate in egenos ac ſtudioſos. Mancipatus eſt diutiſsimo carceri propter adulterij deteſtationem, & tandem propter vnitatem fidei & eccleſiæ, quam tuebatur, ceruice ſecurim excepit, anno ſupra ſeſquimilleſimum trigeſimo quinto. Thomas autem Morus in gloria martyrij paucis diebus eum præceſsit.

ANNOTATIONES.

1 De Albano Gildas in excidio Britanniæ, & poſt eum fuſius Beda lib.1.hiſtoriæ gentis ſuæ cap.6.7. Surius quoque pag.532. Item ex catalogo Brytannico. Albani martyris vitam, quæ incipit, Quiſquis beatorum martyrum glorioſa, ſcripſit annonymus ſcriptor Brytannus; cuius floridum opus, imo luculentum ac venuſtum, viuit, perpetuoque viuet per exemplaria, quam diu mundus durauerit. Claruit anno 590. Vnvvonus presbyter ſcripſit vitam Albani martyris. Claruit An. 970.

2 De Paulino, Ambroſius epiſt.36. Hieronymus epiſt.13. Paulino, Auguſtinus lib.1.de ciu. Dei cap.10. epiſt.34.& 35. Proſper. de vita contempl. cap.9. Gregorius papa lib.3. dial. cap.1. & 2. Greg. Turonenſis de gloria confeſſorum cap.107. Paulus diaconus & alij: item Vranius presbyter pag.733. Surij.

3 Decem millium paſsio Ms. inſcribitur quo ad verſionē Anaſtaſio bibliothecario. doctis tamen quædam diſplicent in ea.

Nono Calendas Iulij, luna 23. Iun. F

9.20.1.12.23. 4.15.25.7.18. 29.10.21.2.13. 24.5.16.26

Vigilia ſancti Ioannis baptiſtæ. Eodem die, ſancti Ioannis presbyteri. † quem Iulianus inauditum, via Salaria veteri ante ſimulacrum ſolis, decollari præcepit. [b] *eiuſque corpus à beato Concordio preſbytero collectum, & ſepultum eſt, iuxta concilia martyrum.* In Tuſcia ciuitate Sutrina, ſancti Felicis † presbyteri. cuius os tamdiu iuſsit Turcius præfectus lapide contundi, donec emitteret ſpiritū. In Britannia, natalis ſanctæ Ediltrudis, virginis & reginæ. cuius corpus cum vndecim annis eſſet ſepultum, incorruptum inuentum eſt. P *Laubijs, Hidulphi ducis, & confeſſoris.* G *Die vigeſima tertia, ſanctæ martyris Agrippinæ.*

Geſta Pigmenij. *de quo paſſio Muſtiola* 1

¶ Ogniaci;

2 ¶ Ogniaci, tranſitus beatæ Mariæ, ibidem recluſæ. Cameraci obijt anno milleſimo ſeptuageſimo ſexto in monaſterio ſancti ſepulcri, P dominus Lietbertus epiſcopus Cameracenſis.

ANNOTATIONES.

1 Ediltrudis ſiue Edildridæ vitam, ſcribit venerabilis Beda, libro 4. hiſtoriæ gentis Anglorum, cap. 19.

2 Mariæ Ogniacenſis vitam ſanctiſsimam, libris duobus conſcripſit, doctiſsimus epiſcopus & Cardinalis Iacobus de Vitriaco, qui in Belgio crucem Legatus prædicauit cõtra Albigenſes. Extant pag. 741. Surij.

24. Iun. G Octauo Calendas Iulij, luna

10.21.2.13.24. 5.16.26.8.19. 30.11.22.3.14. 25.6.17.27

1 NAtiuitas beati IOANNIS, Baptiſtæ & præcurſoris Domini. *Cuius natiuitatem, vitæ auſteritatem, prædicationem, & paßionem, ſacra Euangelica pandit hiſtoria.* In territorio Pariſiacenſi, vico *Criſtoilo, paſsio ſanctorum, Agoadi & †Agliberti, cum alijs innumeris, promiſcui ſexûs. Auguſtoduno, depoſitio ſancti Simplicij epiſcopi. *Antiſiodori, ſancti Heiri, viri ſanctißimi. In pago Pictauenſi, ſanctæ Pecinnæ virginis. Hugardiæ, natalis ſancti Oduini, presbyteri & martyris.*

al. Criſtolio †al. Glib. 2

ANNOTATIONES.

1 De Baptiſta multa collegit Aloyſius. quæ habentur parte 1. & apud Surium. De eodem Bernardi ſermo in illud Ioan. 3. Ille erat lucerna ardens ac lucens. Cyrillus Hieroſolym. catheceſi 3. &c. Item liber primus D. Caniſij, de verbi Dei corruptelis.

2 De Simplicio, Gr. Turonenſis cap. 74, 76, 77. de conf.

25. Iun. A Septimo Calendas Iulij, luna

11.22.3.14.25. 6.17.27.9.20. 1.12.23.4.15. 26.7.18.28

Act. 20. APud Pyrrhi Berœam, ſancti Soſipatris, diſcipuli beati Pauli Apoſtoli. In Alexandria,
1 ſancti Gallicani martyris, qui, cum triumphalibus infulis ſublimatus, acceptus eſſet Auguſto Conſtantino, & charus, per ipſius filiam, nomine Conſtantiam,

tiam, ac Chriſti martyres, Ioannem & Paulum, ad fidem conuerſus eſt. Huius ſacræ opinionis fama, poſtmodum in toto orbe in tantum excreuit, vt ab oriente & occidente venientes, viderent virum ex patricio & conſule, lauantem pedes pauperum, ponentem menſam, aquam manibus effundentem, languentibus ſolicite miniſtrãtem, & cætera ſanctæ ſeruitutis officia exhibentem. Ipſe vere poſtea cum ſacrificare cogeretur ſub Iuliano, & contemneret, percuſſus gladio in corpore, Chriſti martyrem ſe fecit. Romæ, ſanctæ Luciæ virginis, cum alijs viginti duobus, *b & Aceiæ regis.* P *Laubijs, beati Theodulphi, epiſcopi & confeſſoris.* r *In Taurino, ſancti Maximi, epiſcopi & confeſſoris. Item, ſancti Proſperi epiſcopi.* 2 P: *In Egmunda, partium Hollandiæ, ſancti Adelberti, confeſſoris & leuitæ.* ¶ *Biſontij, ſancti Antidij, epiſcopi & martyris. qui à Vuandalorum rege ob fidem Chriſti eſt occiſus.* 3 *In Gemeliaco, natalis ſanctorum Amandi & Domnoleni confeſſorum.* g *Die vigeſima quinta, ſanctæ hoſiomartyris Febroniæ.* 4

¶ r *Eodem die, in baſilica ſancti Marci euangeliſtæ Venetijs, apparitio eiuſdem. Eodẽ die, tranſlatio ſancti Eligij, epiſcopi & confeſſoris.* P: *item in Dauentria, ſanctorum confeſſorum Lebuini & Radbodi.* ¶ *Truncinij* P *tranſlatio corporis ſancti Gerulphi martyris.* ¶ *In Stabuleto monaſterio* P *tranſlatio ſancti Remacli. Eodem die, ſancti Vindiciani Cameracenſis epiſcopi.*

ANNOTATIONES.

1 Gallicani martyrium ſcribit Terentianus, in paſsione Ioannis & Pauli, 26. Iunij.

2 Proſperi vitam habet Surius, authore Ioanne Antonio Flaminio Imolenſi.

3 Adalberti vero per cœnobitas Medelocenſis, qui eam conſcripſerunt iuſſu Egberti epiſcopi Treuirenſis, filij Theodorici iunioris, Comitis Hollandiæ, circa annum 990. Eſt & altera

Adalberti hiſtoria Ms. per monachum Hæcmundæ.
4 Feboniæ vitam & martyrium ſcripſit Thomais ſanctimonialis, apud Metaphraſtem die 15. Iunij.

26.Iun. B Sexto Calendas Iulij, luna

12.13.4.15.26. 7.18.28.10.21. 2.13.24.5.16. 27.8.19.29

1 ROmæ, natalis ſanctorum Ioannis & Pauli fratrum. quorum primus, præpoſitus: ſecundus, primicerius Conſtantiæ virginis, filiæ Conſtantini, fuit. Qui poſtea ſub Iuliano, martyrij palmam gladio cædente perceperunt; [b] *miſſo Terentiano campi ductore, intra domum propriam decollati. qui tamen poſtea Chriſtianus factus eſt.* [a] *Et ab ipſo Terentiano deſcripta eſt paßio horum martyrũ.* Apud Tridentinam vrbem, ſancti Vigilij epiſcopi. qui ſub Stilicone conſule pro Chriſti nomine magno imbre lapidum percuſſus, martyrium compleuit. In pago Pictauenſi, ſancti Maxentij, presbyteri & confeſſoris, glorioſi in miraculis. Eodem die, ſanctæ Perſeue-
2 randæ virginis. *Legionenſi ciuitate, ſancti Pelagij*
al. *fiſco* *martyris.* In † portu Valencianas, ſancti Saluij mar-
3 tyris, P *& epiſcopi. qui ab Abbia ciuitate ſua, in Gallias cum vno comite ad prædicandum veniens, & in villa illa quæ dicitur Beuiticum, à Vuinegardo filio Genardi, clam comprehenſus, & in capite ſecuri percuſſus, vna cum ſuo prædicto comite martyrium ſuſcepit. Qui ambo in ſtabulo reconditi, ibique ab Angelis honorifice cuſtoditi, ſicut*
* *apud nos* *in libro de paßione eorum * inuenitur, poſt tres annos reuelatione diuina ab imperatore Carolo magno inuenti, & in loco vbi nunc iacent ſepulti, vſque hodie ſignis & miraculis coruſcant. Sexto Calendas Iulij, ſancti Baboleni abbatis & confeſſoris.* g *Die vigeſima ſexta, ſancti patris Dauid Theſſalonicæ.*

4 ¶ Item, obitus ſanctæ memoriæ Anthelmi, epiſcopi Bellicenſis, & confeſſoris, ordinis Carthuſienſis.

ANNO-

ANNOTATIONES.

1 De Iohanne & Paulo martyrij geſta habet Surius authore Terentiano campi ductore, qui decollationi præfuit.
2 De Pelagio. Roſuitha Saxo ſanctimonialis Gandersheimenſes, Norimbergæ impreſſa anno 1501, in epilogo carminũ. Seriem martyrij ſancti Pelagij quidam qui eiuſdem ciuitatis eſt indigena, mihi expoſuit, qui ipſum pulcherrimum virorum ſe vidiſſe, & exitum rei veraciter atteſtatus eſt cognouiſſe. Incipit ipſa authore;

Inclyte Pelagi martyr fortiſsime Chriſti.

3 Saluij hiſtor. & ſocij, extat Ms. & vetuſto ſtylo, & recẽtiori.
4 Anthelmus Prior fuit maioris Carthuſiæ, poſtmodum epiſcopus. cuius vitam habet Surius per eius æqualem, & familiarem.

Quinto Calendas Iulij, Luna 27. Iun. C

13. 24. 5. 16. 27. 8. 19. 29. 11. 22. 3. 14. 25. 6. 17. 28. 9. 20. 1

APud Galatiam, beati Creſcentis, diſcipuli ſancti Pauli Apoſtoli. qui in Gallias tranſitum faciens, verbo prædicationis multos ad fidẽ Chriſti conuertit. Rediens vero ad gentem, cui ſpecialiter epiſcopus fuerat datus, Galatas vſque ad beatum finem vitæ ſuæ, in opere Domini confortauit. Cordubæ, ſancti Zoili martyris, cum alijs decem & nouem: cuius corpus, cum longo tempore vbi nam ſepultum fuerit, latuiſſet, venerabili epiſcopo eiuſdem loci, nomine Agapio, ex diuina reuelatione manifeſtatum eſt. [1] *In Hungaria, ciuitate Varadienſi, ſancti Ladiſlai, regis & confeſſoris. qui clariſsimis miraculis vſque in hodiernum diem coruſcat.* ¶ *Cathalaunis, ſanctæ Pomæ virginis, ſororis ſanctiſsimi Memmij.* *Criſpinij, depoſitio beatiſsimi Adelini confeſſoris Chriſti. Hic à beato Landelino, ſuper fluuium Hon conſtitutus, vt Chriſti athleta vitam virtutibus adornatam ſedulo ducens, migrauit ad Chriſtum. In quo loco ſepultus fuiſſe creditur, vt miracula crebra monſtrauerunt. ſed poſtea Criſpinio tranſlatus, cum magiſtro ſuo adeſſe monſtratur.*

Adalberti hiſtoria Ms. per monachum Hæcmundæ.
4 Febroniæ vitam & martyrium ſcripſit Thomais ſanctimonialis, apud Metaphraſtem die 15. Iunij.

26. Iun. B Sexto Calendas Iulij, luna

12. 13. 4. 15. 26. 7. 18. 28. 10. 21. 2. 13. 24. 5. 16. 27. 8. 19. 29

1 ROmæ, natalis ſanctorum Ioannis & Pauli fratrum. quorum primus, præpoſitus: ſecundus, primicerius Conſtantiæ virginis, filiæ Conſtantini, fuit. Qui poſtea ſub Iuliano, martyrij palmam gladio cædente perceperunt; [b] *miſſo Terentiano campi ductore, intra domum proprlam decollati. qui tamen poſtea Chriſtianus factus eſt.* [a] *Et ab ipſo Terentiano deſcripta eſt paßio horum martyrũ.* Apud Tridentinam vrbem, ſancti Vigilij epiſcopi. qui ſub Stilicone conſule pro Chriſti nomine magno imbre lapidum percuſſus, martyrium compleuit. In pago Pictauenſi, ſancti Maxentij, presbyteri & confeſſoris, glorioſi in miraculis. Eodem die, ſanctæ Perſeuerandæ virginis.
2 *Legionenſi ciuitate, ſancti Pelagij*
al. *fiſco* *martyris.* In † portu Valencianas, ſancti Saluij mar-
3 tyris, [p] *& epiſcopi. qui ab Abbia ciuitate ſua, in Gallias cum vno comite ad prædicandum veniens, & in villa illa quæ dicitur Beuiticum, à Vuinegardo filio Genardi, clam comprehenſus, & in capite ſecuri percuſſus, vna cum ſuo pradicto comite martyrium ſuſcepit. Qui ambo in ſtabulo reconditi, ibique ab Angelis honorifice cuſtoditi, ſicut*
* *apud nos* *in libro de paßione eorum * inuenitur, poſt tres annos reuelatione diuina ab imperatore Carolo magno inuenti, & in loco vbi nunc iacent ſepulti, vſque hodie ſignis & miraculis coruſcant. Sexto Calendas Iulij, ſancti Baboleni abbatis & confeſſoris.* [g] *Die vigeſima ſexta, ſancti patris Dauid Theſſalonicæ.*

4 ¶ Item, obitus ſanctæ memoriæ Anthelmi, epiſcopi Bellicenſis, & confeſſoris, ordinis Carthuſienſis.

ANNO-

ANNOTATIONES.

1 De Iohanne & Paulo martyrij geſta habet Surius authore Terentiano campi ductore, qui decollationi præfuit.

2 De Pelagio. Roſuitha Saxo ſanctimonialis Gandersheimenſes, Norimbergæ impreſſa anno 1501, in epilogo carminũ. Seriem martyrij ſancti Pelagij quidam qui eiuſdem ciuitatis eſt indigena, mihi expoſuit, qui ipſum pulcherrimum virorum ſe vidiſſe, & exitum rei veraciter atteſtatus eſt cognouiſſe. Incipit ipſa authore,

Inclyte Pelagi martyr fortiſſime Christi.

3 Saluij hiſtor. & ſocij, extat Ms. & vetuſto ſtylo, & recẽtiori.

4 Anthelmus Prior fuit maioris Carthuſiæ, poſtmodum epiſcopus. cuius vitam habet Surius per eius æqualem, & familiarem.

Quinto Calendas Iulij, luna 27. Iun. C

13.24.5.16.27. 8.19.29.11.22. 3.14.25.6.17. 28.9.20.1

Apud Galatiam, beati Creſcentis, diſcipuli ſancti Pauli Apoſtoli. qui in Gallias tranſitum faciens, verbo prædicationis multos ad fidẽ Chriſti conuertit. Rediens vero ad gentem, cui ſpecialiter epiſcopus fuerat datus, Galatas vſque ad beatum finem vitæ ſuæ, in opere Domini confortauit. Cordubæ, ſancti Zoili martyris, cum alijs decem & nouem: cuius corpus, cum longo tempore vbinam ſepultum fuerit, latuiſſet, venerabili epiſcopo eiuſdem loci, nomine Agapio, ex diuina reuelatione manifeſtatum eſt. [r] *In Hungaria, ciuitate Varadienſi, ſancti Ladiſlai, regis & confeſſoris. qui clariſſimis miraculis vſque in hodiernum diem coruſcat. [q] Cathalaunis, ſanctæ Pomæ virginis, ſororis ſanctiſſimi Memmij. Criſpinij, Depoſitio beatiſſimi Adelini confeſſoris Chriſti. Hic à beato Landelino, ſuper fluuium Hon conſtitutus, vt Chriſti athleta vitam virtutibus adornatam ſedulo ducens, migrauit ad Chriſtum In quo loco ſepultus fuiſſe creditur, vt miracula crebra monſtrauerunt. ſed poſtea Criſpinio tranſlatus, cum magiſtro ſuo adeſſe monſtratur.*

De Sāſone Metaphr. ſtratur. g Die vigeſima ſeptima, ſancti patris Sampſo-
nis, hoſpitum exceptoris.

¶ b In Epheſo ciuitate, feſtiuitas celebratur ſeptem
fratrum dormientium, hoc eſt, Maximiani, Malchi,
Marciani, Dionyſij, Ioannis, Serapionis, Conſtantini.

Oia monaſterio q † Hoia inſula, tranſlatio ſancti Florentij confeſſoris.
P In Gandauo, eleuatio ſancti Liuini martyris, & tranſ-
latio ſecunda corporis ipſius.

ANNOTATIO.

1 Creſcentis mentio fit 2. Timot. 4. 3. hiſt. eccl. c. 4. ab Adone
Vienneſi anno 59. & 101. à Grutero prefatione in Clementem.

28. Iun. D Quarto Calendas Iulij, luna

14.25.6.17.28. 9.20.1.12.23. 4.15.26.7.18. 29.10.21.2

1 doctoris. De Leone 2. Pontifi-cale c. 82. VIgilia Apoſtolorum Petri & Pauli. & natalis
beati Leonis papæ & † [1] confeſſoris. b qui ſedit
Romæ menſes decem: Hic eloquentißimus, & Græca La-
tináque lingua eruditus, ſanctam ſextam ſynodum fecit,
quæ in regia vrbe celebrata eſt: vbi damnati ſunt Cyrus,
Sergius, Pyrrhus, Paulus, Petrus, Macarius, Stephanus,
& Polychronius, nouus Simon, qui vnam voluntatem &
operationem in Domino Ieſu Chriſto prædicabant.

1 Apud Lugdunum Galliæ, ſancti Irenæi, epiſcopi
& martyris. quem conſtat beati Polycarpi ſacer-
De vir. ill. cap. 45. dotis & martyris fuiſſe diſcipulum, vt ſcribit Hie-
ronymus, & Apoſtolicorum temporum vicinum.
Poſtea vero perſecutione Seueri, cum omni fere
ciuitatis ſuæ populo, glorioſo coronatus eſt mar-
tyrio. Alexandriæ, ſanctorum martyrum, Plu-
tarchi, Sereni, Heraclidis, Herois, b item Sereni; Po-
tamiœnæ, Marcellæ, cum alijs tribus. Inter quos
præcipue emicuit Potamiœna virgo. quæ primo
immenſos & innumeros agones pro virginitate de-
ludans, deinde etiam pro martyrio exquiſita &
inaudita

inaudita tormenta perpeſſa, ad vltimum igni conſumpta eſt.

¶ 8 *Die vigeſima octaua, reportatio reliquiarum ſanctorũ Cyri & Ioannis, qui miraculis claruerunt.* P: *Item Traiecti, Benigni martyris, atque pontificis.*

ANNOTATIONES.

1 De Irenæo Euſebius lib.5.hiſt. cap.4.7.8. Rufini etiã tertio.
2 De Plutarcho & collegis, Euſebius lib.6.cap.4. de Plutarcho etiam cap.3. Rufinus c.4.5.3.

Tertio Calendas Iulij, luna 29.Iun. E

15.26.6.17.28. 10.21.2.13.24. 5.16.27.8.19. 30.11.22.3

ROmæ, natalis beatorũ Apoſtolorum PETRI & PAVLI. qui paſsi ſunt ſub Nerone Cæſare. quorum prior in eadem vrbe, iuxta viam triumphalem, totius orbis veneratione celebratur: ſequens vero in Oſtienſi ſepultus, pari habetur honore. 1

Eodem die, ſancti Marcelli martyris. qui apud caſtrum Argentomacum, pro fide Chriſti, vna cum Anaſtaſio militari viro, capite plexus eſt. In territorio Senonico, † beatæ Benedictæ virginis. al. beatę virginis

ANNOTATIO.

1 De Petro & Paulo multa habent Aloyſius parte 1. & Surius tomo 3. quæ alterutro loco requirantur. Mirum autẽ placere Iacobo Fabro, Lini nomine, de paſsione beati Petri ſcriptum, matronas Romanos à virorum toris pudicitiæ prætextu abducentis. Claudius Eſpencæus lib 6. de continentia cap 2. Habent autem Vſuardi exemplaria, quæcunq; conſului, Baſſo & Tuſco (aliâs Fuſco) conſulibus, ſed manifeſto errore: ijs enim conſulibus paſſus eſt Laurentius. Neque Vſuardi eſſe hoc ſomnium, inde colligo, quod is putarit Petrum & Paulum diuerſis annis paſſos eſſę. de quo die ſequenti. Errorem itaque ſuſtuli.

Pridie Calendas Iulij, luna 30.Iun. F

16.27.8.19.30. 11.22.3.14.25. 6.17.28.9.20. 1.12.23.4

COmmemoratio ſancti Pauli Apoſtoli. quem cum beato Petro cruce appenſo, cœlũ gladio 1

necatum excepit vna *eademque die, iuxta traditionem*
Anac. epiſt. 3. Gelaſ. de apocryphis. *beatorum pontificum, Anacleti & Gelaſij.* Romæ,
beatiſsimæ Lucinæ, diſcipulæ Apoſtolorum. Le-
2 mouicas ciuitate, ſancti Martialis epiſcopi. cum
3 duobus presbyteris, Alpiniano & Auſtricliniano:
quorum vita miraculorum ſignis admodum efful-
ſit. Ipſo die, ſancti Corſici presbyteri, & Leonis
ſubdiaconi. In territorio Viuarienſi, ſancti Oſtia-
ni, presbyteri & confeſſoris. *Eodem die, ſancti Odo-*
nis, epiſcopi Vrgellenſis. Orpij, ſanctæ Adilæ virginis.
¶ 8 *Die trigeſima, congregatio ſanctorum & bene-*
1 *dictorum duodecim Apoſtolorum.* P *Eodem die, ſanctæ*
Clothſendis virginis.

Quæ non eſt canonizata. In Brabantia, tranſitus fratris
Arnulphi de Bruxella, conuerſi monaſterij Villarienſis. vbi mi-
per Goſuinum cantorem. randa ſanctitatis eius geſta habentur †.

ANNOTATIONES.

1 Commemorationis feſtum inſtituit Gregorius 1. vt eſt cap.
42. Micrologi. Quod ad lectionem attinet, vetuſtus Vſuardi
codex habet {vna, non tamen eâdem die, ſed euoluto anni tem
In Acta, ad finem. pore; vt vir deſertus Arator ſcribit.} Sed maiores noſtri, præter
vocem vnâ, totam hanc ſententiam, velut improbabilem, dele-
uiſſe videntur. quidam etiam aliam repoſuerunt.
2 De Lucina, Ado, ex paſsione Proceſsi & Martiniani.
3 Martialis hiſtoria eſt excuſa Lutetiæ anno 66. cum Pſeudo-
abdia, nomine Aureliani epiſcopi, qui Martiali ſucceſsit.

IVLIVS HABET
DIES XXXI.

Calendis Iulij, luna 1. Iul. G

17.28.9.20.1. 12.23.4.15.26. 7.18.29.10.21. 2.13.24.5.r.

OCtaua ſancti Ioannis Baptiſtæ. P † *Mach-* ¶ *Apud*
liniæ, paßio ſancti Rumoldi, glorioſißimi *Malinas*
martyris atque pontificis, Scotorum regis 1
filij, ſignis & doctrina mirabilis. qui re-
galis celſitudinis ſolium, & pontificalis
dignitatis reſpuens honorẽ, Machliniam
petijt, ſibi diuinitus reuelatam: quam octauo Calendas
Iulij conſecrauit martyrio. Sed quia eadem die ſanctißimi
Baptiſtæ & præcurſoris Domini celebratur natiuitas,
Romanus pontifex Alexander quartus paßionem * *mar-* *noſtri*
tyris in natiuitatis prædictæ octauis inſtituit ſolennizari.

In monte Hor, depoſitio Aaron ſacerdotis primi. Num. 20
In territorio Lugdunenſi, depoſitio beati Domi- 33.
tiani abbatis. qui primus illic eremiticam vitam 2
exercuit, & plurimos ſibi in Dei ſeruitio aggregans,
magnis virtutibus, & glorioſis miraculis valde cla-
rus, collectus eſt ad patres, in ſenectute bona. Ci-
uitate Engoliſma, ſancti Eparchij, monachi & con- 3
feſſoris. † Aniſolæ monaſterio, ſancti Carilephi *al.* Anin
presbyteri. In territorio Remenſi, ſancti Theo- ſulæ 4
dorici presbyteri, *diſcipuli ſancti Remigij. qui eiuſdem* *Theo. vita*
magiſtri ſui meritis ſuffragantibus, à mortuis ſuſcitaſſe *pag. 27.*
aſſeritur filiam regis Francorum Theodorici: idemq́; rex *Surij.*
ſanctum defuncti corpus proprijs humeris ad ſepulcrum
euexit. P *Eodem die, ſolennitas ſanctæ Reginæ,* ¶ *quæ*
quieſcit apud Valencenas, in Dononio, monaſterio. In
territorio Pruuino, ſancti Theobaldi confeſſoris. In Bri-
tannia ſancti Leonorij, epiſcopi & confeſſoris. Aruer-
nis, depoſitio beati Galli, epiſcopi & confeſſoris. 5

ANNOTATIONES.

1 De Rumoldo. Sigebertus de viris illuſtribus cap. penultimo. Theodoricus monachus & abbas ſancti Trudonis, vitam ſancti Rumoldi vrbaniori ſtylo melioravit. Eſt cap. 10. manuſcripta. & cap 24. per ſcriptorem paulò recentiorem. Eandem ex Teutonico emiſit Ioannes Domijs paſtor Vuavrianus, impreſſam Bruxell. An. 69. Maiora tamen his depoſcerent magna Rumoldi merita.

2 Aaronis acta leguntur in Exodo, Leuitico, Numeris, Eccleſiaſtici 45. ad Hebr. 9.

3 De Eparchio reclauſo, Gregorius Turonicus lib. 6. *hiſtoriæ Francorum*, cap. 8. & vita per fere æqualem, pag. 29. Surij.

4 Carilephi presbyteri & monachi vita grauiter & eruditè conſcripta, eſt hac die apud Surium.

5 De Gallo epiſcopo, idem Gregorius, lib. 4. hiſtoriæ cap. 5. & de vita patrum cap. 6. pag. 23. Surij.

2. Iul. A — Sexto Nonas Iulij, — luna

18.29.10.21.2. 13.24.5.16.27. 8.19.30.11.22. 3.14.25.6.1

Luc. 1. d — VISITATIO *glorioſæ virginis* MARIAE *ad*
1 *Elizabeth, à domino Vrbano cum multis indulgentijs inſtituta.* Romæ via Aurelia, natalis ſanctorum,
2 Proceſsi & Martiniani. qui à beato Petro Apoſtolo baptizati; ſub Nerone autem oris contuſionem, equuleum, neruos, fuſtes, flammas, ſcorpioneſque perpeſsi, nouiſsime gladio cæſi, martyrio coronantur. Ipſo die, ſanctorum trium militum, qui cum beato Apoſtolo Paulo paſsi ſunt. Item, ſanctorum
3 martyrum, Ariſtonis, Creſcentiani, Eutychiani, Vrbani, Vitalis, Iuſti, Felicisſimi, Felicis, Martiæ, & Symphoroſæ. qui omnes apud Campaniam glo-
4 rioſo martyrio coronati ſunt. Turonis, depoſitio
¶ religioſe — ſanctæ Monegundis († virginis). *In Britannia ciuitate Vintonia, depoſitio ſancti Swithuni, epiſcopi &
5 confeſſoris. cuius merita vſque hodie miraculis coruſcant.* Vide 30. Sep. & ſurrum hic. — *Babenbergæ, ſancti Ottonis epiſcopi & confeſſoris* †.

¶ 8 Die

¶ g *Die ſecunda, depoſitio ſtolæ ſanctiſſimæ dominæ noſtræ Deiparæ in Blachernis* †. Zonaras to. 3. pag. 42

P *Dominica ſecunda poſt feſtum Ioannis, Binchij, tranſlatio ſanctorum, Vrſmari, Ermini, Theodulphi, Vlgiſi, Amoluini, Abel, Hydulphi, & Amalbergæ, de eccleſia Lobienſi, in oppidum Binchienſe, facta Anno milleſimo quadringenteſimo nono.*

ANNOTATIONES.

1 Viſitationis beatæ Mariæ Euangelicum feſtum, à Romanis pontificibus inſtitutum eſt, vt viſitatione Deiparæ Eccleſia libera ſit à ſciſſura, & incurſione hoſtili. Extantq; bullæ, Vrbani VI. & Bonifacij IX. parte 2. Legendæ.

2 De Proceſſo & Martiniano, ipſorum per Rom. Eccl. Notarios Geſta. Eoſdem celebrat Gregorius papa, Euangeliorum homilia 32. pag. 42. Surij.

3 Ariſton & reliqui, quos Vſuardus nominat, conuertuntur, & dant nomina Polycarpo, in Geſtis Sebaſtiani to. 1. Surij pa. 442. in Campania martyrio exilij coronantur, in eiuſdem geſtis, per Liuinum editis, pag. F. 8.

4 Monegundis vidua fuit, ſed ſanctimonialis: & ob id virginis nomenclatura honoratur ab Vſuardo. ſcribit de ea Greg. Turonenſis de gloria confeſſorum cap. 24. remittens lectorem ad librum quem de eius vita conſcripſit. Hoc eſt, ad Caput decimum nonum libri de vita patrum.

5 De Svvithuno, ex catalogo Scriptorum Britanniæ. Lamfridus monachus Vintonię, ſcripſit vitam Svvithuni epiſcopi, lib. 1. miracula lib 1. Claruit Anno 980. Vuolſtanus Vintonienſis monachus, alumnus Ethelvvoldi epiſcopi, ſcripſit Svvithuni tranſlationem, per Ethelvvoldum factam, An. 970. De miraculis eiuſdem Gotzelinus Morinenſis ſcripſit vitam Svvithuni epiſcopi. Cuius initium eſt, Glorioſo rege Anglorum Egberto. Cl. An. 1110. Extat, aut epitome eius, apud Surium.

Quinto Nonas Iulij, luna. 3. Iul. B

19. 30. 11. 22. 3. 14. 25. 6. 17. 28. 9. 20. 1. 12. 23. 4. 15. 26. 7

APud Edeſſam Meſopotamiæ, tranſlatio corporis ſanctæ Thomæ Apoſtoli. Ciuitate Cluſina, ſanctorum martyrum, Irenæi diaconi, & 1
Muſtiolæ nobiliſſimæ matronæ. qui paſſi ſunt ſub

Aureliano principe. In Laodicia Syriæ, ſancti
2 Anatholij epiſcopi. qui non ſolum religioſis viris, ſed & philoſophis, admiranda ſcripta dereliquit. Alexandriæ, ſancti martyris Tryphonis, & aliorum duodecim. Item Conſtantinopoli, ſancti Eulogij.

In Ooſtkercka, burgo Flandriæ, ſancti Guthagoni confeſſoris, regis Scotiæ. qui ibi peregrinus pro Chriſto, in pace quieſcit. g *Die tertia, ſancti martyris Hiacynthi. & ſancti patris Anatholij, epiſcopi Conſtantinopolis.* 1

¶ *Eodem die, Vuibrandis & Mechtundis virginum, quæ in Eiſchel quieſcunt.*

¶ Ipſo die, apud Neocæſaream Ponti, natalis beati Gregorij epiſcopi.

Quem Romana eccleſia & Græcanica ponunt menſe Nouembri. Item, beati Heliodori, epiſcopi Altinenſis.

ANNOTATIONES.

1 De Irenæo, Muſtiola, & Felice, extant geſta martyrij, quod in Tuſcia pertulerunt. pag. 76. Surij.

2 De Anatholio, Euſebius lib. 7. hiſtor. eccleſiaſticæ, cap. 26. Rufini 28.

4. Iul. C Quarto Nonas Iulij, luna

20. 1. 12. 23. 4. 15. 26. 7. 18. 29. 10. 21. 2. 13. 24. 5. 16. 27. 8

OSeæ prophetæ r *& Aggæi prophetæ.* Turonis,
1 tranſlatio beati Martini epiſcopi & confeſſoris: & ordinatio epiſcopatus eius: r *& dedicatio baſilicæ ipſius.* In Africa, ſancti Iucundiani martyris in mare merſi. Apud Sirmium, ſanctorum martyrum Innocentij & Sebaſtiæ, cum alijs triginta.

In territorio Bituricæ ciuitatis, ſancti Lauriani epiſcopi. cuius caput Hiſpalim ad Hiſpanias deportatum eſt. *Apud prouinciam Rhetiam, ciuitate Au-*
2 *guſtana, natalis beati Vdalrici, epiſcopi & confeſſoris. qui multis & inauditis miraculis claruit. Apud Blanciacum, depoſitio ſanctæ Bertæ piiſſimæ abbatiſſæ. quæ ibidem*

ibidem vitam finiuit in pace, multis in eodem loco virtutum ſignis vſque hodie refulgens. § *Die quarta, ſancti patris Andreæ Cretenſis, Hieroſolymitani.*

ANNOTATIONES.

1 De Martini tranſlatione, ordinatione, & baſilica, Gregorius Turonenſis lib. 2. hiſt. cap. 14. Capitulum caſtri noui epiſt. 2. cap. 10. Guibertus abbas Gemblacenſis in epiſtola de ſcriptoribus ſignipotentis Martini. Odo (primus abbas Cluniacenſis) hiſtoriam tranſlationis corporis ſancti Martini in Burgundiam, & relationis in Turoniam, inauditis eatenus & incomparabilibus plenam miraculis, ad Fulconem, cognomento bonum, Andegauorum Comitem, luculento ſermone deſcripſit. Adelbaudus, Vltraiectenſis epiſcopus, cantum nocturnalem in eius laudem compoſuit: triumphum quoque ipſius de Danis & Sueuis, Turoniam infringere volentibus, etſi non multo ſermonis cultu, magno tamen pietatis affectu conſcripſit. Habentur Ms. Louanij ad S. Martinum.

2 De Vdalrico ſiue Vlrico. Berno ſiue Bernardus, Augiæ abbas, cultiori ſtylo reddidit vitam ſancti Vdalrici ad reuerendiſsimum patrem Frideboldum. Extat in Surio. Obijt an: 1048. Idem negotium, ait Berno, corrigendi ſtudio attentauit venerandæ memoriæ Gebehardus, qui poſt beatum virum quartus eiuſdem Auguſtæ eccleſiam rexit, nulli modernorum doctorum ſecundus, ſed morte præuentus dereliquit infectum. Id eſt, imperfectum.

Tertio Nonas Iulij, luna 5. Iul. D

21. 2. 13. 24. 5. 16. 27. 8. 19. 30. 11. 22. 3. 14. 25. 6. 17. 28. 9

APud Syriam, natalis ſancti Domitij martyris. qui virtutibus ſuis multa incolis beneficia 1
præſtat. Romæ, ſanctæ Zoæ martyris. quæ dum 2
ad confeſsionem Petri Apoſtoli oraret, à perſecutoribus arctata, [b] *ducta eſt ad patronum naumachiæ*, & in cuſtodiam obſcuriſsimam truſa, deinde à collo, & à capillis in arbore ſuſpenſa. adhibito ſubter horribili fumo, in confeſsione Domini emiſit ſpiritum. *Treuiris, depoſitio ſancti Numeriani archiepiſcopi.* § *Die quinta, ſanctæ Marthæ, matris ſancti Simeo-*

Simeonis, in mirabili monte. & ſancti deiferi patris Athanaſij, qui fuit in Atho. & ſancti Lampadi.

ANNOTATIONES.

1 De Domitio Gr.Turonenſis de gloria martyrum cap.100.
2 Zoæ conuerſionem ſcribunt Notarij Romani in Geſtis Sebaſtiani to.1.Surij, pag. 439. paſsionem pag. 450.

6.Iul. E Pridie Nonas Iulij, luna

22.3.14.25.6. 17.28.9.20.1. 12.23.4.15.26. 7.18.29.10

1 Apud Iudæã, Iſaiæ prophetæ. qui ſectus in duas partes occubuit, ſepultuſque eſt ſub quercu Rogel, iuxta tranſitum aquarum. Item octauæ † Apoſtolorum. & primus Apoſtoli Pauli ingreſſus in vrbem Romam, anno ſecundo Neronis imperij.

† Leonis ſermo. Act. vlt.

Romæ, natalis ſancti Tranquillini martyris. qui [a] *ad prædicationem ſancti Sebaſtiani martyris conuerſus ad Chriſtum, à ſancto Polycarpo presbytero baptizatus, & à ſancto Caio presbyter ordinatus eſt.* Hic dum ad beati Pauli confeſsionem oraret, tentus à paganis, ac lapidatus, martyrium conſummauit. *In pago*

Geſta Sebaſtiani to.1. Surij.

2 *Treuirenſi, ſancti Goaris, presbyteri & confeſſoris.* [b] *qui in prouincia Aquitaniæ ortus, temporibus Hildeberti regis Francorum, patriam parenteſq; deſeruit: & in prouincia quæ ripi Rheni fluminis contigua, Trigoria nuncupatur, atque ad diœceſim pertinet Treuirorũ, Deo libere inſeruire delegit, vſque in finem vitæ ſuæ. In territorio*

3 *Geſtellenſi, paſsio beatæ Godoleuæ martyris. In Britannia, depoſitio ſanctæ Sexburgæ viduæ* †. *In Campania, ſub Dioclitiano, ſanctæ Dominicæ virginis & martyris. quæ idolis fractis, igne, beſtijsq;, ſuperatis, decollata migrauit ad Dominum. cuius corpus Tropeæ quieſcit in Calabria.* g *Die ſexta, ſancti patris Siſoæ magni.*

† Beda l.4. cap.19.

¶ Rotornaci, tranſlatio ſancti Hermetis, martyris ſub Hadriano principe, ex Indenſi monaſterio.

ANNO-

ANNOTATIONES.

1 De Iſaia Epiphanius & Iſidorus de vitis prophetarum: & varia patrum fragmenta.

2 De Goare. Tritthemius. Vuandelbertus diaconus & monachus Prumienſis cœnobij, Ordinis ſancti Benedicti Treuirenſis diœceſis, ſcripſit ad Marcuardum abbatem vitam ſancti Goaris presbyteri, libro 1. miracula, libro 2. Vixit anno 850. Vtrumque librum edidit Surius.

5 De Godoleua. Iac. Meierus in commentario rerum Flandriæ anno 1070. Godoleuæ vitam luculenter perſcribit ad Ratbodonem epiſcopum Drogo monachus, ſacerdos id temporis Geſtellenſis. Extat pag. 111. Surij.

Nonis Iulij, luna 7. Iul. F

23. 4. 15. 26. 7. 18. 29. 10. 21. 2. 13. 24. 5. 16. 27. 8. 19. 30. 11

Apud Alexandriam natalis ſancti Pantæni, viri Apoſtolici, & omni ſapientia adornati. Cui tantum ſtudij & amoris erga verbum Dei fuit, vt etiam ad prædicandum Chriſti Euangelium omnibus gentibus, quæ in Orientis vltimis receſsibus reconduntur, fidei & deuotionis calore ſuccenſus, profectus ſit. Romæ, ſanctorum martyrum, Nicoſtrati [b] *primiſcrinij*, Claudij, Caſtorij, Victorini, Symphoriani. [b] *Hos beatus Sebaſtianus credere Chriſtum docuit, & ſanctus Polycarpus presbyter baptizauit. Qui cum corpora ſanctorum per ora Tyberina requirūt, tenti ſunt.* Quos Fabianus iudex per decem dies minis & blanditijs agens, cum in nullo penitus poſſet commouere, iuſsit eos tertio torqueri, ac poſtea in mare præcipites dari. [r] *Eodem die, ſancti Vuilibaldi, epiſcopi & confeſſoris.* [q] *Treuiris, natalis ſancti Nauiti, epiſcopi & martyris.* [g] *Die ſeptima, ſancti patris Thomæ in Malæo. & ſanctæ megalomartyris Cyriacæ.*

1 *Notarij in geſtis Sebaſtiani.*

2

¶ [q] *Apud Cantuariam, tranſlatio ſancti Thomæ, epiſcopi & martyris. Andeunæ, tranſlatio ſanctæ Beggæ viduæ.*

ANNO-

ANNOTATIONES.

1 De Pantæno Euſebius lib.5.hiſtoriæ eccl. cap.10. Origenes apud eundem lib. 6. cap.13. Rufini 15.

2 De Vuilibaldo epiſcopo primo Aeiſtetenſi, Bruſchius de epiſcopatibus. Reginoldus 11. epiſcopus Aciſtetenſis, tribus Othonibus longe chariſsimus, ſcripſit vitas Vuilibaldi ac Vuiniboldi fratrum : obijt anno 989.

8. Iul. G Octauo Idus Iulij, luna

24.5.16.27.8. 19.30.11.22.3. 14.25.6.17.28. 9.20.1.12

Rom.16. 1.Cor.16. Act.18. APud Aſiam minorem, ſancti Aquilæ, & Priſcillæ vxoris eius. de quibus in Actibus Apoſtolorum ſcribitur. In Palæſtina, natalis beati
1 Procopij martyris. qui ab Nicopoli ductus Cæſaream, ad primam reſponſionum eius confidentiam, à iudice Fabiano capite cęſus eſt. b *In pago Auſtrię, & caſtro nomine Vuirciburg, iuxta Mœnum fluuiũ ſito, natale ſancti Kiliani martyris, & duorum ſociorum eius. qui de Hybernia Scotorum inſula venientes, nomẽ Chriſti in prædictis locis prædicauerunt: ibiq; ob veritatis confeßionem, ſub quodam iudice Goſberto, trucidati ſunt: & multis poſtea ſignis veri Chriſti martyres eſſe claruerunt.*

(Kiliani hiſtoriam habet Surius.)

1 Item ſancti Pauli, martyris Cõſtantinopolitani. P Item
2 monaſterio Beliſia, ſanctæ Lãdradæ virginis. Vuintonia
3 ciuitate, depoſitio beati Grimbaldi abbatis, & monachi Sithienſis cœnobij. ¶ In pago Pinciacenſi, ſancti Nomij confeſſoris. Treuiris, ſancti Auſpicij epiſcopi. In pago
4 Treuerico, ſancti Diſebodi epiſcopi & confeſſoris.
¶ Auguſta Viromandorũ, inuentio corporis ſancti Quintini martyris. P In Gemblaco, aduentus corporis ſancti
5 Exuperij, ſigniferi Thebææ legionis, & martyris glorioſi.
6 In Anglia, ſanctæ Vuiteburgæ virginis.

ANNOTATIONES.

1 Procopij martyrium citat ſeptima Synodus actione 4. quod in ſua metaphraſi habet Simeon, 8. die Iulij. De eodem Euſebius lib.8.hiſt.eccl.c.12. quod in Rufino abeſt.

2 Lan-

2 Landradæ hiſtoriam ſcripſit Theodoricus abbas. Quam edidit D. Surius hac die.
3 Grimbaldi vitam, vt habet Catalogus Brytanniæ, ſcripſit Gotzelinus Morinenſis, monachus ſancti Bertini. Incipit, Vrbs Morinorum quondam ampla. Claruit Anno 1110.
4 De Diſebodo S. Hildegardis abbatiſſa Bingenſis libro 3. vitæ ſuæ per Theodoricum cap. 25. Vitam & merita ſancti Diſebodi conſcripſi, ab abbate meo & fratribus humillima inſtantia & deuotione coacta. Eſt tomo 4. Surij, pag. 141.
5 De Exuperio, S. Eucherius cap. 6. vitæ Thebæorum.
6 Vuiteburgæ vitam ſupradictus ſcripſit Gotzelinus. vt notat auctor Catalogi Britannici.

Septimo Idus Iulij, luna 9. Iul. A

25. 6. 17. 28. 9. 20. 1. 12. 23. 4. 15. 26. 7. 18. 29. 10. 21. 2. 13

ROmæ ad Guttam iugiter manantem, *quæ alias dicitur, eccleſia ſanctæ Mariæ, fontis olei trans Tyberim*, natalis ſancti Zenonis martyris, & aliorum,[1] decem millium ducentorum trium. Eodem die, ſancti Cyrilli epiſcopi. qui flammis iniectus, cum illæſus euaſiſſet, ac ſtupore tanti miraculi à iudice eſſet dimiſſus, rurſus pro inſtanti & alacri prædicatione facta de Christo, ab eodem capite plexus eſt. *S. Cyrilli martyrium eſt tom. 4. Surij.*

In ciuitate Thyro, paſsio ſanctorum, Anatholiæ & Audacis, ſub Decio imperatore. quorum Anatholia Chriſti virgo diuerſis generibus plagarum vexata, nouiſsime gladio tranſuerberata eſt in oratione. Audax quoque in cuſtodiam datus. Nec mora, capitali ſententia coronatur. Ciuitate Martula, ſancti Brixij epiſcopi & confeſſoris. qui pro confeſsione Domini, poſtquam eſt multa perpeſſus, & ab angelo ſancto, & à beato Petro Apoſtolo confortatus, magnas populorum credentium multitudines omnipotenti Deo lucrifaciens, quieuit in pace. 1

Coloniæ, ſancti Agilolphi, eiuſdem vrbis archiepiſcopi, & martyris. 2

ANNO-

ANNOTATIONES.

Metro vlſimo. 1 Anatholicam laudat ſanctus Aldhelmus epiſcopus, & proſa & carmine in libris de virginibus. Locum paſsionis Vſuardus Thyrum nominat: alij, Thurium, aut numero plurali Thyre. Martyrium ex Ms. codicibus deſcripſit Surius.

2 De Agilolpho. Guil. Eiſengrenius Spirenſis dicit ſanctum Brunonem Colonienſem archiepiſcopum deſcripſiſſe vitas, Euergiſli, Proculi Suſatenſis, Eliphrij, Gregorij Spoletani, & Agilolphi. Quod vnde habeat, ignoro.

10. Iul. B Sexto Idus Iulij luna

26.7.18.29.10. 21.2.13.24.5. 16.27.8.19.30. 11.22.3.14

1 ROmæ, ſeptem fratrum filiorum ſanctæ Felicitatis, id eſt, Ianuarij, Felicis, Philippi, Siluani, Alexandri, Vitalis, Martialis. E quibus Ianuarius, tempore Antonini, poſt verbera virgarum, & carceres, ad plumbatas, occiſus eſt. Felix & Philippus fuſtibus mactati. Siluanus præcipitio interemptus eſt. Alexander, Vitalis, & Martialis, capitali ſententia puniti. In Africa, natalis ſanctorum, Ianuarij, Marini: Naboris & Felicis, decollatorum. b *quorum corpora Mediolanum tranſlata ſunt.* Item Romæ,

2 ſanctarum virginum, Rufinæ & Secundæ. quæ ſub perſecutione Valeriani & Gallieni tormentis ſubactæ, ad vltimum, vna capiti illiſo gladio, altera cęſa ceruice, migrauerunt. *In portu Gandauo, P in monte*

3 *Blandinium dicto, ſanctiſsimæ virginis Chriſti Amelbergæ.*

*Eodem die, Laubaco cœnobio, depoſitio ſanctæ Amelbergæ * electæ.* ¶ *quæ ſignis clara, mira veneratione fidelium colitur. Ciuitate Ottonienſi, ſancti Canuti regis, & protomartyris Danorum, qui anno milleſimo octuageſimo ſexto in baſilica ſancti Albani martyris, manibus in modum crucis ſolo tenus expanſis, orans, mortem pro Chriſto paſſus eſt à ſuo familiari. Paſsi ſunt cum eo Benedictus frater, & alij ſeptemdecim. Lætijs ex Fiſciaco, P natale ſancti Ettonis, epiſcopi & confeſſoris.*

Surius, pa. 170. De hoc Canuto, Saxo lib. 11.

Die decima, ſanctorum quadraginta quinque martyrum in Nicopoli Armeniæ.

¶ In Arteſia oppido Lens, obijt Pacificus, primus miniſter frater Minorum in Francia. cuius meminit Bonauentura. *cap. 4. vitæ Franc.*

ANNOTATIONES.

1 Septem fratrum & Felicitatis matris, extant martyrij geſta, grauiter per Notarios Rom. eccl. collecta, pag. 155. Surij.
2 De Rufina & Secunda, Ado in martyrologio. Aldelmus in proſaico libro, & in metrico de virginibus: item Romanum Breuiarium ex plenioribus geſtis, quæ Surius habet pag. 158. *Metro penult.*
3 Amelbergæ virginis hiſtoria extat Ms. quæ in Camera, ac alibi, titulum habet Theodorici abbatis; vt ſuſpicor, ſancti Trudonis. Hic enim circa annum 1100. vitas ſanctorum conſcripſit. Videtur tamen, prout eam legi, nonnihil vitiata. Habetur præterea ſermo ſancti Radbodi, Vltraiectenſis epiſcopi, de vita & meritis paradoxæ virginis Chriſti Amelbergæ.

Quinto Idus Iulij, Luna 11. Iul. C

17. 8. 19. 30. 11. 22. 3. 14. 25. 6. 17. 28. 9. 20. 1. 12. 23. 4. 15

TRanſlatio ſancti Benedicti abbatis *de Italia, in Floriacum Galliarum monaſterium: & ſanctæ Scholaſticæ ſororis eius, in partes Cenomanenſium.* Apud Armeniam minorem, ciuitate Nicopoli, natalis ſanctorum martyrũ, Ianuarij & Pelagiæ. qui equuleo, vngulis, & teſtarum fragmentis, diebus quatuor cruciati, martyrium impleuerunt. In territorio Senonico, beati Sidronij martyris. Item in territorio Pictauenſi, ſancti Sabini confeſſoris. ʳ *Romæ, beati Pij papæ (& martyris.)* ¶ *Treuiris, ſancti Hidulphi, epiſcopi & confeſſoris egregij. Vuibergæ in Dacia, ſancti Ketilli confeſſoris.* 1 *De Pio Pontificale c. 11*

ANNOTATIO.

1 De Benedicti tranſlatione notatus eſt Adreualdus die 21. Martij. Hiſtoria, quæ hoc die paſsim legitur, & incipit, Cum diu gens Langobardorum, ſcripta eſt, teſte Tritthemio, à Theodorico Teutonico, Ordinis ſancti Benedicti. Qui claruit An. M. C. X L. Idem ſcripſit & ſecundam tranſlationem, cuius initium eſt, Cum cæleſtium.

12. Iul. D Quarto Idus Iulij, luna

28. 9. 20. 1. 12. 23. 4. 15. 26. 7. 18. 29. 10. 21. 2. 13. 24. 5. 16

1 APud Cyprum, beati Iáſonis, antiqui Chriſti diſcipuli. In Aquileia, natalis ſancti Hermagoræ epiſcopi, diſcipuli beati Marci Euangeliſtæ: qui inter miracula ſanitatum, & prædicationis inſtantiam, ac populorum conuerſionem, plurima pœnarum genera expertus, ad vltimum cum Fortunato archidiacono ſuo, capitali ſupplicio perpetuum meruit triumphum. *[r] Mediolani, ſanctorum*
2 *martyrum, Naboris & Felicis. In Tuſcia, ciuitate Lucæ, beati Paulini, eiuſdem ciuitatis primi epiſcopi. qui ſub Nerone in radice montis Piſani, poſt multos agones, mar-*
3 *tyrium ſuum conſummauit. Item, ſancti Ioannis Gualberti. ¶ Lugduno Galliæ, depoſitio ſancti Viuencioli epiſcopi. In Pompeia ciuitate, ſancti Vincentij martyris. cuius paßio habetur. In territorio Bituricenſi, beati Meinulphi præſulis. g Die duodecima, ſanctorum martyrum, Procli & Hilarij. & ſancti patris Michaëlis Malæni.*

ANNOTATIONES.

1 De Iaſone Act. 21 c. 17 b. Rom. 16. Permulti libri habent mendoſe Naſonis.

2 De Nabore & Felice Præfatio Ambroſiana in Liturgicis. Paulinus circa finem vitæ Ambroſij. baſilicæ meminit Ambr. epiſtola 85.

3 Ioannes Gualberti inſtituit Ordinem vallis vmbroſæ. Eius vitam edidit Blaſius Melaneſius, generalis eiuſdem Ordinis. Quam D. Surius videtur edidiſſe.

13. Iul. E Tertio Idus Iulij, luna

29. 10. 21. 2. 13. 24. 5. 16. 27. 8. 19. 30. 11. 22. 3. 14. 25. 6. 17

Pontificale cap. 5. IOël & Eſdræ prophetarum. Romæ, depoſitio
1 Anacleti papæ, ([r] *& martyris.*) Apud Macedo-
*Apoſtoli niam, natalis ſancti Silæ *[r] *epiſcopi.* qui cum eſſet

vnus

vnus de primis fratribus, & ab Apoſtolis ad eccleſias gentium deſtinatus, prædicationis officium, gratia Domini plenus, inſtanter conſummauit, atq; in paſsionibus ſuis Chriſtum clarificans, poſtmodum requieuit. In Africa, ſanctorum confeſſorum, Eugenij Carthaginenſis, epiſcopi fide ac virtutibus glorioſi, & vniuerſi cleri eccleſiæ eiuſdem. 2
qui cæde, inediaque macerati, fere quingenti vel eo amplius, inter quos plurimi erant lectores infantuli, gaudentes in Domino, procul exilio crudeli extruſi ſunt. Erant autem in eis nobiliſsimi, archidiaconus, nomine Salutaris, & Murita, ſecundus in officio miniſtrorũ †. Qui tertio confeſſores effecti, gloriosæ in Chriſto perſeuerantiæ titulo illuſtrati ſunt. *Hic Murita frementi Elpidophoro oſtendit ſabana, quibus eum dudum texerat, ſuſcipiens de alueo fontis: totamq; ciuitatem ad fletum commouiſſe dicitur, his pluribúsque verbis: Hæc ſunt miniſter erroris linteamina, quæ te accuſabunt dum Maieſtas venerit iudicantis, cuſtodiente diligentia mea ad teſtimonium tuæ perditionis. Hæc te acrius perſequentur, flammantem gehennam cum cœperis poßidere.* In Britannia minori, ſancti Turiani epiſcopi & confeſſoris, miræ ſimplicitatis, & innocentiæ, viri. *P: Itẽ in Cantia, ſanctæ Mildradæ virginis, iam in Dauentriam tranſlatæ. S Die decima tertia, memoria ſancti patris Ioſeph, confeſſoris Theſſalonicæ †.* 2

† *ſiue diaconorum.*

† *Zonaras to. 2. pag. 102.*

¶ Eodem die apud multos, feſtum beatæ Margaritæ. Dominica die proxime ſequenti, Bruxellę, feſtiuitas CORPORIS CHRISTI, miraculis clariſsimi. 3

ANNOTATIONES.

1 De Sila, Actuũ 15, 16, 17, 18. Hieronymus Damaſo, epiſt. 143.
2 De Eugenio & clero eius, Victor lib. 3. Vuandalicæ perſecutionis. De Eugenio quoque libro 2. & Greg. Turonenſis lib. 2. hiſtoriæ cap. 3. Puto autem infantulos ſiue pueros, à Victore lectores dici, non ab Ordine ſuſcepto, ſed quia diſcebant modũ

legendi & pſallendi eccleſiaſticum officium. Habuerat enim eos, diſcipulos Teucharius exlector, id eſt, lector apoſtata.
3 De Corpore Chriſti miraculoſo Bruxellæ. Acta Iudaicæ perſecutionis anno 1369. atque miracula quæ poſt contigerunt, impreſſa ſunt Coloniæ Anno 32.

14. Iul. F Pridie Idus Iulij, luna

30.11.22.3.14. 25.6.17.28.9. 20.1.12.23.4. 15.26.7.18.8

1 Lvgduni, *depoſitio ſancti Bonauenturæ, Cardinalis & epiſcopi Albanenſes, Ordinis Minorum.* Apud
2 Pontum, natalis beati Phocæ, epiſcopi ciuitatis Sinopis. qui ſub Traiano imperatore, carcerem, vincula, ferrum, ignem etiam, pro Chriſto ſuperauit.
Ado Vien. An. 101. b *Cuius reliquiæ in baſilica Apoſtolorum, in Vienna ciuitate Galliæ habentur.* Alexandriæ, ſancti Heraclæ
3 antiſtitis. ob cuius opinionem celeberrimam, memorat ſe Africanus hiſtoriographus ad eum pro-
4 peraſſe. *Apud Babenberge, ſancti Henrici ſecundi, Romanorum imperatoris & confeſſoris. qui obijt Anno Domini milleſimo vigeſimo quarto.* P *Apud Sonegias, depoſitio beati Vincentij confeſſoris Chriſti.* q *qui in monaſterio quod Altus mons dicitur, tonſo capite vixit plurimis annis ſub ſancta regula, ſeruata charitate ſeparatus, à ſancta Vualdetrude coniuge ſua. In Haſbania,* P *eodem*
*paßio S. Lietberti Rumoldi vita. *die,* * *inuentio ſancti Liberti martyris,* q *vita & meritis glorioſi. quem inclytus martyr, beatißimus Rumoldus, triduo extinctum ſubmergio, diuina ſuſcitauit virtute, fidéque imbuit & doctrina. Illo autem tempore quo Nortmanni, Dani, & Hunni, Brabantiam & adiacentes Prouincias igne vaſtabant, & gladio, ante ſancti Trudonis aram, vitam glorioſo cõſummauit martyrio. Dauentriæ,*
5 *ſancti Marcelmi, presbyteri & confeſſoris, diſcipuli ſancti Vuillibrordi epiſcopi. qui partes Tranſiſelanas, locum Oudenzeel, Trentam ac Tuentam, Couordiam, ac Dauentriam rexit, & Dei prouidentia totum ferme populum,*

Chriſto

Chriſto prædicando eſt lucratus. Truncinio monaſterio, P paſſio ſancti Baſini regis & martyris. ¶ *In Aicuria, ſanctæ Ragenuflæ virginis. Apud Treuerim, ſancti Iuſti confeſſoris.*

ANNOTATIONES.

1 Euſtathij Bonauenturæ vitam ſcribit ſuccinctè Sixtus quartus in literis canonizationis. quæ extant tomo ſecundo opuſculorum Bonauenturæ. Habetur ibidem relatio Ioannis Franciſci de Pauinis ad Pontificem, pro Canonizatione: & tum ibi, tum apud Surium, oratio Octauiani Sueſſani, aduocati ſacratiſsimi conſiſtorij.

2 De Phoca. Narratio Aſterij epiſcopi Amaſeæ, in ſanctum Chriſti martyrem & Myſtam, Phocam Sinopenſem, habetur in Metaphr. in qua pulchre diſſeritur quomodo ſit nautis cõuiua. Eiuſdem geſtis citat Vincentius libro vndecimo Speculi cap. 62. & tribus ſequentibus. Videndum autem num Vſuardus diuerſos Phocas confundat.

3 De Heracla. Euſebius libro 6. hiſtoriæ, Capitibus apud Rufinum 12, 15, 19, 23.

4 De Henrico. Sigebertus Gemblacenſis de viris illuſtribus cap. 139. Adelbodus, ex clerico Lobienſi epiſcopus Vltraiectenſis, ſcripſit vitam ſecundi Henrici imperatoris. Idem in chronicis notat, Anno 1024.

5 Marcelmi, vel Marcellini, loca prædicationis ab ipſomet nominantur, vitæ Svvitberti cap. 14. De eodem S. Ludgerus cap. 1. vitæ Suuitberti.

Idibus Iulij, Luna 15. Iul. G

1. 12. 23. 4. 15. 26. 7. 18. 29. 10. 21. 2. 13. 24. 5. 16. 27. 8. 19

NIſibi, natalis ſancti Iacobi epiſcopi, magnæ virtutis viri, b *ita vt ad eius preces ſæpe vrbs diſcrimine ſit liberata.* Hic vnus fuit ex numero confeſſorum ſub perſecutione Maximini, & eorum qui in Nicena ſynodo, peruerſitatem Arij homouſij oppoſitione damnauerũt. Romæ in portu, natalis ſanctorum, Eutropij, Sozimæ, & Bonoſæ, ſororum. 1
Apud Carthaginem, ſanctorum, Catulini diaconi, Ianuarij, Florentij, Iuliæ, & Iuſtæ. qui ſunt poſiti in baſi- 2

baſilica Fauſti. Alexandriæ, ſanctorum, Philippi, Zenonis, Narſei, & decem infantum. *Eodem die,*
3 *feſtiuitas omnium Apoſtolorum, hoc eſt, quando diuiſi ſunt abinuicem. quod, vt Beda ſcribit, anno à paßione Domini duodecimo, factum eſt. Cantuariæ, depoſitio ſancti*
Beda lib. 3. c. 20. l. 5. c. 1 *Deuſdedit* †, *ſexti archiepiſcopi, & confeſſoris. Ciuitate Oudenſcle, natale ſancti Plechelmi epiſcopi.*
[r] *Papiæ, ſancti Felicis, epiſcopi & martyris.* [b] *Eodem*
Bruſchius in 7. epiſcopo Herbipolis. *die, ſanctæ Reginſuuindæ virginis* †.
¶ [q] *Atrebati,* [p] *anno Dominicæ incarnationis octingenteſimo nonageſimo tertio, relatio corporis ſancti Vedaſti à Bellouago ad proprium locum, poſt annos duodecim, menſes nouem, dies viginti quatuor.* [q] *In Anglia, tranſlatio Suithuni epiſcopi, & ſociorum eius, epiſcoporum & confeſſorum.*

Ipſo die Hieroſolyma ab exercitu Chriſtianorum capta eſt, anno milleno cum centeſimo minus vno. In Raczburg, Anſueri monachi, cum ſuis, lapidati. de quibus Helmoldus in hiſtoria Slauorum. Cap. 22.

ANNOTATIONES.

1 De Iacobo. Theodoretus lib. 1. hiſt. cap. 7. Conſtat Iacobum epiſcopum Antiochiæ in Mygdonia, quam vocant Syri & Aſſyrij Niſibin, mortuos ſuſcitaſſe, & vitæ reſtituiſſe, aliaque feciſſe innumerabilia miracula. quibus in hiſtoria, quæ Philotheos inſcribitur, ſeparatim expoſitis, non putaui hac in narratione locum futurum. Scribit de eodem libro 2. cap. 30. & Gennadius cap. 1. catalogi. Cap. 1.

2 Per Catulini natale ſermonem Auguſtini notat Poſsidius in indiculo. ſed non extat.

3 De Apoſtolorum diuiſione ſcribit Rufinus, circa initium expoſitionis ſymboli Apoſtolorum. Item Chryſoſtomus 30. Iulij. Plura adfert Vuicelius in hagiologio.

16. Iul. A Decimo ſeptimo Calendas Auguſti, Iuna

2. 13. 24. 5. 16. 27. 8. 19. 30. 11. 22. 3. 14. 25. 6. 17. 28. 9. 20

1 APud Antiochiam Syriæ, natalis beati Euſtachij, epiſcopi & confeſſoris, ſub Conſtantio impera-

imperatore. qui ob Catholicam fidem in Traianopolim ciuitatem Thraciæ pulſus exilio, ibidem requieuit. In Oſtia, paſsio ſancti Hilarini monachi. 2
qui cum nollet ſub perſecutione Iuliani ſacrificare, fuſtibus cæſus, martyrium ſumpſit. P: *Traiecti, ſanctorum confeſſorum, Monulphi & Gondulphi* ¶ *epiſcoporum Tungrẽſis eccleſiæ. Treuiris, ſancti Valentini, epiſcopi & martyris. Sanctis, ſanctæ Raineldis virginis & martyris, ſororis beatæ Gudilæ. quæ cum Grimoaldo ſubdiacono & Gondulpho familiari, ab Hunis pro fide Chriſti palmã martyrij accepit.* De Ramel de Surius ex Ms. 8 *Die decima ſexta, ſancti hieromartyris Athenogenis* †, *& decem eius diſcipulorũ.* De Athen. Metaphr.

¶ ¶ *Item, canonizatio beati patris Franciſci. Monaſterio Sithiu* P *ſancti patris* * *Bertini corpus, à beato Folquino transfertur, & reconditur anno octingenteſimo quadrageſimo ſexto.* ¶ *In Hiſpanijs, triumphus ſanctæ Crucis, ob præclaram victoriam, quæ per ſymbolum Crucis contra Mauros habita eſt.* noſtri

ANNOTATIONES.

1 De Euſtachio, vel Euſtathio, Theodoritus lib. 1. hiſt. eccleſ. cap. 7. & 20. Caſsiodorus tripartitæ libro 1. cap. 4. & libro 2. ex Theodorito. Nicephorus libro vnico, anno 486. ſcribit de glorioſa corporis ipſius allatione.

2 De Hilarino ſanctus Terentianus in paſsione Ioannis & Pauli. item Ado Treuerenſis ex Ms. annotatione Geſtorum S. Donati martyris.

Decimo ſexto Calendas Auguſti, luna 17. Iul. B

3.14.25.6.17. 28.9.20.1.12. 23.4.15.26.7. 18.29.10.21

IN Carthagine, natalis ſanctorum martyrum, 1
Scillitanorum, id eſt, Sperati, Nartali, Cythini, Beturij, Felicis, Aquilini, Letatij, † Ianuarij, Generoſæ, Beſsiæ, Secundæ, Donatæ, ſub Saturnino præfecto. qui poſt primam confeſsionẽ in carcere miſsi, & in ligno confixi, deinde gladio decollati ſunt. al. Ianuariæ

b *Horum reliquiæ, cum oſsibus beati Cypriani, & capite ſancti Pantaleonis martyris, ex Africa in Gallias translatæ venerantur Lugduni, in baſilica beati Ioannis Baptiſtæ.*

2 r *Eodem die, ſancti Alexij confeſſoris. qui poſt vitam glorioſam atque laudabilem, ſepultus eſt Romæ, in monaſterio ſancti Bonifacij papæ.* ¶ *Ticini, ſancti Enodij, epiſcopi & confeſſoris. Mediolani, depoſitio ſanctæ*

3 *virginis Marcellinæ. In Anglia, ſancti Kenelmi pueri, regis Merciorum, & martyris. In monaſterio Argenton, P: ipſo die, ſancti Fredegandi confeſſoris.*

ANNOTATIONES.

1 Per Scillitanorum natalem Auguſtinus ſermonem habuit, teſte Poſsidio. Reliquiarum tranſlatarum meminit in Cyprianicis Pamelij, metrum Agobardi, quem Ado Viennenſis nominat Chorepiſcopum Lugdunenſem.

2 Alexij, ſiue Alexis, vulgatã hiſtoriam diſerte ſcribit Simeon metaphraſtes, pag. 220. Surij.

3 Marcellinæ ſororis meminit Ambroſius initio tertij libri de virginibus, in fine de exceſſu fratris, epiſt. 33. & præfatio inter Ambroſianas.

18. Iul. G Decimo quinto Calendas Auguſti, Luna

4.15.26.7.18. 29.10.21.2.15. 24.5.16.27.8. 19.30.11.22

Ex Geſtis nondum editis.

APud Tiburtinam vrbem Italiæ, ſanctæ Symphoroſæ, cum ſeptem filijs, Creſcente, Iuliano, Nemeſio, Primitiuo, Iuſtino, Stacteo, Eugenio. Quorum mater ſub Adriano principe ob inſuperabilem conſtantiam, palmis diu cæſa, deinde crinibus ſuſpenſa, nouiſsime ſaxo † alligata, in flumen eſt præcipitata. Filij autem ſtipitibus ad trochleas extenſi, diuerſo mortis exitu martyrium compleuerunt. b *Altera autẽ die, Adrianus præcepit corpora eorum in foueam altam proijci. & pontifices templorum poſuerunt nomen loci illius, Ad ſeptem † biothanatos.*

al. alligato

violenter mortuos.

Apud Carthaginem, ſanctæ * Guddenes virginis. quæ iuſſu Rufini proconſulis, ob Chriſti confeſſionem,

al. Guddenis

ſionem, quater diuerſis temporibus equulei extenſione vexata, & vngularum horrenda laceratione cruciata, carceris etiam ſqualore diutiſsime afflicta nouiſsime gladio cæſa eſt. Ciuitate Doroſtoro, ſancti Aemiliani g *martyris. & ſancti martyris Hiacynthi in Anaſtride.* 1 *r Apud ciuitatem Metenſium, ſancti Arnulphi epiſcopi. qui ſanctitate & miraculorum gratia illuſtris, eremiticam vitam ducens, beato fine quieuit. Ipſo die, ſancti Materni, epiſcopi & confeſſoris q in Mediolano. In pago Caſtrenſi, in ſylua quæ Aquilina dicitur, ſancti Arnulphi, epiſcopi & martyris Turonenſis. qui contemporalis & diſcipulus noſcitur fuiſſe beati Remigij.* P: *Item Traiecti, Frederici, eiuſdem loci epiſcopi & martyris. q qui innocens à nocẽtibus pro veritate occiſus eſt ante ſanctum altare Dei, poſt Miſſæ celebrationem, ſepultus eodem loco. a Brixiæ, depoſitio ſancti* 2 *Philaſtrij, ipſius ciuitatis epiſcopi, qui contra omnes pæne hæreſes, & maxime contra Arianam perfidiam, quæ tunc nimium præualebat, fidei vigore pugnauit, & ob hoc verberibus caſtigatus, ſtigmata Domini noſtri Ieſu Chriſti ſuo portabat in corpore.*

De Arn. 16 Aug. — Fred. paſſio extat pag. 233. Surij.

¶ P *Apud ciuitatem Huienſem, tranſlatio corporis glorioſæ virginis Odiliæ,*

ex ſocietate vndecim millium virginum. In territorio Iuliacenſi, pago Arns Vuilre, natale beati Arnoldi, cytharœdi Caroli magni, & confeſſoris, multæ erga pauperes pietatis viri.

Eodem die, natalis beati Theodorici Metenſis epiſcopi, conſobrini Othonis primi. In Nortmannia, ſancti Clari, monachi, & martyris. 3

ANNOTATIONES.

1 De Aemiliano, 6. tripartitæ cap. 16. Proſper in chronicis, Anno 396.

2 De Philaſtrio fuſius Ado in martyrologio. Tranſlationem ſcribit B. Rambertus, 40. Brixiæ epiſcopus, & in ea citat ſermonem vitæ beatiſsimi Philaſtrij pontificis, editum à præſule Gaudentio, qui Philaſtrio immediatè ſucceſsit. Vterque extat

tomo 4. Aloyſij, & Surij. Meminit & rhythmici hymni, quem in eius honorem Gaudentium compoſuiſſe ferunt.

3 De Theodorico. Sigebertus de viris illuſtr. cap. vlt. Metis poſitus in eccleſia ſancti Vincentij, ad inſtruendos pueros, ſcripſi vitam ſancti Theodorici epiſcopi, conditoris ipſius eccleſiæ.

19. Iul. D Decimo quarto Calendas Auguſti, luna

5.16.27.8.19. 30.11.22.3.14. 25.6.17.28.9. 20.1.12.23

Col. 1. 4. ad Philemonē. NAtalis ſancti Epaphræ. qui à beato Paulo Coloſsis ordinatus epiſcopus, clarus virtutibus, ibidem martyrij palmam, pro ouibus Chriſti ſibi commendatis, virili agone percepit. Apud
1 Thebaidem, ſancti Arſenij, de quo in verbis ſeniorum refertur, quia propter redundantiam lacrymarum tergendam, ſudarium ſemper in ſinu, vel in manu, habuerit. *In vitis Patrū, alphabeto 20.* H In Hiſpanijs, ciuitate Hiſpali, paſsio ſanctarum, Iuſtæ & Ruſinæ †. quæ *vendentes vaſa fictilia*, à præſide Diogeniano comprehenſæ, primo equulei extenſione, & vngularum laniatione vexatæ ſunt: pòſt, carcere, inedia, & tortionibus afflictæ; tandem Iuſta in carcere ſpiritum exhalauit: Ruſinæ vero ceruix confracta eſt in confeſsione Domini. *Officium Sanctorum Hiſpaniæ, & inde Maldonat⁹ & Surius.* *Treuiris, beati Martini, decimi eiuſdem vrbis epiſcopi, & martyris.*
2 *Eodem die, Symmachi papæ.*
§ *Die decima nona, ſancti patris Dij. & ſanctæ matris Macrinæ, ſororis magni Baſilij.* 3

ANNOTATIONES.

1 De Arſenio Metaphraſtes in vnum collegit quæ ſparſim & ſeparatim habebant libri patrum: quoniam ne inuenta eſt quidem vita illius ab vllo compoſita, forte quod nollet ſe, ne poſt mortem quidem, fieri manifeſtum.

2 De Symmacho, Pontificale cap. 53. Diaconus in Anaſtaſio lib. 17. ſiue ad Eutropium 7.

3 Macrinæ vitam ſcribit frater eius, Gregorius Nyſſenus epiſcopus.

Decimo

Decimo tertio Calendas Auguſti Luna 20. Iul. B

6.17.28.9.20. 1.12.23.4.15. 26.7.18.29.10. 21.2.13.24

NAtalis beati Ioſeph, qui cognominatus eſt Iuſtus. Hic prædicationis & ſanctitatis officio ſeruiens, multamque pro fide Chriſti perſecutionem à Iudæis ſuſtinens, victorioſiſsimo fine in Iudea quieuit. De quo refertur* quod venenum biberit, & nihil ex hoc triſte pertulerit, propter Domini fidem. Apud Damaſcum, ſanctorum, Iuliani, Sabini, Maximi, Macrobij, Caſsij, Paulæ, cum alijs decem. Act. 1. * à Papia 3. hiſt. eccl. cap. vlt.

Ciuitate Corduba, ſancti Pauli diaconi & martyris. *Apud Antiochiam, paßio beatæ* * *Margaritæ* al. Marinæ *virginis & martyris.* [b] *quæ per Olybrium perfectum, multa tormenta paſſa eſt pro Chriſti nomine, vincula, carceres, flagella, æquuleum. quam & diabolus in draconis ſpecie, ſimiliter & in Aethiopis tentauit, ſed per ſignum ſanctæ Crucis ſuperatus eſt. Nouißime vero per prædictum præfectum decollata, ſacro martyrio vitam finiuit.* 1

Eodem die, *in Galliis, pago Bononienſi,* ſancti Vulmari confeſſoris, admirandæ ſanctitatis viri. *Treuiris, ſanctæ Seueræ virginis, ſororis ſancti Modoaldi, eiuſdem loci epiſcopi. In Portugallia, natalis ſanctæ Vuilgefortis †, virginis & martyris, quæ amore caſtitatis, & Chriſtianæ fidei, in cruce moriens, feliciter tranſiuit ad Dominum.* 2 3 † Ontecommera agnominatur Teutonice.

ANNOTATIONES.

1 De Margarita habet Vſuardus 18. Iunij, Alexandriæ, paſsio ſanctæ Marinæ virginis. vbi fortaſsis incuria ſcriptoris vitioſe irrepſit Alexandriæ: nam Beda eo die ſecundum hiſtoriam habet, In Antiochia. Pulchrè autem hiſtoriam habet Metaphraſtes. Eſt & alia Ms. titulo Theotimi, qui ſe ſcribit ei panem & aquam in carcere miniſtraſſe, & omne certamen conſideraſſe. ſed hæc apocrypha videtur, & eam ipſam puto, quam Metaphraſtes in præfatione de Marina reijcit, & narrationem nominat ab initio adulteratam. Hiſpani in Lectionibus 18. Iunij, habent Marinam fuiſſe ex Antiochia Galleciæ.

2 De

2 De Vulmari vita habet quædam Surius tomo 3. die 17. Iunij. vnde Vſuardi verba huc tranſtulimus, vt lectio Martyrologij conſentiat, cum natalis eius celebratione, in noſtris eccleſijs. Bononia autem nunc vſitatius dicitur Bolonia.

3 De Seuera, Stephanus abbas in vita Modoaldi, lib. 2. cap. 13. & 14. to. 3. Surij.

21. Iul. F Duodecimo Calendas Auguſti, luna

7.18.29.10.21. 2.13.24.5.16. 27.8.19.30.11. 22.3.14.25

1 DAniëlis prophetæ. Romæ, ſanctæ Praxedis
2 virginis. Hæc in omni caſtitate & lege diuina
erudita, vigilijs & orationibus atq; ieiunijs aſsidue
vacans, quieuit in Chriſto, ſepultaque eſt iuxta ſororem
ſuam Potentianam, via Salaria. In Gallijs,
ciuitate Maſsilia, natalis ſancti Victoris. qui cum
eſſet miles, & nec militare, nec idolis ſacrificare
vellet, primo in carcerem truſus, ibique ab Angelis
viſitatus, deinde varijs excruciatus pęnis, nouiſsime
contritus in mola piſtoria, martyrium conſummauit.
Paſsi ſunt cum eo & tres milites, Alexander,
Felicianus & Longinus. Trecas, ſanctæ Iuliæ
virginis & martyris. *cuius ſacrum corpus in territorio*
Meldorum in eccleſia beatæ virginis Mariæ Iodarenſis
monaſterij eſt tranſlatum. vbi & honorifice veneratur
humatum. Ibidem, paſsio ſancti Claudij imperatoris barbarorum,
Iuſti, Iucundini, cum alijs quinque, ſub Aureliano
3 *imperatore. Eodem die, ſancti Arbogaſti, Angentinenſis*
epiſcopi, & confeſſoris. g Die vigeſima prima, ſanctorum
4 *patrum, Simeonis, qui propter Chriſtum dictus*
ſtultus *eſt Salus †, & Ioannis ſynaſcetæ ipſius.*

¶ P *Eodem die in Cellenſi monaſterio, tranſlatio ſancti Sulpitij epiſcopi, & ſanctæ Leocadiæ virginis.*

ANNOTATIONES.

1 De Daniële, liber Daniëlis, & Simeon Metaphraſtes.

2 Praxedis & Potentianæ ſororum Geſta, extant Ms. quæ

Paſtor

Paſtor presbyter conſcripſiſſe fertur, qui eas ſepeliuit. Sed doctis diſplicent.

3 De Arbogaſto. Ex Guil. Eiſengrenij catalogo teſtium veritatis, Vtho, trigeſimus nonus epiſcopus Argentoratum, vitas ſanctorum, Arbogaſti atque Amandi, doctiſsimis libris complexus eſt, circa annum 965.

4 De Simeone Synodus Nicena 2. actione 4. Leontius in vrbe Cypri Neapoli epiſcopus, ſcripſit beati Simeonis ſali vitam, pag. 1. Surij. De eodem Euagr. lib. 4. hiſt. eccl. cap. 33.

Vndecimo Calendas Auguſti, luna 22. Iul. G

8. 19. 30. 11. 22. 3. 14. 25. 6. 17. 28. 9. 20. 1. 12. 23. 4. 15. 26

ANcyra Galatiæ, natalis ſancti Platonis martyris, cuius geſta habentur. Eodem die, ſanctæ 1
Mariæ MAGDALENAE. *b de qua, vt Euangelium refert, ſeptem dæmonia eiecit Dominus: quæ etiam inter alia dona inſignia, Chriſtum à mortuis reſurgentem prima videre meruit.* & Syntyches beatæ, quæ Philippis dormit ſepulta. de qua Apoſtolus Paulus ſcribit. 2 Marc. 16. Ioã. 19. 20 Phil. 4.

In territorio Aruernenſi, ſancti Menelei abbatis.

*P In Blandinio, ſanctiſsimi patris * Vuandregiſili, primi noſtri, fundatoris cœnobij Fontanellenſis. q cuius geſta habentur. Papiæ, ſancti Hieronymi epiſcopi.* 3

¶ g Die vigeſima ſecunda, reportatio Lipſani ſancti hieromartyris Phocæ.

ANNOTATIONES.

1. Platonis martyrium ſcribit Metaphraſtes. Septima ſynodus, actione 4. citat de eius miraculis epiſtolam Nili.

2 De Magdalene, Luc. 7. Matt. 26. Ioan. 12. Concordia Euangelica D. Ianſenij cap. 109. Auguſtinus hom. 23 inter 50. Gregorius homil. euangel. 32. apud Surium ſermo Petri Damiani, ſermo Silueſtri Prieratis Pedemontani: item ſermo Bernardi. &c.

3 Vuandregiſili geſta per eius fere æqualẽ, habet Surius pag. 313. Miracula eiuſdem, Ms. cap. 37. collecta ſunt circa an. 895.

Decimo Calendas Auguſti, luna 23. Iul. A

9. 20. 1. 12. 23. 4. 15. 26. 7. 18. 29. 10. 21. 2. 13. 24. 5. 16. 27

Apud

1 APud Rauennam, natalis beati Apollinaris epiſcopi. qui à beato Petro Romæ ordinatus, & Rauennam miſſus, poſtea pro fide Chriſti diuerſas & multiplices cædes perpeſſus eſt: tandem auté ſub Veſpaſiano Cæſare, inter ipſa viciſsim ſuccedentia ſibi tormenta, glorioſum martyrium cõſummauit.

[r] Eodem die, *ſancti Raſiphi martyris.* ¶ *Romæ, natalis*
2 *ſanctæ Birgittæ viduæ. quæ in vita terram ſanctam, & alia diuerſa loca viſitabat: & ſub papa Gregorio vndecimo, anno Domini milleſimo trecenteſimo ſeptuageſimo tertio, anno ætatis ſuæ ſeptuageſimo, ſumptis ſacramentis beato fine quieuit.* *Cenomanis, depoſitio ſanctorum,*
3 *Pauacij & Liborij, epiſcoporum & confeſſorum.*

¶ *Apud Coloniam Agrippinam, tranſlatio trium regum*
Matt. 2. *magorum. qui in Euangelio leguntur, nato in Bethlehem Saluatori aurum, thus, & myrrham, obtuliſſe. Quorum pignora, vna cum corporibus ſanctorum martyrum, Felicis & Naboris, Reinoldus archiepiſcopus Colonienſis, à Frederico imperatore poſtulata, de Mediolano Coloniam honorifice tranſtulit.*

ANNOTATIONES.

1 De Apollinari, Beda, & multo latius Ado, in martyrologijs. Vita à Lazio edita cum Abdia. Petrus Chryſologus ſerm. 128. Petrus Damiani, ſermonibus tribus. Surius pagina 323.

2 Birgittæ, quæ vulgo Brigida, ſanctiſsimam vitam ſummatim perſtringit Bonifacius nonus, in bulla canonizationis. Quæ impreſſa eſt cum confirmatione Martini quinti, & reuelationibus Birgittæ. Fuſius vitam deſcripſerunt, Surius pag. 344. & Iacobus, epiſcopus Lincolnienſis.

3 Liborij hiſtoria grauiter & docte ſcripta, circa annum 900. extat tomo 4. Surij. Reliqua vide 27. Maij.

24. Iul. B Nono Calendas Auguſti, luna

10.21.2.13.24. 5.16.27.8.19. 1.11.22.3.14. 25.6.17.28.1

VIgilia *ſancti Iacobi Apoſtoli.* Romæ, via Tyburtina, natalis ſancti Vincentij. Apud Emeri-

Emeritam, Hiſpaniæ ciuitatem, ſancti Victoris mi-
litaris. qui cum duobus fratribus Stercatio & Anti-
nogeno, diuerſis examinatus ſupplicijs, martyrium
conſummauit. In Italia, ciuitate Tyro, ſanctæ
Chriſtinæ virginis. quæ in Chriſtum credens, primo 1
ſub duobus iudicibus tormenta conſtanter, perfe-
rens, nouiſsime per ſucceſſorem eorum, abſciſione
linguæ, & ſagittarum infixione, curſum martyrij
ſui compleuit. Eodem die, natalis ſanctarum, Ni-
cetæ & Aquilinæ. quæ beati Chriſtophori martyris
prædicatione ad Chriſtum conuerſæ, martyrij pal-
mam, capitis abſciſione ſumpſerunt. Ciuitate
Amiternina, militum octoginta trium. *Bergis, ex*
Anglia, P paßio ſanctæ Lewinnæ. quæ multis decorata 2
virtutibus, floruit ſub rege Anglorũ, Euberto nuncupato:
quæ poſtmodum ſub eiuſdem regis tempore, martyrio vi-
tam finiuit, archipræſule viuẽte nomine Theodoro. § *Die*
vigeſima quarta, ſanctæ hoſiomartyris Chriſti Paraſceues. 3

ANNOTATIONES.

1 Chriſtinæ Tyriæ meminit Auguſtinus in Pſalmum 120. Vincentius lib. 12. ſpeculi cap. 86. & ſeqq. ex Geſtis, quæ tribus libris ſunt Ms. Rhodij ad S. Foillanum.

2 De Levvinna. Meierus in commentarijs de Flandria. Anno 1058. Balgerus, monachus Bergenſis, attulit ex monaſterio diui Andreæ, in Anglia iuxta portum Zeuordienſem, corpus D. Leuuinnæ martyris ad cœnobium Bergenſe. Eodem tempore monachi Bergenſes, corpus D. Leuuinnæ, per vicos caſtellaque Flandriæ maritimæ, circumtulerunt. Quo in itinere permulta ad honorem virginis edidit Deus miracula: quæ Drogo, per eos dies Morinorũ epiſcopus, literis mandata, poſteritati tranſmiſit. Habentur Bergis ſancti Vuinoci, libris duobus.

3 De Paraſceue. Theodorus Balſamon in 63. canonem Trulli. Sanctiſsimus ille patriarcha dominus Nicolaus Muzalon, cum vitam ſanctæ Paraſceues, quæ in quodam Caluariæ vico colebatur, à quodam vicano inepte ac indocte compoſitam inueniſſet, eam igni mandari iuſsit, & diacono illi Baſilico mandauit, Deo gratiam & acceptam eius vitam conſcribere.

25. Iul. C Octauo Calendas Auguſti, Iuna

11.22.3.14.25. 6.17.28.9.20. 2.12.23.4.15. 26.7.18.29

1 Act. 12. NAtalis beati IACOBI Apoſtoli, fratris Ioannis Euágeliſtæ. qui ab Herode rege decollatus eſt. Huius ſacratiſsima oſſa ab Hieroſolymis ad Hiſpanias tranſlata, & in vltimis earum finibus condita, celeberrima illarum gentium veneratione excoluntur.

2 In Lycia, ciuitate Samo, ſancti Chriſtophori. qui virgis ferreis attritus, & à flammis æſtuantis incendij Chriſti virtute ſaluatus, & ad vltimum ſagittarum ictibus confoſſus, martyrium capitis obtruncatione compleuit. Ciuitate Barcinona, na-

3 talis beati Cucuphatis martyris. qui pro nomine Domini atrociſsima tormentorum genera ſub tribus expertus iudicibus, nouiſsime gladio victor

4 migrauit. *Ipſo die, Metis, natalis ſanctæ Glodeſindis*

5 *virginis. Treuiris, ſancti Magnerici epiſcopi. In pago Meldenſi, depoſitio beati Vrſi, Trecorum epiſcopi, & confeſſoris.* g *Die vigeſima quinta, memoria ſanctarum mulierum, Olympiadis & Eufraxiæ.*

6 ¶ q *Ciuitate Pariſiis, tranſlatio ſancti Germani epiſcopi & confeſſoris.*

De his Euſ. lib. 8. c. 18. noua verſionis. In Palæſtina, ciuitate Gaza, ſanctarum mulierum, Valentinæ, & collegæ eius. quas Firmilianus præſes, cui, animi magnitudine plane viri, liberrime contradicebant, ad extremum flammarum incendio abſumendas addicit. Ibidem, ſancti Pauli martyris. qui oratione fuſa pro iudice, carnifice, & omnibus in errore verſantibus, ceruicem gladio feriendam libenter ſubmiſit.

ANNOTATIONES.

1 De Iacobo Zebedæi, Act. 12. Matt. 4, 20, 17, 26. Marci 1, 3, 5. Lucæ 8, 9. Ioan. 21. Euſeb 2. hiſt. eccl. cap. 8. ſed 9. Rufini. Appendix Græci ad Hieron. cap. 5. Iſidorus de patribus cap. 73. & c. Quidam citant etiam tranſlationem nomine Leonis ſecundi. & miracula nomine Caliſti ſecundi.

2 Chriſtophori paſsio paſsim habetur Ms. item Vuicelius de eo, ex Ruggero Fuldenſi. & Surius ex diuerſis.

3 Cucufas

3 Cucufas non fuit incluſus, laternam Chriſtiphoro ferens, vt à plebeijs fertur, ſed inſignis in Hiſpania martyr. de quo latius Ado & Beda, hoc die: item Beda 12. Februarij. Vincentius in Speculo lib. 12. cap. 90. & ſequentibus, ex Geſtis: quæ Surius habet hoc die. Prudentius hymno 4. de coronatis, Barcinon claro Cucuphate freta Surget.

4 Glodeſindis abbatiſſæ vitam habet D. Surius. Cuius authorem quidam codices habent Bernardum abbatem quendam: alij, Arbertum monachum.

5 De Magnerico. Bruſchius de monaſterijs Germaniæ. Eberuuinus abbas ſancti Martini Treuiris anno 995. ſcripſit vitas ſancti Magnerici archiepiſcopi, & Simeonis monachi. Magnerici excuſa eſt, ſaltem ex parte, Legendæ tomo 2. cum poëmate Fortunati de eodem epiſcopo.

6 Germani hiſtoriam tranſlationis & miraculorum deſcribi petijt ſereniſsimus Carolus Caluus, ab Ebroino Pictauorum epiſcopo: ad quorum petitionem duo fratres congregationis ſancti Germani id effecerunt, ſinguli ſingulis opuſculis, quæ idem antiſtes approbauit: vt habet præfatio Haimoni monachi. qui etiam ad Goſlinum abbatem alia adiecit miracula.

Septimo Calendas Auguſti, luna 26. Iul. D

12. 23. 4. 15. 26. 7. 18. 29. 10. 21. 3. 13. 24. 5. 16. 27. 8. 19. 1

IN *ciuitate Aconenſi*, [r] † *natale ſancti Annæ, matris* 1
virginis Mariæ. Item natalis ſancti Heraſti. qui g *dormitio*
Philippis à beato Paulo epiſcopus relictus, ibidem
martyrio coronatus, quieuit. Romæ in portu, Act. 19. Rom. 16. 2. Tim. 4.
ſancti Hyacinthi † martyris. qui primo in ignem
miſſus, inde in validiſsimum torrentem præcipitatus, Latiùs Surius ex Ms.
illæſus euaſit. Poſt hæc à conſulari Leontio
gladio percuſſus, vitam finiuit. Via Latina, ſanctorum Symphronij, Olympij, Theoduli, & Exuperiæ.
qui ignibus conflagrati, vt in geſtis ſancti Stephani circa mediū
papæ legitur, martyrij palmam adepti ſunt. [r] Eodē
die, ſancti Paſtoris, preſbyteri & confeſſoris. Monaſterio ſancti Benedicti, in agro Mantuano, ſancti Simeonis, monachi & eremitæ. qui multis miraculis clarus, in ſenectute bona quieuit. [P] *In ciuitate Tenremundæ,*

beatæ Chriſtianæ virginis. Hanc regis Anglorum Migranimi filiam vnicam, omnipotens Deus aſpiciens, de cælo illi angelum ſub ſpecie pauperis tranſmiſit, qui eam catechizaret, atque in Chriſti nomine baptizari præcepit. cuius etiam ductu Dicliuenne peruenit. ¶ *In Carthuſia prope Confluentiam, ſancti Beati, presbyteri Treuirenſis, & confeſſoris.*

¶ *Pariſiis, tranſlatio magnæ laudis & eximij viri, Marcelli, eiuſdem loci paſtoris. cuius corpus requieſcit in alma eccleſia beatæ Mariæ virginis.*

ANNOTATIO.

1 Annæ caput Duræ oppido Iuliacenſi honorifice aſſeruatur. De ea eſt ſermo Fulberti Carnotenſis epiſcopi parte 2. Legendæ. Scribunt etiam de beata Anna Damaſcenus lib. 4. de fide cap. 15. Epiphan. hæreſi 79. Auctor libelli de ortu virginis apud Hieronymum: & Roſuita ſanctimonialis in carminibus. quæ tamen nonnullis deſumpta videntur ex apocryphis ſcriptis de ortu beatæ Mariæ. De laudibus Annæ extat carmen Rodolphi Agricolæ. De miraculis eiuſdem ſcripſit Tritthemius, Maguntiæ excuſus An. 1494. Iuſtinianus imper. in regione vrbis ſecunda, diuæ Annæ magnificum atque admirandum conſtituit templum, vt habet Procopius libro primo de ædificijs Iuſtiniani. Radulphus de Riuo in Calendario, Plures hodie ex Conſtantinopoli, Annæ auiæ Domini noſtri. Aliqui 9. lectiones: alij tres.

27. Iul. E Sexto Calendas Auguſti, luna

13. 24. 5. 16. 27. 8. 19. 30. 11. 22. 4. 14. 25. 6. 17. 28. 9. 20. 2

1 g Pantelemonis APud Nicomediam, paſsio beati * Pantaleonis *martyris glorioſi. Hic ſacratus adoleſcens, & athleta Chriſti, cum artem medicinæ diſceret ab Hermolao presbytero, ad fidem Chriſti conuerſus, multa miracula fecit.* Qui tentus pro fide Chriſti à Maximiano, & equulei pœna, & lampadarum exuſtione cruciatus, ſed inter hæc Domino ſibi apparente refrigeratus, tandem ictu gladij martyrium conſummauit.

2 Apud Epheſum, natalis ſanctorũ *ſeptem dormientium,* Maxi-

Maximiani, Malchi, Martiniani, Dionyſij, Ioannis, Serapionis, Conſtantini. quorum geſta habentur.

Nicomediæ, beatorum martyrum, Hermolai presbyteri, Hermippi, & Hermocratis, fratrum. † qui poſt multas pœnas ſibi illatas, à Maximiano imperatore, capitali ſententia puniti eſt. Eodem die, in Sicilia, beati Simeonis monachi. Antiſiodoro, depoſitio Aetherij epiſcopi. *Metis, depoſitio ſancti Frommij, epiſcopi & confeſſoris.* *Paſſio Pantaleonis hac die.*

¶ *Aquiſgrani, P tranſlatio ſancti Karoli.*

ANNOTATIONES.

1 Pantaleonis martyrium paſsim eſt Ms. & apud Metaphraſtem, vbi Panteleemon nominatur, Græcorum more.

2 Dormientium Geſta extant Ms. & apud Metaphraſtem. Gregorius Turonenſis in laudem martyrum cap. 95. Septem germanorum, qui apud Epheſum requieſcunt, hæc eſt hiſtoria: eaque enarrata concludit. Quod paſsio eorum, quam Syro quodam interpretante tranſtulimus, plenius pandit. Meminit eorundem Nicephorus libro vnico, dicens, Anno 430. terribile miraculum ſanctorum ſeptem puerorum Epheſi factum eſt, reſurgentibus eis poſt clxxxi. annos.

Quinto Calendas Auguſti, luna 28. Iul. F

14. 25. 6. 17. 28. 9. 20. 1. 12. 23. 5. 15. 26. 7. 18. 29 10. 21. 3

IN Britannia minori, Dolo monaſterio, ſancti Samſonis, epiſcopi & confeſſoris. Eodem die, 1
Lugduni, ſancti Peregrini presbyteri. cuius beatitudinem miraculorum gloria teſtatur. Mediolani, natalis beati Nazarij martyris. quem Anolinus ſub 2
rabie perſecutionis, quæ per Neronem excitata eſt, diu maceratum & afflictum in carcere, & cum eo ſanctiſsimum puerum Celſum, quem idem ipſe nutriebat, gladio feriri iuſsit. Horum corpora, vt ſcribit beatus Paulinus, cum vſq; ad tempora Honorij & Arcadij imperatorum latuiſſent, beatus Ambroſius Domino reuelante reperit. Romæ, natalis *In vita Amb. vltra medium.*

3 ſancti Victoris papæ. qui poſt beatum Petrum quintus decimus, rexit eccleſiam annis decem, & ſub Seuero principe martyrio coronatur. Item
4 Romæ, beati Innocentij, pontificis (*r & martyris*).
5 *Luchas caſtro, ſancti Vrſi confeſſoris.*

ANNOTATIONES.

1 Samſonis Dolenſis archiepiſcopi vitam, ſcripſit Baldricus, eiuſdem ſedis antiſtes. Catalogus Scriptorum Brytanniæ.
2 De Nazario & Celſo latius Ado, pridie Idus Iunij: ipſe Ambroſius ſerm. vltimo. & Præfatio in Liturgicis.
3 De Victore, Pontificale cap. 15. Scribit etiam Euſebius lib. 5. hiſt. cap. 24. ſed contra Victorem, nimium fauens Quartodecimanis, vt latè tractat præceptor meus D. Heſſelius in libro de communione ſub vna ſpecie.
4 De Innocentio confeſſore, Pontificale cap. 42. Hieronymus Demetriadi epiſt. 8. Oroſius lib. 7. cap. 39. item Baſilij ad eum epiſtolæ, Ms. in Vaticano. Martyris titulo in Romano martyrologio inſignitur, ſiue propter conſtantiam, ait Maurolycus, ſiue ob aliud laboris meritum. Dicitur enim anathemate damnaſſe Arcadium, quod Chryſoſtomum epiſcopum qui Eudoxiam Auguſtam idololatriæ increpauerat, relegari paſſus eſſet.
5 Vrſi & Leubatij abbatum vitam, ſcribit Gregorius Turonenſis, de vita patrum cap. 18.

29. Iul. G Quarto Calendas Auguſti, Luna

15. 26. 7. 18. 29. 10. 21. 2. 13. 24. 6. 16. 27. 8. 19. 1. 11. 22. 4

1 ROmæ, via Aurelia, natalis ſancti Felicis. Item via Portuenſi, ſanctorum martyrum, Simplicij, Fauſtini & Beatricis. quorum duo, poſt multa ac diuerſa ſupplicia, iuſsi ſunt capitalem ſubire ſententiam, tempore Diocletiani. Beatrix vero † ſoror eorum, in Chriſti confeſsione præfocata eſt in carcere.
2 Item beatæ Marthæ, ſororis beati Lazari. quorum venerabilem memoriam extructa eccleſia non longe à Bethania, vbi è vicino domus eorum fuit, conſeruat.
3 Ciuitate Trecas, ſancti Lupi confeſſoris.

Geſta S. Anthimi, to. 3. Surij.

feſſoris. qui cum beato Germano in Britanniam directus venit. Hic quinquaginta duobus annis ſacerdotio venerabiliter functus eſt, [b] *& tempore regis Attilæ, qui Galliam vaſtabat, ſicut in eius hymno canitur, dum bella cuncta perderent, orando Trecas muniit.*

¶ *Aurelianis, depoſitio beati Proſperi epiſcopi. In Norwegia, paßio ſancti Olaui regis, & martyris, anno milleſimo vigeſimo octauo. Ciuitate Briocenſi, ſancti Guilelmi epiſcopi & confeſſoris.* [r] *In Mamienſi ciuitate, ſanctæ Seraphinæ.* [g] *Die vigeſima nona, ſancti martyris Callinici.* 4 De Callin. Metaph.

¶ Romæ, ſanctarum virginum, Floræ & Lucillæ martyrum, cum aliis multis. quarum paſsio habetur. & extat de eis ſermo Petri Damiani †. Item, reuelatio capitis beati Ioannis Baptiſtæ, Pipino regi facta in Aquitania, de qua eſt tractatus apud martyrem Cyprianum. Ser. 20 Mſ. To. 3 Cypr.

ANNOTATIONES.

1 De Felice ſcribit Pontificale cap. 37. Omiſi tamen quæ in Vſuardo ſequebantur (papæ. qui à Conſtantio Auguſto ob catholicæ fidei defenſionem, à ſede ſua deiectus, & gladio necatus, glorioſe occubuit). Quæ omiſi ob Onuphrij ad Platinam de eo annotationem: & quia in recognito Romano Breuiario martyr tantum nominatur.

2 A Martha ſedula Chriſti miniſtra famulas Teutonice Marthas nuncupamus, vt eius diligentiam officioſe exprimant, cuius nomen ſortiuntur. Eius vitam & geſta, ſunt qui ſcribant, Marcillam eius pediſequam conſcripſiſſe, inter quos Petrus Natalis, lib. 6. catalogi cap. 152. Robertus Gaguineus libro 3. refert Clodoueum ad ſepulcrum Marthæ ſanatum. Lucæ 10.

3 De Lupo Trecenſi, hiſtoria pag 390. Surij. Turonenſis de gloria Confeſſorum cap. 67, 68. Sidonius lib. 6. epiſt. 1. lib. 7. epiſt. 13. ad Sulpicium. Beda lib. 1. hiſt. cap. 17. Catalogus item Brytanniæ notat Gildam Albanium, ex regio Brytannorum ſtemmate prognatum, ſcripſiſſe acta Germani & Lupi: obijſſe anno Domini 512.

4 Guilelmi Briocenſis vitam ſcribunt Innocentius quartus eum Sanctis aſſcribens, & tomo 4. Surij Godofridus Caluus archiepiſcopus Bituricenſis, eius familiaris.

30. Iul. A Tertio Calendas Auguſti, luna

16. 27. 8. 19. 1. 11. 22. 3. 14. 25. 7. 17. 28. 9. 20. 2. 12. 13. 5

al. Sennen — ROmæ, natalis ſanctorum Abdon & * Sennis ſubregulorum. qui, cum in Corduba ciuitate Perſarum, vincula paterentur à Decio, ad vltimum duxit eos Romam, catenis obligatos, & diuerſis pœnis maceratos: vbi primo plumbatis cæſi, & deinde gladio interfecti ſunt. Apud Africam, ciuitate Lucernaria, ſanctarum virginum, Maximæ, Donatillæ, & Secundæ. quæ perſecutione Gallieni, aceto & fellæ primum potatæ, deinde plagis acerrimis cæſæ, & equulei extenſione cruciatæ, poſtmodũ etiam craticulis exuſtæ, nec nõ ad beſtias proiectæ, ſed ab his intactæ, nouiſsime gladio iugulatæ ſunt.

Geſta Laurentij & ſociorum.

Latius Ado, apud Aloyſium & Surium.

† *Antiſiodori, ſancti Vrſi epiſcopi.* ¶ *In Suetia, ſancti Brunolphi, epiſcopi Scharenſis, & confeſſoris. Item in Suetia, beatæ Helenæ.*

1 ¶. Aſsiſij, natalis ſancti Rufini martyris.

ANNOTATIO.

1 In Rufini natali ſermonem habuit Petrus Damiani, in quo nonnulla miraculorum eius perſtringit. Habet & hymnum de eo. to. 8. Aloyſij. 4. Surij.

31. Iul. B Pridie Calendas Auguſti, luna

17. 28. 9. 20. 2. 12. 23. 4. 15. 26. 8. 18. 29. 10. 21. 3. 13. 24. 6

APud Cæſaream, paſsio beati Fabij martyris. qui cum ferre vexilla præſidialia recuſaret, primum diebus aliquot in carcerem truſus, deinde interrogatus ſemel & iterum, in Chriſti cõfeſsione perdurat: & mox à iudice capitali ſententia condemnatur. 1 Rauennæ, tranſitus ſancti Germani Antiſiodorenſis epiſcopi, genere, fide, & doctrina, ac miraculorum gloria, clariſsimi. Ciuitata Sinnada, ſanctorum, Democriti, Secundi, & Dionyſij.

Latius Ado Treuirenſis

Medio-

Mediolani, natiuitas ſancti Calimeri, pontificis & martyris †. In Anglia, beati Neoti ſacerdotis, meritis, ac miraculis inſignis. Treuiris, ſancti Bantonis, confeſſoris Chriſti. In Calabria, oppido Tabritano, ſancti Fantini confeſſoris Syracuſani. cuius parentes, Fantius ac Deodata, Syracuſis plumbatis cæſi, cum dijs litare nollent, decollati ſunt. ℥ Die trigeſima prima, ſancti & iuſti Eudocimi. Ambr. in Miſſa. 2 De Eudoc. Metaphr. 29. Iulij.

¶ Romæ, obijt beatiſsimus Ignatius Loiola, fundator Societatis Ieſu. quam toto propemodum terrarũ orbe multiplicatam vidit; Multa quoque barbarorum millia, per eandem, e ſumma barbarie, ac ſuaue Chriſti iugum ſubeundum, reuocata eſſe cognouit. Omnia enim eius conſilia & ſtudia ſpectabant, ad conſeruandam, reuocandam, & multiplicandam, per ſe & ſuos, fidei catholicæ ſynceritatem. 3

ANNOTATIONES.

1 De Germano, Iſidorus Hiſpalenſis epiſcopus de viris illuſtribus cap. 4. Conſtantius epiſcopus Germani vitam contexuit. Libris duobus ad Patientem epiſcopum. Quos habet Surius. Sigebertus de viris illuſtr. cap. 105. Hericus monachus vitam Germani, Altiſiodorenſis epiſcopi, metrico ſtylo luculenter ſex libellis deſcripſit. Idem in Chronicis Anno 877. & Carolo imperatori obtulit. Sunt excuſi Pariſijs anno 43. Idem Hericus in præfatione ſex libellorum ad Carolum Caluum. Confeci præterea ex miraculis præcellentiſsimi Germani, aliud opuſculum, geminis diſtinctum libris, in quo quia tui tum nominis, tum temporis, mentio frequentius agitur, tuæ nihilominus illud malui Celſitudini dedicatum.

2 De Neoto ex catalogo Scriptorum Brytanniæ. Guilelmus Rameſienſis Ordinis ſancti Benedicti in Crolandia, ſcripſit Neoti vitam, carmine. Incipit, Anglia quæ toto: eiuſdem, proſa. Incipit, Beati Neoti confeſſoris vitam. De tranſlatione eiuſdem. Claruit An. 1178.

3 Ignatij Loiolæ vitam, fundatoris Societatis Ieſu, libris quinque comprehendit Petrus Ribadeneira, ſacerdos Societatis eiuſdem. Excuſus Neapoli Anno 72.

AVGVSTVS HABET
DIES XXXI.

1\. Aug. C   Calendis Auguſti,   Iuna

18.29.10.21.3. 13.24.5.16.27. 9.19.1.11.22. 4.14.25.7

1 2Mach.7 ANtiochiæ, natalis ſanctorum Macha-
bæorum [r] *ſeptem fratrum, cum matre*
ſua. qui paſſi ſunt ſub Antiocho rege.
2.Mach.6 [r] *& præceptoris ipſorum Eleazarij.*
Romæ ad ſanctum Petrum, [r] *ſancti*
2 *Petri* ad vincula. Vercellis, beati
3 Euſebij, epiſcopi *& confeſſoris*. qui ob confeſsionē
fidei à Conſtantio Scythopolim, & inde Cappado-
ciam relegatus, poſt ad eccleſiam ſuam reuerſus eſt.
Item Romæ, paſsio ſanctarum virginum, *Elpis,*
4 *Piſtis, & Agapæ, id eſt,* Spei, Fidei, & Charitatis, &
matris earum *Sophiæ, id eſt,* Sapientiæ; *quæ fuerunt*
natione Mediolanenſes, & ſub Adriano principe mar-
tyrij coronam adeptæ ſunt. Via Latina, ſanctorum
Vltra medium, 2. Auguſti. martyrum, Boni presbyteri, Fauſti, Mauri, cum alijs
ſeptem. qui in Stephani papę actibus deſcribuntur.
5 In Hiſpanijs, ciuitate Gerunda, natalis ſancti Fe-
licis. quem iuſsit Dacianus iudex, poſt illata tor-
mentorum genera, vngulis detrahi, ac deinde vſque
al. vulneribus ad oſſa laniari, & tam diu vulnera † verberibus
inſtaurari, vſque dum inuictum Chriſto ſpiritum
reddidit. Apud Arabiam, ciuitate Philadelphia,
ſanctorum martyrum, Cyrilli, Aquilæ, Petri, Do-
mitiani, Rufi, Menandri, vno die coronatorum. In
territorio Pariſiacenſi, Iuſtini martyris. *cuius corpus*
requieſcit in magna eccleſia beatæ Mariæ virginis Pari-
ſiis. In pago Liſuino, ſancti Nemeſij confeſſoris.
Caſtro Corboilo, ſancti Exuperij, epiſcopi & confeſſo-
ris,

ris. cuius corpus perſecutione Danorum à Redonis ciuitate fugatam, atque à Galliarum incolis honorifice ſuſceptum, in prædicto loco affectu magnæ deuotionis colitur.
Item, Friardi & Secundelli. In Britannia, natalis ſancti 6
Etheluuoldi, epiſcopi Vuintonienſis, & confeſſoris. 7
P Marcianis, depoſitio ſancti Ionati abbatis.
¶ Gandaui, eleuatio ſancti Bauonis, pij confeſſoris.
In Blandinio, tranſlatio ſancti Vuinwaloci abbatis.
b Romæ, dedicatio † primæ eccleſiæ à beato Petro conſtructæ & conſecratæ. g Die prima, proceßio venerabilium lignorum venerandæ & viuificatricis crucis. *Leo vocat natalem eccleſiæ in ſerm. diei,*

ANNOTATIONES.

1 De Machabæis. Hieronymus de viris illuſtr. cap. 23. Liber Ioſephi περὶ αὐτοκράτορος λογισμοῦ valde elegans habetur, in quo Machabæorum ſunt digeſta martyria. Eſt ab Eraſmo tranſlatus, de dominatrice potentia. Extant in eorundem laudem Nazianzeni oratio 21. Chryſoſtomi homilia in eorum natali. ſermo Leonis Ambroſij Præfatio, & caput vndecimum libro 2. de Iacob & beata vita. Euſebij Emiſeni homilia 7. Bern. ep. 98. Marij Victorini elegia, & alia.

2 De vinculis Petri, ſermo Bedæ in homiliario doctorum: encomium catenarũ & gladij Petri apud Metaphraſtem, Chryſoſtomo inſcriptum. Item Geſta Alexandri papæ. Gregorius lib. 1. regiſtri epiſt 30. & lib. 2. cap 72. & tomo 4. Hieronymi, epiſtola ad Euſtochium de vinculis Petri.

3 De Euſebio Gennadius in catalogo Maximus Taurinenſis eccleſiæ epiſcopus, fecit duos de ſancti Euſebij, Vercellenſis epiſcopi, & confeſſoris vita, tractatus. Hic Aloyſius adiungit epiſtolam ipſius Euſebij, quam ſcripſit in exilio, ad presbyteros & plebes quaſdam Italiæ: quam & Surius habet. Meminerunt eiuſdem confeſſoris, Hilarius. Ambroſius epiſt. 82. & in præfatione. Hieronymus de viris ill. cap. 106. Rufinus lib. 10. cap. 30. item Turonenſis, Caſsiodorus, & ſequaces. In Vſuardo ſuſtuli ea verba (nouiſsime perſequẽtibus Arianis martyrium paſſus). Sunt enim manifeſte contra hiſtoricam veritatem Ambroſij, & aliorum quos citaui. etſi Pſeudoambroſius ſerm. 69. martyrium ponat; in quod forte Vſuardus humano errore incidit.

4 Sapientiæ & trium filiarum eius geſta martyrij, habentur Legenda parte 2. & apud Metaphraſtem tomo 4. Surij.

5 De Felice, Ado in Martyrologio. Gregorius Turonenſis de gloria martyrum cap. 92. Vincentius in ſpeculo lib. 13. cap. 134. 135. ex Geſtis, quæ inſcribuntur humillimo leuitæ inſpectori paſsionis ipſius.

6 De Friardo recluſo, & Secundello diacono, Gregorius Turonenſis de vita patrum cap. 10.

7 De Ethelvvoldo ex Catalogo Scriptorum Brytanniæ. Vuolſtanus Vintonienſis monachus, alumnus Ethelvvoldi epiſcopi, ſcripſit eius vitam, ac tranſlationem Svvithuni, per ipſum factam, Anno 970. Epitomen habet Surius.

2. Aug. D Quarto Nonas Auguſti, luna

19. 1. 11. 22. 4. 14. 25. 6. 17. 28. 10. 20. 2. 12. 23. 5. 15. 26. 8

1 ROmæ in cœmeterio Calixti, natalis beati Stephani papæ. qui perſecutione Valeriani, cum inſequeretur ob Chriſti martyrium, & ſtaret intrepidus ante altaris ſolennia, ac iugiter cœpta perficeret, in eodem loco, ſic in ſua decollatus eſt ſede.

In prouincia Bithynia, vrbe Nicéa, ſanctæ Theodoræ, cum tribus filijs ſuis. E quibus progenitum, nomine Euodium, Chriſtum fiducialiter confitentem, primum fecit conſularis Bithyniæ fuſtibus cædi, deinde ipſam cum omnibus filijs igni conſumi.

* Circa medium, 25. Decem.

† Scard. l. 2 claſſe 6.

b *Scriptum eſt in paßione ſanctæ Anaſtaſiæ *.* r *Ciuitate Padua, ſancti Maximi †, eiuſdem ciuitatis epiſcopi. qui miraculis clarus, beato fine quieuit.* ¶ *Carnoti, ſancti Betharij, eiuſdem ciuitatis epiſcopi, ſanctitate & miraculis clari.*

¶ r *Eodem die, conſecratio baſilicæ ſanctæ Mariæ de Portiũcula apud Aßiſium, in qua beatus pater Franciſcus obtinuit à Deo, & à papa, maximam indulgentiam.*

ANNOTATIO.

1 Stephani papæ actus, quos Romani Notarij collegerunt, multorum martyrum illuſtres agones cõtinent. Nam quicquid Beda, Vſuardus, Ado, habent de ſanctis, Nemeſio & Lucilla. Sympronio creditario. Olympio, Exuperio & Theodulo. Bono, Fauſto, & collegis. Tertullino, & Tharſitio, id tranſcripſerunt

ex actis Stephani. Vnde & Metaphraſtes ſua hauſit, tomo 4. Surij. De eodem ſcribit Damaſus capite ſiue pontifice 4. Vincentius Lirinenſis contra hæreſes cap. 9. Cyprianus ad eum epiſt. 67, 72.

Tertio Nonas Auguſti, luna 3. Aug. B

10. 2. 12. 23. 5. 15. 26. 7. 18. 29. 11. 21. 3. 13. 24. 6. 16. 27. 9

HIeroſolymis, inuentio corporis beatiſsimi 1
Stephani protomartyris, & ſanctorum, † Gamalielis, * Nicodemi, & Abibon. Hæc ſeptimo Honorij principis anno reuelata, atq; à beato Luciano presbytero ſcripta ad totius Eccleſiæ perſonam, omnibus fere gentibus declaratur. Conſtantinopoli, ſancti Hermelli martyris. [f] *Auguſtoduni, depoſitio ſancti Euphronij epiſcopi. Apud Nouariam, ſancti Gaudentij epiſcopi.* [g] *Die tertia, ſanctorum patrum Iſaacij, Dalmati, & Fauſti.*

† Act. 5. 22.
* Ioã. 3. 19
Gennadius cap. 46.
De Euph. Gr. Tur. 2. hiſt. c. 15.

ANNOTATIO.

1 De inuentione Stephani papæ relatio Luciani presbyteri, quam Vſuardus citat; paſsim in eccleſijs legitur, ac nuperrime excuſa eſt inter Sermones Auguſtini de diuerſis, operâ Vlimmerij. Ibidem multa habentur Auguſtini de Stephani miraculis, & duo libelli Euodij Vſalenſis epiſcopi. Horum ſic meminit Sigebertus anno 418. Oroſius presbyter rediens à Hieronymo, ad quem miſſus fuerat ab Auguſtino, pro diſcenda quæſtione de origine animæ, reliquias protomartyris Stephani ad Africam detulit, cum hiſtoria inuentionis eius; quam gratia miraculorum proſequente, vbique Deus mirificauit. Vnde plura Auguſtinus, multo plura ſcripſit Euodius.

Pridie Nonas Auguſti, luna 4. Aug. F

21. 3. 13. 24. 6. 16. 27. 8. 19. 1. 12. 22. 4. 14. 25. 7. 17. 28. 10. r

C* *Iuitate Bononia, ſancti Dominici confeſſoris, fundatoris Ordinis fratrum Prædicatorum, viri ſanctitate & doctrina clariſsimi. Quem ob ſingularem meritorum gratiam, tres mortuos ſuſcitaſſe dum viueret, & virginitatem perpetuo illibatam conſeruaſſe, perſpicuum eſt.* Item, natalis beati Ariſtarchi, diſcipuli ſancti 1

* apud alíquos die 5.

Pauli

Col. 4. Pauli Apoſtoli. [b] *de quo beatus Apoſtolus ſcribit Coloſſenſibus, Salutat vos Ariſtarchus concaptiuus meus. Qui comes indiuiduus permanſit vſque ad eius confeßionem: quiq; conſtitutus Theſſalonicenſium epiſcopus, poſt lõgos ac beatißimos agones, à Chriſto coronatus quieuit.*

Act. 19, 20, 27. ad Phil. d

Romæ, *in crypta arenaria* via Latina, paſsio Tertullini martyris. * qui ſub Aureliano imperatore poſt impiam fuſtium mactationem, & ignium circa latera exuſtionem, ac oris quaſſationem, atq; equulei extenſionem, neruorumque cæſionem, data ſententia, capitis amputatione martyrium conſummauit. [b] *Quem beatus Stephanus baptizatum, in Albis preſbyterum conſecrauit: & ab eodem Pontifice ſepultus eſt, poſtquã martyrium promeruit.* Romæ via Tyburtina, natalis ſancti Iuſtini preſbyteri ([r] *& martyris*).* qui perſecutione Decij, Galli, & Voluſiani, confeſſionis gloria inſignißimus fuit. [b] *Quem beatus Sixtus ordinauit. Hic beatos, Hippolytum & Concordiam, Irenæum, Abundium, & Cyrillam filiam Decij Cæſaris, martyres, & alios plurimos, ſepulturis condidit.* ¶ *Romæ, beatæ & ſanctæ Perpetuæ* †, *matris ſancti Nazarij. Item ſanctæ Vualburgis virginis. cuius reliquiæ ſacræ Furnis habentur. Turonis, ſancti Euphronij, epiſcopi & confeſſoris.* 2

Actus Stephani pp. 2. Auguſti.

Geſta Laurentij & ſociorum, 10 Auguſti.

Ambroſiana Miſſa.

ANNOTATIONES.

1 De Dominico: Conſtantinus Vrbeuetanus præſul, iuſſu Ioannis Teutonici, quarti Ordinis magiſtri, egregie edidit officium D. Dominici, cum ipſius vita, mediocri tamen ſtylo. Ioannes Garzo ad 36. Magiſtrum editus eſt in libro de illuſtribus Prædic. & Louanij parte ſecunda Aloyſij. Surius ponit octo libros Theodorici de Appoldia Teutoni, ſcriptos iuſſu ſeptimi Magiſtri Ordinis. Ex quarum præfatione conſtat qui prætereа de beatiſsimo Dominico ſcripſerint.

2 De Euphronio, Gregorius Turonenſis eius proximus ſucceſſor, lib. 10. hiſtoriæ Francorum cap. 31. de gloria confeſſorum, Cap. 18, 19, 20.

Nonis

Nonis Auguſti, Luna 5. Aug. G

22.4.14.25.7. 17.28.9.20.2. 13.23.5.15.26. 8.18.29.11.5

ROmæ, *ſanctæ* † *Mariæ matris* Dei *ad niues*. Apud Breuiariū
prouinciam Rhætiæ, natalis ſanctæ Afræ mar- Romanum.
tyris. quæ cum eſſet pagana & meretrix, per doctri- 1
nam ſancti Narciſsi epiſcopi ad Chriſtum cõuerſa,
& cum omni domo ſua baptizata, pro confeſsione
Domini igni tradita eſt. Eodẽ die, ſancti Oſuual- 2
di, regis Anglorum. cuius actus commemorat ve-
nerabilis Beda presbyter, in geſtis eiuſdem gentis. lib.3.c.6.
P *narrans inter cætera de eo, quod cum quadam die ſederet
ad prandium, diſcum argenteum, qui erat poſitus ante
eum, confringi præcepit minutatim, alimoniámque paupe-
ribus dari.* Auguſtoduni, beati Caſsiani, epiſcopi 3
& confeſſoris. Catalaunis, ſancti Memmij †, epi- Turo.de co.
ſcopi & confeſſoris, b *primi illi ciuitati ab vrbe directi:* cap. 66.
qui inter alia innumera miracula, mortuum ſuſcitauit.
Caſtro Corboilo ſancti Ionij martyris. P *Laubijs, natalis
ſancti Abel, archiepiſcopi & confeſſoris.* g *Die quinta,
ſancti Euſignij martyris.*

¶ *& præfeſtum metamorphóſis Domini noſtri Ieſu
Chriſti.* q *Bergis,* P *aduentus ſanctæ Lewinnæ, virginis
& martyris.*

Apud Aſculum, ſancti Emygdij, epiſcopi & martyris, tempore Marcelli papæ.

ANNOTATIONES.

1 Afræ geſta extant ex parte apud Vuicelium in hagiologio. Legendæ parte 2. & ex Ms. apud Surium.

2 De Oſualdo, Beda lib.3. hiſtoriæ Anglorum vſque ad caput 14. lib.4. cap.14. Drogo ex monacho Bergenſi præſul Morinorũ, libro vno, & ſermonibus duobus, Ms. Bergis ſancti Vuinoci.

3 Caſsiani meminit Turonenſis de gloria confeſſorũ cap.74. Vita habetur Ms cap.18. Item trãnſlatio cap.17. facta An. 840. de finibus Eduorum ad noſtrûm (Viromandorum) & miracula partim noſtris conſpecta viſibus, inquit Auctor, partim eorum relatione comperta, qui ſæpius adeſſe potuerunt.

Octauo

6.Aug. A Octauo Idus Auguſti, Iuna

23.5.15.26.8. 18.29.10.21.3. 14.24.6.16.27. 9.19.1.12.1

1 IN *monte Thabor, transfiguratio* Domini *noſtri Ieſu*
2 *Chriſti*. Romę via Appia, natalis beati Sixti, papę & martyris. & in cœmeterio Prætextati, ſanctorum
a Feliciſsimi & Agapeti diaconorum eiuſdem. qui cum eo ſub Decio pariter decollati ſunt. b *Noctu vero venerunt clerici, & maxima pars Chriſtianorum, qui ſepelierunt ſanctorum corpora condigno honore.* Decollati ſunt cum eo & alij quatuor, Ianuarius, Magnus,

al. Innocentius † Vincentius, & Stephanus * diaconi, vt in geſtis Pontificalibus legitur. Paſſus eſt cum eis & beatus

* ſubdiaconi Quartus, vt ſcribit ſanctus Cyprianus. In Hiſpanijs, ciuitate Compluto, Iuſti & Paſtoris fratrum.

Pont.c.25. Cyp.ep.82 qui cum adhuc pueri literis imbuerentur, proiectis in ſchola tabulis, ſponte ad martyrium cucurrerũt. Et mox à Daciano teneri iuſsi, cum ſe mutuis exhortationibus conſtantiſsime roborarent, extra ciuitatem producti & à carnificibus iugulati ſunt.

3 ¶ b *Romæ in eccleſia beati Petri, natale beati Hormiſdæ papæ. qui compoſuit clerum & pſalmis erudiuit. Sub huius tempore Anaſtaſius imperator hæreticus, percuſſus fulmine interijt.*

4 Item beatæ memoriæ Gezelini confeſſoris. qui quieſcit in Ducatu Montenſi.

ANNOTATIONES.

1 Transfigurationis Domini feſtum Breuiario Romano inſertum eſt à Calixto III. ob victoriam de Machomete Turca ad Belgradum eo die accepta. De quo eius bulla proſtat Ms. Cum longe antea in Græcis eccleſijs multa celebritate obſeruaretur, teſtantibus, Metaphraſte, & apud eundem, Baſilio epiſcopo Seleuciæ, Andrea epiſcopo Cretenſi, Cyrillo epiſcopo Alexandrino, Ephræm diacono Edeſſeno. quorum orationes illic leguntur. Erat & in Gallijs antea notum. nam Belethus ſcribit de hoc feſto cap.144. Rationalis: & Vuandelbertus Prumienſis eiuſdem hoc die meminit, dicens:

Idibus

Idibus octauis mortem paſſura, crucémque,
Chriſti ſancta caro æthercam dedit ante figuram.

Feſtum eſt Euangelicum ex 17. cap. Matt. 9. Marci & Lucæ. Platina notat ipſum Calixtum officium transfigurationis Domini compoſuiſſe.

2 De Sixto, aut Xyſto, ſecundo, Geſta Laurentij celeberrima die 10. Auguſti. & ex eis Ambroſius lib. 1. officiorum cap. 41. Geſta pontificalia cap. ſiue pontifice 25. Cyprianus epiſt. 82. De Feliciſsimo & Agapito diaconis Xyſti, vtraque Geſta, Laurentij & Pontificalia.

3 De Hormiſda, Pontificale cap. 54. & Paulus diaconus lib. 17. hiſtoriæ Romanæ, hoc eſt ſeptimo ad Eutropium addito, in Anaſtaſio.

4 Gezelini vitã ſcripſit Archardus, diſcipulus ſancti Bernardi.

Septimo Idus Auguſti, Iuna 7. Aug. B

24.6.16.27.9. 19.1.11.22.4. 15.25.7.17.28. 10.20.2.13

APud Tuſciam, ciuitate Aretio, natalis beati Donati, epiſcopi & martyris, ſub Iuliano imperatore. qui, vt Gregorius papa in libris dialogorum meminit, fractum à paganis calicem ſanctum, ad Miſſas orando, inſtaurauit. Romæ, ſanctorum martyrum, Petri, Iuliani, cum alijs decem & octo. 1 Lib. 1. c. 7.

Apud Mediolanum, natalis ſancti Fauſtini, tempore Aurelij Commodi martyrizati. *Ciuitate Meſſana in freto Siculo, depoſitio beatiſſimi Alberti de monte Drepano, preſbyteri & confeſſoris, ſacriq; Ordinis Carmeli per Siciliam Prioris prouincialis. qui genere, moribus, doctrina, ſanctimonia, & miraculis clariſſimus, deceſſit anno Domini milleſimo ducenteſimo nonageſimo ſecundo. In Gallijs, ciuitate Rothomagenſi, depoſitio beati Victricij, præfatæ vrbis epiſcopi & confeſſoris. Catalaunis ciuitate, depoſitio ſancti Donatiani, epiſcopi & confeſſoris.* 2 3 ℥ *Die ſeptima, ſacroſancti martyris Dometij.*

¶ Ciuitate Nouaria, ſancti Godſcalci martyris, eiuſdem ciuitatis epiſcopi. cuius paſsio habetur.

ANNO-

ANNOTATIONES.

1 De Donato geſta martyrij, quod pertulit à Quadratiano Auguſtali, extant: vnde & Ado partem tranſcripſit hac die. Item Gregorius ab Vſuardo citatus.

2 Alberti vitam habet Surius, quam teſte Catalogo Brytannico, Ioannes Maria Politianus ſcripſit. Eundem & Andream nouiter canonizatos, heroicis verſibus ſalutauit Nicolaus Kenton Carmelita, qui Londini obijt An. 1468. Baptiſta vero Mantuanus vitam ſcripſit carmine ſapphico.

3 Victricio Rothomagenſi epiſcopo ſcribunt Innocentius primus epiſt. ſecunda. & Paulinus epiſtolis duabus. quarum poſterior, magnam partem ſanctiſsimæ eius vitæ complectitur.

8. Aug. C Sexto Idus Auguſti, luna

25.7.17.28.10. 20.2.12.23.5. 16.26.8.18.29. 11.21.3.14

ROmæ via Oſtienſi, natalis beati Cyriaci diaconi, & ſanctorũ martyrum, Largi & Smaragdi, cum alijs viginti, tempore Diocliciani. [a] *Quorum paßiones ſuis locis in præſenti Calendario notatæ ſunt.*

16. Martij, ex geſtis Marcelli papæ.

Apud Viennam Galliæ vrbem, ſancti Seueri, preſbyteri & confeſſoris. qui, vt eius geſta teſtantur, cauſa Euangelij prædicandi laborioſam peregrinationem ſuſcepit, & ad præfatam vrbem deueniens, ingentem paganorum multitudinem verbo & miraculis † ad fidem Chriſti conuertit. *Bourdegalis, depoſitio Mommoli, abbatis Floriacenſis cœnobij.* *Item, ſanctæ Agapæ virginis.* *& Die octaua, ſancti Aemiliani confeſſoris in Cyzico.*

Ado An. 452.

9. Aug. D Quinto Idus Auguſti, luna

26.8.18.29.11. 21.3.13.24.6. 17.27.9.19.1. 12.22.4.15

VIgilia ſancti Laurentij martyris. Apud Coloniam Tuſciæ, natalis ſanctorum, Secundiani, Marcelliani, & Veriani †. qui tempore Decij, ſub conſulari Promotio primum cæſi ſunt, deinde in equuleo ſuſpenſi, & vngulis abraſi, atque igne lateribus

Geſta habet Surius.

tibus appoſito aſſati, triumphalem martyrij palmā capite cæſi meruerunt. Romæ, ſancti Romani militis. qui * confeſsione beati Laurentij compunctus, petijt ab eo baptizari, & mox iubente Decio, cum fuſtibus exhibitus, ac decollatus eſt. ʳ *Eodem die, Veronæ, ſanctorum martyrum, Ruſtici & Firmi.* *Vt habet paßio S. Laurentij.*

¶ *Catalaunis ciuitate, ſancti Domitiani, epiſcopi & confeſſoris.*

Quarto Idus Auguſti, luna 10 Aug. E

27. 9. 19. 1. 12. 22. 4. 14. 25. 7. 18. 28. 10. 20. 2. 13. 23. 15. 16

ROmæ, via Tyburtina, natalis beati LAVRENTII archidiaconi. qui præſente Decio imperatore, poſt plurima tormenta carceris, verberum diuerſorum, laminarum ardentium, ad vltimum in craticula ferrea aſſatus, martyrium compleuit. 1

Eodem die, Romæ, militum centum ſexaginta quinque. *Metis, depoſitio ſancti Auctoris epiſcopi.*

ANNOTATIO.

1 Laurentij archileuitæ Geſta per Notarios collecta, habet Surius: vnde multa pluribus locis habent Martyrologia, & Ambroſius lib. officiorum primo cap. 41. Fere tamen Ms. in quatuor aut quinque partes ſecta ſunt, in paſsionem Polycronij cum clero, Abdon & Sennis, Xyſti ſecundi cum collegis, Laurentij, & Hippolyti cum alijs. Rurſus de Laurentio, Ambroſius lib. 2. officiorum cap. 28. & alibi. Auguſtinus tract. 27. in Ioannem. Prudentius hymno ſecundo de Stephanis Sanctorum. Gregorius papa lib. 3. regiſtri epiſtola 30. Greg. Turonenſis de gloria martyrum cap. 42, 46. Metaphraſtes, Leo, Auguſtinus, Chryſologus, & alij, in homilijs dici.

Tertio Idus Auguſti, luna 11. Aug. F

28. 10. 20. 2. 13. 23. 5. 15. 26. 8. 19. 29. 11. 21. 3. 14. 24. 6. 17

ROmæ inter duas lauros, natalis ſancti Tiburtij martyris. † qui ſub iudice Fabiano, cum nudis plantis ſuper carbones ardentes ingreſſus, Chriſtum *Geſta S. Sebaſtiani to. 1. Surij.*

maiori confiteretur conſtantia, duci in tertium ab vrbe milliarium, atque ibidem gladio animaduerti,
1 iubetur. Item Romæ, ſanctæ Suſannæ virginis. quæ cum eſſet nobili proſapia orta, & beati Caij pontificis neptis, martyrij palmam, tempore Diocliciani, capitis obtruncatione promeruit.[a] *Eius corpus collegit Serena Augusta noctu, & manibus ſuis cum linteaminibus & aromatibus ornauit: ſanguinem vero martyris, qui effuſus fuerat, velamine deterſit, & poſuit in capſa argentea in palatio ſuo: vbi die noctuq́; furtiuis orationibus ſemetipſam Domino effundebat.* In ciuitate
2 Cameraco, ſancti Gaugêrici, epiſcopi & confeſſoris.P *qui & vitæ ſanctitate conſpicuus extitit, & clarus miraculis, in pace quieuit.* Apud caſtellum Ebroas,
3 ſancti Taurini epiſcopi. *quem beatus Dionyſius ordinanit, & eidem vrbi epiſcopum deſtinauit.*
4 *¶ Pariſijs, ſuſceptio ſacræ ſpineæ coronæ Domini ab infidelibus, per beatum Ludouicum Francorum regem fœliciter ereptæ. quæ honoratur in ſacroſancta capella palatij Pariſij.* P *In Sarchinio, tranſlatio † corporum ſanctorum Trudonis, & Eucherij, confeſſorum Chriſti. Ipſo die, eleuatio eorundem ſanctorum. quæ facta eſt ſolenniter à domino Rodulpho Leodienſi epiſcopo.*

de qua ſermo Ms. abbatis Theodorici.

ANNOTATIONES.

1 Suſannæ celeberrima per Notarios geſta extant, pag. 597. Surij. E quibus veteres Martyrologi ſua tranſcripſerunt de Suſanna, Gabino, Caio, Claudio, Prepedigna cum filijs atque Maximo, & de Serena.

2 Gaugérici hiſtoria, quam Cameracenſes habent, extat etiam tomo 4, Surij. Alicubi legi eius hiſtoriam Rotgerum ſcripſiſſe: ſed quo tempore, & an hanc, nondum comperi.

3 De Taurino Ebroicenſi, habet Vincentius in ſpeculo hiſtoriali, Capita aliquot, libro 10. ſiue 11. iuxta alia exemplaria. Sed cuius ea ſint authoritatis, & an Deodato filio vere tribuantur, examinandum foret.

cap. 68, 79

4 De corona Domini. Rodulphus Nouiomagus vitæ Alberti

parti 2. cap. 10. Compoſuit item Albertus officium eccleſiaſticum de ſpinea corona Domini Saluatoris, quod non ſolum in Ordine Prædicatorum, ſed etiam in Galliarum eccleſijs decantatur.

Pridie Idus Auguſti, Luna 12 Aug. G

29.11.21.3.14. 24.6.16.27.9. 20.1.12.22.4. 15.25.7.18.1

IN *ciuitate Aßiſio, ſanctæ Claræ virginis, primæ plantæ* 1
Ordinis pauperum dominarum, quæ vita & miraculis claruit. In Sicilia, ciuitate Catina, natalis ſancti
Eupli diaconi, ſub Dioclitiano & Maximiano Au- 2
guſtis. qui cum diutiſsime pro confeſsione Domini torqueretur, tandem martyrij palmam gladio cædente percepit. Apud Auguſtanam vrbem, ſanctæ Hilariæ, matris ſanctæ Afræ martyris. quæ † cum ad ſepulcrum eius excubaret, ibidem pro fide Chriſti à perſecutoribus igni tradita eſt, cum Digna, & Eumenia, & Euprepia. Paſsi ſunt item eodem die in præfata ciuitate, Quiriacus, Largio, Creſcentianus, Nimmia, Iuliana, cum alijs viginti. Item vrbe Phalari, paſsio Graciliani & Feliciſsimæ virginis. quorum primum ora pro Chriſto lapidibus contuſa, dehinc gladio percuſsi, optatam martyrij ſuſcepere palmam. In Syria, ſanctorum, Macarij &
Iuliani. *Eodem die, Porcarij, abbatis monaſterij Liri-* 3
nenſis, & martyris. Iotro monaſterio, ſanctæ Aglibertæ abbatiſſæ. § *Die duodecima, ſanctorum martyrum, Photij & Aniceti.*

vt habent Geſta Afræ 5. Auguſti.

¶ 9 *Montibus Hannoniæ, P tranſlatio ſanctæ Vualdedrudis.*

ANNOTATIONES.

1. Claræ vitam qui conſcripſit, is nomen ſuum ſuppreſsit: ſed ſcribit ſe mandante Alexandro papa eam conſcripliſſe, poſtquam ab eo ſanctis virginibus erat aſſcripta. pag. 609. Surij.

2 Euplus martyrium paſſus eſt Catinæ, quæ & Cátana. quod contracte ponit Vſuardus, fuſius Ado, fuſiſsime Simeon.

3 Porcarius cum monachis quingentis, ſub Genſerico Vuandalorum rege, pro fidei veritate coronatur. Quorum paſsionis hiſtoria publice in ſancta Dei eccleſia legitur die natalis eorum. Vita Honorati lib.3. cap.23. & 20.

13. Aug. A Idibus Augusti, luna

1.12.22.4.15. 25.7.17.28.10. 21.2.13.23.5. 16.26.8.19

1 ROmæ, beati Hippolyti martyris. qui prò confeſsionis gloria, iubente Valeriano * præſide, (al. principe) ligatus pedes ad colla indomitorum equorum, ſic per carduetum & tribulos tractus, emiſit ſpiritum.
1 Paſſa eſt etiam Concordia nutrix eius, quæ ante ipſum plumbatis cæſa, † martyrizauit. (al. martyrizata eſt.) Decollati ſunt ſimul & alij decem & nouem de domo eius.
2 Eodem die, Foro Syllæ, natalis ſancti Caſsiani. (Prud. hymno 9. periſteph.) qui cum adorare idóla noluiſſet, vocatis pueris, quibus docendo exoſus factus fuerat, data eſt facultas perimendi eum. Quorum quanto infirmior erat manus, tanto grauiorem martyrij pœnam dilata morte faciebat. [a] *Scribit hoc Prudentius poeta.* Pi-
3 ctauis, depoſitio ſanctæ Radegundis reginæ. cuius vita à *Fortunato preſbytero deſcripta*, virtutibus & miraculis late claruit. *Ipſo die, ſancti Laudulphi, epi-*
4 *ſcopi Ebroicenſis. Mediolani,*[r] *depoſitio ſancti Simpliciani, epiſcopi & confeſſoris.* [b] *In Germania prouincia,*
5 *natale ſancti Vuigberti, presbyteri & confeſſoris.* [g] *Die decima tertia, ſancti patris & confeſſoris Maximi.*
6 ¶ Eodem die, ſancti Hariolphi, primi abbatis Elvvangenſis, & epiſcopi Lingonenſis.

ANNOTATIONES.

1 De Hippolyti martyrio, & Concordiæ, & nouendecim eius domûs martyrum, late Notarij Romani in geſtis Laurentij. Scribit etiam Prudentius Hippolyto hymnum vndecimum: commiſcens tamen cum eo alterum Hippolytum martyrem, vt facilis eſt in eiuſcemodi lapſus.

2 De Caſsiano Imolenſi. Beda initio vitæ ſancti Felicis dicit quendam martyriū beati Caſsiani de metrico opere Prudentij in com-

in commune apertumque omnibus eloquium tranſtuliſſe. pag. 628. Surij.

3 De Radegunde, Gregor. Turonenſis lib. 9. hiſt. Francorum cap. 2. 39. & deinceps. Vitæ eius librum primum ſcripſit Fortunatus presbyter, poſt epiſcopus Pictauorum, ſecundum, * Bandomina ſanctimonialis à ſancta Radegunde enutrita. Non ea, ait in prologo, quæ vir Apoſtolicus Fortunatus epiſcopus de beatæ vita compoſuit iterando, ſed ea ſcribere tentando, quæ præ prolixitate omiſit. Vtrunque habet Surius.

4 De Simpliciano, Auguſtus de prædeſtinatione ſanctorum cap. 4. lib. 8. confeſſ. cap. 1. & ſequentibus. Paulinus ſub finem vitæ Ambroſij. Officium Ambroſianæ eccleſiæ.

5 De Vuigberto, hoc, vt arbitror, eſt ſermo primus inter varios, tomo 7. Bedæ.

6 De Hariolpho. Gaſpar Bruſchius de monaſterijs Germaniæ. Ermenricus ſeptimus abbas Elvvangenſis, compoſuit dialogum de vita & miraculis S. Hariolphi. Idem Guil. Eiſengrenius tribuit Adalberoni, Comiti à Dilingen, duodecimo abbati Elvvangenſi. qui obijt anno 922.

Decimo nono Calendas Septembris, Iuna 14 Aug. B

2. 13. 23. 5. 16. 26. 8. 18. 29. 11. 22. 3. 14. 24. 6. 17. 27. 9. 20

VIgilia aſſumptionis Dei genetricis Mariæ. Romæ via Appia, natalis beati Euſebij, preſbyteri & confeſſoris. qui à Conſtantio Auguſto, ob catholicæ fidei defenſionem, in quodam cubiculo domûs ſuæ incluſus, ibique in oratione conſtanter perſeuerans, dormitionem accepit. [b] *Cuius corpus collegerunt Gregorius & Oroſius presbyteri, & ſepelierunt in crypta, iuxta corpus Sixti, epiſcopi & martyris, via Appia. Quod audiens Conſtantius, in eadẽ crypta præcepit viuum includi Gregorium. Hunc ſemiuiuũ nocte Oroſius excepit inde, & poſt paululum defunctum, iuxta corpus ſancti Euſebij ſepeliuit. Factaq; eſt grauiſſima perſecutio in catholica eccleſia ab Arianis, ſedẽ Apoſtolicã tenente Liberio.* [r] *In Africa, ſancti Demetrij.* [p] *Item, Vuerenfridi presbyteri, & confeſſoris. cuius corpus in Ducatu Geldriæ, in vico qui dicitur Elſte, requieſcit.*

S. Marcell. vita Suiberti, c. 14. ¶ † Hic prædicator egregius, verſus Batuam miſſus, nouellum Chriſti populum in Elſt & Vueſtervoirt, & in finibus illis feliciter rexit. Item ſanctæ matris Athanaſiæ.
1

ANNOTATIO.

1 Athanaſiæ vita, inſtitutio, & miracula, habentur in Simeonis Metaphraſi, à quodam viro pio narrata, qui partim ea vidit, partim à mulieribus ipſius matris familiaribus audiuit.

15 Aug. C Decimo octauo Calendas Septembris, luna

3.14.24.6.17. 27.9.19.1.12. 23.4.15.25.7. 18.28.10.21

1 Aſſumptio DORMITIO ſanctæ Dei genitricis MARIAE. Cuius ſacratiſsimum corpus, etſi nõ inuenitur ſuper terram, tamen pia mater Eccleſia eius venerabilem memoriã ſic feſtiuam agit, vt pro conditione carnis eam migraſſe non dubitet. Quo autem venerabile illud Spiritus ſancti templum nutu & cõſilio diuino occultatum ſit, plus elegit ſobrietas Eccleſiæ cum pietate neſcire, quam aliquid friuolum & apocryphum inde tenendo docere. Romæ via Appia, ſancti Tharſitij, acolyti & martyris. ª qui cũ quodam die deferret Chriſti Corporis ſacramenta, nec vellet ea diſcutientibus prodere paganis, ᵇ *indignum iudicans porcis prodere margaritas*, tam diu eſt fuſtibus ac lapidibus maceratus ab eis, quouſque exhalaret ſpiritum. ᵇ *Et reuoluto eius corpore, ſacrilegi diſcuſſores nihil inuenire potuerunt ſacramentorum Chriſti. In Nicomedia, ſanctorum, Stratonis, Philippi, & Eutychiani, cum eorum ſocijs.*

Geſta Stephani papæ ſub finem, 2. Auguſti.

2 ¶ Aldenburgi, depoſitio ſancti Arnulphi Flandrenſis, epiſcopi Sueſsionum, & confeſſoris. qui plenus bonis operibus, quieuit anno milleſimo octuageſimo ſeptimo. Eodem die, ſancti Iacici, ſiue Iacincti, Ordinis Prædicatorum. qui poſt multos labores in Polonia & Ruſsia pro religione Chriſtiana toleratos, moritur Anno milleſimo duceteſimo quinquageſimo ſeptimo. & multis poſt interiectis annis propter ſanctimoniam vitæ actæ & miracula, noſtra memoria in numerum Sanctorum relatus eſt.

Cromerus lib. 9.

ANNOTATIONES.

1 De Aſſumptione Mariæ, Athanaſius ſermone de Deipara. Bernardi ſermones aliquot, & poſteriorum auctorum: apud Auguſtinum de Sanctis ſermones 34, 35. apud Hieronymum to. 4. ad Paulam & Euſtochium ſermo Sophronij, vt ſuſpicatur Eraſmus: item Metaphraſtes; qui etiam addit encomia Andreæ Cretẽſis, archiepiſcopi Hieroſolymorũ, & Ioannis Damaſceni. Plura adfert Nicephorus Calliſtius lib. 2. hiſtor. ſed ab Eccleſia non perinde recepta, atq; à vulgo. Apocrypha ſane hic vitanda eſſe, monuerunt etiam ante Vſuardum. Gelaſius in concilio 70. epiſcoporum, & Beda lib. retractationum in Acta ad cap. ita 8. & 13. Exequijs virginis ſeſe interfuiſſe ſcribit Dionyſius Areopagita de diuinis nominibus cap. 3. interpretibus poſterioribus. de quo loco vide Matthæi Galeni Areopagitica. cap. 21, 22, 23.

2 Arnulphi vitam ſcribit Liſiardus, poſt eum tertius epiſcopus Sueſsionenſis eccleſiæ. tomo 4. Surij.

Decimo ſexto Calendas Septembris, luna 16 Aug. D

4. 15. 25. 7. 18. 28. 10. 20. 2. 13. 24. 5. 16. 26. 8. 19. 29. 11. 22

IN Nicea Bithyniæ, natalis beati Vrſatij confeſſoris. qui ſub Licinio perſecutore militia relicta, ſolitariam vitam agens, tantis claruit virtutibus, vt & dæmones expuliſſe, & ingentem draconem orando interemiſſe legatur. *Scriptum eſt in libro quinto Eccleſiaſticæ hiſtoriæ tripartitæ.* Apud ciuitatem Metenſium, [1] *tranſlatio* ſancti Arnulphi, epiſcopi & confeſſoris. qui ſanctitate vitæ, & miraculorum gloria illuſtris, eremiticam vitam diligens, beato fine quieuit. Romæ, ſanctæ Serenæ, vxoris quondam Dioclitiani Auguſti. *In Gallijs, depoſitio beati Rochi confeſſoris, contra peſtilentiam adiutoris.* **Apud** *caſtrum Ramerudem, natale beati Balſemij, glorioſi martyris, ſociorúmque eius.* Eodem die, *Theodoli confeſſoris, epiſcopi Sedunenſis.* § *Die decima ſexta, ſancti Mandelij, & ſancti martyris Diomedis* †. *& deportatio ab vrbe Edeſſa non manufactæ imaginis* Domini noſtri Ieſu Chriſti. ¶ *Morinis, oſtenſio ſancti Hunfridi, epiſcopi & confeſſoris.*

Cap. 33. ex So. l. 4. c. 15
1
De Ser. geſta Suſannæ
2
Zonar. to. 3
3

Mediolani in monaſterio Coronatæ, Ordinis fratrum eremitarum beati Auguſtini, depoſitio beati Georgij Cremonenſis. qui vitæ, ſanctitatis, & miraculorum gratia, inſignis fuit.

ANNOTATIONES.

1 De Arnulpho. Paulus diaconus lib. 6. de geſtis Longobardorum cap 5. De Arnulphi mirabilibus apud Metenſem eccleſiam, vbi epiſcopatum geſsit, liber extat, eiuſdem miracula & vitæ abſtinentiam continens. Sed & ego † in libro, quem de epiſcopis eiuſdem ciuitatis conſcripſi, flagitante Agelramo præfatæ eccleſiæ archiepiſcopo, de hoc ſanctiſsimo viro Arnulpho, quædam miranda ſcripſi; Manuſcripta. Liber autem quem extare dicit, extat per familiarem to. 4. Surij, & 3. Bedæ. Non eſt tamen Bedæ, nam auctor circa initium dicit ſe laudabilia facta Arnolfi epiſcopi, quæ geſsit, nonnulla familiaribus illius narrantibus, pleraque per ſemetipſum agnoſcere.

pag. 729. Surij.

2 Rochi hiſtoriam ſcripſit Franciſcus Diedus Venetus.

3 De imagine Chriſti non manu facta eſt apud Metaphraſtem Conſtantini Porphyrogeniti imperatoris narratio, collecta ex diuerſis hiſtorijs.

17 Aug. E Decimo ſexto Calendas Septembris, luna

5. 16. 26. 8. 19. 29. 11. 21. 3. 14. 25. 6. 17. 27. 9. 20. 1. 12. 23

Apud Africam, ſanctorum martyrum, Liberati abbatis, Bonifacij diaconi, Seruij & Ruſtici ſubdiaconorum, Rogati & Septimi monachorum, & Maximi pueri. qui perſecutione Vuandalica, iuſſu Hunerici regis pro confeſsione catholicæ fidei, & vnici baptiſmatis defenſione, ſpecioſum curſum certaminis ſui, coronante Domino perfecerunt. a *Scribit beatus Victor Africanus epiſcopus in hiſtoria eiuſdem Vuandalicæ perſecutionis, quam & ipſe cum cæteris ſuſtinuit, & fideli atque illuſtri ſtylo digeſsit.* In Cæſarea Cappadociæ, natalis ſancti Mammetis martyris. qui paſſus eſt imperante Aureliano, ſub Alexandro præſide. Ipſo die, octauæ ſancti Laurentij martyris. *In pago Hollandiæ, Egmunda monaſterio, ſancti Ieronis, presbyteri & martyris.* *g Die decima ſeptima, ſancti martyris Myronis.*

Poſt finem libro 3. & libro 3.

1

¶ Apud

¶ Apud vrbem Ptolemaidem, ſanctorum martyrum Pauli & Iulianæ †. *De hiſt. Metaphr.*

ANNOTATIO.

1 De Mammete, ſiue Mamante, martyre Cæſarienſi, Metaphraſtes tom.4. Surij. Baſilius Cæſarienſis homil. 26. Gregor. Nazianzenus in fine orationis aut tractatus 25. Præfatio in Ambroſio. Gregorius papa habuit homiliam 35. in baſilica ſancti Mammæ, die natalis eius. Neſcio tamen an hæc omnia in vnum conueniant, an diuerſos.

Decimo qninto Calendas Septembris, luna 18. Aug. F

6.17.27.9.20. 1.12.22.4.15. 26.7.18.28.10. 21.2.13.24

APud Præneſtinam ciuitatē, milliario ab Vrbe trigeſimo tertio, natalis ſancti Agapiti. qui 1
cum eſſet annorum quindecim, & amore Chriſti ferueret, iuſſu * *Aureliani* imperatoris tentus eſt, ac *al. Aurelij*
primo neruis cæſus, deinde à præſide Antiocho grauia patitur ſupplicia. Exinde cum ex præcepto imperatoris leonibus ſubijceretur, & minime eſſet læſus, gladio miniſtrorum coronandus percutitur.

Eodem die Romæ, beatorum presbyterorum Ioānis & Criſpi, qui perſecutione Dioclitiani multa ſanctorum corpora officioſiſsime ſepelierunt. quorum meritis & ipſi poſtmodum ſociati, gaudia vitæ æternæ meruerunt. Via Lauicana, ſanctæ Helenæ, 2
matris Conſtantini imperatoris. *Metis ciuitate, depoſitio ſancti Firmini epiſcopi & confeſſoris.* § *Die decima octaua, ſanctorum martyrum Phlori & Lauri.*

¶ P *In Bronio, tranſlatio corporis ſancti Eugenij, archiepiſcopi & martyris.*

ANNOTATIONES.

1 Agapitus Præneſte paſſus eſt ſub Aureliano, quem Vſuardus Aurelium nominat, ſi ſyncera eſt lectio plurium codicum. Geſta eius Ms. Notarij Romani collegerunt: è quibus plura ponit Ado Treuirenſis.

2 De Helena. Euſeb lib.3. vitæ Conſtantini cap.41. & ſequentibus. Caſsiodorus 2. tripart. cap.18. Theodor. lib.1. cap.18.

19 Aug. G Decimo quarto Calendas Septembris, Luna

7.18.28.10.21. 2.13.23.5.16. 27.8.19.29.11. 22.3.14.25

1 NAtalis ſancti Magni, ſeu ſancti Andreæ martyris, cum ſocijs duobus millibus, quingentis nonaginta ſeptē. In Gallijs, pago Sigiſterico, beati
de Don. latius Ado. Donati presbyteri. qui ab ipſis infantiæ rudimētis mira Dei gratia prędıtus, anachoriticam vitā exegit
al. gloria multis annis, & miraculorum † gratia clarus, migra-
2 uit ad Chriſtum. Romæ, ſancti Iulij ſenatoris & martyris. qui iubente Commodo imperatore, tam diu fuſtibus eſt cæſus, donec emitteret ſpiritum. In
3 territorio Bituricenſi, ſancti Mariani confeſſoris.
¶ Eodem die, in Prouincia, caſtro Brincola, depoſitio
4 *ſancti Ludouici, epiſcopi & confeſſoris. qui inde Marſiliam deportatus, in eccleſia fratrum Minorum ibidem honorifice conditus eſt. Apud Mantuam, ſancti Rufini con-*
5 *feſſoris. ¶ Bobio monaſterio, ſancti Bertulphi abbatis.*
Turo. l. 5. hiſt. c. 40. *Eodem die, ſancti Elaphij †, Catalaunis epiſcopi & confeſſoris. Nurenberga ciuitate, depoſitio ſancti Sebaldi confeſſoris, filij regis Daciæ.*

ANNOTATIONES.

1 Andreæ ducis exercitus, & ſociorum eius, martyria ſcribit hac die Simeon Metaphraſtes.

2 De Iulio latius Beda, & Geſta Euſebij ac ſociorum, quæ Vincentius citat 10. Speculi cap. 120.

3 De Mariano recluſo Gregor. Turonenſis in libro de gloria Confeſſorum cap. 81.

4 Ludouici vitam ſcribit Ioannes 22. in antiquo Minorum Breuiario, & 4. tomo Surij: item Anonymus, eiuſdem tamen Ordinis & temporis ſcriptor. Vnde quædam habet Surius.

5 Bertulphi Bobienſis vita eſt to. 3. Bedæ. quæ eſt Ionæ abbatis, eius diſcipuli, vt alibi notauimus. item to. 4. Surij.

20 Aug. A Decimo tertio Calendas Septembris, Luna

8.19.29.11.22. 3.14.24.6.17. 28.9.20.1.12. 23.4.15.26

paulo poſt principium. SAmuelis prophetæ. cuius ſacra oſſa, vt *in libro contra Vigilantium beatus* Hieronymus ſcribit,

Augu-

Auguſtus Arcadius de Iudæa tranſtulit Thraciam, *ᵃ portantibus epiſcopis: & omnium eccleſiarum populis tanta lætitia occurrentibus, quaſi viuentem ſuſciperent: vt de Palæſtina vſque Chalcedonem iungerentur populorum examina, & in Chriſti laudes vna voce reſonarent.*

ʳ In territorio Lingonenſi, depoſitio beati Bernardi, 1
primi Clareuallis abbatis: viri vita, doctrina, & miraculis
glorioſi. Eodem die, beati Porphyrij viri Dei.
† qui ſanctum martyrem Agapitum erudiuit in fide *Geſta Agapiti 18.*
& doctrina Chriſti. Herio inſula, ſancti Philiberti *Aug. Ms.*
abbatis. qui poſt militiam temporalem, Chriſti 2
tirocinio mancipatus, monaſteriorum extitit fundator deuotus. Ciuitate Corduba, ſanctorum monachorum, Leonigildi & Chriſtophori. quorum corpora poſt abſciſionem capitis, igni tradita ſunt.

ʳ In Hungaria, ciuitate regia, Alba regali, ſancti Ste- 3
phani regis. qui primus Hungaros ad fidem conuertit.
Cainone caſtro, ſancti Maximi confeſſoris. ¶ *Ipſo die,* 4
ſancti Auctoris, Treuirorum epiſcopi. In Anglia, ſancti *Beda lib. 3.*
Oſuini martyris, regis Deirorum. cuius inſtantem obitum *cap. 14.*
cum ſanctus Aidanus epiſcopus prædiceret, Non eſt, inquit, digna gens hæc talem habere rectorem.

¶ Dauentriæ, obitus beati Gerardi cognomento magni. qui 5
initium dedit fratribus de communi vita. Villario monaſte-
rio, obitus Goberti, ex Comite Aſperi montis, egregiæ ſancti- 6
tatis monachi. Vuormatiæ, obitus Burchardi epiſcopi. 7

ANNOTATIONES.

1 Bernardi vita libris quinque deſcripta eſt ab eius familiaribus diſcipulis: liber primus à Guilhelmo abbate: ſecundus, ab Arnoldo abbate Bonæuallis: tres ſequentes à Gofrido monacho Claræuallenſi. Suntque excuſi cum mellifluis auctoris operibus, & 20. Auguſti.

2 Philiberti vita ſcripta eſt iubẽte* Ioſchino abbate Gemetico. **Coſchino.* Nam & eius loci extitit fundator deuotus. Extat to. 4. hac die.

3 Stephani regis vitam ſcribit Chartuitius epiſcopus ad Colomannum regem Hungarorum octauum. pag. 856. Surij.

4 De

4 De Maximo. Greg Turonenſis de gloria confeſſorum cap. 22. Fuit quidam religioſus, & virtutibus, & nomine Maximus, & vt liber vitæ eius docet, quam verſu conſcriptam legimus, noſtri fuit Martini diſcipulus. &c.

5 Gerardi magna vita edita eſt cum operibus Thomæ Kempenſis.

6 Goberti vitam tribus libellis habet Villaria.

7 Burchardus monachus fuit Lobijs in Hannonia. Poſt ea in Vuormatienſem præſulem aſſumptus, ſcripſit decretorum libros viginti. Quibus eius vita adiuncta eſt per eiuſdem temporis auctorem, qui nomen ſuppreſsit.

21.Aug.B Duodecimo Calendas Septembris, luna

9.20.1.12.23. 4.15.25.7.18. 29.10.21.2.13. 24.5.16.27.8

N*Atale ſanctorum martyrum, Luſorij, Ciſelli, & Camerini*. In territorio ciuitatis Gaualitanæ, 1 paſsio ſancti Priuati epiſcopi & martyris. qui paſſus eſt ſub perſecutione Valeriani & Gallieni. Eodem die, ſanctorum martyrum Bonoſi & Maximiani. quorũ actus habentur. Et ciuitate Solona, ſancti Anaſtaſij martyris.† qui pro confeſsione nominis Chriſti, iubente Aureliano imperatore interemptus eſt. ʳ *Item Quadrati epiſcopi*. ₛ *& ſanctæ martyris Baſſæ*. ¶ *Romæ in agro Verano, ſanctæ Cyriacæ martyris. quæ in Vueſalia, tranſlata quieſcit.*

Geſta Agapeti, 18. Auguſti.

De Cyr. geſta Laurentij, 10. Auguſti.

ANNOTATIO.

1 Priuati martyrium habet Gregorius Turonenſis lib.1. hiſtoriæ Francorum cap. 34. & geſtorum eius nonnulla Vincentius, in Speculo lib.1. cap.75. plura Surius.

22 Aug.C Vndecimo Calendas Septembris, luna

10.21.2.13.24. 5.16.26.8.19. 30.11.22.3.14. 25.6.17.28.9

O*Ctaua aſſumptionis Virginis Mariæ*. Romæ via Oſtienſi, natalis beati Timóthei martyris. qui tentus ab vrbis præfecto Tarquinio, & longa carceris cuſtodia maceratus, cum ſacrificare idolis noluiſ-

noluiſſet, tertio cæſus, & grauiſsimis ſupplicijs at-
trectatus,ad vltimum decollatus eſt.[a] *Scriptum inue-* *libro 1.*
nitur in hiſtoria ſancti Silueſtri. In portu vrbis Ro-
mæ, ſanctorum Hippolyti, *qui dicitur* Nonnus, *&* 1
ſociorum. In *Oſtia, natalis ſanctorum*, Quyriaci &
Archelai. Eodem die Auguſtoduni, ſancti Sym- 2
phoriani, tempore Aurelij imperatoris. qui cum
idolis ſacrificare nollet, primo verberibus affectus,
deinde carceri mancipatus, ad vltimum cæſo capite
martyrium conſummauit. In portu Romano,
ſanctorum peregrinorum martyrum, Martialis,
Epicteti, Saturnini, Aprilis, & Felicis, cum ſocijs
eorum. Item Romæ, ſancti Antonini martyris.
† qui [b] *cum eſſet carnifex, vidit ſtantem iuuenem cum* *Geſta Eu-*
ſpongia, & detergentem latera ſanctorum martyrum, *ſebij & ſo-*
Euſebij, Pontiani, Peregrini, atque Vincentij, cum ſuſpenſi *ciorum, 25.*
in equuleo cæderentur: & mox exclamare cœpit, Vere *Auguſti.*
Deus eſt Chriſtus: & fugiens, occulte à Rufino preſby-
tero baptizatus eſt: & reuerſus, cum ſe libere fateretur
Chriſtianum, iubente Vitellio iudice, capitali ſen-
tententia eſt damnatus, viaque Aurelia ſepultus.

Remis ciuitate Galliæ, P *natalis ſancti Mauri martyris cum ſocijs ſuis. Qui à Roma cum beato Timotheo Remos veniens, poſtquam verbum Dei ibidem diſſeminans, Apollinarem cum alijs pluribus baptizaſſet, à Lampadio præfecto cum ſocijs ſanctis, quos baptizauerat, decollatus eſt.*

g *Die vigeſima ſecunda, ſancti martyris Agathonici.*

ANNOTATIONES.

1 De Hippolyto. Lobijs Ms. extat martyrium Aureæ virginis & ſociorum, nempe Hippolyti, qui eam ſepeliuit, Cyriaci epiſcopi Oſtienſis, Archelai diaconi, & reliquorum.

2 De Symphoriano Gregor. Turonenſis de gloria martyrum cap. 51. & de gloria confeſſorum cap. 77. vbi paſsionem eius citat. quam Surius edidit.

23 Aug. D Decimo Calendas Septembris, luna

11.22.3.14.25. 6.17.27.9.20. 1.12.23.4.15. 26.7.18.29

NAtalis ſanctorum martyrum, Donati, Reſtituti, Valeriani, Fructuoſæ, cum alijs duodecim. qui præclariſsimo confeſsionis honore apud Antiochiam coronati ſunt. Eodem die, beati Zachæi † epiſcopi. qui quartus à Iacobo, Hieroſolymorum eccleſiam clariſsime rexit. Apud Lyciam, ciuitate Aegea, ſanctorũ, Claudij, Aſterij, & Neonis. qui poſt acerba tormenta, cruci affixi ſunt. Alexandriæ, ſancti Theonæ † epiſcopi, venerabilis, & vere Deo digni. Item, natalis ſanctorum, Timothei & Apollinaris *. qui apud Remenſium vrbem conſummato martyrio, cæleſtia regna meruerunt. Lugduni Galliæ, ſanctorum martyrum, Minerui, & Eleazari, cum filijs octo. [r] *Eodem die, ſancti Flauiani, epiſcopi* [q] *Auguſtoduni. Aruernis, natalis ſancti*
1 *Sidonij epiſcopi. Cenomanis, beati Fraubaldi abbatis & confeſſoris.* [g] *Die vigeſima tertia, ſancti Luppi martyris.* [r] *Item, vigilia ſancti Bartholomæi Apoſtoli.*

Euſ. lib. 4. cap. 5. — Euſ. l. 7. cap. vlt. — * Turo. de glo. mart. cap. 55.

ANNOTATIO.

1 De Sidonio, Gregor. Turonenſis lib. 2. hiſtoriæ Francorum, cap. 21. & deinceps. Extant etiam epiſtolæ eius, & metra.

24 Aug. E Nono Calendas Septembris, luna

12.23.4.15.26. 7.18.28.10.21. 2.13.24.5.16. 27.8.19.1

1 NAtalis beati BARTHOLOMAEI Apoſtoli. qui apud Indiam Chriſti Euangelium prædicans, [b] *viuens à barbaris decoriatus eſt, atque iuſſu regis Aſtiagis*, decollatione martyrium compleuit. Huius Apoſtoli ſacratiſsimum corpus primum ad inſulam Liparis, deinde Beneuentum tranſlatum, pia fidelium veneratione honoratur. Eodem die, apud
2 Carthaginem, trecentorum martyrum. qui paſsi ſunt

ſunt tempore Valeriani & Gallieni. Denique poſt ſupplicia ſibi illata, Chriſtum Dei filium Deum fatentes, in clibanum calcis accenſum demerſi ſunt. Ex quo etiam ille candidatus exercitus beatorum, Maſſa candida meruit nuncupari. *In quorum laudibus extant homiliæ ſanct Auguſtini epiſcopi.* Ciuitate Rothomago, ſancti Audoëni epiſcopi & confeſſoris. qui ſæculum ſalubriter deſpiciens, ſanctitatis merito epiſcopi adeptus eſt honorem. Niuernis, ſancti Patricij abbatis. *In pago Cenomanico, ſancti Rigomari confeſſoris. In Gladbach, diœceſi Agrippinæ, ſancti Sanderadi, eiuſdem cœnobij primi abbatis.* § *Die vigeſima quarta, ſancti hieromartyris Eutychis, diſcipuli ſancti Ioannis Theologi.*

¶ Andaino monaſterio, obijt Theodoricus abbas, anno milleſimo octuageſimo quinto. qui viuus & defunctus multis claruit ſignis ac virtutibus. Eius corpus humo leuatum, Hugoniſtarum immanitate redactum eſt in cineres & fauillas.

ANNOTATIONES.

1 Bartholomæi mentionem ingerunt, Areogapita de myſtica theologia cap.1. Euſebius lib.5 hiſt. cap.10. Rufinus lib 3.hiſt. eccl. cap.1. Præfatio Ambroſiana. Iſidorus de obitu Sanctorum cap.77. Appendix Græci ad Hieronymi catalogum cap.7. Turonenſis de gloria martyrum cap. 77. Vuicelius in hagiologio. Metaphraſtes addit Ioſephum quendam. Sunt qui eundem Nathanaëlem ſuſpicentur, vt Ferus in 1. Ioan. De quo etiam Ianſenius in cap. 17. Euangeliorum. Tranſlationis ad Liparim hiſtoria eſt Ms. per Theodorum Studitem, abbatem Conſtantinopolitanum, interprete Anaſtaſio bibliothecario. Hiſtoriam quæ eſt in pſeudoabdia, Eccleſia ignorat. Vnde Radulphus Riuius Tungrenſis abhinc fere ducentis annis præclare ſcripſit. *de canonũ obſeruantia Propoſitione 11.* Paſsiones ſanctorum, Bartholomæi, Matthęi, Simeonis & Iudæ, quas ſub quadam deuotione indiſcreta colligunt ſacerdotes, periculoſe in officio diuino leguntur. De feſti celebratione dubietas oritur apud quoſdam: ſed conſuetudinem tuæ regionis obſerues, reſcripſit Innocentius tertius: cap. cõſilium noſtrum: De obſeruatione ieiuniorum

2 Maſſæ candidæ trecentorum martyrum meminit Prudentius hymno 13. peri ſtephanon: & Actus paſsionis Cypriani.

fol.

fol. ß.2. Poſsidius indicat homiliam Auguſtini per natale martyrum Maſſæ candidæ. Quam Plantino dabimus, excudendam cum operibus Auguſtini.

3 Audoënus tribus libris ſcripſit vitam Eligij. Eius meminit Aimonius lib. 4. hiſt. Francorum cap. 41. Fridegodus autem diaconus ſancti Odonis, dicitur vitam ſancti Audoëni ſcripſiſſe. Cuius reliquias ſanctus Odo epiſcopus Cantuariam tranſtulit, Anno 956. Edidit eam Surius, correcto nonnihil ſtylo.

25. Aug. F Octauo Calendas Septembris, luna

13. 24. 5. 16. 27. 8. 19. 29. 11. 22. 3. 14. 25. 6. 17. 28. 9. 20. 1

1 ROmæ, natalis ſanctorum martyrum, Euſebij, Pontiani, Vincentij, & Peregrini, ſub Commodo imperatore. qui primo in equuleum leuati, neruis quoque diſtenti, ac deinde fuſtibus cæſi ſunt, flammis circa latera eorum appoſitis: ſed dum in laude Chriſti fideliſsimi permanerent, plumbatis vſque ad emiſsionem ſpiritus, mactati ſunt. Item
2 Romæ, ſancti Geneſij, martyris tempore Dioclitiani Auguſti. qui [b] *fuit primum ſub gentilitate mimus, thymelicæ artis magiſter.* [a] *Et cum vellet* Dioclitianus *de myſterijs Chriſtianæ obſeruantiæ ludum exhiberi, huius rei gratia in medio theatri quaſi ægrotus, poſcens ſe baptizari, mimum propoſuit. Euocato autem preſbytero & exorciſta, repente à Deo inſpiratus credidit. Cúmque ſacramentorum myſteria compleſſent, & indutus eſſet veſtibus albis, veluti per ludum à militibus raptus, & ad ſimilitudinem ſanctorum martyrum de Chriſti nomine diſcutiendus, imperatori fuiſſet exhibitus, ſtans in editiori loco, ita concionatus eſt. Audi imperator, & omnis exercitus: ſapientes, & populi huius vrbis. In tanta deriſione Chriſtianos habui, vt ex eorum ſanctificatione ludum vobis exhibere vellem. At vbi me aqua nudum tetigit, & interrogatus, credere me reſpondi, vidi ſuper me manum cælitus venientem, & angelos Dei radiantes iuxta me ſtetiſſe, qui omnia peccata, quæ ab infantia feci, recitarūt de li-*

de libro: quæ mox in ipſa aqua lauerunt: & me candidiorem niue poſtmodum oſtenderunt. Nunc igitur inclyte Imperator, & vos omnes populi, credite verum Deum eſſe Chriſtum, & per ipſum nos ad indulgentiam poſſe pertingere. Ad hæc cum Dioclitianus vehementißime indignaretur, traditus Plutiano præfecto, primo fuſtibus crudeliſsime cæſus, deinde equuleo ſuſpenſus, & vngularum diutiſsima laceratione vexatus, lampadibus etiam inflammatus, cum in fide perſiſteret, dicens: Non eſt rex præter Chriſtum, pro quo ſi millies occidar, ipſum mihi de ore, ipſum mihi de corde, auferre non poteritis, martyrij palmam capitis obtruncatione promeruit. Eodem die, beati
Geneſij Arelatenſis. qui exceptoris functus officio, 3
cum impia, quibus Chriſtiani puniri iubebantur, edicta, nollet excipere, comprehenſus atque decollatus, martyrij gloriam, proprio cruore baptizatus, accepit. In Hiſpanijs, ciuitate Italica, ſancti Geruntij epiſcopi, in carcere quieſcentis. ʳ *In prouincia Syriæ, ſancti Iuliani martyris. Item Pariſiis, ſancti*
Ludouici confeſſoris, regis Frãciæ q illuſtrißimi atq; glo- 4
rioſißimi. cuius corpus requieſcit in cœnobio diui Dionyſij in Francia, & caput eius honoratur & colitur in ſacroſancta capella palatij. Quem dominus Bonifacius octauus ſanctorum catalogo aſſcripſit, eius mortem pretioſam Deo per crebra miracula cõteſtante. In pago Viromandenſi,
natale ſanctæ Hunegundis, pretioſæ virginis Chriſti. In 5
pago Lemouicenſi, ſancti Aredij confeſſoris. ᵖ *Item, ſan-* 6
cti Gregorij epiſcopi Traiectenſis, atque confeſſoris. qui 7.
fuit inſtructor ſancti Ludgeri, epiſcopi Monaſterienſis.

¶ ᵍ *Die vigeſima quinta, reuerſio lipſanĩ, ſancti Bartholomæi Apoſtoli.*

Eodem die fuit incendium oppidi Tuitienſis. in quo corpus 8
Dominicum à flamma circumfuſa intactum remanſit.

ANNOTATIONES.

1 De Euſebio, Pontiano, Vincentio, & Peregrino, latius ex Geſtis Ms. Ado in Martyrologio, & Vincentius in Speculo lib.10.cap.119. & quatuor ſequentibus.

2 Geneſij Romani geſta martyrij pulcherrime Romanos Notarios annotaſſe, ea ipſa ſatis teſtantur, quæ ex eis Ado tranſcripſit. Extant pagina 895. Surij.

3 Geneſius Arelatenſis martyr ab eo diuerſus eſt. cuius paſſionem habet D. Surius auctore Paulino Nolano epiſcopo: & miraculum per S. Hilarium Arelatenſem. Habuit & Galliæ Doctor, qui Euſebius Emiſenus inſcribitur, in eius natali homiliam

Hom. 50. hiſtoricam, & eruditam. Rurſus de eo Gregorius Turonenſis in laudem martyrum cap.67. cum tribus ſequentibus.

4 Ludouici regis vitã perſtringit Bonifacius octauus. Scripſit eandem Iudocus Clichtouæus anno 1516. potiſsimum, vt ait, ex opuſculo Godofridi de bello loco, Ordinis Prædicatorum, qui viginti annis confeſsionum ſancti Ludouici fuit auditor. Clichtouæus cũ bulla excuſus eſt Pariſijs. Item de eo Surius pa.906.

5 Hunegundis vita per epiſcopum, vt apparet ſcripta ante annos 600. extat hac die.

6 De Aredio Gregor. Turonenſis lib.10. hiſtoriæ Francorum cap.29. de gloria confeſſorum cap.9. de vita patrum cap. 17. in vita Nicetij epiſcopi Treuirorum.

7 Gregorij epiſcopi vita, Vltraiecti ad ſanctum Saluatorem, vbi quieſcit, habetur, ſcripta per diſcipulum, qui in prologo vocat Gregorium, abbatem & præceptorem ſuum ab infantia. Hunc autem eſſe ſanctum Ludgerum epiſcopum, ipſius vita loquitur cap. 31.

8 De incendio Tuitienſi eſt liber Ruperti abbatis, editus Coloniæ anno 72.

26 Aug. G — Septimo Calendas Septembris, — Iuna

14.25.6.17.28. 9.20.1.12.23. 4.15.26.7.18. 29 10.21.3

De Zepher. 16. pontificalis. vbi agitur de Concordia. Ado plura habet.

ROmæ, natalis ſancti Zepherini papæ [r] *& martyris*. Et ſanctorum martyrum, Irenæi & Abundij, qui in paſsione beati Laurentij leguntur†. Apud Victimilium caſtrum Italiæ, natalis beati Secũdi martyris, viri ſpectabilis, & ducis ex legione ſanctorum Thebæorum. Item ciuitate Pergamis, ſancti Alexandri martyris. qui & ipſe vnus extitit ex le-

ex legione Thebæorum, & cum nomen Domini Ieſu conſtantiſsime fateretur, martyrium capitis abſciſione compleuit. Antiſiodoro, Eleutherij epiſcopi. *Cereſani, oppido Hiſpaniæ, beati Victoris martyris. qui à Mauris eſt martyrij corona donatus.*

Sexto Calendas Septembris, Iuna 27 Aug. A

15.26.7.18.29. 10.21.2.13 24. 5.16.27.8.19. 30.11.22.4

APud Capuam, natalis ſancti Rufi martyris. De Rufo
quem docuit Apollinaris, Petri Apoſtoli diſ- vita Apol-
cipulus, cum eſſet idem Rufus patriciæ dignitatis. linaris, 23.
Iulij.
Tomis ciuitate, ſanctorum martyrum, Marcel-
lini tribuni, & vxoris eius Manneæ, Ioannis, Sera-
pionis, & Petri. Eodem die, natalis ſanctorum,
Georgij diaconi, Aurelij, Felicis, Nathaliæ, & 1
Lilioſæ. quorum primus, miræ abſtinentiæ mo-
nachus, ab Hieroſolymis Cordubam adueniens,
cum reliquis ex eadem vrbe, claro germine ortis,
diu optatum, ſibique à Domino præmonſtratum
meruit aſſequi martyrium. Ciuitate Arelatenſi,
ſancti Cæſarij epiſcopi, miræ ſanctitatis, & pieta- 2
tis, & ſtudij viri. Auguſtoduni, ſancti Siagrij †, viri ſummæ
epiſcopi & confeſſoris. *Die vigeſima ſeptima, ſan-* ſanctitatis.
cti patris Paſtoris. *Ciuitate Conſtantia, natalis ſancti* Ado anno
Gebehardi, epiſcopi & confeſſoris. 575.

¶ P *Item, tranſlatio ſancti Lamberti, de crypta, in altare ſanctæ Crucis.*

ANNOTATIONES.

1 Georgij diaconi, & collegarum eius geſta habet Surius per Eulogium eorum contemporaneum, quem presbyterum ſentit fuiſſe, & martyrem.

2 Cæſarij meminit Gennadij catalogus cap. 86. Vitam ſcripſit Cyprianus eius diſcipulus ad Cæſaream abbatiſſam, ſororem ſancti Cæſarij, pag. 923. Surij.

28 Aug. B Quinto Calendas Septembris, luna

16. 27. 8. 19. 30. 11. 22. 3. 14. 25. 6. 17. 28. 9. 20. 1. 12. 23. 5

1 IN Africa, depoſitio ſancti Auguſtini epiſcopi. qui [a] *per acceptiſſimum Deo ſacerdotem Ambroſium, diuina præſtante opitulatione, & doctrinam ſalutarem, & diuina percepit ſacramenta. Moxq; ex intimis cordis medullis, ſpem omnem, quam habebat in ſæculo, dereliquit. Verbum Dei vſque ad extremam ægritudinem impræter-miſſe, ſana mente, ſanóque conſilio in Eccleſia prædicauit. Teſtamentum nullum fecit, quia vnde faceret pauper Dei non habebat.* Hic primo de ſua ciuitate propter barbaros Sardiniam tranſlatus, nuper † à rege Longobardorum Ticinum relatus, & honorifice conditus eſt. Romæ, natalis beati Hermetis, viri illuſtris. qui, vt in Actibus Alexandri papæ legitur, [b] *à beato papa baptizatur, cum vxore, & filijs, ac ſorore Theodora: & cum eo pariter mille ducenti quinquaginta ſerui eius: vxores quoque, & filij eorum, prius ingenuitate illis conceſſa: ac non multo poſt ab Aureliano* primò carcerali cuſtodiæ mancipatus, deinde gladio cædente martyrium adeptus eſt. Conſtantinopoli, ſancti

2 Alexandri, epiſcopi & confeſſoris, glorioſi ſenis. cuius virtute orationis, Arius diuino iudicio condemnatus eſt.

3 Ipſo die, *Briuate*, natalis ſancti Iuliani martyris. qui tempore perſecutionis, hortatu beati Ferreoli ex Vienneſi vrbe, clandeſtino diſceſſu ad territorium vrbis Aruernæ commigrauit: vbi tandem deſecto gutture, morti horribili necatus eſt.

4 Apud Santonas, ſancti * Bibiani epiſcopi & confeſſoris. *Buchouiæ in Sueuia, ſanctæ Adelindis abbatiſſæ.* § *Die vigeſima octaua, ſancti patris Moyſis Aethiopis.*

Marginal notes: An. 718. Ado Vien. — to. 3. Sur. 3. die Maij. — * al. Viuiani — Vuand.

¶ *Vrbis Alemannorum recolit Conſtantia ſanctum,*
Hac quoque Pelagium, fuſo pro ſanguine clarum.

ANNO-

ANNOTATIONES.

1 De Auguſtino, Africa, quo paſtore: orbis, doctore coruſcat. Iſidorus de viris illuſtr. cap. 8. Poſsidius Africanæ prouinciæ epiſcopus, ſtylo proſecutus eſt vitam ſancti Auguſtini: cui etiam operi ſubiecit indiculum ſcriptorum eius, enumerans quanta idem beatiſsimus doctor ſcripſerit. Extant nunc ante opera Auguſtini. Fragmenta aliorum de hoc Doctore multa ſunt: quæ longum foret recenſere. Vitam ſcripſit quoque inter recentiores, Gerardus Moringus.

2 De Alexandro, vide Rufinum lib 10. hiſt. eccleſ. cap. 12, 13. tripartitam hiſtoriam libro 1. cap. 12. lib. 2. cap. 4. lib. 3. cap. 10. Epiph. hær. 68.

3 De Iuliano. Sigebertus de viris illuſtr. cap. 49. Gregorius Turonenſis epiſcopus, ſcripſit de miraculis Iuliani martyris, librum vnum. Habet Capita 50. tomo 4. Surij. De eius & Ferreoli tranſlatione per S. Mamertum, meminit Sidonius lib. 7. epiſt. 1.

4 De Bibiano. Gregorius Turonenſis de gloria confeſſorum cap. 58. Eius virtutum præſtantiam liber, qui iam de eius vita ſcriptus tenetur, enarrat.

Quarto Calendas Septembris, Luna 29 Aug. G

17. 28. 9. 20. 1. 12. 23. 4. 15. 26. 7. 18. 29. 10. 21. 2. 13. 24. 6

DEcollatio, vel potius inuentio capitis, beatiſſimi Ioannis Baptiſtæ. Siquidem decollationem eius circa ſolennitatem Paſchalem eueniſſe, ex Euangelica comprobatur lectione. quæ tamen hîc festiua recolitur, quando caput eius repertum eſt ſecundò, in Emeſa ciuitate, atque in eccleſia conditum. Romæ, natalis ſanctæ & illuſtriſsimæ Sabinæ martyris. quæ ſub Adriano imperatore gladio percuſſa, martyrij palmam adepta eſt. In pago Trecaſsino, ſanctæ Sabinæ virginis; quæ pro Chriſti amore, laborioſiſsima peregrinatione ſuſcepta, etiam virtutibus ac miraculis glorioſa, quieuit in pace. Pariſijs, depoſitio Mederici, presbyteri *abbatis*. Ipſo die, ſanctæ Candidæ virginis. *[r] Item, ſancti Elizei prophetæ.* ¶ *Cuius ſacrum corpus etiam mortuum,*

Margin: 1 (beside line 1); Ioan. 6. a (beside "Euangelica comprobatur lectione"); 2 (beside "In pago Trecaſsino"); 3 (beside "Item"); 4. Reg. 13 (beside "Cuius ſacrum corpus").

tuum, mortui reſuſcitatione peculiariter glorioſum, Rauennæ tranſlatum, honore condigno honoratur. Apud vrbem Louanium, natalis Veronæ virginis beatæ, in eccleſia ſanctæ Crucis.

¶ Eodem die, tranſlatio ſancti Adelphi Metenſis epiſcopi, & confeſſoris, ad nouum Villare monaſterium, petitione Lantfridi, coëpiſcopi Drogonis Metenſis, tempore Ludouici Pij.

ANNOTATIONES.

1 De decollatione Ioannis, Matth. 14. Marci 6. Lucæ 9. de inuentione capitis, Ado 11. cal. Martij, & hac die. Rurſus de hac feſtiuitate Ioannis ſunt varij veterum ſermones: inter quos eſt & ſermo to. 7. Bedæ inter varios. in quo allegantur Ioſephus lib. 18. antiq. cap. 10. Euſebius lib. 1. hiſt. Rufinus lib. 11. cap. 18. & tripartita hiſtoria lib. 9. cap. 43. Beda capite 26. in 6. Marci allegat etiam chronicon Marcellini. Eſt etiam apud Cyprianum incerti auctoris tractatus, de reuelatione capitis beati Ioannis. Hieronymus in fine 3. apologiæ contra Rufinum, Herodias, ait, linguam veridicam diſcriminali acu confodit. Item Gelaſius diſt. 15. & Metaphraſtes tomo 4. Surij.

2 De Sabina martyre, latius Ado ex Geſtis.

3 De Elizeo, 3. Regum 19. vſque ad 13. caput libri ſequentis. Eccl. 48. Nicephorus anno 463.

30 Aug. D Tertio Calendas Septembris, luna

18. 29. 10. 21. 2. 13. 24. 5. 16. 27. 8. 19. 30. 11. 22. 3. 14. 25. 7

Latius Ado to. 4. Surij.

ROmæ via Oſtienſi, beati Felicis presbyteri, ſub Dioclitiano & Maximiano imperatoribus. qui poſt equulei vexationem, data ſententia cum ad decollandum duceretur, obuius ei fuit quidam Chriſtianus. Hic dum ſe Chriſtianum ſponte profiteretur, mox cum eodem pariter decollatus eſt. Huius nomen ignorantes Chriſtiani, Adauctum eum appellauerunt, eo quod ſancto Felici auctus ſit ad coronam. Item Romæ, ſanctæ Gaudentiæ virginis. *Reſbaco monaſterio, cognomento Hieruſalem, ſancti Agili. qui eiuſdem abbas cœnobij, multis virtutibus claruit.*

claruit. In territorio Meldenſi, ſancti Fiderij confeſſoris, magnæ virtutis viri.

¶ *Brugis, tranſlatio ſancti Donatiani, Remenſis epiſcopi.*

Pridie Calendas Septembris, luna 31.Aug. E

19.30.11.22.3. 14.25.6.17.28. 9.20.1.12.23. 4.15.26.8

TReueris, natalis ſancti Paulini, epiſcopi & confeſſoris. qui à Conſtantio imperatore relegatus exilio, & vſque ad mortem etiam extra Chriſtianum nomen mutando exilia fatigatus, ad vltimum apud Phrygiam defunctus, beatæ paſsionis coronam percepit à Domino. Eodem die apud Athenas, beati Ariſtidis, fide ſapientiaque clariſsimi †. qui Adriano principi de religione Chriſtiana libros obtulit, & quod Chriſtus Ieſus ſolus eſſet Deus, præſente imperatore, luculentiſsime perorauit. Antiſiodoro, ſancti Optati, epiſcopi & confeſſoris. ʳ *Item, ſanctorum martyrum, Robuſtiani & Marci.* ꝗ *Iotro monaſterio, ſancti Ebraiſili, epiſcopi & confeſſoris. Eodem die, ſancti Aidani epiſcopi. Cuius animam ſanctus Cuthbertus in cælum ab Angelis ferri vidit. In Anglia, ſanctæ Cuthburgis, virginis & reginæ.* 1 Euſ. lib. 4. cap. 4. c. 3. Hier. c. 30. de vir. illu. 2

Ibidem, depoſitio ſanctæ Eanſuuidæ, virginis & abbatiſſæ.

¶ *Atrebati,* ᴾ *tranſlatio ſancti Hadulphi epiſcopi & confeſſoris. In loco Blandinium dicto, dedicatio & conſecratio baſilicæ beatißimorum Apoſtolorum, Petri & Pauli.* ᵍ *Die trigeſima prima, depoſitio venerandæ zonæ ſanctißimæ Deiparæ,* 3

in anniuerſario die dedicationis templi, in Chalcopratijs.

ANNOTATIONES.

1 De Paulino Treuerenſi, libro 5. hiſtor. tripart. cap. 15. & 16. Athanaſius & Hilarius contra Conſtantium ſcribentes. Sulpitius lib. 2. ſacræ hiſtoriæ.

2 De Aidano, Beda in vita Cuthberti, cap. 4. in hiſtoria gentis ſuæ lib. 3. cap. 3, 5, 14. & tribus ſequentibus.
3 De Zonæ Deiparæ depoſitione, ſunt apud Metaphraſtem encomia Germani epiſcopi Conſtantinopolitani, & Euthymij monachi, tomo 4. Surij.

Huc vſque nobis hæc edentibus, peruenit Reuerendus & religioſiſsimus Pater, Dominus Laur. Surius, Carthuſianus Agrippinæ Coloniæ, in probatis ſanctorum hiſtorijs; ſingulis tomis duos menſes complectens.

SEPTEM-

SEPTEMBER HABET
DIES XXX.

Calendis Septembris, Iuna 1.Sept. F

20.1.12.23.4. 15.26.7.18.29. 10.21.2.13.24. 5.16.27.9

IEſu Naue,& Gedeon prophetarũ. 1
Item, natalis beatiſsimæ Annæ
prophetiſſæ. cuius ſanctitatem E-
uangelicus ſermo prodit. Apud Luc. 2.
Capuam,via Aquaria,ſancti Priſci
martyris. qui vnus fuit de antiquis
Chriſti diſcipulis. Remis, depoſitio ſancti Sixti,
epiſcopi primi ciuitatis ipſius. *& beati Sinicij, eiuſ-*
dem ſucceſſoris. Senonis, beati Lupi, epiſcopi &
confeſſoris. de quo refertur †, quia quodam die, in hiſt. Mſ.
dum aſtaret, præſente clero, ſacris altaribus, lapſa vltra med.
eſt cælitus gemma in eius calice ſancto. Cenoma-
nis, ſancti Victoris epiſcopi. *cuius geſta habentur,* 2
præclara in ſanctitate, & miraculis. Item in Prouincia,
[r] *ſancti Egidij abbatis. Eodem die Beneuenti, ſancto-* 3
rum martyrum duodecim fratrum. ¶ *In Alto Villari, de-* 4
poſitio ſancti Niuardi, epiſcopi Remenſis. Ambianis,
tranſitus ſancti Firmini, epiſcopi & confeſſoris. In ter- c
ritorio Conſtantienſi, [b] *ad Aquas duras, natale ſanctæ*
Verenæ virginis. [g] *In die prima, ſancti martyris Aitha-*
læ †. *& ſanctarum martyrum quadraginta mulierum, &* 3.trip. c.2.
Ammonis diaconi, atque didaſcali ipſarum. & ſanctorum
martyrum, Calliſtes, Euodi & Hermogenis, fratrum.

¶ *& principium indictionis, nouiq; anni. & comme-moratio ſuper benedictæ Dei genitricis in Maſinis. Tre-uiris, tranſlatio ſancti Matthiæ Apoſtoli de Roma.*

Dominica die prima menſis Septembris, Louanij in baſi-lica ſancti Petri, ſolennitas recollectionis feſtorum beatiſsimæ

Virginis, Dei genitricis Mariæ. quæ cum totius vrbis lætitia, feſtiue celebratur.

ANNOTATIONES.

1 De Ioſue, Exodi 17, 24, 32. Num. 12. 13. 14. Deut. 1. Eccl. 46. & toto libro Ioſue. De Gedeone, Iudicum 6, 7, & 8.

2 De Victore aut Victorio Cenomanenſi, Gregor. Turon. de confeſſ. cap. 56. & hiſtoria eius, Ms. Lobijs.

AEgidij. 3 * Egidij vita paſsim extat Ms. quæ in quibuſdam codicibus aſſcribitur Fulberto, Carnotenſi epiſcopo.

4 Duodecim martyrum Beneuentanorum martyrium habet tomus 4. Aloyſij, heroico carmine, auctore Alphano, qui ex Caſsinenſi monacho aſſumptus eſt in archiepiſcopum Salernitanum, circa annum M. C. VIII.

2. Sept. G Quarto Nonas Septembris, Iuna

21. 2. 13. 24. 5. 16. 27. 8. 19. 30. 11. 22. 3. 14. 25. 6. 17. 28. 10

1 LVgduno Galliæ, natalis ſancti Iuſti, epiſcopi & confeſſoris. qui in eremum ſecedens, cũ aliquot annis proximam angelis egiſſet vitam, & dignus adeſſet finis tantis laboribus, regnũ ſcandere cęlorum beato lucro promeruit. Huius ſanctum corpuſculũ, cum oſsibus beati Viatoris miniſtri eius, Lugdunũ poſtea relatum eſt. Eodem die, apud præfatam vrbem, ſancti Helpidij, epiſcopi & confeſſoris. In Apamía, ſancti Antonini martyris. [r] *Itẽ, ſancti Coſmæ, confeſſoris & eremitæ.* ❡ *cuius corpus ex Creta Venetias eſt tranſlatum.*

2 *Eodem die, beati Brocardi presbyteri, & Carmeli Prioris generalis, magnæ ſanctitatis viri.*

Zonaras in Tiberio pa. 59. 62. *8 Die ſecunda, ſancti patris Ioannis ieiunatoris* †. ¶ ❡ *Eodem die in Traiecto, tranſlatio Agnetis virginis. Apud Dononium, eleuatio corporis ſanctæ Ragenfredis virginis.*

ANNOTATIONES.

1 De Iuſto ſcribens Vſuardus, ſeruauit verba hiſtoriæ Ms. De eodem Ado Treuerenſis hac die, & idibus Octobris. Ado Viennenſis Annò 379.

2 Brocardi vita eo anno cœpta eſt ſcribi, quo obijt, vt habet initium hiſtoriæ eius.

Tertio Nonas Septembris, luna 3. Sept. A

22. 3. 14. 25. 6. 17. 28. 9. 20. 1. 12. 23. 4. 15. 26. 7. 18. 29. 11

NAtalis ſanctæ* Phœbes. de qua beatus Apoſto- al. Phebē
lus Romanis ſcribit. Romæ,* beatæ Serapiæ Rom. 16.
virginis, ſub Adriano principe quæ cum eſſet duo- * paſsio
bus laſciuis viris tradita, & minime potuiſſet illudi, 1
nec poſtmodum ardentibus lampadibus inflãmari,
iuſſu præſidis fuſtibus eſt cæſa, ſicque gladio decol-
lata. Huius dies paſsionis quarto Calendas Augu-
ſti: ſepulturæ vero eiuſdem, in præſenti habetur,
quando & memoria ipſius celebrior agitur. In
Capua, ſanctorum martyrum, Antonini,* annorum * pueri
viginti, & Ariſtei epiſcopi. quorum geſta habentur.

Ciuitate Sais, ſancti Godegrandi, epiſcopi & martyris. 2
Eodem die, ſancti Aigulphi, abbatis monaſterij Liri- 3
nenſis, glorioſi martyris. In territorio Leodienſi, in Ar-
denna, monaſterio Stabuleto, P depoſitio ſancti Remacli, 4
epiſcopi & confeſſoris. r Tullo ciuitate, ſancti Man-
ſueti, epiſcopi & confeſſoris. Eodem die, Papiæ, ſancti
Marini. q Apud Aquileiam, ſanctarum, Euphemiæ †, Rubeus l. 1.
Dorotheæ, Teclæ, & Eraſmæ. quæ tempore Neronis poſt hiſt. Rauē.
grauißima, multipliciáque tormenta, capite plexæ ſunt;
& ab Hermagora ſepultæ. g Die tertia, ſancti patris
Theoctiſti, ſynaſcetæ magni Euthymij †. de quo vita
r Ordinatio ſummi pontificatus incomparabilis viri Euth. to. 1.
Gregorij papæ. P In monte Blandinio, Gandaui territo- Surij.
rij, aduentus ſanctorum corporum, Vuandregiſili abbatis,
Anſberti & Vulfranni archipræſulum. Foßis, tranſlatio
corporis beati Foillani martyris.

ANNOTATIONES.

1 De Serapia fuſius Ado ex Geſtis.
2 Godegrandi martyrium ſcribit Adelelinus epiſcopus Sa-
gienſis, in vita Opportunæ, ſororis Godograndi, tomo 2. Surij
pagina 773.
3 Aigulphi vita originalis extat, nondum excuſa.

4 Rema-

4 Remacli vita & miracula habentur Ms. per Thietmarum abbatem Helmarduicenſem. Notgerum epiſcopũ Leodienſem ad Vuerenfridum abbatem, per fratres Stabulenſes, & Herigerum abbatem Lobienſem, in libro de geſtis pontificum Leodienſium, a cap. 40. vſque ad 55.

4. Sept. B Pridie Nonas Septembris, luna

23.4.15.26.7. 18.29.10.21.2. 13.24.5.16.27. 8.19.30.12

1 MOyſi prophetæ & *& Dei ſpectatoris.* Apud Ancyram Galatiæ, natalis ſanctorum martyrum, trium puerorum, Rufini, Siluani, & Vitalici.

2 Cabilonis, ſancti Marcelli martyris. qui à præſide Priſco, cum ad prophanum conuiuium fuiſſet inuitatus, & huiuſmodi epulas execrans, omnes qui aderant, cur idolis deſeruirent, libera increpatione corriperet, inaudito crudelitatis genere defodi eũ, cingulo tenus erectũ, pręſes iuſsit. Sicq; ſanctus Dei martyr tertio die, in Dei timore & laudibus perſeuerans, incontaminatũ reddidit ſpiritum. Ipſo die, ſanctorum, Magni & Caſti, *& Maximi. & ſancti Mauri confeſſoris.* ¶ *Treuiris, ſancti Marcelli, epiſcopi & martyris. In territorio Monaſterienſi, ſupra Lippiam fluuium, depoſitio beatæ Idæ, viduæ magnæ ſanctitatis.*

Ide hiſtoria eſt tom. 2. Legendæ. ¶ Coloniæ in maiori eccleſia, Irmgardis virginis. in cuius præfeſto ibidem campanæ pulſantur, ſicut in præfeſtis Sanctorum, licet non ſit canonizata.

ANNOTATIONES.

1 Moyſes naſcitur Exodi 2. cuius acta conſequenter deſcribuntur. Moritur Deut. vlt.

2 De Marcello, plura Ado. De eodem Gregor. Turonenſis de gloria martyrum cap. 53.

5. Sept. C Nonis Septembris, luna

24.5.16.27.8. 19 30.11.22.3. 14.25.6.17.28. 9.20.1.13

De Vict. geſta Nerei ROmæ, beati Victorini martyris. qui ſanctitate & miraculis præclarus, ſacerdotium Amiterninæ vrbis, totius populi electione adipiſcitur: inde poſt-

poſtmodum ſub imperatore Nerua iuſſus eſt ſuſpendi capite deorſum, in loco vbi putentes & ſulphureæ emanant aquæ. Quod cum per triduum pro nomine Chriſti paſſus fuiſſet, glorioſe coronatus, victor migrauit ad Dominum. Item Romæ in portu, ſancti Herculani. Capuæ, ſanctorum martyrum, Quinti, Arcontij & Donati. Eodem die, *P in pago Teruanenſi, monaſterio dicto Sithiu depoſitio* ſancti Bertini abbatis, *P almi patris *, & confeſſoris.* 1 *qui vita & miraculis inſignis, anno ab incarnatione* Do- *noſtri *mini ſexcenteſimo nonageſimo octauo, migrauit ad* Do*minum. Vbi dum dies carniculares finem faciunt, ſicut venerabilis Gregorius Turonenſis epiſcopus ſcribit, fine vltimæ diei mutati ſunt viri ſancti inuicti labores. quoniam dum diem clauſit vltimum, in regeneratione vitæ diem accepit perpetuum, Ieſum Chriſtum Dominum noſtrum.* ¶ *Lauduno clauato, ſancti Genebaldi, epiſcopi* 2 *& confeſſoris. & ſanctæ Probæ virginis.*

¶ *In Gallijs ciuitate Veſontionum, inuentio beatorum martyrum, Ferreoli & Ferrutionis, à beato Aniano, tempore Iuliani imperatoris. vbi operante Domino multæ virtutes factæ ſunt.*

Eodem die, ſanctorum martyrum, Eudoxi, qui & Marianus, Romuli, Zenonis, & Macarij. qui ſub Traiano martyrio coronantur. *De his Metaphr.*

ANNOTATIONES.

1 Bertini Sithienſis vitam ſcribit Folchardus, eiuſdem loci monachus. Ms. ibidem, in oppido ſancti Audomari.

2 De Genebaldo, Hincmarus epiſcopus, in vita Remigij, to. 1. Surij, pag. 291. & ſeq.

Octauo Idus Septembris, Iuna 6.Sept.D

25. 6. 17. 28. 9. 20. 1. 12. 23. 4. 15. 26. 7. 18. 29. . 10. 21. 2. 14

ZAchariæ prophetæ, qui de Chaldæa ſenex in 1 patriam reuerſus, iuxta Aggæum prophetam iacet

iacet conditus. In Africa, beatorum confeſſorum & epiſcoporum, Donatiani, Præſidij, Manſueti, Germani, Fuſcoli; qui † pro aſſertione catholicæ veritatis, duriſsimè cæſi, & exilio eliminati ſunt. Inter quos etiam epiſcopus, nomine Lætus, ſtrenuus atque doctiſsimus vir, poſt diuturnos ſqualores carceris, incendio concrematus eſt. b *Tunc etiam epiſcopis, quaſi ad concilium congregatis Carthagini, vna die vniuerſæ Africæ eccleſias clauſit Hunericus, rex Arianus, vniuerſámque ſubſtantiam epiſcoporum & eccleſiarum, ſuis epiſcopis condonauit.* Item, Cappadociæ vrbe, † Reate, ſancti Cottridi diaconi. *Eodem die, ad Fauces, ſancti Magni confeſſoris.* b *Et natale beati Oneſiphori, Apoſtolorum diſcipuli. de quo ait Apoſtolus, Det miſericordiam Dominus Oneſiphori domui.*

Vt ſcribit Victor lib. ſecundo. — al. Reatē — 1 — 2. Tim. 1. *quia ſæpe me &c.*

¶ P *Eodem die, tranſlatio corporis beatiſsimi confeſſoris Chriſti, Humberti, virtutibus & miraculis clari.*

Metaphr. to. 6. Aloy. — § *Die ſexta, commemoratio miraculi facti ab archiſtratego, Michaele, in Colaſsis, ſiue in Chonis.*

ANNOTATIONES.

1 De Zacharia, Epiphanius & Iſidorus de vitis prophetarum. Sozomenus lib. 9. cap. 17.

2 De Magno. Gaſpar Bruſchius de epiſcopatibus Germaniæ. Lantho, aliâs Dancho, & iterum alijs Lancho dictus, decimus ſextus epiſcopus Auguſtanæ vrbis, anno Domini octingenteſimo ſeptuageſimo, canonizauit cum conſenſu Romani pontificis ſanctum Magnum. Cuius vitam etiam Emerico, monacho Elefancenſi eximie docto, deſcribendam & poſteritati commendandam commiſit.

7. Sept. E — Septimo Idus Septembris, — luna

26. 7. 18. 29. 10. 21. 2. 13. 24. 5. 16. 27. 8. 19. 30. 11. 22. 3. 15

APud Nicomediam, natalis beati Ioannis martyris. * hic nimio calore fidei ignitus, librum in quo continebantur crudelia edicta aduerſus Chriſtianos, iniecta manu detraxit, ac diſcerpſit. Cumque

Euſ. lib. 8. cap. 5.

Cumque hoc relatum eſſet Dioclitiano & Maximiano Auguſtis, in eadem vrbe conſtitutis, nimia crudelitate ſæuientes, omnia ſuppliciorum genera, iuſſerunt expendi in eum. Quæ vir nobiliſsimus cum tanta alacritate vultus ac ſpiritus pertulit, vt ne quidem triſtis pro his videri potuiſſet. Ciuitate Aurelianis, depoſitio ſancti Euurtij, epiſcopi & confeſſoris. qui, vt eius geſta teſtantur, primo ſanctæ Romanæ eccleſiæ ſubdiaconus, dehinc diuino munere per columbam eſt deſignatus pontifex præfatæ vrbis. In territorio Auguſtodunenſi, ſanctæ Reginæ virginis. quæ ſub proconſule Olibrio, equulei, carceris, ac lampadarum perpeſſa ſupplicia, tandem capitali ſententia finiri eſt iuſſa. Item in territorio Pariſiacenſi, ſancti Clodoaldi, presbyteri & confeſſoris, tam generis, quàm mentis nobilitate conſpicui. *Cuius corpus requieſcit in eccleſia beati Clodoaldi, prope Pariſios.* De Clo. Turon. 3. hiſt. c. 18. *P In ciuitate Tenremondæ, beati Hildewardi, epiſcopi & confeſſoris. qui ſub duce Magriptio, primo diuerſis tormentorum cruciatibus affectus, ſed fidei conſtantia in aduerſis velut in proſperis lætus, fidelem populum ad agnitionem veritatis admonuit, finémque catholicam conſtantiſsime prædicauit. Tandem ipſe Magriptium oppoſito veritatis ſpeculo ita deuicit, vt reiecto incredulitatis erroneo, Ieſum Chriſtum Dei filium aſſereret, & ſe ſuosq; velle baptizari acclamaret. Quo facto, vir Dei Dicliuennæ oratorium conſtruxit, in quo poſt huius labilis vitæ deceſſum, glorioſo fine quieuit. Quo de loco, viri Tenremondenſes, veneranda eius oſſa, omni virtute famata, cum ſummo exultationis iubilo, Tenremondæ tranſtulerunt. Item in Leodio, beatæ Madelbertæ virginis. ¶ quæ poſt amitam Aldegundem, & ſororem Aldetrudem, Malbodienſe cænobium tertia rexit.*

Eodem die, beati Viuentij, Remorum archiepiſcopi.

In Aquileia, natalis ſancti Anaſtaſij martyris. hic fullo fuit. ſed pro fidei merito in martyrum numerum annumeratus eſt. Arelati, ſancti Auguſtalis epiſcopi. In territorio Trecaſſino, beati Memorij, archidiaconi glorioſi Lupi præſulis. quem Attila rex Hunnorum, cum ſocijs ſuis interfecit. Ipſo die, depoſitio ſancti Grati confeſſoris, Auguſtenſis epiſcopi, miræ ſanctitatis, ac miraculorum, viri. g Die ſeptima, ſancti martyris Sozontis.

De Sozon. Metaphr. Radulph. Vigilia ex cõſtitutione Gr. 11.

¶ & præfeſtum natiuitatis ſanctiſſimæ Dei genitricis Mariæ. ¶ In portu Valencianas, P translatio ſancti Saluij martyris, ac Ancoliſmæ ciuitatis epiſcopi, & Superij diſcipuli eius. Item eodem die apud Tenremondam, aduentus corporis beatæ Chriſtianæ virginis.

ANNOTATIONES.

1 Euurtij geſta habentur. è quibus Vincentius tranſcripſit ſex capita Speculi hiſtorialis lib. 13. aliàs 14.

2 De Regina habetur Theophilus quidam.

8. Sept. F — Sexto Idus Septembris, luna

27.8.19.30.11. 22.3.14.25.6. 17.28.9.20.1. 12.23.4.16

1 NATIVITAS beatiſsimæ Dei genitricis Mariæ, perpetuæ virginis. Apud Nicomediam,
2 natalis ſancti Adriani martyris, cum alijs viginti tribus. qui omnes poſt multa ſupplicia, martyrium crurifragio conſummauerunt, ſub Dioclitiano Auguſto. Alexandriæ, ſanctorum, Ammonis, Theophili, Neotherij, & aliorum viginti duorum. Item Antiochiæ, Timothei & Fauſti. *Friſingæ,*
3 *depoſitio ſancti Corbiniani epiſcopi. ¶ cuius vita virtutibus inclyta, in Baioaria claruit.*

ANNOTATIONES.

1 De natiuitate Mariæ. Fulbertus Carnotenſis epiſcopus in ſerm. diei. Hac die peculiariter in eccleſia recitandus eſſe videbatur ille liber, qui de ortu atq; vita Mariæ ſcriptus inueniebatur, ſi non iudicaſſent eum Patres inter apocrypha numerandũ. At quo-

vocitatur,ob diem paſchalis honoris noſtri ſibimet clauſam Eccleſiam reſerarent, compererũt Ariani:ſtatim quidam preſbyter eorum Andiot nomine,congregata ſecum armatorum manu ad expugnandam turbam accenditur innocentum, Introeunt euaginatis ſpatis,arma corripiunt,alij quoque tecta conſcendunt,& per feneſtras Eccleſiæ ſagittas ſpargunt. Et tunc forte & canente populo dei, lector vnus pulpito ſiſtens,alleluiaticum melos canebat. Quo tempore ſagitta in gutture iaculatus, cadẽte de manibus codice, mortuus poſt cecidit ipſe.Nam& alij quàm plurimi ſagittis & iaculis in medio crepidinis altaris probantur occiſi. Nam qui gladiis tunc interempti non ſunt,poſtea pœnis attriti,regio iuſſu omnes penè necati ſunt , præſertim maturioris ætatis. Alibi nanque ſicut Thunazudæ contigit, Galibus,vico Ammoniæ,vel aliis in locis, tempore quo ſacramenta dei populo porrigebãtur, introeuntes maximo furore corpus Chriſti & ſanguinem pauimentis ſparſerunt, & illud pollutis pedibus calcauerunt. Ipſe enim Geiſericus præceperat;ita perſuadentibus epiſcopis ſuis, vt intra aulam ſuam filiorúmque ſuorum non niſi Ariani per diuerſa miniſteria ponerentur. Inter alios ventum eſt tunc ad Armogaſtem noſtrũ. Cuius cum diu ac ſæpius tibias torquendo tumentibus confringerent cordis, & frontem in qua Chriſtus vexillum ſuæ fixerat crucis rugatam magíſque aratam deſcendentes atque mu-

gientes oſtenderent nerui, vt fila aranearum ſancto cœlum reſpiciente crepabant. At vbi tortóres neruicas cordas diſruptas eſſe viderunt, allatis crebrius fortioribus cordis atq; cannabinis, illo nihil aliud niſi Chriſti nomen inuocante, illa omnia vaneſcebant. Sed & capite deorſum dum ad vnum penderet pedem, dormire quaſi ſuper lectum plumis ſtratum omnibus videbatur. Quem cum Theodoricus regis filius qui eius dominus erat pœnis non valentibus capite truncari iuſſiſſet, à ſuo prohibetur Iocũdo preſbytero, dicente ſibi: Poteris eum diuerſis afflictionibus interficere. Nam ſi gladio peremeris. incipient Romani martyrem prædicare. Tunc Theodoricus in Byzacenam prouinciam ad fodiendas eum condemnat ſcrobes. Poſtea quaſi ad maius opprobrium haud procul Carthagine vbi ab omnibus videretur, paſtorem eum præcepit eſſe vaccarum. Inter hæc domino reuelante cum dormitionis ſuæ proximum cerneret diem, aduocat quendam Felicem venerabilem Chriſtianum procuratorẽ domus filij regis, qui Armogaſtem vt apoſtolum venerabatur, dicitq; illi: Tempus meæ reſolutionis aduenit, obſecro te per fidem quam vtrique tenemus, vt ſub hac ſiliquæ arbore me ſepelire digneris, redditurus domino noſtro niſi feceris rationem: non quod ille curaret vbi aut qualiter ſuũ ſepeliretur corpus, ſed vt illud demonſtraretur, quod ſeruo ſuo reuelauerat deus. Reſpondit Felix & dicit: Abſit

à nobis confeſſor venerabilis, ſed ſepeliam te in vna baſilicarum cum triumpho & gratia quam mereris. Cui beatus Armogas: nō, ſed quod dixi facturus es. Ille timens dei hominem contriſtare, veraciter quod geſſerat promiſit eſſe facturū. Statim intra pauciſſimos dies comes bonæ confeſſionis de hac vita migrauit. Feſtinauit Felix ſibi delegatum ſub arbore fodere ſepulchrū. Cui cum intextæ radices & ſoliditas aridæ telluris moram facerent, & labore angeretur quod tardius ſancti membra corporis humarentur, tandem abſciſſis radicibus multo altius terram cauans, conſpicit ſarcofagum ſplendidiſſimi marmoris pręparatum, qualem fortè nullus omnino habuit regum. Sed nec quendam archimimum nomine Maſculan debeo præterire. Qui cum multis inſidiis premeretur, vt catholicam omitteret fidem, ipſe eum rex poſtea blandiendo affatibus ſecularibus mutabat, promittens multis eum diuitiis cumulandum, ſi voluntati eius auditum facilem commodaſſet. Qui cum fortis atque inuictus maneret, iubet eum ſubire ſententiam capitalem. ita tamen callidus occulte præcipiens, vt ſi in illa hora vibrantis gladij pertimeſceret ictū, magis eum occideret, ne martyrem glorioſum feciſſet. Si autem fortem in confeſſione conſpiceret, à gladio temperaret. Sed ille vt columna immobilis Chriſto ſolidante fortis effectus, confeſſor reuertitur glorioſus. Et ſi martyrem inuidus hoſtis noluit facere, confeſ-

ſorem tamen noſtrum non potuit violare. Nouimus & alium ea tempeſtate nomine Saturum. Qui cum lucidum eſſet membrũ Eccleſię Chriſti,& prauitatem Arianorum libertate catholica frequenter argueret(fuit hic procurator domus Hunerici)conuenitur accuſante Mariuado quodam diacono,quem Hunericus infauſtus ſingulariter honorabat,vt fieret Saturus Arianus:promittuntur honores & diuitiæ multæ ſi faceret, præparantur ſupplicia dira ſi nollet. Hac optione propoſita,vt ſi regalibus iuſſis non obediret, primo facta diſcuſſione , & ante amiſſa domo vel ſubſtantia , diſtractis omnibus mancipiis ac filiis,vxor eius ipſo præſente camelario in coniugium traderetur.Quod ille plenus deo magis vt velociter proueniſſet impios ptouocabat.Ob quã cauſam vxor eius inducias viſa eſt ab his qui exequebantur,neſciente marito petiſſe.Accedit ad maritum alia Eua,conſilio magiſtrata ſerpentis.Sed ille Adam non fuit, qui illecebroſa vetitæ arboris poma contingeret , quia non indigẽs ſed Saturus vocabatur,ſaturatus ab vbertate domus dei,& torrẽte deliciarum eius potatus.Aduenit mulier ad locũ vbi maritus ſingularis orabat,conſciſſis veſtibus crineq; ſoluto,ſecum comitantibus filiis,vnamque infantulam quæ tunc lactabatur manib⁹ geſtans,quæ neſcientis proiicitur ad pedes mariti.Etiam ipſa ſuis genua cõplectitur vlnis, ſibilans vociferatione draconis: Miſerere mei dulciſſime ſimul & tui , miſerere

communibus liberis quos conſpicis ipſe. Non ſubiaceant conditioni ſeruili, quos claros porſapia reddidit generis noſtri. Non ſubiiciar ego indigno & turpi coniugio viuente marito, quæ mihi ſemper inter coæuas plaudebam de Saturo meo. Cognoſcit deus quia inuitus factурus es hoc, quod fortè voluntarie aliquanti fecerunt. Cui ille Iob ſancti voce reſpōdit: Tanquam vna ex inſipientibus mulieribus loqueris. Formidarem mulier ſi ſola eſſet huius vitæ amara dulcedo, artificio coniunx diaboli miniſtraris. Si diligeres maritum, nunquam ad ſecundam mortem attraheres proprium virum. Diſtrahant filios, ſeparent vxorem, auferant ſubſtantiā, mei domini ego ſecurus de promiſſis verba tenebo: Si quis non dimiſerit vxorem, filios, agros aut domum, meus nō poterit eſſe diſcipulus. Quid vltra? diſcedente muliere cum filiis refutata, confortatur Saturus ad coronam, diſcutitur, expoliatur, pœnis conteritur, mendicus dimittitur. Interdicitur ei prodeundi acceſſus, totum ei tulerunt, ſtolam tamen baptiſmatis auferre non potuerunt. Poſt hæc Geiſericus Eccleſiam Carthaginis claudi præcepit, diſſipatis atque diſperſis per diuerſa exiliorum loca, quia epiſcopus non fuerat, preſbyteris & miniſtris. Quæ vix reſerata eſt Zenone principe ſupplicante per patritium Seuerum, & ſic vniuerſi ab exilio redierūt. Quæ verò in Hiſpania, Italia, Dalmatia, Calabria, Apulia, Sicilia, Sardinia, Brutiis, Lucania, Epiro

vel Hellada geſſerit, melius ibi ipſi qui paſſi ſunt miſerabiliter lugenda narrabunt. Sed etiam perſecutionis noſtræ à Geiſerico quanto ſublimiter, tanto crudeliter geſtæ, iſte ſit finis. Durauit autem in regno annis XXXVII. menſibus tribus.

LIBER SECVNDVS.

MORTVO igitur Geiſerico, Hunericus maior fili9 patri ſuccedit. Qui primordio regni vt habet ſubtilitas Barbarorum, cœpit mitius & moderatius agere, & maxime circa religionem noſtram, vt etiam vbi antea ſub rege Geiſerico præiudicatum fuerat, ne ſpiritales fierent conuentus, conuenticula concurrerent populorum. Et vt ſe religioſum oſtenderet, ſtatuit ſollicitius requirendos hęreticos Manichęos, ex quibus multos incendit, plurimos autē diſtraxit nauibus tranſmarinis, quos penè omnes Manichæos ſuæ religionis inuenit, & præcipue preſbyteros & diaconos Arianæ hęreſeos. Vnde magis erubeſcens, amplius in illos exarſit. De quibus repertus eſt vnus nomine Clemētianus monachus illorum ſcriptum habens in femore, Manichæus diſcipulus Chriſti Ieſu. Propter quod magis laudabilior memoratus videbatur, in vno diſplicens, quia cupiditati inſatiabili vehementius inhiabat, & prouincias regni ſui variis calumniis atque indictionibus onerabat, vt de illo præcipue diceretur, Rex egés, magnus eſt calū-

niator,dedit autem licentiã Zenone imperatore atque Placidia relicta Olibrij rogantibus, vt Carthaginẽſis Eccleſia ſibi quem vellet epiſcopum ordinaſſet,quæ iam per XXIIII. annos tali ornamento fuerat diſtitura Mittit ergo tunc ad Eccleſiam Alexandrum illuſtrem,huiuſmodi legationem ferentem, vt pręſentia eius catholicus populus dignum ſibi peteret ſacerdotem, deſtinans quoque per notarium ſuum nomine Vuitared edictum,quod publice legeretur,hunc cõtinens modũ:Iuſſit vobis dominus dici:quia imperator Zenon,& nobiliſſima Placidia,per Alexandrum virum illuſtrẽ ſcripſerunt, petentes vt Eccleſia Carthaginis,religionis veſtrę proprium epiſcopũ habeat, hoc fieri pręcepit atque eis reſcripſit,vel legatis ab eis directis dici iuſſit, vt ſicut petierunt vobis epiſcopũ quẽ volueritis ordinetis: eo ſub tenore, vt noſtræ religionis epiſcopi qui in Conſtãtinopoli ſunt,&per alias prouincias orientis, ex eius pręcepto epiſcopi,liberum arbitriũ habeãt in Eccleſiis ſuis, quib⁹ voluerint linguis populo tractare, & legẽ Chriſtianam colere,quẽadmodũ vos hic vel in aliis Eccleſiis quę in ꝓuinciis Africanis cõſtitutæ ſunt, liberũ arbitriũ habetis in Eccleſiis veſtris miſſas agere vel tractare,& quę legis veſtræ ſunt, quẽadmodũ vultis facere.Nã ſi hoc circa eos nõ fuerit obſeruatũ,tã epiſcopus q ordinatus fuerit vel clerici,ſed & alij epiſcopi cũ clericis ſuis qui in Africanis prouinciis ſunt,iubẽtur inter Mauros

mitti. Quod edictũ dũ nobis præſentib⁹ XIIII. Kalendarũ Iuliarũ vniuerſæ Eccleſiæ legeretur, gemere cœpimus muſitãtes, eo quod meditãtibus dolos, malorũ eſſet futura perſecutio pręparata. Et ita legato dixiſſe probamur: Si ita eſt interpoſitis his cõditionibus periculoſis, hæc Eccleſia epiſcopũ nõ delectatur habere. Gubernat eam Chriſtus, qui ſemper dignatur gubernare. Quã ſuggeſtionẽ legat⁹ accipere neglexit. Simul & populus vt tunc fieret vt ignis exarſit, cuius erat clamor intolerabilis, qui nulla poſſit ratione ſedari. Ordinato itaq; epiſcopo Eugenio viro ſctõ, deoq; accepto, ſublimis nata eſt lætitia, & gaudium cumulatũ eſt Eccleſiæ dei. Exultat multitudo catholica ſub Barbara dominatione, de ordinatione põtificis reparati. Nam maxim⁹ iuuenum numerus atq; adoleſcẽtularũ ſibimet in cõmune congaudens atteſtabatur, quod nunquã vidiſſet epiſcopũ in throno ſedentem. Porrò ille vir dei ſacerdos Eugenius, cœpit per conuerſationẽ operum bonorum venerabilis & reuerendus haberi etiã ab eis qui foris ſunt, & ita eſſe ab omnibus gratus, vt ſi fas eſſet, animam ſuam pro eodem vniuerſos ponere delectaret. Eleemoſynas quoque tales per eum dominus dignatus eſt facere, vt incredibile videatur tanta eum impendere, vbi Eccleſia totum Barbaris tenentibus, ne vnius nummi habere cognoſcitur facultatem. Humilitatem in illo, charitatẽ, pietatem, diuinitus condonatam, ſi quiſquam inci-

piat non poterit explicare. Pecuniam apud eum manſiſſe non probatur, niſi fortè tali hora offerretur, quando iam ſol diei explicans curſum, nocturnis tenebris ordinem daret & locum. Vnde tantum reſeruabat, quantum diei ſufficeret, non quantum cupiditas expetiſſet, deo noſtro ſubinde quotidie ingentia & maiora donante. Sed cũ fama eius eſſet celebris atque manifeſta, cœperunt exinde Arianorum epiſcopi inuidia graui torqueri, quotidianis & præcipue cum Cyrila calumniis inſectantes. Quid plurimum? ſuggerunt de illo, vt ſuum nequaquam ſederet thronum, neque dei populo verbum faceret conſuetum. Deinde quoſcunque mares vel fœminas in habitu Barbaro incedentes in eccleſia conſpiceret, prohiberet. Ille reſpondit vt decuit: Domus dei omnibus patet intrantes nullus poterit repellere, maxime quia ingẽs fuerat multitudo noſtrorũ catholicorũ, in habitu illorũ incedentiũ, ob hoc quod domui regiæ ſeruiebant. At vbi ab homine dei tale reſpõſum accepit, ſtatuit in portis eccleſiæ collocare tortores. Qui videntes fœminam vel maſculum in ſpecie ſuæ gentis ambulantes, illico palis minoribus dentatis iactis in capite, crinibuſque in eiſdem colligatis ac vehementius ſtringentes ſimul cum capillis omnem pelliculam capitis auferebant. Nonnulli dũ hoc fieret, ſtatim oculos amiſerunt, alij ipſo dolore defuncti ſunt. Mulieres vero poſt hanc pœnam capitibus pelle nudatis, præcone prẹeunte per

plateas ad oſtenſionem totius ciuitatis ducebantur. Quod ſibi magis quæ patiebantur, lucrum maximum computabant. Quorum nos plurimos nouimus, nec ſcimus eorum aliquem tunc etiam pœnis vrgentibus à recto itinere deſtitiſſe. At vbi iſto modo fidei infringere non valuit murum, cogitat vt noſtræ religionis homines in aula eius conſtituti, neque annonas, neque ſtipẽdia ſolita potirentur, addidit quoque & laboribus eos conterere ruſticanis. Dirigit viros ingenuos & admodum delicatos ad campum Vticẽſem, vt ſub ardentis ſolis incendio ceſpites meſſium deſecarent, vbi omnes cum gaudio pergẽtes, in domino lætabantur. In quorum contubernio quidam fuit aridam habẽs manum, quæ per annos quàm plurimos nullum ei præſtiterat obſequium. Qui cum veraciter excuſaret ſe operari non poſſe, magis violenter iuſſus eſt pergere. Sed vbi ad locum ventum eſt, & præſertim pro eo orando ingemuerunt omnes, pietate diuina illa arida incolumis confeſſoris reſtituta eſt manus. Hinc iam Hunerici perſecutio doloris atque parturitionis noſtræ ſumpſit initium. Ipſe autem qui ſeſe iam dudum omnibus lenem oſtenderat, deſiderans poſt obitum ſuum quod non contigit, regnum ſtatuere, Theodoricũ fratrem filióſque eius, Gentoníſque fratris nihilomin⁹ filios crudeliter cœpit inſequi. Quorũ nullũ dimitteret, niſi ei mors deſiderij ſui volũtatẽ auferret. Primo ſciens vxorẽ Theodorici fratris

aſtutam, credo ne fortè maritum aut maiorē filium qui prudens & ſapiens videbatur, conſiliis acrioribus aduerſus tyrannum armaſſet, crimine appoſito gladio eam interfici iubet. Poſt occiditur & ille filius magnis literis inſtitutus, cui ſecundum conſtitutionem Geiſerici, eo quod maior omnibus eſſet, regnum inter nepotes potiſſimum debebatur. Accenditur adhuc crudelius aliquid perpetrare. Aſtante vulgo in media ciuitate pro gradibus plateæ nouæ, epiſcopum ſuæ religionis nomine Iocundum, quem Patriarchā vocitabant, præcepit incendio concremari, ob hoc quod in domo Theodorici germani regis acceptiſſimus habebatur, cuius forte ſuffragio memorata domus regnum poterat obtinere. In quo impietatis ſcelere futurū nobis adeſſe proſpeximus malum, aientes ſinguli inuicem nobis: qui in ſuo ita crudelis effectus eſt ſacerdote, quā do noſtræ religioni vel nobis parciturus eſt iſte. Tunc & Gentonis maiorem filium nomine Godagiſum cum vxore abſque ſolatio ſeruuli aut ancillæ, crudeli exilio delegauit. Fratrem vero Theodoricum poſt occiſionem vxoris & filij, nudum atque deſtitutum ſimiliter exulauit. Poſt cuius mortem filium qui ſupererat infantulum, duáſque filias eius adultas, impoſitas aſinis longius affligendo proiecit. Sed & comites quam plurimos & nobiles gentis ſuæ obiectionibus falſis inſectans, ob hoc quod germano fauerent, alios incendit, alios iugulauit, imitator

Geiſerici patris,qui ſui fratris vxoré ligato pondere lapidum,in Amſagam fluuium Cirtenſem famoſum iactando demerſit,& poſt necem matris etiam filios interfecit.Sed & multos ei Geiſericus pater moriens, ſacramento interpoſito commendauerat. Quos ille immemor fidei & ſacramenti violator,diuerſis pœnis & incendiis trucidauit.Nam Heldicam quendam quem pater eius præpoſitum fecerat regni, iam veteranũ atque annoſum cum dedecore capite detruncauit,eiúſque vxorem cum alia nomine Teucaria in medio ciuitatis incendit. Quarum corpora per vicos & plateas trahi mandauit, quæ tota die iacentia,rogatus à ſuis epiſcopis vix veſpere ſepeliri conceſſit:Gamuth namque Heldicæ fratrem,quia ad eccleſiam eorum confugerat,occidere non potuit,quem tamen in loco latrinarũ obſceno concluſit, temporéque multo eum ibi degere ſtatuit.Poſtea cum caprario quodam & ruſtico ad faciendas ſcrobes vineis profuturas condemnauit,quos etiam duodecies per annũ, id eſt per ſingulos menſes flagellis crudelibus diſſipabat, vix modico aquæ, cibarióque pane cõceſſo.hoc per V.vel amplius perpeſſi ſunt annos,quibus hęc ſupplicia proficere poterant ad æternam mercedem ſi catholici fuiſſent,& fidei ſuæ meritò iſta perferrent. Sed ideo iſtud ſilere nequiuimus, vt impietatem regis etiam in ſuis minime ſileremus:qui non ſolũ epiſcopũ ſuũ Iocundũ vt ſuperiꝰ demõſtrauimus flãmis aduſſit,

ſed & preſbyteros & diaconos ſuos, id eſt Arianos quàm plurimos incendit, necnon & beſtiis mancipauit. Amputatis igitur in breui omnibus quos timebat, & ſolidans ſibi vt putabat regnum quod breue fuerat & caducum, omni ex parte ocioſus atque ſecurus, vniuerſa tela furoris in perſecutionẽ eccleſiæ catholicæ rugiens ſicut leo conuertit. Ante perſecutionis tamen tẽpeſtatem, multis præeuntibus viſionibus & ſignis imminens demonſtratũ fuerat malũ. Nam fermè ante biennium quam fieret, vidit quidam Fauſti eccleſiam ſolito in ornatu fulgentẽ: & dum lætaretur tanti fulgoris cãdore, cereis quoque fulgentibus, palliíſque velaminum ac lampadibus rutilantem, ſubito ait luminis illius concupiſcibilis extinctus eſt fulgor, ac tenebris ſuccedentibus aduerſarius naribus natus eſt fœtor, omníſque illa beatorũ turba expellentibus quibuſdã Æthiopibus minata eſt foras, ob hoc iugiter lamentatum quod eã in claritate priſtina nequaquã viderit iterũ reſtitutã. Nam viſionem iſtam nobis præſentibus ſancto retulit Eugenio. Vidit & quidã preſbyter ipſam Fauſti eccleſiam refertam turbis innumerabiliũ populorum, & poſt paululum euacuatam & repletam porcorum multitudine atque caprarũ. Item alius vidit aream triticeam ventilationi paratam, granis adhuc vẽtilatoris iudicio necdum à palea ſeparatis: & dum ingentis maſſæ, licet cõfuſæ, magnitudinẽ miraretur, ſubito ecce turbo

veniens tempeſtatisſoniuago flatu cœpit aduentum ſuum ſurgente puluere demonſtrare. Cuius impetu palea illa omnis omnino volauit, remanentibus granis. Poſt hæc venit quidã procerus ſplẽdido vultu habitúq; nitido fulgẽs, & cœpit grana vacua macilẽta atq; ſimilagini reꝓba purgãdo proijcere. Quæ diu examinãs, vix magnitudinẽ illius maſſæ, licet probatæ, ad aceruũ tamẽ perduxit exiguũ. Itẽ aliꝰ ait: Stabat quidã præcelſus ſuper montẽ q Ziquẽſis dicitur, & clamabat dextera leuáque: Migrate, migrate. Alius cõſpicit rugiente cœlo atque turbato ſulphureas nubes, quæ ingentes cœperũt lapides iaculari. Qui lapides dum cecidiſſent in terram, plus accendebantur & maioribus flammis ardebãt, atque intrantes in penetralia domorum, quos inuenerãt incendebant. Qui autem vidit ait, cum ſe in quodam cubiculo abſcondiſſet, miſeratione diuina ad eum flamma non potuit peruenire. Reor vt illud propheticum compleretur, Claude oſtium tuum, & abſconde te puſillum aliquantúlum, donec tranſeat ira dei. Vidit & venerabilis Paulus epiſcopus arborem vſque ad cœlos ramis florẽtibus extenſam, quæ etiam dilatatione ſua omnẽ penè Africam opacabat. Et cum vniuerſi eius magnitudine & ſpecioſitate gauderent: ecce ſubito, inquit, venit aſinus violentus, qui defricans ceruicem ſuam ſuper robur radicum eius, impulſu ſuo cum ingenti ſonitu illam mirabilem arborem eliſit ad terram. Sed & Quin-

tinianus honorabilis epiſcopus vidit ſe ſuper quendam montem ſtare,de quo conſpiciebat gregem innumerabilium ouium ſuarum: & in medio gregis duæ erant ollæ nimium bullientes. Aderant autem ouium occiſores, quarum carnes ollis bullientibus demergebant. Et cum ita fieret,omnis illa magnitudo conſumpta eſt gregis. Reor ergo illas duas ollas Sicca veneria & Laribus duas eſſe ciuitates,in quibus multitudo prima fuerat cõgregata,è quibus incendium initium ſumpſit: aut Hunericum regem,& Cirillam epiſcopum eius.Sed de multis viſionibus quia breuitati conſulendum fuit, hæc dixiſſe ſufficiat.Quid vltra?Cẽſet primo tyrannus iuſſione terribili, vt nemo in eius palatio militaret, neque publicas ageret actiones niſi ſeſe Arianum feciſſet. Quorum ingens numerus vigore inuictus ne fidem perderet, militiam temporalem abiecit. Quos poſtea domibus proiectos, omníque ſubſtantia expoliatos, in inſulas Siciliam & Sardiniam relegauit.Quodam tempore ſtatuere per totam Africam feſtinauit,vt noſtrorum epiſcoporum defunctorum fiſcus ſibi ſubſtantiã vendicaſſet.Qui autem defuncto ſuccedere poterat non ante ordinaretur,niſi fiſco regali quingentos ſolidos obtuliſſet. Sed hoc ædificium vbi conſtruere niſus eſt diabolus, ſtatim illud deſtruere dignatus eſt Chriſtus. Suggerunt ei domeſtici ſui dicentes: Si iſtud firmauerit præceptio veſtra, noſtri epiſcopi in

partibus Thraciæ & aliis regionibus conſtituti peiora incipient pati. Præcepit deinde ſacras virgines congregari, dirigens Vandalos cum ſuæ gentis obſtetricibus ad inſpicienda & contrectanda contra iura verecundiæ verecunda pudoris, vbi nec matres aderant, nec aliqua matronarum. Quas cremantes graui ſuſpendio atque ingentia pondera pedibus colligantes, laminas ferri ignitas dorſo, ventri, mamillis & lateribus apponebant, quibus inter ſupplicia dicebatur: Dicite quomodo epiſcopi vobiſcum concumbunt & clerici veſtri. Quarum acerbitate pœnarum plurimas tunc ſcimus extinctas: aliæ quæ remanſerunt cutibus areſcentibus factæ ſunt curuæ. Nitebatur enim ſemitam inuenire, per cuius aditum publicam ſicut fecit, faceret perſecutionē. Et ita faciens, nullo modo inueſtigare potuit quomodo Chriſti eccleſiam macularet. Quibus autem proſequar fluminibus lachrymarum, quando epiſcopos, presbyteros, diaconos, & alia eccleſiæ membra, id eſt quatuor millia DCCCCLXVI. ad exilium eremi deſtinauit: in quibus erant podagri quá plurimi, alij per ætatē annorum à lumine temporali priuati. In quorū erat numero beatus Felix Abdiritanus epiſcopus, habens iam in epiſcopatu. XLIIII. annos. Qui paralyſi morbo percuſſus, nec ſētiebat quicquam, nec penitus loquebatur. De quo nos maxime cogitantes quod non poſſet iumēto portari, ſuggeſſimus vt à ſuis rex peteretur, vt ſaltem

eũ propere moriturũ Carthagini eſſe iuſſiſſet, q̃ ad exiliũ nulla poſſet ratione perduci. Cui ita fertur tyrannus cum furore dixiſſe: Si animali ſedere non poteſt, iungantur boues indomiti qui eũ colligatis funibus trahendo perducant vbi ego præcepi. Quem ex tranſuerſo ſuper burdonem vinctum quaſi quendam ligni truncum toto itinere portabamus. Congregantur vniuerſi in Siccenſem & Larenſem ciuitates, vt illuc occurrẽtes Mauri ſibi traditos ad eremũ perduxiſſent. Superuenientes igitur comites duo ſubtilitatẽ damnabili, blandis ſermonibus cum dei confeſſoribus agere cœperunt: Quid vobis, inquiunt, videtur vt ita pertinaces ſitis, & domini noſtri præceptis minime obtemperetis, qui eſſe poteſtatis in conſpectu regis honorabiles, ſi eius feſtineris facere voluntatem? Statim illis clamantibus & dicentibus ingenti vociferatione, Christiani ſumus, Catholici ſumus, Trinitatem vnum deũ inuiolabilem confitemur: includuntur grauiori quidem ſed adhuc latiori custodia, vbi nobis copia dabatur & introire, & verbum admonitionis fratribus facere, & diuina myſteria celebrare. Ibi & infantuli fuere quã plurimi, quos genitrices materno ſequebantur affectu, aliæ gaudentes, aliæ retrahentes: aliæ gaudebant ſe martyres peperiſſe, aliæ morituros diluuio rebaptiſationis nitebãtur à confeſſione fidei reuocare. Nullum tamen tunc nec blandimenta vicerunt, nec carnalis pietas aliquem inclinauit ad terram,

Nam quædam quid tunc fecerit anus, breuiter referre delectat: Dum iter ageremus cum dei exercitu comitantes, & fortè magis noctibus promoueremur propter ſolis ardorem conſpicimus mulierculam ſacculum & alia veſtimenta portantem manu infantulum vnà tenentem, atque in his ſermonibus conſolantem: Curre domine meus, vides vniuerſos ſanctos quomodo pergunt & feſtinant hilares ad coronas? Quam nos cũ increparemus, quod importuna videretur aut viris pro ſexu iungi, aut exercitui Chriſti ſociari, Reſpondit: Benedicite, & orate pro me & pro iſto nepote paruulo meo, quia & ſi peccatrix filia ſum quondam Zuritanæ ciuitatis epiſcopi. Cui nos: Et quare ita abiectè ambulas, & qua ratione de tam longo itinere huc pergere demonſtraris? Quæ reſpondit: Cum hoc ſeruo veſtro paruulo ad exiliũ pergo, ne inueniat eum ſolum inimicus, & à via veritatis reuocet ad mortem. ad hæc verba repleti lachrymis nihil dicere valuimus, niſi vt volũtas fieret dei. Sed vbi aduerſarius qui iam forte dicebat: Participor ſpolia, replebo animam meã, interficiam gladio meo, dominabitur manus mea, nullũ potuit occupare: inquirit anguſta & deterrima loca in quorũ cõclaub⁹ dei exercitũ coartaret. Tunc eis etiam viſitationis humanæ negata cõſolatio, puniũtur & cuſtodes fuſtibus, & grauiter affliguntur, iactantur cõfeſſores Chriſti ſuperinuicem anguſtia coartante, vnus ſuper

alium vt agmina locuſtarum,& vt proprie dicatur,vt grana precioſiſſima frumẽtorum. In qua conſtipatione ſecedendi ad naturale officium nulla ratio ſinebat loci,ſed ſtercora & vrinã vrgente neceſſitate ibidem faciebant, vt ille tunc fœtor & horror vniuerſa pœnarum genera ſuperaret:ad quos aliquando dantes ingentia munera Mauris,dormientibus Vandalis vix clàm admiſſi ſumus intrare. Qui introeuntes veluti in gurgite luti vſque ad genua cœpimus mergi, illuc tunc Hieremiæ videntes fuiſſe completum, qui nutriti ſunt in croceis, amplexati ſunt ſtercora ſua. Quid multa? præcepti ſunt vndique perſtrepẽtibus Mauris, ad iter vbi deſtinati ſunt præparari. Exeuntes itaque die dominica linita habentes ſtercoribus veſtimenta ,facies ſimul & capita,à Mauris tamen crudeliter minabantur, hymnũ cũ exultatione domino decãtantes,Hęc eſt gloria omnibus ſanctis eius. Aderat enim ibi tunc beatus pontifex Cyprianus Vnizibirenſis epiſcopus conſolator egregius,qui ſingulos pio & paterno fouebat affectu, non ſine fluminibus currentium lachrymarum paratus pro fratribus animam ponere, & ſe vltroneum ſi dimitteretur talibus paſſionibus dare, qui totum quod habuit,egẽtib⁹ fratribus,nulla tũc neceſſitate expẽdit,quærebat enim occaſionem qualiter confeſſoribus ſociaretur, ipſe animo & virtute confeſſor qui poſtea per multos agones & ſqualores carceris, ad exilium quod deſi-

derabat,cum exultatione,perrexit. Quantæ tūc multitudines de diuerſis regionibus & ciuitatibus,ad viſendos dei martyres occurrerint populorum,teſtantur viæ vel ſemitæ:quæ cum agmina venientium nequaquam caperent,per vertices montium & vallium concurrens turba fideliū inæſtimabilis deſcendebat, cereos manibus geſtātes:ſuoſque infantulos veſtigiis martyrum proijcientes,iſta voce clamabant: Quibus nos miſeros relinquitis,dū pergitis ad coronas? qui hos baptizaturi ſunt paruulos fontibus aquæ perennis?qui nobis pœnitentiæ munus collaturi ſunt,& reconciliationis indulgentia obſtrictos peccatorum vinculis ſoluturi? quia vobis dictū eſt:Quæcunque ſolueritis ſuper terrā,erunt ſoluta & in cœlis. Qui nos ſolēnib⁹ orationibus ſepulturi ſunt morientes?à quibus diuini ſacrificij ritus exhibendus eſt cōſuetus?vobiſcum & nos licebat pergere,ſi liceret vt tali modo filios à patribus nulla neceſſitas ſepararet.In his vocibus & lachrymis nullus jam pergere admiſſus eſt cōſolator,ſed artabatur multitudo ad currendum, vt vbi cannaua erat præparata,laborioſam caperet manſionem,qui cùm ſenes deficerent,& alij forte & ſi iuuenes delicati, cœperunt haſtilium cuſpidibus ad currendum & lapidibus tundi: vnde magis deficientes,amplius laſſabātur.Poſt vero imperatum eſt Mauris,vt eos qui ambulare non poterant,ligatis pedibus vt cadauera animalis mortui traherēt per dura & aſpera lapidū

loca vbi primo veſtimenta, poſtea membra ſinᷤgula carpebãtur. Quibus per gladios acutos petrarum huic caput conterebatur, alij latera findebantur, & ita inter manus trahentium ſpiritum exhalabant: quorum numerum nequaquam valuimus colligere, multitudine coërcente. Exaltatur tamen per totum aggeré publicum vilis ſepultura ſanctorum, loquẽtibus tumulis. Reliqui habiliores ad ſolitudinis loca perueniũt, in quibus collocati hordeũ ad veſcẽdũ vt iumẽta acci piũt. Vbi etiã venenatorũ animaliũ atq; ſcorpionum tãta eſſe dicitur multitudo vt ignorãtibus incredibilis videatur, quæ ſolo flatu etiã procul poſitis veneni vir⁹ infundat: ab ſcorpij autẽ percuſſu, nullũ dicũt aliquando euaſiſſe. Quorũ feritas virulenta vſque ad præſens tempus Chriſto defendente, nullum ſeruorum eius nocuiſſe docetur. Sed cum illic aluntur hordeaceis granis, poſtea & hoc ablatũ eſt quaſi non poterat deus qui pluerat patribus manna, paſcere & nunc tali exilio mancipatos. Cogitat acriora aduerſus eccleſiam dei, vt qui membra aliqua abſciderat, totum laniando perderet corpus. Nam die aſcenſionis domini legat⁹ Zenonis imperatoris regina præſente legendum in media eccleſia epiſcopo Eugenio dirigit præceptum, quod etiam vniuerſæ Africæ veredis currentibus deſtinauit.

Rex Hunericus Vandalorum & Alanorum vniuerſis epiſcopis Omouſianis. Non ſemel ſed ſæpius conſtat eſſe prohibitum, vt in ſortibus

Vandalorum ſacerdotes veſtri conuentus minime celebrarent, ne ſua ſeductione animas ſubuerterent Chriſtianas. Quam rem ſpernentes plurimi reperti ſunt contra interdictum miſſas in ſortibus Vandalorum egiſſe, aſſerentes ſe integram regulam Chriſtianę fidei tenere. Et quia in prouinciis à deo nobis conceſſis ſcandalum eſſe volumus, ideo dei prouidentia cum conſenſu ſanctorum epiſcoporum noſtrorum hoc nos ſtatuiſſe cognoſcite, vt ad diem Kalendarum Februarium proxime futurarum, amiſſa omni excuſatione formidinis, omnes Carthaginem veniatis, vt de ratione fidei cum noſtris venerabilibus epiſcopis poſſitis inire conflictum, & de fide Omouſianorum quam defenditis, de diuinis ſcripturis proprie approbetis, quo poſſit agnoſci ſi integram fidem teneatis. Huius autem edicti tenorem vniuerſis epiſcopis tuis per vniuerſam Africam conſtituti direximus. Data ſub die XIII. Kal. Iunias, anno V I I. Hunerici. Cognoſcentibus igitur qui aderamus, ſimúlque legentibus contrita ſunt extemplo corda noſtra, & contenebrati ſunt oculi noſtri, & vere tunc dies feſti noſtri conuerſi ſunt in luctum & cantica in lamentationem, dum edicti tenór indicaret futurę perſecutionis furoré. Et pręſertim vbi dixit in prouinciis noſtris à deo nobis conceſſis ſcandalum eſſe nolumus: quaſi diceret, in prouinciis noſtris catholicos eſſe nolumus. Tractatum eſt quid fieret. Nullum inuenit remedium

imminẽs calamitas, niſi à ſácto Eugenio rationabilis, ſi cor barbarum molliretur, ſuggerẽda daretur tali textu cõſcripta. Quoties animæ vel vitæ æternæ ac fidei Chriſtianę cauſa tractatur intrepide, ſicut regalis prouidẽtia cõpromiſit, neceſſe eſt quod competit ſuggeratur. Nuper poteſtas regia per Vuitaredum notariũ paruitatem meã admonere dignata eſt, qui nobis de merito ac religione fidei præceptũ eius in eccleſia præſente clero & plebe recenſuit. Ex cuius tenore cognouimus ad omnes coëpiſcopos meos præceptum regium ſimiliter emanaſſe, vt die conſtituta pro diſputatione fidei veniatur. Quod nos venerabiliter accepiſſe ſuggeſſimus, cui præfato notario humilitas mea ſuggeſſit, debere etiã trãſmarinarum omnium partium qui nobis ſunt in vna religione vel cõmunione cõſortes agnoſcere, quia vbique regno eius obtemperant vniuerſi, maxime quod totius mundi cauſa non ſpecialis prouinciarum Africanarum tãtummodo. Et quia ſecundo reſponſo ſuggerendam me promiſi oblaturũ, merito ſuppliciter peto magnificentiam tuam, vt ad domini & clementiſſimi regis aures memoratam ſuggeſtionem meam perferre digneris, quo eius clementia dignanter agnoſcat, nos diſputationẽ legis cum adiutorio dei nullatenus declinare vel fugere, ſed ſine vniuerſitatis aſſenſu nos nõ debere aſſerẽdę fidei noſtrę cauſas aſſumere. Quod petimus vt benignitate quãt⁹ eſt, & iuſtitia ſapiẽtiæ ſuæ dignetur annue

te. Data ab Eugenio epiſcopo eccleſię catholicę Carthaginis. Sed cum hæc ſuggeſtio à beato Eugenio offerretur, ille iam qui conceperat dolorem, vrgebatur iniquitatem grauius parturire: & ità ſancto viro epiſcopo Eugenio per Obadum præpoſitũ regni ſui mãdaſſe videtur: Subde mihi vniuerſum orbem terrarum, vt ſub poteſtate mea totus mundus redigatur, & facio ô Eugeni quod dicis. Ad quod beatus Eugenius reſpondit vt potuit. Quod rationem, inquit, nõ habet, dici non debuit. Sic eſt hoc, quomodo ſi dicatur homini vt per aëra feratur & volitet, quod moris non eſt humanæ naturæ. Dixi enim ſi noſtram fidem quæ vna & vera eſt, poteſtas regis cognoſcere deſiderat, mittat ad amicos ſuos: ſcribam & ego fratribus meis, vt veniant coëpiſcopi mei, qui vobis nobiſcum communem fidem noſtram valeant demonſtrare, & præcipue eccleſia Romana, quæ caput eſt omnium eccleſiarum. Ad hęc Obadus: Ergo tu & dominus meus rex ſimiles eſtis? Eugenius epiſcopus dixit: Ego non ſum ſimilis regis, ſed dixi: Si veram cognoſcere deſiderat fidẽ, ſcribat amicis ſuis vt dirigãt noſtros catholicos epiſcopos, & ego ſcribo coëpiſcopis meis, quia catholicæ vniuerſæ vna eſt cura. Hoc agebat Eugenius, non quia deeſſent in Africa qui aduerſariorum obiecta refellerẽt: ſed vt illi veniſſent, qui alieni ab eorũ dominatu, maiorẽ fiduciam libertatis haberent, pariterque oppreſſionis noſtrę calũnias vniuerſis terris

& populis nuntiarent. Ille autem qui nectebat dolos audire noluit rationem, agens argumentationibus crebris, vt quoſcunq; epiſcoporum audierat eruditos, variis inſectationibus agitaret. Iam ad exilium Vibianenſem ſecundo Donatianum impoſitis CL. fuſtibus miſerat epiſcopum, necnon & Sufetulenſem Præſidium, virũ ſatis acutum. Tunc & venerabiles, Manſuetum, Germanum, Fuſculum, & multos alios fuſtigauit. Dum hæc geruntur, imperat vt cum noſtræ religionis viris, illorum menſam nullus communem haberet, neq; cum catholicis omnino veſcerentur: quæ res non ipſis aliquod pręſtitit beneficium, ſed nobis maximum contulit lucrum. Nam ſi ſermo eorum, dicente Apoſtolo, ſicut cancer cõſueuit ſerpere, quanto magis communis menſa ciborum poterit inquinare, cum dicat idem Apoſtolus: Cum nefariis nec cibũ habere communem? Sed cum ignis iam perſecutionis accenderetur, & flamma infeſtantis vbiq; regis arderet, oſtẽdit deus noſter quoddam miraculum per ſeruum ſuum fidelem Eugenium, quod pręterire non debeo. Fuit in eadem ciuitate, id eſt, Carthagine quidam cęcus, ciuibus ciuitatiq; notiſſim⁹, noĩe Felix. hic viſitatur à dño p̃dicitúrque ei nocte per viſum, dies enim epiphaniorũ illuceſcebat, Surge vade ad ſeruũ meũ Eugenium epiſcopum, & dices ei: Quia ego te ad illum direxi. Et illa hora qua benedicit fontem vt baptizentur accedẽtes ad fidem contin-

get oculos tuos & aperientur,& videbis lumen. Qui tali viſitatione commonitus,putans ſe quomodo aſſolet deludi per ſomnium, ſurgere noluit cæcus. Sed cum iterum vergeretur in ſomnos,ſimiliter vt ad Eugenium pergeret compellitur.Rurſus negligit,tertioq́; feſtinanter & grauiter increpatur. Excitat puerum, qui ei ſolitus erat manum porrigere.Pergit veloci agilitate ad Fauſti baſilicam, orat veniens cum ingentibus lachrymis, ſuggerit cuidam diacono nomine Peregrino,vt eum epiſcopo nunciaret, indicans ſe habere aliquod ſecreti genus intimandũ. Audiens epiſcopus iuſſit hominem introire. Iam enim ob celebritatem feſtiuitatis, hymni nocturni per totam Eccleſiam canente populo cõcrepabant.Indicat cæcus antiſtiti ordinem viſitationis ſuæ,dicitq́; illi: Non te dimittam, niſi mihi ſicut à domino iuſſus es reddideris oculos meos. Cui Eugenius ſanctus: Recede à me frater,peccator ſum, & indignus, & ſuper omnes homines delinquens,vt pote & qui in hæc tempora ſeruatus ſum.Ille autem tenens genua eius, aliud non dicebat, niſi illud quod iam dixerat: Sicut iuſſum eſt,redde mihi oculos meos. Attẽdens quoque Eugenius inuerecundam credulitatem,& quia iam tempus vrgebat, pergit cum eo comitãte officio clericorum ad fontem. Vbi fixis genibus cum ingenti gemitu, pulſans ſingultibus cœlum, criſpantem benedixit alueum fontis,& cum completa ſurrexiſſet oratione, ita

cæco reſpondit: Iam tibi dixi frater Felix, peccator homo ego ſum, ſed qui te viſitare dignatus eſt, pręſtet tibi ſecundum fidem tuam, & apetiat oculos tuos. ſimulq; vexillo crucis conſignante oculos eius, ſtatim cæcus viſum, domino reddẽte, recepit. Quem ſecum quouſque vniuerſi baptizarentur ibi detinuit ob hoc, ne tanto miraculo populus excitatus, virum contereret qui receperat lumen. Fit poſtea manifeſtum Eccleſiæ vniuerſæ. Procedit ad altare cum Eugenio ſicut moris eſt qui fuerat cæcus, ſuæ ſalutis oblationẽ domino redditurus. Quàm epiſcopus accipiens altari impoſuit. Fit ſtrepitus gaudio metante inreuocabilis populorum, ſtatim nuntius pergit ad tyrannum. Rapitur Felix, inquiritur ab eo quid factum ſit, qualiterq; receperit lumen. Dicit illi ex ordine totum, dicuntq; Arrianorum epiſcopi, hoc Eugenius per maleficia fecit. Et quia oppreſſi confuſione non poterant nubilare, eo quod Felix vniuerſæ ciuitati manifeſtus eſſet & notus, tamen volebant eum ſi fas eſſet necare, quomodo Iudæi ſuſcitatum Lazarũ cupiebant occidere. Appropinquabat iam futurus dies ille calumnioſus Kalendarum Februarium, ab eodem ſtatutus. Conueniunt non ſolum vniuerſæ Africæ, verumetiam inſularum multarum epiſcopi, afflictione & mœrore confecti. Fit ſilentium diebus multis, quouſque peritos quoſque & doctiſſimos viros exinde ſepararet, calũniis appoſitis eneccandos. Nam vnũ ex ipſo cho-

ro doctorum nomine Lætum, ſtrenuum atque doctiſſimum virũ,poſt diuturnos carceris ſqualores incendio cõcremauit,æſtimans tali exemplo timorem incutiens reliquos eliſurum. Tandem venitur ad diſputationis conflictum,ad locum ſcilicet quem delegerant aduerſarij. Euitãtes igitur noſtri vociferationis tumultus,ne fortè poſtmodum Ariani dicerent, quod eos noſtrorum oppreſſerit multitudo,eligunt de ſe noſtri qui pro omnibus reſponderent decem.Collocat ſibi Cyrila cum ſuis ſatellitibus in loco excelſo ſuperbiſſimum thronum, aſtantibus noſtris,dixeruntq; noſtri epiſcopi: Illa eſt ſemper grata collatio, vbi ſuperba non dominatur elatio:ſed ex conſenſu communi venitur,vt cognitoribus decernentibus,partibus agẽtibus, quod verum eſt agnoſcatur. Nunc qui erit cognitor, qui examinator, vel libra iuſtitiæ aut bene prolata confirmet, aut praue aſſumpta refellat. Et cum talia & alia dicerẽtur,notarius regis reſpõdit: Patriarcha Cyrila dixit, legatur nobis quo concedente iſtud ſibi nomen Cyrila aſſumpſit. Et exinde ſtrepitum concitantes,calumniari aduerſarij cœperunt.Et quia hoc noſtri petierant vt ſaltem ſi examinare non licebat,prudẽti multitudini vel expectare liceret, iubentur vniuerſi filij catholicæ Eccleſiæ qui aderant centenis fuſtibus tundi. Tunc clamare cœpit beatus Eugenius: Videat deus vim quam patimur,cognoſcat afflictionem perſecutionum quam à perſecuto-

tibus ſuſtinemus:conuerſique noſtri, Cyrilæ dixerunt : Propone quod diſponis. Cyrila dixit: Neſcio latine. Noſtri epiſcopi dixerunt: Semper te latine eſſe locutum manifeſto nouimus, modo excuſare non debes, prǽſertim quia tu huius rei incendium ſuſcitaſti. Et videns catholicos epiſcopos ad conflictum magis fuiſſe paratos, omnino audientiam diuerſis cauillationibus declinauit. Quod ante noſtri prouidentes, libellū de fide conſcripſerant, ſatis decenter ſufficienterque conſcriptum dicentes: Si noſtram fidem cognoſcere deſideratis, hæc eſt veritas quam tenemus.

VICTORIS EPISCOPI DE FIDE CATHOLICA LIBER.

REGALI imperio fidei catholicæ quam tenemus, prǽcipimur reddere rationem : ideóque aggredimur pro noſtrarum virium mediocritate diuino fulti adiutorio, quod credimus & prædicamus breuiter intimare. Primū igitur de vnitate ſubſtantiæ patris & filij, quod Grǽci ὁμοούσιον dicunt, exponendum nobis eſſe cognoſcimus. Patrem ergo & filium & ſpiritum ſanctum ita in vnitate deitatis profitemur, vt & patrem in ſua proprietatis perſona ſubſiſtere, & filium nihilominus in propria extare perſona, atque ſpiritum ſanctum perſonæ ſuæ proprietatem retinere fideli confeſſione fateamur : non eundem aſſerentes patrem quem filium, neque

filium confitentes qui pater ſit, aut ſpiritus ſanctus: neque ita ſpiritum ſanctum accipimus, vt aut pater ſit aut filius: ſed ingenitum patrem, & de patre genitum filium, & de patre procedentem ſpiritum ſanctum, vnius credimus eſſe ſubſtantiæ vel eſſentiæ: quia ingeniti patris & geniti filij, & procedentis ſpiritus ſancti vna eſt deitas, tres vero perſonarum proprietates. Et quia contra hanc catholicam vel apoſtolicam fidē exorta hæreſis nouitatem quandam induxerat, aſſerens filium non de patris ſubſtãtia genitum, ſed ex nullis extantibus, id eſt ex nihilo ſubſtitiſſe: ad hanc impietatis profeſſionem quæ contra fidem emerſerat refellendam, & penitus abolendam ὁμοούσιον ſermo Græcus poſitus eſt, quod interpretatur vnius ſubſtantiæ vel eſſentię, ſignificans filium non ex nullis extantibus, nec ex alia ſubſtantia, ſed de patre natum eſſe. Qui ergo putat omouſion auferendum, ex nihilo vult aſſerere filium extitiſſe. Sed ſi ex nihilo non eſt, ex patre ſine dubio eſt, & recte omouſios, id eſt, vnius cum patre ſubſtantiæ filius eſt. Ex patre autem eſſe, id eſt vnius cum patre ſubſtantiæ: his teſtimoniis approbatur, Apoſtolo dicente: Qui cum ſit ſplendor glorię & figura ſubſtantię eius, gerens quoque omnia verbo virtutis ſuę. Et ipſe iterum Deus pater incredulorum perfidiam obiurgans, qui prædicantis per prophetas filij vocem in ſua ſubſtantia manentem audire noluerunt, dixit: Non audierunt vocem ſubſtantiæ.

Quam vocem ſubſtantiæ cum tam terribili inteſtatione increpans ad eundem prophetam loquitur, dicens: Super montes accipe planctum, & ſuper ſemitas deſerti luctum, quia defecerunt eo quod non ſint homines, non audierunt vocẽ ſubſtantiæ à volatilibus cœli vſque ad pecora. Et rurſum eos qui à profeſſione vnius ſubſtantiæ declinantes in eadem fidei ſubſtantia ſtare noluerunt, increpat, dicens: Si ſtetiſſent in ſubſtantia mea, auertiſſem vtique eos à via ſua mala, & à peſſimis cogitationibus ſuis. Et iterum nõ extra ſubſtantiam patris filium confitendum, ſed in eadem fideliter mentis oculis contuendum, apertiſſime declaratur, dũ dicit propheta: Quis ſtetit in ſubſtantia domini, & viditverbum eius? Patris ergo ſubſtantiam filium eſſe propheticis iam olim deſignatum eſt oraculis, dicente Salomone: Subſtantiam enim & dulcedinem tuam quam in filios habes oſtendebas, quam in figura & imagine panis cœleſtis, populo Iſrael cœlitus apparet profluxiſſe: quod ipſe dominus in Euangelio expoſuit, dicens: Non Moyſes dedit vobis panem de cœlo, ſed pater meus dat vobis panẽ de cœlo: ſe vtique panem eſſe deſignans, cum dicit, Ego ſum panis viuus qui de cœlo deſcendi: de quo etiam propheta Dauid dicit: Panem angelorum manducauit homo. Nanque vt adhuc euidentius patris & filij ſubſtantiæ vnitas & diuinitatis æqualitas oſtendatur, ipſe in euangelio dicit: Ego & pater vnum ſumus. Quod non

ad vnitatem tantummodo volũtatis, ſed ad vnã refertur eandemque ſubſtãtiam, quia non dixit: Ego & pater vnum volumus, ſed vnum ſumus. Ex eo enim quod ſunt, non ex eo tantum quod volunt paternæ vnitatis declaratur aſſertio. item Ioannes Euangeliſta dicit: Propterea quærebant eum Iudæi interficere, quia non ſolum ſoluebat ſabbatum, ſed & patrem ſuum dicebat deum, æqualem ſe faciens deo: quod vtique non ad Iudęos eſt penitus referendum, quia euangeliſta veraciter dixit de filio, quia æqualem ſe faciebat deo. item in euangelio ſcriptum eſt: Quæcunq; pater facit, eadem & filius facit. Similiter & ſicut pater ſuſcitat mortuos & viuificat, ita & filius quos vult viuificat. Item: vt omnes honorificent filium, ſicut honorificant patrem. Æqualis enim honor, non niſi ęqualibus exhibetur. Item ibi filius ad patrem dicit, Omnia mea tua ſunt, & tua mea. Item: Philippe qui me videt, videt & patrẽ. Quomodo tu dicis, Oſtẽde nobis patrem? Hoc non dixiſſet, niſi patri per omnia fuiſſet ęqualis. Item ipſe dominus dixit: Credite in deum, & in me credite. Et adhuc vt vnitatem æqualitatis demonſtraret, ait: Nemo nouit filium niſi pater, neque patrem quis nouit niſi filius, & cui voluerit filius reuelare: & ſicut filius cui vult reuelat patrem, ita & pater reuelat filium: ſicut ipſe Petro ait, confitenti eum Chriſtum filium dei viui: Beatus es, inquit, Simon Bariona, quia caro & ſanguis non reuelauit tibi, ſed pater meus qui in

cœlis

cœlis eſt. Et iterum filius dicit: Nemo venit ad patrem niſi per me, & nemo venit ad me, niſi pater qui miſit me attraxerit eum. Vnde claret æqualitatem patris & filij ad ſe inuicem credentes adducere. Item dicit: Si cognouiſſetis me & patrem meum vtique cognouiſſetis, & amodo noſtis eum & vidiſtis eum. Verum quia duas in filio profitemur eſſe naturas, id eſt, deum verũ, & hominem verum corpus & animam habentem, quicquid ergo excellenti ſublimitatis potentia de eo referunt ſcripturæ, admirandę eius diuinitati tribuendum ſentimus: & quicquid infra honorem cœleſtis potentię de eodem humilius enarratur, non verbo dei, ſed homini reputamus aſſumpto. Secundum diuinitatem ergo eſt quod ſuperius diximus, vbi ait: Ego & pater vnum ſumus. Et: Qui videt me, videt & patrem. Et: Omnia quæcunque pater facit, eadem & filius facit ſimiliter, vel cætera quæ ſuperius continentur. Illa vero quæ de eo referũtur, iſta ſunt: Pater maior me eſt. Et: Non veni facere voluntatem meam, ſed voluntatem eius qui miſit me. Et: Pater ſi fieri poteſt, tranſeat à me calix iſte: vel cum de cruce dicit. Deus deus meus, quare me dereliquiſti? Et iterum ex perſona filij propheta dicit: De ventre matris meæ deus meus es tu: vel cum minor angelis indicatur, & quàm plura his ſimilia quæ ſtudio breuitatis non inſeruimus. Filius ergo dei nullis conditionum neceſſitatibus obſtrictus, ſed libera diuinitatis po-

tētia,ita quæ noſtra ſunt mirabili pietate aſſumpſit, vt à ſuis quæ diuina ſunt omnino non deſtiterit: quia diuinitas nec augmentum admittit, nec patitur detrimentum, vnde gratias agimus domino noſtro Ieſu Chriſto, qui propter nos & propter noſtram ſalutem de cœlo deſcendit, ſua paſſione nos redemit, ſua morte viuificauit, ſua aſcenſione glorificauit: Qui ſedens ad dexteram patris, venturus eſt iudicare viuos & mortuos: iuſtis æternę vitæ præmium largiturus, impiis atq; incredulis merita ſupplicia redditurus. Profitemur itaque patrem de ſeipſo, hoc eſt, de eo quod ipſe eſt, ſempiternè atque ineffabiliter filium genuiſſe, non extrinſecus, non ex nihilo, nō ex alia genuiſſe materia, ſed ex deo natum eſſe: & qui de deo natus eſt, non aliud eſt quàm id quod pater eſt, & idcirco vnius ſubſtantiæ eſt, quia veritas natiuitatis, diuerſitatem non admittit generis. Nam ſi alterius à patre ſubſtantię eſt, aut verus filius non eſt, aut quod nefas eſt dicere, degener natus eſt. Eſt enim verus filius, ſicut Ioannes ait: Vt ſimus in vero filio eius. Non eſt etiam deneger, quia deus verus de deo natus eſt vero: ſicut idem Ioannes euangeliſta exequitur, dicens: Hic eſt verus deus, & vita æterna. & ipſe dominus in euangelio: Ego ſum, inquit, via, veritas, & vita. Ergo ſi aliunde ſubſtantiam non habet, de patre habet. Si de patre habet, vnius ſubſtantiæ cum patre eſt: ſed ſi vnius ſubſtantiæ non eſt, ergo non de patre, ſed aliunde eſt: quo-

niam vnde eſt, inde ſubſtantiam habeat neceſſe eſt. Omnia enim ex nihilo, filius vero de patre. De duobus eligat quis quod velit: aut det ei ſubſtantiam de patre, aut fateatur ex nihilo ſubſtitiſſe. Sed propheticum forſitan obiicitur teſtimoniũ: Generationem eius quis enarrabit? Cum ego non dixerim, Enarra mihi modum vel qualitatem diuinæ generationis, & tanti ſecreti arcanum humanis verbis enuntia, quoniam vnde nat⁹ ſit requiſiui. Diuina enim generatio inenarrabilis eſt, non ignorabilis. Nam vſque adeo nõ eſt ignorabilis, id eſt non ignoratur vnde ſit, vt & pater de ipſo genuiſſe, & filius de patre ſe natum ſæpiſſime proteſtetur. Quod nullus omnino ambigit Chriſtianus: ſicut in euangelio demonſtratur, ipſo filio dicente: Qui autem non credit, iam iudicatus eſt, quia nõ credidit in nomine vnigeniti filij dei. Item Ioannes euangeliſta dicit: Et vidimus gloriam eius, gloriam quaſi vnigeniti à patre. Ergo profeſſionem noſtram breui ſermone cõcludimus. Si vere de patre natus eſt, vnius ſubſtantię eſt, & verus filius eſt. Sed ſi vnius ſubſtantiæ non eſt, nec verus deus eſt: aut ſi verus deus eſt, & tamen de patris ſubſtantia non eſt, ingenitus ergo & ipſe eſt: ſed quia ingenitus non eſt, factura ergo eſt, vt putatur aliunde ſubſiſtens, ſi de patris ſubſtantia non eſt: ſed abſit hoc ita credere. Nos enim vnius ſubſtantiæ cum patre filium profitemur, deteſtantes Sabellianam hæreſim, quæ ita Trinitatem

confundit, vt eundem dicat eſſe patrem quem filium, eundemq; credat eſſe ſpiritum ſanctum, non ſeruans tres in vnitate perſonas. Sed forſitã obiicitur cum ingenitus pater ſit, genitus filius, non fieri poſſe vnam eandemq; eſſe ſubſtãtiam geniti atque ingeniti, cum vtique ſi ſicut ingenitus pater eſt, ingenitus eſſet & filius, tunc magis diuerſa poſſit eſſe ſubſtantia, quia vnuſquiſque à ſeipſo ſubſiſtens, communem ſubſtantiam cum altero non haberet. Cum vero ingenitus pater de ſeipſo, id eſt de eo quod ipſe eſt, ſi quid illud eſt aut dici poteſt, imò quia vt eſt dici omnia nõ poteſt, filium generauit, apparet vnam eſſe gignentis genitiq; ſubſtãtiam: quia deum de deo, lumen de lumine filium eſſe veraciter profitemur. Nam lucem eſſe patrem, Ioannes apoſtolus teſtis eſt, dicens: Quia deus lux eſt, & tenebrę in eo non ſunt vllę. Item de filio ait: Et vita erat lux hominum, & lux in tenebris lucet, & tenebrę eam non comprehenderunt. Et infra: Erat lumen verum quod illuminat omnem hominẽ venientem in hunc mundum. Vnde apparet patrem & filium vnius eſſe ſubſtantię, dum lucis & luminis diuerſa nõ poteſt eſſe ſubſtantia, eius ſcilicet quę de ſe gignit, & quæ de gignente exiſtit. Denique ne aliquis inter patrem & filium diuerſitatem naturalis luminis introducat, ideo apoſtolus de eodem filio dicit: Qui cum ſit ſplendor gloriæ, & figura ſubſtantię eius. In quo euidentius & coæternus patri, & inſepara-

bilis à patre,& vnius cum eo eſſe ſubſtantię perdocetur: dum luci ſplendor eſt ſemper coæternus, dum ſplendor à luce nunquam ſeparatus eſt, dum ſplendor à luce natura ſubſtantiæ nunquam poteſt eſſe diuerſus. Quis enim ſplendor lucis eſt, idem & dei patris virtus eſt. Sempiternus ergo propter virtutis æternitatem, inſeparabilis propter claritudinis vnitatem. Et hoc eſt quod nos fideliter profitemur, filium de patris ſubſtantia natum: ſicut ipſum pater deus apertiſſimum perhibet teſtimonium. Qui vt de ſua ineffabilis naturæ ſubſtantia proprium filium genuiſſe monſtraret, ad inſtruendam fragilitatis noſtræ imperitiam, vt nos ex viſibilibus ad inuiſibilia erigeret, terrenæ natiuitatis vocabulum ad diuinę generationis traxit exemplum, dicẽs: Ex vtero ante luciferum genui te. Quid clarius, quid luculétius effari diuinitas dignaretur? Quibus indiciis, quibus exiſtentium rerum exemplis proprietatem generationis oſtẽderet? Non quia corporeis compoſitus ẽſt membris, aut aliquibus artuum lineamentis diſtinctus: ſed quia nos aliter veritatẽ diuinæ generationis auditu mẽtis percipere non poſſemus, niſi humani vteri prouocaremur vocabulo, vt ambigi vltra non poſſit de dei ſubſtantia natum eſſe, quem cõſtat ex patris vtero extitiſſe. Credentes ergo deum patrem de ſua ſubſtantia impaſſibiliter filium generaſſe, non dicimus ipſam ſubſtantiam aut diuiſam eſſe in filio, aut diminutionem pertuliſſe in patre:

& per hoc paſſionis potuiſſe vitio ſubiacere. Abſit enim à nobis, vt talia vel opinemur vel cogitemus de deo, quia nos perfectum patrem, perfectum filiũ ſine ſui diminutione, ſine aliqua diriuatione, ſine omni omnino paſſionis infirmitate genuiſſe fideliter profitemur. Nam qui obiicit deo, qui de ipſo genuit diuiſionis vitium pertulit: poteſt dicere, quia & laborẽ ſenſit quãdo vniuerſa condidit, & ob hoc die ſeptima ab omni ſuo opere requieuit. Sed nec in generando de ſeipſo paſſionem vel diminutionem aliquam ſenſit, nec in condẽdo vniuerſa fatigationem aliquam pertulit. Nãque vt euidentius nobis diuinæ generationis impaſſibilitas inſinuaretur, deum ex deo, lumen ex lumine, filiũ profitendum accepimus. Si ergo in efficiẽtia viſibilis ac mundani luminis tale aliquid non inuenitur, vt lumine ex lumine ſumpto, & per quãdam generationis natiuitatem exorto, ipſam luminis originem quæ ex ſe lumen aliud dedit, nec minui, nec vllum omnino detrimentum miniſtrati ex ſe luminis perpeti contingat: quanto rectius & melius de diuini & ineffabilis luminis natura credendũ eſt: quæ ex ſeipſa lumen generans, minui omnino non potuit? Vnde æqualis eſt patri filius, non natus ex tempore, ſed gignẽti coæternus: ſicut ſplendor ab igne genitus gignenti manifeſtatur æqualis. Hæc de patris & filij æqualitate, vel de ſubſtantiæ vnitate quantum breuitatis ratio ſinit dixiſſe ſufficiat: ſuper eſt vt de ſpi-

ritu ſancto quem patri ac filio conſubſtantiuum credimus coæqualem & coęternum, dicamus & teſtimoniis approbemus. Licet enim hęc veneranda Trinitas perſonis ac nominibus diſtincta ſit, non tamen ob hoc à ſe atque à ſua ęternitate diſcrepare credenda eſt, ſed manens ante ſecula diuinitas in patre & filio & ſpiritu ſancto vere ac proprie creditur, nec diuidi noſtris interpretationibus poteſt, nec rurſus verſa in vnam perſonam Trinitas ipſa confundi. Hæc fides plena, hęc noſtra credulitas eſt. Idcirco deos nec æſtimare patimur nec vocari, ſed vnum deum in prædictis perſonis ac nominib⁹ confitemur. Inenarrabilis enim diuinitas, non vt concludi aut apprehendi velut vocabulis poſſet, intra nomina perſonaſq; ſe pręſtitit: ſed vt id quod erat eſſe noſceretur, intelligentiam ſui ex parte quam capere humanæ mentis anguſtiæ pręualebant, credentibus dedit, propheta dicente: Niſi credideritis, non intelligetis. Vna eſt ergo trinitatis deitas, & in huius vocabuli appellatione, ſignificatio eſt vnius ſubſtantiæ, non vnius perſonæ. Ad quam rem fidelibus comprobandam in teſtimonium ſui diuinitas ipſa multis & creberrimis cōteſtationibus ſemper affuit. Liceat ergo ob breuitatis compendia, ex multis pauca proferre, quoniam veræ probatio maieſtatis, tametſi habet pluralitatem teſtimoniorum, pluralitate tamen non indiget, quoniam credenti pauca ſufficiunt. Primum igitur de veteris teſtamēti libris,

cat nos deus deus noſter, benedicat nos deus, & metuant eum omnes fines terræ. Quam Trinitatis vnitatem ſuperne angelorũ virtutes hymno venerãtur, & ter numero, Sanctus, Sanctus, Sanctus dominus deus ſabaoth indeſinenti canentes ore in vnius faſtigium dominationis gloriam eius exaltant. Quod vt adhuc apertius fidelium ſenſibus inculcetur, cœleſtium myſteriorũ conſcium producimus Paulum, ait enim: Diuiſiones autem donationum ſunt, idem autem ſpiritus: & diuiſiones miniſtrationum ſunt, idem autem dominus: & diuiſiones operationum ſunt, idem vero deus qui operatur omnia in nobis. Et certè has diuiſionum differentias pro qualitate ac merito participantium, ſpiritum ſanctum docuit operari. Cum ipſarum gratiarum differentias partiretur, in vltimis intulit, dicens: Hæc autem omnia operatur vnus atque idẽ ſpiritus, diuidẽs propria vnicuique prout vult. Vnde nullius ambiguitatis relinquitur locus, quin clareat ſpiritum ſanctum & deum eſſe, & ſuæ voluntatis autorem, qui cuncta operari & ſecundũ propriæ voluntatis arbitrium diuinæ diſpenſationis dona largiri apertiſſime demonſtratur. Quia vbi voluntaria diſtributio prædicatur, nõ poteſt videri conditio ſeruitutis. In creatura enim ſeruitus intelligenda eſt, in Trinitate vero dominatio ac libertas. Et vt adhuc luce clarius vnius diuinitatis eſſe cum patre & filio ſpiritum ſanctum doceamus, Ioannis Euangeliſtæ teſti-

monio comprobatur, ait namque: Tres ſunt qui teſtimonium perhibent in cœlo, Pater, verbum, & ſpiritus ſanctus, & hi tres vnum ſunt. Nunquid ait tres indifferenti æqualitate ſciuncti, aut quibuſlibet diuerſitatum gradibus longo ſeparationis interuallo diuiſi? Sed tres, inquit, vnum ſunt. Vt autem magis magíſque ſancti ſpiritus cum patre & filio vna diuinitas in creandis rebus omnibus demonſtraretur, habes creatorem ſpiritum ſanctum in lib. Iob primo. Spiritus, inquit, diuinus eſt qui fecit me, & ſpiritus omnipotentis, qui docet me. & Dauid dicit: Emitte ſpiritum tuum & creabuntur, & renouabis faciem terræ. Si renouatio & creatio per ſpiritum erit, ſine dubio & principium creationis ſine ſpiritu non fuit. Poſt creationem igitur oſtendamus quia viuificat etiam ſpiritus ſanctus, ſicut pater & filius. Equidē de perſona patris refert apoſtolus: Teſtor in cōſpectu dei qui viuificat omnia. Vitam vero dat Chriſtus. Oues, inquit, meæ vocem meam audiēt, & ego vitā æternā do illis. Viuificamur vero à ſpiritu ſancto, ipſo dicente domino: Spiritus eſt qui viuificat. Ecce vna viuificatio patris & filij & ſpiritus ſancti aperte monſtrata eſt. Præſcientiam rerū omnium in domino eſſe & occultorum cognitionē licet nemo Chriſtianus ignoret, tamē ex Danielis libro monſtrandum eſt. Deus, inquit, qui occultorū cognitor es, qui præſcius es omnium antequam naſcantur. Hæc eadem præſcientia in

ro doctorum nomine Lætum, ſtrenuum atque doctiſſimum virũ,poſt diuturnos carceris ſqualores incendio cõcremauit,æſtimans tali exemplo timorem incutiens reliquos eliſurum. Tandem venitur ad diſputationis conflictum,ad locum ſcilicet quem delegerant aduerſarij. Euitãtes igitur noſtri vociferationis tumultus,ne fortè poſtmodum Ariani dicerent, quod eos noſtrorum oppreſſerit multitudo,eligunt de ſe noſtri qui pro omnibus reſponderent decem.Collocat ſibi Cyrila cum ſuis ſatellitibus in loco excelſo ſuperbiſſimum thronum , aſtantibus noſtris,dixeruntq; noſtri epiſcopi : Illa eſt ſemper grata collatio, vbi ſuperba non dominatur elatio:ſed ex conſenſu communi venitur,vt cognitoribus decernentibus,partibus agẽtibus, quod verum eſt agnoſcatur. Nunc qui erit cognitor, qui examinator, vel libra iuſtitiæ aut bene prolata confirmet, aut praue aſſumpta refellat. Et cum talia & alia dicerẽtur,notarius regis reſpõdit: Patriarcha Cyrila dixit, legatur nobis quo concedente iſtud ſibi nomen Cyrila aſſumpſit. Et exinde ſtrepitum concitantes,calumniari aduerſarij cœperunt.Et quia hoc noſtri petierant vt ſaltem ſi examinare non licebat,prudẽti multitudini vel expectare liceret, iubentur vniuerſi filij catholicæ Eccleſiæ qui aderant centenis fuſtibus tundi. Tunc clamare cœpit beatus Eugenius: Videat deus vim quam patimur,cognoſcat afflictionem perſecutionum quam à perſecuto-

tibus ſuſtinemus:conuerſique noſtri, Cyrilæ dixerunt : Propone quod diſponis. Cyrila dixit: Neſcio latine.Noſtri epiſcopi dixerunt:Semper te latine eſſe locutum manifeſto nouimus , modo excuſare non debes, pręſertim quia tu huius rei incendium ſuſcitaſti. Et videns catholicos epiſcopos ad conflictum magis fuiſſe paratos, omnino audientiam diuerſis cauillationibus declinauit.Quod ante noſtri prouidentes , libellũ de fide conſcripſerant , ſatis decenter ſufficienterque conſcriptum dicentes:Si noſtram fidem cognoſcere deſideratis , hæc eſt veritas quam tenemus.

VICTORIS EPISCOPI DE FIDE CATHOLICA LIBER.

REGALI imperio fidei catholicæ quam tenemus,pręcipimur reddere rationem : ideóque aggredimur pro noſtrarum virium mediocritate diuino fulti adiutorio,quod credimus & prædicamus breuiter intimare. Primũ igitur de vnitate ſubſtantiæ patris & filij, quod Gręci ὁμοούσιον dicunt,exponendum nobis eſſe cognoſcimus.Patrem ergo & filium & ſpiritum ſanctum ita in vnitate deitatis profitemur , vt & patrem in ſua proprietatis perſona ſubſiſtere, & filium nihilominus in propria extare perſona, atque ſpiritum ſanctum perſonæ ſuæ proprietatem retinere fideli confeſſione fateamur : non eundem aſſerentes patrem quem filium , neque

filium confitentes qui pater ſit, aut ſpiritus ſanctus: neque ita ſpiritum ſanctum accipimus, vt aut pater ſit aut filius: ſed ingenitum patrem, & de patre genitum filium, & de patre procedentem ſpiritum ſanctum, vnius credimus eſſe ſubſtantiæ vel eſſentiæ: quia ingeniti patris & geniti filij, & procedentis ſpiritus ſancti vna eſt deitas, tres vero perſonarum proprietates. Et quia contra hanc catholicam vel apoſtolicam fidé exorta hæreſis nouitatem quandam induxerat, aſſerens filium non de patris ſubſtátia genitum, ſed ex nullis extantibus, id eſt ex nihilo ſubſtitiſſe: ad hanc impietatis profeſſionem quæ contra fidem emerſerat refellendam, & penitus abolendam ὁμοουσίου ſermo Græcus poſitus eſt, quod interpretatur vnius ſubſtantiæ vel eſſentię, ſignificans filium non ex nullis extantibus, nec ex alia ſubſtantia, ſed de patre natum eſſe. Qui ergo putat omouſion auferendum, ex nihilo vult aſſerere filium extitiſſe. Sed ſi ex nihilo non eſt, ex patre ſine dubio eſt, & recte omouſios, id eſt, vnius cum patre ſubſtantiæ filius eſt. Ex patre autem eſſe, id eſt vnius cum patre ſubſtantiæ: his teſtimoniis approbatur, Apoſtolo dicente: Qui cum ſit ſplendor glorię & figura ſubſtantię eius, gerens quoque omnia verbo virtutis ſuę. Et ipſe iterum Deus pater incredulorum perfidiam obiurgans, qui prædicantis per prophetas filij vocem in ſua ſubſtantia manentem audire noluerunt, dixit: Non audierunt vocem ſubſtantiæ.

Quam vocem ſubſtantiæ cum tam terribili inteſtatione increpans ad eundem prophetam loquitur, dicens: Super montes accipe planctum, & ſuper ſemitas deſerti luctum, quia defecerunt eo quod non ſint homines, non audierunt vocẽ ſubſtantiæ à volatilibus cœli vſque ad pecora. Et rurſum eos qui à profeſſione vnius ſubſtantiæ declinantes in eadem fidei ſubſtantia ſtare noluerunt, increpat, dicens: Si ſtetiſſent in ſubſtantia mea, auertiſſem vtique eos à via ſua mala, & à peſſimis cogitationibus ſuis. Et iterum nõ extra ſubſtantiam patris filium confitendum, ſed in eadem fideliter mentis oculis contuendum, apertiſſime declaratur, dũ dicit propheta: Quis ſtetit in ſubſtantia domini, & vidit verbum eius? Patris ergo ſubſtantiam filium eſſe propheticis iam olim deſignatum eſt oraculis, dicente Salomone: Subſtantiam enim & dulcedinem tuam quam in filios habes oſtendebas, quam in figura & imagine panis cœleſtis, populo Iſrael cœlitus apparet profluxiſſe: quod ipſe dominus in Euangelio expoſuit, dicens: Non Moyſes dedit vobis panem de cœlo, ſed pater meus dat vobis panẽ de cœlo: ſe vtique panem eſſe deſignans, cum dicit, Ego ſum panis viuus qui de cœlo deſcendi: de quo etiam propheta Dauid dicit: Panem angelorum manducauit homo. Nanque vt adhuc euidentius patris & filij ſubſtantiæ vnitas & diuinitatis æqualitas oſtendatur, ipſe in euangelio dicit: Ego & pater vnum ſumus. Quod non

ad vnitatem tantummodo volũtatis, ſed ad vnã refertur eandemque ſubſtãtiam, quia non dixit: Ego & pater vnum volumus, ſed vnum ſumus. Ex eo enim quod ſunt, non ex eo tantum quod volunt paternæ vnitatis declaratur aſſertio. item Ioannes Euangeliſta dicit: Propterea quærebant eum Iudæi interficere, quia non ſolum ſoluebat ſabbatum, ſed & patrem ſuum dicebat deum, æqualem ſe faciens deo: quod vtique non ad Iudeos eſt penitus referendum, quia euangeliſta veraciter dixit de filio, quia æqualem ſe faciebat deo. item in euangelio ſcriptum eſt: Quæcunq; pater facit, eadem & filius facit. Similiter & ſicut pater ſuſcitat mortuos & viuificat, ita & filius quos vult viuificat. Item: vt omnes honorificent filium, ſicut honorificant patrem. Æqualis enim honor, non niſi ęqualibus exhibetur. Item ibi filius ad patrem dicit, Omnia mea tua ſunt, & tua mea. Item: Philippe qui me videt, videt & patrẽ. Quomodo tu dicis, Oſtẽde nobis patrem? Hoc non dixiſſet, niſi patri per omnia fuiſſet ęqualis. Item ipſe dominus dixit: Credite in deum, & in me credite. Et adhuc vt vnitatem æqualitatis demonſtraret, ait: Nemo nouit filium niſi pater, neque patrem quis nouit niſi filius, & cui voluerit filius reuelare: & ſicut filius cui vult reuelat patrem, ita & pater reuelat filium: ſicut ipſe Petro ait, confitenti eum Chriſtum filium dei viui: Beatus es, inquit, Simon Bariona, quia caro & ſanguis non reuelauit tibi, ſed pater meus qui in

cœlis

cœlis eſt.Et iterum filius dicit: Nemo venit ad patrem niſi per me, & nemo venit ad me, niſi pater qui miſit me attraxerit eum. Vnde claret æqualitatem patris & filij ad ſe inuicem credentes adducere.Item dicit:Si cognouiſſetis me & patrem meum vtique cognouiſſetis, & amodo noſtis eum & vidiſtis eum. Verum quia duas in filio profitemur eſſe naturas,id eſt, deum verũ, & hominem verum corpus & animam habentem, quicquid ergo excellenti ſublimitatis potentia de eo referunt ſcripturæ, admirandę eius diuinitati tribuendum ſentimus:& quicquid infra honorem cœleſtis potentię de eodem humilius enarratur,non verbo dei, ſed homini reputamus aſſumpto. Secundum diuinitatem ergo eſt quod ſuperius diximus,vbi ait: Ego & pater vnum ſumus.Et:Qui videt me,videt & patrem. Et:Omnia quæcunque pater facit, eadem & filius facit ſimiliter, vel cætera quæ ſuperius continentur.Illa vero quæ de eo referũtur,iſta ſunt: Pater maior me eſt.Et:Non veni facere voluntatem meam, ſed voluntatem eius qui miſit me. Et:Pater ſi fieri poteſt, tranſeat à me calix iſte: vel cum de cruce dicit.Deus deus meus, quare me dereliquiſti? Et iterum ex perſona filij propheta dicit:De ventre matris meæ deus meus es tu: vel cum minor angelis indicatur, & quàm plura his ſimilia quæ ſtudio breuitatis non inſeruimus.Filius ergo dei nullis conditionum neceſſitatibus obſtrictus,ſed libera diuinitatis po-

tertia,ita quæ noſtra ſunt mirabili pietate aſſumpſit, vt à ſuis quæ diuina ſunt omnino non deſtiterit:quia diuinitas nec augmentum admittit, nec patitur detrimentum, vnde gratias agimus domino noſtro Ieſu Chriſto,qui propter nos & propter noſtram ſalutem de cœlo deſcendit,ſua paſſione nos redemit,ſua morte viuificauit, ſua aſcenſione glorificauit:Qui ſedens ad dexteram patris, venturus eſt iudicare viuos & mortuos: iuſtis æternę vitæ præmium largiturus, impiis atq; incredulis merita ſupplicia redditurus. Profitemur itaque patrem de ſeipſo, hoc eſt, de eo quod ipſe eſt, ſempiternè atque ineffabiliter filium genuiſſe,non extrinſecus,non ex nihilo,nō ex alia genuiſſe materia, ſed ex deo natum eſſe: & qui de deo natus eſt, non aliud eſt quàm id quod pater eſt, & idcirco vnius ſubſtantiæ eſt, quia veritas natiuitatis,diuerſitatem non admittit generis.Nam ſi alterius à patre ſubſtantię eſt, aut verus filius non eſt, aut quod nefas eſt dicere,degener natus eſt.Eſt enim verus filius, ſicut Ioannes ait:Vt ſimus in vero filio eius. Non eſt etiam deneger,quia deus verus de deo natus eſt vero:ſicut idem Ioannes euangeliſta exequitur, dicens:Hic eſt verus deus,& vita æterna.& ipſe dominus in euangelio:Ego ſum,inquit,via, veritas, & vita. Ergo ſi aliunde ſubſtantiam non habet,de patre habet. Si de patre habet, vnius ſubſtantiæ cum patre eſt: ſed ſi vnius ſubſtantiæ non eſt,ergo non de patre,ſed aliunde eſt: quo-

niam vnde eſt, inde ſubſtantiam habeat neceſſe eſt. Omnia enim ex nihilo, filius vero de patre. De duobus eligat quis quod velit: aut det ei ſubſtantiam de patre, aut fateatur ex nihilo ſubſtitiſſe. Sed propheticum forſitan obiicitur teſtimoniũ: Generationem eius quis enarrabit? Cum ego non dixerim, Enarra mihi modum vel qualitatem diuinæ generationis, & tanti ſecreti arcanum humanis verbis enuntia, quoniam vnde nat⁹ ſit requiſiui. Diuina enim generatio inenarrabilis eſt, non ignorabilis. Nam vſque adeo nõ eſt ignorabilis, id eſt non ignoratur vnde ſit, vt & pater de ipſo genuiſſe, & filius de patre ſe natum ſæpiſſime proteſtetur. Quod nullus omnino ambigit Chriſtianus: ſicut in euangelio demonſtratur, ipſo filio dicente: Qui autem non credit, iam iudicatus eſt, quia nõ credidit in nomine vnigeniti filij dei. Item Ioannes euangeliſta dicit: Et vidimus gloriam eius, gloriam quaſi vnigeniti à patre. Ergo profeſſionem noſtram breui ſermone cõcludimus. Si vere de patre natus eſt, vnius ſubſtantię eſt, & verus filius eſt. Sed ſi vnius ſubſtantiæ non eſt, nec verus deus eſt: aut ſi verus deus eſt, & tamen de patris ſubſtantia non eſt, ingenitus ergo & ipſe eſt: ſed quia ingenitus non eſt, factura ergo eſt, vt putatur aliunde ſubſiſtens, ſi de patris ſubſtantia non eſt: ſed abſit hoc ita credere. Nos enim vnius ſubſtantiæ cum patre filium profitemur, deteſtantes Sabellianam hæreſim, quæ ita Trinitatem

confundit, vt eundem dicat eſſe patrem quem filium,eundemq́; credat eſſe ſpiritum ſanctum, non ſeruans tres in vnitate perſonas. Sed forſitã obiicitur cum ingenitus pater ſit, genitus filius, non fieri poſſe vnam eandemq́; eſſe ſubſtãtiam geniti atque ingeniti,cum vtique ſi ſicut ingenitus pater eſt,ingenitus eſſet & filius, tunc magis diuerſa poſſit eſſe ſubſtantia,quia vnuſquiſque à ſeipſo ſubſiſtens, communem ſubſtantiam cum altero non haberet. Cum vero ingenitus pater de ſeipſo,id eſt de eo quod ipſe eſt, ſi quid illud eſt aut dici poteſt,imò quia vt eſt dici omnia nõ poteſt,filium generauit, apparet vnam eſſe gignentis genitiq; ſubſtãtiam:quia deum de deo, lumen de lumine filium eſſe veraciter profitemur.Nam lucem eſſe patrem,Ioannes apoſtolus teſtis eſt,dicens:Quia deus lux eſt,& tenebrę in eo non ſunt vllę. Item de filio ait : Et vita erat lux hominum,& lux in tenebris lucet, & tenebrę eam non comprehenderunt. Et infra: Erat lumen verum quod illuminat omnem hominẽ venientem in hunc mundum.Vnde apparet patrem & filium vnius eſſe ſubſtantię, dum lucis & luminis diuerſa nõ poteſt eſſe ſubſtantia,eius ſcilicet quę de ſe gignit,& quæ de gignente exiſtit. Denique ne aliquis inter patrem & filium diuerſitatem naturalis luminis introducat, ideo apoſtolus de eodem filio dicit : Qui cum ſit ſplendor gloriæ,& figura ſubſtantię eius.In quo euidentius & coæternus patri, & inſepara-

bilis à patre,& vnius cum eo eſſe ſubſtantię perdocetur: dum luci ſplendor eſt ſemper coæternus, dum ſplendor à luce nunquam ſeparatus eſt, dum ſplendor à luce natura ſubſtantiæ nunquam poteſt eſſe diuerſus. Quis enim ſplendor lucis eſt, idem & dei patris virtus eſt. Sempiternus ergo propter virtutis æternitatem, inſeparabilis propter claritudinis vnitatem. Et hoc eſt quod nos fideliter profitemur, filium de patris ſubſtantia natum: ſicut ipſum pater deus apertiſſimum perhibet teſtimonium. Qui vt de ſua ineffabilis naturæ ſubſtantia proprium filium genuiſſe monſtraret, ad inſtruendam fragilitatis noſtræ imperitiam, vt nos ex viſibilibus ad inuiſibilia erigeret, terrenæ natiuitatis vocabulum ad diuinę generationis traxit exemplum, dicēs: Ex vtero ante luciferum genui te. Quid clarius, quid luculētius effari diuinitas dignaretur? Quibus indiciis, quibus exiſtentium rerum exemplis proprietatem generationis oſtēderet? Non quia corporeis compoſitus eſt membris, aut aliquibus artuum lineamentis diſtinctus: ſed quia nos aliter veritatē diuinæ generationis auditu mētis percipere non poſſemus, niſi humani vteri prouocaremur vocabulo, vt ambigi vltra non poſſit de dei ſubſtantia natum eſſe, quem cōſtat ex patris vtero extitiſſe. Credentes ergo deum patrem de ſua ſubſtantia impaſſibiliter filium generaſſe, non dicimus ipſam ſubſtantiam aut diuiſam eſſe in filio, aut diminutionem pertuliſſe in patre:

& per hoc paſſionis potuiſſe vitio ſubiacere. Abſit enim à nobis, vt talia vel opinemur vel cogitemus de deo, quia nos perfectum patrem, perfectum filiũ ſine ſui diminutione, ſine aliqua diriuatione, ſine omni omnino paſſionis infirmitate genuiſſe fideliter profitemur. Nam qui obiicit deo, qui de ipſo genuit diuiſionis vitium pertulit: poteſt dicere, quia & laborẽ ſenſit quãdo vniuerſa condidit, & ob hoc die ſeptima ab omni ſuo opere requieuit. Sed nec in generando de ſeipſo paſſionem vel diminutionem aliquam ſenſit, nec in condẽdo vniuerſa fatigationem aliquam pertulit. Nãque vt euidentius nobis diuinæ generationis impaſſibilitas inſinuaretur, deum ex deo, lumen ex lumine, filiũ profitendum accepimus. Si ergo in efficiẽtia viſibilis ac mundani luminis tale aliquid non inuenitur, vt lumine ex lumine ſumpto, & per quãdam generationis natiuitatem exorto, ipſam luminis originem quæ ex ſe lumen aliud dedit, nec minui, nec vllum omnino detrimentum miniſtrari ex ſe luminis perpeti contingat: quanto rectius & melius de diuini & ineffabilis luminis natura credendũ eſt: quæ ex ſeipſa lumen generans, minui omnino non potuit? Vnde æqualis eſt patri filius, non natus ex tempore, ſed gignẽti coęternus: ſicut ſplendor ab igne genitus gignenti manifeſtatur æqualis. Hæc de patris & filij ęqualitate, vel de ſubſtantiæ vnitate quantum breuitatis ratio ſinit dixiſſe ſufficiat: ſuper eſt vt de ſpi-

ritu ſancto quem patri ac filio conſubſtantiuum credimus coæqualem & coęternum, dicamus & teſtimoniis approbemus. Licet enim hęc veneranda Trinitas perſonis ac nominibus diſtincta ſit, non tamen ob hoc à ſe atque à ſua ęternitate diſcrepare credenda eſt, ſed manens ante ſecula diuinitas in patre & filio & ſpiritu ſancto vere ac proprie creditur, nec diuidi noſtris interpretationibus poteſt, nec rurſus verſa in vnam perſonam Trinitas ipſa confundi. Hæc fides plena, hęc noſtra credulitas eſt. Idcirco deos nec æſtimare patimur nec vocari, ſed vnum deum in prædictis perſonis ac nominib⁹ confitemur. Inenarrabilis enim diuinitas, non vt concludi aut apprehendi velut vocabulis poſſet, intra nomina perſonaſq; ſe pręſtitit: ſed vt id quod erat eſſe noſceretur, intelligentiam ſui ex parte quam capere humanæ mentis anguſtiæ pręualebant, credentibus dedit, propheta dicente: Niſi credideritis, non intelligetis. Vna eſt ergo trinitatis deitas, & in huius vocabuli appellatione, ſignificatio eſt vnius ſubſtantiæ, non vnius perſonæ. Ad quam rem fidelibus comprobandam in teſtimonium ſui diuinitas ipſa multis & creberrimis cōteſtationibus ſemper affuit. Liceat ergo ob breuitatis compendia, ex multis pauca proferre, quoniam veræ probatio maieſtatis, tametſi habet pluralitatem teſtimoniorum, pluralitate tamen non indiget, quoniam credenti pauca ſufficiunt. Primum igitur de veteris teſtamēti libris,

poſt etiam noui, patrem & filium & ſpiritũ ſanctum vnius docebimus eſſe ſubſtantiæ, libro Geneſis ſic inchoante: In principio fecit deus cœlum & terram. Terra autem erat inuiſibilis & incompoſita, & tenebræ erant ſuper abyſſum, & ſpiritus dei ferebatur ſuper aquas. Ille Iudæis quis eſſet interrogantibus, dixit: Principium qui & loquor vobis. Superferebatur ſpiritus dei ſuper aquas, vtpote creator virtute potentiæ ſuæ continens creaturam, vt ex his viua omnia producturus ipſe rudibus elementis ignis proprij fomenta præſtaret, & iam tunc myſterio emicante baptiſmatis virtutem ſanctificationis liquoris natura perciperet, primáque ad vitam corpora animata produceret: Dauid proinde aſpirante: Verbo domini cœli firmati ſunt, & ſpiritu oris eius omnis virtus eorum. Vide quam plena ſit breuitas, & quam clare in ſacramentum vnitatis recurrit. Patrem in domino, verbi ſignificatione filium ponens, ſpiritum ſanctum altiſſimi ex ore nuncupauit. Et ne vocis æditio acciperetur in verbo, cœlos per eum aſſerit eſſe firmatos. Ne autem flatus in ſpiritu reputetur, cœleſtis in eo virtutis plenitudinem demõſtrauit. Nam vbi virtus, ibi neceſſe eſt perſona ſubſiſtens. Vbi omnis, non ablata à patre & filio, ſed conſummata ſignificatur in ſpiritu ſancto, non vt ſolus habeat quod in patre & filio eſt, ſed vt totum habeat cum vtroque. Et iterum cum de vocatione gentium dominus

loqueretur, intra vnū diuinitatis nomen ſpiritū ſanctū prædicans, ait: Euntes docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine patris & filij & ſpiritus ſancti. Et iterum cœleſtia Corinthiis precatus apoſtolus, hæc ſubdidit: Gratia domini noſtri Ieſu Chriſti, & charitas dei, & communicatio ſancti ſpiritus, cum omnibus vobis. Et vt apertius in hac Trinitate vnitatem ſubſtantiæ fateamur, illud etiam nobis eſt intuendum, quomodo deus cum de mundi & hominis creatione diſponeret, ſacramentum Trinitatis oſtenderet, dicens: Faciamus hominem ad imaginem & ſimilitudinem noſtram. Cum dicit noſtram, oſtendit vtique non vnius. Cum vero imaginem & ſimilitudinem profert, æqualitatē diſtinctionis perſonarum inſinuat, vt in eodem opere ſit aperta cognitio, in quo nec pluralitas caſſa eſt, nec ſimilitudo diſſentiens, dum & conſequentia ſic loquuntur: & dicit deus, & fecit, & benedixit deus. Et neceſſe eſt vt creationis totius autor, deus vnus ſit. Quam fidei rationem antiqua denique per Moſen benedictio pandit & comprobat, qua benedicere populum ſacramento trinæ inuocationis iubetur: ait enim deus ad Moſen: Sic benedices populum meum, & ego benedicam illos. Benedicat te dominus, & cuſtodiat te. Illuminet dominus faciē ſuam ſuper te, & miſereatur tui. Attollat dominus faciem ſuam ſuper te, & det tibi pacem. Quod hoc ipſum propheta Dauid affirmat, dicens: Benedi-

cat nos deus deus noſter, benedicat nos deus, & metuant eum omnes fines terræ. Quam Trinitatis vnitatem ſupernę angelorũ virtutes hymno venerãtur, & ter numero, Sanctus, Sanctus, Sanctus dominus deus ſabaoth indeſinenti canentes ore in vnius faſtigium dominationis gloriam eius exaltant. Quod vt adhuc apertius fidelium ſenſibus inculcetur, cœleſtium myſteriorũ conſcium producimus Paulum, ait enim: Diuiſiones autem donationum ſunt, idem autem ſpiritus: & diuiſiones miniſtrationum ſunt, idem autem dominus: & diuiſiones operationum ſunt, idem vero deus qui operatur omnia in nobis. Et certè has diuiſionum differentias pro qualitate ac merito participantium, ſpiritum ſanctum docuit operari. Cum ipſarum gratiarum differentias partiretur, in vltimis intulit, dicens: Hæc autem omnia operatur vnus atque idẽ ſpiritus, diuidẽs propria vnicuique prout vult. Vnde nullius ambiguitatis relinquitur locus, quin clareat ſpiritum ſanctum & deum eſſe, & ſuæ voluntatis autorem, qui cuncta operari & ſecundũ propriæ voluntatis arbitrium diuinæ diſpenſationis dona largiri apertiſſime demonſtratur. Quia vbi voluntaria diſtributio prædicatur, nõ poteſt videri conditio ſeruitutis. In creatura enim ſeruitus intelligenda eſt, in Trinitate vero dominatio ac libertas. Et vt adhuc luce clarius vnius diuinitatis eſſe cum patre & filio ſpiritum ſanctum doceamus, Ioannis Euangeliſtæ teſti-

monio comprobatur, ait namque: Tres ſunt qui teſtimonium perhibent in cœlo, Pater, verbum, & ſpiritus ſanctus, & hi tres vnum ſunt. Nunquid ait tres indifferenti æqualitate ſeiuncti, aut quibuſlibet diuerſitatum gradibus longo ſeparationis interuallo diuiſi? Sed tres, inquit, vnum ſunt. Vt autem magis magíſque ſancti ſpiritus cum patre & filio vna diuinitas in creandis rebus omnibus demonſtraretur, habes creatorem ſpiritum ſanctum in lib. Iob primo. Spiritus, inquit, diuinus eſt qui fecit me, & ſpiritus omnipotentis, qui docet me. & Dauid dicit: Emitte ſpiritum tuum & creabuntur, & renouabis faciem terræ. Si renouatio & creatio per ſpiritum erit, ſine dubio & principium creationis ſine ſpiritu non fuit. Poſt creationem igitur oſtendamus quia viuificat etiam ſpiritus ſanctus, ſicut pater & filius. Equidē de perſona patris refert apoſtolus: Teſtor in cōſpectu dei qui viuificat omnia. Vitam vero dat Chriſtus. Oues, inquit, meæ vocem meam audiēt, & ego vitā æternā do illis. Viuificamur vero à ſpiritu ſancto, ipſo dicente domino: Spiritus eſt qui viuificat. Ecce vna viuificatio patris & filij & ſpiritus ſancti aperte monſtrata eſt. Præſcientiam rerū omnium in domino eſſe & occultorum cognitionē licet nemo Chriſtianus ignoret, tamē ex Danielis libro monſtrandum eſt. Deus, inquit, qui occultorū cognitor es, qui præſcius es omnium antequam naſcantur. Hæc eadem præſcientia in

Chriſto eſt, ſicut refert euangeliſta. Ab initio autẽ ſciebat Ieſus quis eſſet eum traditurus, vel qui eſſent non credentes in eum. Quod ſit autẽ occultorum cognitor ex hoc manifeſtum eſt, cũ obſcura conſilia Iudæorum traducens, dicebat: Quid cogitatis nequam in cordibus veſtris? Similiter præſcire omnia ſpiritum ſanctum, ipſe manifeſtauit dicens ad apoſtolos: Cum venerit ſpiritus veritatis docebit vos omnia, & ventura annunciabit vobis. Qui ventura nuntiare perhibetur, præſcire omnia non dubitatur, quia ipſe ſcrutatur altitudines dei, & nouit omnia quæ in deo ſunt: ſicut memorat Paulus dicens: Spiritus enim omnia ſcrutatur, etiam altitudines dei: itẽ in eodem loco: Sicut nemo ſcit hominum quæ ſunt hominis, niſi ſpiritus eius qui in ipſo eſt: ita nemo ſcit quæ ſunt dei niſi ſpiritus dei. Ad intelligendam vero potentiam ſpiritus ſancti, pauca de terribilibus proferamus. Vendiderat poſſeſſionem vt ſcriptum eſt in Actibus apoſtolorum, ſuppreſſa parte pecuniæ doloſus diſcipulus, reliquum pro toto ante pedes ponens apoſtolorum. Offendit ſpiritum ſanctum quem putabat latere. Sed quid ad eum dixit continuo B. Petrus: Anania, quare ſatanas repleuit cor tuũ, vt mentireris ſpiritui ſancto? & infra: Non es mentitus hominibus, ſed deo. Atque ita percuſſus virtute eius cui mentiri voluerat expirauit. Quid hîc vult beatus Petrus intelligi ſpiritum ſanctum? Vtique clarũ eſt, cũ dicit: Non es mẽ

tus hominibus,ſed deo. Manifeſtũ eſt ergo quoniam qui mentitur ſpiritui ſancto,deo mẽtitur: & qui credit in ſpiritum ſanctum,credit in deũ. Tale aliquid imò fortius quiddã dominus in euangelio oſtendit: Omne peccatum & blaſphemia remittitur hominibus: qui autẽ blaſphemat in ſpiritum ſanctum,non remittetur ei neque in hoc ſeculo,neque in futuro. Ecce terribili ſentẽtia inremiſſibile dicit eſſe peccatum ei qui in ſpiritum ſanctum blaſphemauerit. Compara huic ſententiæ illud quod ſcriptũ eſt in libro Regnorum: Si peccando peccauerit vir in virũ, orabũt pro eo: ſi autem in dominum peccauerit,quis orabit pro eo? Si ergo blaſphemare in ſpiritũ ſanctum,& peccare in deum ſimile,id eſt inexpiabile crimen eſt,iam quantus ſit ſpiritus ſanctus vnuſquiſque cognoſcit. Deus quod vbique ſit præſens,impleat omnia,ore diſcimus Eſaię: Ego,inquit,deus approximans, & non de longinquo. Si abſconditus fuerit homo in abſconditis,ergo ego non videbo eum? nónne cœlum & terram ego impleo? Quod autem deus ſit vbique,ſaluator in euangelio: Vbicunque ait fuerint duo vel tres collecti in nomine meo, ibi & ego ſum in medio eorũ. De ſpiritu itaque ſancto quod adſit vbique,dicit propheta ex perſona dei: Ego in vobis,& ſpiritus meus ſtat in medio veſtrum. & Salomõ ait: Spiritus domini repleuit orbẽ terrarũ,& hoc quod cõtinet omnia ſciẽtiã habet vocis. Itẽ Dauid dicit: Quo ibo à ſpiritu tuo, & à

facie tua quò fugiam? Si aſcendero in cœlum tu illic es, ſi deſcendero in infernum ades. Si ſumpſero pēnas meas in directū, & habitauero in extremis maris. Etenim illic manus tua deducet me, & cōtinebit me dextera tua. Habitat deus in ſāctis ſuis ſecundū promiſſionē qua dixerat: Habitabo in illis. Quod vero domin⁹ Ieſus dicit in euāgelio: Manete in me, & ego ī vobis: ꝓbat hoc Paul⁹ dicēs. An neſcitis q͞a Ieſus Chriſtus eſt in vobis? Hoc autē totū in ſpiritus habitatione adimpletur, ſicut memorat Ioānes: Ex hoc, inquit, ſcimus quia in nobis eſt, quia de ſpiritu ſuo dedit nobis. ſimiliter & Paulus: Neſcitis quia templum dei eſtis, & ſpiritus dei habitat in vobis? Et iterum dicit: Glorificate & portate deum in corpore veſtro. Quem deum? vtique ſpiritum ſanctum, cuius templum eſſe videmur. Nā quod arguat pater, arguat filius, arguat ſpiritus ſanct⁹, ita probandum eſt. In pſalmo quadrageſimo nono legitur: Peccatori aut dicit deus. Et infra: Arguam te, & ſtatuam contra faciem tuam. Dauid ſimiliter orans dicit ad Chriſtum: Domine ne in ira tua arguas me, quia ipſe venturus eſt arguere omnem carnem. Quod vero de ſpiritu ſancto ſaluator in euangelio: cum venerit, inquit, paraclit⁹, ille arguet mundū de peccato, & de iuſtitia & de iudicio. Hoc prouidēs Dauid clamabat ad dominum: Quò ibo à ſpiritu tuo, & à facie tua quo fugiam? Nam & quod bonus ſit pater, bonus filius, bonus ſpiritus ſanctus, ſic proba-

tur. Dicit propheta: Bonus es tu domine, & in bonitate tua doce me iuſtificationes tuas. De ſe autem ipſe vnigenitus: Ego ſum paſtor bonus. De ſpiritu æque ſancto Dauid in Pſalmo dicit: Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam. Quis autem illam dignitatem ſpiritus ſancti poſſit tacere? Antiqui enim prophetæ clamabant: Hæc dicit dominus. Hanc vocem Chriſtus adueniens in ſuam perſonam reuocauit dicens: Ego autem dico vobis. Noui autem prophetæ quid clamabant? ſic Agabus propheta in Actibus apoſtolorum: Hæc dicit ſpiritus ſanctus. Et Paulus ad Timotheum: Spiritus inquit manifeſte dicit. Quæ vox omnino demonſtrat indifferentiã Trinitatis. Dicit ſe Paulus à Deo patre & Chriſto vocatũ fuiſſe & miſſum. Paulus inquit apoſtolus nõ ab hominibus neque per hominem, ſed per Ieſum Chriſtum & dominum patrem. In actibus autem apoſtolorum, quod ab ſpiritu ſancto ſit ſegregatus & miſſus. Sic enim ſcriptum eſt: Hæc dicit ſpiritus ſanctus. Segregate mihi Barnaban & Saulum in opus quo vocaui eos. Et paulo poſt: Ipſi inquit miſſi ab ſpiritu ſancto, deſcenderunt Seleuciam. Item in eodem loco: Attendite vobis & vniuerſo gregi, in quo vos ſpiritus ſanctus conſtituit epiſcopos. Ne quis autem ſpiritum ſanctum, quia paraclitus dictus eſt, contẽptibile aliquid æſtimet. Paraclit⁹ enim aduocatus eſt, vel poſitus conſolator, ſecundum Latinã

linguam. Quæ appellatio etiam filio dei communis eſt, ſicut dicit Ioannes: Hæc, inquit, ſcribo vocis, ne peccetis. Sed ſi quis peccauerit, paraclitum habemus apud patrem Ieſum Chriſtũ. Nam & ipſe dominus cũ dicit ad apoſtolos, alterum paraclitum mittet vobis pater: ſine dubio cum dicit alterum paraclitum, ſe quoque paraclitum manifeſtat. Sed neque à patre hoc nomen paracliti alienũ eſt. Beneficētiæ enim nomẽ eſt, nõ naturæ. Deniq; ad Corinthios Paul' ita ſcribit: Benedict' deus & pater domini noſtri Ieſu Chriſti, pater miſericordiarũ, & deus totius conſolationis, qui nos cõſolatur. Et cũ cõſolator dicitur pater, cõſolator dicitur fili', cõſolator etiã ſpiritus ſanctus, vna tamen nobis cõſolatio à Trinitate præſtatur, ſicut & vna remiſſio peccatorum, apoſtolo affirmante: Abluti, inquit, eſtis & iuſtificati, & ſanctificati eſtis in nomine domini noſtri Ieſu Chriſti, & ſpiritu dei noſtri. Poſſemus plura adhuc de diuinis ſcripturis proferre teſtimonia, quæ iuxta baptiſmi ſacramentum, trinitatem vnius gloriæ, operationis ac potentiæ manifeſtant. Sed quia ex his plenus eſt ſapientibus intellectus, multa præteriuimus ſtudio breuitatis. Faciamus ergo recapitulationem dictorum noſtrorum. Si de patre procedit ſpiritus ſanctus, ſi liberat, ſi dominus eſt & ſanctificat, ſi creat cum patre & filio, & ſi viuificat, ſi præſcientiam habet cum patre & filio, ſi vbique eſt & implet omnia, ſi habitat in

electis

electis, ſi arguit mũdũ, ſi iudicat, ſi bon⁹ & rect⁹ eſt, ſi de eo clamatur, Hæc dicit ſpũs ſãctus, ſi ꝓphetas cõſtituit, ſi apoſtolos mittit, ſi epiſcopos præficit, ſi cõſolator eſt, ſi cũcta diſpenſat prout vult, ſi abluit & iuſtificat, ſi tẽtatores ſuos interficit, ſi is q eũ blaſphemauerit nõ habet remiſſionem neque in hoc ſeculo neque in futuro, quod vtique deo proprium eſt: Hæc cum ita ſint, cur de eo dubitatur quod deus non ſit, cum operũ magnitudine quod eſt ipſe manifeſtet? Non vtique alienum eſſe à patris & filij maieſtate, qui non eſt ab opere virtutum alienus. Fruſtra illi nomen diuinitatis negatur, cuius poteſtas non poteſt abnegari. Fruſtra prohibeor eũ cum patre & filio venerari, quem exigor cum patre & filio confiteri. Si ille mihi cum patre & filio confert remiſſionẽ peccatorum, confert ſanctificationem & vitam perpetuam, ingratus ſum nimis & impius, ſi ei cum patre & filio non refero gloriam. Aut ſi non eſt cum patre & filio colendus, ergo nec confitendus in baptiſmo eſt. Si autem omnimodo cõfitendus ſecundũ dictum domini & traditionem apoſtolorum, ne ſemiplena ſit fides, quis me poterit ab eius cultu prohibere? In quem enim credere iubeor, ei etiam deinde ſupplicabo. Adorabo ergo patrem, adorabo & filium, adorabo & ſpiritum ſanctum vna eadémque veneratione. Quod ſi quis durum hoc putat, audiat quomodo Dauid ad culturam dei fideles hortatur. Adorate, inquit, ſcabellum

pedum eius. Si religionis eſt adorare ſcabellum pedum eius, quanto magis religioſum ſi eius ſpiritus adoretur? Ille vtique ſpiritus quem beatus Petrus in tanta ſublimitate prædicauit, dicens: Spiritu ſancto miſſo de cœlis, in quem concupiſcunt angeli proſpicere. Si angeli eum cupiũt aſpicere, quanto magis nos homines mortales deſpicere non debemus, ne forte & nobis dicaturi, ſicut dictum eſt ad Iudæos: Vos ſemper ſpiritui ſācto reſtitiſtis, ſicut & patres veſtri. Quod ſi hæc tanta & talia non inclinant animum ad venerandum ſpiritum ſanctum, accipe adhuc aliquid fortius. Sic enim Paulus iuſtruit prophetas eccleſiæ, in quibus vtique & per quos ſpiritus ſanctus loquebatur. Si, inquit, omnes prophetauerint, intret autem aliquis infidelis aut idiota, conuincitur ab omnibus, examinatur ab omnibus, occulta quoque cordis eius manifeſta ſunt: & tunc cadens in faciem adorabit deum, pronuntians quia vere deus in vobis eſt, & vtique in eis ſpiritus ſanctus eſt qui prophetant. Si ergo infideles cadunt in faciem, & adorant ſpiritum ſanctum perterriti & confitentur inuiti, quanto magis fidelibus expedit, vt voluntarie & ex affectu adorent ſpiritum ſanctum? Adoratur autem ſpiritus ſanctus, non quaſi ſeparatim more gẽtilium, ſicut nec filius ſeparatim adoratur, quia in dextera patris eſt: ſed cum adoramus patrem, credimus nos & filium & ſpiritum ſanctum adorare: quia & cum filium inuocamus,

a trem nos credimus inuocare, & cum patrem rogamus,à filio nos exaudiri confidemus,ſicut ipſe dominus dixit: Quicquid petieritis patrem in nomine meo,ego faciam,vt honorificetur pater in filio. Et ſi ſpiritus ſanctus adoratur,ille vtique adoratur cuius eſt ſpiritus. Illud autem nullus ignorat,quia diuiuæ maieſtati nec addi quicquam nec minui,humanis ſupplicationibus poteſt,ſed vnuſquiſque ſecundum popoſitum voluntatis ſuæ,aut gloriã ſibi acquirit fideliter venerando,aut confuſionem perpetuam, pertinaciter reſiſtendo. Certum eſt enim,quia contentio & ſuperbia damnat:honorificentia vero fructum deuotionis expectat. Quare autem fideles non honorificent integre Trinitatem, ad quam ſe pertinere confidunt,cuius nomine ſe renatos, cuius ſeruos ſe nominari gloriantur? Nam ſicut ad nomen dei patris homines dei appellantur, vt Helias homo dei dictus eſt, vt Moſes homo dei appellatus eſt:ſic à Chriſto Chriſtiani nuncupamur,ſic etiam ab ſpiritu ſpiritales appellamur. Si igitur vocetur quis homo dei & non ſit Chriſtian9,nihil eſt. Qui ſi Chriſtian9 vocetur,& nõ fuerit ſpiritalis,nec ſibi ſatis de ſalute confidat. Sit ergo vobis ſecũdũ ſalutaris baptiſmi cõfeſſionẽ fides integra trinitatis, ſit vna deuotio pietatis,nec more gẽtiliũ,poteſtatũ diuerſitates opinemur,aut creaturã quantumad deitatem in trinitate ſuſpicemur: ſed nec Iudæorũ ſcandalo moueamur,q filiũ dei negant,qui ſpiritũ ſanctũ

pedum eius. Si religionis eſt adorare ſcabellum pedum eius, quanto magis religioſum ſi eius ſpiritus adoretur? Ille vtique ſpiritus quem beatus Petrus in tanta ſublimitate prædicauit, dicens: Spiritu ſancto miſſo de cœlis, in quem concupiſcunt angeli proſpicere. Si angeli eum cupiũt aſpicere, quanto magis nos homines mortales deſpicere non debemus, ne forte & nobis dicaturi, ſicut dictum eſt ad Iudæos: Vos ſemper ſpiritui ſãcto reſtitiſtis, ſicut & patres veſtri. Quod ſi hæc tanta & talia non inclinant animum ad venerandum ſpiritum ſanctum, accipe adhuc aliquid fortius. Sic enim Paulus iuſtruit prophetas eccleſiæ, in quibus vtique & per quos ſpiritus ſanctus loquebatur. Si, inquit, omnes prophetauerint, intret autem aliquis infidelis aut idiota, conuincitur ab omnibus, examinatur ab omnibus, occulta quoque cordis eius manifeſta ſunt: & tunc cadens in faciem adorabit deum, pronuntians quia vere deus in vobis eſt, & vtique in eis ſpiritus ſanctus eſt qui prophetant. Si ergo infideles cadunt in faciem, & adorant ſpiritum ſanctum perterriti & confitentur inuiti, quanto magis fidelibus expedit, vt voluntarie & ex affectu adorent ſpiritum ſanctum? Adoratur autem ſpiritus ſanctus, non quaſi ſeparatim more gẽtilium, ſicut nec filius ſeparatim adoratur, quia in dextera patris eſt: ſed cum adoramus patrem, credimus nos & filium & ſpiritum ſanctum adorare: quia & cum filium inuocamus,

a trem nós credimus inuocare, & cum patrem rogamus, à filio nos exaudiri confidemus, ſicut ipſe dominus dixit: Quicquid petieritis patrem in nomine meo, ego faciam, vt honorificetur pater in filio. Et ſi ſpiritus ſanctus adoratur, ille vti que adoratur cuius eſt ſpiritus. Illud autem nullus ignorat, quia diuiuæ maieſtati nec addi quicquam nec minui, humanis ſupplicationibus poteſt, ſed vnuſquiſque ſecundum popoſitum voluntatis ſuæ, aut gloriã ſibi acquirit fideliter venerando, aut confuſionem perpetuam, pertinaciter reſiſtendo. Certum eſt enim, quia contentio & ſuperbia damnat: honorificentia vero fructum deuotionis expectat. Quare autem fideles non honorificent integre Trinitatem, ad quam ſe pertinere confidunt, cuius nomine ſe renatos, cuius ſeruos ſe nominari gloriantur? Nam ſicut ad nomen dei patris homines dei appellantur, vt Helias homo dei dictus eſt, vt Moſes homo dei appellatus eſt: ſic à Chriſto Chriſtiani nuncupamur, ſic etiam ab ſpiritu ſpiritales appellamur. Si igitur vocetur quis homo dei & non ſit Chriſtian9, nihil eſt. Qui ſi Chriſtian9 vocetur, & nõ fuerit ſpiritalis, nec ſibi ſatis de ſalute confidat. Sit ergo vobis ſecũdũ ſalutaris baptiſmi cõfeſſionẽ fides integra trinitatis, ſit vna deuotio pietatis, nec more gẽtiliũ, poteſtatũ diuerſitates opinemur, aut creaturã quantumad deitatem in trinitate ſuſpicemur: ſed nec Iudæorũ ſcandalo moueamur, q̃ filiũ dei negant, qui ſpiritũ ſanctũ

non adorant: ſed potius perfectam trinitatem adorantes & magnificantes, ſicut in myſteriis ore noſtro dicimus, ita conſcientia teneamus: Sāctus, ſanctus, ſanctus domin9 deus ſabaoth. Ter dicentes ſanctus, vnam omnipotentiam confitemur, quia vna eſt religio, vna glorificatio trinitatis. Vt audiamus ab Apoſtolo, ſicut audierunt Corinthij: Gratia domini noſtri Ieſu Chriſti, & dilectio dei, & communicatio ſpiritus ſancti cū omnibus vobis. Hęc eſt fides noſtra, euangelicis & apoſtolicis traditionibus, & omnium quæ in hoc mundo ſunt catholicarum eccleſiarum ſocietate fundata, in qua nos per gratiam dei omnipotentis permanere vſque ad fidem vitæ huius confidimus & ſperamus. Directa XII. Kalendarum Maiarum, per Ianuarium Zattarenſem, Villaticum à Caſis medianis, epiſcopos Numidiæ, Bonifacio Foratianenſi, & Bonifacio Gatianenſi epiſcopis Byzacenis.

LIBER TERTIVS.

QVI cū noſter libellus legeretur oblatus, veritatis lumen nequaqu. ſufferre cæcis oculis potuerunt inſaniētes vocibus inferēdis, grauitérq; ferētes quare nos nomin noſtro catholicos dixerimus. Statímque menti tes ſuggerunt regi de nobis, eo quod ſtrepitum fecerimus, audientiam fugientes. Qui eader

hora accenſus & credens mendacio, feſtinauit facere quod volebat. Et iam conſcriptum habens, & occulte cum eodem decreto per diuerſas prouincias ſuos homines dirigens, epiſcopis Carthagine poſitis, vna die vniuerſæ Africæ eccleſias clauſit vniuerſamque ſubſtantiam epiſcoporum & eccleſiarum, ſuis epiſcopis munere condonauit. Neſciens quoque quid loqueretur, neque de quibus affirmabat, legē quā dudū Chriſtiani imperatores noſtri contra eos & contra alios hæreticos pro honorificentia eccleſię catholicę promulgauerunt, aduerſum nos illi proponere non erubuerunt, addentes multa de ſuis ſicut placuit tyrannicæ poteſtati. Hæc eſt enim ſeries datæ & propoſitæ legis.

REx Hunnericus Vādalorum & Alanorum, vniuerſis populis noſtro regno ſubiectis. Triumphalis & maieſtatis & regiæ probatur eſſe virtutis, mala in autores conſilia retorquere. Quiſquis enim aliquid prauitatis inuenerit, ſibi imputat quod incurrit. In qua re nutum diuini iudicij clementia noſtra ſecuta eſt, quod quibuſque perſonis prout eorum facta meruerint, ſeu bona ſeu forte talibus contraria dum facit expendi, ſimul etiam prouenit compēſari. Itaque his prouocantibus qui præceptionem inclytæ recordationis patris noſtri, vel manſuetudinis noſtræ crediderint eſſe temnendam, cenſurā ſeueritatis aſſumimus. Autoritatibus enim cūctis populis fecimus innoteſci, vt in ſortibus Vanda

dalorum nullos conuentus omouſiani ſacerdotes aſſumerēt,nec aliquid myſteriorũ quę magis polluunt ſibimet vindicarent. Quod cum videremus eſſe neglectũ,& plurimos eſſe repertos, dicentes ſe integrã regulam fidei retinere, poſtmodum vniuerſos conſtat fuiſſe cõmonitos ſpacio tẽporis prærogato menſium,noúæque contentionis,ſi quid ab eorum propoſito poſſet aptari,vt ad Calẽdas Februarias anni octaui regni noſtri,ſine metu aliquo conuenirent. Qui dum huc ad Carthaginẽſem cõfluerent ciuitatẽ poſt moram temporis præſtituti,aliam quoque dilationem aliquãtorũ dierũ dediſſe cognoſcimur. Et dum ſe conflictui paratos aſtruerent, primo die à venerabilibus epiſcopis noſtris eis videtur eſſe propoſitum, vt Homouſion ſicut admoniti erant ex diuinis ſcripturis proprie approbarent, aut certè quod à mille & qui id excurrunt pontificibus de toto orbe in Ariminenſi cõſilio, vel apud Seleuciam, amputatum eſt, prædãnarent. Quod nequaquam facere voluerũt,vniuerſa ad ſeditionem per ſe concitati populi reuocantes. Quinimò & ſecunda die dum eis mandaremus, vt de eadem fide ſicuti propoſitũ fuerat, reſponderent,hoc euidenter aſſumpſere temeritate trãſacta,vt ſeditione & clamoribus omnia perturbantes,ad cõflictũ facerent minime perueniri. Quibus hoc prouocantes,ſtatuim⁹ vt eorũ eccleſię clauderentur,hac illis conditione preſcripta, vt tandiu eſſent clauſæ,quãdiu malẽt propoſitũ

peruenire, ꝙ ea obſtinatione facere noluerũt,q̃ prauis vidétur aſſumpſiſſe cõſiliis. Adeo in hos eſt neceſſarium ac iuſtiſſimũ retorquere,ꝙ ipſarum legum cõtinentia demonſtratur,quas inductis ſecũ in errorem imperatoribus diuerſorum tunc contigit promulgari. Quarũ illud videtur tenere conceptio,vt nulla ſuper exceptis inſtitutionibus ſuis antiſtibus eccleſia paruiſſet, nulli liceret aliis aut conuictus agere,aut exercere cõuẽtus,nec eccleſias aut in vrbibus aut in quibuſdam paruiſſimis locis penitus obtinere neque cõſtruere,ſed præſumpta fiſci viribus iungerentur:ſed etiam & eorum patrimonia eccleſiis ſuæ fidei ſociata, ſuis antiſtitibus proueniſſent,nec cõmemorare quæcũque loca talibus licẽtia patuiſſet:ſed extorres omnibus vrbibus redderẽtur & locis,nec baptiſmatis haberẽt omnino aliquam facultatem,aut forte de religione diſputarent,& nullã ordinandi haberent licentiam,ſiue epiſcopos,ſiue preſbyteros,vel alios quos ad cleros pertinere contingeret, propoſita ſeueritate vindictæ:vt tam hi qui ſe paterentur huiuſmodi honores accipere,quã etiã ipſi ordinatores, denis libris auri ſinguli multarentur,eo adiecto,vt nullus eis locus eſſet vel aditus ſupplicandi, ſed etiam ſi qua ſpecialia meruiſſent, minimè præualerent. Et ſi in hac pernicie perdurarent, & de proprio ablati in exilium ſub proſecutione idonea mitterentur: in populos quoque præfati imperatores ſimiliter ſęuientes,quod eis

nec donandi libertas, nec teſtandi, aut capiendi, vel ab aliis derelictum penitus ſubiaceret, nõ fidei commiſſæ nomine, non legati, non donationibus, aut relictione quæ mortis cauſa appellatur, vel quolibet codicello aliiſúe forſitan ſcripturis: ita vt etiam qui ſuis palatiis militarent, condemnationi grauiſſimæ pro dignitatis merito facerent ſubiectos, vt omni honoris priuilegio expoliati, infamiam incurrerent, & publico crimini huiuſmodi perſonæ ſe cognoſcerent eſſe ſubiectos, officialibus etiam iudicum diuerſorum, xxx. argenti pondo pœna propoſita: quam ſi quinque vicibus in errore perdurantibus contigiſſet inferre, tum demum tales conuicti atque ſubiugati verberibus, in exilium mitterentur. Deinde codices vniuerſos ſacerdotũ quos perſequebantur, preceperant ignibus tradi. Quod de libris huiuſmodi, quibus ſibi nominis illius errorem perſuaſit iniquitas, præcipimus faciendum. Hęc enim, vt dictum eſt, pro ſingulis quibuſque perſonis illi obſeruanda præceperant, vt Illuſtres ſingillatim auri pondo quinquagena darent, Spectabiles auri pondo quadragena, ſenatores auri pondo tricena, populares auri pondo vicena, ſacerdotales auri pondo tricena, decuriones auri pondo quina, negociatores auri pondo quina, plebeij auri pondo quina, circumcelliones auri pondo dena. Et ſiqui forte in hac pernicie permanerent, confiſcatis omnibus rebus ſuis, exilio multarentur. Ordi

nes autem ciuitatum,ſed & procuratores & cõductores poſſeſſionum, tali pœna videbantur affligere, vt ſi forte tales celare diligerent, & minime publicaſſent, & retentos iudicio non facerent præſentari,ipſi tenerentur ad pœnam: conductoribus etiam regalium prædiorum hac multa propoſita, vt quantum domui regiæ inferrent,tantum etiam fiſco pœnæ nomine cogerentur exſoluere.Id generaliter in omnibus cõductoribus vel poſſeſſoribus qui in eadem ſuperſtitione crediderint perdurandum, conſtituerunt obſeruari: iudicibus etiam qui huic rei inſtantiſſime non imminebant, pœna proſcriptionis & ſanguinis ſupplicium poneretur. Sed & de primatibus officiorum tres numero punirentur, aliis xx.librarum auri condemnatione multandis. Quare his neceſſe eſt conſtitutionibus obligari omouſianos omnes,quos huiuſmodi mali perſuaſionis conſtat tenuiſſe & tenere materiam. Quos ab hominibus ſupradictis abſtinere decernimus,in proſecutione veturis per ordines cunctarum vrbium. Sed etiam iudices qui ſuperioribus neglectis, dira ſupplicia diuerſis non intuliſſe monſtrantur,omnes ſupradictæ fidei omouſiou erroribus implicatos, quæ cuncto prædamnata eſt concilio tantorum numero ſacerdotum,vniuerſis rebus prędictis & contractibus pręcipimus abſtineri,quod nihil ſibi nouerint eſſe permiſſum,ſed vniuerſos ſimilis pœna maneat & aſtringat, ſi ad veram religionem

quam veneramur & colimus, intra diem Kalendarum Iuniarum anni octaui regni noſtri conuerſi nō fuerint. Diem autem præſtitutum idem pietas noſtra conſtituit, vt prædamnatis errorũ indulgentia non negetur, & obſtinatos animos ſupplicia digna coerceant. Qui autem in eodem errore permanſerint, ſeu domus noſtræ occupati militia, ſeu forſitan diuerſis titulis neceſſitatibúſque prępoſiti, pro gradibus ſuis dictarum ſuperius multarum illationes cogantur excipere, nihil valituris quæ forſitan per ſurreptionem quemquam talium contigit promereri. In priuatos etiam vel cuiuſcunque gradus & loci perſonas, hoc noſtra promulgatio precepit obſeruandum, quod circa tales ſupradictis legibus videbatur expreſſum, vt pœnæ congrüæ ſubderētur. Iudices autem prouinciarum quod ſtatutum eſt negligentes exequi, ſuperiori pœna quæ talibus eſt pręſcripta conſtituimus obligandos. Veris autem maieſtatis diuinæ cultoribus, id eſt ſacerdotibus noſtris Eccleſias vniuerſas, vel totius cleri nominis ſupradicti quibuſcunque terris & regionibus conſtitutas, quæ propitia diuinitate imperij noſtri regimine poſſidentur, vnà cum rebus quę ad eaſdem pertinent, hoc decreto ſtatuimus debere proficere, non dubitantes plus alimoniæ inopum proficere, quod ſacroſanctis pōtificibus iuſte collatum eſt. Hanc ergo legem fonte iuſtitiæ profluentem, cunctis præcipimus innoteſcere, quatinus nullus ſibi ignotum eſſe

quod præceptum eſt poſſit obtendere. Optamus vos bene valere. Data ſub die VI. Kalend. Mart. Carthagine.

POſt hæc edicta feralia veneno toxicato tranſuerſa, iubet cunctos epiſcopos qui Carthagine fuerant congregati, quorum iam Eccleſias domos & ſubſtantiam ceperat, in hoſpitiis quibus erant expoliari, & expoliatos foras muros propelli, non animal, non ſeruus, non mutanda quę ferebant veſtimenta penitus dimittuntur, addens adhuc, vt nullus quempiam illorum hoſpitio reciperet, aut alimoniam præſtaret. Qui autem hoc miſerationis cauſa facere tentaſſet, cum vniuerſa domo ſua incendio cremaretur. Sapienter tunc etiam proiecti epiſcopi fecerũt, vt licet mendicantes exinde non abirent, quia ſi recederent, non tantum violenter omnino reuocarentur, ſed & mentirentur eos ſicut mentiti ſunt fugiſſe conflictum, maxime quia vbi reuerterẽtur, iam nequaquam fuerat Eccleſiis ſubſtantia, vel domibus occupatis. Dum ergo gementes in circuitu murorum nudo ſub aëre iacerent: factum eſt vt rex impius ad piſcinas exiſſet. Cui vniuerſi occurrere maluerunt dicentes: Vt quid taliter affligimur? pro quibus malis forte commiſſis iſta perpetimur? Si ad diſputationẽ congregati ſumus, quare expoliati? quare traducimur? quare differimur? & ſine Eccleſiis & domibus noſtris foras ciuitatem fame & nuditate laborãtes, mediis ſtercoribus volutamur? Quos

ille toruis oculis aſpiciens, priuſquam ſuggeſtio-
ſtionem eorum audiſſet, iuſſit ſuper eos cum ſeſ-
ſoribus equos dimitti, vt tali violentia poſſent
non ſolum conteri, verumetiam necari. Quorũ
tunc multi contriti ſunt, & præcipue ſenes & in-
firmi. Tunc deinde iubentur ad quendam locũ
qui dicitur ædes Memoriæ illi viri dei occurre-
re, fraudem ſibi neſcientes aptatam. Vbi cum ve
niſſent, charta eis oſtenditur inuoluta, diciturq;
illis iſta ſubtilitate ſerpẽtis. Dominus noſter rex
Hunnerichus, licet doleat quod fueritis contẽ-
ptores, & adhuc eius voluntati obedire tardetis
vt eius efficiamini religionis cuius eſt ipſe, nunc
tamen bonum de vobis cogitauit. Si iuraueritis
ita, vt quod iſta charta continet faciatis, dimittit
vos Eccleſiis & domibus veſtris. Ad quod vni-
uerſi epiſcopi reſponderunt: Semper dicimus &
diximus, & dicturi ſumus: Chriſtiani ſumus, epi-
ſcopi ſumus, apoſtolicam fidem vnam & veram
tenemus. Factóque poſt confeſſionem fidei ſilẽ-
tio modico, illi qui à rege fuerant deſtinati, fe-
ſtinabant extorquere epiſcopis ſacramentum.
Tunc beati viri Hortulanus & Florentinianus
epiſcopi, pro omnibus & cum omnibus dixerũt:
Nunquid animalia nos irrationabilia ſumus, vt
neſcientes quid charta contineat, facile aut te-
mere iuremus? Accelerauerunt quoque illi à re-
ge deſtinati ſcripturę eis propalare tenorem, qui
huiuſmodi ſermonibus fuerat coloratus. Sic
enim calumnioſa ſeries cõtinebat. Iurate ſi poſt

obitum domini noſtri regis, eius filium Hilderichum deſideratis eſſe regem: vel ſi nullus veſtrum ad regiones tranſmarinas epiſtolas diriget: quia ſi ſacramentum huius rei dederitis, reſtituet vos Eccleſiis veſtris. Cogitauit tunc multorum pia ſimplicitas, etiam contra prohibitionem diuinam ſacramentum dare, ne dei populus in poſterum diceret, quod vitio ſacerdotum qui iurare noluerunt, non fuerint Eccleſiæ reſtitutæ. Alij quoque aſtutiores epiſcopi ſentientes dolum fraudis, nequaquam iurare voluerunt, dicentes prohibitum fuiſſe euangelica autoritate, ipſo domino dicente: Non iurabis in toto. Quibus miniſtri regis, ſecedant in parte, inquiũt, qui iurare diſponunt. Qui cum ſecederent, notariis ſcribentibus quis quid diceret, & ex qua ciuitate fuiſſet exceptum eſt. Similiter factum eſt & de illis qui minime iurauerunt. Statimq́ue pars vtraque cuſtodiæ mancipatur. Poſt vero fraus quæ celabatur apparuit. Iurantibus dictum eſt: Quare contra præceptum euangelij iurare voluiſtis? Iuſſit rex vt ciuitates atque Eccleſias veſtras nunquam videatis, ſed relegati, colonatus iure ad excolendum agros accipiatis: ita tamen vt non pſallatis neque oretis, aut ad legendum codicem in manibus geſtetis. Non baptizetis, neque ordinetis, aut aliquem reconciliare præſumatis. Similiter non iurantibus ait: Quia regnũ filij domini noſtri non optatis, idcirco iurare noluiſtis. Ob quam cauſam iuſſi eſtis in Corſica-

nam inſulam relegari, vt ligna profutura nauibus dominicis incidatis. Addidit itaq; beſtia illa, ſanguinem ſitiens innocẽtum, epiſcopis necdum adhuc in exilium directis, per vniuerſas Africanæ terræ prouincias, vno tempore tortores crudeliſſimos deſtinari: vt nulla remanſiſſet domus & locus, vbi non fuiſſet eiulatus & luctus, vt nulli ętati, nulli parceretur ſexui, niſi illis qui eorum ſuccumberent voluntati. Hos fuſtibus, illos ſuſpendio, alios ignibus concremabãt. Mulieres & pręcipue nobiles contra iura naturæ nudas omnino in facie publica cruciabant. Ex quibus vnam noſtrã Dionyſiam, curſim ac breuiter nominabo. Cum viderent eam non ſolum audacem, ſed etiam matronis cæteris pulchriorem, ipſam primo niſi ſunt fuſtibus expoliatam aptare. Quæ cum peteret, diceretque de domino ſuo ſecura, qualiter libet cruciate, verecunda tamen membra nolite nudare: Amplius illi magis furientes, celſiori loco veſtimentis exutam conſiſtũt, ſpectaculum eam omnibus facientes. Quæ inter ictus virgarum dum riuuli ſanguinis toto iam corpore fluitarent, libera voce dicebat. Miniſtri diaboli, quod ad opprobrium meum facere computatis, ipſa eſt laus mea. Et quia erat ſcripturarum diuinarum ſcientia plena, artata pœnis, & ipſa iam martyr, alios ad martyrium cõfortabat. Quæ ſuo ſancto exemplo vniuerſam ſuam patriam liberauit. Quæ cum ſuum vnicum filium admodum adhuc teneræ ætatis & deli-

catum,timore pœnarum formidoloſum conſpiceret, verberans eum nutibus oculorum, & increpans autoritate materna ita confortauit, vt matre mulro fortior redderetur. Cui inter crudelia verbera conſtituto,ita dicebat: Memento fili mi,quia in nomine trinitatis in matre catholica baptizati ſumus, non perdamus indumentum noſtræ ſalutis,ne veniens inuitator, veſtem non inueniat nuptialem,& dicat miniſtris:Mittite in tenebras exteriores,vbi erit fletus oculorum,& ſtridor dentium. Illa pœna timenda eſt quæ nunquam finitur. Illa deſiderãda vita, quæ ſemper habetur. Talibus itaque filium ſolidans verbis,velociter martyrem fecit.Venerabilis vero adoleſcens Maioricus nomine, in certamine confeſſionis ſpiritum reddens,curſum palmiferum conſummauit. Amplexanſque illam hoſtiam ſuam,quantis potuit vocibus domino gratias agens,ad gaudium ſpei futuræ in ſua domo maluit ſepelire, vt quotiens ſuper ſepulchrum eius trinitati preces effundit, alienam ſe à filio nunquam eſſe confidat. Quanti igitur per eam in illa ciuitate vt fati ſumus, acquiſiti ſunt deo, longum eſt enarrare.Nam & eius germana nomine Datiua,atque Leontia filia ſancti Germani epiſcopi, cognatuſq; Datiuæ venerabilis Emelius medicus, religioſus quoque Tertius trinitatis confeſſione præclarus,vel Sibidenſis Bonifacius quanta pertulerint,qualibúſque cruciatibus euiſceratæ vel euiſcerati ſint, qui valet ex

At quoniam magnis ac ſapientibus viris ita viſum eſt, nos alia quædam, ſed non aliena legentes, eccleſiaſticum morem debitis officijs proſequamur. Orationes tres de hoc feſto habet Petrus Damiani, tomo 8. Aloyſij.

2 Adriani martyris geſta extant prolixe Ms.

3 Corbiniani vitam ſcripſit Aribus, eius in epiſcopatu ſucceſſor Ms. Coloniæ.

Quinto Idus Septembris, luna 9.Sept. 6

28. 9. 20. 1. 12. 23. 4. 15. 26. 7. 18. 29. 10. 21. 2. 13. 24. 5. 17

APud Nicomediam, paſsio ſanctorum martyrum, Dorothei & Gorgonij. qui præſente 1 Diocliтiano, cum perſecutionem, quam Chriſtianis inferebat, deteſtarentur, iuſsi ſunt primo ſuſpendi, & flagris toto corpore laniari, exinde viſceribus pelle nudatis, aceto & ſale perfundi, ſicque in craticula aſſari, atque ad vltimum laqueo necari. Interiecto autem tempore beatus Gorgonius Romam tranſlatus eſt, poſitusque via Latina. In Sabinis, milliario ab vrbe triceſimo, ſanctorum, Hyacinthi, Alexandri, & Tiburtij. In territorio Teruanenſi, ſancti Audomari, epiſcopi & confeſſoris. P *qui obijt* 2 *anno Verbi incarnati ſexcenteſimo nonageſimo quinto.*

In Scotia ſancti Querani abbatis. 8 *Die nona, ſancti martyris Seueriani.* 9 *In Bethnei, quam villam* 3 *recentiores Stadford nominant, ſancti Bertellini, eremitæ* 4 *& confeſſoris.*

¶ *Alto monte P inuentio ſancti Marcelli, papæ & mar-* 5 *tyris. Merbeccæ, tranſlatio Berlendis, Celſæ, atque Nonæ, virginum.* b *Romæ, Sergij papæ. qui inuenit miræ* 6 *magnitudinis portionem ligni ſalutaris Dominicæ Crucis, in ſacrario beati Petri. Hic conſtituit vt in diebus annunciationis Domini, dormitionis & natiuitatis ſanctæ Dei genitricis Mariæ, ac ſancti Simeonis, quod hypanti Græce dicitur, litaniæ exeant à ſancto Adriano, & ad ſanctam Mariam populus occurrat.*

ANNOTATIONES.

1 De Dorotheo & Gorgonio Euſebius lib. 8. cap. 6. & Milo epiſcopus ad Gorzienſes: ad quos tranſlatæ ſunt Gorgonij ſacræ reliquiæ.

2 Audomari vitam Morinorum epiſcopi, ſcribit Folchardus monachus ad ſanctum Bertinum in Sithiu vico, qui nunc eſt percelebre oppidum ſancti Audomari Ms. ibidem.

3 Seuerianus quadraginta martyribus in Sebaſte præcipua cauſa tolerantiæ fuit, vt in vita eius ſcribit Metaphraſtes.

4 De Bertellino, ex Catalogo Scriptorum Brytanniæ. Alexander Eſſebienſis Prior Regularium, ſcripſit vitam Bertellini eremitæ lib. 1. Incipit, Quoniam quantum intellectui noſtro.

5 Marcelli papę narratio manifeſtationis contigit ſub Vrſione primo abbate poſt vaſtationem Hungarorum: & tunc temporis deſcripta eſt per eum, & Altimontenſes.

6 De Sergio papa Ado Viennenſis anno 686. Anaſtaſius Ms, cap. 86. Pontificalis.

10. Sep. A Quarto Idus Septembris, luna

29. 10. 21. 2. 13. 24. 5. 16. 27. 8. 19. 30. 11. 22. 3. 14. 25. 6. 18

De Hilario Pontificale cap. 48. ROmæ, beati Hilarij papæ. Apud Africam, natalis ſanctorum epiſcoporum, Nemeſiani, Felicis, Lucij, item Felicis, Litei, Poliani, Victoris, Iaderis, & Datiui. qui ſub Decio & Valeriano, exurgente perſecutionis rabie, ad primam confeſsionis Chriſti conſtantiam grauiter fuſtibus cæſi, deinde compedibus vincti, & ad fodienda metalla deputati, glorioſe confeſsionis agonem conſummauerunt. *epiſt. 77.* Extat epiſtola ſancti Cypriani ad ipſos, & de ipſis *Lib. 3. 25.* ſcripta. Eodem die, in Chalcedonia, ſanctorum, *† Geſta Euphemiæ.* Soſthenis & Victoris †. qui ob fidei catholicæ confeſsionem, ſub Priſco conſule, carcerem, vincula, & beſtias ſuperantes, tandem in oratione vocati de cælo, ſpiritum emiſerunt. [1] *Tolentini, depoſitio ſanctiſsimi Nicolai confeſſoris, Ordinis fratrum eremitarum ſancti Auguſtini. Eodem die, ſancti Petri archiepiſcopi. qui multis virtutibus & miraculis claruit.* P *Item Leodienſi*

dienſi ciuitate, natalis ſancti Theodardi, epiſcopi & martyris. [q] *Hic beati Remacli ſucceſſor, ſanctique Lamberti* 2
eruditor, requieſcit in Legia, in baſilica ſancti Lamberti.

Ciuitate Albienſi,[b] *depoſitio Saluij epiſcopi. de cuius* 3 lib. 5. hiſt.
ſanctitate Gregorius Turonis epiſcopus ſcripſit, narrans cap. vlt.
quod per reuelationem vidiſſet diuinæ vocis euaginatum gladium imminere ſuper tegulum, quod Chilpericus rex præcepit conſtrui. Cui viſioni veritas ſtatim ſubſecuta eſt: nam poſt dies viginti duo filij regis mortui ſunt.

P: *Item, ſancti Otgeri confeſſoris,* [q] *& diaconi. qui ex Brytannia comes peregrinationis fuit ſanctis epiſcopis, Vuironi & Plechelmo, atque poſt multa pietatis exercitia, ſepulturam accepit in eccleſia Montis Petri, iuxta Ruræmondam. Eodem die, ſancti Eunucij, epiſcopi Nouiomenſis, & confeſſoris.* [g] *Die decima, ſanctarum martyrum, Menodóræ, Metrodóræ, & Nymphodoræ †.* de his Metaphraſtes.

ANNOTATIONES.

1 Nicolai Tolentini vitam ſcribit Eugenius quartus, eum ſanctis aſſcribens. Eſt in Breuiario Auguſtinenſium, Nonis Iunij, & alibi.

2 Theodardi vita paſsim apud nos extat. quam ſe vrbaniori ſtylo melioraſſe ſcribit Sigebertus Gemblacenſis, cap. vltimo catalogi virorum illuſtrium.

3 De Saluio Albienſi epiſcopo, Gregorius Turonenſis lib. 5. hiſtoriæ cap. 44. & 50. lib. 6. cap. 29. & potiſsimum lib. 7. cap. 1.

Tertio Idus Septembris, luna 11. Sept. B

30. 11. 22. 3. 14. 25. 6. 17. 28. 9. 20. 1. 12. 23. 4. 15. 26. 7. 19

Romæ, via Salaria veteri, natalis ſanctorum martyrum, Proti & Hyacinthi eunuchorum. • qui ſub Gallieno imperatore quod Chriſtiani eſſent, deprehenſi, coguntur ſacrificare. Sed non conſentientes, primo duriſsime verberantur, tuncque pariter decollantur. Paſſio Eugeniæ 25. Decemb. [r] *Lugduno, depoſitio ſancti Patientis epiſcopi.* [q] *cuius hortatu Conſtantius preſbyter* 3

vitam beati Germani epiſcopi, virtutibus plenam deſcripſit. Vercellis, *ſancti Aemiliani, epiſcopi & confeſſoris.* Turego, *natale ſanctorum, Felicis & Regulæ.* In portu Ganda, *ſanctæ Vincianæ virginis.* g Die vndecima, *ſanctæ matris Theodoræ Alexandrinæ.*

De Theodora Meta.

¶ Item, Bodonis confeſſoris, epiſcopi Tullenſis. qui Lugdunum tranſlatus, mira fidelium deuotione veneratur.

ANNOTATIO.

1 De Patientis beneficio, quod in ipſa fame populis præſtitit, ſcribit Gregorius Turonenſis lib. ſecundo hiſtoriæ Francorum cap. 24. & ſubdit ibidem. Extat hodieq; apud nos beati Sidonij epiſtola, in qua eum declamatorie collaudauit. Eſt decima ad Heſperium libro ſecundo, & vltima libro 6. ad dominum papam Patientem.

12. Sept. C Pridie Idus Septembris, luna

1. 12. 23. 4. 15. 26. 7. 18. 29. 10. 21. 2. 13. 24. 5. 16. 27. 8. 20

De Syro Liutprand. Ticinenſis lib. 3. c. 2.

APud vrbem Ticinum, ſanctorum confeſſorum, Syri & Iuentij. qui à beato Hermagora ad præfatam vrbem directi, primo illic Chriſti Euangelium prædicantes, & magnis virtutibus ac miraculis coruſcantes, etiam vicinas vrbes diuinis operibus illuſtrarunt: ſicque in pontificali honore, glorioſo fine quieuerunt in pace. r Lugduno Galliæ, *ſancti Sacerdotis epiſcopi.* p Apud * Anderlacum, *depoſitio ſancti Guidonis confeſſoris. qui poſt ſeptennem ac laborioſam peregrinationem, hunc locum ſuæ quietis elegit: vbi ſui ſacri corporis reliquiæ ſub frequentia miraculorum frequentantur.* ¶ In Aquitania, *natale ſancti Maximini, Treuerorum archiepiſcopi. qui quarto Calendas Iunij Treuerim relatus eſt.* Eodem die, *Baiocas, beati Reuerentij, preſbyteri & confeſſoris.*

p nos Vita & miracula Anderlaci leguntur.

In Gallijs, *ciuitate Auguſtoduno, depoſitio beati Euanti epiſcopi.* g *Die duodecima, ſacroſancti martyris Autonomi.*

De Anton. Metaphr.

Idibus

Idibus Septembris, luna 13.Sep. D

3.13.24.5.16. 27.8.19.30.11. 22.3.14.25.6. 17.28.9.21

APud Aegyptū, ciuitate Alexandria, beati Philippi epiſcopi, patris ſanctæ Eugeniæ virginis. Hic * dignitatem præfecturæ deſerens, & baptiſmi gratiam adipiſcēs, epiſcopij honorem poſtmodum aſſecutus eſt. Quem in oratione conſtitutum iuſſit Perennius præfectus gladio iugulari, tempore Voluſiani & Gallieni imperatorum. Eodem die, ſancti Amati, presbyteri & abbatis monaſterij Romarici. qui miræ abſtinentiæ, & anachoriticæ vitę ſectator, virtutum & miraculorum gratia, illuſtrem conuerſationem duxit. Andegauis, ſancti Maurilionis, 1 epiſcopi & confeſſoris. *Duaci, ex P Broylo, depoſitio ſancti Amati, epiſcopi & confeſſoris. cuius virtutem Saluator omnium pius magnificauit in temporali vita, ſuorum gratia meritorum. ¶ Ipſo die, ſancti Venerij confeſſoris, admirandæ ſanctitatis viri. ¶ Turonis, ſancti Lidorij †, epiſcopi & confeſſoris. Auguſtoduno, depoſitio ſancti Nectari epiſcopi.*

Vt habet paſſio Eugeniæ, 25. Decemb.

Tur. 10. hiſtor. c. 31.

¶ g Die decima tertia, dedicatio templi ſanctæ Chriſti & Dei noſtri reſurrectionis. & præfeſtum viuificæ Crucis.

ANNOTATIO.

1 Maurilij Andegauenſis vitam ſcripſit Fortunatus epiſcopus Pictauorum, vt habet Vincentius epiſcopus Beluacenſis, lib. 21. ſpeculi hiſtorialis cap. 126.

Decimo octauo Calendas Octobris, luna 14.Sep. E

3.14.25.6.17. 28.9.20.1.12. 23.4.15.26.7. 18.29.10.21.

EXaltatio ſanctæ Crucis, quando Heraclius imperator eam de Perſide Hieroſolymam reportauit. Sed & procurrentibus annis papa Sergius miræ magnitudinis portionem eiuſdem ligni, in 1

ſacrario beati Petri Domino reuelante reperit. quę annis omnibus, ipſo die exaltationis eius, ab omni oſculatur atq; adoratur populo. Romę, via Appia, beati Cornelij papæ. In Africa, ſancti Cypriani. *quorũ natales transferuntur in diem perendinum.* ¶ *Treueris, ſancti Materni epiſcopi,* ¶ *diſcipuli ſancti Petri qui ſimul Tungrenſi, Colonienſi, & Treuirenſi eccleſiis præfuit archiepiſcopus, & Coloniæ ſpiritum Deo reddidit, atque in eccleſia ſancti patris Eucharij, quæ nunc ad ſanctum Mathiam appellatur, ſimul cum eiſdem requieſcit.*

¶ *Bruxellæ,* ¶ *dedicatio eccleſiæ, & ad illam tranſlatio corporis beatæ Gudilæ virginis. In Blandinio, tranſlatio ſancti Anſberti, Rothomagenſis eccleſiæ archiepiſcopi.*

1 ¶ *In Mareolo, eleuatio beatæ Bertiliæ.*

Quarta feria poſt decimum octauum diem Calendarũ Octobrium, triduanum ieiunium autumnale, ſiue ſeptimi menſis. de quo extant beati Leonis papæ primi homiliæ nouem.

ANNOTATIO.

1 Exaltatę crucis hiſtoriam ſcribunt Ado Treuerenſis in martyrologio. Andreas Cretenſis epiſcopus apud Metaphraſten. Idem Metaphraſtes in vita Anaſtaſij Perſæ tomo 1, Surij, feſti meminit.

15. Sept. F Decimo ſeptimo Calendas Octobris, luna

4.15.26.7.18. 29.10.21.2.13. 24.5.16.27.8. 19.30.11.23

1 ROmæ via Numentana, natalis beati Nicomedis, presbyteri & martyris, ſub Domitiano imperatore. qui cum diceret compellentibus ſe ſacrificare, Ego non ſacrifico niſi Deo omnipotenti, qui regnat in cælis, plumbatis diutiſsime cæſus migrauit ad Dominum. Eodem die, in territorio

* Cabilonenſi, ſancti Valeriani martyris. quē Priſcus præſes ſuſpenſum, & graui vngularum laceratione cruciatum, cum in Chriſti confeſsione videret immobilem, ac læto animo in eius laudibus permanentem,

nentē, gladio animaduerti fecit. Tullo, ſancti Apri epiſcopi & confeſſoris. Item Carnoto, ſancti Leobini epiſcopi. [r] *Eodem die, octaua natiuitatis Virginis Mariæ.* [b] *Lugduno, depoſitio ſancti Albini epiſcopi.* [p] *Eodem die, depoſitio ſancti Aichardi abbatis.* [g] *Die decima quinta, ſancti martyris Nicetæ.* 3

De Niceta Metaphr.

In Cliuia, Luthardi comitis & confeſſoris. qui fundauit clauſtrum Vuiſchelenſe, & Nuſsienſe. 4

ANNOTATIONES.

1 De Nicomede plura habet Ado ex epiſtola ſancti Marcelli, diſcipuli ſancti Petri, ad Nereum & Achilleum. quæ extat in eorum geſtis, 12. Maij.

2 De Valeriano, Ado in martyrologio. Gregor. Turonenſis de gloria martyrum cap. 54.

3 Aichadrus poſt ſanctum Philibertum abbas Gemeticenſis, quieſcit Haſpris inter Cameracum & Valencenas. Vita incipit, Dominis ſuis, Gemeticenſibus fratribus, Fulbertus peccator.

4 Luthardi vita rhythmo ſcripta, eſt Legendæ parte 2.

Decimo ſexto Calendas Octobris, luna 16. Sep. G

5. 16. 27. 8. 19. 30. 11. 22. 3. 14. 25. 6. 17. 28. 9. 20. 1. 12. 24

ROmæ via Appia, beati Cornelij papæ. cuius os, poſt exilij relegationem, iuſsit Decius plumbatis cædi, & ſic cum alijs viginti & vno promiſcui ſexus, decollari. Sed & Cerealis miles, cum vxore ſua Saluſtia, quos idem Cornelius fide inſtruxerat, ſub eodem die, capite plexus eſt. In Africa, ſancti Cypriani epiſcopi. qui ſub Valeriano principe, poſt longum exilium, detruncatione capitis martyrium conſummauit, ſexto milliario à Carthagine iuxta mare. Referuntur cum eo paſsi Creſcentianus, Victor, Roſula, & Generalis. Apud ciuitatem Chalcedoniam, natalis ſanctæ Euphemiæ, virginis & martyris. quæ ſub proconſule Priſco, tormenta & carceres, verbera, & argumenta rotarum, ignes & pondera lapidum angularium, beſtias & plagas virga- 1 2 3

Argumentum pro ingenioſo opere.

virgarum, ſecures, & ſartagines igneas, rurſum mox ſum beſtiæ, pro Chriſto ſuperauit. Romæ, ſancto-
4 rum martyrum, Luciæ nobiliſsimæ matronæ, & Geminiani, quos Diocletianus pœnis grauiſsime afflictos, diuque tortos, tandem poſt laudabilem martyrij victoriam, gladio animaduerti præcepit.
In Anglia, ſanctæ Edithæ *virginis, filiæ* Edgari *regis.*
In territorio Argentinenſi, *ſanctæ* Einbeth *virginis, præclaræ ſanctitatis.*

De Nin. Beda l. 3. c. 4. ¶ In Scotia, Niniani † epiſcopi Candidæ caſæ, & confeſſoris.
Item obitus Agnetis de monte Policiano, cuius vitam ſcripſit Raimundus, Magiſter Ordinis Prædicatorum.

ANNOTATIONES.

1 De Cornelio, Pontificale cap. 22. Cyprianus lib. 4. epiſt. 1. lib. 1. epiſt. 1. & 6. Euſebius lib. 6. cap. 35. interprete Chriſtophorſono. Paulus diaconus ante Cyprianum fol. β. 5. item paſſio S. Cornelij Ms.

2 De Cypriano. Hiſtoria per ſanctum Pontium ipſius diaconum, per Auguſtinum, Paulum diaconum, Iacobum Pamelium, & alia complura huc pertinentia, habentur in Prologomenis Pamelij apud opera Cypriani.

3 Euphemiæ virginis paſſio habetur Ms. & in Simeone Metaphraſte hac die. De eiuſdem corpore Zonaras in Copronymo, de templo in Chalcedone. Euagrius lib. 2. cap. 3. Item de ea Præfatio Ambroſ. Aſterius in Euphemiam citatur in 7. ſynodo actione 4. Conſtantini autem epiſcopi Tij oratio, de inuentione pretioſiſsimarum reliquiarum ſanctæ & in primis benedictæ Euphemiæ, habetur in Metaphraſte, die 11. Iulij.

4 De Lucia & Geminiano plenius ex Geſtis, Beda & Ado.

17. Sep A Decimo quinto Calendas Octobris, luna
6. 17. 28. 9. 20. 1. 12. 23. 4. 15. 26. 7. 18. 29. 10. 21. 2. 13. 25

Apud Leodium, ᵇ *villam publicam diœceſi Tun-*
1 *grenſi*, beati Lamberti, epiſcopi Tungrenſis, qui ᵇ *dum regiam domum zelo religionis increpaſſet, cum rediens orationi incumberet*, à nocentibus, ᵇ *& iniquiſsimis viris de palatio regio miſsis, ex improuiſo concluſus, intra domum eccleſiæ* innocenter occiſus, aulã cæleſtis regni

regni perpetuo intrauit victurus. [b] *Cuius ſepulchrum creberrimis illuſtratur miraculis.* Romæ, ſanctorum martyrum, Narciſsi & Creſcentionis †. In Britannijs, ſanctorum, Socratis & Stephani. Niueduno, ſanctorum martyrum, Valeriani, Macrini, & Gordiani. Item Cordubæ, ſanctorum, Aemiliani diaconi. & Hieremiæ, decollatorum. [r] *Ipſo die, ſancti Flocelli, martyris egregij.* ¶ *Apud Bingam, ſanctæ Hildegardis virginis. quæ tempore ſancti Bernardi abbatis, odorem ſuæ ſanctitatis late ſparſit.* 2

quibus de ſuo theſauro dedit Laurētius. Geſta Laurent.

¶ *In monte, qui dicitur Aluernæ, prope Aßiſium, impreßio ſacrorum ſtigmatum in corpore beatißimi patris Franciſci.* Lætijs, P *ipſo die, eleuatio ſanctæ Hiltrudis virginis.* 3

ANNOTATIONES.

1 De Lamberto. Vitam & paſsionem ſancti Lamberti primo ſcripſit Godeſcalcus diaconus eccleſiæ Leodienſis, tempore Caroli primi, & Adalrici ſui epiſcopi: ſecundo, Stephanus ex clerico Metenſi epiſcopus Leodienſis, decimus ſancti Lamberti ſucceſſor. Idem ſcripſit quoque cantum nocturnum de eodem martyre. Horum mentio eſt apud Sigebertum, de viris illuſtr. cap 116. & in chronicis, anno 903. Item in præfatione Nicolai. Poſtmodum eiuſdem martyris hiſtoriam ſcripſerunt, Sigebertus Gemblacenſis, Nicolaus Canonicus ſancti Lamberti, iam nominati, & Reinerus monachus ſancti Laurentij. Ex his paſſim apud nos extant, Stephanus & Nicolaus.

2 Hildegardis opus epiſtolarum, cum vita eius per Theodoricum abbatem, prodijt Coloniæ, An. 66.

3 De ſtigmatibus Franciſci, Bonauentura cap. 13. & bulla Alexandri papæ impreſſa cum Bonauentura Pariſijs in 8. Officium teſte Tritthemio compoſuit Gerardus Odonis, 18. Miniſter generalis.

Decimo quarto Calendas Octobris, luna 18.Sept.B

7.18.29.10.21. 2.13.24.5.16. 27.8.19.30.11. 22.3.14.25

NAtalis beati Methodij, Olympi Lyciæ, & poſtea Tyri epiſcopi, qui ſub Diocletiano in Chalcide Græciæ, vt ſcribit ſanctus Hieronymus, *De viris ill. c. 93.*

 marty-

Sidonius li. 7. epiſt. 1. martyrio coronatus eſt. Viennæ, ſancti Ferreoli †. qui cum eſſet tribunitiæ poteſtatis, iuſſu præſidis tentus, & primo crudeliſsime verberatus, deinde graui catenarum onuſtus pondere, in teterrimum carcerem truſus eſt. Poſtea vero martyrij palmam capitis obtruncatione percepit. *Mediolani,*[r] *eodem*
1 *die, ſancti Euſtorgij, epiſcopi & cõfeſſoris. Mediolani, depoſitio ſancti Satyri confeſſoris,* ¶ *ac germani præclariſsimi doctoris ac epiſcopi Ambroſij.* Tomo 3. initio oratio-nis. *Qui in libro quem de fratris obitu compoſuit, in eius laudem inter cætera dixit, Nihil quidem habui, fratres chariſsimi, in rebus humanis tanto fratre pretioſius, nihil charius. Bos frequenti mugitu pium teſtatur affectum, ſi forte defecerit, cum quo ducere collo aratra conſueuit. Et ego te frater non requiram? aut poßim vnquam obliuiſci tui, cum quo vitæ huius ſemper aratra ſuſtinui? Labore enim inferior, ſed amore coniunctior. Latus enim meum tuo latere ſepiebas, charitate, vt frater: cura, vt pater: ſolicitudine, vt ſenior: reuerentia, vt iunior. Apud Abrincas, depoſitio ſancti Sinerij, eiuſdem ciuitatis epiſcopi & confeſſoris. In Germania, monaſterio Andelaba, depoſitio ſanctæ Richardis imperatricis, coniugis Caroli Craßi, & virginis.* ¶ *Die decima octaua, ſancti patris Eumenij, epiſcopi Gortynæ, thaumaturgi.*

¶ ¶ *Bergis,* P *glorioſa tranſlatio corporis ſanctiſsimi* noſtri *patris**, *Vuinoci abbatis.*

ANNOTATIO.

poſt epiſt. 32. 1 Euſtorgij meminit Ambroſius ad Auxentium de non tradendis baſilicis: vbi eum ob multa quæ fidei cauſa paſſus eſt, confeſſoris nomine honorat. Tunc enim confeſſoris nomen ſtrictius accipiebatur, quàm modò.

19. Sep. ç Decimo tertio Calendas Octobris, luna
8. 19. 30. 11. 22. 3. 14. 25. 6. 17. 28. 9. 20. 1. 12. 23. 4. 15. 27

In

IN Neapoli Campaniæ, ſanctorum, Ianuarij,
Beneuentanæ ciuitatis epiſcopi, Feſti & Procli
diaconorum, Deſiderij, Eutychi & * Acuti. qui al. Achatij
poſt vincula & carceres, capite cæſi ſunt in ciuita-
te Puteolana, ſub Diocliciano principe. Item in
Palæſtina, ſanctorum martyrum Pelei & Nili epiſ- 1
coporum. qui tempore perſecutionis, cum plurimis
clericis, pro Chriſto igne conſumpti ſunt. Apud
Nuceriam, natalis ſanctorum martyrum, Felicis &
Conſtantiæ. qui ſub Nerone paſsi ſunt. In terri-
torio Lingonicæ ciuitatis, † Sequani presbyteri. al. Sigo-
Treueris, ſancti Mileti epiſcopi. Meſſanæ in freto nis
Siculo, ſanctorum Nicandri abbatis, & ſodalium, Grego- Turon. de
rij, Petri, Demetrij, & Eliſabethæ. qui ſub quodam ſpecu conf. c.88.
ſolitarij vixere, inediam, ſitim, æſtum, & algorem, pro
Chriſto tolerantes, vbi pariter in pace quieuerunt.
Turonis, ſancti Euſtochij † epiſcopi, magnarum virtu- Gr. Tu. lib.
tum viri. Die decima nona, ſanctorum martyrum, Tro- 2. hiſt. cap. 1
phimi, Sabbatij, & Dorymedontis. Ciuitate Metis, lib. 10. cap.
*ſancti Goerici, epiſcopi & confeſſoris. * qui vitæ ſancti-* 31. Vita Ar-
tate fuit admirabilis, & omnibus ſibi commiſsis amabilis. nulfi to. 3.
Bede.

ANNOTATIO.

1 De Peleo & Nilo, Euſebius lib. 8. hiſtoriæ eccl. cap. 25. & 22.
interprete Chriſtophorſono, cap. 14. Rufini.

Duodecimo Calendas Octobris, Luna 20 Sep. D

9. 20. 1. 12. 23. 4. 15. 26. 7. 18. 29. 10. 21. 2. 13. 24. 5. 16. 28

ROmæ, temporibus Adriani imperatoris, paſsio
ſanctorum Euſtachij, cognomento Placidi, & 1
vxoris eius, cum filijs. quorum miri actus leguntur.
In Cyzico, natalis ſanctorum martyrum, Fauſtæ 2
virginis & Euilaſij, ſub Maximiano imperatore.
quam idem Euilaſius, cum eſſet primus palatij, iuſ-
ſit primo dehoneſtari, ſuſpendi, torqueri, ac quaſi
lignum

lignum ſecari mediam. Sed poſtea credens & ipſe in Chriſtum, ſimul cum Fauſta agonizatus eſt. Ciuitate Corduba, beati Eulogij presbyteri, ob Chriſti martyrium decollati. In Phrygia, ſanctorum, Dionyſij & Priuati. [1] *Item eodem die, vigilia ſancti Matthæi, Apoſtoli & Euangeliſtæ.*

¶ *Ipſo die in cœnobio Soncgias, P tranſlatio beati Vincentij. Elnone, eleuatio corporis ſancti Amandi epiſcopi & confeſſoris. Cuius corpus, poſt centum quinquaginta annos á tranſitu, integrum inuentum eſt: atque de ore eius geminis ab inuentore dentibus ablatis, ſtillæ ſcribuntur fluxiſſe cruoris.*

ANNOTATIONES.

1 De Euſtathio verba Vſuardi ex 3. die Nouembris huc tranſtuli propter vſum Romanum. Omiſi etiam, Romanum martyrologium inſecutus, nomina vxoris & prolium. Vſuardus enim habebat (vxoris eius Theoſpis, cũ filijs, Agapio & Theoſpito) Sed Metaphraſtes nominat vxorem, Theopiſten: filium, Theopiſtum. Vnde colligo nomina hæc eos in baptiſmo accepiſſe, & in Vſuardo corrupte legi. Porro ex miris actibus Euſtathij Placidi, citat Damaſcenus lib. 3. de imaginibus, ipſius conuerſionem per imaginem crucifixi inter cornua cerui. Et parum a Ms. actibus differt Metaphraſis Simeonis, 20. Septembris.

2 De Fauſta & Euelaſio plenius Beda, pleniſsime Metaphraſtes, die 6. Februarij, to. 1. Surij.

21. Sept. E Vndecimo Calendas Octobris, luna

10. 21. 2. 13. 24. 5. 16. 27. 8. 19. 1. 11. 22. 3. 14. 25. 6. 17. 29

1 NAtalis beati MATTHAEI Apoſtoli & Euangeliſtæ, qui apud Aethiopiam prędicans, martyrium paſſus eſt. Huius Euangelium Hebræo ſer-
2 mone conſcriptũ, ipſo reuelante, tempore Zenonis
3 imperatoris inuentũ eſt. Eodem die, via Claudia, viceſimo milliar[illegible] ab Vrbe, paſsio ſancti Alexandri epiſcopi, qui pro fide Chriſti ſub Antonino imperatore, vincula, fuſtes, equuleum, lampades ardẽtes, vngula-

vngularum laniationem, beſtias, ac fornacis flammas ſuperans, tandem gladio vitam adeptus eſt glorioſam. *Cui papa Damaſus condignam faciens cryptam, illic eum ſexto Calendas Decembris tranſpoſuit; quando & feſtiuitatem ei indixit. Vbi & paſsio eius annotata eſt* †. Item Romæ, ſancti Pamphili martyris. *Apud Adonem late ea geſta.*

Apud Conſtantias, inferioris Normanniæ, beati * *Laudi, primi præfatæ vrbis epiſcopi. cuius vita miraculis floruit: & mors ipſius nihilominus pretioſa in conſpectu Domini fuit. Truncinij iuxta Gandauum,* P *paſsio ſancti Gerulphi martyris.* g *Die vigeſima prima, ſancti Apoſtoli Codrati in Magneſia.* *r Laudonis*

¶ q *Criſpinij,* P *eleuatio & remotio corporis beatiſsimi patris* * *Landelini, ab Odone Cameracenſi epiſcopo.* *noſtri*

ANNOTATIO.

1 De Matthæo, Matt. 9. Mar. 2. Lucæ 5. Hier. de viris illuſtribus cap. 4. Euſebius lib. 3. cap. vlt. & 18. quod eſt in Rufino 24. item lib. 5. cap. 8. & 10. Iſidorus de patribus. Ado in martyrologio. Metaphraſtes tomo 5. & 7. Aloyſij. Clemens Alex. lib. 2. pædagogi cap. 1. Eckius in homil. de S. Matthæo ſcribit Nicolaum quintum quinque millia ducatorum ei promiſiſſe qui Euangelium Matthæi in Hebræo ſibi adferret.

Decimo Calendas Octobris, Iuna 22. Sept. F

11. 22. 3. 14. 25. 6. 17. 28. 9. 20. 2. 12. 23. 4. 15. 26. 7. 18. 1

IN Gallijs, ciuitate Seduno, loco Agauno, natalis ſanctorum martyrum Thebæorum, Mauritij, Exuperij, Candidi, Victoris, cum ſocijs eorum, ſex millibus ſexcentis ſexaginta ſex. qui ſub Maximiano paſsi pro Chriſto, glorioſiſsime coronati ſunt. 1
b *Victor vero martyr, nec legionis eiuſdem fuit, neque miles, ſed emeritæ iam militiæ veteranus. Hic cum iter agens, incidiſſet in hos qui paſsim epulabantur, læti martyrum ſpolijs, atque ab his ad conueſcendum inuitatus, deteſtatus conuiuas, ab eis iugulatus eſt, ac cæteris martyribus* *Eucherius cap. 12.*

tyribus honore coniunctus. At vero beatiſſimorum martyrum corpora, poſt multos paſſionis annos, ſancto Theodolo epiſcopo reuelantur, & in honore eorum baſilica ʳ Antrāni *honeſte componitur.* Apud Baioariam, ſancti † Emmerami, epiſcopi & martyris. ᵇ *Cui ſingulariter* 2 *omnia membra abſciſa ſunt.* ʳ *Huic crimen ſtupri imputatum eſt*, ac proinde mortis diſcrimen patienter pertulit. In pago Pictauenſi, ſancti Florentij, preſbyteri & confeſſoris. In territorio Bituricenſi, ſancti Siluani confeſſoris. *Ciuitate Lauduno clauato, depoſitio ſanctæ Salabergæ abbatiſſæ. quæ in lege diuina erudita, vigilijs, & orationibus, atque ieiunijs, aſſidue vacans, virtutum & miraculorum gratia illuſtrem conuerſationem duxit. In pago Tornodorenſi, beati Ioannis abbatis.*

De Ioan. Gr. Tur. de glo. conf. cap. 87.

ANNOTATIONES.

1 . De Mauritio & Thebæis. Sigebertus Gemblacenſis de viris illuſtribus cap. 159. Marbodus, Redonenſis epiſcopus, ſcripſit metrice paſsionem Thebæorum, quaſi pedibus vadens in ſententiam Eucherij Lugdunenſis epiſcopi. qui eam vrbana proſa ſcripſerat ad Siluium epiſcopum. Vterq; eſt Gemblaci. Ibidem extant etiam libri tres Sigeberti Gemblacenſis. quorum initium eſt, Martyribus roſeas Thebæis ferre coronas. Hymnus Fortunati in eoſdem, eſt inter poëtas eccleſiaſticos.

2 De Emmeramo, verba Vſuardi omiſit Romanum Martyrologium, clariora ſubſtituens. Niſi enim benigne interpreteris, crudius aut durius dictum eſt, Hic crimen ſtupri a quodam commiſſum, ſibi cauſa Chriſti imputari ſuaſit.

23. Sep. G · Nono Calendas Octobris, luna

12.23.4.15.26. 7.18.29.10.21. 3.13.24.5.16. 17.8.19.2

Pontificale cap. 2.

NAtalis beati Lini papæ. qui poſt beatum Petrum Apoſtolum Romanam eccleſiam tenuit annis duodecim, & martyrio coronatus, ſepultus eſt in Vaticano. In Campania, natalis beati Soſij, diaconi Meſenatæ ciuitatis. Hic cum tempore quodam Euangelium legeret in eccleſia præfatæ vrbis, præ-

præſente epiſcopo Ianuario, vidit ſubito idem epiſcopus de capite eius flammam exurgere, & pronunciauit eum martyrem futurum. Et non poſt multos dies, cum eſſet annorum triginta, martyrium cum eodem epiſcopo, capitis detruncatione ſuſcepit. Eodem die, ſanctę Theclæ virginis,[a] *primæ martyris*, de Iconio ciuitate. quæ in confeſsione Chriſti ignes ac beſtias deuicit, ac poſt multa certamina, ad doctrinam multorum veniens Seleuciam,[b] *cum duplici corona, virginitatis & martyrij*, requieuit in pace. In territorio ciuitatis Conſtantiæ, ſancti Paterni, epiſcopi & confeſſoris. *Item Romæ, ſancti Liberij, papæ & confeſſoris.* ¶ *Eodem die, Paxentij martyris. cuius corpus honoratur & colitur in conuentu diui Martini de campis, Pariſiis.* 1 2

¶ P *In Gemblaco, eleuatio corporis ſancti patroni* [a] *noſtri Guiberti, confeſſoris Chriſti, in miraculis præclari.* 3

[b] Secunda aſſumptio ſanctæ Mariæ Virginis. 4

ANNOTATIONES.

1 Theclæ primæ martyris multi meminerunt. vt, Ambroſius lib. 2. de virginibus, epiſt. 7. & 82. Chryſoſt. homil. 35. in Acta. Nazianzenus oratione 30. 14. & 13. Epiphanius hæreſi 78. Seuerus vitæ Martini lib. 2. cap. 16. Auguſtinus lib. 30. contra Fauſtum cap. 4. Fortunatus pluribus locis. Cyprianus in precibus fuſis in die martyrij. Nicephorus libro vnico Anno 492. & alij. Liber autem qui appellatur actus Theclæ & Pauli, inter apocryphos numeratur, à Gelaſio & 70. epiſcopis, ac antea ab Hieronymo. *In catalogo*

2 De Liberio Pontificale cap. 37. & recentiores. vt, D. Cardinalis Hoſius contra Brentium libro 2. Onuphrius in Platinam. Copus dialogorum lib. 1. cap. 8. *c. de Luca.*

3 De Guiberto. Habet Gemblacum relationem miraculorum ſancti Guiberti à deceſſu eius vſque ad eleuationem, & canonizationem. quæ contigit circa Annum 1099.

4 De ſecunda illa aſſumptione, ſcribit Ioannes Beletus in Rationali diuinorum Officiorum, cap. 146. Mulier quædam religioſiſsima, appellata Eliſabeth, quæ etiam nunc in viuis eſt, habitatque in finibus Saxoniæ, ait † ſibi eſſe reuelatum, quod *lib. 4. c. 1.*

circiter

circiter dies quadraginta aſſumptum fuerit corpus poſt aſſumptionem animæ. De qua re opuſculum quoddam compoſuit; ſed non eſt in Romana eccleſia comprobatum. Ex hac igitur, aut ſimili annotatione, cuidam placuit Bedæ adijcere ſecundam aſſumptionem Virginis Mariæ.

24.Sep.A Octauo Calendas Octobris, luna

13.24.5.16.27. 8.19.30.11.22. 4.14.25.6.17. 28.9.20.3.

Luc.1. CONceptio ſancti Ioannis Baptiſtæ, & *glorioſi prophetæ, & præcurſoris.* Et in Auguſtoduno, ſancti Andochij presbyteri, Thyrſi diaconi, & Felicis. qui à beato Polycarpo epiſcopo ab Oriente directi ad docendam Galliam, ſub Aureliano principe ſunt glorioſiſsime coronati. Siquidem flagellis cæſi, in vltimo tota die inuerſis manibus ſuſpenſi, & in ignem miſsi, ſed non combuſti, tandem vectibus colla feriuntur. *Aruernis, depoſitio ſancti Ruſtici* Turon.l.2. hiſt.cap.13 *epiſcopi* †. *Item in Hungaria, ſancti Gerardi, epiſcopi & martyris.* ¶ *In territorio Beluacenſi, ſancti Germari abbatis.*

¶ *Cameraci, eleuatio ſancti Gaugerici, epiſcopi & confeſſoris.*

25.Sept.B Septimo Calendas Octobris, luna

14.25.6.17.28. 9.20.1.12.23. 5.15.26.7.18. 29.10.21.4

Luc.24. NAtalis beati Cleophæ. quem tradunt apud caſtellum Emmaus, in eadem domo, in qua menſam Domino præparauerat, pro confeſsione illius à Iudæis occiſum, & glorioſa memoria ſepultum. In ciuitate Ambianenſium, beati Firmini epiſcopi. qui ſub præſide Rictiouaro, poſt varia tormenta, capitis decollatione martyrium ſumpſit. Apud Lugdunum, depoſitio ſancti Lupi epiſcopi, ex anachorita. Ipſo die, ſancti Herculani militis. qui in paſsione Alexandri epiſcopi legitur †. Apud Adonem 6. Idus Dec.

Antiſio-

Antiſiodori, ſancti Aunarij epiſcopi & confeſſoris. *r Item Bleſis, ſancti Solennis epiſcopi. b Hic hominem à natiuitate cæcum & ſurdum, oſculatus eſt, & ſtatim ſanum reddidit. Hic etiam Carnotenſium epiſcopus, Ludouicum regem, cum trecentis ſeptuaginta nobilibus, ſacro fonte regenerauit. ſicq; Dei ſanctus, tres olympiades gerens in epiſcopatu, migrauit ad Dominum. ¶ Eodem die, ſancti Principij, Sueßionenſis epiſcopi, fratris beati Remigij. Cuſantiæ in territorio Biſontino, depoſitio beati Hermenfredi, abbatis & confeſſoris. In Glaſconia, depoſitio ſancti Ceolfridi, abbatis & confeſſoris.* 1

ANNOTATIO.

1 De Ceolfrido, ex catalogo ſcriptorum Brytanniæ. Vuichbertus Deirus ex Angloſaxonia natus, ſcripſit vitam Ceolfridi abbatis ad Gregorium ſecundum Pontificem maximum. Vixit An. 724. Beda poſt finem hiſt. eccl. Scripſi hiſtoriam abbatum monaſterij, in quo ſupernæ pietati deſeruire gaudeo, Benedicti, Ceolfridi, & Vuertberti, in libellis duobus.

Sexto Calendas Octobris, luna 26. Sep. C

15. 26. 7. 18. 29. 10. 21. 2. 13. 24. 6. 16. 27. 8. 19. 30. 11. 22. 5

NAtale ſanctorum martyrum, Cypriani epiſcopi, & Iuſtinæ virginis. 1 quorum Iuſtina multa pro Chriſto perpeſſa, ipſum quoque Cyprianum, cum eſſet magus, & magicis ſuis artibus eam dementare conaretur, conuertit ad Chriſtũ. cum quo poſtea iam epiſcopo & nobili doctore facto, martyrium ſumpſit. Horum corpora poſtmodum à Chriſtianis Romam delata ſunt. Ciuitate Albano, Sancti Senatoris. *r Romæ, ſancti Euſebij, epiſcopi & confeſſoris.* De Euſeb. Pontificale c. 32.

¶ g Die vigeſima ſexta, tranſitus ſancti Apoſtoli & Euangeliſtæ Ioannis theologi.

ANNOTATIO.

1 Cypriani & Iuſtinæ geſta extant Ms. & apud Metaphraſten.

27.Sep.D Quinto Calendas Octobris, luna

16.27.8.19.30. 11.22.3.14.25. 7.17.28.9.20 1.12.23.6

1 APud ciuitatem Aegeam, natalis ſanctorum martyrum Coſmæ & Damiani. qui *pecuniæ abſtinentia & miraculis clari*, ſub perſecutione Diocletiani poſt multa tormenta, vincula, & carceres, poſt mare, & ignes, crucem, lapidationes, & ſagittas, diuinitus ſuperatas, capite plectuntur. Referuntur etiam paſsi in eorum collegio tres fratres, germani eorundem: id eſt, Anthimus, Leontius, & Euprepius. Eodem die, ſanctorum fratrum, Adulphi & Ioannis. qui apud Cordubam ciuitatem pro Chriſto coronati ſunt. Caſtro Seduno, ſancti Florentini. qui vna cum beato Hilario, poſt abſciſionem linguæ, gladio iuſſus eſt feriri. *Pariſiis eodem die, ſancti Elzearij confeſſoris, de tertio Ordine ſancti patris Franciſci. Eodem die, ſancti Ceranni confeſſoris, & epiſcopi Pariſiorum ciuitatis. Lætijs, natale ſanctæ Hiltrudis virginis. quæ amore Chriſti ſponſum in terris fugiens, ei quem elegerat, viriliter adhæſit, bonúmque propoſitum laudabili fine concluſit. Die vigeſima ſeptima, ſancti martyris Calliſtrati, & ſociorum eius.*

De Calliſt. Metaph.

¶ *Ciuitate Sagienſi, dedicatio baſilicæ præfatæ vrbis, per diœceſim vbilibet celebranda.*

ANNOTATIO.

1 De Coſma ac Damiano latius Ado Treuerenſis, librum miraculorum citat ſeptima Synodus, actione 4. Metaphraſtes habet Nicetæ philoſophi encomium ſanctorum & mirabilium rerum effectorum, Coſmæ & Damiani. qui dicuntur Anargyri, quia gratis & ſine argento medebantur. De eiſdem Gregor. Turonenſis in gloriam martyrum cap. 98. & Procopius libro 1. de ædificijs Iuſtiniani.

28.Sep. E Quarto Calendas Octobris, luna

17.28.9.20.1. 12.23.4.15.26. 8.18.29.10.21. 2.13.24.7.

Apud

APud Toloſam, ſancti Exuperij epiſcopi & cõfeſſoris. qui beatus vir, quantum ſibi extiterit parcus, quantumque alijs largus, ſanctus Hieronymus memorabili proſecutus eſt relatu. Romæ, natalis ſancti Stactei. Ciuitate Ianuis, ſancti Saloni epiſcopi & confeſſoris. [r] *Eodem die, ſancti Vuenceſlai martyris, regis Bohemorum, ſanctitate & miraculis glorioſi.* ¶ *Qui valde in Christi religione deuotus extitit, adeo vt oblitus dignitatis ſui primatus, tempore meßis & vindemiæ ipſe meteret, & vindemiaret, quod in ſacrificiales hoſtias ſacerdotum manibus offerretur.* Antiſiodoro, *depoſitio ſancti Alodij epiſcopi.* [b] *In Germania, ſanctæ Liobæ virginis. quæ de Britannia à ſancto Bonifacio archiepiſcopo aduocata, vt famulas Dei in monaſterijs Germaniæ diuinis Scripturis inſtrueret, multa miracula viuens fecit: imo poſt obitum, in monaſterio Fulda, iuxta decretum ſancti Bonifacij ſepulta, non paucis miraculis claret.* g *Die vigeſima octauo, ſancti patris & confeſſoris Charitônis.* 1 2

De Charitone Metaphraſt.

ANNOTATIONES.

1 De Exuperio, Hieronymus presbyter epiſtola 4. ad Ruſticum, 11. ad Ageruchiam, & initio libri 1. & 2. in Zachariam: Scribit ei Innocentius primus epiſtolam 2.

2 De Lioba. Mogo monachus & presbyter in ſchedulis collegerat vitam Liobæ, ex relatu quatuor eius diſcipularum. Quo morte præuento, quidam iubente Rabano, eandem ex huius ſchedulis ornate conſcripſit. Eſt Ms.

Tertio Calendas Octobris, luna 29.Sep. F

18.29.10.21.2. 13.24.5.16.27. 9.19.1.11.22. 3.14.25.5

IN monte Gargáno, venerabilis memoria beati archangeli MICHAELIS. vbi ipſius conſecrata nomine habetur eccleſia †, vili facta ſchemate, ſed cœleſti prædita virtute. [b] *Romano ſiquidem Pontifice, & Sipontino epiſcopo de conſecratione loci ipſius quæ-* 1

rentibus, ac propterea triduanum ieiunium cum ciuibus celebrantibus, nocte ieiunij ſuprema ſanctus Michael epiſcopo Sipontino per viſionem apparens monuit, vt intrarent eccleſiam, quam ipſe dedicauit, & Miſſas ibi iuxta morem agerent. Innumera quoque ibi præſtãtur beneficia per ſanctorum archangelorum merita. In Thracia, ſanctorum, Eutychi, Plauti, & Heracleæ. Antiſiodoro, ſancti Fraterni, epiſcopi & confeſſoris.

Eodem die, in Mediolacenſi, monaſterio iuxta Treuirim, natale ſancti Loutwini, archiepiſcopi & confeſſoris eiuſdem antedictæ ciuitatis. Trecas, beati Vrſionis monachi. De Cyriac. Metaph. ¶ *Die vigeſima nona, ſancti patris Cyriaci anachoritæ.*

¶ *P Ipſo die, inuentio corporis ſancti Giſleni, epiſcopi & confeſſoris.*

ANNOTATIO.

1 De Michaële, Dan. 10, 12. Iudæ b. Apoc. 12. item ſermones Bernardi, Damiani, &c. Hiſtoria dedicationis eſt, in Adone, & homiliario Doctorum. De Michaëlij miraculis Sozom. lib. 2. cap. 2. Habet & Metaphraſtes quædam, & apud eum Pantaleon. De Angelis præclare ſcripſerunt multi recentiores.

30. Sep. G Pridie Calendas Octobris, luna

19. 1. 11. 22. 3. 14. 25. 6. 17. 28. 10. 20. 2. 12. 23. 4. 15. 26. 9

1 IN Gallijs caſtro Solodoro, paſsio ſanctorum martyrum, Victoris & Vrſi, ex glorioſa legione Thebæorum. qui primo diris ſupplicijs excruciati, ſed cæleſti ſuper eos lumine coruſcante, ruentibus in terram miniſtris, erepti ſunt. Deinde in ignem miſsi, ſed in nullo penitus læſi, nouiſsime gladio conſummati ſunt. Eodem die, apud Bethlehem

2 Iudæ, depoſitio beati Hieronymi presbyteri. qui *r omnium literarum ſtudia adeptus, atque probatorum monachorum imitator factus*, obijt anno ætatis ſuæ nonageſimo octauo, menſe ſexto. Ciuitate Placentia, ſancti

ſancti Antonini confeſſoris. ʳ Eodem die, *ſanctæ Sophiæ viduæ.* ꝗ *Babenbergæ, ſancti Othonis, epiſcopi & confeſſoris. qui conuertit Pomeranos. In Anglia, ſancti Honorij, archiepiſcopi Cantuarienſis. Catalaunis, depoſitio ſancti Leudomiri, epiſcopi & cõfeſſoris. de quo canitur, Leudomire pater, famulis ſuccurre potenter, Vt ſani viuant, æternaq; munera quærant. Aquiſgrani,* ᵖ *eodẽ die, feſtiuitas ſancti Leopardi martyris.* ᵹ *Die trigeſima, ſacroſancti martyris Gregorij, in magna Armenia.* 3 4 Reſponſorio 9. De Greg. Metaph.

¶ ꝗ *Pariſiis, ſolennitas ſanctarum noſtræ redemptionis reliquiarum, ibidem in ſacra capella regia, à beatiſſimo Ludouico honorifice reconditarum. Atrebati,* ᵖ *tranſlatio corporis ſancti Vedaſti, de loco ſepulturæ eius, in eum quo nunc requieſcit. Tranſtulerunt autem eum beati confeſſores Autbertus & Audomarus. In Andaino monaſterio, tranſlatio corporis beatiſſimi Huberti, Tungrenſis epiſcopi, & confeſſoris. quando à beatæ memoriæ Vulcando epiſcopo, eius ſacra oſſa à Leodio ad locum Andainum ſunt tranſlata, anno Dominicæ incarnationis octingenteſimo viceſimo quinto. Vbi miraculorum gloria eius declarantur merita, & fidelium deuotione ipſius celebrantur beneficia.*

ANNOTATIONES.

1 De Victore & Vrſo, ſanctus Eucherius epiſcopus Lugdunenſis, vitæ Thebæorum cap 13. & liber 11. hiſtoriæ Francorum, Gregor. Turonenſi adiunctus, cap. 22.

2 Hieronymi vitam falſo àntea ab Eraſmo, alijsque relatam, & maiori ex parte ignoratam, ex eius ſcriptis fideliter collectã, primus edidit Marianus Victorius Reatinus, Romæ excuſus, cum epiſtolis Hieronymi.

3 De Othone, ex Bruſchio de monaſterijs Germaniæ. Vitam Othonis quatuor libris conſcripſit Andreas, abbas extra Babembergam, ad Boguſlaum principem Pomeranorum, circa annum 1500.

4 De Honorio Beda lib. 2. hiſtoriæ cap. 18. & obiter in præcedentibus, lib. 3. cap. 20.

OCTOBER HABET
DIES XXXI.

1. Oct. A Calendis Octobris, luna

20.2.12.23.4. 15.26.7.18.29. 11.21.3.13.24. 5.16.27.10

ROmæ, natalis beati Areti martyris, & aliorum quingentorum quatuor. Tomis ciuitate, ſanctorum, Priſci, Creſcentis, & Euagrij. Apud prouinciam Luſitaniam, ciuitate † Oliſepona, ſanctorum martyrum Veriſsimi, Maximæ & Iuliæ ſororum. Eodem die, tranſlatio ſanctorum confeſſorum, Germani &

al. Vlyſbona,

1 Remigij. quorum prior Antiſiodorenſem: alter vero Rememſem gubernauit eccleſiam. Ciuitate Tornaco, paſsio ſancti Piatonis presbyteri. qui cum beato † *Quintino*, eiusque ſocijs, ab vrbe Roma Galliã prædicationis cauſa expetijt, ac poſtea, conſummato martyrio migrauit ad Dominum. In

Dionyſio

2 portu Ganda, ſancti Bauonis confeſſoris. *cuius geſta*
3 *habentur.* Ciuitate Treuiris, ſancti Nicetij epiſcopi, totius ſanctitatis viri.[b] *qui ab ipſo ortus ſui tempore mirabiliter clericus deſignatus eſt.* ¶ *Condato, ſancti Vuaſnulphi confeſſoris.* [b] *Item ſancti Fronti epiſcopi. cuius geſta miraculis plena conſcripta habentur.*

g *Die prima, ſancti Romani melódi.*

ANNOTATIONES.

1 Remigij natalis eſt 13. Ianuarij: hic tamen vitæ eius auctores indico propter Romanum Breuiarium. Sigebertus itaque Gemblacenſis in Chronicis Anno 857. Hincmarus, ait, Remorum archiepiſcopus, in Francia claret, qui vitam ſancti Remigij ſcripſit: Item, de viris illuſtribus cap. 100. Et ſecundum legem hiſtoriæ nec illa prætermiſit, quæ vulgata relatione didicit. Eſt to. 1. Surij. Extat etiam Ms. vita eius, per Fortunatum epiſcopum Pictauenſem, quam ſcripſit iuſſu Egidij, epiſcopi quarti poſt

Remi-

Remigium. Cuius Hincmarus meminit in præfatione. De Remigio multa quoque ſcribit Albinus in vita ſancti Vedaſti, vbi vocatur Remedius. & Greg. Turonenſis lib.2 hiſt. cap.31. &c. De tranſlatione hodierna Hincmarus to.1. Surij, pag.300. & ſeq.
1 Bauo valde celebris eſt apud noſtrates, Gandenſium & Harlemenſium patronus. Vitam habemus, quam Theodoricum ſancti Trudonis abbatem, tempore S. Bernardi, vrbaniori ſtylo melioraſſe, ſcribit eorundem contemporaneus Sigebertus, de viris illuſtribus, cap. penultimo. Pandectæ notant etiam de Bauone cantum nocturnalem Remigij. Sed & nuperrime hiſtoria ſancti Bauonis pulchre conſcripta eſt primis octo diebus Octobris, & ipſis Calendis Auguſti, in Officio † de Sanctis Gandenſis eccleſiæ. *impreſſo anno 72.*
3 Nicetij Treuirenſis vitam ſcribit Gregorius Turonenſis de vita patrum cap.17. de gloria confeſſorum cap. 94.

Sexto Nonas Octobris, luna 2. Oct. B

21.3.13.24.5. 16.27.8.19.1. 12.22.4.14.25. 6.17.28.11

Apud Nicomediam, natalis ſancti Eleutherij, cum alijs innumeris. quorum iubente Diocltiano ſæuiſsimo imperatore, alij gladijs obtruncabantur, alij ignibus concremabantur. Sed horum primus Eleutherius, cum cruciatus diu per torméta ſingula, validior redderetur, martyrium victoriæ ſuæ ignibus, velut aurum examinatus, compleuit. *Lege Euſebiu l.8. hiſt. cap.5.6.*

In territorio † Atrebatenſi, *villa Siricinio*, paſsio ſancti Leodegarij Auguſtodunenſis epiſcopi. quem varijs iniurijs, & diuerſis ſupplicijs, afflictu, Ebroinus maior domus regiæ, interfecit. *al. Adartenſi* 1 [r] *Eodem die, ſancti Gerini martyris †, fratris beati Leodegarij.* In *Antiochia, Primi, Quirilli & Secundarij.* P *Andaino monaſterio, natalis beati Beregiſi abbatis. Hic ex Condustro pago Auſtraſiorum oriundus, Hasbanij, intra monaſterium ſancti Trudonis literis eſt eruditus. Cúmque ſublimatus in comitatu Pipini iunioris, ſolitariam vitam deſiderabat attentius, contigit Plectrudem eiuſdem principis coniugem, tranſitum habuiſſe per ſaltum Arduennenſem:* *Ado Anno 696. Vrſinus in vita Leodegarij*

& ecce chartulam inter ſaxa decidentem reſpicit, in qua continebatur locum illum à Deo electum, multáſque inde animas fidelium dirigendas in cælum. Beregiſus vltro ſe offerens, locum ſuſcipit, ſtirpat, monaſterium cōſtruit, & multos ſuo exemplo ad bene viuendum ibidem collegit.

¶ *Eodem die, ſancti Sereni confeſſoris. In Anglia, ſancti Thomæ, Herefordenſis epiſcopi & confeſſoris.*

¶ *Aßiſij, tranſlatio ſanctæ Claræ virginis. Morinis, oſtenſio ſancti Maximi epiſcopi Rhegienſis, & cōfeſſoris.*

ANNOTATIO.

1 Leodegarij vitam, paſsionem & tranſlationem, deſcripſit Vrſinus ad Anſoaldum Pictauorum epiſcopum, & alius iuſſu Erminarij Auguſtodunenſis epiſcopi, ſecundi poſt Leodegariū. Extant Ms. Portio corporis quieſcit in Bronio.

3. Oct. C Quinto Nonas Octobris, luna

22.4.14.25.6. 17.28.9.20.1. 13.23.5.15.26. 7.18.29.12

Beda l. 5. hiſt. Angl. cap. 11.

APud antiquos Saxones, ſanctorum martyrum duorum Evvaldorum. † qui cum eſſent preſbyteri, & prædicare ibi Chriſtum cœpiſſent, comprehenſi ſunt à paganis, & occiſi. Ad quorum corpora noctu, multa diu lux apparens, & vbi eſſent, & cuius eſſent meriti, declarauit. Romæ ad vrſum pileatum, ſancti Candidi martyris. ¶ *Et in Bronio*
1 *monaſterio, natale & tranſlatio ſancti Gerardi abbatis. qui poſt militiam temporalem Chriſti tirocinio mancipatus, huius monaſterij extitit fundator deuotus, iuſsione beatorum Apoſtolorū Petri & Pauli. Hic poſtea auctore Chriſto fuit pater & abbas ter ſex cœnobiorum.* ¶ *In pago Dulcrimenſi, ſancti Iuuini confeſſoris. Moſonij, feſtiuitas beati Arnulphi martyris.*

¶ Natalis beati Dionyſij 8 *Areopagitæ.* qui poſt clariſsimam confeſsionem fidei, poſt grauiſsima tormentorum genera, glorioſo martyrio coronatus

eſt,

eſt, vt teſtatur Ariſtides, fide vir ſapientiaque mirabilis, in eo opere, quod de Chriſtiana religione compoſuit.

ANNOTATIO.

1 Gerardi vita habetur, ſcripta ad Gonterum abbatem Bronij, in patria Namurcenſi.

Quarto Nonas Octobris, luna 4. Oct. D

23.5.15.26.7. 18.29.10.21.3. 14.24.6.16.27. 8.19.1.13.1

IN *ciuitate Aßiſio, natale beati Franciſci confeſſoris, fundatoris Ordinis Minorum. Hic poſt multiplicationem mirabilem Ordinis, quem fundauit vbique terrarum diffuſum, in eodem viginti annis * cœlibem vitam ducens, de huius mundi miſeræ carnis ergaſtulo, ad cæleſtem patriam eſt deductus,* 1 *anno Dominicæ incarnationis milleſimo ducenteſimo vigeſimo ſexto. Cuius vitam inclytam, miraculis plenam, deſcribit Bonauentura.* Apud Corinthum, natalis ſanctorum, Criſpi & Caij. quorum meminit ſanctus Apoſtolus, Corinthijs ſcribens. b *Cuius Caij meminit idem Apoſtolus ad Romanos. Salutat vos, inquit, Caius hoſpes, meus & vniuerſæ eccleſiæ. Cuius & beatus Ioannes epiſtolam ſcribens, meminit ita, Senior Caio chariſsimo, quem ego diligo in veritate.* In Aegypto, ſanctorum Marci & Martiani fratrum, & aliorum cum eis innumerabilium †, non inferioris gloriæ vtriuſque ſexus, atque ætatis. Quorum alij poſt verbera, & diuerſi generis horribiles cruciatus, flammis traditi ſunt, alij in mare præcipitati, nonnulli etiam capite cæſi, plurimi inedia conſumpti, alij patibulis affixi, quidam etiam capite deorſum *preſſo, & pedibus in ſublime ſublatis, beatiſsimam paſsionis coronam meruerunt. Ciuitate Pariſijs, ſanctæ Aureæ virginis. *cuius corpus requieſcit in eccleſia ſancti Eligij prope palatium Pariſiis.* Itē Treuiris,

[Margin: 1; *forte cæ litem*; Act. 18. b; 1. Cor. 1.; Rom. 16.; 3. Ioan.; *De quibus 8. hiſt. eccl. cap. 8.*; *al.* verſo; a]

Thyrſi, & ſociorum eius, ſub Rictiouaro præſide. Bononiæ, ſancti Petronij, epiſcopi & confeſſoris. In pago Turonico, ſancti Quintini martyris. Virduni, ſancti Magdaluei, epiſcopi & confeſſoris eximij. § Die quarta, ſancti patris Hierothei, epiſcopi Athenarum.

ANNOTATIONES.

1 Franciſci vita per ſanctum Bonauenturam omnibus obuia eſt. Præter eum, vitam Franciſci conſcripſerunt Leo, Rufinus, & Angelus, ſocij beati Franciſci, anno 1247. ad Creſcentium generalem miniſtrum. Eſt Ms. Alexander in bulla de ſtigmatibus dicit Gregorium nonum in bulla Canonizationis multa miracula recenſere, diligenter examinata.

2 De Aurea, ſanctus Audoënus in vita Eligij lib. 1. cap. 17. lib. 2. cap. 53.

5. Oct. E Tertio Nonas Octobris, luna

24. 6. 16. 27. 8. 19. 1. 11. 22. 4. 15. 25. 7. 17. 28. 9. 20. 2. 14

APud Siciliam *Meſſanæ*, natalis ſanctorum martyrum, Placidi [r] *monachi, beatiſſimi Benedicti abbatis diſcipuli,* Eutychij, *Victorini, & Flauiæ eorum germanæ*, Donati, *Fauſtini, Firmati*, & aliorum triginta. *qui à Manucha pyrata, quem Abdala barbarus Hiſpaniæ rex miſerat, cruciati & perempti ſunt, anno ſalutis quingenteſimo quadrageſimo primo. Gordianus autem ſocius, qui pauidus ſeceſſerat, eorum paſſionem ſcripſit.* In Eumenia, beati Thraſeæ epiſcopi, apud Smyrnam martyrio conſummati. *cuius meminit quintus liber eccleſiaſticus.* In Gallijs, ciuitate Valentia, ſancti Apollinaris epiſcopi. cuius & vita virtutibus inſignis fuit, & mors nihilominus ſignis & prodigijs decoratur. Antiſiodoro, depoſitio ſanctorum germanorum, Firmati diaconi, & Flauianę virginis, *Deo ſacratæ. Item Treuiris, ſanctorum martyrum, Palmatij, & ſociorum eius, ſub Rictiouaro præſide. Budicæ, monaſterio diœceſis Padebornenſis, ſancti Meinulphi, diaconi & confeſſoris. Zamoræ, natalis ſancti Attilani*

1

Polycrates ca. 23. Euſ. 24 Rufini.

2

epiſcopi. quem Vrbanus ſecundus in Sanctorum numerum retulit. § *Die quinta, ſanctæ martyris Charitines.*

ANNOTATIONES.

1 Placidi & ſociorum martyrium ſcripſit Gordianus eiuſdem martyris famulus, iuſſu Iuſtiniani imperatoris, to. 4. Aloyſij. De eiſdem habet Leo Oſtienſis, in hiſtoria Caſsinenſis cœnobij, epiſtolam Siculorum.

2 Meinulphi hiſtoria habetur, quam Gobelinum ſcripſiſſe in indice quodam aſſeritur.

Pridie Nonas Octobris, luna 6. Oct. F

25. 7. 17. 28. 9. 20. 1. 12. 23. 5. 16. 26. 8. 18. 29. 10. 21. 3. 15

IN *Calabria, depoſitio ſancti Brunonis confeſſoris, primi inſtitutoris Ordinis Cartuſienſis.* Apud Capuam, natalis ſanctorum martyrum, Marcelli, Caſti, Aemilij, & Saturnini. Eodem die, beati Sagaris martyris, & epiſcopi Laodicenſis, qui vnus fuit de antiquis Pauli Apoſtoli diſcipulis. In Gallijs, ciuitate Agenno, natalis ſanctæ Fidis virginis & martyris. cuius exemplo beatus Capraſius ad agonem martyrij animatus eſt. *Eodem die, ſancti Romani, Antiſiodorenſis epiſcopi.* † *Romæ, ſanctæ Balbinæ virginis.* ¶ *In Gallijs, ſanctæ Emmiæ virginis, filiæ Clodouei regis, eximiæ ſanctitatis. Treuiris, innumerabium martyrum ſub Rictiouaro. qui à Chriſtianis ſepulti, immenſæ capacitatis puteum impleuerunt: ſuper quem poſtea ædificatum eſt ſancti Maximini monaſterium.* 1 2

ANNOTATIONES.

1 De Brunone Petrus Sutor de vita Carthuſiana lib. 2. cap. 7. Vitam beatiſsimi patris noſtri Brunonis aperto ſermone edidit Franciſcus de Puteo Lugdunenſis, Iuris vtriuſque Doctor præſtantiſsimus, Prior maioris Carthuſiæ 33. Cuius diligentia beatus pater Bruno in Sanctorum numerum per Apoſtolicam Sedem repoſitus eſt. *impreſſam cũ operibus Brunonis.*

2 Sagaris aliqua fit mentio lib. 5. hiſt. eccl. cap. 23. Rufini 24. lib. 4. cap. 25. Rufini 26.

Nonis

7.Oct. G. Nonis Octobris, Iuna

26.8.18.29.10. 21.3.13.24.6. 17.27.9.19.1. 11.22.4.16

Pontificale cap. 35. ROmæ via Appia, depoſitio ſancti Marci papæ. Apud prouinciam, quæ nuncupatur Auguſta
1 Euphrateſia, ſanctorũ martyrũ Sergij & Bacchi, ſub Maximiano imperatore. Quorum Bacchus [b] *primicerius ſcholæ gentilium*, tãdiu eſt neruis crudis cæſus, quo adusque totus corpore diſceſſus, in cõfeſsione Chriſti emitteret ſpiritũ. Sergius vero [b] *ſecundicerius eiuſdem ſcholæ*, clauatis cothurnis pedibus indutus, cum in fide fixus maneret, data ſententia iuſſus eſt decollari. Item apud eandem prouinciam, ſanctæ Iuliæ virginis. quæ ſub Martiano præſide martyriũ conſummauit. Eodem die, ſanctorum martyrum, Marcelli & Apuleij. qui per Apoſtolum Petrum relicto Simone, Apoſtolicæ doctrinæ ſe tradiderunt, ac poſtmodum ſub Aureliano conſulari, martyrij coronam reportauerunt, ſepulti non longe ab vrbe Roma. [r] *Apud Paduam ciuitatem, ſanctæ Iuſtinæ virginis & martyris* †. ¶ *In pago Remẽſi, vico qui vocatur*
Scardeo. pag. 117. *Buxiolus, depoſitio ſancti Helani, preſbyteri & confeſſoris. Bituricas, Auguſti presbyteri, & confeſſoris.*

¶ *Carnoti, inuentio corporis ſancti Caletrici ipſius ciuitatis epiſcopi. Romæ, in eccleſia ſancti Petri canonizatio beatæ Birgittæ viduæ, per Bonifacium nonum, pontificatus ſui anno ſecundo. Qui ſolennem edidit libellum* †, *quo dictam Chriſti ſponſam, tanquam viduam ſanctam, in eccleſia Chriſti, auctoritate Apoſtolica perpetuis temporibus præcepit venerari.*

Impreſſum cum reuelation. Birgittæ.

Tolozæ, inuentio ſanctorum confeſſorum, Siluij, Hilarij, & Honorati epiſcoporum, & Pappoli epiſcopi & martyris.

ANNOTATIO.

1 Sergij & Bacchi Geſta extant annotata, Legendæ parte 2. & apud Metaphraſtem. Item de Sergio, Euagrius hiſt. eccl. lib 4. cap. 27. lib. 6. cap. 20.

Octauo

Octauo Idus Octobris, luna 8. Oct. A

17.9.19.1.11. 22.4.14.25.7. 18.28.10.20.2. 12.23.5.17

NAtalis beatiſsimi Simeonis. qui in Euangelio Luc. 2. d
legitur Dominum ſuis ſuſcepiſſe in vlnis.
Apud Theſſalonicam, paſsio ſancti Demetrij mar- 1
tyris. Item ciuitate Hiſpali, ſancti Petri martyris.
In territorio Laudunenſi, ſanctæ Benedictæ, vir-
ginis & martyris. Ipſo die, ſanctæ Pelagiæ, quæ 2
† peccatrix appellatur. P: *Et in Humulcurt, ſanctæ* [r] pænitẽs
Valeriæ virginis. Item, depoſitio ſancti Amoris confeſ- 3
ſoris. ¶ *qui quieſcit in Beliſia monaſterio. In territorio
Senonico, ſanctæ Porcariæ, virginis & martyris. Apud
Rothomagum, beati Euodij, præfatæ vrbis epiſcopi, &
confeſſoris. In pago Blionenſi, ſanctæ Suſannæ virginis.
Treuiris, ſancti Metropoli, epiſcopi & martyris.
[r] Item, ſanctæ Reparatæ virginis.* P *Apud Dononium,* De Reparata Beda in Martyr.
ſolennitas ſanctæ Ragenfredis virginis.
¶ [r] *Eodem die, dedicatio eccleſiæ ſancti Marci Euan-
geliſtæ Venetijs.* ¶ *In Vualciodoro, tranſlatio ſancti
Eloquij, presbyteri & confeſſoris. Truncinij ex Me-
rendra,* P *aduentus ſancti Gerulphi martyris.*

ANNOTATIONES.

1 Demetrij huius vitam Anaſtaſius de Græco in Latinum tranſtulit, & imperatori Carolo obtulit, vt ſcribit Vincentius ſpeculi hiſtorialis lib. 12. cap. 150. Eſt in Rubra valle Ms. ad Carolum tertium. Habet eam Metaphraſtes quoque 26. Octobris.

2 Pelagiæ vitam ſcribit Iacobus diaconus Heliopoleos, tomo 2. Aloyſij, in vitis patrum, Alphabeto 17.

3 Amoris Aquitani vitam ſcripſit Egebertus diaconus, Ms. ad ſanctum Laurentium extra muros Leodienſes.

Septimo Idus Octobris, luna 9. Oct. B

28.10.20.2.12. 23.5.15.26.8. 19.29.11.21.3. 13.24.6.18

ABraham patriarchæ. Apud Pariſium, natalis 1
ſanctorum martyrum, Dionyſij epiſcopi, Ru- 2
ſtici

ſtici presbyteri, & Eleutherij diaconi. qui beatus epiſcopus à pontifice Romano in Gallias prædicandi gratia directus, ad præfatam vrbem deuenit, vbi per aliquot annos commiſſum ſibi opus fideliter proſequens, tandem à præfecto Feſcennino, vna cum ſocijs, gladio animaduerſus, martyrium compleuit. *Quorum corpora requieſcunt in cœnobio beati Dionyſij in Francia.* Apud Iuliam, via Claudia, ſancti Domnini martyris, ſub Maximiano. qui cum vellet perſecutionis rabiem declinare, protinus inſecutus, & nihilominus gladio transverberatus, glorioſe occubuit. r *Item, natale ſancti Giſlerij confeſſoris.* q *Eodem die Cameraci, via Atrebatenſi, feſtiuitas ſanctæ Ollæ virginis.* p *In pago Hainau, in loco qui tunc à circummanentibus pagenſibus nominabatur Vrſidongus, nunc Cella vocatur, natale ſancti Giſleni epiſcopi,*
3 *miræ ſanctitatis viri. Qui Athenienſium epiſcopus fuit, & pro Chriſto ipſum apicem terreni honoris relinquens, pauper fieri voluit, Romámque veniens cauſa viſendi principum Apoſtolorum limina, Petri & Pauli, ibi voce diuina iuſſus eſt, vt in Gallias properaret, ibidemq; oratorium conſtrueret Apoſtolorum Petri & Pauli, ac finem iſtius ærumnoſi, exilij præſtolaretur. Item eodem die, eleuatio corporis ipſius.* s *Die nona, ſancti patris Andronici.*

4 t Aquiſcincti, obitus Goſuini, abbatis beati. Qui rumores nec audiebat, nec referebat libenter.

ANNOTATIONES.

1 Abrahæ acta leguntur à Geneſi 11. vſque ad 25.

2 Dionyſij Areopagitæ vitam & agonem ſcripſerunt Michaël ſyngelus, incertus auctor Perionio interprete, Simeon Metaphraſtes citatum in Concilio Florentino, breuiter Ado in Martyrologio 7. Nonas Octobr. & Suidas in Dictionario. Præcipue autem Hilduinus abbas circa annum 824. ex Viſbio Dionyſij diſcipulo. Vnde Sigebertus de viris illuſtribus cap. 82. Hilduinus abbas ſancti Dionyſij Pariſienſis, ſcripſit ad Ludouicum impera-

imperatorem, vtroque ſtylo, id eſt, proſaico & metrico, vitam ſancti Dionyſij. Proſam, cum quibuſdam alijs eo pertinentibus, habemus in Areopagiticis D. Matthæi Galeni Vueſtcapellij, Coloniæ Anno 63. Metro autem habentur Gemblaci libri quatuor de Dionyſij paſsione quos Hilduini eſſe non dubito. Item de Areopagita, Xyſtus libro 2. bibliothecæ ſacræ, & duæ epiſtolæ Ms. vna Hincmari epiſcopi Remenſis, altera Anaſtaſij bibliothecarij, contra aſſerentes Dionyſium primum Pariſiorum epiſcopum, non eſſe Areopagitam. In vtraque fit mentio paſsionis Dionyſij à Methodio Græce dictatæ, quam Anaſtaſius Latine conſcripſit.

3 Giſleni vita primaria eſt anonymi auctoris, Ms. cap. 10. in Cella, ſiue ſancti Giſleni oppido. Ibidem habentur de vita Giſleni Rounerus vel Reinerus ad Radbodum abbatem Philippus abbas Bonæ ſpei, & duo diuerſi metrici ſcriptores.

4 Goſuini abbatis hiſtoriam habet Aquiſcinctum per Alexandrum ſucceſſorem, & per aliquanto poſteriorem.

Sexto Idus Octobris, luna 10.Oct.C

29. 11. 21. 3. 13. 24. 6. 16. 27. 9. 20. 1. 12. 22. 4. 15. 25. 7. 19

Loth *prophetæ*. Apud Cretam, beati Pinyti, in- 1
ter epiſcopos nobiliſsimi. qui in ſcriptis ſuis, 2
velut in quodam ſpeculo, viuentem ſui dereliquit
imaginem. Ciuitate Agrippinenſi, ſancti Gereonis 3
martyris, cum alijs trecentis decem & octo: qui
perſecutione Maximiani tyranni, pro vera pietate
colla patienter gladijs ſubdiderunt. Item in terri-
torio eiuſdem vrbis, *loco qui Xanthis dicitur*, ſancti 3
Victoris martyris, & P *ſociorum eius*. Item *apud Veronam, quæ vulgo Bonna dicitur*, ſanctorum martyrũ, Caſsij & Florentij, cum alijs pluribus. In Britan-
nia *Eboraci*, ſancti Paulini, epiſcopi & confeſſoris. 4
b *qui eam nationem Anglorum, quæ ad Aquilonẽ Humbri fluminis habitabat, cum rege ſuo Hedwino, prædicando verbum fidei cõuertit ad Dominum.* r *Eodem die, ſancti Cerbonij, epiſcopi & confeſſoris* q *Populonienſis. cuius reliquias attulit ad Gallias frater Robertus Piſanus.* De Cerbonio Gre. 3. dial. c. 11.

Trecas,

rentibus, ac propterea triduanum ieiunium cum ciuibus celebrantibus, nocte ieiunij ſuprema ſanctus Michael epiſcopo Sipontino per viſionem apparens monuit, vt intrarent eccleſiam, quam ipſe dedicauit, & Miſſas ibi iuxta morem agerent. Innumera quoque ibi præſtatur beneficia per ſanctorum archangelorum merita. In Thracia, ſanctorum, Eutychi, Plauti, & Heracleæ. Antiſiodoro, ſancti Fraterni, epiſcopi & confeſſoris.

Eodem die, in Mediolacenſi, monaſterio iuxta Treuirim, natale ſancti Loutwini, archiepiſcopi & confeſſoris eiuſdem antedictæ ciuitatis. Trecas, beati Vrſionis monachi. ℥ *Die vigeſima nona, ſancti patris Cyriaci anachoritæ.*

De Cyriac. Metaph.

¶ P *Ipſo die, inuentio corporis ſancti Giſleni, epiſcopi & confeſſoris.*

ANNOTATIO.

1 De Michaële, Dan. 10,12. Iudæ b. Apoc.12. item ſermones Bernardi, Damiani, &c. Hiſtoria dedicationis eſt, in Adone, & homiliario Doctorum. De Michaëlij miraculis Sozom. lib. 2. cap. 2. Habet & Metaphraſtes quædam, & apud eum Pantaleon. De Angelis præclare ſcripſerunt multi recentiores.

30.Sep.G Pridie Calendas Octobris, Iuna

19.1.11.22.3. 14.25.6.17.28. 10.20.2.12.23. 4.15.26.9

1 IN Gallijs caſtro Solodoro, paſsio ſanctorum martyrum, Victoris & Vrſi, ex glorioſa legione Thebæorum. qui primo diris ſupplicijs excruciati, ſed cæleſti ſuper eos lumine coruſcante, ruentibus in terram miniſtris, erepti ſunt. Deinde in ignem miſsi, ſed in nullo penitus læſi, nouiſsime gladio conſummati ſunt. Eodem die, apud Bethlehem

2 Iudæ, depoſitio beati Hieronymi presbyteri. qui [1] *omnium literarum ſtudia adeptus, atque probatorum monachorum imitator factus,* obijt anno ætatis ſuæ nonageſimo octauo, menſe ſexto. Ciuitate Placentia, ſancti

ſancti Antonini confeſſoris. r Eodem die, *ſanctæ*
Sophiæ viduæ. q Babenbergæ, *ſancti Othonis, epiſcopi* 3
& confeſſoris. qui conuertit Pomeranos. In Anglia,
ſancti Honorij, archiepiſcopi Cantuarienſis. Catalaunis, 4
depoſitio ſancti Leudomiri, epiſcopi & cõfeſſoris. de quo
canitur, Leudomire pater, famulis ſuccurre potenter, Vt Reſponſo-
ſani viuant, æternaq; munera quærant. Aquiſgrani, p eo- rio 9.
dẽ die, feſtiuitas ſancti Leopardi martyris. g Die trige-
ſima, ſacroſancti martyris Gregorij, in magna Armenia. De Greg.
¶ q Pariſiis, *ſolennitas ſanctarum noſtræ redemptionis* Metaph.
reliquiarum, ibidem in ſacra capella regia, à beatiſsimo
Ludouico honorifice reconditarum. Atrebati, p *tranſ-*
latio corporis ſancti Vedaſti, de loco ſepulturæ eius, in
eum quo nunc requieſcit. Tranſtulerunt autem eum beati
confeſſores Autbertus & Audomarus. In Andaino *mo-*
naſterio, tranſlatio corporis beatiſsimi Huberti, Tungren-
ſis epiſcopi, & confeſſoris. quando à beatæ memoriæ
Vulcando epiſcopo, eius ſacra oſſa à Leodio ad locum
Andainum ſunt tranſlata, anno Dominicæ incarnationis
octingenteſimo viceſimo quinto. Vbi miraculorum gloria
eius declarantur merita, & fidelium deuotione ipſius ce-
lebrantur beneficia.

ANNOTATIONES.

1 De Victore & Vrſo, ſanctus Eucherius epiſcopus Lugdunenſis, vitæ Thebæorum cap 13. & liber 11. hiſtoriæ Francorum, Gregor. Turonenſi adiunctus, cap. 22.

2 Hieronymi vitam falſo àntea ab Eraſmo, alijsque relatam, & maiori ex parte ignoratam, ex eius ſcriptis fideliter collectã, primus edidit Marianus Victorius Reatinus, Romæ excuſus, cum epiſtolis Hieronymi.

3 De Othone, ex Bruſchio de monaſterijs Germaniæ. Vitam Othonis quatuor libris conſcripſit Andreas, abbas extra Babembergam, ad Boguſlaum principem Pomeranorum, circa annum 1500.

4 De Honorio Beda lib. 2. hiſtoriæ cap. 18. & obiter in præcedentibus, lib. 3. cap. 20.

OCTOBER HABET
DIES XXXI.

1. Oct. A Calendis Octobris, luna

20.2.12.23.4. 15.26.7.18.29. 11.21.3.13.24. 5.16.27.10

ROmæ, natalis beati Areti martyris, & aliorum quingentorum quatuor. Tomis ciuitate, ſanctorum, Priſci, Creſcentis, & Euagrij. Apud prouinciam Luſitaniam, ciuitate † Oliſepona, ſanctorum martyrum Veriſsimi, Maximæ & Iuliæ ſororum. Eodem die, tranſlatio ſanctorum confeſſorum, Germani &

al. Vlyſbona,

1 Remigij. quorum prior Antiſiodorenſem: alter vero Rememſem gubernauit eccleſiam. Ciuitate Tornaco, paſsio ſancti Piatonis presbyteri. qui cum

Dionyſio beato † Quintino, eiuſque ſocijs, ab vrbe Roma Galliā prædicationis cauſa expetijt, ac poſtea, conſummato martyrio migrauit ad Dominum. In

2 portu Ganda, ſancti Bauonis confeſſoris. *cuius geſta*

3 *habentur.* Ciuitate Treuiris, ſancti Nicetij epiſcopi, totius ſanctitatis viri.[b] *qui ab ipſo ortus ſui tempore mirabiliter clericus deſignatus eſt.* ¶ *Condato, ſancti Vuaſnulphi confeſſoris.* [b] *Item ſancti Fronti epiſcopi. cuius geſta miraculis plena conſcripta habentur.*

g Die prima, ſancti Romani melódi.

ANNOTATIONES.

1 Remigij natalis eſt 13. Ianuarij: hic tamen vitæ eius auctores indico propter Romanum Breuiarium. Sigebertus itaque Gemblacenſis in Chronicis Anno 857. Hincmarus, ait, Remorum archiepiſcopus, in Francia claret, qui vitam ſancti Remigij ſcripſit: Item, de viris illuſtribus cap. 100. Et ſecundum legem hiſtoriæ nec illa prætermiſit, quæ vulgata relatione didicit. Eſt to. 1. Surij. Extat etiam Ms. vita eius, per Fortunatum epiſcopum Pictauenſem, quam ſcripſit iuſſu Egidij, epiſcopi quarti poſt

Remi-

Remigium. Cuius Hincmarus meminit in præfatione. De Remigio multa quoque ſcribit Albinus in vita ſancti Vedaſti, vbi vocatur Remedius. & Greg. Turonenſis lib.2 hiſt. cap.31. &c. De tranſlatione hodierna Hincmarus to.1. Surij, pag.300. & ſeq.

2 Bauo valde celebris eſt apud noſtrates, Gandenſium & Harlemenſium patronus. Vitam habemus, quam Theodoricum ſancti Trudonis abbatem, tempore S. Bernardi, vrbaniori ſtylo melioraſſe, ſcribit eorundem contemporaneus Sigebertus, de viris illuſtribus, cap. penultimo. Pandectæ notant etiam de Bauone cantum nocturnalem Remigij. Sed & nuperrime hiſtoria ſancti Bauonis pulchre conſcripta eſt primis octo diebus Octobris, & ipſis Calendis Auguſti, in Officio † de Sanctis Gandenſis eccleſiæ. *impreſſo anno 72.*

3 Nicetij Treuirenſis vitam ſcribit Gregorius Turonenſis de vita patrum cap.17. de gloria confeſſorum cap. 94.

Sexto Nonas Octobris, luna 2. Oct. B

21.3.13.24.5. 16.27.8.19.1. 12.22.4.14.25. 6.17.28.11

APud Nicomediam, natalis ſancti Eleutherij, cum alijs innumeris. quorum iubente Diocletiano ſæuiſsimo imperatore, alij gladijs obtruncabantur, alij ignibus concremabantur. Sed horum primus Eleutherius, cum cruciatus diu per tormẽta ſingula, validior redderetur, martyrium victoriæ ſuæ ignibus, velut aurum examinatus, compleuit. *Lege Euſebiũ l.8. hiſt. cap.5.6.*

In territorio † Atrebatenſi, *villa Siricinio*, paſsio ſancti Leodegarij Auguſtodunenſis epiſcopi. quem varijs iniurijs, & diuerſis ſupplicijs, afflictũ, Ebroinus maior domus regiæ, interfecit. *al. Adartenſi* 1 [1] *Eodem die, ſancti Gerini martyris †, fratris beati Leodegarij. In Antiochia, Primi, Quirilli & Secundarij.* [P] *Andaino monaſterio, natalis beati Beregiſi abbatis. Hic ex Conduſtro pago Auſtraſiorum oriundus, Hasbanij, intra monaſterium ſancti Trudonis literis eſt eruditus. Cúmque ſublimatus in comitatu Pipini iunioris, ſolitariam vitam deſiderabat attentius, contigit Plectrudem eiuſdem principis coniugem, tranſitum habuiſſe per ſaltum Arduennenſem:* *Ado Anno 696. Vrſinus in vita Leodegarij*

& ecce chartulam inter ſaxa decidentem reſpicit, in qua continebatur locum illum à Deo electum, multáſque inde animas fidelium dirigendas in cælum. Beregiſus vltro ſe offerens, locum ſuſcipit, ſtirpat, monaſterium cõſtruit, & multos ſuo exemplo ad bene viuendum ibidem collegit.

¶ *Eodem die, ſancti Sereni confeſſoris. In Anglia, ſancti Thomæ, Herefordenſis epiſcopi & confeſſoris.*

¶ *Aßiſij, tranſlatio ſanctæ Claræ virginis. Morinis, oſtenſio ſancti Maximi epiſcopi Rhegienſis, & cõfeſſoris.*

ANNOTATIO.

1 Leodegarij vitam, paſsionem & tranſlationem, deſcripſit Vrſinus ad Anſoaldum Pictauorum epiſcopum, & alius iuſſu Erminarij Auguſtodunenſis epiſcopi, ſecundi poſt Leodegariũ. Extant Ms. Portio corporis quieſcit in Bronio.

3. Oct. C Quinto Nonas Octobris, Luna

22. 4. 14. 25. 6. 17. 28. 9. 20. 1. 13. 23. 5. 15. 26. 7. 18. 29. 11

APud antiquos Sáxones, ſanctorum martyrum duorum Evvaldorum. † qui cum eſſent preſbyteri, & prædicare ibi Chriſtum cœpiſſent, comprehenſi ſunt à paganis, & occiſi. Ad quorum corpora noctu, multa diu lux apparens, & vbi eſſent, & cuius eſſent meriti, declarauit. Romæ ad vrſum pileatum, ſancti Candidi martyris. ¶ *Et in Bronio* 1 *monaſterio, natale & tranſlatio ſancti Gerardi abbatis. qui poſt militiam temporalem Chriſti tirocinio mancipatus, huius monaſterij extitit fundator deuotus, iuſſione beatorum Apoſtolorũ Petri & Pauli. Hic poſtea auctore Chriſto fuit pater & abbas ter ſex cœnobiorum.* ¶ *In pago Dulcrimenſi, ſancti Iuuini confeſſoris. Moſonij, feſtiuitas beati Arnulphi martyris.*

(Margin: Beda l. 5. hiſt. Angl. cap. 11.)

¶ Natalis beati Dionyſij g *Areopagitæ.* qui poſt clariſsimam confeſsionem fidei, poſt grauiſsima tormentorum genera, glorioſo martyrio coronatus

eſt,

eſt,vt teſtatur Ariſtides, fide vir ſapientiaque mirabilis, in eo opere, quod de Chriſtiana religione compoſuit.

ANNOTATIO.

1 Gerardi vita habetur,ſcripta ad Gonterum abbatem Bronij, in patria Namurcenſi.

Quarto Nonas Octobris, luna 4.Oct. D

23.5.15.26.7. 18.29.10.21.3. 14.24.6.16.27. 8.19.1.13.1

IN *ciuitate Aſiſio, natale beati Franciſci confeſſoris, fundatoris Ordinis Minorum. Hic poſt multiplicationem mirabilem Ordinis, quem fundauit vbique terrarum diffuſius, in eodem viginti annis* * *cœlibem vitam ducens, de huius mundi miſeræ carnis ergaſtulo, ad cæleſtem patriam eſt deductus,* ¶ *anno Dominicæ incarnationis milleſimo ducenteſimo vigeſimo ſexto. Cuius vitam inclytam, miraculis plenam, deſcribit Bonauentura.* Apud Corinthum,natalis ſanctorum,Criſpi & Caij.quorum meminit ſanctus Apoſtolus, Corinthijs ſcribens. b *Cuius Caij meminit idem Apoſtolus ad Romanos. Salutat vos,inquit, Caius hoſpes, meus & vniuerſæ eccleſiæ. Cuius & beatus Ioannes epiſtolam ſcribens, meminit ita, Senior Caio chariſſimo,quem ego diligo in veritate.* In Aegypto,ſanctorum Marci & Martiani fratrum, & aliorum cum eis innumerabilium †, non inferioris gloriæ vtriuſque ſexus, atque ætatis. Quorum alij poſt verbera,& diuerſi generis horribiles cruciatus, flammis traditi ſunt, alij in mare præcipitati, nonnulli etiam capite cæſi, plurimi inedia conſumpti, alij patibulis affixi, quidam etiam capite deorſum *preſſo,& pedibus in ſublime ſublatis,beatiſsimam paſsionis coronam meruerunt. Ciuitate Pariſijs, ſanctæ Aureæ virginis. *cuius corpus requieſcit in eccleſia ſancti Eligij prope palatium Pariſiis.* Itē Treuiris,

[Margin: 1 — *forte cælitem* — Act. 18. b — 1. Cor. 1. — Rom. 16. — 3. Ioan. — *De quibus 8. hiſt. eccl. cap. 8.* — al. verſo — 2]

 Thyrſi,

Thyrſi, & ſociorum eius, ſub Rictiouaro præſide. Bo*noniæ, ſancti Petronij, epiſcopi & confeſſoris.* In pago *Turonico, ſancti Quintini martyris.* Virduni, *ſancti Magdaluei, epiſcopi & confeſſoris eximij.* § Die quar*ta, ſancti patris Hierothei, epiſcopi Athenarum.*

ANNOTATIONES.

1 Franciſci vita per ſanctum Bonauenturam omnibus obuia eſt. Præter eum, vitam Franciſci conſcripſerunt Leo, Rufinus, & Angelus, ſocij beati Franciſci, anno 1247. ad Creſcentium generalem miniſtrum. Eſt Ms. Alexander in bulla de ſtigmatibus dicit Gregorium nonum in bulla Canonizationis multa miracula recenſere, diligenter examinata.

2 De Aurea, ſanctus Audoënus in vita Eligij lib. 1. cap. 17. lib. 2. cap. 53.

5. Oct. E Tertio Nonas Octobris, luna

24. 6. 16. 27. 8. 19. 1. 11. 22. 4. 15. 25. 7. 17. 28. 9. 20. 2. 14

APud Siciliam *Meſſanæ*, natalis ſanctorum mar-
1 tyrum, Placidi [1] *monachi, beatiſsimi Benedicti abbatis diſcipuli,* Eutychij, *Victorini, & Flauiæ eorum germanæ,* Donati, *Fauſtini, Firmati,* & aliorum triginta. *qui à Manucha pyrata, quem Abdala barbarus Hiſpaniæ rex miſerat, cruciati & perempti ſunt, anno ſalutis quingenteſimo quadrageſimo primo. Gordianus autem ſocius, qui pauidus ſeceſſerat, eorum paſsionem ſcripſit.* In Eumenia, beati Thraſeæ epiſcopi, apud Smyrnam martyrio conſummati. *cuius meminit quintus liber eccleſiaſticus.* In Gallijs, ciuitate Valentia, ſancti Apollinaris epiſcopi. cuius & vita virtutibus inſignis fuit, & mors nihilominus ſignis & prodigijs decoratur. Antiſiodoro, depoſitio ſanctorum germanorum, Firmati diaconi, & Flauianę virginis, *Deo ſacratæ. Item Treuiris, ſanctorum martyrum, Palmatij, & ſociorum eius, ſub Rictiouaro præſide. Budicæ,*
2 *monaſterio diœceſis Padebornenſis, ſancti Meinulphi, diaconi & confeſſoris. Zamoræ, natalis ſancti Attilani epiſ-*

Polycrates ca. 23. Euſ. 24 Rufin.

epiſcopi. quem Vrbanus ſecundus in Sanctorum numerum retulit. ℊ *Die quinta, ſanctæ martyris Charitines.*

ANNOTATIONES.

1 Placidi & ſociorum martyrium ſcripſit Gordianus eiuſdem martyris famulus, iuſſu Iuſtiniani imperatoris, to. 4. Aloyſij. De eiſdem habet Leo Oſtienſis, in hiſtoria Caſsinenſis cœnobij, epiſtolam Siculorum.

2 Meinulphi hiſtoria habetur, quam Gobelinum ſcripſiſſe in indice quodam aſſeritur.

Pridie Nonas Octobris, luna 6. Oct. F

25. 7. 17. 28. 9. 20. 1. 12. 23. 5. 16. 26. 8. 18. 29. 10. 21. 3. 15

IN *Calabria, depoſitio ſancti Brunonis confeſſoris, primi inſtitutoris Ordinis Cartuſienſis.* Apud Capuam, 1
natalis ſanctorum martyrum, Marcelli, Caſti,
Aemilij, & Saturnini. Eodem die, beati Sagaris 2
martyris, & epiſcopi Laodicenſis, qui vnus fuit de antiquis Pauli Apoſtoli diſcipulis. In Gallijs, ciuitate Agenno, natalis ſanctæ Fidis virginis & martyris. cuius exemplo beatus Capraſius ad agonem martyrij animatus eſt. *Eodem die, ſancti Romani, Antiſiodorenſis epiſcopi.* ʳ *Romæ, ſanctæ Balbinæ virginis.* ꝗ *In Gallijs, ſanctæ Emmiæ virginis, filiæ Clodouei regis, eximiæ ſanctitatis. Treuiris, innumerabium martyrum ſub Rictiouaro. qui à Chriſtianis ſepulti, immenſæ capacitatis puteum impleuerunt: ſuper quem poſtea ædificatum eſt ſancti Maximini monaſterium.*

ANNOTATIONES.

1 De Brunone Petrus Sutor de vita Carthuſiana lib. 2. cap. 7. Vitam beatiſsimi patris noſtri Brunonis aperto ſermone edidit Franciſcus de Puteo Lugdunenſis, Iuris vtriuſque Doctor præſtantiſsimus, Prior maioris Carthuſiæ 33. Cuius diligentia beatus pater Bruno in Sanctorum numerum per Apoſtolicam Sedem repoſitus eſt. *impreſſam cū operibus Brunonis.*

2 Sagaris aliqua fit mentio lib. 5. hiſt. eccl. cap. 23. Rufini 24. lib. 4. cap. 25. Rufini 26.

Nonis

7. Oct. G. Nonis Octobris, luna

26.8.18.29.10. 21.3.13.24.6. 17.27.9.19.1. 11.22.4.16

Pontificale cap. 35. ROmæ via Appia, depoſitio ſancti Marci papæ. Apud prouinciam, quæ nuncupatur Auguſta
1 Euphrateſia, ſanctorũ martyrũ Sergij & Bacchi, ſub Maximiano imperatore. Quorum Bacchus [b] *primicerius ſcholæ gentilium*, tãdiu eſt neruis crudis cæſus, quo adusque totus corpore diſceſſus, in cõfeſsione Chriſti emitteret ſpiritũ. Sergius vero [b] *ſecundicerius eiuſdem ſcholæ*, clauatis cothurnis pedibus indutus, cum in fide fixus maneret, data ſententia iuſſus eſt decollari. Item apud eandem prouinciam, ſanctæ Iuliæ virginis. quæ ſub Martiano præſide martyriũ conſummauit. Eodem die, ſanctorum martyrum, Marcelli & Apuleij. qui per Apoſtolum Petrum relicto Simone, Apoſtolicæ doctrinæ ſe tradiderunt, ac poſtmodum ſub Aureliano conſulari, martyrij coronam reportauerunt, ſepulti non longe ab vrbe Roma. [r] *Apud Paduam ciuitatem, ſanctæ Iuſtinæ virginis & martyris* †. *In pago Remẽſi, vico qui vocatur Buxiolus, depoſitio ſancti Helani, preſbyteri & confeſſoris. Bituricas, Auguſti presbyteri, & confeſſoris.*

Scardeo. pag. 117.

¶ Carnoti, inuentio corporis ſancti Caletrici ipſius ciuitatis epiſcopi. Romæ, in eccleſia ſancti Petri canonizatio beatæ Birgittæ viduæ, per Bonifacium nonum, pontificatus ſui anno ſecundo. Qui ſolennem edidit libellum †, *quo dictam Chriſti ſponſam, tanquam viduam ſanctam, in eccleſia Chriſti, auctoritate Apoſtolica perpetuis temporibus præcepit venerari.*

Impreſſum cum reuelation. Birgittæ.

Tolozæ, inuentio ſanctorum confeſſorum, Siluij, Hilarij, & Honorati epiſcoporum, & Pappoli epiſcopi & martyris.

ANNOTATIO.

1 Sergij & Bacchi Geſta extant annotata, Legendæ parte 2. & apud Metaphraſtem. Item de Sergio, Euagrius hiſt. eccl. lib 4. cap. 27. lib. 6. cap. 20.

Octauo

Octauo Idus Octobris, luna 8. Oct. A

17. 9. 19. 1. 11. 22. 4. 14. 25. 7. 18. 28. 10. 20. 2. 12. 23. 5. 17

NAtalis beatiſsimi Simeonis. qui in Euangelio Luc. 2. d
legitur Dominum ſuis ſuſcepiſſe in vlnis.
Apud Theſſalonicam, paſsio ſancti Demetrij mar- 1
tyris. Item ciuitate Hiſpali, ſancti Petri martyris.
In territorio Laudunenſi, ſanctæ Benedictæ, vir-
ginis & martyris. Ipſo die, ſanctæ Pelagiæ, quæ 2
† peccatrix appellatur. P: *Et in Humulcurt, ſanctæ* [r] pænitẽs
Valeriæ virginis. Item, depoſitio ſancti Amoris confeſ- 3
ſoris. ¶ *qui quieſcit in Beliſia monaſterio. In territorio Senonico, ſanctæ Porcariæ, virginis & martyris. Apud Rothomagum, beati Euodij, præfatæ vrbis epiſcopi, & confeſſoris. In pago Blionenſi, ſanctæ Suſannæ virginis.*

Treuiris, ſancti Metropoli, epiſcopi & martyris. [r] *Item, ſanctæ Reparatæ virginis.* P *Apud Dononium, ſolennitas ſanctæ Ragenfredis virginis.* (De Reparata Beda in Martyr.)

¶ [r] *Eodem die, dedicatio eccleſiæ ſancti Marci Euangeliſtæ Venetijs.* ¶ *In Vualciodoro, tranſlatio ſancti Eloquij, presbyteri & confeſſoris. Trucinij ex Merendra,* P *aduentus ſancti Gerulphi martyris.*

ANNOTATIONES.

1 Demetrij huius vitam Anaſtaſius de Græco in Latinum tranſtulit, & imperatori Carolo obtulit, vt ſcribit Vincentius ſpeculi hiſtorialis lib. 12. cap. 150. Eſt in Rubra valle Ms. ad Carolum tertium. Habet eam Metaphraſtes quoque 26. Octobris.

2 Pelagiæ vitam ſcribit Iacobus diaconus Heliopoleos, tomo 2. Aloyſij, in vitis patrum, Alphabeto 17.

3 Amoris Aquitani vitam ſcripſit Egebertus diaconus, Ms. ad ſanctum Laurentium extra muros Leodienſes.

Septimo Idus Octobris, luna 9. Oct. B

28. 10. 20. 2. 12. 23. 5. 15. 26. 8. 19. 29. 11. 21. 3. 13. 24. 6. 18

ABraham patriarchæ. Apud Pariſium, natalis 1
ſanctorum martyrum, Dionyſij epiſcopi, Ru- 2
ſtici

ſtici presbyteri, & Eleutherij diaconi. qui beatus
epiſcopus à pontifice Romano in Gallias prædi-
candi gratia directus, ad præfatam vrbem deuenit,
vbi per aliquot annos commiſſum ſibi opus fideli-
ter proſequens, tandem à præfecto Feſcennino, vna
cum ſocijs, gladio animaduerſus, martyrium com-
pleuit. *Quorum corpora requieſcunt in cœnobio beati
Dionyſij in Francia.* Apud Iuliam, via Claudia,
ſancti Domnini martyris, ſub Maximiano. qui cum
vellet perſecutionis rabiem declinare, protinus
inſecutus, & nihilominus gladio transverberatus,
glorioſe occubuit. [r] *Item, natale ſancti Giſlerij con-
feſſoris.* ¶ *Eodem die Cameraci, via Atrebatenſi, feſti-
uitas ſanctæ Ollæ virginis.* P *In pago Hainau, in loco qui
tunc à circummanentibus pagenſibus nominabatur Vrſi-*
3 *dongus, nunc Cella vocatur, natale ſancti Giſleni epiſcopi,
miræ ſanctitatis viri. Qui Athenienſium epiſcopus fuit,
& pro Chriſto ipſum apicem terreni honoris relinquens,
pauper fieri voluit, Romámque veniens cauſa viſendi
principum Apoſtolorum limina, Petri & Pauli, ibi voce
diuina iuſſus eſt, vt in Gallias properaret, ibidemq́; orato-
rium conſtrueret Apoſtolorum Petri & Pauli, ac finem
iſtius ærumnoſi, exilij præſtolaretur. Item eodem die,
eleuatio corporis ipſius.* ȣ *Die nona, ſancti patris
Andronici.*

4 ¶ Aquiſcincti, obitus Goſuini, abbatis beati. Qui rumores nec audiebat, nec referebat libenter.

ANNOTATIONES.

1 Abrahæ acta leguntur à Geneſi 11. vſque ad 25.

2 Dionyſij Areopagitæ vitam & agonem ſcripſerunt Michaël ſyngelus, incertus auctor Perionio interprete, Simeon Metaphraſtes citatam in Concilio Florentino, breuiter Ado in Martyrologio 5. Nonas Octobr. & Suidas in Dictionario. Præcipue autem Hilduinus abbas circa annum 824. ex Visbio Dionyſij diſcipulo. Vnde Sigebertus de viris illuſtribus cap. 82. Hilduinus abbas ſancti Dionyſij Pariſienſis, ſcripſit ad Ludouicum impera-

imperatorem, vtroque ſtylo, id eſt, proſaico & metrico, vitam ſancti Dionyſij. Proſam, cum quibuſdam alijs eo pertinentibus, habemus in Areopagiticis D. Matthæi Galeni Vueſtcapellij, Coloniæ Anno 63. Metro autem habentur Gemblaci libri quatuor de Dionyſij paſsione quos Hilduini eſſe non dubito. Item de Areopagita, Xyſtus libro 2. bibliothecæ ſacræ, & duæ epiſtolæ Ms. vna Hincmari epiſcopi Remenſis, altera Anaſtaſij bibliothecarij, contra aſſerentes Dionyſium primum Pariſiorum epiſcopum, non eſſe Areopagitam. In vtraque fit mentio paſsionis Dionyſij à Methodio Græce dictatæ, quam Anaſtaſius Latine conſcripſit.

3 Giſleni vita primaria eſt anonymi auctoris, Ms. cap. 10. in Cella, ſiue ſancti Giſleni oppido. Ibidem habentur de vita Giſleni Rounerus vel Reinerus ad Radbodum abbatem Philippus abbas Bonæ ſpei, & duo diuerſi metrici ſcriptores.

4 Goſuini abbatis hiſtoriam habet Aquiſcinctum per Alexandrum ſucceſſorem, & per aliquanto poſteriorem.

Sexto Idus Octobris, luna 10.Oct.C

29.11.21.3.13. 24.6.16.27.9. 20.1.12.22.4. 15.25.7.19

LOth *prophetæ*. Apud Cretam, beati Pinyti, inter epiſcopos nobiliſsimi. qui in ſcriptis ſuis, velut in quodam ſpeculo, viuentem ſui dereliquit imaginem. Ciuitate Agrippinenſi, ſancti Gereonis martyris, cum alijs trecentis decem & octo: qui perſecutione Maximiani tyranni, pro vera pietate colla patienter gladijs ſubdiderunt. Item in territorio eiuſdem vrbis, *loco qui Xanthis dicitur*, ſancti Victoris martyris, & P *ſociorum eius*. Item *apud Veronam, quæ vulgo Bonna dicitur*, ſanctorum martyrũ, Caſsij & Florentij, cum alijs pluribus. In Britannia Eboraci, ſancti Paulini, epiſcopi & confeſſoris. b *qui eam nationem Anglorum, quæ ad Aquilonẽ Humbri fluminis habitabat, cum rege ſuo Hedwino, prædicando verbum fidei cõuertit ad Dominum.* r *Eodem die, ſancti Cerbonij, epiſcopi & confeſſoris* q *Populonienſis. cuius reliquias attulit ad Gallias frater Robertus Piſanus.*

r 2 5 3 4

De Cerbonio Gre. 3. dial. c. 11.

Trecas,

Trecas, paſſio ſanctæ Tanchæ virginis. Iotro monaſterio, ſanctæ Telechildis, virginis & abbatiſſæ. In Anglia, monaſterio Bridlingtoniæ, depoſitio ſancti Ioannis confeſſoris, & Prioris eiuſdem monaſterij, de Ordine Regularium. In Gallijs, iuxta Aream, ſancti Venantij, martyris vere nobilis. In Haſteria, ſancti Nuncij confeſſoris. ȣ Die decima, ſanctorum martyrum, Eulampij & Eulampiæ.

De Eulampijs, Metaphraſtes.

¶ ⁊ Ipſo die, dedicatio Ordinis Cæleſtinorum, vbique locorum præfati Ordinis vna die ſolenniter celebranda.

ANNOTATIONES.

1 De Loth, Gen. 11, 13, 19. Deuter. 2.
2 Pinyti meminit Euſebius lib. 4. hiſt. eccleſ. cap. 20, 22, 23. Rufini 21, 23, 24. Hieron. de viris illuſt. cap. 38.
3 Gereonis & ſociorum. Docti auctoris ſunt quæ de his martyribus habet Colonienſis eccleſia. Citat de eis Vincentius Helinaldum hiſtoricum. Vide Adonem in Martyrologio Adonem Vien. anno 288. & vitam Norberti cap. 21, Vſuardus videtur in hiſtoria minus exactus fuiſſe. Dicit enim, Gereonis martyris, cognomento Malloſi. item, Victoris martyris & aliorum decem & ſeptem. Sed hiſtoria Malloſum diſtinguit à Gereone, ſicut & Ado Treuirenſis. item, Victoris ſocios numerat trecentos triginta, ſicut etiam habet antiquiſsima Xanthenſium traditio. Iiſdemq. conſtat pręterea ex reliquiarum fragmentis, plures fuiſſe quam ſeptemdecim. Ideoque ex contextu huc tranſtuli, quæ Vſuardus videtur cum his minus conſentanea poſuiſſe.
4 De Paulino, Beda in hiſtoria gentis ſuæ, lib. 2. cap. 9, 14, 16, 17, 20. lib. 3. cap. 14.

11. Oct. D — Quinto Idus Octobris, luna

1. 12. 22. 4. 14. 25. 7. 17. 28. 10. 21. 2. 13. 23. 5. 15. 26. 8. 20.

1 APud Tarſum, metropolim Ciliciæ, beatiſsimorum martyrum, Tharaci, Probi, & Andronici. qui perſecutione Diocliтiani longo tempore carcerali ſqualore afflicti, & tertiò diuerſis tormentis & ſupplicijs examinati, in confeſsione Chriſti triumphũ gloriæ adepti ſunt. In pago Vilcaſsino, paſsio

paſsio ſanctorum, Nicaſij presbyteri, & ſociorum eius, Quirini & Pientiæ. In Scotia, ſancti † Canici abbatis. Ciuitate Vzetia, ſancti Firmini, epiſcopi & confeſſoris. P *Lyræ, depoſitio ſancti Gummari, præclari confeſſoris. qui inter cætera virtutum ſuarum inſignia, ictu baculi ſui fontem de terra produxit: arborem quoque ſucciſam & terræ proſtratam, diuino auxilio erexit, ac ita in integrum ſolidauit, vt nullum ſignum læſionis in ea appareret. quæ in teſtimonium tantæ virtutis, per annos plurimos incolumis permanſit.* r Redonis *ciuitate, ſancti Aemiliani confeſſoris.* ꝗ *Virduni, beati Sanctini, eiuſdem loci epiſcopi, & confeſſoris. Biſontij, ſancti Germani, epiſcopi & martyris.* In Anglia, *ſanctæ Ethelburgæ, virginis & abbatiſſæ.* g *Die vndecima, ſancti patris Theophanis, ſcriptoris & poetæ, epiſcopi Niceæ.*

al. Keniki

2

3

¶ r *Papiæ, tranſlatio & reconditio corporis beatiſsimi patris Auguſtini, epiſcopi & confeſſoris.* P Eodem die, *depoſitio beati Brunonis, Agrippinæ eccleſiæ archiepiſcopi. qui inter cætera laudabilis vitæ inſignia, quæ liber geſtorum eius plenius enumerat, etiam † monaſteriũ ſancti Pantaleonis à fundamentis erexit; & rebus, quæ inibi Deo ſeruientibus ſufficerent, abundanter locupletauit.*

4

P *locum iſtum*

Hoc die obijt beatus Iacobus Alemannus, Ordinis Prędicatorum. Coloniæ, ad ſanctum Pantaleonem, P obijt Dominus Bruno, pius paſtor ſanctæ Colonienſis eccleſiæ, ac fundator † dicti monaſterij.

5

P *noſtri*

ANNOTATIONES.

1 Tharaci, Probi, & Andronici, agonem ſcribunt Pamphilus, Martianus, & cæteri, fratribus in Iconio, Ms. itẽ Metaphraſtes.

2 Gummari vitam ſcripſit Theobaldus ad Sigerum Lirenſem Præpoſitum, proſa capp. 16. & metro heroico.

3 De Ethelburga, Beda lib. 3. cap. 8. hiſtoriæ Anglorum.

4 De Brunone. Sigebertus in Chronicis An. 953. Qui quantus, qualiſve fuerit apud Deum & homines, lector ediſcat in vita ipſius, quam Rogerus luculenter deſcripſit. Colitur in propria Eccleſia, ſed vt non canonizatus. Tornaci autem habet feſtum nouem Lectionum, 16. Calen. Auguſti. Vnde colligo eum ab

epiſcopo quopiam eſſe Sanctis aſſcriptum: non autem à Romana Sede.

5 Iacobi Alemanni vitam, vt habet Leander de illuſtrib. Prædicatoribus, vernacule ſcripſit Ambroſius Soncinas, pluribus capitibus diſtinctā: ex qua Silueſter & Iſidorus Mediolanēſis, & poſtremo Ioannes Antonius Flaminius, ſuas Latinas deduxere.

8 Dominica proxime ſequenti vndecimam huius menſis, pſallitur in commemorationem ſanctæ & vniuerſalis ſeptimæ ſynodi, in vrbe Nicea ſecundo congregatæ, Anno Chriſti octingenteſimo octuageſimo primo, ad abroganda ſubuertendáque impia dogmata inimicorum Chriſti, quos dicunt iconomachos, hoc eſt, imaginum oppugnatores. Qui fuerunt Copronymus, & miſeri eius ſectatores.

12. Oct. E — Quarto Idus Octobris, luna

2.13.23.5.15. 26.8.18.29.11. 22.3.14.24.6. 16.27.9.21

APud Rauennam, via Laurentina, natalis ſancti Ediſtij martyris. In Africa, ſanctorum confeſſorum & martyrum, quatuor millium, nongentorum, ſeptuaginta ſex, ſub Hunerico rege. qui cum eſſent eccleſiarum Dei epiſcopi, presbyteri, diaconi aſſociatis ſibi turbis fidelium populorum, pro defenſione catholicæ veritatis, in horribilis eremi exilium truſi, ad extremū varie excruciati, martyrium celebrauerunt. Inter quos erant Cyprianus & Felix præcipui Domini ſacerdotes. In Syria, ſancti Euſtachij presbyteri. *Biturigis, Opionis preſbyteri.*

Victor l. 2. de perſec. Vnandal.

Mediolani, tranſlatio ſancti Monæ archiepiſcopi. In
1 *Anglia, natalis ſancti Vuilfridi, epiſcopi Eboracenſis, &*
2 *confeſſoris. Celenæ in Pannonia, Maximiliani Laureacenſis epiſcopi, & confeſſoris. cuius corpus Laureacum tranſtulit ſanctus Rupertus Bauarorum Apoſtolus, qui plurimas eccleſias ad eius honorem dedicauit. Tandem vero Pataniam reliquias tranſtulit Henricus ſecundus imperator.*

¶ Papiæ,

¶ Papiæ, ſanctorum martyrum, Amelij & Amici. quos rex Deſiderius occidit in bello contra Carolum magnum.

ANNOTATIONES.

1 De Vuilfrido, Beda lib. 4. hiſt. eccleſiaſt. gentis ſuæ cap. 12. lib. 5. cap. 20. lib. 3. cap. 28. Vitæ eius complures auctores indicantur in Catalogo Britannico. Heddius Stephanus monachus apud Cantios, adhortante Acca epiſcopo Hagulſtaldi, circa annum 720. Odo Seuerus Cantuariæ archiepiſcopus, & Fridegodus Cantuariæ diaconus. qui claruerunt Anno 959. Denique Petrus de Bleſis Anno 1160.

2 De Maximiliano. Bruſcius in hiſtoria de Laureaco. Maximiliani vita eleganter deſcripta extat in bibliotheca Forbacēſi, ex qua aliquam huius hiſtoriæ partem excerpſimus. Vide etiam Lazium de genealogia Auſtriaca.

Tertio Idus Octobris, luna 13. Oct. F

3. 14. 24. 6. 16. 27. 9. 19. 1. 12. 23. 4. 15. 25. 7. 17. 28. 10. 22

Apud Troadem, natalis beati Carpi, diſcipuli Pauli Apoſtoli. In Hiſpanijs, ciuitate Corduba, paſsio ſanctorū, Fauſti, Ianuarij, & Martialis. qui primo equulei pœna cruciati, deinde ſupercilijs raſis, auribus quoque & naribus præciſis, dentibus etiam ſuperioribus euulſis, ad vltimum ignis paſſione martyrium conſummauerunt. Antiochiæ, ſancti Theophili. qui ſextus ab Apoſtolo Petro eccleſiæ pontificatum tenuit. Turonis, ſancti Venantij abbatis. *Apud Septam, Sarracenorum ciuitatē, ſanctorum martyrum, Danielis, Samuelis, Angeli, Donuli, Leonis, Nicolai, Hugolini, de Ordine fratrum Minorum. qui deſiderio martyrij flagrantes, fidem catholicam imperterrita mente ibidem conſtantiſsime prædicauerunt: tandem poſt illata opprobria, poſt contumelias, irriſiones, flagella, & vincula, capitis obtruncatione martyrio coronati ſunt, Anno Domini milleſimo ducenteſimo vigeſimo primo, anno ſexto ante obitum beati patris Franciſci. In Gallijs, ſancti Gerardi confeſſoris.* Treuiris, ſancti

De Carpo Dio. ep. 8.

Margin notes: 1 (Theophili), 2 (Venantij), 3 (Treuiris)

2 *Lupentij preſbyteri. Auguſtæ Vindelicorum, ſancti*
4 *Simperti, epiſcopi & confeſſoris.*

¶ P Eodem die, triumphus ſancti Lamberti in Steps. Coloniæ, in monaſterio ſanctorum, Pantaleonis, Coſmæ & Damiani, medicorum Dei, inuentio corporis ſancti Maurini, abbatis & martyris. Quod anno Dominicæ incarnationis nongenteſimo ſexageſimo quarto, dum fundamentum eiuſdem eccleſiæ effoderetur, cum huiuſmodi inſcriptione repertum eſt, Hic requieſcunt oſſa bonæ memoriæ Maurini. qui in atrio eccleſiæ martyrium pertulit, ſub die quarto Idus Iunij.

Stephanus in hiſtoria Maurini Ms.

Item ſancti Gerbrandi confeſſoris, & primi abbatis in Floricampo, Ordinis Ciſtercienſis.

ANNOTATIONES.

1 De Theophilo, Euſebius lib. 4. hiſt. cap. 19. & 23. Rufini 20. & 24. Hieronymus de viris illuſtribus cap. 35. epiſtola 15. ad Algaſiam, quæſtione 6.

2 De Venantio. Gregorius Turonenſis de gloria confeſſorum cap. 25. Venantij vitam nos ſcripſimus. De vita patrum cap. 16.

3 De Gerardo. Suſpicor hunc eſſe eum Gerardum, cuius vitam ſcripſit teſte Tritthemio, ſanctus Odo abbas Cluniacenſis. Habet enim Cluniaci 12. lectiones.

4 Simpertus eleuatus eſt imperante Maximiliano primo. Quo tempore Agilbertus Prior cœnobij ſanctorũ Vdalrici & Afræ, in quo requieſcit, eius hiſtoriam, vitæ ac potiſsimum miraculorum, conſcripſit. Louanij Ms. & alicubi excuſam in 4.

14 Oct. G   Pridie Idus Octobris,   luna

4.15.25.7.17. 28.10.20.2.13. 24.5.16.26.8. 18.29.11.23

1 ROmæ via Aurelia, natalis beati Calixti, papæ & martyris. Hunc Alexander imperator ſub diutina cuſtodia, fame cruciari, & quotidie fuſtibus cædi iuſsit: tandem vero per feneſtram domus, in qua cuſtodiebatur, pręcipitatus, victoriæ triumphũ promeruit. Ciuitate Tudertina, ſancti Fortunati epiſcopi. † qui in effugandis ſpiritibus emundis, immenſæ

Greg. lib. 1. dial. c. 10.

immenſæ virtutis gratia emicuit. [r] *Item ſanctorum, Saturnini & Lupi.* [q] *Herbipoli, ſancti Burchardi, epiſcopi & confeſſoris.* [p] *Brugis, natale ſancti Donatiani, Remenſis archiepiſcopi.* [q] *Treuiris, ſancti Ruſtici; ſecundi eius nominis epiſcopi, & confeſſoris. In territorio Catalaunenſi, ſanctæ Manegildis virginis. In territorio Beluacenſi, ſanctæ Andragiſinæ virginis.* [g] *Et ſancti patris Coſmæ Hagiopolitani, & poetæ, epiſcopi Maiumæ.* 2 De Andrea. vita Anſberti to. 1. Surij.

Eodem die obijt venerabilis Dominicus Loricatus. 3

ANNOTATIONES.

1 De Calixto, Geſta ipſius, & Pontificale cap. 17.

2 De Donatiano ſuo habet Brugenſis eccleſia variorum tractatus: vt, literas Ebonis archiepiſcopi, epiſtolam Geruaſij archiepiſcopi 41. Remenſis ad dilectiſsimum filium Balduinum Flandrenſium Comitem, de vita Donatiani, reſcriptum Hugonis archiepiſcopi ad fortiſsimum Francorum comitem D. Arnulphum, pauca de vita & actibus Donatiani per Ratherium Lobienſem, epiſcopum Veronæ: rurſus, per clericum Bruggenſem ad patrem dilectiſsimum R: R. Id eſt, vt ex præfatione, & primis carminum literis colligo, ad Riquardum, ſiue Richardum, Remorum 64. præſulem: & alia complura, potiſsimum miraculorum.

3 Dominici Loricati vitam ſcribit Petrus Damiani, tomo 8. Aloyſij.

Idibus Octobris, luna 15. Oct. A

5. 16. 26. 8. 18. 29. 11. 21. 3. 14. 25. 6. 17. 27. 9. 19. 1. 12. 24.

Apud Coloniam Agrippinam, natalis ſanctorum [b] *Maurorum*, trecentorum ſexaginta martyrum. qui apud eandem vrbem curſum ſui agonis cõpleuerunt, [b] *conditi in baſilica, quæ admirabili opere ex muſiuo quodammodo deaurata reſplendet. Vnde & incolæ ad Sanctos aureos vocitare conſueuerunt.* Romę, via Aurelia, ſancti Fortunati. Lugduni, ſancti Antiochi epiſcopi. qui ſtrenue adminiſtrato pontificij culmine, ad quod aſſumptus fuerat, regnum cæleſte adep- 1 Gr. Turon. de martyr. cap. 26. De Antiocho, latius Ado.

2 adeptus eſt. Eodem die, *Oſualdi, epiſcopi Vuigornienſis, & confeſſoris. Ipſo die, ſancti Seueri, epiſcopi Treuirenſis.*
3 *Cracouiæ ſanctæ Hedvuigis, Duciſſæ Poloniæ. Argentinæ, ſanctæ Aureliæ virginis. Ipſo die, ſancti Theodorici, confeſſoris Ordinis Carmeli. Apud Veronam, ſanctæ Placidiæ virginis ſanctiſsimæ, Valentiniani imperatoris filiæ.*

¶ *In territorio Remenſi, tranſlatio ſancti Baſoli confeſſoris. quæ facta eſt ab Hincmaro archiepiſcopo, viro venerabili.* P *In portu Valencianas, eleuatio pretioſiſsimi corporis beati Saluij martyris, ac Ancoliſmæ ciuitatis epiſcopi.*

ANNOTATIONES.

1 Mauri cum duce ſuo Gregorio, non erant ex legione Thebæorum, ſed ex Mauritania Africæ: ideoque ſuſtuli Vſuardi verba, cum eſſent ex legione Thebæorum.

2 Oſualdi epiſcopi vitam ſcripſit Senatus Brauonius Vuigorniæ monachus. qui claruit Anno 1170. iuxta Catalogum Brytannicum.

3 Hedvvigis hiſtoria habetur, quam ſcripſit Engelbertus abbas. De eadem Cromerus de geſtis Polonorum, lib. 15. ſparſim.

16. Oct. B Decimo ſeptimo Calendas Nouembris, luna

6. 17. 27. 9. 19. 1. 12. 22. 4. 15. 26. 7. 18. 28. 10. 20. 2. 13. 25

IN Africa, ſanctorum martyrum ducentorum ſeptuaginta, pariter coronatorum. & ſanctorum martyrum, Martiani & Satyriani, cum alijs duobus fratribus ſuis. † qui pro conſtantia fidei Catholicæ, primum nodoſis ſuſtibus cæſi, & vſque ad oſſa laniati, cum multo tempore talia paterentur, ſequenti ſemper incolumes reddebantur. Nouiſsime in exilij relegatione, vinctis pedibus poſt terga currentium quadrigarum, inter ſpinoſa loca ſiluarum, pariter iuſsi ſunt interire. Paſſa eſt autem Maxima virgo cum eis. In territorio Bituricenſi, ſancti Ambroſij confeſſoris, *epiſcopi Caturcenſis.* Alemannia, ſancti

Victor Aſricanus lib. 1

Galli

Galli presbyteri & confeſſoris, *miræ ſanctitatis viri.* 1
Qui Scotus natus, cum Sueuis collocat artus. [b] *Eius vita virtutibus plena, conſcripta habetur.* [r] *Item Saturnini, Nerei, & aliorum trecentorũ ſexaginta quinque.* ¶ *Carnotis, Iothro monaſterio, natalis ſancti Priſci martyris. Ipſo die, in Derno monaſterio, ſancti Berchary, abbatis & martyris. In monte Falconis, beatiſſimæ Baldrici confeſſoris. cuius vita crebris miraculis declaratur. Coloniæ, Eliphij martyris. qui cum feruenter ea quæ ſunt Chriſtianæ* 2
*fidei gentibus prædicaſſet, tandem ſub Iuliano apoſtata, apud ciuitatem Grandenſem capite truncatus, gloria & honore præcelſi martyrij coronatur. Moguntiæ, natalis ſancti Lulli, archiepiſcopi & confeſſoris. qui Bonifacio martyri digne ſuccedere meruit. Audegauis, ſancti Magnobodi, epiſcopi & confeſſoris. qui tempore Dagoberti vita & ſignis late claruit. Ciuitate Nouioma, ſancti Nummolini, epiſcopi & confeſſoris. Duaci P eo die, tranſitus ſancti * Gurdielli confeſſoris.* ¶ Gordanij

¶ ¶ *In territorio Aprincenſi, apparitio beati Michaelis archangeli in procella maris, id eſt, in monte Tumba.*

ANNOTATIONES.

1 De Gallo Sigebertus de viris illuſtribus cap. 71. Vualafridus abbas † vitam & miracula ſancti Galli abbatis primo proſaice, deinde metrice compoſuit. Proſa extat libris duobus ad Goſbertum abbatem cellæ ſancti Galli: claruit anno 840. *diuitis Augie Anno* 842.

2 De Eliphio. Rupertus Tuitienſis, initio vitæ eius. Qui primis noſtriſque temporibus longe anterior martyrium ſcipſit pretioſi martyris Eliphij, fundamentum poſuit. Vos autem fratres chariſsimi, (Coloniæ ad S. Martinum) tu pater Albanæ, paruitatem meam ſuperædificare compellitis.

Decimo ſexto Calendas Nouembris, luna 17.Oc.C

7.18.28.10.20. 2.13.23.5.16. 27.8.19.29.11. 21.3.14.26

IN Antiochia, natalis ſancti Heronis, diſcipuli 1
beati Ignatij epiſcopi. qui poſt eum epiſcopus

factus, viam magiſtri pius imitator ſequitur, & pro commendato grege amator Chriſti occubuit. In Gallijs, ciuitate Arauſica, ſancti Florentini epiſcopi. qui multis clarus virtutibus, quieuit in pace. [r] *Itē, Victoris, Alexandri, & Mariani.* [q] *Carnoti, ſanctæ Solinæ virginis. Treuiris, ſancti Florentini epiſcopi & martyris. Item, beati Eutychij confeſſoris magnæ ſanctitatis viri, Ordinis Carmeli. Lauduno clauato, natale ſanctæ & illuſtriſſimæ Auſtrudis, virginis & abbatiſſæ. quæ ab ipſis infantiæ rudimentis, mira Dei gratia prædita, etiam virtutibus, ac miraculis glorioſa, migrauit ad Chriſtum.* [s] *Die decima ſeptima, ſancti martyris*

De Andrea Metaph. *Andreæ in Criſi.*

¶ Qui propter adorationem ſacrarum imaginum glorioſe coronatus eſt, ſub improbo Conſtantino.

ANNOTATIO.

r Heroni ſcribit Ignatius epiſtolam 10. Meminit eius Euſebius lib. 3. cap. 30. Rufini 37.

13 Oct. D Decimo quinto Calendas Nouembris, luna

8.19.29.11.21. 3.14.24.6.17. 28.9.20.1.12. 23.4.15.27

1 Natalis beati LVCAE Euangeliſtæ. qui cum
al. ſeptuaginta eſſet † octoginta & trium annorum, obijt in Bithynia plenus ſpiritu ſancto. Cuius oſſa viceſimo Conſtantij anno Conſtantinopolim tranſlata ſunt.
Col. 4. d [b] *Hic fuit arte medicus, Paulum † ſecutus vſque ad con-*
† 2 Cor. 8. 2. Tim. 4. *feſsionem eius.* Eodem die, ſancti Aſclepiadis An-
* 6. hiſt. eccleſ. cap. 9. tiocheni epiſcopi. * qui vnus fuit ex præclaro confeſſorum numero, qui ſub Decio glorioſè paſsi ſunt. Item Romę, ſanctæ Tryphoniæ, vxoris Decij
Geſta Lau. & Hippolyti, 10. Auguſti. Cæſaris. [b] *quæ viro ſuo, poſt interfectionem beatorum, Sixti, Laurentij & Hippolyti, diuinitus punito, ſe petijt baptizari, cum filia Decij Cyrilla, à Iuſtino preſbytero, & alia die orans defuncta eſt, & iuxta ſanctum Hippolytum in cry-*

in crypta ſepulta. In territorio Beluacenſi, ſancti Iuſti martyris. *Andegauis, ſancti Herblandi abbatis.* 2

In Naſſonia, natalis beati Mononis martyris. qui angelico monitu de Scotia Arduennam deuenit: ibiq; ſoli Deo multo tempore ſeruiens, à ſicarijs latronibus confoſſus, feliciter occubuit, ſepultus in ea eccleſia, quam ipſe conſtruxerat.

¶ P *In Machlinia, tranſlatio beati Rumoldi, martyris atque pontificis.*

ANNOTATIONES.

1 De Luca mentio nonnulla eſt in ſacris literis. Euſebio lib. 3. cap. 4. & 18. Rufini 24. Hieronymo de viris illuſtribus cap. 17. Iſidoro de ſanctis Teſtamenti cap. 80. De eius, Andreæ & Timothei tranſlatione, vide 9. Maij, & Procopium de ædificijs Iuſtiniani.

2 Iuſti huius, ſiue Iuſtini, martyrium, extat Ms. & in rhythmum tranſlatum, tomo 3. Bedæ.

Decimo quarto Calendas Nouembris, luna 19. Oct. E

9. 20. 1. 12. 22. 4. 15. 25. 7. 18. 29. 10. 21. 2. 13. 24. 5. 16. 28

Apud Alexandriam, Aegypti metropolim, natalis ſanctorum martyrum, Ptolomei & Lucij, ſub Antonino cognomento Pio; quorum prior multo tempore ſqualore carceris maceratus, & ad vltimum, cum de Chriſti magiſterio publica confeſsione teſtaretur, iuſſus eſt duci ad mortē. Sequens quoque, cum ſe Chriſtianum liberrime fateretur, ſimilem ſententiam excepit. In Antiochia Syriæ, ſanctorum martyrū, Beronici, Pelagiæ, & aliorum, quadraginta & nouem. *Ebroicas, ſancti Aquilini, epiſcopi & confeſſoris. Oxoniæ, ſanctæ Fredeſuuidæ virginis.* g *Die decima nona, ſancti Vari martyris.* De Varo & ſociis, Metaphr.

¶ q *Senonis, ſanctorum martyrum Sauiniani & Potentiani, ſociorumq; eius. Horum feſtiuitas, dum ab antiquis temporibus pridie Calendarum Ianuarij ageretur, tranſ-*

mutata eſt quarto decimo Calendarum Nouembris, *eò quod ipſo die, tranſlata ſunt corpora eorum, & angelicæ*
21.9. ſpec. hiſt.c.41. *voces ſunt auditæ, ſicut in tranſlatione eorum legitur* †.

P *Duaco, tranſlatio ſancti* Amati, *epiſcopi & confeſſoris. qui poſtquam execrabili iuſſu* Theodorici *regis gregi ſuo condolens, ſed commendans ſanctæ* Trinitati, *epiſcopatum dereliquit, carnem ſuam macerando, multas paßiones pro* Chriſto *ſuſtinuit.*

In Britannia, ſancti Etbini, abbatis Necténſis.

ANNOTATIONES.

1 Ptolomæi, Lucij, & tertij martyrium ſcribit Iuſtinus philoſophus, in defenſione pro Chriſtianis ad Senatum Romanum: & inde Euſebius, lib.4. hiſtoriæ cap.16. Rufini 17.

2 Aquilini Ebroicæ vrbis epiſcopi hiſtoria incipit. In corpore noſtræ congregationis honeſto valde & vtili membro, domino Audoëno, inter cæteros fere vltimus, frater N.

20 Oct. F Decimo tertio Calendas Nouembris, luna

10.21.2.13.23. 5.16.26.8.19. 30.11.22.3.14. 24.6.17.29

APud Auienſem prouinciam, natalis beati Maximi, leuitæ & martyris. qui patiendi deſiderio inquirentibus ſe perſecutoribus palam oſtendit, & poſt reſponſionis conſtantiam, equuleo ſuſpenſus & tortus, deinde fuſtibus cæſus, & ad vltimum obrutus, occubuit. In Gallijs ciuitate

Paßio Caprafij & Fidei eſt Ms. Agenno, ſancti Caprafij martyris. qui cum rabiem perſecutionis declinans, lateret in ſpelunca, tandem r *audiens qualiter beata* Fides *virgo pro* Chriſto *agonizabat*, animatus ad tolerantiam paſsionis, r *orauit ad* Dominum, *vt ſi eum gloria martyrij dignum iudicaret, ex lapide ſpeluncæ aqua lympidißima emanaret. Quod præſtante* Domino, ſecurus ad aream certaminis properauit, *& palmam martyrij feliciter dimicando promeruit.*

Ciuitate Colonia, paſsio ſanctarum virginum, Marthæ & Saulæ, cum alijs pluribus. *In pago Remenſi,*

menſi, depoſitio Sindulphi confeſſoris. cuius vita, quam fuerit Deo accepta, teſtantur ipſius miracula. Trecas ciuitate, natalis ſancti Araldi, confeſſoris & archidiaconi. 1

Item, ſancti Neronis martyris. Et tranſitus ſancti Vendelini confeſſoris. Apud Mindam, natalis ſancti Feliciani epiſcopi & martyris. § Die vigeſima, ſancti magni martyris Artemij. De Artemi. Metaphr.

¶ ¶ Ipſo die Pariſiis, exceptio ſanctorum martyrum, Georgij diaconi, & Aurelij.

ANNOTATIO.

1 Sindulphi vitam ſcribit Almannus Altuillarenſis, vt teſtatur Sigebertus cap. 99. de viris illuſtribus.

Duodecimo Calendas Nouembris, luna 21. Oct. G

11. 22. 3. 14. 24. 6. 17. 27. 9. 20. 1. 12. 23. 4. 15. 25. 7. 18. 30

APud Nicomediam, natalis ſanctorum martyrum, Daſij, Zotici, Caij, cum duodecim militibus. Eodem die, ſancti patris noſtri Hilarionis. cuius vitam virtutibus plenam Hieronymus ſcribit. 1

In ciuitate Oſtia, ſancti Aſterij presbyteri. qui in paſsione beati Calixti papæ legitur. Ipſo die, ſancti Viatoris, miniſtri beati Iuſti, Lugdunenſis epiſcopi. ſub finem

¹ Eodem die, in Colonia Agrippinenſi, natale ſanctarum vndecim millium virginum, quæ pro virginitatis cõſtantia, martyrio vitam conſummauerunt. ¶ Item in caſtro Laudunenſi, ſanctæ Ciliniæ, matris beati Remigij, Francorum Apoſtoli. Meldis ciuitate, ſanctæ Celiniæ virginis. 2 3 4

¶ In Sithiu, P inuentio ſancti Audomari, epiſcopi Morinenſis.

Bircæ, beati Vuimonis Bremenſis epiſcopi. qui Gothis verbum Dei prædicauit. 5

ANNOTATIONES.

1 Hilarionis vitam ſcribit Hieronymus tomo 1. De eodem Metaphraſtes, & Sozomenus lib. 3. cap. 13. lib. 5. cap. 9. Epiphanij epiſtola, quam Hieronymus citat, nunc non extat.

2 Vndecim millia virginum ſplendidiſsima habent Coloniæ monu-

monumenta. Neque recenter aſcriptæ ſunt ſanctis martyribus. Vuandelbertus enim Prumienſis, qui vixit An. 850. earum in Martyrologio ita meminit:

Tunc numeroſa ſimul Rheni per littora fulgent
Chriſto virgineis erecta trophæa maniplis
Agrippinæ vrbi, quarum furor impius olim
Millia mactauit ductricibus inclyta ſanctis.

De eis ſcripſerunt circa annum 1160. Rogerius Ciſtertienſis. Richardus Præmonſtratenſis, in Legenda Angliæ excuſus, & Eliſabeth Sconaugienſis lib. 4. Viarum Dei, cap. 2. Primariam hiſtoriam expectamus in tomis D. Surij.

3 De Cilinia. Chronicon Elnonenſe. Hucbaldus ſcripſit hiſtoriam ſanctæ Ciliniæ, matris beati Remigij: Officium & cantum de eadem. Meierus in Flandriæ commentarijs Anno 850. Hucbaldus monachus Elnonenſis, Ciliniam pulchro celebrauit carmine.

4 Celiniæ Meldenſis meminit vita Genoueſæ, tomo Surij 1. pag. 105.

5 De Vuimone. Tritthemius in chronico Hirſaugiæ. Sigebertus monachus Corbeienſis, diſcipulus ſanctiſsimi Vuimonis, & ſocius in Gothia, gemino ſtylo vitam eius deſcripſit, id eſt, metrico & proſaico. Claruit Anno 905.

22 Oct. A   Vndecimo Calendas Nouembris,   luna
c

12. 23. 4. 15. 25.   7. 18. 28. 10. 21.   2. 13. 24. 5. 16.   26. 8. 19. 1

APud Adrianopolim Thraciæ, natalis ſanctorum martyrum, Philippi epiſcopi, Euſebij, & Hermetis. b *qui eccleſias claudere & ſpoliare iuſſu Iuliani per iniquos præſides, contradicebant, & ob hoc multis tormentis afficiebantur: hoc eſt, carceribus, vinculis, flagellis, ad vltimum vero flammarum incendio: ſed Domini virtute roborati vſque in finem, in confeßione nominis eius perſeuerauerunt.* Item beati Marci, epiſcopi clariſsimi, & doctiſsimi viri. qui primus ex gentibus eccleſiam Hieroſolymorum ſuſcepit regendam, ac non multo poſt martyrij meruit palmã. (4. hiſt. ecc. cap. 7.)

(Mar. 15. 16) Item ſanctæ Salomæ. quæ in Euangelio legitur circa Domini ſepulturã ſolicita. In ciuitate Oſca,

ſancta.

ſanctarum virginum, Numilonis & Elodiæ. quæ pro confeſsione Chriſti diutina cuſtodia maceratæ, ac capitali ſententia punitæ, martyrium celebrauerunt. ʳ *In Gallijs, ciuitate Rothomago, natalis ſancti Meloni. qui eiuſdem vrbis primus eccleſiam archiepiſcopus rexit, ibidemque ſepultus, glorioſiſsime quieuit.* 1 ¶ *In vrbe Gabalitana, ſancti Lupentij, abbatis baſilicæ ſancti Priuati, & martyris.* 2 *Coloniæ, Cordulæ virginis, & martyris.* 3 *ß Die vigeſima ſecūda, ſancti Abercij, epiſcopi Hierapolis. qui claruit miraculis tempore Apoſtolorum.* De Abercio Metaph.

¶ *In Oeſterhout, natalis ſancti Oelberti martyris.*

¶ ¶ *Eodem die, tranſlatio ſancti Seueri confeſſoris, epiſcopi Rauennatis, cum vxore, & filia, ad diœceſim Moguntinam.*

ANNOTATIONES.

1 Melloni geſta citat Vincentius lib. 11. Speculi cap. 74.
2 De Lupentio Gregor. Turonenſis libro 6. hiſtoriæ cap. 37. item hiſtoria, cuius initium tantum legi in Breuiario Catalaunenſi: ſed inde à contemporaneo ſcriptam didici. Lectione enim 2. Brunichildis, quæ eum martyrem fecit, vocatur Ieſabel noſtri temporis.
3 Cordulam tranſtulit Albertus magnus, vt ſcribit Rodulphus, vitæ Alberti parte 2. cap. 9.

Decimo Calendas Nouembris, luna 23. Oct. B

13. 24. 5. 16. 26. 8. 19. 29. 11. 22. 3. 14. 25. 6. 17. 27. 9. 20. 1

APud Antiochiam Syriæ, natalis ſancti * Theodoriti presbyteri, qui tempore perſecutionis impij Iuliani, poſt equulei pœnam, & multos ac duriſsimos cruciatus, etiam lampadibus circa latera appoſitis inflammatus, cum in confeſsione Chriſti perſiſteret, occiſione gladij martyrium conſummauit. In Hiſpanijs, ſanctorum Seruandi ac Germani. qui poſt verbera, ſqualorem, carceres, ſitis ac famis iniuriam, & longiſsimi itineris laborem, nouiſsime martyrij ſui curſum, ferro cæſis ceruicibus, impleuerunt. 1 al. Theodori

uerunt. Ex quibus Germanus Emeritæ, Seruandus vero Hiſpali conditus eſt. Ciuitate Colonia, ſancti
2 Seuerini epiſcopi & confeſſoris. *Cuius catholica fide, maximóque ſudore, ac ſana doctrina, Colonienſium, Burdegalenſium, Tungrenſium, vicinorúmque eccleſiæ, ab infeſtatione Arianæ hæreſis ſunt defenſæ. Qui & in tranſitu beati Martini audire meruit voces pſallentium angelorum.* In pago Pictauenſi, ſancti Benedicti confeſſoris. *In territorio Ambianenſium, ſancti Domitij, presbyteri & confeſſoris: & ſancti Gratiani, glorioſi martyris. Ciuitate Rothomagenſi, ſancti Romani, epiſcopi & confeſſoris. cuius vita miraculis claruit, & mors pretioſa in domo Domini quotidie demonſtratur.*

In villa Amania, ſuper fluuium Moſæ, natalis ſanctæ Odæ viduæ, amitæ ſancti Huberti.

¶ *P Helnone, reſtitutio corporis ſancti Amandi, epiſcopi & confeſſoris.*

Apud Mantuam, depoſitio ſancti Ioannis Boni, confeſſoris, Ordinis fratrum eremitarum ſancti Auguſtini. cuius vita ſanctitatis & miraculorum gloria illuſtris fuit.

ANNOTATIONES.

1 De Theodorico vel Theodorito, Finis geſtorum eius, Nos qui Antiochiæ in palatio eramus, & cum eo in Perſida fuimus, licet peccatores ſerui Dei, hæc quæ geſta ſunt circa Dei famulum Theodoritum, 10. Calen. Nouembr. vera conſcripſimus. De eodem Sozomenus lib. 5. cap 7.

2 De Seuerino Colonienſi, qui Burdegalis obijt, Gregorius Turonenſis de gloria confeſſorum cap. 45. Vitam huius, poſtquam hæc ſcripſimus, à Fortunato presbytero conſcriptam cognouimus.

24 Od.C Nono Calendas Nouembris, Luna

14. 25. 6. 17. 27. 9. 20. 1. 12. 23. 4. 15. 26. 7. 18. 29. 10. 21. 3

IN Venuſia, ciuitate Apuliæ, natalis ſanctorum, Felicis epiſcopi, Audacti & Ianuarij, presbyterorum, Fortunati, & Septimi, lectorum. qui temporibus

ribus Dioclitiani, multis diu vinculis & carceribus macerati, in Africa, & in Sicilia, tandem in occiſione gladij conſummati ſunt. Felix quinquageſimo & ſexto anno virgo obijt. Vertano monaſterio, ſancti Martini abbatis. *Ipſo die in Britannia, tranſitus beati Maglorij, epiſcopi & confeſſoris. cuius corpus honoratur & colitur in cœnobio diui Maglorij, ciuitate Pariſius. In territorio Turonico caſtro Lucas, ſancti Senoch confeſſoris. Item, ſancti Euergiſli, epiſcopi Colonienſis & martyris, archidiaconi & ſucceſſoris ſancti Seuerini epiſcopi. Hic Tungris natus, martyr fuit, & tumulatus. ¹ Item ſancti Vitalis. ß Die vigeſima quarta, ſanctorum martyrum, Arethæ & ſociorum.* 1 De his Metaphraſtes.

ANNOTATIO.

1 De Senoch. Gregorius Turonenſis de gloria confeſſorum, cap. 25. Senoch abbatis vita dudum à nobis ſcripta fuit. De vita patrum cap. 15.

Octauo Calendas Nouembris luna 25 Oct. D

15. 26. 7. 18. 28. 10. 21. 2. 13 24. 5. 16. 27. 8. 19. 29. 11. 22. 4

ROmæ, natalis ſanctorum martyrum, Chryſanti & Dariæ virginis. qui poſt multas, quas pro Chriſto lucrati fuerunt, paſsiones, iuſsi ſunt à Numeriano imperatore via Salaria in arenario deponi, ac illic viuentes terra & lapidibus obrui. 1
Item Romæ, ſanctorum martyrum, Diodori preſbyteri, & Mariani diaconi, cum alijs pluribus. qui iubente præfato principe, martyrij gloriam celebrarunt. Romæ, natalis quadraginta ſex militum. qui ſimul baptizati à Dionyſio papa, mox iubente Claudio imperatore decollati, ac via Salaria ſepulti *ſunt*. Vbi & alij martyres, centum viginti & vnus, poſiti ſunt: inter quos fuerunt quatuor milites Chriſti, Theodoſius, Lucius, Marcus, & Petrus. *Hi videntes ad ſe venire armatos, rogabant vt primi decollarentur.* 2

larentur. Scriptum eſt in paßione ſanctorum, Sixti, Lau-

ſub ſinem *rentij, Hippolyti.* Eodem die, Petragoricas ciui-

30. Aug. tate, ſancti Frontonis, qui Romæ à beato Petro epiſcopus ordinatus, cum Georgio presbytero, quem per Apoſtoli baculum in itinere ſocium de morte recepit, ad prædictam ciuitatem veniens, magnam gentis illius multitudinem ad Chriſtum conuertit, & multis miraculis clarus, in pace quieuit. Apud vrbem Sueſsionem, ſanctorum Criſpini & Criſpiniani. qui perſecutione Dioclitiani, poſt immania tormenta ſibi illata, gladio trucidati, martyrij coronam conſecuti ſunt. Ciuitate Florentia, paſsio beati Miniatis, ſub Decio principe.

Item Ciuitate Gaualis, ſancti Hilarij, epiſcopi & confeſſoris. *Eodem die, Benigni & Beati, cum ſocijs eorum. In territorio Turonico, ſancti Spati martyris. Remis, ſancti Celſini confeſſoris, & preſbyteri, diſcipuli beati Remigij. Corboilo, ſancti Lupi, Baiocenſis epiſcopi, & confeſſoris. Biturigæ, Ambiliaco monaſterio, beati Dulcardi confeſſoris.* § *Die vigeſi-*

3 *ma quinta, ſanctorum martyrum & notariorum Martiani & Martyrij.*

Pontificale ¶ [b] *Romæ via Salaria, Bonifacij papæ* †.

c. 44.

ANNOTATIONES.

1 Chryſanti & Darij paſsio Ms. ita finitur, Hæc autem omnia, ſicut geſta ſunt, ſcripſimus Varinus & Armenus fratres, à ſancto Stephano in Sede Apoſtolica facti presbyteri, & direximus ad omnes eccleſias per Orientem & Occidentem. Nec multum aliter apud Metaphraſtem. Gregorius Turonenſis de gloria martyrum capite 38. dicit Damaſum papam verſibus locum ſepulturæ eorum decoraſſe.

2 De Diodoro, Mariano, & alijs pluribus, citata Cryſanti geſta. Inuentio iſtorum anno 888. grauiter & erudite ſub id tempus ſcripta eſt. Quam D. Surius habet tomo 1. 17. Ian.

3 De Martiano & Martyrio, Simeon Metaphraſtes. Item Sozomenus lib. 4. cap. 2.

Septimo Calendas Nouembris, Luna 26 Oct. E

16. 17. 8. 19 29. 11. 22. 3. 14. 25. 6. 17. 28. 9. 20 1. 12. 23. 5

APud Africam, natalis ſanctorum martyrum, Rogatiani presbyteri, & Feliciſsimi. qui perſecutione Decij & Valeriani illuſtri ſunt martyrio coronati. De quibus etiã ſcribit beatus Cyprianus, in epiſtola ad cõfeſſores. Ciuitate Narbona, ſancti Ruſtici, epiſcopi & confeſſoris. r *Ipſo die, Luciani & Florij. Romæ, ſancti Euariſti, papæ & martyris †.*

Ep. 81. li. 4 epiſt. 1. Ad Ruſticum Leo ep. 92. Pontificale cap. 6.

¶ P *Traiecti, ordinatio epiſcopatus ſancti Amandi: & Elnone cœnobio, tranſlatio corporis ipſius ab eccleſia ſancti Petri & Pauli, in baſilicam ſancti Stephani protomartyris, agente beato Eligio pontifice: atque dedicatio eiuſdem baſilicæ. Laubijs, eleuatio ſancti Ermini epiſcopi.* g *Die vigeſima ſexta, commemoratio magni terræmotus.*

Sexto Calendas Nouembris, Luna 27. Oct. F

17. 28. 9. 20. 1. 12. 23. 4. 15. 26. 7. 18. 29. 10. 21. 2. 13. 24. 6

IN Hiſpanijs, ciuitate Abula, paſsio ſanctorum, Vincentij, Sabini, & Criſtetæ. qui primo adeo in equuleo ſunt extenſi, vt omnes compages membrorum eorum laxarentur: deinde capita eorum lapidibus ſuperpoſita, vſque ad excuſsionem cerebri validis vectibus ſunt contuſa: atque ita martyrium compleuerunt, agente præſide Daciano. Eodem die, apud Tile caſtrum, ſancti Florentij martyris. r *Item eodem die, vigilia Apoſtolorum Simonis & Iudæ.*

¶ q *In Britannia, tranſlatio ſancti Iuonis confeſſoris, in vtroque iure Doctoris, de Ordine pœnitentium beati Franciſci. Elnone, p commemoratio ordinationis beati Amandi. quæ licet die præcedenti, ſicut & tranſlatio corporis, & eccleſiæ dedicatio, facta fuiſſe credatur, tamen hac die ſpecialius recolitur. In Mechlinia, relatio*

beati Rumoldi, epiſcopi & martyris. Eodem die, *ele-uatio corporum ſanctarum*, Euſebiæ atque Gertrudis.

In Blandinio, *aduentus corporis ſanctiſsimæ virginis Chriſti Amelbergæ.*

1 Ipſo die, inuentio corporis ſancti Vincentij, leuitæ & martyris.

ANNOTATIO.

1 Inuentio ſiue tranſlatio ſancti Vincentij leuitæ & martyris, ad ſextum Calen. Nouemb. eſt Ms. Lobijs, auctore Haimoneo monacho Pariſijs ad ſanctum Germanum, ad Bernonem abbatem, & conuentum eius, in pago Albienſi.

28 Oct. G Quinto Calendas Nouembris, luna

18. 29. 10. 21. 2. 13. 24. 5. 16. 27. 8. 19. 30. 11. 22. 3. 14. 25. 7

Luc. 6. Act. 1. 1 NAtalis beatiſsimorum Apoſtolorum, SIMONIS Cananæi, [b] *qui & Zelotes ſcribitur* †: &

2 THADDAEI, qui & Iudas dicitur. Ex quibus Thaddæus apud Meſopotamiam: Simon vero apud Aegyptum, traditur prædicaſſe. Inde ſimul Perſidem ingreſsi, cum innumeram multitudinē Chriſto ſubdidiſſent, martyrium conſummauerunt. Ro-

Paſsio SS. Laur. & Hippolyti. mæ, ſanctæ Cyrillæ, filiæ Decij Cæſaris. † quæ ſub Claudio principe pro Chriſto iugulata eſt, atque necata gladio. Ciuitate Meldis, ſancti Faronis,

3 epiſcopi & confeſſoris. [r] *Ciuitate Cumis, ſancti Fe-*

4 *licis martyris.* P: *Item, ſanctæ Cuneræ virginis. quæ martyrium conſummauit in oppido Renenſi.* ¶ *Eodem*

5 *die, commemoratio ſancti Ferrutij martyris. quem Lullus Moguntinus archiepiſcopus, motus creberrimis miraculis, in Lætantium cœnobium, quod Bleidenſtadt vocant, magno cum honore tranſtulit.* Faniæ, *depoſitio beati Dodonis monachi, diſcipuli ſancti Vrſmari epiſcopi.* Metis *ciuitate, ſancti Terentij, epiſcopi & confeſſoris.* g Die *vigeſima octaua, ſanctorum martyrum Terentij & Neonilis. & ſancti patris Stephani, Sabæ, & poetæ.*

¶ ¶ Pari-

¶ 1 *Pariſijs, tranſlatio ſanctæ Genoucfæ virginis.*
*Leodij, P dedicatio baſilicæ ſancti Lamberti martyris. Facta eſt autem hæc dedicatio ſexto anno epiſcopatus Baldrici * epiſcopi, à ſanctiſsimo viro Dei Hereberto, Colonienſi archiepiſcopo.* *noſtri*

ANNOTATIONES.

1 De Simone nonnihil habet Iſidorus de patribus Teſtamenti cap.79. Ado vero in Martyrologio, Quod quidam putant, ait, Simonem Apoſtolum vnum de duodecim, ipſum eſſe qui ſub Traiano crucem paſſus ſit, omnino falſum eſt. Nam & Beda, ſanctus presbyter, qui hoc ſuper Acta Apoſtolorum ſentit, Iſidorum † ſecutus, in libro retractionum *, ſe hoc non bene ſenſiſſe, reprehendit. Sed & hiſtoria eccleſiaſtica non de Apoſtolo, ſed de alio Simone geſta narrat. Lib.3. cap.26. Rufini 32. Quidam citant etiam Abdiam & Dorotheum. quos ſtudioſe prætermitto. *† de patrib. cap. 79.* ** in 1. Act.*

2 De Iuda Thaddæo, Matth. 10,13. Ioan.14. Iudæ 1. Hieronymus de viris illuſtribus cap. 14. Iſidorus cap. 77. Vita Bernardi libro 5. cap. 2. Quod vero Euſebius refert de Thaddæo & Abagaro, habet cenſuram Gelaſij & 70. epiſcoporum, apud Gratianum diſtin. 15. Pauca in ſpeciali videtur Spiritus ſanctus reliquiſſe poſteritati de Apoſtolis, magnis Eccleſiæ columnis, vt ea magis admiremur quæ generatim in eorum laudem dicuntur à Scriptura ſacra, & Patribus.

3 Faronis vitam carmine ſcripſit Fulcuinus ſcholaſticus Meldenſis. Ms. Gemblaci.

4 De Fideli martyre eſt ſermo P. Damiani & hymnus. Sed non potui animaduertere, an de hoc agat martyre Cumenſi, an de alio.

5 Ferrutij paſsionem conſcripſit Meginhardus monachus, ad Adalgerum abbatem.

Quarto Calendas Nouembris, luna 29 Oct. A

19.30.11.22.3. 14.25.6.17.28. 9.20.1.12.23. 4.15.26.8

HIeroſolymis, natalis beati Narciſsi epiſcopi. quem ſanctitate, patientia ac fide laudabilem fuiſſe, hiſtoria narrat Eccleſiaſtica *. Ipſo die, apud Sidonem vrbem, beati Zenobij presbyteri. † qui ſub nouiſsimæ perſecutionis acerbitate, martyrio coro- ** lib. 6. ca. 8. 9. 10. Ruf. 7. 8. 9* *† 8. hiſt. ec. cap. 25. Rufini 14.*

coronatus eſt. In Lucania prouincia, ſanctorum martyrum, Hyacinthi, Quinti, Feliciani, & Lucij.

P: *Villa Meldricis, ſanctæ Ermelindis virginis.* ¶ *In caſtro quod Lenſis appellatur, ſancti Vulgani epiſcopi & confeſſoris.* In Gallia, *Vienna ciuitate, depoſitio ſancti Theodarij, abbatis & confeſſoris.* ẞ *Die vigeſima*

1 *nona, ſancti patris Abramij.*

¶ ¶ *In cœnobio Sonegiacas,* P *eodem die, tranſlatio ſecunda beati Vincentij confeſſoris.*

In ciuitate Patauienſi, triumphus ſanctorum epiſcoporum, Maximiliani martyris, & Valentini confeſſoris.

ANNOTATIO.

1 De Abrahamio & Maria nepte eius S. Ephræm Syrus, in vitis patrum alphabeto 18. & tomo 2. Aloyſij. item Simeon Metaphraſtes tomo 2. Surij. qui eam ex S. Ephræm videtur interdum fuſius, plerunque comprehenſius, ſcripſiſſe. Eſtque hæc hiſtoria multo elegantius Latine conuerſa, quam illa, cuius auctor fertur ſanctus Ephræm.

30.Oct.B Tertio Calendas Nouembris, Luna

20.1.12.23.4. 15.26.7.18.29. 10.21.2.13.24. 5.16.27.9

APud Africam, natalis ſanctorum martyrum, numero ducentorum viginti. Ciuitate Tingitana, paſsio ſancti Marcelli centurionis. qui capitis abſciſione martyrium conſummauit ſub † Agricolano, agente vices præfectorum prætorio. (al. Agricolao)

1 Antiochiæ, ſancti Serapionis epiſcopi, eruditione clariſsimi. *Pariſiis, feſtiuitas ſancti Lucani martyris.*

Apud Calarim, Sardiniæ prouinciæ oppidum, natale beati Saturnini martyris. qui ſub perſecutione Dioclitia-

2 *ni, gladio eſt truncatus.* r *Eodem die, ſancti Germani, epiſcopi Capuani, magnæ ſanctitatis viri.* ¶ *Apud Altinum, natalis Theoneſti martyris & pontificis. qui Moguntiæ fidei rectæ prædicationem exorſus eſt, & Albanum ab Arianis trucidatum vidit.* In Dania, *ſancti*

Theod-

Theodgari confeſſoris. qui verbum vitæ prædicando: Horas, Miſſas, ceteráque officia deuote celebrando pro Olauo rege terreno, cæleſti rege ſeruiebat. ℥ Die tri*geſima, ſanctorum martyrum, Zenobij & Zenobiæ.* *De Zenob. Metaph.*

¶ ꝗ *Xanthis,* ꝑ *translatio ſancti Victoris *.* **patroni noſtri*

ANNOTATIONES.

1 Serapionis meminit Euſebius lib. 5. hiſtoriæ eccleſiaſticæ, cap. 18. & 21. Rufini 19. & 22. lib. 6. cap. 10.
2 De Germano Capuano, Gregorius lib. 2. dialogorum cap. 35. & lib. 4. cap. 40. Regino Anno 871. Paulus diaconus lib 7. ſiue 17. rerum Romanarum cap. 2.

Pridie Calendas Nouembris, luna 31. Oct. C

11. 2. 13. 24. 5. 16. 27. 8. 19. 30. 11. 22. 3. 14. 25. 6. 17. 28. 10

VIgilia omnium Sanctorum. Romæ, natalis beati Nemeſij diaconi, & Lucillæ filiæ eius. † qui cum à fide Chriſti flecti nequaquam poſſent, iubente Valeriano & Gallieno decollati ſunt, ſub octauo Calendarum Septembrium die. Hic autem venerabilior habetur ſolennitas ipſorum, quando à beato Sixto corpora eorum via Appia honeſtius ſunt tumulata. *Geſta Stephani pp. ante mediũ 2. Augusti.* In Gallijs, oppido Viromandenſi, ſancti Quintini, qui ſub Maximiano imperatore 1 martyrium paſſus eſt. cuius corpus, poſt annos quinquaginta quinque, reuelante angelo inuentum eſt. *Foſsis, natalis ſancti Foillani epiſcopi. qui de Hi-* 2 *bernia venit ad Vltanum germanum ſuum, qui Foſſenſem regebat eccleſiam. Et in ſaltu qui ruſtica lingua Carbonarias nuncupatur, martyrizatus eſt. Cuius vita virtutibus glorioſis, & miraculis copioſiſsimis, illuſtratur.*

Apud Ratiſponam, ſancti Vuolfgangi, epiſcopi & 3 *confeſſoris. Coloniæ, ſanctæ Noitburgis virginis. quæ tranſlata quieſcit prope Confluentiam, in monte ſancti Beati. Item, ſancti Euſebij martyris.* ℥ Die *trigeſima*

Rom. 16. De Epim. Metaphr. *prima, ſanctorum Apoſtolorum, Stachys, Amplij, & ſociorum. & ſancti martyris Epimachi.*

ANNOTATIONES.

1 De Quintino, ipſius hiſtoria: & Turonenſis de gloria martyrum cap. 27.

2 S. Foillani & ſociorum martyrium habetur, carmine ad ſanctum Foillanum, extra Rhodium. cuius auctor ſe Hillinum vocari tali initio indicat:

His ita literulis libet inſinuare notatis
Veraci ſpecie, quo nomine cenſear ipſe,
Si primos apices ex partibus octo retractes.

Ibidem in Nocturnis leguntur Geſta miraculorum ſancti Foillani, quæ idem Hillinus ſcripſit ad magiſtrum Sigebertum. Paſſionem carmine ſcriptam alius poſtmodum in proſam vertit.

3 Vuolfgangi vitæ hiſtoria habetur Ms. per eiuſdem temporis auctorem.

NOVEM-

NOVEMBER HABET
DIES XXX.

Calendis Nouembris, Iuna 1.Nou.D

22.3.14.25.6. 17.28.9.20.1. 12.23.4.15.26. 7.18.29.11

FESTIVITAS beatæ Dei genitricis, 1
& omnium martyrum. Quam Bonifacius papa *quartus*, celebrem & generalem inſtituit agi, omnibus annis in vrbe Roma. Sed & Gregorius pontifex *quartus*, poſtmodum decreuit eandem in honore omnium SANCTORUM ſolenniter obſeruari, perpetuo ab omni eccleſia.

Apud caſtrum Diuionem, ſancti Benigni presby- 2
teri. qui miſſus à beato Polycarpo ad prædicandum in Galliam, poſtquam eſt à Terentio Comite grauiſsime tormentis multipliciter afflictus, tandem collum eius vecte ferreo tundi, & corpus lancea forari, iubetur. In Campania, ciuitate Terracina,
ſanctorum, Cæſarij diaconi, & Iuliani presbyteri. 3
Qui Cæſarius, tempore Claudij, diebus multis in cuſtodia eſt maceratus, & poſtea cum eodem Iuliano in ſaccum miſſus, ſicque in mare præcipitatus.

Ciuitate Pariſijs, depoſitio beati Marcelli confeſ- 4
ſoris. qui vt dignus monſtraretur futurus antiſtes, eius meritis nūc aqua in vinum, nunc vero mutatur in balſamum. *Cuius corpus requieſcit in alma eccleſia beatæ Mariæ virginis. Huius vitam illuſtrem virtutibus ac miraculis, Fortunatus epiſcopus egregiè deſcribit.*

Item, ſancti Seuerini monachi, de Tyburtina ciuitate. Et natale ſanctæ Mariæ virginis. quæ [b] *cum eſſet ancilla cuiuſdam Tertulli præclari viri, & nollet in natali filijs eius prandijs domini ſui intereſſe, ſed magis,*

Chriſtianorum more, ieiunijs operam dare, diris verberibus afflicta, equulei extenſione, & vngularum laceratione vexata, martyrium conſummauit. Ciuitate Baiocas, ſancti Vigoris epiſcopi. In pago Vuaſtinenſi, ſancti Maturini confeſſoris. *cuius corpus honoratur & colitur in territorio Senonenſis diœceſis.*

noſtri *p In Blandinio, depoſitio ſanctiſsimi patris * Florberti,*

5 *primi abbatis cœnobij Blandinienſis.* q *Aruernis, ſancti Auſtremonij, primi Aruernorum epiſcopi.*

¶ *Pictauis, tranſlatio ſancti Hilarij epiſcopi, & confeſſoris.* r *Eodem die, ſancti Cæſarij martyris.*

In Hiſpanijs, ſancti Ermegaudi, epiſcopi Vrgellenſis.

ANNOTATIONES.

1 In feſtum omnium Sanctorum extant ſermones aliquot apud Auguſtinum, & in homiliario Doctorum: item Bernardi, & recentiorum.

2 De Benigno, Beda in Martyrologio. Gr. Turon. in laudem martyrum cap. 51. Geſta Tergeminorum, to. 1. Surij, pag. 376.

3 De Cæſario aliquanto plura habet Beda ex paſsione Ms.

4 Marcelli epiſcopi Pariſienſis hiſtoriam ſcribit Fortunatus, epiſcopus Senonenſis. Meminit & Gregorius epiſcopus, de gloria confeſſorum cap. 89.

5 De Auſtremonio. Gregor. Turonicus lib. 1. hiſtoriæ cap. 30. de gloria confeſſorum ſimiliter cap. 30. Hiſtoria Praiecti to. 1. Surij, habet ſanctum Praiectum certamina Auſtremonij luculento conſcripſiſſe ſtylo.

2. Nou. E Quarto Nonas Nouembris, Iuna

23.4.15.26.7. 18.29.10.21.2. 13.24.5.16.27. 8.19.30.12.1.

De vi. ill. c. 84. epiſt. 13 Paulino. De Theod. Euſ. l. 7. c. vlt. De Ambr. Luius Ado.

C*ommemoratio omnium fidelium defunctorũ. Item*, natiuitas ſancti Victorini Pictauionenſis epiſcopi. qui poſt multa documenta, vt ſanctus Hieronymus teſtatur, perſecutione Dioclitiani martyrio coronatus eſt. Apud Laodiciam, ſancti Theodori epiſcopi. qui non ſolum verbis, ſed rebus & virtutibus, extitit ornatus. Eodem die, ſancti Ambroſij, abbatis

abbatis monaſterij Agaunenſis. qui magnis vitæ atq; ſanctitatis virtutibus clarus, beato fine in Domino quieuit. r *Ipſo die, paßio beati Iuſti martyris. qui apud Trigeſtinam ciuitatem coronatus eſt.* b *Viennæ, ſancti Georgij, eiuſdem vrbis epiſcopi & cõfeſſoris* †. *magnæ virtutis. Ado.*
g *Die ſecunda, ſanctorum martyrum, Acindymi, Pegaſij, Aphthonij, Elpidephori, & Anempodiſti* *. *Ann.699.* *** de quib. Metaph.*
¶ q *Montibus Hannoniæ,* P *translatio ſanctæ Vualdedrudis.*

Tertio Nonas Nouembris, Iuna 3.Nou. F

24.5.16.27.8. 19.30.11.22.3. 14.25.6.17.28. 9.20.1.13

NAtalis beati Quarti, Apoſtolorum diſcipuli. Rom.16.
Apud Cæſaréam Cappadociæ, ſanctorum martyrum, Germani, Theophili, Cæſarij, & Vitalis. qui ſub perſecutione Deciana optime duxerunt martyrium. Cæſarauguſtæ, ſanctorum innumerabilium martyrum. qui ſub Daciano Hiſpaniarum præſide mirabiliter occubuerunt pro Chriſto.

P *Andaino monaſterio, natale beatißimi Huberti, Tungrenſis eccleſiæ pontificis, & confeſſoris. Qui beato Lamberto martyri in epiſcopatu ſuccedens, anno duodecimo ſuæ ordinationis, oraculo diuino admonitus, ſacra oſſa eiuſdem martyris, ſedémque epiſcopatus à Traiecto Leodium, vbi paſſus fuerat, tranſtulit. Deinde multis accreſcens virtutibus, multos de idololatria ad Chriſti fidem conuertit, plures dæmoniacos viuens, plurimos poſt deceſſum ſuum, liberauit. Tranſiit autem idem pretioſus Domini pontifex, & egregius athleta, tertio Nonas Nouembris, ſepultus in eccleſia beati Petri Apoſtolorum principis. Nonageſimo vero anno tranſlatus eſt ad Andainum, à Vulcando beatæ memoriæ Leodienſi epiſcopo, annuente Ludouico imperatore piiſſimo. Vbi, quid viuens eius ſpiritus geſſerit, virtutibus innumeris, & glorioſis* t

prodigijs, necnon miraculis aſsiduis, vſque hodie ad laudem & gloriam Domini mirabiliter atteſtatur. [b] Eodem
2 *die, depoſitio ſancti Pirminij, epiſcopi & confeſſoris.* ¶ *In pago Turonico, ſancti Aduentij confeſſoris. Caſtro Corboilo, depoſitio beati Guinali, abbatis & confeſſoris. cuius vita & miracula habentur. In diſtrictu Maeſlandiæ, villa Alem, ſanctæ Odradæ virginis. Caſtro Viterbienſium, paſsio ſanctorum martyrum, Valentini preſbyteri, & Hilarij diaconi, qui in Tyberim merſi, ſed ab Angelo erepti, capitis abſciſione martyrium comple-*
3 *uerunt. In Anglia, ſanctæ Vuenefridæ, virginis & martyris. quam Cadocus, filius Alani regis, occidit pro caſtitate. Glaſconiæ, ſancti Benigni, epiſcopi & confeſſoris.*
4 g *Die tertia, ſanctorum martyrum, Acepſimæ, Aithalæ, & Ioſeph.*

¶ *& encænia diuini templi ſancti magni martyris Georgij in Lydia, & depoſitio ſancti corporis ipſius.*

P *In vico Florinenſi, exceptio corporis ſancti Mauri, egregij martyris. Leodij in monte publico, dedicatio cœnobij ſancti Laurentij.*

ANNOTATIONES.

1 De Huberto. Auctor Legendæ, quæ in vſu eſt Andaini, ignoratur: ipſum tamen de clientela & diſcipulis ſancti Huberti fuiſſe, non vno in loco eluceſcit. Ionas etiam geſta hæc citans, nomen auctoris ſubticuit, in hiſtoria tranſlationis, quam ſcripſit tempore Vualcandi epiſcopi, qui ſanctum corpus tranſtulit Andainum.

2 De Pirmino fundatore Augienſis cœnobij. Catalogus teſtium veritatis per Eiſengrenium. Vuarmannus comes à Dilingen, epiſcopus Conſtantienſis, vitam ſancti Pirminij, Meldenſis epiſcopi, docto volumine proſecutus eſt. Obijt Anno 1034. Eiuſdem vitam ſcripſit Henricus Comes à Calvve, Augienſis abbas, circa annum 1210.

3 De Vuenefrida. Catalogus Scriptorum Brytanniæ. Ropertus abbas Salopienſis, aliàs Schrevvisberij, ſcripſit de vita Vuenefridæ virginis, ad Guarinum Vuigorniæ abbatem. Claruit An. 1140. Elerius Cambrius, circa annum 660. contexuiſſe

creditur

creditur vitam ſanctæ Vuenefridæ, quæ vixit in monaſterio quod ipſe extruxit.

4 De Acepſima, Ioſeph, & alijs, Metaphraſtes. Item de Acepſima & Aithala, lib.3. tripartitæ cap.2.

Pridie Nonas Nouembris, luna 4.Nou.

25. 6. 17. 28. 9. 20. 1. 12. 23. 4. 15. 26. 7. 18. 29. 10. 21. 2. 14

APud Bononienſem vrbem, natalis ſanctorum 1
Agricolæ & Vitalis. quorum poſterior prioris ſeruus fuit antea, nunc conſors & collega martyrij. Denique cum cogeretur idem à perſecutoribus vt Chriſtum negaret, & ille amplius profiteretur Dominum Ieſum Chriſtum, omnium tormentorum genera exercuerunt in eum. Nouiſsime beatum Agricolam interemerunt, cruci affigentes. Apud Alexandriam, beati Pierij presbyteri. † qui in diuinis Scripturis nobiliter eruditus, vita puriſsimus, atq; ad Chriſtianam philoſophiam nudus penitus, & expeditus, doctor eccleſiæ incomparabilis fuit. Quieuit autem Philippi imperatoris tempore. In Gallijs ciuitate * Rotenis, ſancti Amantij epiſcopi, cuius vita ſanctitate & miraculis extititglorioſa.

† Euſ. li. 7. cap. vlt. Hieron. de vi. ill. c. 8.

* al. Redonis

In pago Vilcaſsino, ſancti Clari, presbyteri & martyris. Auguſtoduni, ſancti Proculi martyris.

r In Hungaria apud Albam regalem, depoſitio beati Emerici confeſſoris, filij ſancti regis Stephani. P: Item in Dionanto, ſancti Perpetui, epiſcopi & confeſſoris ecceſiæ Leodienſis. Eodem die, natale ſanctæ Perpetuæ, coniugis beati Petri Apoſtoli. 2
Iuxta Aquiſgranum, in Porceto, tranſitus ſancti Gregorij abbatis. Item Biturigis, depoſitio ſancti Luſoris, pueri & confeſſoris. qui filius cuiuſdā ſenatoris, fertur in albis migraſſe. Scriptum eſt in libro miraculorum, Gregorij Turonenſis epiſcopi.

cap. 92. de gloria conf.

Eodem die Treuiris, ſanctæ Modeſtæ virginis †. Velaunij, depoſitio ſancti Flori, epiſcopi & confeſſoris.

† vita Gertrudis lib. 3 cap. 1.

Cuius

Cuius epiſcopatus de ipſius nomine nunc appellatur.

De Ioan. Metaphr. § *Die quarta, ſancti martyris Nicandri, epiſcopi Myreorum. & ſancti patris Ioannicij magni.*

ANNOTATIONES.

1 Agricolæ & Vitalis martyrium notat Vſuardus ex Ambroſio de exhortatione ad virgines. De iiſdem Greg. Turonenſis, de gloria martyrum cap. 43.

2 Perpetuæ meminit Euſebius libro 3. hiſtoriæ eccleſiaſticæ. c.24. 30. Rufini, ex libro 7. ſtromatum Clementis Alexandrini.

5. Nou. A Nonis Nouembris, luna

26.7.18.19.10. 21.2.13.24.5. 16.27.8.19.30. 11.22.3.15

ZAchariæ prophetæ, patris beati Ioannis Baptiſtæ. In Tarracina, ciuitate Campaniæ, natalis ſanctorum martyrum, Felicis presbyteri, & Euſebij monachi, temporibus Claudij imperatoris. Paſſio Cæſarij. † Qui Euſebius, cum ſepeliſſet ſanctos martyres, Iulianum & Cæſarium, & converteret multos ad fidem, quos Felix presbyter baptizabat, tenti ſunt ambo, & ad forum iudicis ducti, nec ſuperati. Inde carcere recluſi, & nocte eadem, cum ſacrificare nollent, decollati ſunt. In territorio Aurelianenſi, ſancti Læti presbyteri. *In territorio Lingonenſi, monaſterio Claræuallis,*

1 *ſancti Malachiæ epiſcopi. qui magnis virtutibus tempore ſuo claruit.* ¶ *Cuius vitam beatus Bernardus deſcripſit, miraculis glorioſam.* Eodem die, *ſancti Fibitij, epiſcopi Treuerenſis.* § *Die quinta, ſanctorum martyrum, Galactionis & Epiſtemes* †. De iſtis Metaphr.

ANNOTATIO.

1 Malachias Claræuallis obijt 2. die Nouembris, ſed propter animarum memoriam, huc transfertur a Ciſtertienſibus. Vita eius ſanctiſsima Bernardo auctore, & eiuſdem de eo Sermo, habentur in tomo operum Bernardi.

6. Nou. B Octauo Idus Nouembris, luna

27.8.19.30.11. 22.3.14.25.6. 17.28.9.20.1. 12.23.4.16

Toniza

TOniza Africæ, natalis ſancti Felicis. In huius ſolennitate quendam pſalmum beatus Augu- *Pſal. 107.* ſtinus videtur exponere ad populum. In Oriente, ciuitate Theopoli, ſanctorum decem martyrum. qui ſub Saracenis paſsi legũtur, in geſtis ſanctorum quadraginta. In Phrygia, ſancti Attici. *r Eodem die, ſancti Leonardi confeſſoris, q diſcipuli ſancti Remigij epiſcopi. qui mira operatur, maxime in captiuis. In territorio Turonico, beati Lupantij confeſſoris. Apud Bergas, P in territorio, quod vocatur Voromholt, depoſitio ſancti Vuinoci abbatis, egregij Chriſti confeſſoris.* r *cuius vita, virtutibus & miraculis plena, refulſit. Qui in prædicto loco, multo tempore in Dei opere perſeuerans, & plurimos in Dei ſeruitio aggregans, magniſque virtutibus & glorioſis miraculis valde clarus, collectus eſt ad patres ſuos, in ſenectute bona. q Barcinone, natalis ſancti Seueri, epiſcopi & martyris. qui à Gothis clauo in capite eſt confoſſus.*

¶ Cella monaſterio, P ipſo die, reſtitutio ſancti patris noſtri Giſleni.

ANNOTATIO.

r Vuinoci vitę librum primum ſcripſit incertus auctor, ſecundum & tertium compoſuit venerabilis dominus Drogo, monachus eius loci. Habentur Ms. Bergis ſancti Vuinoci. De alio Vuinoco videtur loqui Gregorius Turonenſis lib. 4. hiſtoriæ Francorum cap 21. & lib. 8. cap. 34.

Septimo Idus Nouembris, luna 7. Nou. C

18. 9. 20. 1. 12. 23. 4. 15. 26. 7. 18. 29. 10. 21. 2. 13. 24. 5. 17

IN Alexandria, beati Achillæ epiſcopi. qui in eruditione, fide, conuerſatione, & moribus inſignis fuit. r Apud Peruſinam Italiæ vrbem, natalis ſancti Herculani epiſcopi. cuius corpus poſt abſciſionem capitis, ita vnitum atque ſanum die quadrageſimo, *lib. 3. dial.* vt ſcribit beatus Gregorius papa, repertum eſt, ac ſi *cap. 13.* nulla

nulla hoc inciſio ferri tetigiſſet. Eodem die, beati
Turon. de gloria mar. cap. 57. Amaranti martyris. † qui apud Albienſem vrbem,
exacto agonis fidelis curſu, ſepultus viuit in gloria.
2 In Friſia, depoſitio ſancti Vuillibrordi epiſcopi
lib. 5. c. 12. *Traiecti inferioris,* & confeſſoris. *Cuius actus Beda preſbyter in geſtis Anglorum deſcribit. Hic à Sergio papa*
Romæ ordinatus eſt, & in Germaniam ad prædicandum
deſtinatus: ibi denique requieſcit in monaſterio Ephternaco, diœceſis Treuirenſis. [b] *Item ſancti Rufi, Metenſis*
vrbis epiſcopi, & confeſſoris. qui conſentiente Drogone
1 *præſule, tranſlatus eſt in pagum Vuormatienſem, in villam*
Oternheim, temporibus Lotharij imperatoris, & Lodouici regis. Vbi etiã ſanctitas eius multis virtutibus claruit.
3 [r] *Apud Paduam ciuitatem, depoſitio ſancti Proſdocimi,*
primi epiſcopi ciuitatis ipſius. Qui à beato Petro Apoſtolo epiſcopus ordinatus, ad prædictã ciuitatem Paduam,
ad prædicandum Dei verbum miſſus eſt. vbi multis prodigijs & virtutibus coruſcãdo, beato fine quieuit. [q] *Apud*
Argentinam, ſancti Florentij, epiſcopi & confeſſoris. qui
Scotorum indigena, in flore adoleſcentiæ patriam parenteſque deſeruit, & accitis ſibi eiuſdem propoſiti ſocijs,
Arbogaſto, Theodato ac Hildulpho, Domino duce fines
attigit Alſatiæ, temporibus Dagoberti, & Arbogaſto in
cathedra ſuccedens, multis virtutum floribus glorioſe refulſit. In territorio Turonico, ſancti Baldi confeſſoris,
& archiepiſcopi Turonenſis. Aruernis, ſancti Amandini
confeſſoris. [g] *Die ſeptima, ſanctorum triginta & trium*
Hieronis et ſociorum. de quibus Metaphr. *martyrum, in Melitene †. & ſancti patris ac thaumaturgi Lazari. qui exercuit ſe in monte lacteo.*

¶ Item depoſitio ſancti Reſtituti, primi epiſcopi Tricaſtrenſis. cuius corpus Aurelianus, in monaſterio ſancti Euurtij, præ-
4 cipuo colitur honore. Ipſo die, ſanctæ memoriæ Engelberti,
archiepiſcopi Agrippinenſis Coloniæ, & martyris. qui ob defenſionem oppreſſorum feliciter occubuit, anno gratiæ milleſimo ducenteſimo viceſimo quinto.

ANNO.

ANNOTATIONES.

1 De Achilla Euſebius lib. 7. hiſt. cap. vlt. Beda die 25 Nouembris. Tripartita lib. 1. cap. 12.

2 De Vuillibrordo. Chronologia monaſteriorum Germaniæ: Eſt Epternaci liber argento & auro in punicei coloris membrana ſcriptus, cõtinens vitam ſancti Vuillibrordi Traiectenſis archiepiſcopi, primi huius monaſticæ congregationis auctoris & gubernatoris. Hunc edidit Alcuinus verſificator eximius proſa & ligata oratione ad Beonradum archiepiſcopum Senenſem, tertium abbatem Epternacenſem, qui deceſsit anno 796. Eſt etiam Vltraiecti ac alibi. Sanctus Marcel. in vita Suuiberti cap. 6. Hiſtoriam ſancti Vuillibrordi conſcripſi. Ms. Egmundæ, niſi perierit. Alcuinus in præfatione ad Beonradum. Vnam quoque priori libro ſuperaddidi homiliam. quæ vtinam digna eſſet tuo venerando ore prædicari. Item adieci ſermoni (ſiue libro) ſecundo, elegiacum carmen de viro venerabili. Vulgiſo, patre ſanctiſsimi pontificis Vuillibrordi. Pandectæ vniuerſales indicant etiam ſancti Vuillibrordi flores, vel laudes, per Radbodum, epiſcopũ. Alibi additur Thietfridus in geſtis Treuirorum.

3 De Proſdocimo. Bernardinus Scardeonius lib. 2. de antiquitate vrbis Patauij, claſſe ſexta, Diuus Maximus, ſecundus epiſcopus Patauinus, ſcripſit hiſtoriam de vita B. Proſdocimi, quam poſtea in incendio vrbis perijſſe conijcio. Hæc autem, quæ nunc habetur, ab alio poſtea condita fuiſſe, ex ſtylo ipſo & dictione cognoſcitur.

4 Engelberti actus, paſsionem, & miracula, tribus libris conſcripſit Cæſarius, monachus in valle ſancti Petri, ad Heinricum ſucceſſorem Engelberti in Colonienſi archiepiſcopatu. Ms. Non eſt Canonizatus. Pridie tamen in eius honorem pulſatur, vt in vigilijs Sanctorum.

Sexto Idus Nouembris, luna 8. Nou. D

19. 10. 21. 2. 13. 24. 5. 16. 27. 8. 19. 30. 11. 22. 3. 14. 25. 6. 18

ROmæ via Lauicana, paſsio ſanctorum martyrum, Claudij, Nicoſtrati, Symphoriani, Caſtorij, atque Simplicij. Qui[b] *cum eſſent inſignes artifices, & in lapidibus marmoreis imagines ſculpere ſuper omnes artifices noſſent, eo quod falſos deos adorare renuerant,* primo in carcerem miſsi, deinde ſcorpionibus grauiſsime ſunt cæſi; ſed cum à fide Chriſti mutari non poſſent, 1

poſſent, iuſsi ſunt à Dioclitiano in medio mari prę-cipites dari. Item via Lauicana, natalis quatuor
1 coronatorum, Seueri, Seueriani, Carpophori, & Victorini. qui iubente Dioclitiano ictibus plumbatarum vſque ad mortem cæſi ſunt. Horum nomina cum minime potuiſſent reperiri, quæ Domino reuelante interiectis annis poſtea oſtenſa ſunt, ſtatutũ eſt, vt anniuerſaria dies ipſorum ſub nominibus ſupra dictorum quinque martyrum recoleretur.

[1] Item Octaua omnium Sanctorum. ¶ *Bremæ, depoſitio ſancti Vuillehadi, primi eius vrbis epiſcopi & confeſſoris. Virduni, ſancti Mauri, epiſcopi eiuſdem ciuitatis, & confeſſoris.*

¶ § *Die octaua, commemoratio archiſtrategi Michaelis, & reliquarum incorporearum virtutum.*

2 Ambianis, ſancti Godefridi, epiſcopi & confeſſoris.

ANNOTATIONES.

1 De quinque martyribus & quatuor coronatis, latius Beda, & Ado, ex eorum Ms. Geſtis.

2 Godefridi vitam tribus libris conſcribit Nicolaus Sueſsionis ad S. Criſpinum monachus, ad Rohardum Decanum Sueſſionenſem.

9.Nou. E Quinto Idus Nouembris, Iuna

30.11.22.3.14. 25.6.17.28.9. 20.1.12.23.4. 15.26.7.19

1 APud Amaſeam, ciuitatem Marmaritanorum, natalis ſancti Theodori martyris. qui temporibus Maximiani & Maximini imperatorum, pro confeſsione Chriſtianæ fidei fortiter cæſus, ac in carcerem miſſus, deinde Domino Saluatore ſibi apparente, & monente vt conſtanter & viriliter ageret, releuatus eſt: Nouiſsime poſtquam equuleo ſuſpenſus, & vngulis eſt corroſus, ita vt eius interiora nuda apparerent, ardentibus traditur ignibus.

Eodem die ciuitate Bituricas, ſancti Vrſini confeſſoris.

feſſoris.* qui Romę ordinatus à ſucceſſoribus Apoſtolorum, primus eidem vrbi deſtinatur epiſcopus. *Gr. Tur. de conf. c. 80.*

Romæ [1] *dedicatio baſilicæ Saluatoris in palatio Conſtantini apud Lateranum, à beato papa Silueſtro facta.* 2
Eodem die, crucifixio imaginis Domini noſtri Ieſu Chriſti à Iudæis, in Syria ciuitate Beritho. 3 *In pago Atrebatenſi, paßio ſancti Ragnulfi martyris. qui poſitus eſt in baſilica ſancti Vedaſti. Virduni, depoſitio beati Vitoni, epiſcopi & confeſſoris eiuſdem vrbis. Die nona, ſanctorum martyrum, Oneſiphori & Porphyrij. & ſanctæ matris Matronæ.* *De Matr. in l'erge, Metaphr.*

ANNOTATIONES.

1 De Theodoro in Euchaitis latius Ado, ex ipſius paſsione. quam circunſtantes notauerunt, & pæne tota impreſſa eſt Legendæ parte 2. Item Metaphraſtes 17. Februarij, & apud eum Nectarius Conſtantinopolitanus epiſcopus, item 7. Februarij Augarus ſcriba & inſpector martyrij, ſi modo non ſint diuerſi Theodori. Rurſus Zonaras tomo 3. folio 171. In eundem eſt etiam oratio Gregorij Nyſſeni.

2 De dedicatione baſilicæ Saluatoris, Damaſus Pontificalis cap. 34. Ordo Romanus ad dedicandam eccleſiam habetur pag. 129. Sermo Iuonis de ſacramentis dedicationis pag. 478. Item Bernardus, &c.

3 De hac crucifixione imaginis Chriſti, extat libellus Athanaſij epiſcopi Alexandrini, inter opera & in Aloyſio, citatus Actione 4. ſeptimæ Synodi.

Quarto Idus Nouembris, luna 10 Nou.

1.12.23.4.15. 26.7.18.29.10. 21.2.13.24.5. 16.27.8.20.1

NAtale *ſanctorum martyrum, Tryphonis, Reſpicij, & Nymphæ virginis.* In territorio Agathenſi, ſanctorum martyrũ, Tiberij, Modeſti, & Florentię, qui tempore Dioclitiani varijs tormentis cruciati, martyrium compleuerunt. Antiochiæ, ſanctorum Demetrij epiſcopi, Aniani diaconi, Euſtoſij, & aliorum viginti. *In Britannia, ſancti Iuſti epiſcopi & confeſſoris. quem illuc Gregorius papa direxit, cum alijs,* 1 2

ad Euangelij opus. Eodem die, *ſancti Probi, Rhauennatis pontificis, in æde ipſi dicata ſepulti.* ᵇ *Aurelianis,*

I No- tarij *depoſitio ſancti * Monitoris epiſcopi.*

¶ ᵍ *Die decima, ſanctorum Apoſtolorum Eraſti, Olympæ, & ſociorum.* Rom. 16.

De Theoc. Metaph. Item, ſanctæ Theoctiſtes Lesbiæ.

ANNOTATIONES.

1 De Nympha, hac vel alia, Thomas Fazellus de rebus Siculis decade 1. lib. 8. Panormus maxime inſignis facta eſt ortu Oliuæ & Nymphæ virginum. Quarum clara geſta habentur.

2 De Iuſto Beda libro 1. hiſtoriæ Anglorum cap. 29. libro 2. cap. 3. 5. 6. 8. & 18.

11 Nou. G Tertio Idus Nouembris, luna

2. 13. 24. 5. 16. 27. 8. 19. 30. 11. 22. 3. 14. 25. 6. 17. 28. 9. 21

1 IN Gallijs, ciuitate Turonis, natalis beati MARTINI, epiſcopi & confeſſoris. Cuius vita tantis extitit miraculis glorioſa, vt trium mortuorum meruit eſſe ſuſcitator. ᵇ *Huius vitam Sulpitius maniſeſte luculento ſermone deſcripſit: nec non & Gregorius eiuſdem vrbis epiſcopus, in miraculorum libris pleniſſime diſſeruit.* In Scythia, metropoli Phrygiç Salutariæ,

2 paſsio ſancti Mennæ martyris. qui perſecutione Diocliciani, poſtquam meruit cæleſti regi ſecreta conuerſatione in eremo militare, procedens ad publicum, ac ſe Chriſtianum libera voce declarans, primo diris cruciatibus examinatur, nouiſsime fixis genibus, & Domino Ieſu Chriſto gratias agẽs,

1 gladio cæſus eſt. Item Lugduni, ſancti Verani epiſcopi, cuius vita, fidei & virtutum meritis illuſtris fuit. *Apud Namurcum* ᵖ *in Malonia, ſancti Bertuini, epiſcopi & confeſſoris.* ᑫ *qui de Hibernia inſula veniens in ſaltum qui vulgo appellatur Marlignia, condidit oratorium in ſupra dicta villa Malonia, ſuper Sambram, in honorem ſemper virginis Mariæ. Vbi diu Deo militans,*

curſum

curſum ſuum feliciter impleuit. 8 Die *vndecima, ſanctæ martyris Stephanidis. & ſancti patris & confeſſoris Theodori Studitæ* †. *Zonaras to. 3. pag. 102. 99.*

ANNOTATIONES.

1 De Martino. Gregorius Turonenſis initio librorum de miraculis Martini. Multi ſunt qui virtutes ſancti Martini, vel ſtâte verſu, vel ſtylo proſaico conſcripſerunt. De quibus primus ille Seuerus Sulpitius, cui tantus feruor amoris fuit in ſanctum Dei, vt eo adhuc degente in ſeculo, vnum librum de mirabilibus vitæ eius ſcriberet: exinde poſt tranſitum beati viri, duos libros ſcripſit, quos dialogos voluit vocitari. Paulinus quoq; Nolanæ vrbis epiſcopus, poſt ſcriptos de virtutibus eius, quas Seuerus complexus eſt, quinque libros, illa comprehendit miracula, accepto à ſancto Perpetuo de his indiculo, quæ poſt eius tranſitum geſta ſunt, id eſt, in ſexto operis libro. Sed & Fortunatus presbyter omne opus vitæ eius, in quatuor libris verſu conſcripſit. His nos illecti, etſi imperiti, tentabimus aliqua de virtutibus beatiſsimi viri poſt eius obitum, quantum inuenire poſſumus, memoriæ replicare. Hæc Gregorius. Cuius libros, & Fortunati de Martino, habet Aloyſius tomo 3. Conſcripſerunt & poſteriores nonnulla de ſancto Martino. vt ſanctus Odo, primus abbas Cluniacenſis, impreſſus Pariſijs cum Seuero Anno 1511. & Herbernus ex abbate Maioris monaſterij epiſcopus Turonenſis. Richerius abbas ſancti Martini iuxta Metim. Guibertus abbas Gemblacenſis, &c. Ms. Louanij ad S. Martinum. Inter Græcos de eo Sozomenes libro 3. cap. 13. Nicephorus lib. 9. cap. 16.

2 De Menna plenius Beda, & Ado, item Metaphraſtes tom. 7. Aloyſij, & apud eundem Metaphraſtem, Theodorus epiſcopus Alexandrinus.

Pridie Idus Nouembris, luna 12 Nou. A

3. 14. 25. 6. 17. 28. 9. 20. 1. 12. 23. 4. 15. 26. 7. 18. 29. 10. 22

NAtalis beati Martini papæ, qui ob Catholicam fidem ab imperatore Conſtantio hæretico de eccleſia captus, ac perductus Conſtantinopolim, relegatus apud Cherſonam Lyciæ prouinciæ, ibidem vitam finiuit, multis in eodem loco virtutum ſignis vſque hodie refulgens. Apud prouinciam 1

 Tarra-

2 Tarraconenſem, ciuitate Tiraſſona, beati Aemiliani, presbyteri & confeſſoris. Cuius admirabilem vitam Braulio Cæſarauguſtanus epiſcopus ſimplici ſermone deſcripſit. In territorio Senonico, ſancti Paterni martyris. Ciuitate Agrippinenſi, depoſitio ſancti Cuniberti epiſcopi. Caſtello Mileduno,
3 ſancti Leonij confeſſoris. P *In portu Gandenſi, de-*
4 *poſitio ſancti Liuini, epiſcopi & martyris.* ¶ *Eodem die*
5 *apud Iſelam fluuium, oppido Dauentriæ, ſancti Lebuini, preſbyteri & confeſſoris. Item, ſancti Renati, epiſcopi Andegauenſis, & confeſſoris.* b *Viennæ, ſancti Iſicij*
Ado anno 452. 564. *epiſcopi* †.

¶ Item beatæ Craphaildis, & Brixij pueri, martyrum cum ſancto Liuino. quorum corpora Gandaui habentur in tumbis
Cromerus lib. 3. hiſt. Polonorũ. portabilibus. Pragæ, natalis quinque eremitarum. † qui martyrium pertulerunt in ſolitudine maioris Poloniæ, vbi nunc eſt Caziміria oppidum.

ANNOTATIONES.

1 De Martino papa, Pontificale cap. 76. Ado Viennenſis Anno 641.

2 Aemiliani hiſtoriam per Braulionem, puto in Hiſpanijs haberi. Sic enim habet lectio 1. in ſanctuario Burgunſi. Aemiliani oratione fauente, & conatus noſtros adiuuante, ſumamus exordium qualis extitit à viceſimo fere ætatis ſuæ anno. Venerabilis namque * Citonatus ſanctæ puriſsimæque vitæ, Suffronius & Gerontius presbyteri, quibus non modicam fidem habet eccleſia, nobis quæ ipſi viderunt, fideli ratione narrarunt.

3 Leonij miracula diligenter collegit quidam Galterius, ad dominos & fratres ſancti Petri, iuxta caſtellum Miledunum, Ms.

4 De Liuino Meierus in Commentarijs Flandriæ anno 633. Scripſit, vt tradunt, Liuini eminentiſsimi martyris vitam Bonifacius epiſcopus Moguntiacenſis. Ms. Metro eius paſsionem ſcripſerunt Henricus Lacius Latinus, rogatu Letteri, & Aegidius Houcarius presbyter, quem Aſcenſius impreſsit Anno 11.

5 Lebuini hiſtoriam conſcripſit Hugbaldus monachus ſancti Amandi, ſiue Elnonenſis, ad Baldricum epiſcopum Traiectenſem. Eiuſdem vitam laudauit ſanctus Radbodus encomiaſtica oratione, & carmine. Ms. Vltraiecti.

Idibus

Idibus Nouembris, Luna 13 Nou.

4.15.26.7.18. 29.10.21.2.13. 24.5.16.27.8. 19.1.11.23

RAuennæ, natalis ſanctorum martyrum, Valentini, Solutoris, & Victoris. In prouincia, apud ciuitatem Aquis, beati Mitrij clariſsimi martyris. 1

In Africa, ſanctorum martyrum, † Arcadij, Paſchaſij, Probi, & Eutychiani. qui cum in Arianam fidem nullatenus declinari paterentur, primum proſcripti, deinde in exilium acti, atq; atrociſsimis ſupplicijs excruciati, poſtremo diuerſis mortibus interempti ſunt. [b] *Puer autem Paulillus fuſtibus cæſus, & ad infimam ſeruitutem damnatus eſt: ideo vt apparet non occiſus, vt de ſuperata ſæuitia inimici etiam illa ætas gloriaretur.* Turonis, ſancti Brictij, epiſcopi & confeſſoris. 2 *Pariſiis, tranſitus ſancti Gendulphi epiſcopi, à beato Sixto ordinati: cuius iuſſu mortuum gentilis ſuſcitauit filium. Eius caput requieſcit in magna eccleſia beatæ Mariæ virginis, Pariſiis. Aruernis, depoſitio ſancti Quintiani, epiſcopi & confeſſoris. Albiniaci, in territorio Atrebatenſi, ſancti Kiliani, epiſcopi & confeſſoris.* 3 *In pago Cameracenſi, P natale ſanctæ Maxellendis, virginis & martyris.* [r] *In Italia, ciuitate Cremona, ſancti Homoboni, cuius ſanctitas crebris claret miraculis. Ciuitate Toleto, ſancti Eugenij, epiſcopi & confeſſoris.* 4

¶ q *Placentiæ, releuatio ſancti Antonini martyris.*

Malbodio monaſterio, tranſlatio ſanctæ Aldegundis virginis. P *In monaſterio dicto Sithiu, eleuatio prima, & tranſlatio corporis ſancti Folquini, Morinorum epiſcopi, anno nongenteſimo vigeſimo octauo.*

Proſper in Chron. an. 441.

In Palæſtina, ſanctorum martyrum, Antonij presbyteri, Zebinæ, & Germani †. quos Firmilianus præſes vltro ſe offerentes, abſque vllo alio ſupplicij genere, capite mulctandos tradidit. Eodem die, ſanctæ Ennathæ * virginis. quæ ad eundem iudicem tracta, poſt graues cruciatus, igne concrematur.

De his 4. Euſ. lib. 8. c.19. noua verſionis.

ANNOTATIONES.

1 De Mitria, Aquis confeſſore, ſcribit Gregor. Turonenſis, de gloria confeſſ. cap. 71.

2 De Britio, Seuerus lib. 3. dial. Fortunatus ſub finem lib. 4. vitæ Martini. Gregor. Turon. lib. 2. hiſtoriæ Francorum cap. 1. & libro 10. cap. 31. Eccleſia Turonenſis epiſt. 1. ad Philippum Colonienſem epiſcopum, cap. 8.

3 De Quintiano. Gregorius Turonenſis lib. 2. hiſtoriæ Francorum cap. 36. Tam inſidiæ, quas pertulit ſanctus Quintianus, quam illa quæ per eum Dominus operari dignatus eſt, ſcripta ſunt in libro vitæ eius. Hoc eſt, capite quarto de vita patrum, eodem auctore.

4 Homóbono ſiue Homini bono hymnum ſcripſit Hieronymus Vida Cremonenſis. Hiſtoria eſt Cremonæ typis excuſa, cuius ſtylum mutarunt Canonici Cremonenſes.

14 Nou. C Decimo octauo Calendas Decembris, Luna
5. 16. 27. 8. 19. 30. 11. 22. 3. 14. 25. 6. 17. 28. 9. 20. 1. 12. 24

APud Thraciam, ciuitate Heracléa, natalis ſanctorum martyrum, Clementini, Theodoti, & Philomini. Alexandriæ, ſancti Serapionis. † quem perſecutores, ſub Decio principe, crudeliſsimis affecerunt ſupplicijs, ita vt omnes ei iuncturas membrorum prius ſoluentes, de ſuperioribus eum præcipitarent. ac ſic Chriſti martyr * efficitur. *Apud Rothomagum, beati Laurentij, Dublinenſis epiſcopi, & confeſſoris.* 1

† Dio. Ale. 6. hiſt. eccl. c. 34. Rufin. 31.
* al. efficeretur

ANNOTATIO.

1 Laurentius Hyberniæ primas, canonizatus eſt ab Honório. Eius vitam ſcripſit anonymus, qui ſe præfatur ſancto Augenſi collegio fraterna ſocietate coniunctum.

15 Nou. D Decimo ſeptimo Calendas Decembris, Luna
6. 17. 28. 9. 20. 1. 12. 23. 4. 15. 26. 7. 18. 29. 10. 21. 3. 13. 25

APud Nolam Campaniæ vrbem, beati Felicis epiſcopi. qui à quinto decimo ætatis ſuæ anno miraculorum gloria illuſtris fuit, & ſub Martiano præſide, cum alijs triginta, martyrium compleuit.

Ipſo die, ſancti Eugenij, *Parchiepiſcopi & martyris Toletanæ ſedis. qui à beato Dionyſio ordinatus, & directus fuit ad prædicandum Trinitatem ſanctam gentibus:* & apud * Parienſem pagum conſummato martyrij curſu, beatæ paſsionis coronã percepit à Domino. *P Cuius corpus modo quieſcit Bronias, in pago Lomacenſi.* 1

al. Pariſiacenſem

*Ipſo die Santonas ciuitate, depoſitio ſancti * Macloui, epiſcopi, & confeſſoris, q in Britannia, vrbe Aletbis. qui à primæuo ætatis tirocinio, innumerabilibus miraculis ſplendide emicuit. Argentinæ, ſancti Amandi, epiſcopi & confeſſoris. Eodem die, beati Iuniani confeſſoris. quem beatus Remigius baptiſmate lauit. In Auſtria, ſancti Leopoldi eiuſdem prouinciæ Marchionis, & confeſſoris eximij, quem Innocentius octauus Sanctorum numero aſſcripſit. g Die decima quinta, ſanctorum martyrum, & confeſſorum, Guriæ, Sambnæ & Abibi.* 2 3 4

*r Machuti

¶ Coloniæ obijt Albertus Magnus, epiſcopus Ratiſponẽſis, vita & eruditione in Ordine Prædicatorum clariſsimus. Cuius merita & gloriam Dominus per miracula multa declarauit. 5

ANNOTATIONES.

1 De Eugenij tranſlatione, habet vita ſancti Gerardi, ad Gonterum abbatem Bronij, cap. 11. 12. 13 & 14. Quo poſtremo capite ſcribitur in plenaria ſynodo Stephani Leodienſis epiſcopi, procurante beato Gerardo, lectam fuiſſe paſsionem martyris, vt epiſcopali auctoritate roboraretur: communique conſilio totius cleri decretum fuiſſe, vt & martyr digna cum veneratione colatur, & eius paſsio rata acceptabiliſque, in eccleſia deinceps recitetur. Hæc autem ad Bronium tranſlatio intelligenda eſt de portione corporis & reliquiarum eius: nam altera portio corporis ex æde ſancti Dionyſij delata eſt ex Gallijs Toletum, anno milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quinto: magnifico ſane ſpectaculorum apparatu, in quo Catholicus Rex Hiſpaniarum Philippus ſecundus, ſanctum corpus proprijs humeris ad antiquam ſedem deferebat.

2 Maclouij hiſtoriam ſcribit Capitibus 27. Sigebertus Gemblacenſis, ad Thietmarum abbatem. in qua ſcribit vitã piiſsimi confeſſoris Chriſti Maclouij, qui etiam Machutes dictus eſt, diligenter, quantum ad veritatem hiſtoriæ attinet, antiquorum

ſtylo fuiſſe exaratam: eiuſque corpus, ſiue reliquias, Gembiaci haberi.

3 De Leopoldo ex epitome Bibliothecæ. Franciſci Pataui I. C. atque aduocati conſiſtorialis, oratio de laudibus diui Leopoldi, habita Anno Domini 1484. ſedente Innocentio octauo, Frederico tertio Imperat. ſuadente, impreſſa eſt in Italia quatern. tribus.

4 Guriæ, Samonis, & Abibi, martyrium, deſcribunt Arethas & Metaphraſtes, tomis Aloyſij, 3. & 5.

5 Alberti magni vitam tribus libellis ſcripſit Rodulphus de Nouimago, Coloniæ impreſſus An. 1490. quos Capitulum approbauit. Item Ioannes Antonius Flaminius Forocornelienſis, lib. 3. de viris illuſtribus Ordinis Prædicatorum.

16 Nou. E Decimo ſexto Calendas Decembris, luna

7. 18. 29. 10. 21. 2. 13. 24. 5. 16. 27. 8. 19. 30. 11. 22. 4. 14. 26

1 LVgduni, natalis ſancti Eucherij, epiſcopi & confeſſoris. qui ex nobiliſsimo ſenatorum ordine ad religioſam vitam habitumque conuerſus, diu inter ſepta ſpeluncæ ſponte clauſus, Chriſto ſeruiuit: deinde apud præfatam vrbem, [a] *cum, vniuerſa eccleſia, defuncto Pontifice Lugdunenſi, iuxta morem antiquitus à ſe obſeruatum, triduanis ieiunijs & obſecrationibus, qui gubernationem eiuſdem eccleſiæ ſuſcipere deberet, ſibi poſceret à* Domino *reuelari*, reuelante angelo in pōtificali cathedra ſolenniter collocatus eſt. *In Africa, ſanctorum martyrum, Rufini, Marci, & Valerij.* *Eodem die, ſancti Fidentij, epiſcopi & confeſſoris, tertij epiſcopi Paduani.* ¶ *In territorio Antiſiodorenſi, monaſterio Pontiniacenſi, depoſitio ſancti Edmūdi, Cantuarienſis epiſcopi, & confeſſoris.* *Apud Viennam, depoſitio ſancti Leoniani abbatis. qui fuit germanus Aniani epiſcopi.* *In Veſtphalia, depoſitio beati Vualdgeri confeſſoris, fundatoris eccleſiæ noſtræ Dominæ in Heruordia.* *In Alemannia* [b] *depoſitio ſancti Othmari abbatis.* *In Capua, natalis ſancti Auguſtini.*

¶ In Scotia, ſanctæ Margaretæ reginæ.

ANNO-

ANNOTATIONES.

1 De Eucherio plura Ado in Martyrologio. S. Mamertus lib. 2 de ſtatu animæ cap. 9. Sixtus in bibliotheca lib. 2.

2 De Edmundo ex Catalogo Brytanniæ. Robertus Richius Abindonenſis ſcripſit vitam fratris ſui Eadmundi, quem Innocentius quartus canonizauit, de tranſlatione eiuſdem. Robertus Baconus ſacræ Theologiæ profeſſor, ſcripſit etiam vitam Eadmundi præceptoris ſui: obijt anno 1248. Vincentius citat geſta lib. 31. Speculi cap. 67. & ſequentibus.

3 De Othmaro. Gaſpar Bruſchius de monaſterijs Germaniæ. Vualafridus, cognomento Strabo, à vitio oculorum, abbas diuitis Augiæ, duobus libris ſcripſit vitas ſanctorum Galli & Othmari Sangallenſium abbatum, à Gosberto abbate Sangallenſi rogatus. Obijt Vualafridus anno 840. vt ſcribit Hermannus Contractus Sangallenſis.

4 De Margareta. Hiſtoria ſancti Ealredi, abbatis Rhieuallis. Scripſit (Ealredus) vitam D. Eduardi regis & confeſſoris, vitam Dauid regis Scotiæ, vitam ſanctæ Margaretæ reginæ Scotiæ. Hector Deidonatus lib. 12. hiſtoriæ Scotorum. Turgotus Prior Dunelmenſis, & poſt aliquantulum temporis ſancti Andreæ factus epiſcopus, vitam D. Margaritæ & Malcolmi regis, conſcripſit, vernacula quidam lingua, ſed non minori elegantia, quam pietate, veritateque, vt qui illis familiariſsimus, dum viuerent, fuerit, optimusq́; teſtis vtrique ſuarum virtutum extiterit. Compendium ponit Surius 10. Iulij, tomo 3.

Decimo quinto Calendas Decembris, luna 17 Nou. P

8. 19. 30. 11. 22. 3. 14. 25. 6. 17. 28. 9. 20. 1. 12. 23. 5. 15. 27

APud Neocæſaream Ponti, natalis beati Gregorij, epiſcopi & † *confeſſoris*, qui magna ſignorum ac miraculorũ gloria præditus, inter cætera ¹ *iurgantibus duobus fratribus de quodam ſtagno, facta oratione aqua lacum ſubduxit, & pacem ipſis diuino nutu reſtituit, & virentem campum germanis concordibus dereliquit. ſed &* quodã tempore, vt eccleſiæ faciendæ locus ſufficeret, montem precibus mouit. Apud Alexandriam, beati Dionyſij epiſcopi. Hic in multis confeſsionibus ſæpe ſatis clarus, & pro paſsionum, * tormentorumq; diuerſitate, magnificus exiſtens,

[margin: 1 / † al. martyris / ¹ Rufinus 7. hiſt. eccleſ. c. 25. / 2 / * al meritorumq́.]

quieuit Valeriani & Gallieni imperatorum temporibus. Ciuitate Corduba, paſsio ſanctorum martyrum, Aſciſcli & Victoriæ. vbi ob commendationem pretioſæ mortis eorum, eodem die roſæ ortæ
3 diuinitus colliguntur. Aurelianis, ſancti Aniani, epiſcopi & confeſſoris. cuius mortem in conſpectu Domini pretioſam crebra miracula teſtantur. *In*
4 *Britannijs, ciuitate Lincolnienſi, beati Hugonis, epiſcopi & confeſſoris. In Nicomedia, ſancti Ammonis. Item*
5 *Turonis, ſancti Gregorij, archiepiſcopi & confeſſoris, miraculorum libri factoris. Ipſo die, apud Churiam, ſancti Florini.*

Lib. 8. hiſt. eccl. c. 12. Euſebij, noua verſionis. ¶ In Palæſtina, natalis ſanctorum, Alphæi & Zachæi. † qui poſt verbera, & nouaculas, poſt diuerſas in tormentis quæſtiones, poſt pedes dies noctésque compedibus ligneis quatuor foraminum interuallo interpoſitos, diſtentos, diſtractosque, capitibus abſciſsis ex hac luce diſcedunt.

ANNOTATIONES.

1 De Gregorio thaumaturgo, Suidas; Gregorius Nyſſenus epiſcopus, ſcripſit vitam Gregorij qui miraculis claruit. Habetur inter opera. De eodem Nicephorus libro vnico Anno 499. Socrates lib. 4. cap. 12. Alanus Copus dialogo 1. cap. 2. Vſuardus eum martyrem nominat, Rufinum ſecutus. ſed nec nouum eſt, nec ſingulare, eum martyrem nuncupare, qui in fidei confeſſione multa paſſus eſt.

2 De Dionyſio Alexandrino epiſcopo, Euſebius lib. 6. hiſt. eccleſ. à cap. 33. vſque ad 11. ſeptimi libri: & à capite 15. deinceps vſque ad 22. Hoc eſt, in Rufino lib. 6. cap. 30. vſque ad cap. 11. libri ſequentis, & deinceps cap. 19. vſque ad 25.

3 De Aniano, Gregorius Turonenſis lib. 2. hiſtoriæ Francorum cap. 7. Aniani, eximiæ prudentiæ & ſanctitatis viri, virtutum geſta nobiſcum fideliter retinentur. De eodem Sidonius lib. 8. epiſt. penultima.

4 De Hugonis Carthuſiani vita duo Scriptores nominantur in Catalogo Brytannico: Siluester Giraldus Cambrenſis, qui claruit Anno 1210. & Adamus Carthuſianus Doctor Theologus, qui claruiſſe fertur An. 1340. Magna legenda Hugonis libris quinque Ms. incipit, Dominis & amicis in Chriſto chariſſimis, Q. Priori, & qui cum eo ſunt, Vuithaunienſibus monachis,

chis, minimus frater A. Et infra, Quæ de beatiſsimo Hugone Lincolnienſi præſule vidi, audiui, & certius cognoui, ad ſubſidium memoriæ aliqua ſeculis tradam. Horum librorum compendium paſsim habetur apud Carthuſianos. Petrus Sutor de vita Carthuſiana lib. 2. cap. 5. Admirabilis viri geſta continentur, paſsimque habentur, præſertim in eo opere quod archidiaconus Lincolnienſis de ſanctis mirandisque actibus, ac miraculis eius, conſcripſit.

ſ Gregorij Turonenſis archiepiſcopi vitam conſcripſerunt Clerici Turonenſes, tomo 3. Aloyſij. Cuius breuiarium præponitur hiſtoriæ Francorum, in 8. excuſæ.

Decimo quarto Calendas Decembris, Luna 18Nou.G

9.20.1.12.23. 4.15.26.7.18. 29.10.21.2.13. 24.6.16.28

APud Antiochiam, natalis ſancti Romani. qui tempore Dioclitiani, cum quidam præfectus eccleſiam irrumpere r *vellet*, eamque funditus conaretur euertere, cæteros Chriſtianos hortatus eſt, vt ei contradicerent. Vnde vna cum puerulo, nomine Barula, celebri martyrio coronatus eſt. Item in eadem vrbe, ſancti Eſichij. qui cum eſſet miles, & præceptum audiſſet, vt quiſquis non ſacrificaret idolis, cingulum militiæ deponeret, repente cingulum ſoluit. ob quam cauſam ligato in dextera eius ſaxo ingenti, in fluuium præcipitari iuſſus eſt. 1 1

r *Romæ, dedicatio baſilicarum Apoſtolorum, Petri & Pauli. Item, tranſitus beati Odonis abbatis. Eodem die, ſancti Fridiani, epiſcopi & confeſſoris.* ¶ *Apud Confluentiam, ſancti Florini confeſſoris. Apud Conſtantius inferioris Normanniæ, beati Rumpharij præfatæ vrbis epiſcopi, & confeſſoris. Ipſo die, beati Oricoli martyris, ſociorumque eius. qui ſub Vuandalica perſecutione paſsi ſunt. Pariſiis, natalis ſanctæ Audæ. Item in Galliis, ſancti Momboli abbatis.* 2 De Fridiano Greg. 3. dial. c. 9.

¶ *Antiſiodori, dedicatio baſilicæ ſancti Germani, cum ſuperioribus cryptis.* Vita Honorati lib. 3. c. 19.

Inſula Lyrino, ſancti Anſelmi abbatis †.

ANNOTATIONES.

1 Romani, Baralæ & Eſichij, martyriũ, extat Ms. De Romano quoque fuſe tractant Euſebius lib. 8. cap. 12. integræ verſionis. Ioannes Chryſoſtomus apud Metaphraſtem tomo 5. Aloyſij. Prudentius peri ſtephanon hymno 10. & Euſebius Emiſenus. qui inſcribitur, homilia 51.

2 Odonis vita, Ms. Villariæ, incipit, Dominis & in Chriſto fratribus dilectiſsimis, Salernienſibus, ſeruus Chriſti Ioannes. Godſcalcum diſcipulum de eius vita nondum vidi, quem tamen in Carthuſia Antuerpienſi fuiſſe index edocet, qui ex vaſtatione Liræ ſupereſt.

19 Nou. A Decimo tertio Calendas Decembris, luna

10. 21. 2. 13. 24. 5. 16. 27. 8. 19. 1. 11. 22. 3. 14. 25. 7. 17. 29

1 ROmæ, natale beati Pontiani papæ. qui Maximino aduerſus eccleſiarum ſacerdotes perſe-
Hyppolyto cutionem commouente, cum *Philippo presbytero, Sardiniam deportatus, ibique fuſtibus mactatus, martyrium cõſummauit. Corpus vero eius à beato Fabiano papa relatum, atque in cœmeterio Calixti ſepultum eſt. [1] *Eodem die, in oppido Alemanniæ, no-*
2 *mine Marſburg, depoſitio ſanctæ Eliſabeth, Andreæ regis Hungarorum filiæ.* ¶ *Hæc conſtruxit xenodochium, vbi vidua pedes lauabat pauperũ, manibus proprijs abſtergens ſaniem abominabilium infirmorum.* Romæ via Appia,
3 natalis ſancti Maximi, presbyteri & martyris. qui perſecutione Maximiani paſſus, poſitus eſt ad ſanctum Sixtum. Eodem die, beati Criſpini epiſcopi. qui in ciuitate Aſtiagenſi, capite amputato, martyrij gloriam adeptus eſt. Apud Viennam, ſanctorum, Seuerini, Exuperij, & Feliciani. quorum corpora, poſt multa annorum curricula ipſis reuelantibus inuenta, & à pontifice vrbis, clero, populoque, ho-
S. Dion. Alex. 7. hiſt. eccl. c. 10. norifice ſublata, ac condigno honore condita ſunt. Item, Fauſti diaconi. * hic grandæuus & plenus dierum confeſſor perdurans, perfecto martyrio capitis

pitis obtruncatione conſummatus eſt. *In territorio Aruernenſi, ſancti Patrocli, confeſſoris egregij. Item ſancti Gelaſij papæ. qui ſedit in Pontificatu annos quatuor.* 4 *De Gelaſio c. 51. Pontificalis.* *§ Die decima nona, ſancti martyris Barlaam.* 5

ANNOTATIONES.

1 De Pontiano papa, Pontificale cap. 19. & Mancinellus ſermonum lib. 5. titulo 6.

2 De Eliſabeth. Examinationem vitæ & miraculorum eius ſcribunt ad ſanctiſsimum papam Gregorium Sifridus epiſcopus Moguntinus, Remundus abbas Eberbacenſis, & Magiſter Conradus. Extant & alia de proceſſu & ordine Canonizationis. Ms. in Viridi valle. Epitomen vitæ ſcripſit Theodoricus de Turingia, Ordinis Prædicatorum, ex libris magiſtri Conradi, concionatoris ſanctæ Eliſabeth. De eiuſdem vita excudit Ceruicornus Iacobum Montanum Spirenſem, Coloniæ An. 21.

3 De Maximo, conſule Pamelium in Cypriani epiſtolam 16, 44, 46 & 50. Forte de eodem Geſta Anthimi martyris, 11. Maij.

4 De Patroclo. Gregor. Turon. libro 5. hiſtoriæ Francorum cap. 10. Fuit in Biturico termino reclauſus, nomine Patroclus, presbyterij honore præditus, miræ ſanctitatis ac religionis. de cuius vita libellum ſcripſimus. Libellum, ſiue caput, nonum de vita patrum.

5 Barlaam martyrem celebrat Baſilius magnus, homilia 18.

Duodecimo Calendas Septembris, luna 20 Nou. B

11. 22. 3. 14. 25. 6. 17. 28. 9. 20. 2. 12. 23. 4. 15. 26. 8. 18. 30

CAbilone, ſancti Silueſtri, epiſcopi & confeſſoris. † Hic quadrageſimo ſecundo anno ſacerdotij ſui, plenus dierum atque virtutum, migrauit ad Dominum. *Greg. Tur. de glo. conf. cap. 85.* Apud Siciliam, ciuitate Meſſana, ſanctorum, Ampelij & Caij. Ipſo die, ciuitate Taurinis, Octauij, Solutoris, & Aduentoris. *In Anglia, ſancti Eadmundi regis & martyris.* 1 *Item feſtiuitas beati Raphaëlis archangeli.* 2 Tobiæ 3. & ſeq. *Mediolani, Benigni epiſcopi, & confeſſoris. Ciuitate Hildeshemenſi, ſancti Bertualdi, epiſcopi & confeſſoris.* 3 *qui tempore Othonis tertij, præfatam eccleſiam verbo paſcens & exemplo, mira-*

miraculis clarus quieuit. 8 *Die vigeſima, ſancti patris Procli, archiepiſcopi Conſtantinopolis. & ſancti Gregorij Decapolitæ.*

¶ *& præfectum introitus in templum ſanctiſsimæ Deiparæ.* ꝗ *Ambianis, inuentio & tranſlatio glorioſorum corporum ſanctorum confeſſorum, Vuarleſij & Luxoris.*

De Agap. Euſ. lib. 8. hiſt. c. 16. et 13. plene verſionis. Cæſareæ Palæſtinæ, natalis ſancti Agapij. qui in die natali Maximini tyranni, cum homicida in ſtadium raptus, cùm homicidam, domini ſui interfectorem, ad ſimilitudinem Barrabæ liberari vidiſſet, ipſe vrſo datur deuorandus: deinde adhuc ſuperſtes, in mare demergitur.

ANNOTATIONES.

1 De Octauio & collegis, eſt ſermo Ambroſij 77. aut ſancti Maximi epiſcopi Taurinenſis.

2 De Eadmundo ex Catalogo Brytanniæ. Abbo Floriacenſis abbas, qui per multa Anglorum cœnobia publicas ſcholas aperuit, præcipiente Dunſtano archiepiſcopo, ſcripſit vitam Eadmundi martyris, libris duobus Ms. Coloniæ, cum Officio & cantu. Confoſſus eſt hic Abbo lancea anno 1004. eiuſque vitam ad Heruæum ſcripſit Haymo Eboracenſis. Osbertus de Stoke Clare ſcripſit miracula martyris Eadmundi. Claruit Anno 1136.

3 De Bertualdo. Crantzius lib. 3. metropolis cap. 49. Scripta ſunt de eius vita non contemnenda miracula, quæ apud eccleſiam conſeruantur.

21 Nou. C Vndecimo Calendas Decembris, luna

12. 23. 4. 15. 26. 7. 18. 29. 10. 21. 3. 13. 24. 5. 16. 27. 9. 19. 1. 1

1 *Hieroſolymis, præſentatio beatæ Dei genitricis virginis Mariæ in templo.* ꝗ *quam Pius & Paulus pontifices Romani cum indulgentijs inſtituerunt. Item,*

Rom. 16. natalis beatiſsimi Rufi. de quo Apoſtolus Paulus ad Romanos ſcribit. In Italia, monaſterio Bobio,

2 depoſitio ſancti Columbani abbatis. qui multorum cœnobiorum fundator, & innumerabilium pater extitit monachorum, multiſque virtutibus clarus, quieuit in ſenectute bona. Item in Hiſtria, paſsio

ſancti

ſancti Mauri martyris. *Lauduno clauato, tranſitus ſancti Autbodi.*

¶ Ipſo die, apud ciuitatem Remenſem, vir miræ ſanctitatis Albertus epiſcopus Leodienſis, frater Heinrici magni Lotharingiæ ac Brabantiæ Ducis, ob cuſtodiam eccleſiaſticæ libertatis, de mandato Heinrici imperatoris interemptus, occubuit.

ANNOTATIONES.

1 Præſentationis feſtum in orientali eccleſia iam pridem celeberrimum fuit. vnde de eo orationes extant apud Metaphraſtem, Germani epiſcopi Conſtantinopolis. Gregorij Nicomedienſis. & Greg. Nyſſeni. Inde in Gallicanis eccleſijs receptum eſt, ex deuotione potiſsimum Caroli V. Francorum regis, vt teſtatur epiſtola eius data ad Nicolaum Antiſiodor. epiſcopum, anno 1375. Rurſus, à Saxonibus. De quo Bulla Pauli, Legendæ parte 2.

2 Columbani vita extat fere integra tomo 3. Bedæ, vbi manifeſto errore ei aſſcribitur, cum cōſtet Ionam eiuſdem temporis ſcriptorem, eam ſcripſiſſe. Hoc enim inter alia, liquet ex præfatione Ionæ, quæ in tomis Bedæ abeſt, & ex Sigeberto de viris illuſtribus cap. 61. De eodem pulchre in hæc verba ſcripſit auctor hiſtoriæ ſancti Vualerici. Si quis plenius ſcire voluerit, qualis & quantus in virtutibus miraculorum beatus Columbanus extiterit, vel in ſcientia, & doctrina diuinarum, humanarúmque ſcripturarum, aut præſagio futurorum: ſed & quot, & quales gentes, ad fidem acquiſierit, monaſteria vtriuſque ſexus conſtruxerit, & in dictandi peritia, vel exponendi, qualis fuerit, facillime hoc poterit inuenire, ſi opuſcula perquirat, quæ eruditus diſcipulorū diſcipulus Ionas abbas, vir magnus, eloquentiæ plenus & dictandi peritus, polito & limato ſatis ſermone, de vita ipſius compoſuit.

Decimo Calendas Decembris, luna 22 Nou. D

13.24.5.16.27. 8.19.1.11.22. 4.14.25.6.17. 28.10.20.2

ROmæ, natalis ſanctæ Cæciliæ virginis. quæ ſponſum ſuum Valerianum, & fratrem eius Tyburtium ad credendū Chriſtum, ac martyrium perdocuit, & ipſa deinde [r] *poſt eorum martyrium, ab Almachio* martyrizata eſt, ignem quidem ſuperans, ſed ferro occiſa. Paſſa eſt autem Marci Aurelij 1

Alexan-

Alexandri temporibus. Item Romæ, ſancti Mauri martyris. qui ſub Celerino præfecto agonizauit. Auguſtoduni, ſancti Pragmatij epiſcopi.

ANNOTATIO.

1 Cæciliæ geſta, Notarij diligenter confecerunt. è quibus ſua deſumpſit Simeon Metaphraſtes. Expunxi autem Vſuardi verba (& Commodi imperatorum) ac pro eis poſui (Alexandri). Paſſa eſt enim tempore Vrbani papæ.

23 Nou. G Nono Calendas Decembris, luna

14. 25. 6. 17. 28. 9. 20. 1. 12. 23. 5. 15. 26. 7. 18. 29. 11. 21. 3

1 NAtalis ſancti Clementis epiſcopi. qui quartus à beato Petro Apoſtolo Romanæ eccleſiæ pontificatum tenuit, & ſub perſecutione Traiani, in mare præcipitatus b *ligata ad collum eius anchora*, martyrio coronatur. b *Hic ſeptem regiones diuiſit notariis fidelibus, qui geſta martyrum ſolicite perquirerent.*
2 Eodem die, ſanctæ Felicitatis, matris ſeptem filiorum martyrum. quæ iubente Antonino, decollata eſt pro Chriſto. In pago Hasbanio, P *in Sarchinio,*
3 *depoſitio* ſancti Trudonis, presbyteri & confeſſoris, P *admirandæ ſanctitatis viri.* Pariſijs, depoſitio ſancti Seuerini, monachi & ſolitarij. In ciuitate Emerita, ſanctæ Lucretiæ virginis. P *Cameraci, in eccleſia Dei genitricis beatæ Mariæ, beati Sarij, presbyteri & confeſſoris.* ꝗ *Ciuitate Metis, ſancti Clementis, patrui Clementis papæ, primi Metenſium epiſcopi. In territorio Remenſi, ſancti Goberti confeſſoris.* g *Die vigeſima*
4 *tertia, ſancti patris Gregorij Agrigantini. & Amphi-*
4 *lochij, epiſcopi Iconij.*

ANNOTATIONES.

1 De Clemente, Pontificale cap. 4. Geſta apud Metaphraſtem, & cum Abdia excuſa. Irenæus lib. 3. cap. 3. Greg. Turonenſis de gloria martyrum cap. 35, 36, 37. Bernardi homilia. Sixtus lib. 2. bibliothecæ ſacræ. Opera Clementis Coloniæ excuſa. &c. Sigeber-

Sigebertus de viris illuſt. cap. 107. Ioannes diaconus Romanæ eccleſiæ, ſcripſit ad Ioannem ſeptimum libros quatuor de primo Gregorio. Idem petente Gauderico Veliternenſi epiſcopo, ſcripſit geſta Clementis papæ. Paulus annumerat eum ſuis cooperaroribus; quorum nomina ſunt in libro vitæ. Phil. 4.

2 De Felicitate. Quæ de ea & ſeptem prolibus leguntur in veterum Martyrologijs, ea verbatim ſumpſerunt ex Geſtis Ms. quæ Romani Notarij fidelirer & grauiter collegerunt. Laudat eandem matrem, octies martyrem, Gregorius magnus, homilia tertia Euangeliorum, & Petrus Rauenna, cognomento Chryſologus ſermone 134.

3 Trudonis vitam, libris duobus ſcripſit Donatus ad Angilramnum archiepiſcopum, Metenſem, ni fallor, circa annum 800. cui Adrianus primus tradidit Capitula, ex diuerſis ſynodis & canonibus collecta. Fuit enim Trudo diſcipulus ſancti Clodulphi, epiſcopi Metenſis. Acceſsit per poſteriorem, forte per Stephelinum, de miraculis eius liber tertius. Sigebertus de viris illuſtribus cap. 171. Theodoricus monachus & abbas ſancti Trudonis, vitam ſancti Trudonis vrbaniori ſtylo meliorauit. Incipit, Domino, dignitare patri, charirate fratri, Gerardo, Theodoricus ſalutem. Et infra Cogitis, vt beatiſsimum ſummi illius capitis membrum, Trudonem, quem ante Donatus diaconus, & poſtea Guikardus abbas, vtriuſque linguæ vſque ad interpretem periti, Latinitati tradiderunt, meâ quoque operâ & ſtylo librarijs tradam. Idem ſcripſit ſermonem de tranſlatione Trudonis & Eucherij. Gerardus Moringus ſub finem vitæ ſancti Trudonis, impreſſæ Louanij, Anno 40. Incredibile memoratu, quot quantaque ad imploratam opem ſanctiſsimi patris prodita ſint miracula, idque cum aliâs, tum vero præſide monaſterij huius, Alardo, abbate eius nominis ſecundo, ab Anno 1055. vſque ad 82. Qua tempeſtate ne monaſterium quidem omnibus ſufficiebat; ſed nec ipſum oppidum. Foris paſsim videre erat fixa tentoria, perinde atque in iuſta oppidi obſidione. Quæ omnia quidem olim copioſe, clareque ſatis commemorarunt, præſertim Srephelinus quidam, ſub Gumtranno, & Adelardo ſecundo, abbatibus.

4 Gregorij Agrigentini, & Amphilochij Iconienſis, hiſtorias, habet Metaphraſtes. De Amphilochio, ſcribit quoque Sozom. libro 7. cap. 6.

Octauo Calendas Decembris, luna 24 Nou. F

15. 26. 7. 18. 29. 10. 21. 3. 13. 24. 6. 16. 27. 8. 19. 1. 12. 22. 4.

1 *al.* multa ROmæ, natalis beati Chryſogoni martyris. qui poſt * longa vincula, & carceres, pro conſtantiſsima Chriſti confeſsione toleratos, iubente Diocletiano capite cæſus, & in mare proiectus, martyriũ conſummauit. Item Romæ, ſancti Creſcentiani martyris. qui in paſsione beati Marcelli papæ legitur †. *Mediolani, Prothaſij epiſcopi, & confeſſoris.*

vltra medium, to. 1. Surij.

2 Caſtro Blauio, ſancti Romani, presbyteri & confeſſoris. cuius ſanctitatis præconium, miraculorum gloria declarat. Ciuitate Corduba, ſanctarum virginum, Floræ & Mariæ. quæ poſt diuturnos carceres, pro Chriſto gladio interemptæ ſunt. Apud Peruſiam, ciuitatem Tuſciæ, ſancti Feliciſsimi. *In*

3 *territorio Aruernenſi, ſancti Portiani, abbatis & confeſſoris.* ℥ *Die vigeſima quarta, ſancti martyris Mercurij.*

De Mercurio Meta.

ANNOTATIONES.

1 Chryſogoni martyrium continetur in geſtis Anaſtaſiæ martyris, paginis primis. vbi & epiſtolæ illius ad eam leguntur.
2 Romanum, vt ſcripta vitæ eius docent, Martinus noſter ſepulturæ locauit. Greg. Turon. de gloria confeſſorum cap. 46.
3 Portiani vitam ſcribit Gregorius, iam dictus epiſcopus, de vita patrum cap. 5.

25 Nou. G Septimo Calendas Decembris, luna

16. 17. 8. 19. 1. 11. 22. 4. 14. 25. 7. 17. 28. 9. 20. 2. 13. 23. 5. r

℥ *A Catterinæ* IN *monte Sinai, ſanctiſsimæ* * CATHERINAE *martyris, filiæ Coſti regis in ciuitate Alexandria. quæ à Maxentio imperatore ob fidei Chriſtianæ confeſsionem in carcerem clauſa, & poſtmodum ſcorpionibus diutiſsime cæſa, tandem capitis obtruncatione martyrium compleuit. De cuius corpore lac pro ſanguine emanauit. Poſt mortem autem eius, venerunt angeli, & tulerunt corpus eius, & portauerunt illud in montem Sinai, & in eodem loco honorifice ſepelierunt. De ſepulcro vero eius emanat oleum, quod languidorum corpora ſanat.* Item Antiochiæ,

tiochiæ, ſancti Eraſmi martyris. [1] *Eodem die, apud Aemiliam, ſanctæ Iucundæ virginis.*

ANNOTATIO.

1 Catherinæ paſsionis ſeries, quæ paſsim habetur. Tradunt annales &c. extat penes me, impreſſa nomine Rabbani abbatis. Scripſit etiam AEcaterinæ huius martyrium hac die Simeon Metaphraſtes. Euthymius in Pſalmum 44. ad verſum, Ex quibus delectauerunt te filiæ regum in honore tuo, ſubdit, Qualis fuit ſapientiſsima Caterina.

Eſt etiam hodie natalis Petri Alexandrini; quem iure dixerim primatem martyrum Alexandriæ. In ſæuiſsima enim perſecutione Maximini, octo integris annis, ipſam martyrum meſſem, velut verus paſtor, animauit, eamque fidei confeſsionem ſuo ſanguine etiam inter poſtremos obſignauit. Propter quem natalem, in Græcorum Horologio tranſponitur Aecatarina, in diem præcedentem. Contra verò Latini, quibus in expeditione terræ ſanctæ, Caterina, antea fere eis incognita, multum per peculiaria patrocinia innotuit, eam ſummo honore celebrant, in die depoſitionis. & propterea Petrum plerique in diem 26. reponunt.

Sexto Calendas Decembris, luna 26Nou.A

17.28.9.20.2. 12.23.5.15.26. 8.18.29.10.21. 3.14.24.6

NAtalis beati Petri epiſcopi Alexandriæ. qui 1
cum eſſet omnibus adornatus virtutibus, in Scripturis quoque diuinis nulli priorum inferior, & ſacerdos, & hoſtia Dei, ſubito rapitur atque ex Maximini præcepto capite obtruncatur. Cum quo ſimul & plures ex Aegypto epiſcopi trucidantur, fere cum clericis & laicis, ſexcenti & ſexaginta. b *Aduerſus eum cognita Maximini ſententia, Arius infelix, qui ab ipſo excommunicatus & degradatus propter dogma erroris habebatur, feſtine peruenit ad eccleſiam, obſecrans vt pro eo clerus & populus apud epiſcopum intercederet, putans quod poſt diſceſſum eius ipſe leuaretur epiſcopus. Quibus ſanctus epiſcopus cum magno ſuſpirio reſpondit, quia iam Arius Deo mortuus, à facie*

Dei proiectus eſſet. Et apprehendens duos presbyteros de turba ſcorſum, ait illis, Ego etſi peccator ſum, tamen ſcio me cæleſti vocatione ad agonem martyrij vocatum. Vos poſt martyrium meum, ſedem & epiſcopatum meum conſecuturi eſtis, & tu quidem primus Achilla, poſt te vero Alexander. In hac hora noctis, vt vobis totum de Ario aperiam, cum ſolenni conſuetudine Deo ſacrificium orationum conſummaſſem, ecce ſubito apparuit mihi Chriſtus Dominus indutus colobio candido, quod conſciſſum à ſummo vſque deorſum, coniungebat circa pectus, quodammodo cooperiens nuditatem ſuam. Quem vt vidi, aio, Quid eſt Domine quod video tunicam tuam ſciſſam, à ſummo vſque deorſum? Qui dixit: Arius hoc fecit, qui ſeparauit à me populum hæreditatis meæ, comparatum ſanguine meo. Præcipuo nunc & moneo, ne eum recipias in communionem, ne rogantibus his qui venturi ſunt ad te, quos ille direxerit. Hæc quæ tibi manifeſtaui, duobus presbyteris tu nota facias, vt ipſi poſt te cum anathematizando abijciant, ne populus illius errore decipiatur.

Apud Alexandriam, ſanctorum martyrum, Fauſti presbyteri, Dij & Ammonij. qui cum beato Petro eiuſdem vrbis epiſcopo, iubente Maximino trucidati ſunt. Auguſtoduni, ſancti Amatoris. *Eodem die, tranſitus ſancti Baſoli confeſſoris. qui in territorio Remenſi vitam eremiticam viriliter eſt executus: tam in vita, quàm etiam poſt obitum, miraculorum iubare diuinitus illuſtratus. Item, depoſitio ſancti Conradi cõfeſſoris, epiſcopi Conſtantienſis. Treuiris, ſancti Sebaudi, epiſcopi & confeſſoris.* b *Romæ, Siricij epiſcopi.* g *Die vigeſima ſexta, ſancti patris Alipij Ctonitæ.* r *Vendopera monaſterio, ſancti Leonardi confeſſoris. Eodem die, ſancti Bellini martyris, epiſcopi Paduani.*

8. *hiſt. eccl. c.* 25. *Ruſ. m* 14.

De Siricio Pont. c. 40
De Alipio Metaphr.
2

¶ quem immaniter interemit anno milleſimo centeſimo quadrageſimo nono, vir nobilis, ſed auarus, Thomas Capiuacius,

à Bel-

à Bellino iuſte conuictus, atque iudicatus ad ſoluendas decimas agrorum, quas ſub diœceſi Patauina latius poſſidebat. Hic cum cœpiſſet poſt mortem miraculis ſupra modum nitere, ab Eugenio quarto, biennium poſt mortem, in catalogo martyrum honorifice aſſcriptus eſt.

¶ *Eodem die, ſanctæ Genouefæ & ſancti Marcelli, de miraculo ardentium, facto in eccleſia beatæ Mariæ Pariſienſis.*

ANNOTATIONES.

1 De Petro Alexandrino, Euſebius lib. 9. hiſt. eccleſ. cap. 5. apud Rufinum 6. lib. 7. cap. vltimo. lib. 8. cap. 25. apud Rufinum 14. Auctores tripartitæ hiſtoriæ. Nazianzenus orat. 23. 24. Anaſtaſius bibliothecarius in præfatione paſsionis decem millium, dicit ſe tranſtuliſſe paſsionem præcipui doctoris & martyris Petri, Alexandriæ vrbis patriarchæ.

2 De Bellino Scardeonius lib. 3. de Padua claſſe 13. Lud. Cœlius lib. 17. cap. 28.

Quinto Calendas Decembris, Iuna 27 Nou. B

18. 29. 10. 21. 3. 13. 24. 6. 16. 27. 9. 19. 1. 11. 22. 4. 15. 25. 7.

IN Gallijs ciuitate * Regienſi, ſancti Maximi confeſſoris. qui à primæua ætate virtutum omnium gratia præditus, primum Lirinenſis cœnobij pater, deinde Regienſis eccleſiæ epiſcopus, ſignis & prodigijs inclytus, extitit. [1] *In Antiochia, ſancti Baſilei epiſcopi. & ſancti Saturnini. Item ſancti Iacobi interciſi, martyris conſpicui.* ¶ *In Gallecia, iuxta fluuium Ceiam, natalis ſanctorum Facundi & Primitiui martyrũ. quibus, poſt multa ſupplicia ſuperata, duæ coronæ ab Angelis delatæ ſunt. Quod Atticus prætor accipiens, Capita, inquit, amputentur, ne ſit locus coronis. Eodem die, depoſitio ſanctæ Odæ virginis, filiæ, vt fertur, regis Scotorum. quæ apud Rhodium in Taxandria Brabantiæ, corporaliter patrona requieſcit. Moguntiæ, natalis ſanctæ Bilhildis viduæ ſanctimonialis. quæ à clero & populo Moguntino ſepulta eſt in baſilica, quam ſuis ipſa ſumpti-*

* al. Regenſi.

ſumptibus exædificari curauerat. Ipſo die, *ſancti Acharij, epiſcopi Nouiomenſis & confeſſoris.*

2 ¶ Eodem die apud Græcos, ſancti Simeonis, qui Metaphraſtæ cognomen obtinuit.

ANNOTATIONES.

1 Maximi vitam ſcribit Dinamius patricius, domino beatiſsimo patri Vrbico papæ. Item de eo eſt eruditiſsima homilia, inter eas quæ titulum habent Euſebij Emiſeni. Conſtat autem eius auctorem diſcipulum fuiſſe Maximi, & vitæ eius teſtem: De eodem, Greg. Turon. de gloria confeſſorum cap. 83.

2 In Simeonem encomiaſticam orationem ſcripſit Pſellus, tomo 5. Aloyſij.

Andreæ feſto vicinior ordine quouis
Aduentum Domini feria prima notat.

28 Nou. C Quarto Calendas Decembris, Iuna

19. 1. 11. 22. 4. 14. 25. 7. 17. 28. 10. 20. 2. 12. 23. 5. 16. 26. 7

Act. 18. d APud Corinthum, natalis beati Soſthenes, diſcipuli ſancti Pauli. cuius mentionem facit
1. Cor. 1. idem Apoſtolus ſcribens Corinthijs. Eodem die, apud Africam, ſanctorum martyrum, Papinij &
Scribit de his Victor lib. 1. & 3. Manſueti epiſcoporum. qui tempore Vuandalicæ perſecutionis, pro fidei Catholicæ defenſione, candentibus ferri laminis toto corpore aduſti, glorioſum agonem conſummauerunt. [b] *Quo in tempore etiam alij ſancti epiſcopi, id eſt, Quod vult Deus Carthaginenſis, Valerianus, Vrbanus, Creſcens, & qui vocatur Habet Deum, & Euſtathius, Creſconius, & Creſcētianus, & Felix, & Hortulanus, & Florentianus, damnati exilio, curſum vitæ ſuæ conſummauerūt.* Romæ, ſancti Rufi, quem cum omni domo ſua Diocletianus punitum, Chriſti martyrem fecit. [b] *Romæ, beati Gregorij* * *tertij. de quo Pont. cap. 92.* *papæ. qui rexit eccleſiam annis decem. Sepultus in eccleſia beati Petri Apoſtoli.* [g] *Die vigeſima octaua, ſancti hoſiomartyris Stephani iunioris,*
1

¶ incluſi

❡ incluſi apud ſanctum Auxentium. Cuius pedem rudente ligantes duxerunt vſque ad ea quæ ſunt Pelagia, à prætorio. Vbi & diſcerpentes eum, proiecerunt honorabiles ipſius reliquias in biothanatorum locum, eo quod multos monuerit & adduxerit ad monaſticam vitam, atque contemnere regias dignitates, atque pecunias, perſuaſerit.

ANNOTATIO.

1 De Stephano ſcribit citata Nicephorus lib. 22. rerum Romanarum. De eodem Zonaras in Copronymo.

Tertio Calendas Decembris, Iuna 29 Nou.D

20. 2. 12. 23. 5. 15. 26. 8, 18, 29. 11. 21. 3. 13. 24. 6. 17. 27. 9

VIgilia ſanctæ Andreæ Apoſtoli †. Romæ via Salaria, natalis ſancti Saturnini martyris, & ſancti Siſinnij diaconi, ſub Maximiano principe. * quos diu in carcere maceratos, iuſsit præfectus vrbis in equuleo leuari, & attrahi neruis, & fuſtibus ac ſcorpionibus cædi, deinde iuſsit eis flammas ad latera apponi, & depoſitos de equuleo capite truncari. *Scriptum eſt in geſtis Marcelli papæ.* Eodem die, apud Tholoſam, beati Saturnini epiſcopi. 1 qui in capitolio eiuſdem vrbis à paganis tentus, atq; à ſumma capitolij arce per omnes gradus præcipitatus, capite colliſo, excuſſoque cerebro, omni corpore dilaniato, dignam Chriſto animam exhalauit. P: *Item in Dauentria, ſancti Radbodi, Traiectenſis epiſcopi, & confeſſoris.* g *Die vigeſima nona, ſanctorum martyrum, Paramoni & Philumeni. & ſancti Acacij, qui fuit in gradu.*

Vide ſerm. Bernardi. Geſta Marcelli tom. 1. Surij, ante medium.

❡ Item obitus venerabilis Idæ de Niuella, monialis cœnobij Rameiæ Ordinis Ciſtertienſis, in patria Namurcenſi.

ANNOTATIO.

1 De Saturnini Tholoſani certamine & miraculis ſcripſit Fortunatus aliquot carmina. Meminit etiam Gregor. Turonenſis de gloria martyrum cap. 48.

30 Nou. E Pridie Calendas Decembris, Iuna

21.3.13.24.6. 16.27.9.19.1. 12.22.4.14.25. 7.18.28.10

1 IN ciuitate Patras, prouinciæ Achaiæ, natalis ſancti ANDREAE Apoſtoli. qui etiam apud Scythiam prædicauit. Hic beatiſsimus, ab Aegea procōſule comprehenſus, primo in carcere eſt clauſus, ac deinde grauiſsime cæſus: ad vltimum vero in cruce appenſus, biduo inibi ſupervixit. Apud Santonas, ſancti Troiani epiſcopi, magnæ virtutis viri. † qui ſepultus terris, cœlo ſe viuere multis virtutibus manifeſtat. ^r *Eodem die, paßio ſanctæ Iuſtinæ virginis.*

Gr. Tur. de glo. confeſ. cap. 59.

¶ P *Et baptiſmus ſancti Ambroſij.*

ANNOTATIO.

1 De Andrea. Paſsionem ſancti Andreæ Apoſtoli, quam vidimus oculis noſtris, omnes presbyteri & diacones eccleſiarum Achaiæ, ſcribimus vniuerſis eccleſijs. Ex hac non nulla citant Remigius Antiſiodorenſis, in Pſalmum 21. & 40. Bernardus in ſermonibus de ſancto Andrea. Lanfrancus contra Berengariū. liber de vera & falſa pœnitentia cap. 8. apud Auguſtinum. Iuo Carnotenſis de conuenientia veteris & noui ſacrificij. & Vuolphelmus in epiſt. contra Berengarium. Qui plura cupit, inueniet ea ſimul collecta in Aloyſio Louanij edito. Beleth. capite 164. De Andrea officium fecit Gregorius primus. Idem habuit in eius natali homiliam euangeliorum 5. Lib. 7. regiſtri cap. 38. ſcribit de miraculis monaſterij ſancti Andreæ. Catalogus ſcriptorum Brytanniæ indicat Bedam ſcripſiſſe librum, de ſancti Andreæ memoria apud Scotos. Citant nonnulli & miracula eius, quæ capp. 38. impreſſa ſunt in Rhapſodijs Anonymi Philalæthi Euſebiani. Tranſlatio notata eſt 9. die Maij. & poſtremo, vt ſcribit Palmerius anno 1464. Pius ſecundus Apoſtoli Andreæ caput à Thoma Palæologo ſuſcepit: & Beſſarion, Conſtantinopolitanus patriarcha, ac Cardinalis Sabinenſis, luculentam orationem habuit. Cuius poſtea celebritatis pontifex ipſe elegans volumen edidit †.

Andreidem

DECEM-

DECEMBER HABET
DIES XXXI.

Alemannis dicitur menſis Chriſti, Leoni decimus menſis.

Calendis Decembris, Iuna 1. Dec. F

22.4.14.25.7. 17.28.10.20.2. 13.23.5.15.26. 8.19.29.11

Ciuitate Nouiomo, ſancti Eligij epi- 1
ſcopi & confeſſoris. cuius vitam
admirandam multiplex ſignorum
numerus commendat. *Hic vir beatus* S. Audoen.
inter cætera bonorum operum inſignia, l.1.c.32.
multa ſanctorum auro argentóque &
gemmis fabricauit ſepulchra. Præterea, paſtoris cura lib.2.cap.3
ſolicitus, multum in Flandris laborauit: iugi inſtantia & 8.
Andouerpis pugnauit: multósque erroneos Sueuos con-
uertit. Fana nonnulla, Chriſti clypeo protectus, cum
Apoſtolica auctoritate deſtruxit: idola quoque diuerſi
generis, vbicunque inuenit, funditus ſubruit. Ipſo
die, natale ſanctæ Nathaliæ, vxoris ſancti Adriani De Natalia
martyris. Ciuitate Narnia, ſancti Proculi preſ- paſſio A-
byteri. [r] *Ipſo die, ſancti Euaſij, epiſcopi & confeſſo-* driani.
ris. ꝗ *Mediolani, ſancti Caſtriciani, epiſcopi & confeſ-*
ſoris. Caſtro Ambaſio, ſancti Florentini, presbyteri
& confeſſoris, miræ virtutis viri. Apud Senas, ſancti
Anſani martyris, tempore Dioclitiani. Virduni, tranſitus
ſancti Agerici, epiſcopi eiuſdem ciuitatis. g *Die prima,* 2
ſanctæ prophetæ Naum.

¶ [r] *Eodẽ die, tranſlatio ſancti Mauri martyris.* ꝗ *Flo-*
riaco monaſterio, ſuſceptio reliquiarum ſancti Martialis
epiſcopi. In villa Vuintershoue P *tranſlatio Landoaldi*
confeſſoris, ꝗ *& ſociorum. quæ facta eſt à ſancto Flori-*
berto, epiſcopo Leodienſi. Lætijs, P *aduentus reliquia-*
rum ſanctarum ab vrbe Conſtantinopolitana.

ANNOTATIONES.

1 De Eligio. Sigebertus de viris illuſtribus cap.58. Audoënus, qui & Dado, Rothomagenſis epiſcopus, ſcripſit ad Robertum Pariſiorum epiſcopum vitam Eligij Nouiomẽſis epiſcopi, duobus libris explicans miracula, quæ vel in vita vel poſt mortem eius geſta ſunt per eum: tertio libro rhetorice & commatice totam vitam eius recapitulans. Fuit contemporaneus Eligio Flandrorum Apoſtolo. Eiuſdem vita abbreuiata ex libris ſancti Audoëni habetur in Breuiario Nouiomenſis eccleſiæ.

2 De Agirico Greg. Turonenſis lib.9. hiſtoriæ cap. 10,12,13. & diſticha Fortunati Ms.

2. Dec. G — Quarto Nonas Decembris, luna

23.5.15.26.8. 18.29.11.21.3. 14.24.6.16.27. 9.20.1.12

NAtalis ſanctorum Veri & Securi fratrum. qui apud Africam martyrio coronati ſunt. Romæ, paſsio ſanctæ Bibianæ martyris. quæ iubente Iuliano imperatore ſacrilego tam diu plumbatis cæſa eſt, donec ſpiritum redderet. ʳ *Item Romæ,* 1 *ſancti Pontiani martyris.* ꝗ *Foro Cornelij, beati Petri Chryſologi Rauennatis epiſcopi, moribus, doctrina & miraculis clari.*

De Bibianæ geſta Pigmenij cum ſuis.

¶ *Niuellæ,* P *conſecratio ſanctæ Gertrudis virginis.*

In India, Cantana ciuitate Chinenſium, obitus Franciſci Zauierij. qui euangelizantium in India anteſignanus, multis virtutibus, populorum conuerſione, ac varijs miraculis in vita & poſt mortem clariſsimus, incorruptum ſpiritum Domino reddidit. Scriptum eſt in epiſtolis Indicis. In Viridi valle, obitus domini Ioannis de Ruysbroeck, primi Prioris, doctrina & ſanctitate clari. Cuius vita habetur †.

Epiſt. 10, 11, 12. & vitæ Ignatij lib.4.

ANNOTATIO.

1 Petri Chryſologi ſermones extant. quibus aliquid de vita eius præmittitur.

† cum operibus eius excuſa.

3. Dec. A — Tertio Nonas Decembris, luna

24.6.16.27.9. 19.1.12.22.4. 15.25.7.17.28. 10.21.2.13

ROmæ, natalis ſanctorum martyrum, Claudij tribuni, & vxoris eius Hilariæ, ac filiorum, Iaſonis

Iaſonis & Mauri, cum ſeptuaginta militibus. ex quibus Claudiū iuſsit Numerianus imperator cum ingenti ſaxo alligatum, in medio mari præcipitem dari: milites vero, & filios ipſius Claudij, capitali ſententia puniri. b *Erat autem in loco vbi decollati ſunt cuniculus antiquus. hunc emundantes nocte Chriſtiani, ſimul in vnum omnia corpora ſepelierunt via Salaria. Corpora autem Iaſonis & Mauri, collegit ſancta Hilaria, relicta martyris. Vbi dum aßiduis orationibus vacaret, migrauit ad* Dominum. Tingi metropoli, paſsio ſancti Caſsiani. qui exceptoris diu gerens officium, tandem cælitus inſpiratus, execrabile duxit Chriſtianorum neci deſeruire*. vnde renuncians eidem officio, ſub Chriſtiana confeſsione triumphum meruit obtinere martyrij. *Mediolani, Mirocletis archiepiſcopi, & confeſſoris. In Anglia, ſancti Birini, epiſcopi Dorceſtrienſis. In territorio Eiſtenſi, Solæ presbyteri, & abbatis.* § *Die tertia. ſancti prophetæ Sophoniæ.* cruētus 1 De. Sola apud Vuicelium.

¶ *Vualchiodori, natalis ſancti Eloquij, preſbyteri & cōfeſſoris. Ciuitate Argentina, ſanctæ Attalæ virginis.*

¶ P *In monaſterio Blandinienſi, Gandaui caſtri, aduentus corporum ſanctorum, Gudwali & Bertulphi* †. de quo vita Bertulfi cap. 30.

In Friſia, Radfridi & Vualefridi, à Normannis iuxta Groningam martyrizatorum.

ANNOTATIO.

1 De Birino Beda libro 3. hiſtoriæ Anglorum cap. 7. Honorius papa in legenda Sanctorum Angliæ. & teſte Catalogo Brytanniæ, Guilhelmus Rameſeye Ordinis S. Benedicti. qui claruit Anno 1178.

Pridie Nonas Decembris, luna 4. Dec. B

25.7.17.28.10. 20.2.13.23.5. 16.26.8.18.29. 11.21.3.14

APud Pontum, beati Miletij, epiſcopi & confeſſoris. † qui cum eſſet eruditionum prærogatiua magnificus, virtus tamen animi, & vitæ ſynce- Euſ. lib. 7. hiſt. eccle. cap. vlt.

ſynceritas, longe in eo magnificentior extitit. In
1 † Tuſcia, paſsio ſanctæ Barbaræ virginis, ſub Maxi-
† r Nicomedia miano imperatore. Hæc poſt diram carceris mace-
rationem, & neruorum cæſionem, & lampadarum
aduſtionem, mamillarumque præciſionem, atque
aliorum tormentorum cruciationem, ad extremum
gladio data, martyrium conſummauit. Item Ale-
2 xandriæ, ſancti Clementis presbyteri. qui in diui-
narum eruditionum ſcholis quã maxime effloruit.
de his actus Stephani Papæ, 2. Aug. r *Eodem die, ſanctorum, Symphronij & Olympij* †
b *martyrum Romæ, temporibus Valeriani & Gallieni.*
¶ *Item, ſancti Bernardi, epiſcopi Parmenſis. In pago*
† cui filius ſucceſsit S. Siuiardus to. 2. Surij. *Bituricenſi, ſancti Sigiranni abbatis* †. *In Anglia, ſancti*
Oſmundi epiſcopi & confeſſoris, vita & miraculorum
gloria illuſtris. Coloniæ, depoſitio ſancti Annonis, eiuſ-
3 *dem vrbis epiſcopi.* g *Die quarta, ſancti patris Ioannis*
4 *Damaſceni.*

¶ ¶ *Apud Floriacum monaſterium, tranſlatio ſancti*
Benedicti abbatis.

ANNOTATIONES.

1 De Barbara, hac die Metaphraſtes. Latinorum veterum Martyrologia 17. cal. Ianuarij. Vnde Vſuardi verba huc retuli.

2 De Clemente Alexandrino Euſebius libro 5. hiſtor. cap. 11. lib. 6. cap. 9. & 11. Hieron. de viris illuſt. cap. 48. Gelaſius autem eius opera inter apocrypha recenſet.

3 De Annone ſcribit contemporaneus eius Lambertus Schafnaburnenſis in Chronico Hirsfeldenſi, anno 1075. Late autem vita eius ſcripta eſt, iuſſu Reginhardi, Procuratoris cœnobij Sibergenſis.

4 Ioannis Damaſceni vitam ſcribit Ioannes patriarcha Hieroſolymitanus, in Frontiſpicio operum Damaſceni, & alibi.

5. Dec. C Nonis Decembris, luna

26. 8. 18. 29. 11. 21. 3. 14. 24. 6. 17. 27. 9. 19. 1. 12. 23. 4. 15

1 IN Africa, apud Coloniam Thebeſtinam, natalis
ſanctæ Criſpinæ martyris. quæ temporibus Dio-
clitiani

elitiani & Maximiani, cum ſacrificare noluiſſet, iuſſu Anulini proconſulis decollata eſt. Eodem die *Pedonæ* in Italia, ſancti Dalmatij martyris. 2
Item ciuitate Thagora, ſanctorum, Iulij & Potamiæ. [r] *Item ciuitate Mutalaſo, prouinciæ Cappadociæ, ſancti Sabbæ, abbatis & confeſſoris.* 3

ANNOTATIONES.

1 In Criſpinæ ſolennitate expoſuit Auguſtinus Pſalmum 137. Meminit eiuſdem de verbis Domini ſermone 53.
2 Dalmatio hymnum ſcripſit Vida, & Præfationem de eo habet Mediolanenſis eccleſia.
3 Sabbæ geſta ſcripſit tempore quintæ Synodi Cyrillus quidam Lauræ monachus, vt patet in fine vitæ Euthymij abbatis: Extat hac die apud Metaphraſtem.

Octauo Idus Decembris, luna 6.Dec.D

27.9.19.1.12. 22.4.15.25.7. 18.28.10.20.2. 13.24.5.16

NAtalis beati NICOLAI, epiſcopi Myreorum Lyciæ. de quo inter plura miraculorum inſignia, illud memorabile fertur, quod imperatorem Conſtantinum, ab interitu quorundam longe conſtitutus, ad miſericordiam per viſum monitis deflexit, & minis. In Africa, ſanctorum, Dionyſiæ, Datiuæ, Leontiæ, & religioſi viri, nomine Tertij, & Aemiliani, & Bonifacij, cum alijs tribus. qui omnes pro confeſsione catholicæ fidei, grauiſsimis & innumeris ſupplicijs excruciati, confeſſorum Chriſti numero ſociari meruerunt. P *Marcianis, natale ſanctæ Gertrudis.* 1

De his Victor Africanus lib. 3

ANNOTATIO.

1 Nicolai vitam ſcripſit Ioannes diaconus ſancti Ianuarij, ex Methodio, apud Aloyſium. Item Metaphraſtes interprete Leonardo Iuſtiniano, & Suidas. De eo ſic legitur in Chryſoſtomi Liturgia, interprete Leone Tuſco. Quinta autem feria in laudem ſancti Nicolai. Regulam fidei, manſuetudinis imaginem, continentiæ magiſtrum, te tuo gregi monſtrauit rerum veritas. Ideo adeptus es humilitate ſublimia, paupertate opulenta.

Pater

Pater Nicolae, fungere legatione apud Chriſtum Deum, vt animæ noſtræ ſalutem conſequamur. Tranſlatio eius notatur 9. die Maij.

7. Dec. E Septimo Idus Decembris, Luna

28. 10. 20. 2. 13. 23. 5. 16. 26. 8. 19. 29. 11. 21. 3. 14. 25. 6. 17. 1

1 *Mediolani, ordinatio Ambroſij epiſcopi & confeſſoris. cuius ſanctitate vniuerſalis eccleſia decoratur.* Apud Alexandriam, natalis beati Agathonis, martyris ſub Decio imperatore.* qui cum eſſet militaris, & prohiberet quoſdam, volentes illudere mortuis cadaueribus martyrum, clamor repente totius vulgi aduerſus eum extollitur: oblatus autem iudici, cum in confeſsione perſiſteret, capite pro pietate dānatus eſt. In pago Meldicēſi, ſanctæ Pharæ virginis. Ciuitate Santonas, ſancti Martini abbatis. † ad cuius tumulum creberrima diuinitus fiunt miracula. *Apud Baiocas, in monaſterio Liberiaco, depoſitio beati Gerebaldi, præfatæ vrbis epiſcopi, & confeſſoris. Eodem die, ſancti Giraldi epiſcopi Veliterni, & confeſſoris.*

S. Dio. Alex. 6. hiſt. ec. cap. 34. Ruſin 31.

Gr. Tur. de glo. confeſ. c. 57.

ANNOTATIO.

1 De Ambroſio. Iſidorus de viris illuſtribus cap. 4. Paulinus presbyter petente Auguſtino cōſcripſit Ambroſij vitam, ſignis florentem, & doctrinis, atq; meritis Apoſtolorū non imparem. Sic & Honorius Auguſtodunenſis poſt Paulinum Nolanum, interiectis aliquot Capitibus, ſubdit, Paulinus presbyter ſcripſit vitam Ambroſij, petente Auguſtino. Quidā † tamen defendunt hunc eſſe Nolanum epiſcopum. De eodem ſcribunt Rufinus lib. 11. hiſt. eccl. Auctores hiſtoriæ tripartitæ. Baſilius epiſt. 55. Metaphraſtes 7. Decemb. Ioannes Coſterius in vita Ambroſij, quam ex ſcriptis eius potiſsimum collegit. Vrbinas ante Milleloquium Ambroſij & alij. De ordinatione neophyti Ambroſij ſcribunt Rufinus lib. 11. cap. 11. Paulinus in vita Ambroſij: ipſe Ambroſius epiſt. 82. ad Vercellenſes. & ex his poſteriores.

Aloyſius in præfatione 2. tomi.

8. Dec. F Sexto Idus Decembris, Luna

29. 11. 21. 3. 14. 24. 6. 17. 27. 9. 20. 1. 12. 22. 4. 15. 26. 7. 18. 1

CONCEPTIO *ſacratiſſimæ virginis* MARIAE, 1
genitricis Dei & Domini noſtri Ieſu Chriſti. Ro-
mæ, beati Eutychiani papæ. qui rexit eccleſiã anno De Eutyc.
vno, & ſub Aureliano martyrio coronatus, ſepultus Pontificale
eſt in cœmeterio Caliſti. qui & ipſe per diuerſa loca cap. 28.
trecentos quadraginta duos martyres manu ſua ſe-
peliuit. Ipſo die, apud Alexandriam, ſancti Macarij
martyris. † qui tempore Decij à iudice cum multis S. Dion. 6.
verbis ad negandum ſuaderetur, & eo maiori con- *hiſt. eccl.* c.
ſtantia fidem ſuam profiteretur, viuus ad vltimum 34. Ruf. 31
iubetur exuri. *Treueris, depoſitio ſancti Eucharij,* 2
epiſcopi & confeſſoris. & natalis ſanctæ Anaſtaſiæ.
Eodem die, ſancti Romarici confeſſoris. In territorio Dunenſi, ſancti Leonardi preſbyteri. ʳ *Eodem die, apud Veronam, ſancti Zenonis, epiſcopi & confeſſoris.* ᵍ *Die octaua, ſancti patris Patapij.*

De Zenone 12. April. De Patapio Metaphr.

ANNOTATIONES.

1 Inſtitutionem feſti de beatæ Mariæ immaculatæ virginis mira conceptione, habet Sixti quarti extráuagans communis, titulo de reliquijs & veneratione ſanctorum. Cap. Cum præexcelſa. Quam etiam Synodus Tridentina & Pius quintus obſeruandam eſſe conſtituerunt.

2 De Euchario, Valerio, & Materno quædam collegit Golſcherus, monachus ſancti Matthiæ circa Annum 1..., quæ extant. Pandectæ indicant de ijſdem epiſcopis cantum & homiliam Remigij.

Quinto Idus Decembris, luna 9. Dec. G

1. 12. 22. 4. 15. 25. 7. 18. 28. 10. 21. 2. 13. 23. 5. 16. 27. 8. 19

NAtalis ſanctæ Leocadiæ virginis. quæ à præfecto Hiſpaniarum apud Toletum, dira carceris cuſtodia macerata, cum grauiſsimos beatæ Eulaliæ, & reliquorum martyrũ audiſſet cruciatus, genibus in oratione poſitis, impollutum ſpiritum Chriſto reddidit. Ipſo die, ſancti Cypriani, abbatis Petracorici †, magnificæ ſanctitatis, & clariſsimi in mi-

Gr. Turon. de gl. conf. cap. 100.

in miraculis viri. [r] *In Africa, ſanctorum, Petri, Suc-* De Syro. *ceſsi, Baſsiani. Eodem die, beati Syri, Papienſis epiſcopi.* Præfatio Ecc. Ambr. *¶ Iotro monaſterio, ſanctæ Baldæ abbatiſſæ.*

10 Dec. A Quarto Idus Decembris, luna

2.13.23.5.16. 26.8.19.29.11. 22.3.14.24.6. 17.28.9.20

*Spoleta. APud ciuitatem * Hiſpolitanam, ſanctorũ martyrum, Carpophori presbyteri, & Abundij diaconi. qui perſecutione Dioclitiani primo fuſtibus crudeliſsime cæſi, deinde in carcerem negato cibo & potu retruſi, rurſum equuleo torti, & poſt hæc diu in carcere macerati, nouiſsime ſunt gladio percuſsi. In Hiſpania, ciuitate Emerita, paſsio

1 ſanctæ Eulaliæ virginis. quæ cum eſſet annorum tredecim, pro cõfeſsione Chriſti, iuſſu Daciani præſidis, plurima tormenta perpeſſa eſt. Nouiſsime in equuleo ſuſpenſa, & exungulata, faculis ardentibus ex vtroque latere appoſitis, hauſto igne ſpiritum reddidit. Eodem die, apud præfatam vrbem, ſanctæ Iuliæ martyris. quæ fuit conuirginalis beatæ Eulaliæ, & comes indiuidua ad paſsionem prope-

2 ranti. [r] *Romæ, ſancti Melchiadis papæ (& martyris).* [b] *Viennæ, ſancti Sindulphi, epiſcopi & confeſſoris.*

3 *¶ Lemouicas, ſanctæ Valeriæ, virginis & martyris. Apud Leontinos in Sicilia, ſanctorũ militum viginti martyrum, quorum vnus Mercurius dicebatur, ſub Tertyllo præſide, Licinio imperante, qui à ſanctis Alphio, Philadelphio, & Cyrino, conuerſi fuerant. g Die decima, ſan-* de quibus Metaph. *ctorum martyrum, Menæ, Hermogenis, & Eugraphi †.*

ANNOTATIONES.

1 Eulaliæ Emeritenſi ſcripſit Prudentius hymnum 3. peri ſtephanon.

2 De Melchiade, vel Miltiade, Pontificale cap. 33. & geſta in cauſa Cæciliani

3 De Valeria Martialis epiſt. 2. ad Toloſanos, cap. 8.

Tertio Idus Decembris, luna 11.Dec.B

3.14.24.6.17. 27.9.20.1.12. 23.4.15.25|7. 18.29.10.21

ROmæ, natalis beati Damaſi papæ. b *qui rexit eccleſiam annos decem & octo, menſes tres, dies vndecim. Hic conſtituit vt Pſalmi die noctúque canerentur per omnes eccleſias. Hic multa corpora ſanctorum requiſiuit & inuenit: quorum memoriam etiam verſibus declarauit.* Et paſſio ſancti Thraſonis martyris.† qui cum eſſet Christianus b *potens & locuplens, de facultatibus ſuis ſanctis martyribus, in carceribus & metallis damnatis, victum miniſtrabat per Siſinnium & Cyriacum. Non multo poſt & ipſe* iubente Maximino tentus eſt, ac cum alijs duobus, Pontiano & Prætexato, martyrio coronatus. Ciuitate Ambianis, ſanctorum martyrum, Victorici & Fuſciani. in horum naribus & auribus iuſsit iudex immitti tarincas †, & clauis ardentibus capita transfigi, deinde oculos euelli, ac poſtremo per eorum corpora iaculari. ſicque vna cum ſancto Gentiano hoſpite ſuo, capitibus amputatis, migrauerunt ad Dominum. In Hiſpanijs, ſancti Eutychij, cuius geſta habentur. g *Die vndecima, ſancti patris Danielis ſtylitæ.*

1

Geſta papæ Marcelli, to.1. Surij in initio.

id eſt, ſudes ferreas.

De Dani. Metaphr.

ANNOTATIO.

1 De Damaſo, Ambroſius epiſt.30. Pontificale cap.39. Eccleſiaſticæ hiſtoriæ auctores, Rufinus lib.11.cap.10. Theodoritus lib.2. cap. 22. & lib.5. cap.9.10.& 11. Caſsiodorus tripartitæ lib.5. cap.28. lib.8. cap.10. lib.9. cap.2. & 7.

Pridie Idus Decembris, luna 12 Dec.C

4.15.25.7.18. 28.10.21.2.13.* 24.5.16.26.8. 19.30.11.22

APud Narbonam, natalis ſancti Pauli epiſcopi & confeſſoris. quem beatus Paulus Apoſtolus ordinatum eidem vrbi deſtinauit antiſtitem: cúmq; eodem Apoſtolo ad Hiſpanias prædicandi cauſa pergens, ibidem relictus eſt. Vbi prædicationis offi-

cio non ſegniter impleto, clarus miraculis, coronatus quieuit. In Alexandria, ſanctorum martyrum,
S. Dio. Alex. 6. hiſt. eccl. c. 34. Rufini 31. Epimachi & Alexandri. † qui cum eſſent multo tempore in vinculis, & diuerſis ſupplicijs confecti, perduraſſent in fide, ignibus ad poſtremum conſumi iubentur. Item Alexandriæ, ſanctarum mu-
al. cũ alijs duabus lierum, Ammonariæ & Mercuriæ, * Dionyſiæ, & iterum Ammoniariæ: quæ [b] *dum nimia conſtantia vterentur apud iudicem, & ille erubeſceret vinci à fœminis*, inauditis tormentorum generibus toleratis ac ſuperatis, finem omnium ferro cædente ſuſcipiunt.
Ibidem. [a] *Scribit beatus* Dionyſius *in libro de martyribus* †.
Item, ſanctorum martyrum, Hermogenis, Donati & aliorum viginti duorum. In pago Vimacenſi,
1 ſancti Vualerici, presbyteri & confeſſoris.

¶ P *In Gallijs iuxta Tornacũ, in monaſterio Ciſonienſi, tranſlatio ſancti* Euerardi, *ducis* Foroiulienſis.

ANNOTATIO.

1 De Vualerico. Ragimbertus abbas in vita Vualerici. Vitam ipſius, vel ſuas virtutes, quas per eum Dominus geſsit, vel quotidie fiunt, à nobis enumerari vix queunt: ſed illas tantũmodo in hac paginula breuiſsimo & compendioſo, planoque ſtylo deſcripſimus, quas à veridicis & bene compertis viris audiuimus, quos ipſe edocuit vel nutriuit: & quoſdam ex ipſis de diuerſis languoribus ſanitati reſtituit. Anonymus ad Theoduinũ abbatem, Ms. Hugo archiepiſcopus noſter, iuſſerat, vt mediocritas mea vitam ſancti Vualerici, quam ante annos aliquot Ragimbertus abbas ſummo quidem ſtudio, ſed nimis prolixo & ſimplici ſermone dictauerat, quaſi apertius ac luculentius vobis conſcriberem. Idem fecit Surius tomo 2. pag. 447.

13 Dec. D Idibus Decembris, luna

5. 16. 26. 8. 19. 29. 11. 22. 3. 14. 25. 6. 17. 27. 9. 20. 1. 12. 23

1 APud Syracuſas, Siciliæ ciuitatẽ, natalis ſanctæ Luciæ, virginis & martyris, ſub perſecutione Dioclitiani. quam cum lenones, iubente Paſchaſio conſulari, corrumpere vellent, nullatenus eam mouere

uere potuerunt, nec funibus additis, nec boum paribus plurimis. Picem, reſinam, feruens oleum, nil læſa ſuſcepit: ſed tandem gladio in viſcera merſo percuſſa eſt, [r] *nec tamen mortua, donec venientibus ſacerdotibus communionē Dominici Corporis & ſanguinis accepit.* [s] Ipſo die, ſancti Autberti, Cameracenſis epiſcopi, [p] *ſignis virtutum & doctrinis clari. In cuius diebus eccleſia ſibi credita fœliciter floruit.* [q] *In pago Pontino, ſancti Iudoci confeſſoris, filij regis Britonum, peregrini.* 2 *In territorio Argentinenſi, ſanctæ Othiliæ virginis.* [g] *Die decima tertia, ſanctorum martyrum, Euſtratij, Auxentij, Eugenij, Mardarij, & Oreſti.* De his Simeon Metaphraſtes.

Niceæ, ſancti Baſsi, qui duobus clauis transfixus, interijt ſub Decio. Feria quarta poſt natalem Luciæ, ieiunium triduanum hiemale, ſiue decimi menſis. de quo octo habentur homiliæ Leonis, papæ primi.

ANNOTATIONES.

1 Luciæ celeberrimi actus paſsim extant Ms. Item Sigebertus de viris illuſtribus cap. vltimo, Scripſi, ait, paſsionē ſanctæ Luciæ, quæ Metis in eccleſia ſancti Vincentij requieſcit, alchaico metro. Quibuſdam etiam reprehendentibus illam ſanctæ Luciæ prophetiam, Annuncio vobis pacem, eccleſiæ Dei datam, Diocliciano eiecto de regno ſuo, & Maximiano hodie mortuo: reſpondi, diligenter conſiderata temporum ratione, & rerum veritate. Scripſi nihilominus ſermonem in laudem ipſius virginis, in quo tranſlationes ipſius à Sicilia in Corſinum ciuitatem Italiæ, & à Corſino in Metim vrbem Galliæ, ordinata temporum conſequentia digeſsi. Habentur Gemblaci.

2 Iudoci vita extat Ms. auctorè Florentio abbate.

Decimo nono Calendas Ianuarij, luna 14 Dec. E

6.17.27.9.20. 1.12.23.4.15 26.7.18.28.10. 21.2.13.24

APud Cyprum, natalis ſancti Spiridonis epiſcopi. qui fuit vnus ex illis confeſſoribus †, quos Maximianus dextris oculis effoſsis, & ſiniſtro poplite ſucciſo, per metalla damnauerat: quique, cum propheticam duceret vitam, etiam ſignorum 1 *de quibus 8 hiſt. eccl. c. 17, 18, 19. & 20. integræ verſionis.*

 gloria

gloria inclytus fuit. Alexandriæ, ſanctorum martyrum, Heronis, Arſenij, Iſidori, & Dioſcori pueri. † quos iudex, ſub perſecutione Deciana, varijs tormentis dilanians, cum pari modo conſtantia fidei videret armatos, tradi ignibus iubet. Dioſcorus vero multipliciter flagellatus, diuino nutu ad conſolationem fidelium eſt dimiſſus. In Antiochia, ſanctorum martyrum, Druſi, Sozimi, Theodori.

S.Dio.Ale. 6.hiſt.eccl. c.34.Rufini 31.

Item Remis, paſsio ſancti Nichaſij epiſcopi. *qui Miſſarum ſolennitatibus peractis, à Vuandalis intra eccleſiam Remenſem pro fide Chriſti eſt decollatus.* Et *ſanctæ* Eutropiæ *virginis, ſororis eiuſdem.* ¶ *Monaſterio Sithiu, tranſitus beati Folquini, Morinorum epiſcopi. cuius vitæ & ſanctitatis meritum commendat abyſſus vehemens aquarum, vna nocte flante auſtro congelata, ad eius corporis tranſitum.* [b] *Item beati Lupicini, Vienenſis eccleſiæ octaui epiſcopi.*

2

8.hiſt.eccl. c.20.noue verſionis. ¶ Aſcaloni, ſanctorum martyrum, Aris, Promi, & Eliæ. quorum primus ob fidei confeſsionem in rogum coniectus fuit, reliquis duobus capita ſunt amputata. Leodij ad ſanctum Aegidium, obitus beatæ Odiliæ viduæ recluſæ.

3

ANNOTATIONES.

1 De Spiridone ſcribunt Rufinus lib.10. hiſtor. eccleſ. cap.5. (In quem locum eſt 11 obſeruatio Laurentij à Villa vicentio de ratione ſtudij theologici lib.4. cap.1.) Simeon in Decembri. & Caſsiodorus lib.1. tripartitæ cap.10. Suidas in voce Triphyllius, Triphyllius, ait, epiſcopus, diſcipulus Spiridonis Cyprij, miraculis clari, eius ſancti patris miracula deſcripſit, vt ſcriptum eſt in vita eius, verſibus Iambicis.

2 Folquini Morinenſis epiſcopi vitam ſcripſit ad Sithienſes, Folquinus abbas Lobienſis, circa annum 990.

3 Odiliæ recluſæ vita eſt Ms. libris tribus.

15.Dec. F Decimo octauo Calendas Ianuarij, luna

7.18.28.10.21. 2.13.24.5.16. 27.8.19.29.11. 22.3.14.25

Victor Africanus lib.1. APud Africam, beati Valeriani epiſcopi & confeſſoris. † qui cum eſſet annorum plus quam octua-

octuaginta [b] *tempore Vuandalicæ perſecutionis, cum ex*
præcepto Genſcerici regis Ariani ad tradendum diuina
* *myſteria, & libros, arctarentur cuncti* Domini *ſacerdo-* al. miniſteria
tes, ita vt iidem impij Ariani de ipſis pallis altaris cami-
ſias ſibi & femoralia facerent, viriliter ne ſacramenta *Camiſia*
diuina traderet, dimicans, extra ciuitatem ſingularis *pro linea*
expelli iuſſus eſt: & ita præceptum vt nullus eum *veſte milit. de qua*
neque in domo, neque in agro, dimitteret habitare. *Hieron. ad*
Sicque in ſtrata publica, multo tempore † nudus *Fabiolam*
ſub aëre iacens, in confeſsione catholicæ veritatis, *de veſtibus*
& defenſione ſanctimonij, curſum beatæ vitæ com- *ſacerd.*
pleuit. In territorio Aurelianenſi, ſancti Maxi- *al.* nudo
mini confeſſoris. [g] *Die decima quinta, ſancti patris*
Pauli, qui fuit in occulto.

Decimo ſeptimo Calendas Ianuarij, luna 16 Dec. G

8.19.29.11.22. 3.14.25.6.17. 28.9.20.1.12. 23.4.15.26

TRium puerorum, Ananiæ, Azariæ, & Miſaëlis. *Dan.3. Iſi.*
† quorũ corpora apud Babyloniam ſub quodã *de patribus*
ſpecu ſunt poſita. Rauennæ ſanctorum, Valentini, *teſt. c.* 58.
† Naualis & Agricolæ. [b] *Viennæ, beati Adonis epiſ-* *al.* Nouæ.
copi. [p] *In Gallijs, apud Tornacũ, monaſterio Ciſonienſi,*
depoſitio Evrardi, ducis Foroiulienſis. [q] *Item, depoſitio*
ſanctæ Adelheidis imperatricis. In Hybernia, natalis 1
Beani, primi epiſcopi Aberdonenſis, & confeſſoris.

¶ *Ambianis, receptio faciei beati Ioannis Baptiſtæ.*
In Hiſpanijs, ex conſtitutione decimi Concilij Toletani, *cap.* 1.
feſtum annunciationis beatæ Mariæ.

ANNOTATIO.

1 De Adelheide. Lupoldus Bebenburgenſis in lib. de veterum principum Germanorum fide & religione, cap. 13. Si quis Adelheidis in diuino cultu vigilantiam, ac aliarũ virtutũ eius merita, necnõ quot eccleſias cõſtruxerit vel reparauerit, ſcire voluerit, de his ex ipſius vita quam venerabilis Odilo abbas Cluniacẽſis plene deſcripſit, quæ in quibuſdam Germaniæ ac Burgundiæ eccleſijs reperitur, plenius poterit informari. Eſt Ms. Marcenis.

17 Dec. A Decimo ſexto Calendas Ianuarij, luna

9.20.1.12.23. 4.15.26.7.18. 29.10.21.2.13. 24.5.16.27

De qua Euagr. l. 1. cap. 16. TRanſlatio † ſancti Ignatij, epiſcopi & martyris. qui [r] *tertius poſt beatum Petrum Antiochenam rexit eccleſiam. Hic Romæ dentibus beſtiarum paſſus*, ab vrbe Roma Antiochiam delatus, iacet extra portam Daphniticam, in cœmeterio eccleſiæ. Eodem die

Ioan. 11. beati Lazari. quem Dominus Ieſus in Euangelio legitur reſuſcitaſſe à mortuis. In Oriente, apud Eleutheropolim ciuitatem, ſanctorum martyrum quinquaginta, qui ſub Saracenis paſsi ſunt. *Andanij, P: apud ſeptem eccleſias, tranſitus beatæ Begghæ viduæ, ſororis ſanctæ Gertrudis. P Ipſo die Bigardis, beatæ Vuiuinæ virginis. quæ quanti apud Dominum ſit meriti, ſurdi, contracti dæmoniaci, priſtinam ſoſpitatem adepti, fideliter proteſtantur.*

18. Dec. B Decimo quinto Calendas Ianuarij, luna

10.21.2.13.24. 5.16.27.8.19. 30.11.22.3.14. 25.6.17.28

for. Ro. 16 APud Macedoniam, ciuitate Philippis, natalis beatorum martyrum, Rufi † & Sozimi. Hi ex eorum numero diſcipulorum fuerunt, per quos primitiua eccleſia in Iudæis & Græcis fundata eſt. De quorum etiam felici agone ſcribit beatus Po-

epiſt. vnica lycarpus, in epiſtola ad Philippenſes. In Africa,

1 paſsio ſancti Moyſetis. Turonis, ſancti Gatiani,

De Gati. Gr. Tur. 10 *hiſt. c.* 31. epiſcopi & confeſſoris. qui ab vrbe Roma eidem ciuitati primum directus, multis clarus miraculis, quieuit in pace.

ANNOTATIO.

1 De Moyſete, hoc fortè, ſanctus Cornelius papa, apud Euſebium lib. 6. cap. 35. interprete Chriſtophorſono. & Pamelius in Cypriani epiſtolam 16.

Decimo

Decimo quarto Calendas Ianuarij, luna 19 Dec. C

11.22.3.14.25. 6.17.28.9.20. 1.12.23.4.15. 26.7.18.29

APud Aegyptum, beati Nemeſij martyris.† qui [b] *primo per calumniam quaſi latro iudici delatus eſt Aemiliano: quo crimine abſoluto, poſtea quod Chriſtianus eſſet defertur. In hoc vero nulla miſeratio reſeruatur: ſed* ab Aemiliano iudice geminatis ſupplicijs excruciatus, cum latronibus iuſſus eſt incendi, Saluatoris perferens ſimilitudinem, qui vna cum latronibus pertulit crucem. Ciuitate Nicéa, ſancti Darij martyris. Item Antiſiodoro, ſancti Gregorij epiſcopi, & *confeſſoris.* S. Dion. Alex. 6. hiſt. eccl. c. 34. Rufini 31.

¶ P. *Eodem die repoſitum eſt corpus ſancti Huberti, in crypta.*

Decimo tertio Calendas Ianuarij, luna 20 Dec. D

12.23.4.15.26. 7.18.29.10.21. 2.13.24.5.16. 27.8.19.30

APud Alexandriam, beatiſsimorũ martyrũ, Ammonis, Zenonis, Ptolomæi, Ingenui, & Theophili.* qui tribunalibus aſtantes, cum quidam Chriſtianus in ſupplicijs poſitus trepidaret, & iam pœne ad negandum declinaret, vultu, oculis ac nutibus, conabantur illum erigere. Cumque hac de cauſa clamor totius vulgi in eos proſiliret, prorumpentes in medium, Chriſtianos ſe eſſe teſtantur: per quorum victoriam Chriſtus ilico victorioſiſsime triumphauit, ſuiſque animi conſtantiam dedit. S. Dion. 6. hiſt. eccl. c. 34. Rufini 31.

In Thracia, ciuitate Gelduba, ſancti Iulij martyris. In Amphitrea, ſancti Liberati. [r] *Item eodem die, vigilia ſancti Thomæ Apoſtoli.* ¶ *In Hiſpanijs, Silenſi monaſterio, ſancti Dominici abbatis. qui vitæ ſanctitate, ac miraculorum frequentia clarus, migrauit anno milleſimo ſeptuageſimo quarto.*

¶ Item beati Philogonij. qui ex patrono cauſarum factus fuit epiſcopus. cuius memoriam inſigni homilia celebrauit Io- *in fine to. 3*

annes Conſtantinopolitanus, cognomento Chryſoſtomus, quinto die ante natalem Chriſti.

21.Dec.E Duodecimo Calendas Ianuarij, luna

13.24.5.16.27. 8.19.30.11.22. 3.14.25.6.17. 28.9.20.1

1 NAtalis beati THOMAE Apoſtoli. qui Parthis & Medis Euangelium prædicans, paſſus eſt in India, ac non multo poſt tranſlatus eſt ad Ediſſam vrbem. Eodem die, in Tuſcia, natalis ſanctorum, Ioannis & Feſti. *Eodem die, ſancti Seuerini ſecundi, epiſcopi Treuirenſis.*

ANNOTATIO.

1 De S. Thoma nonnulla habemus Ioan. 20, 11, 14, 21. apud Euſebium lib. 3. hiſt. eccl. cap. 1. Ruffinum lib. 11. cap. 5. Chryſoſtomum homilia 26. in epiſtolam ad Hebræos: auctorem operis imperfecti in Matthæum, hom. 2. Sophronium de viris illuſtribus cap. 8. ex ſynopſi Dorothei. Caſsiodorum lib. 10. tripartitæ cap. 28. Metaphraſtem 14. Nouembris. Gregorium Turonenſem de gloria Martyrum capite 31. & Martyrologos 3. Iulij. Item apud D. Lindanum Dubitantij dialogo primo, & alibi. Sixtum Senenſem bibliothecæ ſacræ lib. 2. Ioannem Heze in itinerario, epiſtola 5 inter Indicas, 9 & 10. inter Iapanicas. Neque mirandum eſt pauca tantum de hoc Apoſtolo apud prædictos legi, & inter ea quædam non omnino certa: quia, vt annotat Melchior Canus, libro 11. de locis Theologicis, hiſtoria Thomæ Apoſtoli apocrypha eſt, & commentitia, non ſolum Gelaſio, diſtinctione 15. cap. Sancta Romana eccleſia, ſed etiam Auguſtino lib. 22. cõtra Fauſtum, cap. 79. & libro aduerſus Adimantum cap. 17. & lib. 1. De ſermone Domini in monte cap. 38. *cap. 3.*

22.Dec.F Vndecimo Calendas Ianuarij, luna

14.25.6.17.28. 9.20.1.12.23. 4.15.26.7.18. 29.10.21.2

ROmæ via Lauicana inter duas lauros, natalis triginta martyrum. qui omnes vna die perſecutione Diocliтiani coronati ſunt. Alexandriæ, beati Schirionis martyris. † Is cum ad ſacrificandũ blanditijs atque iniurijs cogeretur, & contemneret, præacuta ſude per media viſcera tranſuerberatus,

Hiſt. eccle. l. 6. & 34. Rufini 31.

necı

neci traditur. Ciuitate Oſtia, ſanctorũ, Demetrij, Honorati, & Flori. b *Ipſo die, aliorum quam plurimorũ martyrum, qui in deſertis & montibus apud Aegyptum oberrantes, fame, ſiti, frigore, languore, latronibus, beſtijsque conſumpti ſunt. Qui omnes imitati electos Dei prophetas, gloria martyrij coronati ſunt. inter quos & venerandus ſenex Chæremon. Hic epiſcopus vrbis Aegypti, quæ dicitur Nilopolis, cum ad Arabicum montem, vna cum grandæua coniuge, diſceßiſſet, nulli vltra apparuit.* *Scribit ibid dẽ S. Dion. Alex. epiſcopus.*

Decimo Calendas Ianuarij, Iuna 23 Dec. G

15.26.7.18.29. 10.21.2.13.24. 5.16.27.8.19. 30.11.22.3

APud Nicomediam, ſanctorum martyrum viginti*. quos Dioclitiana perſecutio grauiſsimis cruciatos tormentis, martyres Chriſti fecit, & beatos ſanctorũ numero in cælis cõiunxit. 1 *millium* Romæ, natalis ſanctæ Victoriæ virginis, ſub perſecutione Decij imperatoris. quę cum eſſet deſponſata à quodã pagano, & nec nubere vellet, nec ſacrificare, poſt multa facta miracula, inter quæ plurimas Domino virgines aggregauerat, percuſſa eſt gladio in corde à carnifice, rogatu ſui ſponſi. 2 Item Romæ, ſancti Seruuli. de quo beatus Gregorius ſcribit, quod à primæua ætate vſq; ad finem vitæ paraclyticus iacebat: ad cuius tumbam miracula creberrime fiunt. *4 dial. c. 14 & hom. 15 euang.*
Die vigeſima tertia, ſanctorum decem martyrũ in Creta. *de 10 martyribus Metaphraſtes.*
P Eodem die tranſlatio beati Lamberti, ab eccleſia ſanctæ Mariæ in cryptam, & eiuſdem cryptæ dedicatio in honore omnium ſanctorum. Pariſiis, dedicatio † baſilicæ in honore ſanctæ Crucis, & ſancti Vincentij martyris. & depoſitio domini Childeberti regis. Eodem die, Dagoberti regis Francorum. *Annonius de geſtis Franc. l. 2. c. 18. 19.*

3 Ciuitate Brixinenſi, depoſitio beati Hermanni confeſſoris, eiuſdem ciuitatis epiſcopi, præclari in miraculis.

ANNOTATIONES.

1 De martyribus Nicomediæ ſub Dioclitiano ſcribit Euſebius lib.8. hiſt.eccleſ. cap.5. & 6.

2 Victoriæ paſsio breuiter eſt ab Adone annotata. De eádē eſt metrum vltimum ſancti Aldhelmi epiſcopi lib.2. De virginibus.

3 De Dagoberto. Annonius vel Aimonius de geſtis Francorum lib.4. cap.17. Dagoberti actus, licet à nonnullis ſeparatim digeſti habeantur, ne eos facta eius lateant, apud quos præfata non inuenitur ſcriptura, ea nos libuit perſtringere, vſque ad caput 35.

24 Dec. A — Nono Calendas Ianuarij, luna

16. 27. 8. 19. 30. 11. 22. 3. 14. 25. 6. 17. 28. 9. 20. 1. 12. 23. 4

In vigiliam ſunt Bernardi ſermones 6.

Gre. paſsio habetur Legenda 10.2

VIgilia natalis Domini. Apud Antiochiam Syriæ, natalis ſanctarum virginum quadraginta. quæ ſub Deciana perſecutione per diuerſa tormēta martyrium conſummauerunt. Apud Spoletum, ciuitatem Tuſciæ, ſancti Gregorij presbyteri & martyris, temporibus Dioclitiani & Maximiani imperatorum. qui primo fuſtibus nodoſis cæſus, ac deinde poſt craticulam & carcerem, carduis ferreis in genibus percuſſus, ſed & ardentibus lampadibus per latera incenſus, tandem decollatus eſt. Ciuitate Tripoli, ſancti Luciani. *Treueris,* Horreo *mo-*
1 *naſterio, depoſitio ſanctæ Irminæ virginis, filiæ* Dagoberti *regis. quem locum præfatus rex de horreo ſuo conſtruxerat, multiſque reditibus dotauerat.*

ANNOTATIO.

1 Irminæ caput quieſcit in Spanheim. qua occaſione loci eius abbas Ioannes Tritthemius, vitam virginis conſcripſit.

25. Dec B. — Octauo Calendas Ianuarij, luna

17. 28. 9. 20. 1. 12. 23. 4 15. 26. 7. 18. 29. 10. 21. 2. 13. 24. 5. 1

1 *ANno à creatione mundi, quando in principio* Deus *creauit cælum & terrā, quinto milleſimo centeſimo nonageſimo nono: qui annorum numerus complebatur in proximo ſequente menſe Martij, eiuſdem menſis die viceſimo:*

ſimo: in illa enim creatus eſt mundus. A diluuio vero anno ſecundo milleſimo nongenteſimo quinquageſimo ſeptimo: qui numerus complebatur decimo ſeptimo die ſequentis Aprilis. A natiuitate Abrahæ anno ſecundo milleſimo quinto decimo: A Moyſe & egreſſu populi Iſrael de Aegypto, anno milleſimo quingēteſimo decimo: Ab vnctione Dauid in regem, anno milleſimo trigeſimo ſecundo: A prima autē olympiade, anno octingenteſimo: Ab vrbe Roma condita anno ſeptingenteſimo quinquageſimo ſecundo: Hebdomada ſexageſima tertia, iuxta Danielis prophetiā, ſcilicet anno quadringenteſimo quadrageſimo, vel circa: ſexta mūndi ætate, ianuis clauſis, toto orbe in pace compoſito †, æternus Deus, æternique Patris filius, mundum volens ſuo aduentu piiſſimo conſecrare, de Spiritu ſancto conceptus, nouemq; poſt conceptionem decurſis menſibus. Daniel. 9. *Oroſius l. 6. c. 20. & l. 9. cap. 2. & 3.*

☞ Hic dicitur alta voce.

IESVS CHRISTVS FILIVS DEI IN BETHLEHEM IVDAE NASCITVR, anno Cæſaris Auguſti quadrageſimo ſecundo, olympiadis centeſimæ nonageſimæ quartæ. Eodem die, natalis ſanctæ Anaſtaſiæ, ſub Dioclitiano imperatore, quæ pro confeſsione Domini diutina cuſtodia macerata, deinde cum ducentis viris, & ſeptingentis fœminis, ad inſulas Palmarias delata, ipſa quidem igni: cæteri vero varijs interfectionibus, martyrium celebrarunt. Romæ, in cœmeterio Aproniani, paſsio beatæ Eugeniæ virginis. quæ tempore Gallieni imperatoris, poſt virtutum inſignia, poſt ſacros virginum choros, ſub Nicetio vrbis præfecto, pro Chriſto diu agonizans, nouiſsime gladio iugulata eſt. *Gordana caſtro, ſancti Romuli confeſſoris.* Luc. 2. *Bernardus ſer. 1. & 6. vigiliæ.* 2 3

ANNOTATIONES.

1 Octauo Calendas Ianuarij carnibus propter feſti excellentiam vti licet, ſecundum conſuetudinem eccleſiæ generalis: nec

tamen

tamē hi reprehendendi ſunt, qui ob deuotionem voluerint abſtinere. Scribit Honorius tertius Pragenſi epiſcopo, De obſeruatione ieiuniorum. Cap. Explicari. In quibuſdā etiam eccleſijs vſque ad diem Purificationis permiſſum eſt ſabbathis diebus veſci carnibus, ob gaudium Dominicæ natiuitatis. Ab hoc autem feſto, nonnulli nominantur Natales & Chriſtiani.

2 Anaſtaſiæ celeberrima paſsio, quæ etiam Chryſogoni, & aliorum certamina continet, Ms. habetur, cum prꝗfatione Anaſtaſij bibliothecarij. Ex ea Suidas in ſuum Lexicon tranſpoſuit epiſtolas Chryſogoni & Anaſtaſiæ, in litera χ.

3 Eugeniæ geſta habentur cum vitis patrum, alphabeto 14. & apud Metaphraſtem.

26 Dec. C Septimo Calendas Ianuarij, Iuna

18. 29. 10. 21. 2. 13. 24. 5. 16. 27. 8. 19. 30. 11. 22. 3. 14. 25. 6

id eſt, villa Gamalielis APud Hieroſolymam,[b] *Caphar Gamala* †, natalis beati STEPHANI protomartyris. qui à Iu-

1 Act. 6. 7. 8 dæis non longe poſt paſsionem Chriſti lapidatus eſt, eodem ſcilicet anno aſcenſionis ipſius. Huius venerabile corpus, tempore Honorij principis, diuina reuelatione repertum eſt. Romæ, via Appia,

Pontificale cap. 26. depoſitio ſancti Dionyſij papæ †. qui fidei documentis, ſub Claudio imperatore, clarus effulſit.

2 Eodem die, ſancti Marini, clariſsimi viri, qui martyrij triumphum ſub Martiano Romæ adeptus eſt.

3 *Eodem die, Zoſimi papæ. hic poſt beatum Petrum quadrageſimus tertius, cōſtituit cæreum benedici in ſabbatho*

De Euthy. Zonoras tomo 3. *ſancto.* g *Die vigeſima ſexta, ſancti martyris Euthymij, epiſcopi Sardeorum.*

ANNOTATIONES.

1 De Stephano, Actuum 6, 7, 8. Beati Luciani libellus, de eius reuelatione, allegatur à Beda libro retractationum in Acta, ad cap. 8. & ab Vſuardo, tertia die Auguſti: vbi indicauimus eum Louanij excuſum eſſe inter ſermones Auguſtini. Ibidem adiuncti ſunt duo libri Euodij, epiſcopi Vzalenſis, de miraculis beatiſsimi Protomartyris. Item ſancti Auguſtini de beato Stephano plurimi ſermones, & quod de miraculis eius ſcribit libro 22. de ciuitate Dei cap. 8. Extat etiam Gregorij Nyſſeni epiſcopi, vt

pi, vt Suidæ verbis dicam, nunquam ſatis laudata protomartyris Stephani prædicatio. Et homiliæ aliorum.

2 Marini geſta citat Vincentius Speculi hiſtorialis lib.15. cap. 38.39. & 40. Vſuardus habebat (ſub imperatore Martiano) ſed Vincentius cap.40. Nullum ait imperatorum, qui eccleſiam perſecuti ſunt, Martianum appellari reperi. Sed forte ipſe fuit Martianus præſes, ſub quo paſſus eſt ſanctus.

3 De Zozimo, Proſper in Chronicis Anno 420. & Anaſtaſius cap. 43. Pontificalis. Onuphrius addit Baſilij ad Innocentium papam Ms. epiſtolam. Quomodo cæreum Paſchalem inſtituerit benedici, pulchre explicat Thomas Vualdenſis, to.1. cap.166. Nam antea eius cærei vſum quoq; fuiſſe, indicat Prudentij hymnus 5. Cathemerinon, & Nazianzeni ſermo de ſancto Paſcha.

Sexto Calendas Ianuarij, luna 27 Dec. D

19.30.11.22.3. 14.25.6.17.28. 9.20.1.12.23. 4.15.26.7

APud Epheſum, natalis beati IOANNIS Apoſtoli & Euangeliſtæ. qui ob exilij relegationem, poſt Apocalypſis diuinam reuelationem, poſt Euangelij deſcriptionem, vſq; ad Traiani principis tempora perſeuerans, totius Aſię fundauit, rexitque eccleſias; & confectus ſenio, ſexageſimo octauo poſt paſsionem Domini anno, ætatis autem ſuæ nonageſimo nono, mortuus eſt, ac iuxta eandem vrbem ſepultus. 1

2 Alexandriæ, ſancti Maximi epiſcopi. qui ſatis clarus & inſignis titulo confeſsionis effectus eſt. *In partibus Aquileiæ, ſancti Zoëli, preſbyteri & confeſſoris. qui in paßione beati Chryſogoni † legitur.* *Eodem die, ſancti patris & confeſſoris, Theodori ſcriptoris, & fratris eius Theophanis poetæ.* *imprimẽda de vtroque Metaphr.*

ANNOTATIONES.

1 De Ioanne Euangeliſta, ſacra Scriptura, potiſsimum Matt.4. Ioan.21,13,19. Luc.8,22. Act.3,4,8. Gal.2. & ipſius ſacra volumina. Item Euſebius lib.3. hiſtoriæ cap.17.& 18. apud Rufinum, 23,24. Hieronymus in cap.6. ad Galatas, de viris illuſtribus cap. 19.& lib.1. contra Iouinianum. Iſidorus de patribus noui Teſtamenti cap.74. Auguſtinus tractatu vltimo in Ioannem. Sermones P. Damiani. Homilia Bedæ & ſimilia. Ioannes diaconus vitę

Gregorij

Gregorij lib.3.cap.58,59. Irenæus lib.3.cap.3. refert zelum eius contra hæreticum. Chryſoſt.ad Theodorum lapſum,inſignem illam de latrone hiſtoriam,celebriter commemorat. Caſsianus collatione 24.cap.21. addit de anicula,& quod arcus non poſsit ſemper eſſe intenſus. Aliqui addunt Prochorum, Melitonem, Abdiam, ſed ſcriptores vitæ eius, apud eccleſiam ignotos.

2 De Maximo ſcribit Euſebius lib.7. hiſtoriæ cap.10. item in noua verſione cap.22, & 24. apud Rufinum cap. 25.

28 Dec.E Quinto Calendas Ianuarij, luna

20.1.12.23.4. 15.26.7.18.29. 10.21.2.13.24. 5.16.27.8

Matt.2.c Euſ.1. hiſt. eccl.c.8. BEthelehem Iudæ, natalis ſanctorũ INNOCENTIVM. qui ab Herode rege interfecti ſunt b *trigeſimo quinto anno regni ſui: qui anno trigeſimo ſexto morbo intercutis aquæ & ſcatentibus toto corpore vermibus miſerabiliter, & digne, mortuus eſt.* Ancyra Galatiæ,ſanctorum Eutychij presbyteri,& Domitiani diaconi. r *In Africa, natale ſanctorum, Caſtoris, Victoris, & Rogatiani.*

29 Dec.F Quarto Calendas Ianuarij, luna

21.2.13.24.5. 16.27.8.19.30. 11.22.3.14.25. 6.17.28.9

1 HIeroſolymis,Dauid regis. r *In Anglia,ciuitate*
2 *Cantuaria, ſancti Thomæ archiepiſcopi & martyris.qui ob defenſionem iuſtitiæ,in baſilica ſuo gladio percuſſus,migrauit ad Chriſtum.* Apud Arelatem,natale
3 ſancti Trophimi. cuius meminit Paulus ſcribens
Act.20.21 2.Tim.4. ad Timotheum. qui ab eodem epiſcopus ordinatus, præfatæ vrbi primus, ob Chriſti Euangelium prædicandum,directus eſt. Ex cuius fonte,vt papa Zoſimus ſcribit, tota Gallia fidei riuulos accepit.

In pago Oxinenſi, ſancti Ebrulphi confeſſoris. *cuius geſta habentur.* P *Item natalis beati Hildevuardi, Tullenſis epiſcopi.*

De Marc. Metaphr. q Eodem die, ſancti patris Marcelli, archimandritæ monaſterij Non dormientium.

1 Dauidis acta habentur à 1 Regum 13. vſque ad 3. Regum 2.
2 Thomæ Cantuarienſis vitam, & martyrium, conſcripſerunt contemporanei eius, & familiares, Herbertus de Hoſcham, eius indiuiduus comes, poſtmodum Cardinalis, & archiepiſcopus Beneuentanus. Ioannes Saliſberienſis, epiſcopus Carnoti, Guilelmus Cantuarienſis. Alanus abbas Tenkesbyriæ: & Benedictus abbas ſancti Petri de Burgo. E quibus omnibus extat concatenata eius vita, cum proceſſu ſuper eccleſiaſtica libertate, Pariſijs impreſſa, Anno 1495.
3 De Trophimo, Zoſimi verba non extant in eius decretalibus. ſed citantur quoque à Beda die 28. Nouembris. & Petro Cluniacenſi cap. 8. contra Henricianos.

Tertio Calendas Ianuarij, luna 30 Dec.

22.3.14.25.6. 17.28.9.20.1. 12.23.4.15.26. 7.18.29.10

Apud Spoletum, natalis beati Sabini epiſcopi, Exuperantij & Marcelli, diaconorum, & Venuſtiani, cum vxore ſua, & filijs, ſub Maximiano imperatore. Ex quibus Marcellus & Exuperantius, primo equuleo ſuſpenſi, deinde fuſtibus grauiter macerati, pòſt vngulis abraſi, & laterum aduſtione aſſati, martyrium compleuerunt. Venuſtianus autem non multo poſt, vna cum vxore & filijs, necatus eſt: ſanctus vero Sabinus, poſt manuum detruncationem, & diutinam carceris releuationem, ad mortem vſque cęſus eſt. Horum itaque martyrium, licet diuerſo extiterit tempore, vno tamen recolitur die. Alexandriæ, ſancti Manſueti martyris, cum alijs decem. *Mediolani, Eugenij archiepiſcopi.* *De his latius Beda, & ijſdem verbis Ado*

g *Die trigeſima, ſanctæ martyris Anyſiæ. & Zotici preſbyteri, orphanorum altoris.* *De Anyſia Metaphr.*

¶ r *Romæ, ſancti Felicis epiſcopi.* ¶ *Compoſtellæ in Gallecia, aduentus corporis ſancti Iacobi Apoſtoli. qui, quod viua voce non potuit, cadauere trunco, Chriſtianam pietatem mentibus Hiſpanorum ingeſſit.* *Ipſo die,* P *aduentus*

uentus corporis ſancti Vuinnoci in Bergas, anno ab incarnatione Domini nongenteſimo, indictione tertia.

31.Dec.A Pridie Calendas Ianuarij, luna

23. 4.15.26.7. 18.29.10.21.2. 13.24.5.16.27. 8.19.30.11

1 ROmæ, natalis ſancti Silueſtri papæ. cuius actus clari habentur. Apud Senones, beatorum, Sabiniani epiſcopi, & Potentiani. qui à Pontifice Romano ad prædicandum directi, eandem Metropolim martyrij ſui confeſsione illuſtrem fecerunt.

Et in eadem vrbe, ſanctæ virginis Columbæ. † quæ ſuperato igne, gladio cæſa eſt. Retiariæ, ſancti Hermetis exorciſtæ. *Eodem die, ſancti Barbatiani confeſſoris.*

Paſſio Columbæ, Legẽdato.2.

2

3 *¶ g Die trigeſima prima, ſanctæ Melanæ Romanæ.*

r Et aliorum plurimorum ſanctorum, martyrum, confeſſorum, atque virginum. Reſpondetur. Deo gratias.

ANNOTATIONES.

1 De Silueſtro Pontificale cap.34. & Metaphraſtes. Actus extant Ms. libris duobus. De quibus ſic ſcribit Gelaſius diſtinctione 15. Item actus beati Silueſtri Apoſtolicæ ſedis præſulis, licet eius qui ſcripſit nomen ignoremus, à multis tamen in vrbe Romana Catholicis, legi cognouimus: & pro antiquo vſu, multæ hoc imitantur eccleſiæ. Ab hoc baptizatum eſſe Conſtantinum, tractat, inter cæteros, Reginaldus Polus, cum actis Concilij Tridentini Louanij excuſus. Donationem contra Laurẽtium Vallenſem duobus libris defendit Auguſtinus Steuchus Eugubinus. Dies autem Silueſtri apud maiores feſtus fuit, vt conſtat ex Concilio Lugdunenſi, de conſecratione diſtin. 3. & ex Gregorio 9. tit. de ferijs. Cui feſto cauſam dediſſe puto ſplendorem illum, & nouam eccleſiæ faciem, ipſiusque Conſtantini donationem, vere munificam.

2 Barbatiani vitam ſcribit Petrus Damiani ſermone hiſtorico, tomo 8. Aloyſij.

3 Melanæ Romanæ hiſtoria per Simeonem Metaphraſten, eſt tomo 1. Surij pag. 741.

Index

Index feſtorum mobilium.

Anno Dñi.	Litera Dñicæ.	Septuag. initium.	Feria 4. Cinerum.	Paſcha Domini.	Feſtum Pentecoſtes.
1571	g	11 Febr.	28 Febr.	15 Apr.	3 Iun.
1572	f e	3	20	6	25 Maij.
1573	d	18 Ian.	4	22 Mart.	10
1574	c	7 Febr.	24	11 Apr.	30
1575	b	30 Ian.	16	3	22
1576	a g	19	7 Mart.	22	10 Iun.
1577	f	3 Febr.	20 Febr.	7	26 Maij.
1578	e	26 Ian.	12	30 Mart.	18
1579	d	15 Feb.	4 Mart.	19 Apr.	7 Iun.
1580	c b	31 Ian.	17 Febr.	3	22 Maij.
1581	a	22	8	26 Mart.	14
1582	g	11 Febr.	28	15 Apr.	3 Iun.
1583	f	27 Ian.	13	31 Mart.	19 Maij.
1584	e d	16 Febr.	4 Mart.	19 Apr.	7 Iun.
1585	c	7	24 Febr.	11	30 Maij.
1586	b	30 Ian.	16	3	22
1587	a	12 Febr.	1 Mart.	16	4 Iun.
1588	g f	4	25 Feb.	7	26 Maij.
1589	e	26 Ian.	12	30 Mart.	18
1590	d	15 Febr.	4 Mart.	19 Apr.	7 Iun.
1591	c	31 Ian.	17 Feb.	4	25 Maij.
1592	b a	23	9	26 Mart.	14
1593	g	11 Febr.	28	15 Apr.	3 Iun.
1594	f	27 Ian.	13	31 Mart.	19 Maij.
1595	e	16 Febr.	5 Mart.	20 Apr.	8 Iun.
1596	d c	8	25 Febr.	11	30 Maij.
1597	b	23 Ian.	9	27 Mart.	15
1598	a	12 Feb.	1 Mart.	16 Apr.	4 Iun.
1599	g	4	21 Febr.	8	27 Maij.
1600	f e	20 Ian.	6	23 Mart.	11.

ADDITIO DE FESTIS ALIQVOT MOBILIBVS,

quæ ſuis locis à nonnullis leguntur.

[*De his feſtis Ordo Romanus, pag. 24. & ſequẽtibus.*]

DOminica eſt Septuageſima, in qua deponitur Alleluia, quia recolit ſancta mater Eccleſia tempus deuiationis. Vnde & nunc legitur Geneſis, in qua ponitur deuiatio primorum parentum.

Dominica eſt Sexageſima.

Dominica eſt Quinquageſima.

Feria quarta, dies cinerum, & initium ſacratiſſimorum [*Leo de 40 ſermone 1.*] *dierum Quadrageſimæ. † per quorum obſeruantiam omnes præteritæ deſidiæ caſtigantur: omnes negligentiæ diluuntur. Initium quoque, ſecundum moderationem* [*Seſſ. 24. c. 10 de refor. matrim.*] *Concilij Tridentini, clauſi temporis, vſque in Octauas Paſchatis incluſiue.*

Dominica ſexta Quadrageſimæ, feſtum Palmarum. quando Dominus noſter Ieſus Chriſtus ſedens ſuper pullum aſinæ venit Hieroſolymam. cui turba cum ramis palmarum venit obuiam.

[*Triduo ſequenti non legitur martyrologium ad Primã.*]

† Feria quinta, cœna Domini, quando Dominus noſter Ieſus Chriſtus lauit pedes diſcipulorum, & exterſit: & tradidit eis Corporis & Sanguinis ſui myſteria.

Feria ſexta, paſſio & crucifixio Domini noſtri IESV *Chriſti, Hieroſolymis, in loco Caluariæ.*

Sabbatho, vigilia Paſchæ, & ſabbathum ſanctum, quo Chriſtus quieuit in ſepulcro.

Dominica die, ſolennitas ſolennitatum, & apud vrbem ſanctam Hieroſolymam, RESVRRECTIO *Domini noſtri* IESV *Chriſti, Saluatoris mundi, qui Paſcha noſtrum immolatus eſt Chriſtus. Qui ſecundũ Prophetarum*

voces,

voces, triumphata morte, ac ſpoliato inferno, tertia die, hoc eſt, Dominica die Paſchæ, monumẽto clauſo ſurrexit. Cuius ſanctum ſepulcrum, vt Eſaias Propheta prædixit, glorioſum eſſe cunctis gentibus demonſtratur. Eſaiæ 11.

Sabbathum in albis.

Dominica in albis.

Feria ſexta poſt octauas Paſchæ; feſtum lanceæ Chriſti & clauorum, inſtitutum anno ſalucis ſupra milleſimum, trecenteſimo quinquageſimo tertio, ab Innocentio ſexto, petente Carolo imperatore, huius nominis quarto.

Ferijs tribus ante ſolennitatem Aſcenſionis Dominicæ, litania minor, quam beatus Mamertus inſtituit, ſiue dies rogationum, in quibus nonnullis locis ieiunatur, alijs verò à carnibus & ientaculo abſtinetur: omnibus autem Litaniæ & Rogationes in compunctione cordis, & contritione ſpiritus celebrantur, pro peccatis, pro pace, pro peſte, pro conſeruatione frugum, pro rabie luporum, non tantum viſibilium, ſed & inuiſibilium, & pro cæteris neceſſitatibus.

Feria quinta, feſtum ASCENSIONIS Domini noſtri Ieſu Chriſti, quando de monte Oliueti, corporaliter ſupra omnes cælos, aſcendit. 1

Sabbatho, vigilia Pentecoſtes.

Dominica die, feſtum PENTECOSTES, quando ſpiritus ſanctus ſuper diſcipulos Chriſti deſcendit.

Quarta ſabbathi, intra ſolennitatem Pentecoſtes, ieiunium triduanum æſtiuale, quod & Pentecoſtes dicitur. de quo ſunt ſermones quatuor beatiſſimi Leonis.

Dominica die, Octaua Pentecoſtes, & feſtum ſanctæ TRINITATIS. quando incipit tempus peregrinationis, quod terminatur in Aduentu. 2 De ferijs, 2.decretal. tit. 9.

Feria quinta, feſtum SACRAMENTI, id eſt, Corporis Domini noſtri Ieſu Chriſti. quod Vrbanus quartus inſtituit, & magnis indulgentijs dotauit. 3

Syn. Trid. ſeſſ.13.c.5. * Quo die hoc præcelſum Sacramentum in proceſsionibus reuerenter & honorifice, per vias & publica loca circumfertur, vt veritatis aduerſarij in conſpectu tanti ſplendoris, & in tanta vniuerſæ Eccleſiæ lætitia poſiti, vel debilitati & fracti tabeſcāt, vel pudore affecti & confuſi, aliquando reſipiſcant.

Dominica quarta ante Natalem Domini, initium Aduentus Domini noſtri Ieſu Chriſti: & ſolemnium nuptiarum prohibitio, vſque in diem Epiphaniæ.

ANNOTATIONES.

1 De Aſcenſione Domini, Act. 1. Marc. 16. locum deſcribit Beda ex Adamanno libro 5. hiſtoriæ cap. 18. vbi teſtatur locum eum ſeruare impreſsionem veſtigiorum Chriſti. Quod etiam Seuerus habet lib. 2. ſacræ hiſtoriæ, & Paulinus Nolanus epiſt. 11. ad eundem Seuerum.

2 De ſancta Trinitate Franciſcus Titelmannus ſcripſit expoſitionem Officij, quod Romana eccleſia cantat, authore Ioanne Pechano archiepiſcopo Cantuariæ. Quæ excuſa eſt cum eiuſdem expoſitione in Canonem Miſſæ. Tritthemius autem notat Stephanum, epiſcopum Leodienſem, compoſuiſſe cantum de ſancta Trinitate, ex Alcuino, quo in octauis Pētecoſtes vtimur.

3 De venerabili Sacramento Corporis Chriſti ſunt opuſcula ſancti Thomæ, 57, 58, 59. De indulgentijs autem in hoc feſto collatis, per Vrbanum quartum, Martinum quintum, & alios Romanos Pontifices, (teſte Sixto quarto, Cap. Cum præexcelſa) vide Concilium Vienenſe, in Clementinis lib. 3. tit. 16. & Eugenium quartum, tomo 4. Conciliorum.

APPEN-

APPENDIX AD VSVARDI MARTYROLOGIVM,

Complectens aliquot Sanctos ordine literarum, qui in eius aucto Martyrologio abſunt: cum annotatione auctorum qui de eis meminerunt.

A.

ABrilij, Alexionis, & Alaphionis, feſti dies quotannis ab indigenis celebrantur. qui monaſticum viuendi genus excolendo, Chriſtianã religionem in Palæſtina multum amplificarunt. Sozomenus lib.3. cap.13.

Abundius, manſionarius eccleſiæ ſancti Petri, auctoritate beatiſsimi Apoſtoli paralyticam curauit, vir magnæ humilitatis, & grauitatis. Gregor. libro 3. dialog. cap. 25.

Acacius, Amydæ epiſcopus, conflauit multa vaſa aurea & argentea, quæ eccleſia eius ex oblatione Chriſtianorum habebat: quibus redemit exercitum captiuorum Perſarum, ad ſeptem millia, qui à Romanis militibus capti, fame conſumebantur. Libro 11. tripartitæ cap.16. ex Socrate lib.77. cap. 21.

Acacij Berœæ epiſcopi domus ſemper patebat, vt à peregrinis & ciuibus, quibuſcunque placeret, & cibi, & ſomni capiendi tempore, conſpiceretur. Sozom. lib.7. cap.27.

Abel primus iuſtus occiditur, Geneſis 4. Inuocatur in litanijs Romanæ eccleſiæ, pro commendatione animæ.

Adæ ſaluti qui contradicunt, mentiuntur omnes. Irenæus lib.3. cap.39. Sapientia illum qui primus formatus eſt à Deo, pater orbis terrarum, cum ſolus eſſet creatus, cuſtodiuit, & eduxit illum à delicto ſuo. Sap. 10.

Adamannus abbas, plurimam partem Scotorũ in Hibernia, & nonnullam etiam de Britonibus, ad catholicam Paſchalis temporis obſeruãtiam ſua prædicatione correxit. Scripſit idem librum de locis ſanctis. Beda lib.5. hiſtoriæ, cap.16. & 22.

Aedeſius apud Cæſaream Palæſtinæ poſt vitæ rationem, quam pallio veſtitus more philoſophi ſanctiſsime traduxerat, poſt latam à præſide ſententiam, qua ad metalla erat damnatus, iudicem coarguens, ad extremum in mare proijcitur. Euſebius

libro 8. hiſt. eccleſiaſt. cap. 15. nouæ & integræ verſionis.

Aemiliana & Tarſilla, amitæ Gregorij papæ, vno ardore conuerſæ, ſub diſtrictione regulæ viuentes, in domo propria ſocialem vitam ducebant, & in amorem conditoris ſuccreſcentes, quotidie ad æterna tranſibant. Gregorius homilia 38. Euang.

Agilegi martyris benedictionem à vobis tranſmiſſam, percepimus. Gregorius Dominico Carthag. lib. 10. regiſtri epiſt. 1.

Aiax à paganis ſæpe immaniter vexatus eſt. Fertur ter modo cum vxore ſua congreſſus, tres ſuſtuliſſe proles: deinde ſolitariam duxiſſe vitam, & poſtmodum præclare Botolianam gubernaſſe eccleſiam. Sozomenus lib. 7. cap. 27.

Alexander religioſus, tumulum habet Aruernis, de quo frequens infirmorum neceſsitas eraſo puluere conſequitur ſoſpitatem. Gr. Turonenſis in gloriam confeſſorum cap. 36.

Amabilis, vici Ricomagenſis presbyter, virtutibus magnis præcellens, ſæpe ſerpentibus dicitur imperaſſe. Ibidem cap. 33.

Amantius, presbyter Tudertinæ eccleſiæ, Apoſtolorum more manum ſuper ægros imponens, ſalutem reſtituit: ſigno crucis ſerpentes extinxit: & mente captum, quem Medici phreneticum appellant, curauit. Gregorius lib. 3. dial. cap. 35.

Anaſtaſius magi filius, & paternis ſacrilegijs inſtitutus, contritus eſt malleo prædicationis, & tranſfuſus in membra corporis Chriſti. Ad iudicem tractus, carceres horrificos pertulit: famis, frigoris, ſitis, omniumq́; neceſsitatum inopiam tolerauit: verbera contempſit; tandemque in flumine necatus, eodem elemento vitam carnis amiſit, quo vitæ æternæ ſacramenta perceperat. Petrus Damiani ſermone de ipſo.

Anaſtaſius, vir ſanctiſsimus, notarius fuit Romanæ eccleſiæ. Sed ſoli Deo vacare deſiderans, ſcrinium deſeruit, & Suppentoniam monaſterium elegit, cui ſolerti cuſtodia præfuit. Gregor. lib. 1. dialog. cap. 8. & 7.

Anaſtaſius, Antiochenus epiſcopus, commendatur ab Euagrio lib. 4. cap. 39. lib. 5. cap. 5.

Andream monachum, qui Calibytes vocabatur, virum ſanctum, Conſtantinus Copronymus, quod ab eo reprehenſus & impius dictus fuerat: Iulianum item & Valentem, flagris occidit. Zonaras tomo 3. Ibidem de eiuſdem ſæuitia in monachos & proceres.

Apollo Alexandrinus, vir eloquens, potens in Scripturis, hic erat edoctus viam Domini, & feruens ſpiritu loquebatur, & docebat diligenter ea quæ ſunt Ieſu. Actuum 18.

Aſella virgo, vnius cellulæ clauſa anguſtijs, latitudine paradiſi fruebatur. Ieiunium pro ludo habuit, inediam pro refectione.

Hiero-

Hieronymus tomo 1. ad Marcellam de laudibus Aſellæ.

Auxentius vir grauis & pius, ſanctusque ſenex, beſtijs traditur diſcerpendus, ab Vrbano Palæſtinæ præfecto. Tres ad ſingulare pugillatus certamen ſententia deſignat. Alios ad æris metalla in Phæno Palæſtinæ condemnat, ac inter eos, qui iam ad robuſtam & virilem ætatem peruenerant, primum exectis teſticulis eunuchos facit, &c. Euſebius lib. 2. hiſt. eccl. cap. 17. integræ verſionis.

B.

Barlaam & Ioſaphat apud Indiam claruerunt. quorum hiſtoria extat per Ioannem Damaſcenum.

Barſanuphius monachus apud Gazam, in carne carni vitam aduerſariam degit, adeo vt multa mirabilia ederet miracula. Euagrius lib. 4. cap. 32.

Benedictus iuuenis, ætate grandæuus à Gothis in Clibanum ſuccenſum incluſus, altera die illæſus inuentus eſt. Gregorius lib. 3. dialog. cap. 18.

Beniamin diaconus Perſicus, poſtulante Legato Romano, poſt biennium è carcere dimittitur. Sed impoſsibile iudicabat lumen alijs non participare, eoſque qui talentum abſcondunt, maxima pæna dignos eſſe. Vnde nullatenus prædicare ceſſabat. Secundo igitur captus, martyrium pertulit, infixione calamorũ in vngues viginti digitorum, & in femur, vnde humana origo deſcendit. Caſsiodorus lib. 10. tripartitæ cap. 33.

Bennonem Miſnenſem epiſcopum Adrianus ſextus retulit in numerum Diuorum. Vnde Lutherus ira inuidiaque accenſus, conuitioſiſsimum ſimul & impijſsimum mox edidit libellum, cui Teutonice hunc dedit titulum, Aduerſus nouum idolum & antiquum diabolum, qui Miſnæ exaltandus eſt. Cæterũ ad eius calumnias grauiter ac erudite reſpondit Teutonice Hieronymus Emſer. qui & vitam beati Bennonis elegantiſsime deſcripſerat libro Latino †; antequam Lutheri nomen fuiſſet orbi cognitum. Ioan. Cochlæus in commentario de actis & ſcriptis Lutheri, Anno 24. Scripſit Tritthemius, abbas Spanheimenſis, pro eius canonizatione ad Iulium papam, epiſtolam 64. ad petitionem ducis Georgij. In qua inter alia ait, Vita Bennonis ſanctiſsima, plena virtutibus, à vetuſtioribus, ſuiſque contemporaneis luculenter habetur deſcripta: & multa quotidie in eccleſia Miſnenſi ad eius tumulum fiunt miracula.

† qui excuſus eſt anno 1512.

Berechtvvaldus abbas, Theodoro in epiſcopatu Doronernenſi ſucceſsit, ſcientia ſcripturarum imbutus, & eccleſiaſticis ſimul ac monaſterialibus diſciplinis ſumme imbutus. Beda lib. 5. hiſtoriæ cap. 9.

Bertrandus abbas grandis ſiluæ. Collectæ & antiphonæ habentur ibidem. Index Ciſtercienſium.

Bonifacius, Ferentis epiſcopatus officium tenuit & moribus impleuit. Cuius etiam pueruli, multa miracula, Gaudentius preſbyter Gregorio papæ narrauit. Lib. 1. dialogorum cap. 9.

Bonifacius, Romualdi diſcipulus, obtenta licentia Ruſsiam ſiue Sclauoniam miro feruore, & martyrij deſiderio Chriſti euangelium annunciaturus adijt. cumq; plurimos conuertiſſet, capite truncatus, martyris gloriam adeptus eſt. Petrus Damiani in vita Romualdi. to. 3. Surij pag. 715.

C.

CAluppa reclauſus, ab infantia ſua ſemper religioſus fuit, & apud monaſterium Melitenſe termini Aruerni conuerſus, in magna ſe humilitate fratribus præbuit: ſicut in libro vitæ eius ſcripſimus. Greg. Turonenſis lib. 5. hiſtoriæ cap. 9. *cap. 11. de vita patrũ.*

Carolomannus, princeps Auſtraſiorum, in Caſsino monachus effectus eſt. Regino Anno 745. Pontificale in Zacharia.

Caſsio Narnienſis vrbis epiſcopo mos erat quotidianas Deo hoſtias offerre, ita vt pæne nullus dies vitæ eius abſcederet, quo non omnipotenti Deo hoſtiam placationis immolaret. Cui cum ſacrificio valde etiam vita concordabat. Nam cuncta quę habebat, in eleemoſynis tribuens, cum ad horam offerendi ſacrificij veniſſet, velut totus in lachrymis defluens, ſemetipſum cũ magna cordis contritione mactabat Greg. hom. 37. euangeliorum. Meminit etiam Caſsij in dialogis lib. 3. cap. 6. & lib. 4. cap. 56.

Chriſtiana cognomento mirabilis, ſanctæ memoriæ virgo, in Hasbania claruit, in oppido ſancti Trudonis. Cuius vitam ſcripſit Thomas de Gantiprato, Supprior Louanij ad Prædicatores, circa annum 1254. *tomo 3. Surij.*

de Colmanno epiſcopo Beda in hiſtoria gentis ſuæ libro 3. cap. 26. lib. 4. cap. 4.

Conſtantium epiſcopum Aquinatem, prophetiæ ſpiritum habuiſſe, multi teſtantur. Gregor. 3. dial. cap. 8.

Conſtantius in vrbe Anchonitana manſionarius, toto anni ſui ad ſola cæleſtia flagrabat. Quadam vero die dum in eccleſia Dei oleum deeſſet, elementi naturam mutans, aquam loco olei ardere fecit. Gregorius lib. 1. dial. cap. 5.

Cyrillus epiſcopus Gortynius, martyr fuit. de quo Zonaras in Michaële Balbo.

D.

DOctorem œcumenicum cum duodecim ſuis collegis martyres fecit Leo Iſaurus iconomachus, doctos illos ac venerabiles viros noctu comburi iubens cum libris & domo quam

inhabi-

inhabitabant. His ob eruditionem publicus victus præbebatur, & ab antiquis temporibus domus regia ad inhabitandum attributa erat libris inſtructiſsima. Quos eruditionis & cognitionis auidi accedebant. Imperatores quoque ad reru̅ gerendarum conſilia eos adhibebant. Multos præterea deteſtandæ ſuæ voluntati aduerſantes, punit, ac martyres facit Zonaras tomo 3.

Dominius vir, cum ob infinitas fidei confeſsiones, tum ob egregiam in libere de religione loquendo alacritatem, apud Palæſtinos omnes cum prunis illuſtris, incendij ſupplicio addicitur. Euſebius lib. 8. hiſt. cap. 17. plenæ verſionis per Chriſtophorſonum.

Domnolus aſſumpto epiſcopatu Cenomannorum, talem ſe tantumque præbuit, vt in ſummæ ſanctitatis culmen euectus debili vſum greſſuum, cæco reſtitueret viſum. Gregor. Turonenſis hiſtoriæ lib. 5. cap. 9.

Donatus epiſcopus Epiri immanem draconem occidit ſigno crucis edito, & in eum expuendo: fontem quoque precibus ſuis excitat. Sozom. lib. 7. cap. 25. tripartitæ lib 9. cap. 46.

Donati ſanctum ac venerabile corpus habeant Iſauriæ ſacerdotes recondendi licentiam in vnam eccleſiaru̅ Caſsiopi caſtri, relaturi poſt pacem Deo redditam. Gregor. lib. 12. epiſt. 2. & 8.

Dormientes ſeptem Turonis, nepotes fuerunt beati Martini ex duobus fratribus: Clemens, Primus, Cletus, Theodorus, Gaudens, Quiriacus, & Innocentius. quorum vitam & conuerſationem celebrem deſcripſit Gregorius archiepiſcopus Turonenſis. Impreſſus eſt Pariſijs anno 1511. in 4. cum Seuero.

E.

EAdbertus epiſcopus Lindisfarnenſis, fuit diuinarum ſcripturarum ſcientia, ſimul & præceptorum cæleſtium obſeruantia, ac maxime eleemoſynarum operatione inſignis. Cuius corpus in ſepulcro benedicti patris Cudberti poſitum eſt. In quo loco ſigna ſanitatum aliquoties facta amborum meritis teſtimonium fecerunt. Beda lib. 4. hiſtoriæ cap. 29. & 30. Item in vita Cudberti cap. 40, 43. & ſequentibus.

Eadgathæ vitam deſcripſit Gotzelinus Morinenſis. qui claruit anno 1110. Catalogus Script. Britanniæ.

Eleuſium epiſcopum Cycizi in carcerem concluſit Iulianus, vtpote qui paraſſet ædes ad viduas alendas, monaſteria ſacris virginibus extruxiſſet: & gentiles ad ritus patrios contemnendos induxiſſet. Sozom. libro 5. cap. 14. Compulſus conſentie Valenti Imper. Ariano, ſed mox pœnitens, alterum epiſcopum creari iuſsit. Idem lib. 6. cap. 8.

Eleutherius abbas in pomerijs Spoletanæ vrbis, vir miræ ſimpli-

ſimplicitatis & compunctionis, à diſcipulis ſuis refertur plorando mortuum ſuſcitaſſe, & Gregorio orando impetrauit vt ieiunare poſſet. Gregor. lib.3. dial. cap.33.

Ephraim Mylaſſenorum epiſcopus, diem feſtum habet in vico Leucę. Metaphraſtes de Euſebia, 25. Ianuarij.

Eulogius cum multis in exilium relegatus, Antinoei tota die, totaque nocte Deum deprecabatur. Protogenes vero ludimagiſter effectus, morbos adoleſcentium expulit, prius tamen ſacrum baptiſma eis conferens, & ad Eulogium ducens, qui renatis ſignum Dominicum imponeret. Caſsiodorus libro 7. tripartitæ cap. 33, 34. ex Theodorito.

Eupſychius ſponſus per martyrium è vita migrat ſub Iuliano. Sozomenus lib. 5. cap. 10.

Euſebius Emeſæ epiſcopus miraculis claret. Inſimulatur Sabellianiſmi, & quod eam partem Aſtronomiæ profiteatur, quæ rerum euentus prædicit. Sozomenus lib.3. cap.5. De eius vita librum edidit Georgius Laodiceæ epiſcopus. Socrates libro 2. cap. 6.

Euſebius, Neſtabus, & Zenon, fratres, crudeliſsime martyrizantur à Iuliano. Sozom. lib.5. cap.8.

Euſichius in territorio Biturigum eremita multarum virtutum, aurum & diuitias huius mundi velut ſtercora exhorrebat. De quo Gregor. Turonicus in gloriam Confeſſorum cap. 82.

Euſtochium, virginitatis & eccleſiæ pretioſum monile, ita ſemper adhæſit matri Paulæ, & eius obediuit imperijs, vt nunquam abſque ea cubaret, nunquam procederet, nunquam cibum caperet, ne vnum quidem nummum haberet poteſtatis ſuæ, ſed & paternam & maternam ſubſtantiolam à matre diſtribui pauperibus lætaretur: & pietatem in parentem, hæreditatem maximam & diuitias crederet. Hieronymus tomo primo in epitaphio Paulæ.

Eutropia vidua fuit in Gallijs. de qua Sidonius ad Pragmatiam lib. 6. epiſt. 2.

Eutropius Lector productus, vt eos indicaret qui ignem templo iniecerant, ex tormentis moritur. Sozomenus libro 8. cap. 24. Eandem ob cauſam multa fortiter perferunt, ſancta Olympias, & presbyter Tigrius. Ibidem.

Eutychius in ſpirituali zelo, atque in feruore virtutis ſe exercuerat, multorumque animas ad Deum perducere exhortando ſatagebat: Florentius verò eius collega, ſimplicitati atque orationi deditam vitam ducebat. Ambo verò miraculorum gloria illuſtres, in Domino quieuerunt. Gregorius 3. dialog. cap. 15.

Fabiolæ

F.

FAbiolæ matronæ laudes & epitaphion ſcribit Hieronymus ad Oceanum, inter cætera recenſens eius publicam in baſilica Laterani pœnitentiam. *Epiſt.31.*

Flauianum patriarcham Dioſcorus pugnis percutit. vnde poſt triduum moritur. Zonaras to.3. in Theodoſio iuniore.

Florida Diuione quieſcit: quæ, vt ferunt incolæ, veſte mutata, religioſa valde fuit. Gr. Turon. in gloriam confeſſorum, c.43.

Frumentius ab Athanaſio ordinatus epiſcopus in vlteriori India, Apoſtolicis ſignis claret, & infinitum barbarorum numerum conuertit ad fidem. Rufinus lib.10. cap.9.

Fulgentius Vltriculenſis epiſcopus, à Gothis intra circuli deſignationem incluſus, in maxima pluuia, pluuiam omnino non ſenſit. Gregorius 3. dial. cap.12.

G.

GAlla Symmachi Conſulis & patricij filia, marito defuncto, abiecto ſæculari habitu, monaſterio ſe tradidit, eligens magis ſpiritualibus nuptijs copulari Deo, in quibus à luctu incipitur, ſed ad gaudia æterna peruenitur, quam carnalibus nuptijs ſubijci, quæ à lætitia ſemper incipiunt, & ad finem cum luctu tendunt. Greg. lib.4. dial. cap.13.

Georgia Aruernis religioſa puella, quotidie ieiunijs & orationibus inſiſtebat. Greg. Turon. de confeſſorum gloria cap.34.

Gerardum Claræualſenſem, germanũ ſuum fratrem, ſed religione germaniorẽ, mirifice funebri ſermone laudat Bernardus. *26. ſuper Cantica.*

Golauduch à Magis Perſis grauiter excruciata, poſt magna edita miracula, martyrij coronam eſt conſecuta. Cuius vita à Stephano Hierapolis epiſcopo literis mandata eſt. Euagrius lib. 6. hiſtoriæ cap.19.

Gregorio epiſcopo Antiochię optime conueniebat Gregorij theologi dictum, Seueritas ſic cum manſuetudine temperata fuit, vt neutra res læderetur ab altera, ſed vtraque alterius opẽ maximam conſequeretur commendationem. Et ad quamcunque rem animum ſuum applicabat, in ea perficienda longe erat diligentiſsimus. Euagrius libro 5. cap. 6. De eodem libro 6. cap.7, 11 & 12.

H.

HEddi erat occidentalium Saxonum antiſtes, vir bonus & iuſtus, ob cuius meritum ſanctitatis, multa ſanitatum patrata eſſe miracula in loco quo defunctus eſt, referre ſolitus eſt reuerendiſsimus Pechtelmus antiſtes. Frequentique ablatione pulueris ſacri propter languentes, facta eſt ibidem foſſa non minima. Beda lib.5. hiſtoriæ Anglorum cap.19.

Helio-

Heliopoli virgines ſacræ inaudita crudelitate necantur. Sozom. lib. 5. cap. 10.

Higbald abbas erat in prouincia Lindiſsi, ſanctiſsimus & continentiſsimus. Beda lib. 4. cap. 3.

Hildam religioſiſsimam Chriſti famulam, & abbatiſſam, omnes qui nouerant, ob inſigne pietatis & gratiæ, matrem vocare conſueuerant. In cuius laudem multa ſcribit Beda quarto libro hiſtoriæ gentis ſuæ cap. 23.

Honoratus ab annis puerilibus ad amorem cæleſtis patriæ exarſit, ab otioſo quoque ſermone ſe reſtringens. Conſtructo Fundis monaſterio, ducentorum ferme pater monachorum extitit, & circumquaque exempla eximiæ conuerſationis dedit. Gregorius lib. 1. dialog. cap. 1.

Hormiſdas valde nobilis apud Perſas, cum filium fabri negare nollet, diuitijs & dignitate nudatus, iubetur nudus trahere camelos exercitus. Cumque plurimi tranſiſſent dies, fortitudinem nobiliſsimi confeſſoris contemplatus rex, nudum eum è ſuo expulit imperio. Lib. 10. tripartitæ cap. 31.

Hyginum epiſcopum ſenem in exilium duci comperi. Ambr. ad Valentinianum epiſt. 17.

I.

IAcobus ſiue Diegus Compluti in conuentu Minorum portarius fuit ſanctiſsimus, clarus miraculis. Ad cuius ſacri corporis reliquias catholici Hiſpaniarum Regis Philippi ſecundi filius, deſperatam à medicis ſanitatem diuinitus recuperauit. Vide Medinam de recta in Deum fide lib. 2. cap. 8.

Ignatius patriarcha Michaële Rangabe patre ſuo regno pulſo, à Leone caſtratur, & longo tempore aſceticis ſudoribus carnem domat. A Theodora imperatrice in ſedem Conſtantinopolis euehitur, & Bardam Cæſarem, qui vxore dimiſſa cum ſua nuru conſueuiſſe dicebatur, ſacram ædem ingredi vetat. At ille pontificem multis malis exagitatum, ſepulchro tandem includit. Poſt, inde exactum in Mitylenen inſulam relegat. Zonaras tomo 3.

S. Indracti vitam ſcripſit Guilhelmus Malmesburienſis, Benedictinus qui obijt Anno 1142. Ex catalogo Brytanniæ.

Ioannes Scotus martyr tranſtulit Dionyſij hierarchiam eccleſiaſticam. Inter Chriſti martyres pontificum auctoritate poſtea numeratus. Hector Deidonatus in Scotorum hiſtoria.

Ioannes Brito presbyter, apud Cainonenſis vici eccleſiam in ſumma religione vixit. Per cuius manus Dominus multa ſigna ſanitatum dignatus eſt operari. Gregorius Turon. in gloriam Confeſſorum cap. 23.

Iſaacius

Iſaacius monachus Valenti dicit, Redde Imperator orthodoxis eccleſias, quas illis abſtuliſti, eriſque in bello victor: nec es reuerſurus niſi reddideris. Ob quæ verba in cuſtodiam truditur. Sozom. lib.6. cap.40.

Iſaac monachus de Syria veniens ad Spoletanā vrbem, cum virtute abſtinentiæ, contemptu rerum tranſeuntium, prophetiæ ſpiritu, orationis intentione, eſſet incomparabiliter præditus, vnum erat quod in eo reprehenſibile eſſe videbatur, quia nonnunquam tanta ei lætitia inerat, vt illis tot virtutibus niſi ſciretur eſſe plenus, nullo modo crederetur. Greg.3. dial. cap.14.

Iuliani cognomento Sabbæ, vitam in hiſtoria noſtra, quæ Philotheus inſcribitur, literis mandauimus. Theodoritus lib.3. cap.24, aliâs 19. Circiter Edeſſam exquiſitiſsimum genus diſciplinæ monaſticæ exercuit. Quæ cauſa fuit cur Ephraim Syrus, opus de eius vita contexuerit. Sozom. lib.3. cap.13.

Iuſtinus & Similinus presbyteri, cum multis virtutibus polleant intra terminum Beorretanæ vrbis, ſæpius ad ſepulchrum eorum energumeni declamantes mundantur. Greg. Turon. de gloria confeſſorum cap. 49.

L.

LAurentius à beato Petro Apoſtolorum principe Aquileiam miſſus, cum quibuſdam pijs fratribus in Noricum venit. vbi Laureacenſis vrbis & eccleſiæ primus habetur Apoſtolus. Cuius honori primaria eius loci parochialis eccleſia dedicata eſt, quæ noſtro ſæculo extra Anaſianum oppidum eſt. Bruſchius de Laureaco.

Lazaro monacho pictori celeberrimo, Theophilus tyrannus ne manus iterum ſacrarum imaginum picturæ admoueret, ignitas laminas ad manus admoueri iuſsit. Fertur tamē poſt tyranni interitum, diuina adiuuante gratia, Saluatoris imaginem in Chalce pinxiſſe. Ioan. Zonaras tomo 3.

Lea vidua viro defuncto conuerſa eſt, & monaſterij princeps & virginum mater effecta. De cuius exitu ſcripſit Hieronymus ad Marcellam.

Leonides pater Origenis pro martyrio Chriſti capite plectitur. Euſebius in hiſtoria, initio libri 6. Hieron. in catalogo, item ad Pammachium & Oceanum.

Leontius Conſularis Campaniæ in martyrio Cæſarij credidit, ipſumq́; martyrem ſua chlamyde induit, deinde baptizatus, & accepto corpore & ſanguine Domini de manu Iuliani preſbyteri, tradidit ſpiritum. Beda, 1 Nouembris ex Geſtis Cæſarij.

Libyæ incolas Onorichus rex Vuandalorum, quos ad opinionem Arianam transferre non potuit, ignis incendio, & alijs infinitis

infinitis mortis generibus è medio ſuſtulit. Quibuſdam verò radicitus excidit linguas. Quos, cum Conſtantinopolim profugiſſent, ſe oculis aſpexiſſe docet Procopius, & perinde articulatim locutos, atque eos quibus nihil tale accidiſſet. De quibus in edicto Iuſtiniani fit mentio. Duobus autem vt primum cum mulieribus loqui voluerunt, vox adempta fuit, nec donum martyrij amplius cum illis permanſit. Euagrius Epiphanenſis lib. 4. hiſtoriæ cap. 14.

De bello Gothorum. lib. 1. Cod. de officio præfecti pretorio Africæ.

Liminius martyr, ſepultus eſt Aruernis in baſilica ſancti Venerandi. Cuius agonis hiſtoria cum ab incolis teneatur, nullus tamen eicultus venerationis impenditur. Greg. Turonenſis de gloria Confeſſorum, cap. 36.

Longobardi maximam multitudinem è captiuis, gladijs interfecerunt, qui magis eligebant moriendo ad vitam immortalem tendere, quàm adorando caput capræ diabolo dedicatum, vitam mortalem tenere. Gregor. 3. dial. cap. 28.

Lucius Britannorum rex, miſſus ad Eleutherum papam literis, Chriſtianus efficitur. Suſceptamque fidem Britanni vſque in tempora Dioclitiani inuiolatam ſeruabant. Beda libro 1. hiſtoriæ cap. 4.

Lupicinus Lipidiaci recluſus, magnæ fuit & rigidæ ſanctitatis. Qui triduo ante mortem obtinere meruit apud diuinam potentiam quod Dauid decantabat, Notum fac mihi Domine finem meum, & numerum dierum meorum, vt ſciam quid deſit mihi. Sepultus eſt in vico Tranſalienſi. Vterque autem locus ſancti præſidijs communitur. Gregorius Turonenſis de vita patrum cap. 13.

Pſal. 38.

M.

MAcedonius, Theodulus, & Tatianus ſimulachra confregerunt, & cum alij tanquam huius facinoris auctores comprehenderentur, ſe ipſos indicant, & in craticulis aſsi, ſub Iuliano martyrio coronantur. Sozomenus libro 5. cap. 10. lib. 3. cap. 13.

Malchi captiui monachi hiſtoriam ſcripſit Hieronymus in fine tomi primi. Quam contra Centuriones Magdeburgenſes tuetur Alanus Copus, dialogo 2. à cap. 9. vſque ad 16.

Malchus ex Vintonienſi in Anglia monaſterio, epiſcopus in Leſmor Hyberniæ, erat ſenex, plenus dierum & virtutum. Cui tanta deſuper collata eſt gratia, vt non modo vita & doctrina, ſed & ſignis clareret. Bernardus in vita Malachiæ cap. 3.

Marcellus fuit epiſcopus Dienſis vrbis, magnificę ſanctitatis. ad cuius tumulum ex oleo lychni præſtatur medecina infirmis. Greg. Turon. de gloria confeſſorum cap. 70.

Marcellæ

Marcellæ viduæ epitaphium ſcribit beatus Hieronymus ad Principiam, epiſtola 16.

Marcellinus epiſcopus Anchonitanus flammam compeſcuit incendij. quod totius vrbis interitum minari videbatur. Gregorius 1. dialog. cap. 6.

Malcolmus Scotiæ rex, ex Hungaria coniugem habuit beatã Margaretam, & ſanctitate clarus in Domino quieuit An. 1097. Vitam eius ſcripſit Turgotus epiſcopus S. Andreæ, eius familiariſsimus. Hector Deidonatus lib. 12. hiſtoriæ Scotorum.

Marcellinum Vicohauentinum epiſcopum celebrat Petrus Chryſologus ſermone 175.

Martius Aruernæ vrbis abbas, parcus erat in cibis, largus in eleemoſynis, promptus in vigilijs, in orationibus valde deuotus. Cuius vitam ſcribit Gregorius Turonenſis de vita patrum Galliæ cap. 14.

Martyrius monachus in prouincia Valeria, fide, non autem contactu, ſignum crucis impreſsit in panem prunis & cineribus coopertum, cui fratres obliti erant ſignum crucis imprimere, quo in ea prouincia crudi panes ſignari ſolent. Gregor. lib. 1. dialog. cap. 11.

Maruthas epiſcopus Meſopotamiæ, religionem Chriſtianam valde propagat. Socrates lib. 7. cap. 8.

Maura & Britta ſacratæ virgines, intra terminum Turonicum quieſcunt. de quibus Gregorius Turonicus in laudem confeſſorum cap. 18.

Mauritius glorioſus martyr Chriſti, & ſeptuaginta milites eius diſcipuli, Apameæ paſsi ſunt ſub Maximiano. Metaphraſtes, to. 5. Aloyſij.

Maximum vere ſuo nomini reſpondentem, virum doctiſſimum & ſanctiſsimum, & ambos eius diſcipulos, Conſtans monothelita ſuæ voluntati refragantes, crudeliſsimo ſupplicio affecit. Zonaras tomo 3.

Maximus Alexandriæ natus, Conſtantinopoli epiſcopus, pulſus inſignem de fide aduerſus Arianos ſcripſit librum. Hieronymus de viris illuſtribus cap. 137.

Menæ ſolitarij in Samnio ſtudium fuit nihil in hoc mundo habere, nihil quærere: omnes qui ad ſe charitatis cauſa veniebant, ad æternæ vitę deſideria accendere. Oblationem Carterij, qui ſanctimonialem rapuerat, cognouit per ſpiritum, ſpreuit, & abiecit. Gregorius lib. 3. dialog. cap. 26.

Merulus vehementer lachrymis, eleemoſynis & pſalmodiæ intentus, magna animi ſecuritate atque hilaritate defunctus eſt. Eius etiam confrater Antonius, ne in morte timeret, reuela-

reuelatione roboratus eſt. Gregorius 4. dialog. cap. 47.

Methodius patriarcha à Theophilo iconomacho, poſt multos cruciatus, & dentium euulſionem, in Panormum relegatur, cum duobus latronibus. Cum autem ſeptimum annum ibi in ſepulchro exegiſſet, inde erectus in regia concluſus eſt. Poſtmodum mortuo Theophilo ſedi reſtitutus, ſtupri calumniam, quæ ei imponitur, refutat Zonaras tomo 3. pagin. 121, 124.

Modeſti & Cæſarij paſsiones compoſuit Albericus Caſsinenſis diaconus, eruditione & eloquentia clarus. Chronicum Caſsinenſe, lib.3. cap.33.

Monachi ſancti Antonij, Aegypti, Thebaidis, in Scetis, in Nitria, Palæſtina, Syria, Edeſſa, Galatia &c. & eorum admiranda inſtituta, & viuendi ratio, deſcribuntur à Sozomeno lib. 6. cap.20. vſque ad 34. lib.3. cap.13. lib.1. cap.13. & 14. Socrate lib.4. cap.18.19. Theodorito in Dei amantium hiſtoria.

Muſa puella, propinquante hora exitus, beatam Dei genitricem cum puellis, quas antea per viſionem viderat, ad ſe venire conſpexit. Greg. 4. dialog. cap. 17.

N.

Narciſſus epiſcopus cum in Rhætia Auguſtæ Deo nouam familiam eſſet lucratus, ad Hiſpaniam profectus, Gerūdæ per tres annos multum populum Deo lucratur, & cum Felice Diacono palmam obtinet martyrij. Geſta Afræ.

Nicareta Chryſoſtomo addictiſsima, perenni virginitate, præſtantiaque vitæ celebris, ampliſsimis bonis iniuſte ſpoliata, non ſtomachatur: & ex paucis quæ reliqua erant, alijs largiter ſuppeditat. Sozomenus lib.8. cap. 23.

Nilammon monachus oblatum epiſcopatum omnino renuit & inter orandum, hanc vitam relinquit. Cuius annua ſolennitas celebratur, & templum ſuper ſepulcrum eius conſtituitur. Sozomenus lib.8. cap.9.

Nonnoſus monachus, inter alia miracula, lapidem precibus mouit, lampadem reparauit, & oleum augmentauit. Gregorius lib.1. dialog. cap 7.

Numidicus nobiſcum ſedeat in clero, luce clariſsima confeſsionis illuſtris, & virtutis ac fidei honore ſublimis. Qui hortatu ſuo copioſum martyrum numerum, lapidibus & flammis necatum, ante ſe miſit: quique vxorem adhærentem lateri ſuo, concrematam ſimul cum cæteris (vel conſeruatam magis dixerim) lætus aſpexit. Ipſe ſemiuſtulatus, & lapidibus obrutus, & pro mortuo derelictus, remanſit inuitus. Cyprianus epiſt. 35. ſiue lib.4. epiſt. 10.

Octauianus

O.

OCtauianus archidiaconus, & multa millia virorum & mulierum, Catholicam fidem aſſerentium interempta ſunt atque debilitata ſub rege Honoricho. Gregorius Turonenſis lib.2. hiſtoriæ cap. 3.

Olympias diaconiſſa monetur à Chryſoſtomo ne opulentis opes ſuas & patrimonium relinquat. Sozomenus lib.8. cap.9. rapta ad tribunal magna conſtantia iudici reſiſtit,& multo auro multata abit Cyzicum cap. 24.

Oſannæ Mantuanæ vitam libris ſex deſcripſit Franciſcus Ferrarienſis, Magiſter generalis Ordinis Prædicatorum. Liber de illuſtribus Prædicatoribus.

Oſithæ virginis vitam Albericus Veerus, Regularis, compoſuit libro primo Catalogus Brytannicus.

P.

PAndionæ virginis vitam,ſtylo triuiali conſcripſit Richardus in Elteſlei parochus. cuius reliquiæ ibidem conquieſcunt. Catalogus Scriptorum Brytanniæ.

Paſchaſia ſancta quieſcit apud caſtrum Diuionenſe. Gregor. Turonenſis in gloriam confeſſorum cap. 43.

Paſchaſius Apoſtolicæ ſedis diaconus, cuius de Spiritu ſancto libri extant, miræ ſanctitatis fuit, eleemoſynarum maxime operibus vacans, cultor pauperum, & contemptor ſui. Sed ad Pontificatus ordinem Laurentium elegit contra Symmachum, & omnium poſt vnanimitate ſuperatus, in ſua tamen ſententia vſque ad diem ſui exitus perſtitit. Vnde poſt mortem nonnullas purgatorias pœnas pertulit. Gregor. 4.dial.cap. 40.

Patto ſecundus epiſcopus Vuerdenſis, & Tancho tertius, relati ſunt in diuorum numerum à Pontifice Maximo ſub Harrucho octauo epiſcopo. Catalogus epiſcoporum Germaniæ per Bruſſchium.

Platonis patris ſpiritualis funebris oratio per Theodorum Studitem, eſt apud Metaphraſtem tomo 7. fol. 275. Item Zonaras tomo 3.

Porphyrite, ciuitas in Thebaide, multos habuit confeſſores. de quibus Euſebius lib.8. cap.18. integræ verſionis.

Præiecti Forocornelienſis epiſcopi conſecrationem honorauit Petrus Chryſologus ſerm. 165.

Prætextatus epiſcopus Rothomagenſis, inter pſallendum ſuper formulam quieſcens, occiditur iubente Fredegunde, in die Dominicæ reſurrectionis. Scribit de ipſo Gregorius Turon. lib.5. hiſtoriæ cap.18. lib.7. cap.16. lib.8. cap. 31.

Probus Reatinus epiſcopus approquinquante vitæ termino,

vidit ſanctos martyres Iuuenalem & Eleutherium. Gregorius 4. dialogorum cap. 12.

Proterium ſanctiſsimum in ordine & choro ſanctorum martyrum ponimus: & eius interceſsionibus miſericordem & propitium Deum nobis fieri poſtulamus. Qui in ſacratiſsimi baptiſterij loco peremptus eſt, membratimque conciſus, & locis omnibus circumtactus, & poſt hæc igni contraditus, aliaq; paſſus, quæ propter ſceleris exaggerationem terretur lingua proferre. Epiſcopi Europæ ad Leonem imperatorem in epiſtola pro Concilio Chalcedonenſi tomo 2. Conciliorum. De eo præterea Euagrius lib. 2. cap. 8.

Pulcheria Imperatrix vouet Deo virginitatem, Theodoſium fratrem & ſorores pientiſsime inſtituit: imperio ſapientiſsime præeſt: & ſcribit Græce ac Latinæ: hæreſes non ſinit exiſtere: multa egregia ædificat templa, diuerſoria pauperum, & monaſteria, additis perpetuis ſumptibus. Sozomenus libro 9. cap. 1, 2, & 3.

Q.

QVadraginta ruſtici à Longobardis capti, veritatis martyres fuerunt, qui ne vetitum comedendo conditorem ſuum offenderent, elegerunt gladijs vitam finire. Gregorius libro 3. dialogorum cap. 27.

R.

REdempto Ferentino epiſcopo martyr Eutychius in viſione prædixit efferam Longobardorum vaſtationem. Gregorius 3. dialog. cap. 38.

Rhæticius Auguſtodunenſis epiſcopus, ad diem obitus per diuerſos gratiarum ſpiritualium gradus plena perfectione & conſummatione venit. Gregorius Turon. in gloriam confeſſorum cap. 75. Recenſetur inter viros illuſtres à beato Hieronymo cap. 92.

Romula, Redemptæ diſcipula, erat miræ patientiæ, ſummæ obedientiæ, cuſtos oris ſui ad ſilentium, ſtudioſa valde ad continuæ orationis vſum. A duobus pſallentium choris, ad cœlum eſt deducta. Gregorius homilia Euangeliorum 40. & lib. 4. dialog. cap. 15.

Rolandus in Tareriaco (quieſcit). Reſponſoria, & Collectæ habentur ibidem, & indulgentiæ. Indiculus Ciſtertienſium.

Rodulphus quartus Burgundiæ rex, cum paucis annis in ſumma continentia vixiſſet, intempeſtiua morte ſubtrahitur anno milleſimo quadrageſimo nono, in Sanctorum numerum relatus. Lazius de genealogia Auſtriaca.

Rutilius

Rutilius ſanctiſsimus martyr, quum totiens fugiſſet perſecutionem de loco in locum, etiam periculum vt putabat, nummis redemiſſet, poſt totam ſecuritatem quam ſibi proſpexerat, ex inopinato apprehenſus, & præſidi oblatus, tormentis diſsipatus, de hinc ignibus datur, paſsionem quam vitarat, miſericordiæ Dei retulit. Tertullianus de fuga in perſecutione.

S.

SAbinus Canuſinus epiſcopus, ſpiritum prophetiæ habuit: venenum ſibi porrectum facto ſigno crucis, bibit ſecurus. Gregorius 3. dial. cap. 5.

Sabinus Placentiæ miræ virtutis epiſcopus, Pado fluuio cum eccleſiæ agros inundatione occuparet, commonitorium ſcripſit. Quo in aquam proiecto, hominum inobedientium duritia confuſa eſt per elementi irrationabilis obedientiam. Ibidem cap. 10.

Sanctulus presbyter Nurſiæ prouinciæ, aquam benedicendo in oleum conuertit. In famis neceſsitate panem inuenit in clibano, quo per dies decem, fragmentis per eſum creſcentibus, refecit operarios eccleſiæ beati Laurentij à Longobardis incenſæ. Gregorius lib. 3. dialog. cap. 37.

S. Secundini vitam ſcripſit Gauſerius Salernitanus monachus Caſsinenſis, vir doctus & facundus. Chronicon Caſsinenſe lib. 3. cap. 4.

Senatorij ordinis multos ob ſacrarum imaginum cultum ſupplicio affecit Conſtantinus Copronymus. Zonaras tomo 3.

Sergij abbatis monaſterium, eius miraculis & ſepulchro inſigne, eſt prope Moſcouiam, ſub regula magni Baſilij. Ioannes Fabri de religione Moſcouitarum.

Siluanus quoniam monaſticum vitæ genus exercere nitebatur, pallium philoſophicum geſtare noluit. Cum frigus tolerare non poſſet, epiſcopatum Philippopolis deſeruit. Poſt Troadis epiſcopus, cum clericos ex litigantium controuerſijs, quæſtum facere videret, deinceps neminem ex clero iudicem eſſe permiſit. Socrates lib. 7. hiſtoriæ, cap. 36.

Sanctus Siluanus diſcipulus ſancti Bernardi, per Cæleſtinum papam eſt canonizatus. Index Ciſtertienſium.

Specioſi germani ſui, animam, longe à ſe poſiti, de corpore exire vidit Gregorius monachus. Similiter, Spei abbatis anima, qui ſimplici corde Deo ſeruierat, viſa eſt à fratribus in ſpecie columbæ cælum penetrare. Gregorius 4. dialogorum, cap 8. & 10.

Suſannæ matronæ, caſtitatis hiſtoria deſcribitur, Danielis cap. 13.

T.

TArſilla, amita Gregorij papæ, inter duas alias ſorores ſuas, virtute continuæ orationis, grauitate vitæ, ſingularitate abſtinentiæ, ad culmen ſanctitatis excreuerat: Eius anima è corpore egrediens, Ieſum ad ſe venientem vidit. Gregor. lib. 4. dial. cap. 16. & homilia Euangeliorum 38.

Telemachio martyre à gladiatoribus occiſo, ludum eorum remouit Honorius imper. Caſsiodorus 10. tripartitæ cap. 2. Diaconus lib. 13. de geſtis Romanorum.

Thecla, quæ noſtra vixit ætate, beſtijs traditur deuoranda. Euſebius lib. 8. hiſt. eccl. cap. 13. interprete Chriſtophorſono.

Theodorum Adoleſcentem & Antiochiæ confeſſorem, Saluſtius præfectus à prima luce vſque ad horam decimam, tanta crudelitate, & tot mutatis carnificibus torſit, vt nulla ætas ſimile factum meminerit. Sed angelo eum conſolante, tunc mœſtior factus eſt, quando deponi de equuleo iuſſus eſt. Rufinus lib. 10 cap. 36. Sozomenus lib. 5. cap. 19. Socrates lib. 3. cap. 16.

Theodorus ex Tarſo Ciliciæ, ſæculari & diuina literatura Græce & Latine inſtructus, Anglis epiſcopum petentibus, à Vitaliano apoſtolico papa ordinatur epiſcopus Cantuarienſis, qui Angliæ eccleſias exemplo & doctrina replens, plenus dierum quieuit in pace. Beda lib. 4. cap. 1, 2. lib. 5. cap. 8.

Theophanius Comes Centerelenſis vrbis, hoſpitalitati præcipue ſtudens, moriturus futura prædixit, & mortuum ſigna alia ſunt comitata. Gregorius 4. dialog. cap. 27. & homilia 36. Euang.

Theotinus epiſcopus Scytharum, vir in philoſophia enutritus, in coma nutrienda perſeuerauit. Quem ob virtutem admirati Hunni, deum Romanorum appellabant. Fertur obuiam ei barbaris prædonibus, cum ſocij lamentarentur, illum deſcendiſſe ab equo ad orandum. Quo facto, neque ipſo, neque comitibus eius, neque equis quibus inſidebant conſpectis, barbaros præterijſſe. Sozomenus lib. 7. cap. 25.

Thomas Apameæ eccleſiam adminiſtrans, doctrina & factis facile præſtantiſsimus, vt Choſrois furorem molliret, cum eo certamen equorum in circo ſpectare neutiquam recuſauit, licet hoc eccleſiæ canon vetaret. Euagrius lib. 4. cap. 24. & 25.

Thomas monachus dum abiret Antiochia domum, moritur in hoſpitio infirmorum in Daphne, & ſepelitur in ſepulcro aduenis parato. Deinde Deo maximum edente miraculum, cum pompa Antiochiam tranſportatur. Cuius virtute peſtis, quæ illic tum graſſabatur, ſedata eſt. Ad cuius honorem Antiocheni feſtum quotannis agunt. Euagrius lib. 4. cap. 34.

Thorith-

Thorithgid ſanctimonialis, multum laudatur à Beda lib. 4. hiſtoriæ Anglorum cap. 9.

Tigrius ex ſeruo & eunucho presbyter, dire torquetur, falſo accuſatus de incendio eccleſiæ Byzantinæ, vir erga pauperes & peregrinos, ſi quis alius, beneuolentiſsimus. Sozomenus libro 8. cap. 24.

Timotheus apud Gazam Palæſtinæ infinitis prope tormentis exantlatis, ad extremum in rogum lentius exardeſcentem impoſitus, coronam pro pietatis victoria reportat. Euſebius lib. 8. hiſtoriæ eccleſ. cap. 13. integræ verſionis.

Tranquillus beatus confeſſor, apud caſtrum Diuionenſe requieſcit. de cuius ſepulcro magnum beneficium præſtatur petentibus. Vnde manus meæ puſtulis repletæ experimentum tulerunt. Greg. Turon. de gloria confeſſorum cap. 44.

Trutbertus fuit Germaniæ Apoſtolus & martyr. Lazius de genealogia Auſtriaca lib. 1. cap. 6.

V.

Valerius beatus confeſſor, Conſoranenſis primus epiſcopus, ſub Theodoro epiſcopo, glorioſe reuelatus eſt. Greg. Turon. de Confeſſ. cap. 84.

Victorinus tot nobilium Senatorum doctor, ob inſigne præclari magiſterij, ſtatuam in foro Romano meruit. Senex non erubuit eſſe puer Chriſti, ſubiecto collo ad humilitatis iugum, & edomita fronte ad crucis opprobrium. Auguſtinus libro 8. confeſsionum cap. 2. & 4.

Vlpianus adoleſcens, in ciuitate Tyriorum, poſt grauiſsima verbera in pellem bubulam iam nuper extractam, cum cane & aſpide inuolutus, præceps in mare deijcitur. Euſebius libro 8. hiſt. eccleſ. cap. 15. interprete Chriſtophorſono.

Vrbaſus, Theodorus, Menedemus, & alij ſeptuaginta ſeptem legati ad Valentem miſsi contra Arianorum preſſuras, iuſſu Valentis in medio mari vna cum nauigio concremantur. Sozom. lib. 6. cap. 14. Horum magnus in Theologia Gregorius meminit his verbis, Presbyterorum exuſtiones marinæ. Zonaras.

X.

Xinoridis martyris, qui Lazarum ſecutus eſt, benefacta prçterire noluit Chryſoſtomus homilia quarta in Lazarum.

Z.

Zenon Maiumæ epiſcopus grandæuus, nunquam vel matutinos vel veſpertinos hymnos neglexit, niſi forte morbus eum impediret. Sozomenus lib. 7. cap. 27.

Zoſima, Phœnix, & Ioannes Chuzubites miraculis claruerunt. Euagrius libro 4. cap. 7.

CONCLVSIO APPENDICIS.

IN hac appendice aliquot Sancti qui in martyrologio abſunt, ſunt annotati ordine literario, partim quod quorundam natalitij dies a me ignorentur, partim etiam quod reliqui nullos habeant in eccleſia natales.

Hoc igitur auctarium, paucos habet ex diuerſis auctoribus Sanctos; quos, prout occurrebant, crudè in ordinem digeſsi. Neque me quiſquam omiſsionis arguat. hoc enim tantum fuit mei inſtituti, vt paucorum annotatione alijs pedem ponerem, reliquos prout videbitur ſimiliter annotandi, & colligendi, tam ad honorem ſanctorum, quorum meritis & interceſsione iuuari poſtulamus: quam ad gloriam Sancti ſanctorum, qui in ſanctis ſuis triumphat, & nos ad eandem ſortem vocare dignetur.

DE

DE MARTYROLOGIIS, AVCTORE IOANNE MOLANO, Theologo Louanienſi.

CAPVT PRIMVM.

Præcapitulatio dicendorum.

Vtiliter me facturum ſpero, ſi occaſione Martyrologij, quod Vſuardo auctore in eccleſiis legitur, nonnulla differam de Martyrologijs, eorum auctoribus, & vſu: alijſq; nonnullis eò pertinentibus. Dicam itaque hoc ordine, *& per Capita, ne continuata prolixitas* Lectorem *moleſtet.*

Cap. 2. De *martyrologio* Euſebij *&* Hieronymi.
Cap. 3. De *martyrologijs Bedæ &* Flori.
Cap. 4. De *Vſuardi Martyrologio.*
Cap. 5. De *Vuandelberti metrico martyrologio.*
Cap. 6. De *martyrologio* Adonis *Treuerenſis archiepiſcopi.*
Cap. 7. De *reliquis vetuſtis martyrologijs: item de faſtis Alexandri Eſſebienſis, & Calendario Radulphi Riuij.*
Cap. 8. De *recentiorum martyrologijs.*
Cap. 9. De *vernaculis martyrologijs.*
Cap. 10. De *hæreticorum pſeudomartyrologijs.*
Cap. 11. Quòd *fructus hæreticorum plenius declarent eos falsò ſibi ſanctorum martyrum nomen aſcribere: & oratio ſupplicans ab eis liberari.*
Cap. 12. De *Græcis Martyrologijs.*
Cap. 13. De *additionibus ad Vſuardum.*
Cap. 14. De *lectione Martyrologij in fine primæ: & cur præ-*

præmittatur quota ſit luna.

Cap. 15. Cur mors Sanctorum natalis dicatur: & quomodo lectio Martyrologij omni die ſit concludenda.

Cap. 16. De lectione Martyrologij in cœna.

Cap. 17. Quòd Martyrologium Vſuardi auctum vtile ſit Paſtoribus.

Cap. 18. De vtilitate Martyrologij contra hæreſes.

Cap. 19. De lectione ex libro defunctorum, ſeu anniuerſariorum.

Cap. 20. Cur Vſuardo adiectum ſit quinam Sanctorum hiſtorias & geſta conſcripſerint.

Cap. 21. Quòd magna vtilitate excudantur geſta martyrum, olim per Romanæ Eccleſiæ Notarios fideliſſimè collecta.

Cap. 22. Quòd vtiliter per archiepiſcopatus colligerentur Martyrologia de proprijs, ſiue prouincialibus Sanctis, eorúmque hiſtoriæ.

Caput 23. habebit concluſionem; in qua coronidis vice inſeretur, quòd oporteat tardum & modeſtum eſſe in reprehendendo.

CAPVT II.

De Martyrologio Euſebij & Hieronymi.

INter eos igitur qui conſcribendis Martyrologijs operam ſuam dederunt, primus fuit Euſebius Pamphilus hiſtoriographus, Cæſareæ Palæſtinæ Epiſcopus. Is enim, petente id religioſo principe Conſtantino magno, Martyrologium conſcripſit de natalitijs diebus Sanctorum Martyrum Chriſti: in quo omnes quos inuênit, non ſolùm qua die, ſed etiam quo genere certaminis, & ſub quo iudice, & quo loco Martyrij coronam adepti ſint, diligenter annotauit.

Non

Non eſt tamen putandum quod ante Euſebij tempora natalitij Martyrum dies neglecti fuerint. Celebris eſt enim martyris Cypriani ſententia. Dies eorum quibus ex- *Epiſt. 37.*
cedunt annotate, vt cōmemorationes eorum inter memorias martyrum celebrare poſsimus. *In quem locum ſcribit D. Pamelius.* Morem hunc iam inde in Eccleſia ſeruatum non dubito, ex quo Romæ conſtituti ſunt Notarij, qui geſta Martyrum deſcriberent †. *Certe libro de corona militis Tertullianus faſtos* *De his in-*
eccleſiæ opponit municipalibus ſolennitatibus gentilium. *fra cap. 21.*
Porrò hinc ſuam originem poſtea ſumpſerunt Martyrolo- *Fol. penul.*
gia quæ vocantur. Quorum primus auctor fuit Euſebius.]

Arbitratur autē Hilduinus in præfatione vitæ Dionyſij Areopagitæ, quam annis ab hinc plus minus octingentis conſcripſit, ſe hunc librum Euſebij vidiſſe circa ipſius tempora conſcriptum. Ait enim, Habemus Græcæ au- *Fol. 71.*
ctoritatis Martyrologion, de Chartiſcrinijs Conſtantinopolitanis adeptum, quod tanta vetuſtate diſſoluitur, vt maximā cautelam à ſe cōtingentibus exigat; in quo diem natalitij Dionyſij deſignatum, & quia Athenienſium epiſcopus fuerit, reperimus annotatum. Quod Martyrologium, vt antiquitas eius demonſtrat, ex eo tempore conſtare poſſe non incongruè remur, quo, Conſtantino iubente, nota occaſione Martyria Sanctorum Domini de toto orbe collecta, & Cæſaréam ſunt conuecta. *Secundus numerari ſolet Hieronymus preſbyter; non quòd ipſe Martyrologium conſcripſerit, ſed quia Euſebium ex Græco Latinum fecit. Vnde Beda in ſextum caput Marci* *Lib. 1. in*
hunc librum citans, ait, In libro Sacramentorum Na- *Mar. c. 26.*
tale Ioannis iiij. Kalendarū Septembrium notatum eſt: & in Martyrologio quod Euſebij & Hieronymi vocabulis inſignitum eſt, legitur iiij. Kalendas Septembris, &c. *Et rurſus in initio retractationum in Acta,* *tomo 6.*

citat librum Martyrologij, qui beati Hieronymi nomine ac præfatione attitulatur, ibique ſubdit, Quamuis idem Hieronymus libri illius non auctor, ſed interpres: Euſebius autem auctor extitiſſe narretur. *Hoc autem Euſebij Martyrologion à beato Hieronymo in Latinam linguam tranſlatum, per poſteriorum ſcriptorum Martyrologia intercidiſſe puto: quemadmodũ etiam perierunt *, magna maiorum noſtrorum negligentia, libri de Martyrum geſtis, quæ piæ memoriæ Conſtantini temporibus ab Euſebio Cæſarienſi collecta ſunt. Citatur quidem à permultis Martyrologium S. Hieronymi, quod vulgò habetur: verùm illi non citant ipſum Martyrologium Euſebij & Hieronymi, ſed Vſuardi: qui ex Euſebio, Hieronymo, Beda, Floro, & aliunde, ſuum Martyrologium cura & iuſſu Caroli Magni collegit. Ipſius eſt enim quod vulgò habetur Martyrologium: eò quòd eius vſus ſit in Gallicanis Eccleſiis: item in Romana, ac permultis aliis.*

Lege Grego. 7. reg. epiſt. 29.

Sed an recte Vſuardi martyrologium titulo ſancti Hieronymi citetur? Cur non? Nam ſicut Latinæ linguæ dictionaria quantumcunque aucta Calepini ſibi nomen retinent: ita Martyrologium iſtud quidni in citando decorari poſſit titulo ſancti Hieronymi, qui primus fuit apud Latinos martyrologij auctor?

Mihi tamen iſtud non omnino probatur. Quia Vſuardus in annotandis Martyrum geſtis & martyriis, non habet verba aut verſionem Hieronymi, ſed verbatim vtitur verſione Eccleſiaſticæ hiſtoriæ Euſebij per Rufinum, & ex Sanctorum geſtis quæ Roman. Eccleſ. Notarij, aliique, fideliſſimè conſcripſerunt, non ſenſum tantum refert, ſed & ipſiſſima verba. Qua in re Bedam ſecutus eſt. Proinde fateri cogimur, nec Bedam Anglum, nec Vſuardum Gallum reliquiſſe in ſuis martyrologijs verſionem Euſebij, Hieronymo interprete.

Neque ipſam Hieronymi præfationem, cuius Beda meminit

meminit †, *extare puto: Nam epiſtolam Chromatij & Heliodori ad Hieronymum, & huius ad eoſdem reſponſiuam, quæ in* B. Hieronymi *operibus non habentur, ſed in quibuſdam exemplaribus* Vſuardo *præmittuntur, ipſorum tantum nomine, dum dictionem, aliáque nonnulla conſidero, conſcriptas puto, & ex parte confictas: ſicut alias aliquot eorundem titulis: reuera autem ipſorum non eſſe. Scio quidem nonnullos ex hac* Hieronymi, *vt inſcribitur, epiſtola, tanquam relatu digna notare ea verba:* Per ſingulos dies, diuerſarum prouinciarum, diuerſarumque vrbium, plus quam octingentorum & nongentorum Martyrum, ſunt nomina nominata: vt nullus dies ſit, qui non intra quingentorum numerum reperiri poſsit aſſcriptus, excepto die Calendarum Ianuarij. *Sed difficulter hæc ſententia (quomodocunque etiam legatur: multùm enim in ea variant exemplaria tam excuſa, quàm ſcripta:) aliunde probari poſſet, & parũ conuenit cum eo quod magnus* Gregorius *dicit libro ſeptimo* Regiſtri: Nos pæne, *ait*, omnium martyrum diſtinctis per dies ſingulos paſsionibus, collecta in vno codice nomina habemus, atque quotidianis diebus in eorum veneratione Miſſarum ſolennia agimus.

† initio re- tractat. in Actu.

Epiſt. 29.

Itaque non ad prædictam epiſtolam Hieronymo *aſſcriptam, ſed aliò reſpexiſſe arbitror* Caſsiodorum, *dum in inſtitutione diuinarum lectionum ait,* Paſsiones martyrum legite conſtanter; quas inter alia in epiſtola ſancti Hieronymi ad Chromatium & Heliodorum deſtinata, proculdubio reperitis. qui per totum terrarum orbem floruêre, vt ſancta imitatio vos prouocans, ad cæleſtia regna perducat.

Cap. 32.

CAPVT

CAPVT III.

De Martyrologijs Bedæ & Flori.

In fine Eccleſ. hiſtor. Anglorum.

TErtio loco ſubſequitur Beda, qui de ſeipſo ait in catalogo operum ſuorum: Scripſi Martyrologium de natalitijs ſanctorum Martyrum diebus: in quo omnes quos inuenire potui, non ſolum qua die, verùm etiam quo genere certaminis, vel ſub quo iudice mundum vicerint, diligenter annotare ſtudui. *Eſt autem hoc Martyrologium Baſileæ impreſſum, inter opera Bedæ tomo tertio, & in minori forma à Chriſt. Plantino Anno 64. Quod, ſi conferatur cum geſtis Martyrum, quæ Rom. Eccleſiæ Notarij fideliſſimè collegerunt, & nos ad Vſuardum plerunque notauimus, facilè apparebit Bedam in eo magnam adhibuiſſe diligentiam: quia ſua verbatim tranſcripſit ex ipſorum geſtis, & tam exactè, vt vix vnquam ab ipſis geſtorum verbis vel latum vnguem recedat.*

Notandum verò eſt, nos non habere purè ipſum Bedæ Martyrologium, non ſolùm quia in eo nonnulla de Sanctis habentur, qui poſt Bedam vixerunt: & multa de Confeſſoribus, quæ paucis exceptis à Beda fortaßis non ſunt ſcripta. * *ſed etiam, quia, vt Ado ait in præfatione ſui libri, Nomina quædam martyrum venerabilis Flori ſtudio in labore domini Bedæ accreuerunt, qui tamen tantum notati ſunt: & potiſſimùm, quia, Vſuardo teſte, quam plures Calendarum dies intactos reliquit. Vnde agnoſcendum eſt, noſtrum exemplar Bedæ multis in locis auctum eſſe, cùm in eo nullus Calendarum dies intactus relinquatur. An autem habeamus ipſum Bedæ Martyrologium, an potius aliud ei inſcriptum, facilè dubietas aliqua ſuboriri poſſet, potiſſimùm apud eos qui animaduerterunt alia Martyrologia, vt ordinarium Eccleſiæ Leodienſis, titulũ Bedæ habere, quique obſeruauerunt Petrum de natalibus*

** Amalarius lib. 1. c. 24. citat è Bedæ martyrologio de Arſenio confeſſore.*

Equili-

Equilinum epiſcopum, & Carthuſiam Colonienſem in additionibus ad Vſuardum †, *quædam Bedæ nomine citare, quæ neque in impreſſo Bedæ Martyrologio, neque in ordinario Eccleſiæ Leodienſis habentur. His inquam, ſimilibúsque nonnullis obſeruatis, iuſta quorundam dubitatio videri poſſet.* † die 19. et 28. Ian.

Quam etiam auget, quod Amalarius Treuerenſis epiſcopus ſcribat nonnulla in feſtiuitate ſancti Marcelli, ex verbis domini Bedæ in Martyrologio: quæ autem citat, in initio quidem conueniunt cum impreſſo Bedæ exemplari: ſed in ſequentibus omnino diuerſa ſunt. Conſtat autem Amalarium vſum eſſe præceptore Alcuino, qui Bedæ fuit diſcipulus. De ordine Antiphonarij c. 28.

Mea tamen ſententia habemus ipſum Bedam, licet valde mendoſum: & alicubi mutilum aut mutatum, vt ex Amalario conuincitur. Cum enim attendam ad ea verba Bedæ: Quo genere certaminis, & ſub quo iudice mundum vicerint, diligenter annotare ſtudui: *& ab Adone dicantur.* *Nomina quædam Martyrum ſtudio in labore domini Bedæ accreuiſſe: non facilè aliud in animum meum induxero. quia in nullo alio martyrologio, excepto Adonis Treuerenſis archiepiſcopi, tanta diligentia annotata puto ipſa martyrum certamina. Præterea, in hoc ipſo multa martyrum nomina tantùm notata eſſe, facilè legenti apparebit.*

Aduerti præterea velim, Bedæ exemplar quo typographi vſi ſunt, valde mendoſum fuiſſe. Quod locorum aliquot obſeruatione declarabo, vt Studioſi pleniùs intelligant, quàm ſit ei neceſſaria caſtigatio ex manuſcriptis exemplaribus, quæ mihi nondum videre contigit. Die 6. Februar. dicit Zotherem centum genera pœnarum viciſſe. vbi pro centum legendum eſt cætera, ex Vſuardo 10. Feb. & Adone apud Petrum de natalibus. 4. Martij, Romæ depoſitio Iulij epiſcopi, & Nicomedis, & paſsio ſancti Adriani

Adriani cum alijs numero 33. legendum eſt: Et Nicome-
diæ paßio. Octaua autem Septemb. mendoſe habetur, cum
alijs 23. Aprilis die 7. de Cæleſtino papa, Hic conſtituit
vt ſacrata myſteria &c. per ſex lineas cum media: Hæc
Damaſus ſcribit de Sixto primo, cuius natalis eſt 6. Apri-
lis. 26 April. de Anacleto, Hic ad ſacrificandum ductus
&c. Hanc ſententiam ſcribit Damaſus de Marcellino,
quem Beda ſtatim ſubiungit: ſequentem de ſtando ſub
euangelio, idem tribuit Anaſtaſio, quem Beda habet 27.
Apr. 26 Maij tribuitur Quadrato epiſcopo, Hic firmauit
vt nulla eſca &c. quod pertinet ad Eleutherum papam.
qui è 25. die Maij poni deberet 26 die. 29 Maij de Ca-
none tres regulas Bedæ deeſſe patet ex Adone, 2. Iunij,
Blandinæ cum 11, caſtigandum cum 40. 9 Oct. Eleuthe-
rius dicitur preſbyter, & Ruſticus diaconus, cōtra quam
habet Dionyſij hiſtoria. 13 Oct. Natale Fauſtini, Marci &
Adriæ. Sunt nomina corrupta, vt facilè patet ex Vſuardo
noſtro. 26 Nou. In Nicomedia beati Marculi ſacerdotis
& martyris: qui temporibus Conſtantis regis tyranni
perſecutiones maximas pertulit: ad extremum ab alta
rupe præcipitatus eſt. Caſtigandum puto, In Numidia. ſic
enim conſtanter habent varia recentiorum martyrologia.
deinde hunc Marculum puto adiectitium eſſe. ſi enim Be-
da eum habuiſſet, Vſuardus tranſcripſiſſet. Tertiò, ſuſpi-
cor eum eſſe pſeudomartyrem. Auguſtinus enim ſcribit à
parte Donati (de Numidia) proferri neſcio, quos in per-
ſecutione ſuos martyres. ecce Marculum de petra præci-
pitatum, & ecce Donatum Bagaienſem in puteum miſſum.
Noſtros autem tradere quod ipſi ſe præcipitauerint. De
eodem vide Auguſtinum libro 2. contra literas Petilia-
norum cap. 20. & 88. item Optatum lib. 3. 14. Decemb.
Arſenius & Iſidorus debent poni collegæ Heronis &
Dioſcori: ex Vſuardo & Eccleſiaſtica hiſtoria. 26.
Decem. repetuntur Rufus & Zoſimus habiti 8. Decem.

tr. 11. in Ioan.

& quia

& quidam imperitè interſcruit de Zoſimo papa. Per has ſimilésque maculas, doctiſſimo Bedæ martyrologio ſua deperit grauitas. Quæ vt ei aliquando reſtituatur in integrum, multum iuuarent vetuſta ſcriptáque exemplaria. Atque vt ea ſtudioſiùs quærantur, hæc ex pluribus quædam, à me dicta ſunt.

Extat etiam Bedæ titulo tomo primo operum ipſius, Martyrologium metricum. verùm cap. 5. dicam id non Bedæ eſſe, ſed Vuandelberti, qui Prumiæ in ſylua Arduenna claruit, An. 839. Citatur & aliud ipſius nomine. Nam manuſcripta paſſio ſancti Reguli archiepiſcopi in Africa, & in Tuſcia martyris ſub Totila, ſic habet verſus finem. Cuius (*Reguli*) dignisſimam ſanctitatem beatus Beda conſiderans, etiam feſtiuitatis eius memoriam facere curauit in Martyrologio ſuo, quod verſibus hexametris metricè compoſuit, dicens:

Septembris Regulus tenet orditúrque Calendas,
Regulus antiſtes: ſibique caput enſe peremptum
Portauit binis Chriſto ſtadijs faciente,
Cuius reliquias nunc vrbs Lucenſis adorat.

Hæc inibi. E quibus tamen recentioris auctoris verbis, non auſim aſſeuerare ipſum Bedam martyrologium metricè ſcripſiſſe. Examinet itaque Studioſus Lector, cuinam citatum fragmentum ſit aſſcribendum.

Bedam proximè ſubſequitur Florus: de quo non habeo quod dicam, quam quod modò ex Adone dixi, & quòd Vſuardus præfetur ſe ſanctorum ſacras atque anniuerſarie recolendas feſtiuitates ex quibuſdam præcedentium patrum Martyrologijs in quandam collegiſſe vnitatem: & Flori memorabilis viri latiora iam in eo ipſo ſequi veſtigia, præſertim in ſecundo eiuſdem libro. Ibi enim multa, quæ in priori omiſerat, & correxit & addidit.

CAPVT

CAPVT IIII.

De Vſuardo.

PRædictis quinto loco ſuccedit Vſuardus: de quo ait Sigebertus Gemblacenſis, in libro de viris illuſtribus, cap. 85. Vſuardus monachus prouocatus ſtudio Hieronymi & Bedæ, qui feſtiuitates Sanctorum annuatim recurrentes, partim annotauerant: maximè autem animatus ſtudio & iuſſu magni Caroli Imperatoris, cui diſplicebat quòd Hieronymus & Beda ſtudentes nimis breuitati, prætererant plurima neceſſaria, & quam plures Calendarum dies intactos reliquerant, in gratiam eius ſtuduit opus imperfectum ſupplere, & feſtiuitates ſanctorum per ſingulos Calendarum dies annotans, integrum Martyrologium compilauit. *Hæc Sigebertus. & eadem fere habet Vſuardus in operis ſui præfatione. Trithemius in catalogo addit eum fuiſſe Ordinis ſancti Benedicti, natione Gallum: ac præter martyrologium quædam alia ſcripſiſſe.*

In primo autem prologo inter eos qui Vſuardo communiter præmitti ſolent, notatur Vſuardi opus magis quam Hieronymi aut Bedæ, in vſu haberi apud multas Eccleſias. Quæ etiam eius operi creduntur aliqua in locis varijs addidiſſe, præcipuè de ſanctis & feſtis pertinentibus ſpecialiter ad eaſdem. Vnde in Chronico Caßinenſi annotatur, lib. 2. c. 53. *quòd Theobaldus abbas Caßinenſis (qui vixit centuria 11) inter reliqua deſcribi curauerit Martyrologium Hieronymi plenarium. Hoc eſt, ni fallor, Vſuardum auctum.*

Propter iſtas autem additiones ad Vſuardum, non tam facile eſt ipſum Vſuardum ſolum, & abſque additionibus ei indiſtinctè permixtis, prælo dare: quod tamen nos feciſſe ſpero: quamuis ſubdubitem num pauca noſtros conatus ſubterfugerint. Interpoſui quidem nonnulla in ipſo

Vſuardo ex Beda, Adone, diuerſis Eccleſiarum Martyrologiis, & aliunde, ſed alio charactere: per quem Lector facillime aduertat ea Vſuardi non eſſe. Contuli autem Vſuardi Martyrologium Coloniæ in 8. excuſum, Anno 1521. cum Romanæ Eccleſiæ Martyrologio: ea enim Vſuardo aucto vtitur: item cum eo quod Lubecæ impreſſum eſt Anno 1475. rurſus cum diuerſis Martyrologiis in Francia & alibi excuſis. Quæ omnia Vſuardi ſunt, ſed aucta. Et poſtremo contuli cum permultis Ms. Optaſſem tamen magis vetuſta, & Vſuardi ſæculo, aut circiter deſcripta. Interim ex horum codicum, quos adhibui, collatione, animaduerti Vſuardum Coloniæ prædicto Anno impreſſum, paucas tantum habuiſſe additiones ab Vſuardo indiſtinctas: plurimas enim habet, ſed ab Vſuardi verbis notula aliqua diſtinctas. Indiſtinctis itaque illis additamentis ex Vſuardo expunctis, eſt in noſtro Martyrologio ipſe Vſuardus peculiari, charactere ſolus, & diuerſorum exemplarium ſubſidio caſtigatus. In quibus omnibus Vſuardus ſcriptum inuenio: ſemel atque iterum Huſuardus. Tritthemius tamen, & plures Germani, eum Iſuardum nominant.

CAPVT V.

De Vuandelberti metrico Martyrologio.

VSuardum proximè ſequitur Vuandelbertus, qui hexametro carmine conſcripſit Sanctorum natalitios dies. De eo Sigebertus in libro de viris illuſtribus ait: Cap. 162.
Guandelbertus ſcripſit Martyrologium metrico ſtylo: *& Ioannes Tritthemius in libro de ſcriptoribus,* Vuandelbertus diaconus & monachus Prumienſis cœnobij, ordinis ſancti Benedicti, Treuerenſis diœceſis, ſcripſit ad Marcuadū abbatem vitam S. Goari presbyteri libro 1. Martyrologium metricè. Vixit

Anno 850. *Ipſe autem auctor in vita ſancti Goaris lib.* 2. *dicit ſe eos libros abſoluiſſe* Anno 839. *ſub imperatore Ludouico: & ſub Marquardo, tertio abbate Prumiæ monaſterij, quod extruxit Pipinus Caroli magni parens.*

Eſt verò Vuandelberti metricum Martyrologium Baſileæ impreſſum, tomo primo inter opera Bedæ, vbi inſcribitur, Ephemerides Bedæ *preſbyteri: ſed Vuandelberti nomine, clarius & emendatius cum Vſuardo Louanij Anno* 68. *Bedæ enim non eſſe, certò ex eo conſtat (alius rationibus omiſſis) quia ponit quorundam Sanctorum tranſlationes ad Gallias, quæ poſt Bedæ tempora contigerunt: vt Sebaſtiani* 20. *Ianuarij, &* 9. *Decem. Gorgonij nona Septembris: item Chryſanthi & Dariæ ad Nouam cellam vigeſima quinta Octobris.*

Cùm autem hic auctor diligenter ſanctos Galliæ notet, & ante annum nongenteſimum claruerit, (Nihil enim habet de feſtis aut ſanctis poſterioribus, aut quicquam eorum quæ intra ſeptingentos annos contigerunt:) ego non dubito, quin ſit ipſe Vuandelbertus: adductus ad hoc teſtimonio Ioannis Tritthemij, & potiſſimùm Sigeberti Gemblacenſis, qui in Gallica Brabantia vixit anno 1100. *Si quis tamen putet noſtræ coniecturæ hac in re non eſſe nitendum, placet mihi vt ab eo vocetur ephemerides ex primo tomo Bedæ, donec ei certius aliquid conſtiterit.*

Quod ad Manuſcripta attinet, Lobij in indice exuſtæ bibliothecæ inter cætera inueni, Martyrologium Hieronymi, Martyrologiũ Bedæ preſbyteri, & Martyrologium metrice ſcriptum: ſeu, vt alius index habet, Martyrologium verſificum cuiuſdam Vuandalberti. Sed hæc Anno 1546. *fortuito incendio perierunt. Haberent eum noſtri quoque Martinenſes, & Carthuſiani Dieſtenſes, iuxta antiquos indices. Sed apud neutros eum reperire potui. Quare quod mihi quærenti infeliciter ceſſit, aliorum diligentiæ opto vt bene & cum felicitate ſuccedat.*

CAPVT VI.

De Adone Treuirenſi archiepiſcopo.

Vandelbertum ſubſequitur ſeptimo loco Ado archiepiſcopus Treuirenſis. Quem Platina Odonem, Nauclerus autem Othonem, nuncupant. Miror huius non meminiſſe Sigebertum, de viris illuſtribus ſcribentem: nec Tritthemium in catalogo: cùm tamen Germanus fuerit, & eius liber frequentiſſimè citetur à Petro de natalibus, & in Additionibus ad Vſuardum Coloniæ per Carthuſian An. 1515. & 1521. Hic vir, *ait Aloyſius*, ſanctiſſimus pariterque doctiſsimus, ante annos plus vel minus quingentos florere cœpit, à tempore Gregorij ſeptimi: & ob vitæ ſanctitatem tantæ (*ſubdit ex Platina*) extitit auctoritatis, vt ab eodẽ Pontifice ad componendas res inter Henricũ & Rodulphum, qui de Romano imperio contendebant, vna cum duobus collegis, de latere ſedis Apoſtolicæ legatus deſtinatus fuerit. *Porrò Adonis Martyrologium, quod Coloniæ ſæpius manuſcriptum extat, nuſquam excuſum ſcio, niſi in quarto tomo hiſtoriarum Aloyſij.* In quo volumine edendo, nos hunc tenuimus modum, *ait Aloyſius*, vt vitæ, quæ vulgò in D. Hieronymi* Martyrologio habẽtur, omnino prætereantur, cùm in promptu ſint omnibus, niſi eis additum aliquid reperiatur: quæ autem ab Hieronymo non ſunt poſitæ, hîc omnes ſint inſertæ. *Quanquam autem poſt tot veteres ſcriptores hic archiepiſcopus Martyrologium conſcripſerit, non tamen in vacuum laborauit, quia vt ipſe in Præfatione ait*: In hoc opere vt dies Martyrum veriſsimè notarentur, qui cõfuſi in Calendarijs inueniri ſolent, adiuuit venerabile & perantiquum Martyrologium ab vrbe Aquileia cuidam ſancto epiſcopo à Pontifice Romano directum: & mihi

Aloy. to. 4.

* *aut Vſuardi. vt dictum eſt cap. 2.*

 ait,

ait, poſtmodum à quodam religioſo fratre aliquot diebus præſtitum. Quod ego diligenti cura tranſſcriptum, poſitus apud Rauennam, in capite huius operis ponendum putaui. Paſsiones autem Sanctorum paulò longiùs Martyrologio huic inſerui, infirmioribus fratribus & minus legere valentibus ſeruiens, vt ad laudem omnipotentis Dei in memorijs Martyrum haberent compendioſam lectionem atque in paruo codicillo, quod multo labore alij perplures codices requirunt. Hæc Ado. Quanto autem iudicio, & fidelitate, Ado has compendioſas lectiones ex ipſis Martyrum geſtis & prolixioribus ſanctorum vitis verbatim tranſcripſerit, facilè intelliget qui has cum illis conferre volet.

CAPVT VII.

De reliquis vetuſtis Martyrologijs: item de faſtis Alexandri Eſſebienſis, & Calendario Radulphi Riuij.

VEtuſtis quoque Martyrologiis multo plura annumerari poſſunt. Nam etſi pleraque Canonicorum collegia, aut Regularium ſiue Monachorum Capitula, Vſuardo aucto vtantur: non omnia tamen. Vt enim de ijs loquar, quæ perlegi, Cathedrales eccleſiæ, Cameracenſis, Vltraiectenſis, & Leodienſis, non vtuntur Beda, Vſuardo aut Adone, ſed propriis Martyrologiis; quæ partim ex prædictis, partim aliunde olim ſunt conflata. Nam quod Georgius Vicelius in præfatione Hagiologij ſui ſcribit, Martyrologia manuſcripta, quæ in Canonicis templis quotidiana lectione verſantur antiquitatem præ ſe ferre, tam hiſtoriæ fide, quàm venuſtate ſtyli: *id ipſum in his trium Epiſcopatuum diuerſis Martyrologiis veriſsimum eſſe, legendo obſeruaui. Sed quod de Martyrologiis*

tyrologijs vetuſtis nobis reliquum eſt, paucis abſoluamus.

Alphonſus Thoſtatus, Abulenſis epiſcopus, defenſorij parte 2. cap. 86. citat calendarium ſancti Iſidori. Quod non vidi.

Alexander, teſte catalogo ſcriptorū Brytanniæ, Prior, canonicorum Regularium ordinis ſancti Auguſtini, Eſſebienſis monaſterij, conſcripſit elegiaco metro de faſtis ſeu ſacris diebus librum vnum, qui incipit,

Omnia cum nequeam Sanctorum ſcribere

in quo maiora feſta ac Sanctorum per anni circulum vitas pulchrè deſcripſit. Claruiſſe fertur Anno ſalutis 1220.

Calendarius Eccleſiaſticus Radulphi de Rino Bredani, qui Tungris Decanus obijt Anno 1403. excuſus eſt Louanij An. 68. apud Vuellæum, è manuſcripto codice, quem nobis communicauerat clariß. Dominus, Iacobus Pamelius Brugenſis, S. Theol. Licentiatus, & Canonicus in cathedrali eccleſia S. Donatiani. Cuius varia extant, pluráque expectamus, multæ eruditionis & vtilitatis, monumenta.

CAPVT VIII.

De recentiorum Martyrologijs.

CONſcripſerunt etiam aut collegerunt, aut locupletauerunt martyrologia, Egidius de Dammis, monachus Dunenſis, ordinis Ciſtertienſis, Hugo de Toluis, Henricus de Iſerelon, Petrus de Thimo, Godenbertus, & alij. quorum ſcripta non vidi: quibuſdam tamen locis ſcio partim extare aut extitiſſe, partim verò indicari. Vidi martyrologium abſque nomine auctoris impreſſum, quod inſcribitur Viola Sanctorum, & alterum quod dicitur Panis quotidianus: ſed neutrum me in vllo iuuit. Franciſcus etiam Maurolycus, abbas Meſſanenſis in Sicilia, correxit & inſtaurauit Martyrologium ad vſum Romanæ

Curiæ: ſed multa in eo adiecit quæ ſanctarum Eccleſiarum martyrologiis minus conueniunt, vt etiam eius labor ex parte & annumerandus ſit recentiorum collectaneis: Sicut & noſter, in iis quæ minimo charactere Vſuardo ante annotationes adiecimus.

Vidi & alia quædam, è quibus nonnulla deſumpſi: quorum inferius † mentionem faciam. Poteſt etiam recentioribus annumerari Petrus de Natalibus Equilinus epiſcopus, qui in ſanctorum Catalogo copioſiſſime ex veterum Martyrologiis & aliunde, de ſanctis diſſeruit. Prædictis
Cap. 13. annumerentur poetæ, Baptiſta Mantuanus, qui hexametro verſu conſcripſit faſtus Eccleſiaſticos, ſiue de ſacris diebus libros 12. & Ambroſius Nouidius Fracous Ferentinas, qui ad Paulum tertium elegiace ſcripſit ſacrorum faſtorum libros totidem.

CAPVT IX.

De vernaculis Martyrologijs.

EXtant etiam vernacula quædam Martyrologia, etſi rariora: inter quæ Vſuardus Teutonice editus cum paßionali, Suollæ anno 1490. & poſtmodum Traiecti. Item Dilingæ anno 62. excuſum eſt Martyrologium Alemannicum, opera Adæ Vualaſſer & magni illius Germaniæ Theologi & eccleſiaſtis, D. Petri Caniſij Nouiomagenſis: Cui titulus eſt, Martyrologium: Der Kirchen Calender/ daer inne aengerigt werden die Chriſtelijckē Feſten/ vnd heyligen Gottes. Durch Doctor Petrum Caniſium Thumpredigern Zu Ausborch etc. in truck verfertigt. Sane valde optarim quod horum exemplo etiam aliquis noſtratium, Belgico ſeu Germaniæ inferioris, ſiue Flandrico, ſiue Gallico idiomate, conaretur populariter Martyrologium conſcribere, ex Vſuardo & ad eum additionibus, & aliquando paulò

fuſius,

fuſiùs, ex martyrum atque ſanctorum probatiſsimis geſtis. Quem laborem Domino inſpirante aliquem ſuſcepturum ſpero. Inueniet is quidem fortaſsis in initio nonnullam difficultatem. Sed initia ſemper amara eſſe ſcimus: & ſperandum eſt ei de diuina miſericordia, quòd † officium impertiendi meritum erit accipiendi. Cùm enim verbis moneri dicamur, exemplis vero moueri: & in eccleſiaſtico officio legamus, ſolennitates martyrum exhortationes eſſe martyriorum: & Iacobus Apoſtolus dicat: Exemplum accipite fratres laboris & patientiæ, Prophetas, (ſub quibus reliquos Sanctos intellige) qui locuti ſunt in nomine Domini: Ecce beatificamus eos, qui ſuſtinuerunt, quis non intelligat quanta vtilitate etiam plebeijs indies breui aliqua lectione nonnihil proponeretur de ſanctorum virtutibus, certamine, & martyrio, atque coronis? Auguſtinus epiſt. 132. Iacob. 5

CAPVT X.

De hæreticorum pſeudomartyrologijs.

ET *ad id faciendum magis nos incitare deberet hæreticorum noſtræ ætatis diligentia: qui non tantùm habent pſeudomartyrologia Latinè conſcripta per Ioannem Criſpinum & Ioannem Foxum & Pantaleonem, ſed & Germanicè per Adrianum, Anglicè per Foxum, item Gallicè & Flandricè. Quæ ſcripta ego, nec vidi, nec videre cupio. Hoc verò dico, eos libros mendaciſsimè Martyrologia nominari: quoniam vt Cyprianus ait in lib. de Vnitate Eccleſiæ, ſiue de ſimplicitate Prælatorum.* Eſſe martyr non poteſt qui in Eccleſia non eſt, ad regnũ peruenire non poterit, qui eam quæ regnatura eſt, derelinquit. Pacem nobis Chriſtus dedit; cõcordes atque vnanimes eſſe præcepit, dilectionis & charitatis fœdera incorrupta atque inuiolata ſeruari mandauit. Exhibere ſe non poteſt martyrem, qui Cap. 8.

fraternam non tenuit charitatem. Docet hoc &
1.Cor.13. conteſtatur Apoſtolus Paulus dicens: Et ſi habuero ſidem ita vt montes transferam, charitatem autem non habeam, nihil ſum. Et ſi in cibos pauperum diſtribuero omnia mea, & ſi tradidero corpus meum vt ardeam, charitatem autem non habeam, nihil proficio. Ad regnum cœlorum non poteſt peruenire diſcordia: ad præmia Chriſti pertingere non poterit qui dilectionem Chriſti perfida diſſenſione violauit. Cum Deo manere non poſſunt, quia eſſe in Eccleſia Dei vnanimes noluerunt: ardeant licet flammis, & ignibus traditi, vel obiecti beſtijs, animas ſuas ponant, non erit illa fidei corona, ſed pœna perfidiæ: hec religioſæ virtutis exitus glorioſus, ſed deſperationis interitus. Occidi talis poteſt: coronari non poteſt. Sic ſe Chriſtianum eſſe profitetur, quomodo & Chriſtum diabolus ſæpe mentitur,
Marc.13. ipſo Domino admonente, & dicente, Multi venient in nomine meo, dicētes, Ego ſum Chriſtus: & multos fallent. Sicut ille Chriſtus non eſt, quamuis fallat in nomine illius: ita nec Chriſti videri poteſt, qui non permanet in euangelij eius & fidei veritate.
Vide dialogū 6. Copi. cap.3. *Neque noſtræ ætatis hæretici primi ſunt qui de martyrum nomine falsò ſibi blandiuntur.* Nam vt apud Euſebium
Lib.5.hiſt. cap.15. 16 Rufini. *ſcribit Apollinaris Hierapoli epiſcopus*, Cataphrygæ cum in omnibus conuicti nihil reſpondere potuerunt, ad martyres confugiebant, dicentes multos ſe habere martyres, & hoc eſſe indicium quòd verus ſit apud eos propheticus ſpiritus. Ad quæ Apollinaris, Quid ergo? quia multi alij hæretici plurimos martyres habent, ideo acquieſcendum eſt eis quod etiam veritas apud eos ſit? Nam primi qui dicuntur Marcioniſtæ habent plurimos martyres. Sed quæ eſſe poterit apud eos martyrij veritas, vbi Chriſti

veritas non eſt? *Quæ verba vtinam quorundam infirmis mentibus impreſſa eſſent, qui facillimè turbantur cum audiunt aut vident hæreticum quempiam magna animi conſtantia, ſeu veriùs pertinacia, corpus ſuum flammis aut gladio aut alij mortis generi obijcere: cum tamen etiam nunc, magno Dei erga infirmos beneficio, hæc pertinacia in diuerſis ſectariis deprehendatur. Vnde ſi quis putet ſe debere anabaptiſtam fieri, quia videt anabaptiſtam phanatico ſpiritu ſeſe morti dare, nonne eidem multæ aliæ noſtræ tempeſtatis hæreſes, etiam ex diametro pugnantes, amplectendæ erunt, quia pro earum defenſione nonnulli magna conſtantia interierunt? Quod ipſum etiam, curioſum hominum genus facilè animaduertet ex prædictis hæreticorum Martyrologiis, ſi in eorum peſtilentem lectionem incidat: audio enim in eis recenſeri non vnius tantùm hæreticæ ſectæ pſeudomartyres, ſed ad vnam vſque omnium quæ hoc tempore Romanam Eccleſiam obſcurare conantur. Lege contra pſeudomartyrologos ſextum dialogum Alani Copi Angli, capite potißimùm 16. in quo docet non modo Lutheranos & Zuinglianos, ſed alios etiam hæreticos & maleficos, veris martyribus deletis in eorum loca ſupponi in nouis & ante hac inauditis Foxi faſtis. Capite 18. tractat in Calendario Foxi etiam confeſſores male inter ſe conuenire, Reperiuntur enim ibi non Bucerus modò & Fagius, ſed & Eraſmus Roterodamus, atque Picus ille Mirandulæ comes, per quos duos totũ Foxi calendarium ſubuerti & exinaniri docet, Cap. 26. & 27. Quod igitur olim contra Donatiſtas dixit beatus Auguſtinus, id nunc cõtra Lutheranos, Caluiniſtas, reliquoſque hodiernos ſectarios repetendum puto.* Excudit, Plantinus Anno 66. Inſaniunt ait iſti, qui diuidunt mẽbra Chriſti, exſufflant Sacramenta Chriſti: & de perſecutione gloriantur, quia prohibentur iſta facere legibus imperatorum, quas conſtituerunt pro vnitate Chriſti: & iactant Epiſt. 50.

 falla-

fallaciter innocentiam ſuam, & quam non poſſunt à Domino accipere, ab hominibus quærunt Martyrum gloriam. Veri autem Martyres illi ſunt, de Matth. 5. quibus Dominus ait: Beati qui perſecutionem patiuntur propter iuſtitiam. Non ergo qui propter iniquitatem, & propter Chriſtianæ vnitatis impiam diuiſionem, ſed qui propter iuſtitiam perſecutionem patiuntur, hi martyres veri ſunt. Et, ſi paſſa es, ô pars Donati (*atque nunc ô pars Lutheri, Caluini & aliorum*) corporalem afflictionem ab Eccleſia catholica, à Sara paſſa es Agar: redi ad dominam tuam.

Auguſtinus in Ioan. tract. 11.

Gen. 16.

CAPVT XI.

Quòd fructus hæreticorum pleniùs declarent eos falsò ſibi ſanctorum martyrum nomen aſſcribere: & oratio ſupplicans ab hæreticis liberari.

Lege dialogos Alani Copi.

Qvòd ſi nobis liceret atque libéret expatiari ad hæreticorum varios præter malam doctrinam fructus, plenius explicaretur eos falſiſſimè ſibi de ſanctorum martyrum gloria blandiri. Neque ex incertis principiis procederetur: ſed ex Apoſtolica & canonica authoritate 2. Pet. 2. *Petri, Pauli, & Iudæ. Qui dicunt eos ſeipſos amare,* 2. Tim. 3. *cupidos eſſe, atque cor habere auaritia exercitatum, ſecundum deſideria ſua ambulare, confuſiones ſuas deſpumare, voluptatum magis amatores eſſe quàm Dei, ſpeciem quidem pietatis habere, virtutem autem eius abnegare: eos ſibi placere, ſuperba vanitatis loqui: elatos, ſuperbos, ac tumidos eſſe, nubes quæ à vento circunferuntur, ſemper diſcentes, & nunquam ad ſcientiam veritatis peruenientes, qui dominationem contemnunt: maieſtatem, viam veritatis & quæcunque ignorant, blaſphemant: ingratos, ſceleſtos, ſine affectione, ſine pace, murmuratores, mendaces,*

daces, criminatores, incontinentes, inmites, proditores, & vſque adeo corruptos mente, & reprobos circa fidem, quòd vltra non proficient: inſipientia enim eorum manifeſta erit omnibus. Hæc euentura Apoſtoli Spiritus Sancti inſtinctu prædixerunt: Frequentiſſimè autem, imo penè ſemper per hæreticorum perfidiam eueniſſe, ſatis ſuperq; conteſtantur præteritorum temporum probatiſſimæ hiſtoriæ: Eadémque & noſtro tempore euenire quis eſt qui neſciat? Anno 66. cum peccatis noſtris iratus Dominus Deus Germaniam noſtram inferiorem per hæreticorum perfidiam caſtigans caſtigabat, (vt nihil dicam de adiacentibus, nationibus & regnis) nónne experiebamur quantum inueheretur calamitatis, nouelli dogmatis inductione? Siquidem nõ tantum paruæ res, ſed & maximæ labefactabantur: nec tantum affinitates, cognationes, amicitiæ, domus, verùm etiam omnes propemodum vrbes, populi, prouinciæ, & nationes Belgarum, hoc nouellæ perfidiæ contagio, nedum maculabantur, ſed etiam concutiebantur funditus, & emouebantur. Plena erant omnia ſeditionibus & inteſtinis bellis: & varijs locis indies timebatur hæreticorum contra catholicos cruenta conflictatio. Quæ blaſphemiæ tunc ſunt auditæ contra Catholicam Regiæ noſtri maieſtatem? quarum nonnullas etiam editis libellis oppidatim ſpargebant. Quis neſcire potuit eorum mendacia, contemptum dominationis: Satanicum odium erga Epiſcopos, ſacerdotes Chriſti, & religioſos patres, atque ſanctimoniales, & ad vnum vſq; omnes qui ſe catholicos eſſe profitebantur? Quoties publicè in plateis à perditiſſimis nebulonibus clamabantur in ſacerdotum & Monachorum ſanguinem & internecionem. Quantæ blaſphemiæ varijs locis audiebantur in beatiſſimam Dei matrem Mariam, alióſque ſanctos: imo in ſacroſanctam Euchariſtiam. & tremendum Miſſæ ſacrificium? Qua barbarie ſæuiebatur per ter impios perditiſſimæ fæcis nebulones

& fures,

& fures, in Dei noſtri Eccleſias, altaria, monaſteria: eius & ſanctorum ipſius imagines? idque non vno loco, ſed per vicos, oppida, vrbes, & regiones.

Tunc mihi repetendum videbatur, quod olim Antiocho Rege templum Hieruſalem profanante, voce magna in

1. Mach. 3. g *cælum clamatum eſt à Iuda Machabæo, & ab vniuerſis filiis Iſraël, dicentibus; SanCta tVa ConCVLCata ſVnt & ContaMInata: ſiquidem in his verbis literæ numerum ſignificantes exprimunt annum 1566. in quo non tantum imagines & Eccleſiæ, ſed etiam in almo ſanctæ Eucharistiæ Sacramento Dominus noſter Ieſus Chriſtus, ſanctus ſanctorum, conculcatus eſt apud Belgas & contaminatus. Sed hîc ſit quærimoniarum modus. Horret enim animus ea recogitare, quæ anno LXXII. Belgium noſtrum pertulit, & in præſentiarum adhuc perfert. Quod ad nos attinet;*

Daniël. 3. *Domine Deus.* Iuſtus es in omnibus quæ feciſti nobis, & vniuerſa opera tua vera, & viæ tuæ rectæ, & omnia iudicia tua vera, quia in veritate & iudicio induxiſti omnia hæc propter peccata noſtra. Peccauimus enim & iniquè egimus recedentes à te, & præcepta tua non audiuimus, nec obſeruauimus. Omnia ergo, quæ induxiſti ſuper nos & vniuerſa quæ feciſti nobis, in vero iudicio feciſti. Confuſio & opprobrium facti ſumus ſeruis tuis & his qui colunt te. Ne, quæſumus, tradas nos in perpetuum propter nomen tuum, Ne confundas nos, ſed fac nobiſcum iuxta manſuetudinem tuam; & ſecundum multitudinem miſericordiæ tuæ, & erue nos in mirabilibus tuis, & da gloriam nomini tuo Domine, & confundantur omnes qui oſtendunt ſeruis tuis mala. Confundantur in omnipotentia tua, & robur eorum conteratur, & ſciant quia tu es Dominus Deus ſolus, & glorioſus ſuper orbem terrarum.]*Adeſte Angeli Dei mei qui nunquam deeſtis conſti-

* *Victor in fine tertij de perſec.*

conſtituti in miniſterio Verbi, propter eos qui hæreditatem capeſſuri ſunt æternæ ſalutis, & videte Belgicam totam dudum tantarum Eccleſiarum cuneis fultam, nunc deſolatam: tantis ordinibus ſacerdotum ornatam, modò ſedentem viduam & abiectam. Deprecamini Patriarchæ, de quorum ſtirpe generis nata eſt quæ nunc laborat in terris. Orate ſancti Prophetæ cognoſcentes afflictã, quam antea vaticinante præconio ceciniſtis. Eſtote Apoſtoli ſuffragatores eius, quam vt congregaretis vniuerſum orbem aſcendente in vobis Domino, vt equi velociſsimi curſitaſtis. Præcipuè tu Petre beate quare ſiles pro ouibus & agnis à cõmuni Domino magna tibi cautela & ſolicitudine commendatis? Tu ſancte Paule gentium magiſter, qui ab Hieruſalem vſque ad Illyricum prædicaſti Euangelium Dei, cognoſce quid Gothica & Vuãdalica barbarie faciant hæretici, & filij tui gemunt lugendo. Vniuerſique ingemiſcite ſancti ſimul pro nobis Apoſtoli. Sed ſcimus quia indignũ eſt vobis, pro nobis orare, quia iſta quæ venerunt nobis, non ad probationem, quomodo Sanctis, ſed malis meritis ſupplicia debebantur: ſed & pro malis orate iam filijs, quia & Chriſtus orauit etiam pro inimicis Iudæis. Sufficiant caſtigationi quæ iuſtè illata ſunt nobis, & iam iamque delinquentibus * venia poſtuletur. Dicatur Angelo percutienti, Sufficit: iam cohibe manum tuam. Quis ignoret hæc probrorũ noſtrorum ſcelera procuraſſe, aberrantibus à mandatis Dei, & in lege eius nolentibus ambulare? Sed proſtrati rogamus, vt non ſpernatis veſtros miſeros peccatores per eum qui vos ad Apoſtolicum culmen prouexit humiles piſcatores.

Vuandal. paucis tamẽ mutatis ad noſtra tempora.

Delinquẽtes vocat eos qui deliquerunt. 2.reg.24.c

CAPVT XII.

De Græcis martyrologijs.

HAbent & Græci ſua martyrologia. Nam in Græcorum horologio habentur ad ſingulos dies commemorationes Sanctorum, & orationes ad eoſdem, in ea nempe Horologij parte, quæ Menologium inſcribitur, à menis, id eſt, menſibus, eò quòd ſecundum ordinẽ menſium de Sanctis totius anni in ea agatur. Vnde commemorationes Sanctorum in Martyrologium tranſtuli.

Ipſius quoque Simeonis Metaphraſtæ opus de Sanctis, non aliud eſt, quam prolixum Martyrologium.

Et poſtremò Nicephori Calliſti Xanthopuli taxis, ſiue ſynopſis de ſanctis totius anni, ſecundum menſes, Græcè habetur. Quæ Baſileæ impreſſa eſt, cum Cyro Theodoro Prodromo, apud Ioan. Bebelium An. 36. fol. u 7.

CAPVT XIII.

De additionibus ad Vſuardum.

NVnc ex ordine dicendum eſt aliquid de additionibus ad Vſuardum. Cùm enim Vſuardus non potuerit annotare Sanctos, qui poſt ſua tempora claruerunt: neque etiam omnes habeat qui ante eum fuerunt, ideo vt martyrologium Vſuardi plenius foret, aliunde ei quædam erant apponenda. Quæ autem ego illi appoſui ex Veterum Scriptorum, aut diuerſarum Eccleſiarum Martyrologiis, aut Breuiariis, ea magno quidem charactere, ſed diſtincto ab Vſuardi verbis, & fere præmiſſa litera ſignificatiua, imprimi curaui. Reliqua ex recentiorum collectaneis & aliunde, minimo charactere appoſui, partim de Sanctis quos in nullo Eccleſiarum Martyrologio, aut Breuiario, inueneram: partim etiam de beatis, vt vocant quidam, ſiue beatæ memoriæ, hoc eſt, de ijs qui magna ſanctitate hîc clarue-

claruerunt, in nulla tamen eccleſia eorum memoria cele-bratur: neque in Sanctorum numerum aſſcripti ſunt. Cuius ſupplementi noſtri plenam & copioſam rationem expri-mit præfatio ad Lectorem, quam Vſuardo præmiſi.

Tria autem obſeruari velim in recentiorum collectis Martyrologijs. Primum, quòd multos ſanctos non cano-nizatos, ſiue in nulla eccleſia celebres, cum canonizatis indiſtinctè permiſceant. Quod tamen Carthuſia Colonien-ſis declinare volens in Vſuardo Coloniæ aucto An. 1521. præfatur ſe pœnè ſemper (beatæ aut ſanctæ memoriæ) non canonizatis præmiſiſſe, vt per hoc à canonizatis ſe-cernantur. Rectè autem addit & circunſpectè (pœnè ſemper): nam difficile id erat præſtitu. Vnde vtcunque multos noſtrates inter Sanctos poſuit abſque prædicta clauſula, quos apud noſtros in nulla eccleſia vt Sanctos coli, animaduerti. Qualis eſt Vuolbodo Leodienſis epiſc. in crypta Eccleſiæ S. Laurentij † extra Leodium ſepultus, vbi ſingulis annis in anniuerſario eius pro eo oratur, 11. Calen. Maij. & Iduberga. mater S. Gertrudis eleuata eſt quidem cum Pipino & nutrice B. Gertrudis, Niuellæ in filiæ ſuæ quondam monaſterio, à quadringentis autem annis Canonicarum collegio, & tamen ibidem pro ea & Pipino anniuerſariæ Miſſæ de defunctis celebrantur: nec Carolus Comes Flandriæ martyr, Brugis vbi quieſcit, in-ter canonizatos habetur. Et hæc tria expreſſiſſe ſatis ſit. Secundò ex hiſtorijs Eccleſiaſticis, dialogis Gregorij, & aliunde, multos Sanctos tantum per occaſionem quandam tranſcripſerunt plerique recentiores, neſcientes tamen quo die obierint, & an in vlla Eccleſia celebrentur. Sic primo die Ianuarij in die S. Fulgentij epiſcopi adiecerunt nonnulli Fulgentium Vtricolenſem abbatem ex Gregorio. 16. Ianuarij, in die S. Honorati Arelatenſis epiſcopi, Ho-noratum epiſcopum Ambianenſem, (cum huius natalem Ambianenſes, feſto magno duplo celebrent 17. Cal. Iunij)

† quam cum aliis excuſ-ſerunt ſe-ctarij An. 68.

& ex

& ex Gregorio memoriam Honorati abbatis. 22. die eiuſdem menſis, in die Anaſtaſij Martyris, Anaſtaſium abbatem. & ſic conſequenter: ſæpe occaſione nominis, alium adiecerunt eiuſdem nominis, de cuius ſanctitate nonnihil legerant apud Veteres, aut ex eis apud Petrum de Natalibus. Similiter in die Hilarionis, adiecerunt Malchum captiuum monachum, quia vtriuſque vitam ſcribit Hieronymus. In die Ioannis Papæ, Symmachum & Boethium, quia per eundem Theodoricum Arianum paßi ſunt. Calendis Maij in die Quiriaci, adijcitur Anna martyr, mater eius: & tertia die Maij, ex Alexandri paßione, in die eius, Seuerina vxor Aureliani. In Martyrologio autem manuſcripto quod à Patre Antonio Geems in Rubeâ valle collectum eſt, multos abſque vlla occaſione certis diebus additos puto, ex Tripartita hiſtoria & aliunde, tantùm vt in martyrologio non deeſſent. Quod ipſum in aliorum collectaneis rariùs obſeruaui. Poſtremò nonnulli ex iſtis recentioribus ſcriptoribus dum vndequaq; voluerunt ſua Martyrologia locupletare, aliquando ex incertis hiſtoriis & apocryphis libris tranſcripſerunt Sanctos, quos Vſuardus & Rom. Eccleſia, aliæque ignorant. Duo tantum adhibebo exempla: video enim me iuſtò prolixiorem eſſe. Ponunt Or ſecundo iduum Nouembris, ex vitis patrum ab Euagrio deſcriptis: & decimo ſexto die Ianuarij Fauſtum Lirinenſem, ex catalogo Gennadij: ſed neutrum poſuiſſent putó, ſi in Hieronymo de Or & Euag. legiſſent. Euagrius Ponticus Hyperborita edidit librum & ſententias περὶ ἀπάθειας, quam nos impaſsibilitatem, vel imperturbationem, poſſumus dicere: librũ quoque ſcripſit quaſi de monachis, multoſque in eo enumerat qui nunquam fuerunt, & quos fuiſſe ſcribit Origeniſtas, & ab Epiſcopis damnatos eſſe, non dubium eſt: Ammonium videlicet, & Euſebium, & Euthymium, & ipſum Euagrium: Or quoque & Iſidorũ,

In epiſtol. ad Cteſiphontem.

& mul-

& multos alios, quos enumerare tædium eſt. *Rurſus de Fauſto & Gennadio, in Adonis Vienneñſis archiepiſcopi Chronico*. Fauſtus ex abbate Lirinenſis monaſterij, apud Rhegium Galliæ epiſcopus factus, Pelagium dogma deſtruere conatus, in errorem labitur: vnde qui eius ſenſus hac in parte Catholicos prædicant (ſicut Gennadius de illuſtribus viris ſcribens) omnino errant.

Ann. 492. *Cap. 85.* *Tertium exemplum de Marculo annotatum eſt ſuprà, cap. 3.*

CAPVT XIIII.

De lectione Martyrologij in fine Primæ: & cur præmittatur quota ſit Luna.

V*Tuntur Martyrologio in fine Primæ pleræque Eccleſiæ Cathedrales, & multa Canonicorum Collegia, & fere omnia monaſteria, non tantum religioſorum, ſed & ſanctimonialium. Vnde rubricæ generales* Romani *Breuiarij habent, poſt orationem Primæ in choro legi Martyrologium. Monaſteria tamen quædam non in choro legunt, ſed in Capitulari domo. Cuius occaſione in ſermone quodam de ſanctis annotat* Dionyſius *Carthuſianus*, In Capitulis religioſorum antequam culpæ recognoſcantur, ſeu proclamentur, fieri lectionem in martyrologio, quatenus fratres martyrum ſanctorum exemplo ad patientiam, animentur, etiam ſi abſque ſua culpa redarguantur, aut proclamentur. *Meminit huius etiam* Radulphus *de* Riuo, *in libro de canonum obſeruantia. Sic enim ſcribit propoſitione* 14. In officio Capituli quod fit poſt Primam, fiunt tria. Primò, memoria Sanctorum in recitatione Martyrologij, cum verſu Pretioſa, & Capitulo Sancta Maria. Secundò, memoria defunctorum in anniuerſarijs recitandis, cum Miſerere mei Deus, & collectis. Tertiò, quia tunc ad labores diurnos præ-

parari debemus, adduntur preces congruentes, dicendo ter, Deus in adiutorium.

Lectioni Martyrologij præmittitur quota ſit Luna. in cuius pronunciatione etſi nonnulli nonnihil varient, vſitatior tamen hactenus fuit pronunciatio iuxta morem Romani Martyrologij, licet in eo Luna Calendarij prima, eſſet luna cœli quinta vt plurimum. Nunc verò cum aureus numerus in nouo Romano Breuiario ſic ſit reſtitutus, vt non ſit opus per quinque ſyllabas retrocedere, ad inueniendam nouam lunam, ſed reductus ſit ad diem nouilunij, ſeu coniunctionis lunæ cum ſole: ego etiam pronunciationem lunæ, quæ ex eo numero dependet, in noſtro martyrologio immutaui, vt correſpondeat cum aureo numero reducto; vt non ſit, aut minima tantum ſit differentia, inter lunam cœli & lunam noſtri Kalendarij.

Cur verò quota ſit luna præmittatur, rationem puto, quòd Eccleſia velit nobis ob oculos ponere inſtabilitatem & mutabilitatem miſeræ huius vitæ, vt ex eius conſideratione rapiamur ad quærendum ea quæ ſurſum ſunt. Per lunæ enim augmenta & decrementa vſitatè ſignificatur huius vitæ mutabilitas. Vnde & reſurrectio Domini in plenilunio celebratur, ad ſignificandum quòd in reſurre-
Pſ. 88. f *ctione omnis mutabilitas abſumetur, quando efficiemur ſicut luna perfecta, in æternum.*

CAPVT XV.

Cur mors Sanctorum natalis dicatur: & quomodo lectio Martyrologij ſit concludenda.

NEc abſimili de cauſa Sanctorum obitus Natales dicuntur. Quod antiquiſsima & vſitatiſsima Eccleſiæ vſurpatione fieri probat D. Pamelius in Cypriani epiſtolam 34. Nos autem cauſam tam frequentis vſurpationis paululum conſideremus, cum hæc dictio in Martyrologiis

vbique

*vbique ſit obuia. Quamquam igitur in baptiſmo renaſcamur, non tamen plenè renaſcimur & ſanamur.** Quoniam filij Dei quamdiu mortaliter viuunt, cum morte confligunt: & quamuis de illis veraciter ſit dictum, Quotquot ſpiritu Dei aguntur, hi ſunt filij Dei, ſic tamen filij Dei excitantur, & tanquam filij Dei proficiunt ad Deum, vt etiam ſpiritu ſuo, maximè aggrauante corruptibili corpore, tanquam filij hominum quibuſdam motibus humanis deficiant ad ſeipſos, & ideo pereant.] *Cum autem mortale hoc induerit immortalitatem, tunc fiet ſermo qui ſcriptus eſt, Abſorpta eſt mors (cum omnibus pœnis & miſerijs) in victoria. Vbi eſt mors victoria tua? vbi eſt mors ſtimulus tuus (peccatum & peccatorum reliquiæ)? Et ob hanc plenam regenerationem, dies obitus & reſurrectionis ſanctorum, natales dicuntur, iuxta illud Chriſti:* Vos qui ſecuti eſtis me, in regeneratione, cùm ſederit filius hominis in ſede Maieſtatis ſuæ, ſedebitis & vos ſuper ſedes duodecim. *Eodem referunt Hilarius in Pſalmum 2. & ex eo Beda libro 2. in Acta, illud Pſalmiſtæ, Ego hodie genui te: nempe ad reſurrectionem Chriſti primogeniti ex mortuis. De qua Iſaias quoque, iuxta multorum interpretationem, ait: Generationem eius quis enarrabit? quoniam tolletur de terra vita eius. Sane hæc vita præſens & mortalis, in qua naſcendo morimur, tot miſeriis animæ & corporis eſt obnoxia, vt verè non mereatur vitæ nomen. Vnde beatus Auguſtinus tractans illud Ioannis:* Qui verbum meum audit, & credit ei qui me miſit, habet vitam æternam, & in iudicium non venit, ſed tranſit à morte ad vitam. Ecce inquit in hac vita nondum eſt vita: tranſitur à morte ad vitam, vt in iudicium non veniatur. Quare autem nondum eſt vita? Si vita eſſet iſta, non diceret Dominus cuidam, Si vis venire ad vitā, ſerua mandata.

** Aug. enchi. ca. 64.* — Rom. 8. — 1 Cor. 15. — Oſee 13. — Matt. 19. — in 13. Act. — Pſalm. 2. — Col. 1. — Act. 8. f — Iſa. 53. — *Tract. 22. in cap. 5. Ioannis.* — Matt. 19.

Non enim ait illi, Si vis venire ad vitam æternam: non addidit æternam, ſed tantùm dixit vitam. Nec vita nominanda eſt, quia non eſt vera vita. Quæ eſt vera vita niſi quæ eſt æterna vita? Audi Apoſtolum

1.Tim. 6. dicentem ad Timotheum: Præcipe diuitibus huius ſeculi non ſuperbè ſapere, neque ſperare in incerto diuitiarum, ſed in Deo viuo: qui præſtat nobis omnia abundanter ad fruendum: bene faciant diuites: ſint in operibus bonis: facilè tribuant, cõmunicent. Vt quid hoc? Audi quod ſequitur: Theſaurizent ſibi fundamentum bonum in futurum, vt apprehendant veram vitam. Profectò iſta in qua erant, falſa vita eſt: nam vt quid velis apprehendere veram, ſi

Origenes lib. 3. in Iob iam tenes veram?] * Nos itaque non natiuitatis diem celebramus, cum ſit dolorum atque omnium tentationum introitus: Sed mortis diem celebramus, vtpote omnium dolorum depoſitionem, atq; omnium tentationum effugationem. Diem mortis celebramus, quia non moriuntur hi qui mori vi-

P. Chryſologus ſerm. 129. de Cypri. dentur.] * Natalem ergo Sanctorum cum auditis chariſsimi, nolite putare illum dici quo naſcitur in terram de carne, ſed de terra in cælum, de labore ad requiem, de tentationibus ad quietem, de cruciatibus ad delicias, non fluxas, ſed fortes & ſtabiles & æternas: de mundanis riſibus ad coronã & gloriam. Tales natales dignè martyrum celebrantur. Beatorum martyrum paſsiones inquit Euſebius Emiſſe-

is quem Gagneus emiſit. Homil. 50. de Geneſio. nus *, natales vocamus dies, quando eos martyrij vita, & gloriæ fides dum ingerit morti, genuit æternitati, & perpetua gaudia breui dolore parturijt. Merito plane dicendi natales dies, per quos illi qui nati fuerant in hanc fragilitatis humani miſeriam, ſubitò renaſcuntur in gloriam, vitæ perennis initium de morte fine ſumentes. Etenim ſi dies natales

voca-

vocamus quibus in hanc lucem in delictis & doloribus naſcimur ad dolores, iuſtiùs iſti celebrantur natales, quibus Sancti ex corruptibili luce in nouam illam futuri ſeculi veniunt claritatem, & filij hominum in adoptionem diuinæ paternitatis aſcendunt. *In fine lectionis omni die addendum eſt*, Et alibi, *aliorum plurimorum ſanctorum*, Martyrum, Confeſſorum, *atque Sanctarum virginum: & reſpondetur*, Deo gratias. *In nullo enim Martyrologio habentur omnes Sancti per varias* Eccleſias *celebres*: Neque * *etiam in catalogo* Petri *de natalibus, aut in Vſuardo Coloniæ aucto* Anno 1521. *Quod ex quarundam eccleſiarum* Breuiariis *facilè obſeruari poteſt. Deinde additur iſtud, quia permultos martyres, confeſſores, atque virgines, cœli gaudiis potiri non dubitamus, quamuis in Eccleſia non ſint relati in numerum Sanctorum.*

Vide 3 dialogũ Alani Copi c. 29.

CAPVT XVI.

De lectione Martyrologij in cœna.

A*Pud nonnullos legitur etiam in cœna ex Martyrologio lectio ſequentis diei. Quod pluribus locis fieri optarim.* Pro reuerentia enim Dei & ſacerdotum, id vniuerſa conſtituit Synodus (Toletana tertia) vt quia crebrò ſolent menſis ocioſæ fabulæ interponi, in omni ſacerdotali conuiuio lectio diuinarũ ſcripturarum (aut aliarum quæ Eccleſiaſticos ædificant) miſceatur: Per hoc enim & animæ ædificantur ad bonum, & fabulæ non neceſſariæ prohibentur. *Scribit Poſſidius Calamenſis epiſcopus beatum Auguſtinum in ipſa menſa magis lectionem vel diſputationẽ, quam epulationem potationẽmque, dilexiſſe. Qua in re ſi Auguſtinum imitari placebit, non inutilis, neque iniucunda, erit in cœna lectio ſubſequentis diei: atque circa eam non-*

Can. 7. to. 2. *Conc.*

nulla menſalis ventilatio, de Sanctorũ vita, de genere Martyrij, de tempore perſecutionis, de locorũ ſitu, de antiquis & nouis locorum nominibus, de Grammatica quarundam vocum explicatione, & id genus alijs eò pertinentibus.

CAPVT XVII.

Quod Martyrologium Vſuardi auctum vtile ſit Paſtoribus.

PRæter dictos vſus habebit etiã Vſuardus auctus ſuum peculiarem vſum apud Paſtores. Cùm enim plebs, in annunciandis natalitijs Sanctorum, plerunque aliquid à Paſtore expectet de ſanctorum vita, atque certamine, imò ipſius Paſtoris ſit feſtorum rationem populo exponere (Cuius non minima portio in Sanctorum imitatione conſiſtit) non parum ad eam rem iuuabit ipſos Paſtores hoc compendioſum opus. Deinde populo aliquando à Paſtore proponenda eſt admonitio Ioannis Chryſoſtomi, dicentis:

Hom. 21. in Gen. Olim ſtatim & à principio erudiebant pueros qui ipſis naſcebantur, admonentes appellationibus, quas illi impoſuerant vt virtutem exercerent: & non ſicut nunc, fortuito & abſque cauſa, nomina fiebant, Dicunt enim, Iuxta nomen aui vel abaui nominetur puer: at priſci non ita, ſed omnem operam adhibebant, vt talia natis imponerent nomina, quæ non ſolum illos qui nomina ſortiebantur, in virtutes adducerent, ſed & alios omnes qui ſequentibus ſæculis futuri ſunt, nullam non ſapientiam

Eccle. 41. docerent. *Admonendi ſunt igitur ſubditi, vt curam*

Luc. 1. a. c *habeant de bono nomine imponendo, & conſeruando: & cogitent ipſos etiam angelos diuinitus aliquando ſolicitos fuiſſe, de nominibus aptè imponendis. Cùm igitur multi boni homines huic admonitioni libenter acquieſcant, & ſæpe à Paſtore ſuo de Sancto cuius nomen gerunt, aliquid*

ſcire

ſcire deſiderent, in quo ſe illius exemplo exerceant, ad hoc Paſtor multum ſubſidij inueniet in noſtro Vſuardi Martyrologio, & additis ei annotationibus.

Et poſtremò, Chriſtiani nolunt epulas celebrare eo die quo in hanc lucem editi ſunt. Inuenimus, *ait Origenes,* in veteri quidem Teſtamento, Pharaonem regem diem natalis ſui cum feſtiuitate celebrantẽ: in nouo vero teſtamento, Herodem. Vterque tamen eorum ipſam feſtiuitatem natalis ſui, profuſione humani ſanguinis cruentauit. Sancti verò non ſolum non agunt feſtiuitatem in die natalis ſui: ſed & ſpiritu ſancto repleti, execrantur hunc diem. *Malunt itaque pij homines relicta & reiecta vana gentilitate de epulis celebrandis eo die quo in lucem hanc editi ſunt, malunt inquam, ſibi congratulari in die Sancti, cuius nomen gerunt, quòd Chriſtiani effecti ſint, & per lauacrum regenerationis ſpem vitæ æternæ adepti. Vnde ijs qui à Paſtore cognominis ſui natalitium diem petent, facilè per indicem eiuſdem libri reſponderi poterit.*

Hom. 8 in Leuit.
Gen. 42.
Matt. 14.
Iob 3. 2
Iere. 20.

CAPVT XVIII.

De vtilitate Martyrologij contra hæreſes.

HOc *Martyrologium poſtremò per varia ſanctorum exempla, non ſolùm demonſtrat nobis arduam virtutum viam: ſed etiam contra hæreticorũ peſtilentiſſimas & fluctuantes doctrinas, mirum in modum nos ſtabilit atque munit.* Immenſa enim Dei, noſtri pietas, *ait B. Ambroſius*, multiplex ad bonitatem, & artifex ad ſalutem, proponens arduam virtutum palmam; tantorum martyrum merita noſtra vult eſſe ſuffragia: ſimulq; dum nobis fidem veram duro martyrij agone commendat, afflictionem præcedentium, inſtructionem efficit poſterorum. Quanta eſt circa

Serm. 92. de Nazario & Celſo.

nos Dei noſtri ſolicitudo? illos examinat, vt nos erudiat: illos conterit, vt nos acquirat: eorumque cruciatus, noſtros contulit eſſe profectus. Meritò ergo eos colimus, qui periculis ſuis pugnant, & noſtris vtilitatibus militant: qui per huius lucis vitæque contemptum, édocent nos quantum Deo noſtro debeamus affectum. Nouerimus itaque quia NON SINE MAGNO DISCRIMINE de religionis veritate diſputamus, quam tantorum ſanguine confirmatam videmus. Magni periculi res eſt, ſi poſt prophetarum oracula, poſt Apoſtolorum teſtimonia, poſt Martyrum vulnera, veterem fidem quaſi nouellam diſcutere præſumas, & poſt tam manifeſtos duces in errore permaneas, & poſt morientium ſudores ocioſa diſputatione contendas: Et paulo inferius. Veneremur ergo in tanto Chriſti milite (Nazario) fidem noſtram. Mater namq; Martyrij, fides catholica eſt: in qua iſte illuſtris athleta, ſanguine fuſo, mortē pro ipſa calcauit. Mater inquam Martyrij, fides eſt. Veneremur ergo in ſanctorum Martyrum gloria, fidem noſtram. *Hactenus Ambroſius, aut Maximus. Huius enim nomine citatur à Radulpho de Riuo Propoſitione 6. & à Romano antiquo Breuiario, in communi plurimorum martyrum. Aduerte verò, quanto verborum ac rerum pondere inculcet venerandam eſſe in Sanctorum Martyrū gloria fidem noſtram. Quantum autem hac in re ab hæreticis peccetur, ſatis ſuperque notum eſt. Dominus Deus per viſcera miſericordiæ ipſorum miſereatur: Et in nobis fidem noſtram augeat, vt indies magis & magis in Sanctorum martyrum gloria fidem noſtram veneremur. Habemus in hoc quantumcunque paruo Martyrologij opere, tot diuerſorum temporum & locorum exemplis conſtabilitam Catholicam doctrinam, de ſacrificio Miſſæ, de monachica religione, de virginitate,*

de San-

de Sanctorum inuocatione, de reliquiarum veneratione, & id genus pluribus articulis: vt non abs re dixerim in hoc opere ſparſim nobis proponi, de prædictis articulis, Catholicæ Apoſtolicæq́; Eccleſiæ vniuerſitatem, Antiquitatem & Conſenſionem, contra partis corruptionem, nouitatis prophanitatem, & paucorum temeritatem.

CAPVT XIX.

De libro defunctorum.

POſt Martyrologij lectionem, legitur etiam nonnullis locis ex libro obituum, ſeu defunctorum, ſeu anniuerſariorum. Nonnulli eum dictione Latinogræca Mortilogium nominant, vt ſit alluſio ad Martyrologium, ſignificétque librum mortuorum. Eſt enim liber, qui continet anniuerſarios dies confratrum, & potiſſimum benefactorum. Exigit autem pietas, *vt eorum ſaltem in anniuerſario die aliqua fiat commemoratio.*

Meminit huius lectionis Radulphus Riuius de Canonum obſeruantia ſcribens. In officio, *inquit*, Capituli Prop. 14. poſt primam, primò fit memoria Sanctorum in recitatione Martyrologij: ſecundò, memoria defunctorum in anniuerſarijs recitandis, cum Miſerere mei Deus, & collectis. *Porro non eſſe nouitios huiuſmodi anniuerſariorum libros, teſtis eſt Beda libro quarto hiſtoriæ Anglorum cap. 14. vbi refert Oſuualdi regis depoſitionis diem annotatam fuiſſe in codice defunctorum. quem etiam annalem vocat. Ab eo tamen tempore, occaſione apparitionis, quam Beda ibidem refert, plærisque locis annuatim cœpit eiuſdem regis, ac militis Chriſti, natalitius dies, Miſſarum celebratione venerari. Vnde tunc eum transferre oportuit ex libro defunctorum, in librum Sanctorum. prout Nonis Auguſti in Martyrologiis tranſlatus cernitur.*

Caput XX.

Cur Vſuardo adiectum ſit quinam Sanctorum hiſtorias & geſta conſcripſerint.

Diligenter autem in paſtorum aliorúmque vtilitatem, annotare ſtudui, quidnam apud probatos auctores de Sanctorum vita & certamine ſcriptum habeatur. Ad quod faciendum non tantum conſului excuſas Sanctorum vitas & paßiones, ſed etiam manuſcripta aliquot Bibliothecarum & refectoriorum volumina: In quibus multas deprehendi Sanctorum vitas, grauiter conſcriptas, quæ nuſquam excuſæ habebantur, ne in octo quidem hiſtoriarum tomis R. Aloyſij Lipomani: pleræque verò nunc imprimuntur magna Eccleſiæ vtilitate in hiſtoriarum tomis erudientißimi & pientißimi patris D. Laurentij Surij. Nec tantum bibliothecas conſului. ſed ex Gregorio Turonenſi, ex ſancti Iſidori, & Sigeberti beatæ memoriæ ſacriſtæ Gemblacenſis, catalogis de viris illuſtribus, nondum tamen excuſis †. ex Tritthemio, & catalogo teſtium veritatis, quem Guilh. Eiſengrein Spirenſis caſtigauit & auxit, ac aliunde, notaui etiam hiſtorias Sanctorum, quas nuſquam inueni, vt alijs occaſionem darem eas quærendi & communicandi.

Ms. Louanij apud vtróſque Regulares, Gemblaci, & alibi.

Imo diſpenſatione petita, legi quoque Gaſparem Bruſchium de. monaſterijs Germaniæ, Geſneri Pandectas, bibliothecam à Lycoſthene auctam, Centurias Magdeburgenſes, Catalogum ſcriptorum Brytanniæ, auctore Ioanne Baleo,

Anglia quem genuit, ſed genuiſſe pudet.

In his annotationibus libenter ea tantum citaſſem quæ probatæ & irrefragabilis ſunt auctoritatis, ſed deterruerunt me varia, vt in alijs ita, hac quoque in re, hominum iudicia. quæ alij probant alij improbant: & fere tot ſunt ſententiæ, quot capita. Alij omnia volunt habere

exactiſsima: aliis placent omnia, modo ſint pia. Sic quomodocunque agatur, non deſunt in quorum reprehenſiones incurratur. Et, vt demus hominibus diſplicuiſſe, non magnopere curandum eſſe, potiſsimum me deterruit iudicij mei infirmitas, quódque ſæpius tantæ moli impar ſuccumberem. Quare, etſi rariùs, aliquando tamen egi paulo licentiùs, ea etiam citanto, de quibus aliorum malim audire, quam mea ſcribere, iudicia.

Neque, volui, aut potui, omnes Sanctorum hiſtorias authenticas annotare: ſed tantùm conatus ſum aliquouſque aliquid de Sanctorum hiſtoriis, quæ probatæ, aut ſaltem, quod ſciā nondū reiectæ fidei ſunt, indicare & annotare, vt aliis ad id aptioribus occaſionē darem idem perficiendi: atq; hoc noſtro labore ijdem inſtigarentur ad euulgandas Sanctorum vitas, eorumq; præclariſsima geſta, quæ adhuc in Ms. bibliothecis latent, & variis iniuriis obnoxia ſunt. Quod vt meliùs fiat, duo mihi adhuc dicenda reſtant.

CAPVT XXI.

Quòd magna vtilitate excudantur geſta Martyrum olim per Romanæ Eccleſiæ notarios fideliſsimè collecta.

S*Cribit Damaſus Pontifex in pontificali, capite ſiue Pontifice quarto, de Clemente.* Hic fecit ſeptem regiones diuidi Notarijs fidelibus Eccleſiæ, qui geſta martyrum ſolicitè & curioſe vnuſquiſque per regionem ſuam perquirerent: *& rurſus cap.* 20. Hic (*Antherus*) geſta martyrum diligenter à notarijs exquiſiuit, & in Eccleſia recondidit: propter quod à quodam Maximo præfecto martyr effectus eſt: *& iterum ſequenti capite.* Hic (*Fabianus*) regiones diuiſit diaconis, & fecit ſeptem ſubdiacones, qui ſeptem notarijs imminerent vt geſta martyrū in integrum colli-

Epiſt. 1. colligerent. *Quod ipſum clariùs conſtat ex Fabiani decretali epiſtola ad dilectißimos vbique catholicæ eccleſiæ comminiſtros, in qua ait*: Septem ſimiliter ſubdiacones ordinauimus, qui ſeptem notarijs imminerent, & geſta martyrum veraciter in integro colligerent, nobiſque rimanda manifeſtarent. Quod etiam vos omnes agere monemus, ne in poſterum aliqua ex
Rom. 15. his dubitatio fiat, quæſtioque oriatur, quoniam omnia quę ſcripta ſunt ad noſtram doctrinam ſcripta ſunt. Et quæ noſtris temporibus veraciter ſcribuntur, ad futurorum doctrinam diriguntur. Et ideo fideliſsimis hęc negotia committi pręcipimus, ne aliqua in eis illuſio inueniatur, ex qua fidelibus ſcandalum, quod abſit, oriatur.] *Et rurſus Damaſus de Iulio primo*. Hic conſtitutum fecit, vt notitia quæ omnibus fidem facit per Notarios colligeretur, & vt omnium monumentorum in eccleſia confectio per primicerium Notariorum celebraretur.

Atque ex his conſtare arbitror, non tantum parta eccleſiæ pace, & martyrio ſublato, ſed & in media perſecutione tyrannorum, ipſorum Martyrũ geſta diligentißimè & fidelißimè eſſe conſcripta, & collecta, ad futurorum noſtrámque doctrinam. Et vbi ea ſunt? an in octo Aloyſij tomis? non. niſi quædam apud Metaphraſtem, & extra eum in prioribus Aloyſij tomis forte vnum & alterum: & quorundam fragmenta in Adonis martyrologio. An in Romanæ Eccleſiæ archiuis? non puto: ſcribit enim Gregorius primus ſe ea nõ cognouiſſe in archiuo ſuæ eccleſiæ,
7. regiſtri epiſt. 29. *& Romanæ vrbis bibliothecis. Vbi igitur ſunt? Reſpondet Onuphrius Panuinius Veronenſis in præfatione libri de Romanis Pontificibus & Cardinalibus*: Quot ſanctiſsimorum martyrum agones: quot præclariſsimorum & doctiſsimorum hominum geſta & monumenta ignoramus: Vbi enim ſunt Hegeſippi, Apoſtolicis tempo-

temporibus vicini, quinque commentariorum libri, quos de rebus in primitiua Eccleſia geſtis (eum) ſcripſiſſe referunt Euſebius & Hieronymus? Vbi Papiæ Hierapolitani epiſcopi, Ioannis Apoſtoli auditoris, vbi Quadrati Athenienſium præſulis, & Ariſtidis Chriſtiani philoſophi, qui Apoſtolorum diſcipuli fuerunt, & aliorum veterum ſcriptorum, Eccleſiaſticæ hiſtoriæ? Vbi ſeptem illorum S.R.E. Notariorum continenter, omnibusq; temporibus geſta martyrum ſolicitè perquirentium, accuratiſſimeque & diligentiſsimè perſcribentium monumenta? Vbi demum Damaſi papæ liber, quem de Rom. Pontificum qui ante ſe fuerunt actibus rebusque geſtis ſcripſit: quemque egregium fuiſſe teſtatur D. Hieronymus? Omnia prorſus eorum hominum qui ſuperioribus ſæculis vixerunt negligentiâ, vel etiã perſecutionũ immanitate interijſſe, abolita atque obliterata eſſe, ſummopere eſt ingemiſcendum. Nam eum libellum qui Damaſi papæ titulo vulgatus in Conciliorum tomo primo excuſus eſt, non eſt veriſimile eſſe librum illum, de quo ſcripſerit Hieronymus: qui vſque adeo non meretur egregius dici, vt ne libri quidem appellatione ob paruitatem dignus ſit, ex Damaſi tamen libro illum eſſe ab Anaſtaſio monacho & S. R. E. bibliothecario, qui vitas Rom. Pontificum vſque ad Nicolaum papam primum ſcripſit, excerptum exiſtimo. *Hactenus Onuphrius. Ego verò ex diligenti lectione Martyrologiorum, Bedæ, Vſuardi & Adonis, & Lectionum Rom. Eccleſiæ ſecundum antiquum vſum, quæ permultis locis per omnia cum Adone conueniunt, animaduerti pleraque martyrum geſta à Rom. Eccleſiæ notariis fideliſſimè collecta, in varijs bibliothecis & refectorijs adhuc Ms. ſupereſſe. Quorum quædam vtcunque excuſa ſunt Coloniæ*

Anno

Anno 1483. *&* *Louanij* *An.*1485. *Legendæ parte* 2. *ſiue in hiſtoriis Sanctorum nouiter additis. Habentur itaque præclariſſima ſanctorum martyrum geſta magna diligentia conſcripta, eáque in prædictis Martyrologiis ſæpiſſime nominatim citantur: fere ſemper autem nonnihil verbatim ex ipſis tranſcriptum eſt: habentur inquam, ſed in quibuſdam bibliothecis, & ſæpe inter obſcuras & apocryphas vitas, pleraque hactenus latuerunt, vſque ad editionem eorum per Dominum Surium: nonnulla adhuc latent.*

Gratiſſimam ergo catholicis & ijs qui pietatem amant, operam fecit Surius in cella ſua Carthuſiana. gratiſſimam facient & alij, qui eiuſmodi nondum impreſſa præclara geſta bibliothecis inueſtigare volent, & prælo dare.
Cap. 30. *Scribit Poſſidius epiſcopus in vita beati Auguſtini:* Eccleſiæ bibliothecam omneſque codices diligenter poſteris cuſtodiendos ſemper iubebat. *Quæ autem melior poteſt eſſe ratio cuſtodiendæ bibliothecæ manuſcriptæ, quam vt prælo dentur quæ excuſa non ſunt, & à viris doctiſſimis, digniſſima iudicabuntur, quæ in publicum prodeant: præſertim cum ſciamus Ms. libros incendiis, furtis, hoſtium direptionibus, hæreticorum deuaſtationibus & exuſtionibus, ſqualore & neglectu, ac per edacem vetuſtatem, aliáſque iniurias, miſere nobis deperire. Fatetur* Euſebius *ſe ex* Hieroſolymorum *bibliotheca, quam*
*Lib.*6.*hiſt. Eccl.c.*14. *Rufini* 16. *conſtruxerat vir eruditiſſimus* Alexander *loci ipſius epiſcopus, totius operis ſui &* Eccleſiaſticæ *hiſtoriæ conſcribendæ materiam ſumpſiſſe.* Laudat Beda Accan *epiſcopū*
Lib. 5. *hiſtor. Angl. cap.* 21. Haguſtaldenſenſem, *quod hiſtorias paſſionum beatorum Apoſtolorum ac martyrum* Chriſti, *vna cum cæteris eccleſiaſticis voluminibus, ſumma induſtria congregans, ampliſſimam ac nobiliſſimam bibliothecam fecerit: an non igitur laudandus erit, qui probatiſſimis martyrum geſtis ornaturus eſt varias per vniuerſum* Chriſtianum *orbem bibliothecas? Quanto affectu congratulatur ſibi beatiſſimus*

ille

ille Gregorius, audiens tantum ab vno quæri geſta martyrum ab Euſebio *collecta*? Vtilis ſemper eſt, *ait*, docti viri allocutio: quia aut diſcit audiens quod neſcire ſe nouerat: aut cognoſcit, quod eſt amplius, id quod ſe & neſciſſe neſciebat. Qua in re ex audientium numero ego nunc factus ſum, cui ſanctiſsima veſtra beatitudo ſcribere ſtuduit, vt cunctorũ martyrum geſta, quæ piæ memoriæ Conſtantini temporibus ab Euſebio Cæſarienſi collecta ſunt, tranſmittere debeamus. Sed hæc neque ſi collecta ſunt, neque ſi ſint, ante veſtræ beatitudinis ſcripta cognoui. Ago ergo gratias, quia ſanctiſsimæ veſtræ doctrinæ ſcriptis eruditus, cœpi ſcire quod neſciebam. E*t pauló inferius*. Ea veró quæ tranſmitti voluiſti, quærentes quidem non inuenimus, ſed adhuc non inuenientes quærimus, & ſi potuerint inueniri, tranſmittemus. *E quibus Gregorij verbis patet, quantùm congratulandum nobis ſit, quando martyrum geſta acquirimus, & quæ eis agendæ ſunt gratiæ per quos acquirimus*. Hoc *obiter addo, quod etiam iudicio aliquo opus ſit in edendis martyrum geſtis: nam quantumuis diligentes fuerint* Romanæ Eccleſiæ *notarij in martyrum geſtis fideliter conſcribendis, ne aliqua in eis illuſio inueniatur, vt* Fabianus *inquit, ex qua fidelibus ſcandalum oriatur: tamen diligens fuit & inimicus noſter, qui nedum dormientibus hominibus, ſed & vigilantibus, conatur zizania ſuperſeminare in medio tritici. Vnde & eo tempore paßiones quædam martyrum non ſatis grauiter conſcriptæ ſunt, per hæreticos, aut infideles, aut imperitos quoſdam ſcriptores: quales ſunt, Gelaſio teſte: Georgij & Iulitæ: & paucæ aliæ. Huc etiam pertinet quod Gregorius papa dicat in emendatioribus geſtis ſanctæ Felicitatis legi quæ de ea refert. Vbi inſinuat eiuſdem martyris geſta alia non ſyncera extitiſſe.*

Lib.7.epiſto.29.Eulegio epiſcopo Alexandrino.

Homil.3. euang.

CAPVT

CAPVT XXII.

Quod vtiliter per Archiepiſcopatus colligerentur Martyrologia de proprijs ſanctis, eorumque vitæ.

Leo ſerm. 1. in natali Petri & Pauli.

S*Pecialem etiam curam habere oportet de ijs Sanctis quorum reliquias habemus, quique nobis conuiuendo, bene viuendo, cõuerſationis: tolerando fortiter, paßionis reliquerunt exempla: quorum etiam ſpeciali patricio nos adiuuari dubitandum non eſt.* * Sicut enim & nos experti ſumus, & noſtri probauere maiores, credimus atque confidimus inter omnes labores iſtius vitæ, ad obtinendam miſericordiam Dei ſemper nos ſpecialium patronorum orationibus adiuuandos. *Vnde ad Leonem imp. ſcribũt epiſcopi aliquot*, Dicimus tranquillitati veſtræ, quia ab initio, totius hæreticæ blaſphemiæ inexperta eſt veſtra Creta, decem martyribus prouincialibus, paſsionis tempore prædicantibus Saluatorem Deum; vt libera à tentationibus hæreticis, ſemper ab æſtu eorũ prouincia ſeruetur. *Pulchrè etiam Ambroſius*: Cum omnium Sanctorum martyrum fratres deuotiſsimè natalem celebrare debemus, cum præcipuè eorum ſolennitas totâ nobis veneratione curanda eſt, qui in noſtris domicilijs proprium ſanguinem profuderunt. Nam licet vniuerſi Sancti vbique ſint, & omnibus proſint: ſpecialiter illi tamen pro nobis interueniunt, qui & ſupplicia pertulere pro nobis. Martyr enim cum patitur, non ſibi tantum patitur, ſed & ciuibus: ſibi enim patitur ad requiem, ciuibus ad ſalutem: exemplo enim eorum didicimus Chriſto credere, didicimus contumelijs vitam æternam quærere, mortem didicimus nõ timere. Videte ergo quid martyribus debeamus, qui nec ſibi vixerunt, nec ſibi mortui ſunt.

Ambroſius ſerm. 77. in natali Tauricorũ Martyrum.

ſunt. Exemplum enim nobis reliquerunt, bene viuendo, conuerſationis: tolerãdo fortiter, paſsionis. Nam ideo Dominus per totum mundum diuerſis in locis martyres pati voluit, vt tanquam idonei teſtes nos præſente quodam fidei exemplo ſuæ confeſsionis vrgerent, vt humana fragilitas quæ prædicationis Dominicæ aditu longiore vix credit, vel præſente oculorum teſtimonio, martyrio crederet beatorum. Cuncti igitur martyres deuotiſsimè percolendi, ſed ſpecialiter ij venerandi ſunt à nobis quorum reliquias poſsidemus.

Vt igitur Germaniæ noſtræ inferioris Sanctos quorum corpora apud nos quieſcunt, condigno honore, magis quã hactenus fecimus, veneremur: optarim per Reuerendiſſ. Archiepiſcopos noſtros Mechlinienſem, Cameracenſem & Vltraiectenſem, conſtitui in cuiuſque archiepiſcopatu ſacræ hiſtoriæ Notarium, qui faceret proprium Martyrologium de omnibus & ſolis ſanctis qui in ipſius archiepiſcopatu, atq; ſubditis ei Epiſcopijs, quieſcunt, imitando ea in re breuitatem Vſuardi aut Bedæ: deinde optarim ab eodem ad imitationem Adonis, ex ipſis Sanctorum noſtratium geſtis, aut ex propriæ Eccleſiæ Eccleſiaſtico officio, iuſtam aliquam Lectionem fieri, per quam inſtigaremur & vrgeremur ad ambulandum, arctam fidei & bonorum operum viam, quæ ducit ad vitam. Optarim etiam diligenter & fideliter ab eo colligi, quicquid ad honorem ſanctorum noſtrorum dignum iudicabitur annotatione. Si quæ etiam fierent miracula, ab eodem fideliter colligi vellem: certa enim miracula cælanda non ſunt. Iuxta illud Raphaëlis ad vtrumque Tobiam, Benedicite Deum Tob. 12. cæli: & coram omnibus viuentibus confitemini ei, qui fecit vobiſcũ miſericordiam ſuam. etenim opera Dei reuelare & confiteri, honorificum eſt. *Vnde Auguſtinus vehementer ſtomachabatur, cum audiret in*

ciuitate Carthagine, atque in religioſa fœmina Innocentiâ de primarijs ipſius ciuitatis, ingens miraculum reſtitutæ mamillæ à cancro, ſic latère, vt nec ſciretur à matronis, quas forte tunc amiciſsimas habebat. Hinc eam, *ait*, & admonendam, & pœnè obiurgandam putaui. *Quātâ autem diligentia beatus Auguſtinus, alijque, libellos conſcripſerint de miraculis ſanitatum, ne ea multorum notitiæ deperirent, ſed in populis recitarentur, ſatis ſuperq; conſtat ex eodem capite libri 22. de Ciuitate Dei. Hæc igitur atque alia nonnulla fieri peroptarim, Non ſolum in Germania noſtra inferiori, ſed & per omnes Chriſtiani orbis Archiepiſcopatus per ſacræ hiſtoriæ notarios. Quantum autem inde vtilitatis naſceretur, nobis tacentibus facilè perſpicuum eſt. hoc tantum dico: Per incertas hiſtorias, quia eæ à certis non ſecernebantur, & eas quæ certæ & probatæ erant auctoritatis, in neglectum veniſſe. Quemadmodum igitur primitiua Eccleſia notarios habuit atque archidiaconos, qui oculi ſunt Epiſcoporum, per quod ſanctorum geſta diligēter & fideliter colligebantur: ita etiā hoc tempore, quando charitas multum refrixit, & maximè opus eſt ad pietatem calcaribus atque exemplis, valde vtiliter per archiepiſcopatus aſſumeretur ſacræ hiſtoriæ primicerius notarius, qui in colligendis atque dijudicandis ſanctorum hiſtorijs, tanquam oculus cooperaretur ſuæ Eccleſiæ Archiepiſcopo: ſicq; obſeruaretur illud ſacroſanctæ Synodi Tridentinæ:* Incerta item, vel quæ ſpecie falſi laborant, euulgari ac tractari non permittant.

Lib. 22. de Ciuit. Dei cap. 8.

Seſſio. 25. cap. 1.

CAPVT XXIII.

Quod in reprehendendo oporteat eſſe tardum & modeſtum.

HAEC *videbantur mihi dicenda de Martyrologiis. Adijcerem nonnihil de ſanctorum inſcriptione in*

numerum

numerum ſanctorum, quam canonizationem vſitato nomine dicimus; & quomodo admonendi ſint infirmiores, qui turbantur dum audiunt feſtum Viſitationis beatæ Mariæ, & alia quædam, intra 300. aut 400. annos eſſe inſtituta. Item quid in feſtis Sanctorum ſit agendum, & quid omittendum. Sed hæc aut ſimilia prioribus addendo, nimiùm libri huius, cum tantum appendix ſit, metas excederem. Nunc igitur ei finem facturus, precor te Candide Lector, vt in hiſtoriis Sanctorum legendis atque alias ſemper, tardus velis eſſe & modeſtus in reprehendendo. Procul abſis ab hæreticorum ingenio, qui teſtibus Petro & Iuda 2.Pet. 2. *Apoſtolis, quæcunque ignorant, blaſphemant. Procul ſis* Iudæ c. *ab Antichriſti ſpiritu, cuius nomen eſt blaſphemare nomen* Apoc. 13. *Dei, & eos qui in cælo habitant: & quod olim B. Auguſtinus dixit de obiurgationibus*, Raro & in magna neceſsitate obiurgationes adhibendæ ſunt: *idem de reprehenſionibus dictum puta. De B. Sebaſtiano dicit Vuandelbertus,* Lib. 2. de ſer. Domini in monte cap. 30.

Roma quem vectum nunc Sueßio læta frequentat.

non quod totum corpus Sebaſtiani è Roma Sueßionem ſit tranſlatum, ſed de parte corporis hoc intelligendum eſſe conſtat ex Adone Viennenſi: Per piam enim extenſionem dicunt nonnulli ſe alicuius ſancti corpus habere, quia eius bonam partem habent. Quam loquendi rationem non intelligens qui ad reprehendendum præceps eſt, facile alium redarguere volens, ſe ipſum redarguẽdum exhiberet. Sed hoc vnum è multis exempli gratia adieciſſe ſuffecerit.

Tarditatem autem comitetur modeſtia, & animi lenitas. Boni catholici, *ait Auguſtinus,* ita docent ſi quid docendum habent, vt vſitata & confirmata ſecuriſſimè & fidentiſsimè & leniſsimè, vt poſſunt, inſinuent: Inuſitata verò, etiam ſi veritatis manifeſtatione liquidiſsima perceperint, quærendi potius quam præcipiendi aut affirmandi modo, propter Quæſtionũ ex Mattheo cap. 11.

 audien-

audientis infirmitatem. *Quæ modeſtè dicuntur, facilius illabuntur, facilius recipiuntur: modeſtia enim per ſe ſic eſt amabilis, vt etiam dura pectora frangat. Qui hanc in ſcribendo & dicendo ſectantur, procul abſunt ab eo ardore animi & impetu, quo interdum acrius aduerſarij perſtringuntur & mordentur: non mordent nec conuiciantur, nec facilè ex impetu quodam animi aut leuiora exaggerãt, aut grauiora extenuant, ſed ſolicitè dant operam ne limites propoſitæ ſibi veritatis tranſiliant. Hanc ipſi aliis modeſtè tradere ſtudent & ab aliis diſcere parati ſunt, Placeat ergo in dicendo & ſcribendo, animi manſuetudo, modeſtia, & humilitas, quæ Deo eſt gratior, Chriſto* [* *Ado in præfatione Martyrologij.*] *conformior, hominibus vtilior & omnibus charior.** Ora impenſiſsimè obſecro, vt meritis illorum conſocier, quorum triumphos, etſi minus quam debui, excolere optaui. Salutatus in Chriſto, VALE.

Louanij, Anno 1573. ex ædibus parentum, in Sacelli monte.

Ioannes Molanus Louanienſis.

FINIS.

INDICVLVS SANCTORVM BELGII,

Auctore IOANNE MOLANO *Louanienſi, Sacrarum literarum Louanij Regio Profeſſore.*

BIBLIOTECA NAZ. ROMA

ANTVERPIAE,
Apud Philippum Nutium.
M. D. LXXXIII.

Eccleſiaſtici cap. 44.

Laudemus viros glorioſos, & parentes noſtros, in generatione ſua.

Ambroſius ſermone 77. *in natalem Tauricorum.*

Specialiter ij venerandi ſunt à nobis, quorum reliquias poſsidemus.

REVERENDO
IN CHRISTO PATRI,
AC DOMINO, LAMBERTO HANKART, Abbati Gemblacenſis monaſterij, Domino ſuo obſeruando,

S. P.

BREVEM *ſcripſi, reuerende Domine Prælate, anno ſuperiori libellum, de patrijs Belgij noſtri Sanctis, atque patronis. Cum enim eius anni initio typographi recudere ſtatuiſſent Vſuardi Martyrologium, meo labore recognitum, retardabant eos moleſtiſſima illa & triſtiſſima initia: quorum, eò quòd grauiora totius Belgij mala portendebant, exitum videre cupiebant. Nonnihil autē conſolationis accepimus, quando ampliſſimi Ordines & Status, Brabantiæ, Flandriæ Hannoniæ, & Arteſiæ, vt Belgium Deo & Regi cōſeruarent, legationes ſuſcipiebant in Hiſpanias, ad Regiæ Catholicæq; Maieſtatis Clementiam, vt quod in Belgio obtinere non valebant, id conſequerentur ab ipſius paterna in Belgas Clementia. Sed, eheu, ſerenitas illa paulo poſt multis nubibus fuit obnubilata. Occupati ſunt enim à fidei noſtræ hoſtibus præcipui portus, Brila, Vliſſinga, Enchuſia. Occupatæ ſunt paucorum proditione & aliæ vrbes, in regione florentiſſimæ: vt, Montes Hannoniæ,*

Geldrorum Zutphania, & vicina nobis Mechlinia. Hinc & inde colluuies hoſtium inuolarunt. Ex quibus tamen, quæ è Francia in Hannoniam irruebant, zelo potiſsimum & animoſitate ruſticorum, ſunt deletæ. Verùm cum aliud nihil dicerentur velle, quam aſſertionem patriæ libertatis, contra tyrannides, & exactionum iniurias, ſpecioſo mendacio multas ciuitates à Regiæ Maieſtatis obedientia ad ſe retraxerunt; nonnullas etiam violentia occuparunt. Atque Belgium, quod eſt Catholici Regis patrimonium, vnico hoc anno magis attritum eſt, quàm per omnia illa bella, quæ Clementiſsimi noſtri Principes, Carolus & Philippus, contra Francos, multis annis ſuſtinuerunt. Quæ vero perfidi homines contra religionem egerint, enarrari non poſſent. Quot eccleſias, & monaſteria, exuſſerint, confregerint, profanarint, à nullo, vt arbitror, ſcribetur. Scimus multas myriades hominum, in Belgio ſedere, ab iſtis peccatoribus oppreſſas, carentes & ſacerdotio, & ſacramentis. Scimus indies, multos contabeſcere ac mori deſtitutos viatico, & ſacræ vnctionis remedio. Et vt ad martyria veniam, audacter dico, plures paſtores, & Eccleſiaſtici viri, vnico anno ſeptuageſimo ſecundo, coronati ſunt martyrijs in Belgio, quàm omnibus illis annis, qui vſque ad Natalem Domini noſtri anteceſſerunt.

Inter has igitur miſerias, dum à typographis Martyrologij editio ſeponitur, rogatus ſum à nonnullis, vt de noſtratibus Sanctis aliquantò fuſius ſcriberem. Quorum poſtulationi ſtatim acquieui; partim, vt tam ſancta occupatione animi mei triſtitias mitigarem: partim quia, quod alibi ſcripſi, ſpecialem curam habere oportet de ijs Sanctis quorum reliquias habemus: quique nobis conuiuendo, bene viuendo, conuerſationis: tolerando fortiter, paſsionis reliquerunt exempla. quorum etiam nos ſpeciali patrocinio adiuuari dubitandum non eſt. Ex ijs proinde quæ ad manum habere potui, ſcripſi Belgis noſtris, vt eos ad (De Martyrologijs, capite 22.)

amplio-

ampliorem honorem & imitationem noſtratium Sancto-rum inflammarem, libellum ſuccinctum, cui inſcriptionem dedi, Indiculum Sanctorum Belgij: *ſecutus ea in parte Petrum de Natalibus, epiſcopum Equilinum, qui ſuum de Sanctis opus, Catalogum Sanctorum inſcripſit. Etſi enim profuſior, ſim aliquando, non tamen tam hiſtoriam tracto, quam ſummariè tantum indicem præcipua hiſtoriæ Capi-ta. Dabit autem hic breuis libellus fortaßis alijs occaſio-nem, vt ſimiliter breui compendio illuſtrent ſuæ nationis Sanctos.*

Forſitan animabit etiam quoſdam, vt quod à me de no-ſtratibus breuiter factum eſt, & aliquando minus plene, ipſi pleniori hiſtoria perficiant. Quare ſi quos Sanctos noſtrates in hoc opere omiſi, aut ſi quod addendum erat, per ignorantiam aut per negligentiam prætererim, nullus mihi iraſcatur. ſed condoleat, precor, & inſtruat; quod-que addendum eſt, ad me tranſmittat, vt quod à me præ-termiſſum eſt, ab eo non prætereatur; qui & maiora, & digniora, de Sanctis Belgij meditabitur. Si quis enim la-borem hunc, quod opto, aggredietur, is non dubito quin me conſcio id faciet. Eidémque quicquid accepero, libens vtraque manu communicabo. Dum autem ſuccincte hi-ſtorias contraho, plærunque iiſdem vtor verbis, quibus ea antiquitus ſunt conſcriptæ. In annotandis vero annis, inueni aliquando chronographorum diſcrepantiam, vt hoc frequenter fieri ſolet. Sed mihi ſatis fuit in talibus ſimpliciter vnius probati ſcriptoris ſequi ſententiam; eámque ſic à Lectore accipi velim, vt intelligat eo anno id accidiſſe, aut circiter.

Tuæ autem R.tiæ obſeruande Domine, hunc libellum dedicatum volui, ob multa dignitatis Veſtræ in me bene-ficia. Nam, vt quædam eorum attingam, à Vobis ante annos aliquot accepi Catalogum Sanctorum Brabantiæ & Hannoniæ, à Regulari Rubeæ vallis conſcriptum, ad

generoſum equitem, Philippum Conterallum. qui Catalogus mihi occaſionem dedit ſimile aliquid meditandi de omnibus Belgij Sanctis. Quare cum R.da V.a P.as libro noſtro initia dederit, æquiſſimum videbatur, vt ſub eiuſdem protectione excuſus diſtraheretur. Sæpius etiam vſus ſum niditiſſimæ veſtræ Bibliothecæ Manuſcriptis codicibus, é qua etiam modò triginta quatuor volumina penes me habeo: quorum triginta, operum ſunt beatiſſimi Auguſtini. quibus,cum multis cooperariis Theologis, vtor in laborioſa, ſed multum vtili caſtigatione, omnium ipſius tomorum.

Libens autem nonnihil ſubijcerem de R.tie V.æ laudibus, ſed vocem Veſtram eſſe agnoſco, Qui me laudat, me flagellat. Parcas tamen mihi, ſi non propter te,ſi propter alios, paucula ſubiecero. Gratias itaque ago Domino Deo,quod eius dignatione in Gemblaco monaſterio,quod primum & antiquiſſimum eſt inter Abbatias Brabantiæ, rector & regula ſis ſubditorum. Rurſus, quod in Gemblaco oppido & adiacentibus locis, ſic temporalem adminiſtres iuriſdictionem, vt ab omnibus magis pater habearis, quam dominus: Denique quod inter nobiles Brabantiæ, vbi primum locum obtines, ſic valeas virtute
Eccleſiaſtici 7. *irrumpere, vt nec potentis faciem extimeſcas, ponens ſcandalum in agilitate tua, nec pecces in multitudinem ciuitatum. Vnde etiam anno ſuperiori, nomine Nobilium Brabantiæ, legationem illam in Hiſpanias, etſi ſenex, ſubire non recuſaſti, cum aliis ex noſtro Louanio Brabantiæ legatis.*

Deus autem benigniſſimus, qui te, alióſque noſtros Legatos redeuntes, ex Maurorum periculis & inſidijs eripuit,is etiam Catholicam noſtram Vniuerſitatem,pientiſſimam totius Belgij matrem, videre tum permiſit grauiſſima pericula,ſed inter ea, vt pupillam oculi ſui, eandem conſeruauit. Idem vero pater miſericordiarum, qui

& Vos

& Vos protexit, & nos, toti Belgio, quod adhuc per loca plurima maximis premitur afflictionibus, & vaſtationibus, pacem noſtris diebus dare dignetur. Sicque Regum, & omnium qui in ſublimitate ſunt corda dirigat, vt quietam & tranquillam vitam agamus, in omni pietate, & caſtitate. Veſtram quoque Reuerentiam, & Gemblacenſibus, & noſtræ Brabantiæ, ad multos annos ſeruet incolumem. Louanij, ex ſacelli monte, Anno 1573. Kalendis Maij.

V.æ R.dæ P.ti

Deditiſſimus,

Ioan. Molanus Louanienſis.

IN EXIMIVM D. IOAN. MOLANVM, PETRI BACHERII, S. T. P. Carmen.

Diuum relliquias, & Belgica nomina buſtis
eruis, ingrato nomina preſſa ſitu.
Eſt aliquid cineres, & frigida gramine ſaxa
ſpargere odorato, virgineisque roſis.
Sed plus eſt dotes animi, præclaraque facta
ſcribere, & egregios tollere in aſtra viros.
At ſuperi, (quorum virtus, & nomina creſcunt,
& rutilant, calamo docte Molane tuo.)
Munera pro meritis olim ſat magna viciſsim
reddent. Poſt cineres hunc reor eſſe diem.
Quin etiam cordati omnes, ac poſthuma fama,
te referent Belgis conſuluiſſe tuis.
Dum promis Belgis Belgarum exempla priorum,
& ſtruis admota frigida corda face.
Quantum Hannones, Flandrique tibi, ditesque Brabanti,
& debet quantum terra Batauа tibi.
Quorum maiores, qui cedro digna locuti
quive ſuos vita commonuere pia,
Aſſeris à tenebris, & aperto lumine donas:
tæda ſub obſcuro ne lateat modio.
Te ſcribente pij rutilant in imagine Diui,
atque nouus pictis ſtat nitor in tabulis.
Te ſcribente pij ſurgunt de carcere, & vmbris,
nec ſinis inuiſo tanta perire ſitu
Nomina. Sed quo te ſtudijs pro talibus ornem
carmine, Smyrnæis digne Molane modis?
Si votum accipiunt Superi, pete ſerus Olympum
ac vmbras inter connumerere pias.

INDI-

INDICVLVS SANCTORVM BELGII.

INDICVLVM, Deo volente, conſcripturus de omnibus Sanctis Belgij, qui ad meam notitiam deuenerunt, ordinem inſequar literarum. Et quidem veteres ſcio aliter, ac latiùs, accepiſſe Belgarum vocabulum, quam à nobis acceptum ſit in præſentis libri inſcriptione: ſed vſu iam & conſuetudine receptum eſt, Germaniam inferiorem Belgium nuncupare. Itali, Flandriam nominant. Cuius præcipuæ & maiores partes ſunt,

Brabantia, Geldria } Ducatus,

Flandria, Arteſia, Hannonia, Hollandia, Zelandia, Namurcum } Comitatus.

Friſia.

Traiectenſis patria.

Leodium.

Cameracum, cum Cameraceſio.

Horum dominiorum duo poſtrema ſuis ſubſunt Epiſcopis: reliqua, iure hæreditario, Philippo, Hiſpaniarum Regi Catholico. In quibus vſque ad noſtra quinque tantum fuerunt eccleſiæ cathedra-

 les,

les, Atrebati videlicet, Cameraci, Leodij, Tornaci, Vltraiecti. Neque enim initio multis opus fuit epiſcopatibus, quando hæ regiones ſparſim & infrequenter admodum habitabantur. Sed nunc vbique refertæ ſunt gentium & populorum frequentia. Vnde Paulus quartus, pio deſiderio Philippi Regis ſatisfacere volens, anno milleſimo quingenteſimo quinquageſimo nono, & auxit, & commodius diuiſit diœceſes Galliæ Belgicæ, quæ ditionis eſt Philippi Hiſpaniarum Regis.

Erexit enim in ea tres Archiepiſcopatus, ſiue metropoles, Mechliniam, Cameracum, Vltraiectum: & tredecim Cathedrales ſedes, quas trium Metropolitanarum ſuffraganeas eſſe voluit.

Mechlinienſem, nouam Metropolitanam, nouis Epiſcopatibus præeſſe voluit, Antuerpienſi, Gandauenſi, Brugenſi, Iprenſi, Buſcoducenſi, Ruremundenſi.

Cameracenſi metropolitanæ ſubiecit Atrebatum, Tornacum, antiquas Epiſcopales ſedes: ex nouis verò, Audomarum, & Namurcum.

Traiectenſi Archiepiſcopali nouas attribuit ſedes Epiſcopales, Harlemenſem, Dauentrienſem, Leouardienſem, Gruningenſem, & Middelburgenſem.

Porro Leodienſem eccleſiam, detractis ijs quæ ditionis erant Philippi, reliquit ſubiectam Agrippinæ Coloniæ Archiepiſcopo.

Complectar igitur ſubſequenti Indice horum nouemdecim Epiſcopatuum patrios Sanctos, parum anxius an quicquid horum limitibus comprehenſum eſt, Germaniæ ſit inferioris: & num nuſquã ſeſe extra dictos limites extendat. Sed his præfatis à ſancto Abel ſumamus exordium, qui literarum ordine primus eſt.

Sanctus

A.

SAnctus ABEL, ex primis Lobienſis eccleſiæ abbatibus, ordinatus eſt epiſcopus pro ordinatione, & plantatione eccleſiarum Dei: eamque ob cauſam etiam pallium accepit à Zacharia papa, ad ſuggeſtionem ſancti Bonifacij Germanorum Apoſtoli, & Carolomanni ac Pipini Auſtraſiæ principũ, vt habet Zachariæ epiſtola ad ſanctum Bonifacium epiſcopum directa. Claruit igitur in confinio Leodienſium, & Hannonienſium, Lobij videlicet, ſiue Laubijs, abbas & archiepiſcopus, circa annum Domini ſeptingenteſimum quinquageſimum. Inde, anno milleſimo quadringenteſimo nono, cum alijs Sanctorum corporibus, tranſlatus eſt Binchium, quod eſt Hannoniæ oppidum, diœceſis Cameracenſis. Vtroque loco natalis eius celebratur, quinto die menſis Auguſti. Vocatur autem archiepiſcopus Remenſis à quibuſdam, non quod Remenſem eccleſiã gubernauit: ſed quia in ea metropoli archiepiſcopus fuit titularis ad infidelium conuerſionem. *Epiſtola nõ excuſa.*

Sanctus ABLEBERTVS, qui Emebertus dictus eſt ab incolis, & vicinis, epiſcopus fuit Cameracenſis, ſecundus poſt ſanctum Gaugericũ, & proximus prædeceſſor ſanctorum Autberti & Vindiciani: frater ſanctarum virginum, Reineldis, Gudilæ & Pharaildis, tempore regis Dagoberti: qui vita exiſtens admirabilis, & meritis inſignis, quieuit circa annum ſexcenteſimum quadrageſimum. De ipſo ſic ſcriptum eſt in Chronico Cameracenſi, ad Gerardum ſecundum. Fuit huic, vt aiunt, prædium, quod * Martinas dicitur, familijs quidem & rebus circunfluis locupletiſsimum, de quo Dei genetricis eccleſiam † heredem fecerat. Sed neſcimus qua cauſa, niſi infeſtatione paganorum, amiſerit. Superueniente *† Cameracenſem.*

die

die ſuæ vocationis, in Brachbantenſi pago, villa videlicet Ham, defunctus migrauit à mundo, illicque eſt ſepultus: deinde ad Martinas deportatus, poſtea verò ad Malbodium: ibique reſurrectionis diem expectat. Hæc ibi. Malbodium autem eſt Hannoniæ oppidum. vbi in Canonicarum eccleſia feſtum eius peragitur die decima quinta Ianuarij, nouē lectionibus: ſed tres mediæ, leguntur de Mauro abbate. Rurſus in die ſancti Lucæ Euangeliſtæ, habet commemorationem.

Acca presbyter, tertius nominatur inter Apoſtolicos viros, qui ex Anglia Traiectum appulerunt, ad Friſonum & Saxonum conuerſionem. Sed in Angliam rediens ad conſecrationem Suuitberti, quem fratres Friſiæ in epiſcopum elegerant, ibidem eſt retentus, & in epiſcopum Lindisfarnenſem aſſumptus. An Angli natalem celebrent ignoro. multa tamen in eius laudem ſcribit Beda libro quinto hiſtoriæ Eccleſiaſticæ, capite 21.

Sanctus ADALBERTVS, eximius confeſſor, & leuita, filius regis Deirorum, pro Chriſto dimiſit regale patrimonium: & cum ſanctus Egbertus, inſtar duodecim Apoſtolorum, duodecim congregaret Apoſtolicos viros, quos miſſurus eſſet ad prędicandum fidem Chriſti paganis & barbaris Friſonibus, hunc leuitam vndecim presbyteris duodecimum adiunxit: qui anno Domini ſexcenteſimo nonageſimo, velut duodecim Dominici gregis arietes, proſpero vento appulerunt in Wiltenburg/ ſiue Traiectum. Adalbertus igitur primus Traiectenſis eccleſiæ archidiaconus, poſt multorum paganorum conuerſionem, & laudabilem ſanctæ vitæ cōſummationem, multis miraculis clarus, ſepultus eſt Egmondæ in Kenemaria, quæ etiam Hæcmunda nomi-

nominatur. Vbi ſub Theodorico primo Hollandiæ Comite, corpus eius de tumulo leuatum eſt. Theodoricus autem iunior, paternæ deuotionis feruentiſsimus æmulator, ibidem monaſterium cōſtruxit Ordinis ſancti Benedicti, in honorem ſancti confeſſoris Adalberti, quod etiam Egmond dicitur; & eſt totius Hollandiæ longè celeberrimum, in diœceſi Harlemenſi. Huius filius Egbertus Treuerenſis præſul, per merita Adalberti à valida febri abſolutus, eius vitam curauit deſcribi per Medelocenſes cœnobitas. quæ extat inter hiſtorias Sanctorum menſis Iunij. Natalis enim incidit in diem vigeſimum quintum dicti menſis.

Adalſendis virgo, cum ſancta Rictrude ponitur.

Adela, mater ſancti Trudonis, cum filio ponitur, litera T.

Sanctus ADELINVS confeſſor, diſcipulus ſancti Landelini, quieſcit cum eo in villa Hannoniæ, & abbatia Ordinis ſancti Benedicti, quibus nomen eſt Criſpinium, in epiſcopatu Cameracenſi. Vbi natalis eius celebratur quinto Calendas Iulij. Fuit collega ſancti Landelini, cum tertiò Romam peteret, eiusq; in verbi Dei prædicatione inſignis cooperator.

Sancta Adeltrudis virgo, ex Hasbanio Gandauum tranſlata, coniungitur ſancto Landoaldo archipresbytero.

Sancta ADILIA, virgo ſanctimonialis, quieſcit Orpij, in diœceſi Namurcenſi, haud ita procul à Thenis & Geldonia. vbi feſtum habet nouem lectionum, poſtridie Petri & Pauli. Ibi temporibus Childerici, in monte multis ſanctimonialibus præfuit. Sed cum eſſet hoſpitalitate præcipua, videretq; pauciores propter montis moleſtias eò conuenire, in inferiori loco ædificauit eccleſiā ſancti Martini,

& ad

& ad eam monaſterium tranſtulit, cum hoſpitalitate, ad recipiendum Chriſtianos. Singulari autem pietate recipiebat viros eccleſiaſticos de Scotia. Quieuit in dicta ſancti Martini eccleſia, in crypta, ante altare ſancti Ioannis Baptiſtæ, ſed inde eleuata, eſt in feretrum. Monaſterium autem, & hoſpitalitas, quorum hiſtoria meminit, per bella omnino interierunt. Inſigne autem eius loci monumentum, eſt fons ſanctæ Adiliæ. cuius aqua, vt à venerando & docto eius loci Paſtore intellexi, omnes ædes Orpienſes alluit. Idem aſſerebat ſe, conſenſu Epiſcopi, viſitaſſe ſacras corporis reliquias, in die Nicolai, anno ſeptuageſimo primo, præſentibus venerabilibus viris, indeq; odorem fragrantiſsimum, & longe gratiſsimum ſe percepiſſe. Sed & miracula nonnulla ſeſe vidiſſe, ad inuocationem ſanctæ Adiliæ; quæ ſub idoneis teſtibus conſignauit.

Sanctus Adolphus monachus, martyrio cum Bonifacio coronatur in Friſia, quinta die Iunij, vt dicetur in Athalario.

Sancti Adriani martyris Nicomedienſis reliquiæ, ex Roma tranſlatæ ſunt ad montem ſancti Audardi. Exinde Raulicuriam in Hannoniam; nouiſsimè anno milleſimo centeſimo decimo, ad Gerardi montem, Flandriæ ciuitatem, diœceſis Mechlinienſis; in qua eſt abbatia ordinis ſancti Benedicti, valdè celebris, propter præſentiã & beneficia tanti martyris. Multis autem ſignis & miraculis, Seuclardus abbas tunc experiebatur, veras eſſe eius reliquias. Ad eius memoriam frequens eſt populorum concurſus: immo ob illuſtriã martyris beneficia, multi vrbem non aliter nominant, quàm ad ſanctum Adrianum in Flandria. Allatio Adriani celebratur per totam ciuitatem die vigeſimo ſeptimo Maij; eleuatio verò

per

per Decanatum die quarto Martij: niſi poſt Synodum Mechlinienſem aliquid ſit immutatum.

Sanctus ADRIANVS, internuncius ſancti Landoaldi, pingitur cum baculo rurali, & literis in manibus, tanquam nuncius, & inter martyres Chriſti honoratur. Scribit enim Nodgerus epiſcopus, Chilpericum regem, qui tunc ſedem habebat apud Traiectum, ſumptus neceſſarios miſiſſe quotidie Landoaldo: Sed quadam vice Adrianum eiuſdem beati viri internuncium, nimia auri & argenti pondera deportare creditum, à latronibus eſſe interceptum, & in mediæ viæ loco villari martyrium indeptum. Quieuit, cum Landoaldo archipresbytero, in Winters houen/ apud Tungros, cum quo eſt eleuatus, & Gandauum tranſlatus, ad eccleſiam ſancti Bauonis. Natalis eius notatur decimo nono Martij, in die Landoaldi. *In hiſtoria S. Landoaldi.*

Sanctæ Agnetis, celeberrimæ martyris reliquiæ, in tumba honorificè quieſcunt Vltraiecti, in cathedrali eccleſia. Eas ex Italia tranſtulit Baldricus, decimus quintus epiſcopus Traiectenſis, anno nongenteſimo ſexageſimo ſexto, ſub Othone. Vnde feſtiuitas Agnetis, die vigeſimo primo Ianuarij, per totam diœceſim eſt celeberrima. Dies tranſlationis, eſt quarto Nonas Septembris.

Sanctus AIBERTVS monachus, & presbyter Criſpinienſis, conſentiente abbate ſuo vitam ſanctiſsimam egit, recluſus in cella prope Criſpinium, tempore Burchardi epiſcopi Cameracenſis. Obijt in die Paſchæ, ſeptima die Aprilis. Non eſt quidem à Romana Sede canonizatus: Criſpinium tamen monaſterium eum inuocat in litanijs monaſterij: & auctoritate epiſcopi Cameracenſis, in vicini loci oratorio, quod Capella dicitur (in quo requieſcit) feſtum

feſtum eius celebrat, poſtridie dedicationis, quod eſt ſecunda die Maij. Vitæ hiſtoriam, quæ excuſa eſt menſe Aprili, ſcripſit Robertus archidiaconus Auſtrouandenſis, ad Algiſum epiſcopum.

Sanctus AICADRVS, fuit poſt ſanctum Philibertum abbas Gemeticenſis, in Nortmãnia, prope Rothomagum: vbi nongentis monachis præfuiſſe ſcribitur. Tranſlatus eſt, cum ſancto Hugone, ob Nortmannorum perſecutionem, ad Haſpras, præpoſituram Cameracenſis epiſcopatus. Quæ cum multum deficeret in diſciplina monaſtica propter longinquam abbatis ſui abſentiam, effecit Gerardus epiſcopus, quod facta per Gemeticenſes commutatione, ſubiecta ſit ſancti Vedaſti monaſterio. Vnde Leduinus abbas, in honorem Sanctorum ibi quieſcentium, locum nouis ædificijs, & clauſtro regulari inſigniuit.

Albertus epiſcopus Leodienſis, vir miræ ſanctitatis, frater Heinrici, magni Lotharingiæ ac Brabantiæ Ducis, ob cuſtodiam eccleſiaſticæ libertatis, de mandato Heinrici imperatoris, apud ciuitatem Remenſem occubuit.

Legia quem legit, electum Roma *probauit,*
R*emis ſacrauit, ſacratum martyrizauit.*

Hæc Martyrologium eccleſiæ Bruxellenſis, vndecimo Calendas decembris.

Aldebertus Comes Auſtrouandiæ, in altare ſubleuatus eſt. Quod repetetur, cum ventum erit ad ſanctam Reginam, eius coniugem.

Sancta ALDEGVNDIS virgo, ſoror beatiſsimæ Vualdetrudis fundauit Malbodium monaſterium. Quod hodie eſt oppidũ Hannoniæ & in eo celebre canonicarum nobilium, ſiue Dominarum collegium, quarum dominio ipſum oppidum ſubijcitur.

De hac

De hac Vſuardus ait, Tertio Calendas Februarij, Malbodio monaſterio, ſanctæ Aldegundis virginis. Ex quo conſtat memoriam eius in eccleſia eſſe peruetuſtam.

Sancta ALDEGVNDIS virgo, filia ſancti Baſini, regis & martyris, Deo ſeruiuit in Truncinio, extra Gandauum; vbi etiam cum patre quieſcit in abbatiali eccleſia beatæ Mariæ, Ordinis Præmonſtratenſis. Feſtum habet vigeſimo die Iunij.

Sancta ALDETRVDIS virgo, filia ſanctorum Vincentij & Vualdetrudis, beatæ Aldegundi matertere ſuæ ſucceſsit in regimine Malbodienſis monaſterij. Vbi natalis eius celebratur poſtridie ſancti Matthiæ, nouem lectionibus.

Sancta ALENA virgo & martyr, quieſcit in Foreſto, iuxta Sennam, opulentiſſimo ſanctimonialium Ordinis ſancti Benedicti monaſterio, prope Bruxellam. Floruit tempore Amandi epiſcopi, filia Leuoldi regis, ſiue reguli, aut domini in Dielbeka. Vnde cum noctu Foreſtum clanculum ex more iret ad eccleſiam, furtiuas preces Deo fuſura, iuſſu patris gentilis deprehenſa, in via violenta brachij extractione palmám martyrij eſt conſecuta. Eleuauit eius membra Godſcalcus, abbas Affliginiẽſis, anno milleſimo centeſimo nonageſimo tertio, feſtum eius inſtituens Dominico die ante natiuitatem Ioannis Baptiſtæ. eſt diœceſis Mechlinenſis, in Brabantia.

Sancta AMALBERGA virgo ex Ardenna, conſilio ſancti Vuillibrordi, Beliſiam venit inſtruenda; vbi ſanctiſſima Landrada pręerat monaſterio, quod extruxerat. Brachij eius os confregit Carolus Martellus princeps, vt eam ſibi raperet ſponſam. Quam etiam planè cepiſſet, vxorem, niſi pudicitia virginalis, de eo triumphans, penitus obſtitiſſet. migrauit

B ad Do-

ad Dominum anno ſeptingenteſimo ſeptuageſimo ſecundo aut circiter, ſexto Idus Iulij, ſepulta in Tempſeca iuris ſui villa ad Scaldam: vbi in ſui nominis eccleſia oſtẽditur eius ſepulcrum: ſed corpus virgineum Balduinus Ferreus Gandauum tranſtulit, ad Blandinienſe ſancti Petri monaſterium. vbi † coniunctum eſt reliquijs ſancti Bertulphi. Maſſæus ſcribit ciues Gandauenſes, vna cum Vilhelmo epiſcopo Tornacenſi, diem feſtum eius ſibi inſtituiſſe anno milleſimo treceteſimo trigeſimo primo.

Vita Bertulphi cap. 35. tomo 1. Surij.

Sancta AMALBERGA vidua, mater ſanctæ Pharaildis, & ex ſecundo coniugio ſancti Emeberti epiſcopi, Reineldis & Gudilæ, virginum, ſepulta fuit Lobijs, vbi ſepulcrum eius viſitatur in hodiernum diem: ſed tranſlata eſt Binchium. Vtroque loco feſtiuitas eius agitur decimo die Iunij.

Sanctus AMANDVS, filius Sereni Aquitanorum ducis, ex Amantia matrona cum primis nobili, annos vix dum pubertatis ingreſſus, monaſticæ vitæ inſtitutum elegit in Ogia inſula, quam etiam à ſerpente ſigno crucis liberauit. Cum autem pater eum multis verbis à ſancto inſtituto amouere laboraret, hanc illi tandem grauiſsimam ſententiam retulit. Terrena non appeto; tantum mihi permitte vt Chriſto militem. multos igitur annos in illa viuẽdi ratione exercitatus, poſtea Turonis ſacris initiatus eſt: ac deinde Bituricæ monaſterium rurſus ingreſſus, annis ibi quindecim corpuſculum mira abſtinentia macerauit. Tandem religionis amore tactus, Romam ſe contulit, diuorumque Petri & Pauli Apoſtolorum limina viſitauit. Vbi à beato Petro nocte admonetur, vt in Galliam protinus prædicandi Euangelij cauſa remearet. Reuerſum Gallia obuijs vlnis accepit, & vt verbum Domini gentibus

euan-

euangelizaret, coactus à rege Lothario & ſacerdotibus, epiſcopus eſt ordinatus. Moriente deinde Ioanne Tungrorum epiſcopo, Dagoberto rege vrgente, Tungrenſem eccleſiam gubernandam ſuſcepit. Quam functionem cum ſumma, vt decebat, authoritate adminiſtraret, vitiaque omnis ſtatus acriter reprehenderet, ingens odium Dagoberti regis, & clericorum, in ſe concitauit. Miraculis adhuc viuus egregijs claruit. Sed cunctis pœne miraculis eſt maius quod vitæ ſanctimonia, & prædicatione verbi Dei infideles innumeros conuerterit, multosque habuerit ſanctiſsimos diſcipulos. In multis Brabantiæ locis fidem Chriſti prædicauit, potiſsimum iuxta Niuellam & Bruxellam. Ipſius admonitione Iduberga, relicta Pipini Ducis Brabantiæ, ſibi & filiæ ſuæ Gertrudi, Chriſtique familiæ, cœnobium conſtruxit Niuellanum, in quo vtramque ſacro velamine conſecrauit. Neque contentus fuit terminis ſuæ diœceſis, ſed inibi ponens vicarium, ſanctiſsimum Landoaldum archipresbyterum, alijs etiam gentibus Chriſtum prædicauit: vt, Sclauis circa Danubium, Vaſconibus, circa Pirenæos ſaltus: & in Flandria, Gandenſibus potiſsimum, & Pabulenſibus. Gandenſes à Mercurij, & aliorum idolorum cultu, auocauit. Ibique duo celeberrima conſtruxit monaſteria, diui Petri Blandinienſe & diui Bauonis Gandenſe, ipſique diuo Bauoni Hasbaniæ principi Deum ſyncere colendi leges dedit. Truncinij ad Liſam fluuium, clericorum ſiue canonicorum ſocietatem inſtituit, quæ multis poſt annis in cœnobium inſtituti Præmonſtratenſis eſt conuerſa. Tandem Apoſtolica virtute plenus apud Pabulenſes in Elnonenſi monaſterio, quod hodie ab authore ſancti Amandi proprie dicitur, mortem obijt anno

Incarnati Verbi ſexcenteſimo ſexageſimo primo, octauo Idus Februarij. Cuius corpus, etiam in capillis & omnibus ſui partibus, ſic integrum & venuſtum poſt multos annos inuentum eſt, quaſi ſi non modo heri aut nudiuſtertius mortuus, verum etiam adhuc in viuis fuiſſet. Eſt autem ſancti Amādi abbatia in Flandria, inter Tornacum & Valencenas, ad riuulum Elnonem, diœceſis Tornacenſis. Vbi Amandi merita, & monachorum pietas, multas pepererunt diuitias. Hiſtoriæ ſcriptores ad Vſuardum ſunt annotati.

Sanctus AMANTIVS diaconus, cum Landoaldo archipresbytero Româ venit, ad poſtulationem ſancti Amandi; cum quo & in Wintershouen quieuit, & Gandauum eſt tranſlatus. Natalis notatur decimo nono die Martij.

Sanctus AMATVS, Senonenſis epiſcopus, & confeſſor, per Theodorici regis execrabiles, iuſſus in exilium ablegatus eſt, cauſa non diſcuſſa, neque ſuper accuſationibus interrogatus. Quare gregi ſuo condolens, epiſcopatum reliquit, & primum Peronæ exulauit vſque ad mortem ſancti Furſei abbatis: deinde in Broylo monaſterio, vbi à S. Mauronto abbate receptus, ſanctiſsimè vitam finiuit, circa annum ſexceteſimum ſeptuageſimum. Inde Duacū, propter incurſiones Nortmannorum tranſlatus eſt, ad collegiatam & primariam vrbis eccleſiam, quæ S. Amati dicitur. Vbi totius vrbis patronus, natalē habet pridie Idus Septēbris. Eleuatio & tranſlatio recoluntur, quarto Calendas Maij, & decimoquarto Calendas Nouembris. Eſt autem Duacum, vrbs diœceſis Atrebatenſis, iuxta Flandriā, Hannoniam, & Arteſiam, nuperrimè ex Louanio multum decorata generali vniuerſitate omnium ſtudiorum.

Sanctus

Sanctus AMOLVVINVS,ſiue Amulbuinus,Lobijs fuit & abbas, & epiſcopus. Siquidem Lobium locus regius, regia munificentia extructus, nulli committebatur, niſi primum eſſet ordinatus epiſcopus, ſicut hoc cõpetebat nouellæ fidei rudimentis. Quæ dignitas perdurauit etiam in aliquot ſancti Vrſmari ſucceſſores. Vnde in dicta abbatiali dignitate nonnullæ ſuperſunt reliquiæ. Feſtum eſt Lobijs, vbi reſedit, & quieuit; item Binchij, quo tranſlatus eſt, ſeptimo Idus Februarij.

Sanctus AMOR, diaconus & confeſſor, natione Aquitanus,fines Brabantiæ,quę nuper Lotharingia vocata cognoſcitur, ſua ſanctiſsima conuerſatione & prædicatione fœcundauit: multo tempore ad ſepulcrum ſancti Seruatij Domino ſeruiuit, & tandem poſt laudabilem & miraculis claram vitam, quieuit Beliſiæ: vbi extra muros in Canonicarum collegio, quod dicitur Monſter Bilſen præcipuo colitur honore:potiſsimum in natalitio die,octauo Octobris. Eſt autem Beliſia ſub epiſcopo Leodienſi, oppidum Hasbaniæ, quæ antiquitus fuit comitatus in Brabantia, & nunc adhuc ex parte eidem ſubiacet.

De Andoletio martyre Leodienſi, vide in Lamberto & Floriberto, epiſcopis eiuſdem vrbis.

Andreas abbas Elnonenſis, diſcipulus ſancti Amandi, habetur inter ſanctos Elnonenſes, etſi eius natalis non celebretur.Extat de eo tale epitaphium:

Hunc tumulum quique non irreuerenter adite,
Andreæ ſancti loculum quia claudit & artus.
Qui pius & prudens, humilis fuit, & venerandi
Diſcipulus patris, ſimul & ſucceſſor, Amandi.
Hunc paſtor caulæ, præſentis conditor aulæ,
Hugo leuans, lymphâque luens, thecâque recondens,

Mundato tumulo ſolenniter hîc relocauit.
Febri fatiſcentes ibi conualuëre frequenter.

Sanctus ANSBERTVS, ex Fontanella monaſterio quod ſitum eſt in territorio Rothomagenſi ad Sequanam, aſſumptus eſt poſt ſanctum Audoënum in epiſcopum Rothomagenſem, ſub quo dicta eccleſia floruit, ſicut monaſterium ante floruerat. Creuit gratijs, decreuit metallis. Delatus apud Pipinum principem, humiliter ſubijt exilij ærumnam in Altomonte Hannoniæ monaſterio. Vbi etiam mortis quiete dormiens, trãſijt ex hoc ſæculo. Poſt mortẽ petijt referri Fontanellam, vbi dudũ regulari ordine Domino militauerat. Vnde Halidulphus, abbas Altimontis, ſummo honore corpus eo detulit, ita indutum, ſicut ſanctis altaribus aſsiſtere conſueuerat. Quod factum eſt anno ſexcenteſimo nonageſimo quinto. Hiſtoriam vitæ grauiter ſub idem tempus conſcripſit Angradus monachus ad Hiltbertum quartum abbatem Fontanellæ, hoc eſt, ad proximum Anſberti ſucceſſorẽ. Quæ apud D. Suriũ extat in natali eius, die nono Februarij. Corpus eius, cum corporibus Vuandregiſili & Vulfranni, ex Bononia, ſiue Bolonia, maritima vrbe, tranſlatum eſt Gandauum ad Blandinienſe cœnobium anno nongenteſimo quadrageſimo quarto, tertio nonas Septembris. Boloniam enim corpora trãſlata erant propter perſecutionem Nortmannicam.

Sanctus Arnoldus, è Græciæ partibus, arte lyricus, ob artis gratiam in regiam Caroli Magni aulam eſt ſuſceptus, habitauitque in Gencz Wilre, quod hodie ſancti Arnoldi villa dicitur. Ab imperatore ſyluam accepit, quàm adiacentibus villis diſtribuit. Cuius anniuerſarius dies ab incolis loci illius decimoquinto Calendas Auguſti, ſumma recolitur cum

veneratione, offeruntq; ei quatuordecim candelas, coram reliquijs in argentea capſa reconditis. Hæc ex hiſtoria ſancti Arnoldi. Locus eſt apud Falkenburgum inter Traiectum & Aquiſgranum, diœceſis Leodiēſis, vt colligo, ex charta dicti epiſcopatus, in qua Arnſwilre eſt comprehenſum. Quo tamen in honore ibi nunc habeatur, nondum reſciui.

Sanctus ARNVLPHVS, epiſcopus Sueſsionenſis, & confeſſor, patrem habuit Fulbertum in pago Brabantino, circa Scaldim, in villa * Tidinghem. Cumque militiæ cingulum & inſignia accepiſſet, multas Brabantinas atque Flandrenſes lites, ſua prudentia ſæpe diremit. Sed miles præpotens, ac nominatus, quem tota ſæculi gloria ſequebatur, pertæſus ſæcularis militiæ, migrauit ad ſancti Medardi eccleſiam, iuxta muros Sueſſonicæ ciuitatis; vbi præclara monachorum congregatio ſub Reinaldo refulgebat. Sed defuncto Reinaldo, Pontius quidam pſeudomonachus, ſecundum Simoniam à Philippo rege nomen & ſedem abbatis adipiſcitur. Qui cum omnia deſtrueret, nec corpora martyrum & confeſſorum ibi conſiſtentia reuereretur, electus eſt Arnulphus vt nolens extrudendo ſuccedat. Super quo intercedentibus primarijs loci, & inter eos epiſcopo Sueſsionum, maieſtatis Regiæ clementiam obtinuerunt. Similiter etiam nolens, Vrſioni pſeudoëpiſcopo Sueſsionis ſucceſsit, per canonicam electionem, & cogente eum Romani pontificis Apoſtolica auctoritate, renuente interim curiæ Francorum publica ſententia. Cumque ſedem alius occupaſſet, nō eccleſię iure, ſed palatij fauore, ſciens quod non ſedes epiſcopum, ſed epiſcopus ſedem faciat, reſedit in caſtello Vlciacenſi, eiuſdem diœceſis. Ad hunc Pontificatum promotus, pacis miniſter,

pro pacis redintegratione Apoſtolica authoritate in Flandriã redijt. Vbi quoque, cõſilio & authoritate Radbodi epiſcopi Tornacenſis, in Aldenburg/ qui locus oppidum eſt diœceſis Brugarum, ſancti Petri & omnium Apoſtolorũ Eccleſiam vſibus Abbatiæ aptandam ſuſcepit, tandemque in eodem monaſterio & finem vitæ accepit, decimo octauo Calendas Septembris, & ſepulturam anno Domini milleſimo octuageſimo ſeptimo. Multum claruit prophetiæ dono, & miraculis. Quæ tot fuerunt poſt mortem, quod ijs motus Lambertus epiſcopus cum aliquot abbatibus, corpus ſacrum ſeu reuera ſanctũ, iuxta morem Gallicanæ eccleſiæ de terra leuauerit, & repoſuerit, Calendis Maij, anno milleſimo centeſimo vigeſimo primo, præhabita tamen authoritate, tam Concilij Beluacenſis, quod miracula examinauerat, quam reuerendi domini Cononis, qui erat legatus Apoſtolicæ ſedis.

Arnulphus miles & martyr Ciſonienſis, in defenſione domini ac magiſtri ſui innocens laqueo peremptus fuit. de quo extat rhythmus, cuius paucos verſus ſubiungam.

Omnis plebs Ciſonij,
Martyris egregij
Gaudet de præſentia.
Nam ſi quis cum febribus
Huc venit, & precibus,
Sentit beneficia.
Concurrente populo,
Multa Dei famulo
Donantur beneficia.
Item:
Ibi nunc repoſitus
Iacet martyr inclytus

In

In altaris margine.
Ibi Giſla poſita eſt,
Et eius inclyta proles,
Alars nomine.
Horum trium meritis,
Et Eurardi militis,
Præſta pater omnium
Sic ad præſens viuere,
Horum vt in æthere
Conſequamur gaudium.

Natalem notatum vidi quinto Calendas Februarij. quem tamen puto à Ciſonienſibus nõ celebrari. ſed tertio Idus Iulij faciunt commemorationem ſanctorum ſuæ eccleſiæ. Eorumque eleuatio facta eſt pridie Idus Decembris. Verũ Arnulphi oſſa per iconomachos noſtri tẽporis multùm ſunt diſperſa.

Sanctus ATHALARIVS martyr, fuit vnus ex præcipuis quos ſanctus Bonifacius ſecum in Friſia habuit, & prædicationis, & martyrij, collegas. Vnde nomen eius & in litanijs Traiectenſis eccleſiæ exprimitur, & in collecta diei, quinto Iunij, *Deus qui multitudinem populorum deuota ſanctorum tuorum, Bonifacij, Eobani, atque Athalarij, & ſociorum eorum, instantia, ad agnitionem tui nominis vocare dignatus es, concede propitius, vt quorum ſolennia colimus, eorum apud te patrocinia ſentiamus.* Ab anonymo, qui iuſſu Fuldenſium, poſt ſanctum Vuilibaldum, Bonifacij hiſtoriam libris duobus conſcripſit, nominatur, vt arbitror, Adalherus. Scribit enim Bonifacio præter Eobanum epiſcopum, in prædicatione Euangelij, & in merito martyrij, adfuiſſe, presbyteros tres, & totidem diaconos; puta, Vintrugium, Vualterum, & Adalherum: Stircbaldum, Hamuntium, & Boſonem: item profeſsione monachos, Vuaccarũ, Gunderha-

derharum, Villcherũ & Adolphum. Porro corpus Athalarij in tumba portatili quieſcit Traiecti, in antiquo, vel potius in antiquato monaſterio ſancti Saluatoris. Hodie enim eſt Canonicorũ collegium, vix vllas habens monaſterij reliquias, præter nomẽ, & multas diuitias: quas peperit quidem monaſtica pietas: ſed pleriſque locis filia matrem ſuffocauit.

Auæ abbatiſſæ mentio eſt in ſancta Regina.

Sanctus AVDOMARVS, epiſcopus & confeſſor, natione Germanus, non longè à Conſtantia natus, in Luxouio Burgundiæ monaſterio, ſub abbate ſancto Euſtathio, magna vixit ſanctimonia. monachus cum patre factus & cum alijs nobilium filijs. Impulſu autem Francorum regis, & epiſcopi Nouiomenſis, datur Morinis epiſcopus: quos prius cõuerſos per Victoricum & Fuſcianum, ſed magna ex parte relapſos in veterem idololatriam, maximis laboribus ad veram reduxit pietatem. Obijt in villa Vuarantis ſuæ diœceſis, anno ſexcenteſimo nonageſimo quinto, à Reuerendiſsimo abbate Bertino, & choro monachorum, ſepultus in monaſterio Sithiu. Fuit autem Sithiu olim vicus celebris, & lutoſus portũs, ac in eo ſanctiſsimũ monaſterium. Hodie eſt percelebre oppidum ſancti Audomari in Arteſia, vbi corpus ſancti Audomari quieſcit, ex monaſterio tranſlatum in primariam eccleſiam, quæ Morinenſi detracta, anno quinquageſimo nono erecta eſt in cathedralem. Natalem habet, etiam ab Vſuardo notatum, die nona Septembris.

Sanctus AVTBERTVS epiſcopus Cameracenſis, & confeſſor, refulſit temporibus Dagoberti inclyti Francorum regis, ſacerdos Chriſti probatiſſimus, ſub quo & per quem Hannonia mirabiliter in Chriſtiana religione cœpit florere, & vigere.

Habuit

Habuit enim in ea diſcipulos, Landelinum, abbatē Criſpinij; Vincentium Madelgarium, Comitem; & coniugem eius ſanctiſsimam Vualdetrudem. Horum ſanctitati adiunxerunt ſe etiam multi Apoſtolici prædicatores ex Scotia & Gallia: & ex ipſa Græcia ſanctiſsimus Giſlenus. Per quas columnas felix Hannonia Chriſto Domino eſt incorporata, ac fidei Chriſtianæ initijs imbuta: Dolendum eſt tanti pōtificis vitam magna ex parte neſciri. Quod neſcio vtrum ſcriptorum ignauiæ debeat imputari, an iuſto Deo iudicio, qui ſtellas claudit quaſi ſub Iob. 9. ſignaculo, dum videlicet exigentibus peccatis malorum, vita abſconditur bonorum. Sepultus eſt Cameraci extra muros in ſancti Petri eccleſia, quæ ampliatis mœnibus nūc eſt intra muros, ſancti Autberti abbatia. Natalem habet Idibus Decembris.

Aya coniungitur marito ſuo, ſancto Hidulpho.

B.

SAnctus Babolenus, abbas & confeſſor, ſucceſsit in Stabuleto ſancto Remaclo, immediatè per reſignationem abbatiæ. Ibidem quieſcunt eius reliquiæ & altare habet in ſui honorem conſecratum, atque feſtum Duplex maius, ſexto Calendas Iulij. Eſt in patria, & diœceſi Leodienſi. Fuit etiam abbas Luxouienſis in Burgundia, & abbas atque fundator Foſſatenſis monaſterij. Libenter enim vir ſanctus ſe ex loco vno in alia tranſplantari permiſit, quò in monaſticæ vitæ diſciplina pluribus præeſſet, & prodeſſet.

Sanctus BAIDILO confeſſor, quieſcit Lutoſæ in Canonicorum collegiata eccleſia, quæ maiorum temporibus fuit abbatia Canonicorum regulariter viuentium. Vnde de eo ſic ſcriptum reperio in Chronico Cameracenſi: Eſt monaſterium quoque Cano-

Canonicorum in honore Apoſtolorum Petri & Pauli, in vico qui dicitur Lutoſa, quod conſtruxit beatus Amandus. & eſt diues abbatia. Vbi vir Dei venerabilis Baidilo requieſcit, qui corpus ſanctæ Mariæ Magdalenæ de Hieruſalem in Burgundiam in loco Vercelliaco, attuliſſe fertur. Scio Lutoſanos eum in Litanijs inuocare, ſed natalem quo die celebrent adhuc ignoro. Diſtat locus ab Atho in Hannonia duobus milliaribus: fuitque ciuitas: ſed conflagratione fere in pagum eſt redactus.

Sanctus BASINVS martyr, regia, vt ſcribitur, ſtirpe natus, tres ędificauit eccleſias iuxta decurſum Lyſæ: quarum vnam, Deiparæ videlicet, defendens contra gentilium vaſtationem, grauiter in campo Meldes veld vulneratus, martyr migrauit ad Chriſtum. Quieſcit cum filia ſancta Aldegunde Truncinij iuxta Gandauum, in abbatia Ordinis Præmonſtratenſis. vbi feſtum eius agitur decimoquarto Iunij.

Sanctus BAVO, ſiue Alloynus, cognomento Bauo, ſanctiſsimus & celeberrimus confeſſor, patrem habuit Agilulfum, Haſbaniæ Comitem, fratrem patruelem Carolomanni; cuius filius fuit Pipinus à Landa, quem primum vocant Brabantiæ Ducem. Primùm militauit ſub imperatore Mauricio, & ſub regibus Franciæ, ac Auſtraſiæ. Deinde contemptis opibus & honoribus, atque à beato Amando Tungrorum epiſcopo Chriſti gloriam plenius edoctus, ſoli Chriſto crucifixo militare ſtatuit. Et licet Mauricius, lege lata prohibuiſſet, ne quis ex ſæculari militia ad monaſticam vitam tranſiret, in propoſito tamen conſtanter perſtitit, ſuffultus fauore Clotarij & Dagoberti regum: animatus quoque à Gregorio magno, qui militum pium ſtudium aduerſus Mauricij

Lib. 2. regiſtri, epiſt. 61.

Mauricij edictum defendebat. Pecuniam & theſauros in pauperes diſtribuit: terras ac prædia, quæ in Brabantinorum agro, alibique plurima poſsidebat, in pios vſus contulit. Gandæ ad Scaldis & Legiæ confluentiam, eodem diuo Amando promotore, in honorem ſancti Petri monaſterium extruxit, egregieque dotauit, quod ab eo poſtea denominatum eſt. In eo monaſterio aliquot annis agens pœnitentiam, ſolique Deo inſeruiens, cum omni ſanctitate, vitam hanc temporalem cum æterna commutauit, Calendis Octobris, anno ſexcenteſimo trigeſimo primo. Cuius etiam imitatione Gertrudis & Begha, Pipini filiæ, ſeſe puriori vitæ addixerunt. multique principes, viri fœminæque, ipſius exemplum ſecuti, ſanctimoniæ laudem apud poſteros meruerunt. Quantus, quamque magni nominis fuerit, non ſolum miracula patefecerunt: quodque multæ eccleſiæ, inter quas Harlemenſis, ſub eius inuocatione & patrocinio ſint extructæ: ſed etiã quod viri celeberrimi eum religioſiſsimè viſitarint. Amandus magnus ille Flandrorum Apoſtolus, noluit abeſſe cum ex hac vita migraret. Domlinus religioſiſsimus presbyter, ex Turolto Angelico ducatu aduenit, vt ante mortem Bauoni ſacræ Euchariſtiæ viaticum traderet. Liuinus archiepiſcopus & martyr, in Flandriam veniens, triginta diebus ſuper Bauonis ſepulcrum Miſſarum ſolennia celebrauit: & cùm conuertendis infidelibus operam dabat, Floriberto abbati in Bauonis memoriam elegiacum carmen tranſmiſit. Sed & Eligius præſul, non modò Bauonis reliquias viſitauit, verum etiam eaſdem è terra honorificè eleuauit, Calendis Auguſti. Eodem die, ſed anno milleſimo decimo, cum per calumniam ſparſum fuiſſet Bauonis reliquias nunquam è Lau-

duno

duno clauato reportatas eſſe, aut ſaltem furto ſublatas eſſe, Erembo ldus abbas huius mendacij confutandi cauſa, omni populo præſente ſacros cineres & oſſa, in præſtantiorem thecam tranſpoſuit; atque paralytica Menſuuindis, puella Antuerpienſis, mox perfectam ſanitatem recepit. Quieſcit cum Liuino, Landoaldo, Macario, alijſque ſanctis, Gandaui; quę prima eſt & maxima Flandriæ ciuitas, in cathedrali ſanctorum Bauonis & Ioannis Baptiſtæ eccleſia: eſtque totius diœceſis patronus.

Verum non incongruè fecero, ſi paucis Gandenſis eccleſiæ progreſſum ſubiecero. Hanc cùm opibus præcipuè ſancti Bauonis fundauerat ſanctus Amandus, non monachos initio, ſed clericos ſimul viuentes inſtituit, quibus amotis, quod licentiùs viuerēt, monachos ſancti Benedicti collocauit, ſub abbate ſancto Florberto. Qui cum multum ſanctimonia & doctrina clarerent, multis bonis & priuilegijs dotati ſunt, etiam ab imperatoribus, Carolo magno, Ludouico pio, Othone ſecundo. Inter hos Hildebertus, octauus fuit abbas Gandenſis, qui contra fautores imperatoris Conſtantini Copronymi, non modo verbis, ſed etiam ſanguinis ac vitæ profuſione, confirmauit pium imaginum cultum. Rurſus, inter hos Einardus, Caroli magni Cancellarius doctiſsimus; qui fama monaſterij clariſsima inuitatus, habitum in eo religionis ſuſcipere non dubitauit, factuſq; eſt abbas decimus quintus: idem qui præclariſsimas reliquias Petri & Marcellini Romà Gandenſi ſuæ eccleſiæ procurauit. At poſt fœlicia Einardi tempora, Nortmanni barbara crudelitate Gandenſe monaſterium cum alijs concremarunt, totamque Flandriam vaſtarunt. Tunc monachi ſancti Bauonis, cū ſancti Bauonis corpore, & eccleſiæ

eccleſiæ munimentis,confugerunt ad ſanctum Audomarum,inde Laudunum,& aliò.Centum propemodum annos exularunt. ſemper tamen,quantum licebat, in communi viuebant ſub vnius capitis obedientia: & corpus ſancti Bauonis,ceu pretioſiſſimum theſaurum, ſemper ſecum ferebant,& eo in tantis miſerijs vtcunque ſe conſolabantur. Tandem circa annum nongenteſimum quadrageſimũ relato corpore, facta eſt cœnobij reſtauratio, per Arnulphum Comitẽ,& ſanctum Gerardum Bronienſem, virum eximium, qualem omnino illa tempora poſtulabant. Qui vigeſimus abbas cœnobio præfuit, annis plus minus quindecim. Etſi verò hoc monaſterium multis bonis exutum ſit, Nortmannorum direptione, monachorũ exilio, maris inundatione, principum quorundam iniuria ac violentia, alijsq; triſtiſsimis occaſionibus, Dei tamen fauore,& præſentium ſanctorum ſuffragijs,ac intercesſione, non penitus exhauſtum eſt. Nam ex eius prouentibus clerus Cathedralis eccleſię ſancti Bauonis Gandenſis in hodiernum diem honeſtè ſuſtẽtatur. Eſt enim monaſterium anno trigeſimo quinto per Paulum tertium procurante id Carolo quinto Gandauenſi, reductum ad Canonicorum ſtatum, quem primitus habuit. Qui paulo poſt, cum monaſterialis locus alijs vſibus deputabatur, tranſmigrarunt ad parochialem eccleſiam ſancti Ioannis, quæ nunc eſt cathedralis ſancti Bauonis.

Sancta BEGGHA matrona, patrem habuit Pipinum primum, Ducem Brabantiæ, & maiorem domus in Auſtraſia: germanam verò ſororem, beatiſsimam Gertrudem. Hæc Anſigiſo, ſiue Anchiſe, viro ſuo perempto, Romam adijt, dominam mundi, & Eccleſiæ caput. Vnde cum benedictione Adriani

Adriani papæ,& donatis reliquijs reuerſa,in honorem ſeptem eccleſiarum Romanarum, Andanæ ad Moſam, cœnobium ſeptem eccleſiarum fundauit, vbi fœminas ſub religione congregauit, & ſecundû ſanctorum canonum pręcepta clauſtris regularibus muniuit. Expetiuit etiam ex monaſterio germanæ ſuæ Gertrudis, Deo dilectæ virginis,perſonas probatas, quas clauſtro & vitæ puellarum præfecit. Obijt,ibidem velata,decimo ſexto Calendas Ianuarij, quo die feſtum eius celebratur Andanæ in loco quietis,qui eſt inter Namurcum & Huium.Sed quæ olim erant regulares, nunc nominantur dominæ Andanenſes, & Canonicæ ſæculares, vt compluribus alijs locis. Sunt qui ſcribant ab hæc Beggha Beghinas nomen ſuum habere, ſed id aut parum, aut potius nihil probabilitatis habet.

Sanctus BEREGISVS confeſſor, ex Conduſtro Auſtraſiæ,Hasbanij intra monaſterium ſancti Trudonis, parentum traditione ſub religionis habitu educatus eſt,& literis eruditus. Poſtmodum ſacerdos, in comitatu Pipini iunioris, charus omnibus erat, ſed ſolitariam deſiderans vitam, in Arduenna fundauit & conſtruxit monaſterium, quod Andainum vetuſtas nominauit, à contiguo fonte Andaina; vbi multos ſuo exemplo ad bene viuendum collegit. Eo Vulcandus epiſcopus tranſtulit corpus ſancti Huberti.Vnde poſteritas ſancti Huberti monaſterium appellat. Eſt diœceſes Leodienſis. Porro feſtum Beregiſi,ſexto Nonas Octobris celebratur, Andaini, vbi quiſcit loci fundator, & Sarchinij ad ſanctum Trudonem, vbi pietatis ac eruditionis fundamenta iecit.

Sancta BERLENDIS virgo, temporibus Dagoberti parentes habuit, Odelardum, & Nonam, ſancti

ſancti Amandi ſororem. A patre viduo exhæredata, patienter id tulit, & Morſellæ ſacri velaminis habitũ ſuſcepit. Ex eo pauperrimo monaſterio propter Hunnorum vaſtationem, cum licentia Merbeccam redijt patre mortuo, quem in eccleſiola ſancti Petri, quam ipſe ædificauerat, iuxta vxorem ſepeliuit, ipſaq; in eadem eccleſia permanſit, Domini ſeruitio mancipata: poſt mortem ſepulta iuxta tumulum parentum in vaſe exciſo ex quercu. Trigeſimo autem anno depoſitionis eleuata eſt per Autbertum epiſcopum Cameracenſem. Cum eadem quieſcunt eleuatæ Nona & Celſa virgines. Eſt autem Merbeca iuxta Ninouen Flandriæ ciuitatem: ſed in Brabãtia & diœceſi Mechlinienſi, vbi quieſcunt in collegiata eccleſia. Natalis tertio Februarij.

Sanctus Berlerius coniungitur ſancto Lamberto presbytero.

Sancti Bernardi abbatis Claræuallẽſis, obiter ingerenda eſt hic mentio, eo quod Belgium noſtrum ſingulariter exornarit, miraculis, prædicatione, & monaſterijs. Fõtanis intra Leodienſium fines, cæco claritatem præſtitit, cuius palpebræ clauſæ erant, & emortuæ. Cameraci celebrans Miſſarum ſolennia, ſurdo & muto, & auditum reſtituit, & loquelam. *Vitæ lib. 4. cap. 4.*

Cum autem in Brabantia, & alijs locis, ex præcepto Eugenij tertij, Crucem prædicaret contra Saracenos & Turcas, Brabantis religioſos aliquot petentibus ex Claravalle, quibus monaſterium conſtruerent, dedit duodecim monachos, cum abbate Laurentio, viro religioſo. Qui conſtructo oratorio & monaſterio, quieuerunt in Villario, anno milleſimo centeſimo quadrageſimo ſexto. Creuitque dicta abbatia multum in religione & poſſeſsionibus. Genuit etiam de ſe duas alias, Grande pratum in

Comitatu Namurcenſi,& S.Bernardi apud Antuerpiam. Sed & in Flandria cum prædicaret † multi nobiles, multi ſapientes, & literati viri, ſub ipſius magiſterio ſacram profeſsi ſunt ſeruitutem. In Claro Mariſco Ciſtertienſes inſtituit,quibus abbatem præfecit Hunfridum. Dunenſibus vero apud Furnas,abbatem primum dedit dominum Robertum Brugenſem †, virum tam celebris ſanctitatis, quod eum moriens ſucceſſorem ſuum in Claraualle habere voluerit. Obijt ſanctiſsimus & mellifluus Doctor decimo tertio Calendas Septembris, anno milleſimo centeſimo quinquageſimo tertio, abbas Claræuallenſis,pater vero amplius quam centum & ſexaginta monaſteriorum.

Vita lib.4. cap.3.

cui ſcribit epiſtolas 336, 337.

Sancta BERTHA prima abbatiſſa præfuit Blanciaci, quo loco piiſsimè vitam finiuit in pace, & multis virtutum ſignis refulſit. Natalem habet die quarta Iulij: Eſt autem abbatia ſanctæ Berthæ in Blanciaco, poſtmodum conuerſa in abbatiam monachorum Ordinis ſancti Benedicti. Qui etſi in Arteſia & Belgio noſtro habitent, ſubſunt tamen epiſcopo Bononienſi in Francia.

Sancta BERTILIA virgo,eleuata eſt in Mareolo iuxta Atrebatũ decimo octauo Calendas Octobris, iubente Gerardo ſecundo huius nominis epiſcopo Atrebatenſi, circa annum milleſimum nonageſimũ ſextum. De hac ſic ſcribitur libro ſecundo Chronici Cameracenſis ad Gerardum ſecundũ.Eſt etiam in vico Maraculo, aliàs Mareolo,monaſterium Canonicorum, vbi ſancta Bertilia quieſcit, quæ hoc ipſum ſuum prædium S. Mariæ tradidit. Depoſitionis dies eſt, tertia Ianuarij. Fuit & alia Bertilia, coniunx beati Vualberti, quorum mentio erit in narratione de ſancta Vualdetrude.

Sanctus

Sanctus BERTINVS abbas & confeſſor, patria Cōſtantienſis, cum Mommoleno & Bertrammo ex Luxouienſi cœnobio egreſſus eſt, ad Trinitatis fidē prædicandā. Qui tres à B. Audomaro ſuſcepti, officium legationis ſuæ labore continuæ prædicationis ſubibant. Ipſe Bertinus plenus dierum, obijt anno ſexcēteſimo nonageſimo octauo, ſepultus in Sithiu monaſterio, quod ipſe conſtruxerat, ſumptibus potiſsimū viri nobilis Adroaldi. Ipſum S. Bertini nunc dicitur, in oppido S. Audomari, in quo annis quinquaginta octo habitauit, cum multis religioſis. Natalis celebratur quinto Septembris. Claruit autem S. Bertini monaſterium multis ſanctis. quorū complures tamen non ſunt ſanctis aſſcripti, vt ſanctus Ioſcio: & Fulco Rhemenſis archiepiſcopus martyr pro defenſione eccleſiaſticæ libertatis. Ioannes ſane Iprenſis, quinquageſimus octauus abbas ad S. Bertinum, ſcribit eccleſiam Dei ſolemnizare viginti duos ſanctos monachos ſui monaſterij. Suntque ab hoc monaſterio deriuata quatuordecim alia. *In Prologo de abbatibus ad S. Bertinum.*

Sanctus BERTVINVS epiſcopus, cum alijs ex Anglia ad noſtrates venit, Chriſtum prædicaturus, circa annum ſexcenteſimum quinquageſimum. Quieſcit prope Namurcum, in patria tamē & diœceſi Leodienſi, in monaſterio canonicorum ſiue clericorum veteris inſtituti ſancti Auguſtini, quod Malonia dicitur: vbi diu Domino militauit, & fœliciter quieuit. Feſtum eius coincidit cum die ſancti Martini, ideoque Malonia Martinum transfert in diem ſequentem. Meminit eius Sigebertus anno ſexcenteſimo quinquageſimo primo. Multi ait de Anglia vel Scotia, in Gallijs peregrinantes, verbum Dei ſeminabant, multumque fructum Deo faciebant, ſcilicet, Etto, Bertuinus, Eloquius.

Sanctus BERTVLPHVS abbas, patria Alemannus, temporibus Sigeberti regis relictis parentibus gentilibus, venit Renticam, ſiue Rentiacum, qui locus eſt in Arteſia, Morinenſis, ſiue Bolonienſis diœceſis. vbi conſecutus eſt baptiſmatis ſacramentum, ſpiritus ſancti templum eſt factus, & clericatus ſignaculo eccleſiæ arctius coniunctus. Erant tunc temporis Renticæ Vuambertus, pius Comes & coniunx eius Homburga; qui eo loci ex proprijs facultatibus in argumentum religionis cœnobium conſtruxerant in honorem martyris Dionyſij, & tres eccleſias, quæ dedicatæ ſunt principi Apoſtolorum, beatiſsimo Martino, & ſancto Vedaſto. In horum famulitium libenter intrauit Bertulphus: ipſiq; eius ſagacitate & vitæ probitate cognita eum vniuerſæ domui præpoſuerunt. Memorabile verò eſt quod tam fidelis famulus benignitate in pauperes, opes ſibi à domino creditas, non ſolum in cœlo, ſed etiam domi foriſque multiplicauerit. Cum eodem Romam iuerunt ad limina Apoſtolorum. Denique Bertulphum, quem non vt famulum, ſed vt filium chariſsimum amplectebantur, Rentiaci prædij ſui vnâ cum eccleſijs in illo conſtructis donatione ſolenniter facta hæredem fecerunt: ipſumque vir Dei non ſibi, ſed Deo, & Dei pauperibus, ſuſcepit: & inibi cũ multis fratribus Deo ſeruiens, præſentem vitam conſummauit. Sancti autem ſepulcrum, ſicut miraculorum gloria, ſic & rerum creuit opulentia. Sed cum ſæuiſsimi piratæ maritima Galliæ loca gladio, igne & rapinis infeſtarent, Erkengarius Comes corpus ſanctum per Eccleſiaſtici ordinis conuentum de Rentica Bononiam tranſtulit, munitam tunc temporis ciuitatem, mari Morinorum propinquã. Succeſſu verò temporum

Brito

Brito quidam corpus ſancti furtim abſtulit, ſed intercepit Arnulphus Flandriæ Marchio, cuius ditioni etiam Bononia ceſſerat. Qui Harlebecam ſanctum Bertulphũ transferri iuſsit, tranſlaturus mox Blandinium, quod eſt Gandaui S. Petri monaſterium. Interim impetrarunt Harlebecenſes partẽ aliquam ſanctarum reliquiarum pro ſua eccleſia. Quæ ibidem honorificè conſeruatæ ſunt, vſque ad eccleſiæ conflagrationem. Tunc enim diuinitus de incendio ſunt extractæ, & reliquis ipſius membris in Blandinio reſtitutæ. Natalis eſt nonis Februarij, quo die hiſtoriam habet Surius, tomo primo.

Sanctus Bonifacivs, archiepiſcopus & martyr, natione Anglus, carnalem parentem deſerens, Vuolfhardi ac poſtea Vuigeberti, abbatum, diſciplinæ ſe ſubdidit. Trigeſimo vitæ anno Sacerdotij gradum ſuſcepit, & Traiectum commigrans, per annos tredecim Friſonum Francorumque gentem in fide catholica diligenter inſtruxit. Quibus virtutibus illuſtris, à Gregorio ſecũdo Pontifice Romano accerſitus, ab eo Pontifex conſecratur, ſecundo Calendas Decẽbris, & Bonifacium dici voluit, cum antea diceretur Vuinfridus: præſtitoque iuramento de fidei puritate conſeruanda, Moguntinæ ciuitatis primus epiſcopus deſignatus, ad illuminationem totius Germaniæ deſtinatur. Vnde Germanorum Apoſtolus dici meruit. Breui enim tempore Frãconiæ, Bauariæ, Thuringiæ ac Saxoniæ populos, Deo acquiſiuit: vbique vitia extirpans, virtutes inſerens, templa ac monaſteria plurima erigens, quibus miniſtros probatiſsimos perficiebat. Mortuo autem ſanctiſsimo Vuillibrordo, Moguntiæ ſucceſſorem ſuum conſtituit ſanctum Lullum: & Traiectenſem ad Rhenum archiepiſcopatum ſecundus ſuſcepit.

Qui poſtquam decem & ſex annis per Friſiam prædicaſſet, in Dockum/ oppido nunc Leouardienſis diœceſis, anno ſeptingenteſimo quinquageſimo quinto, die quinto Iunij, ab infidelibus eſt oppreſſus, & martyrio redemitus, cum ſuis, quos plures quàm quinquaginta in fidei prædicatione cooperatores habebat. E quibus vndecim tantum ſuis nominibus exprimũtur †, velut celebriores: Eobanus epiſcopus: tres presbyteri, Vuintrugius, Vualterus, Adalherus: tres diaconi, Stircbaldus, Hamuntius, & Boſo: quatuor monachi, Vuaccarus, Gunderberus, Vuilliherus & Adolphus. Traiectenſes tulerunt martyrum beatorum corpora, ac honorificè ſepulturæ tradiderunt: è quibus, Eobani, Athalarij, & aliquot aliorũ, in pheretris ad ſanctum Saluatorem ſunt eleuata. Sanctum tamen Bonifacium, victi precibus Lulli, Moguntiam remiſerunt; quem ille in Fuldenſi cœnobio, miraculis plurimis inſignem, tumulauit. Eſt autẽ Fulda monaſterium (cuius abbas primás eſt inter abbates Galliæ & Germaniæ) in Buchonia Germaniæ tractu ſitum, ad eiuſdem nominis fluuium, & intra eiuſdem nominis ciuitatem. Quod ſumptibus Carolomanni ac Pipini Bonifacius prius extruxerat. Habet etiam extra mœnia quatuor alia monaſteria, in quatuor angulis, ab abbatibus Fuldenſibus fundata.

† In hiſtoria per Fuldenſes, 5. Iunij apud Surium.

Sanctus Boſo diaconus, & fidei prædicator, in Dockum/ Friſiæ oppido, paſſus eſt quinto die Iunij, cum Bonifacio, vt modò dictum eſt.

Sanctus BRICTIVS martyr, de ſacro fonte leuatus eſt à ſancto Liuino, qui apud matrem eius, nobilem & religioſam matronam Craphaildem, hoſpitabatur. Cum qua etiam immaniter eſt trucidatus, eodem die quo beatiſsimus Liuinus, eo

quòd

quòd palam querebatur ſanctum epiſcopum immerito interfectum eſſe. Plura de his martyribus dicentur, cum ventum erit ad martyrem Liuinum. Brictij natalis non celebratur. In feſto tamen tranſlationis reliquiarũ eccleſiæ ſancti Bauonis, in Miſſæ ſacrificio commemorationem habet, per ſequentem Collectam. Propitiare, quæſumus Domine, nobis famulis tuis, per ſanctorum confeſſorum tuorum, Bauonis, Landoaldi, Macarij, atque Amantij: & beatorum martyrum tuorum, Liuini, Adriani, Brictij: & ſanctarum virginum, Barbaræ, Vincianæ, Landradæ, Pharaildis: & cæterorum, quorum reliquiæ in præſenti eccleſia requieſcunt, merita glorioſa, vt eorum pia interceßione ab omnibus ſemper muniamur aduerſis.

C.

SAncti Caliſti papæ reliquiæ, Ciſonium ad abbatialem eccleſiam ſancti Caliſti ſunt allatæ, per ſanctum Euerardum, loci fundatorem. Quod factum ſcribit Meierus anno octingenteſimo quinquageſimo quarto; ſed nunc Remis habentur ad ſanctam Mariam.

Sanctus CANDIDVS epiſcopus, claruiſſe ſcribitur Traiecti ad Moſam, poſt mortem S. Seruatij, cum Sedes vacauit annis centum & octo. Reliquiæ ibidem in altari aſſeruantur. Natalis autem eius, & Valentini, epiſcoporum, & tranſlatio ſancti Seruatij, concurrunt die ſeptima Iunij.

Sanctus CAROLVS, cognomento Magnus, quieſcit Aquiſgrani, in rotunda quam extruxit baſilica, quæ ciuitas eſt imperialis, diœceſis Leodienſis. Primus fuit diuina ordinatione in Occidente Romanorum Auguſtus. Saxones, Vaſcones, & alios paganos, conuertit, per ſacerdotum Dei prædicationes, per imperialis potentiæ gladium, & per vitæ

ſalutaris exempla. Fide ſtudioſiſsimè ampliata, ſtatu eccleſiæ religioſè ordinato, regno etiam ſuo dilatato, ac pacato, obijt anno octingenteſimo decimo quarto, die vigeſimo octauo Ianuarij, & à Paſchali papa in Sanctorum catalogum eſt inſcriptus, anno milleſimo centeſimo nonageſimo ſexto. Cuius inſcriptionis litera excuſa, paſsim extat Aquiſgrani.

Carolus inclytus Flandriæ Marchio, ſiue Comes, & patrem habuit martyrem, ſanctum Canutum, regem Danorum: & ipſe non minori gloria martyr occubuit. Cùm enim in maxima Galliarum fame, liberali eniteret munificentia, ac innumeris pauperibus quotidiana victus ſtipendia miniſtrabat, coëgit etiam præpotentem Stratenſium familiam, vt frumentum in horrea congeſtum, partim iuſto pretio venderet, partim gratis emetiretur. Vnde in eum exorta eſt fœdiſsima Stratenſium coniuratio, quæ poſtmodum lite inter Stratenſes & Tamargum equitem exorta, maiores vires accepit, Carolo de iuſtitiæ regula cedere nolente. Itaque dum Carolus Ipris conuentum nobilitatis indixit, ad ſanandam Stratenſium amentiam, illi magis conſpirarunt in religioſiſsimi principis necem. Eandemque paulo poſt ſacrilege perfecerunt. Anno enim milleſimo centeſimo vigeſimo ſexto, ſecunda die menſis Martij, Carolus Brugis exiſtens prima luce, (quod quotidie faciebat) quinque egenos nouis indumentis veſtiebat: deinde religione plenus, ad templũ ſancti Donatiani procedebat: admonituſque vt ſibi ab inimicis caueret, fortiter reſpõdit, Difficile eſt vbique cauere: Deo protegente ſecuri agemus. Quòd ſi pro iuſtitia ac veritate occumbere cõtingat, quid ea morte glorioſius? Statim autem pro iuſtitia occubuit. Ante altare enim Deiparæ Virginis precibus

incum-

incumbens, trucidatus eſt à Burchardo Stratenſi, & reliquis parricidis. Quos omnes ſupplicium & vltio diuina: illum autem gloria immortalis eſt conſecuta, & memoria conſecrata. Nam & ad exanime corpus ſtatim ſanitatem conſequebatur Rogerius adoleſcens, omnibus membris contractus. Ciues autem Brugenſes, non paſsi aliò euehi corpus, ſepelierunt illud in æde diui Chriſtophori. Vitam & mortem ſcripſerunt Vualterus monachus, ad Ioannem epiſcopū Morinorum, & Vualbertus Brugenſis: item ex eis, Meierus in Flandriæ annalibus. apud quem extant etiam ſequentes verſus:

Templa, Deum, viduas, reparando, colendo, cibando,
Martha, Maria, pius Samaritanus, eras.
Seruus, iuſtitia, templum, Martiſq; ſecunda,
Cæſor, cauſa, locus, lux tibi mortis erant.

Sancta Celſa, cum ſancta Berlende ponitur.

Sanctus Chilianus epiſcopus & cõfeſſor, quieſcit Albiniaci in territorio Atrebatenſi. Feſtum eius eſt Idibus Nouembris. Chronicon autē Cameracenſe & Atrebatenſe, eius meminit hunc in modum. In vico Albiniaco eſt monaſterium Canonicorū, ſancti videlicet Chiliani, qui Scotus fuiſſe traditur.

Sancta CHRISTIANA virgo, filia regis Anglorum Migramini, in Dicliuenno apud Flandros, ſanctiſsimam vitam exegit. Vnde ad vicinam ciuitatem, Tenremondam, tranſlata eſt; quæ olim fuit Brabantiæ, diœceſis Cameracenſis, ſed nnnc eſt Flandriæ, epiſcopatus Gandenſis. Feſtum eius eſt die ſeptimo Septembris.

Sanctus CHRYSOLIVS Armenus, epiſcopus, cum Quintino, Criſpino, Piato, & alijs, ab vrbe Roma Gallias cauſa prædicationis expetijt, tempore Dioclitiani. Ipſeque Chryſolius Tornaco, &

alijs Flandriæ locis, Chriſti nomē attulit. Ob quod etiam ſeptimo Idus Februarij martyrio coronatur, Cominij ad Liſā, vbi quieſcit in collegiata eccleſia.

Clotſendis, cum ſancta Rictrude ponitur.

Sanctorū Cornelij & Cypriani reliquiæ aliquæ, habentur Rothnaci in Tornacēſi territorio, in feretro deaurato. Quæ reliquiæ eo allatæ ſunt ex Inda, ſiue ſancti Cornelij monaſterio, quod eſt prope Aquiſgranum; quo loci celebrior eſt ſancti Cornelij memoria, & maior remanſit reliquiarum portio. Interim nonnullæ reliquiæ inde Rothnacum tranſlatæ ſunt, quando Rothnacenſe territorium dominum temporalem habebat abbatem Indenſem: ſed poſtea venditum eſt Guidoni Comiti Flandriæ. Natalis, decimo-quarto Septembris, ſed Romana eccleſia transfert in decimum ſextum.

Craphaildis hoſpita ſancti Liuini, & martyr, cum Liuino ponitur.

Sancta CVNERA quieſcit in oppido Rhenenſi, quod eſt territorij Traiectenſis. Ipſa de numero vndecim millium virginum, legitur ſuperſtes fuiſſe: ſed poſtmodum per reginam Rheni, eiuſque pediſſequam, ſtrangulata manutergio, quod in Rhenenſi eccleſia eſt conſeruatum. Eam multis miraculis glorioſam, Rhenenſes per Vuillibrordum transferri petiuerunt. Quod præmiſsis fide dignorum teſtimonijs cum gaudio perfecit, die duodecimo Iunij. Natalis verò eius notatur in Martyrologio Vltraiectenſi in die Simonis & Iudæ.

Sanctus Cyricus, Iulittæ filius, paruus fuit puer, ſed magnus martyr. Cuius corpus Hucbaldus Elnonenſis ſibi à Niuernenſi epiſcopo donatum, Elnonem attulit, ad ſancti Amandi oratorium, anno nongenteſimo trigeſimo. In ipſa autem allatione clinicus

clinicus monachus, cui paralyſis membra diſſolue-rat, reſtitutus eſt, fratresque conuocauit, vt obuiarent Hucbaldo, cum crucibus, & cereis, afferenti corpus ſancti Cyrici, ipſeque proceſsioni interfuit, cum magno cernentium ſtupore: Natalis eſt die decimo ſexto Iunij.

D.

DEntelinus in albis mortuus, matri ſuæ ſanctæ Vualdetrudi coniungitur.

Sanctus DODO, diſcipulus ſanctorum Landelini & Vrſmari Lobienſis, in villa Vuaſlero, monaſterio præfuit, quod ſanctus Landelinus condidit, ſed hodie non ſubſiſtit: vbi bonæ memoriæ, & vita innocens, depoſito onere fragilitatis, fœliciter in pace quieuit. Modo quieſcit in pago Hannoniæ, qui Fania dicitur. Obijt in die Simonis & Iudæ Apoſtolorum, ſed Lobium transfert enim in diem ſequentem, celebrans feſtum duplum minus. Eſt autem Fania ſylua haud procul à Malbodio, in epiſcopatu Cameracenſi.

Sanctus DOMITIANVS, epiſcopus fuit diœceſis Leodienſis, cum ſedes ex Tungris Traiectum erat tranſlata. Vnde in ſubſcriptionibus Aruernenſis ſynodi legitur, *Domitianus in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Tungrorum, quod eſt Traiectum, ſubſcripſi.* Sub Childeberto interfuit Concilio Aurelianenſi. In propria parochia multas conſecrauit eccleſias, & hoſpitalia in vrbibus fieri procurabat. Huij, quod eſt oppidum Leodienſe, poſt varia collata beneficia, ſepultus eſt in eccleſia beatæ Mariæ. Ad cuius tumulum tanta cõſecuta ſunt miracula, quod iubente Carolo Magno, corpus eius, adhuc fragrantiſsimũ, de terra leuauerit. Vuilligiſus præſul Colonienſis, decimo ſeptimo Calendas Iulij. Poſt hæc, anno mille-

millesimo centeſimo ſeptuageſimo ſecundo, Radulphus epiſcopus corpus tranſpoſuit in nouum feretrum, argento & auro decoratum, ſexto Idus Iunij, ſed tantum prima tranſlatio Huij celebratur: natalem habet die ſeptimo Maij.

Sanctus Domitianus confeſſor, diſcipulus ſancti Landelini, & eius in peregrinatione Romana comes & in verbi Dei prædicatione ſtrenuus adiutor, cum ſuo magiſtro felix requieſcit Criſpinij, in Hānonia, vbi natalis eius celebratur vigeſimo ſecundo Iunij.

Domlini mentio facta eſt in Bauone.

Sanctus DONATIANVS, ſeptimus archiepiſcopus Remenſis, & confeſſor, Brugis ſecunda Flandriæ ciuitate, quieſcit, patronus diœceſis, cuius feſtum incidit in decimum quartum Octobris diem. Tranſlationes recoluntur 30. Auguſti & ipſo diæ Epiphaniæ. Primò è Gallijs reliquię eius delatæ ſunt, anno octingenteſimo ſexageſimo tertio, ad Turholtum monaſterium, deinde cum magna celebritate ad Brugas portum, iuſſu Balduini Ferrei, Flandriæ Marchionis. Poſtea Brugis ſacra eius pignora tranſlata ſunt ex veteri ſcrinio in aliud, & ſubſcriptæ literæ ſunt inuētæ in priori ſcrinio cum corpore: *Ego Ebo, indignus Remorum archiepiſcopus, hunc theſaurum ſuper gemmas & aurum pretioſum, tibi, glorioſe Marchio Balduine, noſtrorum conſilio clericorum, tranſmitto. Donatianum ſcilicet, ſeptimum noſtræ ſedis epiſcopum, miræ ſanctitatis virum, pium exauditorem, & promptiſſimum apud Deum interceſſorem, tam ſæcularibus anguſtijs occupatis, quàm peccatorum ſceleribus detentis. Quod noſtris & anteceſſorum noſtrorum temporibus, ſatis euidenter comprobatum eſt. Eius, ſanctique Remigij, ac innumerabilium ſanctorum vitæ ſcripta, Vuandalorum vaſtatione ſcias eſſe deleta. Hunc atteſta-*

tione

tione diuina tuæ fidei committo, quatenus eum diuino ſeruitio, inquantum vales, honorifices, & ſecularibus dites. Vale dilectiſſime in Domino. Has ipſas Ebonis literas nonnulli & inſpexerunt, & attrectauerunt, in tertia tranſlatione quam fecit Petrus Curtius, primus Brugarum pręſul, anno milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto.

Sanctus DROGO, confeſſor inclytus, qui miro modo calculoſis & ruptis ſubuenit, quieſcit in pago *Sebourch*, ſpatio duarum horarum à Valencenis, in diœceſi Cameracenſi. Obijt anno milleſimo centeſimo octuageſimo ſexto, die decimo ſexto Aprilis. Sed feſtum celebratur feria tertia Pentecoſtes, & per Octauas. Singulis etiam hebdomadibus feria tertia, & ferme quotidie ad deuotionem peregrinantium, fit miſſæ ſacrificium de ſancto Drogone.

Sancta DYMPNA, virgo & martyr, filia fuit regis Hyberniæ gentilis, qui mortua vxore ſua ipſam voluit habere vxorem. Sed ipſa propter fidem, & caſtitatis amorem, clam fugit per Antuerpiam, in villam Ghele, vbi tandem inuenta, à proprio genitore decollata eſt, cum Gereberno presbytero, circa annum ſexcenteſimum. Feſtum eius celebrant Canonici Ghelenſes die decimo quinto Maij. Locus eſt diœceſis Buſcoducenſis, in Kempinia Brabātiæ: vbi obſeſsi à dæmonibus per eius merita liberantur. Qua etiam de cauſa pingitur tenens dæmonem alligatum. Vulgò Digna dicitur, vt vitetur durior pronunciatio. Hiſtoriam habet Surius, tomo tertio.

E.

SAnctus ECGBERTVS presbyter & confeſſor, etſi Belgium noſtrum nunquam intrauerit, præſenti tamen loco commemorandus eſt, propter maxima beneficia, quæ Friſijs & Hollandis præſtitit.

Deo

Beda lib. 5. hiſt. cap. 10 & 11. lib. 3 cap. 27. Deo igitur amabilis, & cum omni honorificentia nominandus, pater ac ſacerdos Ecgbertus, doctor ſuauiſsimus, & eorum quæ agenda docebat, executor deuotiſsimus, ſitiebat omnium hominum ſalutem, & præcipuè paganorum Friſonum & Saxonum, eo quod Angli ab eis propagati ſint. Electis proinde ſocijs ſtrenuiſsimis, & ad prædicandum verbum Dei idoneis, nauim ingreſſus eſt, quantúuis diuino oraculo prohibitus. Faciebat hoc zelus ille animarum, quo contra Dei diſpoſitionem ſuauiter obluctabatur. Verum ſuborta, dum in naui eſſent, ſæua tempeſtate, omnimodam intellexit Dei voluntatem vt ſe profectioni ſubtraheret, domique remaneret, ad corrigenda monaſteria Columbæ, quorum aratra in Paſchæ obſeruatione non rectè incedebant. At verò vnus de ſocijs, Vuigbertus, cõtemptu mundi, & doctrinæ ſcientia, inſignis, in Friſiam peruénit, & duobus annis continuis genti illi, ac regi Radbodo, verbum ſalutis prædicabat: ſed ſine fructu. Vt autem vidit vir Domini Ecgbertus ſe ob aliam eccleſiæ vtilitatem retineri, ne gentibus prædicaret, nec Vuicbertum quicquam profeciſſe, iterum tentauit ad opus verbi Dei mittere ſanctos & induſtrios, actione & eruditione præclaros. Miſit ergo inſtar duodecim Apoſtolorum, ex diuerſis monaſterijs duodecim Apoſtolicos viros, in fide conſtantes: quorum nomina ſunt, Vuillibrordus, Suuitbertus, Acca, Vuigbertus, Vuillibaldus, Vuiniboldus, Lebuinus, duo Euualdi, Vuerenfridus, Marcellinus, & Adalbertus. Qui Dominici gregis arietes, anno ſexcenteſimo nonageſimo Traiectum appulerunt, & conſtanter Chriſtum euangelizauerunt, atque Deo cooperante, multum animarum lucrum in Friſia, Hollandia, alijſque locis, fecerunt.

Et quoniam hi doctores ſancti propagati fuerãt de ſtirpe Friſonica & Saxonica, ideo conuenienter eis euangelium Chriſti prædicare potuerunt. Migrauit autem vir Domini ſanctus Ecgbertus, poſt multa virtutum bona, ad regna cœleſtia, anno ætatis nonageſimo; Domini, ſeptingenteſimo vigeſimo nono, ipſo die Paſchæ, octauo Kalendarum Maiarum. Sunt autem manifeſte vitiata per cuiuſdam imperitiã geſta ſancti Suuitberti in quibus hæc Ecgberto Eboracenſi archiepiſcopo attribuuntur. Siquidem is anno trigeſimo ſecundo vltra ſeptingenteſimum, factus eſt Eboraci epiſcopus, pro Vuilfrido quidem, ſed non illo, qui Friſijs per hiemem primus prædicauit: & anno demum trigeſimo quinto accepto pallio primus poſt Paulinum factus eſt archiepiſcopus Eboracenſis.

Ab vtroque verò Ecgberto diuerſus eſt Edbertus epiſcopus. Is enim anno ſexcenteſimo octuageſimo nono, quantum ex Beda ſupputare poſſum, Lindiſfarnenſis epiſcopus ordinatus eſt, in locum beatiſſimi Cuthberti, poſtquam vacantem ſedem vno anno adminiſtraſſet ſanctus Vuilfridus Eboracẽſis. Multa de eius eximia ſanctitate, & miraculorum gloria, ſcribit Beda, libro quarto hiſtoriæ Anglorum, & in libro vitæ Cuthberti. quæ inde petantur. Hoc tamen loci commemorandum eſt, quod ad ſancti viri ſepulcrum ſanatus ſit clericus ſanctiſsimi Vuillibrordi Clementis Friſonum epiſcopi, qui è tranſmarinis partibus ibidem hoſpes, per grauiſsimam infirmitatem deſperatus, detinebatur. Tranſijt ad Dominum pridie Nonas Maij. quo die an natalem habeat ignoro, id tamen ſuſpicor, quia in meritorum eius teſtimonium, nec corpus in ſepulchro locatum, à gratia ſanandi vacauit; nec etiam

indu-

indumenta, quæ ſanctiſsimum eius corpus, vel viuum, vel mortuum veſtiêrant.

Sanctus Elevtherivs, epiſcopus Tornacenſis & confeſſor, primum erat Tornaci eximius prædicator, deinde Chriſtiani, videntes eius eximiã ſanctitatem, Romam eum miſerunt, & cum auctoritate regredientem, epiſcopum cõſecrari fecerunt. qui omnibus patuit verus Chriſti antiſtes, & Chriſtianæ religionis defenſor. A paganis & hæreticis Arianis, multis preſſuris & afflictionibus eſt conquadratus, ſed in carcere ab Angelo viſitatus. Conſecratus verò epiſcopus anno quadringenteſimo octuageſimo quarto, paulo poſt cum Chriſtianis Tornaco eijcitur, tuncque Blandinij in ſuburbio reſedit, circiter annos octo; poſt quos annos in patrio loco Tornaci reſedit, annos triginta ſeptem: vbi ſic virtutibus, & miraculis, atque fidei prædicatione, claruit, vt de eo Tornacenſis eccleſia canat:

Miro modo ſunt conuerſi,
Per hunc ciues vniuerſi.

Quieuit Blandinij. vbi eum Heidilo epiſcopus eleuauit, anno octingenteſimo octuageſimo primo; ſed inde tranſlatus eſt ad Cathedralem eccleſiam Tornacenſem, quæ natalem eius celebrat decimo Calendas Martij: tranſlationem, octauo Calendas Septembris: eleuationem, ſeptimo Idus Iulij.

Sanctus Eligivs epiſcopus fuit Nouiomenſis eccleſiæ & Tornacenſis vnitarum, cuius corpus Nouiomi quieſcit; ſed & reliquiarum portio Brugis habetur, ad ſanctum Saluatorem. Hunc & Flandri, & Antuerpienſes, meritò vt Apoſtolum ſuum venerantur. Multum enim in Flandris, laborauit: iugi inſtantia Andouerpis pugnauit. Paſtoris cura ſolicitus luſtrabat vrbes & municipia, circumquaque ſibi

S. Audoenus lib. 2. cap. 3. & 8.

ſibi commiſſa. Sed Flandrenſes, atq; Andouerpenſes, Friſones quoque, & Sueui, & barbari quique circa maris littora degentes, quos velut in extremis remotos, nullus adhuc prædicationis vomer impreſſerat, primò eum hoſtili animo, & auerſa mente ſuſceperunt. Poſtmodum verò cum paulatim per gratiam his verbum Dei inſinuare cœpiſſet, pars maxima turcis ac barbari populi, relictis idolis, conuerſa eſt ad verum Deum Chriſtoque ſubiecta. Fama nõnulla, Chriſti clypeo protectus, cum Apoſtolica auctoritate deſtruit, idola quoque diuerſi generis, vbicunque inuenit, funditus ſubruit. Inter hæc autem frequenter laceſsitus ab ingrato & perfido populo, & pœne vſque ad contumeliam prouocatus, nullatenus à cœpta doctrina arcebatur, ſed magis ipſe lenis, patiens, humilis, & mitis, pro eis Dominum deprecabatur. Hæc & alia multa, de eo ſcribit S. Audoënus Dado, epiſcopus Rothomagenſis, eius æqualis, vitæque ſcriptor. Aldenburgi, Rodenburgi, Oſtburgi, Brugis, & alibi, ſacras inchoauit ædes. Feſta eius primaria ſunt, depoſitionis Calendis Decembris, & tranſlationis poſtridie natiuitatis Ioannis Baptiſtæ. *Vide Meierum anno 649.*

Sanctus ELOQVIVS cum Foillano, Vltano, Ettone, Bertuino, & alijs, ex Hybernia venit ad Gallias, fidei prædicandæ cauſa, (quod Sigebertus annotat anno ſexcenteſimo quinquageſimo primo) & poſt multarum animarum lucrum obijt Latiniaci, abbas poſt ſanctum Furſeum. Inde tranſlatus eſt ad Vualciodorum monaſterium Ordinis ſancti Benedicti, vbi depoſitionis eius dies eſt feſtum ſummum maius tertio Nonas Decembris. Similiter tranſlationis, octauo Idus Octobris. Situm eſt ad Moſam, apud Dionantum oppidum, patriæ Leo-

dienſis. De eo ſcriptum accepi ex Vualciodoro, fuiſſe Irlandum, ſacerdotem & monachum, indefeſſum in Saxonia verbi Dei concionatorem, infinitis miraculis celeberrimum. Qui in Laudunenſi epiſcopatu, in quodam pago, ſub dio, ducentis & amplius annis delituerit. Sed crebreſcentibus miraculis, repetita eius memoria, tandem fauore epiſcopi Laudunenſis, datus ſit Vualciodorenſibus patronus, ibidem ante ſexcentos annos depoſitus à beato Foramnano Vualciodorenſi abbate, & archiepiſcopo Scotorum.

Iecit autem fundamenta dicti monaſterij Comes Elbertus, in honorem diuæ Mariæ, anno nongenteſimo quadrageſimo quarto: & ſpatio trium annorum omnia venuſto opere conſummauit.

Sanctus Emebertus, aliàs Ablebertus, poſitus eſt in litera A.

Sanctus EOBANVS, qui etiam Euban dicitur, epiſcopus & martyr, collega fuit ſanctiſsimi Bonifacij archiepiſcopi, in Friſonum conuerſione, & die quinto Iunij in martyrij perceptione. Quieſcit in pheretro Traiecti, ad ſanctum Saluatorem, vbi inſcribitur chorepiſcopus. Sed Becanus in hiſtoria Hollandiæ coëpiſcopum vocat. Similiter legitur in Bedæ Martyrologio, & conſtanter apud Vſuardum, cuius ea de cauſa permulta exemplaria conſului. Imo & ſecundus liber hiſtoriæ Bonifacij, expreſsè epiſcopum nominat. Habet enim Bonifacium, cum ſuo ſocio Eobano, multa millia Friſonum intra breue tempus baptizaſſe: Eum autem, Eobanum, vt ſuæ ſenectuti aliquod pararet leuamentum, epiſcopum Traiecti inſtituiſſe.

Sanctus ENGELMVNDVS martyr, quieſcit in diœceſi Harlemenſi, in Velſen, inter Harlemum & Egmon-

Egmondam, apud **Heuerwÿck**, vbi feſtiuitas eius agitur, vigeſimo primo Iunij, & Dominica die poſt Bartholomæi, quando concurrit oratorij dedicatio. Hiſtoriam non vidi, ſed vulgare Hollandiæ Chronicon dicit eum martyrizatum eſſe à Radbodo barbaro Friſonum rege. *diuiſione 3. cap. 11.*

Sanctus ERKEMBODO epiſcopus Taruanenſis, in monaſticis & regularibus diſciplinis à primæua ætate ſub ſanctiſsimo Bertino militauit, vſque ad congruentem ætatem. Obijt epiſcopus Morinorũ, & abbas in Sithiu, anno ſeptingenteſimo trigeſimo quarto; ſepultus in baſilica ſanctæ Mariæ, quam ſanctus Audomarus pridem dedicauerat. vbi hodie degunt Canonici ſancti Audomari. Huius ſepulcrum in præfata videtur & contingitur cathedrali eccleſia. Corpus verò in ſummo altari requieſcit. Natalem habet duodecimo Aprilis.

Sancta ERMELENDIS virgo, præclaris parentibus nata, in villa Odenca, **ter Dunck**, apud Louaniolum, virginitatem ſuam duodennis Deo deuouit, atque ſacrauit. Quam cum in villa **Beuecum** duo fratres profanare vellent, qui in virginis concupiſcentiam exardeſcebant, Angelus eam recedere iuſsit in Meldricem vicinam inſulam, quæ in Brabantia Hugardiæ adiacet, vulgo **Meldaert** dicta. Ibidemque animam ſuam Deo reddidit, ſanctificatam caſtitate virginali, obedientia regulari, & mira abſtinentia: inſuper & eremitica vita. Poſt mortem verò quadraginta octo annis à cultu ſæculi latuit, donec miraculorum gloria eſt magnificata. Quibus permotus Dux Pipinus, pater beatæ Gertrudis, ſacrum corpus leuauit è tumulo: prædiorum quoque maxima multitudine locum ditauit, inſtituens illic ſanctarum virginum

monaſterium. Quibus diuinum ſacrificium peragebant presbyteri ex monaſterio ſancti Bauonis, quod in vicino monte ſitum erat, qui Teutonice dicitur **Calfmont**. Sed neutrum monaſteriũ modò ſubſiſtit. Sanctimonialiumq; bona tranſlata ſunt in Leodienſes Canonicos ad ſanctũ Bartholomæum. Natalem Meldarienſes celebrant, cum nouem Lectionibus, die vigeſimo nono Octobris. diem trãſlationis, vndecimo Calendas Maij, proceſsionem cum corpore, tertio feſto Pentecoſtes.

Sanctus ERMINVS, Lobijs epiſcopus & confeſſor, locum natiuitatis habuit Ercliacum, in pago Laudunenſi: vbi Lobienſe monaſterium in huius ſancti honorem Prioratum habet, non incelebrem. Ibi ortus eſt parentibus ex Francorum genere non infimis, ſicut conijci datur ex reditibus, prouenienbus ex eius patrimonio. Succeſsit ſancto Vrſmaro, vir omni bonitate repletus, atq; magiſtro moribus coæquandus. Cuius liber geſtorum extat. Quieſcit Binchij, ſecundus vrbis tutelaris patronus; vbi natalis eius propter ſanctum Marcum differtur, in vigeſimum ſextum Aprilis: Lobijs verò Marcus differtur, in diem ſequentem; & litania, in feriam ſextam ſubſequentem.

Sanctus ETTO, epiſcopus & confeſſor, collega ſancti Furſei, venit ex Hybernia, cum alijs multis, vt verbum Dei in Gallijs ſeminaret. Quieuit, poſtquam multum fructus Deo fecerat, Fiſciaci, circa Aueſnas Hannoniæ, in Prioratu dependente à Lætienſi abbatia; ſed ante aliquot annos tranſlatus eſt Lætias, vbi feſtũ agitur, decimo Iulij. Ad eius merita declaranda diuina pietas multa dignata eſt operari documenta virtutum; vnde ſancto viro tradita ſunt multa emolumenta bonorum.

Sanctus

Sanctus EVBERTVS quieſcit Inſulis, in collegiata eccleſia ſancti Petri. Cuius vita licet ſit Deo nota, & hominibus ignota, creditur tamen eſſe meriti præclari. Feſtum eius celebratur die prima Februarij, tam à clero quã à populo, parochiæ eiuſdem. Habent enim eum tanquam patronum ſuum. Eſt in eodem templo capſa ipſius, quæ cum capſa ſanctæ Mariæ circumfertur in proceſsione, ipſo die Purificationis Mariæ: relinquitur autem in altari maiori per Octauam. Officium quod habet in eccleſia ſancti Petri, nihil proprium continet, ſed eſt commune, de Confeſſore Pontifice. Imo nec Seclinij quicquam proprij habet, vbi etiam feſtum celebratur. Fama eſt olim ipſius S. Euberti corpus depoſitum fuiſſe Seclinij, ſed ob bella tranſlatum eſſe Inſulas. In cuius rei ſignum, non procul à Seclinio, in via quæ ducit Atrebatum, in prato locus eſt quadratus, foſsis circundatus, in quo viſitur arbor magnæ altitudinis, quæ vulgo arbor ſancti Euberti vocatur. Corpus eius, cum alijs viginti quatuor Sanctorum corporibus, interfuiſſe dedicationi eccleſiæ Haſnonienſis ſcribit Meierus, anno ſeptuageſimo vltra milleſimum.

Hiſtoriam intercidiſſe opinor, in Nortmannorũ deuaſtatione: ob quam etiam corpus eius auectum fuiſſe Boloniam, aut in Sithiu, alicubi legiſſe me memini. Sunt autem Inſulæ, Gallicè *Lille*, Teutonice **Ryſſel**/ diœceſis Tornacenſis.

Sanctus EVCHERIVS ex Gemetico monaſterio aſſumptus in Epiſcopum Aurelianenſem, Carolum Martellum liberè reprehendit de conuerſis in ſtipendium militare eccleſiæ decimis; eundem etiam valida manu, quam in Saracenos ducebat, Aureliam intrare volentem, metu ne quid ciuibus

ſuis iniuriæ ex militari licentia obueniret, vrbe excluſit. Vnde cum omnibus propinquis, Coloniam exulatum mittitur. Vbi cum vitæ commendatione fauorem clericorum conſequeretur, metuit Martellus querelas apud Romanum Pontificem, ideoque relegauit eum in Hasbaniam: quo loci Roberto Duci tradidit cuſtodiendum. qui perſpecta eius ſingulari innocentia, & morum excellenti probitate, omni eum officio & honore colendum duxit. Sed vir ſanctus nihil aliud petijt, quàm in cœnobio ſancti Trudonis Deo vacare. Vnde ad cœleſtem patriam migrauit, anno Domini ſeptingenteſimo vigeſimo ſeptimo; exilij ſui, ſexto, multa ſanctitate & miraculis glorioſus. Feſtum eius apud Trudonenſes celebratur, die vigeſimo Februarij. Hiſtoriam habent Laurentius Surius dicto die, & Gerardus Moringus.

Sanctus EVERARDVS, ſiue Eurardus, confeſſor, quieſcit in Ciſonio ſancti Calliſti monaſterio, quod eſt Canonicorum Ordinis ſancti Auguſtini, inter Inſulas & Tornacum. Fuit Dux Foroiulienſis, ſed vitæ ſanctitate inſignis, qui dicto Ciſonienſi cœnobio initium dedit. Quod Meierus notat anno octingenteſimo trigeſimo octauo. Feſtum depoſitionis eſt decimo ſexto Decembris: tranſlationis, die decimo eiuſdem menſis.

Sanctus EVERGISLVS, epiſcopus Colonienſis & martyr, primum fuit archidiaconus, deinde ſucceſſor ſancti Seuerini:

Hic Tungris natus, martyr fuit, & tumulatus.

Locus, vbi latrones eum occiderunt, nominatur die grouwelſteegh. Habet feſtum duplex in eccleſia Tungrenſi, nono Calendas Nouembris. Sed inde eſt die vigeſimo octauo Martij, per Brunonem epiſco-

epiſcopum, fratrem Ottonis imperatoris, tranſlatus Coloniam ad ſanctam Cæciliam. Recenſetur etiam inter epiſcopos Tungrenſis diœceſis, eo quod Tungris, fidei calore inflammatus intrepide prædicauerit contra fœtorem idololatriæ. Eſt autem Tungrorum oppidum in territorio Leodienſi, ſub dominio epiſcopi.

Sanctus EVERMARVS martyr, iuxta Ruthem/ pagum Hasbaniæ, à quodam Haccone tyranno, fuit cum ſocijs ſuis, quos ſeptem habebat, occiſus, tempore Pipini, filij Begghæ: venit, vt habet vita eius, ex Friſia. Feſtiuitas autem Calendis Maij agitur, Rutthis apud Tungros, & Tungris, quo ſingulis annis corpus eius adfertur. Oſſa eleuauit circa annum nongenteſimum ſexageſimum octauum, Heraclius epiſcopus Leodienſis: quam eleuationem tot ſubſecuta ſunt miracula, quod deſcripta ingens volumen effecerint.

Sancti Eugenij Toletani, epiſcopi & martyris, oſſa, ſiue ſacrum corpus, obtinuit ſanctus Gerardus abbas, Pariſijs à monachis ſancti Dionyſij; & repoſuit Bronij, in monaſterio à ſe cōſtructo, quod eſt diœceſis & ditionis Namurcenſis. Qua autem diligentia Eugenij hiſtoriam ſanctus Gerardus approbari curauerit, quodque de portione tantum corporis, hæc tranſlatio ſit intelligenda, notaui ad Vſuardum, die decimo quinto Nouembris. Natalis eſt die iam dicto: tranſlatio ad Bronium die decimo octauo Auguſti.

Sancta EVSEBIA virgo, filia ſanctæ Rictrudis Martianenſis abbatiſſæ, & diſcipula ſancti Amandi, in Hamatica poſt ſanctam Gertrudem ſuam proauiam abbatiſſa præfuit: nunc autem virorum eſt prioratus, ſuper Scarpam, inter Duacum & Valen-

cenas, quem dependere puto à vicina abbatia Marcenenſi, quæ eſt diœceſis Atrebatenſis, in Flandria: vbi Euſebia modo quieſcit in tumba. Dies depoſitionis eius eſt decimo ſeptimo Calendas Aprilis: tranſlationis & eleuationis, quinto Calendas Nouembris, & decimo quarto Calendas Decembris.

Sancti Ewaldi duo, presbyteri, nigar & albus, recenſentur inter duodecim illos Apoſtolicos viros, qui ex Anglia miſsi fuerunt ad Friſiam primi prædicatores: quorum primarius fuit Vuillibrordus presbyter, poſtmodum Romæ conſecratus Friſonum archiepiſcopus. Scribitur vero in Suuitberti hiſtoria, & alibi, quod Nabiam introeuntes, Chriſtum prædicando confeſsi ſunt, quodque abinde aſcendentes ad antiquam Saxoniam, quinto Nonas Octobris glorioſo martyrio ſint coronati; inde Coloniam tranſlati. Quod & Beda habet, libro quinto hiſtoriæ, capite vndecimo. Quæ autem fuerit Nabia, & an ad Belgium noſtrum pertinuerit, video à doctis ignorari. Sed antiquos Saxones plærique Vueſtphalos intelligunt.

Sanctus Exuperius martyr, vexillifer fuit legionis Thebæorum, qui Agauni in Gallijs paſsi ſunt. Eius corpus, tempore Ottonis primi, tranſlatum eſt Gemblacum, procurante id ſancto Guiberto, fundatore Gemblacenſis cœnobij, quod conſtruxit in honorem ſancti Petri Apoſtoli, & beati Exuperij martyris. Natalis vigeſimo ſecundo Septembris: Dies tranſlationis, octauo Iulij.

F.

SAnctus Flerich presbyter & confeſſor, quieſcit inter Gandauum & Aluſtum, in Vlierzeele, vbi paſtor fuit, & ſingulari pietate, nihil in craſtinum ſolicitus, omnia ſua pauperibus diſtribuebat. Ad memo-

memoriam eius frequens eſt viſitantium concurſus. Qui etiam donaria ſua ad altare ſancti confeſſoris ſuſpendunt. Natalem diem, & reliquum hiſtoriæ eius nondum reſciui.

Sanctus FLORIBERTVS epiſcopus Leodienſis & confeſſor, poſt patrem ſuum ſanctiſsimum Hubertum annis nouendecim præfuit Leodienſi eccleſiæ, vſque ad annum ſeptingenteſimum quinquageſimum quartum, ſepultus in æde diui Lamberti, vbi ſignis coruſcans, non ita multis euolutis diebus, humo eleuatum eſt corpus, & in ſarcophago impoſitum, cum reliquijs ſanctorum martyrum Petri & Andoleti, & iuxta ſancti Lamberti corpus collocatum. Natalis eius eſt in die Marci.

Sanctus FLORIBERTVS abbas, & cõfeſſor, vir fuit Apoſtolicus, & raræ pietatis, diſcipulus ſancti Amandi. quo auctore curam & adminiſtrationem geſsit duorum monaſteriorum, Gandenſis videlicet & Blandinienſis, quæ ſanctus Amandus in honorem ſancti Petri extruxerat, à quo Romæ peculiariter erat admonitus, vt prædicandi Euangelij cauſa in Galliam rediret. Gandenſe tamen monaſterium paulatim amiſit appellationem diui Petri, & ſancti Bauonis dici cœpit. Moleſtum enim erat duo vicina loca eodem modo nuncupare. At verò, quàm fœlicia fuerunt illa tempora, quando Floribertus ſine vlla offenſione, duobus locis Abbas præfici potuit: neque ex iis quicquam ſuum quærere cogitauerit, ſed tantũ quod in ſubditorum vtilitatem cedebat? Quieſcit Gandaui, in ſancti Petri monaſterio, quod vetuſtiores à monte, in quo ſitum eſt, Blandinium dicunt. Natalis incidit in Calendas Nouembris: eleuatio in decimum nonum diem Aprilis. Eleuatus eſt autem anno nongenteſimo ſeptuageſimoquinto

per Albertum Remorum epiſcopum: & iterũ tranſlatus eſt à Balduino epiſcopo Nouiomenſi anno milleſimo quadrageſimo nono, præſente Balduino Marchione Flandriæ.

Sanctus FOILLANVS Hybernus, epiſcopus & martyr, fratres habuit Furſeum & Vltanum, cum quibus in magna eminuit ſanctitate. De ea tribus his fratribus teſtimonium ferunt, Beda libro tertio hiſtoriæ Anglorum, capite decimo nono, & libellus vitę ſancti Furſei, cuius ibidem Beda pręclare & prolixe meminit. Primum Furſeus multis annis in Scotia, patria inſula, verbum Dei annunciauit. Inde, omnibus relictis, per Britones in prouinciam deuenit Anglorum, vbi nobile conſtruxit monaſterium: & prædicatione verbi Dei multos incredulos ad Chriſtum conuertit: & credentes in fide & amore Chriſti confirmauit. Quibus ritè geſtis monaſterium, & animarum curam, fratri ſuo Foïllano reliquit. Et ipſe ad eremiticam vitam ſeceſsit. Sed aliquanto poſt, propter opus euangelij in Galliam cõmigrauit; in qua Latiniacum monaſterium conſtruxit; & etiam modo Peronæ requieſcit: vbi quarto ab obitu anno, corpus eius immaculatum, & ſine vlla putredine, ſubuectum eſt à reuerendiſſimis epiſcopis, Eligio Nouiomenſi; & Autberto Cameracenſi. Huius exemplo prouocatus Foïllanus Romam iuit, petiturus à Martino Pontifice epiſcopalem benedictionem ad infidelium conuerſionem: qua accepta ad Gallias venit, fidei propagãdæ cauſa, & à beatiſsima Gertrude, cum magna reuerentia eſt ſuſceptus, cuius etiam dono Foſſenſe monaſterium fundauit. Martyrio occubuit, cum tribus diſcipulis, pridie Calendas Nouembris, in ſylua Carbonaria, loco Ampolinis: quod etiam diuinis

indi-

indicijs reuelatum eſt ſancto Vltano, in Foſsis, & ſanctæ Gertrudi, Niuellæ. Eſt autem in loco martyrij conſtructa abbatia ſancti Foïllani Ordinis Præmonſtratenſis, quæ adiacet muris Rhodienſis oppidi, in Hannonia. Quieſcit Foſsis, quod eſt oppidum territorij Leodienſis. Monaſterium inuocat etiam collegas martyrij, dicendo in litanijs, Sancte Foïllane, cum ſocijs tuis, ora pro nobis. Natalis Foïllani eſt vltimo die Octobris: dies inuentionis, decimo ſexto Ianuarij: eleuationis, 3. Septembris.

Sanctus FOLQVINVS Morinorum epiſcopus, verbi Dei indefeſſus prædicator, per quadraginta annos ſumma diligentia obijt oppida, caſtella, & vicos ſuæ diœceſis. Corpora ſanctorum, Audomari & Bertini, tranſtulit, & recondidit. Tranſijt anno octingenteſimo quinquageſimo quinto, decimo nono Calendas Ianuarij, in Heccleſbeke tumulatus in ſancti Bertini monaſterio, ad ſanctum Audomarum; vbi oſſa eius eleuata ſunt. Idibus Nouembris, anno nongenteſimo vigeſimo octauo. Vitam ſcripſit Folquinus abbas Lobienſis, ſancti Bertini monachus ab ineunte ætate.

Sanctus FREDEGANDVS confeſſor de illis eſt beatis prædicatoribus, qui ex Hybernia venerunt, cum ſancto Foïllano, & alijs, in Galliam. Locus quietis eſt Monaſterium ſuper Sambriam, à beato Amando, in honorem ſancti Petri conſtructū haud longè à Namurco; vbi antiquitus fuiſſe Sanctimoniales, ipſum nomen indicat. Sed nunc vocantur Dominæ, & Canonicæ in *Mouſtier*, ſeu potius, in Monſtier. Hæ noſtra ætate, in bellis contra Francum, Fredegandi ſacra pignora in ſylua abſconderunt, & perdiderunt. Feſtum eſt decimo ſeptimo Iulij. Eſt etiam celebris ſancti Fredegandi memoria

in Doorne apud Antuerpiam. Ibi enim antea quie-uit corpus ſancti Fredegandi, cum is locus ciuitas eſſet: ferturque Dorna muris cincta fuiſſe cum iis adhuc Antuerpia careret. Qua autem de cauſa inde tranſlatum fuerit ſanctum corpus, pulchrè explicatur in Gummari tranſlatione, hiſce verbis: Nortmanni per fluuium qui dicitur * Schindam, ad villam Turninum deuenerunt: vbi erat monaſterium ſancti Fredegandi confeſſoris. Sed Deus propter iniquitatem habitantium, exoſus locum, reliquias ipſius iuſsit altè tranſportari, vt nullum eſſet obſtaculum contra deſolationem. Quibus ſublatis, velut muro & turribus ciuitatis deſtructis, irruit gens inimica, & incendio perdidit cuncta ædificia: ipſumque monaſterium conſumpſit: homines partim trucidauit, partim captiuos abduxit.

Fredegeri martyris mentio fit, cum de ſancto Gummaro agitur.

Sanctus FREDERICVS epiſcopus Traiectenſis & martyr, multum laborauit in Vualachria contra illicita connubia, & in Friſia contra Arianam perfidiam. Ludouicum Imperatorem voluit condignam agere pœnitentiam de eo quod Iudith Ducis Bauariæ filiam, ſuę maieſtatis carnalem conſanguineam, contra decreta Canonum & Pontificum, haberet vxorem, ſine licentia ſummi Pontificis, & aliorum præſulum iudicio. Cumque excommunicationis gladiũ minaretur, Iudith eum precibus & promiſsis fruſtra flectere tentauit. Quare duos ſubornauit, qui ſanctiſsimum Friſonicæ gentis epiſcopum, poſt Miſſæ celebrationem, pro veritate occiderũt: quod factum eſt anno octingenteſimo trigeſimo octauo. Quieſcit ad ſanctum Saluatorem, Vltraiecti, in crypta habens monumentum. Cuius paſsio cele-

brātur

bratur die decimo octauo Iulij.

Fulco epiſcopus & martyr, cum ſancto Bertino ponitur.

G.

SAnctus GAVGERICVS, Sinte Gueric, epiſcopus Cameracenſis & confeſſor, Euoſio Galliarū oppido oriundus, quod nūc Iuodium dicitur, & Ducatui Luxēburgenſi annumeratur, rexit eccleſiam Cameracenſem circiter annis triginta nouem miraculis coruſcans, fide integer, prædicatione & verbis pluens, operibus indefeſſus. Quieuit anno quingenteſimo nonageſimo quarto, tertio Idus Auguſti. quo die natalis eius etiam ab Vſuardo, annotatur. Sepultus eſt apud Cameracum in baſilica, quæ ab ipſo in montis vertice ad honorem Medardi erat extructa; ſed ibi Carolus quintus Imperator extruxit caſtrum, ſiue cittadellam, vt loquuntur. Vnde Canonici ſancti Gaugerici, cum cogerentur templum ſuum deſerere, receperunt ſe in parochialem eccleſiam ſancti Vedaſti; vbi in magnifico choro, quem extruxerunt, corpus ſancti Gaugerici repoſuerunt. Atque ita eccleſia ſancti Vedaſti, dicitur etiam eccleſia ſancti Gaugerici.

Sanctus GERARDVS abbas miræ ſanctitatis, quieſcit in diœceſi & comitatu Namurcenſi in pago Bronio, qui notiori nomenclatura ad ſanctum Gerardum dicitur; vbi inſignem fundauit abbatiam, in honorem ſancti Petri. Obijt Bronij, anno nongenteſimo quinquageſimo octauo, vt marmoreo eius ſepulcro inſcriptū eſt. Subleuatus in feretrum anno milleſimo centeſimo trigeſimo primo. Fuit autem abbas, partim prouiſior, ſiue viſitatur, partim reformator, & fundator, octodecim abbatiarū. Nortmānica enim perſecutione, multa monaſteria

vaſtata & exuſta, miſerè erant deſolata. Inter quæ Gandenſe, cui tredecim annis ſuam operam impendit, vt antea dictum eſt. Feſtiuitas eius eſt tertio die Octobris.

Gerebernus martyr, cũ ſancta Dympna ponitur.

Gerlacus, ex milite ſanctiſsimus eremita, quieſcit ſeſquimilliario à Traiecto in Ruremundenſi diœceſi, in monaſterio virginum Præmonſtratenſium quod ſancti Gerlaci dicitur, & in pago eiuſdem nominis. Vbi multis miraculis ad noſtra vſque tempora claret. Commemoratio eius fit in vigilia Epiphaniæ Domini, ſed quia non eſt canonizatus, Miſſæ ſacrificium eſt de æterna ſapientia: & dum Litanię canuntur, quando ad eum venitur, ſubmiſſa voce dicitur, Sancte Gerlace, ora pro nobis.

Sancta GERTRVDIS virgo, longè celeberrima per totum Belgium, & etiam in exteris regionibus, nata eſt in Landis, celebri quondam Brabantiæ oppido, ſed nunc tam exiguo, quod parochialis ſanctæ Gertrudis eccleſia ſit extra muros. Filia fuit Pipini, primi Ducis Brabantiæ, qui etiã erat maior domus in Auſtraſiæ regno. Domina fuiſſe aſſeritur Bergis ſupra Zomam, Bergis ſanctæ Gertrudis, Niuellæ, & Vorſti, ſiue Foreſti in Kempinia. Patre mortuo, cũ matre Iduberga Niuellæ propriam domum commutauit in monaſterium, exhortatione S. Amandi epiſcopi, qui & locum conſecrauit, & matrem eum filia velauit. Foillanum, Vltanum; & alios, ex Hybernia verbi Dei prædicatores, in ſummo honore & familiaritate habuit, fidei propagandæ ſtudioſiſſima. Quantam habuerit pauperum & peregrinorum curam, teſtantur adhuc aliquot loca, Niuellæ, Foſsis, & alibi. Obijt poſt multa virtutum & pietatis exercitia, prima Niuellenſis abbatiſſa, in die

Patritij

Patritij Hybernorum Apoſtoli, anno 664. Multas paſsim habet eccleſias in ſui honorem, conſecratas. Louanium, quæ prima eſt Ducatus Brabantiæ, & totius Belgij, ciuitas, eam vt primā Brabantiæ plantā, feſto die honorat, ex cōſtitutione Honori tertij. Ipſam etiam Vſuardus ſuo Martyrologio inſeruït, ætate Caroli magni. Scribit enim die decimo ſeptimo Martij. Monaſterio Niuigella, ſanctæ Gertrudis virginis. Eſt autem Niuigella antiquioribus dicta, hodie Niuella, oppidum in Gallica Brabantia, diœceſis Namurcenſis, ſub dominio abbatiſſæ Niuellenſis; vbi Gertrudis regularibus prǽfuit virginibus. Sed modo eſt Capitulum vtriuſque ſexus, in quo Canonicæ, eæque nobiles, & ſæculares, digniorem obtinent locum. Natalis Gertrudis ab eis recolitur decimo ſeptimo Martij: tranſlatio, decimo Februarij: conſecratio & velatio, ſecundo Decembris.

Sancta GERTRVDIS vidua, prima præfuit Hamaticenſi monaſterio. quæ Chriſti famula tranquillam dormitionem accepit anno ſexcenteſimo quinquageſimo quinto; eique ſucceſsit, vt lilium, virgo prudentiſsima ſancta Euſebia, filia ſanctæ Rictrudis. Inde tranſlata quieſcit Marcenis, in ſanctæ Rictrudis monaſterio, diœceſis Atrebatēſis in Flandria. Dicta monaſteria ad Scarpam ſita ſunt, haud procul à Duaco. Natalis incidit, in diem Nicolai, eſtque duplex maius, ſed transfertur. Eleuatio facta eſt die vigeſimo ſeptimo Octobris.

Sanctus GERVLPHVS martyr, Merendræ in Flandria claris & Chriſtianis parentibus ortus, ab infantia pietatis amantiſsimus fuit. Monaſteria, & Deo dicatas eccleſias religioſè frequentauit; clericos & ſacerdotes magno ſtudio coluit; & in ſumma, hoc maximè illi curæ fuit, vt vitam ſuam quam optimè

optimè ad normam diuinæ legis inſtitueret. Quum verò nondum eſſet ſacramento confirmationis inſignitus, nec ſe proinde abſolutũ adhuc, & aduerſus omnia æternæ ſalutis impedimenta ſatis ornatum Chriſti militem eſſe, piè prudenterque exiſtimaret, viro quodam comitatus, qui ſuſceptoris circa ſe officio fungeretur, ex ſolo natali Gandauum ad Blandinienſe monaſterium ſe contulit, vt ſacro chriſmatè ab epiſcopo, qui tum eo forte aduenerat, liniretur. Cumque præcepto ſacramento, repletus iam pinguedine gratiæ ſpiritalis domum rediret, haud procul à monaſterio Truncinienſi (ad quod iam iam orationis cauſa nonnihil deflexerant) à ſuſceptore ſuo, qui tantam eius pietatem, incredibili exagitatus inuidia, ferre non poterat, repente confoſſus proſternitur, & pro mortuo ab immani parricida relinquitur. Accidit autem, vt priuſquam animam exhalaret à parentibus, hæc omnia confeſtim à Deo miraculosè edoctis, diligenter quæſitus, ſpirans adhuc inueniretur. Quibus cum breuiter à quo tantam accepiſſet iniuriam expoſuiſſet, ad extremum ab iis petiuit, vt ſe in vicino Truncinienſi cœnobio ſepelirent, eccleſiamque certa hæriditatis ſuæ parte donarent. Atque ita demum ſalutari viatico Dominici Corporis in tẽpore adhuc munitus, ad cœlum migrauit, vndecimo Calendas Octobris. At pater eius votis, ac pietati filij ſui, haud quaquam reſpondens, nec prædia illa eccleſiæ Truncinienſi dedit quę Gerulphus petiuerat, nec corpus eius illo in loco, ſed Merendræ in baſilica ſanctæ Radegundis, ſepultum curauit. Quo in loco, multis clarus miraculis, manſit ad annum vſque nongenteſimum decimum quintum. Tum enim cœleſti commonitione ad eccleſiam Truncinienſem ſolenni pompa atque

atque honore tranſlatum eſt die octauo Octobris. Anno autem milleſimo trigeſimo, quum ex omni Flandria Sanctorum reliquiæ Aldenardam deferrentur, vt ſimul omnes ſolenni in proceſsione publicæ pacis gratia circumferrentur, tantus honor diuo Gerulpho communi ſententia delatus eſt, eo quòd genere & natione Flander eſſet, vt inter omnia illa ſacra diuorum corpora primum atque honoratiſsimum locum in circumgeſtatione ſortiretur. Eſt autem Truncinium ad Lyſam fluuium apud Gandauum, vbi ſanctus Amandus inſtituit clericorum ſiue Canonicorum cœnobitalium ſocietatem; quę anno milleſimo centeſimo triceſimo octauo eſt conuerſa in Præmonſtratenſis Ordinis cœnobium.

Ghillo coniungitur ſancto Guthagono.

Sanctus GISLENVS, monachus Ordinis ſancti Baſilij in Græcia, relicto, vt putatur, Athenienſium epiſcopatu, Romam venit Apoſtolicis triumphis celebrem, & inde Angelica monitione cõmigrauit ad pagum *Hainau.* vbi haud procul à Caſtriloco, in Vrſidungo conſtruxit oratorium, & monaſterium, quod nuncupauit Cellam Apoſtolorum. Hoc eſt, vt idem repetam vocibus noſtri temporis, in Comitatu Hannoniæ, haud procul à Montibus Hannoniæ, abbatiam extruxit, quę ab eo ſancti Giſleni dicitur, quæ prima eſt totius Hannoniæ, ſita in oppido, quod ab eodem ſancto nomen habet. Egregius fuit gentium doctor, in fide, & veritate, contemporaneus ſanctorum, Autberti, Landelini, Vincentij, & Vualdetrudis. Multos introduxit in ouile Dominicum, quibus in tempore, largis manibus tritici dedit menſuram. Quieſcit, vt dictum eſt, ad ſanctum Giſlenum, in diœceſi Cameracenſi. Natalem habet nono Octobris.

Sanctus Gobertus confeſſor, habet Foſsis ad ſanctum Foillanum, officium cum nouem lectionibus, ſeptimo Calendas Februarij. Vbi quieſcat ignoro. Sed quidam, nomine Gobertus, dixit mihi imagines ſancti Goberti imprimi Bronij, & quod arbitretur reliquias eius aſſeruari haud procul à Foſsis & Bronio. Ab hoc autem diuerſus eſt Gobertus, Comes Aſperi montis, qui contempta nobilitate, in Villaria profeſſus eſt monaſticam religionem. vbi & honorificam habet ſepulturam: & vitæ hiſtoriam, libris tribus, conſcriptam. Sed non eſt ab Eccleſia Sanctis aſſcriptus: vt nec aliquot alij, qui in eodem monaſterio multa ſanctitate claruerunt: quorum veneranda oſſa, ſimul ſunt collocata.

Sancta GODOLEVA martyr, ſtrangulata eſt à ſeruis ſuis iuſſu Bertulphi mariti, anno milleſimo ſeptuageſimo, pridie Nonas Iulij. Cuius vitam luculenter perſcripſit ad Ratbodonem epiſcopum, Drogo monachus, ſacerdos id temporis Giſtellenſis. Locus eſt quarto milliario à Brugis, vbi eleuata eſt per Radbodum Tornacenſem epiſcopum, anno milleſimo octuageſimo quarto, tertio Calendas Auguſti.

Sanctus GONDVLPHVS epiſcopus, Traiecti ad Moſam nutritus, & magnis ex natalibus, primis videlicet Lotharingiæ, oriundus, moribus, continentia, & eruditione, clarus fuit, & ſanctam Traiectenſem eccleſiam ſeptem annorum temporibus dignè rexit. Migrauit ex hoc ſæculo circa annum ſexcenteſimũ ſeptimum, decimo ſeptimo Calendas Auguſti, eodem anni die quo prædeceſſor, cui etiam par meritis eſt cõſepultus, in naui, ſiue in medio eccleſię ſanctiſsimi Seruatij, vbi tumulus eorum vnde eleuati ſunt, hactenus viſitur, & vterque, defenſor

patriæ,

patriæ,& cuſtos eccleſiæ,celebrẽ habet memoriam. Feſtum eleuationis incidit in diem Laurentij.

Gondulphus alius martyrizatur, cum ſancta Reinelde.

Sanctus GORDIANVS, qui & Gurdiellus dicitur, antiquorum relatione traditur eam inſulam, quæ nunc eſt Aquiſcinctum monaſterium, inhabitaſſe, & facta inibi eccleſiola, quaſi in ſolitudine eremiticam vitam duxiſſe. In eadem eccleſiola referunt eum obiiſſe, Ibi ſepultum: Indè per quendam Siccherum, Duacum fuiſſe tranſlatum. Suſpicor autem hunc eum eſſe Siccherum, qui anno 1079. Aquiſcinctenſe ſancti Saluatoris monaſterium incepit. Natalis Duaci ad ſanctum Amatum,& alibi, celebratua die decimo ſexto Octobris.

Sanctus GREGORIVS epiſcopus Vltraiectenſis & confeſſor, diſcipulus ſanctiſsimi Bonifacij archiepiſcopi, poſt glorioſum præceptoris ſui martyrium, rexit eccleſiam Traiectenſem annis triginta duobus, eximius prædicator Friſonicæ gentis, qui propter oppoſitionem Colonienſis archiepiſcopi, dimiſſo titulo archiepiſcopi, quem vterque prædeceſſor habuit, epiſcopus tantum fuit. Obijt anno ſeptingenteſimo octuageſimo quarto, octauo Calendas Septembris, ſepultus in ſancti Saluatoris monaſterio. Vitam ſcripſit ſanctus Ludgerus epiſcopus monaſterienſis ipſius diſcipulus. Collecta diei, habet Deum eius vitæ meritis eccleſiam ſuam decorare, & glorioſis miraculis lætificare.

Sanctus GRIMBALDVS abbas, patria Tornacenſis, Deo ad ſanctum Bertinum oblatus, in virum perfectum adoleuit. A rege vero Anglorum expetitus, ſplendidiſsimum fuit virtutum exemplar in Anglia. Dorouernenſem epiſcopatum noluit acce-

ptare, ſed præfuit in nouo Vuintoniæ monaſterio, quod rex Eduardus extruebat. Ibidem migrans ad Dominum, anno nongẽteſimo tertio, locum ſepulturæ ſuæ accepit. Feſtum eius eſt octauo die Iulij.

Grimoaldus ſubdiaconus martyrio coronatur, cum ſancta Reinelde.

Sancta GVDILA virgo Brabantenſis, patrem habuit Vuitgerum Comitem, matrem Amalbergã: ad quorum petitionem ſanctiſsima Gertrudis eam de ſacro fonte leuauit. Mortua ſancta Gertrude ad domum patris ex Niuella reuertitur, optimè inſtituta, crebrò frequentans etiam noctu oratorium ſancti Saluatoris in Morſella, prope Teneramundam. Vnde nocte quadam diabolus huic deuotioni inſidians, lucernam extinxit, quam pediſequa ferebat. ſed Gudila orationũ clypeo lumen extinctum reſtaurat. Sanctorum loca, comite famula, ſub nocturnis horis frequentare ſolita erat, ieiuniis ſe macerabat, vigiliis attenuabat.

Pauperibus menſas ſtrauit: velut altera Dorcas,
Ipſis conceßit, quæcunque potißima geßit.

Poſt multa virtutum exercitia, ſepelitur in Ham, olim Brabantiæ, nunc Flandriæ loco. vnde tempore Caroli magni eleuata, transfertur Morſellam, & ſanctimonialium inſtituitur cœnobium. Poſtea Vuenemaro bona eccleſiaſtica inuadente, nec corpus ſanctum curante, à Carolo duce regni Lotharienſis transfertur Bruxellam, quæ eſt ſub archiepiſcopo Mechlinienſi ſecundaria Brabantiæ ciuitas, magnificentia principalis aulę multum celebris. vbi in eccleſia ſancti Michaëlis, quæ etiam de nomine eius, ſanctæ Gudilæ dicitnr, totius vrbis patrona quieſcit. Natalis eſt octauo die Ianuarij. dies tranſlationis, ſexto Iulij. Hiſtoriam edidit Surius.

Sanctus GVIBERTVS, inclytus confeſſor, militiæ ſecularis cingulo depoſito, caſtrum ſuum Gemmelaus ſiue Gemblacum, cum omnibus appendentibus, alijſque multis, obtulit Deo, & Apoſtolorum principi Petro, ſanctoque Exuperio martyri, ad conſtruendum in eorum honorem monaſterium. Inde accuſatur apud Othonem imperatorem, quod regalem fiſcum in ſortem eccleſiaſtici iuris transfuderit. Sed Guiberti donationem pius rex ratam voluit, abſoluens monaſterium ab omni telonio, & tributo, in omnibus imperij locis: permittens etiam oppidi conſtructionem, mercatum, percuſſuram monetæ. Decretum eſt etiam, vt abbas non conſtituatur ibi de alio monaſterio, ſed ipſi ſerui Dei, ſecundum ſancti Benedicti regulam, ex *Cap. 64.* ſua propria congregatione abbatem eligant. Hoc loci cum Guibertus primum abbatem haberet Erluinum venerabilem virum, & doctorem, ipſe ad Gorziam commigrauit iuxta Metas, vbi erat aluearium monachorum, & ſummus ſanctæ religionis feruor. Ibi vir Dei conſummatus in virtutum gratia, ad patres ſuos appoſitus eſt, decimo Calendas Iunij, anno nongenteſimo ſexageſimo ſecundo, & inuitis Gorzienſibus Gemblacum relatus. Eleuatur anno milleſimo centeſimo decimo, ab Oberto epiſcopo Legienſi, ſiue Leodienſi, auctoritate Frederici Colonienſis archiepiſcopi, & aſſenſu generalis Synodi, cum mirabili concurſu & gaudio populorum, poſtquã Deus eum multis miraculis per annos duodecim clarificauerat. Eleuationem ſolicitauit vitæ eius ſcriptor, Sigebertus, monachus antiquæ ſcientiæ & reuerentiæ, habita voluntate & benedictione Liethardi abbatis.

Sanctus GVIDO ſiue Vuido, in pago Braban-

tenſi, tugurio ruſticano, & paupere domo natus, oculis parentum furabatur in primæua ætate certas horas, quibus eccleſiam oraturus adiret. Nec hilarem eum vlla dies videbat, niſi prius aut oraſſet, aut eleemoſynam protuliſſet. Eccleſiæ beatæ Mariæ in Laken multis annis ſeruiuit, velut alter Nepotianus, eam floribus & ramis exornans, omnia in nitore conſeruans, atq; in omnes ceremonias piè ſolicitus. Poſtea per ſeptem annos peregrinatus eſt, Romam, Hieroſolymam, & ad alia ſanctorum loca. Vnde Anderlacum reuerſus prope Bruxellas, peſte inguinaria ſæculi ærumnas conſummat, ſepultus in cœmeterio, anno milleſimo centeſimo duodecimo. Sed Deo ſanctum ſuum per crebra miracula, mirificante, Gerardus epiſcopus, ſucceſſor Lietberti, eum eleuauit in natiuitate Baptiſtæ. & ex confluentium oblationibus noua baſilica ſuper eius tumulum eſt ſumptiosè ædificata: in qua Canonicorum celebre collegium diuina officia reuerenter peragit. Locus dicitur Anderlacum, & Anderlechtum, in diœceſi Mechlinienſi. Depoſitionis dies eſt duodecimo Septembris.

Hier. Heliodoro epiſt. 3.

Sanctus GVDVVALVS in Britannia archiepiſcopus, relicto epiſcopatu ſeceſsit in monaſterium ſuæ diœceſis, vbi ad centum octoginta octo diſcipulos collegit; cumque loci anguſtia ęgrè ſufficeret, in hæreditate Meuoti cõſtruxit aliud monaſterium. Adhuc viuens multis & ſtupendis claruit miraculis, quæ in hiſtoria eius leguntur. Poſtea barbaris Britanniam incurſantibus, fratres monaſterij ſacrum corpus, multis coruſcans miraculis, in Franciam pertulerunt, & Arnulphus Flandriæ Marchio, ex authoritate epiſcopi, per reuerendum & ſanctum abbatem Gerardum, curauit transferri Gandauum ad mo-

6. Iunij to. 3. Surij.

ad monaſterium beatiſsimorum Apoſtolorum Petri & Pauli, quod Blandinium dicitur. Natalis eius octauo Idus Iunij. Tranſlatio, tertio nonas Decembris.

Sanctus GVMMARVS confeſſor, glorioſa ſtirpe exortus eſt, in Renenſi, aut potius Rienſi prouincia, ad Netam ſita, quę Brabantiæ territorio cōprehenſa, vulgari ſermone ac vernaculo, dicitur, het lant van Ryen. In ea natale ſolum habuit Emblehem/ qui locus horæ ſpatio tantum à Lyra oppido diſtat. Erat lenis in ſermone, conſtans in bono opere, humilitate ſubmiſſus, pietate profuſus, in ieiunijs & vigilijs caſtigator carnis, eleemoſynarum largitor dapſilis: in aula Pipini regis magnificè acceptus. Habuit vxorem ſibi moleſtiſsimam, quam patientia & prudentia vincere laborauit. Cum ad limina Apoſtolorum tenderet, diuina admonitione intra Netæ ambitum iubetur oratorium conſtruere, vbi vitam in multa ſanctitate finiuit. In meſſe ſiti deficientibus baculo terram fodit, & erupit fons largiſſimæ aquæ, qui adhuc viſitur in Emblem. Alijsque multis miraculis claruit in vita, & poſt mortem. Quieſcit Lyræ, quæ eſt ciuitas Brabantiæ, diœceſis Antuerpienſis, vbi collegiatam habet eccleſiam, quæ in hiſtoria monaſterium nominatur. Ad hoc monaſterium venerunt Nortmanni, euerſa Malina, ſiue Machlinia, ignemq́ue iniecerunt, ſed Gummarus è cœlis ſuis meritis contra eos pugnans, ignem extinxtit. Interim Fredegerum presbyterum à palma martyrij arcere noluit, quem Nortmanni in altari crudeliter peremerunt, ſummæ maieſtati ſacrificium mactantem. Natalis eſt vndecimo Octobris, tranſlatio, decimo ſeptimo Martij. Eſt autem Lyræ nomenclatura recentior, & ab hiſtoriæ ſcriptore

ptore non vſitata, qui locum hunc antiquitus dedit *Diueſdunc dictum, poſtmodum à vulgo Ledonem appellatum: ipſe villam ſancti Gammari nominat, eamque deſcribit ſitam eſſe intra Netæ ambitum, & per hunc fluuium à Taxandria & à Renenſi prouincia ſequeſtrari.

Ledi dicitur de geſtis Francorum l. 5. cap. 25.

Sãctus Gunderharus monachus, cum Bonifacio, martyrio coronatur in Friſia, die quinto Iunij.

Sanctus Gurdiellus, ponitur ſub nomine Gordiani.

Sanctus GVTHAGONVS confeſſor apud Brugas in Unocke aliquamdiu eſt conuerſatus, & in Ooſtkerka ſepultus. Ghillo autem, qui eidem ſancto adhuc viuenti familiarius adhæſerat, ab eo iam defuncto auelli non potuit. Qui etiam creditur poſt mortem claruiſſe miraculis. Nam tempore Gregorij Curati dictæ eccleſiæ, qui poſtea in Ordine Prędicatorum fratrum ſanctè vixit, manum aridam cuidam eius miſericordiam imploranti reſtituit. Vnde dictus Gregorius metricè ſcripſit,

Ex Lectionibus in Ooſtkercka.

Contracto Ghillo ſcit opem conferre pugillo.

Sed ipſius corpore in terra manente, beati Guthagoni corpus, Domino per eum multa miracula faciente, de humiliori loco in capſam tranſtulit Gerardus Tornacenſis epiſcopus, anno milleſimo centeſimo quinquageſimo nono, quinto Nonas Iulij, aſsiſtentibus ſibi venerabilibus abbatibus, de Dunis, Oudenburgo, & Eechout. Eandem capſam reuerenter & deuotè aperuit, ac viſitauit, Nicolaus, epiſcopi Tornacenſis ſuffraganeus, die primo Octobris, anno milleſimo quadringenteſimo quadrageſimo quarto; inuenitque in ea teſtimoniales literas dicti Gerardi epiſcopi, pontificali ipſius ſigillo munitas. Feſtum Ooſtkerckæ celebratur die tertio Iulij,

Iulij,& primo Octobris. Reliquiæ eius iam conſpiciuntur in muro eccleſiæ per ferreos cancellos.

H.

SAnctus HADELINVS, Aquitaniæ territorio ortus, in tenera ætate ſemper conſortio ſenum intereſſe cupiebat. Inde, relinquens terram & cognationem ſuam, venit Stabuletum, vbi magiſterio vtitur ſancti Remacli. Adeoque fuit ſanctitate & miraculorum gloria celebris, vt propterea ipſi & fratribus, in valle ad Legiam fluuium habitantibus, multa prædia ſint collata & reditus. Sub Adulpho de Marca transfertur corpus eius circa annum milleſimum trecenteſimum trigeſimum octauum in Viſeto oppido, quod ſitum eſt inter Leodium & Traiectum, ibidemque Canonicorum inſtituitur collegium. Leodienſis eccleſia in Collecta diei vocat eum doctorem ſalutis, die tertio Februarij.

Sanctus HADVLPHVS, epiſcopus Atrebatenſis ſiue Cameracenſis, quartus à beato Vindiciano, quieſcit Atrebati in eccleſia ſancti Petri, quæ antiquitus fuit Nobiliacum dicta, nunc autẽ eſt eccleſia incorporata monaſterio ſancti Vedaſti, & intra eius ſepta comprehenſa. Natalis eius eſt decimo quarto Maij. Huius verò ſanctitas cum multis miriſque portentis oſtenderetur, ſacrum corpus leuauit Engramnus epiſcopus, die trigeſimo primo Auguſti.

Sanctus Hamuntius diaconus, collega fuit ſancti Bonifacij archiepiſcopi, in prædicatione euangelij, & in merito martyrij, quinto die menſis Iunij.

Sanctæ ſorores HARLINDIS & RENVLA ſiue Relindis, diſcipulæ ſanctorum epiſcoporum Vuillibrordi & Bonifacij, in propria hæreditate ad Moſam monaſterium ædificauerunt, quod Eike nuncupatur & Maes Eike: vbi primæ abbatiſſæ

præfuerunt,& ad Dominum migrauerunt, Harlindis,duodecimo Octobris: Renula,ſexto Februarij: tranſlatæ ſiue eleuatæ vigeſimo ſecundo Maij, per Franconem, qui anno octingenteſimo quinquageſimo ſexto factus eſt epiſcopus Leodienſis. Locus commutatus eſt in Canonicorum collegium, ſitus in Loſſenſi comitatu ſub dominio Leodienſis epiſcopi,apud oppidum Maeſeike/ad cuius diſtinctionem dicitur Ouden Eike. Sed nuperrime audio Collegium commigraſſe in Maeſeikenſem ciuitatem, vt tutiori loco Deo ſeruiret.

Sancta Hermelendis. vide Ermelendis.

Sancti Hermetis martyris Romani reliquiæ circa annum octingenteſimum ſeptuageſimū Rotnacum, quod oppidum territorij eſt Tornacenſis,tranſlatæ ſunt, per Ludouicum imperatorē, filium Létharij, qui Rotnacenſem eccleſiam fundauit.Danis autem, ſub Othone, ſanctas Dei caſas incendentibus, ex Rotnaco Hermes tranſlatus eſt ad monaſteriū villæ Endæ iuxta Aquiſgranum; vnde rebus eccleſiæ pacatis Rotnacenſes hunc pretioſum theſaurum repetere nequiuerunt, niſi ſummis cum moleſtijs, & interueniente Fulberto epiſcopo Cameracenſi. Fratreſque Rotnacenſis pro tanti beneficij recompenſatione libenter eccleſiæ Cameracenſi obtulerunt villam * Neuuehouam. Natalis eſt in die ſancti Auguſtini. Tranſlatio die ſexta Iulij.

Sanctus HIDVLPHVS dux Lobienſis,vnus erat ex proceribus & maioribus regni Lotharingiæ, ſub Pipino ſeniore. Cuius interuentu beatiſſimus Vrſmarus Lobium monaſterium regendum ſuſcepit. Ex Lobio cum alijs tranſlatus eſt Binchium. Cuius feſtum vtroque loco celebratur nono Calendas Iulij. Meminerunt eius annales Hannoniæ, & Ayæ

vxoris

vxoris ipſius, quæ Montibus Hannoniæ eſt ſepulta, ſed non eleuata. Inuocatur tamen in Litanijs Montenſis eccleſiæ.

Sanctus HILDVARDVS, epiſcopus & confeſſor, in catalogo Tullenſium epiſcoporũ non inuenitur. Nominatur tamen Tullenſium epiſcopus, fortaſsis quod Tulli ordinatus ſit epiſcopus ad infidelium conuerſionem. Multum in Flandris laborauit. Sub duce Magriptio, qui piam viduam obtruncauit, cuius hoſpitio vſus fuerat Hilduardus, diuerſis tormentorum cruciatibus eſt & ipſe affectus, ſed fidei conſtantia in aduerſis velut in proſperis lætus erat, fidemque Catholicam conſtantiſsimè prædicauit. Tandem Magriptium conuertit, & baptizauit: quo facto, vir Dei Dicliuennæ oratorium conſtruxit, in quo glorioſo fine deceſsit, quarto Calen. Ian. anno ſeptingenteſimo quinquageſimo. Inde Tenremondenſes oſſa eius veneranda, omni virtute famata, cũ ſummo exultationis iubilo Tenremõdam, tranſtulerunt, quæ eſt ſub epiſcopatu Gandenſi Flandriæ ciuitas, nomen habens à Tenra fluuio, vbi feſtum eius præcipuè celebratur ſeptimo die Septembris.

Hildeberti martyrium exprimitur in vita ſancti Bauonis. Fuit autem, non abbas Blandinienſis diui Petri, quod per errorem ſcribit Meierus, ſed Gandenſis diui Bauonis. Cuius pro imaginibus ſacris martyrium, ex eo eſt commendabilius, quod inciderit in annum ſeptingẽteſimum quinquageſimum ſecundum, quo nondum ſacræ imagines Synodo ſeptima in Nicéa erant confirmatæ. Nec mirum alicui videatur, quod huius martyris nulla fiat in Gandenſi eccleſia memoria. nam & plures fuerunt in Belgio martyres quorum Martyria non celebrãtur. Satis enim fuit maioribus noſtris eos tantum *In commentarijs Flandriæ.*

Mar-

Martyres patrios feſtis honorare,qui poſt ſua martyria miraculis clarebant, quæ nulla fortaſsis Hildebertus poſt mortem edidit.

Sancta HILTRVDIS virgo, ex Vuigberto Comite & Adam matre, tempore Pipini regis claruit, ſuper fluuium Helpram, in loco qui hodie dicitur Lætia. Quæ amore Chriſti Hugonem Burgundionũ principem, ſpõſum in terris fugiens, à Theodorico Cameracenſi epiſcopo ſacroſanctum velamen accepit, & bonnm propoſitum laudabili fine concluſit, adornata lampade plena oleo, hoc eſt, virtutum fertilitate. Sepulta eſt in eccleſia ſancti Lamberti, quam parentes extruxerant Lætiis, quæ eſt Abbatia Ordinis ſancti Benedicti, in archiepiſcopatu Cameracenſi, cui annis proximè ſuperioribus venerabilis Ludouicus Bloſius præfuit, multa pietate, & eruditione. Fratrem habuit beatũ Gontardum, primum abbatem Lætienſem, qui fuit vir ſanctus, ſed non eſt canonizatus. Natalis Hiltrudis vigeſimo ſeptimo Septembris. Eleuatio decimo ſeptimo eiuſdem menſis, quam fecit Erluinus epiſcopus Cameracenſis, cum multo honore, & clericorum pſallentio.

Himelinus, Scotus, & beato Rumoldo carne propinquus, febre peſtilentiali tactus, obijt, vt quidam annotant, die decimo Martij, in Viſſenake/ iuxta Thenas in montibus, Brabantiæ oppidum, mirificante Domino obitum, eius multis ſignis. Non eſt per epiſcopum eleuatus, aut Apoſtolica auctoritate ſanctis aſſcriptus, locus tamen dicitur Sinte Himelijns Viſſenaken. vbi in crypta ſub campanili quieſcit, & in altari imaginem habet, ac frequenti ad eius memoriam concurſu, multum eſt honoratus, etiam à longè diſsitis.

Sanctus HVBERTVS, epiſcopus Leodienſis, & con-

confeſſor, filius Bertrandi Ducis Aquitaniæ, propter Ebroini tyrannidem, in Auſtraſiam ſe tranſtulit ad Pipinum, cumque in Tungrenſi parochia adhuc paganus verſaretur, ipſi venanti inter cornua cerui Chriſtus apparuit, eum ad Lambertum epiſcopum mittens. Qui benignè eum recepit, in fide Catholica inſtruxit, & baptizauit. Deinde totus ardens deſiderio cœleſtis patriæ, Romam vadit ad limina Apoſtolorũ, vbi dum exiſtit, Lambertus epiſcopus propter veritatis teſtimonium intra ſanctuarium Dei immolatur ab impiis, & Sergius papa Angelica monitione & illuſtriſsimis miraculis vrgetur, vt Hubertum nolentem conſecret ſucceſſorem Lamberti martyris. Quod factum eſt anno ſexcenteſimo nonageſimo octauo. Anno vero ſeptingenteſimo decimo corpus ſanctiſsimi martyris Lamberti, & ſedem epiſcopalem ex Traiecto ad Moſam, Leodiũ traſtulit, vbi paſſus fuerat. Addit Placentius, eum Leodio dediſſe ſigillum publicum, diui martyris Lamberti imagine conſpicuum, cum inſcriptione, Sancta Legia, Romanæ eccleſiæ filia. Deinde multis accreſcens virtutibus, multos de idololatria ad Chriſti fidem conuertit, inter quos Brabanti. Vnde Nodgerus epiſcopus in vita Landoaldi, Brachbantium multis erroribus gentilium irretitum, à ſancto Huberto, ſucceſſore beati Lamberti, ex parte correctum eſt. Tranſijt ad Dominum Furæ, inter Louanium & Bruxellam, ſed ſepelitur Leodij, in eccleſia beati Petri Apoſtolorum principis, iuxta altare ſancti Albini. Anno dehinc decimo ſexto, per eccleſiaſticorum graduum turmas, & Karolomannum, eiuſque palatij proceres, ex vaſe ſepulcri, quod crebris miraculis enitebat, ſublatus eſt ad altare ſancti Petri, à diſſolutione & putredine illæſus. Poſtmodũ anno

19. Martij, 10. 2. Sarij.

anno octingnteſimo vigeſimo quinto pridie Calendas Octobris, Vulcandus epiſcopus, cum magna eccleſiaſtici gradus frequentia, corpus ſanctiſsimi Huberti ad Andainum, monaſterium ſuæ diœceſis, in Arduennam tranſtulit. vbi miraculorum gloria eius declarantur merita, & fidelium deuotione ipſius celebrâtur beneficia: qui cateruatim tam proximi, quàm longinqui, eo confluentes, in ſuis neceſsitatibus eum patronum experiuntur. Monaſterium, Hugonotæ ex Gaſconia Belgium inuolantes, anno ſexageſimo octauo exuſſerunt; dumque eorum veſana rabie omnia effracta forent, hoc ſolum intactum ſupererat, quo huius glorioſi Pontificis corpus aſſeruabatur. Vnde in media luce obcæcati, aoraſia videntur percuſsi. Quale autem corpus eius ſe præbuit intuentibus ſub Karolomanno, nimirum illæſum à diſſolutione & putredine, tale & poſtmodum ſe prębuit fratribus, atque etiamnum credunt ſe habere. Depoſitio feſto die celebratur à clero & populo, per totam diœceſim tertio Nouembris.

Sanctus HVGO, epiſcopus Rothomagenſis & confeſſor, nobilis genere, nobilior autē virtutibus, diuina inſpiratione ſuccenſus, relictis epiſcopatus habenis, à S. Aïchadro in Gemetico diſciplinam monachorum, & habitum, ex toto corde appetiuit, ſacriſque magiſtri moribus informatus, omni virtutum genere perfectus emicuit. Vtriuſque corpus, quando Nortmanni, exigentibus id peccatis Chriſtianorum, eccleſias combuſſerunt, ad villam Haſpram eſt tranſlatum: quæ eſt inter Cameracum & Valencenas. Vbi Deus multa & celeberrima dignatus eſt per vtrumqúe operari virtutum prodigia. Natalis Hugonis, die nono Aprilis.

Sanctus

Sanctus HVMBERTVS, epiſcopus & confeſſor, ortus parentibus ingenuis Eurardo & Popita, nobilior patuit fide & moribus, & ſub Childerico glorioſo Francorum rege multum emicuit virtutibus,& miraculis. Locus in quo fuerit epiſcopus nō exprimitur, quia, vt alij nonnulli, ſine titulo fuit conſecratus, ad fidei inter gentes prædicationem. Quieſcit in ſanctæ Mariæ monaſterio, quod ſuo opere conſtruxit Maricolis ſuper Helpram fluuiolum, in Hannonia. Natalis incidit in diem annunciationis Domini. Eleuatio in ſextum Septembris. quo die etiam Cameracenſis eccleſia Humbertum celebrat nouem lectionibus.

Sanctus HVNFRIDVS epiſcopus & confeſſor, primum monachus fuit Prumiæ in Arduenna, deinde abbas ſancti Bertini, & Morinenſis, ſiue Taruanenſis eccleſiæ epiſcopus; vir ſingularis exēpli,ac virtutis, qui obijt octauo Idus Martij, anno octingenteſimo ſexageſimo nono.Corpus eius deleta per Carolum quintum Morinorū Taruana,tranſlatum eſt Ypras,vbi in honeſta theca aſſeruatur, à Cathedrali eccleſia.A Nortmannis ſede pulſus,Romanam ſedem conſuluit. cui Nicolaus reſpondet, Capitulo,Sciſcitaris,Cauſa ſeptima, queſtione prima.

I.

SAncta Idaberga. vide Itisberga.

Sanctus IERON, quem aliqui Hieronem appellare malunt, presbyter & martyr, ex Scotia venit ad Hollandiam, vbi alacriter fidem prædicauit, & à Danis ac Nortmannis capite plexus, martyrio eſt coronatus, circa annum octingenteſimum quinquageſimum ſextum. Caput eius eſt in Nortwijc loco martyrij: corpus paulo poſt per diœceſanum epiſcopum, & Theodoricum ſecundum

dum

dum Comitem Hollandiæ,cum miraculis transfertur Egmondam, in ſancti Adalberti monaſterium. Loca ſunt diœceſis Harlemenſis in Hollandia. In hiſtoria annumerantur Friſiæ, tunc enim Hollandiæ nomen nondum innotuerat. Feſtum habet die decimo ſeptimo Auguſti.

Sanctus Ilherus Brugis ad ſanctum Donatianum in capſa quieſcit. quod primum animaduerti in hiſtoria miraculorum ſancti Donatiani. Sed videtur ſanctus aduectitius. A Brugenſibus enim plura petens, hoc tantum accepi, reliquias ipſius cum reliquiis diui Baſilij magni, in vna capſa contineri, in cuius ſuperiori parte exſculpti ſunt duo epiſcopi, cum ſubſcriptis nominibus, Sanctus Baſilius, Sanctus Ilherus. Natalem diem ignorant.

Sanctus IONATVS confeſſor, diſcipulus ſancti Amandi, primus fuit abbas Marcianis, ſiue Marcenis, ac ibidem eleuatus quieſcit. Fuit omni virtutum decore adornatus: exemplis & orationibus multos ad Chriſtum adduxit. Poſt eum fuit is locus annis ferè trecentis triginta tribus virginum monaſterium, quibus prima præfuit ſanctiſsima Rictrudis. Locus eſt pietate & amœnitate celebris, haud procul à Duaco in Flandria, diœceſis Atrebatenſis. Natalis incidit in Calendas Auguſti. Eleuatio in ſextum Iduum Aprilis.

Ioſcio venerabilis monachus, in cœnobio ſancti Bertini floruit, Virgini Dei genitrici deuotiſsimus, & miræ ſanctitatis, ſicut indicia poſt mortem probauerũt. Nam circa corpus mortui maximus ſplendor fuit, & ſuper faciem viſus eſt habere quinque flores roſarum. Sepeliuit eum Andreas epiſcopus Atrebatenſis, anno 1163.

Sancta ITISBERGA, vel Idaberga, filia Pipini regis,

regis, & ſoror Caroli magni, in Picardia, ſeu potius, vt nunc loquimur, in Arteſia, iuxta Aream, magnis virtutibus claruit. Reliquiæ eius anno milleſimo ducenteſimo vigeſimo primo, die vigeſimo Iunij, tranſlatæ ſunt Bergas ſancti Vuinoci, quæ ibidem anno quinquageſimo octauo perierunt per poſtrema Francorũ bella. Natalis eſt die vigeſimo primo Maij, feſtum duplex magnum in Arienſi eccleſia.

Sanctus Iulianus, à Nodgero epiſcopo Leodienſi numeratur inter Sanctos, qui in Vuinterhouio cum beato Landoaldo archipresbytero, quieuerunt. Scribitque eum, & ſimul Landradam virginem, ac Adrianum martyrem, iuſſu diuinę viſionis eleuatos eſſe per Sarabertum presbyterum, ex luto, & ciſternis, quibus ob Nortmannicam vaſtationem fuerant incluſi. Reperta ſunt etiam in ciſternis nomina eorum exprompta in breuiculis. In hac autem tranſlatione, quæ facta eſt tertio nonas Martij, Sigeburgis hydropica matrona ſoſpitatem recepit.

L.

SAnctus LAMBERTVS, epiſcopus Traiecti ad Moſam & martyr, vſus eſt præceptore in **Vuinterhouen** ſancto archipresbytero Landoaldo: magiſtroque ſuo ſancto martyri Theodardo in epiſcopatum ſucceſsit: Clodoueus rex eius prudentia & auctoritate familiariter vtebatur, patrem eum appellans, & Apoſtolicum virum, in eo priuilegio quod promulgauit pro immunitate eccleſiæ ſanctæ Mariæ Traiecti: ſed poſtmodum Ebroinus tyrannus, qui maior domus ſub Theodorico rege ſępius Franciam turbauerat, Lambertum iuſtitiæ & publicæ libertatis defenſorem, epiſcopatu expulit, & Faramundum quendam intruſit: per quẽ Tungrenſis eccleſia experiendo didicit, furem non venire, Ioan. 10.

niſi vt furetur, mactet, & perdat. Lambertus autem videns ſe obſtinatæ tyrãnidi & oppreſsioni eccleſiæ non poſſe reſiſtere, infructuoſum laborem prudenter declinauit, & per ſeptem annos Angelicã vitam duxit in Stabuleto monaſterio, vſque ad miſeram Ebroini interfectionem. Nominatur Apoſtolus Taxandriæ, eo quod multa prædicatione, & patientia, ad fidem conuerterit eius regionis populum, idololatriæ cultu ſordeſcentem, qui nullis ciuitatibus, ſed pluribus & ſparſis vicis continebatur. Hodie Pelandos peculiariter Taxandros nominamus. Sed hiſtoriæ ſcriptor generatim Kempinienſes videtur intelligere; indicat enim eos Tungros ferè attingere. Et propter hanc conuerſionem, Taxandri Leodienſi eccleſiæ ſubditi fuerunt, ſicut cernere licuit vſque ad nuperam epiſcopatuum multiplicationẽ. Pipinum principem, primi Pipini nepotem, de publico cum Alpaide adulterio, quibus potuit modis, reuocare laborauit. Qui viſus eſt quidem reiecta pellice, velle redintegrato coniugio obtinere remedium pœnitentiæ, ſed per eandem penitus ſubuertitur. Cui etiam poſtulanti, ea de cauſa aſtitit frater eius impius Dodo, qui in villa Legia orantem ſanctum Lambertum, & per modum crucis expanſum, ante altare ſanctorum martyrum Coſmæ & Damiani, per ſatellites ſuos lancea perforauit, & cũ eo ſimul interemit Petrum & Andoletium, Lamberti conſanguineos. Sic beatiſsimus martyr, omni virtutum gratia adornatus, cum Ioanne Baptiſta, ob impugnatum adulterium, meruit palmam martyrij, anno Domini ſexcenteſimo nonageſimo octauo, epiſcopatus quadrageſimo. Sacrilegus verò Dodo æternæ damnationis incucurrit interitum; tum etiam poſteritati ſuæ tanti facinoris iugem pœ-

nam,

nam,& indeficiens opprobrium vſq; hodie reliquit. Sepultus eſt beatiſsimus martyr apud Traiectum, in eccleſia ſancti Petri, vnde poſt duodecim annos trãſlatus eſt, cum ſede cathedrali, à beato Huberto, ad villam Legiam, tunc quidem ignobilem Lotharingiæ vicum, ſed martyrio & miraculis Lamberti nobilitatum. Eius etiam patrocinantibus meritis poſtmodum commutatur in celeberrimam vrbem, quæ modò Leodium dicitur, & caput eſt totius ditionis Leodienſis, principem habens ſuum epiſcopum, cuius iuriſdictioni ciuili ſubeſſe arbitror oppida viginti duo. Feſtum Lamberti per totam diœceſim celeberrimum eſt, die decimo ſeptimo Septembris. Tranſlatio celebratur quarto Calẽdas Maij. Triumphus verò ſancti Lamberti, in Steps, tertio Idus Octobris.

Sancti LAMBERTVS & BERLERIVS, preſbyteri & confeſſores, diſcipuli ſancti Giſleni, ſimul quieſcunt in loculo portatili, in parochiali eccleſia oppidi ſancti Giſleni, in Hannonia. vbi officium habent de communi confeſſorum, feria ſecunda poſt diem dedicationis, quæ incidit in Dominicam Cantate.

Sanctus LANDELINVS abbas, Cameraci ortus eſt ex nobiliſsimo Francorum genere, temporibus Dagoberti regis, & à beato Autberto epiſcopo Cameracenſi, qui eum de ſacro fonte ſuſceperat, literis eſt imbutus, & piis moribus. Seductus tamen à quibuſdam cognatis, aufugit, factuſque eſt nefarius prædo, & ne nomine proderetur, vocauit ſe Mauroſum. Sed tandem diuina potentia, ad preces ſancti Pontificis, errabundum eius filium reddidit ſanctæ matri Eccleſiæ. Qui diuturna excoctus pœnitentia, ab eodem pontifice tonſus eſt, & militiæ cœleſtis

chlamydem accepit. Cumq; ſanctitate exercuiſſet, etiam presbyterij honore ſublimatus eſt. Poſt trinam autem profectionem ad limina Apoſtolorum, quatuor conſtruxit monaſteria, Lobium, Alnam, Vuaſlariam, & quartum ad fluuium Hon, vbi fontem criſpantium vndarum precibus impetrauit: ideoque locum Criſpinium appellauit, eundemque vomere diuinæ prædicationis excoluit, habita auctoritate à Martino Romano Pontifice. Natalis eſt Iunij decimo quinto. quo die hiſtoriam habet Surius, tomo 3. Permiſit autem aliquando iuſtus & patiens redditor, Criſpinium monaſterium militarium virorum beneficio infiſcari.

Sanctus LANDOALDVS archipresbyter, apud Martinum, primum eo nomine pontificem, propter eruditionem ſuam, & vitæ integritatem, magno in honore fuit ab eo tandem Romanæ eccleſiæ archipresbyter etiam ordinatus. Cumq; Amandus epiſcopus, ſecundò Romam veniens, Martino pontifici declararet, ſe non ſufficere ad regendum Traiectenſem eccleſiam, & ad conuertendum copioſam infidelium meſſem, adiunxit illi Landoaldum, quem maximè diligebat. Itaque cum Amando proficiſcitur, aſſumptis alijs decem, inter quos Amantius diaconus, Vinciana virgo, ſoror eius, & Aldetrudis virgo. Dum autem Amandus operam dat gentilibus conuertendis, Landoaldus totos nouem annos, ſumma cum laude, vices eius gerit in adminiſtratione epiſcopatus Tungrenſis. Taliſque ac tantus fuit, vt vni illi, tanquam optimo præceptori, nobilis atque admirabilis puer Lambertus, cui Deus geminam epiſcopatus & martyrij palmam parabat, inſtituendus traderetur. Quam ob cauſam etiam pater Lamberti pagum Winterſhouen Landoaldo perpe-

perpetua hæreditate poſsidendum dono dedit: vbi cum diſcipulo ſuo habitauit, & in honorem principis Apoſtolorum eccleſiam extruxit. Multis, in viuis exiſtens, miraculis clarus fuit. Inter quæ illud eſt memorabile, quod puer Lambertus ſuo, & præceptoris merito, viuas prunas illæſo ſinu portauit. Rurſus & alterum, quod ad vtriuſque preces, in eccleſiæ conſtructione fons limpidiſsimus ſcaturierit, qui vſque hodie fidem dictis præbet. Mortuus in Winterſhouen Chriſtianorũ more ſepelitur. Quo eodem in loco, & ſocij peregrinationis eius, omnes iuxta illum ſepulti ſunt; Solus Amantius diaconus eius, & ſacro è fonte filius, vno eodemque ſepulcro cũ eo collocatur. Corpora è terra leuauit, Calendis Decembris Florbertus ſecundus à beato Lamberto Leodienſium antiſtes, excitatus & multitudine miraculorũ, quæ ibi fiebant, & diuina commonitione. Hæc poſtea ob Nortmannicam deuaſtationem ſub terra recondita, miraculis emergentibus iterum mundis loculis incluſa ſunt, conſentiente Heraclio, proximo prædeceſſore Notgeri epiſcopi, qui Landoaldi vitam, & tranſlationem, deſcripſit. Poſtmodum Gandenſe ſancti Bauonis monaſterium, ex Vuinterſhouen, ſui iuris pago, anno nongenteſimo octuageſimo, ſanctorum pignora Gandauum tranſtulit, ſub Vuomaro abbate. Quæ Landulphus epiſcopus Tornacenſis, de miraculis certior factus, è vilioribus & antiquis vaſculis tranſtulit in noua ſcrinia, auro argentoque fulgentia, anno nongenteſimo octuageſimo ſecundo, Idibus Iulij. Natalis celebratur decimo quarto Calendas Aprilis. Eleuatio, Idibus Iulij.

Nodgerus 19. Martij, to. 2. Surij.

Sancta LANDRADA, virgo nobiliſsima, ab ineunte ætate Chriſtianam pietatem egregiè coluit:

Eccleſiam in honorẽ virginis Mariæ Beliſiæ erexit, quam per eximium Lambertum epiſcopum conſecrari, Deoque dedicari impetrauit. Vbi dum ſanctarum virginum pręfecta eſt collegio,(quod hodie eſt Canonicarum, dictum Monſter Bilſen/ extra Beliſiam,oppidum Leodienſe) etiam virginem ſanctam Amelbergam doctrina,pietate,& Chriſtianorum morum præceptis imbuit.Reddidit autem cęleſti ſponſo purã animam, octauo Idus Iulij. Cuius ſacrum corpus, Lamberti opera in Winterſhouen/ cœnobij S.Bauonis poſſeſsione,ſepelitur;eleuatum poſt annos aliquot, Nonis Martij: ac deinde anno nongenteſimo octuageſimo cum Landoaldi, Adriani martyris, & ſociorum,ſacris reliquijs,ad D. Bauonis eccleſiam eſt tranſlatum.

Sanctus LANDRICVS, filius ſanctorum Vincentij & Vualdetrudis, ſcribitur primum rexiſſe epiſcopatum Metenſem,deinde eo relicto,poſt patris obitum, monaſterium Sonegias,quod nũc eſt Canonicorum collegium, in Sonegia Hannoniæ oppido,vbi cum patre quieſcit,eleuatus eſt ſummũ altare. Natalis eſt decimo quinto Calendas Maij.

Sanctus LEBVINVS, presbyter & confeſſor, ex Anglia, de terra ſua & cognatione exiens, petijt caſtrum, Wiltenburch antiquitus dictum, modò Traiectum. Inde à ſancto Gregorio epiſcopo deſtinatur ſecus Iſelam fluuium, ad Saxonum conuerſionem, vbi beatus doctor, & inſignis animarum zelator, poſt multam tolerantiam, multorumque conuerſionem, plenus bonis operibus ſpiritum Domino reddidit. Cuius corpus in vrna honorificè reconditur, in eccleſia portus Dauentrienſis. Cui loco hoc vocabulũ inditum conſtat à Dauone, honorifico & potẽti viro,qui S.Lebuino fuit familiariſsi-

riſsimus. Quieſcit hic Tranſiſelanorum Apoſtolus Dauentriæ, in Cathedrali eccleſia, patronus dictæ diœceſis. Pro reuerentia autē ipſius, Bernulfus epiſcopus Traiectēſis, medietatem Collegij S. Saluatoris Traiectenſis, trāſplantauit in Dauentriam. Dies depoſitionis celebratur, etiam à Traiectinis, duodecimo Nouembris: tranſlationis, 25. Iunij.

Ledua, ſiue Lijdwigis, virgo, vulgariter Lijdwijd dicta, obijt Schiedami, quod eſt Hollandiæ oppidum, decimo octauo Calendas Maij, anno Domini milleſimo quadringenteſimo trigeſimo tertio, ætatis quinquageſimo tertio, ægritudinum trigeſimo octauo. Cuius hiſtoriam conſcripſit venerabilis Thomas de Kempis.

Sanctus Leodegarivs, epiſcopus Auguſtodunenſis, & martyr pretioſus, perſecutorem habuit Ebroinum, maiorem in aula regia. Is enim magnæ impietatis homo, propter ſuā tyrannidem, tonſo capite, recluſus eſt in Luxouio, Burgundiæ monaſterio. Sed coorta ſeditione, priorem gradum inuaſit, & æſtimans ſe memorati pontifici factione ab antiqua poteſtate deiectum, crudeliſsimis tormentis eum affecit. Poſt famem enim, & carceris ſqualorem: poſt oculorum euulſionem, poſt plantarum conciſionem, poſt linguæ & labiorum exciſionem, tandem decollari eum fecit in loco Atrebatenſis territorij, qui dicitur ſylua ſancti Leodegarij. Sepultusq́ue eſt in villa *Sercin*, anno ſexcenteſimo octuageſimo quinto. Cumq́ue innocentiam, & merita ſancti Leodegarij, multa miracula declararent, pia fuit trium epiſcoporum de ſacri martyris corpore contentio. Anſoaldus Pictauenſis illud vendicare voluit, monaſterij, & conſanguinitatis priuilegio: Hermencharius Auguſtodunenſis,

prætulit iura epiſcopatus: ſanctus Vindicianus, cõteſtabatur ſanctum martyrem, Deo volente, locum martyrij & ſepulcri in ſua diœceſi accepiſſe. Sed facta in communi oratione, Pictauenſi epiſcopo ſanctum corpus deberi ex indicijs declaratum eſt. Vnde ad ſancti Maxentij monaſterium eſt euectum. Poſtmodum tamen inde portionem aliquam corporis accepit Bronium, Namurcenſi ſancti Gerardi monaſterium, die vndecimo Aprilis. Natalis eſt menſe Octobri, die tertio. In quem diem coincidit etiam fratris eius ſancti Gerini natalis, qui per eundem Ebroinum grauiter afflictus eſt: & non multo poſt lapidibus obrutus. Quinã martyrij hiſtoriam conſcripſerint, ad Vſuardum eſt annotatum.

Sanctus Leopardus martyr, cubicularius Iuliani imperatoris, à quo etiam poſt varia tormenta Romæ capite plexus eſt, trãſlatus quieſcit Aquiſgrani, quod oppidum eſt imperiale, diœceſis Leodienſis. Feſtum eius incidit in trigeſimum Septẽbris. Extra muros, in Porceto, ſepultus eſt ſanctus Gregorius abbas: cuius natalis eſt die quarto Nouembris. Sed monaſterium eſt diœceſis Colonienſis, ſicut & Indenſe, ſancti Cornelij.

Sancta Lewinna, virgo & martyr, martyrio vitam finiuit tempore Theodori, archiepiſcopi Cantuarienſis. Eius corpus Bergas, ad ſancti Vuinoci cœnobium, attulit anno milleſimo quinquageſimo octauo, Balgerus monachus Bergenſes, ex monaſterio diui Andreæ in Anglia, iuxta portum Zeuordienſem. Quo eodem tempore monachi Bergenſes, corpus ſanctæ Lewinnæ, per vicos & caſtella Flandriæ maritimæ circuntulerunt. In quo itenere permulta miracula Deus in honorem virginis edidit, quæ per eos dies Drogo epiſcopus Morinorum con-

conſcripſit. Natalis incidit in diem Magdalenæ,ſed tranſponitur in vigeſimum quartum Iulij. Reliquiæ eius ſacræ noſtrâ memoriâ perditæ ſunt, in irruptione & vaſtatione Flandriæ per Francos.

Sanctus LIBERTVS martyr, natus Adone Comite Mechliniæ,& à beato Rumoldo baptizatus,& à morte poſt ſubmerſionem ſuſcitatus, in propinquo loco,cui ab vlmorum copia Vlmo nomen erat, monaſticæ vitæ cœtum cõtraxit.Sed Dani,& Nortmanni, ea tempeſtate vaſtabant Gallias, & in eis Lotharingiam,ſiue Lotharienſe regnum,cuius portio erat noſtra Brabantia. Imo Regino Prumienſis, eiuſdẽ fere temporis chronographus, ſcribit anno octingenteſimo octuageſimo quarto,Nortmannos in regno Lotharij caſtra & ſedes ſtatuiſſe in loco qui dicitur Louen/ regnumq; continuis incurſionibus fatigaſſe: indeque Pariſios receſsiſſe anno octuageſimo ſeptimo. Euerſa eſt tunc Mechlinia, quatuor tantum milliaribus diſtans à Louen/ ſiue Louanio, & Libertus profugus in Hasbaniam, ab iiſdem ob Chriſtum occiſus eſt, ante altare diui Trudonis, flexis genibus Dominum deprecans. Corpus terræ infoſſum fuit in vrna lapidea,quæ etiam hodie conſpicitur. Sed anno milleſimo centeſimo trigeſimo tertio corpus eius, & alterius cum eo trucidati, in loculum tranſlatum eſt,& in altari ſancti Trudonis aſſeruatur. Feſtum eius eſt die decimo quarto Iulij.

Sanctus LIEPHARDVS,aut Liffardus,epiſcopus Anglię,& martyr,expleto peregrinationis ſuę voto, è Roma ad patriã reuertens, à ſatellitibus iniquitatis,inſurgẽtibus in nemore,trucidatus eſt. Quieſcit in pago *Honnecourt*,ſiue Hunonis curia,quarto milliari à Cameraco,deflectẽdo à via Peronenſi. Habet in vſu Cameracenſi tres Lectiones,die 3. Februarij.

Sanctus LIVINVS archiepiſcopus & martyr, adhuc puer, in Scotia, non modo eximia pietate, verum etiam miraculis clarus fuit. Adultæ autem ætatis, vſus eſt preceptoribus Benigno ſacerdote, & ſuſceptore ſuo è ſacro fonte, magno illo Auguſtino Anglorum primo epiſcopo; à quo etiam ſacerdotio decoratus, haud multo poſt in archiepiſcopum Scotorum eligitur. Quod munus, cum aliquot annis magno fructu adminiſtraſſet, reliquit Syluano, archidiacono. Ipſeq; euangelij plantandi cauſa inter infideles, cum tribus diſcipulis, Foïllano, Helia, & Kiliano, venit ad Gandenſe cœnobium, anno ſexcenteſimo trigeſimo tertio, decimo ſeptimo Calendas Auguſti. Vbi à ſancto Florberto abbate fratribusq;, humaniter exceptus, cum beatum Bauonem triennio defunctum, magnis coruſcãtem miraculis inueniret, triginta continuos dies ſaper eius ſepulcrum Miſſarum ſolennia celebrauit. Inde prædicationis cauſa profectus per Flandriæ & Brabantiæ loca, innumeros ad fidem Chriſti, verbo, exemplo, & miraculis, conuertebat. Sed homines impij miris modis eum perſequebantur, nec omnino deſiſtebant, donec linguam eius extractam canibus deuorandum proijcerent (quæ tamen illi mox miraculo fuit reſtituta) ac tandem apud Eſcham multis vulneribus ſauciatum, etiam obtruncarent, anno ante memorato, pridie Idus Nouembris; Quo eodem loco nobilem & religioſam matronam Craphaildem Liuini hoſpitam, eiuſque filiolum Brixium, quem Liuinus de ſacro fonte ſuſceperat, immaniter trucidarunt. Sepulti ſunt à diſcipulis decenter in Hautem vicino pago, territorij Aloſtenſis, Liuinus cum Brixij corpuſculo, vno eodemque in loculo, ac iuxta eos ſeorſim ſancta martyr Craphaildis.

Theo-

Theodoricus autem Cameracenſis epiſcopus, propter celeberrima miracula, locum viſitauit, anno octingenteſimo quadrageſimo ſecundo, cumque maiora, quàm audierat, re ipſa experiretur, quarto Calẽdas Iulias corpora ſanctorum Liuini & Brixij, omni cum reuerentia & gaudio, è terra ſuſtulit, & loco celebriori decenter collocauit. Poſtmodum Eremboldus abbas, qui peregrinum Macarium ſuſcipere meruit, metuens ſanctorum corporibus in loco minus tuto, ex Hautem Gandauum ad ſuum monaſterium tranſportauit pignora illa, omni ex parte integra, anno milleſimo ſeptimo. Quando communem lætitiam Deus etiam præſentibus miraculis magnopere promouebat. Feſta Liuini celebrantur, vndecimo Nouembris, vigeſimo ſeptimo Iunij. Brixius autem & Craphaildis habentur ad ſanctum Bauonem in tumbis portatilibus, ſed non fit natalis eorum commemoratio.

Lutgardis virgo ſanctiſsima præfuit abbatiſſa, in Brabantiæ monaſterio, quod Aquiria dicitur, Gallicè *Evuijers*, ordinis Ciſtertienſis, non longè à Viridis vallis monaſterio. Vbi quantum claruerit virtutum ſplendore, prophetiæ ſpiritu & miraculorum donis, cognoſci poteſt ex tribus libris, qui de eius vita extant, authore Thoma Cantipatro, Dominicano Louanienſi, qui virgini familiariſsimus fuit. *to. 3. Surij. 16. Iunij.* Obijt ipſa anno milleſimo ducenteſimo quadrageſimo ſexto. Non eſt tamen, iuxta meritorum ſuorum, vt creditur, exigentiam, Sanctorum catalogo à Romana ſede inſcripta.

Sanctus LVDGERVS Friſius, etſi monaſterienſis obierit epiſcopus, & in Vuerda imperiali ſepultus ſit, ſanctis tamen Belgij noſtri etiam annumerandus eſt, eo quod Vltraiecti in ſancti Saluatoris

mona-

monaſterio, ſub ſancto Gregorio, ſucceſſore ſancti martyris Bonifacij, multum in literarum ſcientia, & morum probitate, profecerit: quodque primùm Dauentriam adierit, prædicationis cauſa, & fidei corroborãdæ gratia: deinde Friſiam, vbi per ſeptem ferè annis in doctrinæ ſtudio permanſit, delubra deſtruens, & idola auferens. Dies depoſitionis eſt vigeſimo ſexto Martij: eleuationis, vigeſimo quarto Aprilis. Hiſtoria, quam Vuerdenſes cœnobitæ conſcripſerunt, extat apud Surium.

M.

SAnctus MACARIVS, patriarcha Antiochenus, & Armeniæ decus, non ſine diuino inſtinctu, in Eleutherium epiſcopalem reſignans functionem, ſanctam inſtituit peregrinationem, & ad noſtras vſque patrias deuenit. Mechliniꝗ fidei flamma flammas vrbem vaſtantes extinxit. Malbodij, Cameraci, Tornaci, diuinis miraculis eſt cohoneſtatus. Gandaui in ſancti Bauonis monaſterio, per aliquot menſes manens, ob ſanctiſsimam vitam omnibus circumcirca innotuit, dumque ſtatuit Armeniam repetere, à Chriſto ad cœleſtem patriam euocatur. Dum enim grauis in populum Gandenſem peſtilentia ſæuiebat, ſua morte eam omnium velut morte, Deo iam placato, reſtinxit, anno milleſimo duodecimo, die decimo Aprilis. Sepultus eſt in eiuſdem monaſterij crypta ante altare ſancti Pauli Apoſtoli. Sed anno milleſimo ſexageſimo ſeptimo eleuatus eſt à duobus epiſcopis, Balduino Nouiomenſi, & Lietberto Cameracenſi, ſeptimo Idus Maij. Celebratur autem Gandaui celebrius dies eleuationis, quam depoſitionis, tum quod depoſitio incidat ferè in tempus quadrageſimæ aut Paſchæ: tum quod eleuatio magna claruerit gloria, ſolennitate & miraculis.

raculis. Intererant eleuationi Philippus Francorum rex, Balduinus pius Comes Flandriæ: itidem Balduinus Hannoniæ Comes, aliijq; proceres plurimi, eccleſiaſtici & ſæcularis ordinis. Vulgo Macharius pronunciatur.

Sanctus Maclouius, vel Machutus, epiſcopus fuit Alethenſis in minor Britānia. Quam diœceſim poſteritas ab eo nominauit Maclouienſem. Reliquias coporis habet Gemblacum in Brabantia, quod & Sigebertus Gemblacenſis atteſtatur: qui ea de cauſa vitam eius conſcripſit, ſiue in alium redegit ſtylum. Feſtum eſt die decimo quinto Nouembris.

Sancta MADELBERTA, vel Magdelberta, Malbodio Hannoniæ monaſterio tertia prçfuit, annis nouem. Prima enim fuit amita eius, ſancta Aldegundis, loci fundatrix. Secunda, ſoror eius Aldetrudis. Ipſa vero, tertia. Habet nouem lectiones, ſeptimo Septembris, Malbodij, vbi præfuit: & Leodij, vbi tranſlata quieſcit.

Sancti Marcelli papæ & martyris corpus, ſeu potius notabiles corporis reliquiæ, habentur in Altomonte Hannoniæ peruetuſto iuxta Malbodium monaſterio. Tempore vaſtationis Hungaricæ recōditum fuit in terris, eo loci vbi nunc iacet vetuſtiſſimum ſaxum cum inſcriptione VRSIO ĀBBS. Sub dicto autem Vrſione primo abbate poſt Hungarorum vaſtationem, tempore bellorum inter Henricū imperatorem & Balduinum Comitem, eſt manifeſtatum & inuentum, circa annum milleſimum quinquageſimum quartum, quinto Idus Septembris. Quo die narratio manifeſtationis in eccleſia eadem legitur, ab Vrſione & Altimontenſibus tunc temporis deſcripta.

Sancti Marcellinus & Petrus martyres ſunt Romani.

mani. quorum reliquias, Einardus abbas Gandēſis, Carolo magno & Ludouico imperatoribus multū familiaris, ad ſuum ſancti Bauonis monaſterium Gandauum tranſtulit, anno octingenteſimo vigeſimo octauo. Idemque abbas miracula, quæ per allatas reliquias contigerunt, libris aliquot, quatuor quantum recordor, deſcripſit: qui Gandaui & Haſnonij manuſcripti extant. Inde tranſlata ſunt Haſnonium, ſiue Hannonium, ſecundam Hannoniæ abbatiam, ſed iconomachi feretrum exuſſerunt, & ſimul fere omnia Sanctorum oſſa.

Sanctus MARCHELMVS, qui etiam Marcellinus dicitur, presbyter & confeſſor, fuit inter duodecim primos Friſiæ & Hollandiæ prædicatores, ac inter eos vltimus ſuperuixit. Vnde in vita Suuitberti, teſtatur de ſeipſo, quod ſexaginta quinque annos pro modulo ſuo indeſinenter prædicationibus & conuerſionibus gentium inſudarit, in partibus Tranſiſelanis, Trenta, Twenta, Oudenſeel, & Dauentria, vbi Dei prouidentia totum ferè populum Chriſto lucratus eſt. Sanctus item Ludgerus in initio epiſtolæ quam de ſancti Suuitberti canonizatione ſcripſit, Marcellinum nominat excellentem gentilium prædicatorem, ſacerdotem magnarum virtutum, & prophetici ſpiritus plenum: aſſeritque eum vltra ſeptuaginta annos Chriſti Euangelium ferueter Friſonibus prædicaſſe, & magnam Friſiæ partem conuertiſſe. Subdit preterea eo ob decrepitam ætatem ex Friſia ad Traiectenſem conuentum reuocato per ſanctum Gregorium, multos in Aldenſeel & confinibus locis neglectis fidei ſacramentis ad erratica idolorum phana ſe contuliſſe: ad quos corrigendos ab incolis Chriſtianis requiſitus, iterum directus eſt à ſancto Gregorio: eosq; ſua fructifera,

prædi-

prædicatione ad viam veritatis denuo reuocauit, cum Gerardo, Ouone, Adalgero, alijsque. Cum autem currum aſcẽderet tendens in Aldenzeel, ante portas monaſterij Traiectenſis duos ſanauit ſqualida lepra infectos, qui ligneo crepitaculo eleemoſynas petebant. Quieſcit Dauentriæ in cathedrali eccleſia, natalem habens die decima quarta Iulij.

Maria de Vuilenbroeck, ſiue Ogniacenſis, celeberrima eſt Ogniaci in diœceſi Namurcenſi, non tamen (quod mirari licet) canonizata. Vitam enim eius multa ſanctitate & miraculis glorioſam, ſcriſit eius familiaris Iacobus Vitriacus, ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalis. Obijt anno milleſimo ducenteſimo decimo tertio, vigeſimo tertio Iunij. *tomo tertio Surij.*

Sancti Marij martyris corpus, cum reliquijs Fortunati, & aliorum Sanctorũ, è Roma Gemblacum attulit Arnulphus, nonus abbas Gemblacenſis; quẽ Innocentius ſecũdus Romæ ſuis manibus abbatem conſecrauit. Hinc feſtum eius Gemblaci duodecim lectiones habet, decimo quarto Kalẽdas Februarij. Quam celebris autem fuerit martyr, indicãt Horæ Romanæ dicto die & Geſta Valentini, ac collegarum, apud Surium: die decima quarta Februarij.

Sanctus MARTINVS Tungrenſis eccleſiæ epiſcopus, & Hasbanorum Apoſtolus, ſcribitur Tungris obiiſſe, anno ſalutis ducenteſimo ſeptuageſimo ſexto, adminiſtrationis vndecimo. Sanctiſsimus vero Seruatius, qui cathedram Traiectum tranſpoſuit, antiſtitem hunc miraculis coruſcum, in argentea theca ibidem concluſiſſe aſſeritur. Feſtum eius celebratur vndecimo Calendas Iulias, Traiecti & Tungris.

Meritò autem nominatur Hasbanorum Apoſtolus, quia vt feſti eius Lectiones habent, Chriſtum in pleriſ-

plerífque Hasbaniæ villulis prædicando, populum ab alta cæcitate liberauit. In Horion tamen, & prædicationem eius qua indigni erant renuerunt, & hoſpitio excipi prohibuerunt, & contumelijs affectum expulerunt.

Sanctus MATERNVS epiſcopus, & diſcipulus ſancti Petri Apoſtoli à tribus diœceſibus honoratur vt earum epiſcopus, à Colonienſi, Treuirenſi, & Leodienſi, ſiue Tungrenſi, eaque etiam de cauſa pingitur cum eccleſia, quæ habet tres turres. Arbitror autem eum non præfuiſſe tribus epiſcopatibus diſtinctis, ſed fidelibus multiplicatis, poſtmodum exortum eſſe in dictis locis, quibus Maternus antea fidem prædicauerat, trium epiſcopatuum diſtinctionem. Quieſcit Treuiris, & natalem habet die Septembris decima quarta, ſed quædam eccleſiæ transferunt eum propter concurrentem ſolennitatem exaltatæ Crucis. Optatus Mileuitanus epiſcopus ſub finem libri primi contra Donatiſtas, dicit ad vrbem Romam ventum eſſe à tribus Gallicanis epiſcopis, vt iudices eſſent in cauſa Donati & Cæciliani: inter quos primo loco recenſet Maternum ex Agrippina ciuitate. Nominat eundem Conſtantinus libro decimo hiſtoriæ eccleſiaſticæ Euſebij. Verum ex temporum diſtantia colligitur hunc Maternum diuerſum eſſe ab illo, quem tres diœceſes conſtanter celebrant, vt ſibi à beato Petro Apoſtolo miſſum.

Sanctus MAVRONTVS confeſſor, clarus fuit in aula regis Theodorici primi. Sed hortatu matris ſuæ ſæculum contemnens, & ſimul ſponſam quam vxorem accipere decreuerat, conſtruxit eccleſiam in prædio ſuo ad Legiam, quod tunc Broylus dicebatur, nunc autem * Meurivilla, quaſi Mauronti villa

Melero Mi nonacum.

villa vocatur. Vbi abbatis curam ſuprà cæteros fratres geſsit vigilantiſsimam. Quam adminiſtrationē per duodecim annos egregiē complens, in Marcianenſi monaſterio migrauit ad Dominum, anno ſeptingenteſimo primo. In eiuſdē monaſterij crypta ſepultus. Vbi iuxta ſepulchrum puteus extitit, dictus ſancti Mauronti, eo quòd eius meritis multorum medicus fuerit. Tranſlatus eſt poſtmodum Duacum ad eccleſiam ſancti Amati epiſcopi, quem exulem in Broylo fouerat. Natalis eius celebratur quarto Nonas Maij. *hoc eſt, minor villa.*

Sancti Mauri corpus quieſcit in abbatia Florinenſi, patriæ & diœceſis Namurcenſis. vbi tanta pietate colitur, quod oblationes ſingulis annis facilè aſcendant, ad quadringentos aut quingentos Florenos Rhenēſes. A Roma cum beato Timotheo Remos venit tempore Neronis, & ibidem verbum Dei diſſeminauerunt. Multos quoque Maurus baptizauit, cum quibus à Lampadio præſide decollatus eſt vndecimo Calendas Septembris. Inter quos erat etiam Apollinaris, qui vnus ex cædentibus Timotheum, duos vidit Angelos plagas illius extergentes. vndè territus & compunctus mox credidit, & à Mauro presbytero in ipſa nocte ſacro fonte eſt purificatus. Sed huius & Timothei paſsio incidit in ſequentem diem. Exceptio autem ſancti Mauri à Florinenſibus recolitur tertio Nouembris.

Sancta MAXELLENDIS virgo, & Chriſti ſponſa, ſemper deuitare cōſueuit conuiuia & deliciarum prandia. Quod cum obſeruatum eſſet ab Harduino quodam, quem maritum habere omnibus modis recuſauerat, parentibus ad cōuiuium digreſsis, collecta equitum multitudine, virginis domū inuaſit, & nolentem conſentire euaginato gladio interfecit,

anno ſexcenteſimo ſeptuageſimo. Paſſus eſt autem eo loci vbi poſtmodum conſtructa eſt baſilica in honorem omnium Sanctorum, potiſsimum Vedaſti & ſanctæ virginis. Sepulta verò in villa Pomeriolas, vnde triennio expleto, beatus Vindicianus epiſcopus ſacrum corpus ad locum interfectionis tranſtulit. vbi Dominus eam ſignis & miraculis clarificare diſpoſuerat. Natalem huius martyris ſeruat Cameracenſis eccleſia Idibus Nouembris. Reliquiæ partim ſeruantur Cameraci apud noſtram Dominam, partim in Caſtello Cameraceſio.

Sanctus Maximus epiſcopus Regienſis, & antea abbas Lirinenſis inſulæ, multa ſanctitate iuxta nomen ſuum claruit: quod teſtatur grauiſsima ea homilia de Maximo, quæ Euſebij Emiſſeni titulo eſt excuſa. Fertur Vimæ obiiſſe, in territorio Taruanenſi, cuius eccleſiæ Breuiariũ de eo quatuor habet feſta duplicia, Depoſitionis, quinto Calendas Decembris. octauæ & relationis ex Bolonia ſecundo Nonas Decembris. Inuentionis, Idibus Septembris, quæ fuit anno nongenteſimo quinquageſimo quarto. & oſtenſionis, ſexto Nonas Octobris, quæ contigit, anno milleſimo centeſimo ſexageſimo quinto per Milonem epiſcopum, præſentibus alijs duobus Balduino Nouiomenſi, & Roberto Ambianenſi. Propter vrbis excidium capſa reliquiarum eius eſt Ypris Flandrorũ. Antonium etiam caſtrum haud procul à Tornaco congratulatur ſibi de portione reliquiarum ipſius.

Sanctus MEDARDVS vir permagnæ ſanctitatis & à pueritia miraculis clarus, Viromãdenſem præſulatum multimodis precibus fatigatus regendum ſuſcepit. Erat tunc epiſcopalis ciuitas à Vuandalis & Hunnis deſtructa: ideoque veritus iterandam

barba-

barbarorum irruptionem ſedem tranſtulit Nouiomum, eo quod caſtrum, ſeu munitio, haberetur. Cumque eccleſiam Nouiomenſem fœlicisſimè gubernaret, moritur ſanctus Eleutherius epiſcopus Tornacenſis eccleſię anno quingenteſimo vigeſimo nono. Poſt cuius exequias, peracto triduano ieiunio, & ſolennibus hoſtiarum victimis Deo deuotè oblatis, ab omnibus ſanctus Medardus pontifex Tornacenſis eligitur, ac tandem conſentit, victus authoritate Metropolitani & comprouincialium, aſſenſu etiam regis & procerum, ac denique plebis inceſſabili acclamatione. Quare pontificali & regali authoritate duas illas eccleſias vnam fecit, & Flandrēſium gentem ferocem per quindecim annorum ſpatium ad diuinum cultum informare indeſinenter elaborauit: eoſque non ſine multo labore incredulos & infideles ad fidem educauit catholicam. Obdormiuit anno quingenteſimo quinquageſimo ſexto, eiusq; corpus Clotarius rex lugentibus filijs eripuit, & ſuis humeris ſuſtulit Sueſsionis ſepeliendum. vbi etiam ſuper ipſum Baſilicam cœnobialem decenter ædificauit. Natalis octauo Iunij, quo die hiſtoriam eius habet tomus tertius Surij.

Sanctus MEINGOLDVS martyr & dux, Hugonis Anglorum regis filius, militię abrenuncians, ſeſe per compunctionem mūdauit, & mactauit, ſeptennem agens pœnitentiam de criminalibus & homicidijs. Poſtmodum receſsit ad oratoriū ſanctorum Timothei & Symphoriani, vbi Hoyum Moſam influit, qui locus cum appendicibus ei datus erat ab Arnulfo imperatore. Ibi ſanctiſsimus vir circa annū nongenteſimum occiſus eſt, cum ad templum iret, ab Inghelfredi conſanguineis, quem Richardus nepos Meingoldi capite truncauerat. Feſtum agitur

nono Februarij, in Huyo oppido Leodienſi. in quo cum Domitiano epiſcopo, eleuatus requieſcit.

Sancta Mildrada virgo ſanctiſsima, in Cantia, ſiue Cantuaria, claruit: habuitque tritauum Ethelbertum regẽ, quem Auguſtinus Anglorũ Apoſtolus conuertit. Reliquiæ eius Dauentriam ſunt trãſlatæ, ſed præcipuam portionem arbitror in Anglia remanſiſſe. Ex Legenda enim ſanctorum Angliæ, quæ nunc à manibus longius abeſt, alias notaui, An in Thaneto quieſcat, an Cãtuariæ, altercationem eſſe, nondum ſedatam. Natalis eſt tertio Idus Iulij.

Sanctus Mommolenus, ponitur inter Sanctos Nouiomenſes epiſcopos, ſub litera N.

Sanctus MONO martyr, diſcipulus ſancti Remacli, ex Scotia Arduennam venit, in vicum Naſſoniam, vbi ſolus ſoli Deo multo tempore ſeruiuit, & fœliciter occubuit, à ſicarijs latronibus confoſſus: ſepultus in eccleſia quam ipſe conſtruxerat. Eſt autem *Naſſoin*, pagus illuſtris ſanguine & reliquijs glorioſi martyris, ſub ditione abbatis ad ſanctum Hubertum in Andaino: vnde duobus milliaribus eſt ſemotus, in diœceſi Leodienſi. Feſtum eius eſt decimo quinto Calendas Nouembris.

Sanctus MONVLPHVS, epiſcopus Traiecti ad Moſam, & confeſſor, erat homo iuſtus, doctor bonus, orphanorũ & peregrinorũ pater, qui, vt etiam Gregorius atteſtatur ſanctus epiſcopus Turonenſis, magnũ templum Traiecti in honorem Seruatij conſtruxit, compoſuit & ornauit: in quod multo ſtudio & veneratione trãſtulit corpus illud magnis virtutibus pollens. Clericos Deum timẽtes ibidem inſtituit, quos monuit ſemper ſecundum Canonica inſtituta in omnibus viuere. Prædiorum ſuorũ, inter quæ eſt caſtrum Dionãtum, beatum Seruatium

De gloria confeſ. cap. 72.

ſcripſit

ſcripſit hæredem, in cuius medio eccleſiæ, omnibus dignè peractis, ſepultus eſt, ſicut hodie videtur: in qua per triginta nouem annos circiter fuerat epiſcopus, vſque ad annum Domini ſexcenteſimum. Dies depoſitionis, decimo ſeptimo Calendas Auguſti. eleuationis, quarto Iduum Auguſti.

N.

SAncta Nona ſanctæ Berlendi coniungitur.

Norbertus Xanthēſis fundator Ordinis Præmonſtratenſis, & archiepiſcopus Magdeburgenſis, nondum eſt catalogo Sanctorum inſcriptus, haud propter inopiam meritorum, quæ ampliſsima habuit, ſed vt opinor, quia id Ordo à Romana ſede petere neglexerit. A nobis autem hoc loci dicēdum eſt, quantum ei Antuerpienſes debeant. Sic igitur ſcriptū eſt à contemporaneo, vitæ Norberti capite trigeſimo quarto. Antuerpiæ oppido ampliſsimo & populoſo, vnus erat tantum ſacerdos, qui curam totius populi gerebat, ſed præ nimia multitudine, & frequenti negligentia, curæ ſuæ non ſatisfaciebat: nec credebatur ei, eò quòd ipſe copula carnali neptem ſuam in linea tertia, manifeſtè ſociam ſui ſceleris fecerat. Vnde cōtigit hæreticum, miræ ſubtilitatis & verſutiæ ſeductorem, Tanchelinum, in ea gente ſuæ ſeductionis locum inuenire. Erat is omnium hominum ſceleratiſsimus, & Dei & omnium ſacramentorum eius inimicus, & totius religionis & Chriſtianæ fidei contrarius, intantum vt obſequium epiſcoporum & ſacerdotum nihil eſſe diceret: & ſacroſancti Corporis & Sanguinis Domini noſtri Ieſu Chriſti perceptionem, ad ſalutem perpetuam prodeſſe denegaret. Credebant ei, & ſequebantur, circiter tria millia pugnatorū: nec erat dux, aut epiſcopus, aut quilibet princeps, qui auderet ei

Sexta Ianÿ, tom. 3. Surÿ.

reſiſtere, vel occurrere, nec ante eum apparere, niſi ſectam eius ſequeretur. Pretioſo apparatu, in veſtibus deauratis triplici funiculo, crinibus intortis, & auriphrygij ligamine triplicatis, incedebat: & verbis perſuaſibilibus, magniſque conuiuiorum apparatibus, beneuolentiam eorum ad ſeducendos eos exhauriebat. Et hęc deteſtãda ſeductionis execratio etiam poſt mortem ipſius hæretici exſtirpari nullatenus potuit: quamuis duodecim clericorum congregatio ab epiſcopo ad ſubſidium ſacerdotis, qui ſolus erat in eccleſia beati Michaëlis, ibidẽ poneretur. Tum vero clerici charitate ſuadente, & euidenti neceſsitate cogẽte, patri Norberto, & fratribus eius per manus epiſcopi, hanc eandem eccleſiam, cũ aliquibus reditibus, dederunt, confidentes quod Deus meritis ipſius, & fratrum mortiferæ peſtis auferret ſæuitiam, & tenebris ignorantię depulſis, lumen veritatis repararet. Suſcepta eſt igitur eccleſia à Norberto: qui pius prædicator, gentem Antuerpicam per ſe, & ſuos, ad vitam veritatis & iuſtitiæ reduxit. Et clerici in eodem oppido aliam ſibi ædificarunt †. Legatur de eodem Robertus abbas montis, in ſupplemento ad Sigebertũ, anno milleſimo centeſimo vigeſimo quarto. vbi inter alia ſcribit, Norberto prædicante, viros & mulieres Corpus Dominicum, quod in ciſtis & foraminibus per decẽ annos & amplius repoſuerant, attuliſſe, & per eius doctrinam paulatim ad fidem reſipuiſſe. Floreffiæ reliquit vaſculum reliquiarum. Habet autem Belgium noſtrum huius Ordinis abbatias circiter triginta.

† B. Mariæ, circa annũ 1124.

Nouiomenſes epiſcopi habuerunt etiam curam Tornacenſis diœceſis. Mortuo enim ſancto Eleutherio, Tornacenſes Remigium Rhemẽſem archiepiſcopum rogauerunt vt S. Medardo regimen & admi-

adminiſtrationē eccleſiæ Tornacenſis cum Nouiomenſi cōmittere dignetur. Quod & factum eſt, ſed in magnū Tornacenſium præiudicium. Cum enim poſt obitum B. Medardi epiſcopum eligere vellent, à Nouiomenſibus priſtinam poſſeſsionem vtriuſq; epiſcopatus allegantibus, ſunt impediti: fueruntque ſine proprio epiſcopo, vſque ad annum milleſimum centeſimum quadrageſimum ſextum. quo anno cum magnis difficultatibus, intercedente ſanctiſsimo Bernardo, ab Eugenio tertio proprium recuperauerunt antiſtitem. Inter hos aliquot ſunt ſanctis aſſcripti. Primum ſanctus Medardus, deinde ſanctus Acharius, tertio ſanctus Eligius ſuo loco notatus: quarto ſanctus Mommolenus, qui cum ſancto Bertino venit ad cœnobium in Sithiu. Quorum natales feſta dupla ſunt in eccleſia Nouiomenſi, octauo Iunij, vigeſimo octauo Nouēbris, primo Decembris, & decimo ſexto Octobris. Item decimo Septembris eſt natalis Eunuchij epiſcopi, cuius corpus tranſtulit Radulphus epiſcopus, ad Sancti Lupi monaſterium, quod nunc ſancti Eligij dicitur.

Sanctus NVNCIVS confeſſor, filius cuiuſdam regis, qui deſiderio æternæ vitæ porcos pauit, in Haſteria depoſitionem accepit. At nūc Vualciodori aſſeruatur, ob clades à Francis, tam anno milleſimo quingēteſimo quinquageſimo quarto, quàm etiam ab Hugoneſtis anno ſexageſimo octauo, acceptas. Reportandus autem vbi facultas, Deo volente, aduenerit. Natalis eſt ſexto Iduum Octobris: feſtum ſummum Maius, Haſteriæ; feſtum medium, duodecim lectionum Vualciodori. Eſt autem Vualciodorenſis Abbatia apud Dionantum, oppidum Leodienſe, cui ſubiecta eſt eccleſia Haſterienſis. quam conſtruxit Adalbero epiſcopus Metenſis.

O.

SAncta Oda, virgo Scota, ex regia progenie exorta, cum cæcitate eſſet correpta, fama ſignorum & prodigiorum euocata eſt Leodium, ad reliquias S. Lamberti martyris: vbi lumen oculorum recepit, & caſtitatē ſuam Chriſto ſubarrauit. Cumq; pater vellet eam ſæcularis vitæ vſibus informare, & matrimonium contrahere, ipſa diuino vſa conſilio, peregrina in Taxandriam deuenit, ſuaque ſanctitate Rodenſe territorium ſublimauit, in quo obijt circa annum ſeptingenteſimum decimum tertium. Domina autem quædam nobilis, propter miracula, quæ Deo auctore ad tumulum Odæ fiebant, præſignatum Rodenſe territorium eccleſiæ ſanctæ Odæ hæreditariè obtulit. Eleuata eſt è tullure per Otbertum epiſcopum Leodienſem anno milleſimo centeſimo tertio. Cur cum pica pingatur nuſquam in hiſtoria reperitur, nihilominus velut indubitatum habetur apud Rodenſes, & acceptum à maioribus, picas ſua garrula loquacitate eam prodidiſſe, dum in Vuertenſi ſylua latens, contemplationi vacaret; ac tum Rodam veniſſe. Vbi patrona quieſcit, in collegiata eccleſia, quam hiſtoriæ ſcriptor monaſterium vocat, Feſtum habens vigeſimo ſeptimo Nouembris. Quod etiam duplex eſt in cathedrali eccleſia Buſcoducenſi.

Sancta Oda vidua ex magnis fidei Chriſtianæ cultoribus, Clodoueo videlicet abauo, Childeberto patre, Dagoberto fratre, claruit decorata. Sunt qui eius quatuor ſanctas proles recenſeant, Arnulfum epiſcopum Metenſem, Ferreolum epiſcopum & martyrem, Modericum confeſſorem, & Tharſitam virginem. Vidua relicta à coniuge Boggho, catholico principe; dote contenta, Deo ſeruire ſategit, & paupe-

pauperibus.Sacerdotes & ſacros eccleſiæ miniſtros in Domino dilexit,pręcipuè ſacerdotē Pompeium, virum vita & moribus,comprobatum,intantum vt licet percuſſio abfuerit, palmam tamen martyrij in ſui corporis maceratione,non credatur amiſiſſe.Ex ſuis bonis eccleſias fundauit,maximè Amanienſem in qua quieſcit: & paruam eccleſiam in monte,quæ à Pompeio,eius ſacellano, nunc nomē habet, cuius reliquiæ contra peſtem animalium inuiſuntur. Ab eadem multa habet Leodienſis eccleſia ſancti Lamberti,ſub quo floruit.Tranſtulit verò eius reliquias de tellure ſanctus Floribertus, filius ſancti Huberti, & in epiſcopatu ſucceſſor, ſeptimo Idus Iulij. Quieſcit Amanij,in collegiata ſui nominis eccleſia, prope Huyum, oppidum Leodienſe. Natalis decimo Calendas Nouembris.

Sancta Odilia virgo,de numero vndecim milliū, dixit in viſione Ioanni de Eppa conuerſo Pariſijs in Conuentu fratrum ſanctæ Crucis.Surge frater.Coloniæ iuxta ſancti Gereonis eccleſiam, in viridario Arnulphi inuenies oſſa mea,ſub piro,in marmoreo ſarcophago. quæ in primariū S.Crucis cœnobium, iuxta oppidum Huyenſe, volo transferri. Cōuerſus à Priore Coloniam miſſus, cum theſaurum cæleſtem inueniſſet: Sifredo archiepiſcopo nunciauit. qui corpus Odiliæ eleuauit,& in capſulam ligneam reuerenter repoſuit. Deinde prædictus conuerſus, capſam, cum literis geſtorum, clam à Colonia digrediens, Huyum tranſtulit, ad eccleſiam fratrum ſanctæ Crucis.In ipſa autem tranſlatione,& in loco ſuę tranſlationis,crebris miraculis coruſcauit. Dies tranſlationis celebratur decima octaua Iulij. *Ex Lectionibus Huij apud Cruciferos.*

Sancta ODRADA, quæ virginitatis pudicitiam Domino vouendo conſecrauit, quieſcit in Alem-

pago Brabantiæ, in diſtrictu Maeſlandiæ, olim Leodienſis, nunc autem Buſcoducenſis diœceſis, ſub dominio abbatis ſancti Trudonis in Haſbania. Feſtum celebratur ibidem tertio Nouembris, habens officium proprium, primas & ſecundas veſperas, ac nouem lectiones de vita. Vita tamen ipſius originalis, cum miraculis, perijt, per frequentes aggerum irruptiones. Quare poſterior quidam eandem, prout potuit, collegit ex relatu maiorum, & picturis parietum, anno milleſimo trecenteſimo quarto. Otto Comes eius corpus in Alem, vt decuit, eccleſiaſticæ ſepulturæ tradidit, & baſilicam fabricauit, in qua multis claruit miraculis, quæ tam charitatis, quàm ſanctitatis ſunt indicia. Sed ea, iuſto Dei iudicio, ibi, vt alijs pleriſque locis, iam ceſſant, refrigeſcente multorum fide & charitate.

Ex Lectionibus Hagardiæ. Sanctus ODVINVS martyr, ad ſacerdotij honorem prouectus, ſingulariter inuigilabat ieiunio, orationi, pſalmodiæ, & eleëmoſynis. Vnde cum iret in villam Melceles (aut Meldaert, vt putatur) celebraturus diuina, obuios habuit duos ſcurras, qui fraude machinabantur extorquere pecuniam, quam pupillis, viduis, & indigentibus diſtribuere eum agnouerat. Sed alter, qui ſe mortuum ſimulabat, iuſto Dei iudicio mortem obijt: à qua tamen piiſsimus Oduinus eum reſuſcitauit. Poſtmodum exorta eſt queſtio inter agricultorem quendam, & filiolum ſpiritualem ſancti Oduini, de meta inter confinia agrorum. pro qua, ſecundum ius & æquitatem decidenda, communi conſenſu nominarunt Oduinum. Oduinus autem ſentẽtiam decidit contra ſuum filiolum. Vnde is ira percitus, ſoſſorium à manu patrini ſuſcepit, & in verticem eius violenter direxit; ſciditq; ei caput medium. Sanguinis autem

effuſio

effuſio fontis venas ibi aperuit, de cuius lotione multos fuiſſe reſtitutos ſanitati, perceptum eſt. Quieſcit hic martyr Hugardiēſis, Hugardiæ, in collegiata eccleſia diui Gorgonij, qui locus Brabantiæ noſtræ adiacet, in diœceſi & territorio Leodienſi. Natalem habet in die natali Præcurſoris Domini. Ideoque Hugardienſis clerus feſtum eius, quod duplex celebrat, transfert in diem ſequentem. Reliquiæ corporis ſacri quieſcunt in capſa, quæ in Proceſsionibus ſæpius circumfertur, potiſsimū tamen vltimo feſto Pentecoſtes.

Sanctus ODVLPHVS, temporibus Ludouici Auguſti, Oorſchoti in Brabantia naſcitur: vbi in parentum prædio nunc extat eccleſia in honorem ſancti Odulphi. voluitque poſt presbyterium, ſummæ reuerentiæ locum Traiectum adire, ſed parentum precibus euictus, eccleſię populique Oorſchotenſis, aliquamdiu paſtor fuit. Verum non multo poſt cœnobiticæ & communis vitæ, clericorum Traiectenſium amantiſsimus, ad eos migrauit. Quo loco tunc erat magnæ ſanctitatis epiſcopus Fredericus, qui ſanctum honore condigno ſuſcepit. Erat ibi omnibus ardens diuini luminis lucerna, pugil in vigilijs, potens in ieiunijs, in oratione ſedulus, in ſacra lectione ſtudioſus, in eleemoſynarum largitione dapſilis, in pauperum cura celebris, in hoſpitalitate feruens, in diſtribuendo res eccleſiaſticas prudens, neq; aliud ab omnibus, & ab ipſo præſule; habebatur, quam pater cœnobij. Cumque ſupradictus ſanctus Fredericus feroces Friſones, nec per ſe, nec per archidiaconos, reuocare poſſet, aduocauit ſibi Odulphum; qui palmam martyrij expectans, lætus eò peruenit, populum prædicatione atque Euangelica eruditione ad viam ſummæ veritatis con-

Ex hiſtoria tomo tertio Surij.

conuertit,& iam ad ſe reuerſum, per aliquot annorum curricula erudiuit. Inde Traiectum reuerſus, plenus annorum, & pietatis, modica febri obdormiuit. Et poſt mortē multis miraculis claruit, tam Traiecti, vbi ad ſanctum Saluatorem quieſcit, quam Staueræ in Friſia. Feſtum ſanctiſsimi huius Canonici, celebre eſt per totam diœceſim Traiectenſem pridie Idus Iunij. De eo extat etiam in vita Frederici, tomo quarto Hiſtoriarum Surij.

Sanctus Oelbertvs, agricola fuit in Ooſterhout. qui locus, populoſus eſt pagus, diœceſis Antuerpienſis, apud Bredam. Incolæ autem loci hæc de eo à maioribus acceperunt. Latrones quidam latrocinio ſuo deprehenſo, illac per agrum fugiebant vbi Oelbertus ex aratione fatigatus in ſomnum inciderat, dormientique mucronem ſuum apponunt ſanguine maculatum. Qui eos inſequebantur, in Oelbertum inciderunt, eumque vt latronem iugulauerunt. Corpus autem truncum, ad ſacellum haud longè diſsitum caput abſciſſum inſigni miraculo detulit: ipſaque iumenta, quibus in aratro vſus erat, pro nouæ & maioris eccleſiæ conſtructione, materialia ſine auriga feruntur aduexiſſe. Quieſcit autem aliquandiu in Oeſterhout, vbi eſt ſecundarius eccleſiæ patronus: ſed Franci dicũtur corpus ſecum abduxiſſe in Thouloſe. An hic locus ſit Tholoſa: item quando in Oeſterhout claruerit, vel inde ſit ablatus, ab omnibus incolis ignoratur. Natalis eſt die vigeſimo ſecundo Octobris, & officium fit de communi martyris. Hiſtoriam ſuſpicor intercidiſſe per frequentes barbarorum & pyratarum incurſiones. Sanè & hoc anno ſeptuageſimo ſecundo locum eum barbarica Gueſsiorum infeſtatio, fœdè & ſacrilegè profanaui.

Sancta Olla virgo, videtur ſancta Cameracenſis. In Martyrologio enim dictæ eccleſiæ legitur ſeptimo Idus Octobris. Eodem die feſtiuitas ſanctę Ollæ virginis. Et alibi additum inueni, Apud Cameracum. Habet autem templum ſuo nomine nuncupatum, haud procul à Cameraco, via Atrebatenſi, quod etiam frequentatur à Cameracenſibus. Sed adhuc me latet an corpus ibi aut requieſcat, aut aliquando requieuerit.

Sanctus Oneſimus, epiſcopus Sueſsionenſis & confeſſor, qui in ſuis membris longum pertulit ſine ferro martyrium, quieſcit Duaci ad ſanctum Amatum, in diœceſi Atrebatenſi. Ad eius tumulũ multi conſecuti ſunt remedia ſanitatis. Natalis incidit in diem ſancti Seruatij, qui eſt decimus tertius Maij.

Sancta Ortrudis virgo, ſiue Rotrudis, in Andria, Angliæ monaſterio, quieuit, ſed nunc quieſcit ad ſanctum Audomarum, in ſancti Bertini monaſterio. Natalis eſt die vigeſimo ſecundo Iunij.

Sanctus OTGERVS leuita, cum ſanctis epiſcopis Vuirone & Plechelmo, qui Romæ conſecrati erant, ex Britannia in Belgium venit tempore Pipini Ducis, qui eis libentiſsimè & locum prædicationis conceſsit, & quietæ habitationis, in monte ſancti Petri, qui nunc mons Odiliæ dicitur ſecundo miliario à Ruræmunda. Vbi Canonici Traiectenſes aliquamdiu reſederunt, tempore vaſtationis per Danos & Nortmannos. Cumque omnibus ſedatis, Traiectum redirent, collegium clericorum aliquot ibi reliquerunt: quod cum poſtea infeſtaretur Ruremundam eſt tranſlatum. Vnde in montem ſanctæ Odiliæ, poſtea Domini ſancti ſepulcri ſibi monaſterium acceperunt. Natalis recolitur decimo Septembris in monte ſanctæ Odiliæ, vbi corpus eius

multis

multis miraculis claruit, & in cathedrali eccleſia Ruremondæ, quæ tranſlatas habet eius reliquias; & denique in vſu Traiectenſis eccleſiæ, propter cauſam ſuperius aſsignatam.

P.

SAncti Pancratij martyris Romani reliquiæ, habentur in capſa Vltraiecti, ad S. Saluatorem.

Sanctus PERPETVVS Monulpho & Gondulpho ſuccesſit in epiſcopatu Traiectenſis eccleſiæ ad Moſam. cui tredecim annis præfuit. Sepultus Dionanti, quod eſt Leodienſis territorij oppidum, vbi multis miraculis claruit. Feſtum habet quarto Nouembris.

Petrus & Andoletus cum ſanctiſsimo Lamberto martyrium ſunt perpeſsi, quorum meminimus in Lamberto & Floreberto.

Sancta PHARAILDIS virgo, parentes habuit Theodoricum Lotharingiæ Ducem, & ſanctam Amelbergam, ſororis Pipini principis filiam: fratrem materno ex latere, ſanctum Emebertum Cameracenſem epiſcopũ: ſorores, ſanctas, Reineldem, & Gudilam. A beata Gertrude cognata ſua de ſacro fonte leuata, literiſque inſtructa, pietatem à teneris annis egregiè coluit. Cumque impedire non poſſet quin à parentibus nuptum daretur, per omne tamẽ coniugij tempus illibatam virginitatem cuſtodiuit, eâdem nimirum præpotenti ſanctus Spiritus gratia prædita, qua & ante eam beata Cæcilia, & pòſt beatus Henricus imperator, vxorque eius, in matrimonio claruerunt. Migrauit autem virgo ad Chriſtum circa annum ætatis nonageſimum, non minus religione, quàm ſenectute venerabilis. Cuius corpus ad ſancti Bauonis eccleſiam ex Lotharingia attulit Agilfridis abbas ſancti Bauonis & epiſcopus Leodienſis

dienſis anno ſeptingēteſimo quinquageſimo quarto. Sed idem cœnobium, petente Arnulpho Comite portionem aliquam annuit eccleſiæ collegiatæ ſanctæ Pharaildis, tunc recens extructæ. Maſſæus libro duodecimo chronicorum ſcribit partem corporis etiam Nigellæ haberi in eccleſia ſanctæ Pharaildis. Natalem habet die quarta Ianuarij.

Sanctus PLECHELMVS comes itineris fuit Vuironi, qui Romam ibat ex Scotia, conſecrandus epiſcopus. Verum Apoſtolicus dominus vtrumque ſummi Ordinis dignitate promouit. Inde ad Pipinum venerunt, qui Friſiæ potiebatur. Sub quo inſignes fuerunt verbi Dei prædicatores, reſidentes potiſsimum in Petri monte, apud Ruremundam. Quieſcit ſanctus Plechelmus in Oudenzeel, oppido Tranſiſelano, diœceſis Dauentrienſes. Natalem habet Idibus Iulij. Fuit autem epiſcopus de Maſſa candida, vel vt quidam addunt ſecundum Bedam, *lib. 5. cap.* de Candida caſa. Eſt etiam inter primos patronos *24. hiſt.* eccleſiæ Ruremundenſis.

Sanctus PIATVS, ſiue Piaton, presbyter & martyr, Beneuenti finibus ortus, cum beatis martyribus, Quintino, Lucio, Luciano, Albino, Criſpino & Criſpiniano, ab vrbe Roma Gallias cauſa prædicationis expetijt in perſecutione Maximiani. Vnde in vrbe Tornaco, plurima multitudo populi ad Chriſtum eſt conuerſa, eruditione ſancti prædicatoris Piati. quam etiam prædicationem martyrio ſuo conſignauit. Milites enim eum perſequentes, primum ſocios ipſius gladijs occiderunt; cumque eum viderent ſociorum nece non moueri, ſed conſtanter Dei gloriam prædicare, vnus euaginato gladio, caput pretioſum abſcidit. Quieſcit Siclinij prope Tornacum, vbi in honorē martyris & primi

Apoſtoli Tornacenſium eſt clericorum, ſiue Canonicorum collegium. Tornacenſis ecclesia celebrat natalem Calendis Octobris. quo die etiã ab Vſuardo notatur: tranſlationem quarto Calendas Nouembris, quam fecit Eligius epiſcopus; qui etiam monumentum martyris mirificè exornauit, vt ex cultu ſepulcri, oſtenderet quantus ſit martyr apud Deum in curia cœli.

Pipinus primus in inferiori Auſtraſia Dux Brabantiæ, pater ſanctarum Gertrudis & Begghæ, maior erat regiæ domus in Auſtraſia, ſub Dagoberto. Qua dignitate parum à dominatione ac ſublimitate regia differente, prædìtus, præſtabat tam in bellis fortitudine, quàm iuſtitia in pace. Erat enim erga regem fidei ſeruantiſsimus, & erga populum tenaciſsimus æquitatis, & in diſceptanda vtrorumque cauſa, firmiſsimo animi iudicio perſiſtens; nec numera populi, nec gratiam regis ad obruendã populi iuſtitiam attendebat. Beatũ Arnulfum Metenſium pontificem, quem in timore ac dilectione Dei nouerat excellentem, omnium conſiliorum & negotiorũ ſuorum ſocium aſſumebat. Defuncto quoque prædicto viro Dei, ſanctum Cunibertum antiſtitem Colonienſem, pari ſanctitatis fama illuſtrem, curabat in hac negotiorum adminiſtratione participem habere. Obijt circa annum ſexceteſimum quadrageſimum ſeptimum, die vigeſimo primo Februarij, Landis, nunc oppidulo, tunc verò palatio Brabantiæ: ſed tranſlatus, quieſcit Niuellæ in capſa, iuxta altare filiæ ſuæ, ſanctæ Gertrudis. quæ capſa etiam in Litanijs circumfertur, licet non ſit inſcriptus in Sanctorum numerum. Hunc quidam haud ineptè Brabantiæ noſtræ patriarcham nuncupant.

Sancta Pollina omnino mihi incognita eſt, niſi

quod

quod eius mentio fiat in ſecundo libro Chonicorũ epiſcopi Cameracenſis, quæ ad Gerardum ſecundum extant manu ſcripta. Præmittit author nonnulla de monaſterijs Cameracenſibus, beatę Mariæ, ſancti Gaugerici, & ſancti Autberti, deinde ſubdit, Tranſeamus ad monaſterium ſancti Petri in villa Hunulcurt, vbi ſanctam Pollinam quieſcere ſcripto reperi. Hoc nimirũ vir illuſtris Amalfridus nomine, cum vxore Hildebertana, fundauit: deputatiſque ſanctimonialibus filiam ſuam Aureanam præfecit. Fuitque olim religione florens, & opibus; nunc autem poſtquam viris militaribus beneficiatum eſt, ad paucos canonicos deriuatur.

Pompeius coniungitur ſanctæ Begghæ.

Sanctus Pontianus, glorioſus Beneuenti martyr, feſtum habet celebre per diœceſim Traiectenſem, decimo nono Calendas Februarij. Baldricus enim decimus quintus epiſcopus, Põtiani & Agnetis ſancta corpora ſecũ ex Italia trãſtulit, ac in Traiectenſi eccleſia honeſtè ingenti deuotione repoſuit. Obijt is præſul anno nongẽteſimo ſeptuageſimo ſeptimo.

Poppo abbas Stabulenſes non eſt canonizatus. quibus tamen virtutibus & miraculis claruerit, ex hiſtoria ipſius cognoſci poteſt, quam Surius habet die vigeſima quinta Ianuarij.

Q.

SAnctus QVINIBERTVS confeſſor, Prior fuit in Saleſio, iuxta Quercetum, in Prioratu Maricolenſium. Vbi permultis claruit miraculis. Feſtum eius recolitur ibi, & Maricolis, die 18. Maij. Loca ſunt diœceſis Cameracenſis in Hannonia.

R.

SAnctus RADBODVS, epiſcopus Vltraiectenſis, & confeſſor, fuit vir ſanctus, pius, & doctus, &

Iuxta nomen ſuum Teutonicum, conſilij nuncius, ſiue magni conſilij angelus. Inter alia conſcripſit flores de primis Traiectenſibus epiſcopis, Vuillibrordo & Bonifacio. In graui Danorum perſecutione Traiectenſem eccleſiam gratioſè rexit, annis ſeptendecim; ſed propter Traiecti deſolationem, quod prophetico ſpiritu præuidit per ſucceſſorem reſtaurandum, Dauētriæ ſedere cōſueuit, vbi etiam honorificè eſt tumulatus, per clerum & populum, anno nongēteſimo decimo ſeptimo: multisq; miraculis & beneficijs claruit. Natalis eſt tertio Calendas Decembris. Tranſlatio, ſeptimo Calendas Iulij.

Sanctus Radfridus martyr, ponitur cum Vualtfrido martyre.

Sancta RAGENFREDIS virgo patrem habuit Aldebertum, Comitem Auſtrouandiæ; matrem, ſanctam Reginam, neptem Pipini regis Francorum. In Dononio, ſecundo milliario à Valencenis, parentes ei ex ſui iuris rebus cellam fundarunt, ſiue monaſterium, in quo prima præfuit, & poſt plurimas virtutes, in pace quieuit. Cuius feſta ibidem duodecim lectionibus celebrātur, Natalis, octauo Iduum Octobris. eleuatio, ſecundo die Septembris. relatio tertio Idus Iunij. Natalem celebrat etiam Cameracenſis diœceſis nouem lectionibus. Locus tamen eſt diœceſis Atrebatenſis.

Sancta RAGENVFLA virgo, neptis ſanctæ Gertrudis, nata eſt in Hasbania, villa brūbaſia: cumque à parentibus cogeretur ad nuptias, præmiſsis precibus feruentibus, clam fugit. Sigebertus Gemblacenſis eius in chronicis meminit, anno ſexcēteſimo quadrageſimo tertio, dicens: Virgo Dei Ragenufla, ſanctitate claret in Gallia. Quieſcit in Gallica Brabantia, Aijcuriæ, ſiue Eincuriæ. Sinte Reinoffel te

Incourt. Ibidem in eccleſia nominis eius, fuit Canonicorũ Collegium, ſed anno milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo ſexto Louanium tranſlatum eſt, ad ſancti Iacobi baſilicam. Vtroque loco natalis eius celebratur die decimo quarto Iulij.

Sanctus RAGNVLPHVS martyr, ſiue Ranulphus, pater ſancti Hadulphi, epiſcopi Atrebatenſis, ab Vſuardo annotatur ſexto Calendas Iunij, ſed in Atrebatenſi Breuiario ponitur quinto Iduum Nouembris. Quieſcit Atrebati in S. Vedaſti monaſterio. Scriptum eſt in chronico Cameracenſi, fideles ad eius ſepulcrum multa vidiſſe miracula.

Sancta REGINA, neptis fuit Pipini regis; coniunx, Aldeberti Comitis Auſtrouandiæ: & mater ſanctarum Ragenfredis & Auæ. quæ primæ in Dononio monaſterio, haud procul à Valencenis, præfuerunt. Ibidemque requieſcunt, in diœceſi Atrebatenſi. Sunt enim in ſummo altari tria argentea pheretra: medium, ſanctæ Ragenfredis: dextrum beati Aldeberti; qui tamen non eſt canonizatus: ſiniſtrum, ſanctæ Reginæ, cuius ſolennitas duodecim lectionibus celebratur Calendis Iulij: ſimiliter eleuatio, decimo ſexto Calendas Aprilis. Neque Aua ſecunda abbatiſſa Sanctis eſt aſſcripta, etſi ſancta habeatur, & in vetuſto Dononij martyrologio legatur, vigeſimo nono Aprilis.

Sancta REINELDIS, virgo & martyr filia fuit religioſiſsimorũ, Vuitgeri Comitis, & S. Amelbergæ, nec non ſoror S. Ableberti epiſcopi, & Gudilæ virginis; nata in caſtro ſiue oppido Condatẽſi ſuper Scaldam. Lobijs cœleſtis regni clauigero Sancthas, cum quinque villis, appendicibusque earum, tradidit, vt ab eo ad cœli palatium mereretur introduci. Dehinc benedictione ſuſcepta, vnius tantum ſerui,

H 2 & an-

& ancillæ, comitatu contenta, loca quæ Dominus noſter Ieſus corporaliter perambulauit, peregre viſitauit, & poſt ſeptennium, cum multis reliquijs Sanĉthas reuerſa, terrenis conculcatis, vitæ contemplatiuæ ſtatum, miraculis atque virtutibus refulgens, obtinuit. Vbi etiam cum Grimoaldo ſubdiacono, & Gundulpho ſeruo, ab irruentibus infidelibus martyrio eſt coronata, ante altare martyris Quintini, in modum crucis Dominicæ proſtrata. Vnde à tribus ſanctis quidam locum nomen habere putant. Gleba corporis eius ſacratiſsima eleuata eſt anno octingenteſimo ſexageſimo ſexto in thecam argenteam, præſentibus confinium diœceſum tribus epiſcopis. Locus eſt diœceſis Cameracẽſis apud Hallas, olim Brabantiæ, nunc, vt arbitror, Hannoniæ. Feſtum decimo ſexto Iulij.

Sancta Relendis, ſiue Renula, ſuperius poſita eſt, cum germana ſorore, ſancta Harlinde.

Reliquiarum Atrebatenſis eccleſiæ feſtum celebratur Dominica ſecunda poſt Paſcha, in qua Miſſę introitus incipit, Miſericordia Domini plena eſt terra. Eſt autem inter reliquias manna cœleſtis, quæ in eccleſia beatæ Mariæ conſeruatur, in memoriam beneficij à Deo conſecuti anno quadringenteſimo tertio, cum eis manna de cœlo pluit in modum lanæ candidæ, pluuia ſeu rore cœleſti miſtæ. Cuius beneficij meminit Oroſius, dicens libro ſeptimo, Anno tertio imperij Valentiniani, apud Atrebatas vera lana de nubibus, pluuiæ mixta, defluxit. Eſt in eadẽ vrbe memoratiſsimus cereus, illuminatus anno milleſimo nonageſimo quinto. Cuius inuentionem Sixtus quartus examinari curauit, & deſcribi per Notarios Apoſtolicæ Sedis, Anno milleſimo quadringẽteſimo octuageſimo ſecũdo. Per feſti octauas

contulit

contulit Caliſtus pontifex indulgentias, anno milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo quinto.

Reliquiarum cœnobij Gemblacenſis, quo die fiat memoria nō memini. Sed inſignes eſſe eas reliquias indicat epiſtola Ioannis, archiepiſcopi Neopatrenſis, qui eas donauit. Sic enim ſcribit: *Ioannes Dei gratia Neopatrenſis archiepiſcopus, Vuilelmo abbati, & Conuentui Gemblacenſi, & vniuerſis Chriſti fidelibus, ſalutem in auctore ſalutis. Vniuerſitati veſtræ notum facimus, quod nos charitatis inſtinctu, partim etiam natalis patriæ (quæ mouet omnes) dulcedine ducti, munus pretioſum omni veneratione dignum, videlicet, de ligno Domini, de ſepulcro Domini, de oßibus beatorum Georgij & Antonij: & digitum pijßimi & glorioſi confeſſoris ſancti Nicolai, quem Chriſtianißimus Imperator Conſtantinopolitanus ad prælium contra inimicos ſuos præliaturus, ante ſe deferri fecit, fiduciam habens cum effectu, quod meritis eiuſdem Confeſſoris triumphator exiſteret; & pannum ſericum deauratum, eccleſiæ Gemblacenſi, de qua duximus originem, per manus dilecti noſtri Vuilelmi, eiuſdem cœnobij abbatis, deferendum, dignum duximus deſtinare. Omnibus autem, qui memoratam eccleſiam, ob venerationem harum reliquiarum viſitauerint, & de facultatibus ſuis aliquid impenderint, omnium benefactorum eccleſiæ Neopatrenſis, & ſuffragiorum ipſius, de miſericordia Dei confiſi, concedimus communionem. Fraternitatem etiam veſtram diligentius hortamur, quatenus hoc ſanctuarium Dei pia deuotione ac celebri veneratione, ſicut decet, amplectamini, Deo modis omnibus laudes referentes, quod partes veſtras tanto dignatus ſit honore viſitare. Hoc ſolum in recompenſationem tanti muneris à fratribus eccleſiæ Gemblacenſis repetendum duximus, quod nos orationum ſuarum apud Deum patrem conſtituant participes. Datum Romæ, in terminatione Concilij*

Lateranenſis, Calendis Decembris, feliciter. Habitum eſt hoc generale Concilium ſub Innocentio tertio, anno ſupra milleſimum, ducenteſimo decimo quinto. Cui cum Domino Ioanne, archiepiſcopo Neopatrenſi, intererat dominus Vuilhelmus, decimus quartus Abbas Gemblacenſis.

Feſtum Reliquiarum, quas ex Conſtantinopoli habet Abbatia Lætienſis, celebratur ipſis Calendis Decembribus. de quibus duo extant diplomata, quorum copiam ſubiungam: vnum, Theodori patriarchæ: alterum, Henrici Imperatoris.

Diploma Theodori.

Theodorus Dei miſericordia ſanctæ ciuitatis Hieruſalē archiepiſcopus, eccleſiæ Antiochenæ, & totius Orientis patriarcha, vniuerſis Chriſti fidelibus, in quorū manus hoc ſcriptum perueniet, ſalutem in Domino. Vobis notum facimus, quod nos alijq́; quam plurimi, dilecto nobis in Chriſto Thomæ Lætienſis eccleſiæ monacho, (qui Conſtantinopolim, vbi nunc degimus, aduenit) diuerſas Sanctorum Sanctarumq́; Dei, reliquias, pietatis intuitu, rogatuq́; domini Henrici Imperatoris illuſtriſſimi, contulimus. Qui etiam Imperator eidē Thomæ pulcherrimū ſanctuarium, de pretioſiſſimo ſanguine Ieſu Chriſti, in vaſculo chryſtallino, & eximias portiones ſacroſanctæ Crucis eiuſdem Saluatoris noſtri, cum maximis & pœne infinitis alijs reliquijs dedit. Vt autem tantus reliquiarum theſaurus digne in eccleſia Lætienſi ſemper honeretur ſingulis qui ad eam eccleſiam prædictas reliquias viſitaturi pio deſiderio aduenerint, ibiq́; de ſuis peccatis vere doluerint, nos ex parte beatorū Petri & Pauli, & authoritate qua fungimur, à ſummo Pontifice nobis conceſſa, de pœnitentijs pro criminalibus ipſis iniunctis, ſexaginta dies indulgentiarum relaxamus. In cuius teſtimonium ſigillum noſtrū plumbeum huic ſcripto appendendum eſſe duximus. Datum Conſtantinopoli anno Domini 1208. Archiepiſcopatus noſtri anno tertio.

Henricus

Henricus Dei gratia imperator, & moderator Romanorum, vniuerſis qui hoc Scripturæ monumentum inſpecturi ſunt, ſalutem. Cum vita hominum ſit breuis, memoriaq; labilis & infirma, rationi conſentaneum videtur, vt ea quæ ob pietatem rectè fiunt, ſcripto mandentur, quatenus poſteritas ſemper habeat, vnde factorum cognitionem accipere poßit. His rationibus adducti, vobis ſignificare volumus, quod nos conſiderantes deuotionem, venerabilis viri Thomæ, eccleſiæ Lætienſis monachi, qui frater germanus eſt Gerardi Vualcurienſis, primi inter prætores noſtros, ſpectantes etiam nihilominus antiquā dignitatem prædictæ eccleſiæ Lætienſis, à parentibus, prædeceſſoribusq; noſtris iam olim fundatæ: eorundem Thomæ & Gerardi, nobis charißimorum, precibus permoti, ipſi Thomæ pulcherrimas ac propemodum infinitas reliquias, Saluatoris, Mariæ, Apoſtolorum, Euangeliſtarum, Prophetarum, Martyrum, Confeſſorum, ac fœminarum ſanctarum, pia beneficentia contulimus. Qui ſanctarum reliquiarum theſaurus, vt in eccleſia Lætienſi digna veneratione perpetuo honoretur, & vt hæc abſque hæſitatione aliqua ab omnibus ſuſcipiantur, rei veritatem confirmare voluimus ſigillo noſtro aureo, ad præſens ſcriptum appenſo. Datum Conſtantinopoli in palatio noſtro, anno Domini milleſimo ducenteſimo octauo, Imperij noſtri anno ſecundo.

Diploma Henrici Imper.

Sanctus REMACLVS, epiſcopus Leodiēſis diœceſis, & confeſſor, ex Aquitaniæ partibus oriundus, parentibus nobilis, ſed fide nobilior, in monaſtica diſciplina eſt inſtructus per ſanctum Eligium: ſub quo intantum profecit, quod fama vulgante ad aulam regalem vocatus ſit à proceribus palatij, & poſtmodum ſurrogatus in epiſcopum ſedis Tungrenſis. In quo præſulatu fuit hic doctor, pauperum, orphanorum, viduarum, & infirmorum benigniſsimus conſolator, omniumque neceſsitatum largiſ-

ſimus procurator. Diſcipulos habuit ſanctiſsimos, ſuos videlicet ſucceſſores, Theodardum & Lambertum martyres, Hadelinũ ex Aquitania, & Trudonem Hasbanum. Eremiticæ vitæ fuit amantiſsimus, vnde poſt ſeptenniũ ſui epiſcopatus, reſignato illo in Theodardum, ſolitariam & monaſticã elegit vitam, in Stabuleto monaſterio ſuæ diœceſis, quod in Arduenna extruxerat Sigebertus rex, cooperante maiore domus Grimoaldo, fratre ſanctarum ſororum Gertrudis & Begghæ: vbi multis miraculis clarus, quieuit tertio Nonas Septembris. Quo die natalem eius celebrat eccleſia Leodienſis. Stabulenſes etiam tranſlationem ſeptimo Calendas Iulij, & commemorationem ſeptimo Iduum Maij.

Porrò duæ ſunt ſancti Remacli abbatiæ Stabuletum & Malmundarium. quarum poſteriorem Henricus rex Colonienſi epiſcopo dederat. Cumque rex nulla fratrum repetentium eam importunitatę moueretur, diuina, vt fertur, reuelatione, Leodium oſſa beati Remacli tulerunt, & in celebri conuiuio ſuper menſam poſuerunt; obſecrantes vt ſi minus filiorum, ſaltem patris miſereatur, de iniurijs ſuis quotidie ad tribunal æterni iudicis proclamationem facientis. Rex primum iratus punitionem facti meditabatur, ſed attonitus miraculorum multitudine quæ ſubſequebantur, non ſolũ ablatã reſtituit, ſed etiam regia dona adiecit. Scribit iſtud in Hirſfeldenſi Chronico Lambertus Scafnaburgus, anno milleſimo ſeptuageſimo primo.

Sanctus REMBERTVS archiepiſcopus Bremenſis & confeſſor, cuius vitam grauiter conſcriptam habet tomus primus Surij, ideo Belgij ſanctis eſt annumerandus, quòd Flander fuerit, & ex Thurold Flandriæ monaſterio, ab Anſchario Hamburgenſi, ſiue

ſiue Bremenſi archiepiſcopo, ſit abductus Bremam, velut optimæ indolis & magnæ ſpei puer; quod euentus declarauit. Cauſa autem abductionis fuit quod Anſchario, & clero ipſius, Turholtum iam dictum monaſterium occidentalis Franciæ donatum erat à Ludouico imperatore, propter tenues epiſcopatus fructus.

Sanctus Richarius abbas, natus Centulæ in prouincia Pontina, ibidem inſigne monaſterium conſtruxit, in quo requieſcit. Fuit inſignis prædicator verbi Dei, tam in patrio loco, quàm in Britannia. Quamquam autem locus quietis ſit extra Belgium, in epiſcopatu Ambianenſi, obiter tamen hic commemorandus eſt, quia & viuus & mortuus Belgium exornauit. Fuit enim in vita valdè familiaris ſanctæ Rictrudi, eiuſq; filium ſanctum Maurontum ſacro baptiſmate regenerauit, quem etiam à præſentiſſimo mortis periculo præſeruauit. Et poſt mortem, propter Normannorum perſecutiones corpus eius cum corpore ſancti Vualerici delatum fuit ad ſancti Bertini monaſterium: in quo vtrumque remanſit annis nonaginta octo. Natalem habet vigeſimo ſexto Aprilis: quo die hiſtoria eius extat authore Albino Flacco abbate.

Sancta RICTRVDIS, temporibus beati Amandi, coniugem habuit Adalbaldum, virum nobilitate, virtute, & ſapientia clarum, cui multæ erant poſſeſsiones in pagis Flandrenſi, Legienſi, Adartenſi, Atrebatenſi, & Pabulenſi. Hic in Vaſconiam proficiſcens, à malignis hominibus eſt interemptus: ſed feliciter eum in Deo viuere, teſtantur ſigna, quæ ad eius ſacra oſſa non rarò facta ſunt. Ex ipſo habuit beatiſsima Rictrudis quatuor ſanctas proles, ſanctum Maurontum, abbatē & leuitam, & tres filias,

Clotſendem, quæ poſt matris obitum, monaſterij fuit moderatrix, ſanctam Euſebiam, quæ in Hamatico præfuit, & Adalſendem, quæ immatura morte prærepta eſt. Cum autem Richtrudis ad ſecundas vrgeretur nuptias, conſilio vſa ſanctiſsimi Amandi, regiæ maieſtati & optimatibus dignum apparauit conuiuium: In eo prandio ſciſcitatur regē, an liceat ei in ſuis ædibus agere quod velit. Rex annuit, putans quod conuiuas, vt fieri ſolet, ſumpto poculo ad potandum inuitaret. Illa verò virili animo velum profert, ab Amando pōtifice conſecratum, & capiti ſuo imponit. Quo facto ſibi ac filiabus monaſteriū Martianas deligit, beato Amando non ſolum conſentiente, ſed etiam inter regem & ipſam, pacē conciliante. Vbi vſque ad annum ætatis ſeptuageſimum quartum, omnium bonorum operum ſe exemplum
Epheſ.5. præbuit, & vt filia lucis, ſemper ambulauit in luce, cuius fructus eſt in omni bonitate, & iuſtitia, & veritate. Quieſcit Marcianis, ſiue Marcenis, (vt nunc ferè loquimur,) in monaſterio ſanctæ Richtrudis, vbi olim præfuit abbatiſſa. Hodie verò eſt Benedictinorum monaſterium, pietate & eruditione, vt & quædam contigua, præſtantiſsimum. Quæ etiam ſuperflua bona in Duacenſis Vniuerſitatis collegia, aliosq; vſus ſanctiſsimos expendunt. Ad ſepulcrum pendet epitaphium, cuius initium eſt:

Hic quondam iacuit totum veneranda per orbem
Richtrudis, virtutis ager, pietatis imago.

Eleuata eſt cum filiabus in capſas, inter eas tamen Clotſendis & Adalſendis, non ſunt numero Sanctarum virginum aſſcriptæ. Locus eſt epiſcopatus Atrebatenſis, in Flandria, inter Duacum & Valencenas. Natalis celebratur quarto Idus Maij, eleuatio ſeptimo Idus Februarij.

Sancta

Sancta ROLENDIS virgo, in Gerpinia inter Tudinium & foſſas, oppida territorij Leodienſis, miraculis clara fuit. Quæ ex Gallijs nobilibus orta natalibus,cũ in cõiugem expeteretur à regis Scotiæ filio,fugit,& Coloniam tendens, Gerpiniæ Domino vocante migrauit. Natalis eſt decimo quarto die Maij: ſed,ſi rectè memini, ſeruatur à longè lateque circumhabitantibus, in feſtis Pentecoſtes. Eleuata eſt in feretrum ab Oberto epiſcopo Leodienſi.

Sancta Rotrudis poſita eſt ſub voce Ortrudis.

Sanctus RVMOLDVS, archiepiſcopus & martyr, ex ea parte Scotiæ, quæ hodie Hybernia dicitur, deſertis, patria, parentibus, nobilitate, & archiepiſcopatu Dublinenſi, Romam iuit, & inde habita Pontificis benedictione, iuxta Angeli apparitionem eò peruenit, vbi Scaldis fluuius in mare ſe exonerat,naturâque iuxta lunæ curriculum labitur ac perfluit. Hoc eſt, ad Mechliniam; vbi ſic fidei rudimenta plantauit, vt merito Mechlinienſium Apoſtolus habeatur. Suſceptus eſt ibi benignè ab Adone Comite, eiuſque coniuge, quorum prolem ſanctum Libertum baptizauit, & in ſanctitate erudiuit, ac clericis regulariter viuentibus præpoſuit, Sed anno ſeptingenteſimo ſeptuageſimo quinto, in ferijs Baptiſtæ, duo ſicarij ſecure dirum vulnus capiti inflixerunt, vnde mox martyr migrauit. Vnus ad hoc facinus impellebatur cupidine auri: alter quia à præſule de adulterio erat reprehenſus. Natalis celebratur Mechliniæ, Calendis Iulij, vbi thecam habet argenteam, & valdè ſumptuoſam,cui parem in his regionibus non reperias, Eundemque locum multis miraculis, & non rarò victoria contra hoſtes,decorauit. Eſt autem Mechlinia vnica ciuitas in patria Mechlinienſi: æqualiter

diſtans

diſtans à primarijs Brabantiæ vrbibus, Louanio, Bruxella, & Antuerpia. Dicitur etiam Machlinia, & à Gallis Malina. Quæ vox nunc extra vſum eſt in Latino ſermone: aliquando tamen tritiſsima fuit, quando etiam Lyra, oppidum vicinum, Ledo nominabatur. Ledo autem & malina, leguntur pro maris receſſu & acceſſu, apud Auguſtinum libro primo de mirabilibus ſacræ Scripturæ, capite ſeptimo, & alibi. Vnde à maris fluxu, hæc nomina indita eſſe ſupradictis oppidis, annotatum eſt ante annos trecentos in hiſtorijs Rumoldi & Gummari. Eſt autem Rumoldi feſtum, ex conſtitutione primæ ſynodi Mechlinienſis, duplex per diœceſim: nouem lectionum, per prouinciam.

S.

SACRAMENTVM venerabile, quod Bruxellæ eſt miraculis glorioſum, præſenti Indiculo inſeram. Iudæi eo loci, anno milleſimo trecenteſimo ſexageſimo nono, venerabile Chriſti corpus pugionibus & gladijs transfixerunt: vnde cruor copioſè effluxit, multiſque poſtmodum miraculis claruit, quæ etiam excuſa habentur. Honoratur ſingulis annis magnifica & ſolenni ſupplicatione, menſe Iulio, Dominica die ante diem decimum tertium Iulij, quo Bruxellæ celebratur ſancta Margarita. Quam ſolennitatem ad honorem corporis Chriſti inſtituit domina Margarita, filia Maximiliani, quæ Mechliniæ obijt, anno milleſimo quingēteſimo trigeſimo, Belgarum moderatrix laudatiſsima.

Sanctus SALVIVS, epiſcopus Engoliſmenſis, & martyr, de Aquitania prouincia ſpargēdo verbi Dei ſemina, peruenit cum vno comite ad fiſcum Valentianas, aut, ad caſtrum Valentianas, ſitum in Marthia Franciæ & Lotharingiæ (vtroque enim modo

In Chron. an. 801. & 1006.

Sige-

Sigebertus loquitur) ſiue,vt nunc loquimur,ad ciuitatem Valencenas,inter Franciam & Hannoniam: deinde voluit ire Condatum ad cœnobium Dei genitricis Mariæ. In ipſo autem itinere, à quodam tyranno Vuinegario, iuſſu domini ſui crudeliſsimi Vuinegardi,in capite ſecuri percuſſus,cum ſupradicto comite martyrium ſuſcepit. Qui ambo in ſtabulo reconditi, poſt tres annos, reuelatione diuina ab imperatore Carolo magno inuēti,& in loco,vbi nunc Prioratus eſt ſancti Saluij, ſepulti ſunt, ſignis & miraculis coruſcantes.Comes quia nomen ignorabatur, dictus eſt Superius, quod in inuentione deprehendebatur ſuperius iacere. Monaſterium eſt extra Valencenas, diœceſis Cameracenſis, vbi dies martyrij recolitur ſexto Calendas Iulij. tranſlationis,ſeptimo Iduum Septembris. eleuationis,Idibus Octobris.

Sanctus S A R I V S, presbyter & confeſſor,quieſcit Cameraci, in eccleſia Metropolitana beatæ Mariæ. Natalis vigeſimo tertio Nouembris.

Sancta S A T V R N I N A, virgo & martyr, patria Germana, quieſcit in villa Sanctis, haud procul ab Atrebato. Habet de ea inter alia liber ſecundus Chronicorum Cameracenſium, quæ ſcripta ſunt tempore Gerardi ſecundi, quod pro virginitate ſua quam Domino vouit, à proteruo proco ſit Sanctis decollata: quodq; mox manibus deportarit caput, vt antiquitas refert,ad eccleſiam eiuſdem villæ,quæ eſt ſancti Remigij. Rurſus habet,Fideles ad martyris honorem puellare monaſterium conſtruxiſſe, quod poſtea ad vnius presbyteri obſequium redactum eſt. Denique Saxones, vt eſt antiqua relatio illac tranſeuntes, partem ſacri corporis aſportaſſe. Diem natalem ignoro. In Atrebatenſis breuiarij Kalen-

Kalendario legitur quarto Iunij, Saturninæ virginis, non martyris, memoria. Quod putarem de hac intelligendum, niſi adderetur, non martyris.

Sanctus SERVATIVS, epiſcopus Tungrenſis & confeſſor, fuit (vt Gregorius Turonenſis epiſcopus ſcribit) vir eximiæ ſanctitatis, qui vigilijs ac ieiunijs vacans, crebro lachrymarum imbre perfuſus, miſericordiam Domini precabatur, ne vnquam Hunnorum gentem incredulã in Gallias venire permitteret. Sed ſentiens per ſpiritum, pro delictis populi hoc ſibi non fuiſſe conceſſum, Romam iuit ad beati Petri tumulum, vt adiũctis ſibi Apoſtolicæ virtutis patrocinijs, quæ flagitabat mereretur facilius obtinere. Ibi verò multis diebus ſeſe oratione & inedia affligens, reſponſum accepit, Deliberatione Domini ſancitum eſſe Humnos Gallias debere populari. Ipſius autem oculos ea mala non viſuros. Contra Euphratem pheudoepiſcopũ ſententiam ſuam protulit in Concilio Agrippino. Multum autem inter Galliæ epiſcopos laudatur à Sulpitio Seuero noſter Seruatius, aut Seruatio, vt ipſe loquitur, Tungrorũ epiſcopus, qui Arimini minis & terriculis Arianorum non ceſsit, ſed contra eos fidei profeſsiones edidit. Sed & Athanaſius, magnus ille fidei cõfeſſor, præclarè eius meminit. Magnentius legatus mittebatur à Conſtantio ad Conſtantem fratrem. Is tyrannus Cõſtantem occidit, & occidentis imperium anno trecenteſimo quinquageſimo Auguſtoduni occupauit. Accuſatus eſt ſtatim Athanaſius quod cum Magnentio egerit de interficiendo Conſtante. Vnde ad Conſtantinum apologiam ſcripſit: in qua inter teſtes innocentiæ ſuæ primum nominat Seruatium epiſcopum, qui ad Conſtantem aliquãdo à Maxentio pro legato miſſus fuerat. Natalis Seruatij cele-

Lib. 2. hiſt. cap. 13.

celebratur decimo tertio Maij, dies tranſlationis, ſeptimo Iunij, feſtum viſionis, quam Romæ habuit de Galliarum excidio, incidit in diem Annunciationis Domini, ſed tranſponitur in diem Dominicum poſt Octauas Paſchæ. Denique triumphus S. Seruatij recolitur Dominica prima Iulij.

Sancti Sidronij corpus, qui ſub Aureliano principe martyrio eſt coronatus, Româ allatum eſt Meſſenas, ab Adela filia Roberti regis, & coniuge Balduini pij, Comitis Flandrię. Quo loco anno milleſimo ſexageſimo quinto inſtituit Canonicorum collegium, & Benedictinarum monaſterium, vbi etiam ſacrũ velamen marito orbata accepit. Feſtum ſeruatur Meſſenis in diœceſi Iprenſi, die tertio Iulij, ſed ignorô an de tranſlatione, an de natali.

Sanctus SILVINVS, epiſcopus Toloſanus, in Morinis miranda enituit religione, & ſpirituum immundorum eiectione, apud quos etiam obijt, vt non ſit mirum eum à quibuſdam nominari epiſcopum Teruanenſem. Corpus in ſancti Bertini monaſterio quieſcit, ad ſanctum Audomarum. Obijt tamen in Alciaco, anno ſeptingenteſimo decimo quinto, vbi abbatia eſt ſancti Siluini, fuitque ibi ſepultus à monaſterio Centulenſi. Natalem habet die decimo tertio Calendas Martij.

Sanctum Speum confeſſorem rex ex Aquiſgrano accepit, & in Harteſpurg tranſtnlit. Scribit hoc in Chronico Hirsfeldenſi, Lambertus Scafnaburg, anno milleſimo ſexageſimo nono.

Sanctus Stircbaldus diaconus, collega fuit ſancti Bonifacij, in fidei apud Friſones prædicatione, & in martyrij merito.

Sancti Sulpitij epiſcopi & confeſſoris, corpus, vel corporis reliquias, habet Cella, ſiue ſancti Giſleni

mona-

monaſterium, quod eſt antiquiſsimum in Hannonia. Vnde in Martyrologio ibidem legitur die vigeſimo ſeptimo Ianuarij, Depoſitio ſancti patris noſtri Sulpitij, epiſcopi & confeſſoris. & die vigeſimo primo Iulij, Cellenſi monaſterio, tranſlatio ſancti Sulpitij epiſcopi, & ſanctæ Leocadiæ virginis. Alicubi legi eum Bayenſem fuiſſe epiſcopum, & cum ſanctæ Leocadiæ reliquijs ex Hiſpanijs tranſlatum eſſe ad ſancti Giſleni monaſterium.

Sanctus Superius cõiungitur ſancto Saluio, cum quo martyr occubuit, apud Valencenas.

Sancta Sura, virgo & martyr, claruit Dordraci, quæ vrbs diœceſis Traiectenſis, mater eſt ciuitatum Hollandiæ, vbi inſigni miraculo trium nummorum cooperata eſt ædificationi primariæ eccleſiæ, circa annum, vt opinor, milleſimum trecẽteſimum. Iugulus ei inciſus eſt à nebulonibus, haud procul ab eccleſia. Vnde in loco martyrij, & in altaribus duobus Collegiatæ eccleſiæ, imago eius habet iugulum cruẽtatum, & in manu cultellum piſcarium, quantum recordor. Eccleſia iam dicta Sotherẽ eam nominat, & per Collectam memoriam eius celebrat in die Scholaſticæ virginis, decimo Februarij. Sed adhuc ignoro à quo tempore, & cuius Sedis auctoritate, hæc commemoratio fiat, & applicatio Collectæ de Sothere virgine Orientis, in Sotherem Dordracenſem. Quam ſic tranſnominatam opinor, ob ſalutem præſtitam miraculis. Nam & Dominus

apologetici cap. 50. Lindanus Dordracenus, Ruremundæ præſul vigilantiſsimus, puteum ſanctæ Suræ, qui eſt eccleſiæ contiguus, nominat medicum febricitantium.

Sanctus SVVITBERTVS, epiſcopus & confeſſor, ſecũdus nominatur inter duodecim illos Apoſtolicos viros, qui ex Anglia venerunt fidem prædicatum

catum Friſijs, Hollãdis, & vicinis. Adhuc presbyter exiſtens, multos conuertit, potiſsimum grandem vicum **Duerſtad**/ qui nunc eſt oppidum **Wÿck**/ & ciuitatem **Hagenſteín**/ quæ nunc eſt pagus Vianæ contiguus. Cumq; per eum, & Vuillibrordum, numerus credentium quotidie augeretur, ex petitione fratrum in Traiecto & Friſia, vterque conſenſit, vt epiſcopus conſecraretur. Vnde Suuitbertus in Angliam vadens, conſecratus eſt à ſancto Vuilfrido, epiſcopo Merciorum, anno ſexcenteſimo nonageſimo quinto, in feſto ſancti Bartholomæi. Sanctus verò Vuillibrordus Pipinum principem adijt, cumque ab eo dimiſſus eſſet, Romam iuit, vbi à Sergio papa anno ſequenti eſt ordinatus. Et quanquam Suuitbertus Vuillibrordum tempore præcedat, hic tamen illum dignitate anteit, & primus archiepiſcopus Traiectenſis appellatur, eo quod à Sergio Friſonum archiepiſcopus ſpecialiter ſit cõſecratus, & ad eundem populum miſſus. Suuitbertus verò non appellatur Traiectenſis epiſcopus, ſed coëpiſcopus S. Vuillibrordi. Specialiter tamen nominatur Apoſtolus Teiſterbandiæ, Vueſtfaliæ, & Boructuariorum. Comitatum, inquit Marcellinus, Teiſterbandiæ, cum tota ferè Batua, ac magnam partem inferioris Friſiæ, prædicatione conuertit, & eccleſiam Traiectenſem numero fidelium valdè multiplicauit. Inferioris Friſiæ partes docti intelligunt, Alcmariam potiſsimum, & Vuaterlandiam. Batua nomen retinet. Sed Teiſterbandia hodie partim Hollãdiæ eſt, partim Geldriæ, diuiſa ferè in patriam de **Altenae**/ Hueſdenſem, Vuerdam ſiue Inſulam Bommelenſem, & Tielenſem. In hoc Comitatu multas ædificauit eccleſias, & templa idolorum conſecrauit. Loca aliquot in hiſtoria exprimuntur,

Cap. 13. vita.

Cap. 12.

videlicet, in Zandwijc apud Tielam, qui locus hodie nō eſt. In Arke' & Hoernaer/ quæ loca ſunt villæ ditionis Gorcomienſis: In Schoenrefoꝛd: hodie dicitur Schoenrewoerdt prope Leerdam/ in Authuesden prope Hueſdam, in Wondꝛichem/ quod modo dicitur oppidum Woꝛckum: in Aelboꝛch/ Ghieſen/ & Rijſwijck/ inter Vuorckum & Hueſdam: In Almkerck/ quod eſt territorij de Altenae: in Malſem/ Erkum & Aueſaede/ quæ ſunt ditionis Burenſis, & in pluribus alijs locis. In his locis magna deuotione eccleſias conſecrauit. Atque plebem, per ipſum conuerſam, orationibus protegebat aſsiduis, & admonitionibus ſaluberrimis ad cœleſtia vocabat: Conuertit etiam extra noſtrum Belgium Vueſtfalos & Boructuarios. Qui videntur eſſe hodie Markenſes, aut vicini. Tacitus Bructeros videtur appellare, qui ad Lippiam Vueſtphaliæ flumen fuerunt. Quorum monumentum teſtatur ciuitas Boruch, haud longè à Vuerda Cæſaris. Porrò dictum iam vicum Vuerdam ad Rhenum, contulit ei illuſtris princeps Pipinus, propter profectum & firmamentum ſui principatus. Obtulit eidem copioſum theſaurum pecuniarum, quibus monaſterium ibidem ædificauit, vbi agmem famulorum Chriſti collegit. Obijt autem Suuitbertus epiſcopus Calendis Martij, anno ſeptingenteſimo decimo ſeptimo, poſt multorum populorum conuerſionem, ſepultus in monaſterio ſuo in Vuerda Cæſaris. vbi ad ſepulcrum ipſius infirmi ſanabantur, cæci viſum, claudi greſſum, febricitantes incolumitatē, impetrabant. Vnde Pipinus, Caroli Martelli filius, vicum Vuerdam in caſtrum conuertit, cuius etiam meritis victoriam contra paganos obtinuit. Eſt in Ducatu Cliuiæ: ibique Traiectenſes, non immeritò, beneficio iſtius Apoſtoli,

liber-

libertatem à vectigalibus impetrarunt, ab archiepiſcopis & Cæſaribus, licet nunc eis illa denegetur. Feſtum Calendis Martij. Quo die hiſtoria extat per ſanctos viros, Marcellinum presbyterum, & Ludgerum epiſcopum.

T.

SAnctus THEODARDVS, epiſcopus Tungrēſis, & martyr, in diœceſis regimine ſucceſsit ſancto Remaclo, qui propter attritos fructuum prouentus portum ſolitariæ vitæ elegerat. Cumque multa per Dei gratiam, & ſuam induſtriam, reſtauraret, hoc eũ acrius mordebat, quod eccleſiæ ſuæ poſſeſsiones magna quantitate eſſent circiter per annos triginta mutilatæ. Deliberat apud Hildericum regem Auſtraſiæ ſuper iniuſtitijs illatis eccleſiæ legaliter expoſtulare. Sed filij Belial iniuſtitię conſcij, & nolentes coram palatinis cauſam agi, cum in Alſatiam vſque inſequūtur, & intra terminos diœceſis Vuormatienſis, caput eius ſacro oleo perunctum in fruſta ſecant, corpuſque membratim dilaniant. Statimque in teſtimonium ſanctitatis, euidentia ſigna ſubſequuntur. Eius corpus ſuo quaſi iure poſtulauit diſcipulus & ſucceſſor, martyr Lambertus, tandemque obtinuit, & in Legia villa publica, quæ nunc eſt Leodium, tumulauit, cum honore, qui martyrem decebat. Paſſus eſt anno Domini ſexcēteſimo quinquageſimo quinto, iuxta Placentium, aut octauo iuxta Sigebertum, adminiſtrationis ſecundo, eleuatus in capſam Leodij in primaria eccleſia. Feſtum eius eſt quarto Idus Septembris.

Theodoricus abbas Andainæ ad ſanctum Hubertum, tranſijt ad Dominum, octauo Calendas Septembris anno milleſimo octuageſimo quarto, multis virtutibus & ſignis clarus. Nec dubitatur

quin numero ſanctorum ſit aggregatus, tametſi ab eccleſia in eorum catalogum non ſit relatus. Corpus eius miraculis glorioſum ex humo leuatum, in medium eccleſiæ fuit tranſlatū. Hugoniſtarum autem immanitate in cineres & fauillas eſt redactum.

Sanctus THEODVLPHVS, abbas fuit Lobijs poſt ſanctiſsimos Vrſmarum & Erminum, & ſimiliter, vt ipſi, epiſcopus. Sunt qui eum archiepiſcopum Remenſem vocent, quia, vt ſuſpicor, in eo archiepiſcopatu, in gentilium conuerſione epiſcopalem functionē adminiſtrauit. Ercliacum in pago Laudunenſi, patria ſancti Ermini, petebat ſibi ex Lobijs efferri corpus ſancti Ermini patroni ſui; Lobium metuens perpetuam retentionem, miſit ſub nomine Ermini corpus ſancti Theodulphi, qui digno cum honore ſuſceptus eſt, ſed nullum fecit miraculum niſi in redeundo, cum per pagū Camecenſem Franciæ fines euaſiſſet. Tunc enim Valencenis cœpit miraculorū luce clareſcere. Vnde illius fiſci oppidani in honore medici ſibi diuinitus deſtinati, eccleſiam dedicare vouent, & ſanctum Theodulphum perpetuò retinere deliberant: Tandem cum clanculo, ſine vllo apparatu, corpus ſanctum à Lobienſibus reducitur, per vim ferè ab iis qui curati erāt, ad Scaldim retinebatur. Tranſlatus eſt ex Lobio ad oppidum Binchienſe. Feſtum vigeſimo quinto Iunij.

Sancta Theraſia ponitur cum ſancto Vualtfrido.

Torphimus epiſcopus in Thoſano monaſterio iuxta Brugas hoc habet epitaphium in eleuato ſarcophago. Hic iacet dominus Torphimus ex regno Norwegiæ, ciuitatis Hamariæ epiſcopus, qui pro iure eccleſiæ de terra ſua exulatus, & in mari naufragatus, hic tandem veniens pauper & attenuatus, per triginta ſeptimanas infirmatus, hoſpitans, &

amore

amore Chriſti miſericorditer ſuſtentatus, ſancto fine quieuit, anno Domini milleſimo ducenteſimo octuageſimo quarto, ſexto Idus Ianuarij. Anima eius, &c. Eius nulla ſit in diuino officio mētio. Ante annos tamen circiter ſeptuaginta cum ſepulcrum eius reliquę planitiei Abbas ęquari vellet, ex attacto loculo ſuauiſsimus odor dicitur templum repleuiſſe. Quo facto, ab incepto deſiſtebatur.

Sanctorum Traiectēſium omnium epiſcoporum feſtum, celebratur Traiecti ad Moſam die ſexto Februarij. Sed in Collecta diei ſeptem tantum nomina exprimuntur, quorum nempe reliquiæ ibidem in ſeptem capſis requieſcunt. Sic enim habet Collecta, *Propitiare nobis, quæſumus Domine, famulis tuis, per ſanctorum confeſſorum tuorum, Seruatij, Monulphi, Gondulphi, Martini, Valentini, Candidi & Amandi, & aliorum, qui in præſenti eccleſia requieſcunt, merita glorioſa, vt eorum pia interceßione ab omnibus ſemper protegamur aduerſis.* Radulphus autē de Riuo, Tungrenſis Decanus, ſcribit Leodienſem eccleſiam habuiſſe triginta epiſcopos canonizatos, qui omnes reſederunt Tungris, Traiecti, vel Leodij.

Sancti Treuirenſes aliquot epiſcopi, habuerunt etiam curam & ſolicitudinem Tungrorum, qui inter Belgarum populos primi, vſque ad Treuirorum fines habitabant. Recenſentur autem hoc ordine, Maternus diſcipulus ſancti Petri Apoſtoli, Nauitus & ex ordine ſeptem ſequētes, Marcellus, Metropolus, Seuerinus, Florentinus, Martinus, Maximinus, & Valentinus. Qua de cauſa etiam primi recenſentur in catalogo epiſcoporum Tungrenſium. ex his Maternus vtroque loco celebratur. Martini autem natalis Tungris, vbi & Apoſtolus Hasbaniæ honoratur, quod ſuo loco commemorauimus. Reliquorum

rum verò natales Nocturnum habent in officio Treuirenſis eccleſiæ.

Sancti Nauiti, ſeptimo Iulij.

Sancti Marcelli, quarto Septembris.

Sancti Metropoli, octauo Octobris.

Sancti Seuerini, vigeſimo quarto Octobris.

Sancti Florentini, decimo ſeptimo Octobris.

Sancti Maximini, vigeſimo Iunij.

Sancti Valentini, decimo ſexto Iulij.

Quare dum de ſanctis Treuirenſibus agitur, tractandum foret quod de his ſupereſt ex excidijs Treuericæ vrbis per Hunnos. Qualis ſanè ſub his epiſcopis fuerit Tungrorum in fide catholica ſtatus ad nos non peruenit. Vnde vero ſimile eſt eum valdè ſobrium fuiſſe, vſque ad tempora ſanctiſsimi Seruatij, qui primus fuit Tungrorum proprius epiſcopus.

Sanctus TRVDO, in Hasbania naſcitur, quæ olim cum Lotharingia cenſebatur, anno ſalutis ſexcenteſimo vigeſimo octauo; ex parentibus qui multas ditiones habebant, in Flandria, Hasbania, & Campinia, ob quas dignitate nomineque Comitum celebrabantur. Sed, quod ſummo loco ponas, inſigniter pij erant. vnde etiam Adela mater in Zeelem apud Dieſthemium, quod iuris hæreditarij erat, quieſcit, eleuata in altari: eiusque os permagnum & pars maxillæ, in monaſterio Trudonenſi viſuntur. Trudo adhuc puer tam largus fuit in eleemoſynis, vt boni eius vix modum nouerit, vereque in eum competat tritum prouerbium, Largitio fundum non habet. Mortuis parentibus, adijt conſilio Remacli, ſanctum Clodulphum epiſcopum Metenſem; ibique quicquid in Hasbania patrimonij habebat eccleſię Metenſi in honorem ſancti Ste-

phani

phani reſignauit. Cumque Clodulphus eum ſacerdotem ordinaſſet,& moribus,eruditione & pietate idoneum videret ad verbum Domini ſeminandum, in patriam eum remittit. vbi quod puer vouerat templum conſtruxit in gentilitio agro,in honorem Quintini martyris,& Remigij epiſcopi,ad riuulum Ciſindriam: quo loco eſt oppidū Sarcinium, quod hodie ab ipſo nomen habet. Verbum euangelicum locis omnibus circumiectis magna ſeculitate prædicauit: paganiſimum nondum plenè repurgatum, ſtudioſiſsimè profligauit. Cumque multi adoleſcentes caducis contemptis in eius contubernium recipi contendebāt,eorum cauſa monaſterium magnificum conſtruxit, & ampliſsimè dotauit, quod ad præſens non eo ſplendore,neque ijs facultatibus floret, quibus in exordio, & aliquando ſæculis inſequentibus floruit. Multa ſunt adempta violentia finitimorum principum,multa vaſtata barbarorum incurſu, præſertim Nortmannorum, Alia alijs ex cauſis perierunt. Medium dominium ciuitatis reſignauit Abbas in Epiſcopum Leodienſem,cum videret ſe ſolum eam non poſſe defendere. Condidit & aliud monaſterium,ſimul & dotauit,quod vulgo ſancti Trudonis appellatur, medioque milliario diſsitum eſt à Brugis Flandriæ ciuitate.Quæ id temporis,cum vniuerſo ſuo agro,iure paterno,ditionis eius erat,licet non ita inclyta,vt hodie.Ibi octoginta monachos aluit. Sed nunc ſunt atro amictu monachæ. Obijt ætatis ſexageſimo quinto: Quieſcit apud Hasbanos,in oppido & Abbatia S.Trudonis, patriæ Leodienſis. Feſtum eius etiam Vſuardus notauit die vigeſimo tertio Nouembris. In quem diem ad Vſuardum adieci quanto miraculorum triumpho poſt mortem claruerit.

V.

SAnctus VALENTINVS epiſcopus Tungrorũ, proximus fuit prædeceſſor ſanctiſsimi Seruatij. Cuius reliquiæ in capſa habentur Traiecti ad Moſam. Dies eius coincidit cum tranſlatione beati Seruatij, ſeptima Iunij.

Sancta VALERIA virgo, quieſcit in monaſterio Hunolcurt, quod extruxit ſanctus Vindicianus epiſcopus Cameracenſis. Natalis concurrit cum die ſanctæ Ragenfredis, octauo Iduum Octobris. Habet in vſu Cameracenſi commemorationem per Collectam.

Sanctus VEDASTVS epiſcopus Atrebatenſis & cõfeſſor, ex Tullo ſocius aſſumptus eſt à Clodoueo rege, cum ad ſanctum Remigium Remos properaret, ſacro abluẽdus lauacro. Hic igitur Clodoueum regem catholicæ fidei firmis initiauit fundamentis, eumque miraculo cœci quem illuminauit, firmiter in fide confortauit. Cumque Vedaſti celeberrima vulgaretur fama, & charitatis in eo munificentia, & religio vitæ, & verbi Dei inſtantia, longe lateque ab omnibus celebraretur, viſum eſt beatiſsimo Remigio eum ordinare epiſcopum & ad prædicandum verbum vitæ Atrebatenſi vrbi dirigere. Qui pontificatus gradu, & prædicationis officio ſuſcepto, concitus Atrebatum perrexit, eiuſque introitum Deus cœci & claudi ſanatione patefecit. Quam cæleſtem virtutem cum verba ſacerdotis Dei conſequerentur, plurimi relictis idololatriæ ſordibus, in Chriſtum credentes, viuo ſacri baptiſmatis fonte purgati ſunt. Rexit præfatam eccleſiam annis circiter quadraginta, ſub magna euangelicæ prædicationis deuotione, ſub magno pietatis amore, ac per id temporis, multitudinem populi ad Chriſtianæ fidei con-

conuertit ſanctitatē. Sepultus eſt autem anno quingenteſimo ſeptuageſimo, in eccleſia beatæ Mariæ Virginis, vbi ſedi pontificali præſedit. ſed Calendis Octobris glorioſe tranſlatus eſt per ſanctos epiſcopos Autbertum & Audomarum, ad monaſterium, quod Atrebati Theodoricus rex ſancto Vedaſto conſtruxit, pœnitentia ductus, quod nimiū fauiſſet Ebroino, in perſequendo ſanctum Leodegarium, & alios ſanctos. vbi etiam ſepulturam accepit. Eſt autem ſancti Vedaſti monaſterium, tanti patroni meritis, inter monaſteria Belgij longe opulentisimum. Natalem, & vitæ ſuæ hiſtoriam Alcuino auctore, habet die ſexta menſis Februarij.

Sanctus VENANTIVS eremita & martyr, filius ſanctæ Amelbergæ, & germanus frater ſanctæ Pharaildis virginis, ex Hannoniæ finibus iuxta Aream deuenit, in locum qui vaſtus ſaltus appellatur; vbi ieiunijs, oratione, & vigilijs vacans, in nemore eſt à latronibus decollatus. Quieſcit apud Aream Arteſię oppidum, in loco qui de eius nomine ſancti Venantij dicitur. Feſtum decimo Octobris, quod ſolenne eſt in Arienſi eccleſia.

Sancta VERONA ſanctimonialis, quieſcit inter Louanium & Furam, in eccleſia ſanctæ crucis, quæ modo dicitur ad ſanctam Veronam, iam pridem in Cameracenſi, nunc in Mechlinienſi diœceſi. Feſtum in die decollationis Baptiſtæ.

Sanctus VERONVS, frater ſanctę Veronæ, ſepultus eſt in Lembeca, quondam oppido, in confinio Hannoniæ & Brabantiæ. Sed corpus inde ad tutiorē locum eſt tranſlatum, ad Montes videlicet Hannoniæ. Dies tranſitus recolitur trigeſimo Martij: inuentionis, trigeſimo primo Ianuarij.

Sanctus VICTRICIVS, epiſcopus Rothomagenſis,

genſis, & inſignis confeſſor, claruit tempore Innocentij primi. Huius enim ad eum extat decretalis epiſtola ſecunda. Hoc autem loco, propterea inſerendus eſt, quia ſanctus Paulinus Nolæ epiſcopus, in ſecunda ad eum epiſtola, refert quid Belgio noſtro præſtiterit. Initio Cæſari militabat,& caſtrenſi labore corporis robur exercebat, ſed repente conuerſus, obſtupefacto exercitu, ante pedes ſacrilegi tribuni, militiæ ſacramenta permutauit: arma ſanguinis abiecit, vt arma pacis indueret. Et ob hæc diſtrictus eſt in verbera, & vaſtis fuſtibus fractus, nec tamen victus, quia crucis ligno innitebatur: geminataq; mox pœna acuto teſtarum fragmine laniata ſunt membra immanibus plagis. Denique inuicti militis ceruicē dum carnifex attingendi temeritate violat, excuſsis ilico oculis, cœcitate percuſſus eſt. Sed idcirco vnus cœcatus eſt, vt plures illuminarentur: inter quos Comes, qui reſperſus gratia Domini, dum teſtes fidei punire cupiebat, teſtimonium perhibuit veritati: & quos ſæuiens prædamnarat vt reos, laudans emiſit vt ſanctos. Quid miremur Victricium, poſtmodum tam potentem meritorum, tam diuitem gratiarum, cum hoc ei fuerit virtutum in Chriſto rudimentum, quod longorum laborum paucis conſummatio eſt? Gratia Dei poſtea in præparationem Euangelicæ pacis calceatur, & ne ſub modio taciturnitatis latitaret, Apoſtolicæ Sedis euectu, quaſi ſuper candelabrum ſublime in Rothomago conſtituitur. Tunc Rothomagum in longinquis etiam prouincijs inter vrbes ſacratis locis nobiles, cum diuina laude numeratum eſt. Sed prætera per Victricium ſanctificatū eſt nomen Chriſti in remotiſsimo Neruici littoris tractu, quem tenui antea ſpiritu fides veritatis afflauerat, & in terra Mori-

Morinorum, ſitu orbis extrema, quam fluctibus fremens tundit Oceanus. Sedebant gentium populi via maris arenoſa in regione vmbræ mortis: deſerta ſyluarum & littorum barbari & incolæ latrones frequentabant: verum prædicatione Victricij à Domino lucem magnam acceperunt: ipſæque vrbes, oppida, inſulæ, ſyluæ, eccleſijs & monaſterijs, plebe numeroſis, venerabiliter celebrantur. Eſt autem Morinorum terra ex magna parte in Belgio, cuius primaria vrbs fuit ſub rege Francorum Taruana, à Carolo quinto deleta. Neruiorum verò prima vrbs eſt Tornacus, in qua fidem Chriſti prædicarunt antea Piaton & Eleutherius, eamque poſtmodum Victricius, propagauit & dilatauit per Neruicum tractum, quem conſtat latiſsimum fuiſſe. Natalis incidit in ſeptimum diem Auguſti.

Sanctus VINCENTIVS confeſſor, Hannoniæ Comes, antea Madelgarius dictus, inter palatinos regis Francorũ Dagoberti non infimus fuit. Habuit enim vxorem, conſanguineam regis, beatiſsimam Vualdetrudẽ: ipſumq; rex habuit ad annos aliquot Hyberniæ gubernatorem. Vnde poſtea in Gallias rediens, ſanctiſsimos & ſtrenuos fidei prædicatores ſecum adduxit. Inter quos Foillanus, Furſeus, Vltanus, Eloquius, Etto, & Adalgiſus. Autbertum epiſcopũ miro humilitatis affectu coluit, qui eum adeo ſuperni amoris feruore accendit, vt depoſito cingulo militiæ ſecularis, totum ſe ad cultum diuinum aſtrinxerit. Vnde ad Sambram, in municipio quod mons altus dicitur, monaſterium conſtruxit, quod adhuc ſubſiſtit, vnico milliari à Malbodio diſtans, vbi monaſtico habitu ſuſcepto, ſub ſanctæ conuerſationis regula ſeſe humiliter recluſit. Erat enim ſeruata charitate ſeparatus ab vxore ſua Vualdetrude,

trude, quæ in Caſtriloco ſanctimonialium monaſterium conſtruxit. Tunc permulti ſanctiſsimi hunc montem, vocabulo & religione altum, frequentarunt, de animarũ ſalute loquentes. Exprimit autem hiſtoria Ansbertum Rothomagenſem epiſcopum, exilio proſcriptum, Hugonem abbatem Gemeticenſem, Vulmarum abbatem Bolonienſis cœnobij, Ettonem Brytannum ſacerdotem, Amandum ex Elnone, Vuaſnulphum ex Condato, Giſlenum ex Cellenſi monaſterio, Vrſmarum & Erminũ ex Laubaco, Foïllanum & Vltanũ ex Foſſenſi monaſterio, Aldegundem ex vicino Malbodio, Vualdetrudem ex Caſtriloco, Gertrudem ex Niuella. Poſtea conſtruxit etiam Sonegias cœnobium, in quo obdormiuit, & requieſcit. Sed hodie eſt Canonicorum collegium, in Sonegijs oppido Hãnoniæ, quæ commutatio ſecundum Annales Hannoniæ, facta eſt per Brunonem archiepiſcopum Colonienſem, anno nongenteſimo ſexageſimo quinto. Natalis eius eſt die decimo quarto Iulij, quem etiam Cameracenſis eccleſia, cui tota Hannonia ſubeſt, meritò nouem lectionibus celebrat.

Sancta VINCIANA virgo cum fratre ſuo Landoaldo archipresbytero, alijsq; nonnullis ex Italia in Galliam Belgicam profecta eſt circa annum ſexcenteſimum trigeſimũ tertium. Iiſdemque, quibus potuit modis, cooperata eſt in Chriſtianę religionis plantatione. Tandem peregrinationis ſuæ decurſo tempore plena bonis operibus in Vuintershouen Hasbaniæ vico migrauit ad Dominum, anno ſexcenteſimo quadrageſimo tertio. Eſtq; ibi decenter à fratre ſepulta. Sed à Vuomaro abbate, cum Landoaldi fratris, & aliorum ſanctorum reliquijs, trãſlata eſt ad eccleſiam ſancti Bauonis Gandauum, facienti-

cientibus ei poteſtatem Ioanne Romano Pontifice, Nodgero epiſcopo Leodienſi, & Othone eius nominis Imperatore ſecundo: Feſtum die vndecimo Septembris.

Sanctus VINDICIANVS epiſcopus Atrebatenſis ſiue Cameracenſis, plebem multitudinis numeroſæ creberrimis prædicationibus conuertit ad exequendam normam vitæ melioris. Eccleſiam Dei genitricis Atrebatenſem ex rebus proprijs, vna etiam cum rege Theodorico, augmentauit, villis, eccleſijs, terris, molendinis, alijsque ſubſidijs. In villa Hunolcurt ſedis Cameracenſis, cum pretioſiſſimo martyre Lamberto, monaſterium conſecrauit ad laudem Dei & venerationem ſancti Petri, ibique clericos & ſanctimoniales conſtituit. Migrauit ad Chriſtum in Broſella ſuæ diœceſis territorio, quinto Iduum Martij; & ſepeliri elegit in Monte ſancti Eligij, eò quòd beatus Eligius, cui familiari vſu dilectionis inhæſerat, ibi habitationis ſuæ fecerat diuerſorium. Eſt abbatia, diſtans horę ſpatio ab Atrebato, in qua eleuatus eſt per Fulbertum decimum quintum in epiſcopio ſucceſſorem.

Sanctus VLGISVS, ſiue Vulgiſus, abbas fuit Lobienſis, & epiſcopus, vt ſancti ſui anteceſſores, Vrſmarus, Erminus, Theodulphus. Natalis eius eſt quarto die Februarij. duplex manis Lobijs, & Binchij: vbi modo in octo capſis quieſcunt octo ſancti Lobienſés.

Sanctus VLTANVS, abbas & confeſſor, frater ſanctorum Foillani & Furſei, de monaſterij probatione diuturna ad eremiticam vitam peruenit. Cum quo etiam Furſeus frater, relinquens monaſterium, & animarum curam, alteri fratri Foillano & duobus presbyteris, per annum totum conuixit in conti-

continentia & orationibus,& quotidianis manuum laboribus. Poſtmodũ ad Gallias venit prædicatum verbum fidei, vbi beatæ Gertrudi familiariſsimus fuit. Quæ etiam per ipſius & Foillani manus Deo partem hæreditatis ſuæ obtulit, villam, vulgo ex ſitu loci, Foſſas dictam, vt in eo loco conſtruerent monaſterium ad perpetuum peregrinorum hoſpitium: in quo Vltanus rector reſedit, ſuumque fratrem Foillanum martyrio coronatum cognouit. Quieſcit prope Foſſas, oppidum Leodienſe,& natalem habet Calendis Maij. Sed Foſſenſe collegium propter bifeſtum diem Apoſtolorum, transfert in tertium Nonas Maij.

Sanctus VRSMARVS, epiſcopus & confeſſor, pago Theoracenſi, villa Fleon, extitit oriundus. vbi domus eius adhuc viſitur, in finibus videlicet Hanoniæ, prope Aueſnas: A Pipino duce accerſitus, Laubacum monaſterium regendum ſuſcepit. Et ad barbaricæ gentis conuerſionem epiſcopus conſecratus, multos ad fidem Chriſti cõuertit in partibus Galliæ, in Fania videlicet & Theoracia: multaſque conſtruxit eccleſias. Inde ad prædicandum Flandriæ, contulit ſe verſus Menapum fines, qui adhuc detinebantur, ritu gentis, vanis ſuperſtitionibus. Cuius miraculis & prædicatione aſsidua, ad fidem conuerſi, magna ex parte eum prædiorum hęredem ſtatuunt, & eam quæ eſt Lobijs eccleſiam Chriſti. Ipſe etiam prouinciæ dominus, Aldo donauit, de ſuo vocabulo dictum, Aldenburch vicum, in quo in honorem beati Petri eccleſiam conſecrauit, quatenus beatus Apoſtolus Flandrenſibus & Menapibus patrocinaretur. Tandem poſt multorum conuerſionem, multaque miracula, moritur anno ſeptingenteſimo decimo tertio, decimo quarto Calendis

Maij,

Maij, Lobij honorificè ſepultus, non longè à monaſterio, in oratorio beatæ Mariæ ſuper montem. Eſt autem Lobium, ſiue Laubium, ſiue Laubacus in patria Leodienſi, ſed diœceſi Cameracenſi. Vnde cum ſeptem alijs Sanctorum corporibus, & cum canonicorum collegio, tranſlatus eſt anno milleſimo quadringenteſimo nono ad Binchium, Hanoniæ oppidum, quod duobus milliaribus inde diſtat. Eleuatio dicti epiſcopi; & Flandrenſium, Menapenſium, atque Theoraciæ Apoſtoli, facta eſt per Fulradum abbatem, iuſſu & permiſſu Cameracenſis epiſcopi, anno octingenteſimo vigeſimo tertio, ab obitu centeſimo decimo. Hiſtoriam ſcripſit Ratherius ex Lobienſi monaſterio Veronenſis epiſcopus, cuius Liutprandus meminit, libro tertio, capite vndecimo & vltimo. Corpus eius, epiſcoporum licentia & benedictione, per Flandriam eſt delatum, in qua itineratione nullus pœne dies tranſijt abſque ſignis miraculorum: quæ conſcripta habentur.

Sanctus Vuaccarus monachus, & in Friſia martyr, cum ſancto Bonifacio ponitur.

Sanctus Vualbertus confeſſor, Comes Arkenſis, latè imperauit in Morinis. Arkas comitatum ſuum ſancto Bertino, cui familiariſsimus fuit, obtulit. Fertur eidem etiam Popringam aſsignaſſe. Obijt abbas Luxouienſis in Burgundia, & natalem habet ſecundo Maij.

Sanctæ Vualburgis & fratrum eius Vuilibaldi & Vuiniboldi reliquiæ allatæ ſunt ex Germania anno octingenteſimo ſeptuageſimo, per Balduinum Ferreum Comitem, & magno cum honore Furnis repoſitæ, inſtituto ad id monaſterio ordinis ſancti Benedicti, quod nunc eſt Canonicorum collegium. Eſt autem Furnenſe oppidum in Flandria diœceſis

Ipren-

Iprenſis. Vuilibaldus fuit per Bonifacium Germanorum Apoſtolum inſtitutus primus epiſcopus Aureatenſis, ſiue Eiſtatenſis. Vuiniboldus & Vualburgis in eadem diœceſi in monaſtica vita laudabiliter præfuerunt. Sed potiſsima ſanctæ Vualburg portio, habetur Aeichſtadij, in monaſterio ſanctæ Vualburgis, vbi adhuc hodie ex eius corpore oleum in ſubiectũ argenteum vas miraculosè defluit, quod multis grauibus morbis medetur. Eleuata eſt & Sanctis aſſcripta, circa annum octingenteſimũ ſeptuageſimũ, per Odogerum epiſcopum Aeichſtadenſem, conſenſu Adriani ſecundi: & ex Heidenheim, vbi prima fuit abbatiſſa, ad dictam vrbem tranſlata.

Chronologia monaſteriorum Germaniæ.

Filia regis erat; ſed egenam ſe faciebat,
Diues vt in Chriſto, regnaret ſemper in ipſo.

Sancta VVALDETRVDIS, vel Vualdedrudis, continens, parentes habuit Vualbertũ & Bertiliam; maritum, ſanctum Vincentium, Comitẽ Hannoniẹ: proles, ſanctum Landricum, ſanctas, Aldetrudem & Madelbertam, quæ Malbodio monaſterio præfuerunt, & Dentelinum puerum, qui in albis obijt: qui omnes in Litanijs eccleſiæ Montenſis inuocantur. Tunc pagus à fluuio ſuo dictus Haynoenſis, ſiue vt nunc loquimur, tunc Hãnonia inſignis Comitatus, coronã geſtabat vernantem quorundã ſanctorum meritis. Autbertus clarebat in Cameracenſi ſede; Landelinus, Criſpinij, Giſlenus, Cellæ. Cumq; Vincentius totus inhians cœleſtibus, in Altomõte monaſticũ habitum ſuſcepiſſet, iugalis eius Vualdetrudis, quẹ id ei annuerat, admonitione ſancti Giſleni, à beato Autberto epiſcopo velamen ſacrũ impetrauit, & cellulam, ſiue monaſteriolum, conſtruxit in mõte qui Caſtrilocus dictus eſt. Quæ cellula hodie eſt in primaria Hannoniẹ vrbe, montibus videlicet,

eccleſiæ

eccleſia ſanctæ Vualdetrudis, conuerſa in Canonicarum nobilium collegium, cuius perpetuus abbas eſt Comes Hannoniæ. Tranſitus celebratur quinto Idus Aprilis· tranſlatio,tertio Nonas Februarij.

Sāctus Vualterus presbyter, cooperator fuit ſanctiſsimi Bonifacij apud Friſones, in prædicatione Euangelij, & merito martyrij.

Sancti, VV ALFRIDVS, RADFRIDVS, & THERACIA, ſancti ſunt diœceſis & patriæ Groningenſes, ibidem in eccleſiaſtico officio celebres. Vnde in quibuſdam Martyrologijs legitur, tertio Nonas Decembris. In Friſia, ſanctorum martyrum, Vualtfridi,& Radfridi, à Nortmannus iuxta Groningen martyrio coronatorum, & decimo Calendas Iulij, Tranſlatio ſanctorum martyrum, Vualtfridi, & Theraſiæ vxoris eius, & Radfridi filij eorum martyrium eſt Vltraiecti manuſcriptum in tomis Soudebalch, menſe Iunio.

Sanctus VV ANDREGISILVS confeſſor, primum ſub Dagoberto comes Palatij fuit. Erat enim auus eius ſanctus Arnulphus princeps Lotharienſis, & Metenſis epiſcopus. Deinde cum ſponſa ſua in caſtitatem conſentiens, in aliquot monaſterijs ſanctiſsimè vixit. Denique Rothomagum vocatus,fama, prædicatione, & ſanctitate Audoëni beatiſsimi epiſcopi,eiuſdem iuſſu à ſancto Audomaro presbyter conſecratur, & Fontanellam cœnobium longè celeberrimum conſtruxit, anno ſexcenteſimo quadrageſimo quinto. Qui locus ob tanti patroni & ſucceſſorum ſanctitatem multis prędijs fuit ditatus. Propter Nortmannicam perſecutionem Boloniam tranſlatus eſt: & inde Gandauum,cum Ansberto & Vulfranno. Natalis in die Magdalenæ.

Sanctus VV ASNYLPHVS, Condati quieſcit,

Hannoniæ oppido. de eo miſſa mihi hiſtoria, facit eum archiepiſcopum Eboracenſem, temporibus Eugenij papæ, Ordinis Ciſtertienſis. Sed tota ea hiſtoria, eſt de Vuilhelmo epiſcopo Eboracenſi, in Legendario Sanctorum Angliæ, quem eundem Vuaſnulphum dicere Cõdatenſem, multis de cauſis perabſurdum videtur. Vincẽtij Madelgarij hiſtoria habet eum ex Condato Altum montem veniſſe ad Vincentium. Ideoq; aſſentior noſtratibus nonnullis martyrologijs, in quibus ſic legitur. Eodem die, ſancti Vuaſnulphi confeſſoris, qui de Scotia inſula marina veniens in ſaltum Teraſciç, in loco qui nunc vocatur Cella, multis diebus vitam laudabilem duxit. Poſtea verò ductu angelico ad monaſterium Dei genitricis Mariæ, Condatum nomine perueniens, ibi vſque ad obitum Domino ſeruiuit. Feſtum Calendis Octobris.

Sanctus VV ERENFRIDVS, ſiue Verenfredus, presbyter & confeſſor, cum beato Vuillibrordo venit Traiectum. Qui primum egregie prædicauit, potiſsimum apud Medenblic/ & in Duerenſtadio; Poſtmodum beatus epiſcopus in medio inſulæ Batuæ, quæ Rheni fluminis alueo circumcingitur, locum ei Elſte commendauit. Sed & eccleſiam in villa Weſtervoert gubernandam ſuſcepit. Cumque populum his duobus locis ad fidem conuertiſſet, infinitis clarificatus miraculis, tam in vita, quàm in morte, apud vicum Vueſtervoert prænominatum, in pace quieuit, decimo nono Calendas Septembris, ſed miraculoſè in Elſt tumulatur. Vueſtervoert eſt ex oppoſito Arnhemi in Gheldria. Elſt prope Neomagum. vbi de morbi articularis remedijs frequentari ſolet, in ſui nominis collegiata eccleſia. Habet in vſu Traiectenſi feſtum duplex in

præui-

præuigilio Aſſumptionis beatæ Mariæ.

Sanctus Vuicbertus martyr, de ſocijs Egberti *Beda lib. 5. hiſtor. cap. 10.* cum eſſet cõtemptu mundi & doctrinæ ſcientia inſignis (nam multos annos in Hybernia peregrinus, anachoreticam in magna perfectione vitam egerat) aſcẽdit nauim & in Friſiã perueniens, duobus annis continuis genti illi, ac regi illius Radbodo, verbum ſalutis prædicabat. Sed nullum tanti laboris fructum apud barbaros inueniens auditores, reuerſus eſt ad locum dilectæ peregrinationis.

Sed cum vir Domini Ecgbertus ſecundo ſtatuit *Suuitberti vita cap. 7.* ad Friſonum & Saxonum conuerſionem, à quibus Angli ſunt propagati, viros mittere actione & eruditione præclaros, cum Vuillibrordo & alijs, ſecundo miſit Vuigbertum. qui à rege Radbodo, quem illuſtris Pipinus à Traiecto expulerat, in Foſtilandia diro tormento eſt iugulatus, eo quod Chriſtiani eo loci ſuggeſtione ſancti Vuigberti delubra Iouis & Foſtæ deſtruxerant. Videtur autem Foſtilandia extremis Friſiorum finibus fuiſſe contermina, quo in loco Tacitus Foſos aut Foſitas nominat. Natalis eius an alicubi celebretur, me latet.

Sancti fratres Vuilibaldus & Vuineboldus cum Vuillibrordo & alijs Apoſtolicis viris ex Anglia ad prædicandam fidem Chriſti Traiectum appulerũt. vbi aliquamdiu in primitiua Friſiæ eccleſia Canonici & prædicatores reſederunt. Sed inde miſsi ſunt in Orientalem Franciam· vbi Vuilibaldus ſiue Bilibaldus obijt epiſcopus Aureatenſis ſiue Eiſtadenſis: frater vero eius Vuinebaldus, abbas Heidelamenſis. Natalis Vuilibaldi eſt ſeptimo Iulij: Vuinebaldi autem decima octaua Decembris. Quorum nonnulla reliquiarum portio & germanę ſororis ſanctiVualburgis, habentur Furnis in diœceſi Iprenſi.

Sanctus Vuilfridus, epiſcopus Eboracenſis & totius prouinciæ NordHumbrorum, ideo à nobis Indiculo Belgij eſt inſerendus, quod de eo ſic ſcribat
Cap. 20. Beda, libro quinto hiſtoriæ Anglorum: Vuilfridus pulſus epiſcopatu, Romamq; iturus, & coram Apoſtolico Papa, cauſam dicturus, vbi nauem conſcendit, flante Fauonio pulſus eſt Freſiam: & honorificè
An. 677. ſuſceptus à barbaris, ac rege illorum Aldgiſlo. Prædicabat eis Chriſtum, & multa eorum millia verbo veritatis inſtituens, à peccatorum ſuorum ſordibus fonte Saluatoris abluit. Et quod poſtmodum Vuilbrordus, reuerendiſsimus Chriſti Pontifex, in magna deuotione compleuit, ipſe primus ibi opus Euangelicum cœpit, hiemem cum noua Dei plebe fœliciter exigens. Natalem habet die duodecimo Octobris. Diem verò extremum clauſit anno ſeptingenteſimo nono.

Sanctus Vuilleicus, Euangelicus ſacerdos & confeſſor, primum fuit Canonicus conuentus nouellæ Traiectenſis eccleſiæ, vas virtutum, Latina lingua & Germana eruditus, eloquētiſsimus, & manſuetiſsimus, iræ & auaritiæ victor, ſuperbiæ & vanæ gloriæ contemptor, pauperum & infirmorum conſolator. Multos gentiles in diuerſis prouincijs ſaluberrima prædicatione à veneno idololatriæ ad dulcorē fidei Chriſti perduxit. Poſtea præpoſitus fuit in Vuerdenſi monaſterio ſub ſancto Suuidberto coēpiſcopo ſancti Vuillibrordi, vbi adhuc annis decem, poſt mortem ſanctiſsimi præſulis, præfuit. Mortuus anno ſeptingenteſimo vigeſimo ſeptimo. Natalis ibidem celebratur die ſecundo Martij menſis.

Sanctus VVILLIBRORDVS, archiepiſcopus primus Traiectenſis, anno ætatis ſuæ trigeſimo tertio presbyter exiſtens, cum vndecim alijs actione & erudi-

eruditione præclaris, ad paganorum Friſonum & Saxonum conuerſionem deſtinatur à reuerendiſsimo Egberto. Vnde hi duodecim Dominici gregis arietes, accepta benedictione tam eximij ſacerdotis, proſpero vento celeriter in Vuiltenburg, ſiue Traiectum aduehuntur, anno Domini ſexcenteſimo nonageſimo. Cumque conſtanter Chriſtum euangelizarent, primum parum profecerunt, eo quod Friſones eſſent duræ ceruicis, & barbaræ mentis, eosq; atroci morte opprimere minabantur. Itaque propter tyrannidem Radbodi regis Friſiæ, diuerterunt ad illuſtriſsimum & Chriſtianiſsimum principem Pipinum de Herſtallo, qui Radbodũ perfidum regem ex Traiecto expulerat, ab eoq; gratanter ſunt ſuſcepti. Et quia nuper citeriorem Friſiam, expulſo Radbodo ceperat, illuc eos denuo ad prædicandum miſit, præcipiens paganis ſibi ſubditis authoritate regia, ne quis prædicantibus quicquam moleſtiæ inferret. Vnde multos in breui, ſua prædicatione ab idololatria ad fidem conuertit. Cumque quotidie creſceret numerus fidelium, communi decreto omnium confratrũ duo electi ſunt in epiſcopos conſecrandi, Vuillibrordus & Suuidbertus. Qua de cauſa Vuillibrordus Pipinum regem adijt: à quo miſſus eſt ad ſanctum Sergium papam, qui eum in natali & baſilica ſanctæ Cæciliæ, anno ſexcenteſimo nonageſimo ſexto ordinauit archiepiſcopum Friſonum. Hoc eſt, eorum qui hodie dicuntur Friſij, Groningenſes, Tranſiſelani, Traiectenſes, Hollandi, Zelãdi, Geldri. Illuſtris autem princeps Pipinus de Herſtallo, & glorioſus eius filius Carolus Martellus, regali donatione ipſi & omnibus ſucceſſoribus, epiſcopis Traiectenſis eccleſiæ, dederunt ciuitatem Traiectenſem, cum omnibus ſuis appendicibus. Quam

donationem catholici principes agnouerunt & tuitati ſunt, vſque ad mea ferè tempora. Tunc enim ſecularis princeps ſibi celebre hoc ſanctorum Vuilli brordi & Martini patrimonium, reſignari permiſit. Porrò dictus Hollandiæ & Friſiæ Apoſtolus, etiam in Lotharingia multos cõuertit, potiſsimum iuxta Buſcumducis & Campiniam. Nam Brabantia olim nomine Lotharingiæ fuit comprehenſa. Rurſus, fidem prædicauit in Flandria, ſiue in occidentali Francia. Vnde ad noſtra vſque tempora Traiectenſi ſedi in Flandria ſubfuerunt, Birfletani, Hulſtenſes, Axellani, & Haſnenſes, ab eo ad fidem conuerſi. Traiecti in fundo baſilicæ ſancti Thomæ, prope caſtrum Traiectenſe, quod nunc nõ ſubſiſtit, conſtruxit Canonicorum cœnobitalium eccleſiam, in honorem ſancti Martini epiſcopi Turonenſis, in qua cathedram conſtituit. Eccleſiam beatæ Mariæ ad martyres Treuiris conuertit in monaſterium Ordinis ſancti Benedicti, in quo altare portatile aſſeruatur, quo vſus eſt in gentium conuerſione per Friſiam, Hollandiam, & Zelandiam. Obijt anno ſeptingenteſimo trigeſimo ſexto.

Vir virtute potens, diuino plenus amore,
Ore ſagax, & mente vigil, & feruidus actu.

Sepultus in Epternaco monaſterio à ſe extructo. Eſt autem Epternacum in Ducatu Luxemburgenſi oppidum, & in eo iam dictum monaſterium, in diœceſi Treuirenſi. Natalitius dies eſt ſeptimo Nouembris celebris per totam diœceſim Traiectinam: tranſlationis decimo quarto Calendas Nouembris. Sunt qui eum à liberali panum diſtributione vocent Vuilligbrodum.

Sanctus Vuilliherus monachus & martyr, cum ſancto Bonifacio ponitur.

Sanctus VVINOCVS, patrem habuit Inthaëlem, regem in Brytannia, fratrem primogenitum habuit Indichaëlem; ſecundogenitum, ſanctum Iudocum, quorum exemplo Vuinocus relicta paterna hęreditate, anno ſexcẽteſimo ſexageſimo, venit ad ſanctiſſimum Bertinum abbatem, ſub quo in monachatu onus & iugum Domini tulit, cuius veſtigia inter cęteros ſuos confratres proximè eſt aſſecutus, à quo propter inſignem pietatem & doctrinam, in Flandriam eſt miſſus ad prædicandũ Euangelium Chriſti, & abbas cellæ ſiue monaſterij ab eo conſtructi in Vuormholt, conſtitutus. Vbi ſanctitas eius ita illuxit, vt ſubditos ſuos in angelicam traheret vitã, & fama eius latius diffuſa, monaſteriũ eius abũdè à nobilibus illius regionis dotaretur. Egregiũ duxit, ſubiectis ſibi fratribus adminiſtrare, quia nouerat Chriſtum non veniſſe miniſtrari, ſed miniſtrare: & quicquid operis aliorum manus velut arduum & graue refugiebant, impigrè & incunctanter arripere non timebat, cum tamen eſſet præditus titulo regiæ nobilitatis, & dignitalis abbatialis; Molam ædificatam in fratrũ, pauperumq; vſum, multo tempore proprijs manibus rotauit. Obijt in Vuormholt, anno ſeptingenteſimo decimo ſexto, meritis & annis maturus, vbi videre licuit glorificati hominis gloriam, ſicut teſtatur liber miraculorum eius. Sacroſanctum corpus Bergas, quæ ab eo ſancti Vuinoci dicuntur, tranſtulit Balduinus cognomine Caluus Flandrię Comęs, anno nongẽteſimo, tertio Calẽdas Ianuarij. Eſt autem Bergenſe oppidum in Flandria ſub epiſcopo Iprenſi, vbi Natale feſtiuum eſt ſexto Nouembris. Ab hoc diuerſus eſt ille Vuinochus, de quo Gregorius Turonenſis libro quinto hiſtoriæ, capite vigeſimo primo; & libro octauo, capite 34.

Sanctus Vuintrugius presbyter, fidem in Friſia prædicauit, & ſuo martyrio conſignauit, cum ſancto Bonifacio, & alijs.

Sanctus Vuinwalocus abbas in Britannia, multum claruit ſanctitate & miraculis: quod hiſtoria eius clare pandit, à reuerendo Laurentio Surio poſita in eius Natali, quinto Nonas Martij. Reliquiæ corporis occaſione perſecutionis Nortmannicæ, tranſlatæ ſunt Gandauum ad ſancti Petri monaſterium, quod eſt in monte Blandinio. Cuius tranſlationis commemoratio fit Calendis Auguſti.

Sanctus V V I R O epiſcopus in Scotia electus, pro conſecratione cum Plechelmo & Otgero Romam iuit, quem Apoſtolicus dominus conſecrauit epiſcopum: eundemq; honorem impertijt Phechelmo ſancti viri ſocio. Cum iiſdem ex Scotia venit ad Pipinum Francorum Ducem, qui eos ſumma veneratione excoluit, & locum habitationis dedit in Petri monte, apud Ruremondam, vbi ad ſepulcrum eius diuina gratia multa præſtitit ſanitatum beneficia. Corpus tranſlatum eſt Traiectum, ad primariam baſilicam. Eccleſia enim Traiectenſis, Nortmannorum perſecutionem declinans, in dicto ſancti Petri, ſiue, vt nunc loquuntur, ſanctæ Odiliæ monte, aliquamdiu reſedit. Qua occaſione corpus ſanctum ad ſe recipit: & feſtum eius Duplex celebrat die octauo Maij. Sed prætereundum non eſt quod dux Pipinus ſæpius Vuironem voluerit communibus intereſſe conſultationibus, quodque ei tanquam præſuli animæ ſuæ, vitæque patrono, propter eximiam ſanctitatem, ſua illa peccata confiteri ſolitus ſit, nec erubuerit ad faciendam confeſsionem detractis calceis eum adire.

Sancta V V I V I N A virgo in pago, ſiue territorio Flan-

Flandrenſi orta, Richardum eam adamantem ſic conuertit, vt in Eecholt vitam eremiticam ſit amplexatus: & ipſa, patria deſerta, Bigardis multitudinem virginum cõgregauit, erga quas zelo charitatis exarſit. Eius corpus præcipiente epiſcopo Arnulphus abbas Affliginienſis in feretrum collocauit. Claruit enim in vita, & poſt mortem, multis virtutibus, & miraculis. Natalis eſt decimo ſeptimo Decembris; dies eleuationis, vigeſimo quinto Septembris. Sunt autem duo monialium ordinis ſancti Benedicti monaſteria, haud ita procul à Bruxella, quibus Bigardiæ nomen eſt. In remotiori & præfuit, & modo requieſcit ſancta Vuiuina, quod vulgo dicitur maior Bigardia.

Sanctus VVLFRANNVS, epiſcopus Senonenſis & confeſſor, in Friſonum conuerſione cooperator fuit ſancti Vuillibrordi. Anno enim ſeptingẽteſimo, cum licentia regis Childeberti & Pipini principis, animũ conuertit ad prædicandum Friſonum genti, ſicut ſibi diuinitus fuerat reuelatum. Quod opus per annos quinque infatigabiliter peregit: multiq; nobilium & infimorum abrenunciata ſorde idololatriæ, fidei fonte abluebantur, inter quos Radbodi regis filius, qui adhuc in albis poſitus, mundus vt creditur, tranſiuit è mundo. Plurima virtutum miracula in itinere, & in eadem gente per eundem fiebant. Ex quibus vnum adferam. Barbara lege quemcunque ſors elegerat, is dijs immolandus ad laqueum ducebatur. Sors in puerum Ouonem cecidit, cuius vitam cum ab incredulo duce Vulfrannus obtinere non poſſet, precibus à Deo obtinuit eius, cum duas ferè horas pependiſſet, plenam incolumitatem. Ex quo facto plurima Friſonum multitudo eſt conuerſa. Ipſeque Ouo ſalutaris lauacri vnda

perfuſus,in Fontanella presbyter,vitam Deo dignâ conuerſatione terminauit. In maiori ſenectute poſitus,& pedum dolore frequenter vexatus,abdicato epiſcopatu, Fontanellam abijt, vbi habitum ſuſceperat monachicum,ibiq; tranſiens coronam accepit æternam,anno Domini ſeptingenteſimo vigeſimo, decimo tertio Calendas Aprilis. Vitam ſcripſit contemporaneus,Ionas Fontanellius,.quem Surius habet tomo ſecundo hiſtoriarum.

Sanctus Vulmarus abbas Indiculo eſt inſerendus eo quod ex Bononia ſiue Bolonia Morinorum, venerit ad Altum mõtem monaſterium,quod in Hannonia ad Sambram ſitum eſt, vbi monaſticus ordo florebat ſub fundatore Vincentio. Ibi primum & ludum literarum frequentabat: & circa boues paſcendos,lignaque ad fratrum officinas importanda, verſabatur. Ab hoc miniſterio abſolutus,vir humilis in clerũ aſſcriptus eſt, & ob vitæ meritum etiam ſacerdotio initiatus. Vt autem hominum laudes vitaret ingreſſus eſt eremum Flandriæ. vbi in caua arbore per tres dies delituit, omnis alimenti inops, donec illi Angelica cura cibus adferretur. Ea ab arbore Ekenſes in agro Caſſetano nomen ſe habere arbitrantur,& Vulmarum templi ſui præſidem ſtudioſè venerantur. Inde ad agrum Bolonienſem, in quo natus fuerat, profectus eſt,vbi in nemore conſtruxit monaſterium in honorem beatiſsimæ virginis Marię,& ſancti Petri Apoſtoli. Quieſcit in dicto monaſterio,haud procul à Belgio noſtro,in diœceſi Morinenſi; ſed ſedes Boloniam,ſiue Bononiam,eſt tranſlata,poſt Morinorum deletionem. Natalis celebratur die vigeſimo Iulij.

Sanctus VVLGANVS epiſcopus & confeſſor, quieſcit in Arteſia oppido Lenẽſi,ſiue Lens. Natalis

eſt

eſt quarto Nonas Nouembris. Chronicon Cameracenſe eius ſequentibus meminit verbis. Apud caſtrum Lenenſe, habetur quoque monaſterium Canonicorum, vbi ſanctus quieſcit Vulganius, qui Scotus traditur extitiſſe.

Quod ſequitur de Martyribus Belgij, typographi ſuo loco inſerere neglexerunt, inter Martinum & Maternum. ideóque ne abſit, hîc ſubiungemus.

MArtyres Belgij Canonizatos ſub ſuis nominibus collocauimus, ſicut & aliquot non canonizatos. quibus & alij nonnulli addi poſſent. Nam Diogenes, qui primus ponitur ante Vedaſtum epiſcopus Atrebatenſis, martyr ſcribitur fuiſſe ſub perſecutione Vuandalorum. Similiter Emino epiſcopus Tornacenſis, ſiue Nouiomenſis, in Nouiomi direptione à Nortmannis occiſus eſt. Iidem comburentes cœnobium diui Bertini, exquiſitis cruciatibus interfecerunt eius loci Vuocardum & Vuinebaldum presbyteros, Gerardum & Regenardum diaconos.

Cæterum nobis hæc ſcribentibus, anno potiſsimum LXXII, tanta eſt Gueſiorum in paſtores & eccleſiaſticos, atque Catholici nominis viros perſecutio, vt putem plures elapſo anno LXXII, occubuiſſe martyrio apud Belgas, quam ſpatio omnium annorum præcedentium vſque ad natalem Chriſti. Quæ autem ſit gloria martyrum iſtius temporis, quamque horrenda perferant ob fidei integritatem ſupplicia, à me in præſentiarum ſcribi non poteſt, tum quod res ipſa integrum librum poſtularet, tum quod multa nondum ſufficienter cognoſcantur, vigente adhuc perſecutione. Verùm quando Dei digna-

dignatione horum furor & perſecutio finẽ habebit, prodibunt peculiares tractatus, qui nunc à diuerſis conſcribuntur, quibus Sanctorum martyrum pretioſa mors, & nobis, & omni poſteritati commendabitur. Quod vt citiſsime fiat, rogandus eſt Deus per eoſdem prouinciales noſtros martyres, quos ipſe coronauit.

Neque enim dubitamus, quin tam glorioſi Martyres, Belgij ſui, iam in cæleſti gloria conſtituti, curam & ſolicitudinem gerant, pro cuius ſalute in hac mortali vita & laborabant & ſuſpirabant. Itaque eorum patrocinio commendamus Belgij noſtri afflictiones, vt ab eis precibus eorum cito liberemur.

CONCLVSIO.

HActenus recenſiti ſunt, & per literarum ordinem enumerati, Sancti patrij, patroni & tutores Belgij noſtri. de quorum vita & ſanctitate nonnulla adieci plęriſque locis, ex eorum hiſtorijs, quas ad manum habere potui.

Nullumq; ex patrijs Belgij noſtri Sanctis, in hoc indice prætermiſi ſciens, cuius natalis celebratur. Qui verò in hoc Catalogo à me prætermiſsi, adijci poſſent, ab eo qui omnes Belgios Sanctos exactiſſimè recenſeret, tam patrios, quàm aduectitios, paucis aperire non grauabor.

Primum. Multi in Belgio miraculis claruerunt, aut multa ſanctitate, qui vt Sancti habentur, quamuis natales eorum non celebrentur; neque vlla auctoritate, Pontificia videlicet vel epiſcopali, Sanctis ſint aſſcripti. E quibus paucisſimos tantum ſuperiori libro recenſui; quibus Sancti titulum non prępoſui, non quaſi ſancti non ſint, ſed quia tales ab ecclesia nõ ſunt declarati. Qui verò omnes huiuſcemodi,

modi, ſanctiſsimos Belgij maiores noſtros enumerare conarentur, facile indiculum à me conſcriptũ, duplò, quantum arbitror auctiorem redderent. Ex ex hís multorum etiam extant deſcriptæ hiſtoriæ.

Secundo. Sanctos etiam aliquot celebriores, quorum vel ſacra corpora vel inſignes corporum portiones aliunde accepimus, Indiculo inſcripſi. Sed de his exteris & aduectitijs Sanctis, qui diligenter velle̓t ſcrutari, plurimos facilè ſuperadderet iis quos inſcripſi. Multis enim locis extant corpora de numero vndecim millium virginum: quibuſdam, Thebæorum & Innocentium martyrum. Rurſus, habentur quibuſdam locis vtcunque notabiles reliquiæ quorundam Sanctorum, de quibus haud inutiliter nonnulla conſcriberentur, quæ Belgium concernerent.

Tertio. Sanctos nonnullos poſui qui in noſtro Belgio fundamenta iecerunt pietatis: poſtmodum tamen eam egreſsi, alibi claruerunt. Alij plures obſeruare poterũt & annotare. Nam ſanctus Iulianus fertur natione fuiſſe Cameracenſis: ſanctus Vigor, Baiocenſis epiſcopus, primum Atrebati habitauit: & ſanctum Adalardum Corbeiæ abbatem, ſcribit Meierus ex Vſcia, quæ monaſterio Corbeienſi data eſt, apud Aldenardum oriundum eſſe.

Quarto. Similiter aliquot Sanctos qui nec Belgæ ſunt, nec in Belgio quieſcunt, ſuperiori libro annotaui, propter mãgna beneficia quibus vel ſancte viuendo, aut prædicando Chriſtum, aut etiam aliter, Belgio noſtro benefecerunt. Neque hos me arbitror omnes recenſuiſſe, ſed aliquos omiſiſſe, aut ignoraſſe, quos aliorum diligentia ſuppleat.

Sunt etiam qui Belgij ſanctis plures annumerent propter ſanguinis vinculum: vt, ſanctum Modoal-

dum

dum epiſcopum Treuirenſem, auunculum beatæ Gertrudis,& ipſius ſororem ſanctam Seueram,rurſum ſanctam Noitburgem filiam Pipini Herſtalli, & alios nonnullos.

Rurſus aſſcribi poſſent celebres aliquot memoriæ, Corporis Chriſti, beatæ Virginis, & aliorum Sanctorum: item, feſta quarundam reliquiarum. Nam,quantum recordor,ex his tantum poſui; Memoriam corporis Chriſti Bruxellæ, & feſtum reliquiarum eccleſiæ Atrebatenſis: item Gemblacenſis & Lætienſis.

Verum & hæc,& quæ de Sanctis Belgij copioſius ad eorum honorem, & noſtram in fide & moribus ædificationem, dicenda forent, ea ab alijs expecto. Quoniam me minus idoneum video ad ea perſcribēda,vtpote qui Louanij aliis alligatus ſim occupationibus: Quare ſatis mihi eſt,quod mea exiguitas alijs,qui maiora poterunt,viam quandam ſtrauerit: quodque dum ea non prodeunt, paruus hic extet libellus,vnde Belga ſummariam quandam notitiam accipere poſsit de eccleſiaſtico ſtatu Belgarum: Quando videlicet & per quos, Catholicam fidem Belgicæ ditiones acceperint, & qui Sancti, quibus temporibus & locis, diuina bonitate apud Belgas claruerint.

CHRO-

CHRONICON BREVISSIMVM DE SANCTIS BELGII.

VErùm ea quæ temporũ confuſione latius digeſta ſunt, per temporum ſucceſsionem breuiter recapitulare placuit, vt ex compendioſa ſubſequentium lectione, Belgarum eccleſiaſticus ſtatus agnoſci poſsit, potiſsimum quo ad initia & incrementa.

CAPVT I.

TVngri igitur, inter Belgarum populos primi, vſque ad Treuirorum fines habitarunt. Quare mirum non eſt, ſi decem ſancti epiſcopi Treuirenſes, recenſeantur vſque ad Seruatium, etiam Tungrenſes epiſcopi, hoc videlicet ordine, Maternus, diſcipulus ſancti Petri, Nauitus, Marcellus, Metropolus, Seuerinus, Florentius, Martinus, Maximinus & Valentinus. Qualis autem ſub his epiſcopis fuerit Tungrorum in fide Catholica ſtatus, ad nos non peruênit. *Tungri.*

Sanctus Martinus inter hos ſpecialiter celebratur Hasbanorum Apoſtolus, cuius obitus ponitur anno ducenteſimo ſeptuageſimo ſexto. *Hasbani.*

CAPVT II.

DIocletianus imperator eſt appellatus anno ducenteſimo octuageſimo quarto; imperauit annis viginti, & collegam imperij aſſumpſit Maximianum, anno ducenteſimo octuageſimo ſexto. Sub horũ grauiſsima in Chriſtianos perſecutione, nonnulli è Roma, ob fidei prædicationem, Gallias adiêrunt, vt Quintinus, Criſpinus, Criſpinianus, Lucia-

Lucianus, Fuſcianus, Victoricus, Regulus, Piatus, Chryſolius, & alij. Ex his Fuſcianus & Victoricus Chriſtum prædicauerunt Ambianis & Morinis, poſtmodum Ambianis glorioſo martyrio coronati, vt plerique alij alijs in locis, per Rictiouarum Galliarum præſidem.

Morini.

Tornacenſes.

Piatus vero & Chryſolius Tornacum Chriſti nomen atque Euangelium attulerunt, idemque martyrio obſignarunt, Piatus ſepultus Siclinij apud Tornacum: Chryſolius, Cominij ad Liſam.

CAPVT III.

CONſtantinus imperator appellatur anno trecenteſimo ſexto, imperat annis triginta & vno. Sub hoc imperatore, ceſſante perſecutione paganorũ, vnica Arij Alexandrini ſcintilla, orbem Chriſtianum populata eſt. Quam peſtilentiſsimã & diuturnam hæreſim, innumera mala concomitabantur.

Floruit poſt mortem Conſtantini ſanctiſsimus Seruatius, primus Tungrorum proprius epiſcopus, qui contra Euphratem pſeudoepiſcopũ Arianum, ſententiam protulit in Concilio Agrippino: quique Arimini non ceſsit minis & terriculis Arianorum, ſed contra eos fidei profeſsiones edidit.

1. Belgarũ vaſtatio per Vuandalos & Hunnos.

Idem vir ſanctiſsimus, cũ rumor eſſet Vuandalos & Hunnos in Gallias velle prorumpere, ieiunijs & vigilijs vacans, & crebro lachrymarum imbre perfuſus, Dominũ precabatur, ne vnquã gentem hanc incredulam, in Gallias venire permitteret. Sed ſentiens per ſpiritum pro delictis populi hoc ſibi non concedi, Romam expetijt, ibiq; adiunctis Apoſtolicæ virtutis patrocinijs, hoc ipſum flagitabat. Sed ab Apoſtolo reſponſum accepit, Domini deliberatione Hunnos Gallias maxima tempeſtate debere depopulari, ſed ipſius oculos ea mala non viſuros.

Quare

Quare Tungros rediens,relicta vrbe,quæ euertenda erat,ſedem epiſcopalem Traiectum tranſpoſuit, vbi modica febri pulſatus, à corpore receſsit.

Subſecuta eſt magna Dei per totas Gallias dedignatio,qua eas à Vuandalis,Hunnis,& alijs nationibus, deuaſtari permiſit. De ea ſic ſcribit Gerontiæ Hieronymus. Quod rari huc vſque reſidemus,non noſtri meriti, ſed Domini miſericordiæ eſt. Innumerabiles & ferocisſimæ nationes, vniuerſas Gallias occuparunt. Magontiacum nobilis quondam ciuitas,capta atque ſubuerſa eſt,& in eccleſia multa hominum milia trucidata. Vangiones longa obſidione deleti. Remorum vrbs præpotens,Ambiani, Attrebatæ,extremique hominum Morini, Tornacus, &c. populata ſunt cuncta.

In ea vaſtatione martyrio occubuit S. Nicaſius Remenſis epiſcopus, qui Miſſarum ſolennitatibus peractis, à Vuandalis, intra eccleſiam Remenſem, paſſus eſt martyrium. Subfuerunt autem Remenſi archiepiſcopo in noſtro Belgio epiſcopatus quatuor, Atrebatenſis, Cameracenſis, Tornacenſis, & Morinenſis. Huius enim epiſcopatus maior portio in Belgio ſemper fuit.

Vidit huius vaſtationis miſerias confeſſor Victricius,ſanctiſsimus epiſcopus Rothomagenſis,ad quē Innocentius primus epiſtolam ſcripſit decretalem. Cui multum Belgæ debent. Scribit enim ſanctus Paulinus Nolanus præſul,eius prædicatione lucem magnam accepiſſe & Morinos, & Neruicum tractum, in quo primaria vrbs eſt Tornacus.

Porrò Vuandali, anno quadringenteſimo decimo tertio, Gothorum timore Gallias reliquerunt, quas per multos annos lacerauerāt,& primū Hiſpanias occuparunt, deinde Mauritaniam inuaſerunt,

denique Africam indigniſsimis modis tractauerũt.

Nec Tungri ab eis exciſi vnquam priſtinã dignitatem recuperare potuerunt, humile poſtea oppidum, & Hasbaniæ annumeratum. Vacauit etiam ſedes à morte Seruatij, vſque in Clodouei tempora. Sub quo interuallo Traiecti claruit ſanctus Candidus epiſcopus.

Eodem interuallo claruit ſanctiſsimus Seuerinus epiſcopus Colonienſis, qui in tranſitu beati Martini audire meruit voces pſallentium angelorum. Cuius maximo ſudore & ſana doctrina, non tantum Colonienſis eccleſia, ſed etiam Tungrenſis, & vicinæ, ab infeſtatione Arianæ hæreſis, ſunt defenſæ.

Succeſsit ei ſuus archidiaconus S. Euergiſlus, patria Tungrenſis, qui etiam patrium locum, & multa prædicatione, & martyrio, decorauit.

2. Belgarũ vaſtatio per Attilã Hunnorũ regem.

Subſecuta eſt ſecunda Galliarum vaſtatio, anno quadringenteſimo quinquageſimo tertio, per Attilam flagellum Dei, qui cum quinquaginta millibus Hunnorum, inſtar turbinis, ſic totam Galliam vaſtauit, quod vix vlla ciuitas Hunnicam rabiem ſubterfugerit. Sed ſuperuenit Aetius Romanus, qui in campis Catalaunis Attilam regem vicit; vbi cæſa ſunt centum octoginta quinque millia, inter quos Theodoricus rex Viſigothorum. Vnde Attila cum reliquiis in Pannoniam ſe recepit, & inde Italiam agreſſus, omnes penè ciuitates eius aut diruit, aut diripuit, aut incendit.

Anno quadringenteſimo quinquageſimo quarto S. Eleutherius conſecratur epiſcopus Tornacenſiũ, qui in ſuburbio reſedit annis octo, Tornaci annis triginta ſeptem, de quo Tornacenſes canunt:

Miro modo ſunt conuerſi
Per hunc ciues vniuerſi.

CAPVT

CAPVT IIII.

CLodoueus primus Frãcorum rex Chriſtianus, regnauit annis triginta, obijt anno quingenteſimo decimo quinto. Hunc regem ſanctus Vedaſtus Catholicæ fidei firmis initiauit fundamentis, qui poſtmodum à beato Remigio, Remorum archiepiſcopo, ordinatur epiſcopus, & ad prædicandum verbum vitæ Atrebatenſi vrbi dirigitur, quam gubernauit annis quadraginta. Arteſij.

Childebertus Clodouei filius cũ Clotario fratre regnat annis quadraginta quinque, moritur anno quingenteſimo ſexageſimo. Clotarius ſolus regnat annis quinque, moritur anno quingenteſimo ſexageſimo quinto.

Sub his in Traiecto ad Moſã claret S. Domitianus epiſcopus, qui aliquot Galliarum ſynodis interfuit.

Et in Nouiomo S. Medardus qui ex Auguſta Veromanduorũ, à Vuandalis & Hunnis euerſa, ſedem epiſcopalem Nouiomũ tranſtulit, & à morte ſancti Eleutherij ſimul cum dicta adminiſtrauit Tornacenſem eccleſiam. Vnde ab eo tempore Tornacum proprio epiſcopo caruit; vſque ad tempora Eugenij tertij. Obijt autem Medardus anno quingenteſimo quinquageſimo ſexto, poſtquam Flandrenſium gentem ferocem, per quindecim annorum ſpatium, ad diuinum cultum informaſſet. Flandriæ

Chilpericus Clotarij filius regnat annis viginti moritur anno quingenteſimo octuageſimo ſexto. Claret Traiecti ſanctus Monulphus epiſcopus, qui prędiorum ſuorum, inter quæ Dionantum, beatum Seruatium ſcripſit hæredem.

Clotarius ſecundus, Chilperici filius, regnat annis quadraginta quatuor, moritur anno ſexcenteſimo trigeſimo.

Sub eo moritur, anno quingenteſimo nonageſimo quarto, ſanctus Gaugericus epiſcopus Cameracenſis, qui epiſcopatu functus eſt annis ferè quadraginta, ſede epiſcopali ex Atrebato in Cameracum tranſlata. Fuit in bonis operibus, & fidei prædicatione indefeſſus.

Eodem regnante, clarent Traiecti ad Moſam ſancti epiſcopi Gondulphus & Perpetuus. Quibus Placentius adiicit Euergiſlum.

Sanctus verò Amandus, Aquitanorũ ducis filius, ex Bituricenſi monaſterio, Apoſtolorum limina Romæ viſit, vbi à diuo Petro admonetur, vt in Gallias prædicandi cauſa remeet, quas ſtatim miraculorum & prædicationis gloria illuſtrabat.

Capvt v.

Dagobertus Clotarij filius regnat annis ſedecim, moritur anno ſexcenteſimo quadrageſimo ſexto.

Clodoueus ſecundus, eius filius, regnat annis ſeptendecim, moritur anno ſexcenteſimo ſexageſimo ſexto, Sigeberto fratre eius regnante in Auſtraſia.

Clotarius tertius, Clodouei filius regnat annis tribus, moritur anno ſexcenteſimo ſexageſimo nono.

Sub his regibus mirabiliter profecit Chriſtiana religio apud Belgas. Imprimis Martinus primus creatur Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Pontifex, anno ſexcẽteſimo quadrageſimo octauo: obijt anno ſexcẽteſimo quinquageſimo tertio, à quo multi Belgici prædicatores authoritatem prędicandi acceperunt, idemq; petenti Amãdo plures dedit cooperatores.

Predicatores Apoſtolici per Belgium.

Omnes Belgij diœceſes habuerunt tunc prę ſules viros planè Apoſtolicos, & in fidei propagatione feruentiſsimos.

Traiectum ad Moſam habuit ſanctum Amãdum. Is enim

Is enim cum per Gallias miraculorum & prædicationis gratia clareret, mortuo Ioanne, qui ob manſuetudinem Agnus agnominabatur; ad regimen eccleſiæ Traiectenſis coactus eſt à Dagoberto, & ſacerdotibus. Anno tamen ſexcenteſimo trigeſimo octauo, Tungrenſi epiſcopatu poſthabito, maluit pluribus in locis verbi inſtare officio, ad fidelium maiorem multiplicationem. Quantum verò religio per eum creuerit ex ſequentibus plenius conſtabit. Obijt anno ſexcenteſimo ſexageſimo primo.

Succeſsit ei anno ſexcenteſimo quadrageſimo ſexto, aut circiter, ſanctus Remaclus Aquitanus, qui ſe Solemniaci in Chriſti tyrocinio exercuerat, quo cooperante rex Sigebertus, de poſteritate prolis deſperans, duodecim conſtruxit monaſteria, in quibus eminebant in Arduenna, Stabuletum, & Malmundarium. Ipſeque Remaclus, poſt aliquot annos, propter attritos ſuæ eccleſiæ fructus, & concurrentes ſæculares tumultus, habitum vitæ monachicæ aſſumpſit in Stabuleto, vbi vixit ad annum vſque ſexcenteſimum nonageſimum primum.

Succeſsit in regimine diœceſis S. Theodardus, qui cum ſuper iniuſtitijs, eccleſiæ ſuæ illatis, apud Childericum Auſtraſiæ regem legaliter expoſtulare deliberaret, à filijs Belial, qui corā palatinis cauſam agi nolebant, in Alſatiam vſque eum inſequentibus, eſt crudeliter martyrizatus. Cuius corpus euidentibus ſignis clarum, ſuo iure Lambertus repetijt.

Cameraci clarebat ſanctus Autbertus epiſcopus. Sub quo, & per quem, Hannonia in Chriſti cultu florere cœpit. *Hannonij.*

Tornaci ſiue Nouiomi clarebat ſanctus Aicharius epiſcopus, cuius benedictione habita Amandus Gandenſibus Chriſtum annunciauit. *Gādenſes.*

 Et eo

Et eo mortuo, anno ſexcenteſimo quadrageſimo ſeptimo, ſucceſsit ſanctus Eligius vſque ad annum ſexcenteſimum ſexageſimum, qui fuit Flandrenſium & Antuerpienſium Apoſtolus.

Antuerpienſes.

Multi etiam de Scotia, vel Hybernia, in Gallijs peregrinantes, verbum Dei ſeminabant, multumq; fructum Deo faciebant, per Hannoniam, Brabantiam, Flandriam, & loca vicina. Primum ſanctus Liuinus archiepiſcopus, qui ex Scotia Gandauum venit, cum tribus diſcipulis; & inde prædicationis gratia profectus per Flandriæ & Brabantiæ loca, innumeros ad fidem conuertit, & apud Eſcham glorioſo martyrio eſt coronatus, anno ſexcenteſimo trigeſimo tertio, cum Craphailde & Brixio. Deinde tres ſanctiſsimi fratres Furſeus, qui à Clodoueo honorificè ſuſceptus, Latiniacũ cœnobium fundauit. Foillanus epiſcopus, martyrizatus anno ſexcenteſimo quinquageſimo quinto, qui dono ſanctæ Gertrudis Foſſenſe monaſterium fundauit, in quo quieſcit, & Vltanus abbas Foſſenſis: item S. Fredegandus, ſanctus Vuaſnulphus epiſcopus, qui in Condatã monaſterio Domino vſque ad obitum ſeruiuit: ſanctus Etto epiſcopus, qui apud Aueſnas, verbum Dei ſeminauit: ſanctus Bertuinus epiſcopus: qui Maloniam cœnobium conſtruxit apud Namurcum: ſanctus Eloquius, qui fundauit Vualciodorenſe, monaſterium, & alij.

Brabanti.

Venerunt & aliunde aliquot prædicatores, vt ſanctus Giſlenus è Græcia: ſanctus Landoaldus archipresbyter, è Roma.

Fuerunt & patrij prædicatores, inter quos celebriores, ſanctus Trudo presbyter, qui monaſterium extruxit in Sarcinio, quod nunc eſt ſancti Trudonis oppidum, & maxima ſedulitate circumuicinis

euan-

euangelium prædicans,paganiſmum nondum plenè repurgatum profligauit: ſanctus Landelinus abbas Criſpinienſis, quatuor cœnobiorum fundator: & ſanctus Humbertus epiſcopus, fundator Maricolenſis monaſterij.

In territorio itaque Leodienſi claruerunt hoc tēpore iam dicti epiſcopi, ſanctus Amandus, martyr Theodardus, & ſanctus Remaclus, qui relicto epiſcopatu, abbas fuit Stabulenſis in Arduenna: item ſanctus Babolenus ipſius per reſignationem ſucceſſor: ſanctus Mono martyr, qui Naſſoniæ quieſcit: ſanctus Hadelinus confeſſor, & doctor ſalutis, qui ad Legiam habuit cœnobium: ſanctus Amor diaconus,vt opinor,vixit eodem tempore,Traiectum ac Beliſiam euocatus ex Aquitania patrio loco,exemplo ſanctorum Amandi, Remacli, & Hadelini.

Rurſus claruerunt in Hasbania ſanctus Landoaldus archiepresbyter, qui admirabilem puerū Lambertum inſtituit,& annis nouem vicarius fuit ſancti Amandi, pontificis, dum is paganis Chriſtum prædicabat, item ſanctus Amantius diaconus, & alij collegæ quos à Martino papa ſanctus Amandus,ſibi ex vrbe Roma cooperatores accepit, item ſancta Vinciana virgo ſoror Landoaldi, ſancta Adeltrūdis virgo, ſanctus Adrianus nuncius & martyr. Qui omnes in Vuintershouen quieuerunt, apud Tungros,inde poſtea Gandauum trāſlati. Vixit denique tunc apud Hasbanos ſanctus Trudo, qui in pietate & paganorum conuerſione valdè celebris fuit, eo loci vbi monaſterium eſt, & oppidum, quæ ab eo ſancti Trudonis dicuntur.

Sed ad Brabantiam tranſeamus. In ea florebant, Pipinus de Landis, primus Brabantiæ dux, & maior domus in regno Auſtraſiæ: Iduberga eius vxor, *Brabantiæ primitiæ.* cuius

cuius frater fuit ſanctus Modoaldus, epiſcopus Treuirenſis, ſoror ſancta Seuera. Sanctus Amandus in multis Brabantiæ locis fidem Chriſti prædicabat, potiſsimum iuxta Niuellam, & Bruxellam. Ipſius inſtinctu Iduberga ſibi & filiæ ſuæ ſanctiſsimi Gertrudi, Chriſtique familiæ, cœnobium conſtruxit Niuellenſe, in quo vtramque ſacro velamine conſecrauit; Foreſti diſcipulam habuit ſanctam Alenam, virginem & martyrem. Sanctus verò martyr Liuinus, prædicabat in Occidentali Brabantia, verſus Flandriam. In territorio Antuerpienſi cõtra infidelitatem pugnabat ſanctus Eligius epiſcopus. Scribit enim ſanctus Audoënus eum iugi inſtantia Andouerpis pugnaſſe, multoſque erroneos conuertiſſe. Clarebant præterea eo tempore in Brabantia ſancta Begg'ha ſoror ſanctę Gertrudis, quæ Andainæ apud Namurcum cœnobium conſtruxit: Sancta Gudila virgo, poſtmodum Bruxellam tranſlata: ſancta Reineldis, virgo & martyr Santhis: ſancta Pharaildis virgo: ſancta Ermelendis, Meldricis, inter Thenas & Louanium: ſancta Berlendis, cum Nona & Celſa Merbeccæ, & ſancta Ragenuſla virgo in Gallica Brabantia Aicuriæ.

Flandriæ prouincia. Porrò apud Flandros Gandauenſibus, ſanctus Amandus verbum Dei prædicare non deſtitit, quantumuis ab incredulis permulta pateretur. vbi diſcipulum habuit magnum illum Bauonem filium Agilulfi Comitis Hasbaniæ, qui ex ſæculari militia ad monaſticam vitam tranſiit, contra Mauricij imperatoris edictũ. Idem, beato Amando promotore, Gandenſe cœnobium conſtruxit, & dotauit. in quo poſt aliquot annorum pœnitentiam, vitam temporalem cum æterna commutauit, anno ſexcenteſimo trigeſimo primo. Conſtruxit ibidem Amandus ad hono-

honorem ſancti Petri alterū monaſterium, in mōte Blandinio. Vtrique abbatem præfecit ſanctum Floribertum. Inſtituit etiam in Truncinio, haud procul à portu Gandenſi, clericorum collegium. Venit autem illuc anno ſexcēteſimo trigeſimo tertio S. Liuinus archiepiſcopus cum tribus diſcipulis, Foillano, Helia, & Kiliano, vt inter infideles Euangelium plantaret. qui à ſancto Florberto abbate, eiuſque fratribus, benignè exceptus eſt, & triginta continuos dies ſuper ſancti Bauonis ſepulcrum Miſſarum ſolennia celebrauit, deinde per Flandriæ & Brabantiæ loca, vſque ad glorioſum ſuum martyrium, conſtanter prædicauit, & multos ad fidem Chriſti conuertit. Multum etiam in Flandris laborauit ſanctus Eligius epiſcopus, qui paſtoris cura ſolicitus luſtrabat vrbes, & municipia, circumquaque ſibi commiſſa. Conſtat autem ex hiſtoria, quam ſanctus Audoënus ſcripſit, eum peculiarem curam habuiſſe Nouiomenſiū, Tornacenſium, Flandrenſium, Gandenſium, & Corturiacenſium, ſiue Cortracenſium. Ooſtburgi, Aldeburgi, Rodenburgi, Brugis, ſacras inchoauit ædes. In territorio Tornacenſi eleuauit corpus ſancti Piati martyris in pretioſum monumentū, & Gandaui ſancti Bauonis reliquias. Eodem tempore clarebat Turolti Domlinus, religioſiſsimus presbyter: & ſanctus Trudo, Hasbanus, in Brugenſi agro ſibi gentilitio monaſterium conſtruebat, vbi octoginta monachos aluit. Clarebat etiam Amandus epiſcopus apud Flandros, Gallicanos potiſsimum, præter dictos Gandenſes; hoc eſt, in Pabulenſi territorio, & in Auſtrouandia. Ad Elnonem, celeberrimum conſtruxit monaſterium, quod ſancti Amandi dicitur, vbi abbatem præfecit ſanctū Andream. Martianis diſcipulum habuit ſanctum

Ionatum, primum abbatem: & ſanctiſsimam Ricтrudem, viduam ducis Adalbaldi, quæ viro orbata à beato Amando conſecratum velum accepit, & cum prolibus Clotſende, ſancta Euſebia, & Adalſende, Martianas monaſterium delegit, rege quidem indigriante, ſed pacem inter eum & ipſam conciliauit beatus Amandus. In Broylo diſcipulum habuit ſanctum Maurontum diaconum & abbatem, filium ſanctæ Rictrudis: & in Hamatico, ſanctam Gertrudem viduam, primam abbatiſſam.

Hannonia primuia. In Hannonia clarus erat per ea tempora ſanctus Autbertus, epiſcopus Cameracenſis, ſucceſſor ſancti Ableberti, per quem in ſuperni amoris feruore adeò accenſus eſt S. Vincentius, Comes Hannoniæ, quod depoſito militiæ cingulo ſe totum aſtrinxerit ad cultum diuinum: & duo monaſteria cõſtruxerit vnum in Altomonte, in quo habitum monachicum aſſumpſit: & alterum Sonegijs, in quo obdormiuit. Fuerat annis aliquot Hyberniæ gubernator, qua etiam occaſione inſignes aliquot fidei prędicatores, iam ante memorati, ex Hybernia ad hos libentius venerunt. E quibus apud Hannonios corporaliter quieſcunt, Sancti, Etto & Vuaſnulphus. Clarebat etiam ſanctus Landelinus Cameracenſis, ex ſacro fonte filiaſter ſãcti Autberti, qui diuturna excoctus pœnitentia, (eum enim errabundum in gremium Eccleſiæ reduxit ſanctus Autbertus) quatuor inſignia fundauit monaſteria, Lobium, & Alnas, in territorio Leodienſi: Item Vuaſlariam & Criſpinium, in quo poſtremo monaſterio reſedit, eundemque locum, cum vicinis, vomere diuinæ prædicationis excoluit, cum diſcipulis, ſancto Domitiano, & ſancto Adelino. Inter Criſpinium & Montes, potiſsimum clarebat ſanctus Giſlenus, cum diſcipulis ſuis

ſancto

ſancto Lamberto, & ſancto Berlerio, qui nō paucos in ouile dominicum introduxit, & eo loci Cellam fundauit in honorem Apoſtolorum, quæ nunc eſt primaria abbatia Hannoniæ, dicta ſancti Giſleni. Montibus cellam ſiue monaſterium conſtruebat ſancta Vualdetrudis, in quo vixit, ſeruata charitate, ſeparata à ſuo marito. Sed hodie eſt nobilium Canonicarum collegium. Clarebant etiam ſanctitate parentes eius, Vualbertus & Bertilia: item ſoror ſanctá Aldegundis, quæ Malbodium monaſterium fundauit: & proles, ſanctus Landricus, ſancta Aldetrudis, ſancta Madelberta, quæ duæ in regimine Malbodienſis monaſterij, ſucceſſerunt ſuæ materteræ, & Dentelinus puer in albis mortuus. Claruit etiā ſanctus Humbertus epiſcopus qui Maricolenſe cœnobium fundauit; & alij quidam, quos in ſubſequentibus nominabimus. vbi etiam nonnulli ex dictis nominari poſſent ob longiorem vitam.

CAPVT VI.

CLotario mortuo anno ſexcenteſimo ſexageſimo ſexto, Theodoricus frater in regnum ſublimatur, ab Ebroino maiore domus, ſed propter Ebroini inſolentiam à Francis repudiatur, & frater eius Hildericus, qui in Auſtraſia regnabat, ad regnādum euocatur. ſed Theodoricus iterum reſtitutus eſt, anno ſexcenteſimo ſeptuageſimo octauo.

Claruit ſanctus Vindicianus epiſcopus Cameracenſis, ſiue Atrebatenſis, qui numeroſam multitudinem ad Dominum conuertit. Eccleſiam Dei genetricis Atrebatenſem, ex rebus proprijs, vna etiam cum rege Theodorico, augmentauit. In villa Hunolcurt, cum pretioſiſsimo martyre Lamberto, monaſterium conſecrauit, cui præfuit ſancta Valeria. Sancta Maxellendis virgo à proco in

agro

agro Cameracenſi martyrizatur, anno ſexcenteſimo ſeptuageſimo.

Sanctum Lambertum clariſsimum epiſcopum Traiectēſium ad Moſam, epiſcopatu priuat Ebroinus. In exilium mittit ſanctum Amatum epiſcopum. quē exulem, primo fouebat ſanctus Furſeus, deinde ſanctus Maurontus. Crudeli martyrio affecit in Arteſia, ſanctum Leodegarium epiſcopum, & fratrem eius, ſanctum Gerinum.

Morini ſanctitate clari.

Sanctus Audomarus moritur epiſcopus Morinorum, anno ſexcenteſimo nonageſimo quinto. Velauit ſanctam Auſtrebertam Teruanenſem, & Morinos magna ex parte relapſos in idololatriam, ad veram pietatem reduxit. Suſcepit ex Luxouio Burgundiæ monaſterio, vbi monachus fuerat, tres religioſiſsimos viros, ſanctum Bertinum, ſanctum Mommolenum, & Bertramnum, qui officium legationis ſuæ, labore cōtinuæ prædicationis ſubibant: Ex his Bertinus anno ſexcenteſimo nonageſimo octauo, obdormiuit in monaſterio ſuo Sithiu dicto quod hodie eſt celeberrimum monaſterium ſancti Bertini, in oppido ſancti Audomari. Sanctus Mommolenus verò, obijt epiſcopus Nouiomenſis, anno ſexcenteſimo nonageſimo quarto. Clarebant etiam apud Morinos, ſanctus Vulmarus abbas; ſanctus Vualbertus Comes Arkenſis, qui ad Luxouium commigrans, ibi abbas obijt: ſanctus Bertulfus cōfeſſor in Rentica; & in Arteſia iuxta Aream, martyr Venantius.

Præterea ſanctus Vuinocus, frater ſancti Iudoci anno ſexcenteſimo ſexageſimo venit ad ſanctiſsimū Bertinum, ſub quo in monachatu iugum Domini tulit, à quo etiam ob inſignem pietatem & doctrinam in Flandriam eſt miſſus, ad prædicandum

Chriſti

Chriſti Euangeliũ,& abbas cellæ ſiue monaſterij in Vuormholt conſtitutus: vbi anno ſeptingenteſimo decimo ſexto migrauit,meritis,& annis,maturus.

Sanctus Vuilfridus epiſcopus Eboracenſis ſiue Northumbrorum,epiſcopatu pulſus,Romam iuit, coram Apoſtolico papa cauſam dicturus.ſed nauim conſcendens, flante Fauonio Friſiam appulit, vbi honorificè ſuſceptus eſt à barbaris & rege Aldgiſlo, & multa eorum millia verbo veritatis inſtituit, & fonte ſalutari regenerauit,vnde primus ibi per hyemem opus euangelicum cepit; quod poſtmodum reuerendiſsimus Vuillibrordus magna deuotione compleuit. Friſij.

Aliquãto poſt,ſanctus Ecbertus pater ac ſacerdos Deo amabilis, & cum omni honorificentia nominandus,ſitiens ſalutem Friſonũ, cum ſtrenuiſsimis ſocijs, & ad prædicandum idoneis, nauim ingreſſus eſt; ſed diuina voluntas cum illi profectioni ſubtraxit ob aliam eccleſiæ vtilitatem. Et vnus tantum ex ſocijs, Vuigbertus, contemptu mundi & doctrinæ ſcientia inſignis,in Friſiam peruenit,& duobus annis continuis genti illi, ac regi, ſed ſine profectu, verbum ſalutis prædicabat.

CAPVT VII.

Pipinus Herſtallus,ſecundus eo nomine dux Brabantiæ, filius ſanctæ Begghæ, Theodoricum regem capit anno ſexcẽteſimo nonageſimo primo, & ſub eo principando ſtatum rerum meliorat. Friſios,capta eorum vrbe Traiecto, ſibi ſubiugat, qui nunquam antea didicerant externo parêre principi. Erant enim fidei hoſtes,& in odium Chriſtiani nominis Franciam orientalem ferro & igni vaſtabant.

Regnabant tunc in Francia, Theodoricus iam dictus:obijt anno ſexcenteſimo nonageſimo tertio.

Clodo-

Clodoueus tertius, eius filius: obijt anno ſexcenteſimo nonageſimo ſeptimo; & Childebertus Theodorici filius: obiit anno ſeptingenteſimo decimo quinto.

Sanctiſsimus Lambertus, poſt ſeptennium ſui exilij, ex monaſterio Stabulenſi, per Pipinum relocatur in ſua ſede, Traiecti ad Moſam. Sepulturę tradidit ſanctam Landradam virginem, quæ fundauit Beliſiam monaſterium, quod nunc eſt Canonicarum collegium. Sanctam Odam, viduam Boggis ducis Aquitanorum, ad ſæculi cõtemptum induxit. Quæ eccleſias ſua munificentia paſsim ditans, beato fine quieuit, in monaſterio ſuo Amanij apud Namurcum. Ad fidem conuertit Taxandros & Campinienſes. vnde Apoſtolus Taxandriæ dici meruit.

Incidit poſtmodum glorioſus ille Pipinus in fœdum & publicũ adulterium, vnde Lambertus, quibus potuit modis, eum reuocare laborauit. Quam ob cauſam Dodo, frater ipſius pellicis, Lambertum Legiæ, ſiue Leodij, in oratorio Coſmæ & Damiani orantem, glorioſo martyrio interemit, cum conſanguineis Lamberti Petro & Andoletio, anno ſexcenteſimo nonageſimo octauo.

Succeſsit pretioſo martyri, ſanctus Hubertus, Romæ diuina admonitione conſecratus; qui filius erat Bertrandi ducis Aquitaniæ, ſed propter Ebroini tyrannidem ad Pipinum confugerat. Multos ab idololatria ad fidem Chriſti conuertit, potiſsimum Brabantos, apud quos etiã Furæ obiiſſe fertur, inter Louanium & Bruxellas. Anno ſeptingenteſimo decimo, cœlitus admonitus, corpus ſanctiſsimi martyris Lamberti, & ſedem epiſcopalem, tranſtulit ad villam Legiam, quæ martyrio, miraculis, & patrocinio tanti martyris nobilitata, nunc eſt primaria vrbs

vrbs ampliſsimæ ditionis Leodienſis. Eſt autem ſancti Huberti corpus aliquanto poſt tranſlatum in Arduennam, ad Andainum, celeberrimum monaſterium, quod ſanctus Beregiſus conſtruxit tempore iam dicti Pipini Herſtalli.

Sub hoc principe, per Anglos, catholicam fidem receperunt Friſij, hoc eſt, ij qui nunc dicuntur Traiectini, Friſij, Groningenſes, Tranſiſelani, Hollandi, & Geldri. *Friſij. Traiectini. Hollandi. Geldri.*

Sanctus quippe Ecgbertus iteratò attentauit aliquos ad Friſonum & Saxonum conuerſionem deſtinare. Congregauit itaque duodecim Apoſtolicos viros, Vuillibrordum, Suuitbertum, Accam, Vuigbertum, Vuilibaldum, Vuiniboldum, Lebuinum, Euualdum nigrum, Euualdum album, Vuerenfridum, Marcellinum, & Adalbertum. Qui Dominici gregis arietes, Traiectum appulerunt, anno ſexcenteſimo nonageſimo, & conſtanter Chriſtum euangelizando, multos Deo lucrati ſunt.

Ex his ſanctus Vuillibrordus, & ſanctus Suuitbertus, communi fratrum decreto electi ſunt vt in epiſcopos conſecrarentur. Quare Vuillibrordus à Pipino rege miſſus eſt Romam ad Sergium papam, qui cum anno nonageſimo ſexto Clemētem tranſnominauit, & Friſouum archiepiſcopum conſecrauit. Quē in tanto honore habuit Pipinus princeps, quod ei & ſucceſſoribus regali donatione contulerit Traiectenſem ciuitatem, cum omnibus appendicijs. In fundo baſilicæ ſancti Thomæ conſtruxit cœnobitalium canonicorum collegium. In oppido Renenſi fertur leuaſſe corpus ſanctæ Cuneræ. Laborauit etiam extra Friſiam. In Lotharingia enim, diſcipulas habuit, ſanctas Harlindem & Relindem, ſanctimoniales apud Maeſeike: quæ nunc

Leodijs

Leodijs annumeratur. In Flandria conuertit Hulſtenſes, Axellanos, Haſnenſes, Birfletanos. Treuiris, in eccleſia beatæ Mariæ ad martyres, inſtituit monaſterium Benedictinorum, in quo altare aſſeruatur portatile, quo vſus eſt in gentiũ conuerſione. Epternaci apud Luxemburgos, monaſterium conſtruxit celeberrimum, in quo ſepultus eſt anno ſeptingenteſimo trigeſimo ſexto.

Suuidbertus Vuillibrordi coepiſcopus. Sanctus Suuidbertus coëpiſcopus ſancti Vuillibrordi, conſecratus eſt in Anglia, anno nonageſimo quinto, & multos conuertit in Traiectenſi patria, Hollandia & Geldria, potiſsimum Wÿck/ Hagenſteyn/ Alcmariam, Vuaterlandiam, Gorcomium, *Teiſterbandia.* Bommeliam, Tielam, Hueſdam, Buram, Batuam, & alia loca. Nominatur Apoſtolus Teiſterbandiæ, Vueſtphaliæ & Boructuariorum. Obijt anno ſeptingenteſimo decimo, ſepultus in Vuerda Cæſaris ad Rhenum, vbi monaſterium conſtruxerat, ex theſauro principis Pipini, cui præfecerat ſanctum Vuelleicum, euangelicum ſacerdotem, Canonicum conuentus nouellæ Traiectenſis eccleſiæ.

Acca, in Angliam abijt cum ſancto Suuitberto, quando is in epiſcopum Friſiæ conſecrandus erat: ſed redeunte Suuitberto ipſe ibi retentus eſt, & in epiſcopum Lindisfarnenſem conſecratus.

Vuigbertus, in Foſtilandia Friſijs contermina ſcribitur martyrizatus, à Radbodo Friſonum rege, iam pridem per Pipinum expulſo. Idem fertur occidiſſe ſanctum Engelmundum martyrem.

Sancti fratres germani Vuilibaldus & Vuinibol-dus Aiſtadium commigrarunt ad Germaniam.

Tranſiſelani. Sanctus Lebuinus Tranſiſelanos conuertit, apud quos in Dauentria quieſcit.

Sancti Ewaldi Nabiam introeuntes, Chriſtum

con-

confeſsi ſunt, & ab antiquis Saxonibus, glorioſo martyrio coronati.

Sanctus Vuerenfridus multum populum ad fidem conuertit, potiſsimum in **Vueſtervoert** apud Arnhemium, & in **Elſte**/ apud Neomagum.

Sanctus Marcellinus, ſexaginta quinque annis indeſinenter prædicationibus & conuerſionibus gentium inſudauit, potiſsimum in Trenta Twenta, **Oudenzeel**/ & Dauentria. *Trenta. Tvventa.*

Sanctus Adalbertus Leuita, & primus Traiectenſis archidiaconus, fidem prædicauit, potiſsimum in Kenemaria, in qua corporalis quietis locum habet Egmondanum monaſterium. *Kenemaria*

Venerunt præterea ex Scotia ad Pipinum ſanctus Vuiro epiſcopus, ſanctus Plechelmus epiſcopus, vterque Romæ ordinatus, & ſanctus Otgerus leuita: quos ſumma veneratione excoluit, & locum habitationis, eis dedit Petri montē apud Ruremondam. Vuironem autem & communibus cōſultationibus adeſſe voluit, & confeſſarium ſuum habuit.

Ab eodem Pipino principe ſanctus Vrſmarus epiſcopus per interuentum ſancti Hidulphi principis Lobienſis, monaſterium Lobienſe regendum ſuſcepit, anno ſexcenteſimo nonageſimo octauo. Qui multos ad fidem conuertit in partibus Hannoniæ, Fania & Theoracia, item in Flandria, potiſsimum in finibus Menapum, vt veteres loquebantur. Vnde dictus eſt Apoſtolus Theoraciæ, Flandrenſium, & Menapenſium. In Fania diſcipulum habuit ſanctum Dodonem abbatem. In Flandria Aldo donauit ei **Aldenburch**/ de ſuo vocabulo dictum. vbi in honorem beati Petri eccleſiam conſecrauit, quatenus beatus Apoſtolus Flandrenſibus & Menapibus patrocinaretur. Obijt anno ſeptingenteſimo decimo *Lobium monaſterium. Fania. Theoracia.*

M tertio,

tertio, Cui ſucceſsit ſanctus Erminus, epiſcopus & abbas.

Habuit etiam ſanctus Vuillibrordus in Friſonum conuerſione cooperatorem ſanctum Vulfrannum, epiſcopum Senonenſem. Is enim anno ſeptingenteſimo, cum licentia Childeberti regis, & Pipini principis, Friſonum genti quinque annis infatigabiliter prædicauit, & multos, abrenunciata ſorde idololatriæ, fidei fonte abluebat.

Ornauit tum etiam ſua ſanctitate, & vſque ad mortem exilij ærumna, Altummontem Hannoniæ monaſterium, ſanctus Ansbertus, epiſcopus Rothomagenſis, cuius corpus Halidulphus abbas ſummo honore Fontanellam retulit, anno ſexcenteſimo nonageſimo quinto.

Circa hæc tempora in Ghela martyrium perpeſſa eſt ob caſtitatem ſancta virgo Dympna Hyberna, à proprio genitore, cum presbytero Gereberno: & apud Tungros, S. Euermarus, cum ſocijs.

CAPVT VIII.

CArolus Martellus, ex Alpaide filius Pipini principis, paterni principatus hæres fit, anno ſeptingenteſimo decimo quarto, qui mortuus anno ſeptingenteſimo quadrageſimo primo, filios ſuos Carolomannum & Pipinum, principatus ſui ſucceſſores reliquit.

Regnarunt tunc in Francia, Dagobertus ſecundus, Childeberti filius, vſque ad annum ſeptingenteſimum vigeſimũ: Clotarius quartus, Theodorici filius, Clodouei & Childeberti frater, ac Dagoberti patruus, vſque in annum ſeptingenteſimum vigeſimum ſecundum: Chilpericus rex filius Childeberti & Dagoberti frater vſque in annum ſeptingenteſimum, vigeſimũ ſeptimum: Theodoricus ſecundus

filius

filius Dagoberti, vſque in annum ſeptingẽteſimum quadrageſimum ſecundum.

Carolus verò Martellus bellicoſiſsimus princeps, & merito rex regum appellatus, imperare regibus maluit, quàm rex eſſe. Saxones vicit, Alemannos & Sueuos ſubiecit, Burgundos domuit, Aquitaniæ magnam partem ſuis opibus adiecit, Popotiem Friſiæ ducem cæcidit, gentemque ſibi plenè ſubiugauit. Maximè verò eſt memorabile, quod contra Saracenos fuerit religionis acerrimus vindex, & Gallorum fortiſsimus propugnator. Saraceni deuaſtauerant iam Vaſconiam, Burdegalam, Engoliſmum, Santones, Pictones, & eccleſias Dei concremauerant: videbanturq; ſtatim tota Gallia potituri. Sed Carolus, Dei auxilio fretus, eis concucurrit, & peremit Saracenorum trecenta ſeptuaginta quinque (aut ſecundum alios, trecenta octoginta quinque) millia: ex ſuis tantum amittens mille quingentos. Qua victoria potitus, totas Gallias à Saracenis liberauit.

Grauiter autem offendit Dominum hic princeps, durius tractans eccleſiaſticos: Sanctum enim Rigobertum Rhemenſem archiepiſcopum in iniuſtum exilium truſit, qui iuſta de cauſa ei portam Rhemẽſem aperire recuſauerat. Hic tamen ipſum baptizauerat, & apud parentem ipſius Pipinum, in ſummo honore fuerat, qui ei etiam donauerat chortem Gremacam. Similiter ſanctum Eucherium, epiſcopum Aurelianenſem, in exilium miſit, cũ omnibus propinquis, primum Coloniam deinde in Hasbaniam, vbi ſexto exilij anno obijt, multis miraculis glorioſus. Cauſa autem exilij erat, quia Carolum liberè reprehenderat, de conuerſis in ſtipendium militare eccleſiæ decimis; quodque eundem valida

manu, quam in Sarracenos ducebat, Aureliam intrare volentem, metu ne quid ciuibus ſuis iniuriæ ex militari licentia obueniret, vrbe excluſit. Miſit etiam in exilium Cæleſtinum abbatem Blandinienſem, qui in Rotornacenſi monaſterio obijt.

Claruerunt & alij: S. Siluinus epiſcopus Alciaci moritur apud Morinos, anno quingenteſimo decimo quinto. Sanctus Hadulphus epiſcopus Cameraci reſidet, cuius pater fuit S. Ragnulfus martyr. S. Amalberga virgo in Belſia & Tempſeca claret, cui os brachij fregit Martellus, volens ſibi eam in ſponſam rapere: hæc annoſa obijt circa annum ſeptingenteſimum ſeptuageſimum ſecundum. Sanctus Erkenbodo epiſcopus Morinenſis, & abbas ad ſanctum Bertinum, obijt anno ſeptingenteſimo trigeſimo quarto.

Sanctus Hubertus ſanctiſsimus epiſcopus Leodienſis, moritur anno ſeptingenteſimo trigeſimo quinto, cui ſuccedit ſanctus Floribertus. Sanctus Erminus, epiſcopus, & abbas Lobienſis, obijt eodem anno; cui ſuccedit ſanctus Theodulphus.

Capvt ix.

Pipinus rex, tertius eo nomine Brabantiæ dux, Carolo Martello, patri mortuo, hæres ſuccedit, anno ſeptingenteſimo quadrageſimo primo, cum fratre Carolomanno. Hic anno quadrageſimo ſexto à Zacharia papa in monachum attonſus eſt. Pipinus verò anno ſeptingenteſimo quinquageſimo, ſubmoto Childerico rege, poſtquam annis nouem regnaſſet, auctoritate Apoſtolica Zachariæ pontificis, & electione Francorum à ſancto Bonifacio archiepiſcopo, in regem vnctus eſt. Ingenti fœlicitate, ac gloria belli, domuit Saxones in Auſtraſia: hoc eſt, in Orientali Francia; Longobardos in Italia:

Vuan-

Vuandalos in Hiſpania; Aquitanos in Gallia. Obijt anno ſeptingenteſimo ſexageſimo octauo.

Clarent circa hæc tempora ſancti epiſcopi & abbates Lobienſes, S. Amoluinus, ſanctus Vlgiſus, ſanctus Abel. In Dononio, ſancta Regina cōſanguinea Pipini, Aldebertus Comes Auſtrouandiæ, eius maritus, ſancta Ragenfredis abbatiſſa Dononienſis, eius filia, & Aua altera filia: Lætijs ſancta Hiltrudis virgo, quæ Hugonem Burgundionum principem ſponſum in terris fugiens, à Theodorico Cameracenſi epiſcopo ſacrum velamen accepit. In Arteſia iuxta Ariam, ſancta Itisberga, filia Pipini regis. In Campinia, ſancta Oda virgo, Lyræ, ſanctus Gummarus. Gandaui Hildebertus martyr abbas Gandenſis. qui anno ſeptingenteſimo quinquageſimo ſecundo, contra fautores imperatoris Conſtantini Copronymi, non modo verbis, ſed etiam ſanguinis profuſione, pium imaginum cultum confirmauit. *Iconomachia.*

In Dicliuenna apud Teneramundam, ſanctus Hilduardus epiſcopus. qui fidem conſtantiſsimè prædicauit, & tandem etiam Magriptium Ducem conuertit, à quo multis tormentis fuerat affectus.

In Friſia clarebat ſanctus Bonifacius, qui cum annis tredecim Friſonum Francorumque gentem in fide catholica inſtruxiſſet, à Gregorio ſecundo ad Germanorum conuerſionem Moguntinæ ciuitati primus epiſcopus eſt deſignatus. Mortuo autem beatiſsimo Vuillibrordo, Moguntiæ ſucceſſorem conſtituit ſanctum Lullum, & ipſe Traiectenſem archiepiſcopatum ſecundus ſuſcepit. Cumq; annis ſedecim per Friſiam prædicaſſet, in Dockum anno ſeptingenteſimo quinquageſimo quinto, ab infidelibus oppreſſus eſt, & martyrio redemitus, cum ſocijs, quos plures quàm quinquaginta in fidei prædi- *Friſia martyres.*

catione cooperatores habuit. E quibus vndecim tantum, velut celebriores ſuis nominibus in hiſtoria exprimuntur, videlicet Eobanus epiſcopus; tres presbyteri, Vuintrugius, Vualterus, Adalherus: tres diaconi, Stircbaldus, Hamuntius & Boſo: quatuor monachi, Vuaccharus, Gunderherus, Vuilliherus & Adolphus.

CAPVT X.

SAnctus Carolus magnus, Pipini filius, patri in regno ſuccedit, anno ſeptingẽteſimo ſexageſimo octauo, compartito regno cum fratre Carolomanno. Et Carolus quidem Nouiomi, regiam accepit coronam: Carolomannus verò in vrbe Sueſſonica.

Anno autem octingenteſimo primo Leo tertius populi Romani ſcito, clerique rogatu, dictum Carolum Pipini filium, Francorum & Longobardorum regem, ob egregia in Chriſtianum nomen & Romanam ſedem merita, Romanum imperatorem primus appellauit, inunctumque conſecrauit. Obijt anno octingenteſimo decimo quarto.

Claruerunt ſub eo ſanctus Rumoldus archiepiſcopus & Apoſtolus Mechlinienſium. qui martyrio eſt coronatus anno ſeptingenteſimo ſeptuageſimo quinto. Sanctus Gregorius epiſcopus Traiectenſis, inſignis prædicator Friſonicæ gentis. cui anno ſeptingẽteſimo octuageſimo quarto ſucceſsit Adelbricus: Sanctus Ludgerus epiſcopus Monaſterienſis, qui Traiecti ſub ſancto Gregorio multum in ſcientia literarum & in morum probitate profecit, & aliquot annis Dauentriæ, & per Friſiam laborauit in fidei prædicatione & corroboratione. Sanctus Saluius, epiſcopus Aquitaniæ, qui cum diſcipulo ſuo, à filio procuratoris fiſci Valencenenſis eſt martyrizatus: quorum corpora poſt triennium Carolus

Mechlinienſes.

magnus

magnus diuina admonitione reperit. Apud Thenas, beatus Himelinus, cognatus ſancti Rumoldi. In Vuilre apud Falkenburgum, ſanctus Arnoldus, cytharœdus ipſius Caroli.

CAPVT XI.

LVdouicus rex & imperator, Caroli magni filius, poſt patris obitum imperat annis viginti ſex: Moritur anno octingenteſimo quadrageſimo.

Claret Traiecti ſanctus Fredericus epiſcopus & martyr, qui in Vualachria multum laborauit contra illicita connubia, & in Friſia contra Arianam perfidiam. Anno trigeſimo octauo occiſus eſt ad ſanctum Saluatorem, ante ſummum altare, poſt Miſſæ celebrationem; quia Ludouici imperatoris & Iudithæ conſanguineæ eius nuptias, vt inceſtas damnabat. Contraxerant enim ſine Romani Pontificis licentia. Claruit cum eo in eadem eccleſia ſanctus Odulphus Canonicus, qui aliquot annis in Friſia, potiſsimum Staueræ laborauit, multumque populum ad viam veritatis reduxit.

Sanctus Anſcharius, monachus Corbeienſis, & archiepiſcopus Hamburgenſis, anno octingenteſimo trigeſimo tertio viſitat Turoltum Flandriæ monaſterium, ſibi & clero in vitæ ſubſidium donatum à Ludouico. vnde ſecum abduxit ſanctum Rembertum Flandrum, qui ei in epiſcopali functione ſucceſsit. Clarebat etiam ſanctus Adelardus abbas Corbeienſis, oriundus apud Aldenardam, ex Vſcia, quę villa Corbeiæ donata eſt. Einardus, Gandenſis abbas anno octingenteſimo vigeſimo octauo, reliquias ſanctorum Marcellini & Petri Roma attulit. Eodem tempore Euerardus Comes Ciſonienſis, coniuge ac liberorum pulchra propagine, opibus, ¢lientelis, peritia rei militaris, vitæque

ſanctimonia illuſtris eſt habitus, initiumque dedit Ciſonienſi cœnobio iuxta Inſulas. Item floruiſſe ſcribuntnr ſub Ludouico Alemanniæ rege, ſanctus Veronus Lembecę ſepultus & ſoror ſancta Verona, quæ haud procul à Louanio quieſcit. Sed examinēt ſtudioſi, nū hic Ludouicus, frater ſit Caroli Calui.

CAPVT XII.

3. Belgarū vaſtatio per Nortmannos.

NOrtmannorum & Danorum ſęuiſsima & diuturna vaſtatio per Franciam & Lotharingiam, ſub hoc imperatore incepit. Anno trigeſimo ſecūdo littora Flandrica tentauerunt, ſed repulſi, tandem in Aquitaniam irruperunt. Anno trigeſimo ſeptimo Nortmanni, inquit Sigebertus, Gallias grauiter infeſtant, Doreſtadum (hodie eſt Wÿck apud Traiectum) vaſtant. Andouerpam oppidum & Vuitlam emporium, ſitum iuxta Oſtium Moſæ, incendunt: à Friſonibus & Hollandis tributum accipiunt. Anno trigeſimo octauo Vualachriam inſulam Zelandiæ vaſtant, & tributum exigunt. Anno quinquageſimo primo Gandauum ferro & igni vaſtauerunt, cum cœnobijs Gandenſi, Blandinienſi, & Truncinienſi; Anno ſexageſimo primo ditionem omnem Taruanicam incendijs, ruinis, & mortibus fœdauerunt. Lutetiam etiam Pariſiorum diripuerunt. Anno ſexageſimo ſexto, Balduinus Ferreus, à rege Franciæ accepit in dotem totam regionem, Scalde, Somena, & Oceano terminatam: & appellatus eſt Comes regni Francorum, atque Marchio Flandriarum, ad hoc maximè, vt aduerſum Danos, omnemque ſeptentrionis barbariem, perpetuus foret regni Galliarum propugnator. Et Ebbo Remorum pontifex, ad confirmandam Flandriæ pacem, vtque ferocis gentis animi cultu religionis molleſcerent, diui Donatiani corpus in Flandriam miſit. Eodem anno

Carolus

Carolus rex, quo plures haberet quos Danis Normanniſque, tam efferis hoſtibus, opponeret, Hollandiam quoque Comitatus honore decorauit, primumq; Comitem inſtituit Theodoricum Friſium. Quicquid autem nunc in Belgio noſtro eſt, id tunc partim Franciæ, partim Lotharingiæ annumerabatur. Nortmanni itaque ferme per centum annos, hæc loca vaſtarunt ferro & igni, atque anno potiſsimum octingēteſimo octuageſimo per Gandauum, vbi hyemarunt, tanto numero & crudelitate irruperunt, vt totius Galliæ vires non ſufficerent ad obſiſtendum. Occiſa ſunt eo anno nouem millia Normānorum in ſylua Carbonaria. ſed ea victoria magis ſunt irritati, quàm victi. Vnde adiunctis ſibi Danis ferro & igni deuaſtarunt, Ambianos, Atrebatum, Corbeiam, Cameracum, Taruanam, fines Morinorum, Menapiorum & Brachatorū, omnem terram circa Scaldim, totam Batuam, Neomagum, Coloniam, Aquiſgranum, Leodium, Traiectum, Tungros, Treuiros, Metas, cum omnibus adiunctis caſtellis, & monaſterijs. Qua vaſtatione compulſi Franci Carolum Caluum imperatorem in auxilium inuocarunt, eique Franciam ſubiecerunt. Ipſe contra Normannos apud Louanium caſtra metatos, ſemel & bis exercitum miſit, ſed nihil dignum fecit, imò à Louanio exeūtes anno octuageſimo ſeptimo Pariſios obſederunt, cumque Carolus eos expellere nequiret, icto fœdere, conceſsit eis Neuſtriam, quæ ab eis Nortmannia appellata eſt, ſed nec ea habita à depopulationibus ceſſarunt.

In eo luctuoſiſsimo ſtatu clerus, & monachi, cum ſanctimonialibus, exuſtis, ac depopulatis ſuis monaſterijs, vbi poterant oportunius latebant. vt, Traiectenſis clerus in Petri monte: aut de locis ad

loca peregrinabantur: vt, Gandenſe monaſterium. Sanctorum etiam corpora, & pignora, aut humni defodiebāt, aut ad tutiora loca transferebant. Tunc ex Gemetico Haſpras allata ſunt corpora ſanctorum Aichadri & Hugonis, ex Fontanella Bononiam corpora ſanctorum, Vuandregiſili, Ansberti, & Vulfranni, poſtmodum Gandauum tranſlata. Ad Bertinicū monaſterium aduecta ſunt corpora ſanctorum Richarij & Vualerici, ſed reſtituta, poſtquā annis nonaginta octo ibidem remanſerant: ex Inda verò Rothornacum tranſportatum eſt corpus ſancti Hermetis. Quædam autem loca patrocinio præſentium ſanctorum ſunt cuſtodita. Sed ex Turnino oppido iuſsit Deus propter inhabitantium iniquitatem reliquias ſancti Fredegandi altè tranſportari, vt nullum eſſet contra deſolationem obſtaculum. Quibus ſublatis, velut muro & turribus ciuitatis deſtructis, irruit inimica gens, cuncta ædificia incendio perdidit, homines autem partim trucidauit, partim captiuos abduxit. Hodie pagus eſt haud procul ab Antuerpia, dictus Doorne.

Morinis clarebat ſanctus Fulquinus epiſcopus. qui anno quadrageſimo tertio corpus ſancti Audomari, metu Normannorum, ſolicitus in terra recondidit. Ei anno quinquageſimo quinto ſuccedit ſanctus Humfridus, qui à Normannis ſede pulſus Nicolaum primum conſuluit, num reuertendum ſibi eſſet ad eccleſiam. Erat etiam in Bertinico monaſterio ſanctus Grimbaldus Tornacenſis, qui in Anglia abbas obijt, anno nongenteſimo tertio.

Vltraiectenſis epiſcopus erat ſanctus Radbodus qui propter Traiecti deſolationem Dauentriæ reſedit: Traiectum autem per ſucceſſorem reſtaurandum fore, ſpiritu prophetico præuidit.

Per

Per eoſdem nonnulli etiam martyrio ſunt coronati: vt in Friſia ſanctus Vualtfridus, cum Radfrido, & Theracia: in Hollandia ſanctus Ieron: in Brabantia Fredegerus presbyter, qui Lyræ crudeliter, in altari ſacrificans, peremptus eſt: in Hasbania, ſanctus Libertus, qui euerſa Mechlinia, ad ſancti Trudonis monaſterium confugerat. vbi ante altare cum ſocio eſt occiſus: in Arteſia, ad ſanctum Bertinum Vuocardus & Vuinebaldus presbyterij, Gerardus & Regenardus diaconi, qui ad monaſterij cuſtodiam relicti, exuſto ſacro loco, exquiſitis cruciatibus ſunt interfecti: Nouiomi in vrbis direptione occiſus eſt Emino epiſcopus.

Sanctus Meingoldus autē Huij occiſus eſt, circa annum nongenteſimum, ſed non à Nortmannis.

CAPVT XIII.

NOndum extincta Nortmannorum vaſtatione, Hungarorū gens barbara, mortuo Arnulpho imperatore, per totam Italiam, Germaniam, & Galliam, vt fera tempeſtas diffunditur, anno nongenteſimo tertio, & vario vaſtationis genere depopulata eſt has regiones, per annos circiter quinquaginta. *Quarta vaſtatio Hungarorum.* Tempore Otthonis primi aggreſsi ſunt Lotharingiam, ſed virtus Dei per merita ſanctorum Vrſmari, & Ermini, apud Lobium monaſteriū oſtenſa anno quinquageſimo quinto, eos vltra prodire prohibuit. Tunc ſanctus Guibertus, fundator Gemblacenſis monaſterij, quoſdam eorū ſua prædicatione conuertit, dum per vicum Gemblacenſem ibant, & redibant. Altimontenſes autem reliquias ſancti Marcelli papæ & martyris, in terra defoderant, ne in barbarorum manus deuenirent.

Clarutt eodem tempore ſanctus Gerardus abbas, fundator Bronienſis monaſterij. qui multa templa

& mo-

& monaſteria, à Nortmannis euerſa, reparauit, potiſsimum in Flandria: Idem ad monaſterium ſuum attulit oſſa ſancti Eugenij Toletani epiſcopi, ſicut Guibertus ad Gemblacum corpus ſancti Exuperij vexilliferi.

CAPVT XIIII.

SAnctus Macarius patriarcha Antiochenus, reſignato patriarchatu peregrinando in Belgium noſtrum peruenit. in quo & viuus & mortuus innumeris miraculis claruit. Anno milleſimo duodecimo Gandaui peſte obijt, & ſua morte omnium velut mortem, Deo placato reſtinxit. Eleuatus eſt ab epiſcopis, anno ab obitu circiter quinquageſimo quinto, præſente Philippo Francorum rege, & alijs vtriuſque ordinis proceribus.

Sanctus Arnulphus epiſcopus Sueſsionenſis, militiæ cingulo accepto, multas Brabantinas atque Flandrenſes lites ſua prudentia diremit, ſed ſæcularis militiæ pertęſus ad Sueſſonicum ſancti Medardi monaſterium migrauit. vbi aliquāto poſt abbas eſt creatus: deinde vrbis epiſcopus. Inde pacis miniſter, pro pacis redintegratione Apoſtolica authoritate in Flandriam rediit; vbi authoritate Radbodi epiſcopi Nouiomenſis, Aldenburgi diui Petri eccleſiam, vſibus abbatiæ aptandam ſuſcepit. in qua abbas obijt, anno milleſimo octuageſimo ſeptimo. Circa illa tempora, anno videlicet ſeptuageſimo, ſtrangulata eſt Geſtellæ ſancta Godoleua, à ſeruis ſuis, iuſſu Bertulphi mariti.

Hieroſolymitana expeditio. Godofridus dux Bullonenſis, Chriſtianæ militiæ anteſignanus inuictiſsimus, anno milleſimo nonageſimo ſexto, cum multis principibus, præcipuè Belgicis, in expeditionem Hieroſolymitanam profectus, mirabiles & inauditos triumphos eſt conſecutus.

cutus. Anno nonageſimo nono Hieroſolymæ à Chriſtianis captæ ſunt,& primus rex creatus eſt dictus Godofridus. qui vt in Chriſtiani nominis hoſtes accingeretur,ducatum ſuum Bullonenſem iam pridem mille trecentis marchis argenti vendiderat Leodienſi epiſcopo. Moriente autem Godofrido, Balduinus frater eius, in regno ſuccedit, anno milleſimo centeſimo.

CAPVT XV.

ANno milleſimo centeſimo vigeſimo quarto, claret venerabilis Norbertus fundator ordinis Præmonſtratenſis, qui cum ſuis multum laborauit Antuerpiæ, contra deteſtandam ſeductionem Tanchelini hæretici, qua eius vrbis incolæ miſere & pertinaciter infecti erant. Criſpinij eremiticam vitam ducit ſanctus Aibertus presbyter. Fulgent circa eadem tempora,multa ſanctitate & miraculis, ruſticani homines,ſanctus Guido apud Bruxellam, qui obijt anno milleſimo centeſimo duodecimo: & ſanctus Drogo apud Valencenas, qui obijt anno milleſimo centeſimo octuageſimo ſexto. *Hereſis Antuerpiæ à Norberto extincta.*

Habuit idem ſæculum, ſicut & ſuperiora quædam,& ſubſequentia non paucos,qui inſigni ſanctitate & miraculis claruerunt. Quos tamen hic non commemoro, eo quod Sanctorum catalogo non ſint aſſcripti. Similiter innumeros prætereo qui in conſtruendis & dotandis eccleſiis ac monaſteriis, pietatem ſuam poſteritati commendarunt.

CAPVT XVI.

ANno 1566. exordium accepit quinta Belgij vaſtatio per Gueſios, quæ anno potiſsimum ſeptuageſimo ſecundo magnas diuerſis ex cauſis, accepit vires, tantaſque vt arbitrer vnico illo anno plures Belgas occubuiſſe martyrio,quàm omnibus *5. Belgij vaſtatio per Gueſios.*

reliquis

reliquis annis, qui vſque ad conditum orbem antecesſerunt. Vidimus tunc ſumma pericula à Franciæ Hugonotis,& aliunde,ob quæ immenſæ Dei miſericordiæ aſſcribimus, quod conſumpti non ſimus. Sed meum non eſt triſtiſsimam horum annorum hiſtoriam texere. quod poſteritas faciet,tanto ſyncerius, quanto ſemotior erit & à prauis affectibus, & à periculis indignationum. De glorioſis interim ſub hac perſecutione martyribus, diuerſi diuerſos meditantur libellos,ſed qui propter furorem Gueſiorum nondum in lucem prodeunt.

Breui tamen huius ſęuiſsimæ & barbaricæ Gueſſiorum immanitatis finem fore ſperamus. ſed id notius eſt prouidentiæ Altiſsimi, cuius miſericordiæ afflictiſsimum Belgium noſtrum commendamus.

FINIS.

Subiungitur, ne ſequentes chartæ vacent,

CALENDARIVM BELGICVM, CONTINENS FESTA ET IEIVNIA PROuinciæ Mechlinienſis.

B, litera ſubiuncta, ſignificat eos ſanctos contineri in Indiculo noſtro Sanctorum Belgij.

Notata ſunt etiam ſtrictiora & plura quorundam ieiunia, eo quod à Synodo Mechlinienſi ſcriptum ſit : in locis autem, vbi vel plura, vel ſtrictius obſeruata fuerint ieiunia, hortatur Synodus, vt piam conſuetudinem obſeruent.

IANVA-

			Sanctorum feriæ.
CALEN.	1	A	CIRCVNCISIONIS *Domini.*
Non. 4.	2	b	*Adalardi abbatis Corbeienſis.* B
Non. 3.	3	c	*Genouefæ virginis, Pariſiis. Bertiliæ virginis Mareoli.* B
PRIDIE	4	d	*Pharaildis virginis, Gandaui* B
NONIS.	5	e	Commemoratio Gerlaci. B
Idus 8.	6	f	EPIPHANIAE *Domini.*
Idus 7	7	g	Nuptiarum ſolennitas deinceps admittitur, vſque ad Quadrageſimam.
Idus 6	8	A	*Gudilæ virginis, Bruxellæ.* B
Idus 5	9	b	
Idus 4	10	c	
Idus 3	11	d	
PRIDIE	12	e	
IDIBVS.	13	f	*REmigij epiſcopi, Francorum Apoſtoli.*
Cal. 19	14	g	*Hilarij epiſcopi.* Fuit heri. *Pontiani martyris. Spoleti & Vltraiecti.* B
Cal. 18	15	A	*Pauli primi eremitæ Thebaidis.* Fuit 10. huius. *Ableberti epiſcopi Cameracenſis, Malbodij.* B. *Mauri abbatis. Quibuſdam, nominis* IESV.
Cal. 17	16	b	*Marcelli papæ & martyris, Romæ, & in Altomonte.* B
Cal. 16	17	c	*ANtonij abbatis Aegyptij.*
Cal. 15	18	d	*Cathedra ſancti Petri Romæ.*
Cal. 14	19	e	*Marij & Marthæ, cum filiis. Romæ, & Gemblaci.* B
Cal. 13	20	f	*SEbaſtiani martyris, Romæ.*
Cal. 12	21	g	*AGnetis virginis & martyris, Romæ, & Vltraiecti.* B
Cal. 11	22	A	*VIncentij martyris Hiſpani.*
Cal. 10	23	b	*Emerentianæ virginis, martyris.*
Cal. 9	24	c	*Timothei epiſcopi, Epheſi.*
Cal. 8	25	d	CONVERSIONIS *Pauli.* Obijt Poppo abbas Stabulenſis. B
Cal. 7	26	e	*Goberti confeſſoris.* B
Cal. 6	27	f	*IOannis Chryſoſtomi, epiſcopi. Paulæ viduæ. Sulpitij epiſcopi : ad ſanctum Giſlenum.* B
Cal. 5	28	g	*Caroli Magni, imperatoris, Aquiſgrani.* B. martyrium Arnulphi militis, Ciſonij. B
Cal. 4	29	A	
Cal. 3	30	b	*Aldegundis virginis, Malbedij.* B
PRIDIE.	31	c	

FESTA

reliquis annis, qui vſque ad conditum orbem anteceſſerunt. Vidimus tunc ſumma pericula à Franciæ Hugonotis,& aliunde,ob quæ immenſæ Dei miſericordiæ aſſcribimus, quod conſumpti non ſimus. Sed meum non eſt triſtiſsimam horum annorum hiſtoriam texere. quod poſteritas faciet,tanto ſyncerius, quanto ſemotior erit & à prauis affectibus, & à periculis indignationum. De glorioſis interim ſub hac perſecutione martyribus, diuerſi diuerſos meditantur libellos,ſed qui propter furorem Gueſiorum nondum in lucem prodeunt.

Breui tamen huius ſęuiſsimæ & barbaricæ Gueſſiorum immanitatis finem fore ſperamus. ſed id notius eſt prouidentiæ Altiſsimi, cuius miſericordiæ afflictiſsimum Belgium noſtrum commendamus.

FINIS.

Subiungitur, ne ſequentes chartæ vacent,

CALENDARIVM BELGICVM, CONTINENS FESTA ET IEIVNIA PROuinciæ Mechlinienſis.

B, *litera ſubiuncta, ſignificat eos ſanctos contineri in Indiculo noſtro Sanctorum Belgij.*

Notata ſunt etiam ſtrictiora & plura quorundam ieiunia, eo quod à Synodo Mechlinienſi ſcriptum ſit: in locis autem, vbi vel plura, vel ſtrictius obſeruata fuerint ieiunia, hortatur Synodus,vt piam conſuetudinem obſeruent.

IANVA-

IANVARIVS habet dies XXXI.

			Sanctorum feriæ.
CALEN.	1	A	CIRCVNCISIONIS *Domini.*
Non. 4.	2	b	*Adalardi abbatis Corbeienſis.* B
Non. 3.	3	c	*Genouefæ virginis, Pariſiis. Bertiliæ virginis Mareoli.* B
PRIDIE	4	d	*Pharaildis virginis, Gandani* B
NONIS.	5	e	Commemoratio Gerlaci. B
Idus 8.	6	f	EPIPHANIAE *Domini.*
Idus 7	7	g	Nuptiarum ſolennitas deinceps admittitur, vſque ad Quadrageſimam.
Idus 6	8	A	*Gudilæ virginis, Bruxellæ.* B
Idus 5	9	b	
Idus 4	10	c	
Idus 3	11	d	
PRIDIE	12	e	
IDIBVS.	13	f	R*Emigij epiſcopi, Francorum Apoſtoli.*
Cal. 19	14	g	*Hilarij epiſcopi.* Fuit heri. *Pontiani martyris. Spoleti & Vltraiecti.* B
Cal. 18	15	A	*Pauli primi eremitæ Thebaidis.* Fuit 10. huius. *Ableberti epiſcopi Cameracenſis, Malbodij.* B. *Mauri abbatis. Quibuſdam, nominis* IESV.
Cal. 17	16	b	*Marcelli papæ & martyris, Romæ; & in Altomonte.* B
Cal. 16	17	c	A*Ntonij abbatis Aegyptij.*
Cal. 15	18	d	*Cathedra ſancti Petri Romæ.*
Cal. 14	19	c	*Marij & Marthæ, cum filiis. Romæ, & Gemblaci.* B
Cal. 13	20	f	S*Ebaſtiani martyris, Romæ.*
Cal. 12	21	g	A*Gnetis virginis & martyris, Romæ, & Vltraiecti.* B
Cal. 11	22	A	V*Incentij martyris Hiſpani.*
Cal. 10	23	b	*Emerentianæ virginis, martyris.*
Cal. 9	24	c	*Timothei epiſcopi, Epheſi.*
Cal. 8	25	d	CONVERSIONIS *Pauli.* Obijt Poppo abbas Stabulenſis. B
Cal. 7	26	e	*Goberti confeſſoris.* B
Cal. 6	27	f	I*Oannis Chryſoſtomi, epiſcopi. Paulæ viduæ. Sulpitij epiſcopi: ad ſanctum Giſlenum.* B
Cal. 5	28	g	*Caroli Magni, imperatoris, Aquiſgrani.* B. martyrium Arnulphi militis, Ciſonij. B
Cal. 4	29	A	
Cal. 3	30	b	*Aldegundis virginis, Malbodij.* B
PRIDIE.	31	c	

FESTA

Dominica SEPTVAGESIMAE.
Dominica SEXAGESIMAE.
Dominica QVINQVAGESIMAE.
Feria ſecunda & tertia ſequentibus ſacerdotes Leodienſes à carnibus abſtinent.
Feria quarta, dies cinerum, & initium Quadrageſime, ac clauſi temporis.
Dominica QVADRAGESIMAE.
Feria quarta, ieiunium quatuor temporum.
DOMINICA *ſecunda Quadrageſime, Reminiſcere.*
DOMINICA *tertia Quadrageſime, Oculi.*
DOMINICA *quarta Quadrageſime, Lætare.*
DOMINICA *quinta Quadrageſime, in Paſſione.*
DOMINICA *ſexta Quadrageſime, Palmarum.*
Feria quinta, Cœna Domini.
Feria ſexta, Paraſceue.
Sabbatho ſancto, vigilia Paſche.
PASCHA DOMINI.
FERIA *ſecunda Paſche.*
FERIA *tertia Paſche.*
DOMINICA *in albis, Quaſi modo, Vltimus dies clauſi temporis.*
DOMINICA *ſecunda poſt Paſcha, Miſericordia. Atrebati feſtum reliquiarum.* B
DOMINICA *tertia poſt Paſcha, Iubilate.*
DOMINICA *quarta poſt Paſcha, Cantate.*
Feria ſecunda, Lamberti & Berlerij, diſcipulorum ſancti Gisleni. B
DOMINICA *Rogationum, quinta poſt Paſcha.*
Feria 2, 3, & 4, propter litanias abſtinetur à carnibus, & vſque ad prandium ieiunatur.
Feria 5. ASCENSIONIS DOMINI.
DOMINICA *infra Octauam Aſcenſionis.*
Sabbatho, vigilia Pentecoſtes. Ieiunium.
DOMINICA PENTECOSTES.
FERIA *ſecunda.*
FERIA *tertia.*
Feria quarta, ieiunium quatuor temporum.
DOMINICA *poſt Pentecoſten, feſtum ſanctiſſime* TRINITATIS.
Feria quinta, feſtum ſanctiſſimi CORPORIS CHRISTI.

FEBRVARIVS habet dies XXVIII.

			Sanctorum feriæ.
CALEN.	1	d	*Ignatij epiſcopi & martyris. Brigidæ virginis. Enberti epiſcopi, Inſulis* B. Ieiunium quibuſdã.
Non. 4.	2	e	PVRIFICATIONIS BEATAE MARIAE.
Non. 3.	3	f	*Blaſij epiſcopi & martyris. Vualdetrudis viduæ, Montibus* B. *Hadelini confeſſoris, Viſeti.* B. *Berlendis, Nonæ, & Celſæ, virginum, Merbecæ.* B
PRIDIE	4	g	*Liefardi epiſcopi & martyris.* B. *Vlgiſi epiſcopi & abbatis, Binchij ex Lobiis.* B
NONIS.	5	A	*Agathæ virginis, & martyris. Bertulfi confeſſoris, Gandaui ex Rentica.* B
Idus 8.	6	b	*Dorotheæ. VEdaſti epiſcopi & patroni Atrebatenſium.* B. *AMandi epiſcopi Leodienſis, Apoſtoli Gandenſium, & aliorum.* B. *Relindis virginis, in Maeſeica.* B. *Omnium ſanctorum epiſcoporum Traiectenſium ad Moſam.* B
Idus 7	7	c	
Idus 6	8	d	*Chryſolij martyris, Cominij.* B. *Amoluini epiſcopi & abbatis, Binchij ex Lobiis.* B
Idus 5	9	e	*Apolloniæ virginis. Ansberti epiſcopi Rothomagenſis, ex Fontanella Gandaui.* B. *Mengoldi martyris, Huij.* B
Idus 4	10	f	*Guilelmi confeſſoris. Commemoratio Soteris virginis & martyris, Dordraci.* B
Idus 3	11	g	
PRIDIE	12	A	
IDIBVS.	13	b	
Cal. 16	14	c	*Valentini martyris, vtriuſque.*
Cal. 15	15	d	
Cal. 14	16	e	*Iulianæ virginis & martyris.*
Cal. 13	17	f	*Siluini epiſcopi, ad S. Audomarum.* B
Cal. 12	18	g	
Cal. 11	19	A	
Cal. 10	20	b	*ELeutherij epiſcopi & patroni Tornacenſium.* B. *Eucherij epiſcopi Aurelianenſis.* B
Cal. 9	21	c	Obijt Pipinus, primus dux Brabantiæ. B
Cal. 8	22	d	CATHEDRAE *Petri Antiochiæ.*
Cal. 7	23	e	Ieiunium Leodienſibus. locus biſſexti.
Cal. 6	24	f	MATTHIAE *Apoſtoli.*
Cal. 5	25	g	*Aldetrudis virginis, Malbodij.* B
Cal. 4	26	A	
Cal. 3	27	b	
PRIDIE.	28	c	

Sanctorum feriæ.

CALEN.	1	d	Suuitberti, coepiſcopi S. Vuillibrordi, Apoſtoli Teiſterbandiæ & Vueſtfaliæ. B
Non. 6	2	e	Vuilleici confeſſoris, Vuerdæ. B. Martyrium Caroli Comitis, filij ſancti Kanuti, Brugis. B
Non. 5	3	f	Vuinvvaloci abbatis, Gandaui ex Anglia. B
Non. 4	4	g	ADriani martyris, Romæ, & in Gerardi monte. B
Non. 3	5	A	
PRIDIE	6	b	
NONIS.	7	c	THomæ Aquinatis, Doctoris Angelici.
Idus 8	8	d	Hunfridi epiſcopi, Ipris ex Taruana. B
Idus 7	9	e	Quadraginta martyrum.
Idus 6	10	f	Obijt Himelinus, cognatus S. Rumoldi. B
Idus 5	11	g	Vindiciani epiſcopi Atrebatenſis. B
Idus 4	12	A	GRegorij papæ, Apoſtoli Anglorum.
Idus 3	13	b	
PRIDIE	14	c	
IDIBVS.	15	d	
Cal. 17	16	e	Heriberti epiſcopi Colonienſis. Euſebiæ virginis, Hamaticæ, & Marcenis. B
Cal. 16	17	f	Patritij Hibernorum Apoſtoli. GErtrudis virginis celeberrimæ, Niuellæ. B
Cal. 15	18	g	
Cal. 14	19	A	IOſeph Nazareni, cõfeſſoris. LAndoaldi archipreſbyteri, Amantij diaconi, Adriani martyris, & reliquiorum, ex Hasbania Gandaui. B
Cal. 13	20	b	Vulfranni epiſcopi, ex Fontanella Gandaui. B
Cal. 12	21	c	BEnedicti abbatis, Caſſini.
Cal. 11	22	d	
Cal. 10	23	e	
Cal. 9	24	f	
Cal. 8	25	g	ANNVNCIATIONIS beatæ Mariæ.
Cal. 7	26	A	Ludgeri Friſii, epiſcopi Monaſterienſis. B
Cal. 6	27	b	
Cal. 5	28	c	
Cal. 4	29	d	
Cal. 3	30	e	Veroni confeſſoris, Lembecæ & Montibus. B
PRIDIE.	31	f	

APRILIS

Sanctorum feriæ.

CALEN.	1	g	*Hugonis epiſcopi, Gratianopoli.*
Non. 4	2	A	*Mariæ Ægyptiacæ, pœnitentis.*
Non. 3	3	b	
PRIDIE	4	c	*AMbroſii epiſcopi, Mediolani.*
NONIS.	5	d	*Vincentij confeſſoris, Ordinis Prædicatorum.*
Idus 8	6	e	
Idus 7	7	f	
Idus 6	8	g	
Idus 5	9	A	*Vualdetrudis viduæ, Montibus* B. *Hugonis archiepiſcopi Rothomagenſis, Haſpris.* B
Idus 4	10	b	
Idus 3	11	c	*Leonis primi, papæ & confeſſoris.*
PRIDIE	12	d	*Erkenbodonis epiſcopi Morinorum.* B
IDIBVS.	13	e	
Cal. 18	14	f	Lijdvvijd virgo obijt Schidami. B
Cal. 17	15	g	
Cal. 16	16	A	*Drogonis confeſſoris, in Sebourch.* B
Cal. 15	17	b	*Landrici epiſcopi, Zonegijs.* B
Cal. 14	18	c	*VRſmari epiſcopi, qui multos conuertit in Fania, Theoracia & Flandria, Binchij ex Lobiis.* B. Obitus Aijæ Comitiſſæ, Montibus. B
Cal. 13	19	d	
Cal. 12	20	e	
Cal. 11	21	f	*Anſelmi epiſcopi Cantuariæ.*
Cal. 10	22	g	
Cal. 9	23	A	*GEorgij martyris.*
Cal. 8	24	b	*Egberti presbyteri & confeſſoris.* B
Cal. 7	25	c	MARCI *Euangeliſtæ.* Abſtinentia à carnibus, & vſque ad prandium ieiunium propter litaniam.
Cal. 6	26	d	*Ermini epiſcopi, Binchij ex Lobiis.* Fuit heri. B. *Floriberti epiſcopi Leodienſis.* Fuit heri. B. *Richarij confeſſoris, Centulæ.* B
Cal. 5	27	e	
Cal. 4	28	f	*Tranſlationis ſancti Lamberti.* B
Cal. 3	29	g	*Petri inquiſitoris, martyris, Ordinis Prædic.*
PRIDIE	30	A	*Quirini martyris, Romæ & Nuſsiæ.*

Sanctorum feriæ.

CALEN.	1	b	PHILIPPI & IACOBI *Apoſtolorum. Vltani confeſſoris, Foßis.* B. *Euermari martyris Ruthis.* B
Non. 6	2	c	*ATbanaſii epiſcopi Alexandriæ. Vualberti abbatis Luxouienſis.* B. *Alberti cōfeſſoris Criſpinienſis.* B
Non. 5	3	d	INVENTIONIS *ſanctæ Crucis. Alexandri papæ.*
Non. 4	4	e	*Monicæ, matris ſancti Auguſtini.*
Non. 3	5	f	*Mauronti abbatis, ex Broilo ſiue Meruilla, Duaci.* B. obitus Edberti epiſcopi Lindisfarnēſis. B
PRIDIE	6	g	*IOannis ante portam Latinam.*
NONIS.	7	A	*Domitiani epiſcopi Leodienſis, Huij.* B
Idus 8	8	b	*Apparitionis ſancti Michaelis, Siponti. Vuironis epiſcopi, Ruremundæ, & Vltraiecti.* B
Idus 7	9	c	*Gregorij NaZianZeni epiſcopi. MAcarij patriarchæ Antiocheni, Gandaui.* B
Idus 6	10	d	*Iob patientis.*
Idus 5	11	e	
Idus 4	12	f	*Pancratij martyris, Romæ, & Vltraiecti.* B. *Rictrudis abbatiſſæ, Marcenis.* B
Idus 3	13	g	*SEruatij, ſanctißimi epiſcopi Tungrorum, Traiecti ad Moſam.* B. *Oneſimi epiſcopi, Duaci.* B. *Rolendæ virginis, Gerpiniæ.* B
PRIDIE	14	A	*Boniſacii martyris, Romæ.*
IDIBVS.	15	b	*Dympnæ virginis & martyris, Ghelæ.* B
Cal. 17	16	c	
Cal. 16	17	d	
Cal. 15	18	e	*Quiniberti confeſſoris, apud Quercetum.* B
Cal. 14	19	f	*IVonis confeſſoris, aduocati pauperum.* Hadulphi *(epiſcopi Atrebatenſis.* B
Cal. 13	20	g	
Cal. 12	21	A	*Itisbergæ virginis, apud Aream.* B
Cal. 11	22	b	
Cal. 10	23	c	*Guiberti confeſſoris, & patroni in Gemblaco.* B
Cal. 9	24	d	
Cal. 8	25	e	*Vrbani papæ & martyris.*
Cal. 7	26	f	
Cal. 6	27	g	
Cal. 5	28	A	*Germani epiſcopi, Pariſiis.*
Cal. 4	29	b	
Cal. 3	30	c	
PRIDIE	31	d	*Petronillæ virginis.*

IVNIVS

			Sanctorum feriæ.
CALEN.	1	e	
Non. 4	2	f	*Eraſmi epiſcopi & martyris. Marcellini & Petri martyrum, Romæ, & Haſnonii.* B
Non. 3	3	g	
PRIDIE	4	A	*Saturninæ virginis.* B
NONIS.	5	b	*BOnifacii Germanorum Apoſtoli, martyris in Friſia, cum Eobano coepiſcopo, Athalario, & reliquis.* B
Idus 8	6	c	*Gudvvali archiepiſcopi, Gādaui ex Anglia.* B. Obijt Norbertus, fundator Præmōſtratenſiū. B
Idus 7	7	d	*Trāſlationis Seruatii: Valentini & Candidi epiſc.* B
Idus 6	8	e	*Medardi epiſcopi, Nouiomi.* B
Idus 5	9	f	
Idus 4	10	g	
Idus 3	11	A	*BArnabæ Apoſtoli. Remberti Flandri, epiſcopi Bremenſis.* B
PRIDIE	12	b	*ODulphi Canonici, Vltraiecti.* B. *Cuneræ virginis & martyris, Rheni.* B
IDIBVS.	13	c	
Cal. 18	14	d	*BAſilii epiſcopi Cæſareæ Cappadociæ.*
Cal. 17	15	e	*LAndelini abbatis & confeſſoris, Criſpinii.* B
Cal. 16	16	f	*Cyrici martyris, & Iulittæ matris.* B
Cal. 15	17	g	
Cal. 14	18	A	Dominica die ante natalem Baptiſtæ, *Alenæ virginis & martyris, Foreſti.* B
Cal. 13	19	b	
Cal. 12	20	c	*Aldegundis martyris, Truncinii.* B. *Maximini epiſcopi Treuirorum & Tungrorum.* B
Cal. 11	21	d	*Martini epiſcopi Tungrenſis, apoſtoli Hasbanorum.* B. *Engelmundi martyris, in Velſen.* B
Cal. 10	22	e	*Decem millium martyrum. Rotrudis virginis.* B
Cal. 9	23	f	*Hidulphi, ducis Lobienſis, Binchii.* B. Obijt Maria de Vuilenbroec, Oguiaci. B. Ieiunatur.
Cal. 8	24	g	NATIVITATIS *Ioannis* BAPTISTAE.
Cal. 7	25	A	*Adalberti archidiaconi, Egmundæ* B. *Theodulphi epiſcopi, Binchii ex Lobiis.* Fuit heri. B. *Oduini martyris Hugardiæ.* Fuit heri. B
Cal. 6	26	b	*Salui & Superii mar. Valēcenis. abb.* B. *Baboleni.* B
Cal. 5	27	c	*Adelini confeſſoris, Criſpinii.* B
Cal. 4	28	d	*Benigni martyris.* Ieiunium.
Cal. 3	29	e	PETRI & PAVLI *Apoſtolorum.*
PRIDIE	30	f	*Adiliæ virginis, Orpii.* B. obitus Clotſendis. B

IVLIVS habet dies XXXI.

Sanctorum feriæ.

CALEN.	1	g	RVmoldi archiepiſcopi & mar. Apoſtoli Mechlinienſium. Fuit 24. Iunij. B. Theodorici ab. Reginæ abbatiſſæ, Dononij. B. Quibuſdā ieiunium.
Non. 6	2	A	VISITATIONIS beatæ Mariæ.
Non. 5	3	b	Sidronij mar. Meſſenis B. Guthagoni in Ooſtkerka.
Non. 4	4	c	Berthæ abbatiſſæ, Blanciaci. B. Domitiani confeſſo-
Non. 3	5	d	(ris, Criſpinij. B
PRIDIE	6	e	Godolenæ martyris, Geſtellæ. B. Initium Canicularium.
NONIS.	7	f	Nauiti epiſcopi Treuirorum & Tungrorum. B
Idus 8	8	g	Grimbaldi confeſſoris. B. Landradæ virginis, Gan-
Idus 7	9	A	(daui. B
Idus 6	10	b	Amalbergæ virginis, ex Tamiſia Gandaui. B. Amal-
Idus 5	11	c	(bergæ viduæ, Binchij B. Ettonis epiſcopi, Letiis. B
Idus 4	12	d	Dominica poſt 13. Corporis Chriſti, Bruxellæ. B
Idus 3	13	e	Mildradæ virginis, in Anglia, & Dauentriæ. B
PRIDIE	14	f	Bonauenturæ. Henrici. Vincentij confeſſoris, Sonegiis. B. Liberti martyris, B. Marcellini confeſſoris, Dauentriæ. B. Ragenuſlæ virginis, Aicuriæ B. Baſini martyris, Truncinij. B
IDIBVS.	15	g	DIuiſionis Apoſtolorum. Plechelmi epiſcopi, in Oudenſeel & Ruremunda. B
Cal. 17	16	A	Monulphi & Gondulphi epiſcoporum, Traiecti ad Moſam. B. Valentini epiſcopi Treuirorū & Tungrorum. B. Raineldis martyris, Santhis. B
Cal. 16	17	b	Alexij. Fredegandi conf. Monaſterij ex Dorna. B
Cal. 15	18	c	FRederici epiſc. & mar. Vltraiecti. B. Odeliæ ex Co-
Cal. 14	19	d	(lonia Huij, B. obijt Arnoldus cytharœdus. B
Cal. 13	20	e	Margaritæ. itidem Vuilgefortis, ſiue Ontcommera.
Cal. 12	21	f	
Cal. 11	22	g	Mariæ MAGDALENAE. Maſſiliæ. Vuan-
Cal. 10	23	A	(dregiſili fundatoris Fontanellæ. Inde Gandaui. B
Cal. 9	24	b	Levvinnæ, martyris. ex Anglia, Bergis ſancti Vuinoci. Fuit 22 huius. B. Ieiunium nonnullis.
Cal. 8	25	c	IACOBI maioris Apoſtoli. Chriſtophori martyris.
Cal. 7	26	d	ANnæ. Chriſtianæ virginis, Teneramundæ. B
Cal. 6	27	e	Pantaleonis martyris.
Cal. 5	28	f	
Cal. 4	29	g	Marthæ virginis, Tharaſſi.
Cal. 3	30	A	
PRIDIE	31	b	

AVGV-

			Sanctorum feriæ.
CALEN.	1	c	PEtri Apoſtoli ad vincula. Machabæorum fratrum. Ionati abbatis, Martianis. B
Non. 4	2	d	Stephani papæ & martyris.
Non. 3	3	e	Inuentio ſancti Stephani.
PRIDIE	4	f	Vualburgis virginis. B. iuxta vſum Romanum, Dominici confeſſoris. aliis 5. huius.
NONIS.	5	g	Oſuualdi regis & confeſſoris. Abel epiſcopi, ex Lobiis Binchij. B. Mariæ ad niues.
Idus 8	6	A	TRansfigurationis Domini.
Idus 7	7	b	Victricij epiſcopi Rothomag. B. Alberti Carmelitæ.
Idus 6	8	c	
Idus 5	9	d	Ieiunium.
Idus 4	10	e	LAVRENTII diaconi, & martyris, Romæ.
Idus 3	11	f	GAugerici epiſcopi Cameraci. B
PRIDIE	12	g	CLaræ virginis, Aſsiſii.
IDIBVS.	13	A	
Cal. 19	14	b	Vuerenfridi, in Elſt. B. Ieiunium. Leodienſes abſtinent etiam à lactarijs.
Cal. 18	15	c	ASSVMPTIONIS BEATAE MARIAE virginis. Arnulphi epiſcopi Sueſsionenſis, Aldenburgi. B
Cal. 17	16	d	ARnulphi epiſcopi Metenſis. B. Finis Canic.
Cal. 16	17	e	Ieronis martyris, Egmondæ & Nortuici. B
Cal. 15	18	f	
Cal. 14	19	g	
Cal. 13	20	A	Bernardi abbatis, Clareuallenſis. B
Cal. 12	21	b	
Cal. 11	22	c	Mauri martyris Rhemenſis, Florinis. B
Cal. 10	23	d	Ieiunatur à quibuſdam.
Cal. 9	24	e	BARTHOLOMAEI Apoſtoli, Romæ. Obijt Theodoricus abbas, ad ſanctum Hubertum. B
Cal. 8	25	f	Gregorij epiſcopi Vltraiectenſis. B
Cal. 7	26	g	
Cal. 6	27	A	
Cal. 5	28	b	AVguſtini epiſcopi, eccleſiæ Doctoris. Hermetis martyris, Romæ, & Rotornaci. B
Cal. 4	29	c	DEcollationis S. Ioannis Baptiſtæ. Veronæ virginis, apud Louanium. B
Cal. 3	30	d	
PRIDIE	31	e	Paulini epiſcopi Treuiris.

Sanctorum feriæ.

CALEN.	1	f	Aegidii abbatis, in Prouincia. Prima Dominica Louanij, ſupplicatio vrbis, cum gratiarum actione.
Non. 4	2	g	
Non. 3	3	A	Remacli epiſcopi Leodienſis, Stabuleti. B
PRIDIE	4	b	Marcelli epiſcopi Treuirorum, & Tungrorum. B
NONIS.	5	c	BErtini abbatis, ad S. Audomarum. B.
Idus 8	6	d	Humberti epiſcopi, Maricolis. B
Idus 7	7	e	Hilduardi epiſcopi, Teneramũdæ B. Madelbertæ virginis, Malbodii & Leodii. B. Quidã ieiunant.
Idus 6	8	f	NATIVITATIS beatæ Mariæ. ADriani martyris, Romæ, & in Gerardi monte. B
Idus 5	9	g	AVdomari epiſcopi Morinenſis.
Idus 4	10	A	THeodardi epiſcopi & martyris Leodienſis. B. Otgeri diaconi, Ruremundæ. B
Idus 3	11	b	Vincianæ virginis. ex Vuintershouen Gandaui. B
PRIDIE	12	c	Guidonis confeſſoris, Anderlaci iuxta Bruxellam. B
IDIBVS.	13	d	AMati epiſcopi Senonenſis. ex Breylo Duaci. B
Cal. 18	14	e	EXaltationis ſanctæ Crucis. Cornelii & Cypriani, Romanis die 16. huius, B. Materni epiſcopi B. Proxima feria quarta, ieiunium quatuor temporum.
Cal. 17	15	f	Aicadri confeſſoris, ex Gemetico Haſpris. B
Cal. 16	16	g	
Cal. 15	17	A	LAmberti epiſcopi & martyris pretioſi, patroni Leodienſium. B
Cal. 14	18	b	
Cal. 13	19	c	
Cal. 12	20	d	Ieiunium.
Cal. 11	21	e	MATTHAEI Apoſtoli & Euãgeliſtæ, Salerni.
Cal. 10	22	f	Mauritii, Exuperii, B & ſociorum.
Cal. 9	23	g	Teclæ primæ martyris.
Cal. 8	24	A	
Cal. 7	25	b	
Cal. 6	26	c	
Cal. 5	27	d	Coſmæ & Damiani medicorum. Feriæ tonſorum & chirurgorum. Hiltrudis virginis, Latiis. B
Cal. 4	28	e	
Cal. 3	29	f	Dedicatio ſancti MICHAELIS archangeli.
PRIDIE	30	g	Hieronymi presbyteri, & Doctoris eccleſiæ. Leopardi martyris, ex Roma Aquiſgrani B

OCTOBER habet dies XXXI.

Sanctorum feriæ.

CALEN.	1	A	BAuonis celeberrimi confeſſoris, Gandaui. B. Piati, martyris Tornacenſis. B. Vuaſnulphi confeſſoris, Condati B. tranſlatio ſanctorum Remigij & Vedaſti. B
Non. 6	2	b	Leodegarij epiſcopi Auguſtodunẽſis & martyris. B. Beregiſi abbatis. B. Nuncij cõfeſſoris, Haſteriæ. B
Non. 5	3	c	Euualdorum martyrũ. B. Gerardi abbatis, Bronij. B
Non. 4	4	d	FRanciſci confeſſoris, Aßiſij.
Non. 3	5	e	
PRIDIE	6	f	Brunonis, inſtitutoris Ordinis Carthuſiæ.
NONIS.	7	g	
Idus 8	8	A	Gerulphi martyris, Truncinij B. Metropoli epiſc. B
Idus 7	9	b	DIonſii. Giſleni epiſcopi, B. Ollæ virginis. B
Idus 6	10	c	Venantij martyris, ad ſanctũ Venantiũ. B. Gereonis
Idus 5	11	d	Gummari confeſſoris, Liræ. B
Idus 4	12	e	Maximiliani. Vuilfridi epiſc. B. Harlindis virginis. B
Idus 3	13	f	
PRIDIE	14	g	DOnatiani epiſcopi Rhemenſis, Brugis. B
IDIBVS.	15	A	Iumani confeſſoris B
Cal. 17	16	b	Gurdielli confeſſ. Duaci. B. Mommoleni epiſc. Nouiomenſis. B. Florentini epiſc. Treuirorum. B
Cal. 16	17	c	
Cal. 15	18	d	LVCAE Euangeliſtæ. Mononis martyris. Naſſoniæ. B
Cal. 14	19	e	
Cal. 13	20	f	
Cal. 12	21	g	VRſulæ, & ſociorum, Coloniæ.
Cal. 11	22	A	Oelberti martyris. in Oeſterhout. B
Cal. 10	23	b	Seuerini, epiſ. Coloniæ. Odæ viduæ, apud Huiium. B
Cal. 9	24	c	Euergiſli epiſcopi, Tungris martyrizati. B. Seuerini epiſcopi Treuirorum & Tungrorum. B
Cal. 8	25	d	Criſpini & Criſpiniani.
Cal. 7	26	e	
Cal. 6	27	f	Ieiunium.
Cal. 5	28	g	SIMONIS & IVDAE Apoſtolorum.
Cal. 4	29	A	Ermelindis virginis Meldariæ. B. Dodonis confeſſoris, in Fania. Fuit heri. B Vulgani confeſſoris, Lenſis. B. forte 4. idus Nou.
Cal. 3	30	b	
PRIDIE	31	c	QVintini martyris. Foillani epiſcopi & martyris, Foßis B. Notburgis virginis. B. Ieiunium. Leodienſes abſtinent etiam à lactariis.

NOVEMBER habet dies XXX.

Sanctorum feriæ.

CALEN.	1	d	OMNIVM SANCTORVM. Solennitas. Florberti abbatis Gandaui. B. Vigoris epiſcopi Baiocenſis. B
Non. 4	2	e	*Animarum commemoratio.*
Non. 3	3	f	HVberti epiſcopi Leodienſis, in Ardenna B. Odradæ virginis, in Alem. B
PRIDIE	4	g	Perpetui epiſcopi Leodienſis, Dionanti. B. Gregorij abbatis, Porceti. B
NONIS.	5	A	
Idus 8	6	b	Leonardi confeſſoris. Vuinoci confeſſoris, Bergis. B
Idus 7	7	c	VVillibrordi, primi epiſcopi Vltraiectenſis. B
Idus 6	8	d	Quatuor Coronatorum.
Idus 5	9	e	Ragnulfi martyris, Atrebati. B
Idus 4	10	f	
Idus 3	11	g	MARTINI epiſcopi Turonis. Bertuini, Malonię. B
PRIDIE	12	A	LIuini epiſcopi & martyris, cum Brixio & Craphailde, Gandaui. B. LEbuini confeſſoris, Dauentriæ. B. Cuniberti epiſc. Coloniæ. B
IDIBVS.	13	b	Maxellendis virginis & martyris. Cameraci. B. Kiliani confeſſoris, Albiniaci. B
Cal. 18	14	c	
Cal. 17	15	d	Eugenij epiſcopi & martyris, Toleti & Brenij. B. Machuti epiſcopi ſiue Maclouij, Alethe, & Gemblaci. B
Cal. 16	16	e	
Cal. 15	17	f	
Cal. 14	18	g	
Cal. 13	19	A	Eliſabeth continentis. Marſpurgi.
Cal. 12	20	b	
Cal. 11	21	c	PReſentationis beatæ Mariæ.
Cal. 10	22	d	Cæciliæ virginis & martyris.
Cal. 9	23	e	Clementis papæ. TRudonis confeſſoris. B
Cal. 8	24	f	
Cal. 7	25	g	CATHERINAE virginis & martyris.
Cal. 6	26	A	Petri Alexandrini. Conradi epiſcopi.
Cal. 5	27	b	Maximi epiſcopi Rhegienſis. B
Cal. 4	28	c	Acharij epiſcopi. B. Odæ virginis, Rhodij. B
Cal. 3	29	d	Radbodi epiſcopi, Dauentriæ B. Ieiunium.
PRIDIE	30	e	ANDREAE Apoſtoli.
		Dominica prima	ADVENTVS, incipit clauſum tempus.

DECEM-

Sanctorum feriæ.

CALEN.	1	f	ELigij, *epiſcopi, Apoſtoli Flandriæ.* B
Non. 6	2	g	
Non. 5	3	A	*Vualtfridi mar. Groningæ* B. *Eloquij, Vualciodori.* B
Non. 4	4	b	B*Arbaræ virginis & martyris.*
Non. 3	5	c	
PRIDIE	6	d	NICOLAI *epiſcopi & confeſſoris. Gertrudis viduæ,* Marcenis *ex* H*amatica.* Transfertur. B
NONIS.	7	e	*Ordinatio Ambroſii.* Ieiunant nonnulli.
Idus 8	8	f	CONCEPTIONIS *beatæ Mariæ.*
Idus 7	9	g	*Leocadiæ virginis & martyris, Toleti.*
Idus 6	10	A	
Idus 5	11	b	*Fuſciani &* V*ictorici martyrum.* B
Idus 4	12	c	
Idus 3	13	d	*L*V*ciæ.A*V*tberti epiſcopi,*C*ameraci,*B.*Iudoci.* Feria quarta ſequenti, ieiuniũ quatuor temporũ.
PRIDIE	14	e	*Folquini epiſcopi Morinorum.* B
IDIBVS.	15	f	
Cal. 17	16	g	*Euerardi confeſſoris, Ciſonij.* B
Cal. 16	17	A	*Begghæ, Andennæ* B. *Vuiuinæ virginis, Bigardis,* B
Cal. 15	18	b	*Vuinoboldi abbatis.* B
Cal. 14	19	c	
Cal. 13	20	d	Ieiunium.
Cal. 12	21	e	THOMAE *Apoſtoli.*
Cal. 11	22	f	
Cal. 10	23	g	
Cal. 9	24	A	Ieiunium. Leodienſes abſtinent à lactarijs.
Cal. 8	25	b	NATALIS DOMINI. Solennitas.
Cal. 7	26	c	STEPHANI *primi martyris.*
Cal. 6	27	d	IOANNIS *Apoſtoli & Euangeliſtæ.*
Cal. 5	28	e	INNOCENTIVM *martyrum.*
Cal. 4	29	f	*Thomæ epiſcopi & martyris, Cantuariæ.*
Cal. 3	30	g	
PRIDIE	31	A	*SIlueſtri papæ & confeſſoris.*

Hanc hiſtoriam, Sanctorum Belgij noſtri vitam breuiter comprehendentem, lectu digniſſimam & vtiliſſimam eſſe cenſeo, teſtorq́; nihil ei ineſſe quod pietatem offendere poſſit.

Henricus Grauius Louanienſis,
ſacræ Theologiæ profeſſor.